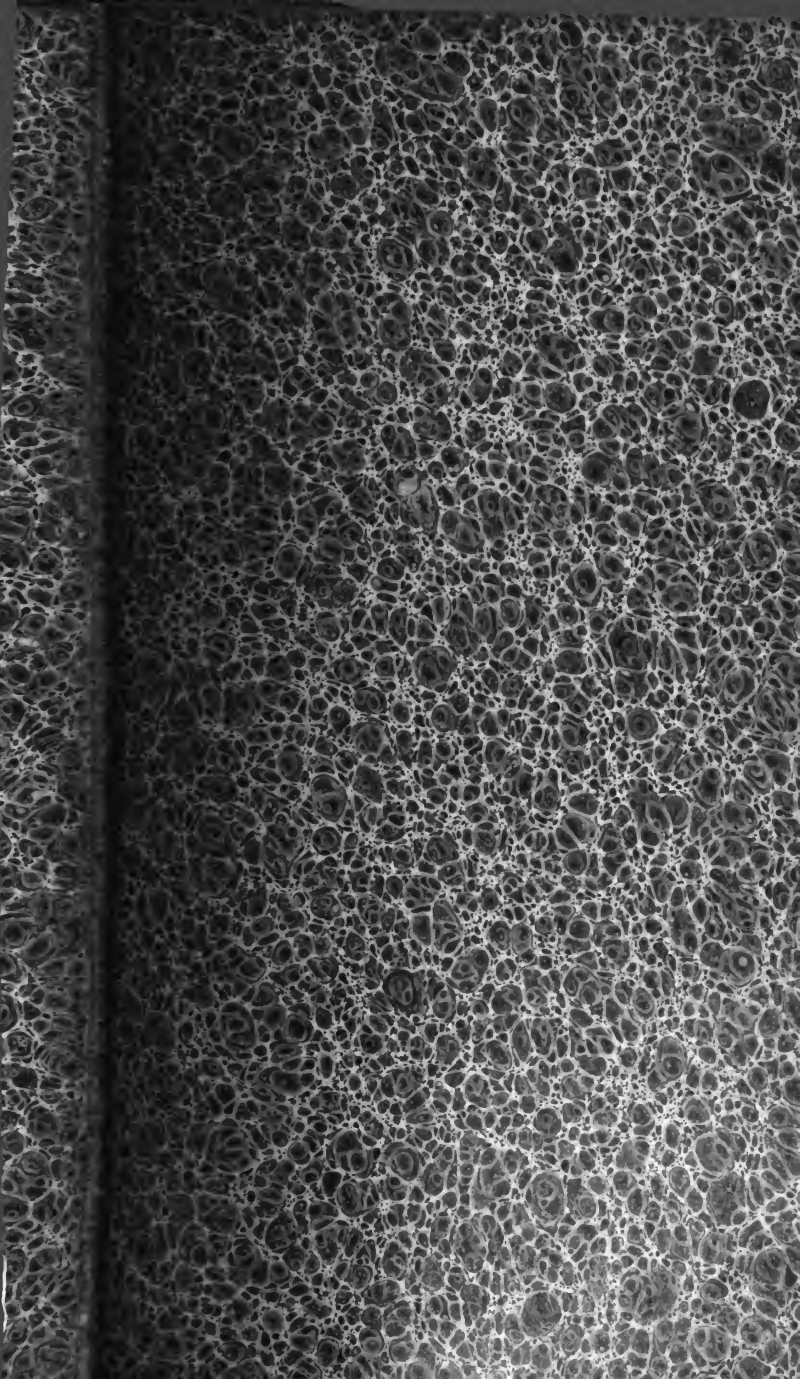

SUPPLEMENT

OP HET

AARDRIJKSKUNDIG

WOORDENBOEK.

SUPPLEMENT

OP HET

ALGEMEEN

AARDRIJKSKUNDIG

WOORDENBOEK,

VAN

J. VAN WIJK, ROELANDSZOON,

DOOR

DEN SCHRIJVER VAN HETZELVE.

EERSTE STUK.

A—C.

Te AMSTERDAM, bij
C. L. SCHLEIJER
1836.

VOORREDE.

Lang heb ik gewacht met de uitgave van dit beloofde Supplement, de reden hiervan was deels gelegen in de onzekere omstandigheden van vele landen in Europa, die het waarlijk moeijelijk maakten, over algemeene Geographie te schrijven; deels in de voor mij zeer onaangename wijze, waarop de vorige Uitgevers hadden gemeend met mijn werk te moeten omgaan, en die niet geschikt was, om mijne lust daartoe aan te wakkeren. Daar echter voor als nog weinig zekerheid bestaat, dat de eerste reden spoedig zal worden weggenomen, en vooral de laatste, door den overgang van mijn Woorden-

boek aan den Uitgever dezes, geheel was weggenomen, was het mij niet langer mogelijk de herhaalde aanzoeken en aanmaningen, om dit Supplement uit te geven, te wederstaan, en ik zag mij verpligt, ondanks de vrees van door sommigen voor ontijdig beschouwd te worden, tot de uitgave te besluiten, bij welke ik meen het volgende te moeten berigten:

1. *De menigvuldige en vereerende goedkeuring, welke ik, zoo in alle vaderlandsche tijdschriften als van bijzondere achtingwaardige personen heb genoten, en waarvoor ik hier openlijk mijnen dank betuig, had mij evenwel niet blind gemaakt voor de gebreken, welke mijn werk aankleefden, integendeel, ik werd hierdoor zoo veel te meer aangezet, om dezelve, zoo veel mogelijk, op te sporen en bij de eerste gelegenheid te verbeteren. Ik verzocht hierom herhaalde malen om aanmerkingen, die ik dan ook van velen op eene zeer heusche wijze ontving en dankbaar met alle vlijt verzamelde; terwijl ik zelfs de onheusche aanwijzingen, in naamlooze brieven mij toegezonden, door personen, die, om geen' onedeler drijfveder te noemen, toonden geen denkbeeld van den omvang van zulk eenen arbeid te hebben, niet versmaadde, maar ook hiermede mijn voordeel deed.*

2. *Bij dezen maakte ik gebruik van alle nieuwe bronnen, die ter mijner kennisse kwamen en hier onder vooral van de* Dictionn. Géographique Universel, *de* Dictionn. de la France *van* GERAULT DE

ST. FARGEAU, *de* Dictionn. Géogr. et Histor. de l'Empire de Russie *van* VSEVOLOJSKY, *en andere bijzondere Woordenboeken, van de later uitgekomene deelen van het* Handboek van GASPARI, HASSEL, CANNABICH, *enz.*, SCHUTZ Erdkunde, BALBI'S *werken, de uitmuntende* Beschrijving van Azië *door* RITTER, *de* Bulletins de la Société de Géographie, Annales des Voyages, Annalen *von* BERGHAUS, *de nieuwst uitgekomene Reizen, enz., terwijl ik voor ons Land, zoo veel mogelijk, op de plaatsen zelven berigten inwon, en waarin ik, tot nu toe, op eene wijze slaagde, waarvoor ik hier openlijk mijnen dank betuig; zullende ik het mij tot eenen pligt rekenen, al mijne medewerkers in dezen, bij den afloop des werks, dankbaar te noemen. — Ik meende echter bij de plaatsen in de voorm. Zuidel. provinciën alleen de prov. te moeten opgeven; daar toch, door ons Gouvernement nog geen* België *erkend zijnde, het mij ook niet vrij stond eene plaats* Belgisch *te noemen. Met* Limburg *heb ik om het onzekere dezelfde wijze gevolgd.*

3. *Ik heb openhartig de, ter mijner kennisse gekomene, feilen aangeteekend, en die, naar mijn beste weten, trachten te verbeteren, terwijl ik sommige artikelen, welke eene meerdere uitbreiding vorderden, of waarvan ik nadere berigten had gevonden, op nieuw heb behandeld of omgewerkt, en de in het Wbk. overgeslagene of uitgelatene artikelen heb ingevoegd, zoodat ik hoop, dat het geheel hierdoor, eenige kleine nietsbeteekenende plaatsjes uitgezonderd, eene*

volledigheid zal bekomen, die weinig te wenschen zal overlaten.

4. *Ondertusschen zal, ondanks al mijne pogingen tot naauwkeurigheid, dit werk, gelijk elk menschelijk voortbrengsel, ook al weder zijne gebreken hebben, en hierom verzoek ik ook alweder vriendelijk mij alle aanmerkingen mede te deelen. Ten einde zooveel te beter de begane feilen te kunnen verbeteren, oordeelde ik het beter, even als voorheen met den* Edimburgh Gazetteer *plaats had, het werk bij afleveringen uit te geven, ten einde steeds bij eene volgende aflevering de ontdekte feilen der vorige te kunnen mededeelen, terwijl hierdoor het werk mij, bij mijnen beperkten tijd, ligter, en de verkrijging voor anderen gemakkelijker werd.*

5. *Men beoordeele echter de uitgebreidheid van het Supplement niet naar die der eerste letters. Bij den aanvang van het Woordenboek, bestond er eene concurrentie, waarom men mij, tegen mijnen zin, overhaastte, en hierdoor veroorzaakte, dat ik niet alle bronnen konde nagaan; terwijl deze laatsten bij de volgende deelen doorgaans vermeerderden; zoo dat er bij de volgende letteren veel minder bijvoegsels zullen noodig wezen, dan van A—D, en naar mijne gissing het geheel, in 8—10 afleveringen als deze, zeker wel zal kunnen geplaatst worden, terwijl de Uitgever den prijs, even als die van het Woordenboek, op 17½ cents voor de gewone en 20 cents voor de velin Exemplaren heeft gesteld, en voor eene goede uitvoering heeft*

zorg gedragen; wordende deze voorrede en bij elke aflevering het omslag gratis afgeleverd, terwijl bij de laatste aflevering een algemeenen Titel voor het Supplement zal worden bijgevoegd.

6. *Openlijk erken ik met dankbaarheid de goede diensten, die mij in deze bewerking van de kunde des Heeren* JOH. OLIVIER, JZ., *en, na de beide eerste bladen, van die des Heeren* A. J. VAN DER AA, *te Breda, beide door hunne schriften voordeelig bekend, ten deele vallen. De ervarenheid van den eersten in alles wat de Indiën betreft en die des laatsten in de Aardrijksk. van ons Vaderland en bijzonder ook van de Zuidel. provinciën, komen mij vooral te stade, en menige teregtwijzing en nieuw artikel ben ik aan hunne welwillendheid mijwaarts, die ik op hoogen prijs stel, verschuldigd, terwijl zij mij, met mijnen vriend, den Heer* H. G. WITLAGE, *de lastige en moeijelijke correctie der proeven, niet weinig verligten. Ziedaar wat ik meende vooraf te moeten zeggen; en hiermede bied ik dezen mijnen moeijelijken doch aangenamen arbeid aan de goedgunstigheid van beoordeelaren en het publiek aan. Mogt men in deze eerste afleveringen, bijzonder in de twee eerste bladen, nog eenige ongelijkheid in spelling of eene kleine misstelling ontdekken, men schrijve dit aan het in den beginne ongewone van zulk eenen arbeid voor allen, die tot de uitgave hebben medegewerkt, toe. Gaarne zal ik alles aanwenden, om, zoo veel mogelijk, de naauwkeurigheid*

te bevorderen en, behoudens deze, de afleveringen zoo spoedig op elkander te laten volgen, als mij mijne weinige uren van uitspanning (*) en het belang der zake zullen toelaten.

Kampen,
Januarij, 1835.

J. VAN WIJK, ROELDZN.

(*) *Ik zeg mijne uren van uitspanning. Sommigen, die mij in mijne bijzondere leefwijze niet kennen, hebben gemeend, dat ik tot hetgene ik van tijd tot tijd in het licht heb gegeven, ook den tijd, die mijne beroepsbezigheden van mij vorderen, gebruikte, en dit is zelfs zoo ver gegaan, dat men hier en daar in ons Vaderland en zelfs in Nederl. Indië, verhaalde, dat ik mij niet meer met het onderwijs bemoeide, maar mijnen tijd steeds op mijn boekvertrek doorbragt. Waarlijk eene* grievende beleediging *voor eenen man, die altijd met zoo veel vuur en ijver voor het onderwijs was bezield en daarin nog zijn hoogst genoegen vindt, en die slechts in zijne vrije uren, zijn eenigst vermaak vindt in eigen oefening en, naar zijne krachten, voor anderen nuttig te zijn. Ik vind mij dus verpligt hier openlijk, op mijne eer, te verklaren, dat in de 35 jaren, waarin ik van tijd tot tijd voor de pers werkte, ik mij niet kan herinneren, 35 minuten van den tijd, die mij op de school, waar ik* altijd *tegenwoordig ben, riep, daaraan te hebben besteed, gelijk dit de Schoolcommissiën, onder dewelke ik de eer had te arbeiden, al mijne leerlingen, en zelfs allen, die mij van nabij kennen, gaarne zullen getuigen. Men vergeve het mij, dat ik mij eindelijk gedrongen heb gevoeld, hier een oogenblik van mij zelven te spreken: bij het klimmen mijner jaren was de gedachte mij ondragelijk, met eene valsche beschuldiging van pligtverzuim eerlang mijne loopbaan te zullen moeten eindigen.*

SUPPLEMENT

OP HET

AARDRIJKSKUNDIG

WOORDENBOEK.

Aa, de *Aa*, die in de prov. Drenthe, niet ver van Westrop, ontspringt, draagt den naam van het *Hoornsche diep*, heeft Groningen op zijnen regteroever, en loopt door die stad, vereenigd met de *Hunse* (het Reitdiep) in de Lauwerzee.

Aa, of *Ax*, D. in de prov. Z. Braband, arr. Brussel, gem. Anderlecht.

Aa, Hoogen. *Aa*, Nederl. D., prov. N. Braband, distr. Helmond, gem. Gemert.

Aa, (Nieuwer Ter-) Nederl. D., prov. Utrecht, gem. Ruwiel.

Aagaard, Deen. D., stift Aalborg.

Aagdorp, Nederl. D., prov. Holland, Noordged., gem. Schoorl.

Aalbeek, Nederl. D., prov. Limburg, gem. Hulsberg, arr. Maastricht.

Aalbergen, zie op *Albergen*.

Aalbertsberg, zie Bloemendaal.

Aaldonk, Nederl. D., prov. Limburg, gem. Ottersum, arr. Roermond.

Aalen, distr. in de Perz. prov. Irak, ten N. O. van Hamadan; het heeft ten O. het gebergte Elvend, en ten N. het gebergte Caragan; het land is hoog en vruchtbaar, levert goede druiven en andere vruchten, ook veel graan en katoen.

Aalem, *Aalhem* of *Alem*, (zie Wbk.) Nederl. D. in N. Braband, distr. Boxtel, met Marem en Kessel 900 inw. tellende.

Aalen, distr. in Wurtemberg met 20931 inw. (in 1817); het is ten N. bepaald door het distr. Elwangen, ten O. door het distr. Neresheim, ten Z. door dat van Heidenheim en Gemund en ten O. door dat van Gaildorf, en bevat eene stad, een vlek, en 190 dorpen en gehuchten; het wordt bespoeld door den Kocher, is ten Z. bergachtig met veel woud, en brengt weinig graan op, doch veel wijn, vruchten, vee en ijzer. Er zijn vele katoen- en linnenweverijen. Dit distr. bevat de baronnie van den *Graaf van* Fugger-Nordendorf, uit een kasteel en twee dorpen, met 672 inw. bestaande.

Aalst, (Alost) Belg. stad, in de prov. O. Vlaanderen, (zie Wbk.) Zij heeft 12759 inw. en werd door de Turenne ingenomen, die haar in 1667 deed ontmantelen. Zij ligt in eene aangename vallei aan de Dender, die hier eene vaart maakt tot Dendermonde, waar zij in de Schelde valt. Alost of Aalst was eertijds eene keizerl. stad.

Aalst, D. in de prov. Limburg, met 250 inw.

Aalst, D. in de prov. Z. Braband, gem. Hoegarde.

Aalst, Nederl. D., prov. N. Braband, gem. Oosterhout.

Aalstgoed, D. in O. Vlaanderen, gem. Eeclo.

Aalstraat, Nederl. buurt, prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. Gilzen en Rijen.

Aalsum, Nederl. gehucht in de prov. Groningen, gem. Oldenhoren.

Aalsvoort, Nederl. buurt, prov. N. Braband, distr. Boxmeer, gem. Herpen.

Aaltre, gem. in O. Vlaanderen, distr. Gent, met 4678 inw.

Aanhem, Nederl. D., prov. Overijssel.

Aanki, Jap. prov., eil. Niphon, vorstd. Ixu.

Aanreep, Nederl. D. in Drenthe, met 79 inw.

Aanwasoh, Nederl. buurt, prov. N. Braband, gem. Assendrecht.

Aar, een watertje in Z. Holland, distr. Leiden, waarvan Korteraar en Langeraar hunne namen ontleenen. Ook draagt de vaart van Leeuwarden naar Stavoren den naam van Aar, doch wordt op onderscheidene plaatsen ook *Langdeel*, *Gracht* en *Grouw* genoemd.

Aard of *Hoogenaard*, Nederl. gehucht, prov. N. Braband, arr. Breda, gem. Gilzen en Reijen, midden in de heide.

Aardenburg, *aanm.* De haven is onder het Fr. bewind gedempt geworden, het heeft geene meestoven, maar de inw. bestaan van den landbouw, weekmarkt en visscherij en er wonen vele renteniers.

Aarderbroek, Nederl. buurt, prov. Gelderland, schoutambt Voorst.

Aarhuus, ambt in Denemarken, in het gelijknamige stift. Het bevat 2 steden, 134 kerspelen, 32 kasteelen en 42000 inw., en wordt in 12 herreds verdeeld.

Aarle, Nederl. D. in N. Braband, tot de gem. Aarlerixtel behoorende, heeft eene klokgieterij en tweemaal 's jaars eene aanzienlijke Paardenmarkt.

Aarle, Nederl. gehucht, prov. N. Braband, gem. Best.

Aarness-sijssel, distr. op het eil. IJsland, Suderviertel, met 4398 inw. met het meer Thingvalla de Skalbreideberg en de plaats Thingvalla, waar voorheen de jaarlijksche volksvergaderingen op IJsland gehouden werden.

Aarou-eilanden, zie *Arow-eilanden.*

Aardom, Nederl. buurt, prov. Utrecht, gem. Abcoude.

Aart, D. in O. Vlaanderen, distr. Dendermonde.

Aaseraald, Noorw. plaats, stift Christiaansand, met 1016 inw.

Aasi, (zie Wbk.) het is de Orontes der Ouden.

Aasum, Deensch Herred, eil. Funen, ambt Odensee, met 4650 inw. en 11 kerspelen.

Aatserberg, zie Asterberg.

Ababas, inlandsche volksstam in Brazilië, prov. Mato Grosso; zij bewoont de wouden tusschen de drie hoogere armen van de Curambiara, die in de Rio Guapore uitloopt, onder 13 13 Z. B. en 64 30 W. L.

Ababudu, Afrik. plaats in Opper-Egypte, ten Z. van Esné, aan den linkeroever van den Nijl.

Abacaxis, riv. van Brazilië in de prov. Para, zij ontlast zich in de Tupinambaranas, een' arm der Amazonen-rivier, na eenen loop van 80 mijl. van het Z. naar het N.

Abad-el curia, (zie Wbk.) *Aba-delkuria*, eigenlijk is het Abd-al-Curia.

Abahaïtouivskoi-caraoul, militaire post in Rusland, in Azië, gouv. Irkutzk, 52½ mijlen Z. Z. O. van Nertchinsk, aan de Argoun, die de grensscheiding tusschen Rusland en China uitmaakt.

Abai, de voornaamste haven aan de N. O. kust van het eil. Borneo, aan de riv. van denzelfden naam; de omtrek is goed bebouwd en brengt rijst, peper en kaneel voort.

Abaja, ook Abbey, riv. in Abyssinië in het land Edjou of Edscha, volgens Seitzen roodachtig geel.

Abakanskoi-caraoul, vlek in Rusland in Azië, aan de Abakan, gouv. Tomsk, distr. Krasnoïarsk, met 600 inw., die bijna allen jagers zijn.

Abaleisqueta, vlek in Spanje, in de prov. St. Sebastiaan (Guipuscoa), 6 m. Z. Z. O. van St. Sebastiaan.

Abancay, Z. Amer. stad in Peru, hoofdst. van de gelijknamige prov., 34 m. ten O. van Cusco, in eene ruime vallei. Zij ontleent haren naam van de riv., die haar bespoelt, en waarover eene der grootste bruggen van Peru ligt.

Abanos, Ind. volkstam in Z. Amer., die tusschen de Cunhari en de Rio de los Enganos in Nieuw Grenada woont. Zij zijn zachtzinnig van aard en laten zich gemakkelijk tot het Christelijk geloof bekeeren.

Abar, vesting in Indostan, in de Staten van Sindia, eertijds eene prov. van Malwah uitmakende, 31¼ m. ten N. O. van Seronge.

Abaran, een vlek in Spanje, prov. Murcia, 73¾ m. ten N. O. van de Murcia, aan den linkeroever van de Segura.

Abasa, Afrik. prov. in Sudan, in het land Darszelch, Barga of Mobba.

Abassan, lands. in Afrika, aan de kust van Guinea, ten O. van kaap Labou; de naam is echter verouderd.

Abassia of *Habaël*, eiland. in de Roode Zee, ten getalle van tien, tusschen 13 en 14 N. B. en tusschen 41 23 en 41 35 O. L.

Abastas, Spaans. vlek, prov. Valencia (Carrion), $4\frac{1}{4}$ m. O. Z. O. van Carrion.

Abaxas, Spaans. vlek, prov. Burgos, $5\frac{1}{4}$ m. N. N. O. van de hoofdst., $3\frac{3}{4}$ m. N. O. van Briviesca.

Abayte, voorname riv. in Brazilië, prov. Minas Geraes, Comarca de Sabara. Zij heeft haren oorsprong in de Serra da Marcella en ontlast zich in de St. Francisco, na eenen loop van ongeveer 45 m. van het Z. O. naar het N. W. In de Abayte is de grootste diamant gevonden, dien Brazilië tot nu toe heeft opgeleverd. Het gouv. heeft thans het zoeken naar diamanten aan particulieren overgelaten. Op de oevers dezer riv. is ook een etablissement, of Villa, Abayte genoemd, 19 m. Z. O. van Paracatu.

Abbach, een vlek in Beijeren, 2 m. Z. Z. O. van Regensburg, met een slot, waar Keizer Hendrik II, bijgenaamd *de Heilige*, geboren werd en zijn hof hield. Er zijn ook minerale bronnen en eene groef van gipsspaat, 540 inw.

Abbadia, kleine stad in Brazilië, in de prov. en Comarca van Bahia, aan de Ariquitiba, 5 m. van de zee, met eene goede haven, door blanken en Indianen bewoond, die veel uitvoer van suiker, katoen, tabak, en vooral in maniok-meel hebben.

Abbald, Afrik. stad, in Midden-Egypte aan den Nijl.

Abbaye, (l') dorp in de prov. Namen, gem. Tellier.

Abbega, Nederl. dorp in de prov. Vriesl., griet. Wijnbrikseradeel, niet ver van IJlst, met eene kerk, waarin een fraai orgel, het dorp telt 190 inw.

Abbenrode, dorp in Pruissen, zie Appenrode.

Abberford, Eng. vlek *Westriding* van het graafs. York, *Wapentake* van Skyrach aan de Cook, $4\frac{1}{2}$ m. Z. O. van York, met 900 inw.; men ziet er de ruïnen van een oud kasteel.

Abbester, Nederl. buurt, prov. Holland, Noordged., gem. Calandsoog.

Abbiategrasso, Lombard. Venet. vlek, prov. Pavia, hoofdpl. van een distr., aan het kanaal van Bereguardo, 5 m. O. Z. O. van Milaan en $6\frac{3}{4}$ m. N. O. van Pavia, in eene vruchtbare landstreek. Men vindt er eene zijdeweverij. De ligging van dit vlek in de vallei van de Ticino en op de beide wegen, die naar de twee havens van dezen stroom geleiden, heeft het in alle oorlogen, als eenen gewigtigen post doen aanmerken; ook was het eertijds bevestigd. Frederik Barbarossa verwoestte het in 1167. Het heeft 2875 inw. Het distr., waarvan het de hoofdpl. is, bevat 25 gemeenten en 26838 inw.

Abbington, N. Amerik. distr., in de Vereenigde Staten, Staat Pennsylvanië, Gr. Luzern, 52 m. N. O. van Harrisburgh en $5\frac{1}{2}$ m. N. O. van Vilkesbarre, 1012 inw.

Abbington, N. Amerik. distr., in de Vereenigde Staten, Staat Pensylvanië, Montgomery, 4 m. N. van Philadelphia, bevolking (in 1820) 1455 inw.

Abborfors, (Storn), eil. in den golf van Finland, op de zuidkust van Finland, onder 60. 29. N. B. en 24. 10. O. L.

Abboul, riv. in Europ. Rusl., Gouv. Lijfland. Zij ontstaat uit een moeras, in het kerspel Khorstenhof, ontvangt verscheidene kleine rivier., en nadat zij de kerspelen, Trikaten en Doubenhof doorstroomd heeft, ontlast zij zich in de Aa, op het grondgebied van Wrangelshof, omtrent 1 m. N. O. van Volmar, na eenen loop van 10 m. van het Z. O. naar het N. W.

Abbradie, Afrik. Stam, een der twaalf geslachten van het kon. Assiante.

Abcheron, distr. van Georgie, zie Apcheron.

Ab-chyrin, riv. in Perz., in Farisstan, zij vloeit in den Perz. zeeboezem, bij Bender-Reyk, na eenen loop van 25 m. van het O. naar het W.

Abcoude, ligt 2 uren van Amsterdam en 5 van Utrecht.

Abdadtek, vlek in Aziat. Rusl., gouv. Tobolsk, distr. Ichim, op den linkeroever van de Ichim, 20 m. O. N. O. van de stad van dien naam. Het heeft 2000 inw.

Abdalpour, (Abdalpoor) stad in Indoestan, in de Staten van den Nizam, distr. Calbergab, in de voorm. prov. Beyder, $22\frac{3}{4}$ m. N. O. van Beydjapour, op 17. 12. N. Br. en 94. 21. O. L.

Abdie, Schotsch kerspel of gem. in Fife, $2\frac{1}{4}$ m. ten. O. van Cupar, en in het kerspel van dien naam. Men vindt er verscheidene groeven van graniet, en haalt er voor de bestrating van Londen, steenen, die te Mewburgh ingescheept worden. 834 inw.

Abdjan, (of Destbari) stad in Perz., in Farsistan, distr. Chapour; zij ligt in het gebergte. Eene bron van bit-

ter water, ontspringt in de omstreek.

Abdome, Afrik. stad in het rijk van den Koning van Tuclawi, zuidwaarts van Kordofan gelegen.

Abdulkerym (Abdoulkerym), een vlek in Klein-Thibet, ten O. van de Pamere-bergen, op den grooten weg, die van Feyz-Abad naar Yarcand leidt, 90 m. N. O. van Feyz-Abad.

Abdullah-abad (Abdoullah-abad), Perz. D., prov. Perz. Irak en Beglerbey van Hamadan; het is beroemd om zijne thermale wateren.

Abé, Jap. prov. Eiland Niphon, vorstd. Bing of Fisju.

Abé, gem. in de prov. Luik, distr. Hoei, met de onderhoorigheden 324 inw. tellende.

Abeele, vijf plaatsen in de prov. W. Vlaanderen, gem. Gyverinkhoven, Iseghem, Leysele, Watoue en Wilsbeke.

Abejar, een vlek in Spanje, prov. Soria, 5½ m. O. N. O. van Soria.

Abel, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, in het dist. en 22 m. N. N. O. van de stad Wilkomir.

Abelin (of Ebelin), een groot en sterk gehucht in Aziat. Turkije, paschalik van Acre, op eene hoogte, 7 m. ten O. van Tabarich, en 3 m. O. Z. O. van Acre. Eenige overblijfselen van oude bouwkunst hebben doen vermoeden, dat de stad Zabulon, welke door den Rom. Veldheer Cestus verwoest werd, op deze plaats bestond; doch wanneer men bedenkt, dat de fontein van Zabulon 2 m. van dit gehucht verwijderd is, schijnt dit vermoeden ongegrond te zijn.

Abelova, een groot D. in Hongarijë, com. Nograd, mark Losontz, 4¾ m. ten N. O. van de stad en 6¼ m. O. N. O. van Korpona, aan den voet van het Olztraszky-gebergte. De inw. zijn Luthersch.

Abenojar, vlek in Spanje, prov. Ciudad-Real (la Mancha), 9 m. Z. O. van Ciudad-Real, aan den voet van de Sierra-Morena, in de vlakte Campo de Calatrava, door welke de Guadiana stroomt.

Abens, kleine riv. in Beijeren; zij ontspringt bij Schweitzkirchen, in den Isar-Kreits, loopt voorbij Mainburg, vervolgens voorbij Othensberg, en ontlast zich links in den Donau, bij Neustadt, na eenen loop van 9 m. van het Z. naar het N.

Aber of *St. Wolfgang*, meer in het aartshert. Oostenrijk, kreits Salzburg; het is 2¼ m. lang van N. O. naar Z. W., terwijl zijne grootste breedte ⅓ m. is, en het bevat eene groote menigte zeelt en snoek. Men noemt het St. Wolfgang, naar eene abdij van dien naam, op den O. oever gelegen.

Aber, Eng. D. en kerspel in het prinsd. Wallis, graafsch. Carnarvon, aan den oever der zee, 4½ m. N. O. van Carnarvon, en 3 m. Z. W. van Aber-Comway. Dit dorp is de plaats van overvaart naar het eil. Anglesey; het is, wegens zandbanken, die met de ebbe droog loopen, gevaarlijk te naderen en bij stil weder luidt men aanhoudend de klokken, om de zeelieden bij hunne aankomst te geleiden. In de nabijheid is een merkwaardige waterval. Bevolking van het kerspel 621 inw.

Abercrombie, Eng. fort op eenen berg bij de haven Las Cuevas, op het W. Ind. eil. Trinidad.

Abercumbie, distr. in het gr. Effingham, in Neder-Canada, 13 m. ten N. O. van Mont-Real.

Aberlour, oudtijds Skirdustan, een kerspel in Schotland, gr. Bauff, de zetel van een presbyterie, 4½ m. Z. O. van Elgin, aan de Spey, met 1059 inw.

Aberystwith of *Blaenghwent*, een D. en kerspel in Engel., 2½ m. ten Z. O. van Abergavenny, gr. Monmouth, aan de Ebbu, aan den voet van den berg Kelian, met eene fraaije gothische kerk en 4059 inw.

Abesch. Dus noemt men somtijds dat gedeelte van de kust der Roode zee, hetwelk zich van kaap Ras-el-Anf, een weinig ten N. van de grenslinie van Egypte en Nubië tot aan de straat Bab-el-Mandeb uitstrekt. Het N. ged. van deze kust wordt het land der Badjas genoemd, naar het volk, dat aldaar woont. Verder zuidwaarts is eene woeste kust tot aan de grenzen van Abyssinië, nabij de golf van Massouah; vervolgens wordt de kust laag en zandig, draagt den naam van Samhara en is door het land van Dankali, van het gebied van Adeil, het uiterste einde der kust van Abesch, afgezonderd. Zij is met eene menigte eilanden en rotsen omzet; hare voornaamste havens zijn die van Aidab, Suakem, Arkiko, Baylour en Assab. In het algemeen is deze kust zeer weinig bekend. De landen, die haar omgeven, schijnen ten O. door eene keten van bergen, ongeveer 20 m. van

de zee, bepaald te zijn, die van Neder-Egypte afkomen en bij de straat Bab-el-Mandeb eindigen. Volgens de oude aardrijksbeschrijvers, zijn deze bergen ongemeen rijk aan kostbare metalen en edele gesteenten. De Arabische aardrijkskundigen bevestigen deze berigten. De eiland. en lage gedeelten der kust van Abesch zijn met palm-, olijf- en laurierboomen bedekt. De voornaamste dieren zijn er de olifant en de giraffe. De kust zelve is bijna onbewoonbaar, uit hoofde van den aard van den grond, het gebrek aan water en de groote hitte. De Bedjas ten N. de Bicharies en Hadendoas, in de omstreken van Suakem: de Schikos en Hazortas, nabij Arkiko; de Mohamedaansche Taltals en de Donakils, die het land Dankali bewonen, zijn de voornaamste volkstammen, welke men er aantreft; de meesten zijn Nomaden. De Ouden gaven aan de volken van deze kust den naam *Troglodyten*, van het Grieksche woord *Trogla* (hol), omdat zij in holen of spelonken woonden. Men bemerkt op den huidigen dag nog bij hen dezelfde zeden. Sedert de XVIe eeuw zijn de Turken in het bezit der kust van Abesch geweest, en belasten met het beheer daarvan een Sheik uit den stam van Bellowe, met den titel van Naïb. Volgens den reiziger Salt heeft deze Naïb het Turksche juk afgeschud en de souvereiniteit des Konings van Tigré erkend over dat gedeelte van zijn gouvernement, hetwelk nabij de Staten van dezen Vorst gelegen, en onder den naam van Gouvernement der kusten bekend is.

Abhoukeah, kleine stad in Britsch Ind. presidentschap Bombay, in de oude prov. Khandeych, 7 m. ten N. O. van Chandour.

Abia de las torras, Spaan. gehucht, in de prov. en 9¼ m. ten N. van de stad Palencia, 5½ m. ten Z. O. van Saldana, op den regteroever van de Abanades.

Abi-amou, riv. in onafhankelijk Tartarije, zie Gihon.

Abi-atrak, riv. in Perzië, in Daghestan, prov. Mazenderan; zij vloeit voorbij Daghestan of Achor, en na eenen loop van 40 m. van het Z. O. naar het N. W., ontlast zij zich in de Kaspische zee, 20 m. ten N. van Aster-abad.

Abichan, meeren in Aziat. Rusl., gouv. Tomsk, Zuid. ged. van het distr. Buïsck. Zij scheiden het gouv. Tomsk van dat van Tobolsk. Hun water is een weinig zout, even als dat van de meeren Tchani en Soumi, waarmede zij zamenhangen.

Abichor, gehucht in klein Tibet, in eene bergengte gelegen, ten O. van den berg Pouchtikhur, 85 m. O. N. O. van Feyz-abad.

Abien, zie Amanchea.

Abi-guerm, gehucht in klein Tibet, 110 m. N. O. van Feyz-abad, op den weg van Feyz-abad naar Yarcand.

Abijiras, Ind. volkstam van Z. Amer., die het land tusschen de Amazonenrivier, de Rio Nape en de Curasyello bewoont, in het kon. Quito en de prov. Mainas.

Abila of *El-Abil*, eene vervallene stad in Aziat. Turkije, pachalik van Damas. 8 m. Z. Z. O. van Tabarich, en 25 m. Z. Z. W. van Damas.

Abîmes, (les) vlek en kerspel van het West-Ind., Fr. eil. Guadeloupe, op de Z. O. kust van het distr. Grande terre, bij het kanaal, hetwelk dit land van het lage land (Basse terre) scheidt, en welk kanaal men zoute riv., (Rivière Salée) waaraan het vlek ligt, noemt, 6 m. Z. W. van de Moule. In 1788 waren in het vlek 797 blanke inw., 114 vrije kleurlingen en 4890 slaven.

Abino, kleine riv. in Opper-Canada, gr. Lincoln. Zij ontlast zich in het meer Erie, aan het einde van de baai, die ten O. van de punt van Abino ligt.

Abino, lange en smalle landpunt in Opper-Canada, zij loopt in het meer Erie uit, ongeveer ter lengte van 1050 voeten. Aan elke zijde is eene baai, die eene goede ankerplaats oplevert. Deze punt is omtrent 7 m. van de groote riv., en even zoo ver ten N. van den val der Niagara verwijderd.

Abintzen of *Abintzi*, (zie Wbk.) een volkstam in Aziat. Rusland, gouv. Tomsk, distr. Kouznetz, 285 m. O. Z. O. van Tobolsk. Deze Tartaren geven zich zelven den naam van Abintzi of Abintzys, die *oorspronkelijk volk* beteekent, van het Tartaarsch wortelwoord *abœ*, *vader*. Voorheen woonden zij aan de Toma, omstreeks Kournetz, maar, daar de Teleouten de Witte Gebergten verlieten, om zich op hunne tegenwoordige

verblijfplaats neder te zetten, wilden de Abintzys, die de zwaksten waren, niet verder noordwaarts gedreven worden, zij gingen dan de Toma weder opwaarts tot aan de hooge bergen, welke zij nog ten huidigen dage bewonen, en waar twee rivieren van het gouv. Tomsk stroomen, te weten de Condama en de Mraza. Zij zijn in verscheidene *aimaks* of stammen verdeeld; maar zij betalen slechts belasting voor honderd personen. Wat gelaat, karakter, zeden, taal en kleeding betreft, gelijken de Abintzys volkomen naar de Telcouten, hunne Godsdienst is even gelijk, die der laatstgenoemden, het Chamanismus. Hunne bezigheden bestaan in veeteelt, jagt en landbouw. Het gebruik van den ploeg is hun onbekend, zij gebruiken slechts de spade. Hunne velden kunnen als uitgestrekte moestuinen aangemerkt worden. Zij jagen op allerlei soort van dieren, zij eten het vleesch daarvan en betalen hunne schatting met de huiden. Velen van hen zijn ijzersmeden, en als zoodanig sedert langen tijd bekend. Om deze reden is de stad, Kouznetz (stad der ijzersmeden) door de Russen genoemd, die haar, tijdens de verovering van Siberië, in het land der Abintzys gebouwd hebben. Deze volken vinden het ijzer bij lagen op de toppen der bergen of in de moerassen. Zij smelten het in hunne winterhutten, waarin zich een fournuis bevindt, hetwelk uit een, in den klei van den grond gegraven, rond gat, van eenige voeten diepte, bestaat. Zij bedienen zich van steenen aanbeelden en ijzeren hamers, om de punten hunner pijlen en hunne spaden te smeden; het grootste gedeelte van het ijzer wordt onbewerkt aan de Russen verkocht.

Abiskaneh of *Abichekane*, een der voornaamste meeren in het Russ. gouv. Tobolsk, het water is een weinig zout en bitter.

Abistandeh, een meer in Afghanistan, 18 m. Z. Z. O. van Ghuzni en 45 m. N. N. O. van Candahar.

Abiul, een vlek in Portugal, prov. Estremadura, Comola Thomar, en $7\frac{1}{4}$ m. N. N. W. van Thomar.

Abkar, Afrik. stad in Sudan, distr. Darszelch of Mobba.

Abla, vlek in Spanje, in de prov. en $9\frac{1}{4}$ m. N. N. W. van Almeria (Grenada), aan de Rio Nacimiento.

Ablao, een der Chiloe eil. op de W. kust van Z. Amer. tot Chili behoorende.

Abnoud, groot D. in Op. Egypte, prov. Thebes, aan den regteroever van den Nijl, $3\frac{1}{4}$ m. ten Z. van Qenéh.

Abo, distr. van het gouv. Finland, in Europ. Rusl. Het bevat het eigenlijke Finland, een klein gedeelte van Ostro-Bothnie, en de geheele groep der Aland-eiland., en strekt zich uit van 59. 50. tot 62. 20. N. B. en van 17. tot 21. 44. O. L. Ten N. is het bepaald door het distr. Wasa, ten O. door dat van Helsingfors, ten Z. door de golf van Finland, en ten O. door de golf van Bothnie, waar de groep der Aland-eiland. ligt. Zijne oppervlakte bedraagt 1594 vk. m., en in 1805 bevatte het 207960 inw., 6 steden en 4980 landhoeven. Het is in 9 schoutambten verdeeld: Rikie, Masko, Wirmo, Wems, Op. Satakunda, Neder-Satakunda, Midden-Satakunda, Aland en Haliko. Het distr. draagt den naam van zijne hoofdpl. Inwendig bestaat het meest uit vlak land, maar aan de kusten, vooral ten Z., zijn eenige bergen. Men vindt er eene menigte meeren, waarvan het meer Pyhoeiaervi, dat bijna in het midden ligt, het aanzienlijkste is. De watervallen van den Kumoioko zijn merkwaardig en belemmeren de scheepvaart op dien stroom. Al de kusten, zoo wel ten Z. als ten Z. O. en ten Z. W., zijn met eilandjes bezaaid, waarvan sommigen bewoond, anderen woest en verlaten zijn. De grond van het distr. Abo is vruchtbaar, vooral ten Z., waar hij het best van geheel Finland bebouwd is. Men teelt er granen, kool, aardappelen, vlas, hennip, tabak en hop. Veeteelt wordt er met veel zorg gedreven. De N. en O. gedeelten bevatten uitgestrekte wouden, die timmerhout, planken, teer, pek en potasch opleveren. Aan de kusten, als ook in de meeren en rivieren, is overvloed van visch. De bergen geven kalk en leisteen, en de moerassen ijzererts, doch niet veel. De meeste inw. zijn Zweden, en een vlijtig en nijver volk.

Abocro, Afrik. stad, aan de kust van Guinea, distr. Adwin of het oude Alwina.

Aboibou, Afrik. stad aan de kust van Guinea, in het rijk Affin.

Abolova of *Bolgva*, kleine riv. in

Eur. Rusl.; zij ontspringt in het gouv. Kalonga, loopt van het N. naar het Z. en ontlast zich in de Desna, bij Briansk, in het gouv. Orel.

Abomeh of *Abomee*, Afr. stad, hoofdst. van Dahomé, met 24000 inw., ligt op 7. 59. N. B. en tusschen 3. en 4. O. L. (van Greenwich).

Abondance, (Notre Dame d') een Sard. vlek in de prov. Chablais aan de Dranse, 4½ m. Z. O. van Thonon, 10¼ m. O. N. O. van Génève, met 1123 inw.

Aboo, (Aboe), stad in Hindostan, in de Staten van de Radj-poets (Radj-poetana), en de oude prov. Adjmier, 20¼ m. ten W. van Odeypoor, 24. 36. N. B. en 71. 5. O. L.

Aboo, Afrik. stad in de woestijn of Sahara in Tibersy, deel van het land Borgo of Borgu.

Aboodee, Afrik. stad aan de kust van Guinea, in het land Aquahim of Groot-Akanni.

Aboposo, stad als boven, in het land Tufel.

Aboschin, Boh. D., kreits Pilsen, 13 m. W. N. W. van deze stad, en 2¾ m. W. van Tepl. Er zijn minerale wateren.

Abou-Arych of *Aboe-Arych*, vorst. in Arabië, bij de Roode zee, in het landsch. Tehama, dat een ged. van Yemen uitmaakt. Het strekt zich uit van 15. 20. tot 17. 40. N. Br. is bijna overal woest en zoude geheel onvruchtbaar zijn, indien het niet door de rivieren, welke van de naburige bergen afstroomen, bespoeld werd. De voornaamste steden zijn: Aboe-Arych, Ghesan met eene zeehaven, Harrad en Sabea. Het opperhoofd van dit rijkje, voert den titel van Cherif en is een nakomeling van den Profeet.

Abou-Arych of *Aboe-Arych*, vestingstad van Arabië in Yemen, in het voorn. vorst., en residentie van den Cherif of het opperhoofd. In de nabijheid zijn eene menigte kleine bergen, waarvan men zout voor den uitvoerhandel wint. 17. 22. N. B. 39. 24. O. L.

Abou-Chareb of *Aboe-Chareb*, Afrik. stad van den Soedan, koningrijk Bergoe, onderhoorig aan dat van Boernoe, op de grenzen van Dasfoer, 30 m. Z. O. van Ouara, en 60 m. W. van Cobbeb.

Abou-Chegher of *Aboe-Chegher*, berg in Op. Egypte, prov. Thebe, beneden Koum-Ombos, ongeveer 12 m. ten Z. van Edfou. De naam Djeble Abou Chegher beteekent *berg van stormen*, en is daaraan gegeven, omdat gedurende de hitte aldaar plotseling onweêrswolken opkomen, die den oever van den Nijl verwoesten. Deze berg bevat veel ijzererts van eene roestroode kleur. De inw. zijn niet zeer talrijk en leven in onderaardsche holen of spelonken.

Abou-Cher of *Bender Boucher*, Perz. stad en zeehaven, in Farsistan op de W. kust van den Perz. zeeboezem, aan het N. einde van een schiereil., hetwelk 3 m. in den zeeboezem uitloopt. Deze stad heeft de gedaante van eenen driehoek en is door muren met torens omringd, waarin twee poorten zijn. De straten zijn naauw en de 800 huizen tamelijk slecht gebouwd; er zijn 7 moskeën, 2 karavanserails en 2 openbare badplaatsen. Zij wordt bestuurd door eenen Arab. Sheik, die cijnsbaar aan den Koning van Perzië is, en ook andere landen, onder anderen het eil. Babara, bezit. De handel van Abou-Cher is zeer levendig. De Engelschen en Hindostaners brengen er Ind. goederen en stoffen aan en halen Perz. producten en manufacturen in de plaats daarvan, zoodat Abou-Cher eene wezenlijke stapelplaats voor den handel van Perzië en Indië is. De karavanen komen herwaarts en de Britsche O. I. C. heeft er een Agent. Het klimaat is gezond, maar de hitte is er in den zomer zeer sterk. De haven is goed, doch de ingang niet gemakkelijk, en voor schepen, die niet meer dan 12 voet diep gaan, slechts met hoog water bruikbaar. Levensmiddelen zijn er goedkoop en overvloedig, ofschoon de omstreken niet veel meer dan dadelen opleveren. De inw., 10,000 in getal, zijn Arabieren en Hindostaners. 28. 38. N. B. 48. 20. O. L.

Abouchoureia, klein eil. in de Roode zee, bij het eil. Duraka, 3 m. van de kust van Arabië. 16. 52. N. B. 89. 9. O. L.

Abouda Klaugh, Afrik. stad in de Sahara in de Oase Dakel.

Abou Doeyd, wady in Nubië, ten O. van den Nijl.

Abou Dy, wady in Nubië, distr. Say, waar de O. bergketen 12 tot 15 m. van de riv. af ligt.

Abou-el-Cheib, klooster van Neder-Egypte, op eene hoogte gelegen, 7 m. O. N. O. van Belbeïs en 16½ m. N. O.

van Cairo. 30. 31. 10. N. B. en 29. 32. 1. O. L.

Abouga, riv. in onafhankelijk Tartarijë, in het land der Kirghis-Kaisakken; zij ontspringt in de gebergten Algydim-Zano, en ontlast zich in de Tobol, na eenen loop van ongeveer 60 m. van Z. naar N. Haar water bevat zoo veel aluin, dat het voor weinig dieren drinkbaar is.

Abou-Girgeh, stad in Midden-Egypte, in de prov. en 16½ m. Z. Z. W. van de stad Beniouif, aan den linkeroever van den Nijl. In Mei 1799 heeft alhier een gevecht met de Franschen plaats gehad.

Abou-Kaï, riv. in het Russ. distr. en gouv. Tobolsk, welke in het gebergte Kitschiks of Ischo ontspringt, grootendeels onder de aarde doorloopt en in de Tobol valt. Zij bevat zoo veel aluin, dat bijna geen dier het water drinken kan; men begroot den loop op 300 wersten.

Abou-Herreis, stad in Nigritie, kon. van Darfoer, 15 m. ten Z. van Cobbeh; de omstreken zijn afgedeeld in tuinen, die aan inboorlingen van Dongola toebehooren. De stad strekt zich in de lengte uit van het N. naar het Z., waar zich de putten bevinden, van welke zij het water bekomt.

Abou-Hinan, stad in Barbarijë, in het keizerr. Marokko, in de prov., en 22 m. ten O. van de stad Sedjelmessa, aan de Ghir, en 75 m. Z. O. van Fez.

Abou-Kabis, berg van Arabië, 2 m. ten Z. O. van Mekka.

Abou-Koh, Turksch D. in Azië, in Syrië, op eenen berg, bij den weg van Jaffa naar Jeruzalem, 4½ m. ten N. O. van deze laatste stad.

Abou-Kouman, Afrik. stad in het land Demurki of Tumurkie, ten O. van Sudan.

Aboumanah, D. in Op. Egypte, in de prov., en 10½ m. O. Z. O. van de stad Girgeh, 1¼ m. van de regteroever van den Nijl, op de helling van eenen berg. Den 17 Febr. 1799 leverden de Franschen hier een gevecht.

Aboun, stad en vesting in Arabië, in het land van Yemen, 6¼ m. ten N. O. van Aden.

Abour, berg in Arabië, in het land Yemen, 7 m. W. Z. W. van Kataba.

Abou-Senum, stad van den Soedan, kon. Bergoe, onderhoorig aan het kon. Bournou, 40 m. ten O. van Ouara en 8 m. N W. van de grenzen van het kon. Darfoer.

Abou-Schirsche, Afrik. stad in Midden-Egypte, Cacheflik Benysoueyf.

Abou-Syr, vlek in Neder-Egypte, prov. Gharbych, aan den linkeroever van den tak van den Nijl, die oudtijds *Athribiticus* genoemd werd, 4¾ m. ten O. van Mahallet el Kebyr, en 21¾ m. ten N. van Cairo; 3 m. ten N. van dit vlek zijn de puinhoopen van eenen beroemden tempel van Isis.

Abra, stad in het kon. Sennaar, in Nubië, 32 m. Z. O. van Sennaar.

Abra, stad in Op. Guinea, op de Goudkust, kon. Fanti, 6 m. van de zee en 35 m. ten Z. van Coumassie. Zij was voorheen aanzienlijk en er was eene groote slavenmarkt, doch sedert den inval der Assiantynen zeer vervallen.

Abra-cete, aanzienlijk vlek in Spanje, zie Alba-Cete.

Abradi, kleine stad in Op. Guinea, aan de Goudkust, kon. Fanti, nabij de zee, 38 m. ten Z. van Cournassie.

Abrandabad, kleine stad in Perz. gouv. Yezd, in eene bebouwde vlakte, 2 m. ten O. van Yezd en 65 m. ten O. van Ispahan.

Abrantes, kleine stad in Brazilië, prov. Comerca, en 7 m. N. O. van de stad Bahia, ongeveer 1 m. van de zee. Er is eene parochiekerk. De inw. zijn meest Indianen; zij bouwen maniok en allerlei levensmiddelen, en leven van de jagt en de vischvangst.

Abrechweiller, D. in Frankrijk, dep. de la Meurthe, arr. Sarrebourg, canton Lorquin, 2¼ m. Z. Z. O. van Sarrebourg, 4¼ m. N. O. van Blamont. Er zijn ijzersmederijen, eene glasblazerij en eene aanzienlijke papierfabrijk; 1600 inw.

Abreiro, vlek in Portugal, prov. Tralos Montes, Comarca Villa Real, 8½ m. ten O. van Villa Real.

Abreiojos, een bank van klippen in de Antilles, zie Abrojos.

Abriola, vlek van het kon. Napels, prov. Basilicate.

Abriwantoo, stad aan de kust van Guinea, rijk Akim.

Abro, klein eil. in Eur. Rusl., bij het eil. Oesel, in het gouv. Lijfland, distr. Arensburg, en 1¾ m. ten Z. van de hoofdpl. Arensburg.

Abrojos of *Abreojos*, een bank, nabij welke eene menigte klippen en eilandjes zijn, ten O. van het Turken-eil., een der Antilles. Tusschen deze bank en het Turken-eil. is een vaarwater van 3 m. breedte. 21. 5. N. B. en 71. O. L.

Abrolhos, (Kaap van) aan de kust

van Brazilië, prov. Porto Seguro, tusschen de rivieren St. Mattheus en Quororupa. 18. 17. N. B. en 42. 12. O. L.

Abrolhos, beruchte klippen aan de kust van Brazilië, zie Santa Barbara.

Abruzzo Citeriore, prov. in het kon. Napels, ten N. W. bepaald door Abruzzo Ulteriore I., ten N. O. door de Adriatische zee, ten Z. door de prov. Moliso of Sannio en ten Z. O. door Abruzzo Ulter. II. Oppervlakte 221 vierk. m. Verscheidene takken van de Apennijnen loopen van Z. O. in het land, en worden vlakker naar de Adriatische zee, waar zij zich aan het strand verliezen; de hoogste punten zijn de Prata, de Morrone, de Capraro en de Policorno; de grond is over het geheel zandig en niet zeer vruchtbaar. Onder de rivieren bemerkt men de Pescara, die de grenslinie tusschen Abruzzo Ulteriore II. uitmaakt, de Sangro, die in het midden vloeit, en de Trigno, die grootendeels de grensscheiding tusschen Molise uitmaakt. De Lente, de Sente en de Asinelle zijn kleine rivieren, die, even als de vorigen, in de Adriatische zee uitloopen. Allen vallen in den zomer bijna droog. Het klimaat is zeer zacht; des zomers is de hitte zeer sterk en regenbuijen zeldzaam, zoodat de aanhoudende droogte de onvruchtbaarheid van het land nog vermeerdert. Men teelt er tarwe en maïs, vlas en tabak. Zoet hout is er overvloedig, zoo ook heerlijke vruchten, wijn, olie en zijde. De olie van Vasto en Franca Villa is uitmuntend, ook die van Bachianica en Bipa de Chieti is gezocht. Er zijn eenige lakenfabrijken. Alleen de voortbrengselen van het land worden uitgevoerd, bijzonder naar Foggia; ofschoon deze prov. veel kustland bevat, ontbreken er havens en reeden, want de mond der Pescara is alleen voor kleine vaartuigen bruikbaar. Een enkel groote postweg loopt door het land. De bevolking (was in 1793) 222,773 zielen. Het land is verdeeld in 3 distr.: Chieti, Lanciano en Il Vasto. Chieti is de hoofdpl.

Abruzzo Ulteriore I, prov. in het kon. Napels, ten N. W. bepaald door den Kerk. Staat, ten N. O. door de Adriatische zee, ten Z. O. door Abruzzo Citer. en ten Z W. door Abruzzo Ulteriore II, oppervlakte 118 vierk. m. Het W. gedeelte is met hooge bergen bedekt; een der hoogste kruinen van de Apennijnen scheidt haar van Abruzzo Ulteriore II, verscheidene takken loopen er van af, en gaan, allengs lager wordende, naar de Adriatische zee. De Colle Befero, de Monte Castelli en de Colle St. Georgio, zijn de merkwaardigste punten. Men vindt er geene eigenlijke vlakten, maar hier en daar breede valleijen, waarvan de grond gewoonlijk vet en vruchtbaar is. Zij worden besproeid door kleine rivieren, die in de maanden Maart en April tot stortstroomen aangroeijen, schoon zij in den zomer bijna geheel droog zijn. De Pescara maakt de grenslinie uit, tusschen deze prov. en Abruzzo Citeriore, en de Tronto scheidt haar, een kort eind weegs van den Kerk. Staat. Het klimaat is gematigd en de lucht zuiver en gezond; langs de kusten zijn de regenbuijen menigvuldiger dan in de andere provinciën, in de nabijheid van de Adriatische zee; zij zijn eene der hoofdoorzaken der vruchtbaarheid van het land; maar de inw. verstaan weinig van den landbouw. Men ziet geheele landst. met distelen en wilde struiken bedekt. Men weet niet hoe de velden van water voorzien worden, en men laat de stroomen het beste gedeelte der oevers wegslepen. Niettemin oogst men er meer graan dan de behoefte der inw. vereischt. De grond is zoo vruchtbaar, dat zij tien en twaalfvoud oplevert. Vlas, tabak en wijndruiven tieren er bij uitnemendheid. De wijn alleen maakt een voorwerp van handel uit. De hooge bergen zijn met wouden van eiken en pijnboomen bedekt. De veeteelt is de geliefkoosde bezigheid der inw.; de vischvangst levert veel op, en het ontbreekt ook niet aan wild en gevogelte. Men zamelt magnetia, kalk, pleister en marmer, en er zijn onbedriegelijke kenteekenen van metalen. De fabrijk van aardewerk te Castella is het eenigste gesticht van nijverheid. Men voert niet dan de landproducten uit, zoo als vee, wijn, wol, huiden, kaas, vijgen, hout en granen. Er is geene haven. Terano is de voornaamste stapelplaats van den handel.

In 1793 had deze prov. 157,715 inw., die vlijtig, maar onbeschaafd en woest zijn. Zij beminnen het herdersleven. Men bespeurt bij hen geen den minsten smaak in het beoefenen der fraaije kunsten, en in hunne meeste verrig-

tingen, schijnen zij meer volgens instinkt dan volgens nadenken te werk te gaan. De prov., waarvan Teramo de hoofdpl. is, bestaat uit twee distr., Teramo en Civita di Penne.

Abruzzo Ulteriore II, prov. van het kon. Napels, ten W. en ten N. bepaald, door den Kerk. Staat, ten O. door Abruzzo Ulteriore I, ten Z. O. door Abruzzo Citeriore en ten Z. door het Bouwland. De oppervlakte bedraagt 192 vierk. m. De keten der Apennijnen dringt aan de N. O. zijde in het land. Haar voornaamste kruin verdeelt zich in twee takken op de grenzen van den Kerk. Staat; een dezer takken loopt naar het N. O. en maakt de grenslinie uit aan den kant van Abruzzo Ulteriore I; de andere zuidwaarts naar het meer Fucino, loopende tusschen het Bouwland. Van den voornaamsten tak, wier kruinen schier aanhoudend onder de sneeuw bedekt zijn, loopen eene groote menigte kleinere ketenen in alle rigtingen af, en bedekken de geheele prov. met bergen, waarvan de hoogsten zijn: de Lampallo, Grottolo, Turchio, Carbonaro, Accerello, Forca, Garosa, Colle Candido, Natella, Vellino, Pesciolo delle Duchessa, Corbaro en Luco, allen in de omstreken van het meer Fucino. Niet ver van Aquila ten N. O. ligt de groote Sasso (de hoogste top der Apennijnen), de Ocra Colli di Corni, Col de Lavarete, en Col di Vigliano; eindelijk op de grenzen van den Kerk. Staat, de bergen Sassaolo, Taglia, Purguri en Roseto. De min of meer breede valleijen, welke door de rivieren dezer landstreek gevormd worden, zijn vruchtbaar. De voornaamste riv. is de Aterno, die in den Col di Vigliano ontspringt, zuidwaarts de valleijen Aquila en Putrida doorstroomt, en vervolgens ten N. O. loopt en bij Tocco, waar zij den naam van Pescare aanneemt, de prov. verlaat. Het meer Facino of Cellano is het grootste van het kon.; de andere meeren zijn van weinig belang. Ook zijn er minerale wateren, doch die niet zeer beroemd zijn. Hoewel de bergachtige grond moeijelijk te bebouwen is, teelt men in de valleijen graan genoeg voor de behoefte der inw., vooral rogge en maïs, als ook hennep en vlas en veel saffraan, die voor de beste van Europa wordt gehouden. Amandelen en vijgen zijn er uitmuntend; wijn doorgaans slecht; de olijfboom groeit slechts in belommerde streken. Groote bosschen leveren goed timmerhout, en de veeteelt is het voornaamste bedrijf der inw. De kaas van Aquila wordt boven die van Parmezan geacht. Wild en gevogelte is er in overvloed. Jaarlijks worden van hier meer dan 20,000 kapoenen naar den Kerk. Staat uitgevoerd. Ook vindt men er marmer, leem, gips en bouwsteenen. Er zijn slechts weinige lijnwaad-fabrijken, pottenbakkerijen en papiermolens. Aquila is het middenpunt van den handel. Het getal der inw. bedroeg in 1807, 251,500 zielen, meest berglieden, die sterk en werkzaam zijn. Hunne tongval wordt voor den fraaisten van het kon. Napels gehouden.

Absambul, zie Ebsambul. (Wbk.)

Absara, Afrik. plaats in Nubië, landsch. Say.

Abshoven, D. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Munsterleen.

Abson, Eng. D. en kerspel Glocester, hundred Pucklecharch, 2½ m. ten O. van Bristol, met 715 inw., het gehucht *Wick* daarbij begrepen. In de nabijheid vindt men overblijfselen van aloude vestingen en drie grafsteden van Oud-Britsche legerhoofden.

Absteinach (Ober), D. in het groothert. Hessen-Darmstadt, prov. Starkenburg, ambt Waldmichelbach, 3¼ m. N. N. O. van Heidelberg, met 670 inw.

Absweiler, D. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Wellen.

Abtau, een der Chiloe-eiland. aan de W. kust van Z. Amer. tot Chili behoorende.

Abud, (zie Abid in het Wbk.)

Abukongde, Afrik. stad in Sudan, de eigenlijke ligging tot nu toe onbekend.

Abukor, Vlek in Europ. Turkije, gouv. van den Kapudan-Pacha, Sandschak Lepante, 6 m. ten N. N. O. van Lepante.

Abulahor, Grieks. stad, landsch. Janina, aan de Aspre.

Abullo, stad op de O. kust van Leyta, een der Philippijnen. 10. 46. N. B. en 122. 39. O. L.

Abur, stad in de Staat van Maha Raja Sindia in Indië, aan deze zijde van de Ganges, op de grenzen van Bundelcund.

Abusambul, zie Ebsambul.

ABUTICA, zie *Butua* Wbk.

ABUZA, golf op het Gezelschap-eil. Opureonu, bij Ahaheinah.

ABUIJES, Ind. volkstam in Z. Amer., Rep. Columbia, prov. Cundinamarca Caguan. Hij bewoont de oevers van de Paddadiva en van de Cacaguan.

ABYDUS, oude stad in Op. Egypte, zie *El-Kerbeh*.

ABYSSINIË, Habesch, Ethiopië, daar de inw. zich Itjopjawan, en hun land Manghesta Itjopja noemen, volgens BURCKHARDT meer onder den naam van Nekkatz of Nekkaty bekend.

De ligging en uitgestrektheid van dit gewest kunnen niet met volkomen *juistheid* opgegeven worden, omdat de *grenzen*, welke het ten N. van Nubië, ten Z. W. en Z. van de Gallas, en ten Z. O. van het kon. Adel afscheiden, alleen door het wisselvallige lot des oorlogs bepaald worden. Volgens de Kaart van SALT ligt Abyssinië tusschen 9. en 15. 40. N. B. en van 53. tot 58. O. L.

Ten O. is het, volgens de jongste berigten, bepaald door de golf van Adel en de Roode zee; ten N. door Sennaar en Nubië, ten W. door het land der Chilouks, en ten Z. door de Gallas, de Samanlys en het gebergte Tehakha, hetwelk eene verlenging van het Maangebergte is. Over het geheel bestaat Abyssinië uit eene zeer groote bergvlakte, bezaaid met afzonderlijke bergen, en naar het N. W. zacht afloopende, tot aan twee groote steilten, de O. tegenover de Roode zee, en de Z. tegenover het binnenste van Afrika. Over het algemeen zijn de bergen niet zeer hoog in Abyssinië. De Samen in het landsch. Tigré en de Numera in Godjam zijn de eenige, die met sneeuw bedekt zijn. Verscheidene bergen zijn door Abyssinische Joden bewoond. De Falaches zijn de hoogsten, en de bergen van Arnhara de kleinsten. In deze laatsten woonde eertijds de dapperste en aanzienlijkste volksstam der Abyssiniërs, en hier was ook de stad Tegoulat, de hoogste zetel van het geheele rijk; thans zijn deze bergen door de Gallas bewoond. Het Lamalmongebergte ligt aan den kant van de Roode zee; de bergen van Godjam zijn de merkwaardigsten, omdat zij de bronnen van den Nijl bevatten. De landsch. Angote, Dembea, Damote en het land der Agaous liggen op bergvlakten. Woggara, Foggara en Rabbaha, aan het meer Zacca gelegen, zijn de voorraadschuren van het land. De omstreken van het meer van Dembea en het landsch. van dien naam, zijn het best bebouwde gedeelte van Abyssinië. Hier wonen de aanzienlijke lieden in vaste woningen, hoewel in het algemeen de Abyssiniërs zich niet tot vaste woonplaatsen bepalen. De groote menigte van rivieren is een gevolg van de gedaante des lands (als eene bergvlakte of plateau). De Malek, de Bahr-el-azree (blaauwe rivier), de Nijl van Abyssinië, de Rahadaura van de Dender, de Tacazze, welke de Mareb opneemt, dragen ten W. allen bij, om den Nijl te vergrooten; de Hamzo en de Havach verdwijnen in het zand, eer zij de Roode zee bereiken; de Zebey loopt naar Zanguebar. Het klimaat van Abyssinië is minder heet dan men volgens de geographische ligging zoude vermoeden, hetwelk aan de talrijke riv., aan de menigte stortregens en aan de hooge ligging te danken is. De regentijd duurt van Junij tot Sept., maar tusschen de bergen en de Roode zee is dit omgekeerd. Het is meer dan waarschijnlijk, dat de bergen metalen bevatten, en dat, bijzonder in de W. prov., aan de bergen van Dyre en Tschekla fijn goud wordt gevonden. De produkten uit het plantenrijk zijn zeer talrijk en merkwaardig. Men vindt er den papyrus, den gomboom, die het mirrhe geeft, den vanzey en den koffijboom; de cousso (*Banksia abyssinica*), een der fraaiste en nuttigste boomen, groeit alleen in Op. Abyssinië, en nergens anders in Afrika noch Azië, buiten de grenzen der ziekte, voor welke hij het geneesmiddel oplevert, namelijk het maandelijks uitwerpen van wormen, waaraan alle Abyssiniërs, zonder onderscheid van kunne of jaren, onderhevig zijn. Behalve koren, maïs en garst, is er een ander graan, *teff* genaamd, waarvan zeer goed wit en ligt verteerbaar brood gebakken wordt. Bananen worden tweemaal 's jaars geplukt; er zijn ook wijndruiven, doch de inlanders maken er geen werk van, omdat zij niet gaarne wijn drinken. Het dierenrijk is er niet minder uitgebreid en menigvuldig. Leeuwen en luipaarden vertoonen zich niet in de bebouwde streken. De caracal of gelaarsde lynx is overal; de hyenas rigten vreesselij-

ke verwoestingen in het hooge binnenland aan, en doen zelfs in de straten van Goudar hun gehuil vernemen De Abyssiniërs dooden ze niet, omdat zij hen voor betooverde menschen (eene soort van weervolven) houden. In het meer van Dembea vindt men den hippopotamus, maar geene krokodillen. Beide zijn echter talrijk in de Tacazze. In Op. maar niet in Neder-Abyssinië vindt men de giraffe en den zebra. De huiden dezer dieren zijn een kostbaar artikel van handel, en dienen tot een hoofdsieraad van aanzienlijke Abyssiniërs. Wijders vindt men er den olifant, den rhinoceros en den achkono; de paarden zijn klein, maar fraai, levendig en sterk. De ezel en de muilezel vervangen hier den kameel. Er zijn veel wilde varkens en wilde buffels. Ontelbare scharen van apen overstroomen de velden. Ook is er de gazelle, de boher, de sasso, de fetero en vele andere dieren. Er zijn geene konijnen, maar veel hazen, waarop geene jagt gemaakt wordt, omdat zij als onrein worden aangemerkt. Arenden, gieren en andere roofvogels verhinderen echter hunne te groote vermenigvuldiging. Men vindt hier ook struisvogels, papegaaijen, tortelduiven, duiven en leeuwerikken. De meest voorkomende insekten zijn verschillende soorten van honigbijen, de tsaltsalya (eene vreesselijke steekvlieg), de vernielende sprinkhanen, wier bezoek door hongersnood en, als een gevolg daarvan, door de pest gevolgd wordt. Er is weinig visch in de rivier. van Abyssinië. De merkwaardigste is eene soort van elektrieke visch, waarvan de aanraking de derde- en vierdedaagsche koorts wegneemt. De inw. worden geacht van de Egyptenaars afkomstig te zijn. Het land is over het algemeen sterk bevolkt, doch het getal der bewoners niet naauwkeurig bekend. Hunne nijverheid bepaalt zich tot het bereiden van leder, het vervaardigen van katoenen stoffen, tapijten, lansen, messen en vuurwapenen. Gereedschappen en zelfs de ruwe metalen worden hier door de karavanen aangebragt. Massoueh is het middenpunt van den zeehandel, terwijl de handel met de provinciën ten O. van de Tacazze door Adouch gedreven wordt. De Abyssiniërs zijn in vroeger tijden een meer beschaafd en magtiger volk dan thans geweest. De Groot-Admiraal van den Grooten Mogol was altijd een Abyssiniër, en hunne voorzaten hebben op de W. kust van Achter-Indië verscheidene kleine Staten gevestigd, die nu vervallen zijn. De overblijfselen van kunstgebouwen, welke men nog in Abyssinië vindt, onder anderen de Obelisken van Axoum, de geschriften van Grieksche, Latijnsche en Hindostansche schrijvers bewijzen, even zeer als de karakters op de onderaardsche tempels van Salsetta, Elephanta en Elora, dat de Abyssiniërs thans zeer diep beneden hunne voorvaderen gezonken zijn. Zij belijden de R. C. Godsdienst, doch met Joodsche denkbeelden vermengd en zij bepaalt zich bij hen tot louter uiterlijke gebruiken en plegtigheden. Over het algemeen zijn zij Monophysiten of Jacobiten. Hunne geestelijken zijn zeer onkundig. Zij hebben bijzonder vele vastendagen en hebben de besnijdenis aangehouden. Zij beginnen het jaar met den dag der onthoofding van St. Jan, welke zij op 1 Sept. stellen.

Abwan, naam van drie Egyptische steden, waarvan er twee gelegen zijn in Neder-Thebaïs en de derde nabij Damiette.

Acachuma, (zie Arun, Wbk.)

Acad-Abad, Zie Sadabad.

Acaquistla, berg in Mexico, prov. Mexico, 3024 voeten boven de zee.

Acajutla, zie Sonsonate.

Acaja, Nap. vlek, in de prov. Otrante. distr. Lecce, Canton Vermole, $2\frac{1}{2}$ m. ten O. van Lecce, met 400 inw.

Acala, St. Pablo, D. in Midden-Amer., prov. Chiapi, distr. Ciudad-Real.

Acanejos, volkstam in Quito, prov. Mainas, ten Z. van de Abanos, tusschen Ica-Pavana en Caqueta, dat is onder 1. 30. Z. B. en tusschen 72. en 73. W. L.

Acaponeta, Mexic. stad, prov. Xalisco Guadalaxara, 77. m. ten N. O. van Guadalaxara en 13. m. van de zee. In de omstreken zijn verscheidene mijnen.

Acapulco, Mexic. stad, prov. Mexico, aan den grooten Oceaan, 60. 50. 29. N. B., en 102. 6. O. L. Zij is omringd door hooge bergen, waardoor de vrije doorstraling der lucht verhinderd en de hitte vermeerderd wordt, doch men heeft onlangs eene doorgraving in het gebergte voltooid, die aan den frisschen zeewind eenen doortogt verleend, hetwelk des te noodzakelij-

ker was, omdat een moeras ten O. van de stad schadelijke dampen verspreidt, welke de voorname oorzaak zijn van rotkoortsen, die hier dikwijls heerschen, en waaraan de vreemdelingen het meest zijn blootgesteld. De fraaije en veilige haven kan 500 schepen bevatten, en heeft eene diepte van 24 tot 36 vademen. Op een naburig voorgebergte ligt het kasteel San Diego, met 31 stukken geschut beplant. De schepen, die te Acapulco overwinteren, ankeren in eene kleine baai ten Z. O., die even veilig, als die ten N. W. is. De *Gallioen* (zie het Wbk.), die jaarlijks naar Manilla vertrekt, heeft de ruimte van eenen driedekker, *te weten* van 1200 tot 1500 ton. Dit groote schip vertrekt in Febr. of Maart, geladen met cocheuille, cacao, wijn, olie, Spaansche wol en ongeveer zes tonnen gouds aan gemunt geld, welke som met de waarde der goederen, een kapitaal van bijna anderhalf millioen guldens oplevert. In Augustus, met de Z. O. moesson, keert het gewoonlijk van Manilla terug met Neteldoek, geverfde katoenen, hemden van grof katoen, ruwe en gewerkte zijden, porcelein, zijden kousen, bijouteriën (door Chinezen vervaardigd), specerijen en reukwerken. Deze reis geschiedt doorgaans in 3 of 4 maanden. Zoodra het schip aankomt, stroomen alle kooplieden en reizigers van Mexico en van de naburige provinciën naar Acapulco, om deel aan den handel te nemen, en de bevolking bedraagt dan 9000 zielen, bijna allen kleurlingen. Zoodra de *Gallioen* weder vertrokken is, daalt dit getal tot het gewone bedrag der bevolking, namelijk 4000 inw., die insgelijks deze ongezonde plaats verlaten zouden, indien zij niet door de aantrekkingskracht van het goud hiervan teruggehouden werden. Het land is aan aardbevingen en orkanen blootgesteld, en niet zeer vruchtbaar, hoewel men er een weinig katoen, maïs en ander klein graan, tabak, groenten en vruchten gewonnen worden. Men teelt er ook groot en klein vee, in genoegzame hoeveelheid voor de behoefte van de stad en het kasteel. (zie voor het overige het Wbk. op *Acapulco*.)

Acar, Turks. stad in Azië, paschalik Chehersour met een kasaban en 1200 huizen, door Joden en Mahomedanen bewoond.

Acara, Brazil. riv., in de prov. Camarca van Para; zij is aanzienlijk en hare scheepvaart, voordeelig voor de eigenaars der landgoederen, welke zij besproeit. Zij ontlast zich in de Rio Moju, 4 m. ten Z. van Para, na eenen loop van ongeveer 55 m. van het Z. naar het N.

Acasabastlan, Nieuw Spaansch vlek, prov. Vera-Paz, 17 m. ten Z. Z. W. van Vera-Paz, en 31 m. ten N. O. van Guatimalo, aan de Acasabastlan, die zeer vischrijk is.

Acberahad, zie Agra.

Acberpour, stad in Hindostan, zie *Akberpour*.

Acca, stad in Syrië, zie *Acre*.

Accamapettah, kleine stad in Ind., aan deze zijde, prov. Karnalik, presidentschap Bengalen.

Acchinsk, een klein Russ. fort in Azië, gouv. Irkutzk, distr. Nertschinsk, 64 m. ten Z. W. van die stad en 130 m. W. Z. W. van Irkutzk, aan de regteroever van de Ouano. De inw. zijn Mongolen, Tunguzen of Kozakken.

Acchusnutt, N. Amerik. riv., zie New-Bedford.

Accia, oude Fr. stad, op het eil. Corsika, arr. Bastia, Cant. Appugnani, voorheen een Bisschops-zetel. Deze stad is geheel vervallen en haar bisdom, dat in de 5e eeuw gegrond werd, is met dat van Mariana vereenigd geworden. Er is thans geen spoor van deze stad meer over, dan eene enkele kerk (de hoofdkerk), die in puinhoopen ligt, 7 m. Z. Z. W. van Bastia, en 4½ m. N. O. van Corte.

Acciano, Nap. vlek, in de prov. Abruzzo Ulteriore II, distr. Aquila, hoofdpl. van een Canton, 7¼ m. ten Z. O. van Aquila en 4¾ m. ten N. W. van Salmona, aan de Aterno. De voortbrengselen van den grond, bestaan in granen, groenten, wijnen, amandelen en saffraan. Er wordt eene jaarmarkt gehouden. Er zijn 665 inw.

Accoda, D. en Holl. factorij op de O. punt van Kaap Twee Puntas, aan de Op. Guin. Goudkust.

Accompong, Jamaicasche stad, in het graafsch. Cornwall, kerspel St. Elizabeth, aan de Z. helling der W. bergketen van het eil., niet verre van de bronnen der Black riv. (zwarte riv.) 30 m. W. N. W. van Kingston.

Accasticado, Portug. D. in Estramadura.

Accomfodet, stad aan de kust van Guinea, distr. Adampi.

Accren (Deux), gem. in Henegouwen,

distr. Soignies, met de onderhoorigheden 2670 inw. tellende.

Acejutibiro, zie Traicao.

Acery (Asserke), kleine stad in Brits. Hindostan, presid. Bombay, voormalige prov. Aureng Abad, op den top van eenen berg, 21⅓ m. ten W. van Nassack, 5½ m. van de zee.

Acesines, riv. zie Tchenab.

Acenche, (el) Spaan. vlek, prov. Caceres (Estramadura), 7¼ m. O. N. O. van Alcantara.

Acyr-ghor, zie *Asserghur* Wbk.

Achacache, vlek in het onderkoningschap van Rio de la Plata, aan den O. oever van het meer Titicaca, 35 m. ten N. W. van la Paz.

Achadèep, Eng. stad in Ind., presid. Bengalen, distr. Caliculla, aan de Cossimbazar, waar een der beroemdste beelden van den Khrisna wordt vereerd, en jaarlijks talrijke bedevaarten aankomen.

Achafar, of *Achafas*, eene groep van eiland. in de Roode zee, onderhoorig aan het onafhankelijk vorstend. Abou-Arych; zij liggen ten N. van het eil. Camaran. 16. N. B. 39. 30. O. L.

Achaguas, Z. Amerik. Indianen in Columbia, dep. Cundinamarca en Boijaca; zij bewonen de vlakten van Cazanare en van Meta, en de bosschen langs de Ele. Zij leven van de jagt en de visscherij, in de dikwerf overstroomde vlakten. In hunne gevechten, tegen de wilde dieren, leggen zij veel moed aan den dag, maar tegen de menschen nemen zij hunne toevlugt tot vergift en list. Zij zijn ongemeen behendig in het gebruik hunner wapenen, uit eene werpspies en eene lans bestaande. Zij dragen lange haren en smeren die met olie; zij gaan naakt, uitgenomen om den middel, dien zij met een stuk lijnwaad omwinden; het overige van hun ligchaam beschilderen zij niet, maar de jonge meisjes maken zich zwarte vlekken in het aangezigt. Die baarden hebben, zijn hier trotsch op; brandewijn namen zij van de reizigers niet aan. In 1661 hebben de Jesuiten velen dezer Indianen bekeerd en in dorpen vereenigd, doch na het vertrek van Humbold, liepen zij allen uit de zendelingspost weg en trokken naar de vlakte van Meta.

Achanti, zie *Assiante*.

Achap, Russ. D. in Europa, gouv. Perm, distr. Okhansk, aan den Poloudennoï. Er is eene aanzienlijke kopermijn, die jaarlijks 2350 centenaars koper oplevert, en ijzersmelterijen, die jaarlijks 14824 pond ijzer in staven leveren. Inw. 700.

Achar of *Behar*, Turks. vlek in Azië, in Natolië, landstr. Castamoum, 7 m. ten W. van de stad v.d.n., aan de Achar-Sou, 17 m. N. W. van Tosia.

Achar-Sou, of *Behar*, riv. in Aziat. Turkije, in Natolië. Zij ontspringt in het Sandschak Castamoun, loopt langs den voet van den Alfar Dagh, en ontlast zich in de Dely Devrend, bij Tosia, na eenen loop van 40 m.

Achas, Spaan. vlek, in de prov. en 11⅝ m. O. Z. O. van Vigo. (Galicia.)

Achel of *Achal*, dorp in de prov. Limburg, arrond. en 8¼ m. W. N. W. van Roermond, hoofdpl. van een kanton, 800 inw.

Achel, D. in Hindostan, zie Atchel.

Achelunga, rijk in het binnenland van Afrika door de Schagga's in bezit gehouden.

Achem, door de Engelschen *Acheen*, door de Nederlanders *Achem*, *Atsjeen* en *Atsjien*, doch door de inboorlingen zelven *Atjieh* genoemd, welke laatste benaming dus verkiesselijk moet geacht worden, is een uitgestrekt rijk op Sumatra, het geheele N. einde van dit eil. bevattende, en wel op de O. kust van Kaap Atjieh tot aan de Diamant-Kaap, en op de W. kust tot aan Baroes, zoodat het de Pedir en Sinkel in zich bevat. Ten Z. O. grenst het aan het land der Battaks. De bevolking bedraagt 2 mill. zielen. Eene reeks van bergen doorloopt het land van Kaap Atjieh naar het Z. O., waar zij zich met het Simpongebergte vereenigen. De grond is ligt, maar vruchtbaar, minder moerassig en woudrijk dan in het overige gedeelte van Sumatra. De voornaamste rivieren zijn de Sinkel, die uit het binnenlandsche gebergte ontspringt en Z. O. waarts naar den Oceaan loopt, de Analabon en de Atjieh (van welke de hoofdstad en het geheele land dezen naam heeft), die in verscheidene takken bij de stad Atjieh in zee loopt. De lucht is gezond en de hitte door de zeewinden getemperd. De voornaamste producten zijn: rijst, katoen, en bijna alle gewassen, welke de heete luchtstreken opleveren. De landbouw is hier beter dan in de overige kustlanden, zoo ook de veeteelt. Paarden (klein van ras, maar goed) worden uitgevoerd.

Geiten, gevogelte, wild en visch vindt men er in overvloed. De olifant wordt als huisdier gebruikt. Er zijn rijke goud- en kopermijnen. Meer dan 10,000 oncen goud worden uitgevoerd. Andere voorwerpen van handel zijn: diptum, *melissa lotoria*, zijde en andere (in het Wbk. vermelde) voorwerpen. Artikelen van invoer zijn: katoenen lijnwaden, zout, ijzer en Europ. fabrijkwerken. De Sultan is de eerste koopman van het rijk. De voornaamsie handelplaatsen zijn: Atjieh, Pedir, Soeloe en Sinkel. Dit rijk was in de 17e. eeuw zeer magtig, doch thans in verval. Het is onafhankelijk, doch bevriend met de Nederlanders; van hier werd in het begin der 17e. eeuw het eerste gezantschap uit Indië naar Nederland gezonden. Hier werden ook de starren van het Zuider halfrond door eenen Europeaan (een Nederlander) voor het eerst waargenomen, en hier werd ook de Nederlander, die aan het hoofd van den eersten togt uit Nederland naar Indië gestaan had, verraderlijk vermoord. In meer dan een opzigt is dit rijk dus voor den Nederlander belangrijk, bijzonder ook als nabuur der Nederl. bezittingen op het eil. Sumatra.

Achem, (Atjieh,) hoofdst. van het gelijknamig rijk. Sedert omtrent eene eeuw worden alle Europ. handelaren, bijzonder de Engelschen en Portugezen, van hier geweerd, en de stad zelve draagt kenteekenen van het diepe verval des handels, waartoe de steeds toenemende ondiepte der baai of haven veel bijdraagt. (Zie overigens het Wbk. op Acheen.)

Achen, kleine riv. in het aartshert. Oostenrijk, in den kreitz van Salzburg, op de grenzen van Tyrol. Zij ontspringt uit eene spelonk in de Gletschers van het Tauerngebergte, 8¼ m. N. N. O. van Prunecken.

Achen of *Grosse Achen*, riv., die aan den voet van den berg Hinterstein, in Tyrol, ontspringt. Nadat zij Kitzbichel voorbij gestroomd is, treedt zij in Beijeren, doorloopt het presidiaal van Traunstein in den kreits van de Iser, en ontlast zich in het meer Chiem, na eenen loop van omtrent 13 m. van het Z. naar het N. In hetzelfde presidiaal zijn nog verscheidene rivieren van denzelfden naam, die zich in hetzelfde meer en in naburige rivieren ontlasten.

Achenau, kleine Fr. riv., in het dep. van de Neder-Loire, uit het meer van Grand-Lieu in de Loire uitloopende, na eenen geheel bevaarbaren loop van omtrent 6 m. noordwaarts. Zij is gevormd uit de wateren van de Boulogne en de Ognon, die in het gemelde meer uitloopen, alsook uit die van de Tenu, welke zich met de Achenau bij Port St. Père vereenigen. Deze drie rivier. zijn insgelijks bevaarbaar, doch de scheepvaart is niet zeer belangrijk, en alleen ontstaan door de werken, die tot droogmaking der nabijgelegene moerassen aldaar zijn tot stand gebragt.

Achene, distr. Namen, bevat, met de onderhoorigheden, 424 inw.

Achenrein, klein Tyrol. D. en kerspel in den beneden-kreits van het Innthal, ¾ m. N. N. W. van Rattenberg. Er is eene groote tinfabrijk, en in de nabijheid eene glasblazerij, die 200 werklieden bezig houdt, een buskruidmolen en eene metaalgieterij.

Achères le Marché, Fr. vlek, dep. du Loiret, arr. Pithiviers, kant. Bazoches-les-Gallerandes, 1¼ m. ten N. W. van Neuville aux Bois, en 4 m. W. Z. W. van Pithiviers, 1305 inw.

Acheron, riv. in Griekenland in Janina, die in de golf van Narda valt.

Acheron, een meer in het kon. Napels, zie *Fusaro*.

Achis, D. in de prov. Namen, arr. Dinant, gem. Hamois.

Ac-Hissar, Turks. vlek in Europa, zie *Croja*.

Ach-Kara, D. in het groothert. Baden, in den kreits van Treisam en Wiesen, ambt, en 1 m. ten N. N. O. van Brisach, ¾ m. van den Rijn. Men maakt er zeer goeden wijn en er is veel handel in hout; 430 inw.

Achla, Russ. riv., in het gouv. van den Caucasus, bij welker bronnen de stad Stavropol gelegen is. Zij loopt N. O. en ontlast zich in de Kalaons.

Achlytsch, Russ. vlek in Azië, gouv. en distr. Tobolsk, 17½ m. ten Z. O. van die stad.

Achmeti, Russ. vesting, prov. Grusien, aan de Amethis, met eenen aartsbisschop en goeden wijn.

Achmoun, D. in Neder-Egypte, in de prov., en 5¼ m ten N. O. van Mansourah, aan een kanaal van den Nijl, dat men voor het oude *Mende Sium* houdt, en dat in het meer Menzaleh uitloopt.

Achmounéïn, groot D. in Midden-Egypte, prov. Minyeh, aan den O. oever van den Nijl, 1½ m. van Melawy el Arych, 44 m. ten Z. van Cairo, onder 27. 43. N. B. en 28. 33. O. L. Het is op de puinhoopen van het oude *Hermopolis-Magna* gebouwd. Men bemerkt in de nabijheid het portaal van eenen ouden tempel, dat geheel met hieroglyphen bedekt is, en als eene der fraaiste gedenkteekenen der Egyptische bouwkunde beschouwd wordt.

Achnagor, zie *Aschnagor*.

Achonry, Iersch vlek, in het graafsch. en 6 m. Z. Z. W. van Sligo, baronnie van Leney; het is de zetel van een Catholijk bisdom.

Achor, Perz. stad, zie Daghestan.

Achraf, Perz. stad, zie Echref.

Acht, of *Op Acht*, Nederl. D., prov. N. Braband, distr. Oorschot, gem. Woenzel en Eckart.

Achta, (Aschta) Indoestansche stad, in het vorst. Bopal, in de voormalige prov. Maliva, 21¼ m. ten Z. O. van Oedjein, onder 23. 3. N. B. en 74. 26. O. L.

Achtel, D. in de prov. Antwerpen, arr. Turnhout.

Achtendriesch, D. in O. Vlaanderen, distr. Gent, gem. Oostakker.

Achterbosch, Nederl. buurt, prov. N. Braband, distr. Helmond, gem. Eindhoven.

Achterbosch, D. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Moll.

Achterbroek, D. in Antwerpen, arr. Antwerpen, gem. Westwezel. 2. zie Agterbroek.

Achtereind, Nederl. gehucht, prov. N. Brab., distr. Oorschot, gem. Aalst.

Achterhoek, Nederl. gehucht, prov. Gelderland, arr. Arnhem, gem. Nijkerk.

Achterhoek, D. in Limburg, arr. Roermond, gem. Hamont.

Achterle, D. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Luchtoort.

Achtersteeg, D. in Limburg, arr. Roermond, gem. Horst en Sevenum.

Achterste Hees, zie Hees.

Achterwehl, zie *Wehl*.

Achthuizen, Nederl. buurt, prov. Holland, Z. ged., gem. Ooltgensplaat.

Achtkerspelen, grietenij in Vriesl., voorm. kwartier Oostergoo, met 4124 inw. Zij is dus genoemd, omdat er 8 dorpen met kerken in gevonden worden, als: Surhuizum, Augustinusga, Harkema, Opeinde, Drogeham, Katen, Opwijssel of Twijzel, Buitenpost en Lutkepost. Zij heeft goede wei- en veenlanden, is wel gelegen tot de jagt en werd door het Diep, op last van Caspar Robles gegraven, en dat door het Bergummermeer loopt, doorstroomt; de voornaamste plaats is Buitenpost.

Achtmaal, Nederl. gehucht, prov. Noord-Brab., arrond. Breda, distr. Prinsenhage.

Aciou, station of pleisterplaats, in de Sahara, in Afrika, op den weg van Tripoli naar Cachena, 62 dagreizen ten Z. van Tripoli. Het is de eerste welke men aantreft als men van Tedmend komt; zij ligt omtrent 40 m. ten Z. van laatstgenoemde plaats en heeft goede waterputten.

Aciout, Egypt. stad, zie *Siout*.

Aci-Reale, Sicil. stad, hoofdpl. van een kant., in de prov. en het distr., en 4 m. ten N. O. van Catania. Zij is op ontzaggelijke aanhoopingen van bazaltachtige lava aan den voet van den Etna, en aan den oever der zee gebouwd, bij den mond van de Acis, die hier eene haven vormt en van welke zij haren naam ontleend heeft. Aan de haven ligt een fort, waarvan men een staatsgevangenis heeft gemaakt. De huizen zijn van lava gebouwd; de straten zijn breed met verscheiden regelmatige pleinen. Er zijn katoen- en zijdeweverijen. De uitvoer van Granen is niet onbelangrijk. De omstreken zijn vruchtbaar, bijzonder ook in vlas. De lucht is er ongezond. Men vindt er eene minerale bron en 15000 inw.

Aci. S. Antonio, Sicil. D., prov. en distr. Catania, hoofdpl. van een kant.; het ligt aan de helling van den Etna, 3¾ m. ten N. van Catania.

Acker, (De) Hanoversche berg in de prov. Grubenhagen, 1½ m. ten N. W. van Andreasberg; hij maakt een gedeelte van het Hartzgebergte uit. Er zijn ijzersmelterijen, eene kopersmederij en eene van pinsbek. 2. Belg. D. in O. Vlaanderen, gem. Zelzate.

Achpert, Russ. distr. in Tscherkessië, woonpl. der Midzhegen, aan de boven Sundsha, welker inw. een menggsel van Inguschen en Karabulaken zijn.

Acklin of *South Crooked*, een eil. in den Lucaijischen Archipel, tusschen het eil. Crooked en Groot Inaqua, tusschen 22. 10. en 22. 54. N. B. 76. 16. en 76. 34. O. L., 21¼ m. lang, van het Z. W. naar het N. O. en gemiddeld 1 m. breed.

Ackora, Hindostans. stad, zie *Acoury*.

Acnoxt, D. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Chapelles Wattines.

Acoda, Genueesch D., zie *Accoda*.

Aconcagua, riv. in de Chilische prov. Aconcagua, zij ontspringt in de Andes van die prov., loopt van O. naar W. en ontlast zich 7 m. ten W. van Quillota in zee, nadat zij de ontzaggelijke valleijen van Curimon, Aconcagua, Quillota en Concon, besproeid heeft, waar veel graan, vlas en hennep gebouwd wordt.

Aconcagua, Chilische vulkaan in de keten der Andes, onder 32. 30. Z. B. en 71. 30. O. L.

Aconcagua, Chilische prov., ten N. bepaald door een gedeelte van de prov. Aconcagua, ten O. door de Andes, ten Z. door de vallei van Colina, jurisd. Santiago, en ten W. door de prov. Quillota. Zij is in tweeën verdeeld door de riv. Aconcagua. Het land is vlak, wel bewaterd, en brengt eene groote menigte koren en vruchten voort, alsook zeer veel origan, hetwelk naar Peru uitgevoerd wordt en het voornaamste artikel van handel uitmaakt. De bergen zijn rijk aan koper en zilver. De koninklijke weg, die dwars door de Andes dezer prov. naar Mendoza loopt, is in de rots gehouwen, en op sommige plaatsen eng, steil en gevaarlijk, en alleen van Nov. tot half Mei voor beladen paarden bruikbaar, doch het geheele jaar voor postboden, sedert er op bepaalde afstanden huisjes gebouwd zijn, wier bewoners van levensmiddelen en brandstoffen voorzien zijn, om den reiziger, die door eene sneeuwstorting overvallen wordt, te kunnen verplegen. Deze postboden brengen maandelijks de Europesche brieven en couranten naar St. Jago. De bevolking dezer prov. bedraagt 8000 zielen. De hoofdpl. is St. Felipe el Real.

Aconcagua, klein Chilisch vlek in de vallei van denzelfden naam, 33 m. ten N. O. van Santiago; voorheen was dit de hoofdpl. der prov. Aconcagua.

Acopas, D. in Azië, met 100 huizen.

Acora, vlek in het vice-kon. Rio de la Plata, aan den W. oever van het meer Titicaca, 46 m. N. W. van la Paz.

Acosta, Ital. stad in Sicilië, met 1836 huizen.

Açoudi, of *Asouda*, groote stad van het kon. Ashen, in de Sahara, hoofdpl. van het land Ahir, 45 m. ten N. van Agades. De inw. zijn Mahomedanen. De karavanen houden er stil, om zich van nieuwe levensmiddelen te voorzien. Deze plaats ligt in eene fraaije en vruchtbare landstreek, waar talrijke kudden tusschen maïsvelden weiden.

Acoun, klein eil. in den Noordel. Oceaan, behoorende tot de groep der Aleuten-eil., 1 m. ten N. van Acoutane, 8½ m. lang en 3½ breed. Er is eene kleine baai, eenig kreupelhout, vossen, otters en zeekalven, en eene bevolking van 72 zielen.

Acoury, of *Akora*, stad in Afghanistan, 4¼ m. ten N. N. W. van Attock, aan de Sind.

Acoutane, een der Aleutische eil. in den grooten N. Oceaan, behoorende tot de groep der Aleuten-eil., 3 m. van Unalaschka; het is 10 m. lang en 2 tot 3 breed. De oevers zijn steil en het eil. heeft geene goede haven, maar eenige riv. met weinig visch. Er is eene werkzame vulkaan en eene bevolking van 60 zielen.

Acoyapa, stad in Midden-Amer., prov. Nicaragua, distr. Granada.

Acqs, Fransche stad, zie *Dax*.

Acquaro, Nap. vlek in de prov. Calabrië, Ulteriore II, distr. Manteleone, kant. Azena, 2¾ m. Z. O. van Mileto, op eenen heuvel, in eene gezonde luchtstreek. In 1783 werd het door eene aardbeving vernield, en vervolgens door Ferdinand IV herbouwd, 1125 inw.

Acqua-sparta, vlek in den Kerk. Staat, met den titel van Hertogdom, in delegatie Spolete, 3¼ m. W. Z. W. van die stad; er is een sterk kasteel op eene hoogte gelegen.

Acquata, Lomb. Venet. vlek, in de prov. Como, distr., en ¾ m. ten O. van Lecco, op den naburigen berg Erna, is eene niet zeer rijke ijzermijn. Men kweekt er vele zijwormen; er zijn 900 inw., met die van de vlekk. Salghera, Malnego en Pralubico.

Acqua-viva, kl. Nap. stad, hoofdpl. van een kant., distr. Bari, prov. Land van Bari, 6½ m. ten Z. van Bari, in gezonde lucht, aan den voet der Appennijnen, omringd met wallen en grachten; men vindt er eene fraaije Kerk, twee hospitalen en eene bank van leening. Hier zijn verscheidene beroemde letterkundigen geboren, als Dionisius de Molins, Johan Anthonia Molignano,

en de beroemde dichteres Maria Scalera Stellini; 5300 inw.

Acqua-viva, Nap. vlek, prov. Molise, distr. Isernia, kant. Rionero, 2¼ m. N. N. W. van Isernia, 450 inw.

Acqua-viva, *Colle de Croce*, Nap. vl., prov. Molise, distr. Larino, kant. Palata, in het midden eener ongezonde vallei, 8 mijl. N. N. O. van Campobasso; het werd in de XVI eeuw door eene kolonie van Slavoniërs gegrond; de grond is vruchtbaar en heeft goede weiden voor hoornvee, 1400 inw.

Acqui, Sard. prov., in de divisie Alessandrië, ten N. bepaald door de prov. Alessandrië, ten W. door die van Asti en Alba, ten Z. en Z. O., door die van Savona en ten N. door die van Novi. Zij is verdeeld in 14 mandementen, namelijk: Acqui, Mombaruzzo, Bubbio, Dego, Nizza, Monferrato, Ponzone, Mollare, Incisa, Spigno, Roccaverano, Bistagno, Rivalta d'acqui, Carpenetto en Ovada, het Z. einde van deze prov., is door de keten der Appenijnen omzoomd, waarvan ten Z. en N. verscheidene takken allengs lager afloopen, totdat zij eindelijk, in de omstreken van Acqui in eene vlakte te niet gaan, die slechts met enkele heuvels bezet is, en door de Bormida, de Orba en de Belbo besproeid wordt. Men teelt er granen, wijn, vruchten en zijde. In het Z. gedeelte wordt veel vee gekweekt, men vindt er ook ijzer en andere delfstoffen. Fabrijken zijn er niet, 76,943 inw.

Acqui, Aquæ Statiellæ, kleine Sard. stad, hoofdpl. der gelijknamige prov., en van een mandement, 6½ m. Z. Z. W. van Alessandrië, en 15½ m. O. Z. O. van Turin, aan den linkeroever der Bormida; zetel van eenen Bisschop van het aartsbisdom Turin, en van een geregtshof van eersten aanleg, in de jurisdictie van den Koninkl. Senaat van Turin. Er is een sterk kasteel, eene hoofd- en twee mindere kerken, en een Seminarium. Zij is merkwaardig, om hare heete zwavelbronnen, waarvan het water ook gedronken wordt. De modder is als geneesmiddel tegen wonden en rhumatismus beroemd. Een goed gedeelte der bevolking bestaat van zijdeweverijen. Een overblijfsel van eene Romeinsche waterleiding, loopt door de Bormida, terwijl de opschriften en gereedschappen, welke men er ontdekt heeft, de voormalige pracht zoowel als de hooge oudheid dezer stad bewijzen, 6600 inw.

Acquin, stad op het eil. St. Domingo, dep. van het Zuiden, 1 m. van de zee, 10 m. W. N. W. van Cayes, en 25 m. W. Z. W. van Port au Prince, 18. 17. 30. N. B. en 75. 47. W. L.

Acquoi, Acquoy, Nederl. D. in de prov. Gelderland, Hoofdschout ambt Cuilemburg, gem. Beest.

Acra, Koningr. in Op- Guinee. Zie *Inkran*, voor het overige, zie ook het Wbk. op *Acra*.

Acra, of *James*, zie *Acra*, in het Wbk.

Acre, Turk. Pachalik in Azië, in Syrië, bevattende het oude Phœnicië en een ged. van Palestina. Het ontleent zijnen naam van de hoofdst. en ligt tusschen 32. 20 en 34. N. B. en tusschen 32. 45. en 34. 8. O. L. De grenzen zijn ten N. het pachalik van Tripoli, ten O. en ten Z. dat van Damas, waarvan het door den Anti-Libanon gescheiden is, en ten W. de Middellandsche zee. De grootste lengte van het N. naar het Z. is 53 m. en de breedte van het O. naar het W. ongeveer 16 m. De bergen zijn in het algemeen niet hoog: opmerkelijk zijn de bergen Thabor en Carmel, die 3000 voet boven de zee verheven zijn. Zij hebben breede valleijen, onder welke men de vruchtbare vallei van Bega onderscheidt, en verscheidene kleine rivieren, die in den regentijd in de Middellandsche zee uitloopen, maar meest allen in den zomer droog vallen. Het klimaat is in de vlakten zeer heet, maar aan de zeekusten, door de frissche winden, gematigd. De vlakten zijn niet altijd gezond; op de bergen is de lucht volkomen zuiver, en zelfs dikwijls koud. De grond is zandig, met eene genoegzame hoeveelheid tuinaarde, en eenige kalkaarde vermengd. Er zijn weinig delfstoffen, en men kent er slechts eene enkele, niet zeer aanzienlijke ijzermijn. De landbouw wordt verwaarloosd, ofschoon de grond zeer vruchtbaar is, en veel oplevert. De vruchtbare vallei van Bega, brengt eene ongemeene groote hoeveelheid van granen en andere levensmiddelen voort. Tabak, vlas, olijven, katoen en zijde vindt men in het algemeen in dit pachalik in overvloed. De Libanon en de Anti-Libanon, hebben uitgestrekte wouden van denneboomen; alleen in de nabijheid van Caisarieh, vindt men de eenige eiken bosschen van Syrië. Olijf-, citroen-,

vijge-, oranje- en granaatboomen, maken bosschaadjen rondom de steden en vlekken uit. Suikerriet en vele aromatische planten, groeijen er zonder aankweeking. Men vindt er eene verbazende menigte kameelen, buffels, ossen, ezels, schapen, geiten, hoenders en duiven. Wild is er zeer overvloedig, en de vischvangst voorziet het geheele land van zee- en riviervisch. Onder de schelpen vindt men die, welke aan de oude Tyriërs hun beroemd purper opleverde. De nijverheid bepaalt zich tot eenige katoen- en zijdeweverijen en fabrijken van welriekende zeep. De *ligging* van dit pachalik geeft gelegenheid tot eenen levendigen handel. Van Acre en Beïrout, de voornaamste havens, wordt uitgevoerd: katoen, zijde, tabak, gedroogde vruchten, galnoten en huiden. De bevolking bedraagt (volgens Volney) 420,000 zielen, bestaande uit Turken, Grieken, Arabieren, Druzen, Armeniërs en Maroniten. Het pachalik van Acre is niet oud; in 1749 maakte het nog een gedeelte van het pachalik Seide uit. Daher, zoon van Omar, een Arabisch opperhoofd van eene oude familie, had zich meester gemaakt van Acre, en wist door zijnen ondernemenden, werkzamen geest allengs het geheele pachalik van Seïde aan zijn gezag te onderwerpen, waarvan hij tot den ouderdom van negentig jaren bezitter bleef. De Ottomanische Porte vertrouwde vervolgens dit pachalik aan den vermaarden Djezzar-Pacha toe; Ismaël-Pacha overweldigde het na dien tijd, doch behield het niet lang, want hij werd door Soliman, eenen voormaligen slaaf van Djezzar, ter dood gebragt; aan dezen laatsten heeft de Porte vervolgens het pachalik opgedragen, hetwelk nog door hem beheerscht wordt. Hij houdt altijd zijn verblijf te Acre. Zijne inkomsten bedragen 4 tot 5 mill. guldens, waarvan hij aan de Porte slechts 750 beurzen of omtrent het vijfde uitkeert. De onderafdeelingen van dit pachalik zijn nog niet juist bekend.

Acre, of *St. Jean d'Acre*, (*Acco*, voorheen *Ptolemaïs*) oude Turk. stad, in Azië, hoofdpl. van het gelijknamige pachalik, in Syrië, residentie van eenen Griekschen Aartsbisschop, op een voorgebergte, hetwelk met dat van den berg Carmel een' halven cirkel vormt, 27 m. N. N. W. van Jeruzalem, 32. 54. 35. N. B. en 32. 46. 05. O. L. De stad is klein, maar wel bevolkt, en zeer goed versterkt. De ingang van de haven is door een in zee gebouwd fort verdedigd, en de stad heeft geen' anderen ingang dan eene enkele poort. Van binnen is zij zeer beperkt en heeft enge straten, en hardsteenen huizen met platte daken. Onder de weinige overblijfselen van aloude gebouwen bemerkt men die van het ijzeren kasteel, dus genoemd, omdat de zeewaarts gekeerde zijde met ijzeren bouten en platen bedekt was. Het diende tot een paleis en hospitaal voor de Tempeliers. Het paleis van den Grootmeester der Ridders van St. Jan van Jeruzalem dient nu tot eene woning voor den pachalik. Acre bevat zes moskeën, eene van welke door Djezzar gesticht en ongemeen fraai is; voorts vindt men er eene Grieksche en eene Armenische kerk, eene synagoge, een klein Franciskaner klooster, twee bazars of openbare markten, en drie khans of herbergen voor Europesche kooplieden en reizigers. Ook zijn er fraaije badplaatsen en fonteinen. Een aantal koffijhuizen verlevendigen de stad, maar de winkels zijn ellendig. De haven is naauw en heeft weinig diepte, hoewel zij nog de beste op deze kust is. De Europesche schepen ankeren bij Caïffa, eene kleine stad aan het andere einde van de baai, nabij den berg Carmel, waar men doorgaans stille zee heeft. De handel heeft verscheidene Europesche volken aangespoord, om hier Consuls te vestigen; sommigen van hen hebben Acre weder verlaten, doch men geniet er bij voortduring eene groote vrijheid. De regering beschermt de Europeanen en doet hen door de bevolking ontzien, die uit Turken en Arabieren zamengesteld is en 20,000 zielen bedraagt. Van Europa worden hier aangevoerd lakens, tin, lood en eenige andere koopwaren, en daarentegen katoen en rijst uitgevoerd. De omstreken van Acre zijn vruchtbaar; eenige moerassen en de engte der straten maken er de lucht min of meer ongezond. De vermaardheid dezer stad klimt tot de hoogste oudheid op. Flavius Josephus zegt reeds, dat zij aan Demetrius, den zoon van Seleucus, toebehoord hebbende, in de magt van Antiochus Epiphanes viel, en door Alexander, Koning der Joden,

aan PTOLOMEUS afgestaan werd. Door de Perzen veroverd, wederstond zij aan de Egyptische krijgsmagt en werd vervolgens eene Rom. volkplanting. In de middeleeuwen viel zij in de magt der Saracenen, die haar den naam van *Acco*, in plaats van *Ptolemaïs*, gaven.

ACREMONT, D. in Luxemburg, kwart. Neufchateau, gem. Jehonville.

ACRICOCK, Afrik. rijk aan de kust van Benin, ten N. van het rijk Qua, alwaar de kooplieden van Bonny en Calabaar, palmolie en andere artikelen halen, die zij met zout en stoffen betalen, de olie halen zij gewoonlijk in aarden kruiken, die elk drie en vijf gallons bevatten.

ACROCERAUNISCH GEBERGTE in Epirus, zie *Chimera-gebergte*.

ACS, of *Ats*, Hong. D. in het comit. en 2½ m. ten Z. W. van Comorn, in de mark van Gesztes, met een kasteel, een park en 3237 inw.

ACTON, distr. van Neder-Canada, in het gr. Richelieu en Buckingham, ten O. van Mont Real.

ACTON, distr. der Vereen. Staten, in den staat Massachusets, gr. Middlesex, 8¾ m. ten N. W. van Boston; in 1820 was de bevolking 1047 zielen.

ACTON-WEST, Eng. D. en kerspel, gr. Middlesex, hundred Ossulstone, afdeel. Kensington, op den weg van Londen naar Uxbridge, 1¼ mijl van Londen, met 1929 inw.

ACTON-EAST, een gehucht, dat aan het vorige onderhoorig is, en voorheen om zijne minerale wateren sterk bezocht werd.

ACULUACA, D. in Midden-Amerika, prov. en distr. St. Salvador.

ACUTO, (MONTE) een gebergte in den Kerk. Staat, delig. Frosimone, 1½ m. ten N. van Anegui.

ACUTO, vlek in den Kerkel. Staat, delig. Frosimone, 1¼ m. van Agnani, met 1000 inw.

ACWORTH, distr. der Vereen. Staten, in den staat New-Hampshire, gr. Cheshire, met 1479 inw. De gelijknamige stad is de hoofdpl. van het distr. en ligt 13 m. ten W. van Concord.

ACY, of *Assye*, Hindost. D. in de Staten van den Nizam, voorm. prov. Berar, 10 m. ten N. van Djalnah; 20. 16. N. B. 74. 20. O. L. WELLESLEY versloeg hier den 23 Sept. 1803, met 4500 Cipaais, meer dan 30,000 Mahratten.

ACY en MULTIEN, Fr. vlek, dep. de l'Oise, arr. en 6¼ m. O. Z. O. van Senlis, cant. en 1¼ m. van Betz, met eene wekelijksche markt, tweemaal in het jaar kermis en 700 inw.

ACUNDI, Ind. stad in Delhi, distr. Bareily, aan de Westelijke Goggra.

ACYR-GHOR, Hindost. stad en vesting, bij de Engelschen *Asseergurh*, zie Asser-gur. Wbk.

ACZIB, of *Zib*, kasteel in Turksch Azië, in Syrië, pachalik en 2½ m. ten N. van Acre, aan den oever der zee.

ADADSCHE, plaats in Abyssinië, land Tigré, in de vlakte van Tuschallo.

ADADWASSIE, Afrik. stad in het rijk van Assiantie, ten Z. van de hoofdst.

ADAIEL, landstr. in Abyssinië, in het rijk Hurrur, waar de riv. Hawush of Hawast zich in het zand verliest.

ADAJA, (AREVA) Spaans. riv.; zij ontspringt in de Sierra de Avila, ontvangt de Eresma, en ontlast zich in de Duero, bij Aniago, 2½ m. Z.Z. W. van Valladolid, na eenen loop van omtrent 25 m. van het Z. naar het N.

ADAK, of *Adake*, (zie Wbk.) Er is eene gemakkelijke haven, met eenen naauwen ingang, de 20 mann. inw., die van visch, wortelen, enz. leven, betalen eene schatting aan Rusland in vellen van zeekalveren en bevers, de eenige dieren, die men er vindt.

ADALIA, Turksch-Aziat. stad, zie Satalièh.

ADAMANKOTA, Britsch-Hindost. dorp, presidentie Bombay, voorm. prov. Maissour, 1¾ m. ten Z. van Darampoeri, en 7¼ m. ten N. van Salem.

ADAMAS, Hindost. riv., zie *Mouçah*.

ADAMPIE, kon. in Op. Guinee, cijnsbaar aan den koning van Assiantie, ten N. is het bepaald door het kon. Aminha, ten W. door dat van Ningo, ten O. door dat van Angouna, en ten Z. door dat van den Atlantis. Oceaan. De Volta besproeit het O. gedeelte, de grond is zandachtig en levert niet meer dan eenen oogst in het jaar op, die naauwelijks voor de inw. toereikende is. Zij kweeken katoen, teelen vee, en drijven handel in slaven. In taal en zeden verschillen zij weinig van de bewoners van Inkran.

ADAMS, de *Ronde Kaap* van LA PEYROUSE, op de W. kust van N. Amer., aan de Z. kust van de uitwatering der Columbia; 46. 15. N. B. en 126. 11. O. L. 2. Een fort in de Vereen. Staten, aan den Missisippi, in het gelijknami-

ge grondgebied, 15 m. Z. W. van Washington. Men noemt het ook *Loftus Heights* (Hoogten van Loftus); het is 100 voet boven de oppervlakte der zee verheven, en bestrijkt den stroom, die hier slechts 900 voet breed is. 3. Stad der Vereen. Staten, staat Illinois, gr. St. Clair. 4. Distr. der Vereen. Staten, staat Massachusets, gr. Berkshire, 50 m. N. W. van Boston, met 1836 inw. Eene fraaije beek heeft zich eene diepe bedding door eenen gang van wit marmer gegraven, eenige overblijvende rotsen vormen eene natuurlijke brug van 12 tot 15 voet lengte en 10 voet breedte, terwijl de afstand tusschen deze brug en het water 62 voet bedraagt. Eene andere soortgelijke brug is breeder maar niet zoo lang; aan het oostelijke einde maken zij eene enkele rots uit van 12 tot 14 voet dikte, onder welke het water doorstroomt. Deze rotsen zijn doorgaans wit, hier en daar geaderd, gelijk het gewone marmer van Lanesborough en andere steden in het gr. Berkshire. 5. Stad der Vereen. Staten, staat Massachusets, gr. Berkshire 11 m. ten N. van Lenox. 6. Gr. der Vereen. Staten, staat Missisippi, met eene oppervlakte van 53¼ vierk. m. en 9892 inw. De hoofdpl. is Natchez. 7. Distr. der Vereen. Staten, staat New-Hampshire, gr. Coos, 23 m. ten N. van Concord, 363 inw. 8. Distr. der Vereen. Staten, staat Newyork in het Zuidel. gedeelte van het gr. Jefferson. In 1810 bedroeg de bevolking 1376, en in 1820, 2467 inw. 9. Distr. der Vereen. Staten, staat van den Ohio, gr. Washington ten O. van den Muskingum, 3¼ m. ten N. van Marietta, met 324 inw. Er is nog een distr. van denzelfden naam in hetzelve gr., maar ten W. van den Muskingum, met 174 inw. 10. Stad der Vereen. Staten, staat Pensylvanië, gr. Lancaster, 7¼ m. N. O. van Lancaster. 11. Eil. ten Z. W. van Nieuw-Zeeland, door de Adamsstraat van het eil. Auckland gescheiden. 12. Zie Nukahiwa. 13. Zie Uapoa.

Adanara, eil. van den Ind. Archipel, ten Z. van Celebes, ten O. van Floris, 7. 58. Z. B. en 120. 46. O. L.

Adanero, Spaan. vlek, prov. en 8¼ m. ten N. N. O. van Avila (oud-Castilië), nabij de Boltoija.

Adarkend, stad van onafhankelijk Tartarijë, in het land Ferghanah, bij de zamenvloeijing van de Syr en de Ferghanah, 30 m. ten O. van Khoajend, en 84 m. N. O. van Samercand.

Adcherherba, stad op de W. kust van Sumatra. De Nederl. hebben er een fort en drijven er handel in peper, goud, was, ivoor en katoen. Zij ligt aan de gelijknamige riv., op eenigen afstand van de uitwatering, die met eene zandbank belemmerd is. De ankerplaats is slecht.

Adchlun, Turksch dorp in Azië, zie *Adjelun.*

Addaizes, Ind. volksstam in de Vereen. Staten, die tot 20 weerbare mannen of 100 personen verminderd is. Zij leven omtrent 15 m. van Natchitoches, in Louisiane.

Addah, Deensche volkplanting aan de kust van Guinee, in het gebied Adampi aan de Volta.

Addina, zie St. George d'Elmina, de negers geven dit fort dezen naam.

Addis, volkplanting op het eil. Barbados, in Engelsch West-Indiën, kerspel Chrat-Church.

Addison, distr. der Vereen. Staten, Staat van Maine, gr. Washington, 5¼ m. ten W. van Machias, met 519 inw. 2. Distr. der Vereen. Staten, staat Newyork, gr. Steuben, 652 inw. 3. Distr. der Vereen. Staten, staat Ohio, gr. Gallia, aan de riv. Addison, 636 inw. 4. Distr. der Vereenigde Staten, staat Pensylvanië, gr. Sommerset, 755 inw. 5. Distr. der Vereen. Staten, staat Vermont, in het gelijknamige gr., aan het meer Champtain, 25 m. Z. W. van Montpelier, en 3¼ m. ten W. van Middlebury; 1000 inw. Er ligt nog eene stad Addison, aan het meer Champtain.

Addout, kleine Hindostansche stad, in de Staten van de Gwikwar, in de voorm. prov. Kotch, 18¼ m. ten O. van Bhoudj.

Ade en Kaage, Nederl. dorpen, prov. Holland Z. G., gem. Alkemade, te zamen 211 inw.

Adechem, zie *Adeghem* in het Wbk.

Adedglah, klein fort in Britsch Hindostan, presid. Madras, voorm. prov. der Sirkars, distr. van Radja-Mendry, 5 m. ten Z. van Guegendah.

Adegraat, distr. en stad in Abyssinië, land Tigré, distr. Agamé of Agowa.

Adehadid, stad in Abyssinië, in de vlakte Saraï, land Tigré, distr. Dixon.

Adekulkul, stad in Abyssinië, land Tigré, distr. Agowa, niet ver van de bronnen van de Wasie.

ADELAÏDE-EILAND, eil. door kapitein BISCOE, in het Z. halfrond ontdekt, het eerste der Biscoe-reeks of Biscoe-eilanden met vele bogten, en de *Mount William*, de hoogste van eene reeks van bergen, doch zonder eenig levend wezen, als eenige watervogels, — tusschen 66. en 68. Z. B.

ADÈLE, eil. bij Nieuw-Holland, voor de Wittsland bij kaap Molliën, hetwelk de Franschen eerst voor vast land hielden. 2. Kaap aldaar bij Flindersland, aan de baai Dacier.

ADELIN, zie *Hadelin.*

ADELOF, Zweedsch kerspel, Jonkopingslän, Harrader Norra-Wedbo.

ADELSO, Zweeds. eil. met een kerspel. Drottingsholm en Svartsiolan.

ADEMAZA, dorp in Abyssinië, land Tigré, distr. Enderta, aan den weg naar Gibba en eene beek, die tallooze watervallen heeft en welker oevers vol bosschen en boomen zijn. De geheele omtrek is rijk aan wild; doch er zijn ook leeuwen en andere roofdieren. Hier zag SALT het eerst de galla-ossen, of Sanga.

ADEMMIM, of *Adommin*, Turk. D. in Azië; in Syrië, Pachalik Damas, 3 m. ten N. O. van Jeruzalem; eertijds eene kleine stad van den stam van Juda: in de nabijheid ziet men de overblijfsels van een groot Khan (of karavansera), het Khan van den Samaritaan genoemd. Niet verre van daar zijn die van een kasteel, omringd met eene in de rots gehouwen gracht. Ademmim is onveilig, en de reizigers moeten zich in deze streek door gewapend volk doen vergezellen.

ADEN, Chin. stad in Quang-tih, met 6000 huizen. (30,000 inw.) 2. Zweed. eil. Wester-Norrlandslän, voogdij Medelpad, met de haven Kronhamn.

ADER, stad der Phellatas, in Sudan, vernieuwd en tamelijk groot. Vijf dagreizen van Fezzan gelegen, de omtrek is rijk aan dadelen.

ADERBAÏDJAN, zie *Azerbidia.*

ADERKAND, Perz. vlek, in het land Kerman, 9 m. W. N. W. van Velazgherd, en 37 m. Z. Z. W. van Kerman.

ADERVIELLE, Frans. D., in het Dep. der Op. Pyreneën, in het arr. en 7¾ m. ten Z. O. van Bagnères, kanton Bordères met eenige leigroeven.

ADET, distr. en stad in Abyssiniën, land Tigré.

ADIALTA, stad in Abyssinië, land Tigré, distr. Dixon.

ADIÇAS, duinen tusschen den mond van den Taag en de kaap Espichel in Portugal, uit welke twaalf arbeiders voor rekening van het Gouvernement goud halen, hetwelk één mark in zes dagen oplevert. Het is de eenige plaats, waar thans in Portugal dit metaal nog opgedolven wordt.

ADICHTCHI, Russ. vlek, in Europa, in het Gouv. en 16¾ m. ten O. van Kostroma, in het distr. en 6¾ m. ten N. van Kinechma. Er is eene papierfabrijk, die in de behoefte van het geheele Gouvern. voorziet. Jaarlijks zijn er twee sterk bezochte kermissen.

ADIÉ, Russ. riv., gouv. Riga.

ADIEUX, (kaap des) op de Z. kust van Nieuw-Holland, 31. 52. Z. B. en 129. 35. L.

ADINAGOR, Afghanistansche stad, aan den N. oever van de Kameh, omtrent 22 m. O. Z. O. van Kabul, en 31 m. N. O. van Ghizneh.

ADINARA, hoofdpl. van het Sundasche eil. Sabrao, aan de W. kust van het eil., met eene haven.

ADINKARA, distr. in het koninkr. Assiantee, aan de kust van Guinee, N. van Warsaw.

ADINKERKE, gem. in W. Vlaanderen, distr. Veurne, bevat met Panne of Kerkepanne, 732 inw.

ADISCHUD, stad in Abyssinië, land Tigré, distr. Dixon.

ADJANSKA, Groot Russ. D. in Europa, gouv. Cherson, distr, Ielisavethgrad, aan de Ingoul, 9 m. Z. W. van Alexandria, met 400 huizen.

ADJAR, Arab. stad, aan de W. kust van de Golf van Arabië, ten Z. van de Bahrein eil., 28¾ m. Z. O. van El Cathijf. De inw. zijn parelvisschers en zeeschuimers.

ADJELOUN, of *Adchlien*, Turk. D. in Azië, in Syrië, Pachalik Damas, in een bergachtig land, 7 m. ten O. van het meer Tiberias, nabij den oorsprong der gelijknamige riv., en 20 m. Z. O. van Acre. 32. 32. N. B. 33. 35. O. L. met een kasteel op den berg Ghaour, waar nu en dan een Pacha zijn verblijf houdt.

ADJEMPOUM, kleine Hisdostansche stad, in de Staten van de Radja van Myssore, 36¾ m. N. N. W. van Seringa-Patam.

ADJMIER, (verg. het Wbk.) of Radjpoetana, aanzienlijke prov. in Hindostan, tusschen 24. en 31. N. B. ook Marwar genaamd, schoon dezen naam eigenlijk alleen Joudpoér betreft. Het land is 250 Eng. m. lang, en gemiddeld 200

breed. In dezen omstreek liggen de Staten der vijf Radjpoetaansche vorsten, namelijk der Radjas, van Odeypoer, Jeypoer, Joudpoer, Bicanier en Jesselmier. 2. De hoofdstad, 26. 31. N. B. en 74. 28. O. L. is thans in het bezit der Engelschen, benevens 46 kleine distrikten. In de stad, welke door de Engelschen als eene gewigtige positie wordt aangemerkt, hebben dezen altijd eene talrijke bezetting.

Adjantij, Ajuntee, Hindostansch fort, in de Staten van den Nizam en de voorm. prov. Berar, aan den ingang van een' vermaarden bergpas, in het Berar-gebergte, 19 m. ten N. O. van Aurengabad; 20. 24. N. B. en 73. 36. O. L. De buitenmuur heeft eenen omtrek van omtrent eene mijl. De stad is groot, maar weinig bevolkt.

Adjeroud, Arabische stad, ten N. van Hedjaz, 5 m. ten N. W. van Suez, merkwaardig, omdat hier de Israëliten hunne tweede legerplaats opsloegen, toen zij door Pharao vervolgd, naar *Colzoem* (thans Suez) gingen, om over de Roode zee te trekken.

Adjibei, Russ. stad in Europa, zie Odessa.

Adjider, Russ. vesting, in Europa, gouv. Cherson, gelegen aan de golf van den Dniester, tegenover het fort Akerman.

Adjidera, Russ. stad in Europa, zie *Olviopol.*

Adjigurh, Hindostansch fort in Bundelcand, in de voorm. prov. Allahabad, 14 m. ten O. van Tchaterpour. Zij ligt op eenen steilen heuvel en is alleen genaakbaar langs de smalle paden, die naar de onderscheidene poorten loopen, en door talrijke vestingwerken verdedigd zijn. Er zijn drie groote waterbakken in de rots gehouwen en drie Hindosche tempels. Deze vesting bestrijkt den doortogt over de bergen Calindjar en Panah. Zij werd in 1809 door de Engelschen veroverd.

Adjoemba, Koningr. in Op. Guinee, aan de kust van Gabon, 50 m. ten O. N. O. van kaap Lopez. De gelijknamige hoofdst. ligt 37 m. ten N. O. van den mond der Assazië.

Adjumpoon, Ind. stad, staat en prov. Mysore, aan de Budra.

Admara, stad in Abyssinië, distr. Enderta, in eene steenachtige streek.

Admiraliteits-eilanden, Zie in het Wbk.; onderaan leze men, inplaats van: » door de Franschen, die la Petrouse zochten,'' door d'Entrecasteaux, die la Petrouse zocht.

Adolfs, (St.) land, zie *Ooltgentsplaat.*

Adolzheim, vlek in het groothert. Hessen-Darmstad, zie *Alsheim.*

Adom, zie Wbk. Deze riv. Sama, wordt door de blanken *Chama* en door de negers Bossum Pua genoemd. Op sommige kaarten heeft zij den naam van St. Jan's Rivier.

Adome, stad in het rijk van Assiantie, aan de kust van Guinee, distr. Amina, ten N. van Assiantie.

Adoo, zie *Benin.*

Adoomassi, stad aan de kust van Guinee in Assiantie, gebied Adampi, N. W. van St. George d'Elmina.

Adorp, Nederl. D., in de prov. Groningen aan de Hunze, met Sauwerd, Wetzinge, Wierum en Harssens, 846 inwoners.

Adou, eil. in den Ind. Oceaan, 5. 15. Z. B. en 75. 30. O. L. 2. of *Adow*, oude naam van het land bij kaap Lahou, aan de kust van Guinee.

Adougan, stad aan de kust van Guinee, rijk Assiantie, gebied Bouroum, N. W. van Assiantie.

Adoule, een kleine stam der Dantalis in Abyssinië, aan de kust op de eilanden Kobally, Dahalac, Valentia, en Howakel, in hutten wonende, en uit ongeveer 200 personen bestaande, die zeelieden zijn.

Adoum, een der drie distr. van het rijk Ahanta, aan de kust van Guinee, tot Assiantie behoorende, rijk in goud, hetwelk in quartz gevonden wordt, dat gemalen moet worden, om het te winnen, doch men wil, dat er thans weinig werk van gemaakt wordt.

Adoumatis, groep van eil., van den Maldivischen Archipel, in den Ind. Oceaan, 2. N. B. 70. 12. O. L.

Adourou, vesting in Brit. Hindostan, voorm. prov. Malabar, 14¼ m. ten N. W. van Markery.

Adous, of *Quagas*, volken in Op. Guinee, op de Ivoorkust. Het is het beschaafdste volk van Guinee. Volgens hunne wetten moet de zoon altijd het beroep van zijnen vader uitoefenen.

Adouva, stad in het gebied van Assiantie, rijk Amanahea, aan de Ancobra, ten Z. van de ruïnen van Elim Carthago.

Adrada, Spaan. vlek, prov. en 15¼ m. N. N. O. van Segovia, (Oud-Cas-

tilië) aan den linker oever van de Ria-Za.

Adrara, Lomb. Venet. D., prov. en 5¼ m. van Bergamo, distr. Sarnico, in de vallei Calepio. Er zijn 12 molens; de grond is niet zeer vruchtbaar; men teelt er vele zijdewormen. Jaarlijks (11 Nov.) is er eene kermis, hoofdzakelijk voor vee en in het land gefabriceerde lakens. In de omstreken wordt rood en wit marmer en rood albast gevonden, en op den berg Brosfone eene verlatene ijzermijn, fijne klei tot aardewerk, en vele geneeskrachtige planten. 2 m. ten N. van Adrara, aan den linkeroever der Guerna, is eene intermitterende bron. Bevolking van Adrara en onderhoorigheden, 1828 inw.

Adreat, of *Adra*, ook *Adraa*, Turk. D. in Azië, in Syrië, pachalik Damas, aan eenen stortstroom, die in de Cheriat-Mandour of Hieromax uitloopt, 3¼ m. ten Z. W. van Bosra, 31 m. ten N. O. van Jeruzalem en 19 m. ten Z. van Damas. Er is een fort. In de nabijheid wordt de soda aangekweekt, welke men in de zeepziederijen gebruikt, en die hier een aanzienlijken (afzonderlijk verpachten) tak van inkomsten voor het gouv. oplevert.

Adrets de Montauroux, Fr. D., dep. der Isere, arr. en 4¾ m. ten N. O. van Grenoble, cant. Goncelin. Er is eene koolmijn, die kostbaar is, omdat het bitumen-gehalt zeer sterk en bijna volkomen zuiver is. Deze mijn is toereikend voor de behoeften van alle fabrijken in het depart. en van het arsenaal van Toulon.

Adriaan, D. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Haecht.

Adriaan-Pieter-Ambacht, of *Sandeling*, Nederl. gem. en dorp in Z. Holland, met 357 inw.

Adrian del Valle, (San) Sp. vlek, prov. Leon, 3¼ m. ten N. N. W. van Benovente.

Adriana, vervallen Afrik. stad in Tripoli, prov. Bengasi, met vele ruïnen in den omtrek, waar men weinig menschen, maar veel wild vindt. Gazellen loopen met geheele kudden door de bergen, en duiven en korhoenders zijn er in tallooze menigte.

Adriane, kaap in Barbarijë, aan de Middellandsche Zee, in het kon. Tripoli, ten N. van de woestijn Barca; 32. 21. 18. N. B. en 17. 52. 45. O. L.

Adriano, (San) Sp. vlek, in de prov. en 8¾ m. ten N. O. van Leon.

Adrianopolis, Turks. stad in Azië, zie *Boli*.

Adribé, Egypt. vlek, zie *Crocodilopolis*.

Adro, Lomb. Venet. dorp in de prov. en 5 m. ten W. N. W. van Brescia, hoofdpl. van een distr.; 1615 inw.

Adschlun, of *Edschlun*, een gebergte en distr. in Arabië.

Adster, Russ. riv., gouv. Riga, die in de Agnes valt.

Adua, zie *Adowa* Wbk.

Aduabir, koopstad in Assiantee en Fantie, aan de kust.

Adumpong, stad in Assiantee, land Amina.

Aduwa, stad in Op. Guinee, in het kon. Gura, op de Goudkust, aan de Aneobra, en 20¼ m. van haren mond.

Aduward, Aduard, Aderwert, Auwert, enz., zie Wbk. op *Aduward*, Nederl. dorpje, prov. Groningen, digt bij de hoofdpl. Hier lag voorheen eene zeer vermaarde Abdij, en een klooster, aan den H. Bernardus gewijd. Met *Fransum*, *den Ham*, *Hoog-* en *Leegmeden*, 1570 inw.

Aduarderdiep, Aduarderzijl, voorname uitwatering-sluis in de prov. Groningen, waardoor een groot gedeelte van het W. kwartier zijn water in de Hunze (meer onder den naam van het Reitdiep bekend) ontlast. Hier lag voorheen eene sterke schans, die in de Sp. oorlogen vermaard is geweest.

Adseris-Chewi, Russ. vesting, prov. Grusien, kreits Gori, distr. Kobais.

Adseux, gem. in Luik, distr. Luik.

Ae, (Binnen-) Nederl. gehucht, prov. Groningen, gem. Termunten.

Aegidi, (St.) Oostenr. vlek, in den opperkr. Wienerwald, in Neder-Oostenrijk, aan de Træsen, 9 m. ten Z. van St. Poelten. Er zijn aanzienlijke ijzersmelterijen.

Aekamp, Nederl. gehucht, prov. Groningen, gedeeltelijk onder de gem. Finsterwolden en gedeeltelijk onder Oostwold, voor een gedeelte tot de gem. Widwolde, behoorende.

Ael, Sp. vlek, in de prov. en 15 m. ten N. N. O. van Burgos.

Aengewerden, Nederl. grietenij in Vriesland, onder het voormalig Zevenwolden behoorende, met de vier dorpen Gersloot, Tjallebird, Luinjebird en Terband, en een gedeelte

van het Heerenveen. Er is veel bouw- en weiland, bosschen en boomgaarden, de grietenij wordt door vier regtloopende vaarten van het Z. O. naar het N. W. doorsneden. Het binnendijks land is hoog en zandig bouwland en was voorheen hooge veenen. Deze grietenij wordt wel eens de kleine grietenij, en in vorigen tijd *Handmare* genaamd.

Aerdeweg, plaats in O. Vlaanderen, distr. Oudenaarde, gem. Michelbeke.

Aert, plaats in O. Vlaanderen, distr. Aalst, gem. Herdersem. 2. Plaats in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Gheel.

Aertselaar, gem. in Antwerpen, arr. Antwerpen, met 1527 inw.

Aerzeele, gem. in W. Vlaanderen, distr. Thielt met 3192 inw.

Aerzen, Hanov. vlek, in het vorstend. Kalenberg, hoofdpl. van het gelijknamige ambt, 2 m. ten Z. W. van Hameln, 901 inw.

Aesopus, stad in de Vereen. Staten, zie *Kingston*.

Aetas, Ygalottes, Negrillos. Dus noemt men in de Philippijnen de binnenlandsche bergnegers, van hetzelfde ras als de Papoeas van Nieuw-Guinee.

Aeth, zie *Ath* in het Wbk.

Aeul, plaats in Luxemburg, kwart. Bastogne, gem. Tillet.

Aff, kleine riv. in Frankrijk, die in het woud van Painpont, dep. Ille et Villaine, ontspringt, en in het grootste gedeelte van haren loop, de grenslinie tusschen dit dep. en dat van den Morbihan uitmaakt. Zij ontlast zich in de Aoust, bij de moerassen van Glenal, niet verre van het dorp Glenal. Van Guer tot Gacilly is zij 5 m. vlotbaar, en van Gacilly tot Aoust 2 m. bevaarbaar. Deze scheepvaart is door middel van werken tot uitdrooging der moerassen tot stand gebragt, hoofdzakelijk tot het vervoeren van ijzer uit de smelterijen van Painpont.

Affadeh, Afrik. landstr. in Sudan, land Bornu, met eene stad van denzelfden naam, met eene moskee.

Affady, waarschijnlijk hetzelfde met Affadeh.

Affakou, distr. aan de kust van Guinee, in het land Kerrapay of Krepe, aan de kust.

Affalter, Saks. D., in den kreits van het Ertsgebergte, ambt Zwickau, heerlijkheid Hartenstein, behoorende aan den Graaf Schönburg Waldenburg. Het ligt ⅜ m. ten N. O. van Lössnitz en is merkwaardig om zijne uitmuntende bleekerijen en fraaije leigroef.

Affettu, een landsch. in het kon. Fanti, in Op. Guinee, op de Goudkust. De voornaamste plaatsen zijn: Morie of Nassau, eene Nederl. faktorij, en Igua of kaap Corso (*Cape Coast-Castle*) eene Eng. faktorij. De Dey was eertijds een zeer aanzienlijk Vorst, thans heeft hij nog geestelijke magt, daar hij tevens als Opperpriester wordt beschouwd.

Affi, Lomb. Venet. D. in de prov. en 5¼ m. ten N. W. van Verona, distr. Caprino, met 450 inw. De landstr. bevat arduinsteenen om te bouwen.

Affile, vlek in den Kerkel. Staat, comarca van Rome, 2 m. N. N. O. van Paliano, met 1000 inw.

Affogados, aanzienlijke Braz. prov. Pernambuc, 1 m. ten Z. van Recife, aan den Zuidelijken arm van Capibaribe, over welke eene brug van 60 schreden lengte gebouwd is.

Affoltern, groot Zwits. D., in het kanton en 3 m. ten N. N. W. van Bern en 2 m. van Aarberg. Men maakt er lögelus (kleine vaten), waarvan jaarlijks meer dan 1000 stuks naar Frankrijk uitgevoerd worden, 1290 inw.

Affori, Lomb. Venet., prov. distr. en 1 m. ten N. van Milaan, nabij den grooten weg naar Como; de Garbogiola doorstroomt het dorp. Er is eene zijdespinnerij; 987 inw.

Affrique, (Saint) (vergel. Wbk.) Fr. stad in het dep. van de Aveyron, hoofdpl. van een arr. en kanton, en zetel van eene regtbank van eersten aanleg, van eene regtbank van koophandel; zij ligt in eene vlakte aan de Sorgue, 4¾ m. van Milhaud, en 11 m. Z. Z. O. van Rhodes. 43. 57. 0. N. B. 0. 33. 0. O. L. De huizen zijn gothisch, duister en onregelmatig bijeengevoegd; voorheen was deze stad goed versterkt. Het arr. St. Affrique bevat 85 gem., 6 kantons, te weten: Belmont, Camares, Cormes, St. Affrique, St. Rome de Tarn en St. Sernin; bevolk. 54,406 inw.

Affuay, dorpje in Luik, distr. Vervies, gem. Neufchateau.

Afioum carahissar, *Apamea-cibotus*, Turk. stad in Azië, in Natolië, hoofdpl. van het Sandjak Karahissar,

oudtijds door haren stichter Antiochus Soter, *Apamea* genoemd; zij ligt aan de Akharsoe, aan den voet der gebergten Moerad en Bordakloe, 72 m. ten O. van Smyrna, 38. 45. N. B. en 28. 36. O. L. met versterkte wallen en een oud kasteel, ten Z. W. op eene alleenstaande, zeer hooge rots gebouwd. Assioum Carahissar, is de zetel van eenen Pacha en van eenen Grieksch. Bisschop. Zij is niet fraai gebouwd; beken die van de bergen door de straten loopen, verfrisschen er de lucht. Er zijn twaalf moskeën, waarvan eene zeer fraai is, vijf badhuizen, zes khans, twee Armenische kapellen, een tolkantoor, fabrijken van wollen stoffen, trijp en tapijten, alsook van vuurwapens en Yugatans, of korte sabels; doch de voornaamste tak van handel is in opium, waartoe de slaapbollen in groote menigte in de omstreken aangekweekt worden, en waarvan de stad haren naam (zwarte vesting van de opium beteekenende) ontleend heeft. Bevolking 50,000 inw.

Afka, D. aan den voet van den Libanon, pachalik Akka; het oude *Apheska*.

Aflah, gewest in het kon. Kerrapay, in Op. Guinee, aan de Goudkust. Het voornaamste vlek draagt denzelfden naam.

Afnou, kon. van den Soedan, zie *Cachena*.

Afognak, eil. in den Aleutischen Arch., behoorende tot de groep der Aleuten-eil., 6 m. ten N. O. van Kadiak, waarvan het door een kanaal vol eil. en klippen gescheiden is; kapit. Cook noemde het St. Hermogenes. Binnenslands zijn vele zeer fraaije boomsoorten. De Russen hebben er een kantoor. 200 inw.

Africa, of *Mahdia*, stad en haven van Barbarijë, op de O. kust van het kon. Tunis, 12¼ m. ten Z. O. van Suza, 35. 32. N. B. 8. 45. 50. O. L.

Africaines, dus worden door sommigen, een deel der N. Admiranten, bij den Archipel der Sechelles bij Afrika genoemd, zij liggen gemiddeld op 5. Z. B. en 51. 34. O. L.

Afrin, of *Asoud*, Turks. riv. in Azië, in Syrië, pachalik Alep. Zij ontspringt 28 m. ten N. N. W. van Antakich, loopt van het N. naar het Z. W. en ontlast zich in het meer van Antakich, 8 m. ten N. O. van de stad Antakich.

Afrika. Niettegenstaande zoo vele bemoeijingen, sedert de laatste 30 à 40 jaren, alle ten koste van veler menschen leven, waaronder de moedigste reizigers, als: Park, Lucas, Hornemann, Burckhardt, Belzoni, Tuckey, Ritchie, Denham, Laing, Clapperton, en nu ook, helaas! de getrouwe reisgenoot des laatsten, Richard Lander, die met zijnen broeder het zooveeljarig vraagstuk omtrent de uitwatering van den Niger oplostte, niettegenstaande dit alles, zeggen wij, blijft dit werelddeel ons in het binnenland nog grootendeels onbekend, en kennen wij nog weinig meer dan de kusten. Ondertusschen zijn deze hoewel niet volkomen geslaagde reizen, niet zonder vrucht voor de wetenschap gebleven. Wij hopen bij de artikelen *Nijl*, *Niger* en anderen de nieuwe ontdekkingen mede te deelen, en voegen hier nu nog een en ander ter uitbreiding en wijziging van dit artikel in het Wbk. bij.

Onder de voorname binnenlandsche wateren kennen wij nu de Tschad en Bahr-el Souda of zee van Nigritie, welke waarschijnlijk aanleiding heeft gegeven tot het verhaal, van eene groote binnenlandsche zee in Afrika. Ten Z. O. van Abyssinië, ligt eene keten van bergen, waaruit de bronnen ontspringen van de Zebeh of Quilmamé en Madgoxo ten Z. en Messelad ten N. van den Nijl. Uit het W. einde van dezelfde bergketen ontspringen de Senegal, Gambia, Rio Grande, enz. Uit de N. helling dier zelfde bergen, komen de Kollah, de Joliba of Niger en het genoemde meer Bahr-el Souda. De Z. kust is van het N. naar het Z., door de uitwatering van talrijke riv. doorsneden, welker loop tot nu toe veelal onbekend is, als de Web, Zambeze, Lorenzo, Marguel, enz. Aan de W. kust zijn de riv. niet minder talrijk, doch de loop van velen dezer, de Dour, Oranje-riv., Coanza, Zaïre of Barbela, Rio Grande, Gambia, Senegal, en nu ook de Niger, die door verscheidene monden, waaronder de Benin, Nun, Coliber, Quorra, enz., in de bogt van Guinee loopt, meer gevonden. De Middellandsche Zee, die Afrika ten N. bespoelt, ontvangt, behalve den Nijl en de Djidijd, in Algiers nog eene groote menigte kleinere riv., die aan de N. helling van den Atlas ontspringen, terwijl die, welke van zijne Z. helling afkomen, zich in de Sahara

verliezen of in de meren dier groote woestijn vallen. Vele riv. van Afrika treden van tijd tot tijd buiten hare oevers en maken hierdoor de omliggende landstreek vruchtbaar. In sommige gedeelten van Afrika wordt de hitte door de zware regens en door de hooge ligging van den grond aanmerkelijk gematigd. Nergens vindt men volstrekte onvruchtbaarheid zoowel nabij den weelderigsten groei, als in de dorre streken. De Oasis, of vruchtbare plekken in de woestijnen, ontstaan door de schaars voorkomende verzamelingen van regenwater in de lage gronden, of door de nog zeldzamer vereeniging van het water der weinige beken en rivieren, die zich eenen weg door de Zandwoestijn kunnen banen. Ook de oevers der rivieren zijn met een' kostelijken zoom van vruchtbaar, helder groen land omgeven, hetwelk jaarlijks door de vette slijk der overstroomende wateren rijkelijk gemest wordt. In zulke gedeelten van Afrika en bijzonder aan de bij uitstek vruchtbare delta's, welke de uitwateringen der meeste stroomen vormen, vindt men dan ook eenen overvloed van voortbrengselen uit het plantenrijk, als: tarwe, rijst, sorgho, garst, kokos- en dadelpalmen, druiven (bijzonder aan de Kaap de Goede Hoop) de Indiaansche vijgenboom (of wonderboom, ook Banjaanboom genoemd), waarvan de nederhangende takken in den grond wortel schieten, en telkens in nieuwe stammen en boomen hervormd worden; voorts de cassia, tamarinde, de groote doornachtige alto of talh (Mimosa gummifera), en vele anderen. De uitgestrekte wouden bevatten majestueuse en zeer fraaije boomen; de aanzienlijke handel in stofgoud, door de karavanen uit de binnenlanden gedreven, bewijst, dat er zeer kostbare goudmijnen moeten zijn. In verscheidene gewesten, bijzonder in Abyssinië, worden ijzermijnen met vrucht bearbeid. Edele gesteenten worden er weinig aangetroffen, uitgezonderd de smaragden van Op. Egypte. Overigens vindt men hier en daar in Afrika ook wel sardoïn, onix en amethist; doch er is met betrekking tot de ontginning van het rijk der delfstoffen in Afrika zoo weinig verrigt, dat men geenszins met zekerheid kan beweren, dat er niet eene aanzienlijke menigte van kostbaar gesteente verborgen is. Het dierenrijk van Afrika is ons beter bekend geworden. Men vindt er leeuwen, luipaarden, panthers, caracals, hyenas, jakhalzen, ossen, schapen, geiten, antilopen, paarden (die vooral in Barbarijë zeer fraai zijn), olifanten (veel kleiner dan in Azië), de rhinoceros met één en twee horens; het nijlpaard, de vreesselijke krokodil, de nuttige en geduldige kameel, den zebra, de giraffe, de civetkat, de galago, enz. Vele soorten van apen, eekhorentjes en andere viervoetige dieren wonen meer nabij de talrijke soorten van vogelen, welke dit werelddeel oplevert. Tot deze laatsten behooren de struisvogel, de trapgans, de Numidische juffer, de gekroonde kraanvogel, en de marabol. Onder de roofvogels telt men den arend en den valk. Wijders zijn hier ook vele vledermuizen (met ontelbare scharen in de holen der bergen huisvestende), papegaaijen, de ibis, die door de oude Egyptenaren hoog vereerd werd, omdat hij de tallooze insekten en kruipende ongedierten, die uit het slijk der overstroomende rivieren ontstaan, vernield. Onder de venijnige dieren noemen wij hier slechts den schorpioen, de boulako (eene soort van tarentula), de lessab, enz., die de Sahara bewonen. Zwermen, of liever wolken van sprinkhanen, rigten op zekere tijden groote vernielingen aan, doch strekken den inwoners ook tot spijze, en hebben, gebraden of geroosterd, den smaak van rivierkreeften.

Op de verzachting der afschuwverwekkende zeden, in Afrika, hebben vele menschenvrienden trachten te werken, bijzonder zij, die het eerst het vernederende van den slavenhandel aanvielen, en, daar de verachtelijke slavenhandel velen Europeanen ruime winsten opleverde, was er geene geringe heldenmoed noodig, om, trots het eigenbelang van een werelddeel, de regten der Afrikaansche menschheid te doen gelden. Langzaam, gelijk meestal het goede en groote, gelukte de pogingen dier edelen, om menschen, die gedurende driehonderd jaren als lastdieren gebruikt waren, te verheffen. Isert, een Deen, vestigde in 1787 de eerste vrije negerkolonie in het land Aguapim; Flink de tweede, in het land Akrah, en wie kent niet de namen van Granville,

Sharp, Wadstrom, Afzelius, Winterbottom, Beader, Wall en anderen, die alle pogingen aanwendden, om de kolonie in Sierra Leona te vestigen. Wilberforce, Clarkton, Buxton en anderen bestreden het eigenbelang zoo lang, dat de regten der Negers erkend werden, en schoon door kwaadwilligheid of den onwil der ambtenaren de volkplanting der Engelschen weinig vruchten opleverde, beter gelukte het met de volkplanting der Amerikanen, Liberia; want beschaving en kunstvlijt werden daar, zonder ondeugden, overgebragt. Op Egypte heeft Europa, vooral Frankrijk, grooten invloed. In Z. Afrika doen de zendelingen groote diensten, en na Liberia kan men Grikatown en Hardcastle als de vruchtbaarste plantscholen voor Afrikaansche beschaving noemen.

Doch ofschoon dit zoo weldadig uitgeworpen zaad, de beste hoop voor de toekomst geeft, wordt dezelve niet weinig verminderd, door de verfoeilijke ondeugden en afschuwelijke gewoonten, die men nog bij de geheel woeste stammen aantreft. Behalve het gebruik van menschenvleesch, waaraan sommigen nog gewoon zijn, zijn de barbaarsche offers van menschen, die geen minder nadeelig gevolg hebben dan de slavenhandel, nog menigvuldig, de oorlogzuchtige Galla's werpen de hun te lastige kinderen voor de wilde dieren, de Madagaskers dooden zonder genade, al de kinderen, die met eenig ligchaamsgebrek ter wereld komen; de vrouwen der Mamelukken, drijven zonder gevoel de vrucht af, om onvruchtbaar te worden. In Dahomy en andere rijken vermoorden, na den dood des Konings, de vrouwen elkander zoo lang, dat een nieuwe Koning den troon beklommen heeft; daar ook wordt de leem, tot den bouw der graftombe voor den overledenen Koning benoodigd, met menschenbloed gemengd, en een wreed Negerkoning in Guinee woont in een gebouw, dat met menschenschedels behangen en met menschenbeenderen versierd is. Reizigers vonden op de platte hoogte van Schikowa, menschenvleesch op de markten en slaven, die in slagthuizen vetgemest werden. De offers worden meestal zwaar gepijnigd. De koning van Lagos zendt soms een gemaskerd beambte door de straten, om alles wat hij ontmoet te vermoorden, dit geschiedt ook te Benin, Kumassin en elders. Te Lagos wordt even na de Lentenachtevening, eene maagd levend begraven, om de gunst der Goden van den regentijd te winnen; duizende negers worden bij de graven hunner koningen geslagt en vele vrouwen bij derzelver lijken geofferd. Het opperhoofd van Fanti, moet bij het aannemen der regering, zich eenen arm laten afzetten en eene Hottentotsche bruid een lid van eenen vinger; dan wij willen niet verder gaan, de geheele maatschappelijke gesteldheid in Afrika, toont, hoezeer de menschheid door dweepzucht, bijgeloof, despotismus en woestheid zich verlagen kan.

Afsched, Nederl. buurt, prov. Overijssel, kw. Zwol, gem. Genemuiden.

Afzia, of *Auzia*, kl. eil. in de zee van Marmora, ten W. van het Schiereil. Cyzica en onder Natolië, Sandsch. Bigha behoorende; het bevat twee dorpen, door Grieken bewoond, die vooral druiven teelen.

Agably, stad en hoofdpl. van de Oasis of het land Touet, in de Sahara op den weg van Tripoli naar Timbuctoe, 260 m. ten W. van Moursouk en 295 ten N. O. van Timbuctoe, 27. 44. N. B. en 2. 5. O. L. Volgens de overlevering van het land, werd Agably door eenen Mahomedaan, Boenaabeh, gebouwd; de huizen zijn van steen, in de smaak van die van Tripoli. Er is goed en overvloedig water.

Agades, (het Agdost van Edrycy), hoofdst. van het kon. Asben in de Sahara, op den weg van Tripoli naar Cachena, waarvan zij ongeveer 80 m. ten N. verwijderd is, 18. 40. N. B. 11. 2. O. L. Deze stad ligt in het Zuidelijkst gedeelte van het kon. tusschen bergen. Het paleis van den Sultan gelijkt naar eene Citadel. De Sultans van Zanfara en Guber behooren tot zijne Vasallen. Agades grooter en meer bevolkt dan Tripoli, is het middenpunt van den handel der binnenlanden van Afrika, zoo als Timbuctoe voor de Oosterlijke gewesten is. Agades ligt 240 m. Z. Z. W. van Moursouk; er wordt een aanzienlijke handel in ossen en schapen gedreven. Duizend kameelen worden gebezigd, om jaarlijks het zout van het meer Dombou, naar het kon. Cachena te voeren. De grond is zeer vruchtbaar en bevat goede weilanden. Water is er in over-

vloed.

AGADIR, of *Sainte Croix*, door LEO AFRICANUS, GESERT GHESSAM genoemd, eene stad in Barbarijë, in het keiz. Marokko, prov. Suza. Zij ligt aan den oever van den Atlantischen Oceaan, 55 m. Z. W. van Marokko, op den top van eenen berg, omringd door vervallene muren, en verdedigd door eenige ijzeren kanonnen. Hare haven is de ruimste en veiligste van het geheele rijk. Hierdoor was zij het middelpunt van eenen zeer uitgestrekten handel geworden. Hare magt had de ijverzucht van den Keizer SIEIJID MOHAMMED opgewekt, zoodat hij, toen de inwoners geweigerd hadden, de willekeurige bevelen van dezen Vorst te gehoorzamen, zich met geweld van deze stad meester maakte, haar geheel vernielde, en de inwoners naar Mogadar vervoerde. Thans ligt zij bijna in puinhoopen en heeft slechts 300 inw.

AGAETE, of *La Gata*, stad op het Canarisch eil., Groot Canarie aan de N. W. kust, eene der twee landingsplaatsen voor de hoofdst. Palmas.

AGAIDANINSK, eil. in Russ. N. Amerika, land der Tschuktschen.

AGAKHANY, stam van Arabische veehoeders, die in Farsistan in Perzië wonen. Hun getal bedraagt 15,000.

AGALIMAN, (*de haven van den Aga*) kleine Turksche baai, in Azië, pachalik en Sandschak. Itchil, 2 m. ten Z. O. van Selefkeh. Zij is veilig, en diende eertijds tot eene haven voor Selefkeh (het oude Seleucia). Zij wordt gedekt door een fort, hetwelk aan het strand gebouwd, doch niet van geschut voorzien is.

AGAOU, een fort in Abyssinië, in de prov. Dembea; het is door de Gallas bezet en ligt ongeveer 20 m. ten N. N. O. van Mine, en 60 m. ten W. van Gondar.

AGAR, een berg in Europisch Turkijë, pachalik en landschak en 12½ m. ten N. O. van Scutari.

AGARA, stad der Tuariks, in het binnenland der Sahara.

AGARO, Zweedsch eil. Westeräs-lan, herrad. Siende.

AGAT, plaats aan de W. kust van het eil. Guajan of St. Jean, een der Mariannen, niet ver van zee, met 45 huizen, 241 inw.

AGATA VECCHIA, (STA) Nap. dorp, hoofdpl. van een kanton, prov. Calabria Ulteriora 1e. distr., en 1¼ m. ten O. Z. O. van Reggio.

AGATA NUOVA, (STA) Nap. vlek, prov. Calabria Ulteriora 1e distr. en 1 m. ten Z. O. van Reggio, Canton Santa Agata Vecchia, met eene katoenspinnerij en 1127 inw.

AGATHA, D. in Namen, gem. Fosse.

AGAWA, prov. op het Japansch eil. Xikoko, vorstend. Tosa, met rijst, koorn, peulvruchten, enz.

AG-AZI, of *Ag-Azian*, de naam, welken de inboorlingen van Abyssinië aan dit land geven.

AGBOME, zie *Dahome*, Wbk.

AGBRIGG, *Wapentake* van het West-riding van het gr. York, in Engeland, met 70,663 inw. in het beneden- en 38,628 inw. in het oppergedeelte.

AGDAH, Perz. vlek, prov. Irak, 33 m. ten O. van Ispahan. Het bevat 300 huizen en ligt in eene omheining, buiten welke men twee karavanenserails en eenige dadeltuinen vindt; het wordt bestuurd door eenen Khan. De omstreek, die ten N. O. door drie kleine, van het Z. W. vloeijende beken besproeid wordt, brengt granen, katoen en meekrap voort. Het haar der geiten van dit oord wordt zeer geacht en tot het vervaardigen van shawls gebruikt.

AGEDABIJAH, vlek in Barbarijë, in de woestijn Barca, in het kon. Tripoli, 36 m. ten N. W. van Audjelah.

AGEL, *Agil*, of *Akil*, Turks. stad in Azië, pachalik Diarbekir, hoofdpl. van een Kurdisch vorstend. van denzelfden naam; zij ligt in het midden van bergen, bij de bronnen van den Tiger, tusschen Palou en Diarbekir. Akil is de residentie van een klein Kurdisch onafhankelijk Vorst, en een Armenisch Bisschop, die aan Diarbekir onderhoorig is, houdt er zijn verblijf.

AGENHU, Chin. eil., tot de Likeo-eilanden behoorende.

AGER, Noorw. kerspel, stift en ambt Aggerhuus, met de oudste kerk van dezen omtrek en 6900 inw.

AGEROË, eil. op de Z. kust van Noorwegen, in de golf. van Christiania, onder 59. 3 N. B. en 8. 36. O. L.

AGERSÖE, Deen. eil. in den grooten Belt, bij de O. kust van het eil. Seeland. Het behoort tot het ambt Soröe, bij hetzelve behoort het eiland Eegholm. 55. 13. N. B. 8. 52. O. L.

AGES, Sp. vlek, prov. en 3¾ m. ten O. van Burgos, in de bergen van Oca,

Agfoun, D. in Op. Egypte, prov. Thebe, bij den linkeroever van den Nijl, 2¼ m. ten N. van Esne, het is de hoofdpl. van de vallei Mottani en heeft eene moskée.

Aggar, Afrik. stad in het rijk van Fezzan, in Wadey el Gharbi.

Aggeche, zie *Assiantee*.

Agger, kleine bedijkte riv. in N. Braband, scheidende voorheen Braband en Zeeland.

Aggerhuus, stift in Noorwegen, een der vijf groote afdeelingen van dat koningrijk uitmakende, het ontleent zijn' naam van een sterk kasteel nabij Christiania, en strekt zich uit van 58. 56. tot 62. 58. N. B. en van 5. 16. tot 10. 30. O. L. Het is bepaald ten N. door het stift Drontheim, ten O. door Zweden, ten Z. door het Kattegat en ten W. door de stiften Christiaansand en Bergen. Met Oever Tillemark is de uitgestrektheid 265 m., het bevat 12 steden, 5 vestingen, 21 poststations, 134 kerspelen en 394,605 inw. Het is een bergachtig land, vol meren en stroomen. De thermometer rijst er tot 22. en 24. Reaum. De bearbeiding der mijnen is in dit stift zeer aanzienlijk, het ijzer houdt 14 smelterijen gaande; er zijn 3 kopermijnen en eene zilvermijn te Kongsberg, eene van aluin, eene van kobalt, eene zoutgroef, 5 glasblazerijen. De bosschen leveren veel eikenhout, en er zijn vele zaagmolens in dit stift, hetwelk daarentegen geene granen genoeg voor de consumtie voortbrengt, hoewel het welbebouwd is. De voornaamste handelplaatsen zijn Christiania, Frederikstad, Drammen en Tonsberg. Artikelen van uitvoer zijn balken, planken, latten, hoepels, teer, ijzer in staven, gesmolten ijzer, ijzeren gereedschappen en koper, boter, kaas, talk, paarden, huiden en pelterijen. Het stift bestaat uit 6 ambten: Aggerhuus, Smaalehnen, Buskerud, Bradsberg, Hedemark en Christian, en 2 graafschappen: Iarlsberg en Laurwig.

Aggerhuus, ambt in Noorwegen, in het stift Aggenhuus. De hoofdpl. is Christiania, en het heeft zijnen naam van het sterke kasteel Aggen, in de nabijheid dier stad. Het bevat 67,871 inw. Zie *Aggerhuus* in het Wbk.

Aggiano, berg in den Kerkel. Staat, 1 m. ten Z. O. van Spolete.

Aggius, Sardin. D., afdeeling van Kaap Sassari, 1¾ m. ten N. N. W. van Tempio, en 12 m. ten N. O. van Sassari, tusschen bergen. De grond is bijna overal onvruchtbaar, uit berg en bosch bestaande, met vele weilanden; 2450 inw.

Aggstein, vervallen kasteel in het aartshert. Oostenrijk, in den bovenkr. van het Weenerwald, bij den regteroever van den Donau, 4¾ m. W. N. W. van St. Pölten.

Aggurh, aanzienlijke stad en hoofdpl. van een pergannah of distr., in Centraal-Indië, (Malwa) 13 m. N. ten O. van Oedjein, 23. 43. N. B. en 76. 1. O. L. (Greenw). Zij ligt in eene vlakte 1598 voet boven de zee, is met een' steenen muur omringd en heeft een welgebouwd Gurh of inlandsch fort. In 1820 bevatte zij 30,000 inw.

Agha, Brazil. berg, prov. Espiritu Sancto, ten Z. van Piama; een goed merk voor de zeelieden.

Aghadeep, stad in Britsch Hindostan, presidentsch. en voorm. prov. Bengalen, 18¾ m. ten Z. van Moorschedabad. De Hindos begeven er zich in menigte ter bedevaart, om een hoog vereerd beeld van Krichna te aanbidden, hetwelk hierdoor aan zijnen eigenaar jaarlijks 25,000 ropijen opbrengt.

Aghades, zie *Agades* Wbk.

Agharoe, Ierl. D. en kerspel, prov. Leinster, 4 m. ten Z. W. van Maryborough, met 4361 inw.

Aghi, Aggi of *Akkirdagh* (*Scydisses*), een berg in Turk. Azië, pachalik en 26 m. ten W. van Erzerum; het is de hoogste van Oud-Armenië.

Aghia Porra, stad in Britsch Indostan, presidentsch. Bengalen, in de voorm. prov. Orissa, aan den regteroever van de Salendey, 23 m. ten N. O. van Ketek.

Aghiolindi, Turk. vlek in Eur., in Morea, 4 m. ten Z. van Napoli de Malvesi.

Aghiomana, (Olynthus) Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandschak en 12 m. ten Z. O. van Salonichi, aan het binneneinde van eenen gelijknamigen zeeboezem.

Aghios-oros, berg in Turk. Eur., zie *Athos*.

Aghisi, Turk. stad in Azië, zie *Agveh*.

Aghlibachi-dagh, Turk. bergketen in Azië, in Natolië, zij maakt een gedeelte van den Taurus uit, en loopt van het N. naar het Z. in de sandschaks Kutahieh en Aïdin.

AGBROS, Turk. D. in Azië, pachalik Natolië, sandschak Hamid; het ligt in de vallei Barla, en is door katoenwevers bewoond.

AGI, of *Adji*, Perz. riv. in Aderbeïdchan, zij ontspringt op het gebergte Boez-Koeh of het ijsgebergte, loopt ten N. van Tauris en ontlast zich in het O. gedeelte van het meer Oermyah, na eenen loop van omtrent 40 m. van het O. naar het W.

AGIA, Turk. vlek in Eur., in Romanie, sandschak Delvino, 1 m. N. N. W. van Parga en 17¾ m. ten Z. W. van Janina.

AGIASSA, Grieksch D., eil. Nados met eene haven.

AGIMONT, gem. in Namen, arr. Philippeville, bevat met Bac-du-Prince, 262 inw.

AGIO-NICOLO, Turk. stad in Azië, zie *Ainegheul.*

AGITAKI, zie *Commany.*

AGLAGAMBOS, Griek. D., schiereil. Morea, kanton Tropolitza.

AGLIJ, kleine Frans. riv., die haren oorsprong in het dep. van de Aude heeft, het dep. der O. Pireneën doorloopt en zich na eenen loop van 16 m. van het N. W. naar het Z. O. en daarna Oostwaarts, 3¼ m. ten N. van Perpignan, in de Middell. zee ontlast.

AGNA, kleine riv., in het Lomb. Venet. kon., prov. Brescia; het loopt door de gelijknamige vallei en ontstaat uit de vereeniging der wateren, die van de Degagna afkomstig zijn. De Agna loopt zuidwaarts, en ontlast zich in de Chiese beneden Vobanno. Aan hare oevers zijn een aantal ijzersmelterijen.

AGNANO. Het meer van dien naam, (zie Wbk.) ligt 1¾ m. W. Z. W. van Napels, en is een voormalige Krater; het heeft ½ m. omtrek. Het water is niet zoo zuiver als men voorgeeft. De nabijgelegene *hondsgrot*, wordt dus genoemd, omdat men meestal een hond tot de proefneming gebruikt; het dier wordt in weinige minuten *schijndood*, doch herstelt spoedig, wanneer men hem in zuiverder lucht brengt. 2. D. in het groothert. Toskane, in de prov. en 2 m. ten N. O. van Piza, merkwaardig, om zijne minerale wateren en eene grot in de nabijheid.

AGNELIÉ, (L.) buurt in Namen, arr. Philippeville, gem. Biesmerée.

AGNES, (ST.) een der Scilly of Sorlings eil., enz. (zie Wbk.) In 1680 werd er een vuurtoren van 51 voet hoogte en in 1685 eene kleine kerk gebouwd. In 1790 hebben er verscheidene verbeteringen plaats gehad, waardoor dit eil. voor de zeelieden belangrijk is geworden. 2. Eng. D. en kersp. in het gr. Cornwall, hundred Pyder, aan de kust van het Bristolsche kanaal, 2¼ m. ten N. W. van Fruro. Men vindt hier de rijkste tinmijnen van Cornwall, 5,762 inw.

AGNETORP, Zweedsch dorp Skaraborgslan, harred Wartoft.

AGNESSES, D. in Luik, distr. Luik, gem. Angleur.

AGNONE, Nap. D., hoofdpl. van een kanton in de prov. Molida, in het distr. en 6¾ m. ten N. N. O. van Isermia, 7½ m. ten N. W. van Campobasso, aangenaam en gezond op eenen heuvel gelegen. Men wil, dat het op de plaats van het oude Aquitonia der Samniten gebouwd is. Er zijn zeven parochale en twaalf andere kerken, een hospitaal, vijf banken van leening, die aan de arme landlieden graan, om te zaaijen, voorschieten, en verscheidene koperfabrijken, die de besten van het koningrijk zijn; 7560 inw.

AGO, eene stad op de W. kust van het eiland Luçon, 16. 23. N. B. en 117. 55.

AGÖ, een eil. in de Golf van Bothnie, aan de O. kust van Zweden, 6 m. ten Z. O. van Hudikswall, met eene goede haven. 61. 32. N. Br. 15. O. L.

AGOADA, AGUADA, of *Alguada*, klein fort in Indostan, in de Portug. bezittingen, aan den oever der zee, 4¾ m. ten W. van Goa.

AGOA DE PAO, een berg op het eil. St. Michaël, een der Vlaamsche eil.; hij doorloopt bijna het geheele eil., en vooral ten Z. de punten da Galera; deze berg is werkelijk niets anders dan eene groote ophooping van puimsteen op eene vaste laag van lava, de Z. W. zijde is welbebouwd; men vindt er graanvelden, met boomgaarden afgewisseld, en vele oranjeboomen, enz. 2. Een vlek aan de Z. kust van het evengenoemde eiland, 4½ m. ten O. van de stad Punta del Gada, met 1200 inw. De grond heeft vele wijngaarden.

AGOAFRIA, kleine stad in Braz. Comaria da Bahia, met eene kerk, aan JOHANNES *den Dooper* gewijd; in den omtrek wordt veel maniok, tabak en suiker geteeld en ook veeteelt gedreven.

Agomisca, een eil. in de Jamesbaai, in N. Amerika, bij de W. kust van de Hudsonsbaai, 12 m. ten N. N. O. van het fort Albany.

Agoncillo, Sp. vlek, prov. en 2½ m. O. Z. O. van Logrono (Soria), aan den regteroever van de Leza, bij hare zamenvloeijing met de Ebro.

Agor, de naam van eene hedendaagsche geogr. afdeeling van een gedeelte der Indostansche prov. Lahore, tusschen de Sind en de Bihat, en tusschen 32. en 33. gr. N. B., met vele zandbergen, eene geringe bevolking en geene enkele belangrijke stad.

Agor, Agurh, Aggurh, stad en vesting in Indostan, in de voorm. prov. Malwa, 14 m. ten N. O. van de stad Oedjein, 23. 45. N. B. en 73. 45. O. L. 76. 1. O. L. (Greenwich). Zij ligt in eene vlakte, 1598 voet boven de zee en heeft omtrent 30,000 inw. Ten N. W. ligt een fraai meer, Oedjein genoemd.

Agosta, of *Augusta*, Sicil. stad en zeehaven, enz. (zie Wbk.) Met veel handel in wijnen, vlas, boomolie en sprot. Het naburige La Timpa is om zijne onderaardsche holen merkwaardig. De haven, die in 1693 onbruikbaar was geworden, is nu eene der besten van het land, en ook tot de vertimmering der schepen geschikt.

Agostinho, (Santo) kaap aan de kust van Brazilië, zie *St. Augustijn.*

Agostos, Turks. stad in Europa, zie *Niagousta.*

Agoula, stad in Senegambie, ongeveer 30 m. ten Z. van de Gambia, in het land der Feloups-Biafaren, 8 m. ten W. van Gaba.

Agouna, een landsch. in het kon. Fanti, op de Goudkust in Op. Guinee; het is 7 m. lang van het O. naar het W. en 5 m. van het N. naar het Z. Aan zee is de grond ligt en zandig; 2 m. verder wordt hij vruchtbaar en levert suiker, katoen en onderscheidene levensmiddelen op. Het klimaat is gezond. De landerijen behooren aan wien ze verkiest te bebouwen, maar staat het gewas, zoo heeft men wel een leger noodig, om de roovers af te weren. Ook is geen tiende deel van het land bebouwd. Bev. 10,000 zielen. Handel, voornamelijk in stofgoud. De naburige Assiantijnen loopen dikwijls het land af, hetwelk in verscheidene kleine staten verdeeld, en waarvan de hoofdstad *Agouna* is.

Agoun-alaska, een eil. in den Archipel der Aleuten, in het Oostel. gedeelte van de groep der Lisii, 52 m. van het schiereil. Alaska, tusschen Oumak en Ounimak. Het is omtrent 30 m. lang en van 3 tot 4 breed; er is een vulkaan, in welks omtrek men veel zwavel vindt. Bevolking 500 zielen.

Agourtchinskie Ostrova, of *Agourtchinskeilanden*, Een aantal eil. in de Kasp. zee, ten O. door de Trukhmenen bewoond, die aan Rusland eene schatting betalen.

Agrafus, stad op het eil. Corfu, hoofdpl. van het kant. van den Boven Agiva, 4½ m. ten N. N. W. van Corfu, 1078 inw.

Agrakan, Russ. riv., die in de Kasp. zee loopt. Peter *de Groote* liet aan haren mond in 1722 een fort bouwen, hetwelk den naam der riv. droeg, doch het werd, bij het verlaten van deze oorden, in 1735 vernietigd.

Agrakhan, Russ. stad aan de Kasp. zee, met eene onbevaarbare haven.

Agramunt, groot Spaan. vlek, prov. Lerida, (Catalonie,) aan de riv. Sio, 3½ m. ten N. van Cervera, 3000 inw.

Agraphie, plaats aan de kust van Guinee in Assiante, distr. Adampi, bij de Deensche volkplanting Addah.

Agrapho, (Pindus) Turk. gebergte in Eur., in Romelie. Het geeft zijnen naam aan eene jurisdictie van het sandschak Tricala, waarvan de hoofdpl. Phanari is.

Agrate, D. in het Lomb. Venet. kon., in de prov. en 4 m. ten N. O. van Milaan, distr. Vimercate, men teelt er veel haver, 1083 inw.

Agreb, zie *Ghareb* in het Wbk.

Agres, Spaan. vlek in de prov., en 8¼ m. ten N. N. W. van Alicante (Valencia).

Agrib, zie *Ghares* in het Wbk. Volgens Valencia de ware naam.

Agro, distr. in Abyss., land Tigré, prov. Agamé of Agorra.

Agrone, riv. in Lijfland, welke in de Este valt.

Agrijansk, Russ. vlek in Eur., gouv. en distr. Astrakan, op een der eil. van de Wolga. De meeste inw. zijn Hindos, die Mohamedanen geworden zijn, toen de Tartaren hun eene wijkplaats verleenden, om hen tegen de moordenarijen van den muiteling Stenca-riazin te beveiligen, toen Astrakan, waar zij zich voor den handel nedergezet hadden, ingenomen en verwoest werd.

Sedert dien tijd hebben zij zich met de Tartaren vereenigd en in dit vlek nedergezet, waar zij eene aanzienlijke volkplanting uitmaken.

Agterbroek, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Lierop.

Agteveld, Nederl. geh., prov. Gelderl., Hoofdschoutambt Nederveluwe, schoutambt Barneveld.

Agua-anima, of *Augusta*, eene riv. van bitter water in het eil. Cuba. Zij ontlast zich in de haven van Puerto Guantanamo, na eenen loop van 12 m. van het N. W. naar het Z. O.

Agua-branca, een berg in Braz., prov. Fernambuco; hij heeft zeer talrijke armen, is met bosch bedekt en bewoond door menschen van verschillende kleur, die nog even barbaarsch als de aloude bewoners van het land zijn. Er is eene kapel.

Aguacapa, riv. in Midden-Amer., prov. St. Salvador, distr. St. Vicente.

Aguacatan, D. in Midden-Amer., prov. Tolonicapan, distr. Gueguetinango.

Aguacatenango, D. in Midden-Amer., prov. Chiapa, distr. Ciudad Real.

Aguacatipeque, D. in Midden-Amer., prov. en distr. Escuintla.

Aguachapa, volgens Haefkens, stad, (anderen noemen het D.) in Midden-Amer., prov. St. Salvador, 9 m. ten W. van Sonsonate, met 8000 inw. Veel suikerriet wordt in den omtrek verbouwd. Aldaar zijn ook kolken, *los respiradores* genoemd, met randen van 80 tot 100 voeten in den omtrek, en van binnen met eenen kookenden modder, die eene zwavelachtige lucht van zich geeft. Ook is er een boom, waarvan de bast tot tonder of lont gebruikt wordt. Hier werd in 1826 het congres van St. Salvador bijeengeroepen en in het laatst des jaars weder onderhandelingen aangeknoopt.

Agua-cuja, aanzienlijk Brazil. D., prov. Minas Geraes, comarca de Cerri-Frio, bij de zamenvloeijing der gelijknamige riv. met de Arassuahy, 10 m. ten N. van Minas de Fanado; men vindt er goud.

Aguaderas, een der takken van de Sierras Alpujarras, in Spanje, die zich van het O. naar het W. in de prov. Murcia uitstrekt en aan het einde daarvan kaap Palos vormt.

Aguades, zie Agades (Wbk.)

Aguadilla, een vlek op het eiland Porto Rico, hoofdpl. van een gelijknamig distr., in het N. W. gedeelte van het eil., 25 m. ten W. van de stad Porto Rico.

Agua-fria, kleine Brazil. stad, prov. en Comarca Bahia, 26 m. ten N. van St. Salvador. Er is eene parochiekerk en in de omstreken wordt veel tabak, suikerriet en maniok gebouwd.

Aguaje, Mexicaansch vlek in Amerika, prov. en gouv. Sonora, 15 m. van de golf van Californie en 83 m. ten N. W. van de stad del Fuerte. Er is eene directie van goud- en zilvermijnen.

Aguamare, of *Guamare*, Brazil. riv., prov. Rio Grande do Norte. Zij loopt naar het N. en ontlast zich 6 m. ten W. van de punt Tres Irmaös door twee uitwateringen, die gevormd zijn door een klein eil., waar men zoutgroeven vindt.

Aguapéhy, Braz. riv., prov. Matto Grosso. Zij ontspringt onder 16. Z. B., op het Aguapehy-gebergte, loopt parallel met de Allegre, welke haren oorsprong in hetzelfde gebergte heeft, en na eenen loop van 7 m. vormen zij twee groote watervallen, en daarna ieder een' geheel tegenovergestelden loop. De Aguapehy oostwaarts loopende, ontlast zich 30 m. verder in de Jaura, 16 m. ten W. van Villa Maria. 2. Braz. riv., die uit de Serra Botucatu, in de prov. St. Paulus ontspringt, en zich in de Paruma ter linkerzijde uitstort, na eenen loop van 60 m. van het Z. O. naar het N. W. Haar mond is 20 voet breed.

Aguaquente, (*Heet Water*) Braz. D., prov. Goyaz, distr. Paranna, ½ m. van de zamenvloeijing der riv. das Almas en Maranhao, 20 m. ten N. O. van Pilar, niet verre van een diep meer, waarvan het water ziltig, walgelijk en heet is. In 1732, toen dit dorp gebouwd werd, was het goud er zoo overvloedig, dat 12000 menschen zich hier kwamen nederzetten. Thans is het niet sterk bevolkt.

Aguaron, Sp. vlek, prov. en 9¼ m. ten Z. W. van Saragossa (Arragonie).

Aguas Calientes, stadje in Alcada Majora, in Mexico, prov. Xalisco, aan den weg van Zacabecas, goed gebouwd, met 3 kloosters, 1 hospitaal en ongeveer 7000 inwoners, die eene markt hebben en handel drijven; de naam is van hare heete bronnen afgeleid.

AGUAS CANDIAS. Sp. vlek, in de prov. en 7½ m. ten N. N. O. van Burgos.

AGUAVERDE, een meer in Mexico, in het W. gedeelte der prov. Cohahuila, intendancie van San Luis Potosa. Er ontspringt eene kleine beek, die zich in de Rio del Norte uitstort. Het is 10 m. lang en 6 m. breed.

AGUAVIVA, Sp. vlek, prov. Saragossa (Arragonie), 3 m. ten Z. Z. W. van Alcaniz.

AGUDO, Sp. vlek in de prov. en 17½ m. ten W. Z. W. van Ciudad Real (la Mancha).

AGUEDA DE CIMA, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 2¾ m. ten O. van Aveiro.

AGUELA DOS VINHOS, Portug. D., prov. Estremadura, comarca Chao de Conce, 8½ m. ten N. van Thomar, met een museum van voorwerpen van natuurlijke Historie, botanischen tuin en een scheikundig laboratorium; 1148 inw.

AGUESSEAU, Austr. eil, bij De Witt's land op Nieuw-Holland, tot den Archipel Champany behoorende.

AGUESSEAU, (D') Kaap op Nieuw-Holland, in Flindersland, op het schiereil. York.

AGUIAR, (D') Milit. post in Brazilië, comarca Espiriti Sancto, bij Villa Novade Almeida.

AGUIAS, Portug. vlek in de prov. Alentejo in de comarca en 7¼ m. ten N. W. van Evora.

AGUIASIE, Afrik. plaats in Assiante, distr. van denzelfden naam, O. van Tasou.

AGUIEIRA, Portug. vlek in de prov. Beira, in de comarca en 8½ m. ten O. Z. O. van Aveiro, aan de Vouga.

AGUILAS, klein Sp. eil., een der Balearische eil. in de prov. Palma, bij de O. kust van het eil. Minorca, 1 m. ten O. van Mahon; het is zeer hoog en somtijds voor de zeelieden gevaarlijk. 2. kleine Sp. zeestad, aan de Middell. zee, in de prov. Murcia, 10¼ m. ten W. Z. W. van Carthagena, en 7¼ m. ten Z. O. van Lorca, met eene gemakkelijke en veilige haven, die met eenige forten verdedigd is en waar veel handel in producten gedreven wordt.

AGUILON, Spaan. vlek, in de prov. en 8¼ m. ten Z. Z. W. van Saragossa (Arragonie).

AGIMMEZ, kerspel op het eil. Groot-Canariën, met 3817 inw.

AGUINSKOI, Russ. kopermijn in Azië, in het govern. Irkutzk, 77 mijl. van Nertchinsk; zij werd in 1737 ontdekt.

AGULON, kaap in Marokko, tusschen de Tamarack en kaap Nun, door sommigen voor de uiterste punt van het Marokkaansche gebied gehouden.

AGULUH, stadje als boven, aan den mond van de riv. van denzelfden naam.

AGUNA, of *Agunna*, een D. in het kon. Benin, in Op. Guinee, aan de Rio Formosa of Benin, 10 m. ten Z. W. van Benin, 2 m. ten Z. van Gallo, door Negers bewoond.

AGURAM, plaats in Marokko, aan den voet des bergs, waarop St. Cruz staat, met eene schoone bron en aan eene vischrijke baai, de inw. leven van de vischvangst en verzenden veel gedroogde visch naar Bildulgerid en de Sahara; de Portugezen noemen deze plaats Fonté.

AGUSTABAAI, golf aan de noordzijde van het W. l. Eng. eiland Dominica, eene der Maagdeneilanden.

AGUSTIN, (SAN) Spaan. vlek, in de prov. en 6¼ m. ten N. N. O. van Madrid.

AGVEH, of *Aghise*, Turks. stad in Azië, in Natolië, Samdsch Kodjah-Eïli, aan de Zwarte zee, aan den mond van de Acson, 18 m. ten O. N. O. van Konstantinopel en 10 mijl. ten N. van Isnik-Mid.

AGVO, aanzienl. stad in Opp. Guinee, landsch. Kerrapay, aan eenen heuvel, op welken eene bron is, die aan de stad het water geeft.

AGWOONA, een landsch. in het kon. Kerrapay, landsch. Kerrapay of Krepe, in Op. Guinee; de voornaamste plaatsen aan den zeekant zijn: Agwoona, of Awona, Tegbay en Quitta. Ten W. is dit land door de Volta van het kon. Adampi gescheiden. 2. Of *Awona*, hoofdstad in voorn. landschap, aan het meer Amoo, dat zeer vischrijk is; men wil, dat de stad zeer belangrijk en volkrijk is, en de inw. voornamelijk van het zoutmaken bestaan, dat vooral naar Agvo verzonden wordt. De bewoners van de omliggende plaatsen moeten hunne dooden in de hoofdstad begraven, welker Cabocix of bestuurder den voorrang boven die van andere plaatsen heeft.

AGWOUNA, Afrik. stad in Assiantie, distr. van denzelfden naam. O. van Tafou.

Aha, Afrik. stad, rijk Bornu, in Sudan, slechts bij naam bekend.

Ahadao, een der Aleutische eil., 30 w. lang en 25 breed, met rotsen bedekt, zonder haven, boomen en dieren, behalve eenige groote grijze ratten, en aan de kust zeeleeuwen, zeekalven en bevers. Er zijn een aantal inw., die van kruiden, wortels en vogels leven.

Ahaheina, of *Ahaaheina*, distr. van het eil. Otaheite (Australië), bevattende 113 groote en kleine hutten en 678 inw.; de baai en kaap Wyhatoto scheidt dit distr. van Attahurah en de baai Abures van Paparra, de kust is hier zeer smal, zoodat er maar eene kleine streek tusschen het gebergte en de zee is.

Ahar, kleine stad in Britsch Indostan, presid. Bengalen, 22 m. O. Z. O. van Delhi, en ¼ m. van den regter oever van den Ganges. 2. Kleine stad in Indostan, in Bundelcund, prov. Malwa, 16¼ m. ten Z. W. van Tchaterpoor. 3. Kleine Perz. stad in de prov. Aderbeïdschan, aan de Ahar-Tchai, 18 m. ten N. O. van Tauris. Er is eene moskee, met het graf van een' beroemd Mahomedaansch Heilige. Het klimaat is koud en de grond vruchtbaar.

Ahar-Tchai, of *Akhar-Tchai*, Perz. riv. in Aderbeïdschan; zij ontspringt in de gebergten ten N. van Tauris, loopt eerst oostwaarts, dan noordwaarts, en stort zich, na eenen loop van 40 m., in de Aras uit, nabij Aslandouz, 22 m. ten W. van de Casp. zee. Onder hare armen onderscheidt men de Carasou.

Ahaus, kleine Pruiss. stad, hoofdpl. van den gelijknamigen kreits, prov. Westfalen, onder de regering en 10 m. W. N. W. van Munster, 1087 inw. 52. 4. N. B. 4. 40. 21. O. L. Er is een kasteel, waar de Vorst van Salm Kyrburg, aan wien Ahaus sedert 1803 als schadevergoeding toebehoort, zijn verblijf houdt. De kreits Ahaus bevat 4260 inw.

Ahedo, Spaan. vlek, in de prov. en 6 m. ten N. O. van Burgos.

Ahezée, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Farcienne.

Ahin, D. in de prov. Luik, distr. Hoei, gem. Ben-Ahin.

Ahiolou, Akelo, Turksch vlek in Europa, in Romenië, Sandsch. Silistri, dan den oever van de Zwarte zee, 3½ m. ten O. N. O. van Bourgas, en 14 m. ten Z. van Varna; 42. 32. 10. N. B. 25. 18. 25. O. L. Het is de zetel van een' Griekschen Aartsbisschop, in den omtrek zijn eene groote menigte windmolens, en men vindt er ook zoutbronnen, die vele zoutwerken gaande houden, waarvan de opbrengst aan den Grooten Heer toebehoort. Het zout is middelmatige.

Ahir, landsch. in Afrika, in de Sahara, ten N. van het kon. Asben, op den weg van Mourzouk naar Cachena, bewoond door 12000 Touariks. Het land is vol palmbosschen. Er zijn vele leeuwen, wilde geiten, en vooral apen. De hoofdstad is Açoudi. Zie Açoudi. (Suppl.)

Ahkora, een klein vlek in Beludchistan, prov. Mekran, aan de kust van de Ormansche zee, 7 m. ten W. van Guadar.

Ahkrem, Perz. vlek, in Farsistan, aan den ingang eener bergengte, waar de Tinguibabouche stroomt, 10 m. ten O. van Aboucher, met 3000 inw.

Ahlberg, Keurhess. D., prov. Kassel, in den kreits en 2¼ m. O. Z. O. van Hof-Geismar, 3¼ m. ten N. van Cassel.

Ahlö, eil. in de Golf van Bothnie, aan de W. kust van Finland. 60. 19. N. B. en 19. 48. O. L.

Ahlshausen, Brunsw. D., distr. van den Hartz, in den kreits, en 2 m. Z. Z. W. van Ganderheim, met 555 inw. en wolspinnerijen.

Ahlten, Hanov. D., in het vorst. Luneburg, ambt Ilten, 2¼ m. van Hanover, 494 inw., die handel drijven in hout en aardewerk.

Ahmdabaz, kleine stad in Britsch Indostan, presid. Bombay, in de voormalige prov. Bombay, 13¾ m. ten ten N. O. de Poenah.

Ahmed-Abad, de Mahomedaansche hoofdstad van het voorm. kon. (nu de prov.) Guzerat, 23. 1. N. B. 72. 42. O. L. Zij werd in 1426 door Sultan Ahmed Shah op den grond eener nog oudere stad gebouwd, en bezat onder Akbad's regering eene munt. Hare onmetelijke ruimte duidt nog hare voorm. welvaart en verbazende grootte aan, doch zij is nu zeer vervallen en behoort tot het Britsche Gouv., voorheen dreven de Nederlanders hier over Camboya een' aanzienlijken handel. In 1812 kwamen hier 200,000 menschen, door de pest,

om het leven.

Ahmed-Nagurh, aanzienlijk distr. in Britsch Indostan, presid. Bombay, prov. Aureng-Abad, omstreeks 19. N. B.; het is besproeid door de Seyna, en ten W. bepaald door de Bala Ghoats (of Bala Bergen). De voornaamste steden zijn: Ahmed-Nagurh (zie Wbk.), Djaiwer, Tjamegoenda, Tisgang en Nandor. 2. Hoofdst. der Britsch Indostansche prov. Aureng-Abad. (Zie Wbk.) 3. Kleine stad in Indostan, in de Staten van Guichwar, aan de Hautmotey, 22 m. ten Z. W. van Doengerpour, 5¾ m. van Eyder.

Ahmed-Pour, aanzienlijke stad van Afghanistan, in de prov. en 59 m. Z. Z. O. van Moeltan, bij de Sindh.

Ahmid-Abad, stad in Indostan, in den staat der Seyks, prov. Pundjab, aan den regteroever van den Behoel, 35 m. ten N. W. van Lahore.

Ahmodah, of *Modah*, Engelsch *Ahmuddah*, groot D. in Hindostan, in Bundelcund, voorm. prov. Allahabad, 11¾ m. van Banda, met een fort.

Ahnahaoueys, of *Indian's Shoe*, een volkstam van ongeveer 300 Indianen in Amerika, die ook onder den naam van Raven bekend zijn. Zij bewonen de oevers van de Missouri, aan den mond van de Knife, 1 m. boven de dorpen der Mandanen, met welke zij vele gelijkenis hebben.

Ahnue, distr. van het eil. Tiarrabu, een der Gezelschaps-eil. ten W. van Ahu.

Ahouaz, of *Ahuaz*, Perz. vlek in Khuzistan, aan den regteroever van de Karoen, 20 mijl. ten Z. W. van Chuchter, de tegenwoordige hoofdst. van Khuzistan, 31. 20. N. B. 46. 10. O. L. 700 inw., die allen Arabieren zijn en onder het bestuur van eenen Sheik staan, die schatpligtig aan den Koning van Perzië is. Over de rivier ligt eene fraaije brug, in welker nabijheid de ruïne van een hardsteenen paleis gevonden wordt. Op deze riv. kan men naar Bassora varen. De lucht is dik en er heerschen dikwijls koortsen.

Ahouna, Ahoona, kleine stad in Britsch Indostan, presid. Bombay, voorm. prov. Candish, aan de Gwirna, 35 m. N. O. van Tjandore.

Ahounah, haven in Op. Guinee. (Zie Wbk. op *Ahoni.*)

Ahrensberg, D. in het groothertogd. Mecklenburg-Schwerin, hoofdpl. van een domein in het groothert. Mecklenburg-Strelitz, dat onderhoorig aan het vrije heerlijk ambt Wredenhagen, in het hertogd. Mecklenburg-Gustrow is. 1¼ m. Z. O. van Wesenberg, en 2¾ m. Z. van Strelitz.

Ahrensburg, D. en kasteel in het vorstend. Schauenburg-Lippe, hoofdplaats van een ambt, hetwelk 1143 inw. bevat; 2¼ m. O. Z. O. van Bückeberg en 1¾ N. van Rinteln.

Ahsa, klein Perz. vlek, prov. Kerman, 30 m. Z. Z. O. van Yead.

Ahsdorf, Pruiss. D., prov. Saksen, regentsch. Merzeburg, in den kreits, en 1 m. Z. Z. O. van Mansfeld, 1 m. W. N. W. van Eisleben, men vindt er een potaschfabrijk en een salpeterwerk.

Ahteboli. Turksch vlek in Europa, in Romelie Sandsch Kire-Kilissia, aan den oever der Zwarte zee; 11¾ m. Z. Z. O. van Bourgas en 13¾ m. N. van van Visa. 42. 4. 30. N. B. 25. 39. O. O. L.

Ahtour, Athoer, of *Atoer*, fort in Britsch Indostan, presid. Madras, prov. Salem en Barah Mahall, aan de Velar, 22 m. N. van Tritchinapaly.

Ahue, distr. van het Gezelschap-eil. Tiarrabu, W. van het distr. Owahie.

Aï, groote Russ. riv. in Europa, gouv. Orenburg, ontspringende in de hooge gebergten van Avaliak; zij loopt naar het Z. W., vervolgens N. W., en ontlast zich in de Oufa, regts, na eenen loop van 55 m. Zij ontvangt eene menigte kleine rivieren. 2. Zie Pulo. Wbk.

Aïagou, Mongol. gebergte, aan de grenzen ten N. W. van China. Het is een tak van den Ouloughtag, die, met den Chamar Daban en den Uïdaban, de vallei uitmaakt, in welke zich het meer Saïsan uitstrekt. De hoogste toppen zijn 6000 voet boven de zee; de talrijke riv., die er ontspringen, loopen alle van het O. naar het W.

Aïagous, Mongol. riv.; zij ontspringt in het gebergte Aïagou, in het landschap Geta, en stort zich, na eenen loop van 85 m. van het N. O. naar het Z. W., in het meer van Balkan uit.

Aïandoun, groot Turks. D. in Azië, in Natolië, Sandsch, en 23 m. ten N. O. van Castamoun, aan de Zwarte zee, 14 m. ten W. van Sinope. De

inw. zijn bijna allen Christenen. In de omstreek is eene kopermijn.

Aïa Técla, Turks. D. in Azië, in het eil. Cyprie, op den weg van Limassol naar Nicosia, 5 m. ten Z. van laatstgen. stad.

Aichach, Beijers. stad, kreits van den Op. Donau, aan de Paar, 4½ m. ten N. O. van Augsburg. Zij is met muren en grachten omringd, en heeft 1 kasteel, 5 kerken, brouwerijen en horologiefabrijken; 1600 inw. met veel handel in vlas. In de nabijheid is de ruïne van het kasteel der Graven van Wittelsbach.

Aichalden, Wurtemb. D. in het opperambt en 3 m. Z. W. van Obernsdorf, in den kreits van het Zwartewoud, met 1256 inw.

Aida, twee prov. in Japan, de eene in het vorstend. Mimasaka, en de andere in het vorstend. Fingo of Fissu gelegen.

Aïdarskaja, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronosch, in het distr. en 14 m. Z. Z. O. van Staro Bielsk, aan de zamenvloeijing der Aïdar en Sievernoidonetz.

Aïdat, Jap. stad op het eil. Niphon, in het vorstend. Osin, 23 m. N. W. van Namboe.

Aidedj, kleine Perz. stad in Khuzistan, in het heyglerbeyg Chuchter. Zij ligt op het gebergte en voorziet Abouas van ijs. De lucht is er ongezond.

Aïdenbach, Beijers. vlek in den kreits van den Neder-Donau, 3 m. Z. Z. W. van Wilshofen.

Aidomaggiore, Sard. D., in de afd. van Kaap Cagliara, 8¾ m. N. O. van Oristano. De lucht is er ongezond. 1142 inw.

Aiduacal of *Bibaohenne*, gebergte in Marokko, een tak van den Atlas, welke met Kaap de Geer of Afarnie in zee loopt.

Aighonistan, eene zandige woestijn, in onafhankelijk Tartarijë, ten W. van de Syboun.

Aiglevillé, een stad in de Vereen. Staten van N. Amerika, in de staat Alabama, hoofdpl. der Frans. kolonie, aan de oevers der Tombekhee, 15 m. ten W. van Cahawba. Het Amerik. Congres heeft aan deze volkplanting 4 distr., bevattende 100,000 acres land, afgestaan, onder de verpligting van den wijnstok en de olijfboomen aan te kweeken.

Aignan, (St.) Fr. stad, in het dep. van Loir en Cher, arr. en 8 m. van Blois, hoofdpl. van een canton; er is eene kamer van koophandel, en handel in wijnen, houtwerken, leer en lakens; 2500 inw. 2. Eil. in den grooten oceaan, in den Archipel der Louisiade, ten Z. W. van Nieuw-Guinee, de Noordel. kust is zeer hoog, met steile rotsen, waar achter hooge bergen, en met bosch bedekt. Het Oostel. einde ligt onder 10. 46. Z. B. en 150. 18. O. L. Het eil. is onbewoond, doch schijnt vruchtbaar. 3. Eil. aan de N. W. kust van het schiereil. Tasman, op de O. kust van het eil. van Diemensland, in Australië. 4. Landengte op hetzelfde eil., welke het eil. *Pitt*, bij de Franschen *Bruny* genoemd, aan het eil. verbindt.

Aignan-sur Roë, (St.) Fr. D., dep. de la Mayenne, arr. en 7 m. W. N. W. van Chateau-Goutier, hoofdpl. van een canton.

Aigneux, de ware spelling voor *Ayeneux*, zie Wbk.

Aigney, beek in Frankrijk, zie *Coquille*.

Aigremont, geh. in Luxemb., kw. Virton, gem. Dampicourt.

Aiguille, (l') berg in Frankr., dep. de l'Isère, canton Verzille, gelegen tusschen het gehucht der Souchons en het gehucht Corps; 1⅓ m. ten N. W. van Corps, ter linkerzijde van den grooten weg van Grenoble naar Gap. De berg heeft van den voet tot op de helft zijner hoogte, de gedaante van eenen afgesneden' kegel, en vandaar tot aan den top van eenen loodregten teerling, zoodat een tweede berg op den eersten schijnt te staan. Deze Cubus is de ontoegankelijke berg (Mont-Inaccessible), die ook den naam van Mont-Aiguille draagt. Hij wordt als een der zeven wonderen van Dauphiné aangemerkt.

Aiguiserie, zie *Schleifmuhl*.

Aigun, Fr. vlek, dep. der Neder-Pyreneeën, arr. en 4⅓ m. ten Z. Z. W. van Oleron, canton Accous; in de nabijheid zijn groeven van wit, rood, groen en paarsch geaderd marmer, hetwelk niet fraai gepolijst kan worden.

Aïha, stad in de Mandshury, aan de gelijknamige riv., prov. Leao-Tong, 30 m. ten Z. O. van Chin-Yang of Moegden, zij is met oude muren omringd en slecht gebouwd.

Aihène, stad en haven van het rijk Anam, in Cambodja, aan de uitwate-

ring van de Cancoa, 38 m. ten Z. Z. W. van Lambodja.

Aije, Jap. prov. op het eil. Niphon, vorstend. Iga.

Aijen, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Bergen. 2. Of *Oijen*, zie *Oijen*.

Aïlah, of *Aelana*, eene vervallene stad in Arabië, in Hedjaz; zij ligt aan het binneneinde van den zeeboezem Bahr-el-Acabah, 43¾ m. ten O. van Suez. Van deze stad, welke dikwijls met Acabah verward wordt, deed Salomo zijne vloten naar Ophir vertrekken. De Turken hebben er een kasteel gebouwd, waarin zij eene bezetting hebben, om de karavanen te verdedigen. Hier is de algemeene bijeenkomst der Mahomedaansche bedevaartgangers van Egypte en Barbarijë naar Mekka en Medina.

Aillebroux, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Dongelberg.

Ailringen, Wurtemb. vlek, in den Jaxt-kreits, opperambt en 2¾ m. ten N. van Kunzelsau, aan de Jaxt, 748 inw.

Ailu, eene groep eilanden van den Archipel van Lord Mulgrave, zie Krusenstern.

Aimoutier, Fr. stad, zie *Egmontier*.

Aina, Spaan. vlek, in de prov. en 8¾ m. Z. Z. W. van Chincilla (Mancha), aan den linkeroever van de Mundo.

Aïnada, of *Inada*, Turks. stad in Europa, in Romanië, sandschak en 1 m. ten O. van Kire Kilissia, aan de Aia Paoli, ½ m. van de Zwarte zee. In de nabijheid vindt men een' kleinen zeeboezem, de haven van Ainada genaamd.

Ainadjik, Turks. vlek in Europa, gouv. van de Kapudan-Pacha, sandschak en 15¼ m. ten N. O. van Gallipoli, hoofdpl. van eene gelijkn. jurisdictie; het ligt aan de zee van Marmora. Er is eene markt en een Godshuis, waar men levensmiddelen aan behoeftigen uitdeelt.

Ainali Boly, Turks. stad in Azië, zie Ineboli.

Ainarey, klein eil. bij de O. kust van IJsland, distr. Sondermale.

Ain-Chirin, Turks. D. in Azië, in Syrië, pachalik Damas, nabij den weg van Jaffa naar Jeruzalem, 3 m. ten N. W. van deze stad. Men kweekt in de omstreken eene menigte rozen en vervaardigt er zeer veel rozewater.

Aineffe, of *Ayneffe*, D. en gem. ligt niet in Luxemb. maar in Luik, distr. Hoei.

Ainegeul, Turks. stad in Azië, Galet Natolië, sandschak Aidin, bij een klein meer.

Ain-el-Salah, eene stad in het land Touat, 12 m. ten N. O. van Agably en 237 m. W. N. W. van Mourzouk.

Ain-Hamel, Turks. D. in Azië, in Syrië, pachalik Acre, 1 m. ten Z. van Cana, 1½ m. ten N. van den berg Tabor, aan den weg van St. Jean d'Acre naar Tiberias.

Ainsemont, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Hastière Lavaux.

Ainsesié, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Crapet.

Ain-Tab, landsch. in Turks. Azië, in het pachalik Marrach, tusschen twee takken van het Taurusgebergte. Men vindt er eenige vruchtbare en bebouwde vlakten, maar het grootste gedeelte is onvruchtbaar.

Ain-Tab (*Antiochia ad Taurum*), Turks. stad in Azië, in het pachalik Marrach, hoofdpl. van een sandschak, in eene vallei, 19 m. N. N. O. van Aleppo; 36. 58. N. B. 34. 53. O. L. Zij wordt besproeid door eene kleine riv., waarvan het water naar de hoogere gedeelten der stad geleid wordt. Ten N. is op eene kunstige hoogte een sterk slot gebouwd, door eene in de rots gegravene gracht omringd. Ain-Tab was de hoofdpl. van een klein kon., door de Romeinen gesticht, toen zij van Syrië eene prov. maakten. De stad heeft geene wallen; de lucht is er zeer gezond; er zijn vijf groote moskeën en eene groote kerk voor de Armeniërs. Er wordt veel geel en rood leder, in de gedaante van marokijn, vervaardigd. Ook zijn er wol- en katoenweverijen. 2000 inw. Zie verder Wbk.

Ainzon, Spaan. vlek, prov. Saragossa Arragonie), ¾ m. ten Z. O. van Borja.

Aïoaïo, vlek in het vice-kon. Rio de la Plata, ongeveer 12 m. ten Z. van la Paz.

Aipatia, groot D. op het Grieks. eil. Andros, een der Noordel. Cykladen.

Air, distr. van de Vereen. Staten in den staat Pensylvanië, gr. Bedford; 1760 inw.

Airdmore, (Kaap) op de W. kust van het eil. Skye, het grootste der Hebriden. 57. 29. 20. N. B. 9. 52. 15. L.

Airick, een der Mulgraves-eil., tot de groep Kawen behoorende, zie Kawen.

Airsin, D. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Differdange.

Aiselière, geh. in Henegouw., distr. Charleroi, gem. Jumet.

Aisémont, of *Zémont*, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Sauvenière.

Aisemont, geh. in Z. Braband., gem. Waveren. 2. Of *Esmont*, geh. in Namen, gem. Fosse.

Aisettes, geh. in Heneg., distr. Bergen, gem. Eugies.

Aismat, riv. in Lijfland, die dit land van Wit Rusland scheidt, de Lontzoupa ontvangt en in de Dwina valt.

Aisne, onder Heyd. D. in Luxemb., kw. Manche, gem. Heyd.

Aisne sous Fizenne, geh. in Luxemb., kw. Manche, gem. Erezee.

Aisomont, D. in Luik, distr. Hoei, gem. Wanne.

Aitaou, eene bergketen van onafhankelijk Tartarijë, in het land der Kirghis-Caisaks, onder de 50. parallel tusschen 65. en 69. O. L.

Aïtelmi, D. op het eil. Naxos, een der Zuidel. Cykladen in den Archipel.

Aitsi, Jap. prov., op het eil. Niphon, vorst. Owari.

Aithsting, parochie en haven van de Shetland-eilanden op het eil. Hitland, aan de W. kust van de baai Bixetter.

Aïto, Turks. vlek in Europa, zie Al o.

Aix-sur-Cloix, D. in Luxemburg, kw. Arlon, gem. Halanzy, 5 m. van de hoofdstad.

Aivez, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Erezee.

Aizou, stad in Japan, op het eiland Niphon, in het vorst. Osive, 18 m. ten Z. van Nambou.

Aizy-sur-Armançon, Fr. D., dep. van de Yonne, arr. en 6 m. Z. O. van Tonnerre, cant. Ancy le Franc; men vindt er ijzersmelterijen en 490 inw.

Ajaccio, (Golf of Baai van) op de W. kust van het eil. Corsika; zij heeft ten Z. kaap Muro en de punt van Carata ten N.; van het Z. W. naar het N. O. 4 m. lang en 3 m. breed. Nabij het N. O. einde is de gelijknamige stad en haven. Aan de oevers der baai groeit het roode koralijn, dat onder den naam van *Corsikaansch mos* bekend is. 2. Stad en zeehaven op de W. kust van het eil. Corsika, ten N. van den gelijknamigen zeeboezem, 6¼ m. van Vico, en 60 m. Z. Z. O. van Toulon, 41. 55. 1. N. B. 6. 23. 49. O. L.; het is de hoofdpl. van het Fr. dep. Corsika, van een arr. en canton; en de zetel van eenen Bisschop. Men vindt er een hof van Assises, eene regtbank van eersten aanleg, eene kamer van koophandel, eene directie van belastingen, eene van domeinen, een bureau van den algemeenen ontvanger, een collegie, eene bibliotheek van 12500 boekdeelen, een botanische tuin en eene centrale maatschappij van landbouw. Ajaccio is eene militaireplaats van de 3e. klasse, en de haven, die voor groote schepen zeer geschikt is, wordt door eene sterke citadel verdedigd. De haven is ruim en gemakkelijk, maar aan de westewinden blootgesteld. De straten van Ajaccio zijn breed en regt, de huizen zijn fraai; onder de openbare gebouwen onderscheidt men de hoofdkerk, het voormalige paleis der Jezuiten en de kazerne. Er is veel handel is wijnen, olie en koraal, hetwelk men in de straat van Bonifacio en aan de N. kust van Afrika vischt. 7400 inw. De stad Ajaccio is niet, zoo als vele schrijvers beweerd hebben, het oude *Urcinium*; dit ligt in den zeeboezem van Sagone, bij eene ankerplaats, welke *Urcino* heet, 3 m. ten N. van Ajaccio. (Zie overigens het Wbk.)

Ajagedan, een berg op het eil. Ounimak, een der Aleuten-eil. Het is een vulkaan, die bestendig rook uitwerpt. Aan den voet ontspringen bronnen van heet water.

Ajalvir, Spaan. vlek, in de prov. en 4 m. ten N. O. van Madrid.

Ajamida, zie Aimeer. (Wbk.)

Ajamil, Spaan. vlek, in de prov. en 8 m. Z. Z. O. van Logrono (Soria), bij den oorsprong van de Seza.

Ajasso, Turks. D. in Europa, aan de W. kust van het eil. Mytilini, 5 m. ten Z. W. van de hoofdstad, met eene goede haven en aanzienlijke olijfboomgaarden.

Ajello, een D. in het kon. Illyrië, gouv. Triest, in den kreits en 4¾ m. Z. W. van Görtz. 1023 inw. 2 Napelsch vlek, prov. Abruzzo Ult. 2., in het distr., en 7¼ m. Z. Z. O. van Aquila, canton Galano, en 2¼ m. O. N. O. van Avezzana, bij het meer

Fucino. 3. Napelsch vlek, prov. Calabria citer., distr. Paola, hoofdpl. van een canton, 5 m. Z. Z. W. van Cosenza, op eene rots. Men wil, dat dit het oude *Tilesio* is. Het heeft een versterkt kasteel en 2591 inw. 4. Nap. vlek, in de prov. der Princip. citer., distr. en 1½ m. N. N. O. van Salerno, canton Baronisi. 5. Nap. vlek, in de prov. der Princip. ulter., distr. en ¾ m. Z. Z. O. van Avellino, cant. Solofra, op eenen aangenamen heuvel gelegen, met 1200 inw.

Ajer, vlek in Marokko, aan de zee, ten Z. van de hoofdstad.

Ajeta, zie Ajetto Wbk.

Ajirah, voorheen eene groote, thans vervallene, stad aan de Slavenkust in Afrika, rijk Ardrah, dat weleer tot Dahomy behoorde, doch nu een onafhankelijke staat is.

Ajo, deel van de prov. Lubolo, in het rijk Benguela, in Op. Guinee.

Ajoer, (Eioer) volkstam in Op. Guinee, onderhoorig aan den Vorst van Dahomy.

Ajon Vassali, distr. op het eiland Candia, sandsch. Retimo, grootendeels door Grieken bewoond, met heerlijke weiden tegen de bergen, schapen- en geitenteelt, koren, garst, olie en eenige vruchten. Er wordt ook kaas gemaakt en uitgevoerd.

Ajuamakon, Afrik. koopstad, in het land Fantie in Assiante, aan de kust van Guinee.

Ajuga, stad aan de Slavenkust in Afrika, land Kerrapay of Krepe.

Ajuntee, eene vesting in Indostan, zie *Adjenti*.

Ajumbo, landstr. in Neder-Guinee, in Afrika, in den omtrek van kaap Lopez, waarop Europeanen handel drijven.

Akabet-as-Salem, bergengte in Barbarijë, in de woestijn Barca, kon. Tripoli, met eene haven aan de Middell. zee; omtrent 50 m. W. N. W. van Al-Baretoun, en 13 stations ten W. van Alexandria.

Akably, zie *Agabey*.

Akanny, zie *Aquapim*.

Akarssou, Russ. riv. in de Krim, welker bronnen een waterval van 150 toises maken en die in de Zwarte zee valt.

Akatayku, zie *Commenda*.

Akarunga, Jap. prov. en stad, vorst. Tango, eil. Niphon.

Akas, distr. in het Jap. vorst. Farimi, eil. Niphon.

Akasaka, Jap. prov., vorst. Bigfen of Bisju, eil. Niphon.

Akatembo, een groot eil., tot de Fidje-eil. in Australië behoorende; Z. O. van Oedida, 18. 6. Z. B. 108. 46. L. In het N. O. is een groot koraalrif, waarop het schip *Argus* verging. In den omtrek zijn eenige riffen.

Akawul, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Alta Vessie.

Akbach, of *Acbach*, Perz. D., prov. Eriwan, aan eene kleine rivier, die zich in de Aras uitstort, 2 m. ten N. van Artaxates en 3½ m. ten Z. van Eriwan. De puinhoopen van de aloude stad *Artaxatis* strekken zich tot aan dit dorp uit.

Akbar-Abad, Indost. stad, zie *Agrah*. 2. Kleine stad in Britsch-Indostan, presid. Bengalen, voorm. prov. Agrah, 1½ ten Z. W. van de Kali-Nedey en 36½ m. ten Z. O. van Delhy. 3. Kleine stad in Britsch-Indostan, presid. Bengalen, voorm. prov. Delhy, bij den regteroever van de Kokila, 6½ m. ten N. van Rampour.

Akber-Pour (Akbar-Poer), kleine stad in Britsch-Indostan, presid. Bengale, voorm. prov. Allah-Abad, 11¼ m. ten N. W. van Korah, 8¾ m. ten Z. W. van het fort Khanpoer, aan den Ganges, 26. 23. N. B. 77. 22. O. L.

Ak-Char, of *Oe-Char*, Turks. vlek in Azië, in Natolië, sandschak Hamid, in eene vlakte, 1½ m. van het meer Ekerder, 10 m. ten W. van Beldjers. Er zijn verscheidene bazars, eene moskee, eene openbare badplaats, en eene menigte verwerijen. De inw. zijn meest alle wevers. De omstreken bevatten welbeplante tuinen, door verscheidene beken besproeid. De lucht wordt voor ongezond gehouden.

Ak-Cheher, Ac-Cheher, of *Ak-Sjeher*, Turks. stad in Azië in Caramanie, hoofdpl. van het gelijknamige sandsch., 20 m. Z. O. van Afioem-Carabissar en ½ m. Z. W. van het meer Eberdy; 38. 13. N. B. 29. 15. O. L. Zij ligt aan den voet van eene hooge bergketen, van welke verscheidene riviertjes afstroomen, die de omstreken vruchtbaar maken. Zij bevat 1500 huizen, eene prachtige moskee en een instituut van opvoeding, aan de gedachtenis van Bajazet gewijd. Er worden voortreffelijke tapijten vervaar-

digd en de handel is zeer levendig. Volgens de Turksche Geschiedschrijvers stierf hier BAJAZET, nadat hij door TAMERLAN herwaarts gebannen was.

AK-DAGH, of *Ac-Dagh*, zeer hooge berg in Perzië, in Ghilan, 5 m. ten N. van Khalkhal. Hij maakt een gedeelte van de Alboers-gebergten uit en bevat de bronnen van verscheiden takken van de Qizil-Ouzen.

AKELKOTTA, AKULCOTTA, stad en distr. in Britsch-Indostan, presid. Bombay, prov. Beyder, tusschen de staten van den radja van Setarah en die van den Nizam, 2½ m. N. N. O. van Beydjapoer.

AKELLE. Afrik. landsch., rijk Loango, bij kaap Lopez, dat met Europeanen handel drijft.

AKELSKA, zie Akalzika Wbk.

AKEN, (zie Wbk.) niet aan den linker-Rijnoever, maar links van den Rijn.

AKERSDIJK, (Wbk. is niet goed), zie *Akkersdijk*, hier onder.

AKHALGORI, Russ. D. en fort in Azië, gouv. Georgië, distr. Kartalinia, aan den Ksan, 12 m. ten N. van Tiflis. Het is de zetel van eenen Griekschen Bisschop; de inw. zijn bijna allen Armeniërs. Er zijn katoenweverijen en 1200 inw.

AKHALKALAKI, Turks. stad in Azië, pachalik Akhalzikh, aan eene kleine riv., eenen tak van de Koer, 14 m. Z. O. van Akhalzik en 34 m. W. Z. W. van Tiflis. Zij was eertijds de prachtigste stad van Armenië, en men telde er meer dan 1000 kerken.

AKHALZIK, of *Tcheldir*, Turks. pachalik in Azië, bevattende een gedeelte van Armenië, van Turksch Georgië, tusschen 40. 45. en 42. N. B. en 39. 30. tot 41. 40. O. L. Het ontleent den naam Tcheldir van de oude, en dien van Akhalzik van de hedendaagsche hoofdstad. De grenzen zijn ten N. W., ten N. en ten O. de Russ. prov. Georgië en Imereti, ten Z. de pachaliks Cars en Erzerum, en ten W. dat van Trebisonde. De grond is bergachtig en gescheurd; de hoogste bergtoppen zijn geen 8000 voet boven de zee. Sommige bergen zijn dor, andere met bosschen bedekt. De winter is er lang en streng, de zomer zeer heet, en de plotselinge verandering der saizoenen ongunstig voor den landbouw, die hier buitendien zeer verwaarloosd wordt. De lucht is er over het algemeen gezond. Er wordt veel vee gefokt; de landbouw levert maïs, tarwe en garst, vlas, tabak en katoen. Vruchten groeijen er in het wild; de druiven zijn er ongemeen groot, en het wild is er overvloedig. De inw. (50,000 in getal) zijn meest Christenen en Georgiërs; de Armeniërs, Turken en Joden zijn er minder talrijk. Er worden katoenen en zijden stoffen, tapijten en lakens vervaardigd, en veel handel in vee, huiden, talk, honig en was gedreven. De slavenhandel is hier nog altijd in werking. De edelen verkoopen hunne vassallen, de ouders hunne kinderen en de meesters hunne bedienden. Deze afschuwelijke handel wordt vooral door de Joden gedreven. Dit pachalik is in 15 sandschaks verdeeld, de inkomsten bedragen 8,352,190 aspers of 208,804 Turks. piasters.

AKHILONDA, zie Aguelonga. Wbk.

AKHLAT, CHALIAT, kleine Turks. stad in Azië, pachalik Wan, op de N. kust van het meer Wan, aan den voet van den Seiban-Dagh, 8 m. ten N. O. van Bidlis, 6 m. ten W. van Ardjich; voorheen was deze aloude stad de residentie der Koningen van Armenië. Het klimaat is koud; niettemin zijn de druiven, noten en andere vruchten er uitmuntend; men vindt er appelen, die anderhalf pond zwaar zijn. Er zijn 1000 huizen. De stad wordt door eenen Bey bestuurd.

AKHMET, Russ. D. in Azië, in Georgië, distr. Kakheti, 6 m. ten N. W. van Telaf, aan de riv. van denzelfden naam. Het is de residentie van eenen Griekschen Bisschop. De omstreken leveren uitmuntenden wijn.

AKHMYN, zie Akmim.

AKHOUMA, Afrik. fort, den Nederl. behoorende, bij Kaap de Drie Punten.

AKHOUNOVA, Russ. vlek, in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 10¾ m. ten N. O. van Verkho-Oeralsk, aan de Kirduich.

AKHOUTA, Russ. D. in Azië, in het Kaukasische gebergte, 18 m. ten N. W. van Derbent; het is de hoofdpl. van een der kleine vorstend. van N. Daghistan.

AKHPAT, Russ. klooster in Azië, in Georgië, distr. Somkhetia, 14 m. ten Z. van Tiflis, op de plaats eener verlatene stad, welker overblijfselen hare voormalige pracht nog aanduiden.

AKHSIKES, AKHSSIA, of *Acsikat*, stad

in onafhankelijk Tartarije, in Terghanah, 20 m. ten N. O. van Khodjeno en 76 m. ten N. O. van Samercande, aan den voet van eenen berg, en aan den oever van de Syhoen of Sir; het is eene der sterkste steden van het Pergunnah en (volgens sommigen) de hoofdstad van deze prov. In de nabijheid zijn goud- en zilvermijnen.

Akhtcheh-Cheher, Turksch D. in Azië, in Anatolië, sandschak, en 15 m. W. N. W. van Boly, aan de Zwarte zee. Men haalt er veel timmerhout en er wordt eene markt gehouden.

Akhti, Russ. stad in Azië, in Georgië, aan de Samour, 26 m. ten O. van Telaf.

Akhtirka, Russ. distr. van het gouv. Kharhof, in Europa, met eene oppervlakte van 188 vierk. m., eene bevolking van 150,000 zielen, 2 steden, 171 vlekken, en eene groote menigte dorpen en gehuchten. Er is veel landbouw en veeteelt. Ook wordt hier de stof vervaardigd, welke onder den naam van *kerassego* bekend is. 2. Russ. stad in Europa, gouv. en 22 m. ten N. W. van Kharkof, hoofdpl. van een distr., gelegen aan eene kleine riv. van denzelfden naam, die zich niet verre van daar in de Vorkla uitstort. Er worden vele lijnwaden vervaardigd, de omstreken zijn ongemeen vruchtbaar en de stad heeft 13500 inw.

Akhtouba, Russ. riv. in Europa, in de gouv. Saratow en Astrakhan, het is een tak van de Wolga, die van den linkeroever, 4½ m. ten N. van Tsaritzin, afloopt, en, na eenen loop van het N. W. naar het Z. O., zich nabij Kraznoïjar in de Kasp. zee uitstort. In het voorjaar zwelt haar water sterk aan, in den zomer is zij bijna droog.

Akhtoubensk, (Werkney) Russ. vlek in Europa, gouv. Saratow, distr. en 5½ m. ten N. O. van Tsaritzin, aan de Akhtouba. In de nabijheid vindt men de overblijfselen eener fraaije stad, welke men voor de residentie van eenen Tartaarschen Khan houdt; 800 inw.; 7 m. ten O. van Tsaritzin. In hetzelfde gouv. ligt nog een vlek Akhtoubensk (Nymei).

Akicher, (Stiro) aanzienlijk Russ. D. in Europa, in het land der Don-Kozakken, distr. Khopersk, aan de Khoper, 3½ m. ten N. W. van Bouzouloutsk.

Aki, Jap. vorstend., eil. Niphon, zeer bergachtig, met schralen grond, doch goede bosschen, die brandhout geven, waartegen rijst, koren en peulvruchten niet wel gelukken, aan de kust wordt veel zout gewonnen en op de klippen vindt men mosselen en zwam, zie verder Wbk.

Akinda, Jap. stad op het eil. Niphon, vorstend. Dewa, nabij de zee.

Akindatori, Jap. stad op het eil. Niphon, vorstend. Dewa, 8 m. ten Z. O. van Mogami, aan de zee.

Akisika, Jap. vorst. en stad, eil. Niphon, vorst. Idsumo, de laatste aan den weg naar Koria.

Akka, zie *Acre*.

Akkar, of *Akkiar*, (Demetrias) Turks. vlek in Azië, in Syrië, pachalik Tripoli, aan de riv. van denzelfden naam, 8 m. ten O. van Tripoli.

Akkafoki, berg in Noorw. Lapland, bijna alleen staande tusschen twee valleijen, ten Z. W. van Talwig. Zijne kruin is 531 toises hooger dan de Altenfiord en zijne hellingen zijn met eeuwige sneeuw bedekt.

Akkend, of *Ac-kend*, Perz. stad, Prov. Irak, aan eene kleine riv., die zich in de Qizil Ouzen, aan den voet van het Caplan-Kouh-gebergten uitstort, 34 m. Z. O. van Tauris en 27 m. Z. Z. W. van Ardebijl, ongeveer 2000 inw.

Akkersdijk, of *Ackersdijk*, ook wel *Vrouwenregt*, Nederl. gem., prov. Holl., Z. ged. met 116 inw.

Aklan, Russ. riv. in Azië, die haren oorsprong in het gouv. Irkutzk heeft, 13 m. ten W. van de stad Aklansk. Na eenen loop van 40 m. van het N. naar het Z., ontlast zij zich in de baai van Pengina.

Aklybia, oude Barbarijsche stad, in het Koningr. Tunis, aan de kust van de Middell. zee, 14 m. ten O. van Tunis en 5 m. ten Z. Z. W. van kaap Bona; 36. 52. N. B. 18. 47. O. L.

Akmaryp, Nederl. D., prov. Vriesland, grietenij Utingeradeel.

Akmin, (El) of *Akhmijm*, stad in Opp. Egypte, prov. en 6½ m. ten N. W. van Girgeh, aan den regteroever van den Nijl, op een' kleinen heuvel, die met puinhoopen bedekt of liever door puinhoopen gevormd is. Het schijnt zeker, dat zij op de plaats van het aloude *Chemnis* ligt, dat ook door de Grieken *Panopolis* genoemd werd. Er is een klooster van Katholijke monnikken van de Propoganda; de be-

volking bedraagt, volgens de jongste berigten, 10,000 inw., waaronder 300 roomschen en 1200 kopten, die zich met handel, scheepvaart op den Nijl en landbouw bezig houden. Er zijn ook fabrijken van aardewerk en katoenweverijen. De stad is goed gebouwd, heeft tamelijk breede straten, knappe moskeën en minarets. Zij ligt een kwartier van den Nijl, waarvan zij het water door een kanaal ontvangt; ten tijde der overstrooming van den Nijl, ligt de geheele omtrek onder water. In de stad worden grove katoene stoffen en aardewerk vervaardigd en buiten dezelve vooral suikerriet geteeld. De ruïnes, met welke de omstreken vervuld zijn, bevatten nog fraaije gedenkstukken van aloude Egyptische bouwkunst.

Akna, een vlek in Transylvanië, zie *Dees-Akna*.

Akoat, Ind. stad en vesting in de Staten van den Nizam, prov. Berar, 10½ m. ten Z. W. van Elitchpour, 21. 6. N. B. 74. 49. O. L., met eenen zeer levendigen handel.

Akogurh, Ind. stad, in de Staten der Radjpoets, voorm. prov. Agrah, 11½ m. ten W. van Burretpoor; 27. 16. N. B. 74. 32. O. L.

Akolah, kleine Indostansche stad en vesting in de Staten van den Nizam, prov. Berar, aan de Mourna, 5 m. O. N. O. van Balapoor; zij is met hooge muren en eene menigte ruïnes omringd. 20. 42. N. B. 74. 50. O. L.

Akontaxem, Afrik. stad in Assiantie, distr. Warsaw.

Akoomassie, zie *Coumassie*.

Akora, stad in Afghanistan, aan den regteroever van de Kabul, 2 m. van de uitwatering dier riv., in de Sind en 50 m. ten Z. O. van Kabul. Er is eene zeer fraaije moskée, en een bazar van steenen gebouwd.

Akorasa, stad aan de kust van Guinee, rijk Inta, aan Assiantie behoorende.

Akottim, een landsch. in het kon. Kerrapay in Op. Guinee, aan de Goudkust.

Akoucha, Russ. landsch., in Noordelijk Daghestan, aan de Oostel. helling van eenen tak des Kaukasus, waarvan de kruinen met sneeuw bedekt zijn; het is bewoond door de Lesghis, die eene onbekende taal spreken. Deze bevolking bestaat uit 18,000 huisgezinnen, in 34 dorpen verdeeld; het bestuur is eene soort van federatief gemeenebest, in 12 kantons verdeeld. Elk dorp heeft zijn opperhoofd, hetwelk altijd de oudste ingezetene is. Zij houden zich minder met landbouw bezig, dan met het fokken van schapen, wier wol hun tot het vervaardigen van lakens tot eigen gebruik dienen. Het voornaamste D. is, 2. Met 1000 huisgezinnen, het ligt op den hoogsten berg bij den oorsprong van de Torkali, 22 m. W. N. W. van Derbent.

Akoulis, Perz. stad in het land van Koghthen, in Armenië, ten O. van Asdabad en Djongha en aan den N. oever van de Avas. Zij werd door Khosrou, den vader van Tiridates gesticht, en in de oorlogen tusschen de Perzen en de Turken, die Armenië 17 eeuwen lang teisterden, verscheiden malen verwoest.

Akowna, Ind. stad, prov. Oude, distr. Beraitsch.

Akraba, of *Acraba*, Turks. riv. in Azië, in Syrië, pachalik Damas. Zij ontspringt op den Anti-Libanon, 3 m. ten Z. W. van Balbek, loopt eerst 13 m. van het N. naar het Z. tot aan de plaats waar zij de Barade opneemt, loopt vervolgens Oostw. door de stad Damas, waar zij zich in verscheidene armen deelt en in het meer Bahar-el-Mardjy, 2½ m. ten O. van Damas uitloopt. Haar geheele loop bedraagt 16 m.

Akrankee, Ind. stad, prov. Khandisch, distr. Meiwar, op de grenzen van Gureratte.

Akrany, Akraukt, stad in Britsch Indostan, presidentsch. Bombay, prov. Khandisch, 27 m. ten O. van Berutch, 21. 45. N. B. 72. 4. O. L.

Akrata, zie *Krata*.

Akroe, eil. bij IJsland aan de O. kust, Sijssel Sondermale.

Akrofroum, stad in Op. Guinee, kon. Assiantie, distr. Coranza, ongeveer 13 m. ten N. O. van Comassi. 2. Stad in Op. Guinee, kon. Assin, aan den weg van Igua naar Comassi, waarvan zij 11 m. ten Z. en 25 ten N. van de zee en Igua verwijderd is. Het is de grootste stad op den weg van Kaap Corso naar Comassi; zij is aan den voet van drie groote bergen, die de grenzen van het rijk van Assiantie uitmaken; in den omtrek bestaat de grond uit roode klei, soms zandig.

Akronisi, klein Grieksch eil., bij het kanaal van Corfu.

Akropong, thans de hoofdst. van het kon. Aquapim in Op. Guinee, 4 m. ten N. W. van Saccomo, en 52 m., ten Z. O. van Coumassië.

Aksai, of *Jaksai*, khansch in Aziat. Rusl., in Tscherkessiën of Circassiën, woonpl. der Kumyken, het voornaamste van dien omtrek, aan de riv. van denzelfden naam. 2. Hoofdpl. van dit khansch., residentie van den Khan, en sterk bevolkt, daar zij, volgens Klaproth, het toevlugtsoord van alle Kaukasische vlugtelingen is; verder bestaan de inw. uit Armeniërs en Joden, die slavenhandel drijven.

Aksak Temco, zie *Temki*.

Aksaraï, of *Acseraï*, Sandsch. in Turksch Azië, in Caramanië; het bestaat uit eene groote vlakte, in welker midden zich het gebergte Foudhal-Baba uitstrekt en die besproeid wordt, door de riv. Eusdent. De bewoners zijn omzwervende Turcomannen. Er is een zout meer, hetwelk het geheele eil. van zout voorziet.

Aksoe, of *Acsoe*, riv. in klein Bucharijë, thans het Chineesch landsch. Turfan, tot de onderworpen landen behoorende, ontspringende in de sneeuwgebergten, tusschen de meren Balkasch of Palkati, en Alakthou-Gheul. Zij loopt van het N. O. naar het Z. W. en ontlast zich in het meer Balkasch. 2. Kansch. in het land Turfan ten N. bepaald door de Allakbergen, ten O. door het kans. Keutsch, ten Z. door Yarkand en ten W. door Junpin. Besproeid door verscheiden riv., die in de steppen verloren gaan, is de grond vruchtbaar en welbebouwd met tarwe, haver, vlas, hennip, vele peulvruchten, peren, appelen, druiven, meloenen, perzikken, granaten en abrikozen. De inw. zijn werkzaam en kweeken veel vee, bijzonder paarden, kameelen en schapen aan. Zij hebben hun eigen Akimbeck of opperhoofd, die een vasal des Keizers van China is. 3. Stad als boven, 60 m. ten O. N. O. van Kaschgar en 55 ten N. O. van Yarkand; 41. 9. N. B. 76. 52. 20. O. L. Zij is het middelpunt van de karavanen-togten, wijl hier de wegen van het O. naar het W. en van het Z. naar het N. zich kruissen. Er wordt eene groote markt gehouden en de 2000 inw., die meer nijverheid en beschaafdheid, dan die der naburige steden bezitten, maken schoone lederen dekken, en vaatwerk uit jaspis. 4. Turk. vlek in Azië, in Natolië, sandsch. Khodavendkiar, aan de Acsoe, 4½ m. ten O. Z. O. van Broesse.

Akswijk, niet Axwijk, zie Wbk. op *Axwijk*.

Aktach, een gehucht in klein Tibet, prov. Pamer, 95 m. ten N. O. van Feyz-Abad.

Aktache, Russ. D., in Eur., gouv. Tambow, distr. en 4¾ m. ten N. W. van Kozlof. Er worden jaarmarkten gehouden.

Aktas, Kalmuksche stad, tegenw. Chin. landsch. Songarei, aan den grooten weg van Hami naar Manas, 68 m. ten N. O. van Turfan en 80 m. ten O. van Manas.

Aktepeh, of *Actepeh*, Perz. vlek, in Azerbeïdschan, of Azerbidia, aan eene kleine riv., die zich in de Ahartschai ontlast, 40 m. ten N. O. van Tauris. In de nabijheid bevond zich de legerplaats van Abbas-Mirza.

Akulcotta, stad in Indostan. Zie *Akelkotta*.

Akumbi, zie *Birni*.

Akuïd, zie *Vosseneil*. (Wbk.)

Akumi, Jap. prov., vorst. Dewa, of Assa, eil. Niphon.

Akutim, zie *Kerrapay*.

Akwanagusen, Amerik. riv., die zich in den St. Lorenzo ontlast.

Akzar, Kalmuksche stad, Chin. landsch. Songarei, aan eenen tak van de riv. Khaïdon, 36 m. ten W. van den Karachar en 110 m. O. N. O. van Kachgar.

Alabama, een der Vereen. Staten van N. Amerika, tusschen 30. 12. en 35. N. B. en tusschen 87. 36. en 91. 2. O. L., ten N. bepaald door Tennessee, ten O. door Georgie, ten Z. door Florida en de golf van Mexico, en ten W. door de staat Missisippi, 120 m. lang van het Z. naar het N. en 71 m. breed van het O. naar het W., 5948 vk. m. groot. Dit land ontleent zijnen naam van een der voornaamste riv.; de grond is in het Z. laag en vlak, langs de riv. moerassig; met 31. N. Br. wordt het heuvelachtig en met 33. bergachtig, terwijl het Noordel. gedeelte, door een half kringvormige bergketen van 3000 vt. hoogte doortrokken wordt. De voorn. riv. zijn de Tennessee, de Tumbekbi, de Taskalousa of Black-Warrior, de Caha-

ba, de Alabama, de Mobile, de Chatahoochi of Apalachicola en de Perdido. Het Noordel. gedeelte, hetwelk de vallei van de Tennessee bevat, is een der vruchtbaarste gewesten van N. Amerika; er zijn ijzermijnen, steenkoolgroeven en zoute bronnen. Van de zeekust tot 31°, is de luchtstreek heet, op 31° warm, en verder Noordw. gematigd. Het klimaat is over het algemeen zeer aangenaam. In de vlakten zijn eene groote menigte pijnboomen, in de moerassen vele Cypressen, en op de bergen, eiken, ceders, notenboomen en populieren. Des winters is het wild overal in overvloed. De landbouw is bloeijend, katoen, tarwe, maïs en andere granen, suikerriet zijn de voornaamste produkten. De handel neemt meer en meer toe, en de scheepvaart wordt door de Mobile gemakkelijk gemaakt. Aan de Tombekbi heeft eene Fransche kolonie den wijndruif en den olijf aangeplant. In 1800 bevatte deze staat 2000 inw.; in 1810, 10,000; in 1817, 67,901; in 1820, 127,901. De zetel der Regering is te Cahâba. De staat is in 24 graafsch. verdeeld, als: Antanga, Baldwin, Bibb, Blount, Butler, Cataco, Clarke, Conecuh, Dallas, Franklin, Green, Henry, Jackson, Lauderdale, Limestone, Madisson, Marengo, Mobile, Mouroe, Montgomery, Saint Clair, Shelby, Tuscaloosa en Wilcox. 2. Stad in de Vereen. Staten van N. Amerika, graafsch. Mouroe, aan de riv. van denzelfden naam, 3½ m. boven het fort Jackson.

Alablao, of *Taima*, een sterk kasteel in Arabië, in het landsch. Nedjed, aan de Wahabiten toebehoorende, omtrent 70 m. ten N. O. van Medina.

Alacheher, (Philadelphia) een Turksche stad in Azië, in Natolië, sandsch. Aïdin, 28 m. ten O. van Smirna aan de Yarim-Tchai, aan den voet van den Bouz-Agadj. 38. 20. N. B. 26. 3. O. L. Van de aloude vestingwerken, zijn slechts eenige brokken van den muur en enkele torens aanwezig. Het is de residentie van eenen Griekschen Bisschop of protopapa. De Grieken hebben er eene hoofd- en 6 andere kerken en de Turken verscheiden moskeën. Er zijn vele lijnwaadfabrijken en uitmuntende verwerijen. De stad wordt sterk door Armenische kooplieden bezocht, en heeft 6000 inw., waaronder 300 Grieksche huisgezinnen, die in vriendschap met de Turken leven. Er is in den omtrek eene sterk bezochte minerale bron. De stad werd gesticht door Attalus Philadelphus, broeder van Eumenes, zij werd door den Griekschen Veldheer Johan Ducas ingenomen, en viel daarna in de magt van Bajazet.

Alacranes, klippen en droogten bij de W. kust van de golf van Mexiko, tegenover de kust van Yucatan, 22. 30. N. B. en 92. O. L.

Aladagh, zie *Taurus*.

Ala-dagh, of *Nabat*, zeer hooge berg in Turks. Azië, de scheiding uitmakende tusschen de Aras en den Euphraat, ten O. met hooge ruggen aan het Araratgebergte en ten W. aan den Kusch-dagh verbonden. Hij ligt 20 m. ten W. van den Ararat, tusschen de pachaliks Cars en Van, en bevat den oorsprong van de Mourad. 2. Of *Bainder-dagh*, een der hoogste bergen van Turks. Azië in Natolië, tusschen Boly en Angora. Op dezen berg ontspringen de rivieren Bainder, Kirmir en Ala-dagh. Het was de *Olympus* van Galatië.

Aladin, een groep van eilandjes, bij de W. kust van het schiereil. Malakka, ten Z. van het eil. St. Matthijs. 9. 40. N. B. 95. 40. O. L. Deze groep behoort tot den Archipel der Mergui-eilanden, of Mergui-Archipel.

Aladja-Hissar, Turks. stad in Eur. zie *Kronchewatz*.

Aladjan, Turks. vlek in Azië, pachalik Roem, sandsch. Djanik, 5 m. ten Z. O. van Sinope, op de kust van de Zwarte zee. 41. 38. 40. N. B. 33. 19. O. L. De naburige bosschen leveren masten op, die naar Konstantinopel gezonden worden.

Alad-schahissar, Turk. stad, hoofdpl. van het sandsch. van denzelfden naam, met eenen Griekschen Bisschop en een kasteel, eens de zetel van de despoten van Servië.

Alagheul, een meer in Chin. Tartarijë, zie *Kiurgha*.

Alagoa, Portugeesch vlek, prov. Algarve, 2½ m. ten Z. van Silves, en 2 m. O. Z. O. van Villanova de Portimao, met 1000 inw.

Alagoas, nieuwe prov. in Brazilië, voorheen slechts een comarca der prov. Pernambucco. Zij ontvangt haren naam van de riv. Alagoas, die uit twee groote meren Lagoas en Alagoas

ontspringt, en ligt tusschen den St. Francisco en de Rio Ufa, ongeveer tusschen 9. 51. en 11. Z. B. en neemt, aan de beneden St. Francisco, de N. zijde van het groote dal in, door hetwelk de heerlijke stroom naar zee vloeit. Zij grenst ten N. W. aan Pernambucco, ten W. aan Gojaz, waar de Ufa de grenzen maakt, ten O. en Z. O. aan de zee, ten Z. scheidt de St. Francisco haar van de prov. Seregipe. Omtrent de uitgestrektheid zijn de bepalingen nog onzeker volgens SCHÄFFER zoude zij 900 v. m. beslaan.

Het schoonste deel des lands is de lage kust, welke bijna 15 m. ver slechts matig N. W. klimt, en aan het eerste gebergte de Serra da Barriga eindigt. Hier vindt men den uitgestrektsten vruchtbaren grond, door de schoone overoude bosschen, die zich over het land verspreiden. Verder op schijnen meerdere bergen te volgen, als de Serras de Priaca en da Barriga, de Serra des Pao d'Assucar, (suikerbrood) de Serra do Poco enz., allen met schoone bosschen bedekt. De kusten hebben overvloed van water, maar in het binnenland schijnt aan drinkwater gebrek te zijn. De voornaamste havens en golven zijn de Jaragua en Papissarabaai, en de baai Cururipe. De meren zijn het Jiquiba en het Manguabu en de eenige hoofdriv. St. Franciscus met de Acabas en Piaqui; kustriv. zijn de Unna, met de Jacuipe, de Manguaba of Manguape, de Cammaragide of Camujiri, de rio St. Antonio grande en St. Antonio Mirim, de rio das Alagoas, de St. Miguël, de Poxim, de Cururipe, de Ipeda, enz.

De luchtgesteldheid is heet, doch de lucht zuiver en gezond, de verkoelende zeelucht is aan de kust zeer aangenaam. De landbouw bestaat voornamelijk in het kustland; men teelt er vooral suiker en katoen, welke rijkdom des lands uitmaken, verder tabak, alle soorten van boomvruchten, vooral oranje-appelen, jacas, cajinoten, enz., men bereidt er veel mammonolie en er is overvloed van hout, waaronder, behalve vele andere fijne houtsoorten, het bijzonder ligte en zachte hout van den jangadaboom, voor de boten en vlotten gebruikt wordt. Veeteelt, jagt, visscherij en het zoeken van honing en wasch, in de bosschen, houden verder de inw. bezig. Mijnwerken zijn er nog niet, schoon men wil, dat er goud, lei, kalk, slijp-, marmer-, amianth- en andere steenen en aardsoorten gevonden worden. — De handwerken zijn er weinig: pottebakkerij, looijerij, touwslagerij, rumstookerij, spinne- en weverij, zullen wel alles zijn, wat men er vindt, de handel bestaat in de voortbrengselen, die op Bahia en Recife, ter verdere verzending verzonden worden.

Het getal der inw. is niet bekend. Zij bestaat uit Europeanen, Indianen, Negers en de uit vermenging dezer rassen voortgekomene; de vrouwen der Indianen doen den meesten arbeid, de beschaving is er nog op eene lage trap. Verdere berigten moeten wij van de toekomst verwachten. 2. Aanzienlijke stad in genoemde prov., voorheen hoofdst. der comarco en volgens ACKERMANN, thans ook van de prov., ten Z. van het meer Monguaba, met eene kerk. 3. Kapellen, twee kloosters en eene latijnsche school, met handel in suiker, tabak, oranje-appelen en jacas, benevens timmerhout. Hier wordt veel hout voor de Braziliaansche marine verzameld. 10. 19. N. B. en 6. 20. L.

ALAH, Arab. vlek in Hedjaz, 46 m. ten N. van Medina, waaraan het onderhoorig is, met een fort, om de inw. tegen de strooperijen der Arabieren te beveiligen.

ALAJAR, Sp. vlek, zie *Alaxar*.

ALAJUELA, D. in midden-Amer., staat Costarica, met 10,000 inw., waar veel suiker verbouwd wordt.

ALAKANANDA, of *Alacananda*, eene riv. in Indostan, die in het Himalayagebergte ontspringt, zich bij Devaprajaga, met de Bagirati vereenigt, en met deze riv. den Ganges vormt. Men vindt in deze riv. in groote menigte den *Ciprinus denticulatus*, een visch van 4 tot 5 voet lengte, en de soher, een zeer smakelijke visch, die 6 tot 7 voet lang wordt.

ALAKAUUDRA, riv. in N. Indostan, ontspringende in het Himalayageb. Zij loopt voorbij Serinagor en ontlast zich bij Deoprag in den Ganges, na eenen loop van 15 m. van het N. O. naar het Z. W.

ALAKENITSCHÉ, Turks. D. in Eur., in Romanië, sands. Roustchouc, 1¼ m. ten Z. O. van Razgrad, of Hezargrad; het is de hoofdpl. eener jurisdictie.

ALAKNOOR, een meer in Mongolië, bij den weg van Hami naar Peking, 95 m. ten Z. O. van Hami, en 100 m. N. N. W. van het meer Ko-ko-nor.

ALAKTOU-GHEUL, een meer in het land der Kalmukken, (Chin. landsch. Songarei) tusschen 45. en 46. N. B. en tusschen 78. en 80. O. L. Midden in dit meer ligt een groot eil., en er loopen verscheidene kanalen in uit, waardoor het de wateren van het meer Kiurga en van een aantal kleine riv. ontvangt, onder welke de Cara-gheux en de Doei of Dui, de voornaamsten zijn.

ALALPARDO, Spaan. vlek in de prov. en 6½ m. N. N. O. van Madrid.

ALAMBADDY, Ind. stad, prov. Misore aan de Cavery.

ALAMEDA, (LA) Spaan. vlek in de prov., en 2 m. O. N. O. van Madrid. 2. Spaan. vlek in de prov. en 9½ m. N. O. van Segovia, aan de Durston.

ALAMINOS, Spaan. vlek in de prov., en 11¾ m. ten O. N. O. van Guadalaxara.

ALAMO, (EL) Spaan. vlek in de prov., en 7½ m. Z. W. van Madrid.

ALANGE, Spaan. vlek, prov. Badajoz (Estremadura), 4 m. Z. Z. O. van Merida, aan den regteroever van de Matachel, bij hare vereeniging met de Guadiana; in de nabijheid is een kasteel op eenen berg, en eene zeer overvloedige warme bron, waarvan de baden door de Romeinen sterk bezocht werden. Men ziet er nog overblijfselen van eene badkom en van een ovaal gebouw, als ook vier trappen, die naar de baden geleiden.

ALANGHAU, fort in Indostan, in het Noordel. gedeelte van het kon. Travancore, tusschen twee rivier., die zich in den Ind. Oceaan uitstorten, 4¼ m. ten N. N. O. van Cutchin.

ALANGYS, Fr. gehucht, dep. van het Vogesisch gebergte, arr. en 5½ m. ten Z. Z. W. van Epinal, kant. Xertigny, gem. Clerjus. Men vindt er eene ijzersmelterij en andere ijzerwerken.

ALANNO, Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ulter. 1., distr. en 4 m. ten Z. van Civita di Penne, kant. Torre di Passeri, op een' aanzienlijken heuvel. Er wordt in September eene jaarmarkt gehouden, 1537 inw.

ALAO, eil. in Australië, zie *Pantar*.

ALAPAJEWSK, Russ. stad in Azië, gouv. Perm, aan de Alapajawka, die niet verre van daar in de Newa valt. Zij heeft eene kerk, 300 huizen en 1720 inw., die eenige winkels hebben, hierbij zijn de ijzersmelterijen Nischnei en Werchnei-Alapajewsk, met 214 huizen en 1450 inw., de eerste jaarlijks 123,268 pud ruw en 20,752 pud staven ijzer, en de tweede 19,609 pud staven ijzer leverende.

ALAR, of *Allart*, Perz. vlek, in Irak, aan de helling van het gebergte, 4½ m. ten Z. W. van Teheran.

ALARA, Turksch vlek in Azië, in het midden eener vlakte, in het pachalik en 9 m. ten N. van Mossoul, met 300 huizen.

ALARIC, (KANAAL VAN) in het Fr. dep. der Op. Pyreneën; het werd aan den regteroever der Adour, in het jaar 507, door Koning ALARIC gegraven. Het heeft zijnen oorsprong tegenover het dorp Pouzac, loopt oostw. tot ½ m. van Tarbe en vervolgens naar Rabastens; beneden deze laatste stad vereenigt het zich met de kleine rivier Esteux, die zich in de Adour ontlast. Het kanaal is 10 m. lang en doet 59 molens werken.

ALAVILLA, Spaan. vlek, prov. en 6½ m. ten N. N. O. van Guadalaxara.

AL ASSABAN, een eil. in de Roode zee, bij de Arabische kust en het landschap Yemen, 13. 50. N. B. 39. 53. O. L.

ALATA, klein Mohamedaansch D. in Abyssinië, kon. Amhara, aan de oevers en nabij de bronnen van den Nijl, 31 m. ten Z. O. van Goudar. Bij dit dorp is eene waterval, die (volgens BRUCE) zeer hoog is.

ALATTI-NUIR, oude stad op Ceylon Corle Moetale, door de Portugezen verwoest.

ALATYR, Russ. riv. in Europa, ontspringende in het gouv. Nyneï Novogorod, distr. en ten Z. O. van Ardatof. Zij loopt van het W. naar het O., treedt in het gouv. Simbirsk, en ontlast zich in de Soura, bij de stad Alatyr, na eenen loop van 30 m. 2. Russ. distr. in het gouv. Simbirsk, in Europa, met 75000 inw. Het is tamelijk vruchtbaar; de overvloed van hout heeft er een aantal brandewijnstokerijen doen oprigten. 3. Russ. stad in Europa, gouv. Simbirsk, hoofdpl. van een distr. en 41 m. ten W. N. W. van Simbirsk, met 2 kloosters, 5 kerken, eene lederfabrijk, eene glasblazerij, veel handel in granen en 2708 inw.; de omtrek is zeer vruchtbaar.

ALAUNHUTTE, Boh. D. in den kreitz van Saatz, ½ m. Z. Z. W. van Görkau, met een aluinwerk, van hetwelk het zijnen naam ontleent.

ALAVERDI, Russ. D. en fort in Azië, gouv. Georgië, distr. Kakheti, 3 m. N. N. W. van Zelaf, met een klooster, waarin de Bisschop van Kakheti zijnen zetel houdt.

ALAXAR, of *Alajar*, Spaan. vlek, prov. en 13¼ m. ten N. N. W. van Sevilla.

ALAZAN, Russ. riv. in Georgië; zij ontspringt op den Kaukasus en ontlast zich, na eenen loop van 42 m. van het N. W. naar het Z. O., in de Kur.

ALAZEA, Russ. bergketen in Azië, gouv. Irkutzk, de voornaamste tak van het lange ketengebergte Stanovi-Krebet. De riv. Alazea, Omekon en Komira hebben er hunnen oorsprong. Deze keten strekt zich uit tot aan de kusten der IJszee, tot eene lengte van omtrent 200 m. van het Z. naar het N. 2. Russ. riv. in Azië, ontspringende in het gouv. Irkutz, 100 m. ten N. O. van Zativerik; zij loopt 60 m. van het Z. W. naar het N. O., wendt zich vervolgens naar het N. W., en ontlast zich, na eenen loop van 140 m., in de IJszee. De Junguzen en Jakuten bewonen hunne oevers.

ALAZEIA, Russ. D. in Azië, prov. Irkutzk, aan de riv. Alazeja, 32½ m. ten W. N. W. van Nineijer Kovinskoy. In 1788 liet de Alazea hier, bij het vallen van haar water, de overblijfselen van eenen mammouth op het drooge.

ALB, (DIE RAUHE) of *de Zwaabsche Alpen*, eene bergketen in het koningr. Wurtemberg, die ten O. bij het Zwarte woud een' aanvang neemt, en zich tusschen de Neckar en den Donau tot aan den Kocher en de Jaxt uitstrekt. Hare breedte bedraagt 4 tot 8 m. en hare lengte omtrent 22 m. in de rigting van het Z. W. naar het N. O., door de ambten Reutlingen, Urach, Kirchheim, Geislingen, Lordi, Gmündt en Aalen. Hare woestheid heeft haar den naam van *Rauh* (ruw) doen geven. De geheele keten, die meest uit kalksteen bestaat, is met prachtige wouden bedekt. De voornaamste toppen zijn: de Sternberg, bij Offenhousen, die 462 toises boven de zee verheven is, en de Rossberg, die eene hoogte van 448 toises heeft.

ALBA, Sardin. prov. in de afdeeling Coni, intendantie der 2de klasse; ten N. O. en ten O. bepaald door de afd. Alexandria, ten Z. en Z. W. door de prov. Mondovi, ten W. door de prov. Salluzzo, en ten N. W. door de afd. Turino. Hare oppervl. bedraagt 50 vierk. m. Zij is verdeeld in 12 mandamenten: Alba, Bossolasco, Corneglian d'Alba, Morra, Diano d'Alba, Cortemiglia, Bra, S. Stefano Belbo, Canale, Montforte, Govone, Sommariva del Bosco; 99,389 inw. Het land is bij afwisseling vlak en heuvelachtig en wordt door de Tanaro, de Belbo en de Bermuda besproeid. Granen, maïs, wijn, vruchten, truffels en uitmuntende zijde zijn de voornaamste produkten. Er is weinig vee, doch men vindt er marmer, arduin, lei en steenzout.

ALBA POMPEIA, Sardin. stad, hoofdst. van de gelijknamige prov. en hoofdpl. van een mandement en van een hof van justitie van eersten aanleg in de jurisdictie van den koninkl. raad van Turin, 10 m. ten Z. Z. O. van deze stad en 5½ m. ten Z. Z. W. van Asti, aan de Tanaro, welke men op eenen schipbrug overgaat. Er is eene parochiale kerk, eenige kloosters voor beiderlei kunne en een hospitaal. Men noemt de omliggende landstreek Albezano. Er is veel handel in vee en tweemaal in het jaar kermis; 6950 inw.

ALBA DE CEVRATO, Spaan. vlek in de prov. en 4½ m. ten O. Z. O. van Palencia.

ALBA DE LOS CARDANOS, Sp. vlek, prov., en 4¼ m. ten W. N. W. van *Palencia.*

ALBA DE TORMES, Sp. stad in de prov., en 5 m. ten Z. O. van Salamanca, aan de helling van eenen heuvel, nabij Turmes. Er zijn verscheiden kerken en kloosters voor beiderlei kunne. Het kasteel van den beruchten Hertog van ALBA, die zulk eene hatelijke rol in ons Vaderland gespeeld heeft, ligt in eene bekoorlijke omstreek, zuidw. van deze kleine stad, 1300 inw.

ALBA DE YELTES, Sp. vlek, prov. Salamanca,, 4¼ m. O. N. O. van Cuidad, Rodrigo aan de Yeltes.

ALBACH, of *Albac*, Turks. stad in Azië, pachal. Wan, aan eene kleine riv., die zich in de groote Zab, of Zarb-Soei valt, en aan den voet van het gebergte Hekiar, 23 m. ten Z. Z. O. van Wan en 15 m. ten W. van Ormiah. Voorheen noemde men deze stad Aghpagh. Volgens de overleveringen der Armeniërs, onderging de Apostel ST. BARTHOLOMEUS, hier, onder de regering van Koning SANADROEG, den marteldood.

Albairate, D. in het Lomb. Venet. koningr., prov. en 7 m. ten N. N. W. van Pavia, distr. Abbiate grasso; 1400 inw.

Albalade, Portug. vlek, prov. Alentejo, comarca en 7¼ m. ten N. N. W. van Ourique, bij de zamenvloeijing der Campilhas en Romans.

Albama, zie *Alabama*.

Albanie, (Venetiaansch) zie *Monden van Cattaro*.

Alban-les-Alais, (St.) Fr. gehucht, dep. du Gard, arr. en ¾ m. ten N. N. O. van Alais, kanton en bijna ½ m. ten Z. O. van St. Martin de Valgague; 117 inw. Er zijn kristalrotsen.

Albano, een meer in den Kerk. Staat, 5 m. ten Z. Z. O. van Rome. Het is een uitgedoofde krater, en merkwaardig door de naburige overblijfselen van het Paleis van Domitianus.

Albans, (St.) Eng. marktstad, graafsch. Hertford, hundred Cashio, aan de beide oevers der Verulam of Muse, 4½ m. ten W. van Hertford en 7¼ m. ten N. W. van Londen. De weg van Londen naar Birmingham loopt er dwars door heen. Het is het oude *Verulam* der Romeinen. De tegenwoordige naam komt van een prachtig klooster, door Offa, in de achtste eeuw, ter eere van St. Alban, den eersten Britschen martelaar, gesticht, en hetwelk door de grafsteden van vermaarde mannen merkwaardig is, onder anderen door dat van den beroemden Francis Bacon, Heer van Verulam; 4400 inw. 2. Eene rotspunt in de straat van Duke of Clarence, aan de W. kust van het Duke of Yorks eil. in den grooten Oceaan. 56. 7. N. B. en 138. 46. W. L. 3. Distr. in de Vereen. Staten, in den staat Ohio, gr. Liching; 361 inw. 4. Distr. in de Vereen. Staten, staat Vermont, gr. Franklin, aan het meer Champlain, tegenover het eil. Nort-Hero. In 1810 1609 inw. 5. Stad in de Vereen. Staten, hoofdpl. van het graafsch. Franklin, staat Vermont, aan het meer Champlain, tegenover het eil. Nort-Hero, 8½ m. ten N. van Burlington.

Albany, N. Amerik. stroom, in de Jamesbaai, een gedeelte van de Hudsons-baai uitloopende, onder 51. 30. N. B. en 86. 50. W. L. 2. Het Britsche fort, met eene factorij aan bovengen. rivier, onder 53. 10. B. en 89. 40. L. 3. Distr. der Vereen. Staten in den staat Maine, gr. Oxford. 4. Graafsch. der Vereen. Staten, staat New-York, met eene oppervl. van 60 vierk. m. langs de Hudsons-riv., die het O. bepaalt, is de grond laag en vlak. Bij de Mohawk, die het ten N. besproeit, is hij rotsachtig en grootendeels onvruchtbaar. Ten W. is de landstreek met de Helderbergen vervuld, en van hier tot aan de Hudsons-zee bestaat de grond uit blaauwe klei, die hier en daar met zand bedekt is. Er zijn eenige minerale bronnen. Hoewel dit graafsch. de hoofdst. van den staat New-York, het middenpunt van eenen aanzienlijken handel, in zich bevat, is het grootendeels onbebouwd. Niettemin is de bevolking snel aangegroeid. In 1810 34661 inw., waaronder 772 slaven, en in 1820 36116 inw., behalve 10247 voor de bevolking van het gr. Schenectady, hetwelk sedert 1810 van het graafsch. Albany afgezonderd is geworden. 5. Stad in de Vereen. Staten, hoofdpl. van den staat New-York en van het graafsch. Albany, aan den westoever van de Hudson, 32 m. ten N. van New-York, 46 m. van den val van den Niagara en 145 van Washington. 42. 38. 38. N. B., 76. 5. 5. W. L. Deze stad was aanvankelijk slechts een fort, in 1614 door de Nederlanders gesticht, om hunnen handel met de Indianen te beschermen. In 1623 gaf men daaraan den naam van *Fort Oranje;* in 1664, toen de Engelschen zich van het land meester maakten, noemden dezen het *Albany*, ter eere van den eigenaar, den Hertog van York en Albany. In 1745 werd het met pallisaden omringd, om het tegen de invallen der Indianen te beveiligen. In 1768 werd het tot den rang van stad verheven. Zij is goed gebouwd, met regelmatige straten, en des nachts wel verlicht. Er zijn 10 kerken en verscheidene andere merkwaardige gebouwen, een museum, onderscheidene letterkundige genootschappen en gestichten van liefdadigheid. Veel handel en fabrijken, bijzonder van tabak. In 1810 waren er 9356 en in 1820 12630 inw. en 1800 huizen. 6. Distr. der Vereen. Staten, staat Pensylvanië, gr. Berks, ten O. van Harriksburgh, 1182 inw. 7. Distr. der Vereen. Staten, staat Vermont, graafsch. Orleans, 14½ m. ten N. N. O. van Montpellier. 8. Eil. in den Archipel de Gallapagos, in den grooten Oceaan, onder

0. 7. Z. B. en 92. 52. W. L.

Albany-Otway, Kaap op de Z. kust van Nieuw-Holland, 38. 50. Z. B. 141. 16. O. L.

Albarca de Tajo, Spaan. vlek, prov. en 4½ m. W. N. W. van Toledo, ½ m. van den regteroever van den Taag.

Albardos, berg in Portugal, nabij den Monte Junto. Men vindt er zeer veel wild, honig en olijfolie, alsook steengroeven.

Albaredo, D. in het Lomb. Venet. koningr., prov. en 5 m. O. Z. O. van Verona, distr. Cologna, 2952 inw.

Albares, Sp. vlek, prov. Villa Franca (Leon), 4 m. O. N. O. van Ponferrada.

Albarracin, (Sierra d') een berg in Spanje, prov. Teruel (Aragon), ten Z. W. van Albarracin. Bij den top is eene groef van fijn marmer. 2. Spaan. stad, prov. en 6½ m. ten N. W. van Teruel (Arragon), aan den linkeroever van de Guadalaviar, tusschen 2 kalkbergen. Zij is met muren omringd, waarin 5 poorten zijn, en bevat 3 kerken, 2 kloosters, 1 hospitaal en 4 Godshuizen; het is de zetel van een bisdom; er zijn lakenfabrijken en 1800 inw. (Zie Wbk. op *Albaracin.*)

Albassan, Turks. stad in Europa, zie *Elbassan.*

Albatana, Spaan. vlek, prov. en 7½ m. ten Z. Z. O. van Chincilla (Murcia).

Albay, prov. op het Spaan. gedeelte van het Philipp. eil. Manilla of Luçon, het zuidelijkste gedeelte van het schiereil. Camarines. Zeer bergachtig en onder de bergen verheft zich de gevaarlijkste vulkaan van het geheele eiland. De Majon of Albay, welke in 1814 door eene uitbarsting 5 volkrijke dorpen en het grootste gedeelte van het dorp Albay verwoestte en bijna het geheele schiereiland met asch bedekte: van tijd tot tijd, vooral in November en December, werpt hij vlammen uit en bijna jaarlijks heeft men er hevige aardbevingen. De prov. brengt rijst, tabak, verfhout, fijne vruchten en andere planten voort. De inw. zijn goede wevers in calicots en andere stoffen en maken hoeden uit palmvezels. Slechts de kust is aan de Spanjaards onderworpen. Men rekent er in 42 dorpen 106,333 inw., waaronder 2399 mistizen. Het binnenland wordt door onafhankelijke Maleijers bewoond, die de Spanjaarden *Ygorothen*, *Ytaloch* en *Ylongotten* noemen. Zij leven in vrede met de Spanjaarden en beschermen dezen tegen de inw. van Mangindanao, die hier soms komen stroopen, door een vreesselijk vergift, hun alleen bekend, waarmede zij hunne wapenen bestrijken. 2. D. in voorn. prov., aan den voet van den gen. vulkaan, gedeeltelijk van de gen. schade hersteld. Het is de zetel van den Alkalde.

Albazin, zie *Yakhsa*

Albe, zie *Weissemburg.*

Albelda, Sp. vlek, prov. Huesca, (Arragon) 8 m. Z. O. van Barbestro. 2. Sp. vlek, prov. en 2½ m. van Logrono (Soria) aan den regter oever van de Yregrun.

Albemarle, graafsch. in den staat Virginia, in de Vereen. Staten, tusschen de laatste watervallen der rivieren, die van de bergen *Blue Ridge* en de eerste keten dier bergen afkomen. In 1810 waren er 18268 inw., waaronder 4542 slaven, in 1820 19750. De hoofdpl. is Charlotteville. 2. Een der eil. van den Archipel der Gallapagos in den grooten Oceaan, aan de N. W. punt van dit eil. is eene klip, die denzelfden naam draagt. Albemarle ligt onder 0. 2. 0. N. B. en 93. 50. W. L.

Albendeos, Spaan. vlek, prov. en 11⅝ m. ten N. W. van Cuenca, bij den regteroever van de Guadiela.

Albene, Sard. D., prov. Tarentaise, mandement Conflous, 3½ m. ten N. N. W. van Moutiers; er is eene ijzersmelterij, die van 20 tot 25 quintalen ijzer dagelijks oplevert.

Albenga, (Albium Ingaunum) kleine Sard. zeestad, hoofdpl. der gelijknamige prov., hoofdpl. van een mandement en zetel van eenen Bisschop, in eene vruchtbare vlakte aan de Ceuta. Door de oude Romeinen werd zij *Albingaunum* of *Albium ingaunum* genoemd en bevat nog overblijfselen van hare aloudheid, onder anderen een rond gebouw, dat tot doopvont dient, 8 zuilen van graniet en eene oude brug van 8 bogen. De lucht is er ongezond, maar de omstreken zijn vruchtbaar in olie en vlas; 4000 inwoners (vergel. Wbk.).

Alberca, (la) Spaan. vlek in de prov. en 17 m. ten Z. W. van Cuenca.

Albergen, Nederl. buurt, prov. Overijssel, schoutambt Tubbergen, kw. Twenthe.

Alberique, Spaan. D. in de prov. en 8 m. ten Z. Z. W. van Valencia, 2000 inw.

Alberite, Spaan. vlek in de prov. en 1½ m. ten Z. Z. W. van Logrono,

aan den regteroever van den Yregun.

ALBERN, Boh. D. in den kreits van Tabor, 1 m. ten O. van Neu-Fistritz.

ALBE-ROYALE, zie *Stuhl-Weissemburg*.

ALBERSBACH, heerlijkh. in het groothert. Hessen-Darmstadt, prov. Starkenburg, in het ambt en 1¾ m. ten O. Z. O. van Heppenheim. Zij bestaat uit 2 gehuchten met 140 inw. en behoort aan den Baron van Dalberg.

ALBERTI, groot Hong. vlek, comitaat Mark en 9¼ ten Z. O. van Pest. Het kanaal, dat bestemd is, om de Theiss met den Donau te vereenigen, moet door dit vlek loopen, hetwelk onder 47. 15. N. B. en 17. 16. 56. O. L. ligt.

ALBERS, zie *Oud-Alblas*.

ALBERTUS, (ST.) plaats in W. Vlaanderen, distr. Ostende, gem. Mariakerke.

ALBESA, Spaan. vlek, prov. en 3¼ m. ten N. N. O. van Lerida, 2½ m. ten W. Z. W. van Balaguer (Catalonië).

ALBESTROFF, Fr. D., dep. de la Meurthe, arr. en 6½ m. ten O. Z. O. van Chateau-Salins, hoofdpl. van een *kanton*, 560 inw.

ALBIG, D. in het groothert. Hessen-Darmstadt, prov. Rijn-Hessen, kanton en ¾ m. van Alzey, 725 inw.

ALBIGA, zie *Alby*.

ALBIGEOIS, voorm. Fr. landschap in Op. Languedoc; het ontleend zijnen naam van Alby, de hoofdstad. Thans behoort het tot het dep. du Tarn. Het arr. Alby is het grootste gedeelte van dat van Gaillac.

ALBIGOWA, D. in het koningr. Gallicië, in den kreits en 2½ m. ten O. Rzeszow, en 1¼ m. van Lanzut, 1070 inw.

ALBILLOS, Spaan. vlek in de prov. en 1¾ m. ten Z. van Burgos, nabij de Rio de Arcos.

ALBINI, zie *Issini*.

ALBIXTAR, Spaan. vlek in de prov. en 4½ m. ten Z. W. van St. Sebastiaan (Guipuscoa), en 1¼ m. ten W. N. W. van Tolosa.

ALBO, twee Zweeds. herred: in Kronobergslän en Christianstadlän.

ALBOCACER, Spaan. vlek in de prov., en 10 m. ten N. N. W. van Castellon de la Plana (Valencia).

ALBOCAVE, Sp. vlek in de prov., en 5 m. ten Z. O. van Soria.

ALBOREBELLO, kleine Napelsche stad, prov. van het land van Bari, distr. Altamura, kanton Noci, 8¼ m. ten N. van Tarente, 11½ m. ten Z. O. van Bari.

ALBOUR-KENT, Russ. D., in N. Dagesthan, op een' hoogen berg, ¾ m. ten N. van Tarki, en 2½ m. van de Kaspische zee. Men telt er 300 huizen.

ALBOURS, of *Elbours*, eene keten van bergen in Perzië, parallel met de Z. kust van de Kaspische zee, zij verlengt zich Oostw. onder verschillende namen, tot in Khorassan, maakt de N. afdeeling der Perz. gebergten uit, en omzoomt de hooge vlakten van Perzië, naar de zijde der Kasp. zee, waar zij in zeer hooge piekbergen uitloopt. De hoogste is de piek van Demavend, onder 35. 3. N. B. en 48. 53. O. L. Deze bergketen bevat de vermaarde Kaspische poorten.

ALBRANDSWAARD, is geen D., maar met de Kijvelanden eene heerlijkheid.

ALBRECHT, (ST.) Pruis. vlek, in de prov. W. Pruisen, regentsch. en Kreits, en 1½ m. ten W. van Dantzig, 791 inw.

ALBRET, Fr. D., zie *Labrit*.

ALBUCEMAS, zie *Alhucemas*, (Wbk.)

ALBUDEYTE, Sp. vlek, prov. en 6 m. ten N. W. van Murcia.

ALBUHERA, Sp. D., prov. en 5 m. ten Z. Z. O. van Badajoz (Estremadura), aan de riv., en niet verre van den berg van denzelfden naam.

ALBUNAN, Sp. vlek, in de prov. Grenada, 1¾ m. ten Z. van Guadix.

ALBUQUERQUE, groep van kleine eil. in de Antillische zee, ten O. van de prov. Nicaragua, in het koningr. Guatimala. en ten Z. Z. W. van het eil. St. Andries, 12. 4. N. B. 84. 25. W. L. 2. aanzienlijk Brazilisch D., prov. Mato Grosso, bij den regter oever van de Paraguay, 16 m. ten N. N. O. van Nieuw Coimbra, 3. vlek in Mexiko, staat Nieuw Mexiko, ten W. van de Sierra Obscura, 6000 inw.

ALBY, (Albiga) Fr. stad en arr. Zie *Albi* in het Wbk.

ALBACOU, Sp. vlek in de prov. en 7 m. ten N. W. van Toledo.

ALCAFUCHE, Portug. D., prov. Beira, comarca en 2½ m. ten Z. O. van Visen. Er zijn zwavelachtige minerale wateren.

AL-CAHIRAH, zie *Cairo*.

ALCALA DE LA SERRA, Sp. vlek, prov. en 7. m. ten O. van Tereul (Arragon).

ALCALA DEL RIO XUCAR, Sp. vlek in de prov. en 8¼ m. ten N. N. O. van Chincilla (Cuenca) aan de Xucar.

ALCALA DEL VALLE, Sp. vlek in de prov., en 24¾ m. ten N. O. van Cadix (Grenada), en 2¼ m. ten N. N. O van Ronda.

ALCANAR, Sp. vlek, in de prov. Ter-

ragone (Cataloniё), 7½ m. ten Z. Z. W. van Tortosa, en ¾ m. van de zee.

Alcangar, kleine Barbarijsche stad, in het keizerr. Marokko, prov. Suza, 70 m. ten Z. W. van Marokko en 30 m. ten N. O. van Noun.

Alcantara, een vlek in Chili, 15 m. ten N. W. van Talca en 65 m. ten N. O. van Santiago.

Alcantarilla, Sp. vlek, prov. en 2 m. Z. Z. W. van Murcia, 3000 inw.

Alcantud, Sp. vlek, prov. en 12 m. ten N. N. W. van Cuenca; 2 m. ten Z. van dit vlek zijn twee heete bronnen, aan de oevers der Guadiela.

Alcara delli Freddi, Sicil. vlek in de prov. en 11¾ m. Z. Z. O. van Palermo, distr. en 6¾ m. ten Z. van Termini, op eenen berg.

Alcazar de Huete, Sp. vlek in de prov. en 14¾ m. ten W. van Cuenca, 3¼ m. ten Z. van Huete.

Alcazar de San Juan, kleine Spaan. stad, in de prov. en 17½ m. N. O. van Ciudad Real (Toledo); er zijn verscheiden ijzermijnen, eene buskruid-fabrijk en eene salpeter-raffinaderij, die jaarlijks 2000 kwintalen salpeter levert.

Alceste, een klein eil. in de Gele zee, tot de groep Lieucong en de prov. Schautong behoorende. 2. Chin. eil. ten Z. W. van Korea, tot het koningr. en de Archipel van Korea behoorende.

Alchach, prov. in onafhankelijk Tartarijё, in Turkestan, gelegen tusschen 40. en 45. N. B. en tusschen 62. en 67. O. L. De voornaamste rivieren, die het besproeijen, zijn de Sir of Sihon, de Chirchik, de Kaljas en de Sinke.

Alchvangen, Russ. D. in Europa, gouv. Koerland, in het distr. en 5¾ m. van Goldingen, er wordt eene markt gehouden.

Alcoba, (Sierra d') een bergketen in Portugal, in de prov. Beira. Zij strekt zich uit van het N. naar het Z. in de comarca's Coïmbra en Viseu, tusschen de Mondego en de Vouga.

Alcoba de la Torre, Sp. vlek, in de prov. Burgos, 7¼ m. ten O. N. O. van Aranda.

Alcobaça, Braz. vlek, prov. Bahia, çomarca Porte Seguro, aan de rivier van dien naam, die oorspronkelijk Itankin heet, met 200 huizen en 900 inw., die meestal Indianen zijn. De huizen zijn welgebouwd en met leijen gedekt, het voorn. gebouw is de hoofdkerk, den H. - Bernardus gewijd, de mandiocteelt is de voornaamste bezigheid; het vlek verzendt jaarlijks eene aanzienlijke hoeveelheid mandiocmeel. 2. Braz. vesting in de prov. Para, comarca Bilem, aan den val der riv. Tocantin.

Alcocer, Sp. vlek in de prov. Valencia, 2 m. ten W. van Alcira, aan den linkeroever van de Xucar.

Alcolea, Sp. vlek in de prov. en 6¾ m. ten N. W. van Almeria, bij de Alpazarras. Er zijn verscheidene heete waterbronnen aan de oevers van de kleine rivier, die voorbij dit plaatsje loopt. 2. Sp. vlek in de prov. en 4¾ m. ten W. van Ciudad Real (Mancha).

Alcolea del Rio, Ilipa, Sp. vlek in de prov. en 3¼ m. ten N.N.O. van Sevilla, aan den regteroever van den Guadalquivir.

Alcola de Tajo, Spaansch vlek, in de prov. 1 m. W. Z. W. van Toledo, 7¼ m. ten Z. W. van Talavera, aan den regteroever van den Taag.

Alconchel, Sp. vlek met een sterk kasteel, in de prov. en 8¼ m. Z. Z. W. van Badajoz (Estremadura), aan de Taliga, 3¾ m. ten Z. van Olivença.

Alcorisa, Sp. vlek, in de prov. en 24 m. ten O. N. O. van Guadalaxara (Cuenca).

Alcorsy, berg in Spanje, nabij Alicante, met schelpen en natuurlijke vermiljoen.

Alcubilla d'Avellaneda, Sp. vlek in de prov. en 15 m. ten W. van Soria (Burgos).

Alcubillas, Sp. vlek in de prov. en 14 m. O. Z. O. van Ciudad Real (Mancha) en 1¼ m. ten W. van Infantes.

Alcublas, Sp. D. in de prov. Valenzia, 6 m. ten W. van Segorba, met 1400 inw.

Alcudia, eene vallei in de prov. Ciudad-Real (Mancha), in Spanje: zij wordt gevormd door de Sierra Morena en ligt 20 m. Z. W. van Ciudad-Real. Zij bevat verscheidene antimonium-groeven, waaronder eene, in de nabijheid van Almodovar del Campo, en Santa-Cruz de Mudulu ongemeen rijk is. Men vindt in deze vallei ook rotskristal.

Alcudia de Baza, Sp. vlek in de prov. en 11 m. ten N. O. van Almeria (Grenada).

Alcudia de Guadix, Sp. vlek in de prov. en 15¼ m. ten O. van Grenada, en 1¼ m. ten Z. Z. O. van Guadix.

Alcuhemas, stad in Marokko, Noord.

prov., tot de Presidos behoorende, zijnde Ceuta, Melilla, Pennon en Alcuhemas, die allen tot verbanningsplaatsen dienen, eenigen handel hebben, en te zamen 9000 inw. bevatten.

ALDA, Sp. vlek in de prov. en 6¼ m. O. Z. O. van Vitoria (Alava).

ALDAN, Russ. D. in Azië, gouv. Irkutsk, distr. en 75 m. O. Z. O. van Irkutsk, aan den linkeroever van de riv. Aldan. (Zie deze in het Wbk.)

ALDAYA, Sp. vlek, in de prov. en 1¼ m. ten W. van Valenzia. Er zijn brandewijnstokerijen.

ALDLOBOUGH, distr. in het graafsch. Middlesex, in Op. Canada, ten N. besproeid door de Thames en ten Z. door het meer Erie.

ALDBOURN, of *Auburn*, in het Wbk. verkeerd *Albourn*, Engelsch vlek en parochie, graafsch. Wilts, hundred Selkley, 2 m. ten N. O. van Marlborough, aan eene kleine rivier, die zich in de Kennet ontlast, met 1385 inw.

ALDEA DA VILA DE LA RIBERA, Sp. vlek, prov. en 17¾ m. ten W. N. W. van Salamanka, 3¼ m. Z. Z. W. van Vilbestre, aan de Duero.

ALDEA DEL FRESNO, Sp. vlek, prov. en 14¼ m. ten Z. O. van d'Avila (Segovia), aan de Perales.

ALDEA DOS ARAGURIAS, Braz. vlek, in de prov. Goyaz, aan den regteroever van de Tocatins, 7¼ m. van Arrayal da Assumpçao.

ALDEA HORNO, Sp. vlek, prov. en 13¼ m. ten N. O. van Segovia.

ALDEA MAJOR, Sp. vlek, prov. en 3 m. ten Z. O. van Valladolid.

ALDEA VELHA, of *Villa Velha*, kleine Braz. stad, prov. d'Espiritu Santo, aan de baai d'Espiritu Santo, 3 m. ten Z. van de stad van dien naam. Zij heeft eene gemakkelijke haven en is met Indiaansche Christenen bevolkt, die zich met de vischvangst en het bakken van aardewerk generen. In de omstreek vindt men vele oranjeboomen.

ALDEIA MARIA, Braz. gehucht, prov. Goyaz, distr. Goyares, aan den regteroever van de Fartura, 15 m. ten Z. W. van Villa Boa. In 1781, toen zij gebouwd werd, telde men er 500 Indianen.

ALDEIAS ALTAS, zie *Cachias*.

ALDEIRA, Sp. vlek, prov. Grenada, 3¼ m. ten Z. Z. O. van Guadix. Er zijn koude en minerale wateren, waarvan de bron *Baranco de la Luna* wordt genoemd.

ALDELHAUSEN, D. in het groothert. Baden, kreits van Treisam en Wiesen, in het ambt en 1¼ m. ten Z. W. van Schöpfheim, op eenen berg. Men vindt er de beste roode tarwe van het land, en men maakt er vele vuursteenen, 700 inw.

ALDEN, eiland aan de W. kust van Noorwegen, 61. 19. N. B. en 20. 29. O. L.

ALDENWEERDERDIEP, water in Groningen, bij de Hunse (het Reitdiep).

ALDERMAN, JONES SOUND, zie *Jones Sound*.

AL-DJAMAMA, zie *Djamama*.

AL-DSCHESIRA, zie *Dschesira*.

ALDUIDES, hooge bergen in Spanje, prov. Pampelluna (Navarra); zij spruiten uit de keten der Pyreneën, omtrent 9 m. ten N. N. O. van Pampeluna, en 1 m. Z. Z. W. van St. Jean-Pied-de-Port. Deze moeijelijke bergpas der Pyreneën werd den 3 Julij 1794 door de Franschen ingenomen.

ALE, Zweed. herred, prov. Elfborgslan, met de kerspels Tunge Sköfde, Hälandra en Skepland.

ALECHKINO, Russ. vlek in Europa, gouv. Simbirsk, distr. en 8¼ m. ten N. W. van Sizrane, aan de Iëka. Men vindt er belangrijke groeven voor molensteenen.

ALEGRE, riv. in Brazilië, prov. Mato Grosso; zij heeft haren oorsprong onder 16. Z. B. in de bergen van Aguapehy, en volgt dezelfde rigting als de Aguapehy, eene riv., die mede haren oorsprong in de bergen van denzelfden naam heeft; na eenen loop van 7 m. vormen zij twee groote watervallen, waarna de Allegre zich, ¼ m. boven Villa Bella, westwaarts met de Guapore vereenigt.

ALEGRIA, Sp. vlek, prov. en 6¼ m. Z. Z. W. van St. Sebastiaan (Guipuscoa) en 1 m. Z. W. van Tolosa, aan den voet van den berg. Aldaba aan den linkeroever van de Oria en den postweg van Madrid naar Frankrijk: er zijn slechts 75 huizen, een plein en 5 herbergen; ijzersmederijen, waar bijlen, degenklingen, bajonnetten en kleine sabels vervaardigd worden. Er is ook eene groote smederij aan de Oria, tot de koninklijke fabrijk van Placenzia behoorende, werwaarts de vervaardigde wapenen vervoerd worden.

ALEI, Russ. riv. in Azië; zij ontspringt in het gouv. Tomsk, distr. Büsk, en ontlast zich in de Obi, 25 m. ten W. van Büsk, na eenen loop

van 70 m. eerst van het Z. O. naar het N. W. en dan naar het N. O.

Aleiska, kleine Russ. stad in Azië, gouv. Tomsk, distr. Büsk, aan de Alai, 30 m. ten N. N. O. van Semipolatnoi en 92 m. ten Z. Z. W. van Kolhyvan.

Aleiskoi-Lokterskoi, Russ. vlek in Azië, gouv. Tomsk, distr. en 55 m. ten Z. Z. W. van Büsk. Men vindt er eene van de rijkste kopermijnen van dit land, die 40 pCt. zuivere winst opbrengt.

Aleixo, (Sta.) eil. op de oostkust van Braziliё, onderhoorig aan de prov. Pernambuco, 6 m. ten Z. W. van kaap St. Augustino. Het heeft 2 m. in omtrek en een' vruchtbaren grond.

Alejo, vlek in Midden-Amerika, prov. St. Salvador, distr. St. Michael.

Aleksandrovsk, zie *Alexandrowsk*.

Alem, Maren en Kessel. Ned. gem., prov. N. Brab., distr. Boxtel, behalve drie D. van dien naam, nog de gehucht. de Blaauwesluis, het Wildt en een deel van Gewande bevattende, met 1004 inw.

Alembert, (d') zie *Jervis*.

Alemparva, (Allumparva) stad in Britsch Indostan, presidents. Madras, prov. Carnatic, 8¼ m. van Pondicherry, 12. 15. N. B. 77. 42. O. L. Er zijn verscheidene putten met goed drinkwater, iets, dat op deze kust zoo nabij de zee zeldzaam is. In 1750 wierd deze stad door Mouzaffar-Djeng aan Dupleix overgegeven. In 1760 werd zij door den Kolonel Coote aan de Franschen ontnomen.

Alempoor, kleine stad in Indostan, in het kanton Abar of Eber, prov. Malwah, op eene boschrijke bergvlakte, 4 m. ten Z. O. van Abar.

Alempusaki, riv. in Amerika, door het meer Alempigan stroomende.

Alemquer, Braz. vlek, prov. Paro, comarca Belem, aan een der kanalen uit het meer Surubui, met eene hoofdkerk, veel landbouw en mandioc, maïs, rijst, tabak, en vooral cacao en goede veeteelt.

Alemtchen, Alumchum, eene stad in Britsch Indostan, presidents. Bombay, voorm. prov. Allah-Abad, 7 m. ten N. W. van het fort Allah-Abad, 25. 34. N. B. 79. 11. O. L.

Alenah, kleine stad in Britsch Indostan, presid. Bombay, voorm. prov. Guzzerat, 11½ m. van Ahmed-Abad.

Alend, of *Allund*, kleine stad in Indostan, in de staten van den Nizam, voorm. prov. en 23 m. ten Z. W. van Beyder en 8 m. ten N. W. van Calbergah, 17. 30. N. B. 74. 21. O. L.

Alenquer, aanzienlijk Braz. vlek in Portugeesch Guyana, voordeelig aan de Amazonen-riv., 11 m. van Santarem, gelegen, met goeden landbouw en veel veeteelt.

Alenquer, Alanquer, (Hierabriga). Het is een der voornaamste punten van verdediging voor de stad Lissabon. Zie overigens het Wbk.

Aleo, Kaap of uithoek van het Zuidelijk gedeelte van Filicari, een der Liparische eil., 10¾ m. ten N. N. W. van Kaap Orlando en Siciliё.

Alepe, of *Alipi*, stad en vesting in Indostan, op de kust van Malabaar, in het Koningr. Travancoxe, 11 m. ten Z. O. van Cochin. Zij is wel bevolkt en drijft met Bombay een' aanzienlijken handel in peper, granen en timmerhout. 2. Stad en vesting in de Ind. prov. Malabaar aan eenen diepen golf.

Aleson, Sp. vlek, prov. en 5 m. ten W. Z. W. van Logrono (Burgos), 1 m. ten Z. O. van Najfra.

Alessandria, Napelsch vlek, prov. Calabria Citeriora, distr. en 5 m. ten N. O. van Castrovillari, canton, Oriolo, in een berg-landstreek met gezonde lucht. De zandigen en kleiachtigen grond, brengt slechts haver en voeder voor de schapen voort. 1400 inw. 2. Zie *Alexandria* Wbk.

Alessandro, (S.) eil. tot de Japansche groep, Bonin behoorende.

Alessio, (S.) Kaap op de oostkust van Siciliё met een zeer sterk kasteel, 8¼ m. ten Z. W. van Messina, en 2½ m. ten N. O. van Taormina, tusschen welke plaatsen het gem. kasteel alle gemeenschap kan afsnijden.

Alessio, of *Lech* (*Lissus*) Turksche stad in Europa, Pachalik, Sandschak en 8 m. ten Z. van Scritari, 15 m. ten N. van Durazzo, met een haven aan den linkerover van de Drin, omtrent 1 m. van hare uitwatering in zee.

Alesso, een klein meer in het Lomb. Venet. Koningr., prov. en 6¾ m. ten N. N. W van Udina, tusschen de bergen Palis en St. Simeon. Tijdens de sneeuwsmelting en regenbuijen, rijst het water 10 en 12 Ned. ellen, boven het gewone peil, het ontlast zich in de Tagliamento en de Palarda, heeft 70 vademen diepte, en is zeer vischrijk. Aan zijne oevers liggen de dorpen *Arasant* en *Alesso*.

Alet, of *Allota*, (*Allat*) stad op het

eil. Ceylon, 5½ m. ten N. van Candy, 7. 56. N. B., 78 42. O. L.

Alertëh, kleine Perz. stad, prov. Izak-adjemij, 19 m. ten N. W. van Ispahan met 600 huizen. Zij ligt op eenen heuvel aan welks voet twee bronnen ontspringen.

Alex, kleine Sardinische stad, prov. Genevois, mandaat en 2 m. ten O. Z. O. van Annecy, en 1 m. ten W. van Thonis; met eene fraaije glasblazerij.

Alexander, graafsch. in de Vereen. Staten, staat Illinois, aan den door de riv. Ohio en Mississipi gevormden hoek, met 626 inw. 2. Distr. in de Vereen. Staten, staat New-York, graafschap Genessee; 1496 inw. 3. Distr. in de Vereen. Staten, staat Ohio, graafsch. Athens; 837 inw. 4. Een der Kurilische eilanden, zie *Urup* (Wbk.).

Alexandria, D. in de Vereen. Staten, staat Louisiana, aan den regteroever van de Roode riv., 43¼ m. van hare uitwatering, 29 m. beneden Natchitoches; 300 inw. 2. Stad in de Vereen. Staten, staat New-Hampshire, graafsch. Grufton, 23 m. ten N. W. van Portsmouth, 707 inw. 3. Distr. in de Vereen. Staten, staat New-Jersey, graafsch. Hunterdon; 1619 inw. 4. Stad in de Vereen. Staten, staat Ohio, aan de oevers van de Ohio, beneden de zamenvloeijing van de Great-Sioto, 17 m. ten W. van Gallipoli en 16¼ m. ten Z. van Chilicothe. In 1814 waren er slechts 20 huizen. 5. Kleine stad in de Vereen. Staten, staat Pensylvanië, graafsch. en 3¼ m. ten W. van Huntington, aan de Frankstown, een' arm van de Juniatta, 7 m. ten W. van Philadelphia. 6. (Kanaal van) Het begint 1200 Ned. ellen aan den arm van den Nijl, die zich bij Rosette uitstort. Eerst is het eene gracht van 15 tot 18 voet breedte. Bij Semanhour heeft het eene half cirkelvormige uitbreiding van 240 voet, die waarschijnlijk in vroegere tijden tot eene ankerplaats voor de schepen heeft gediend. Lager heeft het 65 voet breedte. Het gaat voorbij Aboukir, vervolgens langs het meer Mareotis naar Alexandria, waar het in zee loopt. 7. Of *Alessandria*, eene afdeeling van de Sardinische staten, bestaande uit de Prov. Alexandria, Asti, Casala, Acqui, Voghera en Tortona, gezamenlijk met eene bevolking van 510340 inw. Zij is ten N. en N. O. bepaald door de afdeel. Novare, ten O. door het hertogd. Parma, ten Z. en Z. O. door de afd. Genua, ten Z. W. door die van Turino. 8. (Zie Wbk. en *Alessandria*.)

Alexandrowsk, Russ. distr. van het gouv. Jekaterinoslaff in Europa. Het oostelijk gedeelte van dit distr. wordt door de Samura bespoeld; de Kouskaïa doorloopt het zuidelijke gedeelte en zondert het een groot eind weegs van Tauris af. Het bevat weinig dorpen en de grond is er schaarsch bebouwd. Met uitzondering van eenig kreupelhout, vindt men er geene bosschen. Door dit distr. liep de vermaarde linie van defensie van den Dnieper, die bij dezen stroom een' aanvang nam, den loop van de Koskaïa volgende en bij de uitwatering van de Berda eindigende. Deze linie bestond uit zeven forten, die thans in een' slechten staat zijn.

Alexiew, Russ. vlek in Europa, gouv. Veroneje, distr. en 9½ m. ten Z. Z. W. van Ostrogojsk.

Alexina, Russ. D. in Europa, gouv. Oreh, distr. en 4 m. ten N. O. van Karatchef, aan de Obelna, met eene aanzienlijke glasblazerij. 2. Russ. distr. in Europa, gouv. Tula, met 241 dorpen, die 74 kerspelen en 5682 pachthoeven bevatten. Het land is meest vlak, en op sommige plaatsen door de Oka en eenige beken, die in deze riv. uitloopen, besproeid. Men vindt er veel bosch, 3 ijzersmederijen, 2 lijnwaadfabrijken, en 90,000 inw.

Alexinets, (Novoi) kleine Russ. stad in Europa, gouv. Volhinie, distr. en 13 m. ten Z. Z. W. van Kremenetz, met 154 huizen.

Aley, D. op het eil. Borneo; 2500 inw. 2. Russ. riv., gouv. Tobolsk, van het Z. naar het N. loopende en in de Oby vallende.

Aleyor, Sp. vlek, op het eil. Minorca, 6½ m. ten Z. O. van Ciudadela, 2¾ m. ten W. van Mahon. Het is wel gebouwd, maar de straten zijn krom en slecht geplaveid. Met de kaserne voor 250 man, zeer goede waterputten en 3000 inw.

Alfajarin, Sp. vlek, prov. en 3½ m. ten Z. van Saragossa (Arragon).

Alfambra, Sp. vlek, prov. en 3½ m. van Teruel (Arragon), aan de Alfambra.

Alfaraque, Sp. vlek, zie *Alxaraque*.

Alfavela de Jales, Portug. vlek, prov. Tralos Montes, comarca en 6 m. ten N. N. O. van Villa Real.

Alfendegæ da Fé, Portug. vlek, prov. Tralos Montes, comarca en 5¾ m. ten N. van Moncorvo, aan de Zacharias; met een vervallen kasteel en 1000 inw.

Alfonse, eil. in den Archipel der Sechelles, in den Indischen Oceaan; 8. 58. Z. B. 57. 59. O. L.

Alforostown, N. Amerik. vlek, hoofdpl. van het gr. Moore, staat N. Carolina.

Alforen (eigenlijk *Hara-fora's*, *kinderen van het gebergte.*) Dus noemt men de onbeschaafde bergvolkeren in de Moluksche, Philippijnsche en Arow-eil., alsook in andere O. I. gewesten, zoo als Borneo (waar zij echter Dayaks genoemd worden), Nieuw-Guinee, Ceram, enz. Zij zijn een onnoozel, goedhartig, bijgeloovig en onschuldig volk, en in het bijzonder trouw, dankbaar en dapper. Zij hebben als hulptroepen in den vijfjarigen Javaschen oorlog groote diensten gedaan, en bewezen, dat zij geenszins voor beschaving en verlichting onvatbaar zijn. Men is teruggekomen van de gedachten, dat zij hunne kinderen den duivel leeren aanbidden, en weet alleen, dat zij weinig begrip van Godsdienst hebben.

Alforja, Sp. vlek, prov. en 5¾ m. ten N. W. van Terragone.

Alfred, distr. in de Vereen. Staten, staat Maine, gr. en omtrent 9 m. ten N. van York; 1271 inw. 2. Distr in de Vereen. Staten, staat New-York, in het Z. O. gedeelte van het gr. Alleghany; 1701 inw.

Algaba, Sp. vlek, prov. en 2 m. ten N. N. O. van Sevilla, aan de Guadalquivir.

Algadefe, Sp. vlek, prov. Leon, 2¼ m. ten Z. Z. W. van Valencia de Don Juan.

Algadao, Braz. eil., prov. Rio Janeiro, distr. Ilhagrandi.

Algar, kleine Sp. stad, prov. en 13 m. ten O. N. O. van Cadix (Sevilla), 3 m. ten O. van Arcos; met 100 huizen.

Algarado, Sp. vlek, bij Velez-Malaga, met uitmuntenden wijnbouw.

Algarrobo, Sp. vlek, prov. en 6½ m. ten O. N. O. van Malaga, 1 m. ten O. N. O. van Veles Malaga.

Algayda, Sp. vlek op het eil. Majorca, 5¼ m. ten W. Z. W. van Manacor, 5 m. ten O. Z. O. van Palma; 1200 inw.

Algenroth, D. in het groothert. Oldenburg, vorstend. en 2¼ m. ten N. O. van Birkenfeld, in den Hundsruck, met agaatgroeven; 198 inw.

Algeröë, eil. bij de W. kust van Noorwegen, 60. 21. N. B. en 2. 39. O. L.

Algerri, Sp. D., prov. en 4 m. ten N. N. O. van Lerida (Catalonië), met een kasteel.

Algezirah, (oudtijds *Armenia magna*) zie *Mesopotamie*.

Algiers. Dit land bleef tot den 5 Julij 1830, in den staat, waarin het in het Wbk. is opgegeven, toen Frankrijk aan de ongehoorde plagerijen een einde maakte en eenen inval in dit land deed, de stad Algiers veroverde, den Dey dwong van de regering afstand te doen en dit land tot eene kolonie maakte, die, indien het gelukt dezelve tot stand te brengen, veel goeds voor de menschheid belooft. Na de verovering der stad werden de Dey en de Turken wel weggezonden, en de noodige inrigtingen voor de zekerheid en de zindelijkheid der stad ingesteld, zoodat dezelve spoedig een Europeesch aanzien verkreeg, doch de denkwijze en vooroordeelen van een volk laten zich niet zoo spoedig veranderen. Den Europeaan staat den dweepzuchtigen Moor in alles tegen, en de gedachte is hem onverdragelijk, dengenen te zien regeren en hem te moeten gehoorzamen, dien hij tot nu toe als zijnen verachten slaaf heeft aangezien. De Mooren verlieten grootendeels de hun nu haatlijk geworden stad, gingen meer binnenlands en stookten de vrijheidlievende stammen in het gebergte en hooge land op, tot verdelging der vreemdelingen, waartoe zij reeds door hunnen afkeer van de vreemde ongeloovigen, door hare Marabuts of priesters en hunne heerzuchtige Opperhoofden, die van deze gelegenheid gebruik wilden maken, zich onafhankelijk te verklaren, niet weinig aangezet waren. Op deze wijze ontstond de verbitterde oorlog tusschen de Franschen en de stammen der binnenlandsche Arabieren, welke nog niet geëindigd is, daar de Arabieren zich wel wachten in het open veld te vechten, maar hunnen vijand door gebrek aan levensmiddelen en

gedurige strooptogten en invallen vermoeijen en hen genoegzaam in Algiers en de overige zeesteden ingesloten houden. Veel brengt hiertoe het wankelen der Fransche regering, omtrent het al of niet behouden der kolonie, de halve maatregelen en het gedurig verwisselen der Gouverneurs bij, daar men, zoo men het land wilde behouden, de kusten door Europeanen bevolken, de kolonie in eene keten van militaire posten insluiten, en hierdoor de invallende Beduïnen en Kabijlen onmogelijk maken moest; talrijke inwoners moesten er ter bebouwing van den grond worden ingezonden en de militaire keten zich meer en meer over den Atlas tot aan de woestijn uitbreiden. Aan het hoofd der regering staat thans een Generaal-Gouverneur, tevens bevelhebber over de militaire magt in Algiers, Oran, Bona, enz. Het burgerlijk bestuur en de regtspleging, wordt door eenen Civil-Intendant geleid.

De uitvoer naar het binnenland (zie Wbk.) is sedert den inval der Franschen veel verminderd, daar het verkeer met de stammen van het binnenland genoegzaam afgebroken is; maar de invoer, om het Fransche leger van al het noodige te voorzien, zeer vermeerderd. Zonder twijfel, zoude Algiers, indien het gelukte de inlandsche stammen te bedwingen, eene belangrijke markt voor de fabrijken van Frankrijk worden, en mogt men slagen de kolonie te vestigen, dan zoude dezelve voor Frankrijk geene geringe schadeloosstelling, voor het verlies van zoo vele O. en W. Ind. koloniën opleveren, daar de aardrijkskundige ligging, de luchtsgesteldheid, de schoonheid des lands en de vruchtbaarheid van den grond, dit land voor eenen grooten bloei en een gelukkig lot zeer vatbaar maken. 2. de stad is veelal in denzelfden toestand; bij de inneming der Franschen, vloog het Keizers-kasteel in de lucht, doch de straten zijn thans zindelijk en worden behoorlijk verlicht; de Franschen hebben er molens en andere nuttige inrigtingen, alsmede Europeesche logementen, gaarkeukens en koffijhuizen opgerigt; de bevolking is door de menigvuldige verhuizingen tot op 22000, namelijk 10000 mooren, 2000 negers en beduinen, 5000 Joden en 5000 Arabieren verminderd.

Alginet, Sp. vlek, prov. en 5 m. ten Z. Z. W. van Valencia, 3 m. ten N. van Alcira.

Algiogij, D. in Zevenbergen, comitaat Hungad, mark. Al-Giogij, een gedeelte van het land der Hongaren uitmakende; het ligt aan eene kleine riv., die zich niet verre van daar in de Maros, 5 m. O. N. O. van Deva en 6 m. ten W. van Müllenbach ontlast. Er is eene heete bron. De grond is in de omstreken zeer vruchtbaar.

Alguazas, Sp. vlek, prov. en 3 m. ten Z. O. van Murcia.

Algutsrum, Zweed. Herred., Kalmarlän, met een kersp. van denzelfden naam.

Alhoumont, plaats in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Alhuati, of *Hermus*, riv. in Aziat. Turkije; zij ontspringt in het N. gedeelte van het pachalik Bagdad, nabij Nissibin, loopt eerst van het N. naar het Z. tot aan Sindjar, waar zij zich naar het Z. W. keert, in het pachalik Bacca stroomt, en zich, na eenen loop van 50 m., niet verre van El-Nahraïm in de Khabour uitstort.

Alhuo, vlek in Chili, prov. Rancagua, 18 m. ten Z. W. van Santiago. Er is eene goudmijn.

Ali, Sicil. vlek, prov., distr. en 5¾ m. ten Z. Z. W. van Messina, 1 m. ten N. W. van kaap Grosso. Er zijn heete bronnen.

Alia, Sp. vlek, prov. en 22 m. W. N. W. van Ciudad-Real (Toledo), 3 m. ten O. van Guadelupe. 2. Sicil. D., prov. en 11 m. ten Z. Z. O. van Palermo, distr. en 4¾ m. ten Z. van Termini, hoofdpl. van een kanton.

Aliagora, Turksch D. in Azië, op het eil. Cyprus, ter plaatse, waar eertijds *Solea* heeft gestaan, aan den oever der zee, 12 m. ten Z. W. van Cerino.

Aliano, Napelsch vlek, prov. Basilicate, distr. en 11¾ m. ten Z. O. van Matera, kanton Stigliano, op zeer hooge rotsen en zuivere luchtstreek gelegen; 1414 inw.

Aliatis, klein eil. op de kust van Brazilië, ten N. van het eil. Marajo of Joanes, aan de uitwatering der Amazonen-rivier.

Alib, zie *Nymphe alac* (Wbk.).

Alibegh-Keui, of *Alibekr*, Turk. D. in Azië, in Natolië, sandschak Sultaniegni, aan een' der wegen van Ku-

tahieh naar Isnik, aan de Iegnisou, 5½ m. ten O. van Aïnegheul en 7 m. ten Z. O. van Isnik.

Alicante, nieuwe Sp. prov., uit het Z. gedeelte van het voorm. koningr. Valencia en een klein stuk van het koningr. Murcia gevormd. Zij is ten N. bepaald door de prov. Jativa, ten W. door die van Chinchilla, ten Z. W. door die van Murcia en ten Z. O. door de Middell. zee, heeft eene lengte van 26 m., eene breedte van 25 m., en eene uitgestrektheid van 200 vk. m. De grond is er meestal zeer vruchtbaar. Zie de hoofdst. *Alicante* in het Wbk.

Alichevka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 7 m. Z. Z. W. van Tchernigol, distr., en 8¼ m. ten N. N. O. van Kozeletz.

Alicouli, Turk. vlek in Europa, in Romelië, sandschak Ericala, 5½ m. ten O. N. O. van Larisse.

Alicun de Ortega, zie *Alicun* in het Wbk. Deze plaats is beroemd wegens hare warme bronnen.

Aligam, (Alligaum) stad in Indostan, in de staten van den Nizam en de prov. Berar, 24½ m. ten Z. W. van Elitchpour, 20. 25. N. B. 74. 42. O. L.

Alighur, distr. in Britsch Indostan, presidents. Bengalen, voorm. prov. Agrah, tusschen den Ganges en de Djummak gelegen, omstreeks 28 N. B. Ten N. grenst het aan het distr. Meret, ten Z. aan die van Ferruck-Abad en Agrah, ten O. aan Ferruck-Abad en Bareily, en ten W. aan Agrah en het domeinland van Dehly. Het wordt door verscheiden beken besproeid, die alleen in den regentijd stroomen. De voornaamste steden zijn: Alighur, Caoul, Hatras en Moursau. De grond is zeer vruchtbaar en de inkomsten (in 1813) 3,152,309 ropijen.

Alighur, stad in Britsch Indostan, presid. Bengalen, voorm. prov. en 19 m. ten N. van Agrah, 27. 56. N. B. 75. 39. O. L. Het kasteel van Alighur is het sterkste van Indostan, niet te min werd het in 1803 door den Generaal Lake ingenomen. Alighur is de hoofdpl. van eene afdeeling der presid. van Bengalen.

Aliguer, eil. op de N. W. kust van Magendanao, in de zee van Mindon, O. van Azië.

Alileanen, Arabische volken in het W. gedeelte van Yemen. Zij zijn roofziek, gelijk de Bedouïnen of andere zwervende horden van Arabieren.

Alïmena, kleine Sicil. stad, prov. Palermo, distr. en 13½ m. ten Z. van Cefalu, 2090 inw.

Alingut, stad in Britsch Indostan, presid. Madras, 10¼ m. ten N. W. van Dindigol.

Alins, Sp. vlek, prov. Lerida (Catalonië), 2½ m. ten N. O. van Tirbia, op de Noguerra de Ferrera.

Alipi, zie *Alepe*.

Alipoeta, militaire post op het eil. Ceylon, op eene hoogte gelegen, 19 m. ten Z. O. van Candy.

Alistar, of *Allestar*, eene stad in het koningr. Kedah, op het schiereil. Malakka, 3 m. van de uitwatering der Kwalla Bertrang, en eene resid. van den Radja. In 1770 werd zij door de Boeginezen verbrand. Het land is welbebouwd en de lucht gezond.

Alistrati, Turk. vlek in Europa, sandschak Gallipoli, 7¾ m. van Seres, aan den weg van Drama naar Ligua, 3 m. ten W. Z. W. van Drama.

Alidka, een der Aleutische eil., groep van de Vossen-eil., niet verre van de Z. O. kust van Alaschka.

Alize, of *Ste. Reine*, (Alesia) Fr. vlek, dep. Cote d'Or, arr. en 2¼ m. ten N. O. van Semur, kanton en ¾ m. ten N. W. van Flavigny, met ijzermijnen en minerale bronnen.

Aljamilla, (Sierra d') een tak van de Sierra de Filabres, in de prov. Almeria, in Spanje. Deze keten strekt zich naar de zeekust uit en vormt kaap de Gata.

Aljete, Sp. vlek, zie *Argete*.

Alkali, Afrik. stad in Sudan, land der Fellatas, bij sommigen in een land, *Gober* genoemd.

Alkemade, gem. in de prov. Holl., Z. gedeelte, bevat, met de onderh., 3048 inw. 2. Of *Oud-Alkemade*, voorm. Ned. adelijk huis, onder Warmond, het stamhuis der ridders van Alkemade.

Alken, gem. in Limburg, arr. Hasselt, met 2208 inw.

Alkmaar. Bij het kwartier merken wij aan, dat de bloemen-, en bijzonder de hyacintenteelt, van weinig belang meer is, en dat het raffineren van zout alleen in de stad plaats heeft, welk zout ook zelfs in andere landen zeer gezocht is. 2. De stad ligt thans aan het groot Noord-Holl. kanaal, hetwelk langs de N. zijde der stad loopt, op de plaats der voor-

malige Waterpoort binnen dezelve komt en bezijden de Boompoort dezelve weder verlaat, terwijl langs het kanaal gedeeltelijk fraaije wandelwegen zijn aangelegd. Om aan het kanaal eene bogt te ontnemen, die de vaart moeijelijk maakte, is de schoone Westvriesche poort afgebroken en door eene draaibrug vervangen, maar, daar er een nieuwe uitgang naar den Helder is gemaakt, is het getal derpoorten of uitgangen hetzelfde gebleven. De stad is de zetel der administratie van een voornaam gedeelte der Noord-Holl. polders, heeft eene zeer geschikte gelegenheid voor de schepen, om te overwinteren, en tevens, om dezelve *te kalfateren*, eene bloeijende geneeskundige school en eene teekenschool boven de in het Wbk. opgenoemde inrigtingen, en bij de laatste telling 9439 inw., waarvan 5555 Protestanten, 3687 R. Catholijken, 191 Israëliten en 6 onbekenden. Het orgel der Groote of St. Laurenskerk wedijvert met de beste in onze vaderlandsche steden, gelijk de kerk zelve onder de grootste en fraaiste gebouwen van die soort mag gerekend worden. De stadsvesten zijn in aangename wandelingen herschapen, terwijl de nieuwe begraafplaats, aan de westzijde van het bosch, met zeer veel smaak is aangelegd en door eenen muur met eenen schoonen hardsteenen gevel, waarin de groote ingang zich bevindt, omringd. Het bosch wordt jaarlijks meer verfraaid en in deszelfs fraaije hooge en welingerigte lanen, heeft jaarlijks de beroemde harddraverij plaats, die sterk bezocht wordt, en waarop de stedelijke Regering den overwinnaar met een groote zilveren koffijvaas beloont. Van de 9 millioenen Ned. ponden kaas, die jaarlijks in Noord-Holl. gemaakt worden en die naar onderscheidene landen van Europa, en zelfs naar de W. Indiën, verzonden wordt, komt meer dan de helft op de beroemde kaasmarkt dezer stad; de grootste marktdag was in den zomer van 1824, toen aldaar op eens 372,000 oude ponden ter markt kwamen. Ook de voor- en najaars-koeijenmarkten en de varkens markten zijn van zeer veel, doch de paardenmarkten van minder belang. De koorn- en graanmarkten zijn wekelijks met alle soorten van granen, waaronder de beroemde Zijpsche tarw, ruim voorzien, en in de zoogenoemde fijne zaden, als mostaard-, kanariezaad, enz., is Alkmaar de voorn. stapelplaats, terwijl in de naburige dorpen van de zoogenaamde Langedijken, bijkans alleen de fijne kruiden en groenten, die hier ter markt komen, geteeld worden. Onder de voorn. mannen van Alkmaar verdienen nog de letterkundige P. Nannius en de geschiedschrijver Simon von Eikelenberg genoemd te worden.

Alkun, distr. in de Russ. prov. Circassie, in Azië, woonpl. der Midzhegen, land der Junguzen, aan de Galatschka, tot aan de Sundscha.

Alladah, zie *Ardirah*.

Allah-Kilissa, Turk. D. in Europa, in Romelië, sandsch. en 9 m. ten W. N. W. van Salonica. Het staat op de puinhoopen van het oude Pella, aan de oostzijde van het meer Jenidjé.

Allahpoer, kleine stad in Britsch Indostan, prov. Agrah, 13½ m. ten N. W. van Gwalyur.

Allain, geh. in Henegouwen, distr. en gem. Doornik.

Allak, eene bergketen in het land der Kalmukken, tusschen 41 en 44 N. B., zich uitstrekkende van het O. naar het W. Een aantal riv., die van het N. naar het Z. loopen, hebben er hunnen oorsprong. Hare kruinen bereiken de sneeuwlinie.

Allakoo, landstreek bij kaap Formosa, aan de kust van Benin, in Afrika, door de Engelschen Koperland (Brasscountry) genoemd, omdat de inw., als zij slaven veilden, altijd koperwerk eischten, om zout daarin te kooken. Het is duidelijk aangespoeld land, en op vele plaatsen verlaten de inw. bij den regentijd de in den droogen tijd bewoonde dorpen, wijl deze dan aan overstrooming blootstaan.

Allas, eene stad op de W. kust van Sumatra, 4. 13. N. B. 100. 28. O. L.

Allass, zeeëngte tusschen Lombok en Sumbawa, ten O. van Java, 17½ m. lang en 8 m. breed. De oevers zijn met dorpen bezet, waar men veilig landen kan. Het midden ligt onder 8. 30. Z. B. en 114. 10. O. L.

Allat, zie *Alet*.

Allati, Turk. fort in Europa, in Romanië, sandsch. Silistria, bij den regteroever van den Donau van Giorgevsk, 5 m. ten Z. O. van Toulcha.

Allauch, Fr. vlek, dep. des Bou-

ches du Rhône, 1¾ m. O. N. O. van Marseille, aan de Z. W. helling van eenen onvruchtbaren heuvel. De kleine riv. Jaret heeft haren oorsprong in deze gemeente; 3263 inw.

ALLE ligt niet in Luxemb., maar ALLE, of *Alles*, in gem. Namen, arr. Dinant.

ALLEGHANY, distr. van de Vereen. Staten, in Pensylvanië, gr. Armstrong, 1413 inw. 2. Distr. der Vereen. Staten, in Pensylvanië, gr. Cambria, ten W. van Harrisburg, 947 inw. 3. Distr. der Vereen. Staten in Pensylvanië, gr. Huntingdon, 773 inw. 4. Distr. der Vereen. Staten in Pensylvanië, gr. Somerset, 372 inw. 5. Distr. der Vereen. Staten in Pensylvanie, gr. Venango; 671 inw.

ALLEN, gr. der Vereen. Staten, staat Kentucky, 5327 inw. De hoofdpl. is Scottaville. 2. Gr. der Vereen. Staten, staat Ohio, in 1820 opgerigt in het kanton, dat onder den naam van *Indian Reservation* bekend was. 3. Distr. der Vereen. Staten, staat Pensylvanië, gr. Cumberland, bij Harrisburgh, 2995 inw. 4. Groep Austr. eil., tot de hoofdgroep Scarborough, in de Gilberts Archipel van de Lord Mulgraves-eilanden, behoorende. 5. Een eil. in de golf van Carpentaria, aan de N. O. kust van Nieuw-Holland; het behoort tot de groep der Wellesley-eilanden en is 1½ m. lang. De besnijdenis, die in de Z. gedeelten van Nieuw-Holland onbekend is, wordt op dit eil. in acht genomen; 17. 5. Z. B. 127. 6. O. L. De inboorlingen der naburige eilandjes begeven zich in ruwe kano's herwaarts, om eenigen handel met de vreemdelingen te drijven.

ALLENDSTEIG, kleine stad, aartshert. Oostenrijk, opperkreits van den Manhartsberg, 5¼ m. ten W. N. W. van Horn en 3½ m. van Zwettel; 1400 inw.

ALLENSTEIN, Pruis. stad, hoofdpl. van eenen kreits, prov. Oost-Pruissen, regentsch. Koningsbergen, aan de Alle, 9 m. ten Z. Z. W. van Heilsberg, met 1 collegie, 3 Roomsche kerken, verscheiden fabrijken van lakens, aardewerk en lijnwaden, benevens eenige looijerijen. In een groot naburig woud is eene glasblazerij; 1846 inw.

ALLEPREE, zie *Alprée.*

ALLERDALE, twee wards of distr. in het gr. Cumberland, in Engeland; het eene, boven de Darwent gelegen, wordt *Above Darwent* genoemd, en heeft 28 kerspelen met 38611 inw.; het andere, beneden de Darwent, *Below Darwent* geheeten, bevat 20 kerspelen en 24040 inw.

ALLERHEILIGENRIV, riv. in de Z. Amerik. rep. Bolivia, van de westel. Cordillera's afkomende.

ALLERT, tak van de Alzette in Luxemburg.

ALLESHAUSEN, D. in het kon. Wurtemberg, Donau-kreits, opperambt Riedlingen, 1 m. van Buchau, bij het meer Feder; 1600 inw.

ALLES, zie *Alle.*

ALLESLOV, Deen. kerspel, eil. Zeeland, ambt Koppenhagen, herred Boldberg, met 33 huizen en het schoon slot Lethraborg, op de plaats van het oude Lethra of Leyve, met een schoone boekerij en tuin.

ALLESTAR, stad in het kon. Kedah, zie *Alistar.*

ALLICHAMPS, Fr. D., dep. van de Opper-Marne, arr., kanton en 1¾ m. ten N. N. W. van Vassy, aan de Blaise; met groote ijzersmelterijen; 250 inw.

ALLIGAUM, stad in Indostan, prov. Berar, distr. Nernalla, in het gebergte, ter plaatse, waar de Neergunne ontspringt.

ALLINGE, Deen. stad, stift Koppenhage, ambt Bornholm, op de N. O. kust van het eil. Bornholm, met 75 huizen en 338 inw., die eene landingsplaats en haven, visscherij en handel hebben.

ALLISON, kaap aan de N. W. kust van het eil. Chattam, ten Z. O. van Nieuw-Zeeland; 43. 42. Z. B. 180. 32. O. L.

ALLMERSPANN, (GROOT) aanzienlijk D. in het kon. Wartemberg, Jaxt-kreits, opperambt en 4 m. ten N. O. van Hall; 935 inw.

ALLOE, eil. aan de kust van Noorwegen, stift Bergen, ambt Norder Bergenhuus, voogdij Sandfiord.

ALLOTA, stad op het eil. Ceylon, zie *Alet.*

ALLOTE, stad in de Indostansche prov. Malwah, 23. 45. N. B. en 75. 38. O. L. (Greenwich), 45 Eng. mijlen N. ten W. van Oedjein; eertijds was zij de hoofdstad van een distr. en bevatte 2316 huizen, waarvan 47 door Mohamedanen en de overigen door Hindoes bewoond waren. In 1820 bevatte zij slechts nog 400 huizen.

Allouarn, (S.) groep van kleine eil. bij de N. W. kust van Nieuw-Holland, bestaande uit eilandjes, die langs de kust van De Witts-land, tusschen 12. 30. en 16. 40. Z. B. en tusschen 120 en 125. O. L. verspreid liggen.

Alloway, kleine riv. in de Vereen. Staten in Nieuw-Jersey, gr. Salem. Zij ontlast zich in de Delaware, 1¾ m. van Salem, is voor een gedeelte bevaarbaar, en heeft eenen loop van 5 m. van het N. W. naar het Z. O. met vele bogten en verscheiden watervallen.

Alloss, stad in Abyssinië, prov. Efat of Sefat.

Allues, (Les) Sard. D., prov. Tarentaise, mandement Bozel, 1½ m. ten Z. Z. O. van Moutiers; 1281 inw. Er is eene minerale bron.

Allufatty, naam ten onregte door Arrowsmith aan het door de Nederl. ontdekte Austr. eil. *Hoorn* gegeven.

Allumparva, zie *Almparva.*

Allund, kleine Indostansche stad, zie *Alend.*

Ally, Indostansche stad, in de prov. Malwah, 22. 13. N. B. en 74. 25. O. L. 5¾ m. ten N. van de Nerbuddah. Het is de hoofdplaats van een gelijknamig Pergunnah of distr., hetwelk een eigen opperhoofd heeft, 176 steden en dorpen bevat en thans onder de bescherming der Engelschen is.

Ally-mohun, Indostansche stad, zie *Aly-Mohen.*

Alm, Ned. riv., land van Altena, ontspringt 20 m. ten N. van Genderen, en vormt, met de Oostkil vereenigd, de Bleek. 2. Zie *Wijde Alm.*

Alma, twee Russ. riv., eene in de Krim, die in de Zwarte zee valt, en verscheidene watervallen vormt en schoone oevers heeft, de andere in Kamschatka, welke met twee armen in zee valt.

Almachar, Sp. vlek, prov. en 4¾ m. ten N. O. van Malaga (Grenada).

Almadenejos, eene kwikzilvermijn in Spanje, prov. Ciudad-Real (Mancha), op de grenzen der prov. Cordova, 2¼ m. ten Z. Z. W. van Almaden, 1½ m. ten N. van St. Euphemia; zij levert jaarlijks van 1000 tot 5000 kwintalen kwikzilver op.

Almadrones, Sp. vlek. prov. en 11 m. ten N. O. van Guadalaxara.

Almagro, of *Santingo de Almagro*, vlek in Peru, prov. Canete, in het dal van Chincha, in 1536 door Diego de Almagero gesticht en in het eerst eene stad genoemd.

Almaguer, stad in Columbia, dep. Cauca, prov. Los Pastos. In 1543 door Alonzo de Fuen Major gesticht op hoogten, midden in eene schoone vlakte, die veel tarw, garst en inlandsche levensmiddelen oplevert; er is eene zachte luchtsgesteldheid, want de vlakte ligt 6984 voeten boven de zee.

Almakutten, Egypt. gebergte ten N. van den Nyl.

Almavez, Sp. vlek, prov. en 11 m. ten W. Z. W. van Calataynd (Soria).

Almaningsbo, Zw. ijzerwerk, westeraslän Harad Skinsholteberg.

Almansor, riv. in Portugal, door vereeniging der Lavre en Canha, die hunne bronnen in de Alentejo hebben, comarca Evora. De Almansor scheidt, in zijn' geheelen loop, de comarca Setubal in Estremadura van de comarca Aviz, in Alentejo, en ontlast zich in den Taag; 8½ m. ten N. O. van Lissabon, na eenen loop van 6¾ m. van het Z. O. naar het N. W.

Almarcha, (la) Sp. vlek, prov. en 10½ m. Z. Z. W. te Cuenca en ¾ m. van den linkeroever van de Xucar.

Almarez, Sp. vlek, prov. en 10½ m. ten W. van Valladolid (Toro).

Almarza de Cameros, Sp. vlek, prov. en 6 m. ten Z. Z. W. van Logrono (Burgos).

Almas, (Montes de las) eene bergketen in Brazilië en eene verlenging van de Serra de Manguira. Zij strekt zich uit van het N. naar het Z., in de prov. Bahia en Minas Geraes; de Rio Parde, Rio Grande en Rio Verde hebben er hunnen oorsprong. 2. (Rio de las) riv. in Brazilië, die haren oorsprong in de Montes Pyreneös heeft, en zich, na eenen loop van omtrent 30 m., met de Maraham vereenigt en hierdoor de Tocantins vormt. 3. D., in het Braz. distr. Nova Reym, niet verre van Alves, aan de straat van Duro, met veeteelt, katoen en levensmiddelen.

Almazora. Sp. prov. en ¾ m. ten Z. Z. O. van Castellos (Valencia), nabij de zee, aan de Mijares, beroemd om zekere soort van sterk gekruide saucijzen, die door geheel Spanje vervoerd worden; 4500 inw.

Almby, Zweed. kerspel, Oerebrolän herred Oerebro, aan de Hillmaren.

Almedina, Sp. vlek, prov. en 13¾ m. ten O. Z. O. van Ciudad-Real (Mancha).

Almeida, of *Villa nova de Almeida*, Braz. vlek, prov. Espiritu Santo, op eene hoogte aan de riv. Reys Magos, oorspronkelijk door de Jezuiten voor de bekeerde Indianen aangelegd, en thans ook nog genoegzaam alleen door Indianen bewoond, met 1200 inw., die onderscheidene levensmiddelen bouwen, visscherij en handel ook in hout en potten hebben. De Indianen spreken Portugeesch. 2. D. ald., in de comarca Tappiraquia, bij den Oraguaija, geheel door Indianen bewoond.

Almelo, (Het Ambt) Ned. ambt, prov. Overijssel, kw. Twente.

Almendra, Sp. vlek, prov. en 3¾ m. ten N. W. van Zamora, bij de Esla.

Almendral, (el) Sp. vlek, prov. en 7¾ m. ten Z. Z. O. van Badajoz (Estremadura). 2. Vlek in Chili, prov. Acontagera, ten Z. van de baai van Valparaiso, een welgebouwde plaats, ongeveer een half uur lang, wel gelegen, met schoone tuinen en een slingerenden weg naar het steile gebergte; de plaats is wel bevolkt, heeft een klooster en zeehandel.

Almendros, Sp. vlek, prov. en 13¾ m. ten Z. W. van Cicenca (Toledo).

Almeria, nieuwe Sp. prov., zamengesteld uit het oostel. gedeelte van het koningr. Grenada. Zij heeft haren naam van hare hoofdpl. ontleend, en is ten W. en ten N. W. bepaald door de prov. Grenada, ten N. O. door die van Murcia, ten Z. O. en ten Z. door de Middellandsche zee; hare grootste uitgestrektheid van het N. naar het Z. bedraagt 31 m. en van het O. naar het W. 26 m. Het land is met hooge bergen bedekt, tusschen welke men vruchtbare en fraaije valleijen vindt. De kusten zijn hier en daar niet hoog, elders weer zeer steil, en vormen tusschen kaap de Gata en de punt Santa Elena de uitgestrekte baai van Almeria. De grond is in het gebergte steen- en kalkachtig. De riv., die deze prov. besproeijen, zijn klein en hebben allen daarin hunnen oorsprong. De voornaamsten zijn: de Almanzora, de Almeria en de Adra, die zich in de Middellandsche zee ontlasten. Het klimaat is zeer heet aan de kusten, die aan den Solano (een heeten wind van Afrika) blootgesteld zijn. Binnenlands wordt de lucht door bergen, die altijd met sneeuw bedekt zijn, verfrischt. Over het algemeen is er de lucht gezond en de grond zeer vruchtbaar, doch de landbouw wordt er niet ijverig beoefend. Graanbouw wordt verwaarloosd en brengt naauwelijks genoeg voor de consumptie op. Van moeskruiden wordt meer werks gemaakt, zoo ook van katoen, saffraan en den wijnstok. Men vindt er citroenen, vijgen, amandelen, granaten, olijven, pistaches, soda en galnoten in overvloed. Men delft er koper, ijzer, lood, antimonium, marmer, jaspis en albast. Van veeteelt worden schier alleen varkens en schapen gekweekt. De wol dezer laatsten wordt zeer geacht. In de gebergten is veel bijenteelt. De zijdeworm zoude er veel menigvuldiger gekweekt kunnen worden. Nijverheid is onder de bevolking niet zeer levendig. Er zijn eenige salpeter- en sodafabrijken. De vischvangst levert tamelijk veel op. Overigens zijn in deze provincie nog hammen, terpentijn en teer tot uitvoer aan te merken. De bevolking wordt op 195,505 zielen begroot. 2. Spaan. stad en hoofdpl. van de gelijknamige prov. Zie Wbk.

Almerodt, zie *Almerode* (Wbk.).

Almerswindt, D. in het hertogd. Saksen-Meinungen, in het ambt en ¼ m. Z. Z. O. van Schalkau, en 11 m. ten Z. O. van Meinungen. Men vindt er eene ijzersmelterij en een marmermolen.

Almesalga, Zweed. kerspel Jonkopingslän, herred Westra.

Almeyda, zie *Almeida*.

Almeyrim, of *Paru*, kleine Braz. stad in Portug. Guyana, bij de uitwatering van de Paru, in de Amazonen-riv., 25 m. ten W. van Curupa, zeer gunstig voor den handel gelegen. Het was oorspronkelijk een Holl. fort. Maniok, maïs, rijst en katoen worden door de inw. gebouwd. Er is ook eene aanzienlijke vischvangst. De omstreken leveren veel timmerhout op.

Almkerk en Uitwijk, Nederl. gem., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, met 1235 inw.

Almoaja, Spaan. D., prov. en 9¼ m. ten N. W. van Teruel (Aragon), 5 m. ten N. N. W. van Albaracin. Er is eene ijzermijn.

Almoerkerke, zie *Groede*.

Almoguera, Spaan. vlek, prov. Gua-

dalaxara (Madrid), 2½ m. ten W. Z. W. van Almonacid.

Almoharin, Spaan. vlek, prov. Badajoz (Estremadura), 8 m. ten N. N. O. van Merida; in de nabijheid is eene minerale bron, Carasco genaamd.

Almonacil de la Sierra, Spaan. vlek, prov. en 9 m. ten Z. W. van Saragossa (Aragon).

Almonacil q val de Saz, Spaan. vlek, prov. en 7¼ m. ten Z. Z. O. van Leon.

Almonaster la Real, Spaan. vlek, prov. en 15½ m. ten N. N. W. van Sevilla.

Almondbury, (*Almonbury* in het Wbk.) Eng. stad, in het west-riding van het gr. York, hundred van Agbrig, 1¼ m. ten Z. O. van Huddersfield. Zij is het *Cambodunum* der Romeinen en is de residentie van eenige Saksische koningen geweest. Men ziet er nog de overblijfselen van een kasteel op een bijgelegen berg; 5679 inw.

Almunge, Zweed. kersp. Stokholmerlan, herred Nardinghundra.

Almuzafes, Spaan. vlek, prov. en 4 m. ten Z. Z. W. van Valencia, 3½ m. ten N. N. O. van Alcira, nabij het meer Albufera.

Alnö, eil. in den Golf van Bothnie, aan de Zweed. kust, onder 62. 24. N. B. en 15. O. L.

Alnubasryd, Zweed. kersp. Kronobergslau, herred Kinnewald.

Alnwick, Eng. stad, gr. Northumberland, hundred Coquetdale, op eenen heuvel bij de Aln, 3½ m. ten N. O. van Rothbury. Er is een groot plein, waar wekelijks markt gehouden wordt, en een fraai en groot stadhuis. Eertijds was zij eene vesting en is in de geschiedenis van de XIe. eeuw vermaard geweest; 5927 inw.

Alobera, Spaan. vlek, prov. en 2 m. W. Z. W. van Guadalaxara.

Alobras, Spaan. vlek, prov. en 6¼ m. ten Z. W. van Teruel (Aragon).

Alocen, Spaan. vlek, prov. Guadalaxara (Madrid), 5½ m. ten O. van Almonacid, aan den Taag.

Alombo, Afrik. prov. in het rijk Congo, nog zeer weinig bekend.

Alos, 2 Frans. D. zie Wbk. bij het eene is eene loodmijn, die niet ontgonnen is, en bij het tweede eene ijzersmelterij, waartoe men het erts van Vic-Dessos bezigt.

Alou, zeeëngte tusschen de eilanden Lomblem en Pantar, in de Sundasche zee.

Alouchta, Russ. D. in Europa, gouv. Tauris, distr. en 9¼ m. ten Z. O. van Simferopol, aan de Zwarte zee. Voorheen was het eene belangrijke plaats, die nog de sporen van hare aloude pracht vertoont. Thans is dit dorp alleen om zijne bekoorlijke en schilderachtige omstreken en om zijne uitmuntende vruchten belangrijk. De inw. zijn Tartaren.

Alour, kleine stad in Britsch-Indostan, presid. Madras, voorm. prov. Carnatica, 4¾ m. ten N. van Nelor, 2 m. ten W. van de zee.

Aloysthal, D. in Moravië, kreits Olmütz, ½ m. ten Z. Z. O. van Goldenstein, 4½ m. ten N. N. O. van Schönberg. Er is eene katoenfabrijk, en men bewerkt in den omtrek eene ijzermijn, waarvan het erts in de naburige smelterijen gebruikt wordt.

Alozaina, Spaan. vlek, prov. en 9¾ m. ten W. van Malaga (Grenada).

Alpedrete, Spaan. vlek, prov. Toledo, 10 m. ten N. van Alcala de Henarel.

Alpera, Spaan. vlek, prov. en 11 m. O. N. O. van Chincilla (Murcia).

Alpercatas, (Rio das) riv. in Braziliië, prov. Maranham Zij komt van de landstreek der Tambyras-Indianen en ontlast zich in de Itapicura.

Alpeten, stad in Indostan, zie *Anagondie*.

Alphée, stroom in Morea, zie *Roufia*.

Alphen, oudtijds *Alfheim*, ook in het Wbk. als *Alfen* voorkomende, is geen vlek, maar een gering D., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. Alphen en Riel.

Alphen en Riel, Ned. gem., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, met 1560 inw.

Alphen en Rietveld, Ned. gem., prov. Holl., Z. ged., met 2656 inw.

Alphen en Oisterwijk, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. Alphen en Riel.

Alphia, distr. in het Afrik. rijk Assiantie, 14 dagreizen van de hoofdst. Assiantie; door Mooren bewoond.

Alpirsbach, Zwits. kerspel en D., kanton Unterwald, 2¼ m. ten Z. van Luzern, aan de Aa, bij hare uitwatering in het meer der vier kantons, aan het binnenste van eene baai, die ½ m. lang en ¼ m. breed is, en den naam van het *Meer van Alpenach* draagt. De kerk is fraai. Bevolking van het kerspel 1290 zielen.

Alprée, of *Alle prée*, D. in Namen, arr. Dinant, gem. Caslinne.

Alquam (Alqâm), D. in Neder-Egypte, prov. en 3½ m. van Menouf, 16 m. ten N. W. van Cairo, aan den linkeroever van den westel. tak van den Nijl. In 1798 werd het verbrand, uit weerwraak over de moordenarijen, tegen de Franschen gepleegd, die op den Nijl voeren.

Alquife, Spaan. vlek, prov. en 15⅜ m. ten O. van Grenada, 2½ m. ten Z. Z. O. van Guadix.

Alquiza, Spaan. vlek, prov. en 4 m. ten Z. Z. W. van St. Sabastiaan (Guispuscoa) en ⅜ m. ten N. W. van Tolosa.

Alroe, Deen. eil. en kerspel in het Kattegat, stift en ambt Aarhuus.

Als, zie *Alsen*. Wbk.

Alsa, Jap. prov., vorstend. Nogato, eil. Niphon.

Alsace, distr. in de Vereen. Staten, staat Pensylvanië, gr. Berkshire; 1440 inw.

Alscheid ligt niet in Luxemburg, maar in de Pruiss. prov. Neder-Rijn.

Alsdorf. Er is slechts een dorp van dien naam in Luxemb., kw. Arlon, gem. Bigouville; het andere ligt in de Pruiss. prov. Neder-Rijn.

Alse, Zweed. kerspel Karlstadlan, herred Wase.

Alsette, of *Altrig*, kleine riv. in Luxemburg, ontspringende in het gehucht la Foiret, bij het dorp Redange. Zij loopt van het Z. W. naar het N. O., voorbij de stad Luxemburg, vervolgens noordwaarts, ontvangt de Marmer bij Mesch, en ontlast zich, na eenen loop van omtrent 15 m., in de Sur, bij Ettelbruck.

Alsike, Zweed. kersp. Stokholmelan, herred Langhundra.

Alsiplace, geh. in Namen, arr. en gem. Dinant.

Alspach, Fr. D., dep. van den Op. Rijn, arr. en 3 m. ten N. W. van Colmar, kanton Kaysersberg, aan de Weiss, en aan den weg van Epinal naar Colmar. Met eene fabrijk van lijnwaden.

Alst, in Luxemburg, moet zijn *Aalst*, zie *Aalst* Wbk.

Alstead, distr. in de Vereen. Staten, staat New-Hampshire, gr. Cheshire, 13⅜ m. van Concord; 1611 inw.

Alsted, Deen. Herred, stift Zeeland, ambt Sorde, met 6000 inw. en 17 kerspelen.

Alstorf, zie *Alsdorf*.

Alta, kleine riv. in Rusland, in Europa, gouv. Pultawa. Zij ontspringt 1 m. ten N. van Borispol, loopt van het N. W. naar het Z. O. en ontlast zich in de Troubejé bij Pereïsslavle, na eenen loop van 15 m.

Altable, Spaan. vlek, in de prov. en 11 m. ten N. N. O. van Burgos.

Alta del Escudo, piek van den berg Santander, in Spanje, in de prov. Santander (Burgos), 2½ m. ten Z. Z. O. van San Vincente. Hij is door Peualver in 1801 bevonden 3894 Castillaansche voeten hoog te zijn.

Alta Gracia, stad in Nieuw-Grenada, voorheen de hoofdpl. van het land der Sutaguos, aan de Sumapaz, 16 m. ten Z. van Santa-Fé de Bogota. De landstreek brengt veel was en honig op. Twee vlekken dragen ook dezen naam, het eene in de prov. Cumana, aan de kust, ¼ m. van de hoofdstad. Het andere is in Rio de la Plata, prov. Tucuman, aan den oever der Rio Segundo.

Altaoura, kleine stad in Britsch Indostan, voorm. prov. Agrah, bij de Absin, 3⅓ m. ten N. W. van Gonalyor.

Alta vessee, Ind. distr., prov. Guseratte, gebied Gencowar, ten O. van Suratte, aan de Engelschen verpand.

Altbaimburg, Beijersch D., kreits van den Rijn, distr. Kaiserslautern, kanton Obermoschel, gelegen aan de Alsenzbach, 1 m. ten Z. Z. W. van Creutznach, en 7⅜ m. ten Z. W. van Maintz; 269 inw.

Altdorf, (Hongaarsch: *O-Falu*, Slavonisch: *Stara wes*,) Hongaarsch vlek, comit. Zips, mark Magura, bij den regteroever van de Dunasec, op de grenzen van Gallicie, 2 m. ten Z. W. van Kroscienko, met 1012 inw.

Altdorf, kersp. en D. in het kon. Wurtemberg, Neckar-kreits, ambt en ½ m. ten Z. van Boblingen, 3 m. ten N. W. van Tubingen; 1085 inw.

Alte, Portug. D., prov. Algarve, comarca en 6¼ m. ten N. N. W. van Faro. In den omtrek vindt men kopermijnen.

Altebyt, geh. in Oostvl., distr. Gent, gem. Bellem.

Altena is in Antwerpen niet bekend. 2. Voorm. sloten, een bij Almkerk, en een in Gelderland aan de Zuiderzee, ook Hulkenstein genoemd. 3. Voorm. adel. huis bij Delft, in 1573 verbrand.

Altenberg, Boheemsch D., kreits Czaslau, bij de grenzen van Moravië, ¾ m ten N. N. W. van Iglau. Er is eene aanzienlijke papierfabrijk.

Altenburg, (Carnuntam) D. in het aartshert. Oostenrijk, kreits van het Beneden-Wenerwoud, 1 m. ten W. van Hainburg. Men vindt er een oud kasteel en zwavelbaden; 680 inw.

Altenburg, Zwits. D., kanton Argovie, aan de Aar, ½ m. ten O. van Brugg, met een vervallen kasteel.

Altendorf, D. in Moravië, kreits van Olmütz, 5¾ m. ten N. N. O. van Neustadt, 3¾ m. ten O. van Schönberg, met eene fabrijk van kagchelpijpen en ijzeren gereedschappen.

Altenelf, riv. in Noorw., ontspringt aan de grenzen van Russ. Lapmarken, loopt noordw. en gaat 17 m. door een, wel met ijs bezet, doch indrukmakend dal, waarin zij 5 watervallen heeft, benevens de Altenfiord ten O. van de IJszee.

Altenfiord, of *Alteidsfiord*, eene baai op de N. kust van Noorwegen, aan de IJszee, in Finmarken, onder 70. N. B., met veel bosch aan de oevers. Aan het binnengedeelte dezer baai zijn hooge bergen, waarvan de hoogste denzelfden naam voert, en 333 toises boven de zee verheven is.

Altenhoven, zie *Viville*.

Altenkirchen, Pruiss. vlek, prov. Berg en Kleef regdst. Kleef, kreits en 2¾ m. ten Z. Z. O. van Gelderen, met fabrijken van zijden stoffen, zijden linten, lakens en lijnwaden.

Altenkrempe, Deen. kerspel, hertogd. Holstein, in de adellijke distr.

Altenkunstadt, Beijersch D., kreits van den Op. Main, presid. van den Witten Main, bij de zamenvloeijing van den Main en den Witten Main, 7 m. ten N. O. van Bamberg: 800 inw.

Altenmarkt, vlek in het hertogd. Stiermarken, in de Oostenr. Staten, kreits en 13 m. ten N. W. van Brusk, 8¼ m. ten N. O. van Rottenmann, met vele ijzersmelterijen, eene steenkoolmijn en 188 inw.

Altergültz, Pruiss. D., in de prov. van de Neder-Rijn, regdst. en 7¾ m. ten Z. Z. W. van Coblentz, kreits van Simmern, met verscheidene loodmijnen, die eenig zilver bevatten, kopermijnen en eene ijzersmelterij; 396 inw.

Alter-do-Cham, Braz. stad, prov. Para, distr. Tapajonia, voordeelig aan de Tapojoz, bij hare uitwatering in de Amazonen-rivier, 6½ m. ten W. van Santarem gelegen. Gedeeltelijk is zij door Indianen bewoond, die caçao bouwen.

Alter-do-Chao, Portug. vlek, prov. Alentejo, comarca en 11¾ m. ten N. N. W. van Villa Viçosa, aan de Avis, 5¼ m. ten W. Z. W. van Portalegre gelegen. Het is met oude muren omringd en heeft een vervallen kasteel; 1960 inw.

Altersweilen, Zwits. D., kanton Thurgau, 1½ m. ten Z. Z. W. van Constance; het kersp. telt 1900 inw. van de Hervormde Godsdienst. Het is vermaard door de overwinning der Zwitsers, in April 1799, op de troepen van Keizer Maximiliaan I behaald.

Altewiese ligt niet in Luxemburg, maar in het Fr. dep. van den Moezel.

Altforst, of *Oud-Voorts*, lees *Oud-Voorst*.

Althorphe, drie Austr. eil. bij Nieuw-Holland, niet ver van Kaap Spencer gelegen, en door de Franschen *Vauban* genoemd. Men vindt er de Mont Brown. 32. 30. Z. B. 115. 1. O. L.

Althoesselt, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Hoesselt.

Althoy, Zweed. kersp. Halmstadlän, herrad Fauras.

Althutten, Boheemsch D., kreits Rakonitz, 6 m. ten W. Z. W. van Praag, met eene aanzienlijke ijzermijn.

Altiaux, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Gentinnes.

Altière, D. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Maulde.

Altikhan, of *Arkithan*, kleine Turk. stad in Azië, in Caramanië, sandsch. Ac-cheher, aan den regteroever van den Okkar, 18 m. ten N. W. van Konich, 30 m. ten Z. O. van Afioum-Carahissar, in eene bergachtige landstreek met goede weiden.

Altinge, Ned. D., prov. Drenthe, gem. Beilen.

Altingen, D. in het kon. Wurtemberg, Schwarzwald kreits, ambt en 1¾ m. ten Z. O. van Herrenberg, aan de Hommer. Er wordt veel kirschwasser gestookt; 914 inw.

Alto, of *Aïto*, Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandsch. Janina, aan den regteroever van de Fidari, 5 m. ten W. N. W. van Lepante. Het is de hoofdpl. van eene jurisdictie.

Altobar, Sp. vlek, prov. en 1¾ m. ten Z. Z. W. van Leon (Valladolid).

Alton, een vlek in de N. Amerik. Vereen. Staten, staat Illinois, gr. Madison, aan den Mississippi, 1 m. boven zijne zamenvloeijing met den

Missouri. 2. Distr. in de Vereen. N. Amerik. Staten, staat New Hampshire, gr. Strafford, aan het einde van het meer Winnipiscogee (of Ouinnepiscogee), 8 m. ten N. van Concore; 2058 inw.

Altopascio, Tosk. vlek, prov. en 8¼ m. ten W. van Florence, aan den O. oever van het meer Bientina, 2¾ m. van Pescia.

Altot, N. Amerik. eil., tot het gebied van Florida behoorende, door de Seminolen bezet, weinig bekend.

Altrahlstedt, Deen. kersp., hertogd. Holstein, ambt Trittau, met een kopermolen.

Altrier, geh. in Luxemburg, kw. Grevenmacheren, gem. Bech.

Altrig, riv. in de Zuid. Nederlanden, zie *Alsette.*

Altsalm, zie *Vielsalm.*

Altsattel, Boh. D., kreits en 1 m. ten Z. W. van Elnbogen, met zwavel-, aluin- en vitrioolfabrijken.

Altscheid is maar één D. en gem. in Luxemb. Het andere in de Pruiss. prov. Neder-Rijn.

Altscheuer, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Altshausen, aanzienl. D. in het kon. Wurtemberg, kreits van den Donau, ambt en 2¼ m. ten Z. Z. O. den Saulgau en 3¾ m. ten N. N. W. van Altdorf; met een kasteel, dat eertijds een kommandantschap van de Teutonische orde was. 821 inw.

Altstadt, Fr. D., dep. van den Neder-Rijn, arr., kanton en ½ m. ten Z. O. van Weissemburg, aan den regteroever van de Lauter, die de grenslinie tusschen Frankrijk en de Beijersche Rijnprov. uitmaakt. Er wordt veel turf gestoken; 650 inw. 2. Moravisch vlek in den kreits en 14¾ m. ten N. van Olmütz, aan den voet van den Schönberg. Er is eene loodmijn en eene antimoniemijn. Het behoort tot de heerlijkheid Goldstein; 1175 inw. 3. Of *Alte Gestad*, klein eiland in het Waldstetter-meer, in Zwitserland, 1¼ m. ten Z. O. van Lucern, nabij den Meggenhorn. Hier werd door den Abt Raynal een marmeren obelisk van 40 voet hoogte, ter eere van de drie grondleggers der Zwitsersche vrijheid opgerigt. In 1796 werd dit gedenkteeken door den bliksem vernield.

Altstadt-Rotweil, Wurtemb. D., Schwarzwaldkreits, opperambt Rotweil, ¼ m. van dat vlek; 1600 inw.

Altstadt, Morav. D., kreits en 9¾ m. ten W. N. W. van Olmütz, 1 m. ten N. N. O. van Tribau, met eene minerale bron.

Altuna, Zweed. kersp. Westeräsleën, harred Simtuna.

Altun Ili, Turk. stad, sandsch. Dukagin, aan eenen tak der Witte Drin.

Altweert, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Weert.

Altwies, geh. in Luxemb., kw. Grevenmacheren, gem. Monsdorf.

Altuschie, Chin. stad, land Turfan, khansch. Kaschgar, met eenen vlakken omtrek, waarin veel rijst geteeld wordt.

Altzingen, D. in Luxemburg, kw. Luxemburg, gem. Hesperange.

Aluccia, kaap aan de O. kust van Vulcano, een der Liparische eil., 6 m. ten N. W. van Kaap Bianco, in Sicilië.

Alumbres, Sp. D., prov. Murcia, bij den oever der zee, 1 m. ten Z. O. van Carthagena. In de omstreek zijn loodmijnen.

Alumchun, of *Eidalla*, Indost. stad, prov. Allahabad, aan de Junna, met veel nijverheid in katoenen en wollen stoffen.

Alunda, Zweed. kersp. Upsalalän, voogd. Oland.

Alvar, Braz. riv., tak van de Xingu, in het distr. of comarca Arinos.

Alvarens, of *Cahissara*, kleine Braz. stad, prov. Solimoëns, aan een meer nabij de Solimoëns. 30. 11. Z. B. 67. 10. O. L. De inw. zijn Indianen, die cacao en salsaparilla aankweeken. Deze stad werd in 1758 gebouwd, en stond eertijds aan den oever van het kanaal, waardoor de Hyapora met het meer Amana gemeenschap heeft.

Alvarez, vlek op het eil. Cuba, jurisdictie der 4 steden, 25¾ m. ten N. W. van Trinidad, en 47 m. O. Z. O. van Havannah.

Alvaux, drie geh. in Namen, arr. Namen, gem. Mazy, gem. Bossière en gem. Biesme.

Alveingne, geh. in de prov. en arr. Namen, gem. Biesme.

Alvellos, kleine Braz. stad, prov. Solimoëns, distr. Coary, aan eene groote baai, 4 m. boven de uitwatering van de Coary, waarvan zij eertijds den naam droeg. De inw. planten cacao, salsaparilla en copahu, maken aardewerk en weven katoenen lijnwaden.

Alver, groote stad in Indostan, in

de staten der Radjpoets, voorm. prov. Agrah, 20¾ m. ten N. W. van Buhrrhetpoor.

Alverca, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 4¾ m. ten Z. O. van Françoso.

Alves, Schotsche parochie, in het gr. en ¾ m. ten W. van Elgin, met steengroeven; 947 inw.

Alvito, (*Alviso* in het Wbk.) kleine Napelsche stad, prov. Terra di Lavora, hoofdpl., kanton, distr. en 2¼ m. ten Z. O. van Sora, aan de helling van eenen berg, in gezonde lucht. Men vindt er een uitmuntend hospitaal en verscheidene andere gestichten van liefdadigheid. 2. Aanzienl. Portug. vlek, met een oud kasteel, prov. *Alentejo*, comarca en 6½ m. ten N. van Beja, aan de Alvita; 2045 inw.

Alvoco, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 11 m. ten W. Z. W. van Guarda.

Alvöe, eil. aan de W. kust van Noorwegen, onder 60. 36. N. B. en 22. 30. O. L.

Alwernia, Poolsche abtdij, woiwod. en 6¾ m. ten W. van Krakau.

Alxaraque, of *Alfaraque*, Sp. vlek, prov. en 1¼ m. N. O. van Huelva (Sevilla).

Aly-bec, kleine Turk. stad in Azië, in Caramania, sandsch. en 12 m. ten Z. O. van Konieh, tusschen de Talbali en de Tchorchembeh.

Aly-bender, (Eng. *Alibunder*) Indostansche stad in het land van Sindia, prov. Moeltan, 22¾ m. ten Z. O. van Tattah. 24. 24. N. B. Er is veel handel in kameelen.

Aly-gonndje, (Eng. *Allygunge*) stad in Britsch Indostan, in het Soebah en 13¾ m. ten Z. W. van Oude. 2. stad in Britsch Ind. distr. en 14⅓ m. ten N. O. van Pourneah, prov. en presid. Bengalen, aan de groote Conki. 26¾ m. ten N. O. van Agrah en 9⅓ m. ten N. W. van Ferruck-Abad.

Aly-mohen, (Eng. *Ally-Mohun*) stad in Indostan, voorheen in de staten van Holkar, thans eene Britsche bezitting in de voorm. prov. Malwah.

Aly-nagrem, (Eng. *Allinagrum*) stad in Britsch Indostan, voorm. prov. Carnatic, 9⅓ m. ten N. van Outimalym.

Aly shah-albas, Perz. vlek, prov. Irak, in eene vlakte tusschen verscheidene riv. 7 m. ten W. van Tcheran. Er zijn 260 huizen.

Alzaga, Sp. vlek, prov. en 6½ m. ten Z. Z. W. van S. Sebastiaan (Guipuscoa), ¾ m. ten O. Z. O. van Villa Franca.

Alz-hausen, Beijersch D. met een kasteel, Opper-Donau-kreits, voorheen een vrij rijksdorp, 2¼ m. ten N. N. O. van Augsburg; 1600 inw.

Alzia, klein eil. in de zee van Marmora, zie *Afzia*.

Amaba, Jap. distr., rijk Bugo of Froosi, eil. Ximo. 2. Jap. Prov. in het vorstend. Owari, eil. Niphon. 3. Prov. aldaar, vorstend. Kuno-Kuni, eil. Niphon. 4. Stad, zie *Amabo* Wbk.

Amacuso, (Wbk. *Amacusia*) of *Amakoeza*, Jap. eil., een gedeelte uitmakende van het vorstend. Fingo; het bevat eene stad nabij de kust van het eil. Ximo. De Christelijke Godsdienst heeft er groote vorderingen gemaakt, en de zendelingen hebben er eene drukkerij opgerigt. 32. 9. N. B. 148. 2. O. L.

Amadiah, vorstend. in Kurdistan, in Turksch Azië, pachalik Chehrezour. Het land is vruchtbaar in wijn, granen en vruchten. Men bouwt er ook tabak, en er zijn eenige loodmijnen, die bearbed worden. De Vorst is een der magtigsten en rijksten van Kurdistan. Hij heeft de waardigheid van Pacha met twee paardestaarten en houdt zijne residentie te Amadiah. 2. Hoofdst. van het gem. vorstend., op eenen hoogen berg, 12 m. ten O. van Djezireh en 25 m. ten N. N. W. van Mossoul. Men vindt er eene oude moskee, verscheidene scholen, een Armenisch klooster, eenige badhuizen, een' put in de rotsen, ter diepte van 264 voeten gegraven, en 600 huizen.

Amafa, Jap. stad, op het eil. Niphon, prov. Kadsusa, 22 m. ten Z. O. van Jedo.

Amafau, Afrik. distr. van het rijk Ahanta, in Assiante, rijk in goud, dat in quarz voorhanden en gebroken moet worden, om het goud te winnen. 2. Stad, in voorn. distr. gelegen.

Amagasaki, versterkte Jap. stad, vorstend. Farima of Banssu, eil. Niphon, aan de kust, met eene citadel.

Amager, zie *Amak*. Wbk.

Amahoy, stad op het eil. Ceram, in den Molukschen Archipel, aan de gelijknamige baai gelegen. 5. 26. Z. B. 126. 50. O. L.

Amain, stad in Britsch Indostan, voorm. prov. Agrah, ten Z. van Tchemboul (Djumboel), 14¾ m. ten O. van Golalijor (Gwallior).

Amaja, Jap. distr. en stad, vorstend.

Kabsusa, eil. Niphon, aan de Stille Zuidzee.

Amajura, riv. in de Vereen. Staten, in Florida. Zij ontspringt ten N. van Rostown en ontlast zich in den golf van Mexiko, waar zij de baai van St. Joseph vormt, onder 28. 15. N. B. Zij loopt omtrent 40 m. van het N. naar het Z., en is 10 m. van hare uitwatering 1¼ m. breed.

Amakirrima, een der Lieu-Kieu-eil. in de Chines. zee. 26. 16. N. B. 144. 50. O. L.

Amakoesa, zie *Amacuso*.

Amaku, stad aan de kust van Guinee, tusschen Cormantine en het dorp Missam, op 5. 13. N. B. 3. 22. L. van Parijs. 2. D. in de nabijheid der vorige stad, sterk bevolkt, met alle levensmiddelen, goud en ivoor, doch gebrek aan water. De sterke Negers zijn goede zeelieden.

Amakusa, zie *Amacuso*.

Amalakva, riv. in Siberië, in Jakutsk, distr. Jigansk, die na eenen loop van 200 wersten in de IJszee valt.

Amalakan, of *Conception*, een der Marianna-eil., 2¼ m. in omtrek. 18. 4. N. B. 183. 4. O. L.

Amalapoor, Ind. stad, voorm. prov. der noordel. Sirkas, aan eenen arm van de Godavery, 19 m. O. N. O. van Masalipatain. 16. 25. N. B. 79. 38. O. L. 4¼ m. van deze stad is een smal meer, van 2 m. lengte, waaruit des zomers, wanneer er bijna geen water in is, een onaangename zwavelstank opstijgt, en waaruit ook zwavel getrokken wordt. Amalapoor heeft uitmuntende lakenfabrijken.

Amambahy, bergketen in Brazilië; zij strekt zich uit van het N. naar het Z., in het zuidelijk gedeelte van de prov. Mato Grosso, en in het noordel. gedeelte van Paraguay, en vereenigt zich ten N. aan de Serra Galhano, en ten Z. aan de Cordillera van Maracafja; van deze keten ontspringen eene menigte rivieren.

Amamfie, een landsch. in Op. Guinee, kon. Ahanta, op de Goudkust. Het wordt aan de westzijde door de Ancobra besproeid.

Amana, riv. in Columbia, in Caracas, staat Cumana. Zij ontspringt aan den voet der Bargantijnsche bergen, en naar het O. stroomende, ontlast zij zich, na eenen loop van 3¼ m., in de Guarapiche. Aan hare oevers ligt een vlek van denzelfden naam 23 m. ten Z. Z. O. van Cumana.

Amanhea, ook *Bein-a Bien* en *Appollonia* genoemd, een klein Afrik. rijk aan de kust van Guinee, tusschen de riv. Assini en Ancobra, ongeveer 20 Eng. m. lang, 4 Eng. m. breed. Het land is vruchtbaar, de grond bestaat uit roode klei, doch die op sommige plaatsen door verrotte planten enz., in zwarte aarde veranderd is. Een uur van de zee is een groot meer, dat door eene uit Chamats gevlugte volkplanting omwoond wordt. Van Apollonia tot Aura, is het land heuvelachtig en met struiken en lage boomen bezet, bij de steden vindt men bebouwde plaatsen. Het land brengt rijst, gierst, peulvruchten, yams, suikerriet, maïs, kokos en andere palmen voort, die noten, wijn en olie opleveren. In de bosschen zal waarschijnlijk hout voor scheepsbouw zijn. Hier vindt men bij hoopen oliefanten, buffels, gazellen, apen en zeer veel vogels. De Negers hebben rundvee, schapen en geiten; paarden of ezels ziet men er niet. De handel is er moeijelijk door het gebrek aan havens en landingsplaatsen en de hooge branding aan de kust. De toegang is vrij, aan belastingen is men er niet gewoon, elk koopman geeft slechts, zoodra hij zijne zaken begint, den Koning een geschenk, hetwelk jaarlijks herhaald wordt. Men voert er rijst, peper, palmolie, ivoor en goud uit, waarvoor kruid, schietgeweer, lood, ijzer, tabak, Engelsche en Indische fabrijkwaren ingevoerd worden. De inw. zijn vlug, goed opgegroeid, zonder de dikke lippen en platte neuzen der Negers. Een willekeurig Koning, die duizend gewapende manschappen houdt, beheerscht het land. Mannen en vrouwen zijn goed gekleed, met koralen, en andere sieraden om het lijf, den hals en de gewrichten. Amuletten en gouden sieraden hangen in hunne haren, welke zij op verscheidene wijzen sierlijk vlechten, en met houten en ivoren spelden en kammen opsteken. Zeer gezocht is eene soort van kogels, *Agaddie* genoemd, die men als een behoedmiddel tegen tooverij beschouwt, en tegen goud opweegt; zij komen uit het binnenland. 2. Of *Ja-Mijnheer*, stad aldaar niet ver van Kaap Apollonia. De Engelschen hebben hier een fort.

Amanapoora, een fort op het eil. Ceylon, 4 m. ten W. van Candia, op den top van een' steilen berg, bijna

2000 voet boven de oppervlakte der zee. Het bestrijkt het geheele omliggende land. De lucht is er zeer gezond. Aan den voet van den berg is een Britsch kampement, digt bij een aanzienlijk D. met een bazar.

Amanatsk, Russ. vlek in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 6½ m. W. N. W. van Boegoeroeslan.

Amanbai, riv. in Paraguay; Zij ontstaat uit de Rapazes en de Raparigas, die in het gebergte Amanbahy ontspringen; zij loopt naar het Z. O., besproeit het land Parama juist onder den keerkring, tegenover het groote eil. Salta, na eenen loop van 12 m. van het N. N. W. naar het O. Z. O.

Amand, (St.) prov. Antwerpen, lees *St. Amands*.

Amand, (St.) geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Villers-St. Amand. 2 geh. in O. Vlaanderen, distr. Gent, gem. Gavere.

Amanda, een fort in de Vereen. Staten, aan de Glaize, Staat Ohio, 37 m. ten N. W. van Columbus, tusschen de forten Jennings en St. Maria. 2. distr. van de Vereen. Staten, staat Ohio, gr. Fairfield; 1221 inw.

Amandsberg, of *Mont St. Amand*, geh. in O. Vlaanderen, distr. Gent, gem. Oostakker.

Amanfie, stad in Assiantie, rijk Adampi, distr. Amina.

Amanningen, klein Zweed. meer Westeråslan.

Amanting, stad als boven, distr. Bouroum.

Amaonas, stad in Nieuw-Grenada, prov. Mainas, 12 m. N. O. van St. Joachim d'Omaguas, bij de vereeniging van de Nanay en de Hagay, niet verre van de Amazonen-riv.

Amapoor, kleine stad in Britsch Indostan, presidentsch. Bengalen, prov. en 21 m. ten N. O. van Agrak.

Amara, tak van de Aluta in Walachyë.

Amarabad, of *Amravitty*, kleine stad in Indostan, in de staten van de Nizam, prov. en 26 m. Z. Z. O. van Hyderabad.

Amarakots, hooge berg aan de O. zijde van het eil. Madagaskar.

Amaralik fiörd, eene baai aan de W. kust van Groenland, distr. Gudhaab, 64. 30. B. 52. 5. W. L.

Amarassi, een der grootste rajasch. op het O. Ind. eil. Timor, van de Nederl. afhankelijk, waar de Raja den grootschen titel van Keizer voert, en in wiens staten het witte sandelhout gevonden wordt. 2. D. in voorn. rajasch. residentie van het opperhoofd, die schatting betaald aan de Nederlanders, welke hier timmerhout komen halen.

Amari, Turk. distr. op het eil. Candia, sandsch. Retimo, geheel bergachtig, ten Z. van den Psiloriti, met eene kleine vlakte, bewoond door Abadioten, eene volkstam van 4000 zielen, die landbouw en veeteelt hebben, en bijzonder gevaarlijk zijn voor de schepen, die in het gezigt hunner dorpen de zeekust naderen. Zij hebben echter slechts kleine boten. 2. Vlek in voorn. distr. ten Z. van den Psiloriti.

Amaro, (St.) kleine Braz. stad, prov. Bahia, distr. Sergipe, weinig bevolkt en met gering handelvertier, maar fraai gelegen, ¼ m. N. en tegenover de vereeniging van de Sergipe met de Cotindiba. 2. een fraai D. in Brazilië, prov. Rio Grande do Sul, aan den regteroever van de Jacahy, 3 m. W. van Freguezia Nova, 8 m. ten O. Rio Parde. Er is eene fraaije kerk. 3 Zie *Angra de los Reyes* Wbk.

Amas, Ned. D., moet zijn in Luik, distr. Hoei, gem. Ocquier.

Amaseno, kanaal in den Kerkel. Staat; het is eene afleiding van de gelijknamige riv. Het loopt uit de omstreken van Fossa Nova en van het begin der Pontinische moerassen, beneden Liperno, tot naar Uffento, nabij de *Via Appia* (Appische weg), tot eene uitgestrektheid van 2½ m. Dit kanaal, hetwelk hoofdzakelijk tot droogmaking der moerassen aangelegd is, kan met schuiten bevaren worden.

Amasia, of *Amerchia*, eene Arabische woestijn in Yemen, tusschen Saade-Hachid en Bekyl. In het midden dezer woestijn vindt men de kleine fontein van Birket Soidan, bij welke de reizigers des nachts vertoeven of rust houden.

Amasieh, sandsch. in Turk. Azië, pachal. Siwas; het is een bergachtig land; op de heuvelen worden vele moerbezie-boomen en in de valleijen koren, rijst en vruchtboomen gekweekt. Ook vindt men er, in de nabijheid van Haduktchaï, loodmijnen, waarvan het erts met zilver vermengd is.

Amasieh, hoofdstad van gemeld sandsch., zie *Amasia* in het Wbk.

Amasoo, Afrik. stad in Assiantie,

rijk Adampi, distr. Dankarat.

Amat, eil. in den grooten Oceaan.

Amat, Russ. riv. in Europa, gouv. Lijfland, distr. Wenden. Zij ontspringt nabij het D. Aoule, loopt naar het W. en ontlast zich in de Aa, 2 m. boven Wenden, na eenen loop van 11½ m. Er worden eenige parelen gevischt.

Amatan, D. in Midden-Amerika, prov. Chiapa, distr. Cuidad-Real.

Amatansk, een der Negho- of Adreamowsche eilanden, door 17 Aleuten bewoond.

Amatenango, D. in Midden-Amerika, prov. Chiapa, distr. Cuidad-Real.

Amatitan, meer in Midden-Amerika, in het midden der prov. Guatimala, omringd van hooge en schoone bergen, volgens haefkens 3 m. lang en 1 m. breed, het voorziet de hoofdstad, van welke het 5 m. verwijderd is, van visch en geeft water aan de riv. Michatoijat en de haven van Istapa of van Independencië. 2. D. aldaar in eene enge vallei, waar gewoonlijk de rijke familiën uit de hoofdstad de maanden April en Mei doorbrengen, om zich in de riv. te baden, en het landleven te genieten. Hierbij ligt de vulkaan Pacaya.

Amay, gem. in Luik, distr. Hoei, bevat met de onderh. 2270 inw.

Amayuelar de Abaxo, Sp. vlek, prov. en 4½ m. van Palencia (Toro).

Amáyuelas de Arriba, Sp. vlek, prov. en 4½ m. van Palencia (Toro.)

Amba, is de naam, die de Abyssiniërs aan de rotsen in het land Tigre geven; zoo heeft men daar de Amba Gideon, Amba Daret en anderen; volgens Salt is de beschrijving van Bruce van deze rotsen overdreven.

Amba antas, berg in Abyssinië, land Tiger, prov. Walkayt.

Ambacht van dorp, zie *Dorppolder.*

Ambadorho, Abyss. D. in het Kon. Amkara, nabij den oorsprong van de Caza, omtrent 26 m. Z. O. van Gondar.

Ambaena, Afrik. pl. aan de O. kust, land der Samaulis, voorheen *Adel.*

Ambakizen, Abyss. vlek, niet verre van Kessem, eene prov. van Amhara, 20 m. Z. O. van Mariam.

Ambakauco, stad in Abyssinië, land Tigre, prov. Walkayt, distr. Dixan.

Ambalija, Afrik. stad in Sudan, land Wadey of Borgu, weinig meer dan bij naam bekend.

Ambar, golf in Mexiko, in het schiereil. Yukatan, aan de Honduras-baai.

Ambara, kleine stad in Indostan, in den staat van den Nizam, prov. Bezar, 9½ m. O. N. O. van Elitschpour.

Ambatimenes, bergketen op Madagaskar; zij loopt van het N. naar het Z., in het binnenste van het eil., hetwelk zij in het W. en O. gedeelte afzondert. Ten N. is zij met het Roode Gebergte verbonden en ten Z. loopt zij in verscheidene takken naar de Z. punt van het eil. af.

Ambel, Sp. vlek, prov. Saragossa (Aragon), 2 m. Z. W. van Borja.

Amber, of *Ambergurh*, stad in Indostan, in de staten der Radjpoets, (of Radjpoetana) en prov. Adjmier, aan de Paliar, 2 m. ten N. O. van Djeypoer, 26. 57. N. B. 93. 20. O. L. Er zijn fraaije gebouwen en eene waterleiding. De stad is verdeeld in Oud- en Nieuw-Amber. Eertijds was zij de residentie van den Radja van Djeypoer.

Amberg, een der hoogste bergen in het Zweed. Linkopingslän.

Ambergurh, zie *Amber.*

Ambiornary, Zweed. kersp. Elfborgslän, hared. Kinds.

Ambit, een der kleine Philippijnsche eil., tot de prov. Batangas behoorende; zeer vruchtbaar.

Ambitah, kleine stad in Indostan, presid. Bengalen, prov. en 28 m. N. van Delhy, op de grenzen van de staten der Seykhs.

Ambite, Sp. vlek, prov. en 8½ m. O. Z. O. van Madrid (Toledo).

Amblauw, bij anderen *Amblio*, eil. in den Molukschen Archipel, een weinig ten Z. O. van Boeroe, 3. 56. Z. B. 164. O. L. Het heeft ongeveer 3 m. omtrek en is eene onderhoorigheid van Amboina. Het land brengt naauwelijks zoo veel rijst voort, als de 2000 inw. behoeven, maar heeft sago en veel visch, het was voorheen sterker bevolkt, doch werd dikwerf, en wel het laatst in 1765 door de Papoes uit N. Guinee uitgeplunderd en de meeste inw. weggevoerd.

Ambly, moet zijn in Namen, arr. Dinant.

Amboeng, zie *Amboong.*

Amboina. Het gebergte van dit en de meeste Moluksche eil. bestaat grootendeels uit graniet, de lucht is er, over het algemeen, zeer gezond, de grond vruchtbaar, doch de rijstbouw weinig beoefend, omdat men voornamelijk kruidnagelen teelt. Sedert de verordening van 1824 is deze

teelt vrij (en de extirpatie overal afgeschaft) mits het product tegens een' billijken prijs aan het Gouv. geleverd worde. De kostbare houtsoorten, schoone vogels (kakatoes, papegaaijen, loeries, paradijsvogels, kroonduiven, parelhoenders, enz.), alsook de ongemeen fraaije schelpdieren, behooren tot de merkwaardigheden van het eil. Het product der kruidnagelen wordt door elkander jaarlijks op 250 à 300,000 ℔ geschat. Een der voornaamste producten is de sago. Koffij en indigo worden met goed gevolg op Amboina geplant. Ook worden hier de kostbare Moluksche oliën (onder anderen de bekende kajoepoeti-olie) verzameld. 3. 41. 4. Z. B. 145. 47. O. L. Zie verder Wbk.

Amboina, of beter *Ambon*, de hoofdst. van het eil. Amboina, aan eene baai gelegen. Zie verder Wbk. en leze aldaar voor Halong, *Hitong*.

Ambolon, een der Philippijnsche eil., bij de Z. kust van Mindanao. 12. 10. N. B. 139. 3. O. L.

Ambooa. Zie *Amboah* in het Wbk.

Amboong, of *Amboeng*, eene stad op de N. W. kust van Borneo, met eene ruime en gemakkelijke haven. 6. 16. N. B. 134. 14. O. L.

Amboor Amboer, eene fraaije en welgebouwde stad in Ind., presid. Madras, prov. Carnatica, 39 m. W. Z. W. van Madras, 12. 49. N. B. 96. 26. O. L. Zij ligt niet verre van Palaour en is door tamelijk hooge bergen omringd. De heuvelen zijn met kokos- en dadelboomen bedekt. De omstreken brengen tabak, rijst en vruchten voort en de inw. maken veel kajoepoeti-olie. In de nabijheid een sterk fort op eene rots.

Ambora, stad in Indostan, staat en 14 m. Z. O. van Nagpoor aan de Vain Gunga. 21. 7. N. B. 77. 44. O. L.

Amboul, of *Emboel*, een groot D. in Senegambia en hoofdpl. van het Kon. Cagor. 43 m. N. O. van Goree.

Amboule, dal op het eil. Madagaskar, prov. der Antaximen; vruchtbaar, met veel ijzer en goede weiden.

Amboule-bi, of *Amboulou-ebe*, groote plaats op Madagaskar, bij bovengem. dal, met heete bronnen.

Ambourou, Afrik. stad in Senegambie, rijk Baol.

Amboy, eene baai in de Vereen. Staten, staat New-Jersey, tusschen het Staten-eil. en de punt van Sandy Hock. Deze baai is 5 voet diep en 4¼ m. breed. 2. D. in de Vereen. Staten als boven, met 60 huizen.

Ambragio, (Sta.) Sardin. D., prov. Susa, mand. Avigliana, 6 m. W. N. W. van Turyn, nabij de Doire, aan den voet van eene rots, op welke de vermaarde Abdij van St. Michael gebouwd is. Er is eene prachtige kerk; 1045 inw.

Ambre, de Noordelijkste kaap of landpunt van Madagaskar, 12. 2. Z. B. 67. 31. O. L.

Ambrim, eil. in den grooten Oceaan, in den Archipel der Nieuwe Hebriden; het heeft 21 m. omtrek en bevat eenen werkzamen vulkaan. De grond is vruchtbaar en welbebouwd, 16. 9. 30. Z. B. 185. 31. 21. O. L.

Ambriz, riv. in Neder-Guinee, in het Kon. Congo. Zij ontspringt omtrent 15 m. ten N. O. van Pemba, en heeft eenen loop van 90 m. naar het W. Bij hare uitwatering in zee vormt zij eene kleine baai, waar de schepen ten anker kunnen gaan. Eene zandbank, die zich naar het N. O. uitstrekt en eenen vrijen doorgang aan de Z. kant overlaat, maakt van deze baai eene soort van reede, waarvan de ingang eenige voorzigtigheid vereischt.

Ambsen, Ned. buurt, prov. Gelderl., hoofdsch. Lochem, schoutambt Laren.

Ambt van kool, zie *Kool*.

Ambuella, stad in Congo, prov. Bahia, weinig bekend.

Ambula pascha, zie *Ampelepe*.

Amchue, kleine riv. in Opper-Guinee, op de goudkust. Zij ontspringt op eenen berg van het Kon. Assin, en loopt bij het Kon. Fanti in zee uit.

Amdk, volgens Labarthe een der binnenlanden van Afrika, door de Mahis bewoond.

Amdjerah, amjerah, stad in Britsch. Indostan, prov. Malwah, 19 m. Z. W. van Oedjein. 22. 38. N. B. 92. 50. O. L. Deze stad was eertijds de hoofdpl. van een klein gebied, dat in de staten van Holkar besloten (geënclaveerd) was.

Ameatie, stad in Indostan, in de staten van den Soebahdar van Oude, prov. Oude, 13¼ m. N. O. van Manekpoor, 26. 8. N. B. 99. 26. O. L.

Amedial, Portug. D., prov. Alentejo, comarca en 8¼ m. N. O. van Evora, 1 m. ten N. van Estremos. Het is vermaard wegens de overwinning der Portugezen in 1763.

Amée, geh. in Namen, arr. Namen,

gem. Dave.

Ameha, zie *Klein Popo*.

Am-eis, D. in het kon. Illyrië, gouv. Laybach, kreits Klagenfurth, 4 m. ten O. van Völkermarkt, aan den weg van Klagenfurth naar Marburg, en aan den linkeroever der Drave. Er is eene ijzersmelterij.

Amel behoort niet tot Luik, maar tot de Pruiss. prov. Neder-Rijn, zijnde in der tijd met het geheele distr. Malmedy aan Pruissen overgegaan.

Ameland. Thans is Ameland geen bijzonder eigendom van het Huis van Oranje meer. Het is ten W. en N. door duinen beschermd, welke echter op sommige plaatsen zeer smal zijn, ten Z. heeft men dijken, die echter alleen bij zeer hooge vloeden van dienst zijn, het overige wordt van tijd tot tijd overstroomd, welk land eene gemeene weide is. Er wordt ook rogge, haver, garst, enz. geteeld, binnendijks heeft men goed hooiland en er worden veel paarden gefokt, die met het horenvee voornamelijk naar Vriesland gehaald worden, door de Vriezen, die hier komen koopen. De overstrooming van 1825 heeft hier veel schade aangerigt. Zie verder het Wbk.

Amelenberg, of *Kleine Warande*, boerenwoning in de prov. N. Braband, ¾ u. ten N. van Breda. Te voren een eigendom der Heeren van Breda.

Amelieth, Hanov. stad in het vorstend. Göttingen, ambt en ⅓ m. ten N. van Nienover. Men vindt er eene aanzienlijke spiegelfabrijk en een aantal ijzersmelterijen; 450 inw.

Amelochqo, Grieksch D. op het eil. Andros, een der noordel. Cycladen.

Amelroy, zie *Amerzoden*.

Amelsdorp, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Waltwilder.

Amelyk, Aziat. riv. bij Astrakan.

Amen moet in het Wbk. lager staan.

Amendolaija moet in het Wbk. hooger staan, lees ook *Calabria Citra*.

Amenia, distr. der Vereen. Staten, gr. Dutchefs, in den staat New-York, 3114 inw., met eene marmergroeve.

Amen's cave, eene ontzettend groote spelonk in de Vereen. Staten, ongeveer 6 m. van Staunton, staat Virginia. Men ziet er zeer zonderlinge stalactiten. Eene der afdeelingen wordt de *Zaal van* Washington genoemd.

Amer, Ned. riv., die uit de vereeniging van den Dongen met de van Heusden komende Oude Maas ontstaat, bezuiden het Biesbosch heenstroomt en zich in het Hollandsch Diep ontlast. 2. Watertje in den polder Ruigenhil, dat zich in den Dintel ontlast. 3. Zie *Groote* en *Kleine Amer*.

Ameran, Turk. D. in Azië, sandsch. Erzerum, nabij Khenes gelegen. De bewoners zijn Kurden. Zij kweeken ongemeen fraaije paarden aan.

Amerchenta, zie *Amarchenta*.

Amerchia, zie *Amasia*.

Ameren, Pruiss. D., prov. Berg en Kleef, regdst. Kleef, in den kreitsen 3¾ m. ten Z. W. van Kempen, met 385 inw., die een' aanzienlijken handel in lijnwaden drijven.

Ameries is een geh. Zie voorts Wbk.

Amergau, (Opper- en Neder-) twee Beijersche dorpen, in den Iser-kreits, presidiaal Schöngau. Ober-Amergau ligt 6¼ m. ten Z. Z. W. van Nieder-Amergau, en 5¼ m. ten Z. Z. W. van Schöngau. Men vervaardigt er kleine houtwerken. Niet verre van Nieder-Amergau zijn de Archer- en de Schafel-berg, die steengroeven bevatten, uit welker voortbrengsel slijpsteenen en molensteenen vervaardigd worden.

Amergurh, of (minder juist) *Amergur* en *Amergoor*, een fort in Britsch Indostan, presid. Bengalen, prov. en 19¾ m. O. Z. O. van Dehly en 3¼ m. W. van Ahar.

Amerika. Sedert de uitgave van het 1e. Deel van ons Woordenb. hebben vooral de Engelschen vele pogingen in het werk gesteld, om de noordel. grenzen van Amerika nader te leeren kennen. De moedige Parry kwam tot aan den 90. W. L. in dat gedeelte van de IJszee, en de bewonderingwaardige Franklin bereikte te land de kust dier zee op 68. N. B. en ongeveer denzelfden meridiaan; door hunne nasporingen weten wij, dat de zoogenoemde Baffins-baai ten W. van Groenland, de Davis- of Baffins-straat moet heeten, dewijl het nu bewezen is, dat Groenland een eiland is. Uit deze Baffins-zee kwam Parry op 74. N. B., in eene nog meer westwaarts voerende straat, de Lancaster Sont uit, welke zich naar het Z. eene nieuwe, nog niet vervolgde straat, de Prins-Regents-Invaart, op 72. W. L. opende. Hij zette zijne reis westwaarts voort, eene rei van eilanden in het N. latende, en kwam zoo bij Melville-eil. op 75. N. B. en 90 W. L., waar hij in 1820 overwinterde, en vanwaar hij weder denzelfden weg moest terug nemen. Latere reizen, als die van

Kapitein Ross, die na groote moeijelijkheden in 1833 terug kwam, hebben weinig nieuws over deze oorden opgeleverd; doch zoo veel is zeker, dat de vaste Noordkust zich op verre na niet zoo ver ten N. uitstrekt, als men vroeger heeft gegist, zoodat zij meestal niet verder dan tot 65. à 68. N. B. reikt en zeker nergens boven 70. komt. Gelijk men dit van Groenland zeker weet, heeft men ook alle reden om te gelooven, dat ook Baffins- of Cumberland een eiland is, ofschoon PARRY op zijne tweede reis te vergeefs eenen doortogt zocht. Wij kennen nu aan de N. kust den mond van de Mackenzie riv., aan de Golf van Mackenzie, op 110. W. L. en 68. N. B. en meer oostelijk de uitwatering van de Kopermijn-riv. (de Koning George IV.-Kronings-Golf, welks zuidelijke verlenging Bathurst-Invaart genoemd is), Kaap Hearney op 97. W. L. en 67. N. B. de Melville-Sund en Kaap Turn-Again (keer terug) 92. W. L. en 68. N. B. De groepen van Nord-devon (zie dat art. Wbk.), Noord-Georgië en Baffin- of Parry-Archipel, de Franklin-baai, tusschen Kaap Bathurst en Kaap Parry en ten W. de Kotzebue-Sond, de noordelijke kust is dus van 110. tot 140. W. L. en ten O. van Kaap Turn-again, nog te ontdekken overig.

De belangrijke waarnemingen van den jongen PENTLAND in 1826 hebben geleerd, dat men verkeerdelijk gemeend heeft, dat de Chimborasso de hoogste berg van Amerika was. Hij vond door trigonometrische metingen, dat de *Illimani* in de prov. la Paz, der republ. Bolivia, 20 uren gaans van de stad la Paz, 22,706 Parijsche voeten hoog, en dus nog 2600 zulke voeten hooger was dan de Chimborasso, terwijl de Nevado van Sorata meer zuidelijk in dezelfde oostelijke keten der Andes 23,644 Par. voeten hoog, en dus 3538 voeten hooger dan de Chimborasso en slechts 2700 voeten lager dan de Dhawalagiri van het Himalaijagebergte was, terwijl hij beweert, dat ook in de westelijke keten der Alpen bergen gevonden worden, die den Chimborasso in hoogte te boven gaan.

Het dal van de Mississipi scheidt het Apulachisch gebergte, dat oostelijk N. Amerika van het N. O. naar het Z. W. doorloopt van den noordelijken tak der Andes, zoo ook staat het Guyana-gebergte tusschen de rivieren Marauhon en Oronoko en het Brazilisch gebergte, dat bijna de geheele oostel. helft van Z. Amerika beslaat, en uit twee takken, de kust en binnenlandsche bergen, bestaat, en verschillende namen voert, op zich zelven.

Men kan als de voornaamste kapen opgeven: In *Z. Amerika* de punt van Gallinas, de N. punt van Z. Amerika, aan de Caraïbische zee, 12. N. B. 306. L., Kaap Roque, in Brazilië, 5. Z. B., Kaap Forward, Z. O. punt van het vaste land, aan de Str. van Magelhaen, 54. Z. B., Kaap Hoorn (zie Wbk.), Kaap Blanco, in Peru, 4½ Z. B. In *Midden-* en *N. Amerika* aan den grooten Oceaan, Kaap Corrientes, Mexiko 20. 25. Z. B., St. Lucas, Z. punt van Californië, 22. 52. N. B., Mendocino 40. 29. N. B., voorgeb. van Alaschka 55. N. B., Prins Wallis 65. 46. N. B. Aan de IJszee Kaap Clarence, op een der Norddevons-eil., Kaap Oyers Walsingham in de Parry- of Baffins-Archipel, Kaap Penrhyn op Melville, Kaap Golownin, Lisburn, Barrow (de bekende noordel. punt van het vasteland), Kaap Bathurst en Kaap Turn-again 68. N. B. Aan den Atlantischen oceaan Kaap Farewell 59. 38. N. B., Kaap Chanter op Labrador, Kaap Raze op Newfoundland 46. 40. N. B., Kaap Florida 25. 40. N. B. en Kaap Catoche de N. punt van Yukatan 21½. N. B.

De zeeën en golven, die Amerika bepalen, zijn: de *IJszee* met de zee van Groenland of Spitsbergen, de Baffins-zee, de Parry-zee, de Baffins- en Hudsons-Straat, enz. (zie verder hier boven), de Atlantische zee met de Golf van Mexiko, de Caraïbische zee, de Golf van St. Laurens, de Feudy-baai, Longisland-sund, Delaware-baai, Chesapeak-baai, de mond van den Muranhon, de Allerheiligen-baai, de mond van de la Plata, de St. Joseps-baai en de Golf van St. George. Ten Z. voeren de straten van Magelhaen en le Maire in den *Stillen Oceaan*, met de Golven van Californie, van Panama, van Choco, van Guyaquil, van Tehuantevec (Mexiko), van Campêche, Koningin Charlotte-, Kruis-, Prins Willeams- en Cooks-sund of Cooks-invaart, en in de zee van Kamschatka de Norton-sont en Bristolbaai.

Behalve de in het Wbk. genoemde rivieren komen nog in aanmerking: de Mackenzie- en Kopermijn-riv. en

de Hoods-riv., die in de Parry-zee, de Churchill-, de Nelson- en de Severn-riv., die in de Hudsons-baai, de Penobscot-, de Merrimack-, de Hudson-, de Delaware-, de Sasquehanna- en de James-riv., die in den Atlant. oceaan, de Rio del Norte-riv., die in de Golf van Mexiko, de Magdalena-riv., die in de Caraïbische zee, en verder de Essequebo-, de Para-, de Tocantines-, Parnahyba-, St. Francisco-, Grande Belmont-, de St. Joseph-, Rio Colorada-, Rio Negro- en Rio-Gallegos, die in den Atl. oceaan, en de St. Jago-, Rio Colorada-, S. Felipe-, S. Francesco-, Columbia-, naderhand Oregon-, en de Frasers- of Tacoutchetesse-riv., die in den grooten Oceaan vallen.

Behalve de genoemde Huron- en Opper- (liever Boven-) meer, noemen wij nog het Michigan-, Eri-, Ontario-, het Winnepeg-, Athabasca-, Slaven- en Groote Beeren-meer, alsook het Nicaragua-, Titicacio-, Xarayes- of Ibera-meer, en de groote waterkom van Maracaïbo. Ook zijn er zeer vele kanalen, waarvan, zoowel als van de ijzeren en aangelegde wegen, bij de bijzondere deelen zal gesproken worden; het doorgraven van de landengte van Panama, van Nicaragua Darie of Tchuantepek, is nog altijd slechts plan.

Omtrent de inw. merken wij nog aan, dat de meesten de Christ. Godsdienst belijden, zoodat er waarschijnlijk niet boven de twee millioenen eigenlijke heidenen zijn. Onder deze Christenen zijn voorzeker meer dan twee derde Roomsch-Kathol., de overige Protestanten van allerlei afdeelingen, zelfs eenige Grieken in N. Amerika, terwijl in N. Amerika en in de West-Indië ook eenige duizenden Joden gevonden worden.

De levenswijze der Amerikanen is ook zeer verschillend. De oorspronkelijke inw. van het Noorden en der Wildernissen in het binnenland, zijn grootendeels wild en leven alleen van de jagt en visscherij. Slechts daar, waar onder de Indianen het Christendom is ingevoerd, vindt men veeteelt en ook wel landbouw. In de beschaafde oorden hebben de Europeanen dezelfde bezigheden als in het moederland. Eene het menschelijk gevoel treffende gewoonte van den Amerikaanschen landbouw, in de warme landen, is het gebruik van Negerslaven tot bearbeiding van den grond, welke reeds in de eerste tien jaren, na de ontdekking van dit werelddeel, uit Afrika aanhoudend hier zijn ingevoerd, en zich in de Europesche volkplantingen, op eene zeer onevenredige wijze met de blanken, vermenigvuldigd hebben, zoodat zij zich zelfs op het eiland Haïti onafhankelijk verklaard en als eene eigene staat gevestigd hebben. Fabrijken en handel bloeijen het meest in de landen, die door Europeanen bewoond worden, vooral in N. Amerika. Voor Europa en de overige werelddeelen is, in betrekking tot den handel, geen werelddeel, zelfs Azië, niet van zoo veel belang als Amerika, hetwelk door deszelfs gunstige ligging aan twee groote zeeën als het ware tot het middelpunt van den handel schijnt bestemd te zijn. De voornaamste havens aan de Oostkust zijn: *Quebec*, *Montreal*, *New-York*, *Boston*, *Baltimore*, *New-Orleans*, *Vera-Cruz*, *Carthagena*, *Porto Cabello*, *Havannah*, *Kingston*, *Port-au-Prince*, *Pernambuco*, *Bahia*, *Rio-Janeiro* en *Buenos-Ayros;* en aan de Westkust: *Valparaiso*, *Callas*, *Guyaquil*, *Acapulco* en *New-Archangelsk*.

Men kan Amerika thans gevoegelijk in vijf deelen verdeelen, als:

I. De Noordpoollanden, welke uit het vasteland langs de Zuidkust der Baffins- of Parry-zee, de eilanden in deze, het Baffinsland, het groote eiland, of mogelijk de eilandsgroep, Groenland, ten N. en O. van de Baffinszee en Spitsbergen, bestaan.

II. Noord-Amerika, uit de Engelsche, Fransche en Russische volkplantingen, de Vereen. Staten, Mexico en Guatimala bestaande.

III. West-Indië, in de groote en kleine Antilles en de Bahamas-eilanden verdeeld.

IV. Zuid-Amerika, uit Columbia (thans in de drie gemeenebesten Ecuados, Nieuw-Granada en Venezuela verdeeld), Guyana, Peru, Boivia, Brazilië, Chili, Rio de la Plata, Auracanie, Patagonien en de Gallopages- en Falklandsch-eil. bestaande.

V. De Zuidpoollanden, d. i. het Vuurland, Sandwichland, Nieuw-Zuid-Schetland, Zuid-Georgië, de Biscoegroep en andere nieuw ontdekte eilanden. Men zie verder de bijzondere deelen. — 2. Hoofdplaats van het gr. Alexander, in de N. Amerik. Staat

Illinoes, door verhuizers uit Kentucky aangelegd, met een postkantoor.

Amerkote, stad en vesting in Indostan, prov. Ajmeer, distr. Sarowy, aan de grenzen van Sind, op eenen heuvel in eene oase, midden in de woestijn gelegen, die zeer goed water heeft, doch sedert 1813 door de Umies in Sind is bezet, aan welke zij nog behoort. In de nabijheid heeft Meer Gholaum Ali, de eerste Umir van Sind, een fort, waarin hij zijne schatten bewaart.

Amermont, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Stablo.

Amersfoort, de stad heeft door de Eem, welke hier uit verschillende van de Veluwe afkomende beken ontstaat en bevaarbaar is, gemeenschap met de Zuiderzee. Er is een fraaije toren van 350 voeten hoog, waarvan echter de kerk niet meer bestaat. De Roomsche van de oude Klerezij, hebben, behalve de twee kerken, geen Collegie maar een Seminarium ter opleiding van geestelijken. Er is eene goede Latijnsche school en een bloeijend dep. der M. *Tot Nut van 't Algemeen*, dat eene school, eene leesbibliotheek, een physisch kabinet en onderscheidene andere nuttige inrigtingen heeft. Ook is hier een arrondissementsregtbank. De bevolking beloopt 11,500 zielen. De tabaksteelt, die vroeger hier zeer uitgebreid was en aan vele handen werk verschafte, is tegenwoordig aanmerkelijk verminderd, doch de fabr. van bombazijden en dimetten of Amersfoortsche marseilles zijn nog in vollen bloei en hebben vele verzendingen, terwijl de markt van honig en was, rogge en boekweit zeer aanzienlijk is. De Transito handel op Duitschland, die hier eertijds bestond, is geheel verlegd. Bij de beroemde mannen, die wij als hier geboren hebben genoemd, behooren nog Pieter Both, eerste Gouverneur van Neêrl. Indiën, Paulus Buys in de Vaderl. Geschiedenis als Staatsman beroemd, en de Bisschop van 's Hertogenbosch, Nicolaus Zoesius, of Nicolaas van Zoes. Boven het graf van den bouwmeester van het stadhuis, thans paleis van Amsterdam, Jacob van Kampen, in de groote kerk, is een fraai door den beeldhouwer Quellen vervaardigd gedenkteeken opgehangen. Zie verder Wbk.

Amerville, zie *Ames*.

Amerzoden, (zie Wbk.) ligt aan den regteroever van de Maas, in het S. A. Bommelerwaard, is eene gem., met 1720 inw., niet bij, maar schuins over *Cr vecœur*.

Ames of *Amerville*, distr. in de Vereen. Staten, in den staat Ohio, gr. en 4½ m. N. O. van Athenes, 707 inw.

Amestown, stad in de Vereen. Staten, staat New-York gr. Franklin, met 600 inw.

Amezqueta, Sp. vlek, prov. en 5½ m. Z. Z. W. van Sant Sebastiaan (Guipuscoa) en 2½ m. ten O. van Villa Franca.

Amfou, Bergketen, die het Sundasche eil. Timor in Azië doorsnijdt.

Amfuan, Rajasch. op het eil. Timor bovengen., welks opperhoofd aan de Nederl. Cijnsbaar is.

Amga, Russ. riv. in Azië, zij ontspringt in de Stanovoï-Iablonnoï-gebergten, op de grenzen van China in het gouv. Irkutsch, treedt 25 m. lager in het distr. Irkutsk, hetwelk zij van het Z. W. naar het N. O. doorloopt, en ontlast zich, na eenen loop van omtrent 200 m., in den Aldan.

Amginsk, Russ. vlek en vesting in Azië, gouv. Irkutsk, aan de Amga. Het bestaat uit 20 pachthoeven en eene kerk. Eertijds was hier de zetel van den Magistraat van Aldan.

Amherst, eil. van Canada in het meer Ontario, eertijds het eil. Tonti genaamd; het ligt bij den ingang der baai Quinté. 2. eil. in den golf van St. Laurentius, aan de O. kust van N. Amerika. Het is het Zuidelijkste der Magdalene eil. 3. distr. in de Vereen. Staten, staat New-Hampshire, gr. Hillsborough aan de Soubegan. 1622 inw. 4. groep van kleine eil. in de Gelezee, ten Z. W. van Corea, onder 34. 30. N. B. en 122. 35. O. L.

Amhertsberg, of *Malden*, stad in Opper-Canada, aan den linkeroever van de Kanaal-rivier, 1 m. van hare uitwatering in het Erie-meer. De reede is goed en 3½ vad. diep.

Amherstsprings, D. in de Vereen. Staten, staat Virginia, gr. Amherst, 45 m. ten W. van Richemont. Er zijn minerale bronnen.

Amiabur, Jap. eil., Ximolandsch, prov. Fifen, met eene vesting aan de reede van Nangasacki.

Amiata, Toskaansch gebergte, in de prov. Sienna, 5½ m. Z. Z. O. van Montaleino. Het is 880 toises boven de oppervlakte der zee.

Amiatic, stad in Indostan, prov. Allahabad, distr. Oude, aan de Engelschen onderworpen.

Amid, Afrik. bergketen. Zie *Camar (al)*.

Amid, Turks. stad in Azië. Zie *Diarbekr*. (Wbk.)

Amieira, Portug. vlek, prov. Alentejo, Comarca en 5 m. N. N. W. van Crato, met een oud kasteel en 250 huizen. In de omstreken worden vele olijfboomen gekweekt.

Amieres is waarschijnlijk hetzelfde met *Ameries*.

Amig, of *Amk'har*, Turks. stad in Azië, met een fort ten Z. van Ardjieh en Pergri, aan den W. oever van het meer Wan, tegenover het eil. Lim, dat in dit meer ligt. Zij behoort tot het pachalik Wan.

Amil, zie *Smaragden-eilanden*.

Amina, prov. in Assiantie, gebied Adampi, waarvan een deel Quavu of Quahu heet, en dat O. van Assiantie, tot aan de Volta Noord, van Aquapim ligt, de hoofdstad is Diabbie.

Amiranten, groep van eil. in den Archipel der Sechelles, in den Ind. oceaan, tusschen 5. 1. en 6. 13. Z. B. en tusschen 71. 21. en 72. 50. O. L. Zij zijn 12 in getal, slecht gebouwd en schaars bevolkt. De schepen komen hier water, vee, vruchten en schildpadden halen. De kusten zijn zeer vischrijk. Vergel. *Admiraals-eil.* in het Wbk.

Amiraliteits-ingang, een arm der zee, die in het land van Nieuw Georgie dringt, ten Z. van den golf van Georgie aan de N. W. kust van N. Amerika, 48. N. B. 104. 35. W. L.

Amis, eil. bij het O. I. Eil. Java, prov. Japara.

Amisfort, zie *Amersfoort*.

Amissa, riv. in Op.-Guinee, uit onderscheidene beken, die in het kon. Assin ontspringen ontstaande; 15 of 18 m. van dezen oorsprong loopt zij aan de Goudkust in zee uit.

Amite, riv. in de Vereen. Staten, in Louisiana. Zij ontspringt in den staat Mississipi, onder 31 N. B., loopt 18 m. Zuidw. tot Galveston, waar zij de Iberville opneemt; vervolgens 14½ m. Oostw. tot aan het meer Maurepas, waarin zij zich ontlast. Bij hoogwater is zij tot 25 of 30 m. van hare uitwatering bevaarbaar. Schepen, die 6 voet diep gaan, kunnen haar ten allen tijde tot aan hare vereeniging met de Iberville bevaren. 2. gr. in de N. Amerik. staat Mississipi, door voorn. riv. bespoeld, met 6853 inw., hoofdpl. Liberty. 3. gr. in de N. Amerik. staat Missouri, in 1821 gevormd, hoofdpl. mede Liberty.

Amitij, stad in de Vereen. Staten, staat Pennsylvania, gr. Berks, 4½ m. ten Z. O. van Reading, 1279 inw.

Amjerah, stad in Indostan, prov. Malwah, in de staten van den Maha Raja Sindia, in het distr. Mundov, waarvan Hamilton aanteekent, dat de Vorst geene inkomsten trekt, de onderdanen zonder land en inkomsten, de soldaten zonder soldij en de overige inw. zonder bescherming zijn, en echter de plaats van oudsher op eene eigene regering aanspraak maakte.

Amk'har, zie *Amig*.

Amlac ohha, Abyss. stad, prov. Maitscha aan den Nijl.

Amlah, stad in Britsch Indostan, presid. Bombay, prov. Aureng Abad, 10 m. ten Z. W. van Ahmednagor.

Ammakookka, zie *Kafferland*. Wbk.

Ammalapoor, Ind. stad, land der N. Circars, aan eenen arm van de Godavery.

Amman, of *Ammon* (Philadelphia), Turks. stad in Azië, in Syrië, pachal. Damas, 22 m. N. O. van Jeruzalem, aan de Nahr-Amman, 32. 8. N. B. 33. 68. O. L. Deze stad, die in de H. Schrift Rabbath-Ammon genoemd wordt, was de hoofdst. der Ammoniten, toen Joab haar belegerde. Men ziet er nog sporen van prachtige gebouwen. De omstreken zijn goed bebouwd en de grond is vruchtbaar.

Ammano, Jap. stad op het eil. Niphon, in het vorstend. Fida, 14½ m. ten Z. W. van Ofara.

Ammaresa, Abyss. stad, rijk Hurrur.

Ammate, riv. in Lijfland, die in het distr. valt. Men vischt er perlen en de rotsachtige grond levert veel versteeningen.

Ammell, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Cutchwara.

Ammerpoor, Ind. stad en vesting, staat Nepaul, hoofdpl. van het distr. Saptari en midden in hetzelve gelegen.

Ammers-graveland, zie *'s Graveland*.

Ammogja, Russ. riv. in Esthland, die uit het meer Vertcher of Virtz-Ervé komt en in de Peipus valt. Zij is bevaarbaar van het meer Peipus tot Derpt en zelfs verder, doch slechts voor kleine schepen.

Ammon, Turk. stad, zie *Amman*.

AMMONOOSUCK, twee riv. in de Vereen. staten, in den staat New Hampshire, gr. Grafton. De Upper-Ammonoosuck ontspringt aan het N. einde der White Mountains, loopt eerst 5 m. ten N. vervolgens 6¾ m. ten W. bij Northumberland, in de Connecticut. De Ammonoosuck ontspringt aan de W. zijde der White Mountains, en ontlast zich boven Haverhill in de Connecticut, ieders loop bedraagt 17 m. De Lower Ammonoosuck ontvangt ¾ m. van hare uitwatering, de Wild-Ammonoosuck, die 40 voet breed is en uit de Franconia en Lincolm-gebergten ontspringt.

AMNI-EKOU, een berg in Mongolië, in het land van Koko-Nor, 32 m. ten N. W. van het gelijknamige meer. Uit zijne hellingen ontspringen de Badoeng, die Noordw. stroomt; de Oelan Moeren Oostw., de Karassina Zuidw. en de Soure of Sourée Westw.

AMNIR, AMNIER, zie *Aumnier*.

AMODAI, stad in Assiantie in het land Warsaw.

AMOE, Perz. stad, zie *Amol*.

AMOÏ, of *Amoo*, meer aan de Afrik. kust van Guinee, land Karrapay zeer groot en vischrijk en met de riv. Volta gemeenschap hebbende.

AMOL, of *Amoe*, Perz. stad in Khoraisan, aan den linkeroever van de Djyhoen, 31 m. N. N. O. van Merwetschaïdjan en 25 m. W. Z. W. van Bokhara. 39. 2. B. 79. 20. O. L. Zij is wel bevolkt en heeft eenen levendigen handel. In 1392 werd zij door TAMERLAN ingenomen.

AMOL, Perz. stad in Mazenderan, 9 m. ten W. van Balfrouch, aan den linkeroever van de Herrouz; eene aanzienlijke snelvlietende riv., waarover eene steenen brug van 10 boogen lag, die onlangs door den stroom weggerukt is geworden. De stad bevat omtrent 3000 huizen, die over eene groote uitgestrektheid van grond verspreid liggen. Zij was eertijds zeer bloeijend en er zijn nog vele overblijfselen van prachtige gebouwen. De inw. planten rijst en katoen en bearbeiden de naburige ijzermijnen. De smelterijen zijn in het distr. Noer, aan de Herrouz en de daarin uitwaterende riv. vereenigd.

AMÖNEBURG, Keurhess. stad, prov. en 2¼ m. ten O. van Marburg, kreits Kirchhain. In de nabijheid is door den Prins VAN SOUBISE en Prins FERDINAND een gedenkteeken opgerigt, waarop vermeld wordt, dat de beide legers dezer vorsten, terwijl zij op deze plaats elkander heldhaftig bevochten, berigt ontvingen van het vredestraktaat van 1762, waardoor op staanden voet aan den hardnekkigen strijd een einde werd gemaakt.

AMONINES, gem. in Luxemb., kwart. Marche met Blier, 270 inw. tellende.

AMONSGRÜN, Boh. D., kreits Elnbogen, 3¼ m. ten Z. O. van Eger. Er is eene glasblazerij.

AMOO, meer, zie *Amoï*.

AMOO, riv., zie *Volta*.

AMOSTRENNE, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Esneux.

AMOUDLA, plaats op de N. kust van Madagaskar, bij Cap d'Ambres, alwaar men schildpad, was en talk kan verhandelen.

AMOUNDERNESS, hundred of distr. van Engeland, in het gr. Lancaster, ten N. W. en ten Z. door de zee en ten O. door het hundred Blackburn bepaald. Het bevat 12 parochiën en townships (stedelijke jurisdictiën) en 60950 inw.

AMOURANI, of *Amurani*, Turk. vlek in Europa, in Romalië, sandsch. en 9 m. ten N. N. O. van Lepanto, aan de Fidar.

AMPANPITOKA, stad op Madagaskar, in het door de Marats bezet gedeelte van de zuidenh. des koningsr. 15. 43. Z. B.

AMPARO DO SALGADO, (NÔTRE DAME D') een bloeijend Braz. D. en parochie in de prov. Minas Geraës, op het gebied en 60 m. ten N. O. van Paracata, aan den regteroever der Salgado, bij de zamenvloeijing dezer riv. met de San Francisco.

AMPELEPE, bij sommigen *Ambula Pascha*, Ind. fort, aan de Malabaarsche kust, in het kon. Travancore, 14¾ m. Z. Z. O. van Cochin. Er is eene vermaarde Tempel van Siwas.

AMPEZZO, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 11½ m. ten N. W. van Udino, 3¼ m. ten W. van Tolmezzo. Het is de hoofdpl. van een distr. en heeft 1720 inw.

AMPHION, Sard. vlek, prov. Chablais, 1½ m. O. N. O. van Thonon. De fontein van Amphion, een klein, fraai gebouw, aan den oever van het meer van Genève, geeft een zeer koud en ijzerhoudend water en wordt uit dien hoofde veel bezocht.

AMPINNAN, zie *Tonjoawang* Wbk.

AMPOUBE-LAVA, stad op Madagaskar, in het binnenland Z. van Ampanpitoka.

Ampuero, Spaan. vlek, in de prov. en 6¼ m. ten O. Z. O. van Santander (Burgos), 1¾ m. ten Z. van Laredo. Er is eene ankersmeederij voor de koninkl. marine.

Amrapoer, een fort in Indostan, in de staten van de Radja van Mysore, 13¾ m. O. Z. O. van Chitteldroog.

Amramra, Ind. stad op het eiland Bate, prov. Guzeratte, distr. Okamundel.

Amravitty, kleine stad in Indostan, zie *Amarabad.*

Amrawaty, of *Amrawatty*, groote en welbevolkte stad in Indostan, in de staten van den Nizam, prov. Berar, 11 m. ten Z. O. van Ellichpoor, aan eene kleine riv., die in de Proona valt, met muren omringd, die echter geen beleg kunnen uitstaan. 20. 54. N. B. 95. 37. O. L. Zij drijft een' levendigen handel, vooral in katoen, die per as naar Bengalen wordt uitgevoerd.

Amrous, D. in Neder-Egypte, prov. en 5¼ m. ten N. N. W. van Menouf, aan den regteroever van den Nijl.

Amsoing, is een gehucht.

Amsoldingen, Zwits. D, kanton Bern, aan den voet van den Stockhorn, aan een klein meer, 1¼ m. Z. W. van Thun. In de nabijheid zijn de fraaije overblijfselen van Jagdberg, waar men in 1809 Romeinsche oudheden opgedolven heeft; 1514 inw.

Amstel, (Nieuwer-) zie *Nieuwer-Amstel.*

Amstel, (Ouder-) zie *Ouder-Amstel.*

Amsteleind, Ned. geh., arr. 's Hertogenbosch, gem. Oss.

Amstelland. Het westerdeel heet niet *Nieuwe-* maar *Nieuwer-Amstel;* de dorpen Amstelveen en Ouderkerk behooren ook tot de heerlijkheid Amstelland en maakten later zamen het baljuwschap van dien naam uit, dat in *Ouder-* en *Nieuwer-Amstel* verdeeld was, onder welke namen de beide gemeenten, waartoe Ouderkerk en Amstelveen behooren, thans nog bekend staan.

Amstelveen staat *dochter*, lees *Ned.* en *Latijnsche Dichter* Joan van Broekhuizen; tegen de N. muur der kerk is een fraai marmeren gedenkteeken te zijner eer geplaatst.

Amsterdam, sedert de uitgave van ons Wbk., zijn hier de volgende veranderingen noodig op te geven. Van den kant van het IJ, zijn twee, door dijken gevormde, havendokken Oostelijk en Westelijk aangelegd, die van dubbele schutsluizen zijn voorzien en dienen tot lig- los- en ladingplaatsen voor de groote en kleine schepen, vooral tot veilige ligplaats voor zeeschepen, terwijl de dijken aan dien kant de stad voor overstrooming beschutten. — Ook is er langs den kadijk en de plantaadje een entrepot dok gebouwd, uit twee rijen pakhuizen bestaande en tot opslag van koopmansgoederen dienende, die hier eene veilige en in vele opzigten min kostbare bewaarplaats vinden. Ter bevordering van den rijnhandel, werden de riv. de Aar, Drecht en Amstel, in 1826 en 1827 voor groote schepen bevaarbaar gemaakt, en in de hooge sluis aan den Amstel eene opening gemaakt, waardoor de schepen met staande masten tot aan de fraaije nieuw gebouwde Keulsche of Duitsche waag konden komen.

Bij de graftombe in de nieuwe kerk moeten nog gevoegd worden, die van den Edelen Luit.-Admiraal J. H. van Kinsbergen en den dapperen zeeheld van Speyk, voorwien ook in het Burger-weeshuis een gedenkteeken is opgerigt. Terwijl men in de oude kerk nog een gedenkteeken vindt, ter herinnering aan de dichteresse van Merken. Bij de liefdadige gestichten, komen nog het Nederl. Israëlitisch oude mannen-, vrouwen- en ziekenhuis, en het Nederl. Portug. zieken- en armenhuis: het genootschap Tot beoefening van deugd en kunde, de inrigting voor hulpbehoevenden van goeden huize, de eenigste van dien aard in ons Vaderland, en het genootschap Ter Zedelijke Verbetering der Gevangenen en dat ter bevordering van het godsdienstig onderwijs onder de slaven en kleurlingen te Suriname. Het voormalig Aalmoeseniers-wees- of Vondelingen-huis, is in een prachtig paleis van Justitie een der schoonste gebouwen van de hoofdstad veranderd, terwijl in plaats van het eerste vervangen is, door eene inrigting voor Armwezen en onderwijs voor vondelingen en verlatene kinderen. Het Nieuwe zijds Heeren-Logement, op de Heerenmarkt, werd in een fraai Wees- Oude Mannen- en Vrouwenhuis, voor de Herstelde Lutersche veranderd.

Op het Stadhuis, zoowel als in het fraaije Leproozenhuis, waarin bejaarde lieden, tegen betaling in eens, van kost en inwoning levenslang worden

aangenomen, is eene kleine maar uitmuntende verzameling van schilderijen, van levende en andere meesters. Het magazijn der voorm. O. I. Comp. is gedeeltelijk ingestort en daarna voor afbraak verkocht. De Jan Roden poorts- en Haringpakkers torens zijn afgebroken, en de Perziaansche of Armenische kerk wordt niet meer gebruikt. Het gebouw *de Zon*, is thans eene verkoopplaats van roerende goederen, terwijl de beide Amsterd. Departementen der Maats. *Tot Nut van 't Algemeen*, een fraai gebouw achter het paleis nabij het postkantoor hebben aangekocht en tot hun doel ingerigt, in welk gebouw, onder toezigt van Best. der beide Amst. Afd., aan jongelieden Lessen in de Teekenkunst en Proefondervindelijke Natuurkunde worden gegeven, en de Comm. van de Spaarbank wekelijks vergaderen, zoo als zulks ook geschiedt door de Amsterdamsche Afd. van de Nederl. Maatsch. van fraaije Kunsten en Wetenschappen; voorts heeft het Hoofdbestuur der Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen*, thans deszelfs eigen locaal op den Kloveniersburgwal naast het Museum. Het rasphuis is thans het huis van Arrest en Justitie, terwijl het verbeterhuis heeft opgehouden te bestaan. Ook is hier nog een Hortus Botanicus, en eene genees-, heel- en verloskundige of Clinische school.

Onder de middelen van bestaan, behooren nog de fabrijk ter vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, de gaz-fabrijk, die van muzijkinstrumenten, die van rijtuigen, een door stoom gedreven korenmolen, alsook eene rijst-pelmolen en eene tulefabrijk, waarin aan meer dan 200 menschen werk wordt verschaft.

Bij genootschapp., behoort nog de Kunst- en Wetensch. bevorderende Maatsch. VW., de Taal- en Letteroefenende Maatsch. *Tot Nut der Jeugd*, vroeger een Gen. voor schoolonderwijzers, en bij de inrigtingen tot onderwijs, behoort ook de Kon. Academie van Beeldende Kunsten, en de in 1827 opgerigte Kon. Muzijk- en Zangschool.

In Amsterdam is thans het Hoofdbestuur der Handelmaatsch. gevestigd, terwijl in 1830 aldaar eene W. Ind. Maatsch. is opgerigt.

In Amsterdam werden in 1670 de slangbrandspuiten door J. van der Heyden, de kameelen of scheepsligters door Meeuwis Meindertz Bakker, in 1621 de eerste paskaarten voor de O. Ind. vaart door Petrus Plancius, in 1594 de dierlijke Thermometer, enz. vervaardigd, terwijl Adam Zilo, om zijne menigvuldige ontdekkingen en uitvindingen, J. C. J. van Speyk, om zijnen heldenmoed en Mr. J. D. Meijer om zijne geleerdheid, onder de voornaamste inw. verdienen genoemd te worden. 2. Bij de andere plaatsen, die den naam van Amsterdam dragen, behooren nog: een fort op het eiland Curaçao, hetwelk de haven van de Willemstad verdedigd. 3. In een der artik. in het Wbk. leze men voor Mauritius-, Maskarenische eil., of de eil. Mauritius Bourbon, enz.

De Wissel geschiedt hier (1835), ingevolge Koninklijk Besluit sedert 1°. Januarij 1827, op de volgende plaatsen, als:

Op Augsburg	*f* 36,43	meer	of	min	voor	20 rijksd. cour.
Frankfort a/m	» 36,56	»	»	»	»	20 rijksd. cour.
Frankrijk	» 57,50	»	»	»	»	120 francs.
Genève	» 85,—	»	»	»	»	120 livres.
Genua	» 47,37	»	»	»	»	20 piasters.
Hamburg	» 35,87	»	»	»	»	40 mark b°.
Leipzig	» 36,40	»	»	»	»	20 rijksd. cour.
Livorno	» 97,50	»	»	»	»	40 piasters van 8 real.
Londen	» 12,15	»	»	»	»	1 L. sterl.
Napels	» 82,50	»	»	»	»	40 duc. di regno.
Portugal	» 47,12	»	»	»	»	40 crusados.
Rusland	» 10,62	»	»	»	»	20 roeb. in bank-assign.
Spanje	» 105,50	»	»	»	»	40 duc. in specie.
Weenen	» 36,75	»	»	»	»	20 rijksd. cour.

Amtchatka, een der Aleutische eil. in den Noordelijken Oceaan der groep Andreanoss, onder 178 O. L. en 51 0. 18. N. B. Het is 18 m. lang en 5 m. breed, en heeft eene kleine baai ten N. Het is laag en heeft 30 inw.

Amu, Jap. stad, op het eil. Niphon, in het vorstend. Nagatto, 7 m. ten W. van Amanguchi.

Amungen, meer in Zweden, Skara-

borgslan.

Amuram, Turk. vlek, zie *Amourant.*

Amurchenta, of *Amerchentâ*, kleine stad in Indostan, staat van den Nizam, voorm. prov. en 33½ m. ten Z. van Hyderabad.

Amusquillo, Spaan. vlek, prov. en 6 m. O. N. O. van Valladolid, aan de Esgueva.

Amuthom, zie *Ameide.*

Amwa, kleine Ind. stad in het land van Bundelcund, prov. Allahabad, 12 m. Z. O. van Kalindjer, aan de grenzen der Britsche bezittingen.

Amwell, distr. in de Vereen. Staten, staat Pensylvanië. gr. Washington; 1825 inw.

Amijah, kleine Ind. stad, staat van den Soebahdar van Oude, 23 m. ten Z. W. van Oude.

Amyot, kaap op Nieuw-Holland, aan de westzijde van de Golf St. Vincent of Josephine.

Amyr-kedyr, berg in Arabië, aan den oever der Arabische zee, ten Z. O. van Djedan. 20. 39. N. B. 57. 32. O. L.

Amyros, Grieksche haven op het schiereil. Morea, sandsch. Mistra, kanton Maina.

Ana, (Sta) een établissement in het onderkon. van Rio de la Plata, prov. Chiquitos, 75 m. ten N. van Santa-Cruz de la Sierra; 1400 inw. 2. Een der Salomons-eil., ten O. van het eil. St. Cristoval. 3. In Z. Amerika zijn eene menigte bergen, dorpen, vlekken, eilanden, kapen en baaijen, die dezen naam dragen, doch geene bijzondere melding verdienen.

Anaba, Algiersche stad, zie *Boxa.*

Anâd, een meer in N. Amerika. 60. 35. N. B. 94. 10. O. L.

Anadia, kleine Braz. stad, prov. en 14 m. van Alagoas; de bevolking bestaat uit Indianen, Europeanen en Mestizen, en bedraagt 1000 zielen. Er wordt veel katoen geplant.

Anadia, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 8 m. ten O. van Aveiro, aan den voet van den berg Castro, met 273 huizen.

Anadje, (Eng. Anaje) Ind. stad, staten van den Radja van Mysore, 9 m. N. O. van Chitteldroog, 14. 27. N. B. 93. 53. O. L.

Anadon, eil. van de groep der Maledieven, in de Indische zee, 25 m. Z. van Malé, 3. 15. N. B. 95. 5. O. L.

Anago, of *Nagou*, land in de binnenlanden van Afrika, N. W. van Dahomey. De inw. zijn groot en schoon hebben echter eene zekere woestheid in hun gelaat; zij dragen *schims* of gordels van half gelooid leder en een stuk grove stof slaan zij los om de schouders; zij vlechten en krullen hun hoofdhaar en bestrooijen het met roode aarde. Men wil dat een hunner steden Boussa is. 2. Land in het rijk Kerrapay in Op. Guinee.

Anago, (d') of *de Nago*, drie rotsachtige eil. N. O. van Teneriffe.

Anagoemba, zie *Anagoumba.*

Anagoendi, zie *Anagoundy.*

Anagouma, of *Anagoemba*, stad in Tibet, aan de Testah, 24 m. ten Z. W. van Chamranning.

Anagoundy, of *Alpeten*, stad in Ind. staat van den Nizam, voorm. prov. Beydjapoer, 10½ m. ten N. W. van Belary, 15. 14. N. B. 94. 17. O. L. Zij ligt aan den N. Oever van de Toembedra, tegenover de puinhoopen van Bisnagar, door de inlanders Alpeten en in de taal van Canara Anagoendi genoemd. Het is de residentie van eenen schatpligtigen radja. Het district Anagoendy ten Z. van de Krishna, heeft eene uitgestrektheid van 6 tot 7 m.

Anaisée, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Wodocq.

Anajaz, Braz. riv., de aanzienlijkste van het eil. Joanes, in de prov. Para. Zij komt uit een meer en loopt naar het W ter lengte van 16 m. Bij hoogwater is zij bevaarbaar, doch bevat vele krokodillen.

Anakostia, Riv. in de Vereen. Staten. Zij ontspringt in Maryland, stroomt in het distr. Columbia, en vereenigt zich na eenen loop van 7 m. van het N. naar het Z. met de Potômac, ten Z. van Washington, waarvan zij het Oostelijke gedeelte besproeit.

Ana-la Real, (Sta), Sp. vlek, prov. en 12½ m. ten N. O. van Huelva, (Sevilla) aan de Odiel.

Analca, D. en Alcaldia-major in Mexiko, staat Xalisco ten Z. van Guadalaxaro, door 16 huisgezinnen van blanken en kleurlingen en 40 van Indianen bewoond.

Analco, D. in Midden-Amerika prov. St. Salvador, distr. St. Vicenti

Anam, kleine stad in Indostan, staat van den Soebahdar van Oude, 11½ ten Z. W. van Lucknow. 26. 34. N B. 78. 2. O. L.

Anam, Aziat. Rijk in Indië, aan ge-

ne zijde van den Ganges, door RITTER in zijn uitgebreid voortreffelijk werk over Azië, in navolging der Engelschen, naar een der deelen *Cochin China* genoemd, gelijk de Franschen en Portugezen het *Tonkin* heeten, de naam van Anam beteekent *land in het Westen*, gelijk het ten W. van China gelegen is. (BARROW wil, dat Anam *middagrust* zou beteekenen.)

Het bestaat thans uit de voormalige onafhank. rijken Tonkin en Cochin-China en uit een deel van het oude koningrijk Cambodja, Lachto en eenige andere berglanden. Het maakt eigenlijk de O. helft van het schiereil. van Achter-Indië uit en *grenst ten* O. en Z. aan de Chinesche zee, ten N. aan de Chin. prov. Kuangtong, Kuangsi en Yunnan ten W. en Z. W. aan Siam en Birma. Het strekt zich uit van 8. 25. tot 23 N. B. en van 117. 45. tot 126. 58. O. L., en bevat volgens BERGHAUS 9703, volgens CRAWFURD 9800 v. m.

Anam wordt door eene groote bergketen, die uit de Chin. prov. Yunnan komt, van het N. W. naar het Z. O. in twee deelen gescheiden, terwijl eene even groote bergketen, uit Birma komende, van het N. naar het Z. O. afdaalt, en eene derde bergketen de natuurlijke grenzen met de Chin. prov. Kuansi maakt; deze bergketen is volstrekt ontoegankelijk en heeft slechts naauwe passen, die deels door Anamsche, deels door Chinesche posten bewaakt worden. Tegen Yunnan zijn ook wel eenige bergen, maar hier zijn het meer zoutwoestijnen, vol doornen, struiken en van ongezond water voorzien, die de grenzen tegen China uitmaken. Voor deze bergketens zijn tot nu toe geene namen bekend. Zij verdeelen het land in onderscheidene deelen, die voorheen afzonderlijke staten vormden en, schoon thans onder één opperhoofd vereenigd, zich echter nog van elkander onderscheiden. De hoogte dezer bergen, die bij sommigen zeer aanmerkelijk wezen moet, is nog niet gemeten, maar merkwaardig zijn in dezelve de holen, waarvan sommigen zich eene m. ver uitstrekken en die door de dorpbewoners zeer geheim gehouden worden, om bij eenen inval hunne goederen daarin te kunnen bergen. De voornaamste kapen zijn: Kaap Choumai, ten N. der baai Han; Sanho, Vareta of Pagoda, de oostel. punt des lands, Vanda-False, Padaran, Kega-point, kaap St. James aan de haven van Saygon, en Punta de Cambodja het Z. W. punt des rijks.

De kusten hebben overal inhammen, vooral aan de Golf van Anam, desniettegenstaande zijn er weinig goede landingsplaatsen, om de ondiepten, die zich ver in zee uitstrekken, terwijl de meeste riv. zeer ondiep zijn en derzelver mond door zand en slijk onbruikbaar worden. Zelfs de Songka (veelal ten onregte Songkoy, naar eene verkeerde uitspraak geschreven,) wier eene mond slechts door Chin. jonken bevaren wordt, maar waarvan de andere voorheen geladen Europ. schepen droeg, wordt volgens de jongste zendelingsberigten ook hier aanhoudend ondieper, schoon CRAWFURD dit alleen op den eersten arm wil toegepast hebben. De mond was voorheen een vierde uurs breed en 4 m. ver voor Europ. schepen bevaarbaar. Ondertusschen is aan de kust van Cochin-China meer diepte, en men telt van Kaap St. James tot de Turon-baai niet minder dan 9 der schoonste havens, die bij alle winden kunnen bevaren worden en waar de schepen veilig liggen. Hier vindt men ook de ligplaats der oorlogsvloot des rijks.

De grond is in dit groote land natuurlijk verschillend, de beide uiterste Z. en N. einden, de landsch. Cambodja en Tonkin, bestaan grootendeels uit eenen lagen en aangespoelden grond, het middelste gedeelte is bergachtig; hier en daar met dalen, die allen vruchtbaar zijn. Waar wij de kust betraden, zegt CRAWFURD, vonden wij oorspronkelijke rotsen. Het hoofdgebergte van Kaap St. James tot Hue schijnt graniet en syenit en de lage voorbergen quarzsoorten en kalksteen; het zuidelijk gedeelte is meer zand- en steenachtig, en dus minder vruchtbaar dan het gedeelte, waar de dalen der bergen kunnen bebouwd worden. Vooral moet het dal van de riv. Maykaung vele schoone en vruchtbare plaatsen bevatten.

De rivieren zijn: de Maykaung, na de Iravaddy de grootste van al de riv. van het schiereiland, die met 3 monden, de Bazak of Westel. arm, de Oostel. of middelste arm en Noord-arm of Japannezen-riv., in zee valt en

volgens CRAWFURD, reeds in China, waaruit hij komt, bevaarbaar is; de Hue, de Han, de Sungta (groote rivier); de Kieu-tung-Kiau, de Pongsom, Kampot, Kongkao, Tekna, Tekmai, de Saigon, ook Dongnai en vele kleinere.

Ofschoon het land tot de keerkringlanden behoort, kan men het, wat de luchtgesteldheid betreft, naar de natuurlijke gesteldheid, ligging aan zee en afwisseling der moussons, in drie hoofdafdeelingen splitsen.

In de Z. provincie Cambodja, tusschen 8. en 11. N. B. vlakke grond, schijnt dezelfde afwisseling van weder als op dezelfde paralellen in Siam, Bengalen en Malabaar plaats te hebben, namelijk: regentijd van het laatst van Mei of begin van Junij tot Sept., wanneer het hier ook stormachtig en ruw weder is. Het drooge jaargetijde voor de andere groote helft des jaars met zachte en heldere lucht. Te Saigun was in het laatst van Aug., 's morgens 6 u., de thermometer op 79., 's middags 82., des avonds 6 u. weder 79. FAHR.; dus zeer gelijkmatig.

In het midden van Cochin-China, tusschen 11. en 18. N. B., waar de bergen tot aan de wolken reiken en ook hier eene scheiding der wolken maken, wordt hierdoor echter juist het tegendeel van hetgene elders gebeurt, veroorzaakt, zoodat de Z. W. mousson, die in Malabaar de regentijd brengt, hier den droogen tijd geeft, en zoo omgekeerd. In den regentijd regent het onophoudelijk, en zoo, zegt FINLAYSON, dat de regens, die zij bij den evennachtslijn in Siam en Bengalen gehad hadden, er niets bij waren en geheele landsch. onder water gezet werden. Volgens den Heer CHAIGNEAU, die 29 jaren in Cochin-China verkeerd en in Hue gewoond heeft, was daar de grootste zomerhitte niet boven 31½. REAUMUR, of 103. FAHRENH. geklommen en de winterkoude niet beneden 11. R. of 57. F. geweest, schoon de koude aldaar gevoeliger is, omdat de periodique regens met dezelve te gelijk invallen.

In het N. ged. van den vlakkeren grond van Tonkin zijn de jaargetijde dezelfde als in de overige keerkringlanden van Azië, die aan de Z. W. mousson bloot staan: de regens beginnen hier, volgens de meeste schrijvers, met Mei en eindigen met Aug. De hitte is hier soms zeer sterk en de koude scherp en door de kwaadaardige nevels moeijelijk; de hevigste orkanen zijn aan de kust van Tonkin. De luchtsgesteldheid van Saigon en van Hue wordt als zeer gezond geroemd.

Cambodja is arm aan metalen en heeft slechts weinig ijzer, ook Cochin-China heeft gebrek aan metalen, ofschoon de inw. van zilver en tin spreken, dat zij aan Kaap Avarilia of Varela halen. Doch daartegen vergoedt de rijkdom aan metalen der N. prov. deze armoede van het Z. Tonkin heeft overvloed van ijzer, goud, zilver, enz. Volgens een Chin. koopman, die dit land bezocht, liggen de ijzermijnen 6 dagreizens van Kecho, de hoofdst. der prov., en is het ijzer hier zoo goedkoop als dat van Siam. De goud- en zilvermijnen liggen 12 dagreizen van daar naar het W. De zilvermijnen leveren jaarlijks 213,600 oncen. De mijnen worden alleen door Chinezen bewerkt.

Het plantenrijk geeft verschillende soorten van rijst, maïs, aardnoten, kokos en areka-palmen, betel in driederlei soorten, oranjeappelen, citroenen, granaten, perziken, Indische vijgen (doch geene peren, amandelen, pruimen, kersen, pijn- of cypressen-boomen, enz., die China bezit. Sommigen meenen, dat deze vruchten hier zijn ingevoerd.) Verder zijn er ananassen, meloenen, olijven, wijn, suikerriet, gember, kaneel, thee, peper, lak, vernisboomen, katoen, onderscheidene soorten van hout, waaronder ook het adelaar-, tiks-, gomgutta- en rozen-, ebben-, agila- of reukhout, moerbeziënboomen, enz.

Uit het dierenrijk: buffels, ossen, paarden, varkens, geiten, katten, honden, olifanten en gevogelte (dat hier zeer schoon is, en waaronder papegaaijen, paauwen, fazanten, hoenders, ganzen, eenden, enz.), als huisdieren. Verder tijgers, luipaarden, beeren, apen, herten, wilde katten en rhenocerossen, waarvan de hoorns hier zeer gezocht zijn, en tot konink. geschenken dienen. Ook is er zeer veel visch. Ezels, hazen, vossen, jakhalzen, enz. worden hier niet gevonden.

Het getal der inw. wordt zeer verschillend, en wel van 10 tot 30 mil-

lioenen, opgegeven. De la Bissachère rekent hetzelve op 22 mill., de Chaigneau op 20, Vaunier op 10; doch wij gelooven, dat de wijze van berekening van Crawfurd wel de beste is, en alzoo 5,194000 inw. het naast aan de waarheid zal komen.

Zij bestaan uit Anamezen (inw. van Tonkin en Cochin China met weinig onderscheid en overeenkomende spraak, zie dat art.), Cambodjers met van hunne naburen verschillende taal, de inw. van Tsjampis of Champia van Kaap St. James tot Phuyen, met eenen bijzonderen tongval. Moys of inw. van Laos, een oorspronkelijk volk, volgens Crawfurd, zeer vreedzaam, doch Chapman noemt ze wild en zwart. Verder zijn er Chinezen, Maleijers en Europeanen, waarvan de eersten de talrijksten zijn, en de handwerkslieden, winkeliers en kooplieden des lands zijn. De Maleijers wonen alleen aan de O. kust van de Golf van Siam en hebben de Mahomed. Godsd. behouden. De Europeanen zijn van de zendelingen afkomstig, behalve de Nederlanders en Engelschen, die hunne factorijen in Tonkin hebben. De grooten in Tonkin en Cochin China volgen de leer van Confucius, de minderen die van Buddha, terwijl degenen, die het Christendom hebben aangenomen (en die men aan Crawfurd op 425000 begrootte), tot de armste en geringste volksklasse behooren. Onverschilligheid omtrent al wat Godsdienst is en de veelwijverij waren wel de grootste hinderpalen, om het Christendom geen' verderen invloed te doen hebben.

De vorderingen in kunsten en handwerken zijn hier slechts gering, echter meerder dan bij de Siamezen en alle eilanders van den grooten Archipel of eenig ander O. Aziat. volk, behalve de Hindo's, Chinezen en Japanezen, welke boven hen staan. De bewoners in dit rijk zijn, in betrekking der nijverheid, slechts nog zwakke navolgers, die nog ver achter de Chinezen blijven.

De landbouw, hoewel in goede werking, is echter nog ten achteren. De katoenteelt is hier goed en geeft eene genoegzame hoeveelheid, en in Tonkin worden hieruit goede stoffen geweven, doch gekleurde stoffen wil het volk niet. De zijdeteelt en zijdeweverij zijn hier wel het meest gevorderd, doch zoowel de ruwe zijde als de stoffen moeten voor de Chinesche onderdoen. De vernisboom wordt hier aangekweekt en het vernis naar China gezonden, maar ook in het land verwerkt. Voorheen was Tonkin beroemd om het vernis en de verlakte waren, en Crawfurd houdt de met de fijne parlemoer, die hier gevonden wordt, ingelegde en met goud versierde en verlakte waren voor schooner, en Finlayson voor duurzamer dan de Japansche.

Zij verstaan wel reeds lang de kunst om metalen te smelten en te bewerken, maar hebben het hierin niet zoo ver gebragt, dat zij b. v. hun eigen schietgeweer kunnen maken, doch met behulp van Fransche ingenieurs, die sedert de omwenteling veel invloed op hunne marine, vestingbouw en artillerie gehad hebben, zijn zij in het geschutgieten, gelijk ook in de bouw- en vestingbouwkunde, het kruidmaken, enz. veel gevorderd. In goud- en zilver werken zijn zij vrij wel, doch hun schietgeweer en koperwerk wordt ingevoerd.

De inw. mogen niet op reis gaan en zijn voor den handel weinig geschikt. In Cochin-China worden thans vrijbrieven gegeven, en hiermede hebben sommige inw. China en onlangs de straat van Malacca en Sinjapore bezocht. Echter ook de eerbied voor de graven hunner vaderen houdt hen te huis en belet hen goede zeelieden te worden, waartoe zij zoo veel aanleiding hadden. De binnenlandsche handel is echter van zeer veel belang en wordt voornamelijk op de groote riv. gedreven, tusschen Hue en Saigun zijn steeds 2000 jonken in de vaart langs de kusten, buitenlands handelt dit rijk, alleen met China, Siam, de Engelsche havens in de straat Malacca, en met Singapore.

Van China komen Chin. waren en sedert eenigen tijd ook wel Eng. waren en opium, waarvoor ruwe voortbrengsels des lands worden ingeruild. Van Siam ijzer, tabak, opium, Europesche waren, enz., voor zeilmatten, ruwe en bewerkte zijde, enz. Van de straat van Malacca, enz. sedert 1819 (daar de handel met de Nederlanders, Engelschen, Franschen, enz. van de 17e. eeuw geheel was opgehouden,) opium, Catechu of Terra-japonica en ijzer voor landsproducten. Het land was

echter tot den handel zeer geschikt. De voorn. koopsteden zijn: Kungkao of Hatian, Saigun en Cambodja, Nathrang of Yathrang, Phuyen, Quinhone, Fasso en Hue in Cochin China en Keho in Tonkin.

De regering is volstrekt willekeurig; het rijk moet als één huisgezin worden bestuurd, doch de bamboesrotting is hiertoe het voorn. werktuig. De adel is slechts aan de ambten verknocht. Er zijn civil- en militaire officieren, gelijk in China de mandarijnen, in 10 graden verdeeld, en waarvan de twee eerste graden den raad des Konings vormen. Er zijn slechts 2 rangen van onderdanen, de mandarijnen en het volk, doch de zoon van een' mandarijn is een graad geringer van adel dan de vader, en zoo kunnen de nakomelingen in het volk terug treden, indien zij zich niet door eigen verdiensten onderscheiden. Bij de tegenwoordige regering zijn bijna alle groot-mandarijnen, de chefs, de zoogenoemde vijf zuilen des rijks, enz. uit den gemeenen soldatenstand afkomstig. Elke prov. heeft een' militairen mandarijn tot Gouverneur en twee civil-mandarijnen, welke dus te zamen moeten werken: elke prov. is in 3 depart. (huijen) en elk dep. in 4 distr. (fu) verdeeld. Elke fu heeft zes dorpen, waarvan de schouten door de boeren zelve gekozen worden, en dezen innen de belastingen. Een opper-staatsraad van 6 ministers staat aan het hoofd des bestuurs.

De geheele bevolking is altijd tot dienst van den staat verpligt, hetwelk zeer nadeelig op het bestuur werkt. Elke mannelijke ouderdom staat ter beschikking van den staat. In Cochin-China moet elke derde zoon eener familie 3 jaren soldaat worden en krijgt dan even zoo vele jaren verlof. In Tonkin, waar men, als veroverd land, meer tot oproer geneigd is, geschiedt dit voor 7 jaren. Deze conscrits moeten dienst doen niet alleen als soldaat, maar ook als schippers, werklieden, in het arsenaal, bij bruggen, wegen, bouwen van huizen en als bedienden der officieren, en daar zij tot zoo veel einden gebruikt worden, verstaan zij niets goed, en dus heeft men er slechte soldaten, slechte schippers, slechte bouwlieden, enz.

De krijgsmagt bestaat uit eene garde des Konings van 30,000 man, die steeds bij den Koning zijn; het leger, uit 40 regimenten bestaande, is in 5 kolommen verdeeld, elk regiment heeft 600 man, en elke kolom 4800 man, met officieren, olifanten en trein. Van de 800 olifanten, die tot het leger behooren, zijn er steeds 130 in de hoofdstad. Daarenboven zijn er nog 5 legioenen, elk van 5 regimenten, in de provinciën ongelijk verdeeld. Paardenvolk is er, uit hoofde van het bergachtige land, niet. De marine is even als de infanterie ingerigt, doch in de havens gestationeerd. De vloot bestaat uit ongeveer 200 kanonneerbooten, van 16 tot 22 stukken, uit 100 groote galeijen, met 50 tot 70 riemen en kleine stukken, 500 kleinere, met 40 tot 44 riemen. De magt van den vorigen Koning bestond, na de verovering van Tonkin, uit 151,000 man, die van den tegenwoordigen (1822. Koning Guialung) was slechts 40 à 50,000 man. Zij worden met geld en rijst betaald, hebben ligte kleeding en geweren tot wapens, zij zijn sterk, gehard en onderworpen; de vestingbouw, enz. is, gelijk gezegd is, veel verbeterd, doch Crawfurd meent, dat evenwel het rijk ligt te veroveren zoude zijn, dewijl Cambodja en Tonkin steeds tot oproer overhellen.

De inkomsten bestaan in hoofdgeld, grondbelasting, leendiensten en tollen op de buitenl. waren. Eenige waren, zoo als kaneel, cardamon, adelaarhout, enz., zijn monopolie. De inkomsten zijn niet naauwkeurig bekend, maar de konink!. schat moet groot zijn; men wil, dat er zich 30,000 goudstaven (elk 238 Spaan. dollars of 7,140,000 dollars), behalve het zilverwerk, enz., in bevinden.

De wetten, zegt Crawfurd, zijn als in China, doch worden er slechter en met meer willekeur uitgevoerd. De bamboesrotting en de bastonnade zijn op verschillende wijzen het tuchtmiddel. De ouders gebruiken het voor de kinderen, de mannen voor de vrouwen, de officieren voor de soldaten, de generaals voor de officieren. De grootmandarijn der olifanten, een eerste minister, welke den Engelschen de afscheidsaudientie gaf, liet juist op dien oogenblik zijne geheele troep schouwspelers de bastonnade geven, omdat hun spel hem niet voldaan had. Voor het overige maakt de wet geen

onderscheid tusschen vreemden en inboorlingen.

Het gewigt is hier even als in China: 1 pikel van 133⅓ oude pond, is in 100 catties verdeeld. Het geld heet sapek of sapeque, en was voorheen van ertz, thans uit zink, van de grootte eener Eng. schelling, met den naam des Konings,

60 sapek = 1 mas,

600 sapek = 10 mas = 1 kwam,

600 sapeks = 1 kwam, op eene koord geregen, 1 raton; gouden en zilveren stukken worden gestempeld. 1 Spaan. dollar is op 1⅓ kwam bepaald.

Anamares, Braz. volksstam in de prov. Para, aan de boorden der Madera wonende, omtrent 40 m. van hare zamenvloeijing met de Amazonen-riv., onder 6. Z. B. en 42. W. L.

Anamezen, hierdoor verstaat men de bewoners van Tonkin en Cochin-China. Zij zijn de voorn. bewoners van het rijk Anam, waarvan de voortreffelijke waarnemer Dr. Finlayson ons de laatste berigten heeft medegedeeld. Reeds in het eerste dorp, dat wij betraden, zegt hij, vonden wij een geheel ander volk, andere zeden, dan bij de Siammers, de inw. waren vriendelijk, oplettend, voorkomend, zonder trotschheid, nieuwsgierig, doch op eene beleefde wijze. Zij vergenoegden zich, met onze kleederen slechts aan te raken, hoewel zij hierbij zeer spraakzaam waren. Dit verschil van andere volken merkte hij vooral op, en tevens, dat het in het oog loopt, hoe weinig de bijzondere personen in gedaante en gelaat van elkanderen verschillen. Zij hebben wel in natuurlijke gedaante eenige overeenkomst met de Siammers en Maleijers, doch zijn aan dezelve niet gelijk, want het blijkt, dat zij van de Mongolen afstammen, en dus ook in afkomst van dezen onderscheiden zijn.

De Anamezen zijn van gestalte wel de kleinste van dit gedeelte der bewoners van Midden- en Oost-Azië. Onder 21 soldaten, die Finlayson liet meten, was de middelbare lengte 5 vt. 2⅓ dm. Eng. Zij zijn dus kleiner dan de Maleijers en Siammers, maar ook minder log en lomp van vorm. Hun aangezigt is meestal rond. De ronde vorm van den schedel, welke eenigzins naar achteren uitloopt, de bijna ronde gedaante, die vooral bij vrouwen in het oog loopt, en in overeenkomst met de overige ligchaamsgestalte, aldaar voor bijzondere schoonheid geldt, en de ronde vorm van het aangezigt, zijn karakteristieke trekken bij dat volk. Hun voorhoofd is kort en klein, zij hebben zware kinnebakken, zonder dat zij uitsteken; hunne oogen zijn ronder dan die der Chinezen, ook klein, maar veel levendiger, meestal donkerzwart, en dus hun uitzigt helderder en sprekender. De neus is klein, maar goed gevormd en niet plat, de lippen matig dik, maar eene dunne, leelijke baard, gelijk de Mongolen. Hun haar is zwart, lang en dik, de nek kort, de kleur, als bij de Chinezen, geel, bij de vrouwen dikwerf schoon, als bij Zuidelijke Europesche. Hunne afkomst van de Mongolen is in verscheidene trekken zigtbaar. Men kan hun, vooral de vrouwen, geene zekere schoonheid ontzeggen; ook hun ligchaam is welgevormd, de borst breed, welgespierd, en, vooral de bergbewoners, sterk, daar zij met hunnen last de steilste hoogten met vlugheid en vastheid opklimmen. Zij zijn zeer welwillend, opmerkzaam, nieuwsgierig, voorzigtig met vreemdelingen, beleefd en welgemanierd, altijd weltevreden en spoedig tot lagchen geneigd, doch zij gaan spoedig van vreugde tot zelfs overdrevene droefheid over. De gedurige opmerkzaamheid op, en in- en uitwendige bezigheid met de voorwerpen, zegt Finlayson, komt veel met die van sommige apen overeen.

Hunne kleeding is meer gemakkelijk dan elegant, bij beide geslachten zeer gelijk aan die der oude Chinezen. Schoon in een warm land, zijn zij steeds geheel gekleed, beide geslachten dragen wijde lange broeken, daarover 2 of 3 bovenkleeden met lange mouwen en tot op de heupen of knieën hangende; de rijke draagt hierover nog eenen zwarten zijden mantel, met zilver geborduurd. Het hoofdhaar wordt lang gedragen, in staarten gewonden en op het hoofd vastgemaakt; de tulbanden onderscheiden de standen; de mannen hebben die van zwart, de vrouwen van blaauw krip. De krijgslieden hebben verscheidene kleuren. De rouwkleur is wit. Katoenen kleederen worden zelden gedragen, ook het gemeen draagt zijde, die zij zwart verwen. Schoenen dragen alleen de rijken; de sie-

raden bestaan in armringen, brazeletten, gouden ringen, paarlen, amber, enz. De Koning en de mandarijnen dragen eene stof, met draken doorweven; de koninkl. kleuren zijn oranje en geel, de vlag is wit.— Ook hier is het kaauwen van areka, betel en ongebluschte kalk algemeen, doch hier doen zij er geen catechu of terra-japonica bij. Zij rooken en pruimen ook tabak, elke groote heeft steeds een' cigaar in den mond, en elke troep volk is als in rook gehuld. Hunne woningen zijn groot en gemakkelijk, met aarden muren, met leijen en soms ook met palmbladen gedekt. In half opene gebouwen doen zij hunne zaken, bieden zij hunne waren aan, of ontvangen zij vreemdelingen, enz. In het achterste vertrek is hun huisaltaar en in het midden wonen zij. Zij zijn zeer welvoegelijk, maar hunne woningen, kleederen, enz. zeer morsig en onrein, dit staat den vreemdeling even zeer tegen als hunne maaltijden, waar zij krokodillen, vuile eijeren, reeds half bedorven koekjes, verrotte visch, ongedierte, enz. als lekkernijen gebruiken. Zij zijn vrolijk, doch moeten hunne vreugde dikwerf met de bastonnade boeten, daar elke groote, en deze apen den ernst der Chinezen na, het regt heeft zijnen minderen met bamboesrottings te laten straffen. De laatste reizigers vonden niets bij hen van het diefachtige karakter, dat men hen te laste gelegd heeft, dan alleen bij de koninkl. ambtenaren. In den echt zijn zij getrouw; elke misstap wordt crimineel gestraft, maar de ongetrouwden leven vrij onder elkanderen, zonder hierin eenige hinderpaal voor de toekomst te vinden. De vader verkoopt zijne dochter aan vreemdelingen voor eenigen tijd, zonder dat dit haar naderhand voor het huwelijk hinderlijk is. De vrouwen krijgen gewoonlijk 5 dochters tegen eenen zoon. De mannen huwen gewoonlijk niet voor 20, alleen de rijken met hun 15e jaar. De prijs is voor eene vrouw bij de armen 10 à 20, bij de rijken van 40, 60 tot 100 en 200 kwam; afdrijving der vrucht is geene misdaad, kindermoord wordt zelden als zoodanig aangezien. De vrouwen worden niet opgesloten, maar de mannen kunnen haar tot bijna dood slaan. Liefde is zeldzaam, de vrouwen trekken de vreemdelingen voor. Het despotisme heeft zeer nadeelig op het volkskarakter gewerkt en alle edele gevoelens bij hetzelve verstikt, ja door aanhoudende slavernij hetzelve verdierlijkt. Door het verbod van te reizen wordt het volk in onwetendheid en onderdanigheid gehouden. De regters worden omgekocht en de armen door onderdrukking onverschillig, zelfs voor doodstraf. Zij mogen de regters niet aanzien, maar moeten hunne verzoekschriften voor de oogen houden. Doordien zij altijd in landsdienst zijn moeten, wordt het grootste gedeelte lui, en alle nijverheid verstompt. De vrouwen moeten ploegen, zaaijen, bouwen, smeden, weven, handeldrijven en zelfs met de schepen varen; men wil, dat zij dapper zijn, en in den oorlog, als Amazonen, met lansen vechten. Alleen daar, waar het Gouvernem. niet drukt, b. v. op de kustvisscherij, daar is nijverheid.

De Godsdienst is eigenlijk geene Godsdienst; zij hebben noch godsdienstig onderwijs, noch leeraars, noch priesters, noch iemand, dien hen leert, elk gaat zijnen eigenen weg. Hierdoor is alles vol dom bijgeloof, en zonder eerbied; de weinige priesters (*Talapoinen*) zijn niet waardig aangeroerd te worden. Zij hebben geen het minste gezag. Er zijn talooze kleine, doch ellendige tempels, kapellen, altaren, maar geene kweekscholen voor priesters. Zij hebben slechts beschermgoden en duivels. Het Theïsme der Chinezen, de koude leer van Confucius, volgen de grooten, doch zonder eenigen invloed op hunne daden. Het volk heeft op de gedachte aan de toekomst, is vol bijgeloovigheden, waartegen zij op hunne altaren wierook of kaarsen branden, of goud papier brengen, strooijende de snippers naar alle hoeken der aarde, of hechten brieven en schriften aan de posten der muren en deuren, en deze gebruiken zijn in de verschillende standen weder verscheiden. Behalve de afgodsbeelden van Buddha, die het gemeene volk zegt te belijden, kon Crawfurd niets van het bestaan dier Godsdienst in Anam bemerken.

De taal is éénlettergrepig, veel met den Chineschen tongval overeenkomstig, doch ook in vele opzigten van

dezelve verschillende. Zij is zelve ligt te leeren, maar de uitspraak te leeren, houdt Crawfurd voor onmogelijk, de taal zelf is arm, doch hetzelfde woord wordt op onderscheidene wijze uitgesproken en heeft dan telkens eene verschillende beteekenis en dit maakt haar weder rijk. Zoo beteekent het woord *ma*, naar de verschillende uitspraak en wijziging der stem, *moeder*, *huid*, *meer*, *geit*, *rijst*, *duivel* en *geest*. Zij hebben geene eigene litteratur, zelfs geen eigen schrift, hunne letterkundigen beoefenen de schriften van Confucius en de Geneeskunde, en ontvangen hunne boeken uit China. Chinezen zijn in *alles* hunne leermeesters. Hunne taal *is nog* geen onderzoek te beurt gevallen, gelijk dit in de laatste tijden met hare westelijke zusters het geval is geweest.

Anand-didjel, distr. van Beludjistan, in het land Mekrah, ten N. van Kotch-Gandavah gelegen.

Ananithad, een meer in N. Amerika. 62. N. B. 105. W. L.

Anantpoor, kleine Ind. stad, prov. Madras, prov. Balaghat, 30 m. ten N. O. van Chitteldroog, 46 m. N. N. O. van Seringapatnam. 11. 45. N. B. 95. 8. O. L. Zij behoort sedert 1791 aan de Engelschen.

Anaoul, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Guzerat, 11½ m. Z. O. van Soerat en 10 m. van de zee, beneden en nabij de golf van Cambaya.

Anaphi, eil. in den Griekschen Archipel, zie *Namphi*. (Wbk.)

Anapo, (Anapus) kleine riv. in Sicilië, die bij de muren van Buscemi, ongeveer 8 m. ten W. van Syracuze, ontspringt, en zich in de groote haven dezer laatste stad uitstort.

Anaradjapoera, stad op het eil. Ceylon, 26 m. ten N. van Candy, 21 m. W. Z. W. van Tinkonomale.

Anasco, vlek op het eil. Porto-Rico, hoofdpl. van het gelijkn. distr., aan de Guaurabo of Rio-Grande, 1¼ m. van de baai van Anasco.

Anaso, Zweedsch eil. Westeraslan, harr. Siende, in het Melermeer, met een kerspel en een kasteel, en 500 inw., die van de veeteelt en de visscherij bestaan, en om het vervaardigen van kleine wagens (*snöpökar*) bekend zijn.

Anastacio, (Sto.) Braz. riv., prov. St. Paulus; zij ontspringt in de Serra Ibo-tucatu, en ontlast zich in de Parana, na eenen loop van 60 m. van het O. naar het W.

Anastasia, (Sta.) eil. in den Atlant. oceaan, aan de W. kust van Florida, tusschen de bank van Matanzas en de haven van St. Augustin. Het is 3¼ m. lang. 2. Napelsch D., prov. en distr. en 2½ m. ten O. van Napels, hoofdpl. van een kanton.

Anastro, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. Z. Z. W. van Vitoria (Alava).

Anatajam, eil. in den Archipel der Mariannen, tusschen Saypan en Sariguan; het heeft 3½ m. in den omtrek, is vruchtbaar, doch heeft gebrek aan zoet water en is onbewoond. 13. 44. N. B. 161. 46. O. L.

Anatalou, Kaap aan het N. W. gedeelte van het eil. Dahlak of Dalaca, in de Arab. zee. 16. N. B. 57. 20. O. L.

Anatolia, (Sta.) Napelsch vlek, prov. Abruzzou ult. II, distr. Civita Ducale, kanton Borgo, 4¾ m. Z. W. van Aquila.

Anatoli Cawak, een sterk Turksch kasteel in Azië, aan den ingang der Zwarte zee, op de kust van Natolië, sandsch. Kodjah-Eïli. Het ligt tegenover Rameli Cawak en is bestemd om het kanaal van Konstantinopel te verdedigen. Ten Z. W. nabij dit kasteel ziet men eene hermitage op den Reuzenberg, 90 vad. hoog.

Anatolico, kleine Turks. stad in Europa, in Romanië, aan eenen zeeboezem, ten O. van den mond der rivier Aspropotamos. Zij is in het midden van kleine meeren op palen gebouwd. Hare reede, die door het eil. Echinades gevormd wordt, is ruim en veilig, maar heeft niet meer dan 3 of 4 voet diepte.

Anaweta, Ind. stad, prov. Ajmeer, rajasch. Kotah.

Anaza, zie *Sta. Cruz*. (Wbk. No. 6.)

Anazeh, een stam van Bedouïnen in Turksch Azië. Zij bewonen de woestijn van Syrië, ten O. van Damaskus, tot aan de omstreken van Bagdad.

Anazelitzas, Turks. stad in Europa, zie *Lepeni*. (Wbk.)

Anaztri, klein Turksch D. in Europa, in Morea, 2 m. ten N. van Kalamata. Het bevat een ouden toren, die tot huisvesting der vreemdelingen dient. Op eenigen afstand ten O. ziet men de overblijfselen van eenen tempel.

Anbar, stad in Afghanistan, in de prov. 20 m. ten Z. W. van Balkh.

Anbar, of *Anbary*, vestingstad in onafhankelijk Tartarijë, in den staat en 9 m. N. O. van Khiwa, aan een' arm der Djyhouw. Zij is met meeren omringd en heeft slechts eene poort. Er is eene fraaije moskee. Haar grondgebied heeft meer dan 40,000 inw., meest Turcomans.

Anbourcy, zie *Oubourcy*. (Wbk.)

Ancabou, stad op Madagaskar, aan de Golf Bombetoc.

Ancocus, of *Northampton*, kleine riv. in de Vereen. Staten, staat New-Jersey, gr. Burlington. Zij ontspringt in het Z. van dien staat, bij Mourose, loopt voorbij Mount Holy, waar zij tot aan hare vereeniging met de Delaware, 2 m. ten O. van Burlington bevaarbaar wordt, na eenen loop van 8 m. van het Z. O. naar het N. W. Langs deze riv. wordt veel timmerhout afgevoerd.

Ancola, Ind. distr., N. verdeeling van Kanara, tusschen 13. en 15. N. B. Het is het aanzienlijkst distr. van het land Haïga, dat zich tusschen Onoree en Gaukarna uitstrekt. 2 Ind. stad, prov. Canara, op eenigen afstand van de zee. Zij heeft eene kleine haven en een' levendigen handel.

Ancomassa, klein D. in Op. Guinee, kon. Assin, 16¾ m. van kaap Casso, aan den weg van deze factorij, naar het kon. Assiantie.

Ancouala, aanzienl. zeehaven op de N. W. kust van Madagaskar, tegenover het eil. Nosse, 60 m. ten N. O. van Moczangaije. Het opperhoofd staat onder de bevelen van de Koningin der Seclaven. Het land levert veel was en schildpad op.

Ancud, (el) Archipel in den grooten Australischen oceaan, zie *Chiloe*.

Ancum, Nederl. geh., prov. Overijssel, kw. Zalland S. A. Dalfsen.

Anda, Russ. riv. in Europa. Zij komt uit het meer Andozero en loopt 20 m. van het N. W. naar het Z. O. de scheiding uitmakende tusschen de gouvernem. Olonetz en Archangel, valt in de Vigozero.

Andaka, groot Grieksch D. op de W. kust van het eil. Imbro, sandsch. Lesbos.

Andalahuizen, of *Andlahuizen*, Ned. verstrooide buurt, prov. Vriesland, grietenij Wonseradeel, ½ u. ten N. van Hichtum, de geboorteplaats van den Godgel. Ruardus Andola.

Andam, Afrik. land in Sudan, met goede inw., waaronder vele Christenen zijn.

Andamanak, plaats op Madagaskar, prov. der Antaximen, in het dal van Amboule, tusschen de bergen van Sicourque en die van Fouganmave.

Andana, stad in Sudan, aan den Sultan van Tocrur behoorende.

Andaoulouc, plaats op Madagaskar, prov. der Antavarts, in een bekoorlijk oord aan de riv. van dien naam.

Andapoorghur, Ind. stad, prov. Orissa, aan de Salundy.

Andara, of *Andra*, een aloud uitgestrekt landsch. in Ind. hetwelk ook Talenganah genoemd werd, en zich binnenslands en langs de kust tot Viziapoor uitstrekte, van de Penâr aan de Z. zijde tot aan Orissa aan de N. zijde. De hoofdst. was Warangol, Varangola, of Arankel, thans Golkonda genaamd, welke nu in het grondgebied der prov. Hyder-abad bevat is en 15 of 16 m. ten N. O. van de aldus genaamde stad gelegen is.

Andaija, Braz. riv., prov. Minas Geraes, comarca Sabara. Zij ontspringt in de Sierra Quatys, en ontlast zich in de S. Francisco, nadat zij de Funchal opgenomen heeft. Haar loop bedraagt 50 m. van het Z. W. naar het N. O. en bevat vele edele gesteenten, bijzonder diamanten.

Andegeh-Boeroen, kaap in Turksch-Azië, zie *Indjeh-Boeron*. (Wbk.)

Andel, (Neder-) zie *Neder-Andel*.

Andel, (Opper-) zie *Opper-Andel*.

Andel (den) wordt in de Regerings-Almanak van Groningen slechts *Andel* genoemd.

Andele, stad in Abyssinië, rijk Hurrur.

Andelys, zie *Andelis*. (Wbk.)

Andenelle, D. in Namen, gem. Andennes.

Anden, Andenne, eigenlijk Andennes, is de geboortepl. van den letterkund. Andries Delvaux, meer bekend als Andreas Vallensis, geb 1556.

Andenoss, Noorw. kersp., Loffordeil. Andoen, stift Nordland, met 210 inw.

Andeol, zie *Bourg St. Andeol*. 2. Fr. vlek, dep. Rhône, arr. en 5 u. ten Z. van Lyon; 700 inw.

Andéol de Trouilhas, (St.) Fransch D., dep. du Gard, arr. en 2 m. N. N. W. van Alais, kanton St. Martin de Valgague. Er wordt antimonium bereid.

Anderen, Ned. geh., prov. Drenthe,

gem. Anloo (niet in Overijssel).

ANDERENBROEK, geh. in Oostvlaanderen, distr. Aalst, gem. Denterhautern.

ANDERLECHT, hier wordt de beste boter van Z. Brab. gemaakt.

ANDERLUES is een dorp, geen stad, en ligt in het distr. Thuin.

ANDERMALT, of *Unsern*, Zwits. D., kanton Uri, het grootste der 4 dorp. der vallei van Unzeren, in eene vlakte, die 726 toises boven de Middell. zee ligt, 1½ m. van den St. Gothard. Men vindt er eene fraaije kerk, 2 kapellen, 1 huis van liefdadigheid van kapucijnen en een raadhuis. Veeteelt en vervoer van koopwaren zijn de voornaamste bronnen van bestaan der inw. Op ¼ m. ten N. van dit D. is het gat van Uri (Urner Loch) en de Duivelsbrug. Het eerste is eene opening van 200 vt. lang en 10 vt. breed, in 1807, op kosten van het kanton, in de granietrots gehouwen, om eenen doortogt te banen. De duivelsbrug is om de stoutheid van hare bouwing vermaard. De boog is 75 voet breed, en hangt over eenen vreesselijken afgrond. Dit is een der verhevenste en verschrikkelijkste gezigten, die Zwitserland oplevert.

ANDERSLOF, Zweed. kersp. Malmohuslan, harred Wernmunhög.

ANDERSON, riv. in de Vereen. Staten, staat Indiana; zij ontspringt in het gr. Crawfurd, vereenigt zich met de Ohio, 12 m. beneden de Little Blue River, na eenen loop van 10 m. van het N. naar het Z.

ANDERSTORP, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harr. Westbo.

ANDESSEL, Abyss. stad, prov. Shoa en Erfat, in het eigenlijk Amkara. De inw. zijn als schoon en dapper vermaard.

ANDHOLM, Noorw. eil., stift Nordland Saltensvoogdij.

ANDI, Russ. gebied in Europa, in den Kaukasus, tusschen Aksaï en Atala, met 15 D. door 800 huisgezinnen bewoond, die aan den Khan der Koemuks van Aksaï schatpligtig zijn, en een bijzonder Lesghisch dialekt spreken. 2. Gr. D. op het eil. Negropont.

ANDIA, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Manderzee.

ANDIDJARA, zie *Andigiara.* (Wbk.)

ANDILLY, fraai Fr. D., dep. Seine en Oise, kantons-hoofdpl.; 400 inw.

ANDJAR, ANJAR, klein Britsch Ind. dist., prov. Cutch, presid. Bombay. Er is gebrek aan water en op vele plaatsen is de grond zoo zandig, dat men er geene regenbakken noch waterputten graven kan. 2. Britsch Ind. stad, presid. Bombay, prov. Cutch, hoofdst. van een distr., aan de helling van eenen berg, 3 m. van de Golf van Cutch gelegen. 23. 3. N. B. 87. 49. O. L. Zij heeft ¾ m. in den omtrek, en middelmatige vestingen. Andjar heeft veel van de aardbeving van den 16 Junij 1819 geleden.

ANDJEDIVA, ANJEDIVA, klein eil. in Indostan, in de Golf van Binguy, 2½ m. ten Z. van Sadachagoor. 34. 44. N. B. 71. 53. O. L. Er is eene kleine stad met een fort. Voorheen werd dit eil. sterk door de Portugezen bezocht.

ANDJENOËL, ANJENWELL, stad en vesting in Britsch Indostan, presid. Bombay, prov. Beydjapoor, 37. 33. N. B. 70. 58. O. L. 36 m. O. van Bombay. De inw. zijn visschers en maken zout.

ANDKHOU, Afghanistansche stad, prov. en 22 m. ten W. van Balkh.

ANDLAHUIZEN, zie *Andalahuizen.*

ANDOA, klein Fidje eil., 3 m. ten W. van Pau of Tacanova.

ANDOAIN, Sp. vlek, prov. en 2½ m. Z.Z. W. van St. Sebastiaan (Guipuscoa), aan den regteroever der Oria.

ANDOEN, Noorw. eil., stift Nordland, tot de Lofforden behoorende.

ANDOGHA, zie *Anda.*

ANDOMA, (vergel. Wbk.) Russ. bevaarb. rivier, gouv. Olonetz, distr. Witegra. Zij ontspringt in een klein meer, niet verre van de N. grenzen van dit distr., loopt 10 m. Zuidw., vervolgens W. en ontlast zich in het meer Onega, bij Litzina, na eenen loop van 24 m., en na verscheidene kleine rivieren opgenomen te hebben, waarvan de voornaamsten zijn: regts de Toekhta, de Nozdragna en de Somina; links de Loendojma en de Berezowka.

ANDOMA, aanzienl. Russ. D. in Europa, gouv. Olonetz, distr. en 8 m. N. N. O. van Witegra, aan de Andoma, met pottebakkerijen.

ANDORGÖE, Noorw. eil. aan de kust van Nordland. 68. 50. N. B. en 34. 45. O. L. Het is 4 m. lang en 2 m. breed.

ANDORRA, Sp. vlek, prov. Saragossa (Arragon), 6 m. ten W. van Alcuniz.

ANDORRE, (VALLEI VAN) onzijdig land

tusschen Frankrijk en Spanje, ten Z. van het depart. de l'Ariège. Het heeft 7 m. in zijne grootste lengte van het N. naar het Z., en bijna even veel in zijne grootste breedte van het O. naar het W. De grond is rots- en bergachtig en niet zeer vruchtbaar. De hoogten zijn met pijnboomen bedekt. Er zijn voortreffelijke weilanden. Verscheidene kleine riv. hebben er hunnen oorsprong. De voornaamste is de Embalire, die al de overigen opneemt en zich in de Segre ontlast. Er is eene ijzermijn te Rapsol en 4 smelterijen, namelijk: te Encamp, Caldes, Ordino en Serra. Het gehucht Caldes is ook merkwaardig om zijne zeer overvloedige heete bronnen. Deze vallei bevat 6 gemeenten, te weten: Canillo, Encamp, Ordino, Massana, Oud-Andorre en St. Julien, benevens 34 dorpen, en maakt eene soort van Gemeenebest uit, hetwelk door zijne eigene overheid bestuurd wordt en van de geestelijke jurisdictie van den Bisschop van Urgel afhangt.

Andosilla, Sp. vlek, prov. Pampeluna (Navarre), 5½ m. Z. Z. O. van Estella, bij den linkeroever van de Ega.

Andothebar, stad in Abyssinië, afd. Shoa en Efat, prov. Efat.

Andoumont, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Verlaine. 2. Geh. in Namen, arr. Namen, gem. Wierde.

Andover, stad in de Vereen. Staten, staat Connecticut, gr. Tolland, 5¼ m. van Hartford. 2. Distr. in de Vereen. Staten, staat New-Hampshire, gr. Hillsborough, aan de Merrimack, 6¼ m. ten N. W. van Concord. 3. Stad in de Vereen. Staten, staat New-York, gr. Sussex, 14¼ m. W. N. W. van New-York.

Andozero, Russ. meer in Europa, op de grenslinie tusschen de gouv. Archangel en Olonetz, distr. en 38 m. Z. Z. W. van Rem. De Anda loopt er door, neemt lager den naam van Andogha aan en valt in de Vigozero.

Andra, zie *Andro* (Wbk.) en *Andara*.

Andraix, Sp. vlek op het eil. Majorca, 4 m. ten W. van Palma. Men gelooft, dat het oorspronkelijk door Grieken bevolkt is geworden. De kleine haven, die er ½ m. van afligt, kan slechts kleine vaartuigen bergen. De grond is niet zeer vruchtbaar en brengt weinig meer dan olijven voort; 3500 inw.

Andraki, kleine Turk. riv. in Azië, in Caramanië; zij stroomt van het N. naar het Z. en ontlast zich in de Middell. zee, na eenen kronkelenden loop van 20 m. Zij besproeit de overblijfselen der aloude stad Myra, aan den regteroever van hare uitwatering. Haar water is zoutachtig.

Andrarum, Zweedsch kersp. Christiansklan, harred Albo, met een voornaam aluinwerk.

Andrantsaies is in het Wbk. verkeerdelijk *Andrantraje* gespeld.

Andre (St.) is eene gem. in het distr. en prov. Luik, met 480 inw.; het 2e. is D. en gem., niet in Oost-, maar in W. Vlaanderen, distr. Brugge, met 1000 inw.; beide zijn ook onder den naam van St. Andries bekend. Behalve de in het Wbk. genoemde plaatsen van dien naam heeft men nog:

André, (St.) eil. in de zee der Antillen, ten O. van de prov. Nicaragua, aan de kust van het kon. Guatimala, 12. 30. N. B. 84. 22. W. L. 2. Vlek in Barbados en hoofdpl. van eene gelijknamige parochie, aan zee gelegen. 3. D. op het eil. Bourbon, 4¾ m. ten O. van St. Denis dist. Er wordt suikerriet en koffij geplant. 4. Een der parochiën van Dominique, waarvan zij het N. O. gedeelte vervult. 5. Sard. vlek, prov. Maurienne, mandaat en 1 m. W. N. W. van Madonna, 570 toises boven de oppervlakte der zee gelegen; 1006 inw. 6. Baai in de Vereen. Staten, aan de kust van Florida, door de Golf van Mexiko bespoeld, 9 m. ten N. W. van St. Jozephs-baai. Zij ontvangt de gelijknamige riv., die in den staat Alabana op de grenzen van Georgië ontspringt. 7. Kleine stad in het kon. Illyrië, gouv. Laibach, kreits en 10 m. O. N. O. van Klagenfurth, in de vallei van Lavant en aan de oevers der gelijknamige riv. In de omstreken zijn verscheidene ijzersmelterijen. 8. Parochie op Jamaica in het gr. Surry, aan zee gelegen; Kingston is de voornaamste plaats. 9. Haven aan de N. O. kust van het eil. Palma, een der Canarische eil. 28. 50. N. B. 0. 7. W. L. 10. Kaap op de O. kust van Sicilië, prov. Messina, distr. Castroreale, 37. 32. 10. N. B. 33. 3. 5. O. L. 11, (Denaretum) Turks. kaap in Azië, aan het N. O. einde van het eil. Cy-

pria. 32. 17. 10. O. L. 55. 41. 40. N. B. 12. Eene der parochiën van St. Vincent in de Antilles, door de Queen's River besproeid, die van het N. O. naar het Z. W. loopt. 13. Fr. vlek, dep. Eure, kanton, hoofdpl., arr. en 4 u. Z. O. van Evreux; 700 inw.

Andrea, (St.) eene klip in de Adriat. zee, 3½ m. ten W. van Ragusa. 42. 38. 25. N. B. 35. 37. 40. O. L. Men vindt er rood geaderd marmer. 2. Klein eil. in de Adriat. zee, aan de kust van Dalmatië, kreits Spalato, 4½ m. ten N. W. van de W. punt van het eil. Lissa; het is 1¼ m. lang en ½ m. breed, 43. 0. 50. N. B. 33. 24. 40. O. L. 3. Stad in Op. Guinee, bij de riv. *Mesurada*, 3 m. van hare uitwatering. 6. 50. N. B. 32. 30. O. L. Zij is de residentie van eenen Koning, en bevat slechts 40 of 50 huizen, waarvan elk aan verscheidene huisgezinnen tot verblijf strekt.

Andreas, parochiaal D. en kasteel in Tyrol, kreits Pusterthal, ¾ m. Z. O. van Brixen; 1500 inw. 2. Twee der Z. W. Carolinen, zie *Kathogube.*

André d'Apchon, (St.) Fr. D., dep. der Loire, arr. en 2½ m. ten W. van Roanne, kanton St. Haon-le-Châtel. Er zijn minerale bronnen; 1500 inw.

André de Cubzac, kleine Fr. stad, dep. der Gironde, arr. en 4¼ m. N. N. O. van Bordeaux, hoofdpl. van een kanton, nabij de Dordogne, die hier den grooten weg van Bordeaux naar Parijs doorsnijdt. Er is eene kleine haven, die met Libourne gemeenschap heeft. Met eene nieuw uitgevondene pont kunnen 1500 menschen te gelijk over deze rivier gezet worden; 3000 inw.

André de Majincoules, (St.) Fr. D., dep. du Gard, arr. en 1¾ m. N. O. van Vigan, kant. Valleraugues, aan de Herault. Er is eene ijzersmelterij.

André de Sangonis, (St.) Fr. vlek, dep. de l'Herault, arr. Lodère, kant. Gignac. 6¾ m. W. N. W. van Montpellier. Er is eene brandewijnstokerij; 600 inw.; handel in brandewijn, olie, enz.

André de Valborgne, (St.) Fr. vlek, dep. du Gard, arr. en 6 m. N. N. O. van Vigan, hoofdpl. van een kant. in het gebergte en aan eenen arm der Gardon d'Anduze; 1850 inw.

André d'Ornay, (St.) Fr. D. (zie Wbk.) Er zijn minerale bronnen, arr., kant. en ½ m. ten Z. W. van Bourbon-Vendée; met 800 inw.

Andres del Rey, (San) Sp. vlek, prov. en 6¾ m. O. van Guadalaxara (Toledo).

Andresy, zie *Andresis.* (Wbk.)

Andrews, (St.) Schots. stad, gr. Fife, op een bergje, aan den binnenkant van eene ruime baai, 3 m. O. van Cupar, 11 m. N. N. O. van Edinburg; 3300 inw. De haven is gemakkelijk en veilig, heeft een' naauwen ingang en is aan de N. O. winden blootgesteld. St. Andrews heeft omtrent 3 m. in den omtrek. De universiteit is de oudste van Schotland. Ook is er eene aanzienlijke bibliotheek. Men ziet er eenige belangrijke oudheden. Er is eene fabrijk van kaats- en kolfballen, die niet alleen het binnenland voorziet, maar bovendien 9000 balen buitenlands verzendt. Er is wekelijks markt en driemaal in het jaar kermis. 56. 19. 33. N. B. 24. 30. 27. L.

Andrews Sound, (St.) eene straat aan de kust van Georgië, in de Vereen. Staten, tusschen het eil. Jekyl en een ander eil. aan de uitwatering van de Satilla, 9 m. van St. Mary.

Andricourt is geen D., maar geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Ligne.

Andriéef, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 22 m. W. N. W. van Rossiena.

Andries, (Nieuw St.) Ned. fort, prov. Gelderland, in 1816 gebouwd, na de slegting van dat in het Wbk., doch aan de tegenovergestelde zijde van het kanaal, gewoonlijk het Schansegat genoemd.

Andrimont, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. la Gleize.

Androgoe, Noorw. eil., stift Nordland, Finmarkensambt, tot het kersp. Astafjord behoorende.

Andrombe, Madagask. stad, hoofdpl. van het gebied der Antsianaxes, bij den mond der Manangoere, tegenover het eiland St. Maria, 38 m. N. van Tamatawe, aan de W. kust van het eil. De inw. bouwen rijst, telen vee en ontginnen zilvermijnen.

Andronicky, Russ. vlek, in Europa, gouv. Wilna, distr. en 9½ m. van Wilkomir.

Andry-chow, kleine stad in het kon. Gallicië, kreits en 9¾ m. W. van Myslenice, 2½ m. W. van Wadowice. Zij heeft een kasteel en is de zetel

van eene aanzienl. heerlijkheid. Er zijn vele linnenweverijen; 2805 inw.

Ands-jero, klein Perz. vlek in Farsistan, op de kust van de Golf van Perzië.

Anduze, zie *Anduse*. (Wbk.)

Ane, Ned. geh. in Overijssel, kw. Zalland, gem. Gramsbergen.

Aneboda, Zweed. kersp. Kronoborgslan, harred. Albo.

Anelote, (Cayes d') eene groep van kleine eil. in de Golf van Mexiko, aan de W. kust van Florida, 28. 10. N. B. 65. 20. W. L.

Aneon, zie *Anian*.

Anéséh, Arab. stad, in het land Nedjed-el-Arad, 52 m. W. N. W. van Daraïeh, met 2 sterke kasteelen en waterbronnen. Het land is vol dadelboomen.

Anevelde, Ned. geh. in Overijssel, kw. Zalland, gem. Gramsbergen.

Anga, Zweed. kersp. Gottlands- of Wisbylan Zuidvoogdij.

Angad, zie *Angara*.

Angao, kleine stad in den Archipel der Philippijnen op de O. kust van Zeba. 10. 18. N. B. 141. 29. O. L.

Angara, of *Angad*, Barbar. woestijn in het kon. Algiers, hetwelk zij van het kon. Marokko scheidt. Zij is omtrent 30 m. lang en 19 m. breed. Tijdens Leo Africanus diende zij tot verblijfplaats aan leeuwen, struisvogels en Arabische roovers; thans bevat zij eene vrij talrijke bevolking van krijgshaftige Arabieren. Er zijn vele waterbronnen, en verscheidene kantons, die voor landbouw vatbaar zijn.

Angaraes, is eene stad in de Peruaansche prov. Huan Cavelica of Guan Cavelica, waartoe de prov. Angaraes en het stadsdist. van Huan Cavelica gebragt is. Men noemt de prov. ook nog wel Angeraes.

Angard Mestra, Zweed. kersp. Jonkopingslan, harred Mo.

Angars, Zweed. kersp. Stokholmlan, harr. Wallentuna.

Ange, (St.) zie *Aguignan*. (Wbk.)

Angeja, aanzienl. Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 4½ m. N. N. O. van Aveiro, ¾ m. van de zee, aan de Caima. Maandelijks houdt men er graan- en veemarkt, 1546 inw.

Angel, zandbanken aan de W. kust van Afrika, ten Z. van de baai van Tindel. Zij zijn eene verlenging van de groote bank van Arguin. 18. N. B. 11. 70. O. L.

Angeli, Lombard. Venet. D., prov. distr. en ¼ m. ten W. van Mantua, aan den oever van het meer, bij hetwelk de overblijfselen van een fort zijn; 256 inw.

Angelina, vlek op St. Domingo, dep. Cibao, vallei la Vega, aan den regteroever der Yonna, 2 m. N. N. W. van Cotui, 7¼ m. O. Z. O. van La Vega.

Angelo, (S.) Braz. D., prov. Uruguay, bij de zamenvloeijing van de Hyjuhy en de Hyjuhy-Mirim, 6 m. ten N. van San Joao; 1960 inw., die Indianen zijn.

Angelo, kant. op Corsika, arr. Calvi; de hoofdpl. is het D. Carbara, doch het kant. ontleent zijnen naam van St. Angelo, hetwelk ¼ m. van zee ligt; 4068 inw.

Angelo a Fasanella, (S.) Napelsch vlek, princip. Citeriore, distr. en 6¾ m. Z. O. van Campagnia, hoofdpl. van een kant. Er zijn verscheidene merkwaardige kerken; 2500 inw.

Angelo Castron, kleine Turk. stad in Europa, in Romanië, sandsch. Janina, bij een meer, waaraan zij haren naam geeft, 20 m. Z. Z. O. van Arta, en 16 m. W. N. W. van Lepante.

Angelo Cupola, (S.) D. in den Kerkel. Staat, delegatie en 1¼ m. Z. Z. O. van Benevento; 1259 inw.

Angelo delle Fratte, (S.) Napelsch vlek, princip. Citer., distr. en 4 m. ten N. van Caggiano de la Sala, kant. en 8⅜ m. O. Z. O. van Campagna, aan den voet van eenen berg, die door den Meander besproeid wordt; 1630 inw. Het is de geboortepl. van Casalichio.

Angelo de Lombardi, (S.) Nap. stad, hoofdpl. van een distr. en kanton, princip. Ulter., 7½ m. O. van Avellino, 6 m. Z. O. van Montefusco. In 1664 werd zij bijna geheel door eene aardbeving vernield. Het distr. is in 11 kant. verdeeld: Andretta, Sant' Angelo de Lombardi, Bagnolo, Carbonara, Frigento, Lacedogna, Montella, Montemarano, Paterno, Teora en Volturara.

Angelopolis, zie *Ange* (*St.*) (Wbk.)

Angelsta, Zweed. kersp. Kronoborgslan, harr. Sunnerbo.

Angera, Lomb. Venet. vlek en hoofdplaats van een distr., prov. en 8¾ m. W. Z. W. van Corno, aan den regteroever van het grootere meer (Lago Maggiore).

Angerbach, D. in het groothertogd.

Hessen-Darmstad, prov. Opper-Hessen, in het Vrijheerlijkambt en 1 m. Z. O. van Lauterbach. Het behoort aan de familie Riedsel; 990 inw.

Angebe, Zweed. kersp. Elfborgslan, harred Wätle.

Angeri, Russ. D., gouv. Koerland, distr. Toekrem.

Angermund, Pruiss. stad, regdst. Stettin, aan de Walse, 6 m. van Stettin.

Angersk, Russ. meer, in Europa, gouv. Koerland, distr. en 5½ m. van Toekoem. Het is verbonden met de Golf van Lijfland, door middel van een kanaal, hetwelk het D. Angeri besproeit. Van het N. naar het Z. is het 5 m. lang en 1 m. breed. Het ontvangt verscheidene kleine riv.

Angerstein, Hanov. D., vorstend. en 2 m. ten N. van Göttingen, ambt en ½ m. N. N. O. van Bovenden. Er zijn eene groote menigte molens; 550 inw.

Angerum, Zweed. kersp. Karlskronalan, harr. Oestra.

Angerville, Fr. stad, dep. Seine en Oise; kousenfabr. en 1600 inw.

Angerville-le-Martel, Fr. vlek, dep. Neder Seine, 4 u. N. O. van Havre. 126 inw.

Angest-sur-Somme, Fr. vlek, dep. der Somme, bij Pilguigny, met kousenfabrijken.

Angheh, aanzienl. riv. in Abyssinië. Zij ontspringt in het land der onafhankelijke Gallas, loopt van het Z. O. naar het N. W. tusschen rotsen van graniet, en ontlast zich in de Maleg, na eenen loop van 60 m. Zij geeft haren naam aan een gedeelte van het land, dat zij besproeit.

Anghiari, Tosk. vlek, prov. Florence, 3½ m. N. O. van Arezzo. In de omstreek is eene kopermijn. Jaarlijks wordt hier een vermaarde paarden-wedloop gehouden, ter gedachtenis eener overwinning, door de Florentijnen in 1440 behaald.

Anghien, stad in onafhankelijk Tartarijë, in Turkistan, aan den regteroever der Syhoen, 80 m. ten W. van Kachgar. 40. N. B. 94. 7. 3. L.

Anghista, Turks. riv. in Europa; zij ontspringt in het W. gedeelte van het sandsch. Gallipoli, onder den naam van Keverkop, verdwijnt 6 m. ten Z. van de gelijknamige stad, komt 2 m. verder weder te voorschijn bij de spelonk van Anghista, op de grenzen van het Beglik Serez, hetwelk zij in het Z. O. gedeelte doorloopt, waarop zij zich, na eenen loop van 12 m., van het O. naar het W. in het meer van Takinos ontlast. 2. Turk. vlek in Europa, sandsch. Gallipoli, beglik en 7 m. O. Z. O. van Seres en 6 m. Z. W. van Drama.

Angier, zie *Narcisse*.

Angiola, (S.) Sicil. stad en hoofdpl. van een kanton, prov. Messina, distr. en 2 m. ten W. van Patti.

Angium, zie *Aungium*. (Wbk.)

Angle, Fr. berg, dep. Puy de Dome, met minerale bronnen, 1 uur van den Mont d'Or.

Angle, (l') geh. in Namen, arr. Namen, gem. Eghezée.

Anglen, Deen. distr., zie *Angeln* Wbk.

Anglezark, Eng. D., gr. Lancaster, hundred Salford, 5½ m. N. W. van Manchester. Er zijn loodmijnen; 215 inw.

Ango, Zweed. kersp. Kalmarlan, harr. Soora Tjasto.

Angon, Zweed. eil. Wästerbottenslan, bij de Zuid. Wästerbotten, door de zeeëngte Wästerquarken van het vasteland gescheiden.

Angora, Turk. sandsch. in Azië, in Natolië. Het is met hooge bergen doortrokken en heeft ook aanzienlijke en vruchtbare vlakten, die door de Sakaria en Alhaur besproeid worden. Het is vruchtbaar in granen, rijst en vruchten. Alleen in de omstreken van Angora hebben de geiten, de katten en konijnen dat lange en fijne zijdeachtige haar, waardoor zij overal vermaard zijn. Er is in dit sandsch. veel vee en bijenteelt. Stad Angora, zie Wbk.

Angori, zie *Angouri*. (Wbk.)

Angosecha, zie *Angos*. (Wbk.)

Angoulême, (Kanaal van den Hertog van) of *Kanaal van de Somme*. Het vereenigt zich te St. Simon met het eerste gedeelte van het kanaal van St. Quentin, dat ook onder den naam van *Canal Croza* bekend is; voorts ontvangt het de riv. de Somme en volgt die tot aan de haven van St. Valery, na de meeren van Ham, Peronne, Bray, Corbie, Amiens en Abbeville bespoeld, en eene uitgestrektheid van 37 m. doorloopen te hebben. Dit kanaal heeft 17 sluizen en eenige andere kunstwerken, en is hoogstnuttig voor den vervoer van steenkolen, asch tot mest, steenen,

granen, wijnen, enz., alsook voor de koloniale goederen, die te St. Valery ontscheept worden, terwijl het tevens zeer dienstig is, om de moerassige oevers van de Somme droog en gezond te maken. De voornaamste riv., die zich met dit kanaal vereenigd, is de Avre, welke van Mereuil af bevaarbaar is.

Angoumois, zie *Angoulême* (Wbk.)

Angoumer, Fr. D., dep. de Larriège, arr. en 1¾ m. W. Z. W. van St. Girons, kant. Castillon, en 9¾ m. W. van Foix. Er zijn ijzersmelterijen.

Angoxa, zie *Angaxos* en *Angos*. (Wbk.)

Angozero, Russ. meer, in Europa, gouv. Archangel, distr. en 23½ m. N. N. W. van Kiem en 10 m. Z. van de Golf van Kaudalax.

Angra, stad en landsch. in Op. Guinee, op de kust van Gabon, aan den mond van de riv. Angra, onder de parallel van het Prinsen-eiland.

Angra dos Reys, eene baai aan de kust van Brazilië, prov. Rio de Janeiro, onder 23. Z. B. en 26. W. L. Zij bevat eene menigte eil., waarvan de voornaamste Tocoativa, Jacarahy en Gipoya zijn, en heeft ten Z. drie openingen door de eil. Ilha Grande en Morambaya gevormd. De W. ingang, Cayrussa genaamd, is 3 m. breed en 30 vademen diep, de middenste is 1¼ breed, en de derde is veel naauwer. De voornaamste riv., die in deze baai uitloopen, zijn de Guanda en de Manducaba. 2. Zie *Angra de los Reys*. (Wbk.)

Angrano, Lomb. Venet. D., prov. Vicenza, distr. Marostica, ¾ m. W. N. W. van Bassano. Er is eene stroohoedenfabrijk; 2797 inw.

Angrat, distr. op het eil. Babelthu-up, een der Carolinen, waarvan het opperhoofd Ikiari genoemd wordt.

Angrias, Ind. volksstam aan de kust van Malabaar; zij bestaan van zeeroof en hebben een klein grondgebied met een kasteel.

Angsö, eil. in de Golf van Bothnië aan de Zweed. kust, onder 63. 44. N. B. en 38. 30. O. L.

Angstel, (de) Ned. riv., dat onder den naam van Aa, bij Breukelen, uit de Vecht voortkomt, en vervolgens Noordw. aanstroomende, bij Abkoude dien van Holendrecht aanneemt, terwijl zij aldaar tevens eenen tak, *de Gaasp* genoemd, afgeeft.

Angstho, Ind. stad in Nepaul, aan de Goggra.

Angte, stad in Korea, prov. Kinchon, op de O. kust, aan den mond eener kleine riv., 15 m. Z. van Ping-Hay en 60 m. Z. O. van King-Kitao.

Anguciana, Sp. vlek, prov. en 9¼ m. W. N. W. van Logrono (Burgos), aan de Tiron.

Anguix, Sp. vlek, prov. en 12¾ m. Z. Z. W. van Burgos.

Angwird, of *Angwirden*, zie *Aengwirden*; verkeerdelijk *Aengewerden* gespeld.

Angwina staat; zie *Angonna*, lees: *Agonna*. Suppl. *Agouna*.

Anheimbas bestaat in Namen niet, of is van weinig beteekenis.

Anholt, Ned. geh., prov. Drenthe.

Anian voor Beringstraat, lees *Behringstraat*.

Anieno, riv. in den Kerkel. Staat, zie *Teverone*. (Wbk.)

Anigua, D. op het Mariannen-eil. Guajan of St. Juan, met 41 huizen en 238 inw.

Aniïeh, Arabische stad, in het land Nedjed, gebied El-Ared, kant. Daraeh, aan den weg der karavanen van Lehsa naar Mekka, 80 m. Z. W. van Lehsa, voorheen onder den naam van Hanifah beroemd. Zij is vermaard als de geboortepl. van Abd-ul-Waheb den profeet der Wehabiten. De omstreken zijn vruchtbaar in druiven, dadelen en voortreffelijke perziken.

Anikan, Afrik. stad op de goudkust, met Ned. en Eng. kantoren.

Anilao, stad in den Archipel der Philippijnen, op de O. kust van het eil. Panai. 10. 54. N. B. 140. 9. O. L.

Anille, Fr. riv., dep. de la Sarthe; zij ontspringt beneden het woud van Vibraije, loopt van het N. naar het Z. voorbij St. Calais, en verliest zich in de Braye, een weinig boven Besse, na eenen loop van 4¼ m. van St. Calais tot aan hare zamenvloeijing zoude zij voor vlotten bruikbaar kunnen gemaakt worden.

Animaboo, zie *Anamaboa*. (Wbk.)

Aninnix, kleine riv. in Op. Guinee, aan de Goudkust. Zij ontspringt aan eenen berg in het kon. Akim en vereenigt zich met de Bossempra, in het kon. Assin, na eenen loop van 16 m. van het O. naar het W.

Aninghem, zie *Anjum* (*klooster*.)

Aninos, Oeta, Turk. berg in Europa, in Romanië, sandsch. en 22 m. van Lepante.

Anioor, Ankoor, fort in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Carnatick, 7¼ m. N. W. van Madoerah.

Anisy, zie *Anizy*. (Wbk.)

Anitheira, stad aan de kust van Guinee, waar een stadhouder van den Koning van Assiantie zijne residentie heeft.

Anja, een meer in Klein-Bucharije, 23 m. ten Z. van Khoten; het heeft omtrent 22 m. in den omtrek.

Anjar, zie *Andjar*.

Anjediva, zie *Andjediva*.

Anjenwell, zie *Andjenoël*.

Anjenwell, Ind. stad en vesting, prov. Bejapoor, aan de kust, met visscherij en zout. 2. Riv. aldaar.

Anjum, niet *Anjun*; was reeds op *Aangium* vermeld. 2. Of *Aanjum*, van ouds Aninghem genoemd, voorm. Ned. klooster, prov. Vriesland, grietenij Menaldumadeel; thans is op de plaats een geh., dat ter onderscheid. van het vorige *Klooster Anjum* genoemd wordt.

Ankala, distr. in het rijk Kakatou, in Sudan, dat schatpligtig aan Bornu is.

Ankasgurry, Ankosgherry, stad in Britsch Ind., in de Staten van den Radja van Mysore, 34¼ m. O. N. O. van Seringapatnam. 12. 39. N. B. en 95. 52. O. L.

Ankelaar, Ned. geh., prov. Gelderland, H. S. A. Middel-Veluwe, S. ambt Appeldoorn.

Ankeren is niet goed in het Wbk., zie aldaar *Angeren*.

Ankeri, zie *Angora*.

Ankol, Ind. stad, prov. Aurungabad, aan de Peira.

Ankola, Ind. stad, prov. Canara, aan de zee, met eene haven en veel handel.

Ankora, zie *Angora*. (Wbk.)

Ankosgherry, zie *Ankasgurry*.

Ankum is in het Wbk. fout, lees: Ned. buurt, prov. Gelderland, H. S. A. Neder-Veluwe, S. A. Barneveld.

Ankum, lees: zie *Anckum*. (Wbk.)

Ankum, zie *Ancum*.

Anlier, of *Aulier*, D. en gem. in Luxemb., kw. Neufchateau, met 1000 inw.

Anna, (Sta.) eil. in den Atlant. oceaan, aan de kust van Brazilië, prov. Maranham, en de baai van San Jose, 2. 19. Z. B. 25. 24. W. L. 2. Braz. riv., prov. Porto Seguro, zij ontspringt in de Aymeros-bergen en ontlast zich in de Rio de San Mattheus, na eenen loop van omtrent 18 m. van het W. naar het O. Met hoogwater is zij bevaarbaar. 3. Braz. vlek, prov. Matto Grosso, 50 m. W. N. W. van Villa Maria, 15. 30. Z. B. Voorheen was het zeer aanzienlijk en rijk, doch thans is het bijna geheel verlaten. 4. Braz. D., prov. Goyaz, distr. van Rio das Velhas. 40 m. Z. Z. W. van Santa-Cruz, bij den N. oever van de Rio das Velhas. Het is de parochie van alle Christen-Indianen, die aan den weg van St. Paul wonen. 5. Meer van Guatimala, prov. Tabasco bij de Golf van Mexiko. 6. (Uj. Sta.) Hongaarsch vlek, cruntad Arad, in de mark en 2¾ m. W. N. W. van Sin, en 2¼ m. Z. Z. O. van Simand. De meeste inw. zijn Duitschers, zij planten tabak. 7. Sicil. stadje in Val di Mazare, aan de Cullata Bellota. 8. Eil. in de Straat van Magelhaen, aan de kust van Patagonie, bij den grooten oceaan. 53. 10. Z. B. 9. Een der eerst ontdekte Salomonseil. 10. Zie *Rola*.

Anna, (St.) Nederl. buurt, prov. Gelderland, ¾ u. van Nijmegen, aan de Mokerheide. 2. Of *St. Anne*, buurt in W. Vlaanderen, gem. Kortrijk. 3. Zie *St. Anna-parochie*. 4. Zie *St. Anna ter Muiden*. (Wbk.)

Anna, Turk. stad in Azië, pachalik Bagdad, hoofdpl. van een sandsch. Zij ligt aan den linkeroever van den Euphraat, in eene aangename landstreek, 31 m. N. W. van Bagdad, en is omtrent 1 m. lang. De karavanen, die de woestijn van Mesopotamië doortrekken, houden er rustplaats. Het is de residentie van een' Emir of Arabisch Vorst, die het hoofd van eenen magtigen volksstam is. Men houdt deze stad voor de geboortepl. van den profeet Jeremias. 34. 10. N. B. 59. 27. O. L. 2. Turk. D. en haven in Europa, op het eil. Amargo, in den Griekschen Archipel, 10 m. Z. O. van Naxia. 3. Kaap op een der Biscoe-eilanden, door Kapt. Biscoe dus genoemd.

Annabeloë, eil. aan de W. kust van Noorwegen. 24. 18. O. L. 58. 12. N. B.

Annaberg, Nederl. geh., prov. N. Braband, distr. Boxtel, gem. Rosmalen, ter plaatse, waar voorheen een vrouwenklooster van de Augustijnerorde St. Annendaal gestaan heeft. 2. Pruis. stadje, regst. Merseburg, op een eil., dat door de Neue-Grabe en

de Zwarte Elster gevormd wordt.

Annachnan, zie *Annagh-Nan.* (Wbk.)

Anna d'Anzerma, zie *Anzerma.* (Wbk.)

Anna de Sapocahy, (Sta.) Braz. parochie, prov, minas Geraës, comarca de Rio das Mortes, 43 m. Z. W. van San Joao del Rey.

Anna dos Alegres, (Sta.) Braz. parochie, prov. Minas Geraës, comarca de Paracata, bij de zamenvloeijing van de Catinga en de Paracata, 58 m. N. W. van Villa do Principe.

Annagoondy, Ind. dist., prov. Byapoor, waarin de Trombadra loopt, welks takken den bergachtigen grond bespoelen, het heeft zijn eigen Raja, die een vasal van den Nizam is. 2. Zie *Bisnagar* (Wbk.), eigenlijk Bijenagur.

Annair, riv. in Westel. Ind. Zij ontspringt in de Kaligong-bergen, ten Z. O. van Djeinpoor, stroomt van het N. O. naar het Z. W. en ontlast zich in de Taptié, na eenen loop van 50 m., eerst van het O. naar het W., dan van het N. naar het Z.

Annaland, (St.) zie *Anneland.* (Wbk.)

Anna Laboe, kampong of stad op Sumatra, bij de uitwatering der gelijknamige riv. 35 m. ten Z. O. van Atsjiën (Atjeeh).

Annalostan, eil. in de Vereen. Staten, aan de kust van Virginia, tegenover Georgetown. Het is door eenen steenen dam met het vasteland vereenigd.

Annan, Schots. stad, gr. en 5½ m. O. Z. O. van Dumfries, en 24 m. ten Z. van Edinburg, met eene haven aan de uitwatering van de Annan, waarover eene brug van 5 bogen ligt. De vloed rijst er 21 voet. De handel bestaat in timmerhout. Er zijn ook katoenweverijen en veel zalmvangst. 2500 inw.

Anna-parochie, (Wbk. *Anne-Parochie*) eene der drie dorpen van de Vriesche grietenij het Bildt, kw. Westergo, als het ware aan de zee ontwoekerd, het fraaiste der drie, met 1800 inw., fraaije kerk en koepeltoren en een Godshuis der Doopsgezinden. Voorheen had men in hare nabijheid visscherij van kabeljaauw, schelvisch en haring.

Anna Peede, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Itterbeek.

Annapes, Fr. D., dep. van 't Noorden, bij Rijssel; 1100 inw.

Annapolis, gr. in Nieuw-Holland, tusschen Cornwallen, Luneburg, Queensshelbourne en de zee. Ten O. heeft men de groote St. Maria'sbaai aan de Fundybaai, de ruime haven van Annapolis, waarin, behalve de Annapolisriv., ook de kleine Creeks mill moose, Bear en Jagain storten; het land is heuvel- en bergachtig, maar met schoone bosschen, de grond zeer vruchtbaar en Engelschen en Duitschers hebben hier bloeijende volkplantingen aangelegd.

Annapu, Braz. riv., zie *Uanapa.*

Annatapoor, vesting in Ind. in de Staten van den Radja van Mysore, 8 m. ten N. O. van Bedenore.

Annawuty, Ind. stad, prov. Mysore, onder den Subah Nagara, aan de Budia.

Annawutty, kleine stad in Ind. in de Staten van den Radja van Mysore, 23½ m. ten N. van Bedenore.

Anne, (St.) geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Ellignies St. Anne. 2. Twee geh. in O. Vlaanderen, distr. Dendermonde, gem. Hamme en Waesmunster. 3. Vlek en parochie op het eil. Alderney of Aurigni. Ten O. is een fort tot verdediging van de haven, en ten Z. is eene baai voor kleine schepen; 1300 inw. 4. Stad in Nieuw-Brunswijk, 5 m. ten Z. van Frederikstown. 5. Riv. van Neder-Canada, zij ontspringt in de bergen ten W. van Quebek, stroomt eerst Z., vervolgens Z. O., en ontlast zich, na eenen loop van 48 m. in den St. Lorenzo, 34 m. beneden Quebek. 6. Een meer in Opper-Canada, ten N. van het Boven-Meer. Door de Albang heeft het gemeenschap met de Jamesbaai in de Hudson-zee. Het N. einde ligt onder 50. N. B. en 70. 20. W. L. 7. Eene haven aan de O. kust van het eil. van Kaap Breton, ten N. W. van den ingang van het meer Labrador. De schepen, die op de visscherij van Terreneuve varen, loopen er gewoonlijk binnen. 8. Parochie op het eil. St. Christoph, in de Antillen. De voornaamste plaats is Charles-Fort. 9. Oud fort in de Vereen. Staten, staat Washington, aan de Woodcreek gelegen, ter plaatse, waar zij bevaarbaar wordt, 4 m. ten Z. O. van het fort George en 3½ m. ten N. N. O. van het fort Edward; het is vervallen. 10. Berg in Frankrijk, dep. de l'Orne, 3½ m. van Alençon. Eene kapel, gewijd aan de Heilige, wier naam de

berg draagt, is eene sterk bezochte bedevaartsplaats. Op den eersten Zondag na den 27 Julij komen hier alle gebrekkigen en zieken bijeen, zoodat er soms meer dan 1500 personen aanwezig zijn. De meesten zijn bedelaars en landloopers, die jaarlijks bij hunne terugkomst voorwenden van hunne kwalen genezen te zijn. 11. Vlek en kanton van Guadaloupe, op de Z. kust van Terre Grande, 4¼ m. ten Z. van de Moule. 12. Vlek op O. kust van Marie Galante, in de Antillen. 13. Stad van Paraguay, 72 m. ten Z. O. van Assomption. 14. Kaap in de Straat van Magelhaen.

Annebault, zie *Annebaut* (Wbk.), heeft 1150 inw.

Annebor, Noorw. kersp., stift Christiania, gr. Jarlsberg, met 1694 inw.

Anneco, Lomb. Venet. vlek, prov. en 3¾ m. N. W. van Cremona, distr. Pizzighettone.

Annefork, Zweed. kersp. Falulan Wäster Dalarne.

Anneland, (St.) (zie Wbk.) heeft eene meestoof en veer op St. Philipsland en Duiveland.

Annendaal, (St.) zie *Annaberg*.

Annersta, Zweed. kersp. Kronebergslän, herr. Sunnabo.

Annerveensche Compagnie, Ned. geh., prov. Drenthe, gem. Anloo.

Annesley, zie *Anslow*. (Wbk.)

Annet, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr. Meaux; 960 inw.

Annevoije, gem. in Namen, arr. Dinant, bev. 360 inw.

Annicul, Ind. stad, prov. Mysore, aan den Subah Patana.

Annicuns, Braz. riv., prov. Goyaz. Zij ontspringt in de Serra Dairada, ten Z. O. van Villa Boa, ontvangt de *Rio Boys* de Mecaponte en de Pironsuba, en loopt in de Paranahyba uit, na eenen loop van omtrent 60 m. van het N. naar het Z.

Annicuns, Braz. D., prov. Goyaz, distr. Goyazes, bij den regteroever van de Rio Boys, omtrent 14 m. ten Z. van Villa Boa.

Anniviers, fraaije Zwits. vallei, kant. Wallis; zij is 7 m. lang en wordt door de Useux bespoeld, die aan het Z. einde van den Gletscher van den Weisshorn ontspringt en zich in de Rhone ontlast. Deze vallei is merkwaardig wegens haren in de rotsen gebouwen ingang, *les Ponts* genaamd, en hare schilderachtige gezigten. De inw. zijn sterk en houden zich met veeteelt en kaasmaken bezig. De markten van Sièvre en Sion worden door hen van deze artik. voorzien. Men vindt er koperachtig pyriet, zilvergrijs en kobalt. In de nabijheid ligt het oude vervallen kasteel van Périgord.

Annoeulin, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. en 3 u. Z. W. van Rijssel; 2400 inw.

Annon, lees: *Annou*. (Wbk.)

Annonsart, geh. in Zuid-Brab., arr. Nyvel, gem. Obain.

Annowskoi, Russ. vesting in Azië, gouv. Astrakhan, kreits Krasnojarsk.

Ano, Jap. prov., vorst. Ixo of Isgu, eil. Niphon. 2. Prov. op het Jap. eil. Xicoco, vorstend. Ijo of Josgu.

Anoe, zie *Anholt*. (Wbk.)

Anoeta, Sp. vlek, prov. en 3¾ m. Z. Z. W. van San Sebastiano (Guipuscoa), ½ m. ten N. van Tolosa, bij de linkeroever van de Oria.

Anon, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. en 5 u. van Avesnes; 1600 inw.; glasblazerijen en smederijen.

Anopol, Russ. vlek in Europa, gouv. Volhinie, distr. en 6¼ m. N. O. van Ostrog: met 1200 inw.

Anouchichki, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 6½ m. Z. W. van Novo Troki.

Anoufmoubé, groote pl. op Madagaskar, prov. der Antaximen, dal Amboule, welke 250 gewapende mannen kan leveren, die hier zeer groot (6 voeten) zijn, terwijl de vrouwen slechts 4 voet en zeer leelijk zijn.

Anoui, Russ. fort in Azië, gouv. Tomsk, distr. en 12 m. Z. W. van Büsk, bij de Katonnia.

Anoukoa, kant. van het koningrijk Boeroem, in Opper-Guinee, 50 m. ten N. van de Goudkust.

Anoveta, kleine stad in Ind., in de staten der Radjpoets, prov. Adjmier, 5½ m. Z. Z. O. van Kotah. Zij is aan den Radja van Kotah onderhoorig.

Anoza, Sp. vlek, prov. en 9 m. N. W. van Palencia (Toro) en 4¾ m. W. Z. W. van Carrion.

Anradsahae, distr. op Madagaskar, prov. der Antaximen, dal Amboule.

Ans is geen stadje, maar een D., dat met Glain eene gem. in het distr. Luik uitmaakt.

Ans en Glain, gem. in Luik, distr. Luik; met 3500 inw.

Ansa, Afrik. stad in Assiantee, bij anderen een groot D., rijk Assin; met 1500 inw.

Ansart, geh. in Luxemburg, kw. Virton, gem. Tintigny.

Ansasca, (Vallis Antuatium) vallei in de Sard. Staten, prov. en 3 m. Z. Z. W. van Domo d'Ossola, mand. Bannio, aan de grenzen van het land Valais. Zij is ten N. W. door den Mont Rosa bepaald en is 8 m. lang. Er worden goudmijnen bearbeid, en dit had reeds tijdens de Romeinen plaats, vermits Plinius meldt, dat de Senaat verbood, meer dan 5000 slaven derwaarts te zenden. Thans zijn er 500 arbeiders. Alle bewoners dezer vallei hebben het regt, om goud te zoeken, en zij, die hiervan hun beroep maken, worden *minerali* genoemd.

Ansauviller-en-Chaussée, Fr. D., dep. de l'Oise, arr. Clermont, kant. en 2 m. ten Z. O. van Breteuil, 5¾ m. O. N. O. van Beauvais, met linnenweverijen, wollen kousen-fabrijken en hoedenmakerijen; 1000 inw.

Anse-Berthand, (L') vlek en kant. van Guadaloupe, aan de N. kust van het dep. van het Z., 7½ m. N. O. van Saint Louis, 25 m. W. van Port au Prince.

Anse-Byron, haven op het Austr. eil. Santa-Cruz, Archipel van Santa-Cruz.

Anse-des-Canibales, Anse-du-Vaisseau, Anse-Cormoran en Anse-Grasse, vier baaijen, met goeden ankergrond, op het Austr. eil. Nieuw-Zeeland, aan de Cook'sstraat.

Anse-du-Masacre, baai op het Austr. eil. Ma-Una, tot de Bouwmans-eil. behoorende, alwaar la Peyrouse aan land ging, en waar 11 man van zijn volk, waaronder de Kapitein Langles en de Natuurkundige Lamanon verraderlijk vermoord werden.

Anse-Petite, stad van St. Domingo, dep. van het N., aan de N. kust, bij den mond der groote riv. en 1 m. Z. O. van Cap Français.

Anse-des-Phoques en Anse-des-Hauts-fonds, twee baaijen op het Austr. eil. Kanguruh, bij Nieuw-Holland gelegen.

Anse-des-Possessions, baai op de W. kust van het Austr. eil. Uapoa, een der Washingtons-eil., tot den Archipel van Mendana behoorende.

Ansembourg, of *Ausembourg*, D. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Tuntingen.

Ansenburg (Wbk.) staat: zie *Ausembourg*, lees: *Ansembourgh*, en zie hierboven *Ansembourg*.

Anses-à-Pitre, rivier van St. Domingo. Zij ontspringt in het N. gedeelte der Bahoruco-bergen, stroomt naar het N. N. W. en ontlast zich in de zee, tegenover de banken van Cocqueviel. Zij is niet bevaarbaar, maar groote schepen kunnen op ¼ m. van hare uitwatering ten anker komen.

Anses-d'Arlet, (Les) vlek aan het binneneinde van eenen inham, op het eil. Martinique, arr. en 2½ m. ten Z. van Fort Royal, met suikerraffinaderijen, en in de omstreken koffij- en suikerplantaadjes; de koffij van Anses-d'Arlet is uitmuntend en klein van boon.

Anser, zie *Antifer*, lees: *Caux*.

Anseremę, lees: *Anseremme*.

Anserma, lees: *Anserna*.

Ansiho, zie *Anzico*.

Anso, lees: *Anslo*. 2. Sp. vlek, prov. Huesca (Arragonien), 7½ m. ten N. W. van Jaca.

Ansoelle, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Anderlues.

Anspach, D. in het hertogd. Nassau, ambt en 4¼ m. Z. Z. W. van Uringen.

Ansta, Zweed. kersp. Oerebrolän.

Anta, zie *Ahanta*. 2. Vlek in de rep. Rio de la Plata, prov. Salta.

Antadone wordt bij sommigen ook *Antador* genoemd.

Anti de Tera, Sp. vlek, prov. Zamora, ten Z. W. van Monbucy, aan de Tera, en 10 m. N. W. van Zamora.

Antakiëh, of *Bahr Agoulé* (Wit-Meer), een meer in Turksch Azië, pachalik Aleppo, in Syrië. Het ligt ten N. O. van de stad Antakiëh, en strekt zich uit van het N. N. W. naar het Z. Z. O., ter lengte van 1½ m., terwijl het ¾ m. breed is. Het ontvangt de Aphrim, de Cara Sou, de Asued of Savad (waarvan het somtijds ook den naam draagt) en de Bagrah met nog eenige kleinere rivieren. Dit meer is ongemeen vischrijk, bijzonder in paling, waarvan jaarlijks eene groote menigte gezouten en verzonden wordt.

Antal, (Ste.) of *Au*, Hong. vlek,

comitaat Hont, in de mark en ¼ m. Z. Z. O. van Karofen, aan den voet van den Szitna. Er is een fraai kasteel van den Prins Kohary.

Antambasses, een volksstam, aan het Z. O. einde van Madagaskar wonende, van de baai Sainte Luce tot aan het einde der vallei van Amboula, over eene ruimte van bijna 25 m. Hunne hoofdstad is Siangourih. Zij zijn groot, sterk, vrolijk en zachtzinnig van aard, en grootmoedig, maar traag en arm. De vrouwen zijn over het algemeen leelijk en losbandig.

Antaie, staat: zie *Antaye*, lees: *Antheit*.

Antalow, zie *Antalo*. (Wbk.)

Antancayes, zie *Ancaye*, niet *Ancayes*.

Antao, (Sta.) Braz. vlek, prov. en 13½ m. ten W. van Pernambuco, comarca Recife, aan den linkeroever van de Tapacora. Er wordt veel katoen gewonnen en wekelijks markt gehouden.

Antchitt, of *Antchanty Doergoem*, Ind. vesting in de staten van den Radja van Mysore, 14½ m. ten W. van Kaveripatam, en 24 m. ten O. van Seringapatam. Zij werd in 1799 door de Engelschen ingenomen.

Antebanico staat: zie *Artibonite*, lees: *Artibonito*.

Antelinck,(Ste.) (Wbk.) D. en gem. in Oostvl., distr. Aalst, prov. Oostvl., bevat 850 inw.

Anten, meer in Zweden, Elfborgslän.

Antensa, Sp. vlek, prov. Huesca (Arragon), 1¼ m. ten Z. O. van Benabarre, en 4 m. van Barbastro.

Antequera, (sierra de) ook wel *Antiquiera* gespeld, bergketen in Spanje, die zich van het O. naar het W. in de prov. Malaga uitstrekt. Het is eene verlenging van de Sierra Nevada; zij vereenigt zich in de prov. Cadix met de Sierra de Ronda. De voornaamste riv., die op dit gebergte ontspringen, zijn de Guadiaro en de Guadaljore.

Antery, of *Antry*, groote bemuurde stad in Britsch Ind., voorheen in de staten van Sindia, prov. Agra, aan de oevers van de Dilon, 4½ m. ten Z. Z. O. van Gwalior. 26. 5. N. B. 75. 55. O. L. De omliggende bergen bestaan meerendeels uit kwartz.

Anthée, (in het Wbk. verkeerdelijk *Anthée-Morenne* genoemd) D. en gem. in Namen, arr. Philippeville. 2. Kasteel in de gem. van dien naam.

Antheit is een D. en gem., distr. Hoei.

Anthinne, lees *Anthisne*.

Anthoine en Ledeacker is verkeerd opgegeven, zie *Oploo — St. Antonis en Ledeakker*.

Anthon, zie *Villette d'Anthon*. 2. Fr. D., dep. van de Rhône, op eenen berg, 1½ m. ten O. van Lyon.

Anthonie, (St.) Nederl. schans, prov. N. Brab., ½ uur van 's Hertogenbosch, tot versterking der vesting dienende. Zij werd den 19 Julij 1629, nadat de Spanjaarden haar schandelijk verlaten hadden, door Frederik Hendrik bezet. 2. D. in Antwerpen, arr. Antwerpen, gem. Brecht, aan den weg van Antwerpen op Turnhout.

Anthonie (St.) Polder, moet zijn *Anthoniepolder (St.)* of *'s Heeren Huigensland*, zie *Antoniepolder*. (Wbk.)

Anthoniusbank, (St.) geh. in Limburg, arr. Maastr., gem. Heer en Keer.

Anthony, Nederl. faktorij in Op. Guinee. Zij wordt ook *Axim* genoemd.

Anthony-Cave, zie *Antonie-Cave*.

Antiarmont, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ecaussines-Lalaing.

Antichero, klein Grieksch eil. in de Zuidel. Cycladen, in den Archipel, bij het eil. Amergo.

Anticolo, vlek in den Kerkel. Staat, (zie Wbk.) 4¼ m. N. N. W. van Frosinore; met 1000 inw.

Anticolo Corrado, vlek in den Kerkel. Staat, comarca Rome, 3½ m. ten N. O. van Tivoli; 1000 inw.

Antici, Boh. D. in den kreits Prachin, 3¼ m. ten Z. van Berg Reichenstein, 4 m. ten W. van Winterberg. Er is eene glasblazerij.

Antignate, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 5¾ m. ten Z. Z. O. van Bergamo, distr. Romano. Er is een oud kasteel; 1120 inw.

Antigné, Fr. vlek, dep. beide Sèvres, 3 m. ten N. van Fontenay-le-Comte.

Antigona, eil. in de zee van Marmora, behoorende tot de groep der Prinsen-eilanden, en afhangende van het gouv. van den Kapitan-Pacha en van het sandsch. Kodjah Eïli.

Antille Ponds, kleine Zoutzeeën op het Austr. eil. Van Diemensland, gr. Burkingham, in de Saltplan Plains.

Antillon, Sp. vlek in Navarre, 5

m. van Balbastro.

ANTIMO, (STO) Nap. D., prov. en 2¼ m. ten N. van Napels, distr. Casoria, hoofdpl. van een kanton.

ANTIMUCUY, meer in Braz., distr. Dos Ilheas; het heeft de gedaante van eenen cirkel en meer dan ½ m. diameter. Het ligt omtrent 1 m. van de Rio de Belmonte, waarin het met twee monden uitloopt. Het heeft eene aanzienlijke diepte en is ongemeen visch-rijk.

ANTINNE (Wbk.) is hetzelfde als *Anthinne*.

ANTIS, zie *Anzeo*. (Wbk.)

ANTOINE, (ST.) geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Havré. 2. Fr. vlek, dep. Isère, arr. en 3 u. van St. Marcellin; 1700 inw.

ANTOJO, een vulkaan in Chili, in de keten der Andes, bij de bronnen der Biobia. 37. 28. Z. B. 51. 27. W. L.

ANTOLEPTY, Russ. vlek. in Europa, gouv. Wilna, distr. en 18¼ m. ten N. O. van Wilkomir.

ANTON, D. in de Z. Amer. rep. Columbia, dep. Istma, prov. Panama, aan de N. W. kust van de Golf, met maïs en andere levensmiddelen, varkens en gevogelte, hetwelk het naar Panama zendt, of aan de schepen, die naar Peru gaan, verkoopt. 2. Zendelingspost aldaar, dep. Malurin, prov. Barcelona. 3. Kaap aan de N. kust van de Amerik. eil. Vuurland.

ANTONANA, Sp. vlek, prov. en 6 m. ten Z. O. van Vitoria (Alava), aan den regteroever der Ega.

ANTONI, vlek in de Z. Amerik. rep. Columbia, dep. Orinoco, prov. Guayana, volgens ALCEDO aan de Paragua, echter op geene kaart te vinden.

ANTONIA, vallei in Zwitserland, kant. Graauwbunderland, in het land van Prettigau. Zij is 3 m. lang en strekt zich uit van het N. naar het Z. Zij wordt besproeid door de Thalfaza, die er eenen waterval maakt en zich in de Landquart ontlast. De ingang, niet verre van Lucern, is verschrikkelijk. De vallei zelve is door hooge bergen omringd, van welker kruinen men de heerlijkste landgezigten heeft. Zij is zeer vruchtbaar en bevat een aantal dorpen, waaronder één denzelfden naam draagt. Ook zijn er minerale zwavelbronnen en andere wateren, die sterk rood verwen.

ANTONIE, eene piek op de N. O. punt van Koenachir, één der Kurillen uitmakende. Het ligt onder 44. 20. N. B. en 163. 41. O. L.

ANTONIE, (ST.) of *San Antonio*, kaap aan de kust van Brazilie, prov. Bahia. 13. Z. B. 20. 57. W. L. 2. Kaap aan het W. einde van het eil. Cuba. Ten N. W. van deze kaap liggen eilandjes en klippen, Los Colorados genaamd. 21. 54. N. B. 67. 17. 30. W. L. 3. Kaap in Rio de la Plata, dep. Buenos-Ayres, de Z. punt van den ingang der Rio de la Plata uitmakende. 36. 5. 30. Z. B. 39. 5. W. L.

ANTONIE-CAVE, of *Anthony-Cave*, eil. in den Grooten Oceaan en Archipel van Nieuw-Ierland. 3. 6. Z. B. 170. 18. O. L.

ANTONIE DE TILLY, (ST.) vlek in Neder-Canada, aan de riv. St. Laurentius, 5 m. ten Z. W. van Quebek.

ANTONIE IN DER HEIDE, kleine Pruis. stad, prov. Kleef en Berg, regdst. Kleef, kreits Kempen, 4¼ m. W. N. W. van Dusseldorf. Zij heeft linnenweverijen en lintfabrijken; 1985 inw.

ANTONIN, (ST.) Fr. stadje, dep. Tarn en Garonne, kanton, hoofdpl., arr. en 8 u. ten O. van Montauban, met wollen-stoffenfabrijken, looijerijen, handel in sterken drank, parfumeries en droogerijen; 5000 inw.

ANTONIO, riv. in de Z. Amerik. rep. Columbia, dep. Cauca. 2. Vlek aldaar, dep. Oronico, prov. Apuré, aan de Apuré, met eenen omtrek, rijk aan kudden en weiden. 3. D. aldaar, dep. Cundinamarca, prov. Neiva. 4. D. aldaar, prov. Antioquia Cabildo Rionegro, met 519 inw. 5. D. aldaar, dep. Zulia, prov. Merida, aan den weg van Merida naar Pamplona. 6. D. aldaar, dep. Istma, prov. Veragua, bij sommigen slechts als eene zendelingsplaats opgegeven. 7. D. aldaar, dep. Ecuador, prov. Imbabuca, met 4 scholen. 8. D. in Chili, prov. en distr. Aconcagua. 9. D. aldaar, prov. en distr. Colchagua, niet verre van zee. 10. Verscheidene havens in deze republ. 11. D. in Peru, dep. Santa-Cruz de la Sierra, prov. Mainas. 12. Gr. haven op het Z. van het eil. Zempos, voor alle winden zeker, en door kleine vestingw. versterkt.

ANTONIO-ALVES, riv. in Braz., prov. Rio-Grande do Sul. Zij ontlast zich in de Jacuhy nabij Portalègre, en ontvangt de Doudarilho 3 m. boven hare uitwatering. Zij is bevaarbaar.

Antonio da Patralha, (Santo) Braz. vlek, prov. Rio Grande do Sul, aan den linkeroever van den Sino, 17 m. ten N. O. van Portalego.

Antonio de Aten, kl. pl. in de Z. Amerik. rep. Bolivia, dep. la Paz, prov. Apolobamba.

Antonio de Bejar, (San) stad in Mexiko, hoofdst. van de prov. Texas, dep. San Louis Potosi, 29. 34. N. B. 81. 20. W. L., nabij de bronnen en aan den regteroever van de gelijknamige rivier. In 1807 waren er 2000 inw., die meest in ellendige hutten woonden.

Antonio de Cucuta, (S.) D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Merida, met veel verkeer.

Antonio de Esquilache, (S.) rijke zilvermijn in Peru, dep. Puno, prov. Chucuito, aan den voet der Cordilleras, thans door gebrek aan werkzaamheid en het indringen van water veel verminderd. Alcedo verhaalt, dat een eigenaar van een der 36 groeven, deze dagelijks voor 1040 piasters verpachtte.

Antonio de Gibralter, (S.) gewoonlijk Gibralter genoemd, vlek in Columbia, dep. Zulia, prov. Truxilla, met 3000 inw., 1 klooster, cacao en andere levensmiddelenteelt.

Antonio de la Laguna, (S.) Zie *Laguna*.

Antonio de Lulubamba, (S.) D. in Columbia. dep. Ecuador, prov. Pichencha.

Antonio de los Jues, (San) Mexikaansch D., soror en 28 m. ten O. van Mexiko, 15 m. ten N. van Oaxacu. Men vindt er overblijfselen van aloude Mexikaansche vestingwerken.

Antonio de Tojal, (Santo) Portug. D., prov. Estremadura, comarca en 4 m. ten N. van Lissabon. Men vindt er een paleis en prachtige tuinen, aan den Patriarch toebehoorende.

Antonio do Curvello, (San) Braz. D., prov. Minas-Geraes, comarca en 30 m. ten N. van Sabara, bij eene riv., die in de Velhas uitloopt.

Antonio do Recife, (Santo) Braz. stad. Zie *Pernambuco*.

Antonis, (St.) Ned. D., prov. N. Brab., kant. Boxmeer, arr. 's Hertogenbosch, gem. Oploo St. Antonis en Ledeakker, 1½ uur Z. W. van Boxmeer, met eene Roomsche Kerk. 2. Ned. geh., prov. Gelderland, H. S. A. rijk van Nijmegen, S. A. Groesbeek.

Antonisberg, (St.) Pruis. D., prov. Kleef en Berg, regdst. Kleef, kreits Kempen; 1½ m. ten N. N. W. van Crefeld, met vele linnenweverijen en bleekerijen.

Antoni-waldz, Boh. dorp, kreits Buntzlau, in het woud van denzelfden naam, 5½ m. ten N. O. van Aicha. Er is eene glasblazerij.

Antonowka, Russ. vlek in Europa, gouv. Kief, distr. en 2 m. Z. Z. O. van Ikwira, 13 m. W. Z. W. van Belaïaserkof.

Antopol, Russ. vlek in Europa, gouv. Grodno, distr. en 5¾ m. ten O. van Kobrine.

Antourah, Turk. vlek in Azië, in Syrië, pachalik Acre, op den Libanon, 5 m. ten N. O. van Beïrout en 12 m. ten Z. van Tripoli. Het ligt zeer aangenaam in het midden van moerbezietuinen. Er is een klooster van Lazaristen, waar vreemden geherbergd worden. De Christenen worden hier minder vervolgd dan in andere Turks. plaatsen.

Antowskol, Russ. vesting, stadh. Astrakan, kr. Krasnojarsk.

Antrim, gem. en stad in de Vereen. Staten in New-Hampshire, gr. Hillsborough; 1330 inw. 2. Gem. in de Vereen. Staten in Pensylvanië, gr. Franklin; 4120 inw.

Antrobus, kaap in Baffinsland, in N. Amerika, aan de Coutsbaai.

Antropli wordt ook *Antropoli* geschreven.

Antros, kl. Fr. eil., waarop de toren van Cordouan is gebouwd.

Antry, zie *Antery*.

Antsianaxen, (zie Wbk.) Eene volksstam op Madagaskar, tusschen de bronnen van de Manaugoera tot aan de grenzen van het land der Antavarts wonende. Sedert dat de Europeanen (aan welken zij altijd den toegang tot hun land ontzeiden) tot hen zijn doorgedrongen, hebben zij bevonden, dat de Antsianaxen een beschaafd volk waren. Hunne dorpen zijn welgebouwd en de oudsten des volks zijn met het regterlijk gezag bekleed. Er zijn zilvermijnen in de gebergten. De grond is er zeer vruchtbaar en geschikt, om er werken van verdediging aan te leggen. De lucht is er zeer gezond. Dit land zoude voor Europische kolonisatie bijzonder geschikt zijn.

G 3

Antsoukhi, Staat in den Kaukasus, aan de Samoer, in het Z. O. gedeelte van Oostelijk Circassie. Het bepaalt ten N. W. het Zuidelijke Daghestan, en wordt door 1500 Mahomedaansche Lesghis bewoond. De distrikten van Didonli, met 33 dorpen, zijn van dezen Staat afhankelijk.

Antun, riv. op het eil. Banka. Zij ontlast zich in de Klabat, 5 m. ten N. W. van de uitwatering dezer laatste.

Antuatium, (Vallis) zie *Ansasca*.

Antwerp, gem. in de Vereen. Staten in New-York, gr. Jefferson; 1319 inw.

Antwerpen, prov., grenst ten O. ook aan Limburg en ten W. ook aan Zeeland. De bevolking was in 1830 tot 338,000 zielen geklommen. De lengte der prov. van het O. naar het W. is omtrent 14 u. en de breedte van het N. naar het Z. ongeveer 10 u. De grond is op enkele plaatsen bijzonder vruchtbaar, voor het grootste gedeelte echter is hij uit zich zelven dit niet, maar goed gebouwd en bemest, is hij niet onvoordeelig, hoewel men aan de N. en Z. grenzen ook barre heiden vindt, welke echter hoe langs zoo meer door ontginning verdwijnen, waartoe de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid niet weinig hebben bijgedragen. Bij de rivieren voege men nog de Dyle en de Senne. De voortbrengselen zijn, uit het dierenrijk: paarden, rundvee, schapen, gevogelte, weinig wild, bijen en visch; uit het plantenrijk: koren, uitmuntende tarwe, vlas, haver, boekweit, spelt, meekrap en hout; uit het rijk der delfstoffen: turf. De inwoners bestaan voornamelijk door den handel, den landbouw, veeteelt, fabrijken van lakens, dekens, flanel en andere wollen stoffen, moesselinen, kanten, alle soorten van linnen, zijden stoffen, tijk, tapijten, hoeden, pijpen, tabak, chocolaad, loodwit en speelkaarten, messenmakerijen, katoendrukkerijen, zijdeweverijen, zoutketen, potten- en pannenbakkerijen, stijfselmakerijen, brouwerijen, azijnmakerijen, looijerijen, zeepziederijen, meestoven en oliemolens. 2. Arr., bestaat uit 8 kantons, van welken er drie door de stad en eenige omliggende dorpen gevormd worden, de overigen zijn: Brecht, Eeckeren, Santhoven, Contich en Wilrijk, het geheele arr. bevat 53 gem. en 134,000 inw. 3. Stad (verg. Wbk.), reg. 12 staat: 1801, lees: 1201, en reg. 13 staat: 1324 onder de reg. van Hertog Jan II, lees: 1314 en Jan III. De vergrootingen of uitleggingen der stad geschiedden in 1201, 1249, 1314, tusschen 1314—1410, 1543 en 1567. Onder de opene plaatsen verdienen ook de groote markt en vooral de Groene plaats of het Groene kerkhof genoemd te worden. — Het kasteel (zie hieronder). — Het stadhuis is niet van marmer, maar van hardsteen opgetrokken. Er is geen Athenæum, maar de Latijnsche school voert dien titel en daar ontvangt men ook onderwijs in de levende talen, geschiedenis, wiskunde, enz. De Teekenakademie wordt Koninklijke Akademie der Beeldende Kunsten genoemd, terwijl aldaar ook in beeld-, schilder-, graveer-, bouw-, ja zelfs in de scheepsbouw-, wis- en geschiedkunde wordt onderrigt gegeven. Er is geene Akademie der wetenschappen, wel een genootschap *des Beaux arts* en een genootschap (geen gezelschap): *Tot Nut der Jeugd*, van hetwelk Bilderdijk en velen onzer beroemde dichters en letterkundigen buitenleden waren. Ook zijn er eene *Société de horticulture* en twee groote muzijkgezelschappen, die wekelijks concerten geven. — Verder vindt men er onderscheidene bezienswaardige verzamelingen van schilderijen bij bijzondere personen. De in het Wbk. bedoelde heet het Museum, hetwelk met de Akademie van Beeldende Kunsten onder denzelfden raad van administratie staat en verscheidene stukken van de eerste meesters bevat. Een Zeearsenaal is er sedert 1815 niet, maar wel een Arsenaal voor de landmagt, met smederij, wagenmakerij, enz. De thans nog bestaande scheepstimmerwerven behooren aan bijzondere personen. Verder het *Waterhuis*, zijnde een gebouw, waar men door kunstwerktuigen onder den grond, en zelfs onder de vestingwerken door, uit de Herenthalsche Vaart, ten dienste der brouwers, het water trekt; het Entrepôt en de Nieuwe Schouwburg, beide onder het Nederlandsch Gouvernement begonnen. Ook zijn hier een gasthuis, met daaraan verbonden kruidtuin, ten dienste van de heel-, genees- en verloskundige school en onderscheidene ande-

re liefdadige gestichten. Het getal inw. beliep op 1°. Januarij 1830, ongeveer 72,000; doch zal thans wel iets minder zijn. De inw. bestaan door den handel, enz. (zie Wbk.) Bij de opgegevene fabrijken verdienen nog de boek- en steendrukkerijen, de waschbleekerijen, de waschdoekfabrijken en de zilverdrijvers (welke laatste kunst, geheel in verval, onder ons gouvernement weder werd opgewekt en veel vordering maakte) genoemd te worden. Bij de beroemde Antwerpenaars verdienen nog melding de geschiedschrijver Grammaye, de Nederd. dichters Casper van Baerle, Peter en Zacharias Heyns, de dichteres Anna Byns, de beeldhouwer François du Quesnoi en de martelaar van staat, Antony van Straelen, terwijl Rubbens, als te Keulen geboren, alleen hier is opgevoed.

Antwerpen. (Kasteel of Citadel van) Deze, vooral in onze dagen, merkwaardig gewordene vesting werd vóór twee en eene halve eeuw door den beruchten Hertog van Alva ter beteugeling van de stad gebouwd en naderhand op onderscheidene tijden versterkt en verbeterd. Zij bestaat uit eenen regelmatigen vijfhoek, waarvan twee fronten naar het veld, een naar de Schelde en een naar de stad gekeerd zijn. Zij werd voor een der sterkste vestingwerken van ons werelddeel gehouden; had vijf bastions, die allen elkanderen verdedigden, zeer goed waren aangelegd, terwijl zij omringd waren van breede grachten, die het naderen moeijelijk maakten. Zij had 2500 Ned. ellen in den omtrek, drie poorten, als: de hoofdpoort, die naar de stad, de hulppoort, die naar het veld, en de waterpoort, die naar de Schelde geleidde, terwijl zij vóór de verwoesting eene schoone paradeplaats, eene kerk, woningen voor den bevelhebber en de officieren, eene groote en drie kleine kasernen bevatte. Het eenige bomvrije, dat in de citadel gevonden werd, bestond in de communicatiën tusschen de lage flanken en de poternes. De vóór de belegering aangelegde zoogenoemde bomvrije localen en geblindeerde kelders, waren zeer spoedig vóór het ongehoorde bombardement (waarvan nader) bezweken. Verscheidene malen werd zij belegerd, als: in 1574 twee malen door den Prins van Oranje, in 1576 door de Spanjaarden, in 1583 door Anjou, in 1579, 1584 en 1585 door Parma, in 1706 door den Hertog van Marlborough, in 1746 door de Franschen, in 1789 door de zoogenoemde Belgische patriotten, in 1792 door de Franschen, in 1793 door den Prins van Saksen-Coburg, in 1814 door de geallieërden, maar geene dezer belegeringen haalt bij den verwoeden aanval der Franschen in 1832, toen, zonder eigenlijken oorlog, een leger van 80,000 man op deze vesting *aantrok*, die slechts door 5000 man, maar met eenen Baron Chassé aan het hoofd, bezet was. De Franschen berekenden, in hunnen overmoed, binnen 5 dagen deze vesting te zullen veroveren, doch de dappere Chassé bezweek niet, dan na een beleg van 24 dagen, en nadat de Franschen, gedurende 20 dagen en 21 nachten, 27000 kogels, 17000 hauwitzers, 20,000 bomben, tot welke laatste men ook een ongehoord monstermortier gebruikte, behalve nog de koehoorns, spiegelgranaten en steenen, met 360,000 oude ponden kruid, verschoten hadden, terwijl van onzen kant 12,956 kogels van onderscheiden kaliber, 5036 bommen, 12,398 granaten van 20, 15 en 13 duim, 645 blikken doozen en 2991 spiegelgranaten en worpen uit kogel- en steenmortieren, den aanvalleren toegezonden werden. Toen eindelijk alles tot eenen puinhoop geschoten was en de Franschen door den voorbeeldeloozen moed onzer braven een aanzienlijk aantal manschappen verloren en waarlijk geen roem ingeoogst hadden, gaf de onvergelijkelijke Chassé zich over, en de Franschen vonden niets dan eene klomp puin en aarde, met menschenbloed doorweekt, welke zij nu aan de opgestane Belgen ter wederopbouwiug teruggaven.

Anughi, twee riv. in Rusland, in Azië, gouv. Irkutsk; de eene, Anughi Songki, stroomt van het O. naar het W., en ontlast zich, na eenen loop van 60 m., in de Kawina. De andere, Anughi Bolchoi, ontspringt in het distr. Okhotsk, stroomt van het Z. naar het N., en stort zich, na eenen loop van 50 m., in de Kowina uit.

Anui, Russ. vesting in Azië, stadh. Irkutsk, aan de riv. van dien naam, met Kozakken, om de Tschuktschen

in het oog te houden.

Anvaing, D. en gem. in Henegouwen, distr. Ath, bevat 1225 inw.

Anven (Nieder- of Neder-), zie *Nieder-Anven* (Wbk.), waar verkeerdelijk *Nieder-Antven* is gespeld.

Anven (Ober- of Over-), zie *Ober-Anven*. (Wbk.)

Anville, kaap op Ximo, een der Jap. eil., vorst. Ussini, onder 31. 37. N. B. en 156. 12. O. L. 2. Kaap op het Austr. eil. King, in de Bass. straat, bij N. Holland.

Anvoing, verkeerd gespeld, zie *Anvaing*.

Anwen moet zijn *Anven*. Zie boven.

Anxi, zie *Anzi*. (Wbk.)

Anzano, Napels D., prov. Capitanate, distr. en 2¼ m. ten Z. Z. W. van Bovino, kant. Arcadia, op eene bevallige hoogte, in eene gezonde lucht. Men gelooft, dat het op de plaats van het oude *Trevici* ligt, een lusthuis, waarvan Horatius eene beschrijving heeft gegeven, omdat de Appiaansche weg door zijn grondgebied liep. Het heeft eene parochiale kerk; 800 inw.

Anzely, Perz. zeehaven, zie *Inzely*.

Anzerskoi, eil. in de Witte Zee, aan de kust van Rusland, in Europa, gouv. en 49 m. W. N. W. van Archangel en 21 m. O. N. O. van Kem. Er zijn twee hermitaadjen van monniken van den H. Basilius. Men heeft er koper- en zilvermijnen ontdekt.

Anzin, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. Douai, kant. en ½ m. ten N. W. van Valenciennes. Er zijn glasblazerijen voor vensterglas en fleschen, en rijke steenkoolmijnen, welker ontginning 3000 werklieden bezig houdt. Zij brengen jaarlijks 4 mill. quintalen steenkolen op, en zijn de aanzienlijkste mijnen van geheel Frankrijk; 4000 inw.

Anzo, zie *Anzeo*. (Wbk.)

Anzuola, Sp. vlek, prov. en 8½ m. ten Z. W. van San Sebastiaan (Guipuscoa), 2¾ m. ten W. van Villa Franca, en ½ m. ten O. Z. O. van Bergara, aan den koninkl. weg van Madrid, naar Frankrijk, en omringd door verscheidene heuvels, door welke het bestreken wordt. De grond is vruchtbaar. Er zijn linnenweverijen en in de naburige bergen ijzersmelterijen; 1200 inw.

Aoiz, aanzienlijk Sp. vlek, prov. en 4¾ m. ten O. N. O. van Pampeluna (Navarra), 3¼ m. van Sanguesa, aan de Iraci. Er is een papier- en een volmolen, benevens fabrijken van grove lakens, die in den handel onder den naam van *drap de Roncal* bekend zijn; 1040 inw.

Aon, Fr. rivier, die in het dep. Noordkusten ontspringt en in de reede van Brest uitloopt.

Aorangabad (Wbk.), zie dit artikel nader uitgebreid hieronder bij *Aureng-Abad*.

Aoreidt, zie *Aray*. (Wbk.)

Aosa, kon. in Op. Guinee, op de kust van Gabon. Het middelpunt ligt 43 m. ten W. van de uitwatering der Malimba, in de Golf van Biafra.

Aoude, Oude, prov. in het Noordel, Indostan. Zie *Oude* in het Wbk.

Aoude, of *Oude*, stad in Indostan, prov. Aoude, aan den regteroever van de Gograh, 26 m. ten O. van Lucknow, 26. 48. N. B. 101. 56. O. L. In de omstreek ziet men de puinhoopen der voorm. stad Aoude, de hoofdplaats van het kon. Rama. De nieuwe stad breidt zich langs de riv. uit; zij is wel bevolkt.

Aouiac, landsch. in het N. gedeelte van het koningrijk, eigenlijk Bumu, in Nigritie.

Aouissie, kon. in Op. Guinee, op de kust van Benin, 90 m. ten N. van kaap Formosa.

Aounlah, stad in Indost., presid. Bengalen, prov. Debby, 6 m. ten W. van Bareily. 28. 19. N. B. 95. 58. O. L.

Aouro-Ourne, Russ. bergen in Europa. De Tartaren geven dezen naam aan den tak van den Ural, die in het gouv. Oremburg bij den oorsprong der riv. Ural een' aanvang neemt, den linkeroever van dezen stroom volgt, zuidwaarts over de bronnen van de Ori en Emba voortgaat, en bij het meer Karakoel, niet verre van de Kaspische zee, een einde neemt.

Aoust, riv. in Frankrijk, zie *Oust*. (Wbk.)

Aouter, berg in Neder-Egypte, 8 m. ten N. W. van Suez.

Aouvea, zie *Beauprés-eilanden*. (Wbk.)

Apaboekit, stad in het kon. Kedah, op het schiereil. Malakka, 2 m. van Alistar, in eene zeer vruchtbare landstreek.

Apaica, het Noord. gedeelte van het rijk Hio, in de binnenlanden van Afrika.

Apachambo, stad in het Afrik. rijk Assiantie, gebied Aowin of Awin.

Apalaches, Indiaansche volksstam in N. Amerika, in het Zuidel. gedeelte van den staat Georgië, in de Vereen. Staten, bij den oorsprong der rivier St. Mark of Apalache. Sommige takken van dezen volksstam hebben zich tot bij de baai van Mobile en den mond van de Mississipi uitgebreid. 2. Bergen in de Vereen. Staten, zie Allegany. (Wbk.)

Apalachicola, riv. in de Vereen. Staten, uit de Chataouchi en de Flint ontstaande, die zich aan de Z. O. grenzen van Georgië vereenigen. Zij loopt ten Z. in de baai der Apalaches uit, onder 29. 43. N. B. 5 m. ten N. O. van kaap Escondilla. Haar bed is breed en diep; de vloed stijgt er 18 voet. Zij is bevaarbaar. Bij hare uitwatering vormt zij eene fraaije reede, die met eilanden en beken omringd is, en waarvan de ingang slechts 3 vad. diepte heeft. Op 5 m. afstand van de zee verdeelt zich de Apalachicola in twee armen, de westelijke wordt Calistobole genoemd, en vereenigt zich met de St. Jozefsbaai. 2. Een fort in de Vereen. Staten, in Florida, waar de Flint in de Apalachicola valt.

Apam, inlandsche naam voor het fort Lijdzaamheid, aan de kust van Guinee.

Apanaig-Polam, stad in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Barahmahl of Salem, 5 m. ten Z. van Darempoori.

Apano Lagadia, **Apano Sargri** en **Apano Potania**, drie Grieksche D. op het eil. Naxos, tot de Z. Cyklades behoorende.

Apanotach, Turk. vlek in Europa, in Romanie, sandsch. Bitolia, aan de Desnitza, 1¼ m. ten O. N. O. van Storia en 20¼ m. ten N. van Janina.

Apanormia, (Wbk.) lees *Apanomiria.*

Apanus, Turk. D. in Azië, in Natolië, aan de Meander, met een gr. bisdom, 40 u. van Erkihissar.

Apasifalva, zie *Apafalva.* (Wbk.)

Apatchin, Russ. vlek in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 31¾ m. Z. Z. Z. W. van Menzelinsk.

Apath, **Falva**, Hong. vlek, comit. Borsore, mark en 7¼ m. W. Z. W. van St. Peter, en 3¾ m. ten N. van Erlau en de bergen, die hier veel ijzererts inhouden.

Apcheron, of *Abcheron*, distr. van Russ. Georgië. De hoofdpl. is Bakoe. Het bevat het schiereil. Apcheron. De grond is er met zwavel en ontvlambare lucht zoo doordrongen, dat de inw., die meest wevers zijn, vuur en licht maken, door stukken riet, aan de buitenzijde met kalk bestreken, in den grond te planten en aan de bovenste opening, even als eene gewone gaspijp, aan te steken. Het schiereil. Apcheron steekt in de Kaspische zee uit en ligt gedeeltelijk in Europa en gedeeltelijk in Azië, vermits het door den Kaukasus, die deze werelddeelen van een scheidt, doorsneden wordt.

Apel (ter) behoort, volgens de Regerings-Almanak van Groningen, onder de gem. Vlagtwedde.

Apeldoorn, (Noord-) zie *Noord-Apeldoorn.*

Apenbroek, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Beegden.

Apengie, landsch. in het Afrik. rijk Loango, in den omtrek van kaap Lopez.

Aperloo, Ned. geh., prov. Gelderland, H. S. A. Overveluwe, S. A. Doornspijk.

Aphouaguiasi, stad in Op. Guinee, die haren naam aan een landschap geeft, dat onderhoorig aan den Koning van Assiantie is. Zij ligt omtrent 9 m. N. O. van Coumassi. Haar gebied levert 10,000 weerbare mannen aan den Koning van Assiantie.

Aphtola, klein eil. aan de kust van bellad-Chistan; het is omtrent 1¼ m. lang. 25. 5. 15. Z. B. 81. 31. 40. O. L.

Api, Oostind. eil., zie *Goenong Api.* 2. Eil. in den Grooten Oceaan, in den Archipel van den H. Geest, 8 m. lang, 12 m. in omtrek en tamelijk hoog. De oppervlakte is bergachtig en vol fraaije afwisselingen van bosschen en vlakten. 16. 54. Z. B. 186. 32. O. L.

Apiacas, volksstam in Brazilië, in het midden der comarca Arinos, in de prov. Matto Grosso. Zij hebben een vlek aan den regteroever van den Arinos. De Apiacas zijn visschers en jagers.

Apiahy, kleine Braz. stad, prov. St. Paul, comarca Hyta, 11 m. ten Z. W. van Itapininga, niet verre van eenen goudrijken heuvel.

Apia-putang, riv. in Brazilië, zie *Reys Magos.*

Apies, Sp. D., prov. en 1¾ m. ten N. van Huesca (Aragon). Er zijn warme bronnen.

Apignano, vlek in den Kerkel. Staat, delegatie, en 2 m. ten N. O. van Ascoli, niet verre van de Chifiente, met ruim 1000 inw.

Apiro, vlek in den Kerkel. Staat, deligatie en 6¾ m. W. N. W. van Macerata, 1¾ m. W. N. W. van Cingali.

Aplerbeck, Pruiss. D., prov. Westfalen, regentsch. en 8 m. W. N. W. van Arensberg, kreits Dortmunt, met steenkoolmijnen en 561 inw.

Apoe, zie *Apou*.

Apojuco, D. in Brazilië, prov. Pernambuco, comarca Recife, met eene hoofdkerk en Franciskanerklooster aan de Ipojuca, 2 m. van de zee en digt bij kaap Augustin. Er wordt veel suiker geteeld.

Apokorona, distr. op het eil. Candia, sandsch. Kanea, bergachtig en slecht bebouwd, zoodat het weinig meer dan olie, tarw en gerst in geringe mate, en wijn op slechts eenige heuvels voortbrengt. Er wonen enkel Grieken. 2. Vlek aldaar, digt bij de Golf van Suda.

Apollinare, (St.) Lombard. Venet. D., prov. Polesine de Rovigo, distr. en 1¾ m. Z. O. van Rovigo, aan den linkeroever van het kanaal Bianco; 2060 inw.

Apollonia, kaap aan de kust van het Afrik. rijk Assiantie, niet ver van het grondelooze meer. 2. Zie *Amanhea*. 3. Het westelijkste fort aan de Goudkust, in Amanhea, niet ver van bovengen. kaap, geheel door bosschen omringd, thans in bezit der Engelschen.

Apolosa, Napelsch vlek, prov. Principato ulter., distr. Avellino, kant. Monte Sarchio, 1¾ m. ten Z. W. van Benevento en 3 m. N. W. van Montefasco, op eenen heuvel, 1739 inw.

Aporimac, zie *Apurimac*. (Wbk.)

Aposelemi, riv. op het eil. Candia, distr. Candia.

Apotiaca, stad in Assiantie, in Afrika, ten Z. van de hoofdstad.

Apotopoto, baai in het Z. van het Austr. eil. Otaha, een der Gezelschaps-eilanden.

Apou, Apu, of *Apoe*, klein eil. in den Archipel der Philippijnen, bij de Zw. kust van Palaouan. 8. 51. N. B. 135. 7. O. L.

Apoube-Lava, stad op het eil. Madagaskar, in het binnenland van het N. W. gedeelte.

Apouks, kon. in Op. Guinee, op de kust van Gabon, bij de uitwatering van de Danger en de baai van Biafra.

Apoyo, meer in Middel-Amer. Staat Nicaragua, 3 à 4 m. in den omtrek, in eene zeer diepe kom, tusschen Granada en Massaya.

Appa, of *Appi*, stad in het Afrik. rijk Dahomy, distr. Widah of Juda.

Appalachia, of *Apalaches*, riv. in de Vereen. Staten, zie *St. Marcus*.

Appapa, eil. voor de haven St. Ignazio de Agana, hoofdst. van het Austr. eil. Guajan, een der Mariannen.

Appaso, stad in het Afrik. rijk Assiantee, distr. Amina.

Appel, Ned. geh., prov. Gelderland, gem. Nijkerk. 2. D., prov. Gelderland, H. S. A. Middel-Veluwe, S. A. Voorst.

Appelbo, Zweed. kersp. Falu- of Stora Kopperbergslan, met groote molensteengroeven.

Appelboom, geh. in Oost-Vlaand., distr. Eecloo, gem. Adeghem.

Appelland, klein Deen. eil., tot de Nordstrandsche eil. en het kersp. Grode, Z. O. van Oland, behoorende.

Appels is een D. en gem., distr. Dendermonde, met 1164 inw.

Appelsche, Ned. D., in de prov. Friesland, kw. Zevenwouden, grietenij Stellingwerf Oosteinde, arr. en 5¾ m. ten O. van Heereveen, kant. Oude Berkoop; met 180 inw. Bij of omtrent dit D. (waaronder de buurt Terwisga behoort) zijn kleine zandheuvels, oudtijds was hier eene burgt.

Appelterre, D. in Oostvl., dist. Aalst, gem. Appelterre-Eychem, 2 u. van Geeraerdsbergen.

Appelterre en Eyghem, moet zijn: *Appelterre-Eyghem*, en is eene gem. in Oostvl., distr. Aalst, met 1260 inw.

Appenee, kleine riv. in Op. Canada; zij doorloopt het distr. Cambden en ontlast zich in de baai van Quinte bij het vlek Mohawk.

Appensvoorde, geh. in Oostvlaand., distr. Gent, gem. Lovendeghem.

Appi, zie *Apee*. (Wbk.)

Apple, klein onbewoond eil. van Canada, aan den regteroever van den St. Laurentius, tusschen het eil. Basque en de Groene eil. Het is met

klippen omringd, die het vaarwater moeijelijk en gevaarlijk maken.

Appingadam, kwart. der Ned. prov. Groningen, bevat, in 24 gemeenten, ruim 50,000 inw. Men schrijft ook *Appingedam*.

Appleton-Ridge, of *Appleton-Plantation*, landsch. in de Vereen. Staten, in het land van Maine, gr. Lincolm; 511 inw.

Appling, gr. in de Vereen. Staten van N. Amerika, staat Georgië, met 1264 inw., door de groote en kleine Santilla en ook door de Lapaha bespoeld. Hier is de Okesinocau- of Okesinoko-swamp, een der grootste Cypressen-moerassen van N. Amerika, deels ook in Camoen en Florida gelegen, van 36 m. in den omtrek. Er zijn 2 kleine meren, terwijl de riv. St. Marys en Suwaney uit hetzelve ontstaan. Het was voor weinig jaren nog woest, maar heeft veel hout; eene hoofdstad is er nog niet.

Applington, stad in de Vereen. Staten in Georgië, hoofdpl. van het gr. Columbia aan eene kreek, die in de Savannah loopt.

Appolla, een der Austr. Fidje-eil., Z. W. van Tongue, door de schepen *Harrington* en *Elisabeth* ontdekt.

Appomato, (zie Wbk.) *Appamato*, waarbij wij voegen: riv. in de Vereen. Staten, in Virginia. Zij ontspringt in den Oostel. tak van de Alleghany-gebergten, stroomt bijna parallel met de James-Rivier, waarin zij zich bij City-Point, na eenen loop van 40 m. van het W. naar het O. ontlast. Schepen van 100 ton varen de riv. op tot aan den val van Patersburgh, eenige mijlen van haren mond, en gewone schuiten gaan nog 30 m. hooger, door middel van een kanaal, hetwelk aan den regteroever gegraven is, om den waterval te vermijden.

Appoy, stad in het Afrik. rijk Andrah, aan de kust van Guinee, voorheen aan Dahomy onderworpen, anderhalf uur van Whyboor, ten Z. van het groote dikke bosch.

Apprina, Zweedsch kersp. Lynkopingslan, herred Göstring.

Appremadou, stad in het Afrik. land Assiantee, rijk Ahanta, met den tempel van den oppersten Fetisch des lands, *Cheequou* genoemd. Er wonen meer dan vijftig priesters van den eersten rang.

Approuage, lees *Appruague*.

Apremont, Fr. D., dep. de l'Oise, arr. en 1 m. W. N. W. van Senlis, kanton Creil; men vervaardigt er geborduurde knopen, die naar Reims verzonden worden. 2. Fr. D., dep. de la Vendée, arr. en 6½ m. ten N. van de Zandvlakten van Olonne, kant. en 2¼ m. W. Z. W. van Palluau, aan den regteroever van de Vie. Er zijn verscheidene linnenweverijen. (Zie wijders dit art. in het Wbk.) 3. Sard. D. en kasteel, afdeeling Savoije, prov. eigenlijk Savoije, mand. en 2¼ m. ten N. W. van Langres, kant. Longeau, met eenen aanzienlijken handel in aardewerk, zie *Aspremont*. (Wbk.)

Aps, het tweede moet dus veranderd: of *Albe*, kl. Fr. vlek, dep. Herault, een overblijfsel van de oude stad Albe, die verwoest is, 2 m. van Viviers.

Apselia, groot Grieksch D., eil. en sandsch. Andros, tot de Noordelijke Cycladen behoorende.

Apsley, riv. in Nieuw-Zuidwallis, op het Austr. eil. Nieuw-Holland, door Oxley ontdekt.

Apt, Fr. arr., dep. Vaucluse, met 50 gem. en 54000 inw., in 5 kantons, als: Apt, Bonnieux, Cadenet, Gordes en Pertuis.

Apu, zie *Apou*.

Apus-Lambu, een der Sooloo-eil., tot de groep Sooloo behoorende, thans door de zee overstroomd.

Apy, zie *Apee*. (Wbk.)

Aqua, kon. in Op. Guinee, op de kust van Biafra. De grenzen zijn niet naauwkeurig bekend. Het ligt 30 m. ten N. O. van den mond der oude Calabar.

Aquachanonck, distr. der Vereen. Staten, staat New-Jersey, gr. Essex. De gelijknamige hoofdpl. ligt 3¾ m. boven Newark, aan de Passaije, die tot deze hoogte opgevaren wordt.

Aquapendente, zie *Acquapendente*.

Aquapim, kon. in Op. Guinee, op de Goudkust, ten N. bepaald door het kon. Amina, ten O. door het kon. Ningo, ten N. W. door dat van Akim, ten Z. W. door dat van Fanti en ten Z. O. door dat van Inkran. Het wordt slechts op een enkel punt door de zee bespoeld, bij de uitwatering van de Saccomo. Dit land, hetwelk aan Assiantee cijnsbaar is, is aangenaam, gezond, vruchtbaar en welbevolkt. Er zijn 17 steden en dor-

pen. Het suikerriet groeit er tot eene buitengewone hoogte.

Aquapong, stad in het Afrik. rijk Assiantee, kon. Akim.

Aquara, Napelsche stad, prov. Principato citer., distr. en 6 m. Z. Z. O. van Campagna, kant. St. Angelo a Fasanella; 2263 inw.

Aquatulco wordt ook *Aquatuico* gespeld.

Aqua-Verde, groot meer in de Mexikaansche prov. Cobahuila op de grenzen van Bolson. 2. Presidio in voorn. prov.

Aquiar, zie *Aquiraz.*

Aquida, stad in het Afrik. rijk Assiantee, bij de Drie-Punten-Kaap; de Nederl. hebben hier een fort.

Aquilain, (St.) Fr. D., dep. Dordogne, arr. Riberac, bij Neuvic; 1300 inw.

Aquilotes, Ind. volksstam in Z. Amerika, in het vice-kon. Rio de la Plata. Zij zijn vereenigd met de Pitilaijas en bewoners der oevers van de Rio Grande Juguijo, bij hare uitwatering in de Rio Vermejo. Zij kunnen naauwelijks 100 krijgslieden op den been brengen.

Aquiraz, kleine Braz. stad in het N. O. gedeelte der prov. en 10¾ m. Z. van Ceara, aan den regteroever van de Ceara, nabij het meer, waarvan zij den naam ontleend. Er wordt eenigen handel gedreven.

Aquita, zie *Aqui.* (Wbk.)

Aquitanische Zee staat *Golf van Biscaye*, zie dit op *Biscaye* (*Baai van*).

Araassoiava, of *Guarassoiava*, berg in Braziliё, prov. St. Paul, 13 m. ten Z. O. van Sorocaba. Hij maakt een gedeelte uit van de Serra de S. Francisco en bevat ongemeen zuiver ijzererts.

Arab, zie *Aredh.* (Wbk.)

Arabah, Afgh. stad, zie *Dergasp.* (Wbk.) 2. Volksstam aan den oever van den Indischen Oceaan, in Beludchistan, bij de grenzen van Indoston. 3. Of *Vlakte der Wagens*, eene vlakte in Midden-Egypte, ten N. W. bepaald door het gebergte Ascar, ten Z. W. door het gebergte Kalil, en ten O. door de bergen, die zich langs de Roode Zee verheffen. Zij is ten W. door den bergpas van de Kalil met de vlakte van Sinnoer verbonden.

Arabaska, zie *Hudson.* (Wbk.)

Arabieren, (Golf der) eene golf van de Middell. Zee, aan de kust van Egypte, tusschen Alexandria en Kaap Deras. Het midden ligt onder 31. N. B. en 46. 50. O. L.

Arabistan, zie *Arabie.* (Wbk.)

Arabo, zie *Arebo.* (Wbk.)

Aracas, zie *Aracay.* (Wbk.)

Arachyeh, eil. en meer in Afrika, in het kon. Tripoli, in de woestijn Barka, 20 m. ten N. W. van de Oasis van Syveh.

Aracuyas, volksstam in Braziliё, prov. Pernambuco, ten O. van den berg Hiapaba, onder 8. Z. B. en 42. W. L.

Aracynth, gebergte in Eur. Turkije, zie *Jigos.*

Aradentum, stad in het Afrik. rijk Assiantee, kon. Akim.

Aragami staat: zie *Arragame*, lees: *Arregamme.*

Aragnouet, Fr. D., dep. der Op. Pyreneёn, arr. Bagnères, kant. Vielle, aan de Nestre d'Aure, 7 m. Z.Z. O. van Tarbes en 3 m. Z. W. van Arreau. Er zijn hardsteen- en marmergroeven; 521 inw.

Aragonie. (Kanaal van) Dit kanaal werd door den Nederl. Ingenieur J. C. Kraijenhof, te Vechel, in N. Braband geboren, ontworpen, aangelegd en voltooid.

Arail, kl. stad in Britsch Indost., presid. Bengalen, prov. Allah-Abad, aan de zamenvloeijing van den Ganges en de Djamnah. 25. 24. N. B. 99. 30. O. L. 2. Stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Agrah, bij den Ganges, 4 m. Z. O. van Kanoedje, 26. 56. N. B. 99. 36. O. L.

Arair, Barbarijsche stad in het kon. Tripoli, 4 m. van kaap Mezurat.

Arais, stad in Sudan, land Mobba, slechts bij naam bekend.

Arakhova, Turksch vlek in Europa, gouv. van den Kapitan-Pacha, sandsch. Egribos (Negropont of eil. Eubea), 6 m. W. N. W. van Livadie en 14 m. Z. van Zeïtoen, aan de helling van den berg Parnassus. De omstreek is vruchtbaar en vol wijngaarden; 1500 inw., die allen Albanezen of Grieken zijn.

Araki, Jap. prov., eil. Niphon, vorstend. Fida of Fisju.

Araktscheew, eene groep Austr. eil., tot den Archipel der lage eil. behoorende, 3¼ m. lang en bewoond op 15. 51. Z. B. en 236. 37. L.; door Bel-

LINGHAUZEN in 1819 ontdekt.

ARAKTSCHEJEF, zie *Kawen.*

ARALDEN, klein eil. aan de W. kust van Noorwegen, onder 61. 17. N. B. en 2. 34. O. L.

ARALTENGIS, zie *Aral.* (Wbk.)

ARAMA, Sp. vlek, prov. en 6 m. Z. Z. W. van S. Sabastiaan (Guipuscoa), ¾ m. ten O. van Villa Franca.

ARAMAYONA DE MAGICÆ, of *Hornillos*, Spaan. vlek, prov. en 6¼ m. N. O. van Salamanka.

ARAMBAH, kleine stad in Indostan, in de Staten van Gwikwar, prov. Goedjerat, op een eil. aan het einde van de Z. kust van de Golf van Koteh.

ARAN, kleine riv. in Frankrijk, dep. der Neder-Pyreneeën; zij ontspringt 2¼ m. van de Bastide de Clarence en ontlast zich in de Adour bij Urt, 3 m. O. van Bayonne, na eenen loop van 6 m. van het Z. naar het N. Zij is tot 4 m. boven hare uitwatering bij hoog water bevaarbaar.

ARANCADIAGA, Sp. D., prov. en 3 m. Z. Z. W. van Bilbao (Biscaye), met minerale bronnen en ijzersmelterijen.

ARANDIGA, Sp. vlek, prov. en 4 m. N. O. van Calataynd (Arragon), aan de Aranda.

ARANDILLA, Sp. vlek, prov. Burgos, 4¾ m. O. N. O. van Aranda de Duero, aan de Arandilla.

ARANHAHY, zie *Mondego.* (Wbk.)

ARANOSCH, zie *Aranyos.* N°. 3 (Wbk.)

ARANZ, kl. Fr. vlek, dep. der Pyreneeën, 1 u. O. van Sauveterre.

ARANZUEQUE, Sp, vlek, prov. en 4 m. Z. Z. O. van Guadalaxara, aan den regteroever van de Tajuna.

ARAOUAKS, Indiaansche volken, meer bekend onder den naam van Caraïben, en hier en daar in Z. en N. Amerika verspreid, zie *Caraïben.* (Wbk.)

ARAPARES, eene bergketen in Brazilië, in de prov. Matto Grosso; zij beslaat bijna de helft der prov. en gaat tot aan de Cordillere van St. Jozef; de Paraguay, Juruene, Arinos en Cuyaba ontspringen op deze bergketen.

ARAQUÂRA, gebergte in Brazilië, prov. St. Paul, ten O. van de Tiete. Men zegt, dat er veel goud is. Eene andere berg van denzelfden naam ligt meer in het midden der prov.

ARAR, stad in het Afrik. rijk Tripoli, 5 uren van kaap Menirata; men vindt er eenige bronnen en zandsteen en schelpen, die door een kalkachtig cement vereenigd zijn. Wanneer men 4 of 5 voeten diep graaft, zijpt het zoute water door de zijwanden en vliet bij elkander. De geheele streek is zandig, en dit zand bestaat gedeeltelijk uit zeer kleine conchyliën, voornamelijk uit het geslacht der Trochiten.

ARARAHY, of *Argachy*, Braz. eil. in Tocantins, 5 m. N. N. O. van Villa Viçoza. Het is 3 m. lang, maar zeer smal, en splitst den stroom in twee kanalen, waarvan het eene de baai van Marapata en het andere de baai Limoeiro is.

ARARANGUA, riv. in Brazilië, prov. Ste. Catharina; zij ontspringt op den berg Tapollama de Monte Grande, en ontlast zich in de zee, 18 m. Z. W. van Villa de S. Antonio de Lagana, na eenen loop van 20 m. van het W. N. W. naar het O Z. O. Zij is 5 m. tot aan Tres Portos bevaarbaar en is 100 vad. breed. Van Junij tot Sept. is de stroom zeer snel.

ARARIPE, berg in Brazilië, die de prov. Pernambuco van de prov. Ceara scheidt. De Jaquaribe en de Piranhas stroomen naar het N., de Parahisa en de Capibaribe naar het O., de Moxoto en de Pajeha naar het Z. en hebben er hunnen oorsprong.

ARARITAGUABA, zie *Porto Feliz.*

ARARUAMA, meer in Braz., prov. Rio de Janeiro, distr. Cabo Frio. Het is 6 m. lang van het O. naar het W. en omtrent 3 m. in zijne grootste breedte. Een rif scheidt het van de zee, waarmede het door een kanaal van 26 vad. breedte verbonden, en welks uitwatering ½ m. ten N. van kaap Frio is. Het water van dit meer is zoutachtig, hoewel er verscheidene kleine riv. in uitloopen. Het is zeer vischrijk en levert veel zout op.

ARASANI, D. in het Lomb. Venet. koningr., prov. Udino, aan het meer Alesso.

ARASSUAHY, riv. in Braz., prov. Minas Geraes; zij ontspringt in de Cerro de Frio, stroomt 2½ m. ten N. van Fanado, en ontlast zich in de Jequitinhonha, na eenen loop van ongeveer 65 m. van het Z. W. naar het N. O. De voornaamste riv., die er in uitloopen, zijn: de Santo Joao, de Sant Antonio, de Itamarandiba en de Fanado.

ABAS-ULEÏN, kleine Turks. stad in

Azië, zie *Ras-Ulain* (Wbk.), eigenlijk *Ras-el-Ain*.

Aratama, Jap. prov., vorstend. Tootoomi, zie *Niphon*. (Wbk.)

Aratem, Arratum, distr. in Britsch Indost., presid. Bombay, prov. Goedjerat. Het strekt zich uit langs de N. O. kust van de Golf van Cambaya, en is ten Z. door Goelwar en het land Bhaonagar bepaald. De voornaamste steden zijn: Dendoeka en Rampoer.

Arauzo de Miel, aanzienlijk Sp. vlek, prov. en 11 m. Z. O. van Burgos, bij den oorsprong der Aranzuelo.

Arauzo de Salce, Sp. vlek, prov. en 12½ m. Z. W. van Burgos, aan de Aranda de Duero.

Araizo de Torre, Sp. vlek, prov. en 12 m. Z. O. van Burgos, aan de Aranzuelo.

Aravaca, Sp. vlek, prov. en 1¾ m. N. W. van Madrid.

Arava-Courtchy, zie *Arriva-Courchy* (Wbk.), kleine stad in Britsch Indost., presid. Madras, prov. en 19½ m. Z. W. van Trichinipali en 21 m. Z. O. van Caïmbetoor. 10. 41. N. B. 95. 34. O. L. Het fort werd tegen het einde der regering van Hyder door de Engelschen genomen en de stad vernield, doch naderhand herbouwd. In 1800 had zij 300 huizen.

Aravoud, stad in Britsch Indostan, presid. Bombay, prov. Kandisk, 5¼ m. O. Z. O. van Chooprah.

Arazza, Barbarijsche stad, in het kon. en 21¾ m. ten W. van Tripoli.

Arba, eil. in de Golf van Quarnero, in de Adriatische Zee, aan de kust van Dalmatië; het eil. heeft 10 u. in den omtrek, en levert koorn, olijven, wijn en vijgen; men voert er huiden, wol en goede paarden uit; het heeft 4000 inw. 2. De hoofdpl., met 1400 inw., die van den landbouw leven. Er is een bisschopszetel.

Arbançon, Sp. vlek, prov. en 9¼ m. N. O. van Guadalaxara.

Arbat, Russ. vlek in Georgië, distr. Apcheron, 5 m. N. W. van Bakou.

Arbe, eil. in de Adriatische Zee, zie *Albe*. (Wbk.)

Arbeleta, Sp. vlek, prov. en 16½ m. van Guadalaxara (Cuenca).

Arbenga, eil. in de Golf van Genua, aan den mond van de baai Araise.

Arbes, Afrik. stad in Tunis in eene schoone vlakte, 2 dagreizen van Bona.

Arbespine, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Sart.

Arboleda, haven in Mexiko, staat Cinaloa, aan de zee.

Arboledas, Sp. vlek, prov. en 13¾ m. van Almeira (Grenada), aan de Almanzora.

Arboletes, (Cienega de los) ruime haven in Columbia, in Z. Amerika, aan de Golf van Darië, een weinig Oostwaarts van den mond der Zina. Eene kleine riv. loopt er in uit. De kust is boschrijk en tegen alle winden gedekt.

Arbon, zie *Arebo*. (Wbk.)

Arbori, aanzienlijk parochiaal D. in het kon. Gallicië, kreits Czernowitz, 5¼ m. W. N. W. van Sutschawa; 1692 inw.

Arborio, Sard. D., prov. en 4 m. N. N. W. van Verceil; het is de hoofdpl. van een mandaat.

Arbouc, Arabische stad aan de oevers der Roode Zee, in het land Hedjaz, 36 m. ten N. W. van Mekka.

Arboury, lees *Arbourg*.

Arbouze, zie *Arboul*. (Wbk.)

Arbre, in Namen en Henegouwen, zijn gemeenten.

Arbre-a-Limont, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Wannebecq.

Arbre-Fontaine is D. en gemeente, kw. Bastogne.

Arbres (Blancs-), zie *Blancs-Arbres*.

Arbre-St.-Michel, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Horion-Hozemont.

Arbucias, Sp. vlek, prov. en 11½ N. O. van Barcelona (Catalonië).

Arburg, zie *Aarburg*. (Wbk.)

Arbus, Sard. D., afd. van Kaap Cagliari, 8½ m. ten Z. van Oristano, 11¾ m. N. W. van Cagliari, en in de nabijheid van bergen, die rijke loodmijnen bevatten, waarin de meeste inw. arbeiden. Het erts wordt naar de smelterij te Villacedro, 2½ m. ten N. W. van Arbas, gebragt. Er zijn ook zilvermijnen. De grond is vruchtbaar in granen, en levert ook vele weilanden en bosschen op; 1800 inw.

Arbuthnot, Schotsche parochie, gr. Kincardine, ¾ m. ten N. W. van Inverbervie, met vele steengroeven en minerale (ijzerhoudende) wateren; 928 inw.

Arbuthnots-Range, bergen in het binnenland van Nieuw-Holland, O. van Castlereagh, door Oxley benoemd.

Arc, D. in Henegouwen, distr. Ath,

gem. Arc-Ainières, 3½ m. van Doornik.

Arc-Ainières, niet *Arc-en-Ainières*, gem. in Henegouwen, distr. Ath, de hoofdpl. is Arc, dat met Ainières, geh., 1470 inw. telt.

Arcalia, D. op de westkust van het eil. St. Domingo, 4 u. N. van Port-au-Prince.

Arcangelo, D. in de Kerkel. Staat, del. Romagne, bij Rimoni, geboortepl. van Ganganelli.

Arcas, klein eil. aan de kust van Senegambia, in de Bessagos-eilanden, in den Atlantischen Oceaan, bij den mond der Calinkie, 11. 8. N. B. 2. Riv. in Spanje, die in de Aragon valt. 3. Groep van kleine eil. in de *Golf* van Mexiko, ten W. van Yacatan. 20. 13. N. B. 74. 13. W. L.

Arcas, groep van kleine eil. in de golf van Mexiko, ten W. van Yucatan. 20. 13. N. B. 74. 13. W. L.

Arcas, (de las) klein eil. in den Grooten Oceaan, zie *Arentes.*

Arcen, D. in Limburg, arr. Roermond, gem. die volgt.

Arcen en Velden, gem. in Limburg, arr. Roermond, bevat 1320 inw.

Arcer Palanca, kleine Turksche stad in Europa, zie *Argoulgrad.*

Arces, Turksche rivier, sandsch. Widdin.

Arch, zie *Arcos.*

Archangel, zie *Arkhangel.*

Archangel-Gorod, kl. Russ. stad, gouv. en 18 u. van Ekalermaburg.

Arche, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Maillen.

Arched, eil. in den Oostind. Archipel en een der Philippijnen, aan den ingang der baai Tagboijong, op het eil. Palavewan. 9. 17. N. B. 135. 37. O. L.

Archem is een geh. in Overijssel, H. S. A. Salland, S. A. den Ham.

Archennes is D. en gemeente, arr. Nyvel.

Archer, gem. in de Vereen. Staten, in Ohio, gr. Harrison; 1105 inw.

Arches, Sp. vlek, prov. en 2½ m. N. O. van Malaga (Grenada) en 2 m. ten N. O. van Velez-Malaga. 2. Fr. D., dep. des Vosges, arr., kant. en 2 m. Z. O. van Epinal, aan de linkeroever der Moezel, met fraaije papierfabrijken.

Archevêques, (les) eene groep van eil. in den Archipel van Magelhaen, gelijk sommigen een deel der Mariannen noemen. 29. 20. N. B. 154. 20. O. L.

Archi, Nap. vlek, Abruzzo Citeriore, 3 u. ten Z. van Lanuano.

Archimont, eigenlijk Orchimont, arr. Dinant, heeft 260 inw.

Archipel Dangereux, zie *Gevaarlijke Archipel.* (Wbk.)

Archipel Buonaparte, zie *Bonaparte's Archipel.* (Wbk.)

Archipel, (Maldivische) staat: zie *Maldiven*, lees: *Maldivische eilanden.*

Archipel, (Noordwester) zie *Allouarn.*

Archipel, (Heilige Geest) zie *Hebriden.* (*Nieuwe*) (Wbk.)

Archis, zie *Argisch.*

Archlebow, Moravisch vlek, kreits Brünn, 3½ m. ten Z. O. van Austerlitz.

Arcicollar, Spaan. vlek, prov. en 5 m. ten N. N. W. van Toledo.

Arciniegra, Spaan. vlek, prov. Victoria (Alava), 4½ m. ten W. N. W. van Orduna.

Arcisate, Lombard. Venet. vlek, prov. en 4 m. W. N. W. van Como; hoofdpl. van een distrikt.

Arcis-sur-Aube, Fr. arr., dep. Aube, met 90 gem. en 34000 inw., in 4 kantons, als: Arcis, Chavanges, Méry-sur-Seine en Ramerupt.

Arco, (el) Spaan. vlek, prov. en 8½ m. ten N. van Caceres (Estramadura).

Arcol, zie *Arats.* (Wbk.)

Arcola, D. in Britsch Ind., presid. Madras, aan den regteroever van de Mangalore. Het was eene groote stad, die tijdens den val van Sultan Tippo-Saïb verwoest werd.

Arcole, groep Austr. eil. bij De Wittsland, op Nieuw-Holland, liggende, en tot den door de Franschen benoemden *Archipel Buonaparte* behoorende. De grootste eil. derzelve heeten *Bernouille*, *Keraudren*, *Desaix Buffon* en *Colbert.* Zij zijn van klippen en riffen omringd, die eene vreesselijke branding veroorzaken.

Arconada, Spaan. vlek, prov. en 5½ m. van Burgos, aan de Onino.

Arconate, D. in het Lombard. Venet. kon., prov. en 6½ m. W. N. W. van Milaan, distr. Cuggione Maggiore, in eene vlakte. Er is eene zijdespinnerij; 642 inw.

Arcons, Fr. D., dep. Opp. Loire, arr. en 5 u. ten Z. le Puy; 1400 inw.

Arcore, vlek in het Lomb. Venet.

kon., prov. en 4¼ m. N. O. van Milaan, distr. Vimercata, aan de helling van eenen heuvel. Er was eertijds een versterkt kasteel. Men ziet er nog de overblijfselen van eenen tempel van HERCULES.

ARCOS, Indiaansche volksstam in Braz., prov. Para, distr. van denzelfden naam, aan de baai van Tury-vassie, het Oostel. der prov. 2. Of *Arch*, Sp. stad en vesting, in Andalusië, met den titel van hertogdom, op eene rots, aan wier voet de Guadaleta vliet, 5 u. N. van Cadix, 8 ten Z. van Sevilla.

ARCTIC, Hooglandsch landsch., in het N. O. gedeelte der Baffins-zee, aan de westkust van Groenland, tusschen 76. en 77. 40. N. B. en tusschen 42. 20. en 54. 20. W. L. Het behoort aan de Engelschen. De kusten strekken zich van het Z. O. naar het N. W., ter lengte van 40 m. Men denkt, dat de breedte niet aanmerkelijk is. Ten N. en ten O. bemerkt men bergen, die van 80 tot 170 toises hoogte en met nimmer smeltend ijs bedekt zijn. Het plantenrijk brengt er weinig meer dan mos, heide en ruwe grasplanten voort, en er zijn geene andere dieren dan hazen, vossen, witte beeren, rendieren, honden, walrussen en dergelijken. De inw. zijn van het ras der Esquimaux en spreken eenen Groenlandschen tongval. Toen dit land in 1818 door den zeevaarder Ross ontdekt werd, dachten de inboorlingen, dat er geen ander volk dan zij op den aardbol bestond. Zij zijn van een' vredelievenden aard.

ARCOT, kaap in Ind., prov. Carnate, aan de Palss. 12. 52. N. B. 97. 8. O. L.

ARCUDI, eil. der Iönische republiek, ten Z. van Sante Maure, waaraan het onderhoorig is, en 1⅓ m. ten Z. O. van kaap Lizopigo.

ARCULGODE, kleine stad in Indostan, in de Staten van den Radja van Mysore, 16½ m. ten N. W. van Senagapatam.

ARCY-SUR-AUBE, zie *Arcis-sur-Aube*. (Wbk.)

ARDA, rivier in Europ. Turkije, in Romanië, zij ontspringt in het Balkangebergte in het sandsch. Gallipoli, en ontlast zich in de Montza, nabij Adrianopel, na eenen loop van 35 m. van het O. naar het W. Hare stroom is zoo snel, dat hij de molens, welke hij doet draaijen, in korten tijd vernield.

ARDAICH, stad in Sudan, rijk Mobba; weinig bekend.

ARDACH, zie *Ardagh*. (Wbk.)

ARDALES, Spaan. vlek, prov. en 10¼ m. W. N. W. van Malaga (Grenada), aan de riv. van denzelfden naam. In de omstreek is eene koude minerale bron.

ARDANABIA, kleine riv. in Frankrijk, dep. der Neder-Pyreneën. Zij ontspringt 1 m. ten W. van Hasparren en ontlast zich in de Adour, 3 m. boven Baijonne, na eenen loop van 5 m. van het Z. naar het N. Zij is bij hoog water 2¼ m. bevaarbaar.

ARDANOUDIL, zie *Ardanondjie*. (Wbk.)

ARDART, zie *Ardfert* (Wbk.), eigenlijk *Ardfeart*.

ARDAS, Indiaansche volksstam in Z. Amerika, in Nieuw-Grenada, prov. Mainas, tusschen de Amazonen-riv. de Rio Napo en de Rio Tigre, tot aan de bronnen van de Colca.

ARDCHATTAN, Schotsche parochie, gr. Argyle, aan de boorden van het meer Etive, 6½ m. ten N. W. van Inverary; 1663 inw. Er zijn oudheden.

ARDEHAN, Perz. stad, prov. Irak-Adjemy, kant. Rey, 12 m. Z. Z. W. van Guerden, 52 m. ten O. van Ispahan.

ARDEKAN, Perz. stad in Farsistan, distr. Ardechir, aan den voet van den berg Chechper. Zij bevat 300 huizen.

ARDE-KHOU, Perz. stad in Farsistan, in eene vlakte, 15 m. ten N. W. van Yezd, en 49 m. ten O. van Ispahan. Zij is met eenen muur en grachten omringd; zij heeft een karavansera een bazar, linnenweverijen en 5000 inw. De landstreek is vruchtbaar.

ARDEN, riv. in Syrië, zie *Charia*.

ARDENELLE, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. S. Gery.

ARDENNES, kanaal in Frankrijk, om de gemeenschap tusschen de Aisne en de Maas te onderhouden. Het is 11 m. lang.

ARDENNES, (HAMEAU DES) zie *Hameau des Ardennes*.

ARDERSIER, Schotsche parochie, gr. Invernefs, 1¼ m. ten W. van Nairn; 1387 inw.

ARDETZ, Zwits. D., kant. Graauwbunderland, in Neder-Engadin, aan de Inn, 5¼ m. N. W. van Glurns en 12 m. ten O. van Coire. Men ziet er de puinhoopen van het kasteel

van Steinberg; 560 inw. De omstreken zijn zeer vruchtbaar. Er wordt veel honig verzameld en er zijn minerale bronnen.

Ardevil is hetzelfde met het reeds beschreven *Ardebil*.

Ardevoor, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Esemael.

Ardila; men leze in het Wbk. voor *Sierra Leona*, *Sierra Morena*.

Ardilla, beter *Ardilea*.

Ardimet-k'Haghak'h, of *Wagh Archabad*, zie *Edchmiadzin*.

Ardinguy (Ardingy), vesting in Brit. Indost., presid. Madras, prov. Carnatica, 20¾ m. O. Z. O. van Madoerah.

Ardirah, meer bekend onder den naam van *Ardrah*, zie dat artikel.

Ardja, Turk. vlek in Azië, pachalik en 15 m. N. W. van Bassora, aan den linkeroever van den Eufraat. De landstreek is vruchtbaar. De Eufraat, die zich hier in verscheidene armen of kanalen deelt, is zoo ondiep, dat ligt geladene vaartuigen slechts met moeite de riv. kunnen afzakken.

Ardjich, riv. in Europ. Turkije; zij ontspringt aan den berg Wistaman, in Op. Walachijë, hetwelk zij van het N. W. naar het Z. O. doorloopt, loopt voorbij Ardjich en ontlast zich in den Donau, ¾ m. beneden Toetoerkai, na eenen loop van 60 m. van het N. W. naar het Z. Z. O. 2. Turk. vlek in Europa, in Walachijë, hoofdpl. van een distr. aan de gelijknamige riv., 21 m. Z. W. van Kronstadt en 30 m. N. W. van Bucharie. Er zijn 6 kerken en 1 rijk klooster. Het vlek wordt door een sterk kasteel op eenen berg beschermd en was eertijds de residentie der vorsten van het land. Het is slecht gebouwd en zeer vervallen. 3. Een meer in Aziat. Turkije, zie *Wan*. (Wbk.)

Ardjich, (Arzes, Arzissa,) kleine Turk. stad in Azië, pachalik Wan, op den N. oever van de gelijknamige riv., aan den voet van den Ararat, 15 m. N. O. van Bidlis. Zij heeft een fort en zeer fraaije tuinen, en ligt in eene vruchtbare landstreek, die veel katoen en koren oplevert.

Ardjich-Dagh, (Aragæus,) een berg in Aziat. Turkije, in Caramanië, sandsch. en 3 m. ten Z. van Caïsarich. Hij bevat de bronnen van verscheidene riv., onder anderen van de Endjasou, en schijnt een der hoogste bergen van Klein-Azië. Hij is bestendig met sneeuw bedekt en 1600 toises hoog.

Ardjoena, de hoogste berg op het eil. Java, omtrent 9600 voet boven de oppervlakte der zee.

Ardjoungoor, (Ardjoonghur,) kleine stad in Brit. Indost., presid. Bombay, prov. Guzerat, 2 m. van de zee en 24¾ m. ten N. W. van Massack.

Ardnamurchan, Schotsche parochie, gr. Inverness. 56. 43. N. B. 8. 27. 15. W. L.; 2324 inw.

Ardoisière, (Maison de l') zie *Maison de l'Ardoisière*.

Ardoubad, of *Ordouvar*, groot Perz. vlek, prov. Eryvan, ten N. van de Aras, aan eene riv., die in dezen stroom uitloopt.

Ardrah, (Wbk. Ardra,) ook *Ardirah*, *Ardres*, bij de inboorlingen *Essaam*, genoemd, was gedurende eenigen tijd aan Dahomy onderworpen, doch is thans weder een onafhankelijke staat, welke echter niet zeer magtig is, en den Koning van Hio jaarlijks eene soort van schatting betaalt, ten einde deze hem tegen den Koning van Dahomy zoude beschermen. Men vindt er tusschen de kust en de hoofdstad het groote meer Nowhee, door hetwelk de Volta met den Lagos gemeenschap heeft. Vooreerst gaat men van de kust eene Eng. mijl over het zandige strand, dan gaat men met eene boot over eene kolk, die hier eene halve Eng. mijl breed is en het einde der kolk van Popo is; deze kolk is geheel met bosch begroeid, uitgenomen de slingerende vaart, waardoor men roeit; overal ziet men Allegators, de Fetisch van Ardrah. Het overige deel van den weg loopt door eene streek, die deels open, deels moerassig en boschachtig is. Op tweederde van den weg is het dorp Wacca en verder op, een schoon meer, over hetwelk men heentrekt, en waarvan het O. einde met de riv. Lagos gemeenschap heeft; tegenover de hoofdst. is hetzelve 3 Eng. m. breed; 3 à 4 Eng. m. verder 10 tot 12 m., en aldaar is hetzelve vol eil. Aan de kust is Porto-Nova, dat sommigen ook Ardrah noemen, dat door schippers en dragers bewoond wordt, die ook zout maken, verdere steden zijn: Hawie, Ajirah, Whybow, Appoy, Toré, Asowae, enz. De inw.

hebben een goed voorkomen, zijn sterk en zeer zwart. Zij hebben drie bulten aan de beide slapen van het hoofd; er is eene democratische regering, met zeer veel invloed der aanzienlijken. De Ardrahers zijn werkzaam, zij weven stoffen van katoen, welke zij zeer fraai met indigo verwen; dewijl zij geen rood hebben, nemen zij draden van roode Indische zijden stoffen, die zij uittrekken en daarna weder gebruiken. De smeden leveren haken, messen, spijkers, enz. Uit asch en palmolie maken zij zeep; ook vervaardigen zij voetzolen uit leder, manden, aardewerk, matten, hoeden, houten schotels, boten, fleschen, enz. 2. Door de Negers *Aratakassie* en *Allada* genoemd, de voorn. stad, eens de hoofdstad van een groot en magtig rijk, zeer aangenaam op eene hoogte en in een vruchtbaar oord, op 6. 26. N. B. en 3. 42. O. van Greenwich, 2 u. N. van Asowae, gelegen. Alle zes dagen is hier eene groote markt, die sterk bezocht wordt; in de straten, die naar de markt geleiden, worden brandhout, aardewerk, varkens en geiten te koop gesteld. Op de markt zelve, waar ook kramen van matten staan, vindt men Europesche en Indische waren, blaauwe en witte lakens uit Manchester, linnen uit Silesië, zijden stoffen uit Madras, tabak uit Brazilië, ijzer, koralen, Kauries, alsmede stoffen uit Eyno en Jaboo; ook vindt men er katoenen stoffen, geiten, huiden, gelooid en van onderscheidene kleuren, voetzolen, strooboeden, haken, asch, zeep, indigobladen, koren, erwten, yams, pisangs, palmolie, aardnoten, ananassen, eenden, hoenders, alle soorten van vleesch en palmwijn.

In onderscheidene deelen der stad wordt des morgens eene brei van maïs verkocht, om voor het ontbijt te dienen. De Mahomedanen en Europeanen gebruiken ook melk, dat anders aan deze kust van Afrika niet gebeurt. Men ziet veel paarden in Ardrah, die goed en wel te berijden zijn. Zij komen uit Hio, anders vindt men dezelve bijna nergens aan deze kust.

Ardres, kanaal in Frankrijk, dep. Pas de Calais. Het begint aan het kanaal van Calais naar St. Omer en eindigt bij Ardres, na eenen loop van ruim 1 m. 2. Zie *Ardes*. (Wbk.) 3. Zie *Ardrah*.

Ardsche, zie *Argieh*. (Wbk.)

Ardschentojan, Turk. D. in Walachijë, in Zara de Sus, aan de Jalemilza.

Ardsisch, distr. in Walachijë, in Zara de Sus, ten N. aan Zevenbergen grenzende, met de hooge Karpaten, aan welker voet het kleine distr. Lowischta ligt, hetwelk door den rooden Torenpas, de meest gebruikt wordende pas der Karpaten ligt, terwijl hier ook de door Stainville met zware kosten aangelegde Karoliner weg begint, die echter thans weder gedeeltelijk vervallen is. 2. Stad aan de riv. v. d. n., met 6 kerken, 1 gr. klooster, welks kerk een' marmeren vloer en marmeren zuilen heeft en voor de schoonste in Walachijë gehouden wordt.

Ardzenrijk, geh. in Luxemburg, arr. Hasselt, gem. Haelen.

Areas, (S. Anna das) Braz. D., prov. en comarca Sao Paulo; sedert kort tot een vlek verheven, doch met lage huizen. 2. Twee riv., de groote en kleine, in Braz., prov. Santa Catharina.

Arebela, Sp. stad, in Oud-Kastilië, met oude gedenkteekenen en zuilen.

Arebo, zie *Arabo*.

Arech, Russ. D. in Azië, gouv. Georgië, distr. Chekin, 20 m. W. N. W. van Chamakhi, 50 m. Z. O. van Tiflis.

Arechavaleta, Sp. vlek, prov. en 11½ m. Z. W. van S. Sebastiano (Guipuscoa), ½ m. ten Z. van Mondragone, aan den voet van den Arismendi, nabij den regteroever van de Deba, aan den nieuwen weg naar Frankrijk. Er zijn zwavelachtige minerale bronnen, fabrijken van ijzerwerk, grove linnens en gemeene lakens; 650 inw. De naburige bergen Murugain en Zaraya bevatten groeven van jaspis.

Arecife, haven in Mexiko, staat Cinaloa, niet verre van den mond der riv. S. Maria Aome. 2. Haven op het eil. Lancerota, een der Canarische eil.

Arecifes, Austr. eil., bij de Carolinen behoorende, door Burney en Gaetan, tot de N. O. groep gerekend, doch door Cantovo en Torres niet vermeld, waarom latere schrijvers dezelven voor een deel van de groep Eap houden.

Arecivo, een vlek op de N. kust

van Porto-Rico, aan den mond der Arecivo; het is de hoofdpl. van een distr.

Arecka heet ook *Areckea*, en ligt aan de Roode Zee, 24 u. van Suakin.

Arecote, stad in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Malabar, aan den linkeroever van de Carembay, 23¾ m. Z. Z. O. van Canander, 7½ m. ten O. van Calicut.

Arecusg moet zijn *Arecuso*.

Ared, (el) of *El Aaredh*, eene bergketen in Arabië. Zij begint in Hedjaz, ten O. van Mekka, loopt in Nedjed van het Z. W. naar het N. O. 160 m., vervolgens naar het N. 40 m. en eindelijk naar het O. 30 m. De N.O. zijde is steil, de Z. W. zijde zandig en het gebergte bestaat grootendeels uit kalkgesteente. De berg Ared ligt op de O. kust van Arabië, tegenover de bergen Adja en Salma, waarvan hij door eene woestijn van 20 dagreizen afgescheiden is.

Aredo, Afrik. stad, kon. Benin, aan de kust van Guinee.

Aredoun, Russ. riv., in Europa. Zij ontspringt aan den Kaukasus, op de grenzen van Imeretie, loopt van het Z. W. naar het N. O. en ontlast zich, na eenen loop van 25 m., in de Terek.

Arefiall, hooge berg in Zweden, Wester- en Nordbottenslän.

Arega, Portug. vlek, prov. Estremadura, comarca Coïmbra, 8 m. N. N. O. van Thomar.

Aregel, Poolsche riv. in Litthauwen,

Aregos, Portug. D., prov. Beira, comarca en 6¾ m. Z. W. van Lamego, aan den linkeroever van de Pavia. Er zijn minerale bronnen.

Arellano, Sp. vlek, prov. Pampeluna (Navarre), 1⅝ m. ten Z. van Estella.

Aremark, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, Ides en Markers, voogdij met 2627 inw.

Arembergsche Polder, (Nieuwe) polder in Oostvlaand., distr. St. Nicolaas, gem. Doel.

Aren, Fr. D., dep. der monden van de Rhône, 1 m. ten N. van Marseille, met eene fabrijk van Chemische produkten. 2. Sp. vlek, prov. Huesca (Arragon), 5 m. N. O. van Benabarra, aan den regteroever van de Naguera Bibagorzana.

Arena, klein Aziat. eil. bij Magindanao behoorende, ten Z. van kaap Bamban.

Arenal, Sp. vlek, prov. Toledo, 8¾ m. N. W. van Talavera de la Regna.

Arenas, Sp. riv., prov. Avila.

Areng-abad, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. der 12 Sirkars, aan den regteroever der Godavery, 14 m. ten N. van de zee en 24 m. N. O. van Masulipatam.

Arenillas de Rio, Sp. vlek, prov. en 9½ m. ten W. van Burgos, bij den linkeroever der Pisuerga.

Arenillas de Valderadney, Sp. vlek, prov. Leon, 7 m. O. Z. O. van Valencia de Don Juan, der Valderadney.

Arenis de Mar, aanzienlijk Sp. vlek, prov. en 8¾ m. ten N. O. van Barcelona (Catalonië), nabij de zee. Men vindt er eene fraaije kerk, een klooster, vele fabrijken van katoenen lijnwaden, zijden en wollen kousen, voorts eene kweekschool voor de zeevaart, eene scheepstimmerwerf en ankersmederijen. De vrouwen vervaardigen kanten en er is veel handel; 3500 inw.

Arenis de Munt, Sp. vlek, prov. en 9 m. O. N. O. van Barcelona (Catalonië), ¼ m. van de zee; 3200 inw.

Arenoen, een der Noordel. Tromsoeeil., in Noorwegen, stift Nordland.

Arens, (Santa Maria d') zie *Maria de Arens*. (Wbk.)

Arensgenhout, geh. in Limb., arr. Maastricht, gem. Hulsberg.

Arensee, zie *Arendsee*. (Wbk.)

Arenshausen, nieuw gebouwde Beijersche stad tusschen Tweebruggen en het Fr. stadje Petite Pierre.

Arentes, of *de las Arcas*, klein eil. in de Sunda-Archipel. 5. 14. Z. B. en 132. 50. O. L.

Arentgurry, (Ararodgurry of *Arruingoery*,) forten in Britsch Indost., presid. Madras, prov. Carnatic, 10 m. N. O. van Namkoel en 12½ m. ten N. van Trichinapaly.

Arentsburg, Nederl. hofstede, prov. Holl., Zuid. ged., gem. Voorburg, waar men grondslagen van een Romeinsch gebouw en andere oudheden gevonden heeft.

Arenxama de Abaxo, Sp. vlek, prov. en 5¾ m. W. Z. W. van Lagrona (Burgos) en 4¼ m. O. Z. O. van St. Domingo, bij den regteroever van de Rio Najerilla.

Areoza, Portug. D., prov. Minho, comarca en 1 m. N. W. van Viana,

met veel vischvangst.

Arequier, zie *Arkiks*. (Wbk.)

Ares, Sp. vlek en haven, prov. en 2½ m. van Corunna (Galicia), en 4 m. N. N. W. van Betanzos. 2. Portug. vlek, prov. Alentejo, comarca en 8½ m. N. W. van Portalègre, met koude zwavelbronnen.

Areskutan, berg in Zweden, in Herjedalen, 5,308 voeten boven de zee.

Areycir, zie *Arrysir*.

Arez, voorheen Groahyras, kleine Braz. stad, prov. Rio Grande do Norte, 10 m. ten Z. van Natal en 2 m. van de zee, bij het meer Groahyras, in eene gezonde luchtstreek. De inw. zijn bijna allen visschers.

Argachy, zie *Ararahy*.

Argam, (Argaum,) kleine stad in Indost., in de staten van den Nizam, prov. Berar, 15½ m. Z. W. van Elichpoor, 21. 7. N. B. 94. 57. O. L.

Argamasilla de Alva, Sp. vlek, prov. en 17 m. O. N. O. van Ciudad-Real (Toledo). Men houdt dit vlek voor datgene, hetwelk Cervantes als de geboorteplaats van Don Quixote opgeeft.

Argamasilla de Calatrava, Sp. vlek, prov. en 6¾ m. Z. van Ciudad-Real (Mancha).

Arganoso, Sp. vlek, prov. Leon, 3½ m. W. N. W. van Astorga.

Arganton, of *Samanli* en *Katirli*, berg in Aziat. Turkije en Natolië, tusschen de Golf van Isnik en de baai van Ismid. Op dezen berg is het meer Djerwislik of Isnik, hetwelk 2 m. breed en 4 m. lang is.

Arganza, Sp. vlek, prov. en 2½ m. O. N. O. van Villa Franco (Leon) en 2¾ m. N. W. van Ponferrada.

Arga-Tau, zie *Argjun*. (Wbk.)

Argau, zie *Aargau*. (Wbk.)

Argaum, stad in Indost., zie *Argam*.

Argèles, zie *Argelles*, (Wbk.) dat ook Argellèz wordt gespeld.

Argellies, Fr. D., dep. Aude, arr. en 4 u. N. W. van Narbonne van het Zuiderkanaal; 600 inw.

Argelti, zie *Arielle*. (Wbk,)

Argenion, lees *Argençon*.

Argent, (Caye d') eene zandbank in den Archipel der Bahama-eil., in de Antilles, ten N. van St. Domingo, tusschen 20. 13. en 20. 33. N. B. en tusschen 51. 53. en 52. 25. W. L.

Argental (le-Bourg), zie *Bourg-Argental*.

Argentera, berg in Sardinië, afd. van kaap Sassari, 6 m. ten W. van de stad Sassari. Het is een der voornaamste toppen van het Narra-gebergte; de berg is rijk aan zilverhoudend looderts, waarvan de mijnen reeds door de ouden bearbeid werden.

Argentine, Fr. vlek, dep. Mont-Blanc, 2 m. N. O. van Maurienne.

Argenton, Fr. riv., dep. 2. Sevres, bij Terves ontspringende en zich 1 uur van Montreuil-Belay in de Thoué ontlastende.

Argentré, Fr. vlek, dep. Mayenne, heet eigenlijk Argentré sous Laval.

Argete, of *Aljete*, Sp. vlek, prov. en 5½ m. N. O. van Madrid (Toledo).

Argha, stad in Ind., in de Staten van den Radja van Nepal, hoofdpl. van het gelijknamige distr., 36 m. W. N. W. van Gorkha. 28. 15. N. B. en 100. 27. O. L. Zij is op den top van eenen berg, rondom het paleis van het Opperhoofd gebouwd.

Arghta, bergketen in onafhankelijk Tartarije, en een der takken van het Dsoungarie-gebergte, hetwelk zich van het Z. O. naar het N. W. tusschen 43. en 45. N. B. tot aan het meer Kabankoulak uitstrekt. Er ontspringen eene menigte riv., die zich in de Zuy en de Syhoun ontlasten.

Argina, zie *Argana* en *Argjun*. (Wbk.)

Argiro-Castron, riv. in Europ. Turkije, in Romanië, sandsch. Avlone; zij ontspringt op het gebergte Papingos, stroomt eerst 5 m. ten Z., vervolgens ten N. W. op 1 m. afstands voorbij Argiro-Castron, en heeft hare uitwatering in de Woïoussa, na eenen loop van 25 m. 2. Turk. stad in Europa, in Romanië, 1 m. van den linkeroever der gelijknamige riv. en 17 m. N. W. van Janina; 4000 inw.

Argiru, vl. op het eil. Corfu, een der Iönische eilanden.

Argish, of *Atchis*, Armenische stad, die dikwerf haren naam aan het meer Wan leent.

Argmi, zie *Scharkie*. (Wbk.)

Argo, een eil., door den Nijl gevormd, in Nubië, in het kon. Dongolah, 45 m. N. W. van de stad Dongolah. Men ziet er de puinhoopen van eenen ouden tempel en twee zeer fraai gewerkte kolossale standbeelden van rood graniet. 2. Zie *Argos*. (Wbk.)

Argonaute, eil. in de Jap. Zee, ten O. van Coreä, 37. 50. N. B. 147. 30.

O. L.

Argonos, Sp. vlek, prov. en 3⅗ m. O. Z. O. van Santander (Burgos), ¼ m. van den Oceaan.

Argoulgrad, of *Arcer Palanka*, Turk. stad in Europa, in Bulgarië, sandsch. en 4⅗ m. Z. Z. O. van Widdin, aan de Arcer, nabij hare zamenvloeijing met den Donau.

Argoun, zie *Arguna*. (Wbk.)

Argovie, zie *Aargau*. (Wbk.)

Argu, Chin. stad, land Turfan, khansch. Kaschgar, bij den Pas, over den Sineitschan naar Ili.

Arguelles, of *Cesares*, een volk in Patagonie, eene vruchtbare landstreek, tusschen 43. en 44. Z. B., bewonende, die met bergen omringd en moeijelijk te genaken is. Dit volk bestaat uit afstammelingen der equipage van drie Spaansche schepen, die uit verveling, wegens de langdurigheid van hunne reis, oproerig werden en in deze afgezonderde plaats de wijk namen. Zij vergunnen aan niemand hoegenaamd den toegang tot hun land.

Argueillo, Sp. vlek, prov. en 5⅗ m. Z. Z. O. van Zamora.

Arguin, in het Wbk., door eene drukfout, de lengte verkeerd opgegeven, moet zijn: 1. 20. O. L.

Arguna, of *Ergon*, moet zijn *Argun*.

Argun, of *Ergon*, sterke en rijke Russ. stad, in O. Tartarije, aan de Chineesche en Russ. grenzen, met lood- en zilvermijnen, 18 m. ten Z. van Albazen; men vischt er paarlen en vindt er robijnen in de hier voorbij stroomende riv. van dien naam, zie (Wbk.)

Argustai, stad in Tartarijë, in Turkistan, rijk Taschkent.

Argyle, gr. in Nieuw-Holland, in het binnenste van het Zuid. Nieuw-Wallis, tusschen 34. 10. en 35 Z. B. Het wordt door de Wolondilly besproeid, die met de Cookburdun de W. grenslinie uitmaakt, alsook door de Wingecarabee, die naar het O. stroomt, en de Shoalhaven, die de Z. O. grenslinie vormt. De meestal aangespoelde grond is vet en vruchtbaar, bijzonder in het distr. Illawara; het land is schoon begroeid, heeft veel wilde indigo en kanguruh's.

Argyroniën, kaap in Natolië, aan het kanaal van Konstantinopel, tegenover Bujukdereh. Deze kaap wordt ook het Reuzenbed genoemd. Men vindt er de overblijfselen van eenen tempel der oudheid.

Arhentias, klein eil. in Aziat. Turkije, in de Zwarte Zee, aan de kust van het gouv. Trebizonde, 1 m. ten O. van Keresoun. 40. 57. 35. N. B. en 56. 5. 30. O. L. Het heeft ⅓ m. omtrek en schijnt met vestingwerken versterkt geweest te zijn. Er is eene bron van uitmuntend water, en eene zeer goede haven. Ook ziet men de overblijfselen van een oud kasteel.

Arhos, zie *Argos*. (Wbk.)

Arhung, zie *Arhenk*. (Wbk.)

Arhungserai, zie *Arhenk*. (Wbk.)

Arian, staat: zie *Iran*, lees: *West-Perzië*.

Arianas, Indiaansch volk in Z. Amerika, in de prov. Mainas wonende, tusschen de Jepoera en de Jca, in Columbia.

Aricaty-Assu, riv. in Braz., prov. Ceara. Zij ontlast zich in den Atlantischen Oceaan, nabij Iramambe, onder 3. Z. B. en 21. 50. W. L. Haar loop bedraagt 40 m. van het Z. W. naar het N. O.

Arich, of *Arych*, sterk slot in Neder-Egypte, aan den Egyptischen Stortstroom, bij zijne uitwatering in de Middell. Zee en aan den weg naar Syrië; 63 m. N. O. van Cairo. 31. 5. 30. N. B. en 51. 28. 10. O. L. Dit fort ligt midden in de duinen en is door eenige huizen omringd. Ook zijn er waterputten, palmboomen en moestuinen. In 1799 werd het door de Franschen ingenomen, die het in goeden staat bragten en het, ondanks zijne onvoordeelige ligging, tot aan hunne ontruiming van Egypte behielden.

Arichah, stadje op het eil. kaap Breton, volgens Sidney het tweede der eil., met eene kerk en eene haven, waarvan echter de handel veel verminderd is.

Arichem, lees: zie *Erichem*. (Wbk.)

Aricura, kleine Braz. stad, prov. en 55 m. W. Z. W. van Para, aan den mond der Guanopa, in de Tajipoeroe.

Arida, Jap. prov., eil. Niphon, vorstend. Kunokuni.

Ariello, Nap. vlek, prov. Abruzzo, citer., distr. en 3½ m. Z. O. van Chieti, kant. Tollo, in eene vlakte, waar de lucht zeer gezond is. Dit vlek heette certijds Argelti; 1200 inw.

Arilore, een fort in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Carnatic, 27½ m. O. N. O. van Keroer.

Arillslaje, Zweedsch visschersd. Malmohuslan, welks inw. bijzonder de haring in het Kattegat vervolgen.

Ariens, Fr. vlek, dep. Aude, bij Carcassonne.

Arim, stad in Ind., in de Staten van de Radja van Nagpour, prov. Gandwanah, 26 m. W. Z. W. van Sombhelpour. 20. 37. N. B. en 100. 16. O. L. Zij ligt in eene ongezonde landstreek.

Arimatsi, Jap. stad, op het eil. Niphon, vorstend. Oari. Er zijn fabrijken van gekleurde lijnwaden en andere stoffen.

Arimurim is, even als *Arcomorim* (Wbk.), verkeerd gespeld. Zie *Achmuneim*. (Wbk.)

Aringas, Zweed. kersp. Kronobergslän, harad. Albo.

Arinkill, stad in Indost., zie *Wangul*.

Arinnes, Aziat. volksstam aan de boorden van de Jenisea. De overheersching der Tartaren, volksverhuizing en vermenging met andere natiën, hebben dezen volksstam zeer verminderd, zoodat er slechts nog enkele huisgezinnen bestaan, die door den oudsten huisvader bestuurd worden.

Arinos, Braz. comarca, prov. Matto Grosso, en door de riv. Arinos (zie Wbk.) in twee zeer ongelijke deelen gesplitst. Dit land is nog weinig bekend en wordt zelfs door Ackermann niet als comarca opgegeven; men weet echter, dat er goud is, en dat het vele bergen en heerlijke wouden bevat. De bewoners zijn de Baccurys aan de Arinos; de Manbares, aan de Taburchyna, de Apiacas, in het midden der comarca, en de Cababybas ten N. der laatstgenoemden.

Arinsart, of *Harinsart*, gehucht in Luxemburg, kw. Arlon, gem. Villers-sur-Semois.

Arish, (el) zie *Arisch*, No. 1. (Wbk.)

Arisdonk, geh. in Oost-Vlaanderen, distr. Gent, gem. Waarschoot.

Ariol, Fr. stadje, dep. Var, 2 m. N. O. van Toulon.

Aripon, zie *Aripo*. (Wbk.)

Ariquipa, zie *Arequipa*. (Wbk.)

Arith, Sard. stad, afdeel. Savoije, prov. eigenlijk Savoije, mand. en 4¾ m. ten N. O. van Chambery; 1024 inw.

Aritza, zie *Aritzan*. (Wbk.)

Arivi, of *Ariwi*, zie *Ariui*. (Wbk.)

Arize, Fr. riv., die zich bij Carbonne in de Garonne ontlast.

Arizzu, Sard. D., afdeel. van kaap Cagliari, aan de helling van eenen berg, 10¾ m. ten O. van Oristano, met sergie-, kousen- en mutsenfabrijken en eene meer werkzame bevolking dan in de overige plaatsen van het eil. Er valt veel sneeuw, die des zomers naar Cagliari vervoerd wordt; 1806 inw.

Arjeplag, Zweed. pl. Norbottenslän, in de Noord. Lappmarken, met eene hoofdkerk. Zij is eene ruilhandel- en geregtsplaats, met ongeveer 800 inw.

Arjenosk, Russ. vlek in Europa, gouv. der Donsche Kozakken, distr. Khopersk, 4¼ m. ten Z. O. van Bouzouloutz, aan de Khoper.

Arjona, (Urgao,) kleine Spaan. stad, prov. en 6¼ m. N. W. van Jaën, bij de Salado d'Arjona. Er zijn fabrijken van gemeen aardewerk; 3200 inw.

Arjonghur, Ind. stad, prov. Guzeralle, distr. Allavessie.

Arjonilla, Sp. vlek, prov. en 7¼ m. N. W. van Jaën, 1½ m. N. W. van Arjona.

Arjungunga, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Boglipoor, met 500 huizen.

Ark, Ned. geh., prov. Gelderland, gem. Nijkerk.

Arkansas, of *Arkansaw*, aanzienlijke zoutgroef, in de Vereen. Staten, in het gebied Missouri. 34. 35. N. Br. 2. N. Amerik. riv. (zie Wbk.), waarbij wij echter het volgende kunnen voegen: De geheele loop van den Arkansas bedraagt in eene regte lijn 400 m. en met al zijne kronkelingen 720 m. Na den Missouri is de Arkansas de grootste arm van den Mississipi. Van zijnen oorsprong af tot 82. 20. 15. W. L. scheidt hij het land Missouri van de voormalige Spaan. bezittingen, wendt zich van daar naar het N. O. tot 81. L., waar hij eene aanzienlijke bogt maakt, en de rigting naar Z. O. herneemt. Onder 36. 30. B. betreedt hij het land, hetwelk naar hem Arkansas genoemd wordt, en heeft nu reeds eene menigte armen ontvangen, onder welke de Negracka en de Nasuketonga de eenige meldenswaardige zijn. Aan de regterzijde ontvangt hij slechts eene

merkwaardige riv., de Canadian, en aan de linkerzijde de Verdigris, de Neocho en de Illinois. De vaart op den Arkansas wordt door vele stortstroomen moeijelijk gemaakt. Alleen in Februarij, wanneer zijne wateren het hoogst zijn, kan men hem met ligte schuiten bijna tot aan de plaats, waar hij uit de bergen komt, opvaren.

Op andere tijden is hij ongeveer 550 m. van zijne uitwatering bijna droog. Van de zamenvloeijing van de Neocho tot aan den Mississipi is de Arkansas bijna altijd bevaarbaar. De oevers zijn gezond en worden door Indianen bewoond, onder anderen door de Arkansas (zie Wbk.), door de Cherokeezen en de Osages. 3. N. Amer. volk, enz. (zie Wbk.) Het landschap Arkansas, hetwelk deze natie bewoond, ligt tusschen 33. en 36. 30. N. B. en tusschen 71. 50. en 28. 20. 85. W. L. Het is 212 m. lang van het O. naar het W. en 87½ m. breed van het N. naar het Z. en heeft eene oppervlakte van 15660 v. k. m. Het land is over het algemeen slechts 5 tot 600 voet boven de zee verheven en door het Osark-gebergte doortrokken, waarvan de Cavaniol, de Cerne en het Suikerbrood (allen omstreeks het midden van het landschap gelegen) de voornaamste toppen zijn.

Behalve de bij No. 1 vermelde riv. is het landschap ten Z. nog door de Red-River bepaald, terwijl het N. O. gedeelte door de White-River en de St. Franciscus bespoeld wordt. De Big-black is een arm van de White-River.

De luchtgesteldheid van Arkansas is ongelijk. De boorden van den Mississipi zijn vochtig en heet. Naar het W. verheft zich het land allengs meer en wordt de lucht koeler. Het N. O. gedeelte, tot aan de zamenvloeijing der White-River met den Mississipi, is moerassig en wordt dikwijls door laatstgen. riv. overstroomd. In de ongezondste deelen van het land is de galkoorts niet ongemeen. Hier en daar zijn zeer uitgestrekte en onuitputtelijke weilanden. De W. en N. W. gedeelten van het land zijn onvruchtbaar en woest; in het Z. O. gedeelte heeft men den perzikboom overgebragt. De moerbezie is er inheemsch. Wijders bouwt men maïs, tarwe, rijst, katoen, tabak, indigo, hennep en druiven. Uit het dierenrijk vindt men er den beer, den bison, den das, het elanddier en den bever. Het Osark-gebergte is rijk aan delfstoffen, inzonderheid marmer, ijzer, lood, steenkolen en zout.

Het landschap Arkansas is in 7 gr. verdeeld: Arkansas, Clark, Hempstead, Lawrence, Miller, Philips en Palaski. De zetel der regering is te Little Rock. In 1820 telde men 14273 inw., waaronder 12579 blanken.

De eigenlijke *Arkansas* of *Quapaes* (*O-guak-pa*) wonen aan den regter-oever der riv. Arkansas, en zijn slechts 600 in getal, waaronder 200 weerbare mannen. Zij zijn goedhartig en dapper. 4. Handelplaats, enz. (zie Wbk.) De stad is thans weinig van belang. Zij was langen tijd de hoofdpl. van het gelijknamige landsch. Zij is een der oudste établissementen ten W. van den Mississipi en werd tegen het einde der 17de eeuw door Franschen aangelegd, weshalve zij nog meerendeels door lieden van die natie bewoond wordt. In 1810 bedroeg de bevolking 784 inw.

Arkansaw, zie *Arkansas*.

Arkaula, zie *Argjun*. (Wbk.)

Arkawati, riv. in Indost., die in de Staten van den Radja van Mysore ontspringt, Westw. voorbij Bengalore stroomt en zich, na eenen loop van 35 m. van het N. naar het Z., in de Cauvery ontlast.

Arkel, het dorp was reeds in de 7de eeuw bekend. Voorheen had Gorkum ook een sterk slot v. d. n., dat door Willem VI, Graaf, op de Merwe verplaatst werd. 2. Geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Duffel.

Arkens, verstrooide buurt in Vriesland, grietenij Franekeradeel, ¼ m. N. O. van Franeker.

Arkhangel, zie Wbk. op *Archangel*, en leze daar voor de riv. *Udor*, de riv. *Udorien*.

Arkhangel, (Nieuw-) een fort en hoofdétablissement der Russen, aan de N. W. kust van N. Amerika, op het eil. en aan de zeeëngte van Sitka, onder 57. 3. N. B. en 117. 36. W. L., met eene goede haven, eene scheepswerf, en veel handel in pelterijen; 1000 inw.

Arkhangelsk, Russ. vlek in Europa, gouv. Orenburg, zie *Archangelskoy*. (Wbk.)

ARKHAWE, Turksch vlek in Azië, aan de Zwarte Zee, pachalik en 34 m. O. N. O. van Trebisonde, 7½ m. Z. W. van Coniëh of Konjeh. 41. 23. 0. N. B. en 58. 36. 30. O. L.

ARKOPOLIS, stad in de Vereen. Staten, zie *Little Rock*.

ARKSEY, Eng. D., westriding van het gr. York, wapentake van Strafforth en Tickhill, ⅜ m. ten N. van Doncaster. Er is een gesticht van liefdadigheid; 1000 inw.

ARKUM, verstrooide buurt in Vriesland, griet. Wonseradeel, ¼ u N. van Dedgum.

ARKUVA, zie *Arkiko*. (Wbk.)

ARL, (GROSS) Oostenr. D., kreits Salsburg, 7 m. Z. W. van Raxstadt. In de omstreek is eene kopermijn.

ARLA, Zweed. kersp. Nykopingslan, harad Nekarn.

ARLANT-BOURG, Fr. vlek, dep. Puy de Dome, ten N. van Issoire.

ARLANZON, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. O. Z. O. van Burgos, aan de riv. Arlanzon.

ARLES, kanaal in Frankrijk, uit eene afleiding van een gedeelte der wateren van de Rhône gevormd. Het begint beneden Arles en gaat naar het Z. O., tot aan Port de Bouc, aan de Middell. Zee, na eenen loop van 11½ m. Dit kanaal dient, om de vaart op de Rhône gemakkelijker en veiliger te maken. 2. Arr., dep. Monden van de Rhône, met 7 kantons. 3. Of Arles-sur-Tech, kleine stad, dep. O. Pyreneeën, aan de Tech, hoofdpl. van een kanton, arr. en 2 u. Z. W. van Ceret, met druk bezochte koude en warme minerale baden; 1100 inw.

ARLESBERG, D. in het vorst. Saksen-Gotha, ambt Schwarzwald, 6½ m. ten Z. Z. O. van Gotha, en 1⅜ m. W. N. W. van Ilmenau; 200 inw. Men vindt er eene potaschfabrijk, eene mijn van magnesia en eene van steenkolen.

ARLOO, (TER) Ned. geh., prov. Drenthe, gem. Zuidwolde.

ARLUCKA, Sp. vlek, prov. en 4¼ m. O. Z. O. van Vitoria (Alava).

ARLUNO, Lomb. Venet. D., prov. en 4½ m. ten W. van Milaan, en even zoo ver Z. Z. O. van Gallarate, distr. Savonno; 1328 inw.

ARMAÇAO, kleine Braz. stad, op het eiland en in de prov. Ste. Catharina. Er is een établissement voor de walvischvangt, 27. 30. Z. B. en 31. 29. W. L.

ARMAGH, gem. in de Vereen. Staten, in Pennsylvanië, gr. Mifflin; 1613 inw. 2. Stad in de Vereen. Staten, in Pennsylvanië, gr. Indiana, 18 m. ten O. van Pittsburg.

ARMAN, Russ. D. (Kamschatka), met 2 huisgezinnen.

ARMANANZAS, Sp. vlek, prov. Pampeluna (Navarre), 1¼ m. W. van Los Arcos en 5¼ m. W. Z. W. van Estella.

ARMANCE, kleine riv. in Frankrijk, die in het dep. de l'Aube, 1 m. ten Z. van Chaource ontspringt, door deze stad loopt, in het dep. de l'Yonne treedt en zich bij de St. Florentin in de Armançon ontlast, na eenen loop van 10 m. van het N. O. naar het Z. W.

ARMAN-KHANEH, Perz. stad en vesting, in de prov. Irak, bij eene kleine riv., die zich in de Qizil-Ouzen ontlast, aan den voet der Caplankouh-gebergten. 41 m. Z. O. van Taurio en 33 m. N. W. van Cazbin.

ARMANSKOI-BAZAR, Russ. D. in Europa, gouv. Tauris, distr. en 2 m. Z. W. van Perekop. Het is eene rustplaats voor de voerlieden, die het zout van de naburige plaatsen aanbrengen. Granen en vruchten zijn er uitmuntend.

ARMENIA MAGNA, zie *Mesopotamie*.

ARMENIË, (PERZISCH) Perz. prov., zie *Erivan*. (Wbk.)

ARMENIËRS, zie *Armenië*. (Wbk.)

ARMENTIA, Sp. D., prov. en ⅜ m. ten Z. van Vitoria (Alava). In de omstreken zijn heete bronnen.

ARMIEN, lees *Armieu*.

ARMIJO, het oude Armira, Grieksch D., sandsch. Terhola aan de zee, zeer gering, de inw. bestaan van de visscherij. Er is echter een Grieksche Bisschop.

ARMINA, Nederl. militairepost in de kolonie Suriname, aan de Marowine, aan den linkeroever der riv., tegen de Boschnegers gesticht. 2. Creek aldaar, welke tegenover die plaats in de Marowine valt.

ARMINON, Sp. vlek, prov. en 4 m. Z. Z. W. van Vittoria (Alava), aan de Zadora.

ARMIRA, zie *Armijo*.

ARMIRO, eene vesting op de N. kust van het eil. Candia, sandsch. en 2½ m. N. W. van Retimo. Het werd door de Venetianen gebouwd, om eene bergengte te verdedigen en den toe-

gang tot het binnenland te sluiten.

Arnkleie, geh. in Oostvl., distr. Oudenaarde, gem. St. Blasius-Boucle.

Arnoerde, Nederl. geh., prov. Gelderl., gem. Lochem.

Arnoise, (Wbk.) er zijn twee D. van dien naam in het dep. Marne.

Arnone, zie *Armona.* (Wbk.)

Arnontabo, riv. in Fr. Guyana; zij ontspringt 46 m. ten Z. W. van Cayenne, stroomt naar het O. en ontlast zich in de Oyapock, na eenen gekronkelden loop van 39 m.

Armstrong, gem. in de Vereen. Staten, in Pennsylvanië, gr. Indiana, 587 inw. 2. Kanaal in de Bass-straat, hetwelk de Austr. eil. Capez, Barren en Clarke van elkander scheidt, door Flinders dus genoemd.

Arnuna, Sp. vlek, prov. Almeria (Grenada), 1 m. Z. W. van Purchena, aan de Almanzor. 2 Sp. vlek, prov. en 4¼ m. Z. Z. O. van Guadalaxara, aan de Tajuna.

Arnyros, Turksch vlek in Europa, in Romanië, sandsch. Tricala, aan de W. kust van de Golf van Volo, 8 m. N. O. van Zeitoun en 14¾ m. Z. Z. O. van Larisse.

Arnac-la-Porte, naderh. verkeerd opgegeven *Arnat la Porte*, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, 4 m. ten N. van Limoges.

Arnado, Grieksche stad op het eil. Andros, een van de Noordel. Cycladen.

Arnajona, Fr. vlek, dep. Ned. Pyreneeën, door vruchtbare wijnbergen omringd.

Arnaoutovo, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronesch, distr. en 18¾ m. Z. Z. W. van Ostrogojsk.

Arnara, vlek in den Kerkel. Staat, 2¼ m. van Frosinone, met ruim 1000 inw.

Arnarodgurry, fort in Indost., zie *Arentgurry.*

Arnas, Sard. stadje in Piemont, 5 m. Z. O. van Aosto.

Arnath, stroom in Syrië, zie *Orontes.*

Arnaud, N°. 1. lees *Arnau.*

Arnaut, geh. in Oostvl., distr. St. Nicolaas, gem. Belcele.

Arnaut-St.-Epiphanes, of *Salizario*, kaap van den Westel. uithoek van het eil. Cyprus. 35. 6. 20. N. B. en 49. 56. 15. O. L.

Arnelle, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Longueville.

Arnemuiden heeft door het zoogenaamde Arnemuidschegat nog gemeenschap met de stroomen en de zee. In 1818 is dit kanaal uitgediept en er eene schut- en spuisluis aangelegd, om hetzelve diep te houden. Er zijn nog twee zoutkeeten, eene ruime kruiskerk en stadhuis en 1100 inw. Hadrianus Junius is niet hier, maar te Hoorn geboren; maar wel Joost van Laren, een der bezorgers van de nieuwe overzetting des Bijbels.

Arnemuidsche Gat, zie *Arnemuiden.*

Arnes, Sp. vlek, prov. en 16¼ m. Z. W. van Lerida (Catalonië,) en 5¾ m. N. W. van Tortosa. 2. Turksch D. en gevaarlijke bergpas, in Azië, pachalik en 17 m. N. W. van Wan.

Arngask, Schotsche parochie, gr. en 3 m. Z. Z. O. van Perth en 2 m. N. N. O. van Kenross; 680 inw.

Arnhem. Ook hier zijn veranderingen sedert de uitgave van het Wbk., welke wij, zoo veel mogelijk, hier zullen opgeven.

De stad ligt aan den Rijn en aan twee van de hoogte afstroomende beken, waarvan de St. Jans- of Molenbeek een goed gedeelte van de stad doorloopt, en op eenen van het N. W. naar het Z. zacht afhellenden grond aan den voet der Veluwsche bergen. Van de 4 poorten zijn er 3 afgebroken en door sierlijke ijzeren hekken of barrières vervangen, de wallen of bolwerken zijn deels in aangename wandelingen met allerlei plantsoen, deels in moesland en tuinen herschapen, of tot het bouwen van nieuwe woningen aangelegd. Buiten de Rijnpoort is de fraai aangelegde algemeene begraafplaats, gelijk de R. C. gemeente eene bijzondere, buiten de Velperpoort heeft, de Luthersche en Roomsche kerken hebben goede orgels. Het provinciaal tucht- en verbeterhuis is thans het gebouw van burgerlijke en militaire verzekering. Het zoogenoemde Duivelshuis is in 1830 tot een nieuw stadhuis verbouwd, terwijl het oude stadhuis thans alleen tot een magazijn voor de militie en schutterij dient, echter zal het geheel vervallen, zoodra het plan, om voor het voormalig hof een nieuw gebouw of geregtshof te stichten, voor welks teekening reeds eene prijsvraag is uitgeschreven, zal volvoerd zijn. Ook hoopt men er op eene nieuwe kaserne. Onder de wetenschappelijke inrigtingen behoort

nog een Natuurk. Genootsch., onder de spreuk: *Tot Nut en Vergenoeging*, eene stads leer- en spinschool, en eene tusschenschool, door het Arnhemsche dep. der Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen* opgerigt, welke zeer bloeit. De weeshuizen zijn er uitmuntend ingerigt. Buiten de stad is een kruidhuis. Het getal der inw. beliep in het jaar 1834 13,580 zielen. JEAN BAPTISTE GRAMMAIJE is te Antwerpen geboren; men leze hier voor BROECKELAER, GERARDUS BREUCKELAAR, en voor EVERARD VAN REYD, die te Deventer geboren is: OTTO ARNTZENIUS, letterkundige, en HERMANUS CANNEGIETER, regtsgeleerde. 2. (Schependom) Ned. geh., prov. Gelderland, kw. en gem. Arnhem. 3. Kaap (zeehaven) op de N. kust van Nieuw-Holland, aan het N. W. einde van de Golf van Carpentaria, de Oostelijkste punt van het schiereil., door Arnhemsland (zie Wbk.) en Van Diemensland gevormd. Zij wordt niet meer tot Arnhemsland, maar tot Carpentaria gerekend. 12. 19. 0. Z. B. en 154. 40. 15. O. L.

ARNHEMSLAND werd door het schip *Arnhem* ontdekt en dus genoemd.

ARNI, Grieksch D. op Morea, voorm. sandsch. Morea, kant. Tripolitza.

ARNIL, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Opprebais.

ARNO, Zweedsch kersp. Upzalalän, harred Hado. 2. Duitsch eil., tot de Radakketen van de Mulgraven-eil., Z. O. van Acer. 189. 30. L. 7. 30. N. B.

ARNO, (CIVITA D') is bij *Civita* als vlek vermeld, dat beter is.

ARNON, ARNOUN, Turk. riv. in Azië; zij ontspringt op den Libanon, stroomt eerst van het Z. naar het N., vervolgens van het O. naar het W., en ontlast zich in het N. gedeelte van de Doode Zee, na eenen loop van omtrent 20 m. 2. Zweedsch eil., in het Werar-meer, Karlstadslän, harrad Wase.

ARNOUL, kleine riv. in Frankrijk, dep. der Neder-Charente, 7½ m. lang van het Z. Z. O. naar het N. N. W. stroomende. Men noemt haar ook *Canal du Pont Abbé*, omdat zij door het vlek van dezen naam loopt. Zij wordt bevaren door vaartuigen, met zout geladen.

ARNSDORF, Boheemsch D., kreits Bidschow, 1½ m. ten N. van Arnau, met groote linnenbleekerijen.

'ARNSFORT, Oostenr. stadje, Wiener-wald, aartsh. Salzburg, aan den Donau.

ARNSHAUSEN, Beijersch vlek, kreits van den Neder-Mein, in het presidiaal Euerdorf, 5 m. N. W. van Schweinfurt en ¾ m. ten Z. van Kissingen.

ARNSTEIN, Beij. stadje, geboortepl. van den geschiedschrijver M. J. SCHMIDT.

ARNUAL, Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regentsch. Trier, kreits en ½ m. ten Z. van Saarbruck, aan den linkeroever der Saar; 874 inw. In de nabijheid vindt men de ijzersmelterij van Halberg.

AROCHE, eene bergketen in Spanje, zij begint in de prov. Huelva (Sevilla), ten N. van Ayamonte, en zich van het Z. W. naar het N. O. uitstrekkende, vereenigd zij zich met de Sierra Morena. De voornaamste rivieren, die er hunnen oorsprong hebben, zijn: aan de O. helling, de Chanza en de Odiel, en aan de W. helling, de Tinto.

AROCK-SZALAS, wordt ook *Arock-Sallash* geschreven.

AROIS, ook *Aroi*.

ARON, kleine riv. in Frankrijk, dep. van de Nièvre. Zij ontspringt ten Z. van St. Reverein, in het meertje van Aron, waaruit ook de Beuvron, in eene tegenovergestelde rigting, vloeit. De Aron stroomt naar het Z. door *Chatillon-en-Bazois* en door Anizy, vervolgens naar het Z. W., door Ysenay en Cercy-la-Tour, en ontlast zich in de Loire, regts een weinig beneden Decize, na eenen loop van 17 m., waarvan een gedeelte van 6 m., namelijk van iets beneden Ysenay tot aan de Loire, bevaarbaar is.

ARONDEAU, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Rouncou.

ARONE, fort in Indost., in de Staten van Sindhia, 9½ m. Z. Z. W. van Gwallior of Gouallyor.

ARONE, Fr. riv., die zich in de Tarn ontlast.

AROSA, baai in Spanje, aan de kust van de prov. de Vigo (Galicia). Zij heeft verscheidene havens. Een eil. van denzelfden naam ligt midden in de baai, aan den mond van de Alloa en andere kleine rivieren.

AROU, een klein eil. in de Straat van Malakka. 3. 3. N. B. en 118. 5. O. L.

Arouaks, een volk in Z. Amerika, in Spaansch-Guyana, en aan de grenzen van Nederlandsch-Guyana. Het bewoont de landstreek tusschen de riv. Essequebo en Mazaroni, en maakt met de Otomagues een leger van 10,000 krijgslieden uit.

Arouas, riv. in Fransch-Guyana, hare loop is 26 m. van het Z. naar het N., te weten van den weg naar Camofgy tot aan hare vereeniging met de Marony. 52 m. W. Z. W. van Cayenne.

Aroucortchin, een klein gewest van Mongolie, aan de Aroucoudouliu. 45. 30. N. B. en 137. 57. O. L.

Aroui, of *Arouy*, aanzienl. riv. in Z. Amerika, in Colombia. Zij ontspringt in het land der Armaestras en ontlast zich in de Orenoko, 20 m. ten W. van Ste. Thomé, na eenen loop van 50 m. van het Z. naar het N. Zij is met schuiten bevaarbaar, tot aan eene plaats, waar eene klipbank een' waterval veroorzaakt, welks gedruisch 2 m. ver gehoord wordt. De oevers zijn door Caraïben bewoond.

Aroussi, distr. in Abyssinië, prov. Martsha, een der schoonste des lands.

Arouw, of *Arow-eilanden*, (zie *Aroo-eilanden* in het Wbk.) Deze groep eil. ligt ten Z. O. van Ceram, tusschen 5. en 7. Z. B. en tusschen 134. en 135. O. L. van Greenwich. Zij zijn merkwaardig om hunne ongemeene vruchtbaarheid in alle Indische planten en vruchten, zonder uitzondering, om de menigvuldige voortbrengselen uit het dierenrijk, bijzonder visschen in tallooze verscheidenheid, polothurnen, polypen, schelpdieren, enz., en vooral om de zekerheid, welke men heeft, dat welligt nergens in den Oost-Ind. Archipel de inboorlingen zoo sterk aan de Nederl. natie verknocht zijn als hier. Ook de Tenimber-eil., eene meer W.waarts gelegene groep, mogen als zoodanig in aanmerking komen. Al deze eil. zijn sterk bevolkt en wel meerendeels door vlugtelingen van de Moluksche eil., tijdens het dwangbestuur der voorm. O. I. Comp., tot handhaving van het monopolie der specerijen. Het grootste der Key-eil. alleen bevat 30,000 inw. Al deze eil. worden als onderhoorigheden van Banda beschouwd, en zouden, bij eene meer uitgebreide betrekking, tusschen de Nederlanders en de inboorlingen, voor den handel een aanzienlijk gedeelte onzer O. I. bezittingen kunnen uitmaken. Ook voor het Gouvernement kan de bevolking regtstreeks van groot nut zijn; de inboorlingen zijn goedaardig, trouw, dapper, vlug en sterk van ligchaam, zoodat zij uitmuntende hulpbronnen zijn. Zie ook *Zuidwester-* en *Zuidooster-eilanden.*

Arovan, of *Arowan*, kleine Afrik. stad in Sudan, zeven dagreizen van Timbuctoe, 7 m. ten Z. van Mabrouk.

Arpa-Sou (Harpassus), Turk. riv. in Azië, pachalik Kars; zij ontspringt nabij het meer Madatépéh, stroomt van het N. naar het Z., ontvangt de Kars en vereenigd zich met de Aras, nabij Hadji-Beïrambu, na eenen loop van omtrent 30 m.

Arpigny ligt niet in Luik, maar is eene Pruiss. gem., in de prov. Nederrijn, regdst. Aken, kreits Malmedy.

Arpoule, geh. in Westvl., distr. Thielt, gem. Ruisselede.

Arqua (Arquato), Lomb. Venet. vlek in de prov. Padua, zie Wbk.

Arqua, Lomb. Venet. D., prov. Palesina, distr. en 1¾ m. Z. Z. W. van Rovigo, aan den linkeroever van het kanaal Bianco, met handel en produkten van landbouw, vee- en zijdeteelt; 2881 inw.

Arquesmes, lees: *Arquennes*, zie (Wbk.)

Arquian, Fr. stadje, dep. Loiret, 1½ u. Z. O. van Grey.

Arquillinos, Sp. vlek, prov. en 5¾ m. N. N. O. van Zamora.

Arrab, zie *Areb.* (Wbk.)

Arrakourd, Ind. stad, Staat van den Maka Raja Sindia, prov. Malwah.

Arradjan, Perz. stad, zie *Ragiam.*

Arraguelas, Port. vlek, prov. Alentejo.

Arrahmera, (of *St. Anthonie*) kaap op de Z. kust van Arabië, in Yemen, 21 m. W. Z. W. van Aden. 12. 52. N. B. en 6. 47. O. L.

Arrancy ligt niet in het arr. Verdun, maar arr. en 6 u. ten Z. van Montmedy, 2 u. van Longuion. Er zijn smederijen, ijzerdraadfabr. en 900 inw.

Arranca Cepas, Sp. vlek, prov. en 7¾ m. N. W. van Cuença.

Arrandar, Afrik. stad in Bornu, weinig meer dan bij naam bekend.

Arrargib, zie *Hurrur.*

Arras, Fr. arr., dep. Pas de Calais, met 111 gem., en 166000 inw. telt, 10 kantons, waarvan 2 in de stad Arras (Wbk.), voorts Bapeaume Beaumetz Bertincourt, Croisilles, Marquion, Pas, Vitry en Vincy. 2. Fr. D., dep. Op. Pyreneën, arr. en 1 u. van Angèles; levert lood, zink en koper.

Arrat, Fr. riv., die in de Adour zich ontlast.

Arrat, Jap. stad op de Z. kust van het eil. Niphon, vorstend. Toutomi, 43 m. O. Z. O. van Miako en 42 m. Z. W. van Jedo, met 400 huizen en eene kleine haven.

Arrayal-di-Cordoso, Brazil. stad, 108 u. Z. O. van St. Salvador.

Arrayas, Braz. vlek, prov. Goyaz, distr. Parannau, 19 m. N. O. van Cavalcante, en nabij den oorsprong van de gelijknam. riv. De omstreken zijn bergachtig en voeden veel hoornvee.

Arrayollos, kleine Brazil. stad in Portug. Guyana, op eenen heuvel bij den linkeroever en 5 m. van de uitwatering der Aramaca, in de Amazonen-riv.

Arrebalde, Sp. vlek, prov. en 12 m. Z. W. van Leon (Valladolid). In de nabijheid is eene minerale bron.

Arrebat, Afrik. landsch., aan de Sierra-Leona-kust.

Arrens, ligt in het arr. en 3 u. ten Z. W. van Argèles. Er zijn koper- en loodmijn en in den omtrek. 1200 inw.

Arresee, meer in Denemarken, eil. Zeeland.

Arreton, Eng. D., gr. Southampton, in het Westel. Medland van het eil. Wight, 1 m. O. Z. O. van Newport; 1775 inw.

Arriancopan, Ind. stad, prov. Karnatik, distr. Arcot.

Arriate, Sp. vlek, prov. en 14 m. W. N. W. van Malaga (Grenada), 1½ m. ten N. van Ronda.

Arrie, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Oxie, aan de Golf van Bengalen versterkt en heeft visscherij.

Arriège, reg. 6, staat *Lersel*, lees *Lers.*

Arrien, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Salland, S. A. Ommen.

Arrmagan, zie *Artomaghan.* (Wbk.)

Arroz, groep eil. in de Roode Zee, tegenover Mocca.

Arromanches, zie *Aromanches.* (Wbk.)

Arron, Schot. eil., zie *Aran.* (Wbk.)

Arronchez, Brazil. vlek, prov. Ciara, 2 m. ten Z. van de hoofdstad, meest door Indianen bewoond, die landbouw hebben.

Arronville, (Wbk.) Fr. vlek, dep. Seine et Oise, arr. en 4 u. ten W. van Pontoise, 2 u. van Marie, met een fraai kasteel en 500 inw.

Arroos, lees *Arroo.*

Arros, ontspringt in de Op. Pyreneën en valt bij Isoges in de Arriège.

Arrosites is eigenlijk eene groep lage eil., tot de N. W. Mulgravische eil. behoorende, ten Z. W. van Brownsrange, op 10. N. B., digt bij de Carolinen.

Arrots, zie *Arrats.* (Wbk.)

Arroux, ontspringt bij Issey.

Arrow. meer in Ierland, Z. O. van Sigo.

Arrowacken, zie *Arawaken* niet Arawacken.

Arrowsmith, lees in het Wbk. voor Fordyle *Fordyce.*

Arroyo de San Servan, klein Sp. vlek, prov. en 8¾ m. O. Z. O. van Badajoz (Estremadura) en 3 m. W. Z. W. van Menda, bij den linkeroever der Guadiana.

Arroyo-Molinos, Sp. vlek, prov. Badajoz (Estremadura), 7 m. N. N. O. van Merida. 2. Sp. vlek, prov. en 5¾ m. Z. W. van Madrid.

Arroyo-Molinos de Leon, Sp. vlek, prov. Badajoz (Estremadura), 10 m. W. Z. W. van Llerena.

Arroyuelo, Sp. vlek, prov. en 13 m. O. N. O. van Burgos, en 4 m. Z. O. van Villarcayo.

Arrubal, Sp. vlek, prov. en 13 m. O. Z. O. van Logrono (Soria), bij den regteroever van den Ebro.

Arruda, Portug. vlek, prov. Estramadura, comarca Castanheira, 5¾ m. O. Z. O. van Torras Vedras.

Arraingoerry, zie *Arentgurry.*

Arrunghgurry, Ind. stad, prov. Salem en Barramahal, distr. Salem.

Arruszir, Afrik. plaats van de O. kust, Land der Somaulis.

Arrye, kleine stad in Indost., in de Staten der Radjpoets en prov. Asmeer, 20 m. Z. W. van Dseypoor.

Arrysir, of *Areycir*, stad in Indost., staten van Guickwar, prov. Kotch, op de kust van denzelfden naam.

Ars, zie *Ars-sur-Moselle* en *Ars-en-Re.*

Ars, Arts, of *Artz*, kl. Fr. riv., die zich 1½ u. ten Z. van Vannes in de Morbihan uitstort en aan haren mond het in het Wbk. vermeld eil. vormt.

Arsac, reg. 3, staat *Lous*, lees *Louts*.

Arsdorf, of *Alsdorf*, D. in Luxemb., kw. Arlon, gem. Bigonville, 4 u. van Arlon. 2. Geh. in Luxemb., kw. Luxemb, gem. Sanem.

Arsef, zie *Arsur*. (Wbk.)

Arsendjam, zie *Arsingan*. (Wbk.)

Ars-en-Re, Fr. vlek, dep. der Neder-Charente, arr. en 6½ m. W. N. W. van La Rochelle, hoofdpl. van een kanton, aan het westeinde van het eil. Ré. Men vindt er zoutmijnen en eene kleine reede, alwaar vele schepen zout laden; 3008 inw.

Arsille, of *Azyläh* (*Julia Traducta*), Barbar. zeestad in Marokko en 38 m. W. N. W. van Fez en 10 m. Z. Z. W. van Tanger, met een klein fort aan zee; 1000 inw., Mooren en Joden. De landstreek brengt tabak voort.

Arsimont, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Auvelois.

Arslan, (Nla-) zie *Bogdo*. (Wbk. №. 1.)

Arsoli, vlek in den Kerkel. Staat, comarca van Rome, 4¼ m. N. O. van Tivoli; 1000 inw.

Ars-sur-Moselle, Fr. D., dep. der Moezel, arr. en 2 m. W. Z. W. van Metz, kant. Gorze. Er zijn aanzienlijke papier- en laken-fabrijken; 1300 inw.

Arsta, Zweed. harad en kersp. Halmstadtslän.

Arstjo, Russ. vlek in Europa, hertogd. Finland, gouv. Kymmenegard, aan de oevers van een meer, 23 m. Z. O. van Tavastehus en 10 m. N. N. O. van Borga.

Arsunda, Zweed. kersp. Gifleborgslän, harad Gastrikland, met de ijzersmelterijen Ashammer, Hosio en Uhrförs.

Arsura behoort tot de Duivels-eil., die niet meer dan klippen zijn; zij behooren onder het eil. Lemnos.

Arsy, Fr. D., dep. Oise, 3 u. van Compiègne, met fabr. van chemicalia.

Artacui, Turks. stad en voorstad van het oude Cicicum, Ejalet Natolië. 2. Zie *Artaki*. (Wbk.)

Artani, stad in het Turksch Armenië, 9 u. ten Z. van Alziké.

Artannes, zie *Artanne*. (Wbk.)

Artchatou, kleine Mongoolsche stad aan de Silim, een weinig ten N. van het land, dat door de Abahanars bewoond wordt. 43. 49. 12. N. B. en 134. 26. 45. O. L.

Arteda, Russ. riv. in Europa. Zij ontspringt in het gouv. en het distr. Penza, stroomt naar het Z. W. en ontlast zich in de Serdobat, 3¼ m. N. W. van Serdobat, gouv. Saratof, na eenen loop van 13 m.

Arteit, zie *Artey*. (Wbk.)

Artemark, Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Wedbo.

Artemisius, berg op het schiereil. Moreä, die met de Rosno, Parthenios en Chelmos de vlakte van Tripolitza bepaalt.

Artes, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. N. W. van Barcelona (Catalonië), aan de Rinsech.

Artesa de Segre, Sp. vlek, prov. Lerida (Catalonië) 6¼ m. ten N. van Cervera, nabij den linkeroever der Segra.

Arteschgau, zie *Atesch-ja*. (Wbk.)

Artey en Falise maakten te voren eene afzonderlijke gemeente uit, thans behooren zij beide tot de gem. Suarles.

Artfert, zie *Ardfeart*. (Wbk.)

Arthez d'Asson is hetzelfde als Arthez, arr. Pau. Men heeft er smederijen.

Arthur, Austr. eil. of kleine groep, tot de Zuidel. van Lord Mulgrave's Archipel behoorende. Z. O. van Hurd. 3. 30. Z. B. en 201. 29. L.

Arthy, Iersch vlek, gr. Kingsdale.

Artias, Sp. vlek, prov. Lerida (Catalonië), in de vallei van Arau, 1⅝ m. ten O. van Viella, bij den oorsprong der Garonne.

Artibonite, zie *Artibonito*. (Wbk.)

Artimone, D. op het gr. eil. Sifanto, eene der Z. Cycladen in den Archipel.

Artingal, de Z. helft van het eil. Babel-thou-Up, een der Carolinen, zie *Babel-thou-Up*. (Wbk.)

Artinoza, regtsgebied op het eiland Groot-Canarie, met 980 inw., die bijna allen in holen wonen.

Artiszow, D. in het kon. Gallicië, kreits Lemberg, ¾ m. Z. O. van Grudeck, met arduinsteengroeven.

Artolina, Turksch vlek in Europa, gouv. van den Kapitan-Pacha, sandsch. en 8 m. N. O. van Lepanto, aan den linkeroever van de Morno.

Arton ligt 5 u. ten Z. van Paimboeuf, 2 u. van Bourgneuf en telt 1700 inw.

Artonne, (niet Artorne, zie Wbk.) kleine Fr. stad, dep. Puy-de-Dôme, arr. en 1¼ m. ten N. van Riom en 1¼ m. W. Z. W. van Aigue-Perse, in eene fraaije en vruchtbare landstreek, aan de Morges; 1500 inw.

Artschadinsk, Russ. vlek in Europa, gouv. de Donsche Kozakken, distr. Oust-Medvieditz, aan den regteroever der Medvieditz. 21 m. ten Z. O. van Alexieosk.

Artselaer, zie *Aertselaer*.

Artsfeld, zie *Artzfeld*. (Wbk.)

Artuis, zie *Artacui*. (Wbk.)

Artvani, Turk. vlek in Azië, pachalik en 19 m. Z. W. van Akhalzikh en 30 m. N. W. van Kars.

Artz, zie *Arts* 2. (Wbk.)

Aruari, Braz. riv., prov. Para, welke, na eenen loop van 30 m., door verscheidene armen in zee valt. In 1688 stichtten de Franschen hier een fort, dat na drie jaren reeds door den stroom werd medegesleept.

Aruary, kustriv. aldaar, distr. Oostelijk Guyana.

Arucas, regtsgeb. op het eil. Groot-Canarie, dat met Foijas 2900 inw. bevat.

Arudy is hetzelfde als *Arude*, het heeft marmergroeven, levendigen handel en 1800 inw.

Aruhsa, aanzienl. Arabisch D., in Yemen, 4½ m. N. N. W. van Tulla en 11½ m. N. W. van Suna, met een sterk slot.

Arum (Wbk.) ligt in de grietenij Wonseradeel, aan de vaart van Franeker naar Bolswaard, en heeft 850 inw.

Arun, riv. in Indost., in Nepaul. Zij ontspringt in het Himalaya-gebergte, en vereenigt zich met de Cousy, nabij Hatuyagari ten N. van Ammerpoor, na eenen loop van 50 m. van het N. naar het Z.

Arval, of *Arwal*, stad in Britsch Indost., presid. Bengalen, prov. Bahar, aan den regteroever der Sone. 14½ m. Z. W. van Patnah. 25. 15. N, B. en 102. 24. O. L.

Arva Varmegye, zie *Arva* 1. (Wbk.)

Arveiron, aanzienlijke stortstroom in de Sardin. Staten, afd. Savoye, prov. Faussigny, in de vallei van Chumouni. Hij levert eene der schoonste tooneelen dezer landstreken op, en voert stofgoud met zich.

Arveyre, Fr. D., dep. Gironde (Wbk.) arr. en 2 u. van Libourne, met 1400 inw.

Arvieux, Fr. D., dep. der Op. Alpen, in het dal van Arvieux, arr. Briançon.

Arivigna (Wbk.), lees *Arvigna*.

Arvika, Zweed. kersp. Karlstadlän, harad Josse.

Arville is niet in Luik, maar gem. en D. in Luxemb., kw. Neufchâteau, bevat 550 inw. 2. Geh. in Namen, arr. Namen, gem. Mozet.

Arvillers, lees *Arvilliers*.

Arviza, Sp. vlek, prov. en 6½ m. W. N. W. van Pampeluna (Navarra).

Arvores, eil. in den Ind. Oceaan, in het kanaal van Mozambique, nabij de W. kust van Afrika, tegenover den mond der Jonga, 17. 28. Z. B. en 56. 18. O. L.

Arwal, zie *Arval*.

Arwer, zie *Arva*. (Wbk.)

Arwert, Ned. geh., prov. Groningen, kw. Apingadam, gem. Bierum.

Arxavia, zie *Arkavia*. (Wbk.)

Aryd, Zweed. kersp. Karlskronolan, herred. Brakne.

Arz, zie *Ars*. (Wbk.)

Arzac, in Neder-Pyreneën, is geen vlek, maar een D, hoofdpl. van een kanton, arr. en 9 u. ten O. van Orthez, 6 u. ten N. van Pau, met 950 inw.

Arzago, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Milaan, distr. en 1¼ m. N. W. van Gallarate; 633 inw. Men vindt er steenen met zeer oude opschriften.

Arzana, Sard. D., afdeel. Caap Cagliari, midden in de bergen van Ogliastra, 3¾ m. Z. Z. O. van Fonni, 1¾ m. W. van Kaap Bellavista en 21 m. N. N. O. van Cagliari. Men vindt er mijnen van koper en van uitmuntend magnetisch ijzer; 1550 inw.

Arzanno, Fr. D., dep. Finisterre, niet Arzaneau of Arzano. Zie Wbk.

Arzano, Napelsch D., prov. en 1¼ m. ten N. van Napels, distr. en kant. Casoria, met fraaije buitenplaatsen en 4316 inw., die veel vlas en hennep telen.

Arzeguena, haven en golf van de N. kust van Sardinië, aan den mond der gelijkn. riv. en ten Z. van het eil. Caprera. Zij kan aanzienlijke vloten bevatten:

Arzengan wordt ook als *Arzingan*,

Arzemgan en *Arzenjam* opgegeven.

Arzes, zie *Ardjuh.* (Wbk.)

Arzille staat: zie *Ahzikla*, lees: *Arzilla.*

Arzingan, zie *Arzengam.* (Wbk.)

Arzrum, zie *Arzerum.* (Wbk.)

Arzon, in Morbihan, is geen vlek, maar een D., arr. en 2 u. van Vannes, met 900 inw.

Arzylah, zie *Arsille.*

As, geh. in Limburg. arr. Roerm., gem. Hursel. 2. Zweed. harad in Elfborgslän. 3. Kerspelen in Skaraborgs-Kalmar-Jonkopings-Halmstadlän.

Asa, Zweed. kersp. Kronobergslän, harad Norwidinge.

Asad-Arab, zie *Asa-Abad.* (Wbk.)

Asaka, Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Wane.

Asaki, Jap. prov., vorstend. Ixo of Isgu, eil. Niphon. 2. Prov. aldaar, vorstend. Awa, eil. Xikoko.

Asami, Jap. prov., vorstend. Tanba, eil. Niphon.

Asan, D. op het Austr. eil. Guajan, tot de Mariannen behoorende, met 28 huizen en 116 inw.

Asangatsch, Jap. prov., vorstend. Bidsju of Fisin, eil. Niphon.

Asankari, Afrik. stad in Assiantië, land Warsaw.

Asaps, Fr. D., dep. Neder-Pyreneën, 1 u. ten Z. van Oleron.

Asaralik, stad in onafhankel. Tartarijë, land der Kalmukken, 230 u. van Kashgar.

Asarp, twee Zweed. kerspelen Elfborgslän, harrad Kinds en Redvag.

Asarum, Zweed. kersp. Karlskronolän, harad Brikne.

Asbach, (Gross) Wurtemb. parochinaal D., Neckarkreits, Opperambt en ½ m. ten N. W. van Backenang; 1300 inw.

Asban, Perz. berg in Laristan, ten O. met het Rustangebergte zamenhangende en ten W. in de Golf van Perzië als kaap Nabent uitloopende.

Asbeck, eigenlijk *Asbecke*, in Z. Braband, is geen D., maar een geh., arr. Brussel, gem. Assche, met een' water-korenmolen.

Asbestos-Heuvels, bergen op het Austr. eil. Van Diemensland, bij Port Sorell, die zij omringen, het begin der middenketen uitmakende.

Asbo, Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Flundre.

Asbroek, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Helmond, gem. Budel, aan de Zuid. grenzen. 2. Geh. in Z. Braband. arr. Leuven, gem. Halle.

Asburgan, stad in Groot-Bucharijë, 15 m. W. van Balkh en 68 m. Z. van Samerkand.

Asburnham, gem. in de Vereen. Staten, in Massachusets, gr. en 11 m. ten N. van Worcester, 19½ m. N. W. van Boston; 1320 inw.

Ascabarlan, riv., in het kon. Guatimala ontspringende, onder 15. N. B. Zij maakt de grenslinie uit tusschen de prov. Chinaltenango en Sacatepeque en tusschen de prov. Paz en Chiquimula, en ontlast zich in de Golf Dolce, nabij Zucapa, na eenen loop van 100 m. van het W. Z. W. naar het O. N. O. Er ligt eene kleine, gelijknamige stad, 14½ m. van hare uitwatering.

Ascana, zie *Aschberg.* (Wbk.)

Ascar, een berg in Midden-Egypte. Hij begint in de vlakte van Sinnoer van het N. O. naar het Z. W., en eindigt bij de Golf van Arabië. Hij is 3½ m. lang en zijn midden ligt 20½ m. Z. O. van Atfih.

Ascension, zie Wbk., reg. 14, staat: *Fusta d'Acunha*, lees: *Tristan d'Acunha.* 2. Heet ook Drieëenigheids-eil. 3. Parochie in de Vereen. Staten, in Louisiana, aan de beide oevers van den Mississippi, met 3728 inwon.

Asch, Nederl. geh., prov. Gelderl., H. S. A. Buren en Kulenburg, S. A. Buren. 2. Beijersch vlek en heerl. Egerkr., aan de Leich, met 700 inw.

Aschani, Aslani, Aslau (Leeuw), is de benoeming van den Nederlandsch Leeuwendaalder of kroon en Albertus-daalder in Turkije, waar dezelve 115—120 Aspers geldt.

Aschdischad, of *Jachdichad* (de Stad der Offerhande), Turksche stad in Azië, pachal. Wan. Eertijds bevatte zij eene groote menigte tempels. In den omtrek ziet men nog het beroemde klooster van St. Jan Baptist.

Asche, lees: zie *Asch* en *Assche.*

Asche en Refail, moet zijn *Aische en Refail*, en is een D. en gem., arr. Namen; 1000 inw.

Aschemameim, zie *Achmunein.*

Aschenbroek is hetzelfde als dat, hetwelk later op *Assebrosck* voorkomt, waar het behoort.

Aschendorf, Hanov. stad, prov. Osnabrück, kreits en 9½ m. N. N. O.

van Meppen, heeft eene kerk met een klooster en 1177 inw.

Aschgra, Chin. pl. in Klein-Tibet, land Kaschgar.

Aschik, Turksch D., sandsch. Salonika, aan het meer Jaïdschiler, met aanzienlijken handel in zout, dat aan de kust door de zonnewarmte gekristalliseerd wordt.

Aschis, kl. Perz. pl., prov. Chorasan, waar de beroemde Schach nadir, wiens vader een herder was, geboren is.

Aschkiddy, Afrik. stad in Murzuk, in de Sahra, wadey Schirgy.

Aschmunin is hetzelfde als *Achemunein*.

Aschnagar, eene stad in eigenlijk Afghanistan, prov. Loghman, aan de riv. Kabul, 16½ m. ten N. W. van Allock en 6 m. ten N. O. van Pechuour. Zij was eertijds zeer aanzienlijk. Er wordt nog eenigen handel gedreven.

Aschta, Ind. stad, prov. Malwah, waar voorheen het Opperhoofd chetoo, die over 10,000 paarden het bevel had, zijne wapenplaats had.

Aschuma, een der Chin. Likeoo-eil. tusschen Patsch Husan en Teerpensan.

Asciano, Toskaansch vl., prov. en 5 m. O. Z. O. van Sienne.

Asco, Sp. vl., prov. en 9 m. Z. Z. W. van Lerida (Catalonië) en 8½ m. ten N. van Tortosa, nabij den regteroever van den Ebro.

Ascoli, deligatie van den Kerkel. Staat, uit een gedeelte der oude Mark van Fermo zamengesteld. Hare oppervlakte is 40 v. k. m. en de bevolking bedraagt 69,058 zielen. De lucht is gezond en de grond bergachtig, met vele riv. besproeid en zeer vruchtbaar. Zij bevat 3 steden, 4 vlekken en 44 dorpen. Ascoli is de hoofdpl.

Ascutney, berg in de Vereen. Staten, in Vermont, gr. en 2 m. Z. W. van Windsor, en even zoo ver van den regteroever der riv. Connecticut. Zijne hoogte boven die riv. is 3116 en boven de zee 3360 voet. De kruin is graniet.

Asdabad, aanzienl. Perz. vlek in Perz. Armenië, aan de Aras, 12 m. Z. O. van Nakchivan, tusschen deze stad en Dehougha. In de omstreek wordt veel meekrap geteeld.

Asdal, Noorw. kersp. Christiaansand, met 446 inw.

Asdewar, Perz. stad in Khorassan, distr. Djardjan. Het is de geboorteplaats van den geschiedschrijver Chemes-ed-din en van den Vizier Djiwaheri.

Asdod, zie *Azot*. (Wbk.)

Ase, Zweed. harad Skaraborgslän, aan het Wenermeer en deszelfs golven Dettern en Wenermas. Het is eene groote in het gem. meer ontspringende landpunt, waarop het schoone landgoed *Frutigen* ligt. Het bevat de kerspelen Flo, Sal, As, Saresla, Hane, Tang, Thun en Friel.

Aseberslohen, Pruiss. stad, riegdst. Saksen, kreits Halberstad, aan de Esne.

Ased-Abad, zie *Asad-Abad*. (Wbk.)

Aseerghur, (Asser Gurh,) zie *Assergur* in het Wbk.

Asenray, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Maasniel.

Asfara, stad in onafhankelijk Tartarije, in Ferghanah, aan den voet van eenen berg en ten Z. W. van Khadjend, 60 m. N. O. van Samarkande. Men vindt er vele amandelboomen. De stad is omringd door de bergen Asfara, Waroukh, Soukh en Houchijar.

Asfred, zie *Asafi*. (Wbk.)

Asharu, Afrik. stad in Assiantie, rijk Amina.

Ashby, of *Athby*, lees: of *Athboy*.

Ash-church, Eng. geh., gr. Glocester, hundred, parochie en 1 m. N. O. van Tewsbury. Er is eene heete bron.

Ashe, Gr. in de Vereen. Staten, staat Carolina, tusschen Virginia, Surry, Wilkes, Buncombe en Tennessee, in 1820 met 9967 inw., waaronder 1324 slaven waren, tusschen het Allghaneesch geb. en de Tricots, met de bronnen van den Yadkin. De hoofdpl. is Wilkes.

Asheda, Zweed. kersp. Kronobergslän, harad Uppwidinge.

Asheira, Afrik. kon. in Op.-Guinee, aan de kust van Gabou. Het ligt 200 m. ten N. O. van kaap Lopez. De Oganaway, die vervolgens de Assazië vormt, doorstroomt het land.

Ashleys-Cave, eene ontzaggelijke spelonk in de Vereen. Staten, aan de kleine riv. Aschley en den staat Missouri, omtrent 29 m. Z. W. van Potosi.

Ashraff, zie *Asheref*. (Wbk.)

Ashta, stad in Indost., zie *Aschta*.

Ashtabula, Gr. in de Vereen. Staten, het N. Oostelijkste van den vrijstaat Ohio, aan het meer Erie. De grond is vruchtbaar. De hoofdpl. is Jefferson. Zij wordt door de gelijknamige riv. besproeid, die bij het D. Aschtabula in het meer Eru uitloopt; 7482 inw.

Ashton, uithoek van de W. kust van N. Amerika, in Cornwall. 53. 50. N. B. en 111. 13. W. L. 2. Gem. in de Vereen. Staten, in Pennsylvanië, gr. Delaware; 753 inw.

Ashton in Mackerfield, gem. in Eng., gr. Lancaster, hundred West-Derby, 1 m. ten N. van Neiston; 5674 inw.

Ashville, stad in de Vereen. Staten, in Nieuw-Carolina, hoofdpl. van het gr. Bancombe, nabij de French Broad-river, en 75 m. W. Z. W. van Roleigh.

Ashwell, Eng. D., gr. Hertford, hundred Odsey, bij den oorsprong der Rhea, 1½ m. N. N. O. van Baldock; 915 inw. Men vindt er penningen, die van de Romeinen, welke hier eene legerplaats hadden, afkomstig zijn.

Ashwillet, zie *Ashuelot*. (Wbk.)

Asi, Grieksch D., eil. Moreä, kant. Tripolitza.

Asia-Minor, zie *Azië*. (*Klein-*)

Asidjou, zie *Asisjio*.

Asige, Zweed. kersp. Halmstadslän, harad Arsta.

Asi Karano-Kami, Jap. distr., vorstend. Sanjami, eil. Niphon.

Asi Karano-Sima, Jap. distr., vorstend. Sanjami, eil. Niphon.

Asina Lunga, Toskaansch vl., zie *Sinalunga*.

Asinda, Jap. prov., vorstend. Idsumo, eil. Niphon.

Asingan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Asingay, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Asiongaber, haven in de Roode zee, in de Golf van Elau, waaruit de vloten van Koning Salomo naar het land Ophir voeren.

Asisja, Asidjou, of *Jugo*, Jap. vorstend. op het eil. Ximo, ten N. bepaald door het vorstend. Bango, ten W. door dat van Fingo, ten Z. W. door die van Satzama en Osummi, en ten O. door den grooten Noordel. Oceaan. Het bestaat alleen uit bergen en dalen; de kusten zijn zandig, de grond is mager en brengt vlas voort. De moerbezieboom tiert er zeer goed. Het is in 5 prov. verdeeld.

Asjeba, Jap. prov., vorstend. Jetsissen, eil. Niphon.

Asjeda, Jap. prov., vorstend. Bingo, eil. Niphon.

Ask, twee Zweed. kersp., het eene in Lijnkopingslän, harad Aska, het andere in Malmohuslän, harad Harjäger.

Aska, Zweed. voogdij Lijnkopingslän, waarbij de harad Dahes en Lijsinge zijn gevoegd.

Askah, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. der N. Sirkars, 12½ m. N. W. van Gangam.

Askajawa, riv. op het Jap. eil. Niphon, uit het midden-gebergte ontspringende.

Askara, Jap. prov. en stad, eil. Niphon, vorstend. Simoodsuke.

Askeatch, lees *Askeaton*. (Wbk.)

Askeby, Zweed. kersp. Lynkopingslän, voogdij Hanekind.

Askehoug-oe, eil. aan de W. kust van Noorwegen, onder 61. 31. N. B. en 22. 40. O. L.

Askeland, Noorw. eil., stift Bergen, voor de Bergervaag, met 1 kerk en 1260 inw.

Asker, Zweed. harad Oerebrolän. 2. Kersp. in voorn. harad, met eene groote potaschsiederij, die jaarlijks 6 à 700 lijsponden potasch en even zoo veel hars en ook nog terpentijn en berkenolie oplevert.

Askeryd, Zweed. kersp. Jonkopingslän, voogdij Mirta.

Askim, Noorw. kersp., stift Aggerhuis, voogdij Rackstad, met 1416 inw.

Askind, Zweed. harad Gotheborgslän.

Asklanda, Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Gisene.

Askli-tsjai, of *Dikhounar*, eene aanzienlijke riv. in Aziat. Turkije, in Natolië, sandsch. Kutahich. Zij komt van den berg Askir, en ontlast zich in de Meinder, onder den naam van Buach-Ketchi, 2 m. ten N. van Eski-Hissar, na eenen loop van 35 m. van het N. N. O. naar het Z. Z. W.

Asko, Zweed. eil. Nykopingslän, in de Oostzee.

Askta, Jap. stad op het eil. Xikoko, in het vorstend. Fingo.

Askum, Zweed. kersp. Gotheborgslän, harad Sotenäs.

Askvold, Noorw. kersp., stift Bergen, voogdij Soudfiord, met 2571 inw.

Aslar, Pruiss. D., prov. Neder-Rijn,

regentsch. Coblentz, kreits Brounfels, aan de Dille, in het gebied en ¾ m. N. W. van Wetzlar, met eene ijzersmelterij en 674 inw.

Asley, Zweed. kersp. Lynkopingslän, harad Kind.

Asmaloë, eil. aan de Z. kust van Noorwegen, in het Kattegat, aan den ingang der Golf van Christiania. Het behoort tot de groep der Hvaloer en ligt onder 53. 3. N. B. en 28. 40. O. L.

Asmanabad, stad in Beludchistan, 12 m. N. O. van Bonnpoor, in een bergachtig land.

Asmannedilf, of *Esmandelf*, oude naam van het Nederl. D. Assendelft.

Asmeznal, Sp. vlek, prov. en 6¾ m. Z. Z. W. van Zamora.

Asmildklostes, Deen. kersp., stift Wiborg, aan het Wiborgermeer.

Asminderod, Deen. kersp., waarin het vlek Fredensberg, met een koninkl. slot.

Asmintorp, Zweed. kersp., Malmohuslän, voogdij Ronneberg.

Asmus, of *Dassemis*, Nederl. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Chaam, 3 u. ten Z. van Breda.

Asmus, (St.) in Klein-Azië, zie *Azmut*. (Wbk.)

Asnas, kaap op het Z. W. einde van het Deensche eil. Zeeland.

Asneux, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Hamois.

Asnièris, lees *Asnières*. (Wbk.)

Asomi, Jap. prov., vorstend. Idsumo, eil. Niphon.

Asoonqua, Afrik. stad in het rijk Fantee, aan de kust van Guinee.

Asopus, kleine riv. op het Grieksche eil. Egibros, waarvan de nieuwe naam niet bekend is.

Asor, zie *Arsur*. (Wbk.)

Asoud, Asad, Turks. riv. in Azië, zie *Afrin*.

Asouda, stad in het Afrik. land Aghades, in de Sahra, met eenen vruchtbaren en welbebouwden omtrek.

Asowae, Afrik. stad in het land Adrah, onder Assiantee behoorende, eenige uren van Tori, klein in den omtrek met bosschen en hoog gras, digt hierbij is eene kleine beek.

Asouagoncen, brandende berg op het Jap. eil. Niphon.

Aspe, Fr. D., dep. Neder-Pyreneeën, arr. en 4 u. van Oleron, in het dal van dien naam, met albastergroeven.

Aspeboda, Zweed. vlek Falulän, voogdij Kopparberg.

Aspect en Aspect of *Aspet*, zijn dezelfde plaatsen.

Aspeland, Zweed. harad Kalmarlän.

Aspelt, D. in Luxemb., kw. en 2 u. van Luxemb., gem. Frisange, aan de grenzen van Frankrijk.

Asperden, Pruiss. D., regdst. en kreits Kleef; met 1700 inw.

Asperen, Ned. gem., prov. Holland Z. G., distr. Gorkum, met 1000 inw. 2. Stad. (zie Wbk.) Hier werd door de Gelderschen in 1516 een verschrikkelijke moord aangerigt. Voorheen moet hier een slot gestaan hebben, dat door Willem I, Graaf van Holland, tot den grond is geslecht, maar naderhand weder is opgebouwd. 3. Nederl. geh., prov. Gelderland, distr. Tielerwaard, gem. Herwijnen.

Asperosa, zie *Asphrosa*. (Wbk.)

Asphara, Stad in onafhank. Tartarijë, zie *Asfara*.

Asphrosa, staat: 2 u. Z. O. van Nicopoli, lees: 9 u.

Asphynes, zie *Asfoun*.

Aspisheim, D. in het groot-hertogd. Hessen, prov. Rijn-Hessen, kanton Mentz, met 700 inw.

Asp-oe, eil. aan de W. kust van Noorwegen; 61. 13. 20. N. B. en 22. 25. 40. O. L.

Asprana, Grieks. stad op het eil. Syra of Syros, met 1000 inw., en de haven Porto Fornig voor kleine vaartuigen, voor dezelve ligt de groep Godrenisi, uit 4 eilanden bestaande.

Aspre, zie *Asper*. (Wbk.)

Aspre, zie *Aspro*. (Wbk.)

Aspremont, zie *Apremont*. (Wbk.)

Aspres-les-Corps, Fr. D., dep. der Opper-Alpen, arr. en 6 m. N. N. W. van Gap, kant. St. Firmin en Valgodemar, aan de Drac. Er zijn steenkoolmijnen, pottebakkerijen en fabrijken van aardewerk; 550 inw.

Asprières is een kant., hoofdpl., arr. en 5 u. ten N. O. van Villafranche; met zink- en loodmijnen en 700 inw.

Aspromonte, zie *Apremont*. (N°. 2. Wbk.) 2. Sard. vlek, afd., prov. en 2½ m. ten N. van Nue, mand. Levenzo.

Aspropotamus, zie *Aspro*. (Wbk.)

Asquillie, niet *Asquilles*, D. en gem. in Henegouwen, distr. en 1 u. van Bergen, met 130 inw.

Asressour, of *Asressoer*, kleine stad in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. Orissa, aan eenen arm en 14 m.

W. N. W. van den mond der Meheneddy (Mahaneddy), 8½ m. O. N. O. van Ketek.

Assa, Zwits. vallei, kant. Graauwbunderland, in Neder-Engadin. Zij is merkwaardig wegens eene afwisselende (periodieke) bron.

Assab, kleine Abyssinische stad, aan de Roode Zee, nabij en ten N. van de Straat Bab-el-Mandeb. 13. N. B. 60. 30. O. L. Zij geeft haren naam aan de baai, aan welke zij gelegen is.

Assaban, klein eil. in de Golf van Arabië, bij de Arabische kust, 8 m. ten W. van Liheiah. 15. 35. N. B. Het wordt door Bedouïnen bewoond, die van de vischvangst leven.

Assafour, Afrik. stad, voorstad van Goumassie, in Assiantie.

Assagat Schoogat, tak van het Uralischgebergte. Zie dat art. Wbk.

Assai, Jap. distr., eil. Niphon, vorstend. Osni.

Assain, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. en 13 m. N. N. O. van Agrah, 13 m. ten O. van Mutra.

Assaki, of *Aseki*, verkeerd geplaatst; het beteekent eigenlijk de vrouw van den Sultan, die hem den eersten zoon baart, en die daarom ook de Koningin der Sultanes genoemd wordt.

Assancalee, komt ook als *Assankalis*, als *Assancals* en als *Assangate* voor.

Assas, Arab. stad, nabij de grenzen van het gebied Yemen, 14½ m. N. W. van Aden. Het is de residentie van eenen erfelijken Scheik.

Assassinat, (verkeerd geplaatst.)

Assauchet, Turks. stad in Azië, in Diarbekir, aan den Tiger, 8 m. Z. O. van Diarbekir. 26. 40. N. B. en 58. 20. L.

Assche is geene stad, maar een vlek, met handel in hop, vlas, hennep en koolzaad; het is de geboorteplaats van den letterkundigen Jodocus Badius en van Diederik Martens of Mertens, door de Franschen Thierry Martin genoemd, die het eerst de boekdrukkunst in de Z. prov. bragt en in 1533 overleed.

Assche ter Heide, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Assche, met drie windmolens.

Assé, Fr. riv., dep. Neder-Alpen, die na eenen loop van 20 u. in de Durance valt.

Asse, geh. in Luik, distr. Verviers, deels tot de gem. Charneux en deels tot de gem. Julemont behoorende.

Assebanosoo, Afr. stad in Assiantie, land Amina.

Assebrouck, niet *Assebrouch*, is geen vlek, maar een D. in Westvl., distr., gem. en 1 u. van Brugge, met 650 inw.

Assel, in Luxemb. (Wbk.), ligt in het kw. Grevenmacheren, gem. Bons.

Asselborn is geen vlek, maar een D. en gem., kw. Diekirch.

Asselheije, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Poers.

Asselkauter, geh. in Oostvl., distr. Gent, gem. Munte.

Assels, geh. in Oostvl., distr. Gent, gedeeltelijk tot de gem. Afsné en gedeeltelijk tot de gem. Drongen behoorende.

Asselscheuer, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Lorentz-weiler.

Asselt, geh. in Limburg, ligt in het arr. Roermonde, gem. Swalmen.

Asselt, (Neder-) zie *Neder-Asselt*.

Asselt, (Over-) zie *Over-Asselt*.

Asseltum, stad in Palestina, op het gebied Algaar, bij de Jordaan.

Assen, heeft een gymnasium en een in 1819 opgerigt genootschap ter opheldering der oudheden en geschiedenis van Drenthe. Het is de geboortepl. van den Letterkundige en Godgeleerde Johannes Alberti.

Assena, (Wbk.) staat, zie *Asna*, lees *Esne*.

Assenchie, zie *Assenchif*. (Wbk.)

Assendelft heeft ook papier-, olie- en snuifmolens, alsmede veefokkerij en vetweiderij; ook wordt er veel boter en kaas gemaakt. 2. Ned. buurt, prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. Berlicum en Middelrode, 1½ u. Z. O. van 's Hertogenbosch.

Assenede, (Wbk.,) is eene gem. met 3637 inw. 2. Nederl. geh., prov. Zeeland, distr. Hulst.

Assenois is geen stadje, maar een D. en gem. in het kw. Neufchâteau, met 800 inw.

Assenoix, lees *Assenois*, kw. Neufchâteau, gem. Offagne.

Assense, zie *Assens*. (Wbk.)

Assent, twee geh. in Z. Brab., het eene arr. Brussel, gem. Bueken, het andere arr. Leuven, gem. Webbekom.

Assent, (Hoog-) zie *Hoog-Assent*.

Assent, (Neder-) zie *Neder-Assent*.

Assentie, Afrik. stad, hoofdpl. van het land Tonauwah, dat aan de Europeesche bezittingen aan de kust van Guinee grenst.

Asserac ligt in het arr. en 9 u. ten W. van Savenay, 3 u ten N. van Guerande; 1350 inw.

Asseram, volgens oude aardrijkskundigen stad in het rijk der Birmannen, prov. Aralan, waarvan geene nadere beschrijving is.

Asseree, Ind. stad, prov. Arrung-Abad, distr. Jowaar, op eenen berg.

Assesses, (Wbk.) is D. en gem., arr. Namen; 1000 inw.

Assewan, Ind. stad, prov. Allah-Abad, distr. Ihansi, aan een klein meer, maar zeer vervallen.

Ass-Fuun, zie *Asfun.* (Wbk.)

Assi, zie *Aasi.* (Wbk.)

Assiantée, Aschanté, of *Achantee*, magtig kon. in Afrika, aan de kust van Guinea, waarvan de uitgestrektveid niet alleen bij de Europeanen onbekend is, maar zelfs door de regering van het land zeer twijfelachtig wordt opgegeven; vooral omtrent de overheerde landen, welke slechts schatting betalen. Bowdich en Robertson hebben de beste berigten medegedeeld, waarnaar wij het art. in het Wbk. eenigzins willen uitbreiden.

Het heeft ten N. de koningr. Moisan, Takima, Coranza, ten N. O. het rijk Bouroum, ten O. die van Amiena, Assin en Akim, ten Z. het rijk Tufel, en ten W. die van Dankara en Saoui. Al deze rijken, en eene menigte anderen, die het rijk van Assiantee niet bepalen, zijn aan dit laatste cijnsbaar, de hoofdst. is Coumassi of Coemasi. De riv., die Assiantee bespoelen, zijn: de Ancobra of Sienna, ook wel Slangen-riv. genoemd, de Tando ten N. W., de Ofim in het midden, boven Coumassi en de Dah, die ten O. van Coumassi ontspringt en in het Z. W. gedeelte loopt. Verder de Bousempra of de Bossumpra, ook Chamah de Sama, George-riv., Rio de St. Juan, Owa, Bettensin, Berrakou met de Ading en Animiasou, de Prensa, Prapong, Volta, de Amissa, met de Asounira en Oki, de Aniabirim of Gaïa, de Quaola, enz. Men vindt hier de Kordougourie-bergen. Aan de kust regent het gewoonlijk eenmaal 's jaars, en dan stroomen alle riv. sterker, behalve de Volta, die in September, als het land dor is, hoog wordt en een groot deel lands overstroomt. In die riv. zijn de eil. Ada of Adda, Malfii, Taffi en Graffi. Het land is grootendeels vruchtbaar, hier en daar heuvel- en bergachtig, en met veel bosch. De voortbrengselen van het dieren- en plantenrijk zijn meer overvloedig dan verscheiden; leeuwen zijn talrijk op de noordelijke grenzen der Intas; olifanten zijn nog menigvuldiger in het landschap Kong; men vindt er ook vele wilde zwijnen, hyënas, buffels, ossen, schapen, gazellen, antilopen, herten, apen, kleine paarden, neushoorens en rivierpaarden. Vogelen zijn er in groote menigte in de uitgestrekte wouden. Het land is zoo goed bebouwd als dit door eene krijgshaftige natie kan zijn. Men oogst er jaarlijks tweemaal gierst; suikerriet, rijst, oranjeappelen, papaja, ananassen, bananen of pisangs, enz. komen er zeer goed voort; de volken, die aan Assiantee cijnsbaar zijn, leveren aan dit rijk zekere contingenten, die niet naauwkeurig opgegeven kunnen worden. Onder de aanzienlijken is de polygamie gebruikelijk, niettemin is de evenredigheid der vrouwen tot de mannen over de geheele bevolking niet meer dan 2 tot 1. De vrije lieden uit den geringen stand hebben slechts eene vrouw, en de slaven, die grootendeels de klasse der krijgslieden uitmaken, hebben er geene. De mannen zijn welgemaakt, doch niet zoo sterk als de Fantees, hunne naburen. Zij hebben meerendeels noch de gelaatstrekken noch het bijgeloof der Negers, hunne zeden en wetten hebben meer overeenkomst met die der oude Egyptenaren. Men denkt, dat zij afkomstig zijn uit Abyssinische Ethiopers, vermengd met Egyptische kolonisten. Zij belijden het Mahomedaansch geloof, met vermenging van afgodische begrippen. Hunne taal is verschillend van die der Goudkust, veel zoetvloeijender en, even als de Amerikaansche talen, vol schilderachtige figuren, terwijl de uitspraak ook vergezeld wordt door gebaren, die niet minder levendig dan bevallig zijn. Zij hebben eenige muzijkinstrumenten, naar onze viool en guitar gelijkende. Schellere toonen brengen zij door hoorens voort en bedienen zich vooral ook van de trompen der olifanten. De Assiantijnen weven en verwen lijnwaad, hetwelk, benevens stofgoud en ghi (eene soort van boter van buffelmelk), de voornaamste artikelen van hunnen

handel naar de Goudkust uitmaakt, vanwaar zij wederkeerig katoenen stoffen, rum, tabak, lood en buskruid ontvangen. De cijnsbare landen verschaffen hun slaven. Ten N. drijven zij handel met verscheidene landstreken van Afrika. De regering is monarchaal met verscheidene aristokratische inrigtingen. De landen, die thans tot Assiantee behooren en als integrerende deelen des rijks worden aangemerkt, zijn de volgende, beginnende aan de kust, Amanahia, Ahanta, Fantee, Inkran en de Adampes; meer noordelijk Aowin en Warsaw, Assim, Akim, Amina, Aquambou en Aquapim. Verder Dankara, Tufel, eigenlijk Assiantee, Takima, Soko en Banda, en meer oostelijk Coransa en Bouroum. 2. (eigenlijk) is geheel heuvel- en bergachtig, de grond vruchtbaar, het rijk goed bevolkt, de wegen goed en breed. Overal ziet men bebouwde akkers met koorn, het land wordt door kanalen, van water voorzien. Er is veel ijzer, doch de inw. bewerken het niet, dewijl zij zeggen goud genoeg te hebben, om bewerkt ijzer te koopen. De lucht is zuiver en in de hoogte koel. Er zijn moerassen en meren, het voornaamste is het Bousmaquie, 3 dagreizen van Coumassie, 4 m. lang en 3 breed, met 30 dorpen aan de oevers, die van vischvangst bestaan; het water is niet drinkbaar, en men wil, dat het haar van degenen, die er zich in baden, rood wordt. Men noemt dit meer de Fetisch der Europeanen, omdat, volgens eene overlevering, deze het eens met de zee vereenigen en het land veroveren zullen.

Assin, Afrik. rijk, aan Assiantee behoorende, Noord van Fantee, door de Bousempra, Amissa, Birrum, Ainthue en andere riv. bespoeld. De inw. zijn beschaafder dan in eigenlijk Assiantee. 2. Koopstad in Assiantee.

Assinia, stroom in Op. Guinee, door eenen arm van de Tando ontstaande. Hij doorloopt de kon. Sawi, Dankara, Aowin en Amanahea, en ontlast zich in den Atl. Oceaan op de Goudkust, 27 m. W. N. W. van de kaap De Drie Punten.

Assiniboa, zie *Mahlapanata*.

Assoer, zie *Assour*.

Assola, kleine stad in Ind., in de staten van den Nizam, prov. en 23 m. N. O. van Aureng-Abad.

Assomption, D. in Neder-Canada, aan de gelijkn. riv., gr. en 4 m. N. N. W. van Montreal. Het is eene stapelplaats van granen. 2. Eil. aan de kust van Californie. 3. Eil. in den Archipel der Sechelles, in den Ind. Oceaan, omstreeks 9. 45. Z. B. en 65. 25. O. L. 4. (Isle de) Zie *Anticosti*. (Wbk.) 5. (Eil.) staat: *Assonsgong*, lees: *Assontong*.

Assonçion, zie *Assomption* N°. 6. (Wbk.)

Assonne, Fr. vlek, dep. Vienne, 3 u. ten Z. van Poitiers.

Assonuza, Jap. stad op het eil. Niphon, in het vorstend. Osia, 57½ m. ten N. O. van Jedo.

Assoola, Ind. stad, prov. Berar, distr. Muckhir.

Assou Afrou, riv. in Op. Guinee, op de Goudkust. Zij ontspringt in het kon. Kerrapay, hetwelk zij van het rijk Bouroum afzondert, doorloopt vervolgens het kon. Aquambou en vereenigt zich met de Flou, na eenen loop van 15 m. van het N. O. naar het Z. W.

Assoufou, Afrik. stad in Sudan, rijk Mazino, op den weg naar Timbuctoo.

Assour, of *Assoer*, prachtige overblijfselen in Nubië, in het kon. Dongolah, prov. en 4 m. ten N. O. van Chendy, aan den regteroever van den Nijl. Zij werden in 1821 door F. Cailliaud ontdekt.

Assu, zie *Açu*. (Wbk.)

Assum, Ned. geh., prov. Holl., Nd. ged., gem. Uitgeest; voorheen was hier een oveoud dorp, is nu verdwenen.

Assumburg, Ned. kasteel, prov. Holland, N. ged., gem. Heemskerk, ½ u. van Beverwijk, tusschen 1530 en 1538 gesticht.

Assumpçao, Braz. bergketen, prov. Minas-Geraes en het W. gedeelte der comarca van de Rio das Morte. De Rio de Cobo Verde, Rio Pardo en de Jacuhy, hebben er hunnen oorsprong. 2. (N. Senhora d') of *Villa Forte* of *Ciara*, Braz. stad, hoofdpl. der prov. Ciara (hoewel Schaeffer dit Aracaty zegt te zijn), 2 m. Z. O. van de uitwatering der Ceara, 160 m. N. W. van Pernambuco, en 500 m. N. N. O. van Rio Janeiro. 3. 31. Z. B. en 20. 48. W. L. De stad (de oudste der prov.) is door een fort verdedigd, in hetwelk de Gouverneur

zijn verblijf houdt, met eene kapel, naar hetwelk het den eersten naam voert. In de stad is eene moederkerk St. Jose de Ribamar. De stad is vierkant gebouwd en heeft vier ongeplaveide straten, huizen van eene verdieping, die echter net en geheel wit zijn. Verder zijn de drie kerken, de woning van den Gouverneur, het waren-magazijn, tolhuis, schatkamer en de openbare gevangenis de voornaamste gebouwen. Er is geene haven, dewijl de branding te sterk is, en dus is de handel zeer weinig. Volgens Koster zijn er 1000 à 1200 inw.

Assumpçaon, (Arrayal de) zie *Arrayal de Assumçaon*. (Wbk.)

Assy, of *Aassy*, Syrische stroom, zie *Orantes*.

Assye, D. in Indost., zie *Acy*.

Assy en Multien, zie *Acy* en *Multien*.

Assyn, of *Issinn*, klein Perz. vlek in Laristan, 4 m. ten N. van Gombroen of Bender-Abassi.

Assynt, Schot. stad, gr. Sutherland, aan het meer v. d. n. 14 m. W. N. W. van Dornoch; 2803 inw. Eene Golf van dienzelfden naam ligt 3 m. ten N. W. van deze stad.

Assyz-Ras, landpunt in de Golf van Arabië, aan de kust van Nubië, 18. 24. N. B. en 36. O. L. Men houdt het voor het Ptolemaïs Theron van Ptolemeus.

Astaboras, zie *Atbara*. (Wbk.)

Astaken, eene woeste natie in Siberië, aan den Obi.

Astara, riv. in Perzië, die op 38. 35. N. B. in de Kaspische zee valt. 2. Perz. stad, hoofdpl. van een distr., door de Astara bepaald. 38 u. ten O. van Tauris. 38. 20. N. B. en 66. 40. L

Asteasu, Sp. vlek, prov. en 3¾ m. Z. W. van S. Sebastiaan (Guipuscoa), 1 m. N. N. W. van Tolosa.

Asten, ligt niet in Z. Brab., maar is een Ned. D. en gem. in N. Brab., distr. en 2 u. ten Z. O. van Helmond, 4 u. ten O. van Eindhoven, met drie jaarmarkten, eene in 1834 opgerigte brouwerij en mouterij, en met de onderhoorig, waartoe het D. Ommel behoort, 2800 inw., die sterken handel in Peelsche turf drijven. Het D. werd in 1512 door de Gelderschen in de assche gelegd. De geschiedschrijver Henricus van der Weide en de dichter Gerardus Jacobs zijn hier geboren. 2. Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Helmont, ½ u. ten Z. van Asten, digt bij de *Peel*.

Astenbeke, geh. in Oostvl., distr. Aalst, gem. Onkerzele.

Astene is een D. en gem. in Oostvl., distr. Gent, met 1268 inw.

Astenet, Pruis. gem., regdst. Aken, ½ u. van Eupen.

Astenrath, Pruis. D., regdst. Aken.

Astensche Aa, Ned. riv., dat omstreeks het geh. Neerkant met verscheidene adertjes in de Peel ontspringt en 10 min. bezuiden Slipdonk in de Aa valt.

Asterabad, zie *Astarabod*. (Wbk.)

Asterberg, of *Aatserberg*, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Echt.

Astholm, eil. in de Golf van Bothnië, aan de kust van Zweden, onder 62. 25. N. B. en 35. 13. O. L.

Asti, Ind. plaats in de prov. Dowlatabad, 20 u. Z. O. van Aurungabad.

Astigarraga, Sp. vlek, prov. en 1¼ m. Z. Z. O. van S. Sabastiaan (Guipuscoa), aan den regteroever der Uramea.

Astigarreta, Sp. vlek, prov. en 6½ m. ten Z. O. van S. Sebastiaan (Guipuscoa) en 1¼ m. ten N. W. van Villa-Franca.

Astoria, factorij en fort in de Vereen. Staten, distr. en aan den linkeroever van de Columbia, 5½ m. van den grooten Oceaan, op eene hoogte nabij eene uitmuntende haven, voor schepen van minder dan 200 ton. 46. 15. N. B. De Amerikanen stonden dit établissement in 1811, aan de Engelsche N. W. Compagnie af, en deze bezit het nog.

Astudillo, Spaan. D., prov. en 5½ m. N. N. O. van Palencia. Er zijn minerale bronnen.

Asturi, kl. Grieksch eil. in de Golf van Negropont.

Asturica Augusta, zie *Astorga*. (Wbk.)

Asturien, (de) bergen in Spanje, zie *Cantabrischgebergte*. (Wbk.)

Asuada, Zweed. voogdij Upsalalän.

Asuai, dep. van de rep. Columbia, thans tot Escuader behoorende en tusschen de dep. Escuader en Guijaquil, en Peru en Brazilië, tusschen 51. 40. en 62. 20. W. L. gelegen. Men berekent het op 150 m. lang en 45 breed. Ontzaggelijke bergen bedekken het land in het Westen, de groote vlakten van den Maranhon het Oosten. De bergen zijn tot 14 en 20,000 voeten hoog, en onder dezel-

ve verscheidene vuurspuwende bergen, als: de Colopaxi, Corguaraiso, Capao Uria, enz. Ook behoort tot dit gebergte de Chimbarasso. In het Westelijk gebergte is de grond vlak, met veel bosch bezet. De riv. ten Westen zijn kustriv., als: de Mira, Rio de Santiago, Esmeraldas en Catamaiju, ten Oosten de Orinoco, met de Atabapu en de Guaviare, de Maranhon met de Morona, Pastaza, Tigre, Napo, Putumaijo, Yupura, Negro, enz. Meeren zijn de Laguna-Grande, Lago-Negro, Guaijabeno, Capucul, enz. In de vlakten is het zeer heet, daar het midden des lands bijna vlak onder de evenachtslijn ligt maar op het gebergte is het koeler; juiste opgaven ontbreken nog. De inw. zijn natuurmenschen, visschers en jagers, die bij hunne hutten gewoonlijk maïs, plantanen, yuca, patatten, gember, soms ook ananassen en Suikerriet, alleen om het sap te gebruiken, en katoen om te spinnen en te weven bouwen. De bosschen, bijzonder de palmboomen, zijn hier van veel dienst. Ook groeijen er de gewone keerkringsgewassen in het wild, en vindt men er de dieren van deze streken. Veeteelt is er niet, doch goud wordt er nog gewasschen, waarmede de Indianen hunne schatting betalen. Er schijnen echter vele delfstoffen te zijn, en in de bergstreken is veel kunstijver, daar men hier meer beschaafde inw. heeft. Wij zullen hierop bij het artikel *Ecuador* (departement), waarmede dit depart. voorheen vereenigd was, alsook over den handel en uitvoer weder terugkomen, daar wij anders in herhalingen zouden moeten vallen. Het dep. wordt in drie prov. Cuença, Lora en Jaen de Bracamoros met Maynas verdeeld, de hoofdstad is Cuença.

Asum, Zweed. kersp. Molmohuslän, kersp. Faros.

Asunden, Zweed. meer Elfborgerlän.

Asurden, Zweed. meer Linkopings län, met een kanaal in het meer Renger.

Asweiler, Pruiss. D., prov. Neder-Rijn, regdst. Trier.

Aszna, zie *Nigritien*. (Wbk.)

Atacama, is wel een woestijn in Chili, maar eene prov. in Bolivia, de westelijkste van de republiek, in het dep. Potosi, het eenigste deel des lands, hetwelk met de zee gemeenschap heeft. Zij grenst ten N. aan Peru, ten Z. aan Chili, ten O. aan de prov. Lipes en Chicas, alwaar de kam der Cordilleras de grenzen maakt. Zij is dus eene voortzetting der kustprovinciën van Peru en komt in het algemeen met dezelve overeen; alleen is zij in den eigenlijken zin woest; slechts weinige punten zijn in de groote uitgestrektheid dezer prov. bewoond, schoon zij zich 60 à 70 m. langs de Zuidzee uitstrekt. Behalve de grensrivier, de Rio de Loa, heeft deze geheele kust slechts een enkel riviertje, de Cobya, op de kaart van Faden, Rio Salado genoemd, en ook deze droogt des zomers dikwerf uit.

De prov. wordt in Opper- en Neder-Atacama verdeeld; terwijl Neder-Atacama aan volkomen gebrek van water lijdt, verhinderd in Opper-Acatama de koude gedeeltelijk den groei der planten. Hier tusschen liggen punten, welke de gewassen van het gebergte voortbrengen. De grond bevat vele metalen, als: goud, zilver, koper en ijzer; het laatste zeer schoon en veelal gedegen. Verder is er keukenzout, aluin en vitriool, het eerste ook in het water van kleine meeren. In het bovenste deel der prov. ontspringen verschillende minerale bronnen. Het plantenrijk is, gelijk men vermoeden kan, zeer arm, vicuna's en Amerikaansche struisvogels zijn er veel. De inw. dezer prov. beloopen, volgens Brackenridge, 30,000 zielen, waarvan 22,000 Indianen. In de hoogere deelen planten zij de gewassen van het gebergte, die aldaar zeer goed gedijen. Aan de kust wordt veel visch gevangen, voornamelijk zeeaal; ook de jagt op de vicuna's is een tak van bestaan. Hoe het met de mijnwerken gelegen is, is niet bekend. De natuur stelt door hare karigheid in deze dorre streken, groote hinderpalen in den weg. 2. Of San Francisco de Acatama, hoofdpl. der prov., volgens de *Mapa del alto y bajo Peru*, boven de Rio de Loa, doch volgens de kaart van Faden's of Rochelle's atlas van Zuid-Amerika, ligt zij aan meer Zuidelijke kleine wateren.

Atad, Hong. vlek, zie *Nagy-stad*.

Atagara, kon. in Nigritie, in het O. gedeelte van het rijk Timbuctoe, aan den Niger.

Atair, Attair, Ind. stad, in de staten van Sindia, prov. en 15 m. Z. O. van Agrah, aan den regteroever van Tchemboul (Chambal); 26. 44. N. B. 96. 9. O. L.

Atalaya, Braz. stad, prov. Alagoas comarca en 6 m. van Alagoas, in eene vruchtbare landstreek, welke een overvloed van ipecacuanha oplevert, en waar ook katoen geteelt wordt, men telt er 1570 tot 2000 inw. van eene bijzondere blanke kleur. 2. Sp. vlek, prov. en 16¼ m. Z. O. van Badajoz (Estremadura), bij de zamenvloeijing van de Sarja en de Arguila.

Atalaya del Canarate, Sp. vlek, prov. en 13¼ m. Z. Z. W. van Cuença, aan de Rus.

Atali, Russ. meer in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 7¼ m. N. O. van Belibei.

Atamalica, kl. stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Orissa, 25 m. N. W. van Kottuck.

Atanzon, (el) Sp. vlek, prov. en 10 m. Z. Z. O. van Valladolid en 2¼ m. Z. W. van Olmedo.

Atapoor, Ind. stad, prov. Bahir, distr. Boglipoor, met 500 huizen.

Atapuera, Sp. stad in Oud-Kastilië, bij Burgos.

Atarah, Attava, kl. stad en fort in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. en 31¼ m. van Alla-Abad. 25. 20. N. B. 98. 15. O. L.

Ataschkudda, zie *Atesch-jah.* (Wbk.)

Atauri, Sp. vlek, prov. en 5¼ m. Z. O. van Vitoria (Alava), aan de Ega.

Atavicy, Attaveeseé, groote Ind. landstr. aan het Z. einde der prov. Guzeratte, tusschen 20. en 21. N. B. en ten W. door de zee en door het distr. Suratte bepaald. Zij wordt door een aantal beken van de Westel. Ghaats bespoeld. De voornaamste steden zijn Daman en Dherempoor. Sedert 1802 is dit land in het bezit der Engelschen.

Atbas, zie *Atbai.* (Wbk.)

Atchaughs, Ind. volk in Z. Amerika, in Patagonie, tusschen de Casu Leuva en het meer Tebeul, omstreeks 10. Z. B. en 49. W. L.

Atcheffer, Afrik. distr. in het rijk Ambara, een gedeelte van de prov. Maitscha uitmakende, die door Christelijke Gallas bewoond wordt. Zie verder *Maitscha.* (Wbk.)

Atchera, stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Beydjapoer, 19 m. ten N. van Goa, aan de gelijknamige riv. 16. 11. N. B. 91. 17. O. L.

Atschie, Sakar, Turk. stad in Europa, zie *Ketanlik.*

Atchu, zie *Atchan.*

Atchouief, Russ. vlek in Europa, gouv. Tauris, distr. van het land der Kozakken der Zwarte zee, op een eil. bij de uitwatering van de Thernoi-Protok, in de Azofsche zee, en 25¼ m. N. W. van Jekaterinodar. Dit vlek is om zijne vischvangst en bijzonder, om den aldaar toebereiden voortreffelijken Caviar beroemd.

Atemar, Russ. vlek in Europa, gouv. Penza, distr. en 3½ m. ten O. van Saransk.

Atenbeke, geh. in Oostvl., distr. Aalst, deels tot de gem. Grimmergen, deels tot de gem. Moerbeke behoorende.

Atene, zie *Attren.* (Wbk.)

Ateni, overblijfselen van eene Russ. stad in Azië, prov. Georgië, kreits Gori, uit welke eene puntige berg uitsteekt, aan wiens voet zeer beroemde wijn groeit.

Aterno, of *Pescara* (*Aternus*,) Nap. riv.: zij ontspringt in de prov. Abruzzo Ult. II, tusschen Montreale en Amatrice, stroomt van het N. W. naar het Z. O. door Aquila en Acciano, daarna N. O., ontvangt de Girio en neemt van deze zamenvloeijing af den naam van Pescara aan, onder welke zij voorbij Popoli en Pescara vloeit, en zich, na eenen loop van 30 m., in de Adriatische zee ontlast.

Atersomba, Attersoomba, Ind. stad in de staten van Guickwar, prov. Guseratte, aan de Maujum, 8¼ m. O. van Ahmed-Abad. 25. 4. N. B. 90. 53. O. L.

Atessa, Nap. stad, prov. Abruzzo Citer., distr. en 4¼ m. W. Z. W. van Il Vasto, en 4¼ m. ten Z. van Lauciana, hoofdpl. van een kant., op eenen heuvel. De Dichter V. Cardone werd hier in de XVII eeuw geboren; 6000 inw.

Atgor, Autghur, fort in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Orissa, 3 m. ten N. van de Meheneddy (Mahaneddy). Het is de hoofdpl. van een klein vorstend., dat vruchtbaar in rijst, graan, tabak, olie en katoen is.

Ath, is de geboortepl. van den rei-

ziger Louis Hennepin, van den letterkundigen Petrus Bajus en van den regtsgeleerden Jacobus Bajus.

Athaboli, zie *Agastoboli.* (Wbk.)

Athabasca, of *Lake of the Hills*, een meer in het N. gedeelte van N. Amer., onder 58. 40. N. B. en 92. 20. W. L. Het is 5 m. breed van het N. W. naar het Z. O., en 50 m. lang van O. N. O. naar het W. Z. W., ten Oosten wordt het vergroot door de Stone-River en ten Z. W. door de Athabasca. Het bevat eene menigte kleine eil., waarvan Bustard het voornaamste is. De oevers zijn rotsachtig, doch het omliggende land is laag en tamelijk vlak. Dit meer is ongemeen vischrijk en de omstreken hebben overvloed van wild.

Athbris, Iersch vlek, gr. East-Menth, 1½ m. ten N. W. van Irim.

Athby, zie *Ashby.* (Wbk.)

Athdora, Iersch vlek, gr. Limmerik.

Athebue, distr. op het eil. Eap, een der grootste van de Carolinen-eil. in Australië.

Athee, N. 1. heeft 1200 inw. N. 2. ligt 3 uur Z. W. van Amboise, 5 uur O. van Tours, 3. N. Amer. vlek, staat New-York, 14 uur N. O. van Génève.

Athene, zie *Attien.* (Wbk.)

Athenroy, zie *Athenry.* (Wbk.)

Athens, stad in de Vereen. Staten, in Alabama, midden in het gr. Limeston, 2½ m. van den regteroever der Tennessee. Het is de zetel van de geregtshoven. 2. Stad in de Vereen. Staten, hoofdpl. van het gr. Clarke, in Georgië, 25½ m. ten N. van Milledgeville, aan de Oconee, met eene Universiteit, in 1803 uit het collegie van Franklin en al de akademiën der provinciën zamengesteld, en *Universiteit van Georgie* genoemd. Zij is voor 100 studenten ingerigt. 3. Kleine bloeijende stad in de Vereen. Staten in New-York, gr. Greene, aan den regteroever van de Hudson, 9¾ m. ten Z. Z. O. van Albany, met veel handel. Zij werd voorheen Lanemburg en vervolgens Esperanza genoemd; 1100 inw. 4. Kleine stad in de Vereen. Staten in Maine, gr. Sommerset, 7 m. ten N. N. O. van Norridgework; 590 inw. 5. Gem. in de Vereen. Staten, in Vermont, gr. Windham, 9½ m. ten Z. W. van Windsor; 507 inw. 6. Gr. in de Vereen. Staten, in het Z. O. gedeelte van den staat Ohio. Het wordt bespoeld door de Wolf, de Raccoun en de Hockocking; 6312 inw. De hoofdpl. draagt denzelfden naam.

Atherdie, zie *Ardee.* (Wbk.)

Atherton, heeft 5000 inw., gelijk bij Chowbert is opgegeven.

Ath-hone, een fort in Ind., in de staten der Radjpoets, prov. Adjmier, 32½ m. ten Z. W. van Djeypoor.

Athies, Fr. vlek, dep. Somme, op den Amignon, 2½ uur Z. van Peronne.

Athis, is een D. en gem. in Henegouwen, distr. Bergen, met 328 inw. 2. Fr. vlek, dep. Seine, aan de Seine 3 uur Z. van Parijs.

Athol, gem. in de Vereen. Staten van New-York, gr. Wanen, 23½ m. ten N. van Albany; 570 inw.

Athullahi, eene stam van Arabische herders, ten getalle van 6000, in de Perz. prov. Kerman.

Athus, D. in Luxemb., kw. en 3 uur van Arlon, gem. Aubange.

Atianca, zie *Atienca* en *Ati* enz. (Wbk.)

Atibaya, zie *Tibaya.*

Atienca en Atienza zijn dezelfde plaatsen.

Atina, zie *Athiniah.* (Wbk.)

Atipouram, distr. in Ind., in het Z. gedeelte der prov. Malabar, op het kleine eil. Chetuah of Tchetta, waarvan de ware naam Manapoeram is. De grond is minder vruchtbaar dan gewoonlijk in Indië.

Atitan, distr. in Midden-Amerika, prov. Solola, waarvan het het West. gedeelte uitmaakt. Het heeft 16 D. en kerspelen, door de afstammelingen der Kochiquelen en Zutugelen bewoond. Men vindt er geheele streken met Cactus als bezaaid. 2. of *Santjago Atitan*, D. aldaar, eens de verblijfplaats der Caziquen van de Zegutelen en toen eene zeer volkrijke plaats, die meer dan 6000 inw. telde, thans heeft het slechts 2000 Ind. bewoners, die katoen weven, aardewerk vervaardigen en verder van de visscherij leven. In den omtrek zijn zuurbronnen, waarvan het water verre verzonden wordt. Het D. ligt aan 3. meer aldaar, 6 m. lang en 3 breed en rondom met bergen en rotsen van eene onregelmatige gedaante omringd, het wordt voor grondeloos gehouden, daar men met een lood van 300 vademen nog geenen grond heeft kunnen

vinden, het water is zeer koud, waarom men er niet dan kreeften en grondelingen, door HAEFKENS ter grootte van eene garnaal opgegeven, in vindt, en wel de laatste in zulk eene groote menigte, dat 10 daarom liggende dorp. er genoegzamen voorraad in vinden. Het ontvangt verscheidene riv. en heeft geene uitwatering, terwijl men niet bemerkt, dat het te eeniger tijd vermeerderd. 4. Vuurspuwende berg. in dezelfde prov. Solala, die in September 1827 eene sterke uitbarsting had, waardoor eene aardbeving ontstond en de omliggende landen tot op onderscheidene mijlen afstands met asch bedekt werden.

ATITLAN, een vulkaan in Guatimala, een der toppen van de vulkanische Cordilleras, welke dit land in zijne geheele lengte doorloopt.

ATHALA, zie *Orissa*. (Wbk.)

ATKAR, riv. in Aziat. Rusland, welke in de Medweditza valt.

ATKHA, eil. in den Noordel. Oceaan, tot den Archipel der Aleuten en bijzonder tot de groep der Andreanofs behoorende. 52. 10. N. B. 196. 20. O. L. Het binnenland is bergachtig en bevat eenen rookenden vulkaan. Hout ontbreekt er, doch er zijn verscheidene baaijen.

ATKIS, reg. 2 staat: *Jedo*, lees: *Jesso*.

ATLABOUN, Russ. D. in Europa, in Georgië en N. Daghestan, 13 m. W. Z. W. van Tarki, in het gebergte, en aan eene beek, die zich in de Torkali Ofen ontlast. Atlaboun is beroemd wegens de schoonheid zijner inwon. en wegens zijne uitmuntende vruchten.

ATLIKERA, klein Ind. fort, in de staten van Sindhia, prov. Malwah, 8½ m. ten N. van Seronde.

ATLIM, staat verkeerd *Altim* geschreven.

ATLISCO, zie *Atlixo*. (Wbk.)

ATLOITLAUSA, D. en Alcada, major in Mexiko, prov. Oaxaca, aan de Cuicatlan, met 70 huisgezinnen.

ATLIXTO, Mexik. D, intend. en 18 m. Z. W. van la Puebla, merkwaardig door zijn aangenaam klimaat, zijn' vruchtbaren grond en den overvloed zijner vruchten. Men ziet er eene *Cypressus disticha* van 73 voet in den omtrek, waarvan de holle stam van binnen 15 voet diameter heeft.

ATLAK, staat: zie *Attok*, lees: *Attock*.

ATOGI, riv. in Brazilië; zij valt in de Rio Grande, welke laatste dan zelve in de Rio Panara valt.

ATOOMERY, Braz. eil. in de straat voor de haven van St. Catharina, in de prov. v. d. n., anders Nossa Senhora de Desterro genoemd, waarop het fort Santa Cruzo. Op dit eil. landde KRUSENSTERN en rigtte er eene sterrewacht op. Men vindt in zijne reizen hiervan een omstandig berigt. In geene andere berigten heb ik dit land benoemd gevonden.

ATORKOU, een der Kurilen, onderhoorig aan Japan, en 25 m. N. O. van het eil. Jeso, Z. W. van het eil. Urup. Dit eil. werd in 1736 door SPANGENBERG onderzocht. In het W. gedeelte is een meer en het O. gedeelte bevat hooge bergen.

ATOUNIS, zie *Atuni*. (Wbk.)

ATOUR, D. in Britsch Ind., prov. Barrahmahl en Salem, 35 m. ten W. van Pondichery, met eene aanzienlijke vesting. De naburige bergen zijn rijk aan ijzer, hetwelk in Atour bearbeidt wordt. De vallei voorbij dit D. is vruchtbaar en welbebouwd.

ATOVI, of *Atoui*, zie *Atoway*. (Wbk.)

ATQUANACHAQUEN, volk in N. Amerika, staat Virginië.

ATRANI, Nap. D., princip. Cit, distr., kant. en ¼ m. N. van Amalfi, aan den oever der Middell. zee; er zijn verscheidene kerken, 4 lakenfabrijken en 30 werktuigen, om macaroni te vervaardigen.

ATRAOWLY, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Agrah, tusschen de Ganges en Kali-Nodi (Engelsch Calli-Noddi), 27½ m. Z. O. van Dehly.

ATRIKANSKOI, Eil. in de N. Yszee, aan de N. kust van Aziat. Rusland, tusschen 71. 30. en 72. N. B. en tusschen 162. en 166. O. L. Er groeit slechts mos en kreupelhout. Men vindt er witte beeren, vossen en rendieren. Hier en daar zijn lagen van Mammouthsbeenderen en Olifantstanden. Men komt over het ijs naar dit eil., om ivoor te zoeken, en op de jagt te gaan.

ATRIVE, is niet bekend, dus verkeerd opgegeven.

ATRONSA, Afrik. distr., volgens SALT tot Amhara behoorende.

ATSILLA, Afrik. vlek in Abyssinie tot

de landstreek Waijerat behoorende.

Atsjmier, Afrik. D. in Abyssinië, met 800 inw., die Roomsch-Kathol. zijn.

Attaga, (Bolchoi) een vlek in O. Cirkassië, aan den linkeroever van de Argoun, 25 m. Z. O. van Mozdok en residentie van een onafhankelijk vorst.; 1500 inw.

Attahuru, (waarsch. het Attakoora van Anderen) Austr. distr., op het Gezelsch. eil. Otaheïte, de geheele Westkust van het eil. bevattende, met 1643 inw., verscheidene kleine baaijen in de slingerachtige kust en de schoonste gezigten van het eiland; digt bij de bron der riv. Tarravua Ursa, ¾ m. van strand, staat de grootste morai des eilands, waarin een altaar van 40 voet lang, 7 breed, en op 16 houten pilaren van 18 voet hoog rustende.

Attair, zie *Atair.*

Attaroa, distr. als boven, met kaap Pointe Tutera.

Attavieskee, zie *Atavicy.*

Attava, zie *Atavah.*

Attelake, Ned. D., prov. N. Brab., dist. Princenhage, gem. Etten en Leur, ¼ m. van Leur.

Attenbruk, vlek in Sakzen Lauenburg, met eene brug over de Elve.

Attenhoven, (Wbk.) is een D. en gem., distr. Waremme. 2. Geh. in Z. Brab., gem. en arr. Leuven.

Attenrode, behoort tot het arr. Leuven, gem. Wever.

Atter, een meer in het aartshert. Oostenrijk; men noemt het ook Kammer, naar het naburige kasteel Kammern. Het is het grootste meer in Oostenrijk en is zelfs des zomers 284 toises diep. Men vangt er heerlijke zeelt en andere visch.

Atterfoomba, Ind. stad, prov. Guzeratte, geh. Guiscowar, aan de Wautruk.

Atterndorn, zie *Otterndorf.* (Wbk.)

Attersomba, zie *Atersomba.*

Attersta, Zweed. riv., die in het meer Hielmaren valt.

Attert, (Wbk.) is D. en Gem., kw. Arlon.

Attetoutou, Hawbouah en Orra Hayroa, distr. op het Austral. eil. Tiaraboo, met 408 inw.

Attica, gem. in de Vereen. Staten in New-York, gr. Genessee, 4 m. ten Z. van Batavia, 1519 inw.

Attinga, land in Indië, bij kaap Comorin, alwaar bijzonder bij de Nairen, de vrouwen niet bij hare mannen, maar bij hare broeders inw. en uit Caste hoogmoed met de aanzienlijkste Braminen gemeenschap hebben, zoodat er niemand zijnen vader kent dus ook de erfopvolging altijd in de vrouwelijke linie plaats heeft.

Attleborough, (Wbk.) of *Attleburgh*, Eng. vlek en paroch., gr. Norfolk, hundred Shropham, 2¼ m. ten N. van Couentry aan het kanaal van Couentry 5 m. Z. Z. W. van Norwich, 1659 inw. 2. stad in de Vereen. Staten, in Pennsylvanië, gr. Bucks, 7 m. N. O. van Philadelphia.

Attoca, Afrik. vlek in het land Kerrapay, West van Agwoona.

Attosolia, Grieksch D. op het eil. Tine of Istendil, eene der Noordel. Cycladen.

Attou, zie *Attak.* (Wbk.)

Attrain, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Clavier.

Attruh, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. Trier.

Attre, is gem. in Henegouwen, distr. Ath, met 355 inw.

Attry, riv. in Britsch Ind., zij stroomt van het N. W. naar het Z. O. in de prov. Bengalen en ontlast zich een weinig beneden Roetoengang in den Ganges.

Atuway, zie *Atoway.* (Wbk.)

Atued, Zweed. paroch. Linkopingslän, 7 m. Z. O. van Linköping. In de nabijheid is eene kopermijn, die jaarlijks 300 kwintalen koper opbrengt.

Atwater, vl. in de N. Amerik. rep., staat Ohio, gr. Portage aan de Cuya Hogu.

Atzaneta, Sp. vl., prov. en 7½ m. N. N. W. van Castellon de la Plana (Valencia) en 8¼ m. ten Z. van Morella, bij den regteroever van den Montleon.

Atzeburen, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wynbritseradeel, ½ uur ten Z. W. van Sneek.

Atzerad, Pruiss. gem., prov. Nederrijn, regst. Aken.

Atzioud, of *Adgioud*, Turk. stad in Europa, in Moldavië, distr. Poetna, aan den linkeroever van den Trotus, 10 ¾ m. W. Z. W. van Birlat, met levendiger handel.

Atzkour, of *Agoureth*, oude Turk. vesting in Azië, pach. en 4 m. O. van Akhalzikh, op eenen rots aan de Kour, in eene woeste vallei.

Aubain, zie *Aubin.* 2. In het Wbk. is een D. en gem., distr. Philippeville.

Aubange, (Wbk.) is geen vlek, maar een D. in het kwartier en 3 uur van Arlon.

Aubé, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Mellert.

Aubechies, (Wbk.) is een D. en gem., distr. Ath.

Aubecq, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ghoy.

Aubel, is een D. en gem. distr. Verviers.

Aubel, (Neer) zie *Neer Aubel.*

Aubenton, heeft 2700 inw.

Auberchicourt, of *Aubericourt*, Fr. D., dep. van het Noorden, arr., kant. en 2½ m. O. Z. O. van Douai, met eene aanzienlijke steenkoolmijn, smederijen en 800 inw.

Aubergenville, Fr. D., dep. Seine en Oise, kant. en 1 uur ten Z. van Meulan.

Aubericourt, zie *Auberchicourt.*

Aubertans, Fr. D., dep. Opper-Saone, arr. en 4½ m. van Vesoul, kant. en 1½ m. W. Z. W. van Montbozon, aan de Quenoche; met smederijen.

Aubervilliers, of *Nôtre Dame des Vertus*, Fr. D., dep. de la Seine, arr. en kant. St. Denis, 1½ m. ten N. van Parijs, met eene suikerraffinaderij; 1850 inw.

Aubiere, wordt ook *Aubières* gespeld, kant. en 1 uur ten Z. van Clermont; 2400 inw.

Aubin, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Neufchâteau. 2. zie *Aubain.* (Wbk.) 3. (Wbk.) Dep. Aveiron, heet ook *St. Aubin*, is kantons hoofdpl., arr. en 6 uur. ten N. van Ville-Franche, met groote kolenmijnen, aluinfabr. en 3200 inw.

Aubin, (St.) Fr. D., dep. Jura, arr. en 3 uur ten Z. W. van Dôle; 1500 inw. 2. Fr. D., dep. Neder-Seine, kant. en tegenover Elbeuf. 3. Voorm. abdy in Namen, arr. Philippeville, ½ uur ten N. O. van Florenne.

Aubin de Baubigny, (St.) Fr. D., dep. der beide Sèvres, arr. en 4½ m. ten N. W. van Bressuire, kant. en 2 u. van Chatillon-Sur-Sèvre; 2000 inw.

Aubin de Theuney, (St.) Fr. D., dep. de L'Eure, arr. en 2½ m. Z. W. van Berney, kant. Broglie, met fabrijken van gemeene lakens.

Aubin du Perron, Fr. D., dep. van het kanaal, arr. en 3 uur ten N. van Coutance, 11 m. ten Z. van Peviers; 1500 inw.

Aubin Larivière, Fr. stad, dep. Neder-Seine, 2 uur ten Z. O. van Rouen, met katoenspinnerijen en lakenfabr.

Aubin Luigne, (St.) Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 2 uur ten Z. van Augen.

Aubin Tergaste, (Wbk.) vindt men ook *Aubin de Terregate*, het ligt arr. en 4 uur ten Z. van Avranches, kant. en 2 uur van St. James; 3000 inw.

Aubloain, Fr. vlek, en Aublain, Ned. D., is dezelfde plaats, in Namen, D. en gem., arr. Philippeville.

Auborne, Zwits. riv., ontspringt op het Juragebergte, loopt door Autonne, en valt bij Alleman in het meer van Genève.

Aubrac, Fr. gebergte, tot de Sevennes behoorende.

Aubrouge, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Tubize.

Auburson, heeft 6000 inw.

Aubusson, Fr. arr. (Wbk.) met 113 gem. en 10 kantons, Aubusson, Aurance, Bellegarde, Chenerailles, Courtine, Crac, Évaux, Felletin, Gentioux en St. Sulpice.

Auby, D. in Luxemb., kw. Neufchateau, gem. Cognon.

Auca, stad in Afghanistan, aan de Debach, 61 m. ten Z. Z. W. van Balkh.

Aucas, zie *Arauco.* (Wbk.)

Aucejo, Sp. vlek, prov. en 6½ m. ten O. Z. O. van Logrono.

Auch, arr., heeft 136 gem. en 6 kant., als 2 in Auch, verder Gimont, Jégun, Saramont en Vic-Fezensac.

Aucherin, buurt en rustplaats in de woestijn van Barca, 8 m. ten W. van Abou- Syr of Toren der Arabieren, 3 m. van de zee, met drie goede waterputten.

Auchter Derran, Schot. paroch., gr. Tife, 1¾ m. ten. N. W. van Kerkaldy, met steenkoolkalk en steengroeven; 1488 inw.

Auchy, vroeger *Aulchy*, ook wel Ouchy, zie Wbk.

Auckland, distr. in Neder-Canada, gr. Buckingham, 30 ½ m. ten Z. O. van de Drie Rivieren.

Auckland-Bishops, Eng. vlek, gr. en 3 m. ten Z. Z. W. van Durham, Ward Darlington, aan de Weber, bij zijne zamenvloeijing met de Gaunless met zijdefabr. en eenigen handel.

Aucutta, een der Lakedivische eil., tot de Zuidelijke groep behoorende, en beneden Bingaro liggende.

Audanoc, Fr. stad, dep. Ardèche,

aan de zamenkomst der Deume met de Rhône.

AUDAPOURGOOR, AUDAPOORGUR, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Orissa, 15¼ m. ten Z. W. van Harriorpoor, aan eene kleine riv., die zich in de Salundy ontlast.

AUDE, (Wbk.) N. 1 en 2 zijn ook op *Oude* beschreven. 2. Fr. dep., reg. 17 staat: *Docése*, lees: *Bisdom*, het heeft maar 30 kantons en 434 gem.

AUDENAEKEN, of *Oudenaeken*, gem. in Z. Brab., arr. Brussel, met 304 inw.

AUDENHOVEN, is niet één dorp, maar het zijn twee dorpen, namelijk St. Goris-Audenhove en St. Maria-Audenhove, die onder den gemeenschappelijken naam van Audenhoven bekend staan.

AUDENHOVE, (ST. GORIS) zie *Goris-Audenhove*.

AUDENHOVE, (ST. MARIA) zie *Maria-Audenhove*.

AUDENSCHMIDE, D. in het hertogd. Nassau, ambt en 2 m. ten Z. van Weilburg en ½ mijl ten Z. van Weilmunster, met eene ijzersmelterije en 75 inw.

AUDERGHEM, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Watermael.

AUDERGNIES, zie *Audregnies*.

AUDIERNE, baai aan de W. kust van het land van Kerguelen, in den Ind. Oceaan, 50. Z. B. 86. 50. O. L. COOCK kwam hier ten anker.

AUDIGNAC, Fr. buurt, dep. de L'Ariège, arr. en 1 m. ten N. O. van St. Giront, kant. St. Lizier, ½ m. ten Z. van Montesquieu. Er is een van ouds bekende en des zomers sterk bezochte minerale bron.

AUDINCOURT, (Wbk.) heeft 950 inw., is kantonshoofdpl., arr. en 1 uur ten Z. O. van Monthilliard.

AUDUN, LE RICHE, Fr. D., dep. van den Moezel, arr. Briey, 4 uur ten O. van Longwy, met porseleinfabr.; 600 inw.

AUDULGAON, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Aureng-Abad, 10 m. ten Z. van Ahmedmagor.

AUDUN LE ROMAN, Fr. D., dep. van den Moezel, arr. Briey, hoofdpl. van een kant., 7¾ m. van Metz en 4¼ m. W. van Thionville. Er is eene fraaije geschutgieterij en eene geweermakerij, alsook ijzersmelterijen; 3000 inw.

AUE, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. Aken; 700 inw.

AUEN, Pruiss. D., prov. regdst. Coblentz.

AUENHEIM, (GROSZ) Keur-Hessisch D., prov. kreits en ¾ m. Z. Z. O. van Hanau, aan den regteroever van den Main. De landstreek is vruchtbaar in wijn; 1152 inw. 2. Pruiss. D., Prov. Gulik Kleef en Berg regdst. Keulen.

AUERSBERG, lees: *Auersperg*.

AUE-WALLENBURG, zie *Wallenburg*, (*Aue-*) (Wbk.)

AUFFE, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Ave en Auffe, met 70 inw.

AUFHAUSEN, Wurtenburgsch vlek, Jaxt-Kreits, opperambt en 2½ m. N. van Neresheim. Er is eene Synagoge, 617 inw.

AUGAERDEN, zie *Autgaerden*. (Wbk.)

AUGEH, Fr. vlek in Poitou, dep. beide Sèvres, 1 uur ten W. van Maixant.

AUGEROLLES, Fr. Dorp., dep. Puy de Dôme, arr. en 4 uur ten Z. van Thiers met 2600 inw.

AUGEZD, (UNTER-) Boheemsch D., kreits Chrudim, 1½ m. ten Z. Z. W. van Leutomischel. In de omstreken zijn onzaggelijke kleilagen.

AUGGUR, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Sarungpoor, niet verre van een klein meer.

AUGGYE, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Aureng-Abad, aan de Taundja, 8¼ m. ten N. van Calliany.

AUGIER, een der gevaarlijke eilanden in den grooten Oceaan. 17. 18. 18 Z. B. 120. 33. 40. W. L., in 1823 door den Luitenant (thans Admiraal) DUPERRY ontdekt.

AUGINGUD, Bombay en Dintepah, landsch. in Britsch Ind.; 1,800,000 inw.

AUGSBUURT, of *Lutkewoude*, Nederl. D. prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Kollumerland, heeft met de buurt Stienharst. 116 inw.

AUGST-BAZEL, of *Bazel-Augst*, (Wbk). dit D. ligt 2¼ m. O. Z. O. van Bazel, 47. 34. N. B. 5. 19. O. L., bij de zamenvloeijing van de Engolz en den Rijn aan den weg van Bazel naar Zurich.

AUGUA, landsch. in het kon. Kerrapay, in Op.-Guinee, bij het kon. Dahomy. Het ligt ten N. van het land Agwoona, en ten O. van het kon. Amina, waarvan het door de Volta gescheiden is. De voornaamste

plaatsen zijn: Augua, Tomee en Teferee.

Augusta, stad in de Vereen. Staten van Ohio, gr. Columbiana; 533 inw. 2. Stad in de Vereen. Staten, in Georgië, hoofdpl. van het gr. Richmond. 35 m. ten N. W. van Savannah, aan de riv. van dien naam, welke hier 1500 voet breed is. Zij heeft eene akademie, 4 kerken, eene bank, een gevangenhuis, een tuchthuis, een gebouw voor den koophandel of beurs, en is over het algemeen regelmatig en goed gebouwd. Er wordt sterken handel in tabak en katoen (van Savannah) gedreven; 4000 inw. In 1785 waren er slechts 10 huizen. 3. Stad in de Vereen. Staten in Kentucky, hoofdpl. van het gr. Braeken, 20 m. ten N. O. van Lexington, aan de Ohio; 255 inw. 4. Stad in de Vereen. Staten, in Maine, hoofdpl. van het gr. Kennebeck, die er voor schepen van 100 ton bevaarbaar is. Er is eene akademie; 2460 inw. 5. Stad in de Vereen. Staten in New-Jersey, gr. Sussex; 224 inw. 6. Stad in de Vereen. Staten, in New-York, gr. Saratoga, in 1817 van een gedeelte van het gr. Halfmoon gevormd. 7. Gem. der Vereen. Staten in Pennsylvanië, gr. Northumberland, ten Z. van de Susquehannah, 14½ m. ten N. van Harresburgh; 2075 inw.

Augusta Auscorum. zie *Aust*, (Wbk.)

Augusta Pretoria, zie *Aoste*. (Wbk.)

Augusta Rauracorum, zie *August* (Wbk.) N. I.

Augusta Tanmorum, zie *Tunis* (Wbk.)

Augusta Taurinorum, zie *Turin*, (Wbk.)

Augusta Hudelicorum, zie *Augsburg* (Wbk.) N. 1.

Augustaw, Poolsche stad, iraiw Narew, door Paus Sigimund Augustus gebouwd.

Auguste, zie *Augusta* (Wbk.) N. 5.

Augustin, Fr. D., dep. de Seine et Marne, arr., kant. en ⅞ m. ten W. van Coulommiers, en 4½ m. ten Z. Z. O. van Meaux. Men vervaardigt er bijouteriën van staal.

Augustin de la Real Corona, plaats in Middel-Amerika, prov. Vera-Paz, hoofdpl. van het distr, Acasaguaslan, naar hetwelk deze stad ook wel genoemd wordt, aan de Rio Grande, tamelijk bevolkt en met eenigen handel.

Augustina, (St.) stad in de Vereen. Staten van N. Amerika, hoofdst. van het gebied Florida, zetel van den Gouverneur van het wetgevend ligchaam en het opper-geregtshof van Oost-Florida, op eene hoogte aan den Oceaan, tegenover het eiland Astanasia en aan eene kleine Golf, uit hetwelk men door Montazet-Inlet komt. Zij is regelmatig gebouwd, met straten, die elkander regthoekig doorsnijden, 2 kerken, 1 postkantoor, 500 huizen en 1955 inw., waaronder 500 slaven en 300 vrije kleurlingen, die meestal van den handel en landbouw bestaan; de stad is wel met wallen omringd, doch niet te verdedigen. Het fort San Marco, op de noordzijde der stad, is 20 voeten hoog en heeft muren van 12 voeten dik, welke met 36 stukken bezet zijn, het wordt door 450 man verdedigd; het fort St Johns ligt aan het zuideinde. De haven is ruim en goed, maar voor den ingang door Martanzar-Inlet ligt eene zandbank, die slechts schepen, die tot 6 voeten diep gaan, toelaat. Grootere schepen moeten op de reede ten anker gaan. De lucht is hier zoo gezond, dat de inw. van Cuba die des zomers komen genieten; aan de kust vindt men paarlmosselen, amber en eene soort van naphta.

Augustinusga, (Wbk.) moet zijn: Ned. D., prov. Friesland, kw. Oostergo, grietenij, acht kerspelen zeer vermakelijk en groot in den omtrek; 500 inw.

Augustow N°. 1 had in Jan. 1834 5 à 6000 inw.

Augustowo, Poolsch waaiwoodsch., had in Jan. 1834, 537,691 inw., de hoofdpl. is Augustow.

Augvaldnas, Noorw. kersp., stift Christiaansand, voogdij Ryfelke, met 2010 inw.

Augwinad, zie *Agouna*.

Auhr, Pruiss. stad, prov. Oost-Pruiss., regdst. Koningsberg, 2 u. ten Z. van Liebenmahl.

Auhore, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Aureng-Abad, 10½ m. ten Z. van Calliany.

Aujon, kleine riv. in Frankrijk. Zij ontspringt in het dep. de la Haute-Marne, 3 m. ten Z. W. van Langres, stroomt door Gyey, Arc-en-Barrois, Chateau-Vilain; treedt in het dep. de l'Aube voorbij Longchamp en ontlast zich iets boven Clairvaux in de

Aube, na eenen loop van 14 m. van het Z. Z. O. naar het N. N. W., waarvan een gedeelte van 10 m. van Gyey tot aan de Aube voor houtvlotten bevaarbaar is.

Aukkend, Perz. stad, zie *Akkend.*

Aucklands-Eilanden, (Lord) eene groep van 4 groote en eenige kleine eil. in den Grooten Oceaan, ten Z. van Nieuw-Zeeland. Zij werden in 1806 door eenen walvischvaarder, Kapt. Bristow, ontdekt; de vier grooten heeten *Auckland*, op 50. 35. Z. B. en 183. 45. L., 10 uren lang, met vele bergen en eene zekere baai *Sahrasbosum*, waar men versch water, gevogelte en visch in overvloed vindt; de zuidelijkste kaap heet Bauret, verder Enderby, Desappointement en Adams; digt bij Enderby, is de rots Bristow. De eilanden dragen kenmerken van eenen voortgang onder zee van den bergketen, die Nieuw-Zeeland doorloopt.

Aul, rijk en hoofdst. in Ind. in Deckan, prov. Orissa, distr. en 18 m. N. O. van Ketek. 2. Gebied aldaar, distr. Cuttak.

Aulad el Hadji, volksstam in de Sahara, nabij Senegambia, tusschen de Frarsas ten W. en de Ebraguenas ten O.

Aulaster, lees: *Aulcaster.*

Auldoes, Auldos, kleine stad in Ind., in de staten van den Radja van Setarah, prov. en 32½ m. van Bedjapoor, aan den regteroever van de Nyra.

Aule, buurt in het groothertogd. Baden, Treisamkreits, ambt St. Blasius, 3½ m. ten N. O. van Schönau, met eene glasblazerij; 91 inw.

Auleben, Pruiss. D., prov. Saksen, regentsch. Merseburg, kreits en 6 m. W. Z. W. van Sangerhausen en 2½ m. Z. O. van Nordhausen. Er is eene zoute bron; 280 inw.

Aulgor, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Orissa, aan de Kursooa, niet verre van hare vereeniging met de Beroorah, 21 m. ten N. O. van Ketek.

Aulier, zie *Anlier.*

Aulla, Modeensch vlek in het vorstend. Massa Carrara, 3½ m. ten N. van Sarzano en 4½ m. ten N. N. W. van Carrara, aan de Magra, met een kasteel en eenen levendigen transitohandel. Een weinig ten N. van dit vlek ligt het fort Brunette, hetwelk de wegen van Pontremoli Rigota en Fivizzano bestrijkt.

Aulnay, Fr. stad, dep. Nievre, zie *Aunoy.*

Aulnay sous Crecy, Fr. D., dep. Eure et Loire, arr., kant. en 2 m. Z. W. van Dreux, aan de Bloise met lijnwaad- en katoenfabr. en 800 inw.

Aulne, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Gozée. 2. Riv. in Frankrijk, dep. Finisterre. Zij ontspringt eene groote m. van Guerlesquin, arr. Morlaix, stroomt van het N. naar het Z., vervolgens naar het W., voorbij Chateauneuf en Chateaulin, en ontlast zich in de reede van Brest, bij Landevenec, na eenen loop van ongeveer 30 m., waarvan 8 m. van Chateaulin tot aan zee bevaarbaar zijn. De voornaamste takken van de Aulne zijn: regts de Elez en de Doufine, en links de Hière.

Aulnois, ook wel *Aulnois-le-Blaregnies* genoemd, is een D. en gem. in Henegouwen, distr. Bergen, met 264 inw. 2. Geh. aldaar, dist. Soignies, gem. Hennuyères.

Aulnois, (Long) geh. in Henegouwen, gem. Chièvres.

Aulon, zie *Aulopotama.*

Aulopotama, Turk. onderdistr. en vlek, eil. Candiä, distr. Melopotamo.

Aulonza, Fr. vlek, dep. Correze, 2 m. ten N. van Tules.

Aumen, Chineesch eil., in de Golf van Kanton of mond der Sikiang, een der genen, welke zeer sterk bevolkt zijn.

Aumba, kleine stad in Ind., in de staten van den Nizam, prov. Aureng-Abad, 8½ m. N. W. van Bhyr, en 1½ m. N. O. van Ahmed-Nagu.

Aumnier, of *Amnir*, groote en welbevolkte stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Gundivanah, aan de Werdah. 21. 25. N. B. en 96. 10. O. L. 17 m. ten N. W. van Nagpoor.

Aumuhle, Deen. bergwerksplaats, in Lauenburg, ambt Schwarzenbeek, met 256 inw.

Aunalos, Indiaansche volksstam in Z. Amer., in de landstreek tusschen Nieuw-Grenada en de prov Mainas, tusschen de Curaray en de Tiger tot aan de bronnen van de Colea.

Aunaux, Fr. vlek, dep. Sarthe, 4½ m. van Mans.

Aunay, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 4½ m. W. N. W. van Chateau-

Chinon, kant. Chantillon en Bazois; 1005 inw.

Aunay-Sous-Crecy, zie *Anula-Sous-Crecy*.

Aungwa, zie *Ava*. (Wbk.)

Aunoe, Deen. eil., stift Zeeland, ambt Prästoe, herred Hammer tegenover het schiereil. Svinoeland.

Aunon, Spaan. vlek, prov. en 9 m. ten O. Z. O. van Guadalaxera (Madrid), aan den regteroever van den Taag.

Aunslet, Deen. kersp., eil. Funen, herred Vindinge, met 892 inw.

Aupont, zie *Upont*.

Aupré, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Clermont.

Aups, is hetzelfde als *Aupls*.

Aur, eene groep eil. in den Mulgraves-Archipel, ten Z. van Kawen, op 8. 18. 42. N. B. en 188. 41. L., door Kotzebue *Traversey* genoemd en uit 32 eil. bestaande, waarvan Aur, Pigen en Stobual de grootsten zijn. Op het laatste zijn reeds aanmerkelijke heuvels, met de schoonste tuinaarde bedekt. Palm- en broodvruchtboomen gedijen er bijzonder, en de arumwortel is hier en op al de andere eil. overvloedig; de inw. gelijken naar die van Otdia; elk eil. heeft een opperhoofd, doch men wil, dat al de eil. en groepen, van Aur tot Begar toe, aan het opperhoofd van Aur onderworpen zijn, welke, ten tijde van Kotzebue, *Lamary* genoemd werd. Deze reiziger schat het getal der inw. van het eil. Aur op 3 à 400, wel weinig naar de grootte, doch veel in vergelijking van de andere eiland.

Aura, stad in de Capitan-Carraccas, prov. Venezuela, 5 m. ten Z. O. van Trucillo.

Aurach, N. 2 (Wbk.) is een stadje, 3 u. van Tubingen, de gewone residentie der jonge Wurtemburgsche Prinsen. No. 3 Wbk. wordt ook wel ter onderscheiding *Aurach le Duc* of Hertogen Aurach genoemd.

Auradour, (Wbk.) heet ook Auradour St. Genets, en ligt 1 m. ten W. van Dorat.

Aurandenberg, geh. in Z. Braband, gem. Aerschot.

Aurapoor, Ind. stad, prov. Mysore, onder den Subats Chatracal.

Aurbach, is hetzelfde met *Auerbach*. No. 2. (Wbk.)

Aure, riv. in Frankrijk, die de grenslinie uitmaakt tusschen de dep. d'Eure-et-Loir en de l'Eure. Zij ontspringt in de omstreken van Cheuebrun, dep. de l'Orne, stroomt van het W. naar het O., voorbij Verneuil en Novancourt en ontlast zich in de Eure nabij Montbreuil, na eenen loop van ongeveer 12 m. Zij is diep en loopt over eene bedding van kiezelgruis.

Aurec, (Wbk.) is eigenlijk *Aurec la Chapelle*, ligt aan de Loire.

Aureille, Fr. D. (Wbk.) dep. Maine et Loire, heet eigenlijk *Aurelie*, en ligt 1 u. ten W, van Angers.

Aurelius, gem. in de Vereen. Staten, in New-York, gr. Cayuga, aan het meer van dien naam; 7924 inw. en 3 landingsplaatsen.

Aureng-Abad, zie (Wbk.) *Aorangabad*, groote stad in Indostan, in Deckan, of Zuid-Indië, en hoofdstad der gelijknamige prov. 19. 54. N. B. en 75. 33. O. L. (Greenw.) Oorspronkelijk was zij een gering dorp, Gortika genoemd, dan nadat Aureng-Zeib hier bij voorkeur zijn verblijf hield, bekwam dit D. zijnen tegenwoordigen naam, *Stad van Aureng*, en werd eene groote en bloeijende stad. Naar de stad werd vervolgens de geheele prov. Aureng-Abad genoemd, die door een gedeelte van het Gatisch Gebergte doorsneden, door verscheidene woudstroomen, die hier de Goddavery vormen, en hier nog de Sewna, Peerah, Moota, Moola en Sindpanna ontvangt, bespoeld wordt. Ook de Beena, Kookra, Niera en Scena stroomen hier. De kust heeft vele bogten en baaijen, waarvan de Golf van Bombay de voorn. is. De voorn. kapen zijn: St. John, Terrapoor, Malabar, Tull. Ook liggen aan de kust eenige eil., waarvan Salsette en Bombai de voorn. zijn. De prov. is zeer vruchtbaar, voornamelijk in rijst, verder koorn, als: maïs, gierst, enz. Mongos en schoone palmboomen, katoen, suiker en indigo, hout, honig en was, veel vee, waaronder schoone paarden en veel ijzer, weinig andere delfstoffen, behalve eenig edelgesteente; er is veel handel. De stad Aureng-Abad, is thans echter, gelijk zoo vele andere beroemde Ind. steden, diep vervallen. De Bazar geeft echter nog eenig vertier.

Aurillac, N. 1, (Wbk.) is de geboorteplaats van Paus Silvester II. en van den republikein Carrier.

Aurillac, Fr. arr., heeft 94 gem. en 91000 inw. in 8 kantons, als Aurillac (twee), Maurs, Montsalvi, La Roquebrou, St. Cernin, St. Mamet, en Vic Sur Cère.

Aurille, 2 Fr. vlekk., 1 dep. Maine en een Loire, 1 uur ten W. van Angers en het andere dep. Indre en Loire, 1 uur van Langeais.

Aurilly, Fr. vl., dep. Eure, 1 m. Z. van Evreux.

Auris, zie *Auras*.

Auris en ratiers, Fr. D., dep. de l'Isère, arr. en 7 m. Z. Z. O. van Grenoble, kant. en 1½ m. W. N. W. van Entraigues. Er zijn mijnen met gemengd gouderts en ook zilvermijnen.

Auron, valt niet in de Eure, maar voorbij Bourges in de Cher.

Aurora, klein eil. in de Arab. Zee. 25. 15. N. B. Het is door Bedoïnen bewoond, die koopwaren van Chambo naar Cosseër vervoeren. 2. Eilanden naar de zuidpool, in 1762 door het Spaansche fregat *Aurora*, als eenen hoop kleine rotsachtige eilanden ontdekt, en in 1790 door kapitein Manuel de Oyarvida wedergezien. In 1794 werd de corvet *Atrevida* op nader kondschap van dezelve uitgezonden, en vond, na genoeg onder denzelfden meridiaan, 3 kleine eilanden. Eerst in 1825 werden zij door den Amerik. kapitein Thayer wedergezien, en op 53. 30. Z. B. en 42 W. van Greenwich opgegeven, terwijl anderen dezelve op 52. 47. Z. B. en 47. 2. W. van Greenwich, genoegzaam midden tusschen Falkslands-eil. en Nieuw-Zuid-Georgië bepalen. Kapitein Weddel heeft dezelve echter bij alle nasporingen niet kunnen vinden en houdt het berigt voor dwaling, en dat men de Zeeraven-eilanden, bij Nieuw-Zuid-Georgië, voor zich gehad en 6 gr. verkeerd opgenomen heeft. De tijd zal hierin beslissen, schoon er veel voor het gevoelen van Weddel pleit. 3. Even zoo is het met het eil. Aurora, door Behrens als ontdekking van Roggeveen opgegeven, daar deze streken naderhand meermalen bezocht, doch dit eil. nimmer wedergezien en ook door Roggeveen zelven niet opgegeven is. Men zie de verdediging van Roggeveen, door wijlen mijnen vriend Bennet en mij uitgegeven.

Aurotapala, zie *Orotava*.

Aurre, zie *Aure*. (Wbk.)

Aurrida, meer op het eil. IJsland.

Aurungaom, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Ahmednuggur.

Aurupig, eene groep van 3 lage eil., tot de groote groep Ulea van de Carolinen behoorende, door Cantova *Eurrupag* genoemd, ten Z. van Ulea.

Ausch, zie *Auch*. (Wbk.)

Ausee, (de) meer in Denemarken, stift Aalborg, hetwelk in de Lymfiorden afloopt.

Ausembourg, zie *Ansembourg*.

Ausiet, eil. bij Groenland, in het Noord. Inspectorat, kolonie Egedesminde, in de Discobaai, met de kerk der kolonie.

Auson, riv., die zich in de Robine ontlast.

Auspicus of Felis, Ned. hofstede, prov. Holland. N. G. gem. Velzen, waar de beroemde Staatsman Jakob Hop geboren is.

Auspitz, (Hustopatsch) Oostenr. stad in Moravië, Brunnerkr. aan den vorst van Lichtenstein behoorende, met 2342 inw., wijnteelt en groote veemarkten.

Aussa, zie *Auxa*. (Wbk.)

Ausig, of *Austi*, (Wbk.) de geboorteplaats van den schilder Mengs.

Aussois, zie *Auxois*. (Wbk.)

Ausson. Fr. vlek, dep. Yonne, 2 uur ten N. O. van St. Florentin

Aussonnois, zie *Auxonnois*. (Wbk.)

Auste, zie *Aoste*. (Wbk.)

Austen, N. Amer. kolonie, staat Maine, gr. Penobscot. 2. Riv. aldaar, die in de Penobscot valt. 3. Meer aldaar, staat Vermont, gr. Rutland. 4. Vlek aldaar, staat Ohio, gr. Trumbull, met 343 inw.

Austenley, zie *Austonley*. (Wbk.)

Austerhaule, zie *Oosterhaule*. (Wbk)

Austerlitz, Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Zeist.

Austerve, zie *Auterive*. (Wbk.)

Austinburch, D. in de Vereen. Staten, in Ohio, gr. Ashtalbula, aan de Great-River, 1 m ten W. van Jefferson en 4 m. ten Z. van het meer Erie; 445 inw.

Austinstown, gem. in de Vereen. Staten, in Ohio, gr. Trumbul; 720 inw.

Austinsville, stad in de Vereen. Staten, in Virginia, gr. Wythe, aan den linkeroever van Groot-Kenha-

ya, 67½ m. ten W. Z. W. van Richmond.

AUSTRALIE, behalve een paar fouten, als bl. 216, kol. 1, ZWIETHEN, lees: DERK HERTOG, en voor MORSTBRET, lees: MONTBRET, zijn op bladz. 218, reg. 5, van onder, de *Fidjés-eilanden*, alsmede in die opnoeming, de *Archipels van Ontong-Java* en van *Marken* vergeten op te geven, terwijl men aldaar voor *Schippers-eilanden Boumans-eilanden* gelieve te lezen.

Sedert de uitgave van ons Eerste Deel, hebben nieuwe reizigers de kennis van dit werelddeel met nieuwe ontdekkingen vergroot. Na KOTZEBUE's eerste reize en ORLEYS ontdekkingen in Nieuw-Holland deed FREYCINET zijne merkwaardige en voor de kennis van dit werelddeel zoo belangrijke reize. BILLINGHAUSEN volgde in 1819 en ontdekte de eilanden *Peter* en *Alexander* I. SMITS vond het *Dirk Gerritsland*, dat hij *Nieuw-Shetland* doopte. PLYSTERS reis van Chili naar O. Ind., leerde de *Ellicegroep de Escape*, *Rebecca-* en *Browneilanden*, benevens het *Plyster-eiland*, kennen. In 1822 deed DUPERREY zijne zoo vele belangrijke berigten opgeleverd hebbende reize, ontdekte de eilanden *Clermont-Tonnere*, *d'Augier*, *Freycinet* en *Costange*, leerde Nieuw-Zeeland nader kennen, bezocht het eiland *Uagan* of *Tegova*. Dr. SIEBER deed dit jaar zijne reize om de wereld, en JOHN BILL ontdekte 4 nieuwe eilanden in den grooten Oceaan. In 1823 deed de Nederlandsche zee-officier WILLINK zijne reize en ontdekte de eilanden *Princes Marianne* en *Frederiksoord*, terwijl hij gevolgd werd door zijne landgenooten COERTZEN en EEG, die het *Nederlandsche Eiland* vonden. Ditzelfde jaar deed KOTZEBUE zijne tweede reize, zonder veel nieuws op te leveren, even als de Pruissische reize onder LITKE, maar in 1824 begonnen BOUGAINVILLE en BYRON, beide kleinzoons van de beroemde reizigers van dien naam, hunne reis om de wereld, en ontmoeteden elkander in Chili; de laatste ontdekte de eilanden *Malden*, *Maruti*, enz.; naauwelijks was DUPERREY in 1826 teruggekeerd, of zijn reisgenoot DUMONT D'URVILLE kreeg last het overblijfsel van LA PEYROUSE op te zoeken en de ontdekkingen van D'ENTRECASTEAUX en DUPERREY te vervolgen, terwijl DILLON door de O. I. Comp. tot hetzelfde einde was uitgezonden, en zeker mag men de reize van D'URVILLE als een der belangrijkste en vruchtbaarste in juiste en nieuwe berigten van alle nieuwere reizen aanmerken. Een Amerikaan ontdekte de eilanden *Loper*, *Tracy*, *Oeno*, *New-Nantirket*, enz. KING nam de straat van Magellaan op, en COFFIN, door de ontdekking der *groep Fisher* in 1824 bekend, ontdekte den naar hem genoemden Archipel. BEECHEY en FORSTIN deden hunne nuttige reize in het volgende jaar, terwijl in 1831, de Kapitein COVELL op 4. 30. Z. B. en 188. 40. O. L., de groep naar zijnen naam ontdekte. Zoo ver luiden de laatste berigten, die ter onzer kennis kwamen, terwijl wij altijd nog nieuwe ontdekkingen te gemoet zien. Nog eene geschiedkundige trek, omtrent dit werelddeel, kan ik echter niet voorbijgaan.

In 1824 werd de Kapitein BREMER door de Eng. regering naar Arnhemsland op de Noordkust, westwaarts van de Golf van Carpentaria, in Nieuw-Holland, gezonden, om dat land in bezit te nemen, eene plaats, die men voor eene koopstad het geschiktst vond, uit te zoeken, en om aldaar eene vesting te bouwen. Het fort Dundas werd aan de westkust gesticht, doch moest in 1830 weder opgeheven worden. Zoo ging het ook met de kolonie, door BURD op Nieuw-Zeeland voor de vlasteelt gebragt, terwijl de pas begonnen volkplantingen in *Koning Georges-fort*, *fort Raffles* en *fort Essington* hunnen val nabij zijn. Beter schijnt de kolonie aan de Zwanen-riv., op de westkust door STERLING in 1829 begonnen, te gelukken, daar men hier geene gevonnisden toelaat, en de omtrek zeer vruchtbaar bevonden is, men meent van hier belangrijke ontdekkingen in het binnenland te doen. Jammer voorzeker, dat wij zoo eene onzer belangrijkste ontdekkingen geheel in handen onzer ijverzuchtige naburen moeten zien vallen. Deze hebben ook in 1824 al de eilanden bezuiden de linie, tusschen 129. en 135. lengte gelegen, benevens de *Upsley-* en *Clarence-straat* en *fort Eshington*, op het Schiereiland *Coburg* voor hun eigendom verklaard.

Men kan, volgens BALBY, de eil. van dit werelddeel, met betrekking tot derzelver gesteldheid, in drie

soorten, *oorspronkelijke*, *hooge* en *lage* onderscheiden. De oorspronkelijke zijn in den rij der groote eilandsketen, waartoe ook de O. I. eilanden in Azië, Sumatra, Java, Borneo en Celebes behooren, als: *Nieuw-Guinea*, *Nieuw-Brittanje*, *Nieuw-Ierland*, de *Salomons-* en *St. Cruz-eiland.*, *Nieuw-Caledonië* en *Nieuw-Zeeland*, die duidelijk de kenmerken van overblijfsels van een tot Zuid-Amerika of Afrika behoord hebbend vastland dragen; de hooge eilanden zijn deels uitgebluschte, deels nog brandende vulkanen, gewoonlijk door groote koraalriffen omringd; zoo zijn de *Sandwichs-*, de *Boumans-*, *Gezelschaps-eilanden* en anderen; de derde afdeeling of lagere zijn diegenen, welke hun aanzijn aan den aanhoudenden arbeid der koraaldieren te danken hebben, die hunne steenachtige woningen op den grond der zee, om de toppen van heuvels, die op de diepte rusten, vast maken en tot aan de oppervlakte der zee opbouwen, waar dan de vloed, de vogels, de visschen, schaal- en weekdieren en de golven het overige doen. De Zuidzee-Indianen noemen deze vlakken, Koraal-eilanden, *Motus*. Deze motus worden nog in drie soorten onderscheiden, *volkomene*, die geheel gereed zijn, *onvolkomene*, die slechts eene koraalkrans met een meer van binnen hebben, en *aankomende*, uit eene koraalkrans, die niet te zamen hangt, maar door riffen vereenigd wordt bestaande. De eerste vindt men bij *Borabora* en *Maupité*, de tweede in den *Gevaarlijken Archipel* en bij de *Mulgraves*, de derde bij de *Carolinen*, de *Logutons*, de *Radak* en andere ketenen.

In de kennis der bergen van Australië, zijn wij sedert de uitgave van ons Woordenboek niet veel gevorderd. Met zekerheid kunnen wij op Nieuw-Holland slechts de *Blaauwe bergen* opgeven, de westelijke keten aan kaap Leeuwin, in de Zwanen-riv., gelijk ook eenige hooge bergen, door de zeelieden gezien; zijn meer voorwerpen van vermoeden dan voor de wetenschap. Van Diemensland is vol bergen, maar om de geringe hoogte kunnen zij den naam van gebergte niet dragen, de groep van Nieuw-Guinee is naar het eiland genoemd. Wij kunnen tot nadere berigten de volgende bergen opgeven.

Oostelijke Keten, (Blaauwe Bergen) met de *Sea-view-Hill*, *Warning* en *Forest-Hill*.

Westelijke Keten, met de Piek ten O. der kolonie, aan de Zwanen-rivier.

Bergen op Van Diemensland, met den Berg *Barren* en de Piek *Teneriffe*.

Groep op N. Guinee, met den *Wellingtonberg*, de hoogste top van N. Guinee en den berg *Arsack*.

Nieuw-Caledonië, de hoogste top aldaar.

Salomons-Eilanden, de pieken der eilanden Isabella en Guadalkanar.

Nieuw-Zeeland, piek *Egmond*.

Carolinen-Piek, *Krozer* op Walan, de piek op Pulu-Pa of Seniavin.

Mariannen, de vulkaan op Assomption.

Sandwichs-Eilanden, *Mowna Roa*, *Mowna Koa* en *Mowna Wororai*, op Owaihi, piek *Oriental*, op Mauwi, piek *Noordwest*, op Woahu en de piek op Atui.

Mandana-Archipel, de hoogste toppen van Nukahiwa, Wapoa, Hivaoa en Trobonu.

De Gezelschaps-Eilanden, de *Oroena* op Otaheïte, de piek op Eimeo, de piek op Borabora.

De Tonga-Archipel, de vulkaan op Tufoa.

Van hooge vlakten, die er zeker meerderen zijn, is ons alleen het *Plateau van Bathurst* in N. Z. Wallis bekend. Vuurspuwende bergen vindt men op de Carolinen, in N. Guinee, in N. Brittanje, in den Heil. Geest-Archipel, op de Sandwichs-eilanden, het Paasch-eiland, enz., doch de meesten zijn nog niet bekend.

Kapen zijn de voornaamste: *Kaap Valsch*, *Kaap van Goeds Hope* en *King Williams* op N. Guinee, de Kapen *York Wilson*, Kaap *Portland* en *Zuidkaap* op Van Diemensland, *Noord- en Zuidkaap* op N. Zeeland, enz.

Van de rivieren kent men nu de Clarence, Richmond, Brisbane, Hawkesbury (uit de Coxe en Nepean te zamenvloeijende), de Paterson, Hastings en de Zwanen-rivier op Nieuw-Holland, de Derwent en Tamar op Van Diemensland en eenige rivieren op Nieuw-Zeeland. De voorn. bekende meren zijn: Arthur, op Van Diemensland, en Roto-Dua, op het N. eiland van N. Zeeland.

Bij de luchtsgesteldheid voegen wij nog, dat, schoon de gunstige schets

hiervan op al de kleinere eilanden volkomen past, dit bij N. Holland ten minste aan de O. kust eenige uitzondering maakt. In het graafschap Cumberland, in N. Z. Walis, klimt de honderddeelige Thermometer dikwerf tot 50° in de heetste maand, die hier December is. COLLINS zegt, dat hij boomen en gras door de hitte heeft zien aansteken, en PERON, gelijk ook andere reizigers, vergelijken de werking van den Noordwestenwind met den *Kamsyn* van Egypte. De luchtsgesteldheid van het binnenland schijnt, voor zoo ver men het kent, voor den mensch zeer geschikt, en Van Diemensland is een der gezondste landstreken van den Aardbol.

Van de voortbrengselen noemen wij nog bij de eigene: stieren, wilde katten, wolfssoorten, waaronder de Dingo of Australische wolf, snaveldieren, vledermuizen, ook vampyrs; verder havikken, arenden, uilen, raven, rijgers, kraanvogels, kwartels, korhoenders, ganzen, zwarte zwanen, hagedissen, salamanders, benevens kaaimans, schildpadden, robben, zalm, forellen, makreelen, mosselen, koralen, enz. Bij de planten voegen wij bananen, arecaboomen, cacao, meloenen, indigo, gom, harst, drakenbloed en sandelboomen, djatihout, bamboesriet, lepelkruid, anijs, wilde sellerij, enz. Bij de delfstoffen behoort ook lei, wetsteen, lood en steenkolen, vooral zeer goede op Nieuw-Holland. Zie verder Wbk.

Volgens de berigten van den Heer DAWSON, *Present State of Australia*, moet van de ongunstige schets, die wij van de oorspronkelijke inw. van dat eil. gaven en waarin BALBY zelfs nog instemt, vrij wat worden afgetrokken, daar deze dezelve als een, in een patriarchaal bestuur levende, zeer ouder- en kinderlievend, dankbaar, kiesch in het verkeer der beide seksen, onschadelijk, vrolijk en voor onderwijs vatbaar volk afschetst, dat zeer wel te beschaven is, indien men het van de bannelingen en dus van het gebruik van sterken drank afhoudt (men zie hiervan een schets in den *Rec. ook der Rec.*, XVII D. N°. 12, Dec. 1834,). De ligtzinnige spot van KOTZEBUE en anderen over de verspreiding van het Christendom wordt door velen naar waarde beoordeeld, daar het niet te ontkennen is, dat de zegenrijke bemoeijingen der zendelingen in de Zuidzee tot de aangenaamste verschijnselen in het gebied der menschheid behooren. Het getal der inw. wordt thans op 3,712000 geschat. Zie verder Wbk. en bijzondere art.

AUSTREMOINE, zie *Issoire*. (Wbk.)

AUSTRUWEEL, of *Oostruweel*, lees: *Oosterweel*; het is een D. en gem. en 1 u. van Antwerpen, 1 u. ten Z. O. van Turnhout (maar wel 11 u. van Tirlemont). Het is genoemd naar een wiel of gat, dat hier vroeger in den Kouwenstijnschen dijk was en ten O. van Antwerpen lag. Hier sneuvelde in 1567 JAN VAN MARNIX, broeder van den beroemden PHILIPPUS, Heer van *St. Aldegonde*. Ook was hier de laatste legplaats van VAN SPEYK.

AUTAH, Ind. stad prov. Aureng-Abad, aan de riv. van denzelfden naam.

AUTEFAGE, Fr. D., dep. Lot-et-Garonne, arr. Villeneuve d'Agen, kant. en 1½ m. ten Z. Z. W. van Penne, 4 m. ten N. O. van Agen. Het is sterk bevolkt en telt 1900 inw.

AUTELBAS (NEDER-ELTER), D. en gem. in Luxemb., kw. en 1 u. ten O. van Arlon; 800 zielen.

AUTELBAS (OBER-ELTER), geh. in Luxemb., gem. als boven.

AUTERIVE heeft slechts 3000 inw.

AUTGAERDEN, D. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Zetrud-Lumay, ¼ u. ten O. van Hoegaerde en 1 u. ten Z. van Thienen, met brouwerijen en branderijen.

AUTGHUR, Ind. vorst., prov. Orissa, tot de cijnsbare vorstend. of Ghurghouts behoorende, en rijst, koren, tabak, katoen en olie voortbrengende; het betaalt 6,848 ropijen, en heeft eene hoofdstad van denzelfden naam.

AUTHAHAH, een der Barrier-Iles, bij den mond der Theems, op Nieuw-Zeeland.

AUTHON, reg. 2, staat: *Santes*, moet zijn: *Saintes*.

AUTHUM, Fr. vlek, dep. Drôme, arr. Valence, ½ u. ten O. van Romans.

AUTILLA DEL PINO, Sp. vlek, prov. en 2 m. ten W. N. W. van Palencia.

AUTILLO DE CAMPOS, Spaan. vl., prov. en 5½ m. ten W. N. W. van Palencia, aan de Rio Valde Jinate.

AUTISE (niet *Autire*, Wbk.), kleine riv. in Frankrijk, in het dep. Vendée. Zij ontstaat uit de zamenvloeijing van eenige beekjes, in het dep.

des Deux Sèvres, en ontlast zich, na eenen loop van 13 m. N. O. waarts, in de Sèvre Niortaise.

Autseir, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Gundwana, 9½ m. ten W. Z. W. van de bronnen der Taptie en 14½ m. ten N. O. van Elitchpoor.

Autonne wordt ook *Audone* gespeld.

Autoor, Ind. stad in de staten van den Nizam, prov. en 9 m. ten Z. W. van Hyder-Abad.

Autosse, D. in het land der Creeks, N. Amerik. staat Alabama.

Autrecourt, Fr. D., dep. des Ardennes, arr. en 2½ m. ten O. Z. O. van Sedan, kant. Mouzon, met eene wolspinnerij en eene wolkammerij. 2. Fr. D., dep. Maas, arr. en 7 u. ten N. van Bar-le-Duc, 2 u. van Clermont, met potten- en dakpannenbakkerijen, en 1200 inw.

Autre-Eglise (Wbk.) is een D. en gem., arr. 1½ u. van Geldernaken. en 8 u. van Nyvel, met brouwerijen en 700 inw.

Autreppe, (Wbk.) D. en gem., distr. Bergen, 1 u. van Ath; 350 inw. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Ormeignies.

Autreq sur la Montagne, Fr. D., dep. des Vosges, arr. en 5 m. ten N. O. van Epinal, kant. en 1 m. ten Z. Z. O. van Rambervilliers.

Autriche, zie *Oostenrijk.* (Wbk.)

Autricourt, Fr. vlek, dep. Côte D'or, arr. en 4 uur ten N. O. van Chatillon-sur-Seine.

Autrieu, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Bary.

Autrive, (Wbk.) D. en gem., distr. Kortrijk, aan de Schelde.

Autru, geh. in Henegouwen, distr. Doornik gem. Templeuve.

Autruie, Fr. stad, dep. Loiret, arr. en 1½ uur ten N. van Pithiviers. 2. Fr. D., dep. Marne, arr. en 2 m. ten N. van St. Menehould.

Autry, Fr. D., dep. Loiret, arr. en 3 uur ten Z. van Gien; 1250 inw.

Autun, arr., heeft 78,000 inw., 84 gem. en 8 kant., als: Autun, Conches, Epinac, Issy, St. Leger, Lucenay, Mesvres en Mont-Cenis.

Autunois, voorm. landsch. in Fr.; in Bourgogne, aldus genoemd naar de hoofdstad Autun. Zie (Wbk.)

Auvadircovil, Britsch Ind. stad, presid. Madras, prov. Carnatic, 21½ m. ten O. N. O. van Madaral.

Auvaing, zie *Anvaing.* (Wbk.)

Au-Vase, riv. in de Vereen. Staten in Illinois; zij valt in de Mississipi 20 m. boven Ohio, en is 21 m. voor schuiten bevaarbaar.

Auvelois, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen, met 1550 inw.

Auvent, (St.) Fr. vlek, dep. Charente, 4 m. ten Z. O. van Confolens en 2 van Chabannais.

Auvergne-polder, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Rozend., gem. Halsteren.

Auvergné, (Wbk.) is verdeeld in *le Grand Auvergné,* D., 4 uur ten Z. O. van Chateaubriant; 1200 inw., en *le Petit Auvergné,* D. nabij het voorgaande, met 1500 inw.

Auvers, Fr. vlek, dep. Sarthe (Wbk.), eigenlijk *Auvers le Human,* kant. en 2 uur van Sablé, 2000 inw.

Auw, negerij op het Moluksch eil. Saparoea, vermaard wegens de aldaar vervaardigd wordende potten, pannen en ander aard- en vaatwerk; de kerk is tijdens de onlusten in 1817 afgebrand. 2. Zie *Aub.* (Wbk.)

Auwegem, zie *Auweghem.*

Auweghem, staat: W. Vlaanderen, moet zijn: gem. in O. Vlaand., distr. Oudenaerden, met 1450 inw.

Auweghen, geh. in Antwerpen, gem. Mechelen.

Auwerghem, is geen D., maar een geh., zie op *Auderghem.*

Auwez, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Ciney.

Auxelle Haut, Fr. D., dep. van den Boven-Rijn, arr. en 3 m. N. N. W. van Belfort, kant. Giromagny. De naburige bergen bevatten zilver-, koper en loodmijnen. Er zijn 650 inw. (zie Wbk. *Auxy-la-Réunion*).

Auxerre, Fr. arr., bevat 131 gem. met 107000 inw. en 12 kant., als: Auxerre (twee), Chablis, Coulange-la-Vineuse, Coulange-sur-Yonnes, Courson, St. Florentin, Ligny, St. Sauveur, Seignelay, Toucy en Vermanton.

Auxi-le-Chateau, zie *Auchy.*

Aux Têtes, eil. in de St. Laurensriv., in Canada, distr. Quebec, gr. Orleans.

Auxy, Fr. vlek, dep. Loiret, 5 uur van Pithiviers, 1500 inw. en handel in honig, was en saffraan.

Auyla, Afrik. rijk in Neder-Guinee, in Benguela, bij het land Cobola.

Auzat-sur-Allier, ligt in arr. Issoire, en heeft 1880 inw., glasblazerijen en kolenmijnen.

Auzeville, Fr. D., dep. van de Maas, kant. Clemont, met 1580 inw.

Auzia, zie *Afzia*.

Auzon, riv. in Frankr., dep. Vaucluse. Zij ontspringt nabij Flassan, vloeit van het O. naar het W., voorbij Mourmoiron, Mazan, Carpentras, Monteux, en valt in de Sorgues, na eenen loop van 9 m. 2. Fr. stadje. dep. Opper-Loire, arr. en 3 uur ten N. van Brioude. Zij is eene kantonshoofdpl., heeft 1220 inw. en kolenmijnen. 3. Fr. D., dep. van de Gard, arr. en 3¼ m. ten N. O. van Alais, kant. en 1⅜ m. ten Z. Z. O. van St. Ambox. Nabij dit D. is de zoogenaamde Stinkende Fontein, waarvan de zwavelachtigriekende wateren buikzuiverend worden geacht.

Auzouer, Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. en 6 uur ten N. W. van Tours, kant. Chateau-Regnault, met 1700 inw.

Ava, Jap. vorstend. op het eil. Niphon, ten N. is het bepaald door het vorstend. Kadsusa, ten W. door de Golf van Jedo, ten Z. en ten O. door den Oceaan, waarin de Kaap Ava en de Witte Kaap uitsteken. De grond is bergachtig en de valleijen zijn vruchtbaar in rijst en granen. De zeekust is met schelpdieren bezet en de zee hier bijzonder vischrijk. 2. Jap. stad, hoofdpl. van het gelijkn. vorstend., op de Z. kust van het eil. Niphon, 22 m. ten O. Z. O. van Jedo.

Avadsi, zie *Avasi*.

Avain, zie *Avin*.

Avalats, (les) Fr. D., dep. du Tarn, arr. en 2 m. ten O. N. O. van Alby, kant. en 1⅜ ten N. W. van Villefranche, aan den linkeroever der Tarn. Er is eene papierfabrijk. De wijnen van de omstreken zijn zeer geacht.

Avalla, Turksch vlek, zie *Avalas*. (Wbk.)

Avallaputty, Ind. stad, prov. Coimbatoor, distr. Zuid-Coimbatoir of Daraporam.

Avallon, Fr. arr. (Wbk.). heeft 48,000 inw. en 70 gem. in 5 kantons, zijnde Avallon, Guillon, Isle-sur-le-Serein, Quarré-les-Tombes en Vézelay.

Avalos, Sp. vlek, prov. en 5⅜ m. ten W. N. W. van Logrono Burgos).

Avanche, zie *Avenches*. (Wbk.)

Avanilla, Spaan. vlek, prov. en 6¼ m. ten N. N. O. van Murcia.

Avanta, Russ. vlek in Europa, gouv., distr. en 20¼ m. ten N. van Wilna.

Avaren, zie *Avar*. (Wbk.)

Avaricos, Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandsch en 12¼ m. ten Z. Z. W. van Janina en 2¾ m. ten Z. Z. O. van Paramithia, aan den linkeroever van de Zagoura.

Avarin, zie *Navarino*. (Wbk.)

Avasi, of *Avadsi*, Jap. eil. en vorstend. nabij de Z. kust van het eil. Niphon, onder 34. 28. N. B. en 152. 21. O. L. Het heeft 22 m. omtrek en is hoog en bergachtig. De grond is rotsachtig en dor. Men vindt er slechts eenige katoenvelden. De inw. leven meest van de vischvangst. 2. Jap. stad, hoofdpl. van het gelijkn. eil. en vorstendom. 34. 21. N. B. en 152. 27. O. L.

Avatscha is beter bewerkt op *Awatschka*, zie hetzelve.

Ave, (Wbk.) D. in Namen, arr. Dinant, gem. Ave en Auffe. 2. Geh. in Luxemburg, arr. Marche, gem. Marcourt.

Avé, (St.) Fr. D., dep. Morbihan, arr., kant. en 2 u. van Vannes, met 1340 inw.

Ave Chapelle, lees: *Ave Kapelle*, en is een D. en gem. in W. Vlaand., distr. Veurne, met 460 inw.

Ave en Auffe, gem. in Namen, arr. Dinant, met 170 inw.

Avein, of *Atrive*, is hetzelfde als *Avin*, zie dat woord.

Avein, zie *Avesnes*. (Wbk.)

Aveiro, of *Aveyro*, Braz. stad, prov. Para, distr. Tapajonia, aan de Tapajoz, in een schoon, zeer vruchtbaar en gezond oord, de riv. is bevaarbaar, vischrijk en heeft zeer goed water, doch de inw., trage, behoeftige Indianen, trekken weinig voordeel van den grond.

Ave Kapelle, zie *Ave Chapelle*.

Avelas de Caminho, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 7¾ m. ten O. Z. O. van Aveiro; er zijn 280 huizen.

Avelas de Cima, Port. vlek, prov. Beira, comarca en 9 m. ten O. Z. O. van Aveiro; met 250 huizen.

Avelghem, (Wbk.) een D. en gem., distr. Kortrijk.

Avelin, Fr. D., dep. du Nord, arr. en 2¼ m. ten Z. Z. O. van Rijssel, kant. Pont-à-Mary. Er zijn dakpannen- en pottenbakkerijen; 1325 inw.

Avence, riv. in Frankr., dep. Lot-

en Garonne. Zij ontspringt in de Landes, ten Z. O. van Bousses, vloeit eerst naar het N. W, voorbij Durance, gaat in het zand verloren en komt ½ m. beneden Castel-Jaloux weder te voorschijn. Van hier stroomt zij naar het N. door deze stad, voorbij la Bastide, St. Sauveur en Gensac, en valt, niet verre van daar, 1 m. beneden Marmande, met 3 armen in de Garonne, na eenen loop van 8 m. van het Z. naar het N. Hier wordt gedurende de hitte de lucht zeer ongezond, en de W. winden verspreiden deze pestlucht tot aan Marmande.

Avendoren, geh. in Z. Brab., gem. Thienen.

Avendres, (St.) Sardin. vl., afdeel. van kaap Cagliari en nabij de stad Cagliari, waarvan het eene soort van voorstad uitmaakt. Het is 1¼ m. lang.

Avène, Fr. D., dep. de l'Herault, arr. en 4 m. ten W. van Lodeve en 14 m. ten W. N. W. van Montpellier, kant. Lunas. Er zijn minerale bronnen en een badhuis; 1200 inw. 2. D., zie *Avesnes*.

Avench, klein eil. in de Golf van Arabië, aan de Arabische kust; 16. 35. N. B. 59. 25. O. L.

Avenheim, Fr. D., dep. van den Neder-Rijn, arr. en 4 m. ten N. W. van Straatsburg, kant. Truchtersheim. Er is eene minerale bron, waarvan het Alkali houdende water in den zomer koud en in den winter heet is; 200 inw.

Avenhorn en Oostmyzen, Ned. gem., prov. Holland, N. G., met 300 inw.

Avenierbs, Fr. vlek, dep. Ain, aan den linkeroever van den Rijn, arr. en 1½ u. Z. W. van Belley.

Avenne, zie *Arvenne*.

Avensac, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 6 uur van Bordeaux; 1300 inw.

Avenwedde, Pruiss. D., prov. Westphalen, regdst. Minden, kreits en 2¼ m. ten N. O. van Wiedenbruck, en op denzelfden afstand ten Z. Z. W. van Bielefeld, aan de Riebel; 2880 inw.

Averbach, (zie Wbk.) *Auerbach* N. 2, dat hetzelfde is.

Averboden, eigenlijk *Everboden*, is geen D., maar eene voorm. abdij, zie voorts Wbk. op *Everbode*.

Averd (l') kaap op het N. O. van het eil. Bougainville, een der Salomons-eilanden, op 5. 31. 30. Z. B. 172. 32. L.

Avereest, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Salland, gem. Nieuw-Leuren en Averreest.

Avergale, prov. in Abyssinië, land Tigre, zeer smal en 12 m. van het Z. naar het N. lang, aan den Oost. oever van de Tocazze, die hier de Arequa Warie en andere riv. ontvangt. Het land is zeer heet, Salt vond op den middag de hitte onverdraaglijk; nimmer daalde de Thermometer beneden de 80. en op den middagstond dezelve in de schaduw op 88. en aan de Tocazze op 95. Een gedeelte is bergachtig en heeft voortreffelijke weiden; van Leraroua af echter verandert het land en ziet men niet dan dorre zandige streken, hier en daar met doornen en Acasia's bezet. Men vindt er ook velden met mitschellas bezaaid, waarvan het stroo 12 voeten hoog wordt. Als men de Tocazze nadert, wordt het land weder bergachtig, digt, met doornachtig struikgewas begroeid; men vindt er kappers, jeneverbessen, tamerinden en andere gewassen. In de riv. vindt men vele hippopotamen en de oevers zijn rotsachtig. Het land brengt veel katoen voort en is rijk aan gevogelte en gazellen in de meeste oorden, terwijl in de meeste grasrijke oorden schoone kudde grazen. De Agaus bouwen hunne hutten van steen, zonder leem, de beste gelijken naar Egyptische tempels. De voorn. steden zijn: Agora, Werketarvé, Seraroua, Gustamlo, Missouda, Adellet en Goroura.

Averghem, zie *Anderghem*.

Averhill, vlek in de N. Amer. rep., staat Vermont, gr. Essex, bij de bron der Pine.

Averloo, lees: Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Salland, gem. Diepenheim.

Avermaat, geh. in Oostvlaand., distr. Dendermonde, gem. Zele.

Avernakö, Deen. eil. in de Oostzee, bij de Z. kust van Finland, onder 55. 4. N. B. en 27. 58. O. L. Het maakt een gedeelte van het ambt Svendborg, stift Funen en tevens een graafschap uit.

Avernas-le-Bauduis, moet zijn: *Avernas-le-Beauduin*, D. en gem. in Luik, distr. en 1 uur van Waremme; 250 inw.

Averneele, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Ternath.

Avernoe, is hetzelfde als *Avenakoe*.

Averne, eil. aan de W. kust van Noorwegen, onder 63. N. B. en 25. 10. O. L.

Averrah, Deen. eil. op de kust van Funen.

Aver-Reest, zie *Overeest* (Wbk.), moet zijn: zie *Avereest.*

Averse, zie *Aversa.* (Wbk).

Avertin, (St.) Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. en 1 uur ten Z. O. van Tours, aan de Cher, met hardsteengroeven; 1200 inw.

Averton, Fr. vlek, dep. Mayenne, 7 uur van Mayenne, met papierfabrijken.

Avery, N. Amer. stad, in den staat Ohio, hoofdpl. van het gr. Huron.

Averysgore, N. Amer. gem. in den staat Vermont.

Aves, of *Vogel-eiland*, een eil. op de Oostkust van Terreneuve. 49. 59. N. B. 35. 3. W. L.

Aversburg, komt overeen met *Auersberg*, Wbk. N. 4.

Aveschoot, geh. in Oostvlaand., distr. Ecloo, gem. Lembeke.

Avesnes, (Wbk.) arr., heeft 167 gem. met 116,000 inw., in 10 kant., als: Avernois (twee), Bavai, Barlaimont, Landrecies, Maubeuge, Le Quesnoi (twee), Solre-le-Château, Trélon.

Avesnes-les-Aubert, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. en 2 uur van Kamerijk; 2050 inw.

Avessac, Fr. D., dep. Neder-Loire, arr. en 6 u. ten N. van Savenoy; 2350 inw.

Avest, Ned. geh., prov. Gelderland, H. S. A. Borculo, S. A. Eibergen.

Avesta, zie *Avestad* (Wbk.), al het te Falu gewonnen koper wordt hier gezuiverd en ook gedeeltelijk gemunt. Het heeft zich van de brand van 1803 weder hersteld, en er is nu ook een lakenfabrijk.

Avetrana, Nap. vlek, prov. Terra d'Otrante, distr. en 10½ m. O. Z. O. van Tarente, kant. Manduria, 3½ m. Z. Z. O. van

Avetro, zie *Aveiro.*

Avezaath, (Wbk.) wordt verdeeld in *Kapel-* en *Kerk-Aueraath*, zijnde 2. D., distr. Neder-Betuwe, gem. Zoelen, aan de Linge, het eerste met 360, het andere met 300 inw.

Argorskoi, Russ. buurt en ijzersmelterij in Europa, gouv. Penza, distr. en 7½ m. ten Z. O. van Krasnoslobodsk, aan de Avyver, die in het distr. Inzar ontspringt en in de Savine valt, na eenen loop van omtrent 8 m. van het Z. naar het N. Het levert 29,244 pond ruw ijzer en 10,678 pond staven op.

Avicourt, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Amberloup.

Avignon, Fr. arr. (Wbk.), bevat 21 gem. met 65,000 inw. en 5 Cant. als: Avignon (twee), Bedarrides, Cavaillon en l'Isle.

Avignon, (Comtat d') zie *Comtat.*

Avila, Spaan. bergketen, die zich in de prov. Avila van het W. naar het O. en vervolgens van het Z. naar het N. uitstrekt. Het is eene verlenging van de Sierra de Guadarama. De voorm. riv., die er ontspringen, zijn: de Adaja en de Alberche. 2. Nieuwe Spaan. prov., zamengesteld uit het grootste gedeelte der oude prov. Avila en een gedeelte der oude prov. Salamanca en Segovia. Zij is ten N. bepaald door de prov. Valladolid, ten O. door die van Segovia en Madrid, ten Z. door die van Toledo, ten Z. W. door die van Caceres, en ten W. door die van Salamanca, waarvan zij door de Sierra d'Avila afgescheiden wordt. Zij draagt haren naam naar de hoofdstad. Het land is ongemeen hoog en de valleijen zeer vruchtbaar. De voorn. riv., die er ontspringen, zijn, de Alberche, de Tietor, de Adaja, de Zapardiel en de Tormes, maar geene daarvan is bevaarbaar. De landbouw wordt verwaarloosd, niettemin levert de prov. granen genoeg op voor de consumptie. Men teelt er wijders vlas, piment, olijven, moerbeziën en druiven, waarvan een middelmatige wijn gemaakt wordt; de kastanje- en de notenboom vindt men overal Timmerhout is er schaars. Men teelt er zijdewormen. Er zijn ijzer- en steenkoolmijnen. Ook heeft men zilvererts gevonden. Er worden fraaije lakens, papier, linnens en aardewerk vervaardigd. Ook zijn er looijerijen en ijzersmelterijen. De bevolking bedraagt 113,135 zielen. 3. Stad in Nieuw-Grenada (Columbia), prov. en 17 m. ten O. van Quito, aan de Sano, in eene gematigde gezonde luchtstreek; 300 inw.

Avin en Avinnes, is hetzelfde D. en gem., distr. Warremme; 460 inw.

Avins, is eene gem. in Luik, distr. Warinoe, met 460 inw.

Avins, (les) (Wbk.) is D. en gem. in Luik, distr. Hopi, met 267 inw.

Avire, zijn twee vl. in Maine en Loire, en 6 u. van Angers, het ande-

re 2 u. van Bar-sur-Seine.

Avibilia, kaap in het rijk Anam, in Ind., aan gene zijde van de Ganges.

Avis, riv. in Portugal, prov. Alentejo.

Avise, of *Hawisa*, Perz. stad in Khosistan, 24 m. ten N. van Bassora en 30 m. ten Z. W. van Chuchter, aan den linkeroever van de Kirkhah. Zij heeft 2000 huizen. Bij deze stad begint het kanaal Meserkhan, dat naar Chuchter gaat.

Avister, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Esneux.

Avlone, of *Valone*, (zie Wbk. *Awlon*) Turk. sandsch. in Europa, in Romanië, tusschen 39. 48. en 41. 2. N. B. en tusschen 36. 55. en 39. O. L. Het is ten N. bepaald door de sandsch. Ilbassan en Scutari, ten O. door die van Ochrida en Bitolia, ten Z. door dat van Janina, ten Z. W. door dat van Delvino en ten W. door de Ionische zee. Het is 55 m. lang, 15 m. breed en heeft eene oppervlakte van 450 vk. m. Het land is bergachtig, het wordt bespoeld door de Bodina of Vedis en de Chervestra, doch heeft niet veel water, maar schoone bosschen met eiken en dennen, olijven, katoen, wijn, die den Franschen nabij komt, zeer goeden tabak en overvloed van koorn, veel wild, zelfs wilde zwijnen, rundvee, schapenteelt en veel visch. Schoon men zich niet op de bijenteelt toelegt, hebben de inw. uit de bosschen zoo veel honig en was, dat zij die uitvoeren. Er is geen gebrek aan moerbezieboomen, doch men gebruikt ze niet voor zijdewormen, maar er wordt zout gewonnen en pik gemaakt; de handel is er van veel belang; het sandsch. telt 250,000 inw., waarvan voorheen ⅔ Arnauten en Grieken, die Christenen, en de andere Mohamedanen, Arnauten en Turken waren. Onder de bergbewoners zijn eenige onafhankelijken, die als herders en oorlogslieden leven, alle gevaren tarten en op de schepen passen, om het volk als slaven te vervoeren. 2. Turk. stad, hoofdpl. van het voorm. sandsch., aan eene golf van de Ionische zee, naar haar genoemd, 19½ m. ten Z. W. van Berat en 32 m. ten W. N. W. van Janina. 40. 28. N. B. en 37. 5. O. L. Zij wordt door eene citadel verdedigd. 6000 inw., Mohamedanen, Grieken en Joden. Deze laatsten zijn van Ancona herwaarts gekomen, vanwaar zij onder het Pausdom van Paulus IV verbannen werden; er is een gr. bisschop, fabrijken van wollen stoffen en vooral van geweren. De moerassige omtrek maakt de lucht hier zoo ongezond, dat de meeste inw. bij het aanvangen der zomerhitte de stad verlaten. De Golf vormt hier eene haven, die voor alle winden veilig is, terwijl hier vele bronnen zijn, om de schepen van versch water te voorzien.

Avnig, Turk. fort in Azië, pachal. Kars, in het land Pasin, ten N. van den Aras en ten O. van Medjengerd. Men houdt dit fort, hetwelk door Timur en zijne opvolgers dikwijls belegerd en ingenomen werd, voor het oude *Castrum Abnicum*.

Avo, Jap. stad op het eil. Xicoco, vorstend. Fidsen, 18 m. ten N. N. W. van Nangasacki. 2. Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 3½ m. O. Z. O. van Arganil; het heeft een kasteel op eene rots en 141 huizen.

Avoch, Schot. parochie, gr. Ross, 3½ m. ten O. van Dingwald, met eene haven; 1820 inw.

Avoidbaai, bij de Franschen *Rochon*, baai in dat gedeelte van N. Holland, dat thans Flindersland wordt genoemd, ten Z. W. van de Golf van Spencer.

Avon, twee eil. der Louisade, door Kap. Sommer in 1823 ontdekt. Zij waren met een lang rif omringd, zoodat hij dezelve niet kon naderen, doch heeft de ligging niet bepaald. 2. N. Amerik. stad, in den staat New-York, gr. Ontario, aan den regteroever van de Genessee en aan den weg naar het fort Niagara, waarvan zij 24. Z. O. verwijderd is. Vóór 1808 heette zij Hartford; 1880 inw. 3. Nog twee Engelsche riv., een in Leicester, bij Warick, en een in Gloucester, bij Bath.

Avondow, zie *Forth*. (Wbk.)

Avongo, stroom in Afrika, de grenslinie uitmakende tusschen Opper- en Neder-Guinee. Hij komt uit een meer of moeras, dat omtrent 10 u. van de kust ligt en valt omstreeks kaap Lopez met verscheidene armen in zee. Langs zijne oevers wonen de volken van Galloa, Agumbo, Seeke, Eningo, Isseyra, Okandy en anderen.

Avoritchiani, Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandsch. Alone, 11

m. ten N. N. W. van Janina.

Avoyelles, N. Amer. parochie, in den staat Louiziana, met eene oppervlakte van 90 v. k. m. aan den regter-oever van de Roode Riv. De hoofdpl. van deze parochi draagt denzelfden naam en ligt 50 m. N. W. van Nieuw-Orleans; 2245 inw.

Avracza, zie *Avratza*.

Avranches, (Wbk.) arr., heeft 127 gem. in 9 kant., als Avranches, Brecey, Ducey, Grandville, St. James, la Haije-Pemel, Pontorsonza, Sartilly en Villedieu.

Avratza, of *Avracza*, Turk. vlek, in Europa, gouv. van den Kapudan-Pacha, sandsch. en 10½ m. N. O. van Gallipoli, aan de zee van Marmora.

Avre, kleine riv. in Frankrijk. Zij ontspringt in het dep. de l'Oise, 2 m. ten Z. van Roije, en valt in de Somme, ¾ m. boven Amiens, na eenen loop van 12 m. van het Z. O. naar het N. W. Zij ontvangt links de Dou, die haar voornaamste arm is. 2. Fr. riv., die in het dep. Oise ontspringt en bij Montreuil in de Eure valt.

Avresmenil, Fr. D., dep. Neder-Seine, arr. Dieppe; 1350 inw.

Avret Hissar, kleine Turk. stad in Europa, in Romanië, 6 m. N. N. W. van Salonica. Bij deze stad is een kasteel, hetwelk aan zekere Marcilia, de vrouw van eenen Christen, toebehoorde, en in het jaar 775 (van de Hedjira) door Ornasbeg, na een beleg van verscheidene maanden, vermeesterd werd. Vandaar de naam van *Avret Hissar* (kasteel der Vrouw).

Avril, Zwits. hooge berg in het Waadland, die met eeuwigdurende sneeuw en ijs bedekt is, tegenover Val de Bugnes.

Avrille, Fr. stadje, dep. Maine et Loire, 1 u. ten N. O. van Angres.

Avrillé, Fr. D., dep. Vendée, arr. en 7 u. ten O. van Sables-d'Olonne.

Avrilly, Fr. vlek, dep. Eure, 2 u. ten Z. van Evreux.

Avrye of *Avrys*, geh. in O. Vlaand., distr. Ecloo, deels tot de gem. Ertvelde en deels tot de gem. Cluise behoorende.

Avziano Petrowskoi, groote ijzersmelterijen en grofsmederijen in Rusland, in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 21 m. ten O. van Sterlitzmak, aan de Avzian, eenen arm van de Belaia.

Aw, heerlijkh. in Neder-Beijeren, 37½ u. ten W. van Landshut.

Awa, een fort in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. en 13 m. ten N. O. van Agrah.

Awadsi, Jap. prov, eil. Niphon, vorstend. Mino. 2. Zie *Awasi*.

Awagne, (Wbk.) ligt arr. Dinant, gem. Lisogne.

Awan, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Aywalle.

Awans, D. en gem., distr. Luik, met 627 inw.

Awari, zie *Averri*. (Wbk. en Suppl.)

Awatska, zie *Avatska*. (Wbk.)

Awatschinskische golf, zie *Awatschka baai*. (Wbk.)

Aweerre, is hetzelve als *Awerri*, en moet dus niet op *Wari*, hetzelfde als *Warih*, gezocht worden.

Aweissar, zie *Fallon*.

Aweissaw, zie *Moussa*.

Awel, kleine stad in Ind., in de staten van Guikwar, prov. Cutch. Zij ligt in het gebergte, 15½ m. ten O. van Bhoudj.

Aweloch, een der fraaiste meren van Schotland, gr. Argyle, ten W. van Inverary. Het is 7¾ m. lang en 2½ m. breed.

Awenne, (Wbk.) D. en gem., kw. Neufchâteau; 600 inw.

Awerri, zie (Wbk.) waar reg. 4 staat: *Formoso*, lees: *Formosa*. De inw., worden voor beschaafder gehouden dan die van Benin. Zij offeren geene menschen op, zijn zeer zwart, zonder een getatoueerd volksteeken, en gelijken uit- en inwendig veel naar de Fantés. Men vindt nog sporen, dat de R. C. Godsdienst hier voorheen is verspreid. Het land heeft handel en de Koning is de voorn. koopman. De grootste uitvoer bestaat in slaven naar Allakoo. 2. De hoofdst. ook *Awari* en *Waxi*, op een eil. in de Forçados, 6 m. van den mond. Zij bestaat uit twee tamelijk van elkander verwijderde steden, heeft ½ m. in den omtrek. De huizen hebben leemen muren en de daken zijn met palmbladen bedekt. Het getal der inw. beloopt 5000, die veel aardewerk vervaardigen en met Bonny en Calabaar handel drijven.

Awi, Chin. plaats in Ladak, of Klein-Tibet, land Kaschkur, aan de Kama en den grooten weg van Afghanistan naar Yarkend.

Awie, stad op het O. I. eil. Java, landsch. Patsche.

Awin, zie *Aowin*. (Wbk.)

Awirs, zie *Hoog-* en *Laag-Awirs*.

AWISSIE, rijk aan de kust van Guinee, ten N. van Kosie en ten N. van Hio.

AWLACH, zie *Lochan*, verkeerd op gegeven, vermoedelijk voor *Loch Awe*, zie dat art. hieronder.

AWLIT, plaats in de Sahra, in Tuat, 18 dagreizen van Timbuctu.

AWOIRS, zie *Hoog-* en *Laag-Awirs*

AWONA, zie *Agwona*.

AWRASCHA, Turk. stad, sandsch. Gallipoli, aan de zee van Marmora, met 1 kasteel.

AWUMI, Jap. prov., vorstend. Mikawa, eil. Niphon.

AX, zie *Aa* N°. 2. (Wbk.)

AXACAL-BARBY, of *Ak-Sakal-Barby*, een meer in onafhankelijk Tartarijë, omtrent 40 m. ten N. van het meer Aral. Het heeft 37 m. in den omtrek, zout water en ongemeen veel visch.

AXARAAL, riv. op het eil. IJsland, van de bergen naar de kust loopende.

AXBERG, Zweed. kerspel Oerebrolän, met de groote vitriool en zwavelfabr. Dylta, die eene eigene kerk heeft.

AXE, zie *Ax* N°. 2. (Wbk.)

AXEL, zie Wbk., heeft eene haven in het Hellegat, aan den polder Beoostenblij, eene markt, brouwerij, zoutsiederij, olieslagerij, 2 borstelmakerijen, 2 meestoven, een korenmolen, eene grutterij, enz. Axel heeft in schier alle vroegere oorlogen veel te lijden gehad en is in de laatste tijden bij de aanvallen der opstandelingen nog al bekend geworden. De beroemde PIETER PAULUS is hier geboren.

AXEL (HET LAND VAN) is de naam, die men thans ook dikwerf aan het 5e. district van Zeeland geeft, zie *Hulst*, distr.

AXELER AMBACHT, eertijds een der vier ambachten van Staatsvlaand., waarin eertijds 7 dorpen gevonden werden, thans bestaan er nog maar twee, Zaamslag en Zuiddorpe.

AXELWALLE, geh. in Oostvlaand., distr. Oudenaerde, deels tot de gem. Heurne, deels tot de gem. Sijngem behoorende.

AXHE, (GRAND-) D. en gem. in Luik, distr. Waremme, gem. Waremme. 2. Geh. aldaar, distr. Luik, gem. Oupeye.

AXIOPOLI, zie *Rassavat*, lees: zie *Rassowa*.

AXIUS, zie *Aasi*. (Wbk.)

AXTORN, Zweed. hof, Halmstadlän, harr. Fauras, alwaar in 1565 de zoogenaamde Falkenburgsche slag plaats had.

AXWIJK, Nederl. geh., prov. Holl. noorderged., kw. Hoorn, gem. Middelie en Axwijk.

AY, of *Palo-Ay*, lees: *Pulo-Ay*.

AYA, berg in Spanje, in de prov. St. Sebastiaan (Guipuscoa), aan de grenzen der prov. Pampeluna, 2½ m. ten Z. van Irun; hij behoort tot de keten van het Oyarzumgebergte. De toppen hebben eene zonderlinge piramidale gedaante, weshalve zij den zeelieden tot een goed merk dienen.

AYA, riv. in Spanje, zie *Aguda*.

AYACUCHO, dep. der Zuid. Amer. rep. Peru, ter gedachtenis van den slag, die in de vlakte v. d. n. voorviel en de onafhankelijkheid van Peru besliste, dus genoemd, bestaat uit de voorm. Intendantsch. Huamanga en Huancavelica, ligt tusschen 12. en 15. Z. B. en beslaat eene ovale ruimte aan de Oostzijde der Westel. Cordillera's, de grootste lengte is langs de kust 60 m., de breedte 34 à 36 m. Het grenst ten N. aan het dep. Janin, ten W. aan de dep. Lima en Arequipa, ten Z. O. aan het dep. Cuzco, ten O. en N. O. aan het land der Indianen en beslaat ongeveer 1568 v. m., waarop 212,656 inw. Het dep. is in 10 prov., Taijacaja, Huanta, Huancavelica, Huamanga, Anco, Castrovireyna, Cangalla, Andahuaclas, Lucanas en Parinnacochas verdeeld. De hoofdstad is Huamanga. 2. Stad in dat dep., bekend door den slag van 9 Dec. 1824, tusschen de Spanjaarden en Peruänen.

AYADES, eene stam van zwervende Arabieren in de prov. Qelioub, in Egypte, met 2150 weerbare mannen, waaronder 150 ruiters.

AYAGOUS, riv. in Chineesch Tartarije. Zij ontspringt in het Briséésgebergte, hetwelk met het Balta-goragebergte zamenhangt, en valt in het meer Balkach, na eenen loop van 85 m. naar het Z. W.

AYAH, (JACONIA) Turk. stad in Azië, 2 m. van Estanoi. Zij is met tuinen en wijngaarden, en in de omstreek wordt rijst gebouwd, hetwelk in Klein-Azië iets zeldzaams is.

AYAN, zie *Ajan*. (Wbk.)

AYAR NOOR, een meer in Chin. Tartarijë, het is 2 m. lang van het O. naar het W., en 7 m. breed van het

N. naar het Z., en ligt 60 m. ten O. van het meer Alakoul. Een aantal riv. loopen er in uit, onder anderen de Lokroon, de Khoetoebi en de Mauar.

Ayat, (Wbk.) geboortepl. van den Generaal Dessaix.

Aydy, een Arab. herdersvolk in de prov. Charquek, in Egypte.

Aye N°. 1, ligt niet in Luik, maar is D. en gem. in Luxemb., kw. en 1 u. van Marche; 513 inw.

Ayeneux, (Wbk.) D. en gem. in Luik, distr. Luik, met 757 inw.

Ayeyneh, Arab. D. in het land Nedjed, prov. El-Ared, 5 m. ten W. van Derreijeh. De omstreek brengt zeer goede druiven, perzikken en dadelen voort. Het is de geboorteplaats van Mohammad-Ibn-Abdul-Wahab, den grondlegger van de hervorming der Wahabieten.

Ayfika, zie *Aybila.* Wbk.)

Aygem, of *Ayghem* (Wbk), gem. in Oostvl., distr. en 2 u. van Aalst, met 1660 inw.

Aychem, (Op-) zie *Op-Aighem.*

Ayigar, kl. Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Dinagepoor, met 200 huizen.

Ayl, Pruiss. D., regdst. Trier, kreits Saarbruck.

Aylesham, N°. 1 en 2 zijn dezelfde plaats.

Aylua, of *Ailva*, Ned. kasteel, prov. Friesland, grietenij Oost-Dongeradeel. 2. Of *Aylva*, Ned. kasteel, prov. Friesland, grietenij Ferwerderadeel.

Aymores, zie *Botocudos.*

Aymores, of *Orgaos*, bergketen in Brazilië, van de prov. Bahia loopt zij parallel met de kust tot in de prov. Espirito-Santo, van het N. naar het Z., de geheele comarca Porto-Seguro door. De berg, Pasioal is de hoogste bergtop; en wordt van verre uit zee onderscheiden.

Ayneffe, zie *Aineffe.*

Ayora, bergketen in Spanje, een der takken van de Sierra Morena, in de prov. Jativa (Valencia). Zij strekt zich uit van het O. naar het W. en vormt door het Serrella-gebergte de kaap St. Martin. 2. Spaan. vlek, prov. en 11¾ m. W. N. W. van Jativa (Valencia); 2850 inw. 3. Zie *Ayova.* (Wbk.)

Ayos, is op *Eyers* omstandiger behandeld.

Ayotitan, Mexik. vlek, intend. en 46 m. ten Z. Z. W. van Guadalaxara, 13 m. van den grooten Oceaan, tusschen twee diepe ravijnen. De luchtstreek is er zeer heet. De bevolk. bestaat uit 76 huisgezinnen.

Ayou-Gheul, of *Eberdy*, een meer in Aziat. Turkije, in Caramanië, sandsch. Ak-Cheher, 24 m. ten N. W. van Conieh en van het meer Dengizdjik. De Tohaniour-Tchai en andere riv. ontlasten zich in dit zeer vischrijke meer, hetwelk 4 m. lang en 2 m. breed is.

Ayr, Schot. riv. Zij ontspringt ten O. N. O. van Muirkirk, aan de W. grenslinie van het gr. van dien naam, en valt in de Iersche zee bij Ayr, waar zij eene fraaijer haven vormt.

Aypour, zie *Ayrpoor.* (Wbk.)

Ayrao, Braz. D. in Port. Guyana, 26 m. ten Z. O. van Carvoeiro en 4½ m. ten Z. O. van Moura, aan den regteroever der Rio-Negro.

Ayraputty, Ind. stad, prov. Coimbatoor, Zuid-Coimbatoor.

Ayricos, Indiaansche stam in Z. Amer., ten N. van de Rio-Meta, nabij Guachiria, in Nieuw-Grenada, prov. Los Leanos.

Ayrstown, N. Amer. stad in den staat New-Iersey, gr. en 3¾ m. ten Z. O. van Burlington.

Aysa, Spaan. vlek, prov. Huesca (Arragon), 5 m. ten N. van Jaca, in eene vallei, waaraan het zijnen naam geeft.

Aysma, 2. Ned. kast., prov. Friesland, het eene griet. Dantumadeel, het andere griet. Menaldumadeel, onder Beetgum.

Aytan, vl. in het land der Mantchous, aan eene kleine riv., die 22 m. ten Z. van Ningouta in de Pourbaton valt. Het bestaat slechts uit een honderdtal hutten, die met eene heining palissaden omringd zijn.

Aytona, Spaan. vlek, prov. en 4½ m. ten Z. W. van Lerida (Catalonië), aan de Segra.

Ayuela, Spaan. vlek, prov. Palencia (Toro), 7½ m. ten N. N. O. van Carrion.

Ayuelas, Spaan. vlek, prov. en 8½ ten Z. W van Vitoria Burgos en 2½ m. N. O. van Poncarbo.

Ayumbo, eene volksstam in het N. gedeelte van het land Settee en Neder-Guinee.

Aywailles, riv. in de prov. Luik.

Zij ontstaat uit de vereeniging van de Amblevc en Lienne en valt in de Ourte, tegenover Coinblain, na eenen loop van 5 m. van het O. naar het W., waarvan 2 m. bevaarbaar zijn. 2. (Wbk.) Eigenlijk *Aywaille*, D. en gem. in de prov. distr. en 4½ m. ten Z. Z. O. van Luik, met 1360 inw. Er zijn ijzersmelterijen en grofsmederijen.

Aywières, (Wbk.) geen D., maar een voormalig nonnenklooster, in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Couture-St.-Germain.

Ayzac, Fr. D., dep. Ardèche, arr. en 6 u. ten W. van Privas, met minerale bronnen.

Azak, zie *Azof.* (Wbk.)

Azaña, Spaan. vlek, prov. en 6 m. ten N. N. O. van Toledo.

Azanon, Spaan. vlek, zie *Hazanon.*

Azans (of beter Assans), kleine volksstam in Aziat. Rusland; in het Z. gedeelte van het Gouv. Tomsk.

Azanuy, Sp. vlek, prov. Huesca (Aragon), 3½ m. ten Z. O. van Barbastro.

Azara, Sard. D., afdeel. van kaap Cagliari, 8½ m. ten O. van Oristano, 1400 inw.

Azarcalla, zie *Azialcollar.*

Azat, zie *Axat.* (Wbk.)

Azat-le-Ris, Fr. D., de la Haute Vienne, arr. en 5 m. ten N. van Bellac, kant. en 2¾ m. ten N. van Dorat, met een aanzienl. glasblazerij en 450 inw.

Azay, (Wbk.) eigenlijk *Azay-Brulé*, kant. St. Maixent; 1500 inw.

Azay le Rideau, zie *Azay.*

Azbuhl, Deen. kersp., hertogd Sleeswijk, ambt Tonderen, aan het Nubiler-Noor der Oostzee.

Azebedo, Spaan. vlek, prov. en 13 m. N. O. van Leon, aan den linkeroever en niet verre van den oorsprong der Esla.

Azebron, Spaan. vlek, prov. Cuença (Toledo), 7½ m. ten Z. W. van Huete.

Azcoytia, zie *Azcoytia* (Wbk.)

Azeglio, Sard. D., prov. en 2¼ m. ten O. Z. O. van Ivrea.

Azeilao, dezelfde plaats met *Azeitao.*

Azelo, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Twente, gem. Delden.

Azem, zie *Ardra.* (Wbk.)

Azerables, Fr. D., dep. Creuse, arr. Guéret, 2 u. ten N. van la Souterraine; 1630 inw.

Azere, Port. vlek, prov. Beira, comarca Arganil, 6 m. Z. ten Z. O. van Viseu.

Azergue (Bahr el) is op *Bahr el Azrac* nog eens behandeld.

Azerques, Fr. riv., die bij Trevoux in de Saone valt.

Azestao, Port. vlek, zie *Azeilao* en *Azeitao.* (Wbk.)

Azevedo, aanzienl. riv. in Brazilië, prov. Matto Grosso. Zij valt onder 8. 12. Z. B. en 39. 25. W. L. in de Tapajos, na eenen loop van 85 m. van het Z. O. naar het N. W.

Azewijn, (Groot- en Klein-) 2. Ned. geh., prov. Gelderland, distr. Doesburg, gem. Berg.

Aziatische Dardanellen, zie *Dardanellen.* (Wbk.)

Azië, eerst sedert de laatste eeuw in zijne grenzen meer naauwkeurig bekend, is echter nog ver af van geheel voor ons outdekt te wezen. Er is, zegt Ritter, in zijn uitmuntend werk over dit werelddeel, altijd nog veel meer, dat wij niet weten dan hetgene wij weten, ten zij men namen voor weten wil houden, en stellen, dat namen en getallen denkbeelden en aanschouwing te weeg brengen. Slechts in zoo verre in Azië de ontwikkeling van menschen en volken eene hoogere trap verkregen heeft, slechts in zoo verre is onze kennis van dit werelddeel vermeerderd. Leggen wij toch het vooroordeel af, dat wij van een gedeelte der aarde genoeg weten, als daarvan de welgeteekende en met namen opgevulde kaart voor ons ligt. Dit is slechts de eerste stap, die wij noodzakelijk doen moeten. Ondertusschen hebben sedert de uitgave van ons Wbk. onderscheidene reizigers veel tot de vermeerdering van onze kennis van dit werelddeel toegebragt, als daar zijn: Berggren en later Guy naar den Libanon, Negri en Eversmanns, en nu Burnes en Gerard in Bucharijë en Tartarijë, Schulz in Perzië, Kennedy in Arabië, Timkowsky, Fuss, Bunge en Amherst naar China, waarvan de eerste door Klaproth zoo belangrijk is geworden. Cochrane naar Kamschatka, Fraser en Conolle (de laatste door Rusland en Perzië) naar Indië, en vooral de belangrijke gezantschapsreize van Crawford naar Cochin-China en zijne reizen in Indië, gelijk ook de zendelingsreize van Hebers, van Bennet in de

Philippijnsche eilanden, de reizen van HEIDESTAMM in Tauris, EICHWALD, FONTANIERS en DUBOIS in den Kaukasus. PARROT naar den Ararat, VIDAL en VAN PROKISCH in Klein-Azië, HANSTEEN en ERMANN, LESSING en FEDOROW in Siberië, LEDEBUHR in het Altai- en ENGELHARD in het Aralisch-gebergte, en vooral HUMBOLDT naar beide, PACHHISSOW op Nova-Zembla en anderen, waarbij wij ook met genoegen de berigten van onze landgenooten SIEBOLD, OVERMEER-FISCHER, DOEF en MEYLAN over Japan, BLUME, VAN HOOGENDORP, OLIVIER Jz., ROORDA VAN EYSINGA NAHUIS en anderen over Indië mogen voegen, en die ons bij de bijzondere artikelen meer te stade zullen komen. In het algemeen thans het navolgende:

RITTER heeft eene geleerde en uitgebreide beschrijving der bergen van Azië in het genoemde werk medegedeeld, welke echter voor ons bestek te groot is. Om evenwel een meer algemeen overzigt der bergen te geven, nemen wij de verdeeling van BALBI over, die dezelve in 5 groote bergmassa's (systhèmes) verdeeld, als:

I. DE OOSTELIJKE of ALTAI-HIMALAYA-MASSA, waartoe hij brengt:

a. *De groep van den Altai*, hiertoe behooren: 1. de kleine Altai (met de Jipktu en Italiskoi), 2. de groote Altai (met de Tagtan), 3. de Aldan (met de Alak-Juna), en 4. de Keten van Kamschatka (met de vulkanen Awatscha en Kliatschewskoi).

b. *De groep der Thian-Schan* of *Hemelgebergte*, hiertoe behooren: de Bogdo-Oola, Pechta, Aiferah, Mustagh, Bolor of Belurtagh, Salomonstroon (Thakt-i-Suleiman) en de vulkaan Peschan.

c. *De groep der Kuenlun*, met de Kuenlun in Tibet en de Yunling in China.

d. *De groep van de Himalaya*, waartoe behooren: 1. het Himalayagebergte met de Tschamulari, Dhawala-giri of Witte Berg en de Djawagiri of Snelberg; 2. de Hindukuh met den Pischauer; 3. de Oostketen met den Blaauwberg; 4. de Westketen met de Suffaidkoh.

e. *De Japansche groep*, waartoe: 1. de Formosa-keten, met den hoogsten top op Formosa; 2. de Japansche keten met den hoogsten berg op Ximo de Fusi-no-Yama en Sira-Yama, beide vulkanen op Niphon, de hoogste top op Xikoko en de piek van Jesso.

II. DE WESTELIJKE of TAURO-KAUKASISCHE MASSA.

a. *De groep van den Taurus*, met den Sogut-tagh, de Taktalu en Stavros (Olympus op Cypren).

b. *De groep van den Antitaurus* met de Ardjis, Kuradja, Kerschischtagh (Olympus bij Brussa), de Ida, de Kerki op Samos, de Eliasberg (Olympus op Lesbos).

c. *Groep van den Libanon*, met den Libanon, den Anti-Libanon, de Karmel, Tabor, Sinaï en Katharinenberg.

d. *Groep van den Ararat-Damawend*, met den grooten Ararat in Armenië en den Damawend, een vulkaan in Perzië.

e. *Groep van Erserum*, met den Koptagh.

f. *De Kaukasische groep*, met den Elbrus, den Mquinwarin of Kasbek, de Schat-Albrus en den Tschatur-tagh in de Krim.

III. DE ARABISCHE MASSA, verdeeld in

a. *De Zeeketen*, met den piek Schahak.

b. *De Middelketen*, met den El-Ared.

c. *De Noordketen*, of El-Schammar.

IV. DE INDISCHE MASSA, of HET GHATISCH GEBERGTE, verdeeld in:

a. *De Westelijke Ghaats*, met de hooge toppen ten Z. van den Tapti, de Abuketen, de Subramani op Malabaar en de Taddiandamalla op Malabaar.

b. *De Nilgerri-bergen*, met de Murschurti-Bet en de Uta-Kamund.

c. *De Oostelijke Ghaats*, met de hooge bergen ten W. van Nellore.

d. *De Vindhia-bergen*, met de Scheisgur-piek en de Ambavara-piek.

e. *De Ceylons-groep*, met den Adamspiek en de Mana-Kuli-Kandi.

V. DE URALSCHE MASSA, verdeeld in

a. *De Werchotursche Ural*, met de Kwar-Kusch.

b. *De Baschkirische Ural*, met den Irmel en de groote Taganai.

c. *De groep van Nova-Zembla*, met den berg Glazowsky.

VI. DE MALEISCHE MASSA, verdeeld in:

1. *De groep van Sumatra*.

a. *De bergen op Sumatra*, waar-

toe: de Gunong-Kosumbra, de Gunong-Pasaman, of berg Ophir, de Talang, de Singkalang en de vulkanen Berapi en Gunong-Demba behooren.

b. *De keten van Java*, met de Gudu, Patuha, Salak, berg Malabaar, Tombak-Rujong, Gunong-Guntur, de Tilu, Sumbong, Telaga-Podas en Megamendon.

c. *De keten van Sambawa-Timor*, met de hoogste punten op Lombok en Timor.

II. *De groep Luçon-Borneo*.

a. *De keten van Borneo*, met de kristalbergen.

b. *De keten der Philippijnen*, met de vulkanen op Luçon, Mayon of Albay, Taal en Araijet, en de bergen Mahaye, Kurak, Kavaijan en op Mindanao.

III. *De groep Celebes-Molukken*, waartoe.

a. De *Celebesketen*, met de Lampo-Batan.

b. *De keten der Molukken*, met de pieken, Ceram, Boeroe, van Ternate en van Tidor.

De hooge vlakten zijn, die van de Mongolei, van Klein-Bucharijë, van Oost-Tibet, van West-Tibet, de vulkanische hooge vlakte van Middel-Azië of van Bischbalik, die van West-Azië, ook wel de Armenisch-Perzische of Taurisch-Kaukasische genoemd, de Paropamisische, die van Syrië, die van Indostan, die van Dekan, de kleine van Pamir in Turkistan en die van Yemen in Arabië.

De voornaamste vuurspuwende bergen zijn: de vijf op Kamschatka, waarvan de Kliutschevskoi, of vuurspuwende berg van Tolbatschik, de Aratscha en de Kamschatskaja, de voornaamste zijn, verder: de Djenkeijeit in Indië aan gene zijde, de Peschan, of Eschik-bash, de Ho-tscheu in China, die van Demawend, de Seïban in Armeniën, de Fusi-no-Yama, de Sira-Yama, en de Asama-Yama, ook Asama-no-dake op Niphon, de Unzen-ga-dake, de Miyi-Yama en de Aso-no-Yama op Ximo, de drie vulkanen op Jedso, de Urbitsch op het eil. Iturup, die op het eil. Ku-sima de kleinste der aarde, en op de Kurilische eil. Alaid, Ikarmai en Tschilikotan, 18 op Java, 5 op Sumatra, 4 op Luçon of Manilla en onderscheidene op Mindanao, Mondoro, Sumbava, Flores en de Philippijnen.

Onder de dalen komen vooral, die van Gherwal, Nepal, Butan, Tibet Setchuen, Yunnam, Armeniën, den Kaakasus en van Aserbeidschan, — onder de vlakten, die van de Ganges, Irawaddi Maikaung, Kiang, Hoanho, Lena, Jeniseï, Ob, Djihun en den Euphraat als de merkwaardigste voor.

Woestijnen: geheel het N. van Aziat. Rusland, en in het Zuiden de steppen der Kirgizen, die van Ischim, Baraba. Verder de woestijn Gobi, die in Thianschan, de woestijn van Karism van Karakum en Kissil-kum, die van Adjmer van Adjemi in Indië, van Kirman en Mekran in Perzië, de Barrai-el-Scham of woestijn van Syrië en de woestijnen van Arabië.

Kapen zijn, aan de IJszee: Oleni, Taimurski, Sewero-Wostoknoi of N. O. kaap, Swiatoi-Noss of Heilige Kaap, en Tschelagski. Aan de Stille Z. Zee: de Oostkaap en Lopatka. Ten Z.: Tamdjong-Boeroe, de Zuidpunt van Azië, Romania; Nigrais, Comorin, Mokadon of Mussendom, Ras-el-Gad, Fartk en Ras Baïl, en aan de Middell. Zee: Chelidonia, Baba, en in de Zwarte zee: Kerempeh en Indjeh.

Bij de riv. voegen wij slechts de Irtisch in het Noorden. De Irawaddy wordt veel Maykaung genoemd. Verder de Benjermassing en Pontianak op Borneo, de Indragiri, Palembang en Singkel op Sumatra, de Solo of Beng-avan en de Kediri op Java de Pelandschi of Penschali op Mindanao de Tajo op Luçon en de Schiurana op Celebes.

De voornaamste meren zijn: de Kaspische Zee, het meer Arol, de Telekul, beide in Turkistan, het meer Kaban-Kulak in het land der Kirgisen. De meren Lop, Bosteng, Balka, Kuku-Nor in China, die van Namtso, Yarbrog-Yumtso, of meer van Baldhi, of Palte, of Jambro in Tibet, Zerrah en Kabul, Bakteghian en Maragha of Urmia in Perzië, Goktscha of Eriwan in Armenië, Waschpurgan of Wan, Bahr-el-Luth of Loth in Turkijë, het meer Kiney-Ballu op Borneo, het Laut Dunau op Sumatra, de meren Pangil en Mandango op Mindanao, het Bay op Luçon en het Tapara-Karaja op Celebes; door rivieren worden doorstroomd: de Dsaisuang, de Thungthing, de Fuyang en de Manas-Sarowara, allen in

China, de Baikal en de Taimur in Rusland.

Wij achten het noodeloos bij de luchtsgesteldheid, voortbrengsels, enz., in het Wbk. nog iets bij te voegen. BALBI bepaald het getal der inw. op 390,000,000, terwijl hij na de nieuwe nasporingen van KLAPROTH over de Ind. talen, de volken, die de Telugu-, Karnata-, Tamal- en Malabaarsche taal spreken, onder den naam van den Malabaarschen stam te zamen voegt, daar hunne taal op zich zelven staat en derzelver wortels niets met het Sanscritisch gemeen hebben. Ofschoon echter vele woorden in deze laatste taal, uit hoofde van de Godsdienstleer van de Malabaarsche volken, overgenomen zijn.

AZIË, (KLEIN-) oudtijds gaf men dezen naam aan het schiereil. van Azië, hetwelk nu de helft van Aziat. Turkijë uitmaakt en ten N. bepaald is door de zee van Marmora en de Zwarte Zee ten O. door den Euphraat, ten Z. door den Amanus en de Middellandsche Zee en ten W. door den Archipel, verkeerdelijk wordt dezen naam, of die van Asia-Minor, aan Natolië gegeven, want deze laatste prov. bevat slechts een klein gedeelte van Asia-Minor en beteekent, in den uitgestreksten zin, dien de Turken er aan geven, Turksch-Azië, of Aziatisch-Turkijë.

AZILAAN, AZILHAN, zie *Azille*. (Wbk.)

AZIM-ABAD, kleine stad in Ind., prov. Delhi, niet verre van Tchittong-Nolla hen 32½ m. ten N. van Hissar.

AZIMGHUR, Ind. stad, prov. Allahabad, distr. Juanpoor, aan de Tonze, door haren katoenfabr. en opiumbereiding bekend. 26. 6. N. B. 100. 44. L.

AZIMIR, zie *Azumar*. (Wbk.)

AZIMNAGUR, Ind. distr., prov. Bejapoer, ten O. van het gebied van Goa, zeer bergachtig, maar met schoone dalen, die door de Gutburba en Malpurba bespoeld worden, de hoofdpl. is Gokauk.

AZIMPOOR, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. en 21¾ m. ten N. O. van Delhi, ¼ m. van den linkeroever van den Ganges.

AZINCOURT, (Wbk.) is nog vermaard door den noodlottigen slag van het jaar 1415, in welken de Franschen, schoon viermalen sterker dan de Engelschen, door gebrek aan orde en krijgstucht geheel verslagen werden; 9000 ridders en edelen lagen dood op het slagveld.

AZINHOSA, Port. vlek, prov. Tralos-Montes, comarca en 8¾ W. Z. W. van Miranda met eene aanzienlijke veemarkt.

AZMERIGUNGE, stad in Britsch Ind., presid. en prov. aan den linkeroever van de Soormah, 27 m. N. O. van Dacca, met eenen aanzienlijken handel.

AZMOOS, Zwits. D., kant. St. Gall, bij den linkeroever van den Rijn, 1 m. ten N. N. O. van Sargens.

AZOD, zie *Azot*. (Wbk.)

AZOFROE, Spaan. vl., prov. en 6¾ m. W. Z. W. van Logrond (Burgos).

AZOGUES, of *Azoques*, vlek in Columbia (Nieuw-Grenada), prov. en 3 m. ten N. O. van Cuença. Voorheen bewerkte men er kwikzilvermijnen. Thans heeft men er zilvermijnen ontdekt. Robijnen worden in de rivier gevonden.

AZOPH, zie *Azof*. (Wbk.)

AZOQUES, zie *Azogues*.

AZOREDO, Braz. zeehaven, in de prov. en aan de baai Espirito-Santo. 20. 25. Z. B. 20. 46. W. L.

AZOUAY, zie *Atoway*.

AZOUDA, Afrik. stad in de Sarah.

AZPEY, Spaan. vlek, prov. Navarre.

AZREK, Afrik. riv. in Abyssinië, zie *Azergue* en *Bahr-el-Azrak*.

AZU, Jap. stad, eil. Niphon, vorst. Osin. 20 m. ten W. N. W. van Estella.

AZUAGUR, Nomadische volksstam, van Arabischen oorsprong, in Tremeza, Tunis en Fez; zij beroemt zich van de Christenen af te stammen en zij teekenen nog tegenwoordig een hunner ligchaamsdeelen met een kruis.

AZUELO, Spaan. vlek, prov. Pampeluna (Navarre), 2¾ m. ten W. N. W. van Los Arcos, 3½ m. W. Z. W. van Estella.

AZUFRAL, vulkaan in de Andes en Columbia, (Nieuw-Grenada) prov. Los Pastos.

AZUN, Fransche vallei in de Op.-Pyreneeën, met 10 vrij aanzienlijke dorpen en eenen vruchtbaren grond, met heerlijke wei- en graanvelden.

AZUQUECA, Spaan. vlek, prov. en 2¾ m. van Guadalaxara.

AZUTAN, Spaan. vlek, prov. Toledo, 6¾ m. Z. W. van Talavera, aan den linkeroever van den Taag.

AZY, geh. in Luxemburg, kw. Virton, gem. Chasse-pierre.

Azim, stad in Indost., zie *Patnan.* (Wbk.)

Azimgoor, stad in Britsch Indië, presid. Bengalen, prov. en 30 m. N. O. van Allahabad. Men teelt in den omtrek opium en veel katoen.

Azimnagor, groot distr. in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Bedjapoor, onder 16. N. B. Het land is zeer bergachtig en vruchtbaar. De voornaamste steden zijn, Gokak, Manoly en Gandergor.

Azza, zie *Gaza.* (Wbk.)

Azzano, D. in het Lomb. Venet. Koningr., prov. en 2½ m. Z. W. van Verona, distr. Villa Franche, 230 inw.

B A A I

Baad, kleine stad in Britsch Indië, presid. Bengalen, prov. en 2½ m. ten Z. W. van Agrah. 27. 5. N. B. en 95. 30. O. L. De omstreken zijn zeer vruchtbaar en met Mangostans beplant.

Baadja, een der Heidensche landen in Afrika, Z. en Zuidwestelijk van Darfur, en twintig tot veertig dagreizen van Kobbe gelegen. De anderen zijn: Benda, Feligo en Ferlit, welke, volgens hetgene Browne hoorde, allen hunne eigene taal hebben; de slaven, die naar Shendy gevoerd worden, zijn meest beneden de 15 jaren; degenen, die beneden 11 jaren zijn, heeten *Khymasy*, tusschen 11 en 14 *Sedasy*, en die 15 jaren zijn *Balegh.*

Baafs, (St.) voorm. Ned. D., prov. Zeeland, in Asseneder-Ambacht, dat bij den watervloed van 17 Sept. 1477 geheel verdronken is.

Baag, Deen. herred, eil. Funen, op 6 v. m. 13,000 inw. en 12 kerspelen bevattende.

Baagoe, Deen. eil. in de kleine Belt, tot het kersp. Baag behoorende, zeer vruchtbaar, met 29 boeren. 2. Deen. eil. bij Falster, herred Norre, tusschen de Gaabensee- en Grön-sunde.

Baai-Content, zie *Franciscus-Baai* (*St.*)

Baai, (De Diepe) baai in het W. van het Aziat. eil. Likeo, in de groep van dien naam.

Baai der Franschen, baai aan de N. kust van het eil. Nieuw-Ierland, in den Archipel van Nieuw-Brittanje, op oude kaarten medegedeeld.

Baai, (Koude) Afrik. baai in Neder-Guinee, kon. Benguela, waarin de Kuneni of Groote riv. zich uitstort.

Baai van Adramisi, baai in de Middell. zee, aan de kust van Natolië.

Baai van Akaba, zie *Golf van Akaba.* (Wbk.)

Baai van Drake, baai in het midden der Maagden-eil., in de gevaarlijke vaart tusschen dezelve. Zij is 3 à 4 zeemijlen lang en 6 tot 7 breed; zij behoort deels aan de Engelschen, deels aan de Spanjaarden en deels aan de Deenen. De schepen kunnen hier digt aan de kust voor alle winden beschut liggen.

Baai van Dschidda, baai in Arabië, landsch. Hedschi, Beleb 'el Haram, tusschen de Ras Gahaz en Ras Alm.

Baai van Erekli, baai in de Zwarte zee, aan de Aziatische kust.

Baai van Goeden Voortgang, baai in de *Straat le Maire*, waar Cook in 1769 ten anker kwam op 54. 49. Z. B. en 47. 33. W. L.

Baai van Kana-Kanum, baai in Arabië, landsch. Hadraumont, aan de Roode zee.

Baai van Kazilagatsch, baai in de Kaspische zee, aan de Z. kust van Aziat. Rusland.

Baai van Lobeiha, baai in de Roode zee, Zuid van Selz.

Baai van Makry, baai in de Middell. zee, aan de kust van Natolië.

Baai van Scala Nova, baai in de Middell. zee, aan de kust van Natolië.

Baai van Skanderum of *Issus*, baai in de Middell. zee, aan de Westkust van Klein-Azië.

Baai van Stanchio, baai in de Middell. zee, aan de kust van Natolië.

Baai van To, baai in het N. van het eil. Simusir, het westelijkste en laatste der Russ. Kurilen.

Baai zonder grond, zie *Bahia Sin Fondo.* (Wbk.)

Baai, zie verder op *Bahia*, *Bay*, *Baye* en *Golf*, en op de namen van onderscheiding.

Baak, Nederl. buursch., prov. Gelderland, distr. Doetichem, gem. Steenderen, met een R. C. Kerk en 800 inw.

Baake, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, komt uit eene diepe kolk, westelijk van fort Frederik, distr. Uitenhaage.

Baal, Ned. buurtsch., prov. Gelderland, distr. Overbetuwe, gem. Bemmel.

Baal, of *Balsfiord*, eene riv. en baai in westelijk Groenland, tusschen Bar Sund, ten Z. O. en de punt van Delft, ten N. W. 64. 30. N. B.

Baalder, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Salland, gem. Ambt-Hardenberg.

Baalhoek, Ned. geh., prov. Zeeland, distr. Aalst, gem. Hontenisse.

Baalinge, (Wbk.) eigenlijk *Balinge*, behoort tot de gem. Westerbork, niet Westerborg.

Baambrug, of *Bambrug*, eigenlijk *Baambrugge*, behoort tot de gemeente Abcoude en Baambrugge.

Baamsum, Nederl. geh., prov. Groningen, kw. Winschoten, gem. Termunten.

Baan, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Loon op Zand. 2. Nederl. adelhuis, prov. Utrecht, bij Jutphaas.

Baan, (Groote) geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Suerbempden. 2. Geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Leeuwergem.

Baandriesch, geh. in Oostvlaand., distr. Aalst, gem. Oultre.

Baar, in Gelderland (Wbk.), eigenlijk *Bahr*, is thans eene buurtschap, distr. Doesburg, gem. Angerlo. Er stond hier voorheen een slot, dat in 1495 door Hertog Karel van Gelder tot den grond toe gesloopt werd; 125 inw. 2. Fr. vlek, zie *Bar*, No. 3. Wbk. 3. Pruiss. D., regdst. Coblentz.

Baardeburen, Nederl. verstrooide buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, O. van Arum.

Baardegem, zie *Baerdeghem*. (Wbk.)

Baardwijk (Wbk.) is een D. en gem., niet in het distr. 's Hertogenbosch, maar distr. en ½ u. O. van Waalwijk; ruim 1000 inw.

Baar-el-Cades, een meer in Turksch Azië, in Syrië, prov. Damaskus, ten W. van Hems. Het is door eene kleine riv. met de Orontes verbonden, en is 6 m. lang en 1 m. breed.

Baar-el-Mardji, een meer in Turk. Azië, in Syrië, pachal. en 2½ m. ten O. van Damaskus. Het heeft 7 of 8 m. in den omtrek en is zonder zigtbare uitwatering.

Baarland is de geboorteplaats van den geschiedschrijver Hadrianus Barlandus of Adrianus van Baarland, die in 1542 overleed. Gevecht der Vlamingen en Zeeuwen, waarin wel 1300 Vlamingen omkwamen.

Baarle N°. 1 en 2 is beide hetzelfde D. en onder *Baerle-Nassau* nader omschreven.

Baarle, (Kuinderdijk en) bij sommigen *Baarlo in Overijssel*, ligt in de gem. Ambt-Vollenhove.

Baarloo, zie *Barlo*.

Baarlo, (Stouwe en) Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Vollenhove, gem. Zwartsluis, aan de Reest.

Baarn (Wbk.) is een D. en gem., met 1150 inw., koornbouw, veeteelt, veenderij en eene beroemde tapijtfabr.

Baarschot. 2. Ned. geh., prov. N. Braband, het eene distr. Helmond, gem. Vlierden, ¼ u. van Vlierden; het andere distr. Oirschot, gem. Diessen, ¼ u. Z. van Diessen.

Baarsdorp, D. in Zeeland (Wbk.), behoort tot de gem. 's Heeren Abtskerke en bevat slechts 7 woningen.

Baarsdorp, of *De Drie Baarsjes*, Ned. geh., prov. Holland, N. ged., gem. Sloten.

Baarsdorpermeer (Wbk.) behoort tot de gem. Berkhout en Baarsdorp.

Baarse, Deen. herred, eil. Zeeland, ambt Prästoe, op 7½ v. m., in 15 kerspelen; 11000 inw. bevattende.

Baarstraat, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Thorn.

Baas, N. Amerik. eil. in het meer Erié, 1½ m. ten N. van Sandusky.

Baasen (Wbk.) is geen Ned., maar Pruiss. D., distr. Aken.

Baast (Wbk.) heeft gestaan in het tegenw. distr. Oirschot, gem. Oosster-, Wester- en Middelbeers, 1 u. W. van Oirschot.

Baasterhoeven, Ned. geh., ter plaatse, waar voorheen het *Huis te Baast* heeft gestaan.

Baay, (De) Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. Etten en Leur, ¼ u. W. van Leur.

Baba, stad in Columbia (Nieuw-Granada), prov. en 12 m. N. N. O. van Guayaquil, hoofdpl. van een distr., aan de Baba. (Zie Wbk.) Het land is vruchtbaar in cacao, rijst en katoen; 4000 inw. 2. Kaap in Turksch Azië, aan de kust van den Archipel, 39. 30. N. B. en 43. 31. O. L. 3. Turksche stad in Azië, in Natolië, sandsch. en 37 m. Z. W. van Biga en 27 m. Z. Z. W. van Gallipoli; 39. 30. 5. N. B. en 43. 31. 25. O. L., bij den Archipel, ten O. van de kaap Baba. De haven is slechts voor kleine schepen bruikbaar. Zij ligt in eene vruchtbare landstreek en is beroemd om hare messen- en sabelfabrijken; 4000 inw. 4. Een berg in Europ. Turkijë, tusschen de sandsch. de Scutari en Novibazar, 20 m. N. N. O. van Scutari. Hij is ten O. aan de Baschka en ten W. aan de Visitori verbonden. 5. Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandsch. Tirhala, aan den regteroever der Salampria, in het dal Tempe, 6½ m. N. N. O. van Larisse en 4 m. O. van

Alassona. Zij is met eenen steenen muur omringd, heeft eene moskee van Osman, eene beroemde bedevaartsplaats en 2000 inw., die veel verwerijen en eene schoone wandeling hebben. 6. Stad aan de Sierra-Leona, kust aan de baai St. George, 7 m. van Sierra-Leona. 7. Eil. aan de Oostkust van het Aziat. eil. Timor, voor eene groote baai, ten Z. van Ponti.

Bababet, distr. in Perzië, prov. Kerman, op de grenzen van Fars. 2. Of *Schuhre Barbik*, zie *Babic*. (Wbk.)

Babachora, zie *Babachoka*. (Wbk.)

Babaghé, of *Babaque*, Afrik. eil. in den mond der Senegambia, even na den ingang.

Babahoya, Z. Amerik. plaats in Columbia, dep. Guayaquil, hoofdpl. van een gelijknamig distr. en een der merkwaardigste van het departem.; aan de bevaarbare riv. liggende, is zij eene tweede stapelplaats tusschen Guayaquil en Quito, en zal zij dit blijven, zoo lang de regte weg tusschen deze beide plaatsen niet gereed is. Er is hier een tolkantoor en magazijnen; van hier worden de waren op muildieren in het gebergte gebragt en komen anderen van daar even zoo terug. De plaats ligt op 1. 47. Z. B.

Babao, baai op het eil. Timor, in het Nederl. gedeelte, 2 m. breed en 3 m. lang, aan dezelve ligt de stad Koepang en voor dezelve het eil. Kea. 2. Dorp aldaar met 100 huizen. Hier beginnen de groote moerassen.

Babaque, zie *Babaghé*.

Babatag, Turk. stad in Europa, in Romanië, sandsch. Silistra, aan het meer Ramsin en tusschen bergen, die met hout begroeid zijn, doch zonder bronwater, hetwelk zij door eene waterleiding, uit de ½ m. van daar gelegene bron Jussuf Pacha ontvangt. Zij is groot en in 22 wijken verdeeld, heeft 5 moskeën, waaronder die van den Sultan Bayased met lood bedekt is, 1 bedehuis, geplaveide straten, 2 baden en 10,000 inw., deels Tartaren, deels Turken, Grieken, Armeniërs en Joden, waarvan de eersten om hunne traagheid berucht zijn. De Grieken, Joden en Armeniërs hebben handel uit de haven Kara Herman; de Grootvizier houdt bij eenen oorlog met Rusland gewoonlijk hier zijn winterkwartier. Boven de stad ligt een berg, waarop een Turksche heilige, Baba, begraven ligt, en aan het meer Ramsin, hetwelk in de Zwarte zee uitloopt, ziet men op eenen heuvel de puinhoopen van het slot Jenisale.

Babba-Boode, of *Bouden*, een berg in Ind. in het rijk Mysore, 34 m. N. W. van Seringapatam, tusschen de Boudra en de Vada-Vitty, aan welke hij eenige takken afzendt. Hij is met de westelijke Ghoats verbonden.

Babbeah, gebergte in Indië, prov. Guzeratte, waarvan de Mhye of Mahy ontspringt.

Babbelaar, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Hofstade.

Babberik, of *Babbrig*, Ned. buurt, prov. Gelderland, distr. en gem. Zevenaar; 180 inw.

Babberspolder, Nederl. heerlijkh., prov. Holland, Z. ged., gem. Vlaardingerambacht en Babberspolder.

Babcoik, haf of golf in de Vereen. Staten van N. Amerika, staat Rhode-Island aan den Oceaan.

Babein, Perz. stad in Kuhistan, 45 m. W. van Heral en 130 m. N. O. van Ispahan. 2. Kleine Perz. stad, prov. en 37 m. Z. O. van Kerman, en 13 m. N. W. van Bamin.

Babek, of *Chehr-Babek*, Perz. stad, in Farsistan, 25 m. N. W. van Kerman en 78 m. O. N. O. van Chyraz, met zeer fraaije tuinen. Zij ligt in eene vruchtbare maar onbebouwde vlakte.

Babeker-el-Habun, legerplaats der Beduinen in het westen van Egypte, naar den kant der woestijn Barka, die aldaar handel drijven.

Babel, eil. bij Madagaskar, in de prov. Autaximen, een der eilanden, welke de baai van St. Luce dekt. 2. Eiland. in de Bass-straat, bij Nieuw-Holland, ten O. van het Fourneaux-eiland, op het oostelijkste van welken zich 3 pyramidaalvormige heuvels verheffen, die Flinders den naam der Patriarchen gegeven heeft; zij zijn door een kanaal van het groote eiland gescheiden, en graniet-eilanden, welke door robben en vetganzen bewoond worden.

Babelaboüad, staat: zie *Derbend*, lees: *Derbent*.

Babelon, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Meldert.

Babenburg, zie *Altenburg*. (Wbk.)

Babenskoi, Russ. stad, gouv. Archangel, 33 u. Z. O. van Kola.

Babiacorá, D. in Mexiko, staat So-

nora, op eene hooge vlakte, de *Tarahuhumara* genoemd, tusschen de riv. Babiacora en Opodepe gelegen.

Babicomb, eene baai in Engeland, in het Kanaal, aan de Z. O. kust van het gr. Devon, aan de uitwatering van de Wrey. Zij wordt ten Z. door kaap Hopes gevormd.

Babicsa-Ocsak, zie *Babitsa-Ocsak*.

Babie, zie *Babafalwa*. (Wbk.)

Babila, Turk. D. in Azië, in Syrië, pachalik Aleppo, 2 m. Z. van Antakiëh, met vele overblijfselen van aloude gedenkteekenen en gebouwen.

Babila Fuente, Spaan. vlek, prov. en 4¾ m. O. van Salamanca, met eene koude minerale bron.

Babiloniënbroek, (Wbk.) ligt in het distr. Waalwijk, gem. Hill Meeuwen en Babilonienbroek.

Babilye Gallas, stam der Gallas in Abyssinië, afd. Shou en Efat, naar het Zuiden wonende.

Babin, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Babingley, Eng. vl., gr. Norfolk, hundred Freebridge Lynn, 1¼ m. N. N. O. van Lynn Regis, en 13¼ m W. N. W. van Norwich, merkwaardig omdat hier de eerste kerk in Engeland gebouwd werd; 53 inw.

Babinovitchi, zie *Babinowitschi*. (Wbk.)

Babitonga, de noordelijke ingang van de Sont Rio de St. Francisco, in Brazilië, prov. Santa Catharina.

Babitsa Ocsak, Turk. vlek in Europa, in Bosnië, sandsch. Trawnik, aan de Krivaja, 5¼ m. O. N. O. van Bosnaseraï.

Babje, zie *Babafalwa*. (Wbk.)

Babol, riv. in Perzië, prov. Mazenderan. Zij ontspringt in de bergen van Feyrouz-Kouh, en ontlast zich in de Kaspische zee, na eenen loop van 40 m. van het Z. naar het N.

Babooklota, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, Z. O. van Kurreechane.

Baboul, of *Bouboul*, eene baai van Terre-Neuve, zie *Buls*.

Baboura, bergketen in Algiers, prov. Constantine, ten O. van de riv. Ajebbi.

Babra, kleine stad in Ind., prov. Rath. Het is de residentie van een Radjpoetaansch Vorst.

Babriavar, Babriawaar, een distr. in Ind. Staten van Guickwar, prov. Guzerat, in het Zuidel. gedeelte van het dus genoemde schiereil. De hoofdpl. is Billival. De grond levert naauwelijks genoeg tot onderhoud der bevolking op.

Babroung, riv. in Tibet, prov. Ouei. Zij ontstaat uit drie beken, die van den Samtan vloeijen en Z. O. loopen, en zij ontlast zich in de Midik-Dzangboa.

Babskaja, Russ. D. in Europa, gouv. der Dousche Kozakken, aan den regteroever der Babskaja, ¾ m. ten W. van Yedernikorskaja, en 18 m. N. O. van Novotserkask. Het land is rijk aan wijngaarden.

Babul-ob-Wab, zie *Derbent*.

Baburen, Ned. verstrooide buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, ½ u. van Bolsward.

Babuyan, zie *Babuan*. (Wbk.)

Babye, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Gandwana, distr. Kheirlak, 20 m. ten Z. O. van Bopal (Bopaul).

Babylone, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Vitrival.

Baca, kaap aan de kust van Chili, in Z. Amerika, ook de *Lengua de Baca* genoemd. 2. Riv. in Neder-Guinée, welke in de Onzo valt.

Baça, is op *Baza* (Wbk.) eenigzins nader omschreven.

Bacacay, zie *Vacahy*.

Bacalar, zie *Bahu-de-Chetumel*. (Wbk.) een meer in Mexiko, bij de Engelschen *Baai van Hanover* genoemd, in den staat Yucatan of Merida, 50 m. Z. Z. O. van Merida. Het is 3¾ m. lang en 1¼ breed, en is door de Rio San Jose met de Honduras-baai vereenigd.

Bacalhao, riv. in Brazilië, distr. Purannan, welke in de Bagigem, een regtsche tak van de Maranhao, valt.

Bacanco, D. in Brazilië, prov. Maranhao, op de Z. W. punt van het eil. Maranhao, in het gebied van den Meary.

Bacanow, kleine Pools. stad, woiwodsch. en 20 m. O. N. O. van Krakau, obwodsch. en 1¾ m. van Stobnica.

Bacanuchi, aanzienl. zilvermijn in Mexiko, staat Sonora, ten Z. O. van het vl. Sonora.

Bacarach, zie *Bacharach*. (Wbk.)

Bacarat, zie *Baccarat*. (Wbk.)

Bacares, Spaan. vlek, prov. en 9 m. N. N. O. van Almeria (Grenada).

Bacarva, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Bacas, een volk in de republ. Uruguay, in Z. Amerika, door Ignaçio Nunez wel opgegeven, doch zonder te bepalen tot welk dep. zij behooren.

Bacaseray, staat Wbk. *Baktscheseray*, lees: *Bachtschi-Sarai*.

Bacatopa, zilver- en kopermijn in Mexiko, staat Cinaloa.

Baçatyn, Afrik. D. in O. Egypte, in het dal der verdwaling, of het dal Tieh, dat zich van Caïro door het gebergte Makattam naar den omtrek van Suez uitstrekt; het dorp wordt door Arabieren, *Terrabijns*, bewoond, men graaft in den omtrek de witte zandsteen, die men in Caïro tot slijpsteenen gebruikt.

Bacaura, tak van de riv. Xingu, in Braziliё; nog weinig bekend.

Bacaxa, in het begin *Rio do Oiro*, of *Goud-rivier* genoemd, Brazil. riv., prov. Rio de Janeiro. Zij ontspringt uit den berg St. Anna. vormt in haren loop het groote meer Juthurnuahyba, waarin zich het meer Capivari ontlast, en loopt vervolgens in de St. Joam uit.

Bacay, kl. Aziat. rijk in Ind., aan gene zijde der Ganges, aan de riv. Pega, tot het rijk van Aru behoorende.

Bacbas, Afrik. rijk in het binnenland ten N. van Ardrah in Benin, in het land der Tappas.

Baccahi, riv. in Braz. prov. Rio de Janeiro, welke uit het meer Braba komt en in het meer Marica valt.

Baccahirys, volk in Brazil. prov. Matto Grosso, aan de rio das Mortes, comarca Bororonia, dat alleen van de jagt leeft. Volgens de berigten zijn zij blank en zachtzinnig van aard, weshalve men meent, dat zij een stam van de Paricys zijn. Tot de laatste mededeeling hadden zij zich nimmer vijandig tegen de Christenen betoond.

Baccarach, zie *Bacharach*. (Wbk.)

Bacchārys, zie *Baccahirys*.

Baccurys, Braz. volksstam, in de prov. Matto Grosso, comarca Arinos. Zij bewonen het land, dat door het hoogere gedeelte van de Arinos besproeid wordt.

Bac-du-Prince, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Agimont.

Bach, Zwits. D., kanton en 5 m. ten N. van Schweitz, aan den Z. oever van het meer van Zurich, met eene ijzersmelterij.

Bachajum, D. in Mexiko, prov. Chiopa, distr. Ciudad-Real.

Bachalema, D. in Columbia, prov. Merida.

Bachamealo, Afrik. bergen in het rijk en prov. Loango.

Bachapins, of *Briquas*, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, waarschijnlijk de *Brigudiers* of *Brigandiers* der vroegere Aardrijkskundigen, ook *Maatjaping*, *Matchappee* genoemd. Zij wonen aan den Kuruhmann, hunne hoofdpl. is Littakou.

Bacharage, Ned. D., enz. lees: zie *Bascharage*.

Bachaseray, zie *Bachtschi-Sarai*. (Wbk.)

Bache, riv. in Columbia, dep. Cundinmarca, tak van de Magdalena.

Bacheldors, N. Amerik. gem., vrijstaat Maine, gr. Oxford, 7¼ m. ten W. van Paris, met 91 inw.

Bachem, 3 Pruiss. D. 1. regdst. Coblentz. 2. regdst. Keulen en 3. regdst. Trier.

Bachern, Oostenr. D. in Stiermarken, in den kreits en 5¾ m. ten W. van Judenburg, aan de Wolzerbach, 1¼ m. Z. Z. O. van Oberwölz, met eene ijzersmelterij.

Bachi, Bachi-eilanden, eene groep van de Philippijnen, ten N. van de Babuijanes en ten Z. van het eil. Formosa, tusschen 20. 28. en 21. 19. N. B. en tusschen 139. 10. en 141. 40. O. L. Deze groep bestaat uit zes groote en verscheidene kleine eilanden, die allen bergachtig en wel van water voorzien zijn. De voornaamste zijn: Oranje, Monmouth en Goat. De Z. W. mousson waait er met hevige kracht en de zee loopt met een' snellen stroom om de zuidel. eilanden. De grond is vruchtbaar en brengt veel suikerriet en O. Ind. boom- en aardvruchten voort. Men vindt er vele geiten en varkens. De zee bevat een overvloed van visch, en in de bergen is veel goud. De inw. zijn van een' zachten aard. Sedert 1783 hebben de Spanjaarden van een dezer eilanden bezit genomen, om er handel in goud te drijven. De naam van *Bachi* heeft dit eil. van den reiziger Dampier ontvangen, naar zekeren gegisten drank, dien de inboorlingen er bereiden.

Bachia, zie *Batta*. N. 2. (Wbk.)

Bachink, zie *Cochao*, lees: zie *Bac-Khin*.

Bachkirs, of *Bach-Kourt*, zie *Baschkiren*. (Wbk.)
Bachly, Russ. vl. in Europa, in het Noordel. gedeelte van Daghestan, hoofdpl. van een klein distr. in het midden van het land Ouzmei, met het sterke kasteel van Ahmed-Kund; 6000 inw.
Bachte, prov. O. Vlaanderen, (Wbk.) ligt in het distr. Gent, gem. Bachte-Maria-Leerne.
Bachte-Maria-Leerne, gem. in O. Vlaand., distr. Gent; 450 inw.
Bachtschi-Sarai, is ook op *Bakhishisarai* uitgewerkt.
Bachu, zie *Baku* verkeerdelijk *Badku* gespeld.
Back, kustriv. in de Vereen. Staten, staat Maryland, gr. Baltimore, met eenen breeden mond, die eene haven vormt. 2. Riv. aldaar, in het Noord-Westel. gebied, die in de Mississipi valt. 3. Riv. aldaar, staat New-Hampshire, die in de Pescataqua valt.
Backa, Zweed. kersp. Göteborgslän, harad Hisinge.
Backarad, Zweed. kersp. Karlskrona of Blekingslän, harad Medelsta.
Backbaai, Noord-Amerik. baai, staat Virginia, gr. Princess, aan het bovenste gedeelte der Carrituk-baai. 2. Baai aan de Oostkust van het O. I. eil. Sumatra, ten O. van Atschin.
Backbone Gebergte, gebergte in de N. Amerik. staat Virginia, gr. Hardy.
Backe, Noorw. D., stift Christiaansand, voogdij Jadderen, in Dalerne, met 905 inw.
Backedo, Zweed. kersp. Kalmarlän, harad Norra-More.
Backeveene, zie *Bakkeveen*.
Backmatih, zie *Bakmatih*.
Backu, zie *Bacou*. (Wbk.)
Baclain, (Wbk.) behoort tot het kw. Bastogne, gem. Montleban.
Baclugan, plaats aan de kust van het eil. Bohol of Bojol, een der Philipp. eil.
Bacoda, Indisch distr., prov. Guteralle.
Bacoloc, D. op het eil. Negros, een der Philipp. eil.
Bacolor, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pampanga, in het midden der prov.; groot, wel bevolkt; de zetel van de Alcade. In den omtrek wordt in de riv. veel stofgoud verzameld, maar in het binnenland geen goud gegraven.
Bacon, N. Amerik. riv., staat Kentucky, gr. Hart.
Baconsot, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Tenneville.
Bacouba, Turk. stad in Azië, pachal. en 10 m. N. O. van Bagdad, nabij de Diala. Zij is met dadel- en andere vruchtboomen omringd, en heeft vier Karavanserails; 2000 inw. Er wordt een tol geheven op de goederen, die van en naar Turkije verzonden worden.
Bacoukkoki, of *Bakoime*, Afrik. stad in Sudan, 12 m. ten W. van Haussa.
Bacoup, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Champlon (Ardennes).
Bacoura, Afrik. stad in Sudan, land Noufy of Nyffe. Van Haussa afhankelijk.
Bacqueville, Fr. D., dep. Eure, 2 u. van Andelys.
Bacreek, Afrik. riv. in Senegambie, welke in de Gambia valt.
Bacsevisca, Turk. D. in Bosnie, sandsch. Isvornik, aan de Drinna.
Bactria, zie *Balk*. (No. 2. Wbk.)
Bacuachi, Mexik. vesting, staat Sonora, tot bescherming tegen de Indios Bravos.
Bacuby, riv. in Brazilië, prov. San Catharina.
Bacucco, Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ulter. 1, distr. en 3 m. N. W. van Civita-di-Penne, kant. Besentie, in eene vallei aan den voet van eene rots. Er is een kasteel. De landstreek is niet zeer vruchtbaar; 780 inw.
Bad, baai aan de Z. kust van Labrador, aan de straat Belle-Isle.
Badaghé, zie *Badagri*.
Badagri, of *Badaghé*, kon. in Op. Guinee, op de Goudkust, schatpligtig aan den Koning van Dahomy; ten N. is het bepaald door het kon. Ardra, ten O. door dat van Kossie, en ten W. door dat van Judah. Ten Z. wordt het door de bogt van Guinee bespoeld. Van het O. naar het W. is het niet meer dan 25 m. lang. De hoofdpl., aan den mond der Rio dos Lagos gelegen, is 17 m. W. Z. W van Kosie, zie *Badagry*. (Wbk.)
Badagschan, zie *Badacschan*. (Wbk.)
Badahal, of *El Chantour*, kanaal in Midden-Egypte, prov. Beny-Soueyf.
Badaï, heidensche volksstam in de Tartaarsche woestijn, die, volgens sommigen, de zon en een stuk rood laken aanbidden.
Badajoz, Spaan. prov., zamengesteld uit het Z. gedeelte der oude prov. Estremadura, en verscheidene gedeel-

ten van het oude kon. Sevilla en de oude prov. Toledo. Ten N. is zij bepaald door de prov. Caceres, ten O. door die van Ciudad-Real, ten Z. O. door die van Cordova, ten Z. door de prov. Sevilla en Huelva en ten W. door Portugal.

Er zijn kleine meren en vele minerale bronnen, niet te min is het land vrij dor en het klimaat zeer heet. In den zomer valt er geen regen. De korenbouw levert niet genoeg voor de consumtie. Er wordt ook hennep, vlas en olijven geteeld en veel vee, als ook zijdewormen en honigbijen gekweekt. De schapen geven er eene zeer fijne wol. Men vindt in de bergen zilver, lood, koper, zwavel, salpeter en zeer fraai marmer; 301,255 inw. Men beschuldigt hen van traagheid, een natuurlijk gevolg van het klimaat, maar zij zijn dapper, en in deze prov. zijn de bekwaamste veldheeren van Spanje geboren.

Badam, een rijk vlek in Turkistan, in het land Terghanah, niet verre van Khodjend. Het land brengt vele en voortreffelijke amandelen voort. (waarvan het vlek zijnen naam heeft.)

Badamy, zie *Baddammy* (Wbk.), zij ligt in het presidents. Bombay, prov. en 20 m. ten Z. van Bejapoor en is de hoofdpl. van het distr. Nourgoul: zij ligt op eenen berg, 15. 55. N. B. 113. 23. O. L.

Badana, Turk. vlek in Europa, in Servië, sandsch. Semendria, 7¾ m. ten N. O. van Zwornik en 19 m. Z. W. van Belgrado. 2. Of *Badrabinor*, Turk. vlek in Bosnie, sandsch. Isvornik, door Serviers bewoond.

Badaran, Spaan. vlek, prov. en 7¾ m. W. Z. W. van Logrono (Burgos), aan den linkeroever van de Cardenas.

Badarwall, stad in Ind., in den staat der Sheiks, prov. Lahore, 15 m. Z. Z. O. van Cashmir.

Badasca, zie *Badasky*. (Wbk.)

Badaschie, plaats op het O. I. eil. Sumatra, rijk Deli.

Badaurny, Ind. stad, prov. Bejapoor, distr. Noorgool, op eenen hoogen berg, een der sterkste vestingen der prov.

Badaux, plaats aan de kust van Nubië, ten N. van Mirza Mombarrik, uit hutten bestaande, doch met eene moske van steen.

Baday, Eng. parochie, gr. en 4¼ m. ten W. van Southampton, hundred Fawsley; 547 inw. Op den top van een' naburigen hoogen berg ziet men nog de sporen van eene Romeinsche legerplaats.

Badaihie, land in de binnenlanden van Afrika, ten Z. van de Caldongas, welks inwoners als menscheneters bekend zijn.

Badchapoor, of *Badjapoer*, kleine stad in Britsch Indost., presidents. Bengalen, prov. en 30 m. ten N. O. van Delhy, distr. Scharempoor, 6 m. ten W. van Nedjibabad, op een door twee takken van den Ganges gevormd eil.

Baddas, schijnen veel overeenkomst te hebben met de Biadjoos, op dat artikel beschreven, en dus mogelijk eene verschillende benaming van hetzelfde volk, of wel verschillende uitspraak van Batta's.

Baddecheddera, een D. op het eil. Ceylon, prov. Aouwah, ¾ m. van Ratnupoera, met drie aan Buddha gewijde tempels, waarvan eene geacht wordt 500 jaren oud te zijn. De inw. zijn Mohamedanen.

Badegum, zie *Beetgum*.

Badem, (Wbk.) ligt niet in Luxemburg, maar in het Pruiss. regdst. Trier.

Bademeusel, (Gross) Pruiss. D., prov. Brandenburg, regdst. en 17½ ten Z. van Frankfort, kreits en 6½ m. W. van Sorau, met eene groote ijzersmelterij en 250 inw.

Bad-Ems, een vlek in het hert. Nassau, aan den regteroever van de Lahn, ambt en ¾ m. N. W. van Nassau en 1¼ m. O. Z. O. van Coblentz. Er zijn minerale bronnen en 360 inw.

Baden, groothertogd., had in 1833 1,236,000 inw., waarvan ongeveer 27,000 vrouwen meer dan mannen; het getal der Roomsch-Katholijken was 792,262, dat der Protestanten 383,103. De uitoefening van alle Godsdiensten is er vrij. Het land heeft 110 steden, 34 vlekken en 2,427 dorpen of gehuchten, in welken te zamen 154,710 huizen. In 1830 waren er 1700 Roomsche en 790 Protestantsche lagere onderwijzers en 28 goed ingerigte Israelitische scholen; ook zijn er verscheidene industrie- en zondagscholen en bekende instituten te Carlsruh, Manheim en Heidelberg. Verder is er eene Roomsche kweekschool voor onderwijzers te Rastadt en eene Protestantsche te Carlsruhe, een doof-

stommen-instituut te Pfortheim en een voor blinden te Bruchsal. Er zijn 4 Lyceën, 6 Gymnasiën, 7 Opvoedingsgestichten, 12 Latijnsche scholen en 2 Akademiën te Heidelberg en Freiburg, benevens eene Polytechnische school te Carlsruhe en onderscheidene geleerde genootschappen.

Er zijn in Baden 3 ridderordens: de Orde der Getrouwheid, de Karel-Frederiks-Orde van militaire verdiensten en de Orde van den Zähringer Leeuw, ook worden medailles van verdiensten uitgereikt.

Omtrent het bestuur der gemeenten is in 1831 bepaald, dat hetzelve zal bestaan uit één burgemeester en 3 tot 15 raden. De gemeente verkiest, onder opzigt van het ambt, den burgemeester, en onder voorzitting van dezen, de gemeenteraden voor 6 jaren. Vervolgens is er nog een burgerraad en, op oproeping van den burgemeester, ook burgervergaderingen.

Volgens het budget van 1831—1833 bedroegen de inkomsten voor 1832—1833. 10,597,758 fl. 11 kr., en de uitgaven 10,393,606 fl. 1 kr. en in 1831 de staatsschulden 23,964,522 fl., de gewone krijgsmagt is 10,195 man, waarvan gewoonlijk 5,464 met verlof zijn.

Na den 1 Mei 1832 is Baden in 4 kreitzen verdeeld, als: de Midden-Rijn-kreits met 21, de Sec-kreits met 19, de Boven-Rijn-kreits met 18, en de Neder-Rijn-kreits met 20 ambten.

Baden, stad in voorn. hertogdom, staat: *Oelbach*, lees: *Osbach*. Zij heeft thans 4,463 inw., en hier is nog merkwaardig het voortreffelijke staalbad Ludwigsbad, en het voormalig klooster Lichtenthal.

Baden, (Betooverde) of *Haman-Mescooteen*, ook *Hammam-Secut*, en onder den laatsten naam, in het Wbk. even aangeroerd. Zij liggen in de Algerijnsche prov. Constantine, aan de Seibouse, en springen voort in eene uitgestrektheid, die 1200 voeten lang en breed is en tusschen bergen gelegen, de geheele oord is hol en men hoort er aanhoudend een onderaardsch geruisch en gesis, hetwelk de Arabieren *de muzijk der toovergodinnen* noemen, welke zij meenen, dat dit oord bewonen. Het water voert vele kalkdeelen en dergelijken met zich, welke bij het uitkomen zich vastzetten en hoog ophoopen, de uitwatering verstoppen en het water dringen eenen anderen weg te nemen, zoodat nu hier, dan weder dáár nieuwe bronnen uitspruiten, en deze nieuwe ophoopingen vormen, die door de Arabieren voor versteende menschen, dierententen, enz. gehouden worden. De thermometer klimt in de heete bronnen tot 76°. Heete dampen vervullen het dal, dat vol is van stalactiten, zwavel, vitriool, enz. De weinige warme bronnen gebruiken de mooren als geneesmiddel tegen rhumatismus, jicht en huidziekten, en uit de puinhoopen van oude baden, die men hier vindt, blijkt, dat de Romeinen dezelven reeds als zoodanig gebruikt hebben. Niet ver van hier zijn zeer koude bronnen. In de nabijheid gaat een Romeinsche weg voorbij, en op eene hoogte, 2 u. van hier, zijn belangrijke puinhoopen, *annonoy* genoemd; de stam Girfah bewoont deze streek, die ook door de menigvuldige roofdieren bekend is.

Badenhart, Pruiss. D., regdst. Coblentz, kreits Simmern.

Badenheim, D. in het groothertogd. Hessen, prov. Rijn-Hessen, kanton Mentz.

Badet, Afrik. gebergte in Senegambië, Zuidelijk van Teembou, waar de Gambia en Rio Grande ontspringen.

Badevel, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 2¼ m. O. van Montbelliard, kant. Audincourt. Er zijn mechanische fabrijken van uurwerken, als ook fabrijken van gegoten staal; 230 inw.

Badewater, riv. in Saksen-Gotha, dat zich in de Leina ontlast.

Badgis, zie *Badkis*. (Wbk.)

Badgworth, Eng. parochie, gr. en 1¾ m. O. van Glocester, hundred Dudstone en King's Barton, aan eene kleine riv., die zich in de Severn ontlast; 715 inw. In de nabijheid is eene minerale bron.

Badia St. Salvadore, Tosk. vlek, prov. Sienna, capitanaat en 2¼ m. W. Z. W. van Radicofani, 5¼ m. ten Z. van Pienza, aan de Z. helling van den berg Amiata, niet verre van den oorsprong der Paglia.

Badiah Touaricks, zie *Touaricks*.

Badiarana, groot Afrik. D., N. O. van Tangrera, in Bambarra, met 900 inw., eene welvoorziene markt, drukken handel van Sego en Fanina, wel-

ke steden er zout aanbrengen, en er doek, stoffen en kauris voor inruilen.

Badibou. Afrik. rijk. (Zie Wbk.) 2. Stad aldaar aan 3. Riv. van denzelfden naam, die in de Gambia valt.

Badiglioni, Turk. vlek in Europa, in Albanië, sandsch. Avlone, aan den linkeroever der Voïoutza, 1¼ m. O. Z. O. van Primiti en 15 m. Z. O. van Berat.

Badik-Khombou, een hooge berg in Tibet, prov. Nyari, welke er ten W. door bepaald is, 500 m. ten Z. W. van Ladak.

Badilla, of *Badillas*, D. in Columbia, dep. Magdalena, prov. Mompox, met eene vaste jaarmarkt. Verkeerdelijk is dit dorp door Cochrane *Padrillo* en door Hamilton *Vadulo* genoemd.

Badillo de la Sierra, Spaan. vlek, prov. en 8 m. W. N. W. van Avila en 2¼ m. O. van Bouilla.

Ba-diman, riv. in Afrika, zie *Gambia*. (Wbk.)

Badingting, kl. Afrik. riv. van Miniana, in Sudan of Nigritie.

Badino, een kanaal in Italië, zie *Ninfa*.

Badjapoer, zie *Badjetpoor*.

Badjaura, zie *Badjoura*.

Badjetpoor, Bajetpoor, kleine stad in Britsch Ind., presid. en prov. Bengalen, distr. Mymansing, tusschen de Brahmapoetra en de Surmah, 17 m. N. O. van Dacca.

Badjevanla, Turk. vlek in Azië, hoofdpl. van een sandsch., pachal. en 17 m. O. van Mossoul. Het is door eenen stam van Kurden bewoond.

Badlapoer, kleine stad in Britsch Ind., prov. Aureng-Abad, aan den regteroever der Koulans, 12 m. N. O. van Bombay.

Badlee, kleine Ind. stad, prov. Agra, gebied Narnoul.

Badma Gotchou, een berg in het Zuidel. Tangout, in het land van Tschaidam.

Bado, haven in het kon. Illyrië, tegenover het eil. Cherso, 4 m. N. O. van Pola; zij is eng en ondiep.

Badoc, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Badoe, Noorw. kersp., stift Nordland, Saltensvoogdij op eene afhelling aan de Saltensfiorden; de zetel van den ambtman van Nordland, met 2136 inw., en in de nabijheid de landingsplaats Hundholm, met eene haven en groote voorraadsmagazijnen.

Badoga, zie *Badogi* (Wbk.)

Badon, Afrik. gebergte in Senegambië, in de Landstreek Foeta Dsjalla of Foeta Dhiallon, van hetwelk men een ruim uitzigt heeft.

Badorpoor, kleine stad in Britsch Indost., prov. Candeish (Kandisch), aan den linkeroever van de Boary; 21 m. Z. O. van Nandourbar.

Badoulla, (Badulla) stad op het eil. Ceylon, hoofdpl. van het distr. Aouwah, op eenen berg, 14 m. Z. O. van Candy, met een klein fort.

Badrabinor, zie *Badana*. No. 2.

Badruck, staat: zie *Budderuck*, lees: *Buddaruck*.

Badricazram, deze naam wordt op oude kaarten aan de bronnen van de Ganges gegeven.

Badschumaraty, D. op het O. I. eil. Java, prov. Banjoewangie, aan de kust.

Badschwanli, Turk. sandsch. in Azië, Ejalet Mossul. 2. Stad aldaar, door eene stam Kurden bewoond.

Badulla, zie *Badoulla*.

Badus, zie *Barud*. (N. 2. Wbk.)

Baduwa, zie *Patoeha*.

Bady, Afrik. D., in Foeta-Dhiallon, aangenaam en welgelegen aan eene beek, in eene valei, beschut door een klein gebergte, veel bouw van tabak; heeft 400 inw.

Baedoo, *Baedu*, zie *Baedo*. (Wbk.)

Baedu, hoofdst. van het rijk Baedo, in Sudan, ten Z. van Timbucto.

Baedu Sasanka en Baedu Sansanding, plaatsen in het rijk Bondu, het laatste Z. van het eerste, met 300 hutten, 4 m. van de Gambia, 3. 32. N. B.

Baehrn, Moravisch vlek, kreits en 6¼ m. N. O. van Olmutz.

Baekenbosch, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Hoeylaert.

Baekergem, geh. in Oostvlaand., gem. Ninove.

Bael, (Wbk.) D. en gem., met 900 inw.

Baeleghem, (Wbk.) D. en gem. met 2 00 inw.

Baelen, in Antwerpen, is D. en gem., arr. en 5 u. Z. O. van Turnhout; 2700 inw., die grofllakenfabrijken hebben.

Baelen, in Luik, is D. en gem., distr. Verviers; 1800 inw.

Baene, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gedeeltelijk gem. Rijkevorsel, gedeeltelijk tot Beerse be-

hoorende.

Baenotan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangosinan.

Baependy, (Santa Maria de) nieuw vlek in Brazilië, comarca Rio dos Mortes, ongeveer 14 m. Z. van de hoofdpl., met veel tabaksteelt en eene moederkerk.

Baer, zie *Bar*. (Wbk.)

Baeras, stad in Nubië, in het kon. en 10 m. O. Z. O. van Sennaar.

Baerhertog, lees: *Baerle-Hertog*, D. en gem. in Antwerpen, arr. en 2 u. van Turnhout, met 800 inw. Den 11 Mei 1694 geraakte de toren van Baerle-Hertog op vier plaatsen tegelijk door den bliksem in brand, maar werd door de onverschrokkenheid van zekeren Matthijs Verstijl behouden.

Baerl, Pruiss. D., regdst. Kleef; 800 inw.

Baerlandt, zie *Baarland*.

Baerle-Hertog, zie *Baerhertog*.

Baerle-Nassau, Ned. D. en gem., prov. N. Brab., distr. Princenhage, met 1950 inw. Het ligt zoodanig met Baerle-Hertog vereenigd, dat het daarmede eigenlijk slechts één dorp uitmaakt, waarvan de kerk van Baerle-Hertog behoort. In 1542 werd Baerle door de Gelderschen onder Maarten van Rossum, geplunderd en in brand gestoken.

Baerlenbosch, voorm. bosch in de Ned. prov., N. Brab., ter plaatse waar thans het vlek Oudenbosch, ligt.

Baerlevelde, geh. in O. Vlaand., dist. Gent, gem. Drongen.

Baersande, is waarschijnlijk eene verkeerde spelling van Baesrode.

Baesrode, is geen vlek, maar een D. en gem., distr. Dendermonde, met 2600 inw.

Baest, zie *Baast*. (Wbk.)

Baevegem, is een D. en gem., distr. Aalst, met 1000 inw.

Baexem, is een D. en gem., aan de Neer.

Baeza, Brazil. stad, prov. Quixos y Macas of Archidona, voorheen de hoofdst. en nog de hoofdpl., werd in 1559, door Gil Ramirez Davolos gesticht, en nam zoodanig toe, dat zij eens 10,000 inw. bevatte, doch zij werd door de invallen der Indianen verwoest, en bevat nu naauwelijks 30 huisgezinnen. O. 26. Z. B.

Baffins-baai, wordt thans meer algemeen *Baffins-zee* genoemd; het eil. St. James, dat wij uit vorige beschrijvingen hadden overgenomen, bestaat niet, waarschijnlijk zagen vroegere reizigers een ijsveld voor een eiland aan; wij zullen onder *Baffins-zee* eene nadere beschrijving laten volgen.

Baffins-eilanden, 3 eil. bij Groenlands, Kolonie Upernavik met de Kingstons-baai, op 74. 30. N. B., door kapt. Ross bezocht.

Baffinsland, land ten W. van de Baffinszee, dat zoowel van binnen als voor een groot gedeelte van zijnen omtrek nog niet genoeg bekend is, om te bepalen, of het een deel van het noordelijkst vastland van Amerika uitmaakt, dan wel een eiland op zich zelven of wel eene groep eilanden zij. De nieuwere reizen van Parry doen meer tot de gedachten van een eiland overhellen, dan wel voor eenen zamenhang met het vasteland. De grenzen, waarin zich het geheel tusschen 287. 23. en 317. 4. O. L. en 61. tot 73. 44. N. B. uitstrekt, zijn ten N. de Barrow-straat, ten O. de Baffins-zee en de Straat-Davids, ten Z. de Hudson-straat en ten W. het Fox-kanaal.

Het binnenland is genoegzaam onbekend, eenige plaatsen op die punten uitgezonderd, waar Ross en Parry zich opgehouden en kleine voetreizen gemaakt hebben. De kusten zijn overal met inhammen, en gelijk aan alle oorden langs de Poolzee, het grootste deel des jaars met sneeuw en ijs bedekt, de voorn. golven zijn: Port-Neill en Port-Bowen, aan de O. kust der Prins-Regenten-invaart, verder de Admiraliteits- en Navy-Board-invaart aan de Barrow-straat en aan de kusten der Baffins-zee van het N. naar het Z. Lancaster-sund, Possessions-baai, Bathurst-baai, Couts-baai, Scotts-baai. Clydes-invaart, de groote mond van de Clyde, Home-baai, Merchants-baai, Exeter-baai, Kirkwall-baai en Borthwick-baai.

De voorn. uitstekende punten des lands zijn: kaap Kater en kaap York aan de Prins-regentstraat, K. Crawford en K. Franklin, aan de Barraws-straat, K. Liverpool, aan de Lancaster-sont, K. Fanschaw, K. Bijam-Martin, K. Bathurst, K. Graham Moore, K. Gouts, K. Antrobus, K. Adair, K. Astan, K. Bisson, K. Walsingham (de Oostelijkste punt van Baffins-land), K. Meckleham, K. Enderby en K. Gods-Mercy (de Z. O.

punt) en K. Maria ten W.

Zoo ver men van de kust in het binnenland zien kan, kwam het den reizigers zeer voordeelig voor, bijzonder in het N. ged. Ross noemde eene keten, die zich in de rigting van Lancaster-sont naar de Bathurst-baai uitstrekte, de Martins-bergen en het van hier naar K. Gouts loopende land, Prins-Williams-land, op het welke meer Z. waarts Noord-Galloway volgt. Ook de kust zelve daalt dikwerf met steile rotsen plotseling naar beneden. Een gebergte van K. Walsingham naar het Z. W. is reeds door Davis, die het eerst de invaart in de Baffins-zee ontdekte, *Raleigh-gebergte* genoemd. Het Z. O. land bij K. Gods-Mercy, heet Cumberland en werd voorheen voor een eil. gehouden; dat echter door latere berigten gebleken is eene dwaling te zijn. Tusschen dit land en het eil. Warwick loopt de Cumberlands-straat, en tusschen het eil. Warwick en Resolution de Frobisher-straat. Ondertusschen zijn deze beide zoodanig met ijs en klippen opgevuld, dat de schepen slechts door de Hudsons-straat tusschen het eil. Resolution en het schiereil. Labrador heen kunnen. Het gezigt van het tot nu toe bekende deel der W. kust is veel afschrikkender dan aan de O. kust. Fox-Furthest is het noordelijkste punt, dat men hier bereikt heeft. Parry is in 1821 op zijne tweede reis zelfs niet zoo ver gekomen. Vele inhammen zijn zoodanig gesteld, dat men dezelve, even als bij Groenland, met veel waarschijnlijkheid voor ingangen van straten kan houden, welke naar de overliggende kust voeren, zoodat ook Baffins-land niet onwaarschijnlijk uit verscheidene eil. bestaat. Een deel des lands ten N. van het Schiereil. Melville, ten N. van de Fury- en Hekla-straat, is ook werkelijk op Parry's tweede reis voor een groot eil. erkend, en heeft den naam van *Cockburn-eiland* ontvangen. Men ontdekte aan deszelfs kust den mond van eenen riv., *Gifford* genoemd. Anderen reeds langer bekende eil. zijn Hulls-eiland, Graaf Sussex-eil., Haydons-nest, Graaf-Warwiks-eil. en Resolution-eil., en meer westelijk de Salvages-eil. en andere.

De voortbrengsels zijn genoegzaam dezelfde, als die der andere Poollanden. Schoon er van 70° af. Z. waarts meer plantengroei schijnt te zijn dan op Groenland. Zeehonden en walvisschen zijn aan de O. kust talrijker dan in de Hudsons-baai. Parry vond op zijne derde reis, toen hij in Port-Bowen overwinterde, 8 soorten van zoogdieren, 29 van vogels, 6 van visschen, 11 van Insecten, 17 van schaaldieren en koraalgewassen en 81 van planten. Delfstoffen waren er van alle soort, uitgenomen de eigenlijke vulkanische, namelijk graniet, gneuss, glimmer, lei, enz. Thonschiefer, chloritschiefer, serpentin, kalksteen in allerlei formatiën gedeeltelijk met belangrijke versteeningen van koralen en visschen, welke naar de tegenwoordig in de zeeën tusschen de keerkringen gevonden wordende gelijken. Ook was er groensteen, gips, enz. Nog waren voor deze streken bijzonder merkwaardig fijne violetkleurige granaten, zirkoon, beryll en nog eenige edele gesteenten, alsmede groote bedden van steenkoolen, die eene voormalige rijkdom aan planten doen vermoeden en zoowel als de versteeningen en de ontzaggelijke blokken graniet, die zich hoog op kalkrotsen bevinden, bewijzen, dat de omwentelingen, die de aarde in vroegere tijdperken ondergaan heeft, zich over alle de luchtstreken van dezelve hebben uitgestrekt.

De Eskimo's, die men hier heeft aangetroffen, komen met die van Groenland overeen, alleen merkte Lyon in 1824 bij hen meer neiging tot stelen op. Hij vond hier spiegels en een speeltuig, door hen gemaakt. Zij hadden ook eene bijzondere soort van vaartuig, dat uit drie opgeblazen zakken van robbenvel bestond, en waarop zij in rijdende houding zaten. Onder de wapens bemerkte hij ook boog en pijlen, en eenen van steenen opgerigten pilaar, meende hij als een grafteeken te moeten aanmerken, daar aan denzelven een gebroken boog, een steenen pijl, een steenen mes, grove speer en eenige stukken walrusvel en vleesch opgehangen waren.

Baffins-zee, is dat gedeelte der N. IJszee, tusschen de uiterste N. O. punt van Amerika en een groot eil., of waarschijnlijk eene groep van eiland., van welken slechts het Oostel. Groenland heet, bevat, en dat tot op de laatste ontdekkingen van Parry voor

een deel van het vasteland gehouden werd. Waarschijnlijk heeft deze zee ten N. door eene straat met de Poolzee gemeenschap; doch zeker heeft zij dit door de Lancaster-sont en Barrows-straat met de zee, die N.-Amerika omspoeld. De breede straat Davis, die eigenlijk hèt Zuiderdeel van deze zee is, vereenigd haar met den Atlantischen Oceaan en in het Z. W. geleiden 3 straten de Cumberland-, Frobisher- en Hudsons-straat in de Hudsons-zee. De Baffins-zee is ook wel met ontzaggelijke ijsschotsen bedekt, doch deze verminderen in den Zomer, en laten gedurende dien tijd eene doorvaart aan de kusten open, waardoor men in staat is gesteld geworden, derzelver kust geheel op te nemen. Er zijn verscheidene kleine eil. in, maar het groote St. James-eiland bestaat niet, zie *Baffins-baai*.

Bafflo (Wbk.), beter *Baflo*, is een D. en gem., met ruim 1900 inw.

Baffo, zie *Baffa*, No. 2. (Wbk.)

Baffou, of *Baffoe*, stad in Op.-Guinee, op de Goudkust, 35 m. N. W. van kaap Palmas. 5. 10. N. B. 8. 50. O. L. Er wordt veel handel in peper gedreven.

Ba-fing, Afrik. riv., de voornaamste tak van den Senegal, zie dat art.

Bafra, Turk. stad in Azië, pachal. Siwas, Sandsch. Djanik, aan den regteroever van de Kizil-Ermak, 5 m. van hare uitwatering, in de Zwarte zee en 10 m. N. W. van Samsoen, 41. 32. 52. N. B. en 53. 51. 30. O. L. Er zijn twee moskeën, welonderhoudene bazars en eene fraaije brug. De omstreken zijn vruchtbaar in rijst en vlas; 2000 inw.

Bag, (Baug) kleine stad in Ind., staten van Holkar, prov. Malwah, aan eenen tak der Nerbuddah, 22 m. Z. W. van Indour, en 52 m. N. O. van Suratte. Er is weinig handel. In den omtrek heeft men merkwaardige onderaardsche tempels ontdekt.

Baga-baai, baai aan de W. kust van het O. I. eil. Sumatra.

Bagabag, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Bagaevskaja, Russ. vlek in Europa, gouv. der Donsche kozakken, aan den regteroever van den Don, 5¼ m. ten N. O. van Staré-Tscherkask. Men teelt er eene groote menigte watermeloenen.

Bagagem, tak van den Maranhon in Brazilië, prov. Goyaz, distr. Parannau, met de bijtak Baca-Chao.

Bagah, kleine stad in Britsch Ind., prov. Alla-Habad, distr. Bundelkand, 5 m. ten W. van Bandah en 6 m. N. O. van Mahobah. 2. Zie *Baza*. (Wbk.)

Bagaï, (Bagasi) zie *Baggai* (Wbk.), het ligt in de prov. en 35 m. ten Z. van Constantina, aan den W. oever van een meer.

Bagalaen, beter *Bagaleen*, ook *Baghlen*, ter uitbreiding van het (Wbk.), binnenl. prov. van het eil. Java, omtrent 70 m. O. Z. O. van Batavia. Ten N. en ten W. wordt zij door de Banjoe-maas bepaald, ten O. strekt zij zich tot de oevers der Brosso; ten Z. wordt zij door de Indische zee bespoeld. Sedert den jongsten vijfjarigen oorlog tegen Dipo Nagoro, op Java is deze prov. eene Nederl. residentie geworden. Vóór dien tijd maakte zij een gedeelte van de Vorstenland. of van het gebied der Sultans van Java uit.

Bagamungo, klein eil. om het Philipp. eil. Catandu-Anos, aan de O.-kust van Manilla.

Bagane, gedeelte van eene Afrik. bergketen, in de Sahra, ten O. van Teranek, naar Egypte loopende; dit gedeelte is een half uur van Kara.

Baganga, zeeplaats op het Aziat. eil. Magendanao, met eene haven aan eene kleine baai.

Bagarme, zie *Bagarrimie*.

Bagaroo, Ind. stad, prov. Adjmier, rajasch. Jeypoor.

Bagarrimie, of *Bagarme*, Afrik. rijk in Sudan, aan de Quolla.

Bagaruh, Afrik. stad aan de Sierra-Leona-kust, aan de Sherbro.

Bagarutty, zie *Ganges* N. 1. (Wbk.)

Bagarya, Afrik. D. in Foeta-Dhiallon, 2¼ Eng. m. O. van Kambarya, met 300 inw., eene bijzondere moskee voor de vrouwen, die, volgens de regelen van de Godsdienst, met het manvolk niet in dezelfde moskee mogen wezen. Er is een aarden wal van 9 voet hoog en 9 duim breed, boven de poort schietgaten met een schildwachtshuisje, waarin kijkgaten aan elke zijde. Het ligt in eene schoone, gelijke vlakte, die open en zeer vruchtbaar is, en groote bombax-, bao-, babl-, nédés- en boterboomen

heeft. De indigo groeit er in het wild, men gebruikt ze om te verwen. Het D. is eene grensplaats van Baleya, het *Shea* van PARK, het *Ce* van CAILLÉ.

BAGASES, overblijfselen van eene stad in Midden-Amerika, prov. en distr. Costa-Rica, niet verre van Espiranza, dat met haar hetzelfde lot onderging van in 1670 door de zeeroovers geplunderd en verbrand te worden.

BAGATIR, Grieksche kolonie in Eur Rusland, gouv. en 32 m. O. Z. O. van Jekaterinoslaw, distr. Mariapol, aan den linkeroever der Wottschia; men telt er 200 huizen.

BAGAY, kl. stad in Algiers, ten O. van Tebesa.

BAGAZIED, zie *Baÿazeid*, lees: *Bajazet*, (Wbk.) als zijnde daar de omstandigste beschrijving te vinden.

BAGBEN, Nederl. geh., prov. N.-Brab., distr. en gem. Prinsenhage.

BAGDAD SCHACK, kl. Turk. stad in Azië Ejalet Tschalde; N. W. van Akhissa, versterkt met 1200 tot 1500 inw.

BAGEE, riv. in Ind., prov. Gurwal, bij Kuranglao.

BAGELA-VILLE, Fr. D., dep. Ain, kantons-hoofdpl., arr. en 6 u. N. van Bourg, 2 u. van Macan, 1800 inw.

BAGE-LE-CHATEL, zie *Bauge*. (Wbk.)

BAGERMAH, zie *Bagherma*. (Wbk.)

BAGGENTON, zie *Bagenton*. (Wbk.)

BAGHER, (EL) ruïnen in Nubië en Sennaar, 3 à 4 dagreizen van de hoofdstad.

BAGHESIER, Ind. stad, prov. Gurwal, distr. Kamaon, waar jaarlijks 3 groote markten gehouden worden.

BAGHEUL, of *Baghul*, een distr. in het Noordel. Indost., in het land tusschen de Sutledjée, in de Djumnah, onder 31. N. B.

BAGHIRATA-GANGA, riv. in Indost. Zij ontspringt aan de Z. helling van den Himalaya, op de grenzen van Tibet, onder 31. 4. N. B. en 96. 40. O. L., loopt van het N. naar het Z. in de Goral, en vereenigt zich met de Alikananda-Ganga, nabij Deopra, 4 m. ten W. van Sirinagur, na eenen loop van omtrent 35 m. De vereeniging dezer beide riv. vormt den Ganges. De Baghirata heeft een' snellen loop over een zeer rotsachtig bed.

BACHJURA, of *Bahgioura*, ook *Bergiure*, Egyptische stad in Op. Egypte, tamelijk groot en aan het kanaal Maharraca gelegen.

BAGHLEN, zie *Bagalaen*.

BAGHPUT, kleine stad in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov., distr. en 6 m. ten N. van Delhy, niet verre van den linkeroever der Djumna.

BAGHSCHISARAI, lees: *Baghtschi-Sarai*.

BAGHUL, zie *Bagheul*.

BAGIJNENDIJK, zie *Begijnendijk*. (Wbk.)

BAGIMONT is geen D., maar een geh., kw. Neufchateau, gem. Sagny.

BAGJOERA, zie *Bagjura*. (Wbk.)

BAGLIE, stad in de Ind. prov. Malwah, met 500 huizen; zij ligt onder 22. 39. N. B. en 96. 28 O. L. 18 m. Z. O. van Oedjein, met een klein, maar welgebouwd fort aan de riv. Kali-Sind.

BAGLORE, kleine stad in Ind. in den staat van den radja van Mysore, aan den regteroever der Pamaour, 9 m. Z. O. van Bangalore.

BAGLUI, moeras in Moldavië, in Zara de Schosz, Zinut Jassy.

BAGNA, of *Bagni*, Turk. stadje in Europa, sandsch. en 14½ m. Z. O. van Sophia en 1¾ m. ten W. van Kostendjeh, aan den linkeroever van de Maritza. Het is met een' steenen muur omringd. Het ontleent zijnen naam van twee nabijgelegene warme bronnen. Men telt er 200 huizen.

BAGNAGUR, zie *Hyderabad*, lees: *Golcondah*.

BAGNALUKA, zie *Banjaluka*. (Wbk.)

BAGNAR-MESSING, staat: zie verder *Benjer Massing*, lees: *Banjer Massing*.

BAGNARA, vl. in den kerkel. staat, ligt in de legatie Ravenna, 2¼ N. N. W. van Faenza, met 2440 inw.

BAGNASCO DI MONDOVI, Sardin. vl., afd. Coni, prov. en 4¼ m. O. Z. O. van Mondovi, 7 m. ten W. van Savona, hoofdpl. van een mand., aan den linkeroever van den Tanaro.

BAGNAT, zie *Ludamar*. (Wbk.)

BAGNEAUX, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr. Fontainebleau, bij Soupes, met een fabr. van glasruiten.

BAGNÈRES-DE-BIGORRE, Fr. arr., (Wbk.) heeft 80,000 inw. en 202 gem. in 10 kantons, als: Bagnères, Arreau, Bordères, Campan, Castelnau, Labarthe, Lannemezan, Mauléon, Nestier en Vielle.

BAGNEUX LA FOSSE, Fr. D., dep. Aube, arr. Bar-sur-Seine, kant. en 1 u. van Les Riceys, 800 inw., die zeer goeden wijn bouwen.

BAGNI, een vl. in het vorstend. en 4½ m. N. N. van Lucca, distr. Borgoa Mozzano, aan de Lima. Er zijn heete badbronnen. 2. Zie *Bagna*.

BAGNI DI PISA, vl. in het gr. hert. Toskane, prov. Vikariaat en 1¾ m. ten N. O. van Pisa en 1¾ m. Z. W. van Lucca.

BAGNISKA, Turks. riv. in Europa, in Bosnie, sandsch. Novibazar. Zij vervult niet het tiende gedeelte van hare bedding, die rotsachtig is. Haar loop verandert menigmaal van plaats. Zij ontlast zich, 3 m. beneden Novibazar, in de Ibar. 2. Turk. vlek in Eur. in Bosnie sandsch. en 8¾ m. Z. O. van Novibazar, met een kasteel en eene ijzerhoudende bron.

BAGNOLO, Nap. kant., Princip. Ulter., distr. Sant-Angelo-de-Lombardi.

BAGNOLS-DE-MARANDE, Fr. D., dep. Oost-Pyrr., arr. en 8 u. O. van Ceret, bij de zee, op de grenzen van Spanje; 850 inw.

BAGNONS, hoofdpl. en resid. van den Koning der Felupen, in Senegambië.

BAGOE (*Witte Rivier*), Afrik. riv. in Bambara, N. N. O. van Tangrera. Zij stroomt uit het O. N. O., gaat voorts naar het W. Z. W. heen, heeft oevers vol geboomte, de grond verheft zich tot 40 voeten en bestaat uit geel zand, met kleiaarde en aderen van eene grijsachtige leemachtige stof. In den regentijd stroomen de riv. over. Praauwen bevaren haar; de breedte is die van de Milo te Kankan, zij is vrij diep, bevaarbaar voor vrachtschepen en heeft vele bogten, en loopt zachtjes voort, tot zij zich eindelijk Noordelijk draaijende, een weinig lager dan Sego ligt, in de Joliba stort. Zij komt uit het Z. en gaat langs Feute, alwaar de karavanen hunne kolatnooten koopen.

BAGOEGHUR, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Chanderree, hoofdpl. van eenen hoofdman der Mahratten.

BAGOES, of *Bagos*, Afrik. volk in Senegambie. Het woont ten Z. van de Nalons en ten W. van het kon. Foeta-Dhialon, langs de kust van den Atlant. Oceaan. Zij maken zout, weven fraaije pagnés, hebben veel visscherij, kudden en veel gevogelte, bouwen rijst en patatten en jagen op olifanten.

BAGONA, rijk in Senegambië, slechts weinig bekend.

BAGOO, zie *Pegu*. (Wbk.)

BAGOR, D. in het O. I. eil. Java, in de Preanger-regentsch. heerlijkh. Baudong.

BAGOS, zie *Bagoes*.

BAGRANITZA, of *Braounitza*, Turk. riv. in Europa, in Romanië, sandsch. Ghiustendil. Zij ontspringt in het Caratova-gebergte, doorloopt het kant. van dien naam, vloeit dan voorbij Statzaïtza, waar zij de Egridere opneemt; vervolgens bespoelt zij de muren van Istip, en ontlast zich, 2 m. N. van Tikvech, in de Vardor, na eenen loop van 75 m. van het N. naar het Z.

BAGROU, Afrik. riv. in Op. Guinee, aan de kust van Sierra-Leone. Zij ontlast zich in den Atlantischen Oceaan, tegenover Sherbro, na eenen loop van 35 m. van het N. naar het Z.

BAGTENBERGER, geh. in Oostvlaand., distr. Gent, gem. Deurle.

BAGUALA, of *Pas Baguala*, landengte op het Moluksche eil. Amboina, welke de beide deelen Leytimor en Hitoe aan elkander voegt. *Orembaais*, die van Haroekoe naar Ambon of van Ambon naar Haroekoe en de naburige eilanden willen, moeten over deze landstrook, welke de breedte van ongeveer 10 min. gaans heeft, gesleept worden. Met grootere vaartuigen is dit ondoenlijk, hetwelk de verkeering moeijelijk maakt en reeds in 1783 den Gouv. ROBBERT PADBRUGGE deed beproeven hier een kanaal te graven, doch dat hij moest staken, wijl de inlanders onwillig werden, omdat zij zeiden, bij het graven bloed ontdekt te hebben. In 1824 deed de Gouv. Generaal dit plan weder opvatten, en reeds was de uitvoering bepaald, toen hinderpalen van eenen anderen aard dit nuttig doel op nieuw verhinderden. 2. Christen vlek aldaar, bijna midden op het schiereil., onder Hitoe behoorende, met het blokhuis Middelburg, dat ledig en in een vervallen toestand is, en de beste haven op het geheele eiland, in de haven van denzelfden naam. Men vindt hier geene nagelboomen, maar veel sago, waarvan de inw. hun bestaan vinden. Volgens VALENTIJN was dit plaatsje weleer een aangenaam en zeer vermakelijk oord, waar men zich nu en dan tot uitspan-

ning begaf, hetwelk, volgens de jongste beschrijving van J. OLIVIER, Jz., thans geheel veranderd is.

BAGUR, Spaan. vlek, prov. en 8⅗ m. O. Z. O. van Girone (Catalonië), ¼ m. van de zee.

BAGURH, een der mindere prov. in de oude verdeeling van Indostan, die nog altijd haren naam behoudt, ofschoon zij door de nieuwere aardrijksbeschrijvers tot de prov. Guzerat en Malwah gerekend wordt. Het land is bergachtig en ten deele wildernis, weshalve het klimaat hier minder gezond en de produkten geringer dan in andere deelen van Indië zijn. Ook hebben de riv. weinig water. Behalve de steden Doengurhpoor, Banswarra en Sagwarra, zijn er geene aanzienlijke plaatsen.

BAGTHYTTAN, Zweed. ijzerwerk, bij Thorsaker, een kerspel in Gefleborgslän, voogdij Gastrikland, behoorende.

BAHADERPOOR, kleine stad in Indost., in de staten van Guickwar, prov. Guzerat, distr. en 10 m. Z. O. van Baroda, aan den regteroever der Oresong, en 29 m. N. O. van Suratte. 2. Of *Bahadurpoor*, kleine stad in Indost., staten van Sindiah, prov. Agrah, distr. en 4¼ m. N. O. van Gwalior.

BAHAMA, (OUDE KANAAL VAN) een arm der zee, die den Atlant. Oceaan met de golf van Mexiko verbindt. Het ligt tusschen 21. en 23. 40. N. B. en tusschen 58. en 63. W. L. en loopt parallel met de N. O. kust van Cuba, welke het van de groote bank van Bahama en van de bank Los Roques afzondert. Het is omtrent 125 m. lang en op de smalste plaats 7 m. breed, en omringd met klippen en kleine eil. 2. (NIEUW KANAAL), zie *Golf van Florida* en (Wbk.) *Bahama's. (Kanaal der)*

BAHAR, voorm. prov. van Britsch Ind., presid. Bengalen; zij werd eertijds *Magadha* genoemd, later heeft zij den naam van hare voormal. hoofdst. aangenomen. Zij ligt tusschen 22. 49. en 27. 20. N. B. en tusschen 100. 41. en 104. 54. O. L. en is ten N. bepaald door Nepaul, ten O. door de prov. Bengalen; ten Z. en Z. W. door die van Gandwana, en ten W. door die van Allahabad en Oude. Zij is 105 m. lang, hare gemiddelde breedte is 75 m., en hare oppervlakte 7200 v. k. m. De Ganges deelt deze prov. in twee ongelijke deelen; 10,974,153 inw. Zie verder het Wbk. 2. Distr. in de prov. van denzelfden naam. Het is ten N. bepaald door den Ganges, ten Z. door het Vindhije-gebergte en heeft eene uitgestrektheid van 691 v. k. m.; 2,755,150 inw. 3. Kleine stad in Indostan, in de bezittingen van den Nabob van Oude, in de prov. van Allah-Abad, distr. en 5¼ m. O. N. O. van Manekpoor.

BAHAR ABRAMLA, tak van de Bahr-el-Asrek, in Nubië, land Sennaar.

BAHAR AZERGUE, zie *Azergus* en *Bahar-el-Asrak*. (Wbk.)

BAHAR-BELA-MA, (riv. zonder water, of *Bahar-el-Fariah*, leedige riv.) eene lange en diepe arm van het kanaal Bahar-Yousef, in Neder-Egypte, ten N. van de vallei van Libyë en ten W. van den Nijl. Zij loopt naar Tarpych. Sommigen houden haar voor een voormalige verbindtenis der meren Mœris en Mareotis, zie verder *Bahar-Yousef*.

BAHAR-EL-FARIAH, zie *Bahar-belama*.

BAHAR-EL-ISWOOD, meer in Nubië, land Shendy, aan een dal, dat CAILLAUD, op den weg naar Shendy vol piramiden vond.

BAHAR-EL-KIEBIR, meer in Sudan, hetwelk de inlanders voor zonder einde en van zout water voorzien, opgaven, waar groote schepen op voeren, terwijl aan dezelve een haven Bambarry lag.

BAHAR-EL-USWOOD, (*de Zwarte Rivier*) zie *Atbara*. (Wbk.)

BAHAR-EL-HARROS, zie *Bahar Indry*.

BAHAR-ENDRENJE en BAHAR-ESRAK, zie *Bahar Indry*.

BAHARIM, zie *Bahareim*. (Wbk.)

BAHAR-INDRY, tak van de Bahar-el-Azrak, in Nubië, land Sennaar, zoo ook *Bahar-el-Harros*, *Bahar-Endrenje* en *Bahar-Esrak*.

BAHAR-NEEL, riv. in Sudan, waarschijnlijk een deel van den Nijl.

BAHAR NOA, zie *Tsad*. (Wbk.)

BAHAR SOLDAN, Afrik. meer in Sudan, waarin de Dan, mogelijk de Niger, door de inboorlingen gezegd wordt te vallen.

BAHAR SUDAN, of *Meer van Sudan*, meer in Sudan, ten O. van het meer Debbin, hetwelk door den Nil-es-Abeede schijnt gevormd te worden, en volgens JACKSON zoo groot is, dat men den tegenovergestelden oever niet

kan zien. Aan de O. kust zouden blanke menschen wonen, die door de Arabieren *N. Sarroth* (Christenen) genoemd worden, terwijl de verdere beschrijving volkomen met die der Tibbo's overeenkomt.

Bahar-Tieb, groot meer in Sudan, door Mungo Park *Dibbie* genoemd, en waarvan Al. Scott breedvoerige berigten geeft. Het ligt aan de woestijn El-Sharrag, op het water dreef riet, waarin vele schildpadden zaten en er was veel visch. Van het Z. W. naar het N. O. kon men het niet overzien; Scott schat de kleinste breedte, die hij overvoer, op 12 m. De schippers zeiden, dat het uitliep in den Bahar-el-Kiebir. Zie dat art.

Bahar Yousef, of *Jozefskanaal*, (zie dat art. Wbk.) kanaal in Egypte, Cocheflik Fajum, loopende van Hawarah tot Medinah, in de rotsen uitgehouwen. Ongeveer 8000 Ned. ellen, van de brug bij Hawarah, ligt Hawarah-el-Soghayr, aan den regteroever, waar een sterke muur is aangelegd, over welke het water heen stort, als het in het kanaal te hoog wordt, in eene zeven ellen diepe kolk of gleuf, waardoor het naar Tamijeh en Birket-Keroun loopt. Oostelijk van hier loopt een arm van hetzelve, evenwijdig met deze gleuf, welke het grootste deel des jaars droog is, en daarom *Bahar-bela-ma* (zie dat art.) genoemd wordt. Aan het kanaal staan twee pyramiden op eenigen afstand van elkander.

Bahabara, Afrik. plaats in het land der Beetjuanen, aan de Tammaha's of Batammakas, roode Kaffers, behoorende.

Baharee, Ind. riv., die in de prov. Oude in de Ganges valt.

Baharghur, Ind. fort, prov. Agra, Rajasch. Macherry.

Bahari, de Arab. naam van Neder-Egypte, zie *Bahri.* (Wbk.)

Bahatchoo, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, O. van de Marootzees.

Bahatja, Afrik. volk in het land der Beetjuanen in het land Matchaquam, N. O. van Tamasia en van den Marootzees.

Bahdarwal, Ind. stad, prov. Lahor, in Kuhistan.

Baherb, stad in Senegambië, rijk Bourb-Jolof.

Baher Isles, Afrik. plaats in Nubië, land Kirdofan.

Bahesor, kleine stad in Ind., presidents. Bengalen, prov. Gorwal, distr. Kemaon, aan eenen arm van de Gogra, 8½ m. ten N. van Almona en 26 m. ten O. van Srinagurh. Zij is zeer morsig en bevat eene menigte tempels van Chinesche bouworde, die vele bedevaartgangers naar deze plaats lokken.

Bahgioura, zie *Baghjura.* (Wbk.)

Bahhrein, zie *Aval* en *Baharein.* (Wbk.)

Bahhreins, eilanden, zie *Baharein.* (Wbk.)

Bahia, (Wbk.) is thans eene prov. van het keizerr. Brazilië. Over derzelver grootte zijn nog geene zekere berigten. Schäffer stelt die op 2579 v. m., doch deze opgave, zoo wel als de onze bij het stadhouderschap (zie Wbk.), is ongetwijfeld te klein. De opgave van 5625 v. m., is zeker nader bij de waarheid, en kon, volgens sommigen, wel tot 6,300 v. m. klimmen. De prov. wordt door de voortzetting van de Sierra de Mantiqueira in het Oostelijk kustland en in een aanzienlijk aandeel aan het groote dal, van den St. Francisco in het W. bedekt; dit gebergte loopt van het Z. Z. W. naar het N. N. O. en scheidt de wateren. Van de kust af klimt de grond trapsgewijze, waardoor de rivieren sterken val en zelfs watervallen hebben. Het geheel is een zamenstel van bergen, bergvlakten, campos en groote dalen. De meeste bergen, en vooral de dalen, zijn met overoude en onafmeetbare bosschen bedekt, waarin sedert duizende jaren de teelaarde opgehoopt is. Het hoofdgebergte is, gelijk gezegd is, de Serra de Mantiqueira, hetwelk, op verschillende plaatsen, verschillende namen draagt, als: Serra Branca, Serra das Almas, Morro das Almas, de Serra Chapada et Serra di Thiuba. De voorn. takken zijn: Serra das Aymorés, Serra do Pinga, Serrasda Giboya, Serra do Orobo, Serra do Paulista, Serra do Boqueira, Serra de Catulé, Morro Chapeo en Serra do Borracha. De voorn. baaijen zijn: de Allerheiligen-baai, de baai van Camamu, en de baai of invaart van Itapuan. Er zijn weinig meren; de voorn. zijn: de Lagoa de Antimucuy en het meer Itahipé; de rivieren: de S. Francisco, met de Belmonte, de Pardo, Contas, Paraguassu, Rio-Real, en Itapicuru. Kustriv.

zijn: de Rio Pardo, Poxim, Commandetuba, Una, Engenho, Rio das Ilheos (de mond der Cachoeira) de Itahype, de Rio das Contas, met verscheidene takken, de Marahu, Acarahy, Ilquié, Serenhehem, Una, Jiquirica, Peruacu, Jaguaripe, Peruaguaçu of Paraguassu, met vele takken, Serigij, Sarahy, Rio de Johannes, Jacuipe, Itapicuru, Ariquitiba en Rio-Real.

Bij de voortbrengsels behooren nog cacao, maïs, banana's, boonen, moesgroenten, meloenen en ananassen; de cocosboom is hier uit Azië overgebragt; de mango, jaca, mangaba en jabuticaba zijn inlandsche boomen. Aan hout is er overvloed. De veeteelt heeft ook paarden, varkens, schapen en geiten. De visscherij, vooral op schildpadden, is zeer aanmerkelijk. De jagt is er volkomen vrij en gaat voornamelijk op wilde zwijnen, reesoorten en antas. Klein wild is er veel, zoowel als de groote kattensoorten. Het delfstoffelijk rijk heeft bouwsteen, graniet, kalksteen, potaarde, molensteen, enz., benevens kristal, goud, ijzer, zilver en koper, welke metalen echter weinig gezocht worden.

Katoenfabrijken, potten- en steenbakkerijen, eene glasfabrijk en touwslagerijen, rozenkransfabrijken, een goud- en zilversmeederij, winkels van kunstbloemen en gekleurde vogelvederen en eenige looijerijen en een uitgebreide handel zijn de middelen van bestaan. Het getal der inw. wordt op 559,570 door Schäffer, door Ackerman op 700,000 bepaalt. Zij zijn *Aimberos* of *Botocudos*, *Camacans*, *Patachos* en Blanken, Zwarten, Kleurlingen en Christen geworden Indianen. De prov. is thans in 4 comarca's verdeeld: Bahia, Porto Seguro, Ilheos en Jacobina. 2. Comarca in voorn. prov,, die zich van Jiquiricea tot Rio-Real 74¼ m. ver langs de kust uitstrekt; in dezelve wisselen schoone bosschen, kleine heuvels, weinige bergen en hooge gronden, enkelen met dorre zandige streken catingas of charnecas, elkander af, welke laatste alleen voor het vee geschikt, wel de helft des lands beslaan, schoon er anders ook vele vruchtbare streken gevonden worden, waar suiker, tabak, enz. geteeld worden. Het voorn. water en de eenige haven is de Allerheiligen-baai; de rivieren zijn die, welke wij hierboven van de Jiquirica tot de Rio-Real genoemd hebben. De meeste voortbrengsels der prov. worden hier geteeld. De veeteelt is, behalve in rundvee en weinig schapen en geiten, van minder belang; van meer belang is de visscherij, de fabrijken zijn weinig, de handel is aanzienlijk. De inw. zijn Europeänen, Zwarten, Kleurlingen en Inlanders. 3. Stad, ligt deels op eene steile hoogte, deels aan den voet derzelve, heeft een heerlijk uitzigt over zee en behoort tot de grootste steden van Amerika. Zij is onregelmatig aangelegd en heeft drie voorsteden; tot de gebouwen behooren nog op de paradeplaats der bovenstad, het voorm. paleis, de kanselarij, het aartsbisschoppelijk paleis, met eenen bedekten weg naar de aartsbisschoppel. kerk, eene citadel, 36 kerken, waaronder de Jezuiten-kerk met het voorm. Jezuitenkollegie, dat thans een militair hospitaal en eene heelkundige school is, de aartsbisschoppel. kerk, die der Franciskanen, en die der Benedictijnen, zijn de voornaamsten. Ook zijn er nog eenige kloosters. In de praya, eene schoone, op de Europesche wijze aangelegde straat, wordt de voornaamste handel gedreven, hier zijn: de beurs, de pakhuizen der kooplieden, het scheepsmagazijn en de timmerwerven, het tolhuis, de woning van den haven-commandant, enz. In de voorstad Victoria is een hospitaal der Benedictijnen. In de voorstad Bom Fim is eene schoone kapel, die op goeden vrijdag zeer bezocht wordt. In eene derde of oostelijke voorstad is een hospitaal voor vreemdelingen. De stad is door verscheidene forten en batterijen gedekt. Schäffer geeft haar 182,000 inw.; er is een keizerlijk kollegie voor philosophie, rhetorika, mathesis, Grieksche en Latijnsche talen, een seminarium; de bibliotheek heeft veel geleden; Sendley vond er alles door elkander geworpen, thans heeft zij 7000 boekdeelen; er is eene boekdrukkerij, eenige fabrijken en scheepstimmerwerven, een schouwburg, eene openbare wandelplaats, met een heerlijk gezigt op de baai en eene pyramide van Europeesch marmer, tot gedachtenis van het bezoek der koninklijke familie in 1808.

Bahia, of *Barr-Arab*, de woestijnen in Arabië, welke zich van de hooge vlakte van Nadsched, of het land der Wachabiten, tusschen Hedschas en de grenzen van Aziatisch Turkijë uitstrekken. Zij zijn nog wel weinig bekend, doch daar de karavanenweg hier doorloopt, meer bekend dan Nadsched. Ten O. is de Euphraat, ten W. het woeste gebergte, hetwelk de oostzijde van den Bahr-Lut omringt en dan in de woestijnen treedt, waar het zich aan het gebergte van Akaba aansluit. Op hetzelve zijn steenbokken en wilde geiten, de kleine riv. Saffie stroomt van hetzelve in de Bahr-Lut: de geheele streek is meestal eenzame woestijn met vlug zand, dat dikwerf door hevige orkanen in de lucht wordt geworpen, doch er is ook eenig goed land met schoone weiden en dadelboomen, deels op Oasen, deels in den omtrek van den Euphraat.

Bahia Abrigo, baai aan de N. kust van Nieuw-Guinee, op oude kaarten, doch op latere niet vermeld.

Bahia de los Camarones, of *Hommerbaai*, baai aan de Z. kust van Amerika, aan den Atlant. Oceaan, ten N. van Bahia de St. Jorge, op 44. 45 N. B.

Bahia de l'Esperito Santo, zie *Algoa-baai*. (Wbk.)

Bahia del Nombre de Jesus, baai aan de N. O. zijde van het Vuurland; nog weinig bekend.

Bahia de Lorenzo Marquez, zie *Algoa-baai*. (Wbk.)

Bahia de los Pinos, baai aan de kust van Californië, aan den voet der Cordillera de St. Lucia, waaraan S. Carlos del Monterey ligt.

Bahia de Rio-Janeiro, schoone baai bij de hoofdst. van Brazilië, op 23. 56. Z. B. Zij heeft eenen zeer smallen ingang tusschen twee steile rotsklompen, welke geen volle Eng. mijl van elkander zijn; op de oostelijke ligt het sterke fort S. Cruz en op een klein eil. in het midden van den ingang het fort Lucia. Van binnen dringt de golf diep in het land en bevat de uitmuntend schoone groote haven en vele kleine en groote eilanden.

Bahia de St. Jorge, zie *St. Georges-baai*.

Bahia de St. Luis, het oostelijke deel van den golf van Maranham, aan de kust van Brazilië.

Bahia de St. Matias, zie *Bahia sin Fondo*. (Wbk.)

Bahia des Ghats, haven op het Noorden van het Kaap-Verdische eil. St. Vincent, bij Afrika.

Bahia dos Piscadores, baai in Neder-Guinee en Neder-Benguela, doch is weinig bekend.

Bahia Grande, baai aan de O. kust van Patagonië, op 51. Z. B., in dezelve is Cabo Rodondo.

Bahia, Houda, lees: *Bahia-Honda*.

Bahillo, Spaan. vlek, prov. en 8½ m. ten N. van Palencia (Toro) en 2½ m. N. O. van Carrion, aan den linkeroever der Cieza.

Bahira, (Wbk.) zie voorts op *Bahri*.

Bahnenheide, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Wittem.

Bahoba, volk in het land der Beetjuanen, W. van Kurreechans.

Bahola, stad in Arabië, landsch. Omar, met eenen Walikhir.

Bahoury, Afrik. kon. in Op. Guinee, 125 m. ten N. van den mond der Assinia. De grenzen zijn ons onbekend. Het ligt ten N. van het kon. Gaman, ten W. van dat van Kong en wordt door de Coumbo of Koembo besproeid.

Bahr, zie *Baar* N°. 1. (Wbk.) 2. Dal in Sudan, op den weg van Borgo naar Fezzan, vier dagreizen van de eerste plaats, waar men gaten in den grond graaft en alsdan water in overvloed vindt. Het dal wordt *Bahr* genoemd, omdat de grond in den regentijd onder water staat.

Bahr-Agoulé, een meer in Syrië, zie *Batakieh*.

Bahra, landstreek ten O. van Sudan, Z. van Kirdofan.

Bahr-Bela-ma, (zie *Bahr-Belame* Wbk.) uitgedroogde rivier in de de Sahara, voorbij de kleine Oase, met versteend hout en verscheidene voorn. eilanden, aan welker verschillende beddingen men den vroegeren stand van het water kan nagaan.

Bahr-Boreh, riv. in Sudan, in Dar Szelih.

Bahr-Chausi, riv. in Sudan Dar Kulla, niet ver van het meer Dwi.

Bahr-el-Abiad, (zie Wbk). Zij is de westelijke arm van den Nijl en ontspringt uit verscheidene bronnen van het Maangebergte, die tusschen den 7en en 8en graad N. B. liggen.

Nadat deze hun water vereenigd hebben, loopen zij eerst in eene N. O. en dan in N. rigting. De riv. loopt door het bergterras van Fazuglo, door Deir, Tuggala en het land der Fungi's naar de vlakte en neemt vele riv. op. Acht dagreizen N. van Schilluck vereenigt zij zich met den Bahr-el-Azrek, bij Halfeia, wanneer hij met dezen den Nijl vormt.

Bahr-el-Ada, Afrik. riv. in Nigritië, in het rijk der Chillouks. Zij ontspringt in het Tegla-gebergte, stroomt van het Z. W. naar het N. O. en ontlast zich in de Bahr-el-Abiad (zie Wbk. en hierboven), na eenen loop van omtrent 80 m. Een gedeelte van hare oevers wordt door eenen Arabischen volksstam, *Millicies* genaamd, bewoond.

Bahr-el-Adit, zie *Bahr-el-Azrac.* (Wbk.)

Bahr-el-Azergue, zie *Bahr-el-Azrac* en *Azergue.* (Wbk.)

Bahr-el-Azurag, zie *Bahr-el-Azrac.* (Wbk.)

Bahr-el-Charo, riv. in Sudan, in Dar Szelah, buiten den regentijd droog.

Bahr-el-Dago, arm van de Shary, in Sudan of Nigritië, die met dezen naar den Nijl loopt; volgens berigten van een Sheik uit Wadai zou hij zijn water uit het meer Fittro ontvangen.

Bahr-el-Feydh, riv. in Sudan, in het land Bahr-el-Gazal, welke om deszelfs rijzen en dalen dezen naam draagt, door het land Karka stroomt en in de Shary valt.

Bahr-el-Fittre, zie *Fittre.* (Wbk.)

Bahr-el-Gazal, lage uitgestrekte vlakte in Sudan, zonder eenige bergen; zij wordt *Bahar* genoemd, omdat men overal teekens vindt, dat het eens een groot water is geweest. Men vindt er zeer groote versteende beenderen en vischgraten, alsmede mosselschelpen en slakkenhuizen. Het zuidelijke deel van dit groote dal ligt, volgens Lyon, tien dagreizen O. N. O. van Birme-Jedid en strekt zich ver van het Z. W. naar het N. O. uit. Overal zijn boomen en de riv. Sahry doorstroomt het land en ontvangt hier de Bahr-el-Feydh. De rijst groeit hier in het wild; olifanten, rhinosserossen, leeuwen, giraffen en buffels zijn er in menigte. De inw. zijn deels Tibbo's, die onder tenten leven, deels Negers, maar de talrijksten zijn de Arabieren, Beni Hassan, die uit Hedjaz afstammen. Zij alleen spreken Arabisch en beoorlogen de Negerstammen, die zij tot slaven maken. De Beduïnen-Arabieren hebben groote kudden van kameelen, runderen en schapen, zonder wol, met welken zij in- en kort na den regentijd, als alles nog groen is, het land doortrekken, in den droogen tijd gaan zij naar de grenzen van Katakou, Bagerme en Dar Saley. In de beide laatste landen koopen zij voor koeijen de noodige durrha en wollen stoffen (eene schoone slavin geldt 10 koeijen). Zij zijn Mahomedanen, hebben goede paarden en gaan met lansen en tweesnijdende zwaarden uit Europesche fabrijken, benevens pantzers, die twintig koeijen kosten, in den oorlog. Hunne hutten zijn van riet en zien er goed uit. In het land is geen handel, men vindt in de bosschen de olifantstanden, die niemand weghaalt. Alle drie jaren geven de opperhoofden paarden, kameelen en schapen als schatting aan Bornu. Die er twintig koeijen, twee kameelen en een paard bezit, wordt nog voor arm gehouden. Het regt van wedervergelding is bij hen in volle kracht of men moet den moord afkoopen. Verslaat een vreemdeling eenen Beni Hassan, moet hij 200 koeijen, en zoo het een inboorling is 100 koeijen geven. Weinigen zijn Faki's, die kunnen lezen of schrijven; die dit leeren wil, moet zich in de naburige landen gaan oefenen.

Bahr-el-Gozalle, dal in Sudan, twee dagreizen Z. O. van het meer Tiffré.

Bahr-el-Gasel, zie *Bahr-el-Gazel.* (Wbk.)

Bahr-el-Iswoode, zie *Bahar-el-Iswood.*

Bahr-el-Kolsum, of *Bahr-Suez*, golf aan den N. W. hoek van de Roode Zee, bij de plaats Suez.

Bahr-el-salamat, riv. in Sudan, in Dar Kulla.

Bahr-el-Sudan, zie *Bahar-Sudan.*

Bahr-el-Zasal, zie *Bahr-el-Gazel.* (Wbk.)

Bahren, zie *Beraun* niet *Beraum.*

Bahr en Lathum, Ned. Bannery, prov. Gelderland, distr. Doesburg, gem. Angerlo.

Bahrg, Afrik. riv. in Barghemi.

Bahr-Heimat, meer in Sudan, Dar

Kulla.

Bahr-Iles, zie *Bahr-el-Abiad.*

Bahr-Joseph, of *Josephs-kanaal*, zie *Bahar-Yousef.*

Bahr-Junger, riv. in Sudan, Dar Kulla.

Bahr-Melh (*Zoutzee*), gedeelte der Roode zee, bij Kosseir, met veel visch, mosselen en koralen.

Bahr-Naqualyfeh, D. in Egypte, Cacheflik Fajum, aan de oostelijke arm van een kanaal, welke arm denzelfden naam draagt.

Bahr-Oman, golf in Arabië, het gedeelte van de zee, tusschen Arabië en Perzië gelegen, waarin 3 riv., de Masora, de Sib en de Sohur, vallen.

Bahr-Suez, zie *Bahr-el-Kolsum.*

Bahr-Taisha, riv. ten O. van Sudan, zuid van Far, drie dagreizen van Dar-el-Nahas.

Bahr-Teruge, riv. in Sudan, in Dar Kulla.

Bahr Wulled Nasched, riv. in Sudan, Dar Kulla, Westelijk van den Misselad.

Baht, Afrik. riv. in Marokko, die op den Atlas ontspringt en zich gedeeltelijk in de moerassen en meren der prov. el Garb verliest, terwijl een andere arm zich waarschijnlijk met de Seboo vereenigt.

Bahyreh, zie *Bahire.* (Wbk.)

Bahyret-el-Fayoum, zie *Baheire.* (Wbk.)

Bahul, een berg in Brazilië, nabij de kust, prov. St. Catharina, en 35 m. N. W. van het eil. van dien naam. Hij is van zeer verre uit zee zigtbaar en is een goed merk voor de zeelieden.

Bai, Chinesche stad in Klein-Bucharije, of het land Turfan, onder 41. 41. N. B. en 98. 55. O. L., aan den linkeroever van de Mousser, nabij hare opneming van de Khabsalang. Het klimaat is koud door de nabijheid der sneeuwbergen, die de landstreek ten N. bepalen, weshalve tarwe, rijst, meloenen en andere vruchten er vrij schaarsch voorkomen.

Baia, zie *Baja.* (Wbk.)

Baïad, D. in Midden-Egypte, prov. Atfieh, aan den regteroever van den Nijl, tegenover Benisouïf. Het is door Christenen bewoond, die eenen tamelijken handel in produkten drijven.

Baiao, klein Indiaansch vlek in Brazilië, prov. Para, aan den regteroever van den Tocantin, met eene kerk. Er wonen ook eenige blanken, de plaats is havenstad van Goya. De inw. bouwen cacao, koffij, katoen, manioc, rijst, allerlei moesgroenten en hebben veel visscherij. De ligging is zeer voordeelig.

Bai de Lagoa, zie *Lagoa-baai.* (Wbk.)

Bai de Levrier, Afrik. baai aan de W. kust van de Sahara, tusschen kaap Blanc en kaap St. Anne, bij Tingenwit.

Baïdi, Aziat. stad in Tibet, prov. Tsang, onder 30. 08. N. B. en 108. 10. O. L., 332 *li* ten O. van Jikadse, en aan den westervoet van den Gambala (een' zeer hoogen berg).

Baïdou-Dabahn, een berg in Tibet, prov. Ouei of Wei. Hij ligt ten Z. van de Mourons-Oussou, onder 33. 50. N. B. en reikt met zijn wester-gedeelte aan het gebergte Guardian-Goutcha. De Boïdou heeft er haren oorsprong, stroomt Noordwaarts en vereenigt zich met de Mourous-Oussou.

Baie, (la) of *Rivière Mahan*, kerspel aan de N. kust van het Fr. W. I. eil. Guadaloupe, tusschen de zee, de Zoutrivier en door de grande Goyaye, Lomentin, Mahaut Ramie, enz., bespoeld. 2. Vlek aldaar, met 361 Blanken, 92 vrije Kleurlingen en 2,900 Slaven bewoond.

Baie d'Aiguado, zie *St. Georgebaai.* (Wbk.)

Baie de Coquille, haven op het Strongs-Insel of Walan, ook Ualan, een der Carolinen, door Duperry in 1823 bezocht en naar zijn schip genoemd.

Baie des Corsaire, of *Baie des Forbans*, Afrik. golf bij den mond der Sierra-Leona.

Baie de l'Isthme, Baie Mauvaise, golven op Van Diemensland, in Australië, gr. Buckingham.

Baie des Chiens Marins, zie *Haaibaai.* (Wbk.)

Baie des Elephans, Baie des Phoques, Baie des Recifs, drie baaijen op het Austr. eil. King, in de Bassstraat, bij Nieuw-Holland: de eerste in het O., de tweede in het N. W. en de derde in het Z. W., die echter niet beschut zijn voor de stormen.

Baie des Isles, (*Baai der Eilanden*) aan de W. kust van het kon. George, eil. nabij de N. W. kust van Noord-Amer. 57. 21. N. B. 115. 26. W. L.

Baie de Tiburon, is meer omstan-

dig op Tiberon beschreven. (Zie verder *Baye.*)

BAIE FRANÇAISE en DE FRANCE, zie *St. George-baai.*

BAIERSDORF, zie ook op *Baijersdorf.* (Wbk.)

BAIGNE, wordt ook *Baignes* geschreven. De inw. handelen veel in rundvee en zwijnen.

BAIGNEUX-LES-JUIFS, Fr. vlek, dep. Côte d'or, arr. en 6¾ m. Z. Z. O. van Chatillon en 9¼ N. W. van Dyon, hoofdpl. van een kant., in eene fraaije doch steenachtige en schaars van water voorziene landstreek; 500 inw.

BAIGORY, (Wbk.) ook *Baigorry* en *Baigoura*, is eigenlijk een berg in Frankrijk, dep. der Neder-Pyreneën, arr. en 8 m. W. van Mauleon, kant. St. Etienne de Baigorry; hij verheft zich ten N. van de Nive, is 1¾ m. lang en bestaat uit overgangs-klei-lei of thonschiefer met zware schichten van kwartz. 2. Het dal, in het (Wbk.) verkeerdelijk in Spanje geplaatst, en bij dezen berg gelegen, wordt door de Nive bespoeld, is 5 u. lang en 4 u. breed, heeft verscheidene dorpen, waarvan Saint-Etienne-de-Baigorry het voorn. is, en verscheidene kopermijnen, alsmede de hiertoe vereischte smelterijen en smederijen en de noodige werkplaatsen, de leiding van het water, de werktuigen, die hier door bewogen worden, de mijnen en werkplaatsen, zijn allen zeer bezienswaardig.

BAIJAZEID, zie *Bajazet.* (Wbk.)

BAIJAH, zie *Baja*, N. 3. (Wbk.)

BAIJUM, Ned. D., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel. 2. voorm. klooster aldaar, griet. Baarderadeel, dat in den 80jarigen oorlog verwoest werd.

BAÏKHA, Russ. riv. in Azië, gouv. Tomsk. Zij ontspringt in het West. gedeelte van het distr. Touroukhansk en ontlast zich in de Touroukhan, 15 m. ten N. van de dus genoemde stad, na eenen loop van omtrent 50 m. van het W. naar het O. Ten N. van deze riv. stroomt eene andere, kleinere, en *Vernaja-Baïkha* genaamd deze laatste ontlast zich in de Touroukhan.

BAÏKUL, of *Bekul*, Ind. stad, zie *Bicol.*

BAIKUNTHA, Ind. plaats, prov. en distr. Bahar, eene bedevaart-plaats der Hindo's.

BAILARA, zie *Bailourou.*

BAILEUX, is een D. en gem., distr. Thuin; 1200 inw.

BAILICHELISCH, Schotsch D., gr. Argyle, distr. Lorn, 11 m. ten N. van Inverary, nabij den Z. oever van het Loch-Leven. In de omstreek is eene rijke leisteengroef.

BAILIÈVRE, is een D. en gem., distr. Thuin; 250 inw.

BAILIR, Afrik. stad, hoofdpl. van het kon. Dancoli.

BAILLAMONT, is eene gem., arr. Dinant; 200 inw.

BAILLARGINT, riv. op het Fr. W. I. eil. Guadaloupe, aan de Z. kust, uit 2 bronnen, ten N. van Painte ontspringende, en na eenen loop van 1¼ u. in de Golf Ferry vallende.

BAILLEU, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Walcourt.

BAILLEUL, lees: *Bailloeul*, het is een D. en gem., distr. Doornik, met 750 inw.

BAILLIF, riv. op het Fr. W. I. eil. Guadaloupe, aan de Z. W. kust, die aan den voet van het gebergte N. O. van N. 3 ontspringt en na eenen loop van 1 m., ¼ u. van dat vlek bij het fort de la Madalaine in zee valt. 2. Kersp. aldaar, aan de Z. W. kust, door de riv. Peres Baillif en Plessis bespoeld. 3. Vlek aldaar, aan de riv. van dien naam, dat in 1788, 418 blanke, 36 vrije kleurlingen en 2300 slaven tot inw. had.

BAILLOEUL, zie *Bailleul.*

BAILLONVILLE, ligt niet in Luxemb., maar is een D. en gem. in Namen, arr. Dinant; 300 inw.

BAILLY, Fr. geh., dep. de Nièvre, arr. Cosne, kant. en ¼ m. ten Z. van Douay. Er zijn IJzeren-plaat-fabrijken. 2. Kaap op Van Diemens-Eiland, O. kust, N. van kaap Bougainville.

BAILOUROU, of *Bailara*, stad in Indost., in het gebied van den Radja van Mysore, onder 12. 55. N. B. en 93. 43. O. L. De Nopal-planten, welke de landlieden als heggen om hunne tuinen heen aankweeken, geven ongeveer 750 Ned. pond. cochenille.

BAILY-BOROUGH, kleine stad in Ierland, prov. Ulster, gr. en 5 m. Z. O. van Cavan, baronnie Clonchee. In de nabijheid is een berg, op welks top men eenen waterpoel vindt, waarvan het water en de modder als geneesmiddel gebruikt worden.

M 3

Baimocz, zie *Boynicz.* (Wbk.)

Bainam, Aziat. stad in Tibet, prov. Thsang, onder 29. 42. N. B. en 107. 5. O. L. 70. *li* ten Z. O. van Jikadze en 5 *li* van den regteroever der Langtchou, eenen arm van de Yarou-Dzangbou.

Bainbridge, D. in Engeland, northring van het gr. York, wapen-take Hang-West, nabij den regteroever van de Ure, ¼ m. W. Z. W. van Askrigg. Men heeft er een standbeeld van den Romeinschen Keizer Commodus gevonden, en houdt het oord voor eene voorm. Romeinsche legerplaats. Op eenen nabijgelegen' heuvel ziet men de overblijfselen eener aloude vesting; 872 inw. 2. Of *Jericho*, gem. in de Vereen. Staten van N. Amer., staat New-York, gr. Chenango, 7¼ m. ten Z. van Norwich; 2290 inw.

Baïnder, Turk. stad in Azië, in Natolië, sandsch. Aidin.

Baindt, voorm. groote Souvereine abtdij in Zwaben.

Bain-Ganga, in het Wbk. verkeerd *Baingonga*, is eene riv. in Ind., in de staten van den Radja van Nagpoor; zij ontspringt in het Oostel. gedeelte der prov. Gandwana, vloeit voorbij Ambora, Paouni, en ontlast zich in de Wurda, na eenen loop van 65 m. van het N. naar het Z.

Baingol, legerplaats in de Kalkas-Mongoley, in China.

Bains, eigenlijk *Bains d'Arles*, ligt niet in het dep. Opper-Pyreneeën, maar in Oost-Pyreneën; waartoe ook Siret, eigenlijk Céret, behoort.

Baïns, Fr. D., dep. Op.-Loire, met minerale bronnen.

Bains de Rennes, of Bains de Montferrand, (les) D. in Frankr., dep. Aude, arr. en 3¼ m. Z. O. van Limoux, kant. Couiza, aan de Sals. Er zijn 5 bronnen, namelijk 3 warme en 2 koude. De temperatuur der warme bronnen is van 41. tot 31. Reaumur. Deze wateren worden vrij druk bezocht. Blijkens de gevondene oudheden, urnen, medailles, enz., werden zij dit ook door de oude Romeinen; 370 inw.

Bainska, Turk. vlek, in Europa in Bosnië, sandsch. en 8 m. Z. O. van Novibasar, bij de Ibar.

Bairam-Kalesi, of *Behrem-Kalesi*, Turk. vlek in Azië, in Natolië, sandsch. 34 m. Z. W. van Biga, aan de golf van Adramito; men ziet er de ruïnes van Assus, te weten: eenen wel bewaarden schouwburg, overblijfselen van tempels, muren en torens. Buiten de stad is de begraafplaats met eene groote menigte sarkophagen; waarvan sommigen van reusachtige grootte zijn. Al deze overbijfselen zijn duidelijke kenteekenen van eene Oud-Grieksche stad.

Bairdsface, N. Amerik. D., staat Noord-Carolina, gr. Bink, met een postkantoor.

Bairdstown, (Wbk.) is thans hoofdpl. van het gr. Nelson, met eene kerk, marktplaats, een R. C. bisschop en 1200 inw.

Bairen, zie *Beijeren.*

Bairon, Fr. D., dep. Ardennes, arr. en 5 u. van Sedan, met smederijen.

Bairro, D. in Brazilië, prov. St. Paulus, 1½ m. ten N. van St. Sebastiaan, aan den oever van de Toque-Toque. De mannen hebben er visscherij en landbouw, de vrouwen aardewerkfabrijken.

Bais, zie *Bays.*

Baise, Fr. vlek, dep. Côte d'Or; 6 u. N. O. van Dyon.

Baisieux, is een D. en gem., distr. Bergen, met steenkoolmijnen; 650 inw.

Baisy, zie *Bezy.*

Baisy-Thy, (Wbk.) gem. in Z. Brab., arr. Nyvel, met 2,000 inw.

Baitool, Ind. stad, prov. Nagpoor, distr. Gandwana, aan de Saunna.

Baitto, Afrik. stad in Senegambië, land Jereja of Geregis, in een moerassig oord, dat van muggen wemelt.

Baixa, riv. op het eil. Nieuw-Guinee, in Australië, die in eene golf uitloopt, doch niet genoeg bekend.

Baixas, ligt niet in Opper-, maar in Oost-Pyreneën.

Baja, een berg op de grenzen, tusschen Wallachyë en Zevenbergen, O. van den berg Bilka, 8 m. N. O. van Kimpolung. 2. Landpunt in Columbia, dep. Maturin, aan de Delta van den Orinoco.

Bajada de Santiago, stad in Rio de la Plata, zie *Parana.*

Bajas, of *Baloe*, lees: *Baioe.*

Bajasid, zie *Bajazet.* (Wbk.)

Bajeh, zwarte volksstam in Abyssinië, in het voorm. rijk Danabil, aan de grenzen van Nubië.

Bajend, Turk. Sandsch. in Azië, Ejalet Wan.

Bajetpoor, zie *Badjetpoor.*

Bajo de la Plata, ondiepte bij de Bahama-eilanden in Amerika, bij de Turks-eilanden.

Bajo di Sinzal, zandbank bij de haven der stad Merida, in Mexiko, staat Yucatan of Merida.

Bajonne, zie *Bayonne*. (Wbk.)

Bajucal, Partido of afdeeling van het Sp. W. Ind. eil. Cuba, met 21,374 inw., waaronder 11000 slaven. 2. Stad aldaar, 10½ m. Z. W. van Havana, aan de Z. kust van het eil., heeft eene met klippen omringde, slechts voor kleine schepen toegankelijke haven, met eene batterij.

Baka, Spaan. stad, zie *Baça*. (Wbk.)

Baka Banxa, lees: *Baka Banya*.

Bakaka, stad in Abyssinië, prov. Ogamé, niet ver van de bronnen van de Wasie.

Bakalan, Russ. vlek in Europa, gouv. Tschernigow, kw. Starodub, met aanzienlijke jaarmarkten.

Bakani, D. in Moldavië, Zenut Tutow, aan de Sinila.

Bakar, zie *Bacar*. (Wbk.)

Bakara, zie *Sannour*. 2. Stam van Beduïnen in Afrika, land Kordofan, dus genoemd, omdat zij vele koeijen (*bakar*) aanfokken. Zij zijn Arabieren, spreken Arabisch, doch huwen met de inboorlingen van Obeydha en de omliggende dorpen, die de tongval van Darfur spreken.

Bakary, zie *Egypte*. (*Opper-*)

Bak-Aryeh, Arabisch herdersvolk in Neder-Egypte, prov. Massourah, bevattende 350 weerbare mannen.

Bakassie, riv. op het O. I. eil. Java, prov. Batavia.

Bakauko, stad in Abyssinië, land Tigre, distr. Sirawe.

Bakayakouloм, Afrik. stad in Senegambie, rijk Bambuk, waarbij de Guyamon-Colez in de Senegal valt.

Bakboulan, eene riv. in de Steppe der Kirgizen. Zij komt van de Westel. helling van het Khattai-gebergte, stroomt naar het W., vervolgens naar het Z. W. en ontlast zich in het zoute meer, aan den kant der zandvlakten Kangour of Koour-Koum, na eenen loop van ongeveer 100 m. Op 57 m. afstands ten Z. O. van haren oorsprong is eene andere riv. van denzelfden naam, die eene reeks van kleine meren doorloopt en zich in de Tsoui ontlast. Zij wordt ook *Atchi-Bak-boulan* (bittere Bak-boulan) genoemd.

Bakdalal, distr. van Avar, in Kaukasie, met 800 huisgezinnen.

Bake, Zweed. kersp. Elfborgslän, Herrad Wedbo.

Bake-Bake, geen land, maar Afrik. volk in het rijk Loango, in Neder-Guinee, van kleine gestalte en van de jagt levende. Zij worden ook *Matimbas* genoemd, O. van de Yamba.

Bakel behoort tot het distr. Helmond, gem. Bakel en Milheze en telt 250 inw., het werd in 1511 door de Gelderschen geheel in de asch gelegd.

Bakel en Milheze, Ned. gem., prov. N. Brab., distr. Helmond; 1700 inw.

Bakely, Eng. vlek, gr. Sussex, waar veel ijzerwerk vervaardigd wordt.

Bakendorp behoort tot de gem. Baarland en ligt ¼ u. van het D. van dien naam.

Baker, Amer. eil., tot de Noordel. Georges-eilanden behoorende, voor de Badfort-baai, op het eil. Bathurst. 2. Baai in den mond van de riv. Columbia of Oregan, in de N. Amerik. Staten. 3. Hooge berg in de Vereen. Staten, gebied Oregan. 4. Eil. aldaar, staat Maine, gr. Hancock, bij het groote eil. Mount Desart.

Bakergem, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gedeeltelijk gem. Denderleeuw, gedeeltelijk tot Iddergem behoorende.

Bakers, eil. aan de W. kust van Labrador.

Bakersfall, val van de Hudsons-riv., in de Vereen. Staten, bij het D. Sandyhill, staat New-York, gr. Washington.

Bakersfield, N. Amerik. gem., in den vrijstaat Vermont, gr. Franklin, aan eenen arm van de Mississipi, 14 m. N. N. W. van Montpellier.

Bakerslake, het uiterste deel van Chesterfields-Inlet, in de Westelijke landen aan de Hudsons-baai of de prov. Nieuw-Noord-Wallis, met verscheidene eilanden en den mond eener rivier.

Bakerwaard, of *Bakerweert*, Ned. geh., prov. Gelderland, distr. Doetichem, gem. Steenderen; 150 inw.

Bakha-Namour-Noor, of *Klein-Namour*, een meer in het land Katchi, tusschen Tibet en Klein-Bucharijë, tusschen 33. en 34. en 98. en 100. O. L. Het is van het N. W. naar het Z. W. 10 m. lang en van het O. naar het W. 7 m. breed. Ten O. is het door eene riv., van 32 m. lengte, met

de Ike-Namour-Noor vereenigd.

Bakhmoud, zie *Bachmut*. (Wbk.)

Bakhoven, geh. in Limb., arr. Roermond, gem. Sisteren.

Bakhuizen, (Wbk.) is een D., dat nagenoeg 30 huizen telt en, met eenige onderliggende buurten, eene Roomsche en eene Doopsgezinde gem. bevat, en nog al scheepvaart heeft. Vroeger zijn hier eenige potten met zilvergeld van zeer ouden stempel opgegraven. Willem IV, Graaf van *Holland*, leed in 1345 hier eene nederlaag van de Friezen, waarbij hij sneuvelde.

Bakhuizerwoud, Ned. bosch, prov. Friesland, kw. Zevenwolden, griet. Gaasterland, bij het D. Bakhuizen.

Bakhta, aanzienl. riv. in Rusland, in Azië, gouv. Tomsk, distr. Touroukhansk. Zij ontspringt in het meer Aïs, loopt van het O. naar het W. en ontlast zich in de Jenisei, 90 m. Z. Z. O. van Touroukhansk, na eenen loop van 120 m.

Bakhtery, Perz. bergen, waardoor Khuzistan van Luristan gescheiden wordt. Zij strekken zich evenwijdig met de kust van de golf van Perzië uit en ondersteunen ten Z. W. de bergvlakte van Perzië. Ten W. vereenigen zij zich met de Demavend en ten O. met de Adervan. Verscheidene riv., de Abzal, de Karoun en anderen, loopen op onderscheidene punten door dit gebergte, hetwelk aan de talrijke rooverbenden, die de landstreek onveilig maken, tot schuilplaats verstrekt.

Bakihiserai, zie *Bakhishisarai*(Wbk.), dit is dezelfde stad als *Bachtschi-Sarai*. Zie dat woord.

Bakka, pl. op het O. I. eil. Java, landsch. Ludaya, aan de zee.

Bakkah, Afrik. kon. in Nigritie, aan de regterzijde van de Dialiba, omtrent 250 m. ten O. van Timbuctoe.

Bakkanie, stad in Sudan, hoofdst. van het kon. Noufy, aan de Dialiba, 155 m. ten W. van Cachenah, drie dagreizen N. O. van Kebbi, onder 14. 30. N. B. en 29. 40. O. L.

Bakkersdam, Ned. dam in Zeeland, distr. Sluis, in 1788 tegelijk met den Kapitalen Dam aangelegd en hierdoor het Eiland of de Generale Vrije Polder in vast land hervormd.

Bakkerskil, Ned. vaarwater, prov. N. Braband, distr. Waalwijk. Het is de meest Oostelijke Kil van den Biesbosch, die door haar van het vasteland gescheiden wordt.

Bakkeveen (Wbk.) ligt in het kw. Zevenwolden, griet. Opsterland; gevecht in 1213 tusschen Friezen en Drenthenaars.

Bakkum (Wbk.) is geen buurt, maar een D., en thans eene afzonderlijke gem.

Baklan, Russ. vlek in Europa, gouv. Tchernigow, kreits en 11½ m. Z. O. van Mgline en 5 m. N. van Pogar. Er is eene jaarmarkt, die sterk bezocht wordt.

Baklarzewo, Poolsch vlek, woiwodschap Augustowo, obwoodschap Segny, 4¼ m. W. van Suwolki, op de Pruisische grenzen. Er is een kasteel; 405 inw.

Bakmatch, of *Backmatih*, Russ. vlek in Europa, gouv. Tschernigow, distr. en 9½ m. W. Z. W. van Konotop, aan de Borzenka.

Bakmer, eil., tot de Molukken behoorende, bij het eil. Damme, in de Noord-rei, ten W. van hetzelve.

Bakoe, zie *Baku*. (Wbk.)

Bakohey, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, O. van de Marootzees.

Bakoime, zie *Bacouknoki*.

Bakongon, kl. stad op het O. I. eil. Sumatra, staat Atchin, met eene haven aan de W. kust.

Bakou, zie *Bacou* en *Bacu*. (Wbk.)

Bakouongar, zie *Bakoongar*. (Wbk.)

Bakow, (Wbk.) wordt ook *Baku*, *Bakou* en *Bakowa* gespeld. Zij is de hoofdpl. van een Zinuet van denzelfden naam, dat geheel met bergen en digte bosschen bedekt is. In hetzelve is de Pietra de Ross, alwaar de drie Dacische vorstendommen te zamen komen. De Totrusch is de voorn. riv., en de voorn. voortbrengsels zijn hout, vee en zout. De stad zelf is een zeer armoedig plaatsje met een week- en jaarmarkt. De R. C. bisschop is niet meer hier; van zijne hoofdkerk ziet men nog puinhoopen.

Bakowe, stad in Wallachyë, aan de Mirawa, 18 u. van Targowisch.

Bakta, Hong. vlek, comit. Scabolsk, mark Bathor, 3¼ m. Z. O. van Boghdany en 13½ m. N. N. O. van Debreczin.

Baktra, zie *Balkh*.

Baktscheserai, staat: zie *Bachtsche-*

Sarai, lees: zie *Bachtschi-Sarai*.

Bakur, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Cavite.

Balabalagon, zie *Pater Nosters*. (*Kleine*)

Bala-Banga, zie *Bela-Banya*. (Wbk.)

Balabon, D. op het Philipp. eil. Negros.

Balachew, Russ. stad in Europa, gouv. en 43 m. W. van Saratow, hoofdpl. van een distr., aan den linkeroever van de Khoper, 17 m. N. O. van Borisoglebsk; 1600 inw. Het distr. Balachew wordt door de Khoper en de Karai besproeid. Het land is laag en vlak en heeft uitgestrekte wouden; 110,000 inw.

Balaclar, Turk. gebergte in Azië, zie *Taurus*.

Baldad, lees: *Balad*.

Bala-Feras, stad in Abyssinië, land Schoa en Efat, prov. Efat.

Balag, een eil. in den *Archip.* der Philippijnen, ten N. van Samar, 12. 36. N. B. 142. 43. O. L.

Balagatzia, een aanzienlijk meer in Turk. Azië, pach. en ten N. O. van Cars, eene kleine riv., die naar het Z. W. stroomt en in de Arpa-Sou uitloopt, voert het water uit dit meer af. In het midden van dit laatste ziet men het eil. Palakatsia, waarvan het meer waarschijnlijk zijnen naam ontleend heeft.

Balahana, zie *Balachna*. (Wbk.)

Balahne, zie *Balagnie*. (Wbk.)

Balakhna, Russ. versterkte stad in Europa, gouv. en 6¼ m. W. N. W. van Nishny-Novogorod, hoofdpl. van een distr. aan den regteroever van de Wolga. 56. 3. N. B. 60. 58. O. L. Hare zoutbronnen zijn op last van de Regering gesloten geworden. Er is tamelijk veel handel in koorn en andere produkten; 3000 inw. 2. Het distr. Balakhna is vol heuvelen en wordt door de Wolga en de Ousola besproeid. Het brengt vlas, hennep en granen voort; 90,000 inw.

Balakhtchinskoë, aanzienl. Russ. D. in Azië, gouv. Tomsk, distr. en 26 m. Z. W. van Krasnojarsk, aan den regteroever van de Tchoulijm.

Balakleia, Russ. vl. in Europa, gouv. Kharkoo, distr. en 9¾ m. Z. O. van Zwief, 9 m. N. W. van Izum.

Balala, stad in Senegambië, aan de Catheo, gebied der Biafaras.

Balambang, D. op de Z. W. punt van het Philipp. eil. Zebu.

Balambagan, zie *Balambangan*. (Wbk.)

Balamenglum, stad in Ind., staten van den Radja van Mysore, nabij de Palaour, 19 m. ten O. van Bancalore; in de omstreken zijn vele zoutgroeven.

Balance, (Isle de la) Fr. eil. op de W. kust van het dep. Finisterre, arr. en 8 u. van Brest, 2 u. Z. van Ouessant.

Balander, staat: zie *Bellandre*, lees: *Bellantre*.

Balandra, baai aan de N. O. kust van het Eng. W. Ind. eil. Trinidad.

Balandran, berg in Frankrijk, dep. Opper-Pyreneën, N. van Argelez.

Balanea, zie *Baneas*. (Wbk.)

Balanten, volk in Senegambië, tusschen de St. Domingo en Geba. Zij hebben geenen omgang met hunne naburen en veroorlooven geenen vreemdeling in hun land te komen; wil men met hen handelen, dan is men verpligt in de booten te blijven. Zij zijn Fetisch aanbidders, vormen eene soort van gemeenebest, en de oudsten van elk district besturen het geheel. Elk heeft slaven, maar geen Balant wordt als slaaf verkocht. Zij worden voor wild en wreed gehouden. Zij rooven gaarn; hunne wapens zijn lansen, pijlen en sabels. Zoo veel men weet, bebouwen zij het land, waar geene boomen zijn, zorgvuldig. Hunne taal is van de andere volken onderscheiden.

Balantae, D. in de rep. van Midden-Amerika, prov. Chimaltenango.

Balanzat, eene haven aan de N. kust van Isiça, een der Baleärische eil. Zij bestaat uit de vereenigde uitwatering van twee kleine riv. nabij het D. San Miguel.

Balapoor, Ind. stad, prov. Bezar, distr. Nernalla.

Balaratum, Aziat. stad in Groot-Tartarije, in Turkistan.

Balaryd, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Wista.

Balasagan, Aziat. oud-stad in Turkistan, op 43. 50. N. B. 99. 10. L.

Balasfalva, of *Blasenburg*, zie *Blasendorf*. (Wbk.)

Balat, of *Bellato*, Afrik. plaats in de Sahara Oase Dakel.

Balatav, zie *Balatof*. (Wbk.)

Balath, Arab. herdersvolk in Op.-Egypte, prov. Siout, met 500 weer-

M 5

bare mannen.

Balatra, Ind. distr., prov. Malabaar, ten W. van het Ghotisch-gebergte.

Balâtre, eigenlijk Balâtre St. Aldegonde, D. en gem. in Namen, arr. en 2 u. van Namen; 650 inw.

Balâtre St. Martin, D. in Namen, arr. en 3 u. van Namen, gem. Balâtre-St.-Aldegonde.

Balayan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pampanga.

Balayang, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Balangas.

Balbamont, stad in het Ind. rijk Anam, prov. Cambodja, aan de Makaung.

Balbanon, zie *Babanon.* (Wbk.)

Balchorah, kleine stad in Indost., staten van de Nabob van Oude, prov. Oude, distr. Beraytch, in het West. gedeelte van een groot door twee armen van de Gogra gevormd eil., nabij de grenzen van Nepaul, 25 m. N. N. W. van Beraytch.

Balck, zie *Balk.* (Wbk.)

Balclutha, zie *Balcdutha.* (Wbk.)

Bald, zie *Bald-Head.* (Wbk.)

Baldavatty, Aziat. riv. in Voor-Indië, die zich in de Toombruddrah ontlast.

Bald-eagle, gebergte in N. Amer., vrijstaat Pennsylvanië, gr. Bedford. Het grenst ten W. aan eene vallei van denzelfden naam, die 2 m. breed is, en waarin door de beken allengs onderaardsche waterleidingen van verscheidene mijlen lengte ontstaan zijn. Men ziet er ook groote holen van 300 voet diepte en eene onmetelijke spelonk. 2. Gem. in Pennsylvanië, gr. Lycoming, aan den mond der riv. van dien naam, met 250 inw. 3. Riv. in N. Amer., vrijstaat Pennsylvanië. Zij ontspringt aan de Z. W. grenzen van het gr. Centre, hetwelk zij van het Z. W. naar het N. O. doorloopt; daarna komt zij in het gr. Lycoming en ontlast zich in den Westel. arm der Susquehannah, na eenen loop van 16 m. 4. Andere riv., staat Ohio, die in den Huron valt. 5. N. Amer., gem. in den vrijstaat Pennsylvanië, gr. Centre; 685 inw.

Bald-Eagle-Valley, vallei in de N. Amer. rep., staat Pennsylvanië, gr. Huntingdon, bij Alexandria, met veel onderaardsche holen, waarin vele beken stroomen.

Balderheim, Fr. slot en groot ambt, dep. Boven-Rijn, eertijds tot het vorstendom Montbeliard behoord hebbende.

Baldersche Baan, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. St. Catherina-Waveren.

Balderia, Lomb. Venet. D., prov. en 7 m. O. Z. O. van Verona, distr. Cologna, aan den linkeroever van de Gua, 1⅗ m. Z. van Lonigo; 2300 inw.

Baldernoch, Schot. D. en parochie in het gr. Sterling, 3 m. O. van Dunbarton; 800 inw. Er zijn steenkool- en arduingroeven.

Bald-Head, berg op de Z. kust van Nieuw-Holland en Nuytsland, om Koning Georges-haven, zonder ongelijkheden, maar ook zonder vruchtbaarheid.

Baldichieri, Sardin. D., divisie Alexandria, prov. en 1½ m. N. W. van Asti.

Bald-Island, zie *Bald-Head* N. 2. (Wbk.)

Baldjoung Gangtsian, een hooge berg in Tibet, prov. Thsang; onder 28. 10. N. B. en 100. 20. O. L. Hij ligt in de keten van het Himalaya-gebergte, 230 m. Z. Z. O. van het land der Djahouts.

Bald-Moutains, een gedeelte van de keten der Alleghany-bergen, in de Vereen. Staten van N. Amerika. Het strekt zich uit tusschen de Notachucky en de French Broad en beslaat eene ruimte van 8 m. lang tusschen de vrijstaten Tennessee en Noord-Carolina.

Baldolz, Oostenr. vlek in Zevenbergen, bekend door de minerale wateren en baden.

Baldoon, plek in Opper-Canada, door Lord Selkirk aangelegd in het Westelijk district aan de Bear Creek.

Baldringe, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Herresta.

Baldris, kaap aan de O. kust van Madagaskar, onder 15. 55. Z. B. en 68. 30. O. L. Ten O. maakt zij de baai van Antongil uit.

Balduinstein, D. in het hert. Nassau, ambt en ⅗ m. Z. W. van Diez, aan den linkeroever van de Lahn. Men vindt er een' molen, om marmer te zagen.

Baldun, een der acht monden van de Wolga in de Kaspische zee.

Baldwin, gr. in den N. Amerika, vrijstaat Alabama, tusschen de baai van de Mobile en de Rio Perdido; 1713 inw. Fort Stoddaart is er de hoofdpl. van. 2. Gem. in de staten van N. Amer., vrijstaat Maine gr. Cumberland, 9½ m. W. van Portland, 1120 inw. 3. Plaats op het W. I. eil. Barbados, kersp. St. John.

Baldwinville, gem. in de Vereen. Staten, vrijstaat New-York, gr. Onondaga, 3 m. W. van het meer Oneida.

Baldyanath, Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Birboom, beroemd door hare tempels en bedevaarten.

Bale, riv. in Beludschistan, zie *Brouchvor.*

Balearen, Sard. volk, oorspronkelijk uit Spanje afkomstig. Door de Carthagers verdreven, vestigde het zich in de bergstreken van Sardinië. In de oud-Corsikaansche taal beteekent hunne naam vlugtelingen.

Balegin, eil. tot de Philippijnen, en wel tot de prov. Neuecija, op Manilla, behoorende.

Baleine, (La) eene klip bij het W. Ind. eil. Barthelemy, tusschen La Grande en La Petite Islotte en het Suikerbrood.

Balen, zie *Baelen.* (Wbk.)

Balena, (Puncta de) kaap op het O. van het Columbiaansche eil. Santa Margarita.

Baleo, zie *Senegal.*

Baler, een D. op de O. kust van Manilla, een der Philipp. eil., 22 m. ten N. O. van de stad Manilla. Het is de residentie van den Alcade der prov. Ecya.

Balert, D. op het Philipp. eil. Manilla, hoofdpl. van de prov. Neuecuya.

Balew, of *Biolef*, Russ. koopstad, gouv. Orel.

Baleya, Afrik. landsch., W. van Foeta, Z. van Sangarem, waar de Joliba heenstroomt, ten O. is het kleine land Almama, ten N. eenige bosschen. De grond is er kleiachtig zand en zeer vruchtbaar; al de dorpen, die van 100 tot 125 hutten van stroo bevatten, zijn met een aarden wal, met schietgaten, ter hoogte van 10 tot 12 voeten, omringd. De inw., die schatting aan den Almamy van Foeta in vee betalen, zijn oorlogslieden en landlieden. Zij maken wit doek, dat zij voor zout inruilen, dat hier voor geld dient; bijna elk D. heeft eene pottenbakkerij. De inw. zijn Mahomedanen, doch minder dweepers dan die van Foeta Dhialon en de Foelahs; zij maken eene soort van bier, uit gierst en honig. De vrouwen, die zeer ondergeschikt aan de mannen zijn levendig, aanvallig, minzuchtig, doen veel aan het hoofdkapsel en dragen twee haarlokken aan elke zijde en hangen er glaskoralen in, om den hals dragen zij eene snoer van kleine glaskoralen, waarvan eenige verguld zijn. Zij bestrijken het geheele ligchaam met boter; de meeste vrouwen dragen niets anders dan eene band om de heupen van doek, lang 5 en breed 2 v. Zij doen het huiswerk. Dit volk is vrij zwart, met gekroesd haar, een weinig gebogen neus, dunne lippen en groote oogen.

Balfer, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Silenrieux.

Balfrah, zie *Balfrosh.* (Wbk. en hieronder.)

Balfrosh, ook *Balfrouch*, Perz. stad, prov. Mazenderan, aan de Babol, 4 m. ten Z. van de Kaspische zee, 9 m. ten O. van Amol, hetwelk haar tot haven verstrekt, en 31 m. N. O. van Teheran. Deze stad is op een lagen, vochtigen grond gebouwd, de huizen zijn klein, deels van steen en deels van hout. Er is eene fraaije brug over de Babol. Men telt er verscheidene kollegiën, 1 bazar en 8 karavan-serails, waarvan 2 voor de Russen en Armeniërs bestemd zijn. Er wordt een aanzienlijken handel, voornamelijk in zijde en katoen, gedreven. In de omstreken vindt men heerlijke rijstvelden; 25000 inw.

Balga, Pruiss. oud slot in O. Pruissen, tegenover Pillau, merkwaardig door zijne heidensche oudheden en de urnen, die men in de omstreken vindt; voorheen lag hier de vermaarde vesting *Honeda.*

Balgach, Zwits. D., kant. en 4 m. O. van St. Gall, in het Rheinthal en ¾ m. van den linkeroever van den Rijn. Er zijn zwavelbronnen, 2 kerken en 600 inw. In de omstreken wordt de wijnstok geplant.

Balgany, Schot. stadje, gr. Fife; niet ver van hier is een prachtig paleis.

Balgaum, Ind. stad, prov. Guseratte, distr. Puttunwer.

Balgerhoek op de Lieve, geh. in O. Vlaand., gem. Ecloo.

Balgoijen, (Keent en) lees: *Bal-*

gooy en Keent, Ned. heerlijkh. en gem. in het distr. Rijk van Nijmegen, met 400 inw. Er is nog een begroeide heuvel aanwezig, tot aandenken van het adellijk slot, dat aldaar in 1672 door de Franschen is verwoest.

Balgooy, Ned. D. prov. Gelderl., distr. rijk van Nijmegen, gem. Balgooy en Keent, 1 u. van Gravé; 180 inw.

Balgunga, Ind. riv., prov. Gurwal, die in de Bayhirali valt.

Bali, (Wbk.) Afrik. rijk is bij *Dancoli* breedvoeriger beschreven.

Bali, (vergel. Wbk.) Dit eil. bestaat eigenlijk uit 7 vorstendommen, want Taman Bali is slechts een onderhoorig district. De vorstendommen zijn:

Karang Assim	met	150,000	inw.
Boliling . . .	»	130,000	»
Badong . . .	»	130,000	»
Djanjar . . .	»	160,000	»
Manggoei . .	»	160,000	»
Tabanan . .	»	180,000	»
Kalongkong .	»	75,000	»
te zamen		985,000	inw.

De vruchtbaarheid, vooral in rijst, valt niet zeer te roemen, landbouw en culture zijn ellendig, en ook de grond is voor een groot gedeelte dor en onvruchtbaar. Schier jaarlijks is er hongersnood. Het Balische tin is ongemeen fraai. Indigo, koffij en vele andere gewassen komen er goed voort. Paarden zijn er zeer goed. De slavenhandel was eene rijke bron van inkomsten voor de vorsten, doch natuurlijk thans verboden, ofschoon die handel nog wel ter sluik gedreven wordt. De Balische slaven waren zeer geacht.

De Regering is volstrekt willekeurig, doch de vorsten zijn, door hun dom bijgeloof, de speelpoppen der priesters. De Godsdienst is een verbasterd Hindoïsmus, met bijbehouding der casten-verdeeling, Sutti's en andere Hindosche gebruiken.

De kusten van het eil. zijn moeijelijk te naderen en hebben weinige ankerplaatsen. Het eil. is tot nu toe niet aan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië onderworpen.

Bali, (Straat van) eene zeeëngte tusschen de eil. Bali en Java, ten O. van Java. In het naauwste gedeelte, tusschen Banjoewangie en Karang-Assim, is zij slechts 1½ m. breed. Het midden dezer zeeëngte ligt onder 8. 3. Z. B. en 132. 12. O. L. De straat Bali zoude voor de schepen, die naar China bestemd zijn, een' korteren weg zijn dan door de straat Sunda. De diepte is op sommige plaatsen 100 vadem., doch er zijn geene goede ankerplaatsen.

Bali, of *Boelei*, stad in Britsch Ind., prov. Guzerat, distr. Kaira, 11 m. Z. O. van Ahmed-Abad, onder 22. 40. N. B. 90. 50. O. L. Hoewel zij in het midden van het pergunnah (distr.) Neriad ligt en overal door Eng. bezittingen omringd is, behoorde zij tot in 1817 aan Guickwar. In dat jaar werd zij met haar grondgebied in ruiling van het distr. Beydjapoor aan het Britsch Gouvernement afgestaan, waarbij dit laatste zich ter vergoeding tot eene jaarwedde van 40,000 ropijen voor den Radja en zijne opvolgers verbond.

Balia, een gewest in Op. Guinee, ten N. van de Peperkust, ongeveer 10 dagreizen ten O. van Timboe, ten O. door het kon. Kankan bepaald. Het is door de Djaloukees bewoond.

Balie, eil. in de N. Amerik. rep., staat Maine, gr. Cumberland, bij de Merryconeagbogt.

Balierport, Afrik. golf aan het grootste der Bananas- of Vulcaineilanden, aan de Sierra-Leona-kust.

Baligo, D. op het O. l. eil. Java, distr. Banghallany.

Baliguay, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Bulacan.

Balik-Cheher, Turk. stad in Azië, in Natolië, hoofdpl. van het sandsch. Karassi, 25 m. Z. O. van Brousse en 39 m. Z. Z. W. van Konstantinopel. 39. 41. N. B. 45. 35. O. L. Zij ligt in eene vallei, aan den voet van eenen berg, en is wel bevolkt. Men ziet er 10 moskeën, maar weinig handel; 3 m. van de stad is eene heete bron met een badhuis.

Balimbuan, zie *Palembang*.

Balincaijen, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Zambalis.

Balinge, Zweed. harad Upsalalän, voogdij Waxala. 2. Kersp. aldaar. 3. Kersp. Elfborgslän, harad Kulling. 4. Kersp. in Nykopingslän, voogdij Jonäker. 5. Zie *Bazlinge*.

Balingen, of *Bahlingen*, is de geboortepl. van den letterkundigen Nicodemus Frischlin, overl. in 1590.

Balingkan, Philipp. onderhoorig eil.,

tot de groep Babuyanen behoorende, ten N. van Babuyan.

Balingsta, Zweed. kersp. Upsala-län, voogdij Waxala, harad Hagunda.

Balize, (zie Wbk.) van deze riv. is de oorsprong nu bekend te zijn in de bergen, die ten Z. Yucatan land van Guatimala scheiden; zij stroomt in de staat Yacatan, van het W. Z. W. naar het O. N. O., terwijl het laatste gedeelte van haren loop de grenslinie tusschen Mexiko en Guatimala uitmaakt; zij ontlast zich, na eenen loop van omtrent 70 m., tegenover het eil. Turneff, in de baai van Honduras; zij is 65 m. lang bevaarbaar. De Engelschen hebben aan deze riv. hun voornaamste établissement voor het kappen van verfhout. Bij het vredes traktaat van 1783 verkregen zij het regt, om dit hout tusschen de Balize en de Rio-Hondo te kappen en uit te voeren. 2. Eng. kolonie met eene zeehaven, in Mexiko, staat Yucatan, aan den mond der Balize, van 16. 45. tot 18. 35. N. B. en van 71. 50. tot 72. 30. W. L. Dit is het eenige regelmatige établissement der Engelschen in dit land, dat zich echter, als geen bijzonder Eng. bestuur hebbende, in eene soort van onafhankelijkheid bevindt. De kolonie is 488½ v. m. groot, zeer laag, zonder bergen en de kust met vele zandbanken en klippen, de grond vochtig, en door de Hondo, die de Noordelijke grenzen bepaalt, en de Nuevo, Balize en Sibur, de Zuidelijke grensriv. bespoeld, en overal met digte bosschen bezet, waarin het campêche- en mahonyhout de voornaamste boomen zijn; ook groeijen er vele soorten van palmen, zelfs de cocosboomen, tamarinden, ananassen, enz., katoen en indigo groeijen in het wild; ook bouwt men er manioc, maïs, bananen en ook rijst, die er goed zoude voortkomen. De inw. zijn deels kolonisten, deels Indianen, de eersten Engelschen en mestisen, ongev. 800 met 2000 slaven. Zij wonen aan de Balize in kleine plantaadjen. De stad is klein, aan den mond der Balize gelegen, zij verzenden veel hout. (Zie verder Wbk.) Ook het eil. Turneff behoort tot de kolonie.

Balk, (Wbk.) D. in Friesland, ligt in het kw. Zevenwolden, griet. Gaasterland, heeft houtteelt en korenbouw. Het moet vroeger eene stad geweest zijn, die in 1486 door Yco Galama, een der hoofden van de vetkoopers, geheel afgebrand werd. In den 80jarigen oorlog werd het eens door de Spanjaarden uitgeplunderd.

Balka, Moldav. D., Zara de Schoss, Zinut Putna, niet ver van Fokschani, aan de Milkow.

Balkakra, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Ljanits.

Balkan, (behalve dit art. in het Wbk.) eene bergketen in Turcomanië, langs de Oostel. oevers der Kaspische zee, tusschen de golf van Balkan en de woestijn van Kharezim. Het zijn eer duinen dan bergen en hunne hoogte is niet belangrijk.

Balkani, Russ. D. in Azië, prov. Chirwan, in het land en 3 m. ten N. van Bakou, nabij en ten O. van een meer. In de omstreken ontspringen eene menigte van witte naphtabronnen.

Balkasch, zie *Palkati-Nor*. (Wbk.)

Balkestraet, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Neder-Ockerzeel, met eenen watermolen.

Balkh, zie *Balk* N. 2 en 3. (Wbk.)

Balkhach-Noor, of *Balkhachi*, zie *Palkati-Nor*.

Balkstermeer, Ned. meer, prov. Friesland, kw. Zevenwolden, griet. Gaasterland, nabij Balk. Het is zeer vischrijk en wordt, hooger op naar slooten, *Slootermeer* genoemd.

Ballaburam, Aziat. stad en vesting, in Decan, sterk bevolkt; zij geeft haren naam aan eene prov.

Ballahai-Droug, kleine stad in Indost., in de staten van den Radja van Mysore, 15 m. O. N. O. van Mangalore en 35 N. W. van Seringapatam.

Ballanti, Afrik., stad in Senegambië, land Manding.

Ballapoor, D. in Indost., in de staten van den Nizam, prov. Berar, distr. Nernalleh, 5 m. ten W. van Arkolah en 15 m. O. Z. O. van Molcapoor, 20. 40. N. B. 94. 35. O. L.

Ballasinnore, kleine stad in Indost., in de staten van Guickwar, prov. Guzerat, 17 m. ten O. van Ahmed-Abad.

Ballassa-Gyarmath, zie *Balassa-Gyarmath*. (Wbk.)

Ballatimore, zie *Baltimore*, No. 6.

Ballekum, zie *Berlikum*.

Ballenas, kanaal in Mexiko, op de

O. kust van Californië, het scheidt het eil. Ines van de vaste kust.

Ballens, Zwit. D., kanton Vaud, distr. Aubonne, hoofdpl. van eenen kreits, aan den voet van den Jura, 4½ m. ten W. van Lausanne.

Ballerbosch, of *Ballerhout*, zie *Balloo*. (Wbk.)

Ballerkuil, zie *Balloo*. (Wbk.)

Ballestero, Spaan. vlek, prov. en 13 m. ten W. van Chinchilla (Mancha) en 3¼ m. N. O. van Alcarraz, aan den voet van eenen kleinen berg.

Ballesteros, Spaan. vlek, prov. en 4 m. Z. van Ciudad-Real (Mancha).

Balliaghaut, of *Balliagot*, een vlek in Britsch Indost., presid. en prov. Bengalen, distr. en ten O. van Calcutta, waarvan het eene soort van voorstad uitmaakt, aan de oevers van een zoutmeer; ten O. van dezelve is de haven dier stad voor het binnenland; zij is thans vrij welvarend, terwijl zij voor eenige jaren nog een verblijf van tijgers en andere roofdieren was, die nu door rijke kooplieden vervangen zijn.

Balliah, kleine stad in Britsch Indost., presid. Bengalen, prov. Allahabad, distr. en 27 m. O. N. O. van Benares, aan den linkeroever van de Sarjou, bij hare zamenvloeijing met den Ganges.

Balliapatnam, Ind. stad op de kust van Mallabaar, 3 u. N. O. van Cananore.

Ballicotton, een klein eil. aan de W. kust van Ierland, prov. Munster, gr. en 8¼ m. O. van Cork, 51. 50. N. B., 9. 41. O. L. aan den Z. oever van eene baai, waaraan het zijnen naam geeft.

Ballikulle, zie *Jungfru*. (Wbk.)

Ballimoney, Iersch D., prov. Ulster, gr. en 9¼ m. N. N. W. van Antrim, baronnie Dunluce; 1800 inw. Er wordt maandelijks eene welbezochte lijnwaadmarkt gehouden.

Ballinekil, zie *Ballinakill*. (Wbk.)

Ballinroab, zie *Ballinrobe*. (Wbk.)

Ballintoy, Iersch D., prov. Ulster, gr. en 13 m. N. van Antrim baronnie Cary, aan zee gelegen in de nabijheid worden overblijfselen van aloude vestingen en andere oudheden gevonden.

Ballipotta, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Orissa, 30 m. ten N. W. van Ketek.

Ballitonghy, kleine stad in Britsch Ind., presid. en prov. Bengalen, distr. Baujechy, aan den regteroever van de Hoogty, 9 m. Z. Z. O. van Moorshed-Abad.

Balli-Shannon, zie *Bally-Shannon*. (Wbk.)

Ballo, zie *Balloo*.

Ballochen, Aziat. volk aan den Indus, dat een gebied, van 80—90 m. lang en 30—40 m. breed, van het Mongolisch rijk afgescheurd, en zich daarin gevestigd heeft. Het stamt van de Afghanen af.

Ballogistan, is onder *Beloochistan* (Wbk.) nader omschreven.

Ballon d'Alsace, een der hoogste punten van den keten van het Vogesisch-gebergte, in Frankrijk, onder 47. 54. 06. N. B. en 24. 48. 58. O. L., nabij den oorsprong van de Moezel, 714 toises boven de oppervlakte der zee.

Ballon de Guebwiller, gebergte in Frankr., dep. van den Boven-Rijn, arr. Colmar, kant. en 2¼ m. van Guebwiller. Het maakt een gedeelte uit van het Vogesisch-gebergte, en is 698 toises boven de zee verheven. Ten O. van dit gebergte en 2 m. ten W. van Guebwiller, is een meer van denzelfden naam, hetwelk door bergen omringd is, die 340 toises hooger dan zijne oppervlakte zijn. Dit meer heeft eene oppervlakte van 95,000 v. k. toises, en eene diepte van 15 toises. Het vereenigt zich, door middel van een kanaal van 10 voet diepte, met de Lauch. De overstroomingen van dit meer rigten dikwijls groote verwoestingen in den omtrek aan.

Balloo, of *Belloo*, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Weriste.

Balloo, in Drenthe, behoort tot de gem. Rolde.

Ballore, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, prov. Guzerat, distr. en 7. m. Z. O. van Suratte.

Ballowa, zie *Balowa*. (Wbk.)

Ballrechten, een D. in het groothert. Baden, Treisam-Kreits, ambt en ¼ m. Z. W. van Staufen, 4¼ m. Z. W. van Freiburg. In de omstreek zijn lood- en ijzermijnen. Het land brengt goede wijnen voort; 639 inw.

Ballstown-Spa, N. Amer. D. in den vrijstaat New-York, gr. Saratoga, 8¼ m. N. van Albany. Het is beroemd om zijne minerale wateren, die in Julij en Augustus sterk bezocht worden; 600 inw.

Ballum, heeft 300 inw.

Bally, zie *Bali* N. 2. (Wbk.) 2. Riv. op Madagascar, in het N. des eilands.

Ballyane, D. in Nubië, Wady Fereygh, aan den Nijl, steeds aan de invallen der Beduïnen blootgesteld, wanneer zij naar den tempel in Wadi-Abu-Sumbol vlugten.

Ballynaclash, Iersch D., prov. Leinster, gr. en 4 m. Z. W. van Wicklow, baronnie Ballynacloz. Voorheen waren er de voornaamste ijzerwerken van Ierland, thans is er, uit hoofde van de schaarsheid van het hout, slechts nog eene enkele ijzersmelterij.

Ballynakyll, Iersch D., prov. Connaught, gr. en 16 m. W. N. W. van Galway, baronnie Ballynahinch. Het geeft zijnen naam aan eene tamelijk diepe haven, aan welks westelijken oever dit D. gelegen is.

Ballyteague, of *Ballytiegh*, eene baai aan de W. kust van Ierland en van het gr. Wexford, van de Saltee-eilanden tot aan de kaap Bagenbon, tusschen 10. 47. en 11. 4. O. L.

Balmaceh, een vlek in Midden-Egypte, prov. en 16 m. Z. Z. W. van Benisouëf, en 3¼ m. N. W. van Abon-Girgeh, aan eenen westelijken tak van den Nijl.

Balmaghil, Schot. D. en parochie, gr. en 3¼ m. N. van Kirk-Cudbright; 1360 inw. Er is eene ijzerhoudende bron.

Balmahuizen, Ned. geh., prov. Groningen, gem. Oldenhoven.

Balme, (Col de) een doortogt in den tak der Alpen, die de grensscheiding tusschen Savoije en Neder-Wallis uitmaakt. Er loopt een weg door, van de vallei van Chamouny tot Martigny. Het hoogste gedeelte van dezen pas, waar men een ijzeren kruis geplaatst heeft, is, volgens Saussure, 1,181 toises boven de oppervlakte der zee. Men geniet hier het verrukkelijkste gezigt over de vallei van Chamouny, over een gedeelte van Wallisland tot aan Sion en over de geheele keten der Bernsche Alpen.

Balnot, Fr. D., dep. Aube, arr. Bar-sur-Seine, aan de Laignes, met uitmuntenden wijn; 500 inw.

Balon, staat: zie *Bolchen*, lees: zie *Boulay*.

Balort, een fort in Britsch Ind., prov. Canara, 1¼ m. N. N. W. van Cananore.

Balots, zie *Ballots*. (Wbk.)

Baloudion, kleine Turk. stad in Azië, in Natolië, sandsch. en 9 m. O. van Afioum-Karahissar. Zij ligt aan den voet van eenen berg, aan de Akar, over welke eene brug van 1080 voet lengte door Sultan Selim gebouwd is. Enkele huizen zijn met smaak gebouwd; wijders vindt men er 5 moskeën en het graf van eenen Mahomedaanschen heilige. Het land is om zijne voortreffelijke meloenen vermaard.

Balouli, Turk. D. in Azië, in Syrië, pachal. Tripoli, 8 m. N. O. van Latakieh, en 12 m. ten Z. van Antiochus; voorheen diende het tot zomerverblijf aan de Europeanen van Latakieh; thans geraakt het in verval.

Baloumba, kleine stad in Ind., in de staten van Guickwar, prov. Guzerat, distr. Djahalavar, aan den linkeroever en 1 m. van den mond der Adji, in de golf van Cutch. 30 m. N. van Djounagar.

Balquhidder, Schot. parochie, gr. Perth, 7 m. N. W. van Dunblane, in eene rotsachtige en dorre landstreek; 1350 inw.

Balrush, riv. in de N. Amer. Staten, N. W. gebied, die in het Bovenmeer valt.

Balsa, D. in Columbia, dep. Cauca, prov. Los Pastos, aan den weg over den Quindin.

Balsamkust, zie *Balsemkust*.

Balsamo, Lomb. Venet. D., prov. en 2 m. N. van Milaan, distr. Monza, in eene vlakte; 1200 inw.

Balsa puerto, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Mainas, aan de Cache-Yaco; de huizen of hutten vormen eene breede straat, tusschen de huizen is eene ruimte; de kerk staat op de Plaza.

Balsa Yaco, riv. in Peru, die in het droogе jaargetijde doorwaadbaar is en in de Huallaga valt.

Balsar, een vlek in Columbia (Nieuw-Grenada), prov. en 30 m. N. van Guaijaquil, aan den regteroever

der Daule. Het land is vruchtbaar in cacao, tabak, katoen en suikerriet.

Balsareny, Spaan. vlek, prov. en 13 m. N. N. W. van Barcelona (Catalonië), en 4 m. ten N. van Mouresa.

Balsas, riv. in Braziliën, prov. Maranhao, die in de Paranaiba valt.

Balse, D. op het O. I. eil. Timor aan de O. kust.

Balsemkust, een deel van de kust in Midden-Amerika, prov. Sonsonate en St. Salvador, hetwelk zich van de baai van Acayutta tot den mond van de Lempa uitstrekt en dus is genoemd, omdat hier in de bosschen eene onuitputbare bron van den besten balsem der aarde gevonden wordt, welker gebruik zelfs eens door eene pausselijke bul aan alle kerken werd aanbevolen. Ook is er veel drakenbloed, mastiek en andere harsen, alsmede veel teer, terpentijn, enz. De harsboomen zijn zoo sterk met hars bezwangerd, dat zij in het water wegzinken. De balsem is eene soort van gom, wordt deels door insnijding in den boom, die dezelve bevat, deels door distelleren gewonnen. De eerste is de beste en wordt gewoonlijk *zwarte balsem* genoemd. Uit de bloesem wordt geest van balsem, uit de noot balsemolie en uit deze beide met den balsem wordt de essence van balsem of balsamito gedistelleerd. Het nut van deze, bij allerlei soorten van wonden en in de Apotheken, is bekend.

Balsfiord, eene golf in Noorwegen, in het stift Nordland, ambt Finmarken. 69. 26. N. B. en 36. 40. O. L.

Balsfoort, zie *Balvoort*.

Balsora, staat: zie *Bassora*, lees: zie *Basora*.

Balst, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 12½ m. W. van Rossiena, en 11 m. N. N. O. van Tilsit.

Baltar, Portug. D., prov. Minho, Comarca en 3½ m. O. N. O. van Porto, aan den regteroever van de Sousa; 800 inw.

Baltasar (S.) de los Arcas, stad in Columbia, prov. Cumana of Nieuw-Andalusië, aan de N. kust van de landtong van Paria, in een der vruchtbaarste streken der prov., in een voortreffelijk dal, 18 u. Z. O. van Camana en bevat met den omtrek 5000 inw., die veel uitmuntenden tabak en schoone vruchten teelen en minerale bronnen hebben; door de omwenteling heeft deze stad veel geleden. 10. 16. Z. B. 46. 18. 50. W. L., volgens Humboldt.

Balta Vierda, D. in Westel. Wallachijë, aan de Wunitza, bij hetwelk de weide ligt, alwaar in den oorlog tusschen de Turken en Oostenrijk de Tartaren zich legerden en hunne buit deelden.

Bal-ti-ïskoï, Russ. stad en haven, in Europa, aan de golf van Finland, gouv. Esthland, distr. en 8½ m. W. Z. W. van Reval. 59. 17. N. B. 41. 20. O. L.; 200 inw. Tot in het jaar 1762 droeg zij den naam van *Roguerwik*. Ontzaggelijke werken, die door Elizabeth begonnen en tot in 1764 door Catharina voortgezet werden, om den te grooten ingang der haven kleiner te maken, zijn door het geweld der golven altijd verijdeld geworden.

Baltimore, (Wbk.) N. Amer. gr. heeft 96,201 inw., waarvan 11,077 slaven zijn, de grond is golvend, de voorn. riv. zijn: de Patapsco met de Morgans-Run, Gwinn Falls en Jones Fallfs en Gumpowder, kustriv. de Back en de Middle, met goede havens, even als de overige riv. aan den mond. Behalve de ijzergroeven zijn er ook andere delfstoffen en groote bosschen, de grond is middelmatig en uitgeput, men teelt thans veel tabak. 2. De stad is thans in volkrijkheid de derde en in handel de tweede stad der Vereen. Staten. Zij bevat meer dan 70,000 inw. 3. IJzerwerk in den omtrek der stad aan Gwinnfals. 4. N. Amerik. gem., vrijstaat Delaware, in het Z. O. gedeelte van het gr. Sussex, 2057 inw. 5. N. Amerik. gem., vrijstaat Vermont, gr. en 4 m. Z. W. van Windsor. 6. Of *Ballatimore*, Iersche stad, enz. (zie Wbk.) Zij werd in 1631 door de Algerijnen geplunderd en heeft van dien tijd af nimmer hare voormalige welvaart weder bekomen. Jacobus I had het tot een vlek verheven.

Balto Verdie, zie *Balta Vierda*.

Baltschik, Turk. vlek, sandsch. Silistriä, aan de Zwarte zee, in welker nabijheid men de ruïnen van het oude Tomi, waar Ovidius in ballingschap woonde, vindt.

Baluklava, staat: zie *Balklawa*, lees: *Balacklava*.

Balumba, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Ihalawar, Rajasch. Morevee, aan de Ajee.

Balungsanggatai, een berg in Mongolie, in het land der Oungniots.

Balu-Raa, D. op het Molukache eil. Buro, aan de O. kust.

Balurowka, Russ. D. in Europa, stadhouderschap Tschernigow, kreits Nowonuasta.

Balvoort, Balsfoort, of *Belveren*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en I u. Z. O. van Haaren.

Ba-Ly, riv. in Senegambië, die in de Senegal valt, ten N. aan den regteroever.

Baly, groote en welbevolkte stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, aan den N. oever van de Poddah, 7½ m. N. O. van Moorshed-Abad, 24. 23. N. B. en 106. 24. O. L. 2. Riv. in Senegambië, die ter linkerzijde in de Senegal valt.

Balzaquillo, (Dal van) dal in Mexiko, staat Puebla, bij de stad Tepeaca, zeer vruchtbaar.

Balzas, stad in Peru, prov. en 46 m. N. O. van Truxillo, aan den regteroever van de Tunguragua.

Balzola, Sard. stad, afdeel. Alexandria, prov. en 1¼ m. N. N. W. van Casala, hoofdpl. van een mandaat.

Balzorano, Napelsch vlek, prov. Abruzzo Ult. 2e., distr. Avezzano, kant. en 3¼ m. Z. O. van Civitella Roveto. De veeteelt is het voorn. bedrijf der inw., die 1200 in getal zijn.

Bama, Nederl. adelhuis, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Kollumerland.

Bamacotty, zie *Bamancotty*. (Wbk.)

Bamacwins, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, ten N. van de Nuakketzes.

Bamaeny, Ind. eil., prov. Bengalen, distr. Chittagong, ten N. van Shendiep, 2½ m. lang en 1 m. breed, bewoond, rijk aan zout, dat hier aan de kust gewonnen wordt.

Bamakatlas, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, aan de bronnen van de Krahman.

Bamala, kleine stad in Indost., in de staten van den Nizam, prov. en 25 m. Z. van Hyder-Abad.

Bamalang, stad op het O. I. eil. Java, prov. Tagal, niet ver van de zee, aan den grooten weg langs de kust, met een fort.

Bamangwatoo, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, N. O. van Tarnaka.

Bamba, Spaan. vlek, prov. en 2¼ m. W. N. W. van Valladolid. In eene naburige vallei vindt men eene warme bron, *Foncalda* genaamd. 2. Spaan. vlek, prov. en 2¼ m. O. van Zamora, aan den linkeroever van de Ojuelo, en ¼ m. van hare uitwatering in de Duero. 3. Afrik. stad, in het (zie Wbk.) opgegeven rijk in Congo, aan twee kleine beken, tusschen de riv. Loze en Ambriz. 7. 15. Z. B. 40 m. van de kust. 4. Afrik. D. op den weg van Tanquiera naar Tenno, 3 dagreizen van de Joliba, met eene markt; de vrouwen dragen eenen ring van koraal in den neus, sommigen van goud, anderen van koper; 400 inw.

Bambaki, eene bergketen in Rusland, in Azië, zie *Pambaki*.

Bambalee, stad aan de Sierra-Leonakust, land Logas.

Bambang, stad op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Bambarougue, of *Bambarouque*, riv. in Zuid-Guinee; zij ontspringt, onder den naam van Cumani, in het kon. Benguela, ten Z. O. van Tamba, stroomt van het N. naar het Z., tot aan hare zamenkomst met de Cabonzo, waar zij van naam verandert, vervolgens loopt zij Z. W., maakt de grensscheiding tusschen het kon. Benguela en het land der Cimbebas uit, en ontlast zich, een weinig boven kaap Negro, in den Atlantischen Oceaan, na eenen loop van ruim 150 m.

Bambarba, zie *Bambara*. (Wbk.)

Bambarry, Afrik. haven in Sudan, aan het meer Bahar-el-Kleber, waar groote schepen kwamen en, volgens zeggen der inw., gevechten tusschen Franschen en Engelschen voorgevallen waren.

Bamberg, het bisdom bevatte 207,000 inw. op 65 v. m., het werd in 1007 opgerigt en in 1803 geseculariseerd.

Bamble, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, ambt Bradsberg, met 2595 inw.

Bamboi, linksche tak van de riv. Sao Francisco, in Brazilië.

Bambois, geh. in Namen, gem. Fosses.

BAMBOSBERGEN, bergen in Z. Afrika, aan het Sneeuwgebergte grenzende.

BAMBOUS, BAMBOUCH, zie *Bambuk.* (Wbk.)

BAMBRUG, of *Baambrug*, enz., lees: *Bambrug*, zie *Baambrug.*

BAMBRUGGE is een D. en gem., distr. en 2 u. van Aalst, met 650 inw.

BAMBUSBERGEN, zie *Bambosbergen.*

BAMBUSSTADT, zie *Bednore.* (Wbk.)

BAMBUTRY, riv. in Brazilië, prov. Minas Geraes. Zij ontspringt aan de W. zijde van de Serra Marcella, ontvangt de Perdiçao en ontlast zich in de S. Francisco, 20 m. ten W. van Pitungui, na eenen loop van 25 m. van het W. naar het O.

BAM-GANGA, riv. in Indost., in de Staten van den Radja van Nagpoor. Zij ontspringt op het Londji-gebergte, in het N. gedeelte der prov. Gandwanna, stroomt van het N. naar het Z., en ontlast zich, zoo men meent, in de Indrawatty, na eenen loop van omtrent 90 m.

BAMGHUR, kleine stad in Indost., in de Staten van den Radja van Djeypoor, prov. Adjmir, nabij den linkeroever van de Morell, 12 m. Z. O. van Djeypoor.

BAMHERA, Afrik. Negervolk op het schiereil. Sierra-Leona, Sierra-Leona-kust, dat zich grootendeels bij den berg Leicester gevestigd heeft.

BAMIAN, stad in Afghanistan, prov. Khorassan, 27 m. N. W. van Kaboel, 34. 40. N. B. 85. 38. O. L. Zij ligt in eenen alleenstaanden berg, waarin de huizen (12000 in getal), als zoo vele kamers, gehouwen zijn. In 1221 werd zij door DJENGIS-KHAN genomen, vervolgens herbouwd en eindelijk door hare inw. verlaten. Men vindt er verscheidene kolossale standbeelden, waaronder twee, die 70 voet hoog zijn.

BAMINY, of *Bominy*, een eil. in de golf van Bengalen, aan den mond der Megna; het is zeer laag, 4 m. lang en 2 m. breed. Men vindt er zoutwerken.

BAMLI-GANGRI, een hooge berg in Tibet, prov. Kam, ten Z. W. van Ly-thang.

BAMMACAPBAN, Aziat. stad in Op.-Siam, aan een kanaal of arm van den Menam.

BAMMAKU, zie *Bammakoo.* (Wbk.)

BAMMATOW, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, N. O. van Tamaka.

BAMMALIETIE, volk als boven.

BAMOO, ligt in het rijk der Birmannen, prov. Birma. Het is de residentie van eenen Gouverneur en ligt ook aan den grooten weg van Ummerapoora naar China, en aan den linkeroever aan den O. arm der Irawaddy, 5. m. N. N. O. van Quanlong en 65. m. N. O. van Ummerapoora. Het is de voorn. koopstad aan de Chineesche grenzen en werd dikwerf door Chin. kooplieden bezocht, die hier groote magazijnen hebben. Er is een tolhuis.

BAMPOORA, zie *Bampour.*

BAMPOU, zie *Bamoo.*

BAMPOUR, of *Bampoora.* Eene stad in Indost., in de Staten van Holkar, prov. Malwah, distr. Tchitor, aan eenen arm van de Tchumbul, 16 m. Z. van Kotah. 24. 31. N. B., 95. 50. O. L. (Greenw.) 1344 voet boven de zee gelegen. Er is een fraai paleis, met het marmeren standbeeld van DJESWUNT-ROW-HOLKAR; 24000 inw.

BAMPTON, koraalrif op de kust van het Austr. eil. Nieuw-Caledonië, 19. 30. Z. B. 176. 10. L.

BAMRACHUR, een fort in Britsch Ind., prov. Orissa, aan den regteroever van eenen arm der Brameny, 28 m. N. W. van Ketek, 21. 3. N. B. 82. 42. O. L. In het Z. gedeelte zijn ijzermijnen en grofsmederijen.

BAMUCHORS, volk in Afrika, land der Beetjuanen, W. van de Bachapins.

BAN, Ind. riv., prov. Guzeratte, eigenlijk eene woestijn-riv., die in de prov. Ajmeer, niet ver van Samber, ontspringt, Z. W. loopt, en zich in de moerassen van Puchum verliest, of liever zijn water uitstort, hetwelk dan deels in den Goni, of Oost-arm van den Indus valt, en deels in de Golf van Cutch afloopt.

BANA, of *Banja*, Turks. vlek in Europa, landsch. Widdin, aan den Donau, met een kasteel. 2. Turks. D. in Europa, sandsch. Kirkkilissa, aan de zee, met visscherij.

BANAASCH, Chin. riv. in het rijk Butan of Tangustan.

BANABUYHU, tak van de Jaguarybe, in Brazilië, prov. Ciara, die aan de Serra Boavista ontspringt, door de Campas loopt, en de Quixeramuty ontvangt.

BANAGHAN, zie *Banagher.* (Wbk.)

BANAL-GRÄNZE, lees: Gouvernement in Hongarije, het millitaire Hongarije

uitmakende, daarbij begrepen het Westel. en het Zuidel. gedeelte van het voorm. Banaat van Temeswar. De grenzen zijn ten N. de Comitaten. Temeswar en Krassova, ten O. Transylvanië en Walachyë, ten Z. Servie, ten Z. W. het militair Slavonië, en ten W. het distr. der Tschaikisten. Van het O. naar het W. is het 35 m. lang, de gemiddelde breedte is 12 m. en de oppervlakte 401 v. m. Ten Z. W. en ten Z. is het door den Donau besproeid. Het Westel. gedeelte is eene onmetelijke vlakte, in welker midden de zandwoestijn Bielobordo ligt. Het West. gedeelte is bergachtig. Er zijn rijke mijnen van zilver- en goudhoudend kopererts, bijzonder tusschen Moldava en Lalzka. De minerale wateren van Mehadia, zijn zeer beroemd. Het klimaat is heet in de vlakten en zeer koud op de bergen. De producten zijn: granen, wijnen en vruchten. De bijenteelt is er aanmerkelijk. Sommige riv., zoo als de Nera, voeren stofgoud af. De uitvoer bestaat in vee, wol, granen, hout en zijde. Er wordt een zeer voordeelige transito-handel gedreven. Dit gouv. is in 2 regimentaire distr. verdeeld, en bevat 2 steden, 1 vlek, 162 D. en 174,651 inw.

Banan, Afrik. land, hetwelk de oevers der Joliba ten Z. tot Senne en het meer Dego bevat. Het is onafhankelijk van Senne, en loopt verreweg het O. in; de inw. zijn Mahomedanen en vele slaven voor den landbouw. Men vindt er koophandel, scheepsbouw, katoenteelt en veel vee. De inw. gaan niet uit, dan met piek, boog en pijl. Zij hebben gekroesd zwart haar en zijn van denzelfden stam met de Mandingo's, doch hebben eene andere taal.

Bananal, riv. in Brazilië, prov. Rio de Janeiro, die in het meer Cururupina valt. 2. Riv. aldaar, prov. Sao Paulo, die in de riv. Iguassa valt. 3. Braz. D., prov. en comarca Sao Paulo.

Banang-Coro, volgens de kustbewoners, een land in Afrika, aan de Peperkust, waar groote huizen en veel koeijen, paarden en kameelen zijn zouden, men weet hiervan niets met zekerheid.

Banankoda, groot Afrik. D. in Foelon, met 500 inw. en door groote bombax- en baobabl-boomen belommerd, schoon de omliggende vlakte zonder boomen is.

Bananoe, stad in Sudan, in het land Gamon, Z. van Congo.

Banara, zie *Benares*. (Wbk.)

Banares, Spaan. vlek, prov. en 9 m. W. van Logrono (Burgos), 1¼ m. N. van Santo Domingo de la Calzada.

Banass, riv. in Ind., prov. Adjmier. Zij ontspringt aan de Oostel. zijde van het gebergte, ten O. van Abou, en in eene tegenovergestelde rigting met eene andere riv. van denzelfden naam stroomende, besproeit zij de distr. Mewar, Adjmier, en Djeypoor, en ontlast zich in de Tchumboul, na eenen loop van ongeveer 110 m. eerst van het Z. W. naar het N. O., dan van het W. naar het O. Hare voornaamste armen zijn: de Kharie, de Bonda en de Morell. 2. Riv. in Indost. Zij ontspringt aan de Westel. zijde van het gebergte, ten O. van Abou, in de prov. Adjmier, treedt in de prov. Guzerat, stroomt op 2 m. afstands voorbij Rahdonpoor en loopt uit in het moeras van Rin, tegenover het eil. Tchoukar, na eenen loop van 46 m. van het N. O. naar het Z. W.

Banatgränze, een generaalschap in Hongarijë, in het militaire Croatië, ten N. bepaald door het comitaat Agram, ten O. door het militaire Slavonië en Bosnië; ten Z. door Bosnië, en ten W. door het generaalsch. Carlstadt, ten N. door de Kulpa, ten N. O. door de Sau of Save en ten Z. O. door de Uria. Het is 15 m. lang, 7 m. breed en heeft eene oppervlakte van 138 v. m. Het wordt besproeid door de Glina, de Sunga en de Petrina. Er zijn eenige niet zeer hooge bergen. De lucht is zacht en gezond, en de grond vruchtbaar. Ook zijn er eenige ijzermijnen. Het gevogelte, dat in dit land gemest is, wordt zeer geacht. De nijverheid is er nog in hare kindsheid. Er wordt eenige handel over Kostanitza met de Turken gedreven. Dit generaalschap is in twee regimentaire distr. verdeeld en bevat 2 steden, 1 vlek, 271 D. en 96,281 inw.

Banavaram, Ind. stad, prov. Misore, Subah Patana.

Banbong, of *Baubom*, eene zeestad in het kon. Anam, in Cochinchina, prov. en 20 m. N. van Quinhon, en

72 m. Z. Z. O. van Ke-hoa.

Bambuy'e, zie *Bambara.* (Wbk.)

Banc des Amphinomes, bank bij Nieuw-Holland, aan de kust van De Witt's-land bij het eil. Bedout.

Banc des Holothuries, bank bij De Witt'sland, waar veel tripang, ook *Holothuries* genoemd, gevonden wordt, Baudin gaf haar dezen naam.

Banc du Naufrage, koraalrif bij Nieuw-Caledonië, in Australië, 14 m. lang, doch slechts ¼ breed, 22. 11. 20. Z. B. 173. 4. L.

Banca, (Straat) zie *Banka.* (*Straat*) (Wbk.)

Banca-cota, zie *Banka-kota.*

Banca en Billiton, (Straat van) zie *Banka en Billiton.* (*Straat*)

Bancaor, tak van de Barbola, of Zahir Batir Zaïre, in Afrika, zij komt uit het meer Achilunda.

Bancoot, stad op het Ind. eil. Salsette, presid. Bomboa, met eene haven en 4000 inw., die arme visschers en boeren zijn. 2. Zie *Sawuttry.*

Bancs des baleines, eene lange rei van riffen en banken bij De Witt's-land, op het Austral. eil. Nieuw-Holl., voor kaap Borda.

Band, (Ter) (Wbk.) staat: zie *Katharina-band*, lees: *Band*, zie *Bann.*

Banda, Groot Banda, of *Banda Neira.* Dit eil. benevens Lonthoir en Aai, worden als de voornaamste Banda-eilanden aangemerkt. Bij goed gewas, kunnen zij jaarlijks ruim 200,000 Ned. ponden muskaatnoten en 75,000 Ned. ponden foelie opleveren. In 1824 is deze culture door den Gouverneur-Generaal van der Capellen vrij verklaard geworden, mits de inw. het product uitsluitend aan het Nederl. Gouvernement leveren, tegen betaling van eenen billijken prijs, terwijl tevens verscheidene andere heilzame inrigtingen, door dien Gouv. Generaal aldaar en in de overige Moluksche eilanden tot stand werden gebragt. Voor zijne komst in deze gewesten, was de bevolking aan allerlei willekeur en ellende ten prooi. De eil. Neira en Lonthoir vormen gezamenlijk, met het nabijgelegen eil. Goenong-Api of Vulkaan-eil., de reede van Banda, die zeer goed en veilig is, en door de forten Belgica en Nassau op Banda-Neira, en het fort Hollandia op Lonthoir van alle zijden gedekt is. Zie overigens het Wbk. 2. Een kon. in Opper-Guinee, cijnsbaar aan Assiantie, ten Z. bepaald door het kon. Soko; ten W. door het kon. Gamau. Het wordt door de Coumbo bespoeld. Er worden slaven voor Tur en Boxnu gebragt, de Negers vijlen hunne tanden spits, doorboren de opper- en onderlip en steken er stukken ivoor door. Ook versieren zij zich met gouden oor- en neusringen. 3. De hoofdst. ligt 100 m. ten N. van de golf van Guinee en 67 m. ten N. O. van Coumassie, 9. 15. N. B. 16. 10. W. L.

Bandah, stad en fort in Britsch Indost., presid. Bengalen, prov. en 34 m. ten W. van Allah-Abad, 11½ m. ten N. van Kallindjer, aan de Kinee, hoofdpl. van het distr. Bundelcund en zetel der geregtshoven. Niet lang geleden was zij een gering dorp; door hare ongemeen gunstige ligging, is zij in korten tijd eene bloeijende en aanzienlijke stad geworden.

Bandahan, stad op het O. I. eil. Java, prov. Grissee, aan de Solo.

Bandakea, stad in Sudare, rijk Gaman, Z. van de Kongo.

Bandalle, behoort niet tot Luxemburg, maar tot het Fr. Dep. der Ardennen.

Bandarmalanka, zie *Bandermalanka.*

Bande, Spaan. geh., prov. en 8½ m. ten Z. van Orense (Galicië), op eenigen afstand van den regteroever der Limia. Men vindt er heete badbronnen.

Bande, (Wbk.) ligt niet in Luik maar in Luxemburg. Het is een D. en gem., kw. Marche, met 500 inw. 2. Geh. in Luxemburg, distr. Hoei, gem. Ampsir.

Bandega, zie *Bandt.*

Bande la Roche, Fr. dal, dep. Vosgues, arr. St. Die, kant. Schermeik. Het is door de zorg van den predikant Oberlin ontgonnen.

Bandeial, bergketen in Afrika, in Senegambië, tusschen de Gambia en Rio Grande, met vele blijken van vulkaansche verwoestingen. Zij bestaat uit graniet en ijzersteen, en men wil ook, dat zij goud bevat. 2. Prov. in het Afrik. land Senegambië, in het N. ged. 3. Stad aldaar, met eene moskee.

Bandel d'Agoa, (Wbk.) of *Negerbaai*, baai in het Afrik. land der Somaules, voorheen Adel.

Bandermalanka, een fort in Britsch

Ind., prov. der Noordel. Cirkars. distr. en 14 m. ten Z. van Radjamendry en 1 m. van de zee, aan den Bandermalanka, eenen arm van de Godavery. 2. Zie *Bandarmalanka.* (Wbk.)

Bandermassin, zie *Banjer-Massing* in het Wbk. en Supplem.

Bandiat, Fr. riv., dep. Opper-Vienne. Zij werpt zich, na eenen loop van 12 u., in de Tardoire.

Bandicalet, Fr. D., dep. der Dordogne, arr. en omtrent 2 m. N. W. van Bergerac, 8½ m. Z. W. van Periguex, kanton la Force, gem. Ginestet. Er zijn minerale bronnen.

Bandjaoor, of *Bajaur*, eene stad in eigenl. Afghanistan, distr. Loughman, in eene vallei, 44 m. O. N. O. van Kaboul; 34. 42. N. B. 88. 55. O. L.

Bando, zie *Azmer.* (Wbk.)

Bando Ghur, Ind. vesting op eene hoogte in de prov. Allahabad.

Bandols, Fr. vlek aan de zeekust, dep. Var, arr. en 4 u W. van Toulon, met eene koopvaardijhaven en goeden wijn.

Bandooghur, stad in Britsch Indost., presid. Bengalen, prov. Gandwanna, hoofdpl. van het distr. Boghela, op eene hoogte, 29 m. N. N. O. van Mandlah, 23. 50. N. B. 98. 34. O. L.

Bandorpoor, Ind. stad, prov. en distr. Khandesh.

Bandt, of *Bandega*, voorm. Ned. D., prov. Friesland, kw. Zevenwolden, griet. Lemsterland, dat geheel door de zee verzwolgen is.

Bandtsterschans, voorm. schans in de Ned. prov. Friesland, kw. Zevenwolden, griet. Haskerland, ten N. O. van Nyehaske.

Bandy, riv. in Afrika, aan de kust van Benin. 2. Kaap aldaar, de O. punt van den mond der Calabaar.

Ba-nedigue (*Vischrivier*), Afrik. beek, met een zeer breed en diep bed, de oevers van kleiachtig zand, zijn op sommige plaatsen droog. Zij loopt door Baleya in de Tankillo en met deze in de Joliba.

Banemboang, golf op het O. I. eil. Java, prov. Banjoewangi, aan de straat van Bali, waar schepen kunnen liggen, en hout en water innemen.

Banee, (Wbk.) dit eilandje behoort thans aan Frankrijk, zie *Bannec.*

Baneux, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Lierneux.

Baneza, kleine Spaans. stad. prov. en 9¼ m. Z. W. van Leon, en 4½ m. Z. O. van Astorga, aan de zamenvloeijing van de Duerna en Tuerno, niet verre van de plaats, waar deze beide riv. zich gezamenlijk in de Orrigo uitstorten.

Banfy-Hungad, zie *Banfi-Hunyad.* (Wbk.)

Banga, Afrik. distr. aan de Sierra-Leona-kust, aan den oever der Sherbro.

Bangadoony, riv. in Ind., welke in de Ganges valt.

Bangah, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. en 13 m. ten O. van Silhet, nabij de Sourmah, voorheen dreef zij eenen aanzienlijken handel met de inw. van Catchar.

Bangaijo, Afrik. stad aan de goudkust, landsch. Issini, met eene haven.

Bangajou, D. op het onafhankelijk deel van het Aziat. eil. Manilla.

Bangalle, visschersd. op het eil. Ceylon, corle Montotte.

Bangalore, een berg op de hooge vlakte van Decan, in de Ind. prov. Mysore, 4,600 voeten hoog. 2. (Wbk.) Stad aldaar, Subah Patana, op eene hooge vlakte, die wel 3000 voet boven de oppervlakte der zee verheven is en door eene kleine riv. bespoeld wordt. Zij is thans de grootste en meest bevolkte stad in Mysore, heeft muren, torens en poorten, een fort, dat Tippoo liet slegten, doch nu weder hersteld is, vele pagoden, eenige moskeën, kromme en naauwe straten, 10,000 huizen en volgens Hamilton 60,000 inw., die vooral fabrijken van katoenen en zijden stoffen, papier, ijzerwaren en geel koper hebben, en veel handel op Bombay, Suratte, Madras, Pondichery, enz. drijven. De stad is met schoone tuinen omringd en in de omstreken wordt zijde geteeld, ook hennep, oliezaad, peper en betel. 12. 57. N. B. 95. 12. O. L.

Bangan, D. op het Philipp. eil. Pahay, Alkaldesch Capes.

Banganapilly, kleine versterkte stad in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Balaghat, distr. Bellary, aan den linkeroever der Souron, 26 m. O. Z. O. van Adoni. In de omstreken worden diamantgroeven bearbeid.

Bangar, D. op het Philip. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Bangash, gebergte in Ind., aan gene zijde van het rijk Assani.

Bangert, Ned. geh., prov. Holland (N. ged.), deels gem. Ooster- en Wester-blokker en deels gem. Zwaag.

Bangkallang, distr. op het O. I. eil. Madura, met 570 dorpen, onder een eigen Sultan, die echter van de Ned. afhankelijk is. 2. Hoofdst. van dit distr., aan de Westkust. Zij is groot, goed bevolkt en heeft eene haven met veel handel. Er is een nieuwe weg op Kamang aangelegd, de stad staat waarschijnlijk op de plaats van het oude Arabaya. Er wonen vele Chinezen. 6. 31. Z. B. 130. 21. O. L.

Banglana, Aziat. prov. in Ind., die van het Opperhoofd der Mahratten afhing, wier wieg zij is. Zij grenst aan Visapoor, wordt van de Cuncan bespoeld. De lucht is er gezond en gematigd, het water zuiver. Er zijn vele meren en men heeft er niet dan vlekken. Het voorn. is Pennah, gelegen aan de gemeenschappelijke grenzen van Baglana, Cuncan en Visapoor.

Bangoo, Afrik. stad in Sudan, in het land Gaman, distr. Toonooma.

Bangor, N. Amer. gem. in den vrijstaat New-York, gr. Franklin, 5½ m. ten W. van Malone; 370 inw.

Bangoro, Afrik. stad, N. O. van Tangrera, met wallen omringd, heeft 4000 inw., smalle en slechte straten en den gewonen palmboom. Hier wordt door de karavanen tol betaald, en zoo er eene karavane komt, dan is er markt. De vrouwen dragen er stukjes tin in den onderlip, twee duim naar buiten uitstekende en ter dikte van eene penneschacht. Men leeft er vrolijk.

Bangouion, Afrik. kaap aan de Z. kant van den mond der Gambia.

Bangphi, Ind. distr., tot die der 22 rajas in het rijk Nepaul behoorende.

Bangpoor, een fort in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. en 35 m. N. O. van Delhy, distr. Scharompoor, aan den regteroever van den Ganges, 4½ m. N. O. van Nedjib-Abad.

Bangs, kl. eil. in de Cascobaai, in de N. Amer. prov. Maine, gr. Cumberland.

Bangsee-Khotou, Chineesche stad, in het land der Mantschous, gouv. Ghirin Oula, of Youngki-Tcheou, onder 42. 30. N. B. en 142. 30. O. L. Zij ligt aan den Oostel. voet van het gebergte Khian Dabagan, 2½ m. ten N. W. van het meer Bayan.

Banguela, kon. in Neder-Guinee, zie *Benguela*.

Banguit, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Bangun, Ind. riv., tak van de Jumna, prov. Allahabad.

Bangwarra, kleine stad in Britsch Indost., presid. Bombay, prov. Guzerat, distr. Atavycy, tegenover Ardjounghur, aan den regteroever eener riv., die zich 2 m. lager, 18½ m. van Suratte in de golf van Camboya uitstort.

Banham, Eng. stad, gr. Norfolk, hundred Guilt-cross, 1½ m. ten O. van East-Harling, en 5½ m. Z. W. van Harwich, 1195 inw.

Bani, riv. op het W. I. eil. Hayti, die door een dal van denzelfden naam loopt, en tusschen kaap la Salina en de Ocoa-baai in zee valt.

Baniani, Turks. vlek in Europa, in Servië, sandsch. Semendria, 14 m. O. N. O. van Zoornik, 13 m. Z. W. van Belgrado.

Banibas, of *Banybas*, volk in Brazilië, aan de kust; prov. Guaijana of Guianna.

Banichiros, land in het binnenland van Z. Afrika, op den weg van Cazembes naar Tese, 28 dagreizen van de eerste plaats.

Ba-Nimma, Afrik. riv. in Sudan, welke ten Z. van Marabou in het Kong-gebergte ontspringt, ongeveer een dagreize Z. van Sega voorbij stroomt, en eer zij in het meer Dibbu valt, zich met eenen arm van de Miniana vereenigt.

Baniserlie, (Wbk.) wordt ook *Baniserile* geschreven, het is 3 dagreizen van Laby, in Fouta-Djallon, waar zij slaven koopen.

Banivoule, prov. op Madagascar, door de Antabanivoules of Ambanivoules bewoond, W. van den Bestimesgoras. Het land is bergachtig en heeft veel bergrijst. De inw. worden in vele stammen verdeeld, de Faciavas, Simangales, Quelchandza en anderen. Minder beschaafd dan hunne naburen, maar ook minder buitensporig, leven zij stil als herders en landlieden, en verlaten zelden hun gebied. Zij verkoopen aan de naburen rijst, gevogelte, honig, was, enz., beide geslachten vlechten de haren in verscheidene kleine staarten, de vrouwen dragen kleine platen van zilver om den hals.

Banja, stad in Abyssinië, land Amhara, bij de woonpl. der Damot

Agows. 2. Volk in Abyssinië, die in het land der Shangallas tot slaven gebruikt worden. 3. Zie *Buna*. (Wbk.)

Banjak, een eil. in de Ind. zee, nabij de Westkust van Sumatra, onder 2. 12. N. B. en 114. 57. O. L. Het is ongeveer 6 m. lang en 2½ m. breed. Er wordt Tripang gevischt.

Banjany, Turks. vlek, sandsch. Semendria, tusschen de Kolubara en Drinna.

Banjarah, riv. in Ind., welke in de Hoogly, een' arm van den Ganges, valt.

Banjar-Massing, zie *Banjer-Massing*. (Wbk.)

Banjer Massing, (Wbk.) voor *Tabariano*, leze men *Tabanjo*. De Sultans hielden voorheen hun verblijf te Kajoe-Tengie (niet Cota-Tenjah), doch sedert verscheidene jaren niet meer. Men ziet slechts nog eenige overblijfsels van het vorstelijk lusthuis aldaar.

Banjoewangie, (voeg hierbij:) de koffij, die hier geteeld wordt, is uitmuntend en evenaart bijna de Mokka.

Banjoemaas, riv. op het O. I. eil. Java, die in de Ind. zee valt.

Banjoemaas, stad op het O. I. eil. Java, hoofdpl. van eene prov. en zetel van den Tomongong, aan den Z. oever van de Siraya, is tamelijk goed gebouwd, heeft een fort en 3000 inw., die veel handel drijven.

Banjos, of *Banos*, D. in Peru, dep. Iunin, prov. Huamalies, met minerale bronnen en ruïnen uit den ouden tijd. 2. Riv. of bron van de riv. Poute, in Columbia, dep. Asuay, prov. Cuenca. 3. D. aldaar, met een kersp., eene school, 2 m. van Cuenca, op 2. 56. Z. B. Er is eene kokend heete sterke bron, op de hoogte van eenen berg in de nabijheid, alwaar de Incas baden hadden aangelegd en nog overblijfsels te zien zijn.

Bank, Hong. D., comit. Nograd. (zie Wbk.) In de omstreken van dit D. zijn aanzienlijke zoutbedden. 2. Russ. haven in Amerika, aan de Westkust van den Koning-Georges-Archipel, ten Z. O. van kaap Edgecombé, 56. 40. N. B. 3. Geh. in O. Vlaanderen, distr. St. Nicolaas, deels gem. Haasdonk, deels gem. Temsche.

Bank, (Gouden) bank in Marokko, bij Saffi, voor kaap Cantin, uit hoofde van den overvloed van visch, aldus genoemd.

Bank van Cacheo, bank in Senegambië, voor den mond der Cacheo of St. Domingo.

Bank van Sofala, bank aan de O. kust van Afrika, rijk Sofala, waar vele walvisschen gevonden worden.

Banka, (Wbk.) Ned. eil. in O. Ind., 7 m. van de O. kust van Sumatra, aan den voet van den berg Monopin (niet Minapia) geheel aan het strand, ligt de Kampong Muntok, welken naam de Engelschen, ter eere van Lord Minto, in *Minto* hebben willen hervormen, doch vruchteloos, daar de inlanders niet gemakkelijk van hunne aloude gewoonten af te brengen zijn. Op eenen fraaijen naburigen heuvel is het Nederlandsche fort, hetwelk inderdaad een fraai stadje genoemd mag worden. Onder het bestuur van den Gouv. Generaal van der Capellen, is dit fort en de stad aanmerkelijk verfraaid, overal zijn door het eil. breede en goede wegen aangelegd, welke men er vroeger ten eenemale ontbeerde.

De berg Monopin is een goed merk voor de zeelieden, die door de straat Banka of langs de kust van Sumatra zeilen.

Banka, (Straat van) (Zie Wbk.) De breedte van deze straat is 7 m. Er liggen om de Bankasche stranden verscheidene klippen en reven, waaronder de *Karang Hadjas* de gevaarlijksten zijn. Overigens is deze straat een goed en ruim vaarwater.

Banka en Billiton. (Straat) Het vaarwater tusschen de Nederl. eil. Billiton en Banka.

Bankalan, Aziat. eil., tot de Sooloo-eil. behoorende, Z. van het eil. Paloivang of Paragoa.

Bankam, Aziat. stad in Siam, prov, Sante-bon, aan eene tak van de Menam, in den mond dezer rivier.

Bankaman, eil. aan de N. O. kust van het O. I. eil. Borneo, bij het eil. Banguey.

Bankam-eilanden, eene groep van kleine eil. in den grooten Oceaan, behoorende tot den Archipel der Mulgraves-eilanden, 5. 15. N. B. 167. 25. W. L.

Bankeberg, Zweed. kersp., Kalmarlan Harr Hardbord, met eene ijzersmederij, vol- en papiermolen.

Bankela, een eil. in den grooten Oceaan, ten O. van het eil. Celebes, aan den ingang der baai van Tolo. 2. 20. Z. B. 140. 31. O. L. Het

heeft omtrent 7 min. omtrek.

Bankella, zie *Benguela.* (Wbk.)

Banken, (de) Ned. geh., prov. Holl., N. ged., gem. Thawen.

Bankgalong, stad der Susu's, op de Sierra-Leona-kust.

Bankibazar, (Wbk.) zie ook *Banhybazar.*

Bankiera, Zweed. kersp. Christiaanstadtlän, kersp. Biane.

Banking, zie *Bulakumba.* (Wbk.)

Bankoesso, Afrik D. met 600 inw., in eene schoone vlakte, met goede bebouwing onder het lommer der bombax, heeft eene ruim voorziene markt en fabrijken van katoen en potten.

Bankosei, kl. stad in het kon. Siam, op de W. kust van de baai van denzelfden naam en 35 m. Z. W. van Siam.

Banks, een eil. in den Grooten Oceaan, nabij de kust van N. Amer. 53. 24. N. B. 112. 20. W. L. Het is omtrent 20 m. lang en 2 m. breed. 2. Eene groep van 17 eil. in den Grooten Oceaan, in den Archipel der nieuwe Hebriden; zij werden door Bligh op zijne tweede reis in 1789 ontdekt, het grootste, dat hij geenen naam gaf, werd in 1809 door Golownin bezocht, ligt naast het zoogenoemde Sugar-Loaf en schijnt vrij groot te zijn, het westelijkste noemde hij *Bligh*, en dat ligt op 13. 30. Z. B. 185. 21. O. L. 3. Schiereil. op de O. kust van het deel Tawai Poenamu van Nieuw-Zeeland, hetwelk het eil. Gorenbaai aan het vaste land hecht. 4. Het grootste eil. van den Austr. Clarences Archipel, op de N. O. kust van Nieuw-Holland, met den berg Augustus, 10. 12. Z. B. 159. 42. L. 5. Eene baai aan de W. kust van het eil. Albemarle, een der Gallopogos in den Grooten Oceaan, 0. 9. Z. B. en 73. 41. W. L. 6. (Kaap), of *Bouflers*, kaap van Nieuw Holland, op Napoleons-land, 38. 1. Z. B. 158. 32. O. L. 7. Eene zeeëngte, die het Van Diemensland van het eil. Clark afzondert, ten Z. van Nieuw Holland. 8. Een land in het Noordel. gedeelte van Amerika, in de IJszee, in 1820 door kapitein Parry ontdekt.

Bankulin, zeeplaats op het Aziat. eil. Magindanao, alkald. Carago, met eene reede.

Bankuban, een der Aziat. Sooloo-eil., N. van Kagaijan, waartoe het behoort.

Banky, of *Bankee*, stad in Britsch Ind., prov. Orissa, hoofdpl. van eenen schatpligtigen Zemindar, 11 m. ten W. van Ketek. Het gebied van den Zemindar, strekt zich 11 m. van het N. naar het Z. en 8. m. van het O. naar het W. uit. De produkten van dit land zijn voornamelijk: rijst, suikerriet, katoen, olie, tabak en granen.

Banlo, zie *Balloo.*

Banna, riv. in Neder-Guinee, in Loango, land Majomba, die eene Delta vormt, waarop Jomba ligt.

Bannal, riv. in Brazilië, prov. Rio-Janeiro, distr. Parahyba-Nova, die in de Parahyba valt.

Bannanal, Braz. eil., zie *Sta Anna.* 2. Brazil. riv., zij ontspringt op de grenzen der prov. St. Catharina en St. Paul, stroomt in deze laatste prov. en ontlast zich, na eenen loop van meer dan 30 m. van het O. Z. O. naar het W. N. W., in de Ignassu; 28 m. W. Z. W. van Villa do Principe.

Bannasou, eene voorname stad in het kon. Akim, in Op.-Guinee, nabij den regteroever der Bossempra, 21 m. Z. O. van Coumassie, 6. 10. N. B. 23. 45. O. L.

Bannbridge, No. 2, is reeds op *Banbridge* vermeld.

Banne, of *Bonnow*, lees: *Bannow.*

Banne, Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., gem. Gorinchem.

Bannec, klein Fr. eil. in het kanaal, tusschen het eil. Ouessant en het dep. Finisterre. 48. 25. N. B. 12. 47. O. L.

Bannes, Fr. vlek, dep. Gard, 3 u. N. W. van Avejan.

Bannet, geh. in Luxemburg, arr. Maastricht, gem. Mheer.

Banneux en Bannevay. 2. geh. in Luik, distr. Luik, gem. Louveignez.

Banninjawa, riv. op het Jap. eil. Niphon, de grootste, die in de golf van Jeddo valt, maar zoo snel voortloopt, dat men er zelfs geene brug over leggen kan.

Bannio, Sardin. D., afdeel. Novare, prov. en 4½ m. Z. Z. W. van Ossola, hoofdpl. van een mandaat.

Bannister, N. Amerik. riv. in den staat Virginia. Zij ontspringt in het gr. Pittsylvania, besproeit het gr. Halifax en vereenigt zich met de

Dan, een weinig hooger dan de zamenvloeijing dezer laatste met de Roanoke, na eenen loop van 18 m. van het W. naar het O.

BANNOCKBURN, (Wbk.) is geen D. maar eene stad; zij is beroemd door de beslissende overwinning van ROBERT BRUCE, in 1314 op de Engelschen behaald, en door den dood van JACOBUS III, Koning van Schotland, die, herwaarts gevlugt zijnde, hier door zijnen biechtvader vermoord werd; 12 u. O. van Edimburg.

BANNOW, of *Banne*, soms ook *Bannoe* gespeld. Iersche stad aan de W. kust van het gr. Wexford, prov. Leinster, 5 m. O. van Waterford en 6½ m. Z. W. van Wexford. Zie *Banne* of *Bannow* in het Wbk.

BANNYBAS, zie *Banibas*.

BANOBAREZ, Spaan. vlek, prov. en 17 m. W. Z. W. van Salamanca en 7 m. ten N. van Ciudad-Rodrigo.

BANOLAS, kleine Spaan. stad, prov. en 2⅜ m. N. van Girone (Catalonië). Er wordt een aanzienlijke handel in linnen gedreven; 3000 inw.

BANOS, Spaan. vlek, prov. en 9 m. ten N. van Jaen, niet verre van den regteroever der Rio de la Campana. 2. Spaan. vlek, prov. en 17¾ m. ten Z. van Salamanca, en 1¾ m. ten Z. W. van Bejar, nabij de grenzen der prov. Caceres, 1500 inw. Er zijn lijnwaadfabrijken. De heete badbronnen, waarvan dit vlek zijnen naam heeft, liggen ten N. O.; zij waren bij de Romeinen bekend. 3. (Los) een D. op het eil. Manilla, een der Philippijnen aan den Z. oever van het meer Bay, 12 m. ten Z. O. van de stad Manilla. Er zijn heete bronnen, welker temperatuur tot 68. REAUM. bedraagt. 4. Een vlek in Columbia, prov. Rio Bamba, aan de helling van de Tungaragua, bij den linkeroever der Achambo, 30 m. ten Z. van Quito. Er zijn sterkbezochte baden. 5. Zie *Benjos* N°. 1, 2 en 3.

BANOS DE EBRO, Spaan. vlek, prov. en 5 m. W. van Logrono (Alava) en 9 m. ten Z. van Vitoria, aan den linkeroever van de Ebro.

BANOS DE RIOJA, Spaan. vlek, prov. en 9½ m. ten W. van Logrono (Burgos) en 1⅜ m. ten N. van Santo Domingo de la Calzada.

BANOS DE RIO TOBIA, Spaan. vlek, prov. en 7¼ m. Z. W. van Logrono (Burgos), tusschen de Najerilla en de Cordenos.

BANOS DE VALDEARADOS, Spaan. vlek, prov. en 13¼ m. ten Z. van Burgos en 3 m. N. O. van Aranda, aan den regteroever van de Banuelos, eenen arm der Duero.

BANOUSY, stam der Arabieren, vijanden van de Ababdes in Egypte.

BANOYARD, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. la Reid.

BANQUIALA, tak van de Gambia, in Afrika, aan den mond.

BANSDA, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bombay, voorm. prov. Guzerat, distr. Alavycy, aan den regteroever van de Kouay, 13½ m. ten Z. O. van Suratte.

BANSKOW, stad in Meklenburg-Schwerin, nabij Stoë.

BANSOR, Ind. stad, prov. Agra, rajasch. Mackerry, met een fort.

BANSWARRA, stad in Ind., prov. Malwah, distr. Bagurh, hoofdpl. van een klein vorstendom. 23. 31. N. B. 94. 32. O. L. De onderhoorige landstreek is in 7 distr. verdeeld, die jaarlijks 207,860 ropijen opbrengen. De vorst van Banswarre, is het opperhoofd van 32 radjpoetaansche vorsten, en bezit alleen de magt, om het doodvonnis uit te spreken; doch hij is leenpligtig aan de Engelschen. De woeste Bhiels (eene soort van Alforen, of wilde Indische bergvolkeren) maken het grootste gedeelte der bevolking uit.

BANSY, Ind. stad, prov. Oude, distr. Gorucpoor, aan de Rapty.

BANTAM. *Aanm.* De peper is thans geen hoofdvoorwerp van Culture meer. Men plant in het Bantamsche voornamelijk koffij, katoen, en in de laatste jaren suikerriet en indigo.

BANTAMA, voorstad van Coumassie, aan de Afrik. Goudkust, hoofdst. van Assiantie.

BANTAY, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

BANTELN, staat in het Poolsch Zbaszijn, lees: *Zbanszijn*, het is op Bencezin veel omstandiger bewerkt.

BANTIE, Afrik. stad, aan de Sierra-Leona-kust, land Logos.

BANTIEN, D. op het O. I. eil Java, prov. Grissee, aan de Solo.

BANTOWAN, D. op het O. I. eil. Java, prov. Japara.

BANTOYAN, D. op het Philipp. eil. Zeba, aan de Westkust.

BANTRY, kleine Iersche stad, prov.

Munster, gr. Cork, baronnie Bear en Bantry, aan de W. kust van de Bantry-baai (zie Wbk.), tegenover het eil. Whiddy, 5¾ m. N. van Baltimore, en 14 m. W. Z. W. van Cork, met eene kleine haven.

Bantschar, D. op het O. I. eil. Java, prov. Rembang.

Bantuin, geh. in Limburg, gem. Venlo.

Bantul, D. op het O. I. eil. Java, prov. Mantarem.

Bantwah, of *Bantvah*, kleine stad in Indost., staten van Guickwar, prov. Guzerat, distr. Berda, 9¾ m. W. van Djounaghur.

Banuelos, Sp. vlek, prov. en 6¾ m. O. N. O. van Burgos, en 1¼ m. Z. van Briviesca, bij den regteroever der Pecezorios.

Banute, D. in Egypte, aan den Oostl. oever van den Nijl, bij Kenne.

Banville, Fr. D., dep. der Neder-Seine, arr. en 4¼ m. N. N. O. van Yvetot en 9 m. N. N. W. van Rouan, kant. Doudeville, met eene fabrijk van gekleurde lijnwaden.

Banwell, Eng. D. gr. Somerset, hundred Winterstoke, 1¼ m. N. N. W. van het Axbridge en 7¾ m. W. Z. W. van Bath; 1430 inw.

Banyadgunge, Ind. stad en distr. Bahar, met 1200 huizen.

Banyans, zie *Banians*. (Wbk.)

Banybas, zie *Banibas*.

Banyoekoening, D. op het O. I. eil. Java, prov. Samarang, in het Z. van het geb. Ungarang, merkwaardig door de Tschandis, of oude tempels in den omtrek.

Banyuls-la-Maizo, Fr. D., dep. Op. Pyreneën, arr. Cezet, met goede wijnbergen; veldslag in 1793, tusschen de bondgenooten en Franschen.

Banz, Silez D., zie *Badewitz*. (Wbk.)

Banza Coolo, de grootste plaats in het Afrik. land der Bosjesmannen, met 300 inw., volgens Tuckey voor ⅗ vrouwen en kinderen. De vrouwen gaan bijna naakt, slechts met een schort om de heupen, de mannen hadden schorten van biezen. Men zag er weinig Europesche waren. De inw. waren nieuwsgierig, de blanken, die zij Mondele noemden, te zien en boden hun zonder vrees de hand aan; de vrouwen waren een voorwerp van handel. Zij beschilderen zich met olieverf, en door diepe insnijdingen in de huid, bedekten zij het ligchaam met likteekenen, de tanden waren spits- of zaagswijze gevijld.

Bao, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines.

Baons, (Les) Fr. vlek, dep. der Neder-Seine, arr. en ¾ m. N. N. O. van Yvetot, kant. Yerville; 550 inw.

Baoola, Afrik. rijk aan de kust van Benin.

Baoom is ook op *Paoom* behandeld.

Baoruco, woeste plaats op St. Domingo, 60. u. lang en 20. u. breed.

Baoul, zie *Baol*. (Wbk.)

Baousk, Russ. stad in Europa, gouv. Koerland, distr. en 8¾ m. Z. O. van Mittau, aan de vereeniging der Memel en der Micha, die de Aa vormen. Zij is slecht gebouwd en heeft graanhandel en brouwerijen; 936 inw.

Bapalangye, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, O. van Kurreechane.

Bapaume, Fr. D., dep. Ned. Seine, arr. en ¾ m. W. N. W. van Rouaan, kant. Maromne, gem. Canteleu, aan de Cailly, met vlas- en katoenspinnerijen en lijnwaad- en chitsfabrijken, eene katoenweverij en een' papiermolen.

Bapeeree, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, Z. Z. O. van Kurreechane.

Bapettah, kleine stad in Britsch Ind., prov. der noordel. Cirkars, distr. en 5 m. W. N. W. van Nezampatan, en 18 m. O. Z. O. van Mazulipatam.

Bapipi, Afr. volk in het land der Beetjuanen, O. van de Marotzees.

Bapo, volk als boven, Z. Z. O. van Kurreechane.

Bapoogey, volk als boven, O. van de Marotzees.

Bapoohene, volk als boven, Z. O. van Kurreechane.

Baptchild, Engelsch D., gr. Kent, hundred en ½ m. O. Z. O. van Milton, en 4 m. N. O. van Maidstone; 307 inw.

Baptist, D. in de N. Amerik. rep., staat Zuid-Carolina, distr, Chesterfield, met een postkantoor.

Baqarah, eene groote en woeste vlakte in Midden-Egypte, ten N. van de woestijn van Sinnour, tusschen den Nijl en de Roode Zee. Zij is aan alle kanten, behalve ten Z., door bergen omringd.

Ba-Qui, de bron van de Afrik. riv. Wonda, in Senegambië.

Baquin, D. op het eil. Madagascar,

prov. der Antaximen, aan het einde der bergen van Anilque, tegen eenen heuvel, 4 u. N. W. van St. Luce, met eenige grachtpallisaden en eene doornhegge omringd; de mannen zijn schoon, maar arm; de vrouwen klein, gebruiken matten voor hare kleeding en kaauwen een kruid, *ling* genoemd, waardoor hare tanden zwart worden. Op de graven zetten zij eene stok met ossenhorens. Zij leven van bananen en patatten.

Bar, kleine riv. in Frankrijk, dep. der Ardennes. Zij ontspringt in het arr. Vouziers, kant. en ¼ m. ten W. van Buzancy, stroomt van het Z. naar het N. en ontlast zich in de Maas, aan haren linkeroever, boven Donchery, na eenen loop van omtrent 11 m., waarvan 7 m. (van Tanney tot aan de Maas) bevaarbaar zijn. Sedert lang heeft men ontwerpen gemaakt, om, door middel van de Bar, eene vereeniging tusschen de Disne en de Maas te bewerken. 2. Ind. stad aan de Z. oever van de Ganges, waar in 1499 de vrede gesloten werd, waarbij Bengalen onafhankelijk werd verklaard. 25. 18. N. B. 113. 30. O. L.

Bar-le-Duc, zie *Bar-sur-Ornain*. (Wbk.)

Bar-sur-Aube, Fr. arr., (Wbk.) telt 36,000 inw. in 92 gem. en 4 kant., als: Bar, Brienne, Soulaines en Vandeuvre.

Bar-sur-Ornain, Fr. arr. (Wbk.), telt 128 gem., met 77,000 inw. in 8 kant., als: Bar, Ancerville, Ligny, Montier, Revigny, Triaucourt, Vaubecourt en Varincourt.

Bar-sur-Seine, Fr. arr. (Wbk.), telt 86 gem., met 49,000 inw. en 5 kant., als: Bar, Chaource, Essoyes, Mussy en Les Riceys.

Bara, (Wbk. N°. 1.) is geen D. maar Afrik. stad in Abyssinië, aan het meer Zallan, in het rijk Gorgan. 2. D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro, aan de kust. 3. Zweed. harad Molmohuslän. 4. Zie *Paxos*.

Baraba, gr. Aziat. steppe in Tartarije en Siberië, met verscheidene meren, vol van een hard zout, dat de Russen als ijs snijden.

Barabas, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Wierden.

Barabich, Arabische volkstam in de Sahara, tusschen Aglaby en Timbuctoe, die handel in vee met de Tuariks drijven.

Barabintsen, Barabinski, of *Barabinskoi*, een volksstam van Turksch ras, die de Steppe Bamba of Baraba bewoont. Dit volk leeft voornamelijk van veeteelt en jagt; het bevat 3400 weerbare mannen, die aan het Russ. gouv. schatting betalen.

Baracha, eil. in Columbia, dep. Maturin, prov. Barcelona, tegenover de stad Barcelona.

Barachonas, inham in het Z. van de Loango-baai, in Neder-Guinee, welke door een kanaal met de zee gemeenschap heeft.

Baradaires, golf in de Leogane-baai, aan de W. zijde van het W. I. eil. St. Domingo of Haïti.

Baradero, D. in de rep. Rio de la Plata, prov. Buenos Ayros, aan de Perana, welker inw. zich zoodanig vermengd hebben, dat zij niet meer voor Indianen gehouden worden.

Baradjoun, Perz. vlek in Farsistan, hoofdpl. van een distr., 10 m. ten N. van Aboucher en 42 m. ten W. van Chiraz. Er worden blaauwe lijnwaden vervaardigd, die zeer gewild zijn; 5000 inw.

Bara Dongree, Ind. stad, prov. Agra, distr. Narwar, aan den Indus.

Baragan, berg in Z. Amerika, tot de middelketen der Andes van Quito behoorende, in Columbia.

Barago, een der monden van de Aziat. riv. Irawaddy, rijk der Birmannen.

Baragua, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro, bij Carora.

Barahona, Spaan. vlek, prov. en 12 m. N. O. van Segaria, en 3¼ m. N. W. van Riaza. 2. Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. Z. W. van Soria en 4¼ m. N. van Siguenza.

Barahonas, zendelingspost in Columbia, dep. Asuay, prov. Quixos y Macas of Archidona.

Barajas, Spaan. vlek, prov. en 2¾ m. O. N. O. van Madrid.

Barajas de Melo, Spaan. vlek, prov. en 11 m. Z. Z. O. van Guadalaxara (Cuenca) en 4¼ m. W. Z. W. van Acute, aan den regteroever van de Calbacher.

Barally, tak van de Chin. riv. Banaatsch, in het land Boetan of Tangustan.

Baram, een berg in Op. Syrië, op de grenzen van Nubië, aan den ingang van de woestijn van Thebais, nabij en ten O. van Assouan. 2. Kaap

op het O. I. eil. Borneo, in het W. van het eiland.

Barambooder, of *Barampoeter*, zie *Burrampooter*. (Wbk.)

Baran, aanzienl. Afrik. stad in Bornu, met eenen muur omringd, heeft steenen huizen en moskeën. Eenige dagreizen van deze stad is de berg Tafa, met een bedehuis, bij hetwelk men op eenigen afstand eene afbeelding van de arke van Noach vindt.

Barancas, fort in de N. Amerik. rep., in West-Florida, hetwelk den ingang der Pensacolobaai beschut.

Baranco de Malamba en Baraneo de Malamba is dezelfde plaats, verschillend gespeld.

Barandor, Afrik. D. in Bambara, Z. W. van Tangrera, met smalle, vuile straten, hutten van aarde en tweemaal 's weeks eene markt. De vrouwen loopen er met goederen op het hoofd te koop, welke zij, even als in Europa, uitventen. Ten bewijze van het weelderig leven, hangt men de koppen der afgekloofde dieren buiten de hut te pronk. Er worden aarden potten gemaakt. Er zijn waterputten van 10 tot 12 voeten diep.

Baranello, Napelsch vlek, prov. Sannio, distr. en 1¾ m. Z. W. van Campo Basso, hoofdpl. van een kanton; 3095 inw.

Barangieh, Barangua, zie *Baranya*.

Barankah, (El) een D. in Midden-Egypte, prov. Atfiëh, aan den linkeroever van den Nijl, 3 m. Z. Z. W. van Benisouef. Er is eene moskee van den H. Geest en aan de overzijde is een klooster.

Baranows-Eiland, staat: zie *Sitka*, lees: een der Konings-Georges-III-eilanden, bij de Norfolk-sound en de baai Sitka, bij Nieuw-Norfolk, aan de N. W. kust van N. Amerika.

Baranquilla, een D. in Columbia (Nieuw-Grenada), aan den linkeroever en aan den mond der Magdalenariv., 17 m. van Santa Martha en 22 m. N. O. van Carthagena. Er is eene haven, waar al de handel van Nieuw-Grenada gedreven wordt.

Baranya, Barangieh, of *Barangua*, D. in Egypte, Cacheff. Benisouef, met een klooster van den H. George met reliquiën.

Baranzy, geh. in Luxemburg, kw. Verton, gem. Mussone.

Baraque, geh. in Luxemburg, kw. Morene, gem. Samrée. 2. (La) geh. in Luik, arr. Philippeville, gedeeltelijk gem. Marienburg, en ten deele gem. Petigny. 3. Geh. in Luxemburg, kw. Bastogne, gem. Villers la bonne Eau.

Baraque-Copine, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Feschaux.

Baraques, (les) geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Finnevaux. 2. geh. in Luxemb., kw. Neufchateau, gem. Transines.

Barara, distr. in Abyssinië, land Amhara.

Baras, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Lagura.

Barasdjoum, aanz. Perz. vlek, omtrent 5½ m. van Deliëké, met 800 huizen.

Baraskhoton, of *Barkhoton*, eene stad in de oostel. prov. van het land der Khalkha-Mongolen, aan den linkeroever van de Keroulan, onder 48. 4. 48. N. B. en 131. 18. O. L.; 270 m. N. N. O. van Peking. De stad is geheel vervallen.

Barasoain, Spaan. vlek, prov. en 3¾ m. Z. Z. O. van Pampeluna (Navarra) en 1 m. ten N. van Tafalla.

Baratarvka, Duitsche volkplanting in Rusland, gouv. Saratow, distr. en 4½ m. ten Z. van Volks, aan den linkeroever der Wolga. Zij werd in 1763 aangelegd en bevat 42 Luthersche huisgezinnen.

Barataria, een meer in N. Amerika, in den vrijstaat Louisiana, gedeeltelijk in de parochie St. Bernard en gedeeltelijk in die van Nieuw-Orleans. Het is 7½ m. lang en 2¼ m. breed. Ten W. ontvangt het wateren van eenige riv. en ontlast zich ten Z. O. door twee kanalen, die in de baai van Barataria uitloopen. Ten N. loopt in deze baai een arm van de Mississipi uit, die ook met het meer Barataria zamenhangt.

Bara Toumah, Afrik. D. in Barbarije, in de woestijn van Bareah in eenen frisschen Oase. De bewoners zijn Arabieren en Mohamedanen.

Baravinar, kleine Hong. stad tusschen Bude en Belgrado, 10 u. N. O. van Essek.

Barba, Russ. vl. in Europa, gouv. Minsk, distr. Retchitza, aan den regteroever der Pripets. Het bevat 142 huizen en behoort aan den vorst van Schwartzemberg.

Barbacena, Brazil. klein D., prov. Minas Geraes, Comarca en op eenigen afstand van de Rio das Mortes,

12 m. ten O. van S. Joao del Rey, en 18 m. Z. Z. W. van Villa Ricca, in eene aangename landstreek, nabij de Montiqueira. 2. Portug. vlek, prov. Alentego Comarca, en 3¼ m. N. W. van Elvas, 814 inw.

Barbacoas, stad in Columbia, dep. Cauca, prov. Buenaventura, ongeveer 4 m. van de kust, aan de riv. Telimbi, 2¼ u. van derzelver uitwatering in de Palta, door den Jesuit Lucas de la Cueva aangelegd en om de veelheid van goud spoedig bevolkt. De luchtsgesteldheid is er heet. De regentijd duurt er het grootste deel des jaars, zoodat bijna geen landbouw mogelijk is en de levensmiddelen uit de naburige prov. Los Pastos aangebragt moeten worden, hetwelk door den vreesselijk bergachtigen weg, niet door muildieren kan geschieden, maar op den rug der Sillero's, die hier, gelijk op vele plaatsen, bij den Andes, van der jeugd af aan hierop worden geoefend. De stad is slecht bebouwd, de meeste huizen zijn van hout en riet, de daken van palmbladen; de bewoners zijn meest goudwasschers, waartoe zij slaven gebruiken, die hier, uit gebrek aan levensmiddelen, meer van den honger dan van den arbeid lijden, want alles wordt hun spaarzaam toegemeten. Er is een onderopzigter, de Vicarius van Quito zorgt voor de geestelijke behoeften. Het smelthuis, waarin het goud gesmolten wordt, levert de opbrengst aan de munt van Papayan. De stadsraad bestaat uit 6 regidoren en 2 alkaldes, die jaarlijks verkozen worden. 2. D. aldaar, dep. Istmo, prov. Panama, aan de Chagre.

Barbadillo de Herreron, Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. O. van Burgos, aan den regteroever der Pedroso.

Barbadillo del Mercado, Spaan. vlek, prov. en 8¼ m. Z. O. van Burgos, in eenen hoek, die door de vereeniging der Arlanza en Pedroso gevormd wordt.

Barbadillo del Pez, Spaan. vlek, prov. en 9¼ m. Z. O. van Burgos, aan den regteroever der Pedroso.

Barbado, zie *Arbe*. (Wbk.)

Barbados, groote riv. in Brazilië, prov. Matto Grosso. Zij ontspringt aan den berg Tapirapuan en ontlast zich in de Paraguay, verre beneden de Rio Preto. 2. Volk in Brazilië, prov. Matto Grosso, distr. of Comarca van Cuijaba, dus genoemd, niet omdat zij baarden hebben, maar zich dezelve schilderen.

Barbagé, Afrik. D. in Darfur, Z. O. van Cobbe.

Barbançon, of *Brabançon*, ligt niet in Frankrijk, maar in Henegouwen. Het is een D. en gem. distr., Thuin met 750 inw.

Barbania, Sard. D., div., prov. en 4¼ m. N. N. W. van Turin, hoofdpl. van een mand., nabij den regteroever van den Malono.

Barbanson, zie *Barbançon*.

Barbara, een geh. in den Kerkel. Staat, delegat. en 8¼ m. W. van Ancona.

Barbara, (Sta) Brazil. geh. in Guijana, aan den regteroever der Rio Branco, 100 m. N. N. O. van Barcellos; de bevolking bestaat uit Indianen. 2. Een kanaal aan de kust van Nieuw-Californie, tusschen het vasteland en verscheidene eil., waarvan de voornaamsten, die van Sta. Cruz in Sta. Catalina zijn. 34. 15. N. B. 102. W. L. 3. of *St. Anna-baai*; baai bij de Willemstad, W. I. eil. Curaçao. 4. Een Mexik. établissement in Nieuw-California, aan den Grooten Oceaan, 70 m. Z. O. van Monterey. 34. 24. N. B. 101. 40. W. L. De huizen zijn regelmatig en fraai gebouwd; de haven is eene opene baai van toereikende diepte. Men vindt hier het beste en fijnste gevogelte, alsook de grootste schapen van deze geheele kust; 1100 inw. Van dit établissement heeft het kanaal Sta Barbara (zie het laatstvorige art.) zijnen naam ontleend. 5. Eil. in den grooten Oceaan, tot Nieuw-Californië, in Mexiko, behoorende; met veel zeeotters. 6. D. in Mexiko, prov. Honduras. 7. D. aldaar, prov. Solala, distr. Atitan. 8. D. aldaar, prov. en distr. Totonicapan. 9. Eene stad in Columbia, prov. Antioquia. 5. 46. N. B. 599 inw. 10. Zendel. post ald., prov. Varinas, in het gebergte. 11. D. aldaar, prov. Guyana, aan den W. oever der Orinoco. 4. 8. N.B. 50. 3. W. L. 12. Vlek in Chili, prov. Conception, met een fort aan de Rio Oro. 13. Of *Abrolhos*. (zie *Abreojos* in het Wbk.). De Sta. Barbara of Abreojos, (Abrolhos) bestaat uit eene groep van eil. en klippen, 12 m. ten O. van kaap Abrolhos. Het grootste

eil. ligt onder 17. 57. 42. Z. B. en 21. 2. 27. W. L., in het Oostel. gedeelte der groep en is omtrent ½ m. lang. Op den afstand van 3 m. ten O. en ten Z. O. is de bodem der zee harde klipgrond, waarvan, bij laag watergetij, de punten onder water zigtbaar zijn. Bij hoog water heeft men in de nabijheid tot 15 en 16 vademen diepte. Een schip kan, in geval van nood, deze eilanden aan de N. en Z. zijde aanloopen en aan de N. kust in 10 vadem. zandgrond, op een geweerschot afstands van de kust ten anker komen. Geen der eilanden levert hout op, ook geen water, als het regenwater, dat in de rotsholten overblijft. Men zegt, dat men tusschen het Oostel. en het Zuidel. eil. kan ankeren. Het Zuidel. eil. heeft aan de Zuidzijde een rif van koraal. Ten N. W., tusschen de twee groote eil., is een vaarwater van 2½ vadem diepte, waarvan de bodem met rotsen bezaaid is, even als die van een ander vaarwater van 7 tot 8 vadem diepte, hetwelk ten Z. W. tusschen de kleinere eil. ligt. Ten W. van de groep is eene doorvaart van 6 m. breedte, en van 12, 13 en 14 vadem. diepte, zand- en moddergrond. Onder de banken, die ten W. van deze doorvaart liggen, onderscheidt men boven water de *Chapeiroens* (hoeden), te weten klippen van week rotsgesteente. De naam Abrolhos (*Abreojos* of *Opent uwe Oogen*) is aan deze groep van klippen gegeven, uit hoofde van de groote omzigtigheid, waarmede men ze moet naderen. 14. Straat aan het W. van het vuurland, tegenover kaap en haven Gallant, in 1713 door Marcout bevaren, die dezelve naar zijn schip benoemde, later beproefde dit Cordova. 15. D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangannan. 16. D. op het Philipp. eil. Panay, Alkald. Yloce. 17. Zie *Campana*. (Wbk. N. 2.)

Barbara-da-Encruzilhada, (Sta) Brazil. D., prov. Rio Grande del Sul, op eene hoogte, 23 m. Z. W. van Portalegro. Er zijn uitmuntende baden.

Barbaru-de-Avichiena, zendel. D. in Columbia, prov. Varinas, bij de Apuré, waar de Arichuna haar verlaat.

Barbareskeu, zie *Barbarije*. (Wbk.)

Barbarichki, Russ. vlek in Europa, dist. en 17¾ m. N. N. W. van Wilna en ¾ m. Z. van Wilkomir.

Barbarisch, Arab. stam in de Sahara, bij de bron Massy Moussy.

Barbary, D, in de N. Amer. rep., staat Noord-Carolina, gr. Rowan.

Barbasa, zie *Barbosa*.

Barbasinas, D. in Brazilië, prov. Minas Geraes, Comarca Villa Rica, met 200 huizen, in een vruchtbaar oord aan den weg van St. Joao d'El Rey, naar Villa Rica en Rio, waardoor veel handel met zout, ijzer en manufacturen. In de nabijheid is een molensteen-groeve.

Barbaste, Fr. D., dep. Lot en Garonne, arr. en 1 u. van Nerac; 1400 inw.

Barbata, riv. in Spanje; zij ontspringt in de prov. Grenada, aan de Sagra-Sierra, stroomt eerst van het N. naar het Z. voorbij Huiscar, vervolgens naar het W., vereenigt zich met de Guadix, en vormt de Guadiana Menor, die in de Guadalquivir uitloopt. Haar geheele loop bedraagt omtrent 20 m.

Barbaxeda, een berg in Spanje, prov. en 13 m. ten N. van Cuenca, nabij het vlek Beteta, met steenkoolmijnen, die naast het D. Nuestra Senora del Val gelegen zijn. Op een tamelijk hoog gedeelte van dezen berg, nabij het D. Tobar, zijn twee groote meren van meer dan 400 vademen diepte, die in Mei en Junij zeer veel visch opleveren.

Barbe, (Sta) eil. ten W. van het O. I. eil. Borneo, rijk Sambas. 2. Prov. van het Afrik. rijk Monomotapa, waarvan weinig meer dan de naam bekend is.

Barbe, (St.) geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Maulde. 2. Eil. aan de W. kust van het eil. New-foundland, in Eng. N. Amerika.

Barbençon, zie *Barbançon*, (Wbk.) en hierboven.)

Barberino, (Wbk.) heet eigenlijk *Barberino di Mugello*.

Barberouge, Fr. D., dep. van het kanaal, arr., kant. en nabij Mortain. Men vindt er eene belangrijke ijzersmelterij, die 400 werklieden bezig houdt; met kopersmelterijen; ook worden er vele pannen, ketels, kagchels, scheepsballastschuitjes, kanonnen en ander ijzerwerk vervaardigd.

Barberspolder, (Wbk.) meestal *Babberspolder* genoemd, is een heerl., die in 1732 slechts 5 huizen telde. Zij ligt in Holland, Z. ged., gem. Vlaardinger-ambacht en Babberspolder.

Barbery, O. I. D. aan de W. kust van Ceylon, distr. en 3 m. ten Z. van Kaltoera. Er is eene goemoetoetouwslagerij, fabrijken van wapenen en andere voorwerpen van allerlei metaal.

Barbezieux, Fr. arr. (Wbk.) heeft 54,000 inw. in 88 gem. en 6 kant., als: Barbezieux, Aubeterre, Baignes, Brassac, Cholais en Montmoreau.

Barbezou, kl. riv. in Frankr., dep. du Lot, arr. Figeac. Zij ontspringt in het kanton en nabij la Tronquière, stroomt naar het Z. en ontlast zich in de Selle, 1 m. N. O. van Figeac, na eenen loop van omtrent 4 m.

Barbianello, Sardin. D., afdeel. Alexandria, prov. en 4 m. N. O. van Voghera, hoofdpl. van een mandaat.

Barbili, zie *Congo*. (Wbk.)

Barbilla, riv. in Midden-Amerika, prov. Costa Rica, die van den Andes afkomt.

Barbola, een der bronnen van de Congo, in Neder-Guinee, in Afrika, die uit het meer Aquilonde komt.

Barbolla, Spaan. vlek, prov. en 8½ m. N. O. van Segovia, 1½ m. N. N. O. van Sepulveda, nabij den regteroever van de Cuevas.

Barbona, Lomb. Venet. D., prov. en 7¾ m. Z. Z. W. van Padua, distr. en 3 m. Z. Z. O. van Eote, aan den linkeroever der Adige; 2116 inw.

Barbosa, niet *Barbasa* of *Babasa*, gelijk sommigen schrijven; stad in Columbia (N. Grenada), prov. Antioquia Cabildo van Medillin, onder 6. 29. N. B. Zij ligt 75 toises boven de zee en heeft 1,493 inw.

Barbourville, N. Amer. gem., vrijstaat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Knox, 45 m. ten Z. van Frankfort.

Barb-Saloem, Afrik. kon. in Senegambië, zie *Bursali*. (Wbk.)

Barb-Sin, Afrik. kon. in Senegambië, zie *Bursin*. (Wbk.)

Barurata, lees: *Barburata*.

Barbusinskoy, Russ. Aziat. stad, aan den Oostel. oever van het meer Baikan, ter plaatse, waar de riv. Barbuisa in dat meer valt.

Barca, (Wbk.) thans veelal *Barka* geschreven, verdient, om de latere berigten, vooral van den Franschen reiziger Pacho en van den Engelschen Beechy, eene nieuwe meer uitvoerige bewerking, schoon wij hierin eenigzins van onze gewone wijze van beschrijving moeten afwijken.

Men rekent hierbij gewoonlijk al het land ten O. van Tripoli langs de groote Syrte tot aan Cyrene en tevens de hooge vlakte van Barka. Wanneer men het distr. Tagira, in Tripoli, en deszelfs dorpen verlaten heeft, komt men in de woestijn, waar men terstond zandheuvels vindt, aan welker voet zich de dorpen onder dadelboomen verschuilen, het eenige middel, om niet door het golvend zand bedekt te worden. Het zand wordt steeds meer van het W. naar het O. gedreven, en hoopt zich daar, waar het stuiting vindt, tot heuvels op, die langzamerhand bergen worden, onder welken de dorpen en dadelbeplantingen geheel veilig zijn. Beechy's gedachten, dat de karavanen veel meer door dorst versmachten, dan door het zand omkomen, hetwelk men gemakkelijk zoude kunnen afschudden, wordt door Wimmer en anderen tegengesproken, daar de reis door de zandwoestijn hier maar een paar dagen duurt en dus aan gebrek aan water niet wel te denken is. Achter deze zandwoestijn komt men in de aangename landstreek van Lebida en derzelver omtrek, en naauwelijks kan men zich schooner oord voorstellen; de talrijke dorpen liggen allen tusschen schoone olijven en dadelbeplantingen en hebben heerlijk wei- en bouwland bij zich, doch, hoewel beter dan Tripoli, wordt het door den Dey weinig in waarde gehouden. Oudtijds hadden hier de Pheniciërs hunne stad *Leptis magna* aangelegd, die naast Carthago en Utika het meest bloeide, en nog in den laatsten tijd der Romeinsche heerschappij eene schoone stad was. Ook het Christendom bloeide hier, Justinianus stichtte er 4 prachtige kerken; thans is zij een puinhoop. (Zie *Lebida* Wbk.) Het verhaal van een geheel versteende stad met boomen, dadels, olijven, enz., zelfs door Maltebrun, waarschijnlijk naar het verhaal van den Tripolitaanschen Gezant in London, Hassan Cassa, over-

genomen, is door Kapitein SMYTH onderzocht en geheel onwaar bevonden; het zijn puinhoopen van grof beeldewerk, eene lompe obelisk, enz.; de oude stad, bij Ghirza, ligt op den heuvel Haratilia en is eigenlijk eene militaire post tegen de Beduïnen. Van Leptis gaat men over de riv. Cyniphus door de dorpen der Zeliten naar Mesurata, in welks omtrek men nog de beschrijving van HERODOTUS, als voorbeeldeloos vruchtbaar, bewaarheid vindt; dan, de Barbaren laten alles vervallen.

Westelijk van de Cyniphus ligt alles onbebouwd en Oostelijk van Zeliten tot Selim zijn vandaar, 15 dorpen, met 10,000 inw., waaronder vele Joden zijn, de huizen zijn van leem, met palmbladen bedekt, die als matten gevlochten zijn; elk dorp is met dadel- en olijfplanten omringd en ziet er wel bebouwd uit; hetwelk men, ondanks de heerschende luiheid, nog boven de behoeften inzamelt, wordt benevens de stroomatten en aarden kruiken, die de Joden vervaardigen, op de markten der Beduïnen gebragt. Bij Zeliten zijn Romeinsche puinhoopen, waarbij BEECHY de waterput van PTOLOMEUS wil gevonden hebben. Ook is hier een graf eens Marabuts, waarop de inw., ofschoon de heilige reeds 50 jaren dood is, nog altijd geschenken, in kleederen, levensmiddelen, enz. bestaande, nederleggen. Zulke graven zijn hier velen, die door het volk, hoe ondeugend anders, afgodisch vereerd worden. Van Selim komt men te Mesurate (zie dat art.), waarvan het gebied zich van Selim tot Suleb uitstrekt en vele dorpen bevat, welker tuinen vooral dadels, olijven en gerst, benevens vele andere vruchten, leveren, en waarvan sommigen 6 voeten boven den weg verheven zijn. Op kaap Mesurate (*Cephalos* van STRABO en *Triarorum* van PTOLOMEUS) zijn de voeten der heuvels met palmen begroeid. Hier begint de kust Z. O. te loopen, om de golf der groote Syrte te vormen. Zoo ver hier het gezigt reikt, strekt zich de woestijn uit; noch boom, noch struik, noch huis, noch tent, levert eenig rustpunt voor het oog. Een groot moeras, dat droog en stinkende is en op verscheidene punten met de zee gemeenschap heeft, loopt hier langs de kust; deze moerassige grond is 40 m. lang en 15 breed, geheele streken daarvan zijn met dikke zoutkorsten bedekt, welke voor koene reizigers zeer gevaarlijk zijn; aldus is de geheele Syrte gesteld; hier en daar slechts steken vlakke eilanden uit, waarop palmboomen groeijen, ook kleine vruchtbare eil. met dorpen, zoo als Towgah, die boomen en weide hebben. Zie verder over de *Groote Syrte*, dat art. hier onder.

Voorbij Giraff wordt het land weder aangenamer; de golvende grond is met weiden en kudden bedekt en zoo komt men tot de zoetwater-bronnen bij Zaffran, 31. 12. 48. N. B. en 24. 22. 29. L. (BEECHY wil Mahad Hassan voor het *Aspis* der Ouden, en Zaffran voor de haven, die PTOLOMEUS hierbij opgeeft, gehouden hebben); de inw. van Zaffran (Asna, met beplanting, schapen en weiden) zijn als alle degenen, die aan de Syrte wonen, Beduïnen, doch zij zijn gastvrij, en BEECHY en PACHO vermelden hieromtrent veel van hunne vriendelijkheid en vertrouwelijkheid, de laatste prijst hun gezang. Van Zaffran gaat de weg over Dschiddid, Schuaischa, Bened-Hadid en Haned-Garusch naar Medinet-Sultan; het land wordt gedurig bergachtiger, heeft veel tam vee en ook viervoetig wild gedierte en vogelen; van daar komt men te Buseida en van daar over Schanfar-Schedgane, naar Wadi-Schegga. Een half uur van hier ziet men op eene hoogte ver in zee, eene uitstekende klip, de overblijfsels van een sterk slot Bergerwad (waarschijnlijk de *Euphrantas* van STRABO), twee uren verder komt men bij de overblijfsels van het oude Charax, dan bij de bronnen van Hudia (Jodenbronnen, nog voor weinige jaren eene beruchte schuilhoek voor zeeroovers, door MAHOMED-BEI, zoon van den tegenw. Pacha, geheel verdelgd). Hier is een merkwaardige berg, aan welken men van buiten overal het gips ziet uitkomen, de top is zuiver en glad. Door een woest, onvruchtbaar land gaat dezelve naar Muktar, van daar naar Sachrin, het zuidelijkste punt der kust van de Syrte, en de eenzaamste en woeste plek der aarde, waar zelfs geen hyena of jakhals zijn

verblijf houdt. Hier is de grens tusschen de Syrte en Barka, die door kleine pilaren van zachte zandsteen aangeduid is. Anderhalve dagreize van hier liggen zwavelmijnen, waarvan de voortbrengsels op kameelen naar Braiga gebragt en op schepen geladen worden. Hier is men in de eigenlijke woestijn Barka, het gebied van den voormaligen Pentapolis, de vijf steden, een aardsch paradijs, mogelijk wel de eenige, waarop de naam van *den tuin der Hesperiden*, die BEECHY bij Bergan zoekt, toepasselijk is; waarschijnlijk stond hier het oude *Altomala*.

Van Braiga gaat de weg over een heuvelachtig land naar een vlak voorgebergte, met de overblijfsels van eene vesting, door de Arabieren *Tabilba* genoemd; verscheidene Grieksche opschriften schijnen de *Stationes Maritimae* van PTOLOMEUS aan te duiden. Verder oostwaarts komt men bij Ain-Agan met het eil. Cara (mogelijk *Gaia* van PTOLOMEUS), dan over Rhut el Assud, Corcora en Ghimines naar Bengasi (zie dat art. Wbk. en hier onder), waarschijnlijk op de plaats van het oude *Berenice*, vroeger *Hesperis*, de meeste puinhoopen zijn hier door de Arabieren tot bouwen gebruikt.

Door een schoon, vruchtbaar, maar slecht bebouwd land, gaat nu de weg door bloemrijke streken en over boschrijke heuvels, dan weder door eene rij van dalen; dikwerf vindt men rotsen, die echter den groei niet afbreken, maar, beschaduwd door boomen, grotten aanbieden, die de eenige overblijfsels der met hunne bewoners verdwenene steden zijn. In deze rigting liggen Teuchira en Ptolemate, thans Tauchira of Taura en Dolmeita; de kust tusschen de bergen en de zee is hier smal, overal met puinhoopen van torens en steden bedekt. Naarmate men Cirene nadert, zijn ook de oudheden beter bewaard. Voor Dolmeita, het oude *Ptolemata*, liggen nog de overblijfselen van een prachtig graf, dat DE LA CELLA voor dat van PTOLOMEUS EVERGETES II houdt, terwijl hier nog een op zich zelven staande toren, een amphitheater, vele zuilen, enz. gevonden worden. Een gedeelte van den grond is met koorn bezaaid, deels met struikgewas bezet, en het gehuil der jakhalzen en hyena's, benevens het akelig geschreeuw der uilen zijn de eenige teekens van leven, die men in dit graf der oudheid verneemt. Nu gaat men door het hooge land van Barka naar Cyrene (zie hier onder), waar men nog oneindig meer oudheden vindt. Op den weg is Merge (waarschijnlijk het oude *Barca*) en overal spreidt zich de schoonste, vruchtbaarste natuur ten toon, bosschen van dennen-, olm-, laurier-, ceder-, cypressen- en St. Jansbroodboomen veraangenamen denzelven. De weg is door rotsen gehouwen. Bij Grenne ziet men opene met gerst bezaaide landerijen, terwijl op de hoogte de Arabieren hunne schoone kudden weiden. De geheele weg is met puinhoopen bedekt. Hier is ook de stad der dooden of Nekropolis geheel verwoest; de graven zijn omgewoeld.

Van Cyrene gaat de weg door een heuvelachtig land, geheel met puinhoopen bedekt en slechts hier en daar bebouwd, eene steile rotsachtige afhelling geleidt naar *Darnis*, thans Derne (zie dat art.), de hoofdstad der tegenw. prov. Barka; van Derne tot Bomba (zie hier onder) is de streek meer en meer heuvelig, de golf van Bomba is groot en door bergen omringd. Bij kaap Razat of Ras Jathuk verheffen zich drie groote rotsen. In het land is, naar men wil, een meer met een eil., dat vele puinhoopen bevat. Verdere gedenkteekenen voeren over Barka naar Marmarika en hier vereenigt zich de afhelling der hooge vlakten met den Catabathmus, welke uit Egypte komt.

Vele schrijvers komen overeen, dat zoo Europa voor hare kunstminnende kinderen eene toevlugt wenschte, en een gedeelte van zijne overtollige inwoners wilde verplaatsen, het schoone Cyrene aanbeveling verdient, doch wij zeggen ook met den Hoogleeraar VAN KAMPEN, wiens uitmuntend werk over Afrika wij, schoon eenen anderen reisweg genomen hebbende, ook hier aanbevelen en die eene overeenkomst met Tripoli tot oprigting eener volkplanting voorslaat: »Welke Europesche magt zal dit bekoorlijk uitzigt, waardoor het oude *Pentapolis* zoude herleven, verwezenlijken?"
2. Spaan. vlek, prov. en 5¾ m. Z. W. van Soria, op eenigen afstand van den linkeroever der Duero. 3. Portug. vlek, prov. Minho, comarca

Viana, aan den linkeroever van de Lima, 3½ m. ten N. van Braga; 1800 inw.

Barcalis, een der Sunda-eil. in de Straat van Malakka, nabij de O. kust van Sumatra, onder 1. 36. N. B. en 119. 25. O. L.

Barce, zie *Barse*.

Barce-lez-Huy, geh. in Luik, distr. Hoei. gem. Vierset-Barce.

Barcellos, klein Braz. vlek, prov. Bahia, in eene gunstige ligging, aan de vereeniging van de Paratigy en de Maraha, 3 m. boven een ander vlek van denzelfden naam. De inw. zijn Indianen.

Barcelona No. 2. Wbk. is thans eene prov. van Columbia.

Barcelonette, eene voorstad van Barcelona, doch wegens hare ligging *extra muros* (buiten de muren der stad) als eene bijzondere stad aangemerkt. Zie *Barceloneta* in het Wbk. 2. Fr. arr., (Wbk.) heeft 20 gem. en 4 kant., als: Barcelonette, Allos, Lauzet en St. Paul.

Barcelonette, (Vallée de) Fr. dal, dep. Neder-Alpen, dat door de Ubaye wordt doorstroomt, en veel handel in vee, vooral in schapen, heeft.

Barcelonnette, zie *Barcelonette*. (Wbk.)

Barcelor, of *Barcelore*, (behalve in het Wbk.) Ind. stad in het presid. Madras, prov. Canara, aan eene riv., 1⅜ m. van de zee, 10 m. Z. W. van Bedenore, en 21 m. N. N. W. van Mangalore. 13. 29. N. B. 92. 26. O. L. Zij zendt rijst en peper naar Mascate en krijgt van daar paarden, vruchten en andere artikelen. Barcelor behoorde voorheen aan de Portugezen, vervolgens aan de Nederlanders, en werd naderhand de hoofdstad van een onafhankelijk rijk.

Barcena, Sp. vlek, prov. en 5¼ m. N. O. van Burgos, en 3¼ m. N. W. van Briviesca. 2. Sp. vlek, prov. en 11 m. N. van Palencia, aan den regteroever van den Abanades.

Barceña, Sp. vlek, prov. en 6½ m. Z. van Santander (Burgos), aan den regteroever van de Gurueba.

Barceña del Barco, Sp. vlek, prov. en 11½ m. W. Z. W. van Vitoria (Burgos), aan den linkeroever der Ebro.

Barcenal, geh. in Namen, arr. Dinant, deels gem. Ciney, deels gem. Leignon.

Barcenne, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Ciney.

Barcetesios, berg in Europ. Turkije, sandsch. Monastir, ten W. van den Pindus, tusschen de Levkaritza en de Desnitza.

Barchen, (Wbk.) lees: *Berleur*.

Barcheta, Sp. D., prov. en 1¼ m. N. O. van San Filipe (Valencia), op eene hoogte; in de nabijheid is eene groef van zeer fraai marmer.

Barchin, Sp. D., prov. en 11 m. ten Z. van Cuenca.

Barcial de la Loma, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. W. van Valladolid en 1 ¾ m. ten W. van Aguilar.

Barciense, Sp. vlek, prov. en 5 m. N. W. van Toledo.

Barcillonnette, Fr. D., dep. der Opper-Alpen, arr. en 4 m. Z. Z. W. van Gap, hoofdpl. van een kant., aan de Deoule; 500 inw.

Barcks, zie *Berks*. (Wbk.)

Barclay de Tolly, groep Austr. eil. tot den Archipel der lage eil. behoorende, in 1819 door Bellinghausen ontdekt en 7⅜ m. van N. N. O. naar Z. Z. W. opgegeven, op 16. 13. Z. B. 25. W. L.

Barco d'Avila, Sp. vlek, prov. en 14 m. W. Z. W. van Avila (Salamanka), en 5¼ m. O. van Bejar, aan den regteroever van de Tormes. Er is eene warme bron.

Barculu, Chin. prov. in Mongolie, het oostelijk deel van de Songarei uitmakende en tusschen het Sajanische gebergte, den grooten Altai Hami en Tarabachatai en Urumzi gelegen. Zij bevat de bronnen van de Irtisch en deszelfs eersten loop, gelijk ook de woestijn-riv. Dschabekan. De lucht is koud, maar de prov. heeft toch schoone weiden en dennenbosschen, en levert vooral goede witte pelterijen op; de inw. zijn Songaren en Sojanen, terwijl sedert de bezitneming der Chinezen zich eenige kolonisten uit China hier hebben nedergezet, die een weinig koren bouwen. Hierbij liggen ook de woestijnen Puca-Schamo, Ikenomia-Schamo en Pastanoma-Schamo. De hoofdstad is Gutschin.

Barczim of Barczin, zie *Barcyn*. (Wbk.)

Bard, Fr. geh., dep. du Puy-de-Dôme, arr. en 2⅜ m. Z. Z. W. van Issoire, kant. en 1¼ m. W. Z. W. van Saint Germain Lambron, gem. Boude. Er zijn verscheidene koude minerale bronnen.

BARDAKLU, of *Bartchenlu*, Turksch D. in Azië, in Natolië, 14 m. Z. O. van Kutahieh. In de omstreken vindt men warme bronnen en bergolie of naphta.

BARDANOUAH, Egypt. D., prov. Beny-Soueyf.

BARDAUNE, zie *Bardanne*.

BARDE, D. in Nubië, Wady-el-Kenaus. 2. zie *Bardes*. (Wbk.)

BARDECHIR, zie *Barsir*. (Wbk.)

BARDELHAAR, zie *Barlehaar*.

BARDELLA, Ind. eil., prov. Malabaar, in eene golf, die door de Coli Collary gevormd wordt.

BARDELLOOI, zie *Bardoil*. (Wbk.)

BARDENBURG, zie *Clairfontaine*.

BARDENITZ, Pruiss. D., prov. Brandenburg, regdst. en 8 m. Z. van Potsdam, kreits Interbogk-Luckenwald, 1¼ m. Z. O. van Truenbrietzen, met eenen houtzaagmolen en een' papiermolen; 326 inw.

BARDESTRAND-SYSSEL, distr. op IJsland Westerviertel, met 2,225 inw. en de handelplaatsen Patricksfiord en Bildal.

BARDILLOI, zie *Bardoil*. (Wbk.)

BARDIN, riv. aan de W. kust van het kon. Siam, in Indië, aan gene zijde van den Ganges.

BARDIS, vlek in Opper-Egypte, of Saïd bij Girgo, met dadelpalmen.

BARDJA KADIJA, hooge toren op kaap Capudia of Vada, in het Z. gedeelte van Tunis, welke de zeevarende tegen de klippen van dien omtrek waarschuwt, op 35. 11. 52. N. B. en 11. 9. 57. O. L. van Greenwich.

BARDOLINO, D. in het Venet. Lomb. kon., prov. en 5 m. W. N. W. van Verona, hoofdpl. van een distr., met eene kleine haven aan den O. oever van het meer Garda, 2½ m. N. van Peschiera. Het is amphitheatersgewijs gebouwd; de omstreken zijn vol wijngaarden, moerbezie- en olijfboomen, en brengen veel koren en maïs voort. De haven van Bardolino dient tot den uitvoer van fabrijkwaren, ijzer en levensmiddelen; 1,322 inw.

BARDOLY, kleine stad in Britsch Ind., prov. Guzerat, distr. en 5 m. O. van Suratte, aan den regteroever van de False.

BARDON, of *Berdo*, riv. in Noorwegen, distr. Nordland, ambt Finmarken. Zij ontspringt in een meer en ontlast zich in de Mals, na eenen loop van 15 m. van het O. naar het W.

BARDOOK, fraaije Eng. stad, gr. Hertfort.

BARDOWIEK, Hanov. vlek in het vorstend. en 1¼ m. N. van Luneburg, ambt Winsen, zetel van een opperintendantschap, aan de Ilmenau en 9 m. Z. O. van Hamburg, met een hospitaal, verscheidene linnenfabrijken en handel in granen, tuinvruchten en vee; 1,454 inw. In de XIIde eeuw was dit vlek eene belangrijke handelplaats.

BARDWIJK, zie *Baardwijk*.

BARE, een eil. in den Grooten Oceaan ten N. van Nieuw-Zeeland, bergachtig en bewoond. 39. 56. Z. B. 194. 26. O. L.

BAREBERG, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harr. Wiste.

BAREDGE, zie *Barèges*. (Wbk.)

BAREIRA, zie *Barreri*.

BAREJA, Afrik. stad op de Sierra-Leona-kust, aan de Susu's behoorende.

BAR-EL-ABIAD, zie ook *Bahr-el-Abiad*. (Wbk.)

BAR-EL-GHASEL, Afrik. plaats in de Sahara, vijf dagreizen ten Z. van Borga, in het land Borga.

BARÊME, zie *Barrême*. (Wbk.)

BAREMOUNT, hooge berg in de N. Amerik. Staten, staat New-York, tot de hooglandsche tak der Apalachen behoorende.

BARENDONK, Nederl. adelhuis, prov. N. Braband, distr. Boxmeer, gem. Beers.

BARENDRECHT, (OOST-) Ned. D. en gem., prov. Holl., Z. ged., met 600 inw., die zich met veefokkerij, bouwerij en vlasteelt generen.

BARENDRECHT, (WEST-) Ned. D., prov. Holl., Z. ged., dat met Karnisse eene gem. uitmaakt, die 1000 inw. telt, welke op dezelfde wijze als die van Oost-Barendrecht bestaan.

BARENLÖH, Saks. vlek, Ertsgeb. kreits, waar fraai wit marmer wordt gevonden.

BARERYD, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harr. Westbo.

BARES, volk in Brazilië, prov. Rio Negro, tusschen den Negro en Hyupura. 2. Stad in Groot-Tartarijë, in Mawaral-Nahor.

BARESUND, Zw. vlek op het eil. Gothland, met een tolkantoor en eene welbezochte haven.

BARETE, Nap. vlek, prov. Abruzzo ulter. 2, distr. en 3 m. N. W. van

Aquila, kant. Pizzoli. Het is beroemd geweest door de minerale baden, die er tijdens de Romeinen gevonden werden; 750 inw.

Baretons, Fr. dal, dep. der Neder-Pyreneën, arr. en Z. W. van Oleron, kant. Aramits. Het strekt zich uit van het Z. W. naar het N. O., is omtrent 3 m. lang en wordt door de Vert besproeid. Men vindt er eene koude minerale bron.

Baretoen (al) Paraetoniam, Egypt. stad aan de Middell. Zee, 55 m. W. van Alexandria, in het oude Libyë en op de grensscheiding van de woestijn Barka. 51. 15. N. B. 45. 5. O. L. Zij heeft veel handel en eene goede haven.

Barey, kleine stad in Britsch Ind., prov. Allah-Abad, distr. en 18 m. O. van Benares, aan den regteroever van den Ganges.

Barca, Afrik. stad in Tripoli, prov. Bengasi, of aan de zee, 7 u. van Mhenal, het zuiden der golf van Sidra.

Bargachan, een vlek in het land der Mandschoes, onderhoorig aan Altschou Koukhoton. 46. 19. N. B. 142. 39. O. L.. 2 m. van den linkeroever der Sounggari-oula.

Bargal, zie *Berkel.*

Bargamo, Abyss. prov., bij het rijk Fatagara, ten N. van dat van Oge, door de Gallas van Abyssinië afgescheurd.

Barge, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Ere.

Bargeac, of *Barjac*, Fr. D., dep. Lozère, arr. en 2 u. O. van Marvejols, met sergie- en saaifabrijken.

Bargentu zie *Bargenlu.* (Wbk.)

Barghe, Lomb. Venet. D., prov. en 4½ m. N. O. van Brescia, distr. Preseglie, aan den linkeroever van de Chiese, in het Val Sabbia, 2½ m. N. W. van Salo. Men vindt er een ijzerwerk, oliemolens, linnenfabrijken, en in de omstreek vele moerbezieboomen; 560 inw.

Barghem, Ned. geh., prov. Gelderland, distr. Lochem, gem. Laren, met 290 inw., die kerkelijk onder Lochem behooren.

Barghemi, Afrik. land, W. van Bergou, van het O. naar het W. 50 m. breed en van het N. naar het Z. 85 m. lang, zeer boschrijk en door de Bahry en Misselab doorstroomd; de hoofdstad draagt denzelfden naam.

Barcon, kon. in Sudan of Nigritië, tien dagreizen ten Z. W. van Diaiba. De grenzen zijn niet bekend. De hoofdplaats is Nak.

Bargou-Bouriat, zie *Bouriat.*

Bargouchad, of *Pargachad*, Perz. stad, prov. Erivan. Zij bestond reeds in de XIIIde eeuw. Het is de hoofdplaats van een klein kanton, aan de oevers der Aras.

Bargouin, zie *Barkoul.*

Bargousinsk, zie *Barguzinsk.* (Wbk.)

Bargu, Afrik. rijk in Sudan, land Houssa. 2. Zie *Dar. Szeleh.*

Barguelonne, Fr. riv., die bij Tery, dep. Lot, ontspringt, en na eenen loop van 12 u. bij Magistère, dep. Lot en Garonne, in de Garonne valt.

Bari, of *Barri*, Sard. D., afdeel. van kaap Cagliari, 20 m. N. N. O. van de dus genoemde stad, 7¾ m. Z. O. van Founi en 1½ m. van de zee, in eene ongezonde luchtstreek, met eene kleine haven en 1,290 inw.

Baria, zie *Ya.*

Barias, zie *Baros.* (Wbk.)

Bariche, Russ. riv. in Europa, gouv. Simbirsk. Zij ontspringt in het W. gedeelte van het distr. Sizran, bespoelt Karsoun en ontlast zich in de Soura, na eenen loop van bijna 40 m. van het Z. O. naar het N. W. Zij maakte eertijds de grenslinie uit tusschen de Staten der Nogaïs-Tartaren en Rusland.

Barichkaia, Russ. vlek in Europa, gouv. en 25 m. W. van Simbirsk, distr. en 6 m. Z. Z. O. van Alytyr, aan den linkeroever der Soura.

Barigar, tak van de riv. Gunduk, Ind. staat Nepaul.

Barigiano, Napelsch vlek, prov. Abruzzo ult. 2, distr. en 4½ m. O. Z. O. van Aquila, op eenen heuvel: het is de hoofdpl. van een kanton en heeft 2000 inw.

Barile, Napelsch vlek, prov. Basilicate, distr. en 1½ m. Z. Z. O. van Melfi, hoofdpl. van een kanton. Het is eene aloude Grieksche volkplanting uit het Oostersche Rijk. De Grieksche Godsdienst werd er tot in de XVIIde eeuw uitgeoefend. Er zijn 3 Roomsch-Katholijke kerken en 3000 inw.

Barili, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Albay, met eene goede reede. 2. D. op het Philipp. eil. Zebu, aan de W. kust, met eene

reede.

Barin (verkeerdelijk *Parin* op vele kaarten genoemd), Mongolsche natie, onder de heerschappij van China. Zij houdt haar verblijf onder 35. 35. N. B. en 156. O. L. Voorheen was het land der Barins sterk bevolkt, rijk en had verscheidene fraaije steden, waarvan de overblijfselen nog zigtbaar zijn.

Barinagosos, volk in Columbia, in het Z. O. gedeelte van Guyana, bij de bronnen van de Caroni.

Barisoeuil, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Pipaix.

Barisz, een vlek en heerlijkheid in Gallicië, kreits en 7½ m. O. N. O. van Stanislawow, aan de Barisz; 1,820 inw.

Bark, zie *Ecorce.*

Barkal, een berg in Nubië, in het kon. en 20 m. Z. O. van Dongolah. Aan de zuidzijde vindt men aanzienlijke ruïnen en overblijfselen van tempels, die van uitmuntende bouwkunst getuigen. Op ¼ m. N. W. van dezen berg ziet men 14 grafsteden, in de gedaante van pyramiden, die vrij wel bewaard zijn gebleven.

Barkalis, Aziat. eil., bij het O. I. eil. Sumatra, rijk Siak, Z. O. van Rupat.

Barkan, een eil. in de Roode Zee, aan de kust van Arabië, ten Z. van Bahr-el-Acabah. 27. 35. N. B.

Barkarh, Afrik. riv. in Algiers, in een dal, in het W. deel der prov. Constantine, *Schott* of *Schatt* genoemd.

Barkaro, Zweed. eil. Wästeraslän, harr. Michindras, waartoe het eil. Rido, in het Melermeer, behoort.

Barkaryd, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harr. Treta.

Barkau, Deen. adel-kersp., in het hertogd. Holstein.

Barken, meer in Zweden, Falu of Storakopperbergslän.

Barkerslocation, N. Amerik. vlek, staat Nieuw-Hampshire, gr. Coss, met 50 inw.

Barkhamstead, N. Amer. gem. in den vrijstaat Connecticut, gr. en 7½ m. N. O. van Litchfield; 1,592 inw.

Barkhoton, zie *Baraskhoton.*

Barkley, zie *Berkley.* (Wbk.)

Bar-Koul, o *Bar Koel*, een meer in het Chineesche Rijk, in de Westel. prov. der Khalkhas-Mongolen, onder 43. 50. N. B. en 112. O. L. 18 m. ten N. van Khamil en van den sneeuwberg Artokhoi, die een gedeelte van den keten van het Thian-Chan-gebergte uitmaakt. Het meer is met bergen omringd en langwerpig rond.

Barkoul, of *Bargoun* (in het Chineesch Pa-li-kuen), Chineesche stad in de Westel. prov. der Khalkha-Mongolen, onder 43. 30. N. B en 111. 43. O. L. 15 m. van Khamil. De luchtstreek is koud en guur, zoodat in Junij, en zelfs in Augustus, nog wel sneeuw valt, en de landbouw hier moeijelijk en wisselvallig is. Het land is vol pijnboomen en brengt ook vele paddestoelen voort, die tot voedsel gebruikt worden.

Barkwerd, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel.

Barlassina, Venet. Lomb. D., prov. en 4¾ m. ten N. van Milaan, hoofdpl. van een distr., aan den regteroever der Seveso, 3¼ m. N. W. van Monza.

Barlavento-Eil., zie *Labos di Mar*, lees: *Barlovento*, distr. op het Canarisch eil. Palma, met den steilen berg la Caldera de Taburiente.

Barlaventos, lees: *Barlovento.*

Barlehaar, ligt niet in Overijssel, maar in het gr. Bentheim, aan de Overijsselsche grenzen.

Barlemont, zie *Barlaimont.* (Wbk.)

Barlenga, zie *Barlanga.* (Wbk.)

Barleu, (Grand-) zie *Berleur.* (*Grand-*)

Barleu, (Petit-) zie *Berleur.* (*Petit-*)

Barleymont, zie *Barlaimont.* (Wbk.)

Barlo, (Wbk.) behoort tot de gem. Maasbré.

Barlo, Ned. buurt, prov. Gelderland, distr. Bredevoort, gem. Aalten; 550 inw.

Barlovento, zie *Barlavento* en *Barlaventos.*

Barlow, N. Amer. gem., vrijstaat Ohio, gr. Washington, 3¾ m. W. van Marietta; 316 inw.

Barlow-Inlet, golf op het eil. Cornwallis, in de N. IJszee, ten O. van de Wellingtonsstraat, tot de N. Amer. Noordel. George's-Archipel behoorende.

Barlt, Deen. D., hert. Holstein, ambt Zuider-Ditmarsen, met 146 huizen.

Barluta, of *Barotala*, riv. in Mongoliën, Chin. landsch. Songarei, prov. Ili.

Barmak, of beter *Bichbarmak*, een berg in Z. Daghistan, (Aziat.-B.) Rusland, 21 m. N. N. W. van Bakou, en ½ m. van den oever der Kaspische Zee. De naam beteekent Vijf-

Vingeren-Berg, wegens zijne vijf spitse toppen. Men ziet er de ruïnen van het fort Khadoursindeh, welke thans door Turkomansche herders bewoond zijn. De Oosterlingen beweren, dat de profeet ELIAS eene spelonk van dezen berg bewoond heeft; de bosschen, die er op groeijen, zijn platanen, vijgenboomen, perenboomen en vlierboomen.

BARMAKI, Turk. vlek in Europa, zie *Parmaki.*

BARMESTRA, zie *Beemster.*

BARMHARTIGHEID, (BAAI OF HAVEN DER) *Puerto de la Misericordia*, ook wel *Scheidingsbaai*, *Bay of Separation*, (Wbk.) genoemd, baai aan het W. van het Vuurland, door den Admiraal PEDRO SARMIENTO in 1579 ontdekt. Zij dringt ½ m. het land in. In den achtergrond is de haven met goeden ankergrond op 18 vademen diepte. Zij is geheel beschut, heeft versch water, hout en schoone schelpdieren in overvloed, en er is ruimte genoeg voor een aantal schepen.

BARM-ÖE, een eil. in de Noordzee, aan de Z. O. kust van Noorwegen, onder 58. 43. N. B. en 26. 55. O. L. 2. Een eil. in de baai van Ulfsvaag, onder 62. 0. N. B. en 22. 59. O. L.

BARMOUTH-KREEK, (Wbk.) baai in N. Z. Wallis, op Nieuw-Holland, op 36. 47. Z. B., door BASS bezocht, slechts voor kleine schepen bevaarbaar en mogelijk de mond eener kleine riv.

BARMSTÄDT, daar dit gr. thans alleen onder den naam van gr. *Ranzau* bekend is, zullen wij op dat artikel dat van het Wbk. nader uitbreiden.

BARN, (THE) berg op het Afrik. eil. St. Helena, 2015 voeten hoog.

BARNABA, D. in de Vereen. Staten van Midden-Amerika, prov. Vera-Paz, distr. Petten.

BARNABAS, kaap aan het Z. O. gedeelte van het eil. Kodiak, aan de N. W. kust van N. Amerika, onder 57. 11. N. B. en 114. 36. W. L.

BARNACLE-POINT, kaap op het W. I. Eng. eil. Antigoa, kersp. St. Peters, met het fort Byram, bij Parham.

BARNAGAS, zie *Baruagas.*

BARNARD, hoofdpl. van het land der Creeks, in de N. Amerik. Staat Georgia.

BARNARDSTON, N. Amer. gem. in den vrijstaat Massachusets, gr. Franklin, 2 m. N. van Greenfield; 912 inw.

BARNARP, Zweed. kersp. Jonkopingsläu, barrad Tveta.

BARNAUL is ook eene nieuwe Russ. stad, in West-Siberië, prov. Omsk.

BARNAVELD, zie *Barneveld* No. 5. (Wbk.)

BARNDEGAT, Ned. water, zijnde een inham van het Y over Amsterdam, waar SONOI in 1573 eene schans opwierp, van waar weldra de toen nog Spaanschgezinde Amsterdammers hem verdreven.

BARNEGAT, (DE GROOTE) eene baai in de Vereen. Staten van N. Amerika, aan de kust van de vrijstaat New-Jersey, gr. Monmouth. Hare gemiddelde breedte bedraagt 1 m. en hare lengte, van het N. naar het Z., 13½ m. tusschen 39. 22. en 40. N. B. 2. (DE KLEINE) baai aldaar, naast de vorige. 3. (INLET) straat aldaar. 4. N. Amerik. D. in den vrijstaat New-York, gr. Dutchess, aan de Hudson, 2 m. Z. van Poughkeepsie, met kalkbranderijen.

BARNES, Eng. D., gr. Surrey, hundred Brixton, 2 m. W. Z. W. van Londen, aan den regteroever van de Theems; 1,240 inw.

BARNESAI, Afrik. stad in Assiantie, rijk Warsaw, aan den Westel. oever der Ancobra.

BARNESVILLE, N. Amer. gem., vrijstaat Ohio, gr. Belmont, 4 m. Z. W. van Saint Clairsville.

BARNET, N. Amer. gem., vrijstaat Vermont, gr. Caledonia, aan de Connecticut, 5½ m. N. van Newbury; 1,448 inw.

BARNEVELD, (Wbk.) D. en gem. in het distr. Neder-Veluwe, met 5000 inw., die zich sterk op de bijenteelt toeleggen, zoodat men hier wel 5000 bijenkorven vindt, die in 1821 meer dan 62,000 Ned. ponden honig en meer dan 3000 Ned. ponden was opleverden. Hierbij ook het landgoed *Schaffelaer.*

BARNEVELDSCHE BEEK, Nederl. watertje, prov. Gelderland, dat uit verschillende beekjes onder Lunteren ontspringt, voorbij Barneveld naar de prov. Utrecht loopt en bij Amersfoort in de Eem valt.

BARNEVELDS-EIL., ook *St. Bernardo* genoemd, twee kleine vlakke onbewoonde eil., 1 m. O. van l'Hermites-eil., bij het Vuurland, door SCHOUTEN en LE MAIRE in 1816 ontdekt.

BÄRNGRIES, zie *Beilengries.* (Wbk.)

BARNICH, (Wbk.) kw. Arlon, gem. Autelbas.

Barnicle, kaap op het Fr. eil. St. Pierre, in de golf van St. Laurentius, in N. Amerika.

Barnira, stad in Senegambië, land der Mandingo's.

Barnstable, zie *Barnstaple.* (Wbk.)

Bärnstadt, Boh. stad, in den kreits en 11¼ m. N. van Königgrätz, in het gebergte. Het kasteel Schatzlar, op eene naburige rots gebouwd, geeft ook zijnen naam aan de stad. Er is een papiermolen in de nabijheid; 900 inw.

Barntrap, zie *Barntrup.* (Wbk.)

Barnui, zie *Borneo* (Wbk.) No. 1.

Barnwell, Eng. geh., gr. en ¼ m. O. N. O. van Cambridge, hundred Flendish. Er wordt eene jaarmarkt gehouden, die 14 dagen duurt; 262 inw. 2. N. Amerik. gr. in den vrijstaat Carolina, door de South-Edisto van het gr. Orangeburgh afgescheiden; 14,750 inw. De hoofdpl. heeft denzelfden naam.

Baro, of *Bourou*, Duitsche kolonie in Rusland, in Europa, gouv. en 13¼ m. N. O. van Saratow, distr. Wolsk, aan de kleine Karamak. Zij bestond oorspronkelijk uit 73 huisgezinnen.

Baroche sous Luce, (La) in het Wbk. moet zijn: *Baroche sous Lucé.* (*La*)

Baroda, stad in Ind. prov. Guzerat, hoofdpl. van een distr., en pl. der Staten van Guickwar, in eene fraaije landstreek, aan den linkeroever van de Dhâdor, 13 m. O. van Cambaya; en 30 m. N. van Suratte. 22. 21. N. B. 90. 57. O. L. Het paleis van Guickwar, eenige pagodas en hospitalen, zijn merkwaardige gebouwen, men vindt er katoenweverijen. De stad heeft den 16 Junij 1819 veel door eene aardbeving geleden. Ongeveer 100,000 inw. Het distr. van denzelfden naam wordt door de Dhâdor en de Myhie besproeid; het is vruchtbaar en welbebouwd.

Barolongs, Afrik. volk in het land der Beetjuanen, aan de riv. Maloppo.

Baroloos, Afrik. volk, land der Beetjuanen.

Baronilia, Russ. vlek in Europa, gouv. en 23¼ m. N. W. van Khorhof, distr. en 9 m. N. van Akhtirka, aan de riv. Baromlia.

Baronisi, Nap. D., prov. van de Princip. Citer., distr. en 2 m. N. van Salerno, hoofdpl. van een kanton.

Baronnies, (Les) kl. Fr. landsch., dep. Drome.

Baronville, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant, met 150 inw.

Baroos, zie *Baros.* (Wbk.)

Barotak, D. op het Philipp. eil. Ponay, alkald. Yloilo.

Barotala, zie *Barluta.*

Barous, staat: een der vier *deelen*, lees: een der vier *dalen.*

Barouth, zie *Baroche.* (Wbk.) No. 2.

Barouco, geh. op het W. I. eil. St. Domingo of Haïti, aan den regteroever der lagere Neyba, aan de Zuidkust.

Barover, kleine stad in Britsch Ind., prov. Delhy, distr. en 7 m. N. N. O. van Bareify, aan eene zamenvloeijing van de Ramganga, 5 m. W. van Pilibyt.

Barow, riv. op het O. I. eil. Borneo, landsch. Tirun.

Barques, kaap ten O. van de baai van Sagana, aan de Z. W. kust van het Huron-meer, in de Vereen. Staten van N. Amerika, in het landschap Michigan. 44. 35. N. B. 65. 20. W. L. 2. (Isle des) klein eil. in Zwitserland, ter plaatse, waar de Rhône uit het meer Leman stroomt, geheel met boomen bedekt en op hetwelk in 1835 op een der hoeken een standbeeld ter eere van Jean Jacques Rousseau is opgerigt, dat den 24 Febr. van dat jaar plegtig is ingewijd.

Barr, kl. eil. in de Bass-straat, in Australië, ten Z. van het Preservations-eil.

Barra, staat: zie *Oporto*, lees: *Port-à-Port.*

Barra, klein Braz. D., prov. en distr. Gogaz, aan de zamenvloeijing van de Bugres en de Vermelho, 6 m. W. N. W. van Villa Boa. De landstreek bevat goud. 2. Kleine stad in Britsch Ind., prov. en 7 m. Z. Z. W. van Aureng-Abad, distr. en 55 m. W. van Djawar, aan den regteroever van de Vegtarna.

Barrabattu, Ind. vesting, prov. Orissa, bij Cuttak, welke stad zij bestrijkt, met dubbelde steenen muren en eene diepe gracht. Er is altijd eene sterke bezetting. Zij beheerscht den hoofdtak der Mahanuddy.

Barracu, zie *Baracoe.* (Wbk.)

Barra da Jangada, mond van de Brazil. riv. Joboatoa, prov. Pernambuco en Amurca.

O 4

Barraddo, stad in Abyssinië, distr. Serawe, in het W. van Walkayt.

Barra de Caju, Barra das Canarias, Barra do Mejo en Barra de Velha, alle monden van de groote riv. Parnahyba of Parnaiba, in de Brazilische prov. Piauhy.

Barra de Calverton, zandbank bij de Calverton-baai, in Mexiko.

Barradeel, Nederl. grietenij, prov. Friesland, kw. Oostergo, met hoog bouwland en 4,700 inw. in 8 dorpen, als: Minnertsga, Firdgum, Tjummerum, Oosterbierum, Sexbierum, Pietersbierum, Wijnaldum en Almenum. Het is eene lange en smalle streek, wier lengte ten naastenbij tot hare breedte staat als 4 : 1.

Barra Falsa, Braz. eil., prov. Sao Paulo, comarca Paranagua of Cury Tiba, in het Z. van den mond der Paranagua.

Barra de Goazacualios, zandbank in Mexiko, aan den mond der Huasacualco, in de Golf van Mexiko.

Barra de Huasacualco, zandbank aan den mond der Huasacualco, Staat Vera-Cruz.

Barra de Istapa, zandbank aan den mond der Giacalar, in de Mexikaansche prov. Escuintla.

Barra de Jucu, Braz. D., prov. Espirito Santo, aan den mond der Jucu, met visscherij.

Barra del Tasdo, zandbank aan den mond der Lagune Morales, aan de golf van Mexiko.

Barra de Santander, zandbank voor den mond der Santander, straat Santander, 8 m. van de stad van dien naam.

Barra de S. Joa, zie *S. Joam.*

Barra de S. Mattheus, Braz. D., prov. Espirito Santo, comarca Porto Seguro, aan den mond der St. Mattheus, die hier veel mangoboomen aan den oever heeft. Er zijn 25 huisgezinnen. Van hier tot Dou is de geheele kust van menschen en landbouw ontbloot.

Barra de Tamiagua, zie *Barra de Tanguijo.*

Barra de Tanguijo, verkeerdelijk door Arrowsmith *de Tamiagu* genoemd, gevaarlijke zandbank voor de haven van Tamiagua, in den Mexikaanschen Staat Vera-Cruz.

Barra do Bacolhao, Braz. D., prov. Minos Geraes, comarca Villa Rica of Ocre Preto, aan den mond der Bacahao, in de Piranga.

Barra do Rio das Velhas, Brazil. vlek, prov. Minas Geraes, comarca Cerno do Frio, in eene vlakte aan de zamenvloeijing van de Rio das Velhas en de S. Francesco, 45 m. N. N. W. van Villa do Principe en 85 m. N. van Villaricca. Er wordt veel handel gedreven; het is de stapelplaats voor het zout, dat aan de oevers der S. Francesco gewonnen wordt.

Barra do Rio Grande, Brazil. stad prov. Pernambuco, aan de zamenvloeijing der Rio Grande. Er wordt eenige handel gedreven; de bevolk. bestaat uit 1036 huisgezinnen.

Barradijs, zie *Barruda.* (Wbk.)

Barragoo, of *Barragou*, hoofdstad van een gelijkn. kon. in Sudan Nigritie, 130 m. Z. O. van Timbuctoe en 200 m. N. O. van Coumassi.

Het kon. Barragoo is ten N. bepaald door het kon. Toumbi, ten O. door dat van Yarriba, ten Z. door die van Apacca en Zougou en ten W. door dat van Yarkon. Het is waarschijnlijk hetzelfde als het Bourgou van Delisle en het Boorgou van d'Anville. 2. zie *Barago.*

Barragorry, of *Barragurry*, stad en vesting in Indost., in Nepaul, distr. Muckwanpoor, aan den linkeroever van de Betrawaty, 16 m. Z. Z. O. van Catmandoe. 27. 5. N. B. 102. 50. O. L., in eene ongezonde landstreek.

Barrahuis, Ned. voorm. landgoed, thans boerderij, prov. Friesland, kw. Oostergoo, griet. Leeuwarderadeel, onder het D. Wierdum, waar die van Oostergoo, tijdens de scheuringen tusschen de Schieringers en Vetkoopers, de landdagen hielden. Het behoorde vroeger aan het Convent van Bergum. De beroemde Staatsman en Regtsgeleerde Viglius ab Ayta van Zuichem, werd den 18 October 1507 aldaar geboren. In de nabijheid werd in 1492 een scherp gevecht tusschen de Schieringers en Vetkoopers geleverd.

Barrakaed, Egypt. D., cacheflik Affieh.

Barrakpoor, Ind. D., prov. Bengalen, aan de O. zijde van de Hoogly, met barakken der Engelschen en een landhuis, met eene talrijke menagerie, door Lord Wellington aangelegd.

Barra Larga, of *de Santos*, en Barra de S. Vicento, twee invaarten van

de haven of baai van Santos, in de Brazil. prov. Sao Paulo.

Barramansa, tak van de Parahyba, in de Braz. prov. Rio-Janeiro, distr. Parahyba Nova.

Barramotty, een klein eil. in Britsch Ind., prov. Aureng-Abad, distr. Djounyn, aan den linkeroever van de Korra, 19 m. Z. O. van Poenah.

Barran Abatial, Fr. D., dep. Gers, arr. en 5 u. Z. O. van Auch, met 1550 inw.

Barranca, (Punta de la) kaap aan de kust van Chili. 2. Of *Barrancas*, D. in Columbia, prov. Guyana, beneden aan den Orinoco. Robinson vond het door de Koningsgezinden geheel verwoest. 3. D. aldaar, prov. Carthagena, aan de Digue, van waar de bovenlandsche waren naar Carthagena en terug verzonden worden. 4. D. in Peru, prov. Chancay, met eene goede doch weinig belangrijke landingsplaats *Puerto de la Barranca.*

Barranca, (Vieja) D. in Columbia, prov. Carthagena, aan de Magdalena.

Barrancas, zie *Barranca.* 2. Rio de la Plata, staat Mendoza of Cuyo.

Barranco (El) del Pino de la Meruenda, plaats aan het hangen van den Piek van Teneriffe, met eene kleine bron van ziltig water, uit de lava ontspringende. Op deze hoogte begint het plantenrijk eenigzins te verminderen.

Barrancones, riv. op het Eng. W. I. eil. Trinidad.

Barrancos, riv. in Brazilië, die in de Sont Rio Francisco valt.

Barra Nova, Braz. D., prov. Espirito Santo, comarca Porto Seguro, op eene steile hoogte, digt bij Portalègre.

Barr-Arab, eene uitgestrekte woestijn in Arabië, zie *Dahna.* (*Al*)

Barras, (Rio de Tres) riv. in Brazilië, die in Matto Grosso ontspringt en in drie armen in de Topajos valt. 2. De vereenigde mond van drie rivieren, waarvan de S. Joam 50 vad. breed en 4 diep is en die in de Braz. prov. S. Catharina in de Rio Francisco valt.

Barra S. Anna, zandbank bij de Lagune S. Anne, aan de kust van Vera-Cruz, in Mexiko, staat Tabasco.

Barraso, Mexik. riv. in Texas, arm van de riv. de la Trinidad, digt bij den mond.

Barrax, Spaan. vlek, prov. en 10 m. N. W. van Chincilla (Mancha) en op gelijken afstand N. O. van Alcaraz; 1,500 inw.

Barre, N. Amer. gem., vrijstaat Vermont, gr. Washington, 2½ m. Z. O. van Montpellier; 1,669 inw.

Barrea, Napelsch vlek, prov. Abruzzo ulter. 2, distr. en 7 m. Z. Z. O. van Salmona, kant. Castel di Sangro, tusschen bergen; 1,100 inw. Het is de geboortepl. van den Dichter Benedetto di Virgilio. 2. Stad in Senegambië, rijk Badibou, niet ver van de Gambia.

Barreah, hoofdst. van een kl. Ind. vorstendom in Guzerat, 26 m. O. N. O. van Cambay. 22. 44. N. B. 94. 0. O. L.

Barreawaar, Ind. distr., prov. Guzeratte.

Barre de Monts, Fr. zeedorp, dep. Vendée, arr. Sables d'Olonnes, kant. en 1 u. van Beauvoir, met handel in granen en zout.

Barredo, Spaan. vlek, prov. en 11 m. W. Z. W. van Vitoria (Burgos), op eenigen afstand van den linkeroever der Ebro.

Barree, Ind. stad, prov. Agra, rajasch. Dholpoor, ten W. van Dholpoor, met smalle straten en huizen van twee verdiepingen; zij heeft Afghaansche inw. en even als Dholpoor veel handel en fabrijken. Er zijn verscheidene Mahomedaansche graven. 2. N. Amerik. stad, staat Pennsylvanië, gr. Huntingdon, met 1060 inw. en warme bronnen.

Barrèges, zie *Barèges.* (Wbk.)

Barreiras, militaire post in Brazilië, prov. en distr. Espirito Santo. 2. Hernudo of kluizenarij ald., prov. Minas Geraes, comarco Serro Frio, bij Villa do Bom Successo.

Barreiras Vermelhas, (roode klippen) ook *Falaises rouges* genoemd, klippen aan de kust van Guinee, tusschen Frisco en S. Andrews, in het land tusschen kaap Palmas en kaap Lapou.

Barreiro, aanzienlijke riv. in Brazilië, prov. Matto Grosso; zij ontlast zich in de Guapore.

Barren, of *Southampton*, zie ook *Southampton* No. 9.

Barren, (Wbk.) No. 3. staat: *berg*, enz., lees: of het *Eenzaam eil.*, ten N. O. van Andaman, op 12. 15. N. B.; woest, met dun struikgewas be-

dekt en met eenen vuurspuwenden berg, 1800 voeten hoog, die dikwijls hevig werkt, maar dan ook weer lang stil is. Men heeft soms steenen van 2 à 4 tonnen gewigts gevonden, die uit zijnen krater geworpen waren. Het eil. heeft weinig meer dan 6 m. in den omtrek. 12. 15. N. B. 111. 30. O. L. 2. Eene groep van verscheidene hooge en rotsachtige eil. voor Kaap Elisabeth en Cooks Inlet, op 58. 56. N. B., in het land der Tschugatschen, in Russ. N. Amerika. 3. Eil. aan de W. kust van Van Diemensland, in Australië, het grootste en oostelijkste van de Huntersgroep, door de Franschen *Fleurieu* genoemd, ofschoon Flinders hetzelve ontdekt en dus benoemd had met de kapen Keraudren ten N., kaap Lenoir in het N. W., en tusschen dezen de kaap Cuvier, in het N. W. des eilands, kaap Lister in het Zuiden; het bestaat uit glimmer, en graniet en is sterk met hout begroeid, doch aan vele stormen blootgesteld. 4. Kaap op het Austr. Cape-Barren-eiland, tot de groep van Fourneaux behoorende, in de Bass-straat, op 40. 26. Z. B. 165. 53. O. L. 6. N. Amer. gr., vrijstaat Kentucky, met 10,328 inw.

Barberi, stad der Mandingo's, aan de Sierra-Leona-kust.

Barrewoudswaarder en Bekenes, Ned. gem., prov. Holland, Z. ged., 500 inw.

Barrhee-Eilanden, eene groep van 5 eil. in den Arabischen zeeboezem, die aan den Iman van Muskate onderworpen zijn; 14,000 inw.

Barria, Afrik. riv. aan de Sierra-Leona-kust, tusschen kaap Tomba en Sangoree.

Barriales, D. in de rep. Rio de la Plata, prov. Mendoza of Cuyo.

Barrie, kaap aan de Z. W. kust van een eil., ten N. van den Prins van Wallis-Archipel, in de straat van den Hertog van Clarence, aan de N. W. kust van N. Amerika. 56. 25. N. B. 244. 12. O. L.

Barriere-effen, (Wbk.) lees: *Barrière-Riffen;* deze koraalriffen zijn 87¼ m. lang en loopen waarschijnlijk tot 18. 52. Z. B.; de breedte is ten Z. 11¼ m.

Barriga, een berg in Brazilië, prov. Alagoas en Pernambuco, 4 m. van Anadia en 20 m. van de zee. Bij deze bergen vormen zich in deze dorre streek hevige onweersbuijen. De Oostelijke afhelling van dezen berg was de verzamelplaats der Negers, toen de Nederlanders hier landden, waar zij een verbond van vrijheid sloten en de versterkte plaats Quilombo dos Palmares bouwden.

Barrigor, kleine stad in Indost., prov. Allahabad, distr. en 8 m. Z. W. van Bundelcund, en 13 m. N. O. van Chatterpoor (of Tschatterpoer).

Barril, eil. in Eng. N. Amer. Opper-Canada, distr. Johnstown, voor de stad Elisabethstown, in de St. Laurens-riv.

Barrima, of *Breme*, kaap in het gouv. Carraccas, aan den Atlantis. Oceaan, ten Z. van de voornaamste uitwatering van de Orenoco. 8. 50. N. B. 41. 55. W. L.

Barrima, riv. in het gouv. Carraccas, in Spaansch Guyana; zij ontspringt in de Sierra d'Ymatacu, stroomt van het Z. Z. W. naar het N. N. O., door een land, dat door Caraïben bewoond wordt, en ontlast zich in den Atlantis. Oceaan, na eenen loop van omtrent 35 m.

Barrinding, stad in Senegambië, rijk Badibou.

Barrington, N. Amerik. fort, in den vrijstaat Georgië, gr. Mac-Intosh, aan den linkeroever der Atlan, 4¼ m. N. W. van Darien en 18¼ m. Z. W. van Savannah. 2. Riv. in de N. Amerik. Staat, Rhode-Island, gr. Bristol, die in de Palmers loopt en met deze de Warren vormt. 3. Een der Gallapagos-Eilanden in den Grooten Oceaan, onder 0. 55. Z. B. en 72. 33. W. L.

Barrio de Dia Ruiz, Spaan. vlek, prov. en 7¼ m. N. O. van Burgos, en ¾ m. N. van Briviesca.

Barrio Pedro, Spaan. vlek, prov. en 9¼ m. O. N. O. van Guadalaxara, en 7¼ m. Z. Z. W. van Siguenza.

Barrios, (Los) Spaan. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Burgos en 1¼ m. m. N. van Briviesca, aan den linkeroever der Oca.

Barro, stad op Celebes (zie Wbk.) en zeehaven, met een Nederl. établissement voor den lijnwaad- en opiumhandel, tot welk einde aldaar een bazar of markt is opgerigt. 2. Eil. in de baai Arigra dos Neys, in de Araz. prov. Rio Janeiro.

Barrois, voorm. landsch. in Frankrijk, in het gouv. Lotharingen. Thans

is het verdeeld onder de dep. de la Moselle, de la Meuse, de la Haute Marne, en des Vosges. De hoofdst. was eertijds Bar-le-Duc. Het landschap was een hertogd.

Barronheid, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Francorchamps.

Barrow Harbour. staat: op het eil. Nieuwland, lees: de Oostkust van het eil. Newfoundland.

Barrowspunt, de Noordelijkste punt van het vaste land van Amerika, volgens Beechy, op 71. 23. 31. N. B. en 156. 21. 30. W. L.

Barrows-Straat, straat in N. Amerika, welke de Parry-zee met de Baffins-zee vereenigt.

Barry, eigenlijk *Bary*, in Henegouwen, is een D. en gem., distr. en 2½ u. van Doornik. 2. Berg in Schotl., gr. Forfar, ¾ m. N. O. van Alyth, een gedeelte van het Grampians geb. uitmakende. De top is plat en met de ruïnen van eene oude vesting bedekt. 3. Schotsche parochie, gr. en 4¼ m. Z. O. van Forfar, aan eene kleine riv., die zich in de nabijheid in zee ontlast; 1046 inw. 4. Kleine stad in Ind., in de Staten van den radja van Dholpoor, prov. en 16 m. Z. W. van Agrah en 6¼ m. W. van Dholpoor. De inw. zijn Afghanen van afkomst. 5. Distr. in Ind., in het land der Seikhs, prov. Lahore, vruchtbaar maar slecht bebouwd. Dit distr. bevat de steden Lahore en Amratseyr.

Barryh, kleine Ind. stad in de Staten van Holkar, prov. Guzeratte, distr. en 9 m. N. O. van Tchampono, in eene vallei nabij Panom. Het is de hoofdpl. van een klein vorstendom, vol bosschen, en door hetwelk de weg van Godra naar Tohud loopt.

Bars, of *Bremsenburg*, Hong. geh., in het gelijknamige comitaat, 5 m. Z. Z. W. van Koningsbergen, en 1¼ m. N. W. van Lewenz, aan de Gran, die het in twee deelen scheidt. O-Bars ter linker- en Uj-Bars ter regterzijde. Het laatste was eertijds eene koninkl. vrijstad, doch is thans vervallen, terwijl het eerste wel bevolkt en bloeijend is.

Barsbeek, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Vollenhove, gem. Vollenhove.

Barse, (Wbk.) eigenlijk *Barce*, distr. Hoei, gem. Vierset-Barce.

Barse Broek, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Harjager.

Barsickhead, zie *Barth.* (Wbk.) No. 2.

Barsier, zie *Barsir.* (Wbk.)

Barsingerhorn, (Wbk.) D. en gem., waartoe Colhoorn en Haringhuizen behooren, met 1,300 inw.

Barslof, Zweed. kersp. Halmohuslän, harad Lagude.

Barslow, zie *Bartfeld.* (Wbk.)

Barson, zie *Barsun.* (Wbk.)

Barsum, twee Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, het eene griet. Franekeradeel ¼ u. Z. van Tjum, het andere in Wonseradeel, ¾ u. N. O. van Ruigelollum.

Bar-sur-Aube, *Bar-sur-Ornain* en *Bar-sur-Seine*, zijn allen reeds op bl. 203 vermeld.

Barsy, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Flostois.

Barsza, Afrik. plaats in Nubië, land der Cubbabisch-Arabieren, anderhalve dagreize van Dongolo, met vele puinhoopen van oude plaatsen, basreliefs, standbeelden, enz.

Bart, N. Amer. D. Staat Pennsylvanië, gr. Lancaster, met 423 inw.

Bartchenla, zie *Bardakla.*

Bartchoux, Chin. stad in klein Bucharije, of het land Turfan, aan den linkeroever van de Khachgar, onder 39. 15. N. B. en 96. 5. O. L., met 1000 huisgezinnen, die eenen aanzienlijken handel met de Chineezen drijven, Bartchoux werd in 1756 aan de Mandchous onderworpen.

Barte, riv. in 't keurvorstd. Hessen, die zich in de Werra ontlast.

Bartelemi, eil in de straat van Magelhaen, met veel geboomte.

Barthelemy, 3 kl. Austr. eil. in de golf Jozeph Buonaparte, tusschen kaap Fourcroy op van Diemensland en kaap Berquin in de Wittsland op Nieuw-Holland.

Barthélémy de Grouin, (St.) Fransch d., dep. de l'Isère, arr. en 5 m. Z. Z. W. van Grenoble, kant. Vif. In de nabijheid, aan den voet van eene reeks van kalkbergen, vindt men de brandende fontein, die als een wonder van het voorm. Dauphiné, beschouwd wordt. Zij is omtrent 8 voet lang en 4 voet breed. Het water heeft aanhoudend eene kokende beweging, hoewel het dezelfde temperatuur als de dampkringslucht heeft; wanneer men het slijk beroert, of een brandend ligchaam nabij de op-

pervlakte brengt, stijgen er vlammen uit op, en zelfs zonder eenige dergelijke oorzaak ziet men, na eene regenbui in den zomer, vlammen van 3 voet hoogte uit dit water oprijzen. Dit laatste is zonder smaak en maakt geene verandering in de kleuren der planten. De kokende beweging wordt veroorzaakt door gasaartige stoffen, waarmede dit water sterk bezwangerd is, en die bij hunne afscheiding eenen reuk van Gaz-hydrogène, het zij zuiver of zwavel- en phosphorachtig uitwasemen. Dit zonderlinge verschijnsel is derhalve niet anders dan eene ijzermijn, die in eenen staat van ontbinding is, en een ontvlambaar gas afscheidt, hetwelk gemakkelijk verzameld kan worden, doch na weinige dagen zijne ontvlambaarheid verliest, zonder in zwaarte of uitgebreidheid af te nemen.

Bartholoma, Wurtemb. vlek, Jaxtkreits, ambt en 3½ m. O. Z. O. van *Gmünd*, op eenen heuvel gelegen.

Bartholome, (San) riv. in Columbia (Nieuw-Grenada), prov. Antioquia; zij ontspringt aan de Oostzijde der middenketen der Andes, en vereenigt zich, bij S. Bartholome, met de Magdalena, na eenen loop van omtrent 35 m. eerst van het Z. naar het N. en dan van het W. naar het O.

Bartholome de Corneja, (S.) Spaan. vlek, prov. en 12 m. N. van Avila, aan den regteroever der Corneja.

Bartholome de Pinares, (S.) Spaan. vlek, prov. en 4½ m. Z. Z. O. van Avila, aan den regteroever van de Gasuntas.

Bartholomeu de Messines, Portug. stad in Algarvie, 2000 inw.

Bartholomeu, (S.) riv. in Brazilië, prov. Goyaz, comarca Rio das Velhas. Zij ontspringt aan de Z. zijde van de Pyrènes-gebergten en ontlast zich in de Corumba, 20 m. N. O. van Santa-Cruz, na eenen loop van ongeveer 35 m. van het N. N. O. naar het Z. Z. W.

Bartholomeu, (S.) Braz. vlek, prov. Minas Geraes, comarca en omtrent 2½ m. W. van Villa-Rica.

Bartholomeus, staat: zie *Koningszee;* dit is niet vermeld, maar zal hieronder op *Koningszee* gegeven worden.

Bartlett, N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Coos, 21½ m. N. N. O. van Concord; 511 inw.

Bartolome, (S.) een eil. in den archipel der Carolinen, in den Grooten Oceaan, onder 15. 10. N. B. en 181. 32. O. L. Men heeft geene volkomene zekere berigten omtrent dit eil. Indien het datgene is, hetwelk in 1596 door Quiros ontdekt werd, moet het 36 m. lang en met riffen en klippen omringd zijn. 2. (San) Mexik. D. en fort, intend. en 75 m. N. van Durango. 27. 15. N. B. 107. W. L. Het wordt door 500 Spaansche huisgezinnen bewoond, en ligt in eene zeer vruchtbare vallei, waar veel wijn gewonnen wordt. 3. Baai in de straat van Magelhaen, aan de tweede naauwte, heeft bij 8 vadem water goeden ankergrond. 4. Kaap aan de Z. zijde van het Statenland, bij het Vuurland. 5. Zendel. post in, Columbia, dep. Maturin, prov. Barcelona.

Bartolomeo, (S.) Lomb. Venet. D., prov. en 4½ m. Z. Z. W. van Padua, met warme bronnen van 55 tot 56 graden, die echter weinig bezocht worden; 702 inw. 2. Zendel. post in Columbia, dep. Asuay, in de volkplanting der Xibaros, landsch. Mainas.

Bartolomeo de Chillan, zie *Chillan.* (Wbk.)

Bartolomeo de Honda, zie *Honda.* (Wbk.)

Barton, N. Amer. gem., vrijstaat Vermont, gr. Orleans, 14 m. N. N. O. van Montpellier; 447 inw. 2. Amer. vlek in Opper-Canada, distr. Gore, met 130 huiz. en 800 inw. 3. Aziat. eil. aan de N. O. kust van het eil. Borneo, ten W. van kaap Sampanmangio.

Bartoum, stam der Hadharebes of Adarebs, in Nubië, landsch. Sarakim.

Bartschix, zie *Bartchoux.*

Bartshenlu, zie *Barshonlu.* (Wbk.)

Bartur, plaats op het O. I. eil. Java, landsch. Bagleen, aan den Z. W. kust van den vuurspuwenden berg Praban.

Barua, een vulkaan in het kon. Guatimala, prov. Costa-Rica, 25 m. Z. O. van Carthago.

Baruagas, of *Barnagas*, Afrik. kon. in Abyssinië.

Barugo, D. op het Philipp. eil. Leyte, aan de Westkust.

Barum, Noorw. ijzerwerk, stift Aggerhuis, Aggers- en Follong-voogdij, in eene kleine riv., het levert jaarl. 3,234 schippond staaf-, 718½ schippond gegoten- en 2,960 schippond ruw ijzer, enz.

Baruta, D. in Columbia (Venezuela), dep. Venezuela, prov. Carracas.

Barva, Russ. vlek in Europa, gouv. Pultawa, distr. en 10½ m. W. van Lokhvitza en 6 m. O. Z. O. van Prilouki. 2. Afrik. stad, hoofdpl. van het rijk Baruagas. 3. Zweed. kersp. Nykopingslän, voogdij Nekarne.

Barvallah, (of *Burwallah*), stad in Indost., prov. en 33 m. W. N. W. van Delhy, distr. Horriana, 7. m. N. O. van Hissar.

Barvaux, (Wbk.) ook wel *Barvaux-sur-Ourtre*, ligt niet in Luik, maar in Luxemb., het is een D. en gem., kw. Marche, met 1000 inw.

Barvaux en Condroz, ligt niet in Luik, maar in Namen, het is een D. en gem. arr. Dinant, met 400 inw.

Barvehead, staat: zie *Urath*, lees: zie *Wrath*.

Barvenkina, Russ. vlek in Europa, gouv. en 31 m. Z. Z. O. van Kharkof, distr. Izum, nabij de Soukhoi-Tonetz, 9½ m. W. van Slaviansk.

Bärwalde, zie *Baerwalde*. (Wbk.)

Barwerd, Ned. geh., prov. en kw. Groningen, gem. Oldehove.

Barwick in Elmet, staat: zie *Berwick*, lees: *Berwick* N°. 1.

Bary, kleine Ind. stad, staten van den Nabob van Oude, distr. en 10 m. N. van Lucknow, op eenigen afstand van den linkeroever der Goumty. 2. Zie *Barry*.

Barzin, geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Lomprez.

Barzod, gr. in Opper-Hongarije, met eene hoofdst. van gelijken naam, aan de Hernath.

Bas en Basse, de namen, die hiermede beginnen, en niet in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding; zoo als *Bas Bellain*, zie *Bellain*. (*Bas*)

Basak, Aziat. plaats in Anam, lands. Cambodja, aan de Makaung.

Basares, volk in Senegambië, Zuidl. van Giba, dat gehouden wordt uit menscheneters te bestaan.

Basargahi Dschedid, Turk. D. in Europa, sandsch. Salonika, met eene moskee en weekmarkt.

Basaroca, volk in Z. deel van het dep. Santa-Cruz, in Bolivia, tot de Chiquito's behoorende.

Basati, Tosk. vlek, prov. Florence, Vikar: en 1½ m. N. van Pietra Santa, aan den voet der Apennijnen. In de nabijheid vindt men metaalgroeven.

Basatyn, (El) Arab. stam in Egypte, bij Caïro.

Bascharage, (Wbk.) hetzelfde als het vroeger vermelde *Bacharage*, is geen vlek, maar een D. en gem. in het kw. Arlon, met 1,100 inw.

Baschen, riv. in Moldavië, Zara de Suss, Zinut Dorohoe.

Baschkurt, zie *Baschkiren*. (Wbk.)

Baschleiden, D. in Luxemb., kw. en 3 u. van Bastogne, gem. Boulaide, van rondom door bosschen omgeven.

Baschurch, Eng. D., gr. Salop, hundred Pimhill; 2½ m. N. N. W. van Schrewsbury; 1,277 inw.

Basciano, een D. in den Kerkel. Staat, deleg. en 6½ m. W. Z. W. van Frosinone; 100 inw. 2. Nap. vlek, prov. Abruzza Ulter. 1, distr. en 5½ m. N. W. van Civita di Penne, kant. Bisenti, op eenen heuvel; er is een Godshuis. Er wordt eene jaarmarkt gehouden; 1,268 inw.

Bascias-Serai, zie *Bachtschi-Sarai*. (Wbk.)

Basdeo-Ghaut, Ind. vlek, prov. Arang-Abad, distr. Joneer of Soneer, met een fort.

Basècles, (Wbk.) D. en gem., distr. Ath, met steengroeven en 2300 inw..

Basele, (Wbk.) vlek en gem., distr. St. Nicolaas, met 4400 inw.

Baseley, D. op het Philipp. eil. Samar, Spaan. ged.

Baselice, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 7½ m. Z. O. van Campo-Basso, hoofdpl. van een kant., aan de helling van eenen berg, met 1 hospitaal en 2 banken van leening, tot uithuwelijking van behoeftige meisjes. Eene jaarmarkt; 3,250 inw.

Basentella, Ital. stad, in Calabrië.

Bashacos, zie *Sherbro*. (Wbk.)

Basheers, gem. in Limb., arr. Hasselt; 120 inw.

Basilbaai, baai in het Chineesche rijk Koreä, prov. Tschucian.

Basiliawka, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronesch, kreits Pawlowsk.

Basilico, zie *Vasilico*. (Wbk.)

Basil Hall, een der Z. Amerik. *Dirk-Gerrits-* of *Nieuw-Zuid-Schetlandsche Eilanden*, O. van James, N. O. van Jameson, van eene driehoekige gedaante, met zwarte rotsen aan de Z. zijde.

Basiligorod, staat: zie *Wasilgorod*, lees: *Wasiligorod*, dat hieronder zal volgen.

Basilio, (Sto.) Sardin. D., div. kaap Cagliari en 9 m. N. van de stad Cagliari; 1,170 inw.

Basinge, Zweed. meer, Falu of Storakopparbergslän, door de Dalelf gevormd.

Baskakovka, Duits. volkplanting in Europ. Rusl., gouv. en 16½ m. N. O. van Saratow, distr. Volsk, aan den linkeroever der Tichanka. De bevolking bestaat uit 35 Luthersche huisgezinnen.

Basketpot, tak van den Origan of Columbia, in Amerika.

Baskenbridge, N. Amer. gem. in den vrijstaat New-Jersey, gr. Somerset, aan eene zamenvloeijing van de Passaie, 3 m. Z. Z. W. van Morristown.

Baskirie, zie *Baschkiren.* (Wbk.)

Baskische Provinciën, (*Provinces Basques*, *Provincias Vascongadas*,) Spaan. landsch. in het Noorden des lands, uit de drie prov. Guipuscoa, Biscaya en Alava bestaande, zie *Basken.* (Wbk.)

Basmoe, Noorw. stad, aan de Zweed. grenzen, door de natuur versterkt.

Basmont, geh. in Namen, gem. Fosses.

Basouapatam, fort in Ind., Staten van den Radja van Mysore, 23 m. O. N. O. van Bedenore.

Basowka, Russ. vlek in Europa, Klein-Rusl., stadhoud. Kiof, kreits Unam, met 112 huizen.

Basra, Bassra, Bassora, Bussora, volgens Buckingham *Bussra*, Turk. ejalet of pachalik in Azië, een deel van het oude *Chaldea*, tusschen Bagdad, Iran, de Golf van Perzië en Arabutan, of tusschen 30. en 32. N. B. en 62½ en 66½ O. L., het beslaat eene oppervlakte van 236 v. m., de grond is over het algemeen vlak, alleen ten O. is hij bergachtig, het bevat de uitwatering der beide groote riv., de Eufraat en Tiger, welke zich hier tot den Schatt-el-Arab vereenigen, die zich door vijf groote monden in de Golf van Perzië stort. De zeer vruchtbare grond wordt door vele kanalen bespoeld, waarvan men er voorheen wel 12,000 telde, doch waarvan velen zijn uitgedroogd, en doordien de Arabieren weinig lust in den landbouw hebben, nu, tot nadeel van den landbouw, in stinkende poelen en moerassen veranderd zijn. Men vindt er 44 soorten van dadels, die raauw, gedroogd en ingemaakt gebruikt worden, terwijl het hout tot brand- en timmerhout, de bladen tot zakken en manden en de pitten tot voeder voor de kameelen dienen. Verder is er tarwe, maïs, en gierst, moesgroenten, tabak en katoen. Er zijn talrijke kudden van kameelen, ezels, paarden, rundvee, geiten en schapen met vetstaarten. Ook hebben zij melkerij. Wild is er niet, behalve eenige trekvogels, ook weinig roofdieren; in de bosschen wil men dat leeuwen en wilde zwijnen gevonden worden. Tam gevogelte, vooral duiven en hoenders, worden er veel gehouden; men wil, dat er tusschen Bagdad en Basra eene duivenpost bestaat. Fabrijken vindt men bijna alleen te Basra of Basora. De handel, die voorheen zeer aanzienlijk was, heeft in de laatste jaren door de Wachabiten veel geleden, terwijl de zeevaart door de zeeroovers bijna geheel vernietigd werd. De uitvoer bestaat nog in dadels en paarden, en de handel geschiedt met alles wat door andere schepen en karavanen wordt aangebragt.

De inw., ongeveer 150,000, zijn Arabieren, Turken, Tadschiks, Armeniers en Franken, waarvan de eerste alleen het platte land bewonen, doch zich meestal met de veeteelt bezig houden; het geheele Ejalet is thans aan den Pacha van Bagdad onderworpen, die het door eenen Mutesellim (plaatsvervanger) laat besturen.

Het Ejalet wordt verdeeld in sandsch., als: Basra, Arna, Rahmanye, Sekye, Katif, Korna, Mansurye, Szalehye en Koet. 2. Sandsch. in voorn. Ejalet. 3. Zie *Bassora.* (Wbk.)

Basrode, (Wbk.) hetzelfde als het vroeger vermelde *Baesrode.*

Bassa, Afrik. stad aan de Goudkust, aan de riv. v. d. n., groot en wel bevolkt; gewoonlijk vindt men er ivoor, rijst, peper, enz. in voorraad en tot eenen billijken prijs; de landingsplaats is er goed, de riv. kan met kanoos bevaren worden, en men wil, dat zij met de Cavallo, ver in het binnenland, gemeenschap heeft; de stad heeft zijn eigen regent. 2. Stad in Assiantie, rijk Aowin. 3. Stad aan de Peperkust, ook *Bassu* of *Bussa* genoemd, eene havenplaats, waar men van de Bassa-natie spreekt. Hier hebben de Amerikanen een groot gedeelte lands aangekocht, om eene

volkplanting aan te leggen, waar eenige Amerikanen zich hebben gevestigd en waar de vrijgelatene slaven gebragt worden, zie verder *Afrika* en *Liberia*. 4. Zie *Boussa*.

Bassa-Doungram, hooge sneeuwberg, liggende tusschen Oeiï, eene prov. in Tibet, ten Z. in het Zuidel. Tangut, ten N. onder 34. 30. N. B. en 109. 30. O. L., 800 *li*. ten N. van Hlassa. Aan zijne Oostel. helling ontspringt de Mourous-Oussou, die bij hare intrede in China den naam van Kin-Cha-Kiang aanneemt. Aan de O. zijde van dezen berg ontspringt ook de Yarghia Dzang-hou, die naar de Katchi stroomt. De bewoners der omstreken van dezen berg hebben hem Bassa Doungram (Berg van de Koe) genoemd, omdat zijne gedaante, volgens hun gevoelen, naar die eener koe gelijkt.

Bassange, (Wbk.) D. en gem. in Limb., arr. Maastricht; 700 inw.

Bassangrahan of Passangrahun, D. in de Preanger regentsch., regentsch. Bandong.

Bassanite, Amerik. riv. in Laborader, die in de Golf van St. Laurens valt.

Bassano, (Wbk.) st. in het Lomb. Venet. koningr., is de geboorteplaats van den Schilder Bassano en van den Letterkundige Ald. Pius. Manutius of Manuzzi, die in 1516 overleed.

Bassberg, Boh. D., zie *Sebastianberg*.

Basse Bodeux, (Wbk.) D. en gem., distr. Hoei, 2 u. van Stablo; 500 inw.

Bassebras, lees: *Basse-Bras*, D. in Luxemb., kw. Neufchateau, gem. Bras, 1½ u. van St. Hubert.

Bassée, (Canal de la) kanaal in Frankrijk, in de dep. van 't Noorden en van Pas de Calais, gevormd door eenen afloop van het kanaal de la Deule, van het Bac de Beauvin tot aan de stad La Bassée, op eene uitgestrektheid van 1½ m. Men is bezig met dit kanaal tot aan Aire te verlengen, in welk geval het door Bethune loopen, en aldus de gemeenschap van de havens van Calais, Grevelingen en Duinkerken met de Schelde en het kanaal van Saint Quentin bevorderen zal. De lengte van het kanaal tusschen La Bassée en Aire zal omtrent 8 m. bedragen.

Bassees, geh. in Henegouwen, distr. Charleroi, gem. Jumet.

Basseh, Afrik. riv. in het land der Kaffers, die de grenzen tegen Mathimba maakt.

Basseilles, (Wbk.) eigenlijk *Basseille*, is geen D., maar geh., arr. Namen, gem. Mozet.

Bassein, stad en zeehaven in Ind., prov. Aureng-Abad, door eene naauwe straat van Salsette gescheiden, 9 m. N. van het fort Bombay gelegen, onder 19. 20. N. B. en 92. 56. O. L. (Greenwich.) Deze stad is merkwaardig door het aldaar gesloten traktaat van 31 Dec. 1802, waarbij het foederative rijk der Mahratten vernietigd werd.

Bassein, of *Persaim*, zie verder *Persain*. (Wbk.)

Bassein, of *Persaim*, riv. in Achter-Indie, eene Westel. arm der Irawaddy.

Bassenge, (Wbk.) zie *Bassange*.

Bassento, Ital. riv. in Calabrië, die zich met de Crate vereenigt.

Bassen-Cha, (Wbk.) D. en gem. in Luik, distr. en 1 u. van Hoei; 550 inw.

Basse Pointe, vlek aan de N. kust van het Fr. W. I. eil. Martinique, aan de riv. van dien naam, 6 u. van St. Pierre en 10½ van Port Royal.

Bassère, Fr. D., dep. der Opper-Pyreneën, arr., kant. en 1 m. W. van Bagneres de Bigorre. In eene naburige zeer diepe vallei is eene minerale bron.

Basses, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Marchin. 2. Geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Serainchamps. 3. Austr. kaap op Nieuw-Holland in Nuytsland.

Basses des Français, bij de Engelschen *Shoals*, lage distr. eil. in de nabijheid der Sandwichs-eil., door een koraalrif ingesloten. 23. 45. N. B. en 211. 59. L. La Peyrouse noemt het grootste *Piton*.

Basses du Géographe, bank op de W. kust van het N. van Van Diemensland, in Nieuw-Holland.

Basset, N. Amer. gem., vrijstaat Virginia, aan de York-River, 9 m. N. W. van York.

Basse Terre, haven aan de Z. kust van het W. I. eil. Hayti of St. Domingo.

Bassetja, Afr. volk, land der Beetjuanen, W. van Kurneechane.

Basseveldé, (Wbk.) D. en gem., distr. Ecloo, met 3,400 inw.

Basseville, geh. in Namen, arr.

Namen, gem. Biesme.

Bassbaven, haven op het N. Amer. eil. Mount Debart, staat Maine, gr. Hancock.

Bassiania, zie *Basiania.* (Wbk.)

Bassien, stad in het rijk der Birmannen, zie *Persaim.* (Wbk.)

Bassilly, (Wbk.) D. en gem., distr. Soignies; 1,400 inw.

Bassinnes, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Maffes.

Bassoda, eene stad in Ind., in de Staten van Sindhia, prov. Malwah, op eenigen afstand van den regteroever der Betwa en 9 m. Z. O. van Seroudje. In de omstreek, die zeer vruchtbaar is, wordt onder anderen veel tabak gewonnen.

Bassonda, Ind. stad, prov. Malwah, met muren, in een oord, dat veel tabak oplevert.

Bassora, zie *Basora* (Wbk.) en *Basra* hier boven.

Bassos, eene groep lage eiland. in Australië, in het N. halfrond, Z. O. van de groep Rayez, op 10. 15. N. B. en 205. 22. L. wel bewoond, maar in koraalriffen als besloten.

Basspoint, kaap in Nieuw-Zuid-Walles, gr. Cumberland, distr. Kuhwaide, door Bass bezocht, 2 m. Z. van de Tom Thumbskolk, waarbij eene zandige bogt, welker ingang gedeeltelijk verstopt is.

Bassra, zie *Basra.*

Bassriver, haven van Yarmouth, in de Vereen. Staten, staat Massachusets, gr. Barnstable, aan de straat Nantuket.

Bassru, zie *Basra.*

Bassu, zie *Bassa.* N°. 3.

Bassuh, zie *Bissao.* (Wbk.) N°. 2.

Basta, (Tell of Dal) dal bij Denyeh, in Neder-Egypte, in Garbieh, met ruïnen van den ouden Bubait van dien naam; groote granietblokken met hieroglyphen bedekt, zijn hier wonderlijk op elkander gestapeld.

Bastan, vallei in Spanje, prov. Pampeluna (Navarre), aan de Zuidel. helling der Pyreneeën, tusschen hooge bergen, en ten N. door het Fr. dep. der Neder-Pyreneeën bepaald. Zij is 10 m. lang en 5 m. breed, en wordt door twee kleine riv. besproeid, die zich in de Bidassoa uitstorten. Het land brengt een weinig koren, maïs, vlas, kastanjes en vele vruchten voort. Er wordt veel appelwijn gemaakt. Men vindt er overvloedige weigronden en de veeteelt is er aanzienlijk. Deze vallei bevat 14 D. en 7,065 inw. De hoofdplaats is Elizondo. Bijna al de bewoners zijn edelen, ter oorzake van diensten, welke hunne voorzaten aan de Kroon van Spanje bewezen hebben.

Bastard, eil. in de S. Laurens-riv., in Opper-Canada, met het dorp Stone Mill.

Bastatal, een eil. in den Grooten Oceaan, nabij de Oostkust van Sumatra, niet verre van den mond der Indragiri, onder O. 33. Z. B. en 101. 13. O. L.

Bastelare, geh. in O. Vlaanderen, distr. Gent, gedeeltelijk onder de gem. Loochristi, gedeeltelijk onder de gem. Seven-Eecken behoorende.

Bastendorf, (Wbk.) kw. en ½ u. van Diekirch, gem. Bettendorf.

Basthorst, Deen. D., hertogd. Lauenburg, ambt Schwarsenbeek, met 224 inw.

Basti, zie *Baza.* (Wbk.)

Bastia, Fr. arr. (Wbk.), telt 56,000 inw. en 113 gem. in kant., als: Bastia, Ampugnani, Bevinco, Campoloro, Canale, Capobianco, Casaconi, Casinca, Costiera, S. Florent, S. Giulia, Mariana, Moriani, Pietra-Bugno, Seneca, Tavagna, Tenda en Tuda.

Bastide de Clarence, zie *Bastide de Clairence.* (Wbk.)

Bastide de Rouairouze, zie *Bastide de Nonnirouze.* (Wbk.)

Bastide-sur-l'Hers, (La) Fr. D., dep. de l'Ariège, arr. en 2 m. N. O. van Pamiers, kant. Saverdun. Ten Z. van dit D. is eene laauwe minerale bron. Er zijn fabrijken van hoornen en palmhouten voorwerpen en handel in gitwerk, waarvan hier mijnen in den omtrek gevonden worden.

Bastie Mongascond, (La) Fr. D., dep. Isère, arr. la Tour du Pin, kant. en 1 u. van Pont de Beauvoisin, met 1,300 inw.

Bastienbaai, baai in de Vereen. Staten van N. Amer., staat Louisiana, ten W. van den mond der Mississipi, kersp. Ploquemines, in het Z. O. district.

Bastimentos, (Wbk.) deze eilanden in de zee der Antilles, liggen een weinig ten W. van de Sambales-eil., en slechts 500 schreden van de kust verwijderd. Van de haven bedienen zich de sluikhandelaars. Deze eil.

schijnen onvruchtbaar te zijn en zijn onbewoond, doch men ziet er fraaije boomen. Het vaarwater tusschen de eil. en de kust heeft goede diepte.

Bastion, Afrik. golf bij Bastion de France, zie Wbk.

Bastmora, Zweed. kersp. Westeraslän, harad Norberg.

Bastogne, reg. 8 staat: jan beek, lees: jan beck. Bastogne was vroeger maar een fort, dat in 1236 door het krijgsvolk van den Bisschop van Luik in brand gestoken werd, waarna het plaatsje bij de wederopbouwing als eene stad werd aangelegd, het telt thans slechts 2000 inw.

Bastogne, kw. in Luxemb., dat in 2 st. en 31 gem. 29,000 inw. telt.

Basylia, Russ. stad in Europa, Stadhoud. Volhynie, kr. Zaslaw, met 288 inw.

Bata, zie *Batta.*

Batacao, een vlek in Columbia (Nieuw-Grenada), 7 m. van Pamplona, en 80 m. N. N. O. van Santa-Fé de Bogota, aangenaam tusschen gebergten gelegen en in eene gematigde luchtstreek. De kerk bevat een wonderdoend beeld van de H. Maagd, hetwelk vele bedevaartgangers lokt.

Bata-co-day, stad op de W. kust van het eil. Timor, 9. 3. Z. B. en 142. 53. O. L.

Batamandi, Eil. aan de N. O. kust van het O. I. eil. Borneo, distr. Malludu.

Batammacas, zie *Tammakas.*

Batamuda, eil. bij het O. I. eil. Sumatra, land der Batta's.

Batamungulum, een der hoogste toppen van het Ghatisch gebergte in de Ind., prov. Mysore, 2435 voeten hoog.

Batan, D. op het Philipp. eil. Panay, alk. Capis.

Batangas, eene prov. op het eil. Luçon, een der Philippijnen. Ten N. W. is zij bepaald door de prov. Cavite, ten N. O. door die van Laguna, ten O. door die van Tayabas, ten Z. en ten W. door de Chineesche zee. Zij bevat hooge bergen, onder anderen den berg Pedrin en den berg Mahaije, van welks toppen men de Chineesche zee en den Grooten Oceaan kan zien. Er zijn 7 uitgebrande vulkanen, *de zeven broeders* genoemd, waarvan de kraters vol van een zout zwavelachtig water zijn. Naar de zijde van den Grooten Oceaan, waar de bergen aan de hevige Oostewinden blootgesteld zijn, is hunne oppervlakte kaal en dor; aan de tegenovergestelde zijde zijn zij vruchtbaar en digt met geboomte begroeid. Men vindt er zeer veel en ongemeen zwaar hoorn vee en wilde buffels. Er zijn 12 dorpen en (in 1810) 131,917 inw. De inw. zijn Tagalen of Tagalezen, die gekleurd en blaauw katoen, zeildoek en fijne katoenen zak- en halsdoeken vervaardigen. 2. Kleine stad aldaar aan de zee, de zetel van den Alcalde.

Batang Hook, zie *Batany.* (Wbk.)

Batangpally, of *Batanpilly*, (Wbk.) twee kleine Austr eil. bij Nieuw-Guinee, digt bij elkander gelegen, van middelbare hoogte, beide 12 mijlen in den omtrek. In het kanaal, dat dezelve van elkanderen scheidt, wordt door deze eil. en het eil. Tomaguy, de haven Manafaim gevormd, waar Forrest ten anker kwam; alle drie deze eil. hebben de voortbrengsels der Molukken en deels Maleijers, deels Papoes, tot inw., van welke laatsten eenigen de leer van Mahomed hebben aangenomen.

Batanta (Wbk. *Batante*), Austr. eil. N. W. van Nieuw-Guinee, ten Z. van Waigin, waarvan het door de straat van Dampier is gescheiden, gelijk door de Pitts-straat van Salwatty, door Maleijers en Papoes bewoond.

Bataroa, een eil. in den Grooten Oceaan, aan de Z. kust van het eil. Celebes, in de bogt van Boni, 4. 36. Z. B. en 138. 14. O. L.

Bataten-Baai, baai op het Fr. W. Ind. eil. Guadaloupe, aan de N. O. kust van Grande Terre, 1¼ u. van de Moulebaai.

Batauwe, zie *Betuwe.*

Batavano, een vlek en zeehaven aan de Z. kust van het eil. Cuba, 10 m. Z. Z. W. van Havanah.

Batavanon, eil. digt aan de kust van de prov. Camarines, op het Philipp. eil. Manilla.

Batavia, (wij hebben gemeend dit artikel meer uitgebreid te moeten opgeven.) Nederl. prov. (of residentie) op het O. I. eil. Java. Van ouds was deze residentie bekend onder den naam van de *Bataviasche Omme- en Bovenlanden.* Zij strekt zich ten W. tot de grenzen van Bantam uit, ten O. tot aan de riv. Tjitaroem en ten

Z. tot aan de grenzen van Buitenzorg (welke laatste prov. eertijds met die van Batavia vereenigd was, doch later eene afzonderlijke residentie uitmaakte), ten N. is zij door de Javasche zee bepaald. Op verschillende plaatsen zijn in de residentie Batavia 13 bazars of markten opgerigt, terwijl men er overigens eene menigte arakstokerijen, steenbakkerijen, kalkbranderijen, looijerijen, verwerijen, kaarsenmakerijen, pottenbakkerijen, speelkaartfabrijken, en vele andere inrigtingen van nijverheid aantreft. Een groot gedeelte van de residentie wordt thans als tot de hoofdstad behoorende beschouwd, want naarmate deze door de Europeanen verlaten is geworden en zij zich in de omstreken hebben nedergezet, wordt het *Molenvliet*, *Rijswijk*, *Weltevreden*, *Tanabang*, *Krammat*, *Meester Cornelis*, *Kampong-Malaijoe*, *Bidara Tjina*, *Tandjong* en nog verder gelegene plaatsen in zeker opzigt onder de hoofdstad gerekend, schoon de laatstgem. plaats (Tandjong) reeds 15 palen of eng. mijlen van de stad Batavia verwijderd is. Het onmiddellijk bestuur der stad en Ommelanden van Batavia is in handen van eenen Resident, drie adsistent-residenten onder zich hebbende, te weten: één voor de Financiën, één voor de Policie der stad en één voor die der Ommelanden, mitsgaders nog eenen secretaris en andere ondergeschikte ambtenaren. 2. De hoofdst. van de evengem. Residentie, van het eil. Java en van geheel Nederl. Indië. Zij ligt onder 6. 12. Z. B. en 124. 33. 46. O L., aan de riv. *Tjiliwong* (niet *Tjilion*). Zij was eertijds eene fraaije en prachtige stad, doch de toenemende ongezondheid der lucht, in de stad en langs het strand, deed den Gouverneur-Generaal Daendels besluiten, het kasteel te doen afbreken, de stads bolwerken te doen slegten en de inw. zelven aan te moedigen, om hunne huizen af te breken en in gezonder oorden, zoo als *Molenvliet*, *Rijswijk* (ook *Kampong Baroe* genoemd) en *Weltevreden* te verleggen, hetwelk thans alles onder den naam van Batavia begrepen wordt. Zoo doende werden allengs geheele wijken door de inw. verlaten en vele gebouwen en huizen geraakten in het diepste verval. De geschiedenis van Batavia is zeer belangrijk voor den roem der Nederlandsche natie. De stad werd in 1619 door den kloekmoedigen Gouverneur-Generaal Jan Pieterz Koen gesticht, in 1657 werd de laatste poort daaraan gebouwd. Van 1730 tot in de laatste tien jaren van de achttiende eeuw, had zij het voorkomen van eene zeer bloeijende Hollandsche koopstad. Meer dan eens heeft Batavia gevaar geloopen van door Europesche en Inlandsche vijanden verwoest of vernield te worden, en tweemalen was zij in de afgeloopene eeuw door zamenzweringen en verraad nabij haren ondergang, gebragt, te weten in 1722 en 1740. De Engelsche oorlog van 1780, de Fransche staatsomwenteling van 1792, en de daaruit voortvloeijende gebeurtenissen, hadden eenen verderfelijken invloed op deze belangrijke stad, die eindelijk (in 1811) door de Engelschen bemagtigd, doch bij den vrede in 1815 door hen terug gegeven werd. In het hierop volgende tijdvak zijn er aanmerkelijke verbeteringen te Batavia tot stand gebragt. Van 1817 tot 1825 zijn verscheidene luchtbedervende grachten, als de *Roea Malakka*, de Maleische gracht, en anderen, op last van den toenmaligen Gouverneur-Generaal, gedempt geworden, hetwelk meer stroom en schuring aan de overige kanalen gaf, die hierdoor gereinigd en verfrischt werden; de looijerijen, slagterijen en soortgelijke luchtverpestende werkplaatsen, zijn naar de uitwatering van de riv. *de Fluit* verlegd geworden, terwijl door gepaste maatregelen het strand aan de oevers van de Groote rivier (*de Tjiliwong*) tusschen de stad en de zee schoon gehouden worden; een dubbel palenhoofd, geheel van Djati-hout, werd aan de uitwatering van die rivier tot op een' grooten afstand in zee aangelegd, waardoor de modderbank, die de haven belemmert, door de vermeerderde stroomkracht der rivier, belet wordt zich, tot verderf van de Bataviasche handel en scheepvaart, verder uit te breiden; de werkplaatsen op het eil. *Onrust*, die geheel vernield waren, zijn hersteld geworden, kortom, eene menigte belangrijke werken en verbeteringen hebben dat tijdvak bij de bevol-

king van Batavia onvergetelijk en dierbaar gemaakt. Onder de fraaije gebouwen, komt vooral ook in aanmerking de in het even gemelde tijdvak opgerigte en zeer sierlijke schouwburg; voorts de beide vrijmetzelaarsloges, enz. Volgens berigten van den *Oosterling*, nader door berigten uit Batavia bevestigd, is er plan, bij Batavia eene geheele nieuwe stad aan te leggen. De bevolking van Batavia wordt op 49,000 zielen gerekend, waaronder 12,000 Chinezen. Batavia is de geboorteplaats van den wiskundigen WILLEM HOMBURG, die in 1652 geboren en in 1715 overleden is. Bij de laatste aardbeving in het jaar 1834 heeft de omtrek veel geleden. (Zie overigens het Wbk.) 3. N. Amerik. gem., staat Ohio, gr. Clermont, 3 m. W. van Williamsburgh; 1208 inw. 4. N. Amerik. stad (Wbk. vlek), in den vrijst. New-York, hoofdpl. van het gr. Genessee, 14½ m. O. van Buffalo, en 17 m. W. van Canandaigna. Zij werd door Hollanders gebouwd en bevat meer dan 400 huizen, 2 kerken, 1 geregtshof, 1 arsenaal en 2597 inw. 5. Eene riv. in Nieuw-Holland, die van het O. naar het W. loopt, en zich in de golf van Carpentaria, 20 m. ten Z. van kaap York, uitstort. De lengte van haren loop is nog onbekend.

BATCOULY, of *Batcooly*, stad in Ind., in de staten van den Nizam, prov. Bezar, distr. Gaveil, aan de Poory, 4 m. W. van Oomrawatty.

BATEA, Spaan. vlek, prov. en 14½ m. W. van Terragone (Catalonië) en 7¾ m. N. W. van Tortosa.

BATEGOOL, zie *Goula.*

BATELES, riv. in Z. Amer., rep. Rio de la Plata, die in de Parura valt.

BATEMANS-BAAI, (Wbk.) ligt op de Z. O. kust van Nieuw-Zuid-Wallis, op Nieuw-Holland. Zij wordt wel door de Point Upright ten N. gedekt, maar is slechts voor kleine vaartuigen toegankelijk, drie of vier kleine eil., die voor hetzelve liggen, zijn te laag, om dezelve tegen de O. winden te beschermen. BASS zag in de verte eene rei van heuvels zich naar het Z. uitstrekken. JOHNSTONE ontdekte in haren achtergrond, den mond van eene schoone breede riv., welke 4 voet water had op eene bank aan de uitwatering, vijf mijlen landwaarts in, 6 tot 7 vadem diep was; de eerste 3 mijlen was het land met goede bosschen bedekt, verder werd het lager en meer tot den landbouw geschikt.

BATENBURG, (Wbk.) heerl. en gem. in het distr. Maas en Waal, met 600 inw.

BATEPUT, Aziat. D. op de O. kust van het O. I. eil. Timor, aan eene groote baai.

BATERAH, stam der Biskaryes in Egypte, land tusschen Shenoy en Suakim.

BATERSONT, Sont aan de N. W. kust van Amer., in Nieuw-Georgië, bij de Desolations Sont.

BATESTEIN, Ned. Adel. huis, prov. Holl, Z. ged., tusschen Woerden en Harmelen.

BATESVILLE, N. Amerik. stad, in het gebied van Arkansas, hoofdpl. van het gr. Independance, aan de White-River. Het is de zetel van het bestuur van het Noordel. distr. van het gewest.

BATH, Eng. st. (Wbk.) reg. 20 staat: MANVERS, lees: MANNERS.

BATH, (FORT-), (Wbk.) ligt 6 u. van Goes. Dit werd in 1785, na den afstand van Lillo aan Oostenrijk aangelegd, ter bescherming van de inkomende regten, die aldaar geheven werden. Er is eene Herv. kerk en pastorij.

BATH, N. Amerik. gem. in den vrijstaat Indiana, gr. Franklin. 2. N. Amerik. gr., vrijstaat Kentucky, ten N. O. door de Licking bepaald; 7961 inw. 3. N. Amer. gem., vrijstaat New-Hampshire, gr. Grafton, aan de Connecticut, 24 m. N. N. W. van Concord; 1498 inw. 4. N. Amer. D., vrijstaat New-York, aan den linkeroever van de Hudson, tegenover Albany, met eene minerale bron. 5. N. Amer. gem., vrijstaat Ohio, gr. Green, 1185 inw. 6. N. Amer. gem., vrijstaat Pennsylvania, gr. Northumberland. 7. N. Amer. stad, vrijstaat Virginia, gr. Berkley, 12½ m. N. N. W. van Winchester, nabij de Potomac, met eene sterk bezochte minerale bron.

BATH en RILLAND, lees: *Bath*, Ned. heerl. en gem., prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Zuid-Beveland, waarin het fort Bath gelegen is; 170 inw.

BATHALHA, zie *Batalha.* (Wbk.)

BATHAMPTON, zie *Bampton* N°. 2. (Wbk.)

BA-THANG, eene stad in Tibet,

hoofdst. van de prov. Kam, onder 29. 33. N. B. en 6. 35. O. L., 2500 *ly* ten O. van Hassa, aan den linker-oever van de Setchou of Kin-cha-khiang.

Bathasac, Hong. stad, kom. Tolna, aan de Sarwitz, digt bij haren mond.

Bathen, naam, die men in Egypte aan allen de van het Z. naar het N. stroomende kanalen geeft; ook het land tusschen den Nijl en de Libysche bergketen wordt *Bathen* genoemd; de grootsten van deze kanalen heeten *Fyad* en het grootste aldaar stroomend kanaal heet daarom *Fyad Bathen*. Zie dat art. — 2. Dal in Egypte, cachefl., Minieh, W. van Minieh, midden in de vlakte, door velen voor een oud kanaal gehouden, de verzakking is echter zeer ongelijk; van de puinhoopen van Hermopoles, waar het *Tera't el Ghonetah* en *Tera't el Sebakh* heet, tot beneden Minieh, waar het *Dafa* genoemd wordt. Nu eens heeft het een of twee voeten water, dan weder slechts de helft of minder, naar de plaats gesteld is; de breedte is aanmerkelijk. Het grootste gedeelte des jaars is het droog.

Bathmen, (Wbk.) D., dat eene afzonderlijke gem. vormt, zijnde niet meer met Holten vereenigd. Het heeft 1400 inw.

Bathumi, Aziat. riv., zie *Bathoem*. (Wbk.)

Bathurst, eene stad in Nieuw-Holland, in Nieuw-Zuid-Wallis, door de Engelschen gebouwd, in eene fraaije en vruchtbare vlakte aan den linkeroever der Macquarie, 37 m. W. N. W. van Port Jackson. Zij ligt 330 toises boven de zee, onder 33. 25. Z. B. en 167. 10. O. L. In de omstreek ligt ook een meer van denzelfden naam. 2. Eene stad aan de Kaap de Goede Hoop, hoofdpl. van het distr. Albany, 3 m. van het Oostel. einde der kolonie en 200 m. O. van de Kaapstad, aan de riv. Bathurst, bij hare vereeniging met de Kowi. Zij is eerst sedert weinige jaren gebouwd geworden. 3. Een Engelsch établissement in Senegambië, sedert eenige jaren op het eil. Ste. Maria, aan den mond der Gambia, aangelegd, als eene aanhoorigheid van de kolonie Sierra Leone; voor de Europeanen zijn huizen gebouwd, de Negers hebben hutten, van welken zij in den droogen tijd, om den brand de daken wegnemen. Er zijn 2 à 3000 inw. De Negers, die goud wasschen, brengen hier hunnen voorraad, de plaats is eene der aanzienlijkste koopsteden aan de Gambia. Er is een groote uitvoer van goud, huiden, gom, enz. 4. D. op de Sierra-Leone-kust, met 500 inw. 5. Amer. eil., tot de Noord-Georges-eil. behoorende, tusschen 80. 12 en 82. 4. W. L., door twee kanalen bespoeld, die echter nog geenen naam hebben. Men vindt er Z. O. kaap Capel, ten Z. W. van hier de Bedford-baai, ten Z. de Allesons-baai en kaap Cockburn, en ten Z. W. de groote Graham-Moore's-baai. 6. D. in Opper-Canada, Johnstowns-distr. aan de Mississipi. 7. Kaap in Baffinsland bij Bathurstbaai. 73. 24. N. B.

Bathurstbaai, baai in Baffinsland, ten Z. van kaap Byam Martin.

Bathursthaven, haven op de Z. W. kust van Van Diemensland, in Austr., die hout en water heeft en in de wintermaanden den schepen eene veilige plaats geeft.

Bathurstvlakte, eene vruchtbare landstreek in het binnenland van Nieuw-Holland, 1½ m. van de Campbell-riv., 2½ m. lang en op de beide zijden met schoone, matig met hout begroeide, bergen omringd is. De Engelschen hebben hier eene kolonie opgerigt, die echter maar langzaam heeft opgenomen; hier is de stad Bathurst No. 1.

Bathys, zie *Bathoem*. (Wbk.)

Baticala, klein Ind. koningr. op de kust van Malabaar, ten N. van het koningr. Canara en aan den Koning van Onor onderworpen, met eene hoofdst. van denzelfden naam, die in eene fraaije vlakte ligt, wier vruchtbare grond in hare behoefte en die des handels voorziet. Hyder-Ali had haar met Mysore vereenigd. 14. 8. N. B. 92. 50. O. L.

Baticala, zie ook op *Batacalo*.

Batimalu, zie *Batty Malvi*. (Wbk.)

Batimena, Aziat. rijk in Indië, aan deze zijde van den Ganges, kust van Malabaar.

Batina, staat: zie *Assassinat*, lees: de Arabische naam voor Assassinen een volk van ongeveer 60,000 zielen, dat in den tijd, dat de Mahomedaansche Arabieren zich van het O. meester maakten, in de gebergten van

Syrië, niet ver van de kust, tusschen Tripoli en Laodikia bekend werd. Hun land bestond in 10 bergkasteelen en verscheidene vlekken in de dalen tusschen deze bergen, welker toegang zij zoo goed bevestigden, dat zij de kalifs, de Egyptische soldaten en de koningen van Jeruzalem konden afweren; slechts de tempelheeren dwongen hen, tot eene jaarlijksche schatting. Over dit volk regeerde op het einde der 11e eeuw HASTAN SABA (SCHEIKU' J'JEBEL,) de oude van den Cary, die door bijgeloof zijne onderdanen tot blinde gehoorzaamheid bragt. Zij ontzagen geen gevaar, om zijne bevelen te volbrengen, en wierpen zich, op zijne bevelen, van hooge torens af. Wilde hij een Christen of Saraceensche Vorst laten ombrengen, hij vond er altijd vrijwilligers toe, daar deze overtuigd waren, dat, zoo zij gevangen en gedood werden, zij terstond in een nieuw leven, tot loon hunner trouw, opstonden. Zij zijn ook Ismaëliten geheeten.

BATINAKY, Russ. riv., die zich in den Kuban ontlast.

BATISCOU, D. in Neder-Canada, distr. Trois rivières, gr. S. Maurice, aan den St. Laurens.

BATISSE, (LA) Fr. vlek, dep. Puy de Dôme, arr. en 2¼ m. Z. van Clermont, kant. St. Amand, gem. Chanonat. Aan den linkeroever van de Auzon vindt men er eene minerale bron.

BATJONG, eene stad in het rijk Annam (of Anam), zie *Striponor*.

BATMAN, Turk. Aziat. riv., die in den Tiger valt.

BATMONSTER, Hong. stad, door den Donau van Bardu gescheiden.

BATNAAR, zie *Batinda*. (Wbk.)

BATN-EL-BAKARA, de plaats in Neder-Egypte, waar zich de Nijl in twee armen verdeeld, en dus het punt der Delta, volgens NIEBUHR, op 30. 13. N. B.

BATN-EL-HADJAR, zie *Hadjar*.(Wbk.)

BATOA, eene stad in Opper-Guinee, aan de goudkust, 40 m. N. W. van kaap Palmas.

BATOCH, Chin. eil. in het meer Kosogol, en de eigenlijke Kalkhas Mongolo.

BATOCHINE, naam van een gedeelte van het Aziat. eil. Gilolo.

BATOKAN, D. op het O. I. eil. Java, landsch. Kadiri.

BATON, staat: zie *Bouton*, lees: *Boeton*.

BATON, staat: zie *Bathoum*, lees: *Bathoem*.

BATON-ROUGE,(Wbk.) ligt in den vrijstaat Louisiana en is de hoofdpl. van het kerspel Baton-rouge oriental., aan den link. oever der Mississipi, 31 m. W. N.W. van Nieuw Orleans en 25 tot 30 voet boven de watervlakte van den Mississipi. Er is eene Katholijke kerk, een gebouw voor de markt en eene gevangenis. Ten N. ziet men de ruïnen van een Spaansch fort. In de omstreek wordt veel katoen, suiker en maïs gewonnen; 1100 inw. 30. 36. N. B. 73. 33. W. L.

BATON-ROUGE OCCIDENTAL, een kersp. in den N. Amer. vrijstaat Louisiana, ten O. bepaald door de Mississipi en ten Z., ten Z. Z. O. en ten W. door de riv. Atchafalaya, die het van het land der Attakapas en der Opeloufas afzondert; 2335 inw.

BATORHASSY, Hong. vl., kom. Gran., met uitmuntende wijnbergen in den omtrek.

BATOSCH, zie *Batoch*.

BATOUM, of *Batoumi*, Russ. stad in Azië, hoofdpl. der prov. Gouria, aan den mond der Batoumi (Wbk. Bathoem) of Tchorokhi, in de Zwarte Zee, 25 m. W. van Akhalzikh, 30 m. O. N. O. van Trebisonde, en 68 m. O. van Tiflis. 41. 38. 40. N. B. 59. 18. 40. O. L. Zij is zeer levendig en heeft eene drok bezochte haven. De omstreek levert vele vruchten op, onder anderen granaten, vijgen, druiven, citroenen en limoenen, die anders aan de oevers der Zwarte Zee niet veel voorkomen.

BATOURINE, Russ. stad in Europa, gouv. Tchernigoff, distr. en 7¼ m. W. N. W. van Konotop, niet verre van de Seïm, met 4 paroch. kerken en 1 klooster. De omstreken zijn vruchtbaar, ook moerbeziën en druiven. Men telt er 9259 inw. van het mann. geslacht.

BATRAKA (verkeerdelijk *Patriarca*), eene haven van de Middell. Zee, aan de N. kust van de woestijn Barka, in Barbarijë, aan de uitwatering der Ouadi-Nahil en 12¼ m. Z. O. van Derne.

BATRES, Spaan. vlek, prov. en 8 m. N. N. O. van Toledo en 6 m. Z. W. van Madrid, op eenigen afstand van

den linkeroever der Guadarrama.

BATROUN, (BOTRUS) Turk. vlek in Azië, in Syrië, en 6 m. ten Z. van Tripoli, aan den oever der zee, met eene goede en veilige reede, die sterk door kustvaarders wordt bezocht, welke er zijde van de Maroniten komen koopen.

BATSCH, (Wbk.) zie ook *Bacsch*. (Wbk.)

BATSCH, Hong. vlek, zie *Bacsch*. (Wbk.)

BATSCHAUR, Aziat. dal in het eigenlijk Afghanistan, prov. Laghman, door een voorgebergte van het gebergte Hindelkuh en het geb. Othmankhail begrensd. Het is zeer golvend van grond, van het O. naar het W. 5 m. lang en van het N. naar het Z. 2¼ breed en bijzonder vruchtbaar. Het vlakke deel wordt *Berawal* genoemd en is goed bebouwd. De lange dalen, die uit het gebergte naar de vlakte loopen, zijn met digte bosschen van ceder- en eikenboomen bezet, daaronder ook eene soort van roode denneboom, *Billandsei* genoemd. Het dal heeft de Torkolaners tot bewoners, die hier 10 tot 12000 huisgezinnen hebben, waarbij ook de Mahomedaansche Kaffers, aan den beneden-Hindker en op de vlakte, een mengsel van verschillende stammen en volken, die *Rohdbar* genoemd worden; en ongeveer 30,000 zielen sterk zijn. Het dal bevat dus 90,000 inw. Zij staan onder een opperhoofd, dat *Bas* genoemd wordt, en veel magt en invloed en ongeveer 100,000 ropijen inkomen heeft, waarvan hij 100 ruiters en een corps voetvolk houdt, en tevens 500 man tot het leger van den Schach moet bijdragen. 2. Hoofdstad met 1000 huizen. 34. 37. N. B. 88. 45. O. L.

BATSHOUCKE, zie *Boitshoucke*.

BATSTED, zie *Baadsted*. (Wbk.)

BATTA, Afrik. prov. in Congo (Wbk.), de inw. worden ook *Mokombo's* geheeten en nemen dikwerf de Christelijke Godsdienst aan; het land is groot en vruchtbaar, de hoofdst. draagt denzelfden naam. 2. Naam van eenen stam in Afrik., land ten Z. van Fur, ruw en wild, en menschenvleesch etende.

BATTAH, stad in Nigritië, in het kon. Bergou, 13 m. ten W. van Ouara, aan eene kleine riv., die eerst naar het Z., vervolgens naar het W. en eindelijk in het meer Fitree uitloopt. Zij behoort aan de Misselads.

BATAKHEIN, stam der vrije Arabieren in Nubië, distr. Shendy, gedeeltelijk nog zwervende, doch met de andere stammen altijd onderling in twist.

BATTALEN, een eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 61. 38. N. B. en 22. 30. O. L.

BATANA, een der drie groote eiland. bij het O. I. eil. Sumatra, ten W. van het rijk Siak gelegen.

BATTANGAMAR, volgens sommigen een der armen van de Afrik. riv. Gambia, digt bij den mond, hetwelk echter niet algemeen is aangenomen.

BATTA's, reg. 5 staat: *Biudschahs*, lees: *Biadschahs*.

BATTE, Afrik. eil. in de baai van Formosa, ten Z. van Melende aan de kust der Sowaulis, op Sowaiel.

BATTEL, geh. in Antwerpen, gem. Mechelen. 2. Of *Battle* (Wbk.); hier werd in 1066 een slag geleverd, tusschen HAROLD, koning van Engeland, en WILLEM, Hertog van Normandije.

BATTELN, Noorw. eil., stift Bergen, ambt Nordre Bergenhuus, voor de kust van de voogdij Nordfiorden.

BATTENBROEK, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Waelhem en Battenbroek.

BATTERS, zie *Batinda*. (Wbk.)

BATTERY-EILAND, Austr. eil. in de Bass straat, tot de groep van Fourneaux behoorende, digt bij Clark-eiland, met veel stormvogels en dikgebaarde robben.

BATTICE, (Wbk.) is geen vlek, maar een D., distr. Verviers, gem. Battice-José; 800 inw.

BATTICE-JOSÉ, gem. in Luik, distr. Verviers, met 4300 inw.

BATICOLO, (Wbk.) zie ook *Batacalo*. (Wbk.)

BATTIGNIES, (Wbk.) D. en gem., distr. Thuin, met 450 inw.

BATTINCOURT, (Wbk.) kw. Arlon, gem. Aix-Sur-Cloix.

BATTISTAN, Aziat. bergvlakte in Tibet, bij de bronnen van den Indus.

BATTONBERG, zie *Battenberg*. (Wbk.)

BATTLE, Amerik. eil., aan de O. kust van Labrador, voor de haven van Charles-rivier, met Battle-Harbour.

BATTLE MOUNTAINS, voorgebergte van het blaauwe geb. in de N. Amer. Staten, staat Virginia, gr. Culpeper.

BATTOA, zie *Batu*. (Wbk.) 2. Ne-

ger-D. in Afrika, aan de Peperkust, aan de Baffoo-baai.

Battumi, staat: zie *Bathoem*, lees: *Bathoem* en *Bathumi*.

Batuby, riv. in Braz., prov. Santa Catharina, die in de Rio-Francisco valt.

Batu China, riv. op het eil. Sumatra, rijk Deli.

Batuecas (las) (Wbk.), eigenlijk *Batuciaslas*, is 1 m. lang en breed, met zeer steile bergen omringd, en besproeid door eene kleine riv., welker bed met rotsen bezaaid is. Ten onregte heeft men opgegeven, dat een bijzondere volksstam, die eeuwen lang bij de overige Spanjaarden onbekend was, deze vallei bewoonde; het is integendeel bewezen geworden, dat de vallei en hare bewoners sedert de Spanjaarden de Romeinsche heerschappij erkend hebben (gevolgelijk van de vroegste tijden), bekend waren.

Batum, of *Tscharuk*, lees: *Tschuruk*. Zie ook op dat woord (Wbk.)

Batum, staat: zie *Bathoem*, lees: zie *Bathoem* en *Bathumi*.

Batu Pegge, O. I. eil. bij het Moluksche eil. Boeroe.

Batur, Austr. eil. in de groote bogt, bij kaap Valsch, aan de W. kust.

Baturska-Wola, een groot D. in Gallicië, kreits en 3¾ m. N. W. van Bochnia; 2260 inw.

Batus, hooge berg in Tripoli, tot het Gharian- of Gorianogeb. behoorende.

Batz, Fr. D., dep. der Neder-Loire, arr. Saveney, kant. Croisie, aan den oever der zee, 1½ m. ten Z. van Guérande, en 7¾ m. ten W. van Paimbœuf, nabij zoutmeren. Er is eene kleine haven voor de vischvangst; 2000 inw.

Bau, Deen. kersp., hertogd. Sleeswijk, ambt Flensberg, harad Wils, met eenen kopermolen.

Baubelthouap, het grootste der Pelew-eil., onder 7. 37. N. B. en 152. 8. O. L.

Baubom, zie *Baubong*.

Bauboulle, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Telemalle-Grande.

Bauche, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Evréhaille.

Baude, of *Dineue*, lees: *Dineure*. 2. (Punta de) kaap in Columbia, dep. Cauca, aan de Zuidzee.

Baudecee, zie *Beaudeset*.

Baudel, (St.) Fr. D., dep. du Cher, arr. Saint-Amand, kant. en 2¼ m. ten N. van Lignières, en 7 m. Z. Z. W. van Bourges. Er zijn eenige ijzerwerken en 400 inw.

Baudemont, (Wbk.) is geen D., maar een geh., arr. Nyvel, gem. Ittre, met een fraai kasteel.

Baudonvillers, zie *Badenweiler* N. 2, (Wbk.)

Baudonvilliers, lees: *Baudourvillerat*, oude naam van het D. *Baudour* of *Beaudour*.

Baudour, (Wbk.) zie ook *Beaudour*. (Wbk.)

Baufe, (Wbk.) eigenlijk *Bauffe*, D. en gem., distr. Bergen; 900 inw.

Baufy, zie voorts *Beaufy*. (Wbk.)

Baug, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Mundoo, met eenigen handel.

Baugé, Fr. stad, dep. Saône en Loire, voorm. hoofdst. van Bresse, in een zeer vruchtbaar oord, 1 u. O. van Macon.

Bauge la Ville, Fr arr., dep. Maine en Loire, met 67 gem. en 80,000 inw., in 6 kant., als: Beaugé, Beaufort, Duretal, Longué, Noyant en Seiches.

Bauges, (les) (*Belgicæ Allobrogum*) eene bergachtige landstreek in de Sardinische Staten, verdeeld in *Hautes* en *Basses Bauges*. Zij maakt een gedeelte uit van het mandem. Chambery en is vruchtbaar in voederkruiden, tarwe, garst, en vooral in weilanden. Zij voorziet de markt van Chambery van boter en kaas; de riv. Chéran loopt midden door de Bauges en heeft er haren oorsprong. Men vervaardigt er allerlei houtwerk; ook zijn er verscheiden spijkerfabrijken en eenige ijzerwerken. De hoofdpl. is Le Châtelard.

Baughman, N. Amerik. gem. in den staat Ohio, gr. Wayne, 4 m. N. W. van Wooster, 553 inw.

Baughore, Ind. stad, prov. Myzore, subah. Patana.

Baugi, Zwits. geh., kant. Wallis, distr. en ½ m. O. Z. O. van Vevay aan de Blaye, men heeft er in 1802 een wel behouden gebleven Romeinsch bad, met een gedeelte der waterleidingen en andere oudheden gevonden.

Baugnet, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Cortil-Wodon.

Baugnies, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik; 1000 inw.

Baugpoor, Ind. stad, prov. Delhi, distr. Noord-Sarahunpoor.

Baugree, streek in het N. W. van de Ind. prov. Bengalen, distr. Munapoor, woest en met bosch bedekt, welke tot 1816 een verblijf van roovers en bandieten was, die toen uitgeroeid werden.

Baujau, of *Boujean*, Zwits. D., kant. en 6¼ m. N. N. W. van Bern, distr. en ½ m. N. O. van Bienne. Er zijn onderscheidene ijzerwerken. Ook worden er afleiders (donderkettingen), van 120 voet lengte, zonder sordeersel, vervaardigd.

Boukee, zie *Banky*.

Baule, zie *Baulle*. (Wbk.)

Bauler, ligt niet in Luxemburg, maar in het Pruiss. groothertogd. Neder-Rijn.

Baulers, (Wbk.) of *Boulers*, D. en gem., arr. en 1½ u. N. O. van Nyvel, met 900 inw., eene brouwerij en landbouw.

Baulet, geh., prov. Henegouwen, distr. Charleroy, gem. Waufercée-Baulet.

Baulmes, of *Baume*, Zwits. D., kant. Vaud, distr. Orbe, hoofdpl. van eenen kreits, aan den voet van de piek (naald) van Baume, 7 m. ten N. van Lausanne. Er is eene zeer oude kerk, welke, zoo men meent, in het jaar 531 gebouwd is geworden.

Baum, Aziat. riv. in voor Ind., welke in de Beema een arm van de Kistnah valt. 2. Ind. stad, prov. Berar, distr. Mahore, aan de Goky.

Baumanns-eilanden, (Wbk.) zie *Boumanseil.* en de *Nederl. ontdekkingen* en *de eer van Roggeveen verdedigd*, beide door wijlen mijnen vriend Bennet en mij in het licht gegeven.

Baumburg, stadje in het groothertogd. Hessen, Rijn-prov. aan den Appelbach.

Baume, (la Ste.) berg in Frankrijk, dep. Var, arr. en 6 u. ten W. van Brignolles, kant. St. Maximen, 865 Ned. ellen hoog, met eene belangrijke grot, waarin men wil, dat de H. Magdalena zoude overleden zijn, hetwelk vele bedevaartgangers derwaarts lokt.

Baumes-les-Dames, Fr. arr., dep. Doubs, bevat 185 gem. en 60,000 inw. in 7 kantons, als: Baume, Clerval, Isle-sur-le-Doubs, Pierre-Fontaine, Rougemont, Rouleau en Verce.

Baumkirchen, Tyrolsch D., in den Nederkreits en het Innthal, aan de Inn, 2¾ m. O. N. O. van Inspruck, met minerale baden.

Baumle, zie *Baeumle*. (Wbk.)

Baumont, zie *Beaumont*.

Beaumühl, zie *Bohmühl*.

Baunau, Afrik. st., Z. van Kong, mogelijk hetzelfde als Tauman, in een onvruchtbaar oord, onbebouwd, waar men zich alleen met de mijnen bezig houdt, het levert goud en kolatnoten.

Baunda, Ind. stad, prov. Guzeratte, gebied van Guicowar, distr. Altavessee.

Baundho, distr. der prov. Berar, in Indië, dat door eene Ind. Vorst, een vasal van het hoofd der Maratten, bestuurd wordt.

Baunei, Sardin. D., afdeel. kaap Cagliari, en 25 m. N. N. O. van de stad Cagliari, aan de O. kust en 1 m. van de zee, en 6¾ m. ten O. van Fonni; 1,563 inw.

Bauntwa, Ind. stadje, prov. Guzeratte, distr. Burda, rajasch. Jannaghur.

Baupanapados, Ind. stad, prov. der Noord-Circars, distr. Gangar.

Baupettah, Ind. stad, prov. der Noord-Circars, distr. Gunloor.

Baures, Z. Amer. riv., die in Brazilië en gedeeltelijk ook in Bolivia loopt; zij ontspringt nabij La-Conception onder 15. 24. Z. B. uit de Lagunen van Guarayos, ten N. van het land der Chiquitos. Zij ontstaat uit de vereeniging van verscheidene beken, stroomt van het Z. naar het N., tot aan den 14en graad breedte, keert zich dan naar het N. W., tot nabij St. Nicolaas en St. Simon, waar zij zich westwaarts wendt. Nadat zij de Rio Branco ontvangen heeft, gaat zij naar het N. W., om zich een weinig boven den mond der Itonamas, tegenover Lamego en nabij het fort Principe de Beira, links met de Guapare te vereenigen, na eenen loop van omtrent 135 m. 2. Prov. in Bolivia, dep. Santa-Cruz de la Sierra, in het N. des lands, van de Rio Ubai of de la Magdalena, tot de prov. Chiquitos en Santa-Cruz, noordw. aan Brazilie grenzende; de grond is vlak, de luchtsgesteldheid zeer warm en vochtig. De groote riv. Inambari, Mamoré en Guaporé, met de Ubai en Baires, stroomen hier, en er zijn vele meren en moerassen, die in den regentijd het land in den omtrek onder water zetten,

zoodat men slechts de toppen der boomen ziet en de inw. met vaartuigen van de eene plaats naar de andere moeten komen; door deze vochtigheid worden aanstekende koortsen veroorzaakt, en hierdoor zijn reeds verscheidene plaatsen uitgestorven, ofschoon de bijzondere vruchtbaarheid der gronden dit eenigzins vergoedt. De vruchten zijn die der vochtige landstreken van Amerika, de bosschen geven harst, balsem, gomsoorten en specerijen, ook vanille, verder was en honig, mogelijk zoude de rijst hier wel voorkomen, de cacao is er voortreffelijk, katoen komt overal voort, de weverijen zijn vermaard. De Indianen zijn zeer beschaafd en drijven handel in servetgoed, handdoeken, halsdoeken, enz., die zij weven, chocolaad, die zij maken, was, die zij zuiveren, en ruilen hiervoor zout in, waaraan zij gebrek hebben. Zij zijn goed gekleed, de rijken in zijden.

Baubet, Fr. vlek, dep. Eure, 1 u. Z. van Conches.

Bausion, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Siert.

Bausse, is niet een D. in Henegouwen, maar een geh. in Namen, gem. Malonne.

Bausterт, ligt niet in Luxemburg, maar in het Pruiss. groothert. Neder-Rijn.

Bautenberg, (Wbk.) eigenlijk *Budersberg*, geh. kw. Luxemburg, gem. Dudelange.

Bautersem, (Wbk.) is geen vlek, maar een D. en gem., arr. Leuven, aan de Velpe, met garst-, haver-, boekweit- en koolzaadteelt, alsmede houtgewas en 600 inw. Het is in den tiendaagschen veldtogt meer bekend geworden.

Bautjy, Afrik. rijk, tot Houssa behoorende.

Bautor, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Flémalle- Grande.

Bautzen, (Wbk.) is de geboortepl. van den beroemden Aug. Gotlieb Meiszner.

Bauvechain, zie *Bevecom*.

Bauville, Fr. D., dep. der Neder-Seine, arr. en 4½ m. N. N. O. van Yvetot, kant. Douville en 9 m. N. N. W. van Rouaan, met een fabrijk van geverwde lijnwaden.

Bauwelz, zie *Beauwelz*.

Bauwen, geh. in O. Vlaanderen, distr. Dendermonde, gem. Buggenhout.

Bauwerd, zie *Baard*. (Wbk.)

Bauwer, stad op het O. I. eil. Java, hoofdpl. van het landsch. Panaraga, aan eene kleine riv., die in de Pangal valt.

Baux-de-Breteuil, Fr. vlek, dep. Eure, arr. en 7 u. Z. W. van Evreux, 2 u. van Conches, met 1600 inw.

Bavacum Nervorum, zie *Bavay*.

Bavan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Panga-Sinan.

Bavange, zie *Boevange*.

Bavay, ligt niet arr. Kamerrijk, maar arr. Avesnes, heeft 1,600 inw. Het werd in 1586 door de Nederl. krijgsknechten, die het van de inw. verlaten vonden, tot den grond toe afgebrand.

Bave, kleine riv. in Frankrijk, dep. du Lot. Zij ontspringt in het arr. Figeac, kant. en nabij la Tronquière, loopt voorbij Saint-Ceré en ontlast zich in de Dordogne, aan den linkeroever, boven Carennac, na eenen loop van omtrent 8 m. van het O. Z. O. naar het W. N. W. Van hare vereeniging met de Talerme, eene lengte van 5 m. is zij met vlotten bevaarbaar. Deze vlotten dienen meest om brandhout te vervoeren.

Bavegem, zie *Baevegem*.

Bavel, (Ginneken en) Nederl. D., enz., lees: *Bavel*, Ned. D., voorheen eene afzonderlijke heerlijkheid uitmakende, prov. N. Braband, distr. Princenhage, gem. Ginneken en Bavel, 1 u. ten O. van Breda, de kerk, die bij de R. C. in gebruik is, had vroeger eenen zeer hoogen toren, welke onder de Franschen ten dienste van den telegraaf was ingerigt, maar thans daartoe niet meer gebezigd wordt.

Baveno, Sard. stad, afdeel. Novare, prov., mand. en 1 m. W. Z. W. van Pallanza, aan den westoever van het Groote Meer (Lago Maggiore), aan den voet van eenen berg van denzelfden naam, tegenover de Borromeïsche eil. De inw. zijn visschers en zeelieden. De berg bevat fraaije granietgroeven, welke door St. Carolus Borromeus werden ontdekt, die er voor de Metropolitaansche kerk van Milaan gebruik van maakte. Men vindt er ook porcelein-aarde.

BAVERGHOUT, bergpas over het Bickery-geb. in de Ind. prov. Nagpour, digt bij Shawpoor, distr. Kheerlah.

BAVERYCK, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Waesmunster.

BAVEY, zie *Bavay.*

BAVIA, presidio in de rep. Mexiko, staat Cahahuila, waarvan de tegenw. verdeeling nog niet bekend is.

BAVIAANS-EILAND, zie *Lubock.*

BAVIAANS-RIVIER, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Stellenbosch, die door de Baviaanskloof loopt en in de riv. Zonder Einde valt.

BAVICHOVE, (Wbk.) D. en gem., distr. Kortrijk; 1100 inw.

BAVIGNE, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Mecher.

BAVILLIERS, Fr. D., dep. van den Opper-Rijn, arr., kant. en 1 u. Z. W. van Béfort, met eene katoenspinnerij en 300 inw.

BAVISSIA, stad in Mexiko, staat Sonora, ten O. van Arispe.

BAVO, (ST.) geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Eyndhout.

BAVOULIMA, Afrik. riv. in Senegambië. Zij ontspringt in de bergen, die dit land van Nigritie afzonderen, loopt naar het W. in Fouladou, bespoelt de muren van Bangassi en vereenigt zich met de Kokozo, na eenen loop van omtrent 80 m.

BAWANG, een berg op de W. kust van Borneo, 6 m. ten O. van Mempawa.

BAWANGHUR, Ind. stad, prov. Bejapoor, distr. Colapoor, met 1 fort.

BAWERD, zie *Baard.* (Wbk.)

BA WULLE, zie *Wonda.* (Wbk.)

BA WULLEMA, zie *Wonda.* (Wbk.)

BAXA DE JUAN DE GOMEZ, plaats op het Z. van het Canarische eil. Forteventura, op 28. 3. N. B.

BAXAS, zie *Bassas.* (Wbk.)

BAXO DE CALEBRAS, koraalriffen in de groep Anna-Moka, tot de Austr. Tonga-Archipel behoorende.

BAXO NICOLAO, eil. bij Cuba, tusschen Kaap Blanc en la Cruz.

BAY, een meer op het (Philippijnsche) eil. Luçon, ten W. van Manilla. Van zijn westeinde loopt eene riv., die de muren van Manilla besproeit. Dit meer heeft eenen omtrek van 35 m. Aan den Z. oever zijn bronnen, die zoo heet zijn, dat men er zich niet in kan baden. Zie verder *Bahia.* (Wbk.)

BAYA (Wbk.), arr. Namen, gem. Goësne.

BAYACICA, Braz. eil. in de Golf van Rio Janeiro bij het eil. Marumbora.

BAYADYEH of *Beyjadieh elkebir*, Egyp. D. Cachafl-Minieh of Ach Mouneym, geheel door Christenen bewoond. 2. (el) Onbewoond eil. bij voorn. D., tusschen twee armen van den Nijl.

BAYA HONDA, zie *Honda.* (Wbk.) No. 2.

BAY ALVAREZ MARTIN, zie *Mayumba-baai.*

BAY AMBALLA, lees: *Bay Amapalla*, en zie voorts *Amapalla.* (Wbk.)

BAYAMBANG, D. op het Philipp. eil. Maniella, prov. Pangasinan.

BAYAMO, zie *Bayano.*

BAYAMON, D. op het W. Ind. Porto Rico, 1 m. van de hoofdst., ten Z. W. aan de N. kust, op eenen moerassigen grond en aan de riv. v. d. n., met 1083 inw.

BAYAMOUTH, Egypt. D. Cachefl. Atfieh, met vele puinhoopen.

BAYANAKIS, volk. in het Noord der Braz. prov. Rio Negro.

BAYAN DZIROUKE, een berg in het land der Khalkhas-Mongolen, prov. van het midden, 15 m. ten Z. van de Toula en de Ourga of van de legerplaats van den Khoutoukou der Khalkhas. 2. Een berg in het land der Khalkhas-Mongolen, ten Z. O. van de Khounoui, die zich in de Salenga uitstort.

BAYANIA, kleine stad op het eil. Cuba, hoofdpl. van een regtsgebied, aan eene riv., 15 m. van de zee, en 20 m. N. W. van Santiago, met een hospitaal en een collegie. De landstreek brengt overvloed van vruchten en tabak voort.

BAYAN KARA, een berg in het land der Mandschoes, prov. Ghirin-Oula, nabij de poort van Bourdekhou, door welke men de grenzen tusschen deze prov. en het land der Kortsin-Mongolen overgaat. 2. Mongoolsche naam van de hooge bergketen, die het Zuidel. Tangout van Tibet afzondert. Zij begint onder 35. N. B. en 114. 30. O. L. en strekt zich naar het Z. O. uit.

BAYANO, (Wbk.) riv. in Columbia (Nieuw-Grenada), prov. Panama. Zij ontspringt op de bergen in het

midden der landengte, loopt eerst van het O. naar het W., vervolgens naar het Z., en ontlast zich in de golf van Panama, tegenover het eil. Chepillo, 10 m. ten O. van Panama, na eenen loop van omtrent 26 m. en na verscheidene riv. ontvangen te hebben, waardoor zij bevaarbaar voor de grootste sloepen wordt. 2. D. aldaar, door v. d. Maelen *Bayamo* genoemd, ten O. van de hoofdst. der prov., aan de Chepo.

Bayan Oforo, een steile berg in het land der Mandschous, aan den linkeroever van de Soungari-Oula. Tegenover dezen berg, 3 m. van de riv. is de postplaats Baijan-Oforo, in welker nabijheid men de gelijknamige poort vindt.

Bayan-Oola, een berg in het land der Khalkhas-Mongolen, in de Westel. prov. en 12 m. van de Dzabkan. Ten N. bepaalt hij de steenachtige woestijn Pouka-Gobi. Hij behoort tot de hooge bergketen van Tangnou. 2. Een gebergte in Turkestan, in het land van de midden-horde der Kirghis-Kaizaks en ten Z. O. van het meer Karagou; waarschijnlijk bevat dit gebergte goud-, zilver- en kopermijnen, want er worden stukken van deze metalen gevonden.

Bayao, Braz. vlek, prov., distr. en 45 m. Z. Z. W. van Para, aan den regteroever van de Tocantina, 16 m. boven Cometa. De bevolking bestaat uit Indianen en eenige blanken.

Bayapuma, (S. Pedro de) woonpl. aan de Serra-Mervoca, in de Braz. prov. Ciara, 6 m. Z. O. van Viçoza, met blanke en Indische bewoners, die landbouw drijven.

Baijarandar, zie *Barania.* (Wbk.)

Baijard, Fr. D., dep. Opper-Marne, arr. Vassy, kant. en 1 u. van St. Dizier, met smederijen. 2. Zie Chateâu-Bayard.

Bayarque, Spaan. vlek, prov. en 10¼ m. N. N. O. van Almeria (Grenada) en 1¾ m. Z. W. van Purchena.

Bayas, Spaan. riv., prov. Vitoria (Alava). Zij ontspringt aan de W. zijde van den berg Gorbea, stroomt van het N. naar het Z. en ontlast zich in de Ebro, na eenen loop van 9 m. beneden Bayas, een D., waarvan zij haren naam ontleent. Zij is ongemeen vischrijk. 2. Voorm. volk in de Braz. prov. Matto Grosso, comarca Camapuania, thans geheel verdwenen.

Bayat, een der Bäschi-eil., door Dampier *Oranje* genoemd, tamelijk groot, doch laag, zonder bergen of rotsen, en hierom onbewoond.

Bayazid, (Wbk.) zie ook *Bajazet.* (Wbk.)

Bay-bay, D, op de Westkust van het philipp. eil. Leyte.

Baycurapa, meer in de Braz. prov. Para, benoorden de riv. der Amazonen.

Baydes, Spaan. vlek, prov. en 12½ m. N. O. van Guadalaxara, en 2½ m. W. Z. W. van Seguenza, aan den linkeroever van de Henares.

Baye aux Vaisseaux, baai en haven in de N. Amerik. staat Vermont, gr. Addison, ter plaatse, waar de Olterkreek in de Champlain valt.

Baye Ecossaisse, baai op het W. Ind. eil. St. Domingo of Hayti, aan de N. kust tusschen kaap Calson en de oude kaap Français.

Bayel, Fr. D., dep. Aube, arr. en 1 u. van Bar-Sur-Aube, met fabrijken van wit glas en 550 inw.

Baye-Mont, geh. in Henegouwen, distr. Charleroi, gem. Jamet.

Bayersbrunn, (Wbk.) zie voorts op *Baiersbrunn.* (Wbk.)

Bayersdorff, (Wbk.) zie voorts op *Baiersdorf.*

Bayeux, Fr. arr., (Wbk.) heeft 159 gem. en 6 kant., als: Bayeux, Balleroy, Caumont, Ligny, Ryes en Trévières.

Baygem, (Wbk.) D. en gem., distr. Gent, met 700 inw.

Bayham, D. in Opper-Canada, distr. London, aan de Ottowa.

Bayhamou, of *Bejamont*, Egypt. D., Cachefl. Fajum, waarbij twee groote hoopen kalksteen, die men *de voeten van Pharao* noemt.

Bayhi, Afrik. kon. in Opper-Guinee, op de kust van Biafra, ten N. der kon. Pahmway en Chaybi en ten Z. van de Volo, 125 m. N. O. van de Baai van Guinee.

Bayjah, Staat, zie *Negjuh*, lees: zie *Begie.*

Bayladores, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Merida, met fabrijken van cigaren en snuif.

Baylique, een eil. in den Atl. Oceaan, zie *Penitentia.* (Wbk.)

Baylier, (Wbk.) zie ook op *Beiloul.*

Bayne, riv. in Columbia, prov. Guayana, aan de kust.

Baynet, baai aan de Z. kust van het W. Ind. eil. Hayti, of St. Domingo. 2. Stad aldaar, in het Zuidel. dep., aan voorn. baai; 18. 17. N. B.

Bayobon, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Bay of Facheux, Bay of Chaleurs, Bay of Rencontre en Bay of Cinq Cerfs, baaijen op het Amer-eil. Newfoundland aan de Zuidkust.

Bay of Fires, baai op de Oostkust van het Austr. eil. van Diemensland, tusschen point S. Helens en Kaap Eddystone, breed, maar niet diep en staat voor alle Oostelijke winden open; de omtrek is met bergen bezet, die tot aan den top begroeid zijn

Bay of Islands, baai op de W. kust van het N. Amer. eil. Newfoundland, breed, met drie invaarten, waardoor verscheidene riv. en daaronder de Humber de grootste riv. des eilands, in zee loopen.

Bay of Notre-dame en Bay of Exploits, groote baaijen aan het N. Amer. eil. Newfoundland aan de O. kust.

Bay of Plenty, baai aan de Oostkust van Nieuw-Zeeland, bij de Eilanden-baai en Kaap Runaway.

Bayon, is de geboortepl. van den geschiedschr. Jean de Bayon.

Bayona, Spaan. vlek, prov. en 7¾ m. Z. Z. O. van Madrid (Segovia) en 2 m. W. van Chinchon, in den hoek, die door de vereeniging van de Jarama en de Tajuna gevormd wordt. 2. Geb. in Mexiko, staat Xalisco. 3. Golf op de O. kust van Californië, in Mexiko. 4. Riv. in Mexiko, die de staten Xalisco en Sinaloa van elkander scheidt.

Bayonne, Fr. arr. (Wbk.), bevat 54 gem. in 8 kant., te weten: Bayonne (twee), la Bastide-de-Clairence, Bidache, Espelette, Hasparrien, St. Jean-de-Luz en Ustaritz.

Bays, Fr. D., dep Isle en Vilaine, arr. Vitré, 2 u. N. van la Guerche, met 3200 inw. 2. Fr. D., dep. Opper-Loire, 2 u. N. van Viviers, aan den linkeroever der Rhône en van de beek Bay.

Bayse, zie *Baise*. (Wbk.)

Bay Swamp, moeras in de N. Amerik. Staat Zuid-Carolina.

Baytabacas, (Serra de) Braz, geb., zie *Haraca*. (Wbk.)

Bazak, Aziat. riv. in Indië, de westel. arm van de Maykoung.

Bazaleevka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 12 m. ten O. van Kharkof, distr. Woltschansk (of Voltchansk), nabij de Severnoï-Donetz, 3¾ m. ten O. van Tchougouef.

Bazalia, Russ. vlek in Europa, gouv. Volhynie, distr. en 11¾ m. W. van Staro-Konstantinof, en 13 m. Z. Z. W. van Zaslaf; 288 inw.

Bazancourt, Fr. D., dep. de la Marne, arr. en 3½ u. N. N. O. van Reims, kant. Bourgogne. Er is eene groote wolspinnerij, die de bakermat van dezen tak van nijverheid in Frankrijk geweest is.

Bazar, staat: zie *Basar*, lees: kleine stad in Beludschistan, landsch. Sind, distr. Maschu. 2. Zie *Barakem*. 3. Of *Bazar Morgh*, deel of wijk van de stad Schiras, in Perzië.

Bazardgik, Turk. stad in Europa, zie *Basardschik*. (Wbk.)

Bazaria, of *Bazarghahi Djedid*, Turk. vlek in Europa, Sandsch. en 8 m. ten O. van Salonichi, ten Z. van het meer Bechik, hoofdpl. van een regtsgebied, met eene wekelijksche markt.

Bazar-keuï, Turk. vlek in Azië, Ejalet en Sandsch. Siwas, 6 m. ten W. van Tokat, aan den voet van eenen heuvel, met 500 huizen. Men wint er goeden wijn, tabak en veel vruchten. 2. (Wbk.) Sandsch. Kodjah-Eili, aan den N. oever van het meer, Isnik, 5¼ m. ten W. van de stad Isnik.

Bazar-khan, kleine Turk. stad in Azië, in Anatolië, sandsch. Kutzbiëh, 10 m. ten Z. van Degnizli, en 25 m. N. W. van Sataliëh, in eene vallei, aan den voet van eenen berg. De toegang tot de stad is aan deze zijde door eene uitgestrekte moeras verdedigbaar. Zij is echter thans niet zeer belangrijk meer; men houdt er echter nog de markten van alle dorpen der vallei; van daar haren naam.

Bazar Morgh, zie *Bazar*, No. 3.

Bazarouto, eene groep van eilanden in het kanaal van Mozambique. Zij behooren tot het hoofdmanschap (capitanaria) Mozambique en tot het gouvernement van Inhambane; zij liggen nabij kaap St, Sebastiaan, onder 21. 30. Z. B. en 54. 5. O. L. Het schijnt, dat deze eilanden door

riffen en banken onderling en ook aan de kust verbonden zijn.

BAZAS, Fr. arr., (Wbk.) heeft 50,000 inw., en 67 gem. in 7 kant., als Bazas, Auros, Captieux, Grinols, Langon, St. Symphorien en Villandraut.

BAZEL, hier zijn ook nog de wiskundigen JACQUES en JEAN BERNOUILLE geboren.

BAZEL AUGST, zie *Augst*, (Wbk.)

BAZELDIJK, Ned. geh., prov. Holland, Z. ged., gem. Hoog Blokland.

BAZIEN, berg in de woestijn Klia, in de Sahara, uit kalksteen en zand bestaande en zich als een toren vertoonende. De geheele omtrek wordt ook *Bazien* genoemd.

BAZING, Hong. stad, zie *Pösing*. (Wbk.)

BAZIR, Chin. riv. in Mongolie, die in het meer Saisan valt.

BAZOCHE, (LA) Fr. D., dep. Opper-Rijn, arr. en 3 u. van Colmar; 1450 inw.

BAZOCHES-SUR-HOËNE, Fr. D., dep. de l'Orne, arr. en 1¼ m. N. W. van Mortagne; hoofdpl., van een kant.; 1400 inw.

BAZOGES-EN-PAREDS, Fr. D., dep. de la Vandée, kant. Chataigneraye, arr. en 5 m. ten N. van Fontenaij, en 9 m. ten O. van Bourbon-Vendée, aan den linkeroever van de Loing; 1600 inw.

BAZOUGES, (Wbk.) zie ook *Bazouger*. (Wbk.)

BAZOUSCH, Hong. vlek, com. Gran.

BAZUIN, Ned. geh., prov. Drenthe, gem. Zuidwolde.

BAZZANO, een vlek in den Kerkel. Staat, Legatie en 4¼ m. W. van Bologna, aan de Samoggia 2937 inw.

BEA. *Aanm.* De Britsch-Indische namen, die volgens de Engelsche spelling met *Bea* aanvangen, op *Bea* niet gevonden worden, zoeke men op *Bi*.

BEA, vesting op het W. van het eil. Amsterdam, van TASMAN, in den Tonga-Archipel.

BEACH, (LONG) N. Amerik. eil. aan de kust van den staat New-Jesey, het is 6¼ m. lang en ¼ m. breed. 39. 47. N. B. en 56. 35. W. L.

BEACHYHEAD, (Wbk. No. 1.) staat: *Shoreham*, lees: *Brighthelmstone*.

BEACONHILL, heuvel bij Boston, N. Amerik. Staat Massachusets, gr. Sussex.

BEACONROCK, plaats op de N. O. kust van Nieuw-Holland, aan den mond der Hastings riv., met eene goede ankerplaats.

BEAJUNGA, riv. in Afghanistan, die van het Himalaya gebergte ontspringt.

BEALSBURY, N. Amer. gem., Staat Kentucky, gr. Harden, aan de Rollingfork, 5 m. W. Z. W. van Bairdstown, 37. 30. N. B.

BEANSTATION, D. in de N. Amer. Staat Tennessee, gr. Grainger, met een postkantoor.

BEAR, berg in de N. Amer. Staat Vermont, gr. Bennington, tot het groene gebergte behoorende. 2. riv. in Nieuw-Holland, die zich in de Annapolis uitstort.

BEARDS-BLUFF, D. in de N. Amer. Staat Georgia, aan de Alatamaha, met een postkantoor.

BEARFIELD, N. Amer. gem., vrijst. Ohio, gr. Perry, 3 m. Z. W. van Sommerset; 428 inw.

BEARGARDEN, N. Amer. riv., staat Virginia, gr. Buckingham, die in de James valt.

BEAR-INLET, doorvaart door de zandbanken aan de kust van het gr. Onslow, N. Amer. staat Noord-Carolina.

BEARTOWN, D. in de N. Amer. staat Maryland, gr. Caroline.

BEARY, tak van de Tapty of Tappee in Ind., aan deze zijde van den Ganges.

BEASAIN, Sp. vl., prov. en 6¼ m. Z. Z. W. van St. Sebastiaan (Guipuscoa), en ¼ m. Z. W. van Villa Franca, met eene fraaije ijzersmederij in de nabijheid.

BEAS DE GUADIX, Sp. vlek, prov. en 12¼ m. N. O. van Grenada, aan de Alabama, en 2¼ m. Z. W. van Guadix.

BEASGUNGE, eene der twee bronnen van de Begah (Hyphalis), in de Ind. prov. Lahore.

BEATE (LA), W. Ind. eil. aan de Z. kust van het W. Ind. eil. Hayti of St. Domingo, tegen over Beatepoint, ¼ u. van het land, 1¼ m. lang en ¼ m. breed, met een' goeden grond, die voorheen bebouwd werd.

BEATEBERG, Zweedsch Kersp. Skaraborgslan Harad Wadsbo.

BEATINSIN, riv. in het Afr. rijk Assiantee, mogelijk een tak van de Amissa.

BEATONS, een eil. in den grooten Oceaan aan de N. W. kust van N. Amer. en nabij de W. kust van het groote eil. Revilla-Gigedo, 55. 21. N.

B. 113. 52. W. L.

Beattiesford, D. in de N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Lincoln, met een postkantoor.

Beaucaire à Aigues Mortes, (Canal de) in Frankrijk, dep. Gard, het dient om de Rhône met het Canal du Midi te verbinden, en is gevormd uit de afleiding van een gedeelte der wateren van de Rhône, van Beaucaire af tot aan Aigues-Mortes, het is 50,334 Ned. ellen lang en heeft 14 sluizen. Zout van Peccais, wijn en granen zijn de voornaamste goederen, die langs dit kanaal vervoerd worden.

Beaucens, Fr. D., dep. der Opper-Pyreneën, arr., kant. en 1¼ m. Z. O. van Argeles. Er is eene koude zwavelbron, waarvan het water de gewone drank der inw. is, en eene loodmijn. Ook vindt men in de nabijheid eene kopermijn; 400 inw.

Beauchêne, Fr. D., dep. Orne, arr. en 2 u. van Domfront, kant. en 2 u. van Tinchebray, 1200 inw. en spijkerfabrijken.

Beauclair, Fr. D., dep. der Maas, arr. en 4¼ u. W. Z. W. van Montmédy en 17¼ u. N. van Bar-le-Duc, kant. Stenay, met 1 ijzersmederij, 1 brouwerij en 1 steenbakkerij; 200 inw.

Beaucourt, Fr. D., dep. van de Opper-Rijn, arr. en 5 u. Z. Z. O. van Béfort, kant. en 1 u. Z. van Delle, met fabrijken van horologiewerk, houten schroeven en kleine galanteriewaren. Er is veel handel in wol.

Beaudeset, of Baudecée, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Sauvenière.

Beaudot, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Lustin.

Beaudour, (Wbk.) D. en gem., distr. en 1¼ m. van Bergen; 2600 inw.

Beaudréan, Fr. D. Opper-Pyreneën; arr. en 1 u. van Bagnères, met 700 inw., geboortepl. van den heelkundigen Larrey.

Beaudricourt, zie *Baudricourt*. (Wbk.)

Beaufays, (Wbk.) ook wel *Beaufois* gespeld, D. en gem., distr. en 2 u. van Luik, aan de Ourte, met 600 inw. Er was hier voorheen eene abdij van Augustijner-monniken van denzelfden naam. 2. Geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Vyle.

Beaufois, zie *Beaufays* N°. 1.

Beaufort, (niet *Beauport* Wbk.) D. en gem., kw. Grevemacher, 2 u. van Echternach, 1500 inw. en smederijen. Men vindt er nog de sporen van een oud kasteel. N°. 3 en 4. ook *Beauford* gespeld, is thans een gr. aan den wijden mond der Tar, die den naam van *Pamlico-rivier* draagt, een moerassig land met cypressen-bosschen en eenig korenland, de hoofdpl. is Washington. N°. 5 ligt in het gr. v. d. n., dat het Z. deel van Zuid-Carolina uitmaakt en tusschen Georgië en de zee gelegen is. Hier ontspringt de Coosa-Watchil, die in twee armen in de zee loopt, en hier vele eil., die zeer vruchtbaar zijn, vormt, als: Port Royal, St. Helena, enz., op welken de beste rijst van geheel Z. Carolina gewonnen wordt. De haven van N°. 6, de hoofdstad, is eene der beste van de Vereen. Staten en ook voor de grootste oorlogschepen zeker. De uitvoer bestaat voornamelijk in rijst en katoen; 1000 inw.

Beaufort, onder-distr. van Graaf Reynet, aan de Kaap de Goede Hoop, met eene nieuwe hoofdpl. van denzelfden naam. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Ellezelles. 3. Kasteel en molen in Luxemb., kw. Grevemacheren, gem. Beaufort. 4. Afrik. golf aan de Z. kust van het Kaffersland, tusschen de Kaap de Goede Hoop en de riv. de Infante.

Beauforts, eene plantagie in de N. Amer. staat Zuid-Carolina, distr. Lancaster, waarbij in 1781 gevechten voorvielen.

Beaufoy, zie *Groenland*.

Beaugendre, riv. op het Fr. W. I. eil. Guadeloupe, kersp. les Habitans.

Beaujeu, Fr. D. Opper-Saone, (Wbk.) eigenlijk *Beaujeux*, arr. en 2 u. N. van Gray, op de Saône; 850 inw.; smederijen en smeltovens.

Beaulers, (Wbk.) zie ook *Baulers*.

Beaulieu, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Erneuville. 2. Fr. D., dep. Maas, arr. en 7 u. N. van Bar-le-Duc, 2 u. van Clermont, met 450 inw. en glasblazerijen. 3. Kast. in Z. Braband, zie *Schoonoord*. 4. Eng. vlek, zie *Bewdley*. (Wbk.)

Beaulieusart, geh. in Henegouwen, gem. Fontaine l'Eveque.

Beauloup, Ned. D. enz., lees: geh. in Luik, distr. Hoei, gem. la Gleize.

Beaume, Fr. geh., dep. de l'Aveyron, arr. en 3⅜ m. Z. Z. O. van Sainte Affrique, kant. Pont-de-Camarès en 15 m. Z. Z. O. van Rodez, met een loodmijn. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Haine-St. Paul.

Beaumé of *Biaumé*, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Tavier.

Beaumont, in Henegouwen (Wbk.), ook wel *Schoonenberg* geheeten, 5 u. van Bergen en even zoo ver van Chimay, was voorheen een graafschap, in lateren tijd eene vesting. Beleg van 1691. Slag van 1793 tusschen de Bondgenooten en de Franschen.

Beaumont, twee geh. in Z. Braband, arr, Nijvel, een gem. Lasne St. Lambert, het andere gem. Nethene. 2. Hoeve in Z. Brab., arr. Nijvell, gem. Roux-Miroir. 3. Fr. D., dep. Isere, arr. St. Marcelle, kant. en 1 u. van Reves; 600 inw. en smederijen.

Beaumont, dep. Seine en Marne (Wbk), eigenlijk *Beaumont en Gatinay*, 8 u. van Fontainebleau, 4 u. van Pithiviers; 1150 inw.

Beaumont-de-la-Chatre, (Wbk.) ook wel *Beaumont sur Sarthe* genoemd, is eene kant. hoofdpl., 7 u. N. van Mans.

Beaumont-en-Véron, Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. en 5 u. N. van Tours, 2 u. van Neuvy; 1650 inw.

Beaumont-le-Chétif, Fr. St., dep. Eure en Loire, arr. en 2¼ u. Z. O. van Nogent-le-Rotrou, kant. en 1¼ u. N. O. van Authon, met aardewerkfabrijken.

Beaumurry, plaats op het eil. Ceilon, Corle Doombera of Domrara Porcirot, waar de laatste Koning van Candy gevangen genomen en aan de Engelschen overgeleverd werd.

Beaune, Fr. D., dep. Maine et Loire, arr. en 4 u. W. van Baugé, kant. Seiches, 4 m. O. van Angers, 3. u. van Beaufort; 1300 inw.

Beaune, of *Beaulne*, Fr. arr. (Wbk.) heeft 112,000 inw. en 201 gem. in 9 kant., zijnde Beaune, Arnay, Bligny St. Jean-de-Losnes, Liernais, Nolay, Nuits, Pouilly en Seurre.

Beaune, of *Beaulne*, Fr. st. (Wbk.) is de geboortepl. van den wiskundigen Monge.

Beaufort, D. in Canada, distr. en gr. Quebeck, aan de O. zijde der St. Charles.

Beaupré, Fr. D., dep. de l'Oise, arr. en 4 m. N. N. W. van Beauvais, kant. Marseille, aan de kleine Therain met eene katoenspinnerij. 2. Voorm. abdij in O. Vlaand., distr. Aalst, aan den Dender, 1 u. O. van Geraardsbergen, 2 u. Z. O. van Ninove.

Beaupréau, Fr. arr., (Wbk.) met 9500 inw. en 73 gem. in 7 kant., zijnde: Beaupréau, Champtoçeaux, Chemillé, Chollet, St. Florent, Montfaucon en Montrevault.

Beaurain, Fr. D., dep. de l'Oise, kant. Noyon, arr. en 5 m. N. N. O. van Compiègne en 15¼ m. O. N. O. van Beauvais. In de omstreek is eene ijzerhoudende bron; 184 inw.

Beauraing, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant, 3 u. W. van Rochefort, 2½ u. Z. O. van Charlemont, met 850 inw.

Beauregard, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Hellebecq. 2. Geh. in Luik, distr. Luik, gem. Esneux. 3. Geh. in Namen, gem. Philippeville. 4. Fr. D., dep. Allier, arr. Moulins, kant. Lurcy, 3 u. van Donjon, met smederijen.

Beaurieux, (Wbk.) is geen D. in Luik, maar een geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Court St. Etienne.

Beausaint, (Wbk.) D. en gem., kw. Marche; 750 inw.

Beautemps, berg en kaap in Russ. Amerika, zie *Fairweather*. (Wbk.) No. 2 en 3.

Beautemps-Beaupré, eilanden, zie *Caledonië (Nieuw)*. (Wbk.)

Beautiran, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 5 u. Z. Z. O. van Bordeaux, kant. la Brède, 1 u. van Castres, nabij de Garonne, met fabrijken van gedrukte katoenen; 900 inw.

Beauvais, Fr. arr., (Wbk.) met 244 gem. en 12 kantons, zijnde Beauvais (twee), Auneuil, Chaumont, Coudray, Formerie, Grandvilliers, Marseille, Méru, Nivilliers, Noailles en Songeons.

Beauvais, Fr. st., (Wbk.) de geboortepl. van Villiers de l'Isle Adam, Langlet Dufrenoy, Restaut en Dubos. Beleg van 1472, beroemd door den moed van Jeanne Hachette.

Beauvais-sur-Mahu, zie *Beauvais*, (Wbk.) No. 4.

Beauvallon, of *Bonvallon*, geh. in Namen, arr. Namen, gem. S. Servais.

Beauvau, voorm. marktgraafsch. in

Frankrijk, dep. Maine et Loire, 3 m. N. O. van Angers.

BEAUVECHAIN, zie *Bevecom*.

BEAUVOIR-SUR-NIORT, Fr. vlek, dep. 2. Sèvres, arr. en 3¼ u. Z. van Niort, kantonshoofdpl., met 300 inw.

BEAUVOIR-EN-LIONS, Fr. D., dep. Beneden-Seine, arr. en 8 u. Z. Z. O. van Neufchâtel, kant. Argeuil, en 8 u. O. van Rouaan; 2000 inw.

BEAUVOISIN, (PONT) St. in Savoyë, prov. Chamberry aan de Guix, de helft behoort aan Frankrijk, het Savoysche deel, heeft 1353 inw.

BEAUWELZ, (Wbk.) niet *Beauwels*, D. en gem., distr. Thuin, 900 inw.

BEAUX, staat: zie *Madisons eil.*, lees: zie *Nukahiwa*. (Wbk.)

BEAUX-METAUX, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Quevy-le-Petit.

BEAUZE, Fr. vlek, dep. Maas aan de Aire, met 700 inw.

BEAVER, N. Amer. riv., die in eene bergketen ontspringt, en zich onder 55. N. B. en 90. 20. W. L., in het meer Lale Cross ontlast. 2. N. Amer. stad, staat Ohio, gr. Guernsey, 5 m. Z. O. van Cambridge, 556 inw. 3. N. Amer. stad, staat Ohio, gr. Pike, 2 m. Z. O. van Piketon, 525 inw.

BEAVER, (BIG) N. Amer. riv. Zij ontspringt in den vrijstaat Ohio, gr. Portage, ten Z. O. van Ravenna, doorloopt het gr. Trumbull, komt in Pennsylvanië en ontlast zich in de Ohio, aan den linkeroever, nabij Beaver, en 9¼ m. N. W. van Pittsburgh, na eenen loop van 24 m. van het N. W. naar het Z. O.

BEAVER (LITTLE), N. Amer., riv., vrijst. Ohio, gr. Columbiana. Zij ontspringt niet ver van Salem, stroomt voorbij New-Lisbon en ontlast zich in de Ohio bij de grenzen van de staten Ohio en Pennsylvanië, na eenen loop van 14 m. van het N. W. naar het Z. O. Bij de zamenvloeijing van deze riv. is eene bron van zeer ontvlambare naphta, die met vrucht tegen rheumatische kwalen gebezigd wordt.

BEAVER-DAM, D. in de N. Amer. staat Zuid-Carolina, gr. Pendleton. 2. riv. in den staat Pensylvanie, gr. West-Moreland, die in de Conemaugh valt. 3 riv. in de staat Virginia, gr. Greenbrier, die in de Gauley valt. 4. riv. in Zuid-Carolina, gr. Marlborough, die in de kleine Pedee valt. 5. riv. in Georgia, gr. Elbert, die in de Savannah valt. 6. vl. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Columbia, tusschen de Jacks de Shade-mountains met 1502 inw.

BEAVER-HARBOUR, haven in het Eng. Gouv. Nieuw-Brunswijk, in N. Amerika, ten O. van de Passamaquoddibaai.

BEAVER-HILL, vlek in de N. Amer. staat Maine, gr. Kennebek, met 354 inw.

BEAVER-WEEDOW, riv. in de N. Amer. staat Vermont, gr. Rutland, die in de Poultney valt.

BEAVERS of CASTORS (*Bevers*), dus noemt men een volk, in het N. W. gedeelte van N. Amer.; het woont aan de Onjiga en aan de oevers van het Slavenmeer. Deze Indianen zijn vreedzaam en bestaan grootstendeels van de jagt. Zij ruilen de huiden der dieren, welke zij gedood hebben tegen koopwaren, welke de agenten der Britsche N. W. kompagnie hun leveren. Sedert zij met Europeanen handel drijven, hebben zij vuur, wapenen, bijlen en messen.

BÊAVER-TAIL, zuidpunt van het eil. Canonicut, in de N. Amer. staat Rhode-Island.

BEAVER-TOWN, N. Amer. gem., staat Pennsylvanie, gr. Union, 45 m. N. W. van Philadelphia; 2036 inw. 2. Zie *Beaver*, No. 1 (Wbk.); deze stad ligt aan den mond der Big-Beaver in de Ohio, heeft 426 inw., jaar- en weekmarkten, en eenige handwerken, in de nabijheid is een ijzermijn en gieterij, benevens velerlei molens.

BEBAHAN, zie *Bidehan*. (Wbk.)

BEBAN-EL-MALOUK, dal in Opper-Egypte voorbij het dorp Luxor achter het paleis van Qournah of Gournon, dat naar de graven der Koningen geleidt. Het wordt door twee bijna overal geheel steile bergrijen gevormd en draait zich in verschillende rigtingen, tot men eindelijk aan eene plaats komt, waar alle pracht is aangewend, om de laatste rustplaats der koningen te verfraaijen, daar men alles wat bouw- en beeldhouw- en schilderkunst leveren kunnen, hier vereenigd heeft. Groote gangen, welker ingang als een cirkel is uitgehouwen, geleiden naar het binnenste des bergs, aan de zijden derzelve zijn kamers en groote zalen, en in deze laatsten

vindt men gewoonlijk een sarkophaag van graniet. Alle muren en zolders zijn met zinnebeeldige schilderstukken, hieroglypische figuren en velerlei versierselen bedekt. De tallooze grotten van minderen omvang, in deze bergketen, bevatten schilderstukken, waarin de bezigheden van het huisselijk en burgerlijk leven zijn voorgesteld. Ook vindt men hier mummie-graven, die nog vol mummies zijn, mede in het binnenste dier grotten uitgehouwen. De meesten dezer graven zijn uitgeplunderd. Belzoni had het geluk er één te vinden, dat minder beschadigd was. Door den ongeveer 9 voet breeden en 36 voet langen ingang, kwam men bij een heerlijk geschilderd corridor, een 23 voet lange trap geleidde tot een tweede, deze liep over eene diepe gracht naar de binnenste groote zaal, door vier pilaren gedragen, waar de wanden geheel met stukadoorwerk bedekt waren. Daar vond men het geraamte van eenen gebalsemden Apis, naar mummies gelijkende figuren van hout, afbeeldsels van dieren, deels verglaasd (gepotlood), deels beschilderd, enz. In het midden der zaal stond een sarkophaag van het schoonste Oostersche albast, welke slechts 2 duim dik en bij lamplicht doorschijnend was, 9 voet en 5 duim lang, 3 voet en 7 duim breed, het deksel lag vergruisd aan den ingang. De albaste sarkophaag was van binnen en buiten met beeldwerk bedekt, hij stond boven eenen trap, die naar eene nog grootere zaal geleidde.

Bebara, tak van de Atoraw, in het Columbiaansche dep. Cauca.

Bebasar, stad in Natolië, niet ver van Angolis; de geiten hebben er het fijnste en langste haar, dat tot het vervaardigen van kamelot dient.

Bebawan, bergpas door den Atlas, in Marokko, zeer steil en moeijelijk, zoodat dikwerf de paarden alleen moeten gaan en de berijders afstijgen.

Bebber, (Wbk.) staat: zie *Bedbur*, zie dat *Bedbur* hier onder.

Bebedro, riv. in de Z. Amer. rep. de la Plata, tusschen 30. en 36. Z. B., waarin zich verscheidene kleine riv. ontlasten.

Bebekker-el-Habun, leger der Beduïnen in de Libysche woestijn in Afrika.

Beb-el-Salem, zie *Mekka*.

Beb-Houssa, zie *Kassina* of *Kaschna*

Bebinza, Russ. riv., gouv. Tschernigow, kreits Starodub.

Beblaou, Afrik. D. in Midden-Egypte, prov. en 14 m. Z. van Minyeh, niet verre van den linkeroever van den Nijl, met 2 Coptische kloosters.

Beble, eil. in de Fortuinbaai, aan de Z. kust van Newfoundland.

Beb-Sudan, stad in Marokko, zie *Santa-Cruz*.

Becaner, zie *Bicaneer*. (Wbk.)

Beccö, (Wbk.) is een Pruiss. D., regdst. Aken, kreits Malmedy.

Bec d'Arieux, zie *Bedarrieux*. (Wbk.)

Bec de Bouc, zie *Ay*. (Wbk.) N°. 3.

Becelaere, (Wbk.) D. en gem., distr. en 2 u. van Yperen; 2200 inw.

Becerril de Campos, kleine Sp. stad, prov. en 3¼ m. N. W. van Palencia (Toro), op eenigen afstand van den regteroever der Pisuerga en 2½ m. Z. Z. W. van Aquilas de Campo.

Beceyte, Sp. vlek, prov. en 27½ m. Z. O. van Saragossa (Aragon) en 7½ m. W. van Tortosa.

Bech, (Wbk.) moet zijn: *Bech* of *Becq*, D. en gem. in Luxemb., kw. Grevenmacher, 2 u. van Echternach; 780 inw. 2. D. in Luxemb., kw. Grevenmacher, gem. Wellenstein, op den linkeroever van den Moesel, ½ u. van Remich.

Becharpré, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Grand-Hâlleux.

Beche, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Vieilzalm.

Bechellouin, zie *Bec. (le)* (Wbk.)

Bechem, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Baelegem.

Becheme, (Wbk.) moet zijn: *Behéme*, zie dat woord.

Bechhofen, Beijersch vlek, Rezatkr. aan de Wiesent, met 610 inw.

Bechi, Sp. vlek, prov. en 2½ m. W. Z. W. van Castellon de la Plana (Valencia), aan de regteroever van de Rio Seco.

Bechik Tach, Turk. D. in Europa, regtsgebied Konstantinopel, van hetwelk het slechts 1 m. ten N. O. verwijderd is. In de nabijheid vindt men de keizerlijke kiosk *Dolmah Bakhche*, waar Jazo, naar men wil, op zijne

reis naar Colchis aanlandde.

Bechilbai, Abaziche volksstam aan den Westel. Kaukasus, in het land ter linkerzijde van Koeban. Zij zijn veehoeders en begaan dikwijls roof. Men vindt bij hen den dronken makenden honig, welke de bijen geven, wanneer zij de *Rhododendrum* en *Azalea pontica* uitgeslurpt hebben.

Bechka, Oostel. tak van den bergketen Ouloug Tag, die de woestijn van Tchim van Chineesch Dzoungarie afscheidt. Het Bechka-gebergte begint aan de linkerzijde van de Irtisch, tegenover den mond van den Narym, strekt zich westwaarts en brengt verscheidene riv. in het meer Dzaisan uit; de aanzienlijkste is de Bedakoum.

Bechkilskaia, Russ. vlek in Azie, dist. en 7½ m. Z. W. van Jalotorowsk, aan den linkeroever van de Iset.

Bechkord, of *Buchkurd*, eene bergketen in Beludschistan; zij begint aan kaap Mombarek, gaat N. O. waarts in Mekran en Kuhistan en vereenigt zich met het gebergte Wakheti, op de grenzen van Afghanistan. Zij geeft haren naam aan een kanton van Mekran.

Bech-Tamak, Russ. landsch. in Europa, in Groot-Kabardah, aan den voet van den Kaukasus. De naam beteekent *vijf monden*, omdat de Malka, Bakzan, Tchegem en Tcherek er zich met de Terek vereenigen.

Bech-Tau, of *Bech-Taw*, gebergte in Europ. Rusland, gouv. van den Kaukasus. De naam beteekent *vijf bergen*. Zij maken het noordelijkste gedeelte van den Kaukasus uit. In dit gebergte vindt men de beroemdste warme baden van geheel Rusland. Hun water zet veel zwavel neder en bevat eene aanzienlijke hoeveelheid van hydrothion.

Bech-Tepeh (*de Vijf Toppen*), Turk gebergte in Europa, in Bulgarijë, sandsch. Silistris, aan den regteroever van den Donau, ten Z. van Toultcha.

Bechtscho, Russ. vesting in Azië, prov. Georgië, kreits Gori, in de Ossetische districten.

Bechynie, zie *Bechin*. (Wbk.)

Beck, (Wbk.) No. 2, zie hier achter *Beeck*, No. 1.

Beck, bergtop in het Chin. landschap Soongarei (Mongolie), prov. Uramzi, bij de stad Tungu.

Becka, zeer schoon dal in Aziat. Turkije, prov. Akka.

Beckaatschans, Ned. voorm. schans, prov. Friesland, kw. Zevenwolden, grietenij Stellingwerf Westeinde, ¼ u. Z. O. van Oude Berkoop aan de Linde.

Beckaskog, Zweed. domeingoed Christiaanstadlän, harad Willand, tusschen de meeren Ifo en Kiaby.

Beckelsheim, Pruiss. stad, prov. Westphalen, regdst. Minden, met 145 huizen en 1300 inw., koorn- en veehandel.

Beckeghem, (Wbk.) eigenl. *Bekeghem*, D. en gem., distr. Ostende, met 450 inw.

Beckenriedt, (Wbk.) ligt 2 m. O. van Stanz. Er is eene fraaije kerk. De afgevaardigden der kantons Lucern, Uri, Schweitz en Unterwalden hielden hier eertijds hunne vergaderingen. Men telt er 1100 inw.

Beckeri, zie *Beckery*. (Wbk).

Beckerboom, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Nieuwstad.

Beckerich, (Wbk.) D. en gem., kw. en 2 u. van Arlon, 400 inw.

Beckerseele, zie *Bekerzeel*. (Wbk.)

Becket, N. Amerik. gem., staat Massachusets, gr. Berkshire, 6 m. Z. O. van Lenox; 984 inw.

Beckevoort, (Wbk.) niet *Beckevort*, D. en gem., met weinig weiland, maar veel bosch, brouwerijen, jeneverstokerijen en 950 inw., die rogge, garst, haver, boekweit en klaver bouwen.

Beckhamsville, N. Amerik. gem. in Z. Carolina, gr. Chester, aan de Wateree, 11 m. N. W. van Camden.

Beckholm, haven van de stad Abo, Russ. gouv. Finland, voor grootere schepen, ¼ m. van de stad.

Beckholmen, een deel der eilanden, waarop de Zweeds. hoofdstad Stokholm is gebouwd, zonder gemeenschap met het vasteland of een eiland.

Becklers, (Wbk.) beter *Beclers*, D. en gem., distr. en 2 u. van Doornik; 1400 inw.

Beckmaren, zie *Beekman* (Wbk.), en voeg er bij: gr. Dutchefs, aan de Fishkill, met 2597 inw.

Becksebra, Ind. stad in den staat van Guickwar, prov. Guzerat, distr. Berda, 4 m. Z. O. van Neri-Bender.

Becksebra, of *Buckserra*, kleine stad in Ind., staat van den Guickwar, prov. Guzerat, distr. Kattiawar, 10½

m. van Djounaghur.

Beckum, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Baarderadeel, ½ u. N. W. van Hylaard.

Beckwith, Amer. D. in Canada, distr. Johnstown.

Becmont, zie *Biemont*.

Becon, Fr. D., dep. Maine et Loire, arr. en 4½ m. W. N. W. van Angers, kant. Le Louroux-Beconnais; 1,450 inw.

Beçous, een D. in Neder-Egypte, prov. en 1 m. Z. van Qelioub, en 2 m. N. N. W. van Cairo, aan den regteroever van den Nijl en nabij het hoofd van het kanaal van Aboe-Meneggeh, over hetwelk hier eene fraaije Arabische steenen brug ligt. Hier was oudtijds het begin der Delta, die nu 4 m. lager, bij Batn-el-Bagarah (Buik van de Koe) ligt.

Becoya, of *Boquio*, een der kleine Antilles, zie *Bequia*.

Becqua, of *Becquoi*, Afrik. groote stad in Assiantie, Z. W. van Coumassie.

Becquama, stad in Assiantie, land Adampi.

Becquencourt, D. in Neder-Canada, distr. Trois Rivières, gr. Buckingham. 2. D. aldaar, gr. Hampshire, aan de St. Laurens.

Becquevoort, zie *Beckevoort*.

Becquoi, zie *Becqua*. (Wbk.)

Becsàngil zie *Becsangil*. (Wbk.)

Becskerek, (Nagy) zie *Nagy-Beckskerek*. (Wbk.)

Becuya, zie *Bequia*.

Beczwa, riv. in Hongarije; zij ontspringt op de grenzen ten O. van Oberbeczwa, stroomt naar Rosenau en Leipnick, in den Prezau-kreits en ontlast zich in de March, bij Tabitschau.

Beda, Afrik. stad in Darfur, N. van Kurma. 2. Distr. in Abyssinië, land Amhara.

Bedaf, (groot) klein Bedaf en Bedafschenhoek, drie Ned. geh., prov. Noord-Brab., distr. Princenhage, gem. Baerle-Nassau.

Bedaf of *Bidaf*, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Boxmeer, gem., en 1 u. van Uden, met eene Roomsche kerk.

Bedaghur, Brits. stad in Indost., prov. Gundwanna, 3 m. Z. W. van Gorrah, 23. 5. N. B. 97. 49. O. L.

Bedah, (Wbk.) voeg hierbij: Zij zijn zeer geschikt, om met den boog om te gaan; zij smeren het vleesch met een weinig honig, steken het in het gat van eenen boom, dat zij met een stop digt maken, hierin laten zij het een geheel jaar, eer zij het er uithalen en eten. In het bosch, dat hun ten verblijf strekt, vindt men eene tallooze menigte bijen. Zij bewonen noch steden, noch dorpen en veranderen dikwerf van woonplaats.

Bedarrides, zie *Bedarides*. (Wbk.)

Bedas, zie *Bedah*.

Bedaska, Russ. D. in Azië, gouv. en kreits Irkuzk.

Bedayoun, of *Budayoon*, Brits. stad en vesting in Indost., presidentsch. Bengalen, prov. Dehli, distr. en 11 m. Z. W. van Bareily, aan den linkeroever van de Yarwofadar, 33 m. N. O. van Agrah. In den tijd van Aboul-Fazl (1582) was het eene zeer bloeijende stad. Zij is zeer oud.

Bedbur, of *Bebber*, Pruiss. stad, regdst. Coblentz, niet ver van Keulen, aan de Erft, met 150 huiz., 502 inw. en een kasteel. Zij behoorde voorheen aan den Graaf van Salm-Reifenscheid.

Bedda, of *Buddau*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. Dinadgepoor, 26 m. N. N. O. van Mourched-Abad (Moorshed-Abad).

Beddally, of *Buddally*, kleine stad in Britsch Indost., prov. Khandesh, aan eenen tak van de Taptie, 8 m. O. N. O. van Nandourbar.

Beddaoussah, of *Buddoussah*, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 26 m. W. van Allah-Abad, distr. Bundeleund, aan den linkeroever van de Bangon.

Beddian, (Wbk.) niet *Bedian*, staat: zie *Bedhum* of *Bedum*, lees: *Bedun*.

Beddina, Russ. stad in Europa, gouv. Wladimir, kr. Pokrow.

Beddinge, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Wemmenhog.

Beddington, Eng. D., gr. Surrey, hundred Wallington, ½ m. ten W. van Croydon, en 3½ m. Z. van Londen. De kerk is van eene Gothische bouworde. Merkwaardig zijn in dit dorp het kasteel en het park van de oude familie Carews; 480 inw. 2. N. Amerik. gem., in den staat Maine, gr. Washington, 13 m. N. W. van Machias.

Beddou, Buddoo, Ind. D. in het gebied der Seykhs, prov. en 25 m. N. N. O. van Lahore. Er is (11 April) eene jaarmarkt.

Beddrikoul, of *Buddrekool*, kleine stad in Britsch Indost., prov. Orissa, 30 m. N. O. van Ketek, aan den regteroever van de Braminy.

Bede, kaap, (Wbk.) lees: *Bedekaap*.

Bedeen, pl. in Nubië in Dongola.

Bedekem, of *Bedeikem*, riv. in het Chineesche rijk, in de Oostelijke prov. der Khalkha Mongolen, in het land der Ouriang-Khai. Zij ontspringt ten Z. van de Kenchen-Madan, stroomt ten Z. W. vereenigt zich met de Khamsarakem en ontlast zich in de Beïkem, aan haren regteroever.

Bed-el-Ras, Turks. D. in Azië, ejalet en sandsch. Damas, op den top van eenen lagen berg, in de nabijheid der puinhoopen van Abil.

Bedene, Ital. riv. in Toskanen, die in de Golf van Venetië valt.

Bedeque, baai op het Eng. N. Amerik. eil. Prins Edward, gouv. v. d. n., tusschen de Beeren- en Egmontskapen.

Beder, (Wbk.) zie ook op *Beeder*.

Bederi, zie *Atbara*. (Wbk.)

Bedford, (New) N. Amer. gem., staat Massachusets, gr. Bristol, aan de kust der Atlantische zee. Er is een vuurtoren onder 41. 35. N. B. en 53. 13. W. L. 2. N. Amer. gem., staat Massachusets, gr. Middlesex, 6 m. N. W. van Bostou; 648 inw. 3. N. Amer. gem., staat New-York, hoofdpl. van het gr. West-Chester, en zetel van het geregtshof van het gr.; 2432 inw. 4. N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Hilsborough, aan den W. oever van de Merrimack, 6 m. ten Z. van Concord, 1375 inw. 5. Kleine N. Amer. stad in den staat en 14 ¾ m. N. N. O. van York, gr. West-Chester, en 40 m. Z. van Albany. Er is 1 geregtshof, 1 gevangenis, en 1 kerk. In 1810 bevatte zij 2,374 inw.

Bedfordbaai, baai aan de N. kust van het Eng. N. Amer. eil. Prins Edward.

Bedgebedge, zie *Budgebudge*.

Bedhakedar, of *Budhakeder*, kleine stad in Indost., prov. en distr. Gurwal, aan de Benoo, 12 m. N. W. van Aimora, en 15 m. Z. O. van Sirijnagur.

Bedhum, (Wbk.) zie ook *Bedum* (Wbk.)

Bedhy, of *Budhee*, kleine stad in Britsch Indost., prov. Orissa, distr. en 18 m. O. van Ketek.

Bedian, (Wbk.) staat: zie *Bedhum*, lees *Bedum*.

Bedizazle, vl. in de Lomb. Venet. prov. Montua, met een oud kasteel, ijzergieterijen en oliemolens.

Bedja, (Bedscha), algemeene naam voor het kustenland van Nubië. Burkhardt bepaalt dezen naam tot het land ten Z. van den berg Langay tot Abyssinië. Salt en Valentia geven dien naam aan het land ten N. van Suakim.

Bedjah, zie *Bedschahs*.

Bedjaoui, zie *Bedjawa*.

Bedjapoor, zie *Beejapoor*.

Bedjar, zie *Mogrôt*.

Bedjawa, naam der inw. van het land Bedja. Zie dat art. en *Bedschah*.

Bedjawer, (of *Engelsch* Bejawer), rajasch. en kleine stad in Ind., prov. Allah-Abad, distr. Bendelkend, 9 m. Z. Z. W. van Tchatterpoor, tusschen de Reoune en Duisaan. Het opperhoofd is onderhoorig aan de Engelschen.

Bedjiporam, stad in Britsch Ind., prov. der Noord. Cirkars, 24 m. N. van Badjahmendry.

Bedjna, of *Budjna*, kleine stad in Ind., prov. Allah-Abad, distr. Bendelkend, 9 m. O. van Djansy en 22 m. N. W. van Tchatterpoor.

Bedlerin Tagh, bergketen tot den Tauris behoorende, in het Turksch Aziat. ejalet Karaman, sandsch. Konia.

Bedlew, zie *Kennedy*.

Bedlis, (Wbk.) zie ook *Betlis*, (Wbk.)

Bedminster, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Bucks; 1248 inw.

Bednapoor, of *Bundapoor*, een fort in Indost., staten van den Nizam, prov. en 9 m. O. van Aureng-Abad, distr. Djalnahpoor.

Bednar, zie *Bednore*. (Wbk.)

Bednawor, of *Budnawur*, kleine stad in Ind., staten van Holkar, prov. Malwah, distr. en 11¼ m. W. van Oedjein, aan den regteroever van de Gondwah.

Bednove, zie *Bednore*. (Wbk.)

Bedostan, Perz. hoofdpl. van een distr. in de prov. Aserbeidschau.

Bedouïnen, zie *Beduinen*. (Wbk.)

Bedouné, (verkeerdelijk *Petouné* op de kaarten) eene stad in het land der Mandschoes, in het Chineesch Tchang-ning-hian, onderhoorig aan Youngki-tcheou of Ghirin-oula. Zij ligt onder 45. 45. N. B. en 143. 45. O. L. Aan den linkeroever van de Soanggari-oula. De inw. zijn Mantschoes van de stammen Sibee en Goaltcha. Er zijn ook vele bannelingen uit China, die genoodzaakt zijn, om voor het gouvernement te werken. 3½ m. N. van deze stad ligt Fe-Bedouné, of de oude stad.

Bedout, (Wbk.) dit eiland is laag en zandig, ligt voor de bank der Amphinomes op 19. 43. Z. B. en 136. 31. 45. O. L. 2. Z. W. kaap aan het Austr. eil. Kangaruh, op 35. 46. en 154. 14. 40. Z. B.

Bedovin, Eng. vlek, gr. With, zendt 2 afgevaardigden naar het Parlement.

Bedowey-Kochab, of *Budowey-Kushab*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Allah-Abad, distr. en 11 m. W. van Benares.

Bedowi, riv. in Abyssinië, land Amhara, prov. Waggara.

Bedra, of *Budra*, riv. in Indost., prov. Mysore. Zij ontspringt in een bergachtig distr., nabij de grenzen van het land Kanara, stroomt naar het N. en vereenigt zich, na eenen loop van 25 m., met de Tanga, uit deze vereeniging ontstaat de Toumbedra. 2. Stad in Sicilië, intend. Calatavisetta, ten N. van Razza.

Bedrak, riv. in Europ. Rusl., zie *Alma*.

Bedrecheyn, D. in Midden-Egypte, prov. en 4 m. Z. van Gyzeh, aan den linkeroever van den Nijl, nabij de plaats van het oude Memphis. Er is eene aanzienlijke salpeterfabrijk.

Bedscha, zie *Bedja*.

Bedschahs, (Wbk.) Zij kennen geen ander bestuur dan het aartsvaderlijke. Zij zijn onderling eerlijk en trouw en zeer gastvrij jegens vreemdelingen, hoewel zij de naburige landlieden en doortrekkende karavanen plunderen. De Nijl schijnt de westelijke grenslinie van hun grondgebied uit te maken.

Bedscharai, Turks. vest. in Azië, Ejalet Tarablus, in het gebergte.

Bedschiala, (Wbk.) zie ook *Ramla*. (Wbk.)

Bedschure, zie *Deraie*. (Wbk.)

Bedum, (Wbk.) heeft ongeveer 3000 inw.

Bedzin, Pools. stad, woiwodsch. en 15 m. W. N. W. van Krakau. obwodschap Olkusk; 1493 inw.

Beech, zie *Beach*. (Wbk.)

Beechiaco, Ind. vlek, prov. Nepaul, aan de riv. v. d. n.

Beechor, Ind. sterke vesting, prov. Agra, Vorstend. Firuzepoor.

Beechum, tak van de Tapty, in de Ind. prov. Khandesh.

Beeck, (Wbk.) No. 1, eigenlijk *Beek*, D. en gem., arr. Roermond; met 540 inw.

Beeck, (Wbk.) No. 2, eigenlijk *Beek*, D. en gem.; met 2300 inw.

Beeck, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Meire.

Beedenboster, Hanov. voogdij, met 579 huizen; 4848 inw.

Beeder, Ind. prov., een der kleinste der prov. Dekan, met eene hoofdstad van denzelfden naam, tusschen Berar, Gundwana, Hyder-Abad, Beejapoor en Aureng-Abad. Zij maakt een deel van de Dekansche hooge vlakte uit, die met bergen, heuvels en vruchtbare dalen bedekt is. De voorn. riv. is de Godovery; de inw. zijn meest Hindo's en eenige Mahomedanen. De hoofdst. ligt op eene hoogte ten Z. der Mangera, is zeer vervallen en heeft slechts ⅓ der voorm. inw. 17. 49. N. B. 95. 20. O. L.

Beeffen, (Wbk.) lees: *Beef*, en is D. en gem., kw. Marche; 340 inw.

Beeghden, (Wbk.) of *Beigden*, (Wbk.) arr. Roermonde; 530 inw.

Beejapoor, of *Bedjapoor*, kleine stad in Ind., staten van Guickwar, prov. Guzerat, distr. Tchowal, 15 m. N. van Ahmed-Abad en 31 m. N. van Camboya. Er wordt eenige handel gedreven.

Beejenoor, of *Bidjenoor*, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 26 m. N. O. van Dehli, ten O. van den Ganges.

Beejepoor, of *Bidjepoor*, kleine stad in Ind., staten van Sindhia, prov. Agrah, aan den regteroever van de Koharry, 16 m. W. Z. W. van Gwallior en 30 m. Z. Z. W. van Agrah.

Beejigurh, Ind. stad, prov. Agra, distr. Narwar, met een fort.

Beejnoh, Ind. stad, prov. Ajmeer, rajasch. Joudpoor, ten O. van Besselmere.

Beek, (Wbk.) in het kw. Nijme-

gen, ligt in het distr., Rijk van Nijmegen, gem. Ubbergen; 440 inw., die in wasscherij en bleekerij hun bestaan vinden. 2. (Wbk.) kw. Zutphen, ligt in het distr. Doesburg, gem. Berg; ongeveer 500 inw. 3. Twee Ned. D., prov. N. Brab., het eene distr. en 1½ u. N. van Helmond, gem. Beek en Donk, met 150 inw., het andere distr. en gem. Princenhage, 1 u. N. W. van Breda. 4. Drie geh. in Limburg, een arr. Maastricht, gem. Gulpen, de beide anderen arr. Roermonde, een gem. Maasbracht, het andere gem. Venray. 5. Adel. huis, prov. N. Brab., distr., gem. en 10 min. N. van Asten. 6. Ned. watertje, prov. N. Brab. Het ontspringt bij Baarle-Nassau in de heide, vloeit vervolgens zuidwaarts en valt bij Strijbeek in de Merk.

Beekbergen, (Wbk.) distr. Midden-Veluwe, gem. Apeldoorn; 330 inw.

Beeke, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Meir. 2. Volkplant. op het Eng. W. I. eil. Barbados, kersp. St. George.

Beekenberg, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Olmen.

Beek en Donk, (Wbk.) is niet een D., maar een gem., waartoe het D. Beek en het geh Donk behooren, distr. Helmond; 1200 inw.

Beekerke, staat: zie *Beggenkerke*, lees: *Biggenkerke*.

Beekerzeele, moet zijn: *Beckerzeele*. Zie voorts op dat woord.

Beekgraaf, Ned. watertje, prov. N. Brab. Het komt met verscheidene adertjes tusschen Vechel en Milfoort uit de heide. Deze vormen zich tot een riviertje, dat bij het huis Zwanenburg onder Vechel in de Aa valt.

Beekkarspel, zie *Broekerhaven*.

Beekmeersch, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Meylegem.

Beekswamp, riv. in de N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Halifax, die in de Shoco valt.

Beekveld, Ned. Adel. huis, prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. Berlicum en Middelrode. 5 min. Z. van Berlicum.

Beelang, Austr. eil. aan de Z. W. kust van Nieuw-Guinee, digt aan de kust.

Beelkaw, of *Bielka*, kl. stad in Ind., staten van Guickwar, prov. Guzerat, distr. Babriawar en 4 m. Z. O. van Djounaghur.

Beema, een der drie bron-riv. van de Ind. riv. Kistnah, welke op het Ghatiesch gebergte ontspringt, op 19. 3. B. bij Beemahinker, ontvangt den Raum, de Kookra, de Moota-Mola, de Noera, den Maun, de Siena en de Bores, en vereenigt zich bij Firozgur met den eigenlijken Kistnah.

Beemd, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. Heesch.

Beemdkant, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Helmond, gem. Lieshout.

Beemphed, Ind. D. in Nepon, distr. Muckwanpoor, aan de Rapty, met eene gezondheidsbron en karavansera.

Beemster, heeft ook eene Doopsgezinde en Roomsche kerk, ook is in de Midden-Beemster, een weeshuis. In 1822 brandde het eerste huis, dat in de Beemster gebouwd is, af. In 1825 leed zij groote schade door de overstrooming. Men telt er 2600 inw.

Beemte, Ned. buurschap, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Midden-Veluwe, gem. Apeldoorn, 280 inw.

Beenshallig, een der Noordstrandsche eil., afd. Pellworm, tot het eil. Gröde behoorende.

Beer, of *Bere Regs*, lees: *Beer Regis*, zie dat art. hieronder.

Beer, het oude *Birtha*, stad aan de O. zijde van den Eufraat, met 400 huizen, de taal der inw. is meest Turksch.

Beer, (De) Ned. voorm. plaat, prov. Holland, Z. ged., in de Oude-Maas, die in 1707 tot eenen polder bedijkt is.

Beera, of *Bira*, fort in Indost., prov. Gundwana, 17 m. N. van Gangpoor.

Beer Alston, Eng. D., gr. Devon, hundred Roborough, een gedeelte van Beer-Ferris uitmakende, ½ m. van Tamer, 2 m. Z. Z. W. van Tavestock en 12¼ m. Z. W. van Exeter. Het zendt twee afgevaardigden naar het parlement. Er is eene wekelijksche markt, doch slechts omtrent 100 huizen.

Beerat, of *Birat*, kleine stad in Indost., staten van den radja van Bhertpoor, prov. Agrah, 9 m. W. van Alvor, en 30 m. W. N. W. van Bhertpoor.

Beerbrouck, (Wbk.) lees: *Beerbroek*,

of *Berbroek*, is een D. en gem., arr. Hasselt, 1 u. van Herck; 330 inw.

BEERDUL, of *Birdul*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Kandesh, 10 m. O. van Nandourbar.

BEERENBERG, hoogste berg op het Jan-Maijen-eiland, in de N. IJszee; 6840 voeten hoog.

BEERENDRECHT, (Wbk.) D. en gem., arr. Antwerpen; 1500 inw.

BEERENKAAP, kaap op het N. Amer. eil. Prins Edward, aan de Oostkust.

BEERENMEER, (HET GROOTE) meer in het N. Amer. Westelijk Binnenland, woonpl. der Nathanas, hetwelk door de Groote Beerenrivier in de Muchaprie afloopt.

BEERENSTEIN, zie *Bernstein*. (Wbk.) No. 4.

BEER FERRIS, Eng. kersp., gr. Devon, hundred Roborongh, aan den linkeroever van de Tamer, 2 m. N. van Plymouth en 12 m. Z. W. van Exeter; 2190 inw., met bijrekening van *Beer-Alston*. (Zie hooger.) Er waren voorheen beroemde zilvermijnen, welke thans, volgens berigten, op nieuw ontgonnen zijn.

BEERINGEN, (Wbk.) D. en gem., arr. Hasselt.

BEERJECK, zie *Beer*, (Wbk.) No. 2.

BEERNE, (Wbk.) lees: *Beern*, of *Bern*, Ned. buurt, prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Herpt en Bern, met de overblijfselen eener abdij van Praemonstratenser-Nonnen, die in 1569 door de Spanjaarden in brand gestoken en sedert verwoest gebleven is.

BEERNEM, (Wbk.) D. en gem., distr. Brugge; 2,900 inw.

BEERPOOR, of *Birpoor*, kleine stad in Britsch Ind., presidents. Bombay, prov. Guzerat, distr. Tcherroter, aan eenen arm van de Myhie, 20 m. O. N. O. van Ahmed-Abad.

BEER-REGIS, (Wbk. *Beer*) ligt in hundred Beer-Regis, 3 m. Z. van Brandford en 4 m. O van Dorchester. Men ziet op den heuvel van Woodbury, in de nabijheid van dit vlek, de overblijfselen van een Romeinsch legerkamp, dat goed versterkt moet geweest zijn. Op deze plaats wordt eene welbezochte jaarmarkt gehouden.

BEERS, in *Friesland*, (Wbk.) ligt in het kw. Westergo, griet. Baarderadeel, aan de Zwette.

BEERS, in *N. Brab.*, (Wbk.) D. en gem., distr. Boxmeer; 580 inw.

BEERS, (*Oostel-*, *Westel-* en *Middel-*) Ned. gem., prov. Noord-Brab., distr. Oirschot; 900 inw. Zie voorts op *Ooster-*, op *Middel-* en op *Wester-Beers*.

BEERSE, in Antwerpen, (Wbk.) D. en gem., arr. Turnhout; 850 inw.

BEERSE, Ned. riv., zie *Beerze*.

BEERSEL, (Wbk.) D. en gem., prov. Mechelen; 1200 inw. 2. D. en gem. in Z. Brab., arr. en 1½ u. van Brussel, in eenen zandigen grond, met 1000 inw., die tarwe, rogge, garst en haver bouwen. 3. D. in Limb., arr. Roermonde. Het is onder de gem. Hunsel, Ittervoort, Kessenich en Neer-Itter verdeeld.

BEERSEL, (NEDER- of NEER-) geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Beersel.

BEERST, (Wbk.) D. en gem. in West- (niet in Oost-) Vlaand., distr. Dixmuiden; 1200 inw.

BEERSTERHOVEN, Ned. geh., prov. Groningen, kw. Winschoten, gem. Beerta.

BEERTA, in Groningen, (Wbk.) D. en gem.; 2900 inw.

BEERTA, Ned. D., prov. Gelderland, enz., lees: Ned. voorm. D., prov. Friesland, dat bij den watervloed van 1277 geheel verzwolgen is.

BEERTA, (NIEUW-) zie *Nieuw-Beerta*.

BEERTJE, zie *Beerta*, (Wbk.) No. 1.

BEERWARRY, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Callianee.

BEERZE, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Salland, gem. Ommen, het adellijk huis v. d. n., dat aan het geslacht PALLANDT behoorde, is voorlang afgebroken. 2. Ned. riv., prov. N. Brab. Zij wordt gevormd uit den zamenloop der groote en kleine Beerze, die op de grenzen van Limburg in de heide ontstaan en ontlast zich bij Boxtel in den Dommel.

BEESD, zie *Beest*.

BEESEL, zie *Bessel*.

BEESERE, Afrik. berg ten N. van Assiantie. 2. Zie *Kaybee*. (Wbk.)

BEEST, (Wbk.) D. en gem., distr. Buren en Culemburg, 1600 inw.

BEESTER-HAMRIK, zie *Nieuw-Beerta*.

BEET-EL-FACKIE, zie *Beit-el-Fakih*. (Wbk.)

BEETGUMERMOLEN, voorheen *Dijkstrahuizen*., Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Menaldumadeel, bij Beetgum, met de Staten Aytsma en Buwma.

BEETHOM, D. en kersp. in Engel., gr. Westmoreland, Ward, en 3 m. Z.

van Kendal, aan de oevers van de Beelo, 830 inw. In de nabijheid was een kasteel en een toren, waarvan nog slechts de puinhoopen overig zijn.

BEETJUANAS, (Wbk.) of *Beetjuanen*, tot dezen behooren de stammen: 1. *Maatjaping*, 2. *Muhrulong* of *Barroluher*, *Baroloos*, 3. *Matsaroqua*, 4. *Thammocha*, 5. *Choja*, 6. *Muchurutzi* en 7. *Macquini*, dan nog de *Barrulongs*, waartoe de *Wanketzi*, *Marootzees*, *Mashows*, *Yattabbas* en *Boquains* behooren.

Alle deze volken spreken ééne taal, en in de hoofdzaak zijn hunne leefwijze, zeden en gewoonten niet van elkander onderscheiden; de bij elkander wonende stammen voeren dikwerf onderling krijg. Zij zijn van denzelfden oorsprong als de Kaffers, doch op eenen veel hoogeren trap van beschaving. Zij zijn schooner, doch niet zoo groot van ligchaam als de Kaffers en minder vlijtig; bruin van kleur, tusschen het gitzwart van den Neger en het vaal geelbruin van den Hottentottin, en hebben den neus hooger en de lippen meer Europeesch, levendige oogen, een' fijnen trek om den mond en sprekende gebaren. De taal is welluidend, de stem buigzaam. Zij spreken even vlug als hunne gebaren; de taal, een tak der Koossa-taal, doch met vele afwijkingen, heeft vele klinkers, weinig tweeklanken. Schoon anders rijk, heeft zij voor het denkbeeld *zijn* geen woord.

De Beetjuanen zijn bezig, levendig, slapen nimmer op den dag en brengen dikwerf geheele nachten met dansen en zingen door.

De mannen hebben weinig baard en laten die slechts in tijd van oorlog of op reis groeijen, anders trekken zij denzelven uit of scheren zich. Zij wrijven zich met vet en verweêrd ijzerglimmer, welk laatste zij, onder verschillende hoedanigheid, in den omtrek vinden, met de donkerroestkleurige bestrijken zij het lijf, de loodkleurige dient tot pomade, die mannen en vrouwen gebruiken. De vrouwen scheren zich reeds als meisjes het haar af, behalve eene vlok midden op het hoofd, die zij laten groeijen, en naar alle zijden, gewoonlijk in door elkander loopende vlechten, laten afhangen. Zij kleeden zich met vellen van dieren; jongelingen dragen het hoofd bloot, de anderen hebben eene leelijke muts van jakhalzen- of kattenvellen, hunne mantels bestaan soms uit zamengehechte vellen van verschillende dieren. De mannen hebben eene soort van broek, de vrouwen verschillende schorten, terwijl aan eenen gordel tallooze kleine riemen tot op de voeten afhangen. Om den hals hebben zij een mes in eene houten scheede en eene kleine schildpadschaal voor den tabak en de dobbelsteenen, de vrouwen hebben koralen en snoeren. — Als geluk aanbrengend wordt den bezitter van een geslagt beest het net om den hals geslingerd, waar het blijft hangen, tot dat het afvalt. Verder hebben zij oor- en armringen, voetzolen van leder en in de handen sagaijen of stokken van rhinoceros-leder.

De armen leven alleen van planten en bouwen dus komkommers, watermeloenen, suikerriet, roodgevlekte boonen (lenow), aardnooten en Kafferskoorn (mabelay). Zij houden veel van vleesch, dat zij meest op de jagt zoeken, en eten alle warmbloedige dieren, zelfs hyena's, wilde katten, enz. Zij hebben eenen afkeer van visch. Het gebruikelijkste voedsel is melk, die zij meest gewrongen eten; het vleesch roosteren zij in de asch, die hun ook tot zout dient, en verteren het half raauw. Zij koken echter ook het vleesch. Hart, lever, long en maag, met vet vermengd, en zelfs bloed met vet, is eene lekkernij. Waar geslagt wordt, komen allen te zamen, en houden niet op, tot alles verteerd is. Voor de dorst gebruiken zij watermeloenen en andere planten. Zij maken ook eenen bedwelmenden drank en rooken en snuiven allen.

Hunne huizen en stallen zijn veel fraaijer dan die der overige Zuid-Afrikanen. Zij worden door de vrouwen, die alleen zwaren arbeid verrigten, gebouwd. Tot aan het zesde jaar zijn de kinderen geheel aan de moeder toevertrouwd, dan beginnen de jongens het vee te hoeden en worden door de vaders in het gebruik der wapens onderwezen, de meisjes helpen dan de moeder. Zoodra een jongman door trouw en zorg in de

dienst zijns vaders of van eenen anderen zoo veel bijeen gebragt heeft, dat hij bestaan kan, koopt hij van eenen anderen vader voor 10 of 12 ossen eene vrouw; deze ossen worden geslagt, opgegeten en het huwelijk voltrokken. De eerste zorg der jonge vrouw is eene hut en eene kraal te bouwen en het land te verzorgen. De man gaat op de jagt, hoedt en melkt het vee en vervaardigt kleederen voor zich en zijne vrouw. Vermeerdert zijne kudde, dan neemt hij nog eene vrouw, die mede eene hut bouwt. Zij zijn zeer gehecht aan de oude gebruiken, dat hun dikwerf zeer nadeelig is. Hoe gaarne zij ook aardappelen en moesgroenten eten b. v., zijn zij toch niet te bewegen die aan te bouwen. Ook zijn zij zeer zorgeloos voor de toekomst, dat hen ook dikwerf gebrek doet lijden.

Zij hebben rundvee, dat zij in treken slagtvee onderscheiden, weinig schapen, maar veel geiten. Van handwerken beoefenen de mannen het smeden. Zij hebben hamer en tang, een steen is hun aanbeeld. Zij maken bijlen en hamers. — Vijlen, zagen, spijkers, enz., hebben zij door de Europeanen leeren kennen. De vrouwen maken aardenpotten en flesschen. Zij hebben lijfeigenen, door de mannen in den krijg genomen, tot hulp, die zij wel behandelen, doch over welken de mannen het regt van leven en dood hebben.

Elke vrije stam wordt door eenen Koning (*Murinna*) geregeerd, wiens waardigheid erfelijk, doch wiens magt zeer bepaald is. Groote misdaden straft hij zelf. Ook de doodstraf oefent hij zelf uit. Oorlog of vrede hangen van hem af; de rijkste en aanzienlijkste zijn zijne raden en bestendig gezelschap. Van elk stuk geschoten wild wordt hem de tong en het borststuk als schatting betaald.

Zij strijden eerst met sagaaijen, dan met de knods, de overwinnaar voert vrouwen en kinderen der overwonnenen weg. Alvorens het slagveld te verlaten, snijden zij het stuk, waar de navel zit, uit het lijf der gesneuvelden; die zulk een stuk niet heeft, heeft geen deel aan het overwinningsfeest, maar moet met de vrouwen toezien. De priester vormt eenen kring, steekt een groot vuur aan, en, na eenige geheime plegtigheden, neemt elk zijn stuk vleesch, houdt het in de vlam en eet het op; hierna geeft de priester elk eene insnede in de dij van de heup tot aan de knie, en dan wordt tot aan den morgen gedanst. De dansen zijn zeer eenvoudig. Zij drinken daarbij niet, kunnen over het algemeen dorst en hitte verdragen, maar als het regent, komt niemand buiten. Hebben zij geen eten, dan drinken zij veel en trachten door het toebinden van het lijf en den slaap den honger te verdrijven.

Zij erkennen een onzigtbaar Opperwezen als oorzaak der natuurverschijnselen en toezender van het goede en kwade, en noemen het *Murihmo*, welken zij meer vreezen dan beminnen. Voor de Godsdienstige plegtigheden is een bijzonder persoon, die zeer in achting is en terstond op den Koning volgt. Zij hebben de besnijdenis, en wanen het vee door wijding tegen tooverij der vijanden te beveiligen, waartoe ook de amuletten aan hunne kralen dienen. Eer de jongens besneden worden, worden zij een' geruimen tijd hevig geslagen, om te zien, hoe zij zich als mannen zullen gedragen, terwijl zij, onder het slaan, lessen hiertoe ontvangen. — Ook de vrouwen moeten eenige plegtigheden ondergaan, eer zij huwen mogen. — Van de gebruiken noemen wij slechts, dat geene vrouw eene koe maar geen man, eene geit mag melken, welk laatste alleen jonge vrouwen doen mogen, die ook de geitenmelk drinken. Zoo lang het koorn op het veld is, mag er geen hout gehakt of geen olifant gedood worden, omdat er dan geen regen valt. Zoodra het nieuwe maan is, moet alle arbeid ophouden. Er is eene klasse van menschen, die men *regenmakers* noemt en zeer in achting staat. Na de geboorte van een kind mag de vader in geene twee maanden in de hut komen. Worden er tweelingen geboren, dan wordt één kind gedood. Bij ziekten hebben zij geneesheeren. Zij bestrijken het lijdend deel met eene zalf van vet en roet, en dit doen dan alle nabestaanden en vrienden op dezelfde plaats aan hunne ligchamen. Oordeelt men het een booze geest te zijn, dan wordt die

uitgedreven of men neemt zijne toevlugt tot het gebed. Sterft iemand, dan wordt hij door de naastbestaanden beweend. Zij hebben liefde voor hunne kinderen, maar armen en ouden laten zij dikwerf van honger sterven, en werpen hunne lijken naar buiten voor de wilde dieren. Jongere worden begraven. Zoo iemand eene weduwe nalaat, wordt zij aan dengenen der familie gegeven, die de kleinste huishouding heeft. Weigering is eene beleediging. Alle kinderen, die verder bij haar verwekt worden, behooren aan den eersten man. De Beetjuanen bereiken geenen hoogen ouderdom: een man van 50 à 60 jaren is als bij ons een man van 70 à 80 jaren.

Beetle, volkplant.. op het Eng. W. Ind. eiland Barbados, kersp. St. George

Beets, in N. Holland, (Wbk.) D. en gem., met 370 inw.

Beets in Friesland, (Wbk.) ligt in het kw. Zevenwolden. De inw. bestaan van landbouw en veefokkerij.

Beetsterzwaag, (Wbk.) ligt in het kw. Zevenwolden. Het is vruchtbaar in granen en heeft twee jaarmarkten en 600 inw.

Beez, D. en gem., arr. Namen; 280 inw.

Befeg, Afrik. land ten Z. van Fur, waar de Sultan van Fur jaarlijks strooptogten doet, om slaven te halen.

Beffe, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemburg, en is hetzelfde als *Beef*. Zie dat woord.

Beffly, Ind. riv., prov. Agra, distr. Gwalior.

Béfort, in *Luxemburg*, (Wbk.) zie ook *Beaufort*.

Béfort, Fr. arr., dep. Op. Rijn, bevat 191 gem., met 100,000 inw., in 9 kant., zijnde Béfort, St. Amarin, Cernay, Dannemarie, Delle, Fontaine, Giromagny, Massevaux en Thann.

Bega, Pruiss. riv., regdst. Minden, die zich in de Werra ontlast. 2. D. in Columbia, dep. Candinamaria Llanos de San Juan, aan de Magdalena. 3. Een kanaal in Hongarije, het begint in het comit. Krassa, nabij Marszina, gaat eerst naar het Westen langs de riv. Bega, voorbij Facset, komt weldra in het comit. Torontal en loopt nabij Klekk in de ö Bega uit. Het is omtrent 35 m. lang.

Bega, (ö) riv. in Hongarije. Zij ontspringt in het comit. Temes, in de mark en 5¼ m. Z. Z. W. van Lippa, stroomt eerst langs het kanaal van Bega, hetwelk zij bij Temeswar verlaat; gaat in het comit. Torontal, waar zij door moerassige vlakten stroomt, komt vervolgens in de Banat-gränze, en verdeelt zich bij Perlaszvaros in twee armen, waarvan de eene zich bijna terstond in de Theiss ontlast, terwijl de andere, die de aanzienlijkste is, den naam van Karos draagt en zich 6¼ m. van Semlin met den Donau vereenigt. Haar loop bedraagt 35 m. van het N. O. naar het Z. W.

Begah, zie *Hyphasis*. (Wbk.)

Beg-Bazar, kleine Turksch-Aziat. stad in Natolië, hoofdpl. van het sandsch. Saltanengni, 17 m. W. van Angora en 38 m. N. O. van Katahieh, op twee steile heuvels. Zij wordt doorsneden door de riv. Idousou, over welke steenen bruggen liggen en die zich niet verre van deze stad in de Sangor of Sakaria ontlast. Er zijn omtrent 1000 huizen en eenige tapijtfabrijken. De omstreken zijn vruchtbaar in rijst, koren en katoen. Ook worden eene groote menigte geiten en schapen gekweekt, waarvan het haar en de wol naar Angora verzonden en onder den naam dezer laatste stad in den handel gebragt wordt.

Beg-cheher, of *Bei-cheher*, zie *Begscheer*.

Begeda, berg in Abyssinië, aan gene zijde der Tacasse, in Samen.

Begen, zie *Bogen*.

Begember, zie *Begender*. (Wbk.)

Begenflith, Deen. kersp., hertogd. Holstein, ambt Steinburg.

Begewoodhouse, een der hoogste toppen van het Afrik. eil. St. Helena.

Beggelder, Ned. buurtsch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr Breedevoort, gem. Dinxperlo, met 300 inw., die veel bijen houden.

Beggen of *Begingen*, geh. in Luxemb. kw. Luxemb., gem. Eich.

Beggetofta, Zweed. plek Göteborgslän, kersp. Lane, met eene inrigting voor 25 weezen, die hier tot nuttige burgers gevormd worden; de inrigting heet *Gustavsberg*.

Beggeyne borre, zie *Begijne borre*.

Beggi, zie *Begia*. (Wbk.)

Begharme, land in Sudan, aan de Nilabiad.

Begiddo, zwervende stam der To-

rah's aan de kusten van Abyssinië.

Begie, zie *Begia*, (Wbk.)

Begijar, Sp. vlek, prov. en 6 m. N. O. van Jaen en 1½ m. W. van Baeza.

Begijneborre, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Dilbeck.

Begijnendyk, zie *Begynendyk*.

Beginden, zie *Beggen*.

Beglarburen, kaap in Europ. Turkije, sandsch. Kirkilissa, aan de golf van Burgas.

Beglesch, Turk. vlek in Azië, ejalet Karaman, sandsch. Kirkscheer.

Begli, zie *Benli*.

Begnins, Zwits. D., kant. Wallis, distr. en 2 m. N. van Nyon, hoofdpl. van den Kreits. Er zijn 2 kasteelen.

Begona, Sp. D., prov. en ¼ m. Z. O. van Bilbao. Er zijn 2 smederijen, 5 looijerijen, 3 pottebakkerijen en 1 lijnbaan.

Begoulies, (Wbk.) zie ook *Casсagnes*. (Wbk.)

Begsam, of *Begzam*, Afr. stad in Sudan, land Agghades.

Begscheer, Turk. sandsch. in Azië; het oude Isauria; ejalet Karaman, tusschen de sandsch. Akscheer, Konia, Itschil en Natolië, in een dal, dat door den Anamas, een tak van den Tauris, het gebergte van Akscheer en den eigenlijken Taurus, is ingesloten. Het heeft de meren van Begscheer en Sidischeer, die met elkander gemeenschap hebben, en de riv. Sighla en Aighara ontvangen; ook is hier de woestijn Ramasan en verscheidene gezondheidsbronnen. De grond is gedeeltelijk vruchtbaar en goed van water voorzien, gedeeltelijk dor en steenachtig, de bergen van den Taurus zijn aan de Z. W. zijde naakt en bijna het geheele jaar met sneeuw bedekt; het sandsch. betaalt eene schatting van 290,000 aspers. 2. Hoofdstad van dit sandsch., in eene vlakte aan de Oostkust van het meer v. d. n. Er is een kasteel, door Sultan Aladin gebouwd, 2 badplaatsen en 2 moskeën. 3. Een meer in Aziat. Turkije, in Karamanië, sandsch. en nabij Begscheer; het heeft van 10 tot 12 m. in den omtrek. Het water is zoutachtig.

Begtrupbug, golf in Denemarken, stift Aarhuus, met eene goede haven.

Begude, (la) Fr. D., dep. Herault, arr. en 3 u. van Béziers.

Beguinage, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Couvin.

Beguine, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Profondeville.

Begutsch, Russ. D. in Azië, gouv. Saratow, kreits Kusnezk.

Begig, een D. in Midden-Egypte, prov. Tayoum. Er is een fraaije obelisk van graniet, afkomstig uit de overblijfselen van *Arsinoë* of *Crocodilopolis*, hetwelk doet gelooven, dat deze stad zich tot hiertoe uitstrekte.

Begynendyk, (Wbk.) D. en gem., arr. Leuven, te midden van bosschen, heiden en moerassen. Het is de onvruchtbaarste gem. van den geheelen omtrek.

Begzam, zie *Begsam*.

Behabgya, kanaal in Egypte, prov. Benisouef.

Behadoorpour, of *Buhadoorpoor*, kleine stad in Indost., in den staat van den radja van Fyrozpoor, prov. en 30 m. N. W. van Agrah en 4 m. N. O. van Alvoor.

Behary-Abad, kleine stad in Britsch Ind., presid. Bengalen, prov. Allah-Abad, distr. Benares, 8 m. W. N. W. van Ghazipoor.

Behat, Aziat. riv., die bij Aschnagar in den Indus valt.

Behault, zie *Bocholt*. (Wbk.)

Behawent, kleine stad in Britsch Ind., presidentsch. Bengalen, prov. en 29 m. O. van Agrah, distr. en 10 m. N. O. van Etaweh.

Behbeyt, D. in Neder-Egypte, prov. Garbyëh, 2 m. W. van Mansourah. Men ziet er de overblijfselen eens prachtigen tempels van Isis, die geheel uit graniet gebouwd is. De oude stad heette *Anysis* en *Isidis oppidum*.

Behduroo, Ind. stad, prov. Lahor, vorstendom Chumba, slechts bij naam bekend.

Behe, Arab. D., Landsch. Yemen, distr. Beit-el-Fakih, O. van Channemie.

Behême, geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Anlier.

Behesni, Turks. stad, hoofdpl. van een distr. in Azië, ejalet en sandsch. Marach, aan den weg van de stad Marach naar Kaïsarieh. Zij is de hoofdpl. eener jurisdictie en met een goed fort verdedigd.

Behkur, zie *Backar*. (Wbk.)

Behlen, geh. in Luxemb., kw.

Luxemb., gem. Junglinster.

Behneceh, een vlek in Midden-Egypte, prov. en 16 m. Z. Z. W. van Benesouef, aan het Jozefskanaal, nabij de woestijn van Libye. Dit vlek was oudtijds onder den naam van *Oxyrhynchus* bekend. Tijdens de invoering van het Christendom, werden er eene menigte kloosters voor beide kunnen gesticht, 1000 monnikken en 20,000 maagden waren van den Bisschop afhankelijk. De puinhoopen getuigen nog van voormalige schoonheid en pracht.

Beho, (Wbk.) D. en gem. in Luxemb., (niet in Luik), kw. Bastogne; 9500 inw.

Behol, riv. in Ind., zie *Dejelem.*

Behre, Fr. riv., dep. Allier, die zich in de Loire ontlast.

Behrem-Kalesi, zie *Bairam-Kalesi.*

Behringbaal, lees: *Behringbaai*, zie ook *Admiraliteits-baai.*

Behringen, (Wbk.) zie ook *Bähringen.* (Wbk.)

Behrings-Zee, het Noordel. gedeelte van den grooten Noordel. Oceaan, tusschen 52. en 66. N. B. en tusschen 160. en 200. O. L. Zuidwaarts is zij omringd door de lange reeks der Aleutische eil., ten O. en N. O. door Russisch-Amerika, ten N. W. en ten W. door Kamtschatka. Zij hangt ten N. met de Noordel. IJszee zamen, door middel van de Beringstraat (zie Wbk. *Behringstraat*). Van het O. tot het W. is hare grootste lengte omtrent 560 m. Zij maakt aanzienlijke zeeboezems en baaijen, als ten N. W. de golf van Anadyr, ten W. de baaijen van Alieutorskoi en van Kamtschatka, ten O. die van Bristol en Norton. De voornaamste eilanden, die onder hare oppervlakte verbreid liggen, zijn: Sindow, St. Matthias, St. Paul en St. George. De Behringszee ontvangt geene aanzienlijke rivieren. De Anadyr is de eenige, die merkwaardig is. Er heerschen vele zware nevels, volgens het getuigenis van al de zeelieden, die deze zee doorkruist hebben.

Behtanimehna, een der vruchtbaarste streken aan de kust van Madagaskar, waar vooral veel rijst wordt aangebouwd.

Behuda, of *Behuida*, Afrik. woestijn bij Fur, digt bij Egypte.

Beïan, Turks. vesting in Azië, ejalet. Chehrezour; aan eene riv., die zich in de groote Zab, 25 m. van Suleïmaniëh ontlast. Het is eene der beste Turks. sterkten naar den kant van Perzië.

Beibotsch, eil. in Nubië, land Dar Mahas, in den Nijl, tusschen Faker-Bender en Kuke.

Bei-cheher, Turks. stad in Azië, zie *Begscheer.*

Beïdary, of *Baïdary*, eene vallei in Europ. Rusland; in de Zuidel. gebergten van de Krim; zij bevat vijf dorpen en wordt door de heldere Targouna en ten Z. door de Zwarte Zee bespoeld. Zij is ongemeen fraai en schilderachtig, zoodat men haar het *Tempé van Tauris* genoemd heeft. De toegang is over steile en ruwe bergen, die een schrikkelijk tegenbeeld van dit bekoorlijk dal opleveren.

Beidmurstak, distr. in Perzië, prov. Masenderam.

Beid uddeike, zie *Beit Uddeike.*

Beidweiler, zie *Beydweiler.*

Beigan, riv. in Chin., land Turpan of Klein-Bucharije, khansch. Kutsche.

Beigden, zie *Beeghden.*

Beighem, zie *Beyghem.*

Beiha, zie *Bajad.* (Wbk.)

Beijeren, (Wbk.) dit rijk bevat, volgens de jongste mij bekende opgave (1833), op 1474 v. m., in 180 steden, 400 vlekken en 30,000 dorpen, 789,190 huisgezinnen of 4,134,897 inw. De hoogste top des lands is de Watzmann (9060 voeten hoog), de grootste vlakte strekt zich van Regensburg tot Osterhofen uit, terwijl ook de Köningswiese tusschen Bocking en Schürding, de Riess bij Nordlingen, het Lechfeld, de streek aan de Reichnitz om Neuremburg en in Rijn-beijeren het Rijndal als zoodanig aanmerking verdienen.

Bij de meren behooren nog de *Bodenzee*, de *Konings-* of *Bartholomeus-zee*, de *Schlierzee*, de *Staffelzee*, de *Riegzee*, de *Tachen-* of *Waginger-zee*, de *Sim-*, *Spitzinger-*, *Karpf-*, *Baierbacher-*, *Serons-*, *Wessobrunner-*, *Thuringer-* en *Luzelzeën* of *meren* genoemd te worden.

De rivieren worden beter dus opgegeven: De Donau is in Oud- de Main in Rijn-beijeren de voorn. riv. des lands. De Donau komt uit het

Schwarzwald onder den naam Briguch, neemt bij Donauchingen den naam *Donau* aan en ontvangt hier regts de Iller, de Lech met de Wertach en de Sickel; de Isar met de Loisach, den Ammer en de Wurm; de Inn met de Salzach, links de Wernitz, de Altmuhl, de Naab, met de Waldnaab, de Feichtelnaab, de Heidenaab en de Vils, en de Regen uit de Witte-, de Zwarte- en de Kleine Regen bestaande. De Main ontvangt hier de Regnitz, uit de Regnitz en Pegnitz te zamen gevloeid, de Saale de Eger, de Tauber, en de Frankische Saale, dan komt nog de Rijn, welke de Queich, de Lauter, de Glau en de Nahe met zich voert.

Bij de voortbrengsels komen nog: boekweit, garst, raapzaad, zoethout, ezels, klipgeiten, tam en wild gevogelte, kreeften en bijen, geen goud, maar steenkolen en litographische steenen, pijp- en vollersaarde.

Onder de middelen van bestaan behooren nog: de landbouw, die echter in een gedeelte des lands zeer ten achteren is, en waardoor in de Izar- Neder-Donau- en Regen-kreitsen nog geheele vlakten gevonden worden, die slechts voor veeweiden gebruikt worden, daar, zoo dit land, even als in de Opper-Donau, beide Main- en Rezatkreitzen werd behandeld, het land een' overvloed van koorn zoude hebben, terwijl het nu naauwelijks genoeg voor de behoefte oplevert. De veeteelt is een hoofdtak van bestaan en wordt door de vele weiden zeer begunstigd, vooral in runderen, geiten en varkens. Ook de ganzenteelt alsmede de bijenteelt, zijn hier van bijzonder belang bij Nordlingen. De visscherij is bij de meren en kolken vrij aanzienlijk en in den Rijn worden ook zalm en forellen gevangen; de tuinbouw wordt overal bij de groote steden gedreven; de wijnbouw is van belang, en de mijnwerken bepalen zich bijzonder tot ijzer en zout. Men rekent in dit rijk 2000 houtzaagmolens. Er is maar eene suikerrafinaderij te Winsiedel. Ook zijn er verwerijen.

De drie Christelijke geloofsbelijdenissen hebben er gelijke regten. Er zijn 11 Lyceën, 20 Gymnasiën, 16 Latijnsche voorbereidingscholen, onderscheidene kweekscholen voor schoolm. en verdere nuttige inrigtingen; de hooge school van Landshut, is sedert 1827 te Munchen.

De rijksvergadering is in twee kamers verdeeld, tot de eerste behooren de mondige prinsen van het koninklijk huis, de beambten der kroon, de beide aartsbisschoppen, de hoofden der voormalige rijksadellijke familiën, die in het rijk heerlijkheden hebben, een door den Koning benoemden Bisschop, de tijdelijke Voorzitter van het Protestantsch Consistorie, en verder zulke personen, als de Koning daartoe verkiest; de tweede kamer bestaat uit grondeigenaars, die heerlijke regten en in de eerste kamer geene zitting hebben, de afgevaardigden der hooge scholen, Roomsch-Katholieke en Protestantsche Geestelijken, afgevaardigden der steden, markten en andere grondeigenaars. De Koning roept ten minste alle drie jaren de rijksvergaderingen bijeen; deze heeft stem in de beraming der directe belastingen, die telkens voor zes jaren worden vastgesteld. Er zijn 5 ridderorden; de Hubertus-, de St. George-, de Militaire-, de Burgerlijke Verdiensten- en de St. Michaëls-Orde, daarenboven worden er gouden en zilveren medailles van verdiensten uitgereikt. De inkomsten beliepen in 1834, 33,822,167, de uitgaven 33,600,888 en de staatsschuld in 1825 op ruim 133 millioen Ned. guld., welke echter jaarlijks werd verminderd. De krijgsmagt is ongeveer op denzelfden voet. Zie (Wbk.)

Beijerland, zie *Beyerland*.

Beijersch Waidhofen, Oostenr. stad, kreits Beneden den Ens, aan de Ips, met 300 huizen, een slot, staal- en ijzerfabrijken.

Beijum, **Blijum**, **Beyma**, Ned. slot, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, bij Arum.

Beikem, riv. in het Chin. rijk, in de Westel. prov. der Khalkhas-Mongolen, in het land der Ouriang-khai of Chineesche Soyouts. Zij ontspringt uit de Westel. helling van het Ergik-targak-taiga-gebergte, loopt Z. W., ontvangt eene menigte rivieren, en vereenigt zich, bij de rotsen Kemkemtsik-Bomboktsir, met de Kemtsik, die van het Z. W. komt, en vormt met haar de Kem, die de Opper-Jeniseä is.

Beila, zie *Rakmat*.

Beilan, (Wbk.) Turk. D. in Azië, ejalet Itschil, sandsch. Sis, aan de Amanische Pas. 2. Turk. stad, ejalet Haleb of Aleppo, niet verre van de zee, in een bekoorlijk oord, bijna op de hoogte van het gebergte, onder hetwelk de beroemde Pas van Beilan is. De huizen staan aan den rand van vreesselijke afgronden, en in het laagste van het dal stroomt een ruischend water, dat in watervallen afstort. Kleine beeken loopen door de straten en elk huis heeft eene eigene bron, welke door wijngaarden en vruchtboomen overdekt is. De inw., ongeveer 5000 in getal, leven van den landbouw en veeteelt. Hier hielden zich, ten tijde van den bloei van Skanderun, de Europeesche gezanten op. 36. 29. 30. N. B. 53. 57. O. L.

Beilen, (Wbk.) D. en gem., met 1800 inw.

Beiler, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Weiswampach.

Beilervaart, Ned. vaarwater in Drenthe, waardoor het dorp Beilen gemeenschap heeft met de Smildevaart.

Beilia, Afrik. stad der Fulah's, twee dagreizen Z. O. van Teemho.

Beilik, D. in Wallachijë, Zara de Schoss, distr. Jalomitza, aan eenen arm van den Donau.

Beilngries, zie *Beilengries*. (Wbk.)

Beilurkud, Russ. D. in Azië, prov. Dhagestan, khansch. Turki, met 200 huizen.

Beima, zie *Beyma*.

Beimbach, Wurtemb. vlek, aan de Brettach, Jaxtkreits, oberambt Gerabronn, met 213 inw.

Bein of Bein-à-Bien, zie *Amanhea*.

Bein, (Wbk.) ligt distr. Hoei, gem. Héron, op den regter Maasoever.

Bein, zie *Ben*. (Wbk.) No. 2.

Beinderg, zie *Ben*. (Wbk.) No. 4.

Beinchonzie, zie *Ben*. (Wbk.) No. 3.

Beinette, Sard. D., prov. en 2 m. O. Z. O. van Coni, mand. Peveragno. Er zijn vele papiermolens; 785 inw.

Beinglo, zie *Ben*. (Wbk.) No. 5.

Beinum, Ned. geh., prov. Gelderland, kw. Zutphen, dist. Doesburg, gem. Angerlo; 185 inw.

Beint-nullah, Ind. riv., prov. Bejapoor, distr. Gunduk.

Beinzalabaijen, Sp. vl., prov. en 7 m. N. W. van Pampeluna (Navarra), en 2 m. Z. O. van Goyzueta.

Beira (Forto do Principe da), Braz. fort, prov. Matto Grosso, Comarca Juruenna, in 1776 aan den regter oever der Itenez of Guapore, onder 12. 20. Z. Br. opgerigt, van 4 bolwerken van gehouwen steen voorzien, de ligging is eenigzins verheven, zoodat de overstroomingen der riv., die in den regentijd tot 30 voeten klimmen, op deze plaats niet komen, hoewel zij het aanliggende land bedekken en koortsen aan de bezetting veroorzaken, digt hierbij ligt een dorp; mogelijk Lamego, door Christen-Indianen bewoond.

Beira Nueva, zie *Ilha grande de S. Anna*.

Beiram (Assus), een D. in Natolie, aan de Golf en 12½ m. W. van Adramit. Men vindt er zeer vele aloude bouwvallen en opschriften.

Beirendriesch, geh. in O.-Vlaand., dist. Gent, gem. Heusden.

Beirleghem, zie *Berleghem*.

Beirman of *Bierman*, geh. in O.-Vlaand., distr. Gent, gem. Baeleghem.

Beirnhem (Wbk.), zie ook *Beernem*.

Beirvelde, geh. in O.-Vlaand., gedeeltelijk distr. Gent, gem. Destelbergen, gedeeltelijk, distr. Dendermonde, gem. Calcken en gem. Laarne.

Beirijs, een D. in Opper-Egypte, in de Oasis en 25 m. Z. van Khardjeh, 40 m. W. van Esné, aan den weg van de karavaan van Darfour. Men vindt er zoet water, vee en dadels.

Beïsagolu, Russ. vl. in Europa, gouv. Wilna, distr. en 8¾ m. Z. O. van Charli, met 100 huizen.

Beischer, (Wbk.) zie ook *Beischeer*. (Wbk.)

Beissenac, Fr. D., dep. Corrèze, arr. en 10 u. N. N. W. van Brives, kant Lubersac en 12 u. W. N. W. van Tulle. Er zijn eenige ijzersmederijen en 950 inw.

Beisten, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Nomeren.

Beit-el-a'ticah, Arab. vlek, in het land Yemen, Vorstend. Kaukeban, 10 m. W. van Sana, aan den voet van eenen berg, op welken een fort is.

Beit-el-Fakih, (Wbk.) is de hoofdpl. van een distr. v. d. n., tusschen Zebed en Loheia en door vele wady's bespoeld, welke echter nog slechts

spaarzaam het land van water voorzien. Er wordt veel durrah gebouwd. In de stad is een groot tolhuis; doch Seetsen vond de stad in het grootste verval, daar waarschijnlijk de veroveringen van den Scherif van Abu Arith zeer nadeelig voor den handel zijn geweest.

Beit-el-Ham, zie *Bethlehem.* (Wbk.)

Beit-el-Kibsi, Arab. D., land Yemen, distr. Bellad Nehhm, waar alleen Scherifs wonen.

Beit-el-Ma (*Daphné*), Turksch D. in Azië, in Syrië, ajalet. Aleppo, aan den linkeroever van de Orontes, en 2 m. Z. van Antiochus. Het staat gedeeltelijk op de plaats van het oude *Daphné*, het oord, waar, volgens de oude fabeldichters, de herschepping der Nimf van dien naam heeft plaats gehad. Apollo en Diana hadden te Daphné eenen tempel, die door den Keizer Gallus in eene Christenkerk veranderd is. In de nabijheid zijn vele overblijfsels van aloude waterleidingen en andere gebouwen.

Beit-el-Rodsche zie *Beit Rodsje.*

Beit-melek-Eide. Afrik. stad in de landen ten Z. van Für, eene dagreize van Freiga, drie van Dar Misselad.

Beit Rodsje, (Wbk.) behoort tot het distr. Bellad Khoulan en is de zetel van den Scheik.

Beitstadt, Noorw. st. stift Drontheim, aan de lange Beitstadfiorden, met eene hoofdkerk, 8 à 9 zaagmolens en 2,600 inw.

Beitstadfiord, eene golf van de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, gevormd door den noordelijksten arm van het kanaal van Drontheim. Zij is zeer smal en gelijkt naar eene riv. of naar een stil meer. Zij is omtrent een geweerschot breed, de oevers zijn bij afwisseling vlak en bergachtig. De rotsen van den golf bevatten aanzienlijke schichten schorl of amphibole.

Beit-Uddeike, Arab. vlek, land Bemen, distr. Bellad Kaukeban, met een kasteel op eenen berg.

Beja, klein Braz. vlek, prov., distr., en 9 m. W. Z. W. van Para, op een eil., bij den mond van de Tocantins. 2. (Pax Julia, later *Pax Augusta*,) Portug. stad, prov. Alentejo, hoofdpl. van een comarça, met den titel van hertogdom, op eenen heuvel, in eene verrukkelijk fraaije landstreek, 30 m. Z. W. van Lissabon, 37. 35. N. B. 9. 43. O. L. Zij is met muren omringd, waarop 40 torens staan, en door een oud fort verdedigd, hetwelk door Koning Dionysius gebouwd werd. Men ziet er eene hoofdkerk, 3 parochiale kerken, 1 prachtig hospitaal, 1 Lat. school, aardenwerkfabr. en looijerijen; 5,444 inw. In de omstreek zijn fraaije boomgaarden van olijfboomen. Beja werd door de Romeinen gesticht en levert nog vele oudheden op, onder anderen de Zuiderpoort. 3. Zie *Begia.* (Wbk.)

Bejad, zie *Bajad.* (Wbk.)

Bejah, tak van de Gharra, in Arabië, zie *Hyphasis.* (Wbk.)

Bejamont, zie *Bayhamon.*

Bejapoor, zie *Bejapour.* (Wbk.)

Bejas, zie *Bajar.* (Wbk.)

Bejat, Turk. landsch., ejalet Bagdad, waarvan de grenzen echter niet bekend zijn. 2. Turk. D. in Natolië, sandsch. Karahissar, tusschen Bulawaddus en Khosrewpascha; daar is de vreesselijke pas Inler, mogelijk de Klissura, waar de Sultan van Ikoniën den Komnem Manuel sloeg. 3. Turk. fort, ejalet Bagdad, aan de O. zijde van den Tiger. 4. Perz. riv., prov. Kiurdistan.

Bejawer, zie *Bedjawer.*

Bejo, Sp. D., prov. Corunna (Gallicië), 5 m. Z. van Santiago. In de nabijheid is eene sterk bezochte koude minerale bron.

Bejoulali, Nederl. stadje en fort in O. Indië, op het eil. Java, op eene zeer hooge bergvlakte, waar de Europeesche granen zeer goed voortkomen.

Bek, riv. in Europ. Turkije, in Servië; zij ontspringt aan den berg Haïdoukki, ten O. van het D. Zagoulietza, stroomt van het Z. naar het N. en ontlast zich in den Donau, na eenen loop van omtrent 20 m.

Beka, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, landsch. Albany.

Bekal, tak van de Irtisch, in China, die naar Rusland stroomt.

Bekbergen, zie *Beekbergen.*

Beke, drie geh. in Oost-Vlaand., één distr. Aalst, gem., Denderhautem, een ander distr. Gent, gedeeltelijk gem. Sommergem, gedeeltelijk onder Waarschoot, en het der-

de, distr. Oudenaarde, ten deele gem. Huysse, ten deele gem. Mullem.

Bekegum, (Wbk.) moet zijn: *Bekegem*, zie voorts *Beckeghem*

Bekelaar, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. en ½ u. van Mierlo.

Bekelaer, zie *Becelaere*.

Bekemolen, geh. in Oost-Vlaand., gem. St. Nicolaas.

Bekende, (Een) geh. in Oost-Vlaand., distr. Gent, gem. Distelbergen.

Bekenes en Barrewoudswaarder, (Wbk.) lees: *Bekenes*, Ned. polder, prov. Holland, Z. ged., gem. Barrewoudswaarder en Bekenes.

Bekenried, zie *Beckenriedt*.

Bekerheide, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Helmond, gem. Beek en Donk.

Bekerke, zie *Biggenkerke*.

Bekerzeel, (Wbk.) eigenlijk *Beckerseele*, D. en gem., arr. Brussel, 1 u. Z. O. van Assche, met eene brouwerij en 300 inw., die veel graan bouwen.

Bekesch, Hong. stad, hoofdpl. van het Komit. Bekes, (Zie *Bekesch* in het Wbk.), aan de zamenvloeijing van de Fekete-Körös en de Fejer-Körös; zij is groot, zeer aangenaam en handeldrijvend, en heeft 11,000 inw. Voorheen was het eene vesting. Er zijn 2 Katholijke en 1 Gereform. Kerk.

Bekevoort, (Wbk.), zie ook *Beckevoort*.

Bekfeïa, Turk. vlek in Azië, in Syrië, ejalet Acre. De omstreken brengen den besten wijn van den Libanon voort.

Bekhof, (Wbk.) lees: *Bekäf* en zie voorts op *Bekafschans*.

Bekhtiaschka, Russ. D., in Azië, gouv. Simbirsk, kr. Singelejew.

Bekingslän, zie *Karlskronalän*.

Bekischewa, Russ. D. in Azië, gouv. Tolosk, kreits Omsk.

Bekkelinge, geh. in O.-Vlaand., distr. Gent, gem. Bachte-Maria-Leerne.

Bekkum, Ned. buurtsch., prov. Overijssel, kw. Twente, gem. Hengelo.

Bekscheb, Russ. D. in Azië, prov. Scherwan, distr. Kabalah.

Bekte, Russ. D. in Azië, gouv. Orenburg, kr. Belebei.

Bekul, zie *Beuil*.

Bekveld, Ned. buurtsch., prov. Gelderland, distr. Doetichem, gem. Hengelo, kw. Zutphen; 500 inw.

Bela, of *Belo*, riv. in Abyssinië, zij ontspringt in het land Cambat, loopt naar het N. W. en ontlast zich in de Bahr-el-Azrak, 40 m. Z. Z. W. van het meer Dembea. 2. Golf aan de O. kust van Afrika in het land der Somaulis, tusschen kaap d'Orfui en kaap Guardafui. 3. Stad in Beludschistan, hoofdst. der prov. Lus, en residentie van den Jam. Zij ligt in een hoog rotsig dal aan de Purally, is voor ½, met eenen leemen muur omringd, verder open. Zij heeft naauwe, maar zindelijke straten, 1 paleis van den Jam, 1 wel voorziene bazar en 2000 huizen, waarvan er 250 à 300 door Hindo's bewoond worden, die ook hier den handel in handen hebben, welke zeer levendig is en bijzonder in het verkeer met de Braha's van het gebergte bestaat. De omtrek is zeer goed bebouwd, en brengt veel suikerriet op, die hier in eene fabrijk der stad geraffineerd wordt. 4. Pas aldaar, door het gebergte, die naar Makram geleidt.

Bela Banya Dilla, lees: *Bela-Banya-Dilla*.

Belad-el-Kobail, zie *Hajite*. (Wbk.)

Belah, Ind. stad, prov. Agra, distr. Etaweh.

Belaïa-Lougan, kleine riv. in Rusland, in Europa, aan de grenzen der gouv. Jekaterinoslaw en Kharkow. Zij ontlast zich in de Torets, 4 m. Z. van Slaviansk, na eenen loop van 4½ m. van het O. naar het W. De oevers zijn rijk aan steenkolen.

Belaïa Tserkow (*Witte Kerk*), Russ. vlek in Europa, gouv. en 17 m. Z. van Kiew, distr. Wasilkow, aan den linkeroever van de Ros, 8¾ m. N. W. van Tarachtscha. Het is bevestigd en heeft 3000 inw.

Belacre, (Wbk.) verkeerde spelling van *Belaere*, zie op dat woord.

Belaire, zie *Bellaire*.

Belakhani, of *Belakani*, groot Russ. vlek in Azië, in het land Elisseni of van de Lesghiers van Tohari en Georgië, kreits Signach, hoofdpl. van een distr. v. d. n., onder 41. 11. N. B. en 63. 36. O. L.; 6½ m. van Signach, in Kakhethie. Belakhani ligt aan den regteroever eener riv. van denzelfden naam, die uit het Kundzhakhi-gebergte vloeit en zich links met de Alazani vereenigt. De inw. zijn uit Lesghis en Georgiërs zamengesteld. In

de nabijheid ziet men de overblijfselen van eenen muur, die tegen het einde der 12e eeuw, door de Koningin THAMOR gebouwd werd, om de strooperijen der Lesghiers in Georgië te verhinderen.

BELAL, een deel der kust van Nubië, door de Dumhola bewoond, die 7000 man krijgsvolk hebben.

BELALA, Afrik. stad in Sudan, waar een Sultan zijn verblijf houdt, die onder Bornu staat; 2 dagreizen van Vitivih.

BELAN, (Wbk.) wordt ook wel *Belan-Sur-Ource* genoemd, en ligt in het arr. en 3 u. Z. O. van Châtillon; 850 inw.

BELAN, een der Sooloo-eil., ten N. van Borneo, onder 6. 4. N. B. en 139. 37. O. L. 2. Eng. riv., zie *Below*.

BELAPOOR, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Calisanee, waar de kleine riv. Pau in zee valt.

BELAR, distr. op het O. Ind. eil. Sumatra.

BELASCUAM, Sp. stad, prov. en 2¼ m. Z. W. van Pampeluna (Navarre), op eene hoogte in de vallei van Echauri en eenige schreden van den regteroever der Arga, over welke eene steenen brug ligt. Er zijn gezondheids bronnen, die in het land en zelfs in Castille en Arragon beroemd zijn; 255 inw.

BELASEM, prov. in Abyssinië, aan de O. zijde der Tzanna, met de stad Emfras.

BELASPOOR, (Wbk.) eigenlijk stad in Ind., prov. Gorwal, aan den linkeroever van de Sutledjee, 52 m. N. W. van Sirynagor, 31. 14. N. B. en 94. 22. O. L. Zij is de residentie van den radja van Cahlore, regelmatig gebouwd, en heeft 3000 steenen huizen. De straten zijn geplaveid.

BELASSAN, bron in Perzië, prov. Taberistan, Beglerbegsch. Damgan, bij het dorp Kohur, aan welke wonderdoende eigenschappen worden toegeschreven.

BELATE, stam der Arabieren in Sudan, in het land door BURKHARDT Fittre genoemd. Zij wonen het digtste bij den Bahr-el-Gazel.

BELAUGE, zie *Bauge-le-Château*. (Wbk.)

BELAULGHUR, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Jowaur.

BELAWAN, zie *Belawn*. (Wbk.)

BELAWIMKISCH, meer in Europ. Rusland, stadhoudersch. Wologda, kr. Kadnikow.

BELBAS, een Arab. stam van Bedouïnen in Aziat. Turkijë; zij ontleenen hunnen naam van een D. in het Sandsch. en 23 m. N. N. O. van Chezrezour. Zij wonen op steile bergen in de nabijheid van Perzië. Des winters komen talrijke huisgezinnen naar beneden, om zich in de vlakte van Erbil te begeven, waar zij van roof leven en de reizigers plunderen. Met het voorjaar keeren zij naar ontoegankelijke gebergten terug, waar zij hunne onafhankelijkheid weten te behouden.

BELBEK, riv. in Rusland, gouv. Taurië.

BELBELETSCHAI, riv. in Aziat. Rusl., prov. Dhagistan, kansch. Kuba.

BELBEUF, Fr. D., dep. Beneden Seine, arr. en 1¼ m. Z. Z. O. van Rouaan, kant. Boos, op de hoogte bij den regteroever der Seine.

BELBEYS, stad in Neder-Egypte, hoofdpl. der prov. Charkyeh, 11 m. N. N. O. van Cairo, 30. 24. 49. N. B. 49. 12. 53. O. L. Residentie van eenen Gouverneur. Zij was eertijds goed bevestigd. Er zijn verscheidene moskeeën en 5000 inw.

BELCASTRE, Fr. vlek, dep. Aveiron, 2 u. O. van Ville-Franche.

BELCELE, (Wbk.) D. en gem., distr. en ¼ u. van St. Nicolaas; 2900 inw.

BELCHERTOWN, zie *Belcher*. (Wbk.) Massachuset, gr. Hampshire, 5 m. O. Z. O. van Northampton; 2426 inw.

BELCOMBE, Sard. bergen in Savolje.

BELCOURT, zie *Bellecourt*.

BELDEKEN, (TEN) geh. in. O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Herdersen.

BELDER, zie *Bellard*. (Wbk.)

BELDERI, Turk. D. in Azië, ejalet Kurani, sandsch. Begscheer.

BELE, Afrik. riv. in Neder-Guinee, rijk Ngoja.

BELECKE, of *Belike*, Pruiss. stad, prov. Westphalen, regdst., kreits en 4¾ m. Z. O. van Soest. Er is een klooster van Benediktijnen, en men heeft er veel wild; 626 inw.

BELED, Turk. D. in Azië, ejalet Mossul, aan de Westzijde van den Tiger.

BELED-EL-HAREM, (Wbk.) is een landsch. in de prov. Hedjaz. Het is 67 m. lang van het N. W. naar het Z. O. en 28 m. breed. Het begint aan de haven van Râbagh, 31

R

m. N. van Djedda, en eindigt aan de haven Al-Marsa-Ibrahim, omtrent 36 m. Z. O. van Djedda. De grond is slecht, dor en onvruchtbaar zand. De Mohamedanen beschouwen dit als een heilig land, omdat het Mekka en Djedda bevat.

Beled Sidi Hessem, een sedert kort opgerigt gebied bij den Atlas in Afrika, dat van den Keizer van Marokko niet afhankelijk is.

Beled-el-Tibr, zie *Wangara.* (Wbk.)

Beledonamby, rustpl. in Sudan, tusschen de rijken Kanem en Bornu.

Beled-Zouda, een klein landsch. in Arabië, prov. Yemen, onderhoorig aan Tulla, 19 m. N. O. van Loheia. Het is vol wijngaarden. Men onderscheidt er de stad Zouda.

Beleew, (Wbk.) eigenlijk *Belew* of *Bielew*. Het getal inw. 7000, de Beleewsche missen zijn vermaard, zie ook *Bielew*. (Wbk.)

Belefique, Sp. vlek, prov. en 9¼ m. N. N. O. van Almeida (Grenada).

Beleï, of *Ebelei*, een meer in de Steppe der Khirgis, onder 52. 16. N. B. en 80. 30. O. L. 48 m. Z. O. van Troïtsk. Dit meer is vermaard, om het uitmuntend zout, hetwelk het oplevert, en waaraan ook de omstreken ongemeen rijk zijn, hoewel men er ook zoet water en houtachtige moerasgronden vindt.

Belem, D. in Columbia, dep. Venezuela, prov. Carracas, bij de Oostel. grenzen.

Belemehiroo, Ind. fort, prov. Balaghaut, distr. Ghazypoor.

Belen, Braz. vlek, prov. Matto-Grosso, nabij de grenzen van het gouv. Buenos-Ayres, aan den regteroever van de Ipana, een weinig boven hare zamenkomst met de Paraguay, 47 m. N. van l'Assomption. 23. 26. Z. B. 2. Plaats in Paraguay, in het voorm. Jezuiten-distr., digt bij het vlek Conception, op 23. 26. 17. Z. B. en 59. 28. W. L. Zij werd door de Jezuiten in 1760, dus kort voor hare verdrijving, gesticht. In het laatst der vorige eeuw waren er 361 inw.

Belena, Spaan. vlek, prov. en 8½ m. N. van Guadalaxara, aan eenen arm van de Henares.

Belerada, Sp. vlek, prov. Burgos, aan de Tiron.

Belerma, Sp. D., prov. en 7 m. N. W. van Almeria (Grenada), aan de Alpuxarras, tusschen Arcoles en Paterna. In de omstreek vindt men heete minerale wateren.

Belesme, (Wbk.) is niet een arr. hoofdpl., maar een kantons-hoofdpl., zie voorts *Bellesme*. (Wbk.)

Belessem, (Wbk.) ligt aan de O. zijde van het meer van Tzana, met de hoofdst. Emfras. 12. 12. 38. N. B., hoog op eenen heuvel, aan welks voet de Arno stroomt.

Belessom, of *Belessoua*, stam der Danakilr in Abyssinië, ten Z. van Zulla, aan de kust van het vasteland, ten N. van de Taiemela.

Belew, zie *Beleew*.

Belewskaia, zie *Constantinogrod*. (Wbk.)

Belewskreek, riv. in den N. Amerik. staat Noord-Carolina, gr. Stokes, die in de Dun valt.

Belfast, N. Amer. stad en haven, in den staat Maine, gr. Hancock, aan de baai van Penobscot, 5 m. N. W. van Castine en 26½ m. N. O. van Portland, 44. 23. N. B. 51. 21. W. L. 2026 inw. 2. N. Amer. gem., staat Pensylvanië, gr. Bedford; 1196 inw.

Belfeld, (Wbk.) ligt niet in N. Brab., maar in Limburg, is een D. en gem., arr. Roermonde, aan den regter-Maasoever, 1 u. van Venlo, met 400 inw.

Belfort, D. in de N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Nash, met een postkantoor.

Belforte, zie *Belfonte*. (Wbk.)

Belgam, kleine stad in Ind., staten van den Nizam, prov. Berar, distr. Gaweil, aan de Poory, 3 m. N. W. van Umerawatty.

Belgam, kleine stad en vesting in Ind., prov. Noordel. Cirkars, 16 m. N. W. van Cicacole. 2. Fort in Britsch Ind., prov. Balaghei, distr. Bellary, 11 m. O. N. O. van Adoni.

Belgeren, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. en ½ u. W. van Vlierden.

Belgiae Allobrogum, zie *Bauges*.

Belgida, Sp. vlek, prov. en 2¼ m. Z. van San Felipe (Valencia).

Belgie is de naam, welke zich de van ons vaderland afgevallene Zuidel. gewesten hebben gegeven, en onder welken zij zich tot een afzonderlijk rijk hebben opgeworpen. Zij bestaan uit de prov. Z. Brab., Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen, Namen, Henegouwen, Luik en een gedeelte van Lim-

burg en Luxemburg, waarvan zij in 1833 de bevolking, zeker niet te laag, op 4,142,257 zielen opgeven. Over de grenzen of regeringsvorm kunnen wij voor als nog niet spreken; de grond is gedeeltelijk zeer vruchtbaar. De voorn. riv. zijn: de Schelde, de Maas, de Dender, de Lije, de Rupel, de Dyle, de Demer, de Sambre, de Ourthe, de Marne en de Lesse. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, mijnwerken, fabrijken in katoen, kanten, papier, leder, laken, tapijten, hoeden en metalen en den handel. Men zie verder het art. *Nederlanden*. (Wbk.)

Belgirate, klein Sard. vlek, afdeel. Novare, prov. en 1¾ m. Z. van Pallanza, mand. Lesa, aan het groote meer (Lago Maggiore), met eene kleine haven, waar men zich naar de Borromeus-eilanden inscheept.

Belgodere, Fr. D. op het eil. Corsika, arr. en 4½ m. O. van Calvi, hoofdpl. van het kant. Paraso.

Belgrad, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Kennebec, 5 m. N. van Augusta; 1,121 inw.

Belgrade, twee geh. in Namen, een gem. Andennes, en het andere arr. Namen, gem. Flawinne.

Belgradtschik, Turk. vesting in Europa, in Romanië, sandsch. en 8¾ m. Z. Z. W. van Widdin, aan de Anzer, welke in den Donau valt.

Belheim, Beijersch D., Rijnkreits, arr. en 3½ m. O. van Landau en 1 m. Z. W. van Germersheim; 1442 inw.

Belhelvie, Schotsch D. en parochie, gr. en 2¾ m. van Aberdeen, aan den oever der Noordzee; 1392 inw.

Belhomer, Fr. vlek, dep. Eure en Loire. aan de Eure, met 350 inw.

Belia, zie *Balia*.

Beliant, voorm. abtdij van Augustijnernonnen in Henegouwen, 1 u. Z. van Bergen.

Belice, (Wbk.) er zijn twee riv. van dien naam op het eil. Sicilië, de eerste is de oude *Crunisus*, de andere de oude *Hypeä*, beide niet ver van Gergenti.

Belida, of *Beliti*, riv. op het eil. Sumatra, in de Nederl. residentie Palembang. Zij is door een kanaal met de Ogan vereenigd, en valt in de hoofdrivier Moesi. De riv. Beliti geeft, zoo als meest alle riv. in het Palembangsche rijk, haren naam aan een district.

Belidah, Afr. stad in Algiers, aan den rand der schoone vlakte van Mesidjah, Z. W. van Algiers, met 8 à 10,000 inw.

Belide, Afr. stad aan den voet van den kleinen Atlas, 11 u. Z. O. van Algiers, op dezelfde wijze als Algiers van gebouwen voorzien, doch met minder hooge huizen, veelal van ééne verdieping, doch de straten breeder en vol van steenen van de bouwvallen der huizen, door eene aardbeving in 1825 ingestort. In 1830 waren er 4000 inw., uit Mooren, Turken en eenige weinige Arabieren en 60 Joodsche huisgezinnen bestaande. De stad is met heerlijke oranjeboomen omringd, en er zijn vele wijngaarden, waaruit echter geen wijn getrokken wordt.

Belidor, kaap aan Napoleons-land, op Nieuw-Holland, tusschen kaap Wilson en Nuyts-land, 38. 1. Z. B. en 158. 32. O. L., door de klippen les Charpentiers omringd.

Belika, of *Belike*, zie *Belecke*.

Belille, vlek in Peru, hoofdpl. van de prov. Chumbiviliäs, aan de riv. van denzelfden naam.

Belilowka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 30 m. Z. W. van Kiew, distr. en 3¾ m. O. van Makhnowka.

Belina, Turk. vlek in Europa, in Bosnië, sandsch. Trawnik, 7½ m. N. van Zvornik en 22 m. W. van Belgrado.

Belinitchi, Russ. vlek in Europa, gouv. distr. en 11½ m. W. N. W. van Mohilew, aan de Drontz. Het is welgebouwd en heeft 1 fraaije Karmeliten Kerk, 1 Grieksche Kerk en 1 Synagoge. Er worden 4 kermissen in het jaar gehouden.

Belinkowitchi, Russ. vlek in Europa, gouv. en 31½ m. Z. O. van Mohilew, distr. en 14½ m. Z. O. van Tchenkow, nabij den linkeroever van de Besed.

Belior, eil. in Perzië, prov. Fars, distr. Laristan, bij Naheloh, tegenover de haven Lundsje.

Belisch, tak van den Euphraat, bij Nakka, in het Turk. ejalet van dien naam.

Beliti, zie *Belida*.

Belitsa, Russ. vlek in Europa, gouv. en 22 m. O. van Grodno, distr. en 7 m. Z. van Lida, nabij den reg-

teroever van de Berrezina. 2. Russ. distr. in Europa, gouv. Mohilew, ten W. is het door den Dnieper van het gouv. Minsk gescheiden. Er zijn vele bosschen: de grond is vruchtbaar in allerlei granen, hennep en vlas. Men heeft er veel vee, eenige ijzermijnen en verscheidene ijzersmederijen. Er zijn 26,720 inw. van het mannelijk geslacht, die alle Christenen zijn. De hoofdpl. is Belitsa.

Belitsa (Novo), Russ. stad en distriktshoofdpl., gouv. en 39 m. Z. van Mohilew, aan den regteroever van de Soy. Zij bevat 1 Grieksche kerk en 231 geprivilegeerde burgers.

Belitsa (Storoï), Russ. stad in Europa, gouv. en 36 m. Z. van Mohilew, distr. en 4 m. N. W. van Novo Belitsa, aan eene kleine riv. van denzelfden naam. Zij heeft 1 Grieksche Kerk en 700 inw.

Belita, eil. bij de Z. W. kust van Nova-Zembla, met eene woestijn, onvruchtbaren leigrond en weinig gras.

Belka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 23½ m. N. W. van Charkow, distr. en 6¾ m. N. van Akhtirka. 2. Volk aan de kust van Abyssinië.

Belki, dit is de algemeene naam, die men in Siberië geeft aan de bergen, die altijd met sneeuw bedekt zijn, en voornamelijk aan die, welke van de takken van den kleinen Altai afloopen, tusschen de Katounia en de Irtisch, en tusschen 50. en 52. N. B. en 100. en 103. O. L. De Belki zijn slechts takken van de sneeuwbergen, *Kholzoun* genaamd, die zich naar het W. en N. uitstrekken. Men onderscheidt er zes, namelijk: de Belki van de Oulba, van de Ouba, van den Tigbirek, van den Kargon, van de Anoui en van het Bachalak.

Belkofsky, zie *Liakhofskie*.

Belkum, zie *Berlikum*, No. 1.

Bell, Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regdst. en 5¾ m. W. N. W. van Coblenz, kreits en 1¾ m. N. W. van Maijen. Er zijn kalksteengroeven; 554 inw. 2. Kaap aan de Z. kust van Nieuw-Holland, in Flindersland. 32. 16. 30. Z. B. 150. 42. 45. O. L. 3. D. in Antw., arr. Turnhout, gem. Gheel.

Bella, Napelsch vlek en distr. hoofdpl. in de prov. Basilicate, distr. en 5 m. Z. van Melfi, op eenen heuvel. Er is eene collegiale en eene andere kerk, 1 hospitaal en 3 gestichten van liefdadigheid; 5623 inw.

Belläble, aanzienl. Arab. D. in Yemen, 7 m. N. O. van Beit-el-Fakih, met eene welgebouwde moskee.

Bellac, arr. (Wbk.) telt 85,000 inw. in 78 gem. en 9 kantons, zijnde Bellac, Bessines, Château-Poinsat, Sat. Le Dorat, Laurière, Magnac-Laval, Mézières, Nantiat en St. Sulpice-Les-Feuilles.

Bellaco (Estero), moeras in Paraguay, ten Z. van de Laguna Ypoä.

Bellad-Anes, distr. in het Arab. land Yemen, tusschen Rensa, Oethuma en Makhareb-el-Anes.

Bellad Dsulfar, zie *Bellad Ser.*

Bellad-el-Aden, (zie *Aden*, Wbk.), het behoort thans onder de kleine distr. van het land Yemen, ligt ten Z. van Faas de kust aan de Roode Zee, tusschen Bab-el-Mandab en de Bellad-Foddel uitmakende. Het is over het algemeen 1 à 2 dagreizen tot aan den voet der hooge vlakte breed en heeft eenen dorren onvruchtbaren grond, welke door den Meidam bespoeld wordt, in welks omtrek schoone dadelboomen en korenvelden gevonden worden. Seetzen vond het geheele land vulkaanachtig; de berg bij Adel heeft voorzeker zijnen oorsprong aan eene uitbarsting te danken, gelijk hij dan ook uit regelmatige lagen van lava bestaat. De bestuurder wordt Sultan genoemd, en is van de secte der Sunniten; de hoofdstad is Lakhadsch.

Bellad-el-Bedui, land der Beduïnen, een deel van de Bellad-el-Dschof, dat zich in het O. dier prov. over een gedeelte der hooge vlakte uitstrekt.

Bellad-el-Dschof, zie *Dschof.* (Wbk.)

Bellad-el-Foddel, een gedeelte van de kust in Arabië, tusschen Aden en Hadraumont, eene dagreize lang en mogelijk even zoo breed. Het opperhoofd noemt zich Sultan en woont in het dorp Tera.

Bellad-el-Kobail, of het landsch. Haschid en Kebil, landsch. als boven, waarschijnlijk thans bij het land der Wachabiten ingelijfd, geheel door gezeten stammen bewoond, die onder eene menigte Scheiks staan, waarvan elk zijn onafhankelijk deel van het land had, doch die te zamen in een zeker verband tegen buiten-

landschen aanval staan. Zij zijn zeer dapper, en worden bij voorkeur onder de troepen van den Iman opgenomen. Men noemt hen wel de *Zwitsers van Arabië*.

Bellad-el-Nedscheran, zie *Nedsjeran* (Wbk), en vergel. ook *Nadsched* en *Nadscheran*. (Wbk.)

Bellad-el-Sahan, zie *Sahan*.

Bellad-el-Saladin, deel van *Bellad-el-Dschof*, in het gebergte.

Bellad-el-Scheraf, deel als boven, door nakomelingen van Mahomed bestuurd.

Bellad Hadsje, gedeelte van het Arabisch distr. Tulla, landsch. Yemen, met de steden Dennub en Madian.

Bellad Khaukeban, distr. als boven, onder eenen onafhankelijken Scheik, met de stad Khaukeban.

Bellad Khaulan, distr. als boven, met de hoofdst. en zetel van den onafhankelijken Scheik Beit Rodsohe.

Bellad Nehhm, een klein distr. als boven, tusschen Bellad-el-Kobail en Nadsched, met de stad Shirra.

Bellad Ser, een klein distr. in het Arab. landsch. Omar, dat zich van Muscate tot Ras Mussendom, en van hier aan de Golf van Perzië tot het eil. Schavedsche of den mond der riv. Ser uitstrekt. Het bevat bijna het geheele schiereil., waarop Kaap Mussendom ligt, is bergachtig, met breede dalen, die tarwe, gerst, maïs, durrah, peulvruchten enz., boom- en fijne vruchten, vooral dadels en druiven voortbrengen. Ook zijn er kameelen, ezels, rundvee, schapen en geiten. Het was in de laatste jaren onafhankelijk; de zeemagt is aanmerkelijk, doch men houdt de inw. voor schadelijke zeeroovers. Zij zijn Sunniten van de secte Habali. Daar Ras Dsulfar in den omtrek van dit gebied ligt, noemen de Perzianen dit land gewoonlijk *Bellad-Dsulfar*.

Bellah (Birket-el-), zie *Birket-el-Bellah*, (Wbk.)

Bellain, (Bas) D. en gem. in Luxemburg, kw. Diekirch, met 1100 inw.

Bellain, (Haut) geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Bas-Bellain.

Bellain, (Neder) zie *Bellain* (*Bas*).

Bellain, (Over) zie *Bellain* (*Haut*).

Bellair, (Wbk.) eigenlijk *Bellaire*, is een D. en gem., distr. Luik, met 800 inw.

Bellair, N. Amer. vlek, staat Maryland, hoofdpl. van het gr. Haxfort.

Bellaire, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Marchin. 2. geh. in Namen, arr. Namen, gem. Cortil-Wodon.

Bella Isola, staat: zie *Borromeische eil.*, lees: zie *Konijnen-* of *Borromeische-eilanden*.

Bellamont, stad in het kon. Wurtemberg, Donau-kreits, ambt en 2¼ m. Z. O. van Biberach, 10 m. Z. van Ulm. Er zijn minerale baden en 244 inw.

Bellante, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ulter. I distr., en 2¼ m. N. O. van Teramo, kant. Campli, op eene hoogte, niet verre van Selinella. Er is eene parochiale kerk, en eene door Ferdinand IV gestichte openbare school, met 1496 inw. Tweemaal in het jaar wordt er eene kermis of jaarmarkt gehouden.

Bellary, distr. in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Balaghat. Het is besproeid door de riv. Vadavotty, Pennar, Haunderry en Toombeda, door welke laatste het van de prov. Beydjapoor gescheiden wordt, door de Krishna, die het van de prov. Hyder-Abad afzondert, en door verscheidene andere rivieren, die op het gebergte ontspringen, met hetwelk dit gewest bedekt is. Het bevat 5 arrond.: Harponelly, Adoni, Bydroog, Gooty en Ghazypoor.

Bellato, zie *Balat*.

Bella Vista, (St. Joseph de) vlek in Peru, intendants. Lima, in 1747 door den onderkoning, graaf de Superanda, nabij de zee gebouwd, ter plaatse, waar voorheen *Calloo* stond, 2 m. van Lima. Er is een goed fort, ter verdediging van de baai, in welke ten Z. W. het eil. St. Loronzo ligt, waar de schepen, die uit Z. Amerik. havens komen, doorgaans ten anker gaan.

Bellbroek, D. in de N. Amer. staat Ohio, gr. Green, met een postkantoor.

Bellbroughton, Eng. D. en parochie, in het gr. en 5 m. N. N. O. van Worchester, in het hundred Halfshire, 1½ m. N. N. W. van Bromersgrove. Er worden 2 kermissen in het jaar gehouden; 1476 inw.

Bellchatow, stad in het voorm. kon. Polen, waiw. Kalisch, in eenen zandigen, onvruchtbaren grond.

Belle, geh. in Henegouwen, distr.

Charleroy, gem. Seneffe. 2. Geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Esschene.

Bellecourt, (Wbk.) is eene gem. distr. Charleroy, met 360 inw.

Bellecroix, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Horrues.

Belled-el-Kufar, Belled-el-Rumi en Belled-el-Chanur, of *Hanur*, plaatsen in de Libysche woestijn, in de Sahara, Oase Siwah, met vele katakomben, die goed bewerkt zijn.

Belled Laa, heerlijkh. in Arabië, land Yemen Bellad-el-Kobail.

Belledefense, (Wbk.) zie voorts *St. Jean de Losnes*.

Belleek-Town, Iersche stad, gr. Fermanagh, aan eene riv., die uit de Lough Erne komt.

Belle-Fête, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ecoussines d'Enghien.

Bellefield, D. in de N. Amerik. staat Virginia, gr. Greenville.

Bellefontaine, (Wbk.) in Luxemb., D. en gem., kw. Virton, met 1350 inw. 2. In Namen, (Wbk.) arr. en gem. Dinant, 120 inw. 3. geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Battice.

Bellefontaine, ijzerwerken en ijzermijnen in Zwitserland, kant. Bern, ambt en 1½ m. Z. Z. O. van Porentrui, aan den regteroever van de Doubs. De opbrengst bedraagt jaarlijks 7000 kwintalen ijzer. 2. Pl. in de N. Amer. staat Missouri, gr. St. Louis, ¾ m. van den mond der Missouri, met een fort, de hoofdpl. van het militaire dep. der Noord-Amerikanen, met kazernen voor 300 man.

Bellefonte, N. Amer. vlek, vrijstaat Pensylvanië, hoofdpl. van het gr. Centre, 25 m. N. W. van Harrisburg, aan de Spring-Creek, die aldaar met schuiten bevaarbaar is; 433 inw.

Bellegarde, in la Manche (Wbk.), wordt ook wel *Bellegarde-St.-Silvain* genoemd; het is een kantonshoofdpl., arr. en 2 u. O. van Aubusson, met 1200 inw. en handel in granen, vee, linnen en leder. 2. Fr. vesting (Wbk.), ligt niet in het dep. Op.-Pyreneeën, maar Oost-Pyreneeën. Het is na den Nijmeegschen vrede door Lodewijk XIV versterkt.

Bellegaum, corle of distr. op het O. I. eil. Ceylon, aan de zee, met veel visscherij aan de kust, die door de regering voor aanzienlijke sommen verpacht wordt. 2. Volkrijk D. aldaar, met visscherij en een der beroemdste tempels van Buddha, waarin Buddha in eene liggende houding verschijnt.

Belleghem, (Wbk.) vlek en gem. distr. Kortrijk, met 3200 inw.

Belle-Isle, Fr. eilandje (Wbk.), eigenlijk *Belle-Isle-en-Mer*, telt 8000 inw., is 4 u. lang en 2 breed en heeft 10 u. in den omtrek. 2. Straat in de golf van St. Laurens, in N. Amerika.

Belle-Isle-sur-Terre (Wbk.), beter *Belle-Isle-en-Terre*, is eene kantonshoofdpl., 4 u W. van Guingamp, met ijzersmederijen, papierfabrijken en loodmijnen.

Bellemaison, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Marchin.

Bellemermeer, Ned. droogmakerij, prov. Holland, Noord. ged., ten deele onder de gem. Broek in Waterland, gedeeltelijk onder Nieuwendam en gedeeltelijk onder Ransdorp behoorende. Zij bevat 148 morgen lands.

Bellem, in O. Vlaand. (Wbk.), D. en gem., distr. Gent, met 1600 inw.

Bellemont, Sp. stad, prov. Leon.

Bellemotte, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Le Roux.

Bellen, gem. in Luxemb., arr. Maastricht, geb. Gulpen.

Bellentre, Sard. D. in Savoije, prov. Tarentaise, aan den regteroever van de Isère, 3 m. O. N. O. van Moutiers.

Belle-Pointe, een militairepost in het N. Amer. landsch. Arkansas, 39 m. W. N. W. van Little-Rock, 34. 50. 54. N. B. en 96. 41. 15. W. L.

Belle-Porte, geh. in Henegouwen, gem. Peruwelz.

Belle-Riviere, riv. in de N. Amer. staat Michigan, gr. Ookland.

Bellestein, Ned. voorm. adel. huis, prov. Holl, Z. ged., gem. Wassenaar.

Bellette, stad in Abyssinië, land Tigre, distr. Enderta.

Belleva, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. la Reid.

Bellevaux, Sard. D. in Savoije, prov. Savoije, 5½ m. N. O. van Chambery, met eenige ijzerwerken, aan de Cheran. 2. Aanzienl. Sard. D. in Savoije, prov. Chablais, aan de linkeroever van de Belleron, in eene vallei, waaraan dezen stroom zijnen naam geeft; 1080 inw. Er wordt eene jaarmarkt gehouden.

Bellevaux, of *Belvaux*, (Wbk.) be-

hoort tot de gem. Limburg.

Bellevaux, in Luxemb. (Wbk.) ligt in het kw. Neufchateau, gem. Noire-Fontaine.

Bellevedere, bij Rijswijk, (Wbk.) ook wel *Schoonzigt* genoemd, hoewel meest onder den naam van *Huis ter Nieuwburg* bekend, is wegens deszelfs bouwvalligheid ten jare 1793 afgebroken, en op den grond, waar het gestaan heeft, eene fraaije naald, met gepaste opschriften, ter herinnering aan den aldaar gesloten vrede, opgetrokken.

Belleview, N. Amer. gem. in het distr. Missouri, gr. Washington, in een vruchtbaar oord, 4½ m. van Herculanum. De bevolking bestaat uit omtrent 60 huisgezinnen.

Belleville, dep. Rhône, (Wbk.) eigenlijk *Belleville-sur-Saône*, is een kantonshoofdpl., 3 u. van Ville-Franche en telt 2800 inw.

Belle-ville, N. Amer. gem., vrijst. Illinois, gr. St. Clair, 5 u. van Cahokia. 2. N. Amer. gem., vrijst. Virginiä, gr. Wood, aan de Ohiö, 2 m. beneden den mond van de Hockhocking.

Bellevue, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Ernenville, tusschen Marche en Flamisoul; men verwisselt er van postpaarden. 2. Geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Yves-Gomezee.

Belley, arr., (Wbk.) bevat 112 gem. met 75,000 inw. in 9 kantons: Belley, Ambérieux, Champagne, Hauteville, l'Huys, Lagnieux, St. Rambert, Seyssel en Virieu-le-Grand.

Belli, Afrik. stad aan de kust van Benin, beneden Calabar.

Belliago, val van de Tacoary of Taquary, in Braziliё, prov. Matto Grosso, comarca Camapuaniä, waar de riv. 113 vademen breed is.

Belliah, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 18 m. O. N. O. van Bahar en 3½ m. N. W. van Monghir.

Bellie, Hong. vlek, comitt. Baranya, ter plaatse, waar de Trava in den Donau valt. Het is rijk door zijne visscherij.

Belliene, zie *Beliene.* (Wbk.)

Bellièvre, zie *Bailièvre.*

Bellingeweer, (Wbk.) niet een geh., maar een D., gem. Winsum.

Bellingewolde, zie *Bellingwolde.*

Bellinghe, (Wbk.) eigenlijk *Bellinghen*, D. en gem., arr. Brussel, 1 u. van Halle, met landbouw en 450 inw.; voorheen was hier een klooster van reguliere kanunniken, *Catimpré* genaamd.

Bellinghausen, groep eil. in de Stille Zuidzee, door Kapt. Kotzebue op zijne tweede reis ontdekt. 15. 48. Z. B. 205. 30. O. L. van Greenwich.

Bellingweer, zie *Bellingeweer.*

Bellingwolde (Wbk.), telt thans 2500 inw.

Bellingwoldermeer, Ned. meer, prov. Groningen, kw. Winschoten, ten Z. van Bellingwolde.

Bel Isle, kl. eil., tegenover het Noorder einde van Newfoundland, bijna onder 52., met de Leeuwrikhaven, aan de N. W. zijde. 2. Straat in de Golf van St. Laurens, welke haren naam van het voor haar liggend kleine eil. heeft, en tusschen de kust van Labrador en Newfoundland door in de Golf loopt.

Bello, Zweedsch kersp. Jonkopingslän hurrad Socra Wedda. 2. Stad en haven in Midden-Amerika, staat Honduras.

Belloch, zie *Benlich.*

Bellocq, zie *Bellorcq.* (Wbk.)

Bellogin, Sp. vl., prov. en 6½ m. W. Z. W. van Vitoria (Alava), aan den linkeroever van de Omecillo.

Belloeul, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Vogenée.

Bellombra, Lomb. Venet. D., prov. Polesina, distr. en 1¼ m. Z. Z. W. van Adria, 4½ m. O. Z. O. van Rovigo, met aanzienlijke zijdewormteelt; 1449 inw.

Bellomcomba, stad en vesting in Britsch Ind., prov. der Noordel. Cirkars, 30 m. W. N. W. van Masulipotam, en 40 m. Z. O. van Hyderabad, 16. 31. N. Br., 97. 43. O. L. In de naburige dorpen wordt veel salpeter bereid.

Bellona, Austr. eil., ten Z. van de Salomons eil., door kapt. Butler met het schip Walpole gezien, het is eirond, goed met bosch bezet en ligt op 11. 11. Z. B. en 177. 19. O. L.

Belloo, zie *Balloo.*

Bellore, kl. Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Surate.

Bello's, Afrik. landstreek, ten Z. aan Abyssinie en ten N. aan Nubie grenzende. De bewoners waren voorheen Christenen, maar door het slechte gedrag hunner priesters zijn zij Mahomedanen geworden, en thans kan men naauwelijks bemerken tot

welke Godsdienst zij behooren. Zij wonen regt tegenover de haven Suakim, aan de Roode Zee. Hun winter- of regentijd eindigt om den 6 Januarij.

Bellour, kl. stad in Ind., staten van den radja van Mysore, in de prov. van dien naam, 26 m. N. W. van Seringapatam, en op gelijken afstand O. van Mangalore.

Bellow, tak van de Kakaskin, in de N. Amer. staat Illinois.

Bellowfall, waterval van de Connecticut, in de N. Amer. staat Vermont, gr. Windham, waarover eene merkw. brug van 365 voeten lang ligt, en welke waterval nu ook door een kanaal kan omgevaren worden.

Belloy, geh. in Henegouwen, gem. Peruwelz.

Bell point, kaap, in het W. van het eigenl. eil. Spitsbergen.

Bell River, riv. op Spitsbergen, die in de Bell Sont valt.

Bells, Hong. stad en palatinaat, aan de Bog, groot, maar slecht bevolkt.

Bell Sont, Golf op het eil. Spitsbergen op 77. 35. N. B., in welke de riv. Bel uitloopt en waaraan Fairhaven ligt. Hier beproefden de Russen in 1764 eene volkplanting aan te leggen met eene militaire post; reeds waren er 5 huizen gebouwd, toen de kolonisten stierven, de militairen wegliepen en de onderneming gestaakt moest worden. Nu hebben zij eene plaats aan de Noordel. bogten der westkust en in de wijde baai aan de N. kust.

Bellum, Zweedsch kersp. Skaraborslän, Harad Barne.

Bellum Condat, Ind. stad, prov. Noord-Circars, op eene hoogte bij het gebergte van Palnaud, waar een salpeter-fabrijk is.

Bellver, Sp. vl., prov. Barcelona (Catalonie), aan den linkeroever van de Segra, 3¾ m. W. Z. W. van Puycerda, en 5 m. O. N. O. van Urgel.

Bellwitzhof, zie *Brechelshof*.

Bellzyce, Poolsche stad, Waiwoodsch. Lublin, aan den weg op Krakau.

Belm, (Wbk.) Naar men wil moet hier het Saksisch opperhoofd Wittekint gedoopt, en zijne gemalin Gera begraven zijn.

Belmermeer, zie *Bellemermeer*.

Belmez, Sp. vl. en kasteel, prov. en 7 m. Z. O. van Jaen.

Belmimbre, Sp. vl., prov. en 6 m. Z. W. van Burgos, nabij den linkeroever van de Arlanzon.

Belmont, D. in Luxemb., kwart. en 1 u. van Virton, gem. Etho. 2. N. Amer., gem., vrijst. Maine, gr. Hancock, 7 m. W. van Castine; 744 inw.

Belmonte, riv. in Braz. Zij is dus genoemd naar eene stad aan hare uitwatering, en ontstaat in de Comarca Cerro Frio, prov. Minas Geraës, door de vereeniging van de Jequitinhonha en de Arassuahy, stroomt oostwaarts en maakt de grenslinie uit tusschen de prov. Bahia en Porto Seguro. Zij wordt enger, terwijl zij over de Cordillere dos Aymores loopt, en heeft eenen val van 20 vademen hoogte, waarvan men het gedruisch op 4 m. afstands hooren kan. Na 4 m. door het gebergte gestroomd te hebben ontlast zij zich, na eenen loop van omtrent 30 mijlen, gedurende welken zij ontelbare omwegen maakt, in zee. De Piauhy, welke zij boven haren val ontvangt, is de voornaamste arm van de Belmonte. 2. Kleine Z. Amer. stad in Braziliё, prov. en 18 m. N. van Porto Seguro, aan de Atlantische Zee, en aan den mond der evengen. Rio de Belmonte. Het ontbreekt haar aan eene goede haven. 3. Sp. stadje, prov. en 16½ m. Z. W. van Cuenca, met een kasteel, hetwelk zeer gemakkelijk in staat van verdediging gesteld zou kunnen worden. 4. Sp. vl., prov. en 25 m. Z. O. van Saragossa (Arragon), en 2¼ m. Z. Z. O. van Alcaniz, aan de Merquin. 5. Een vl. in den kerkel. staat, 3½ m. Z. W. van Fermo, tusschen de Tenna en de Leta. 6. Nap. vl., prov. Sannio, distr. en 7¼ m. N. O. van Isernia, kant. en ¾ m. O. N. O. van Aynone, op eene rots. De landstreek brengt veel wijn voort. 7. Portug. vl., prov. Beira, op eenen berg, met een oud kasteel en 499 huizen.

Belmontejo, Sp. vlek, prov. Cuenca, aan de Xucar.

Belo, riv. in Abyssiniё, zie *Bela*.

Belochan, Aziat. stad in Afghanistan, landsch. Multar.

Beloeil, (Wbk.) D. en gem., distr. Ath, met 2200 inw. Het is de geboortepl. van den Wiskundige Arnould de Lens, die in 1571 te Moskou in de vlammen omkwam.

Beloedsjistan, zie *Beloochistan*.

Beloe-More, de Russ. naam van de

Witte Zee.

BELOGLOSSOWA, zie *Tcharisk.*

BELOGORIE, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronesch, distr. Ostrogoik, aan den regteroever van den Don, 2 m. N. W. van Paulowsk.

BELOGORODKA, Russ. vlek in Europa, gouv. Volhijnie, distr. en 5 m. Z. Z. W. van Zaslaw, en 16 m. O. Z. O. van Kremenet, 207 huisgezinnen. 2. Russ. vlek in Europa, gouv. distr. en 4½ m. W. van Kiew, aan den regteroever van de Irpen. Eertijds was het eene aanzienlijke stad, die in 990 door WLADIMIR gesticht werd, en waar hij bij voorkeur zijn verblijf hield.

BELOÏ, een eil. in de IJszee, aan de kust van Rusland, in Azië, ten N. van het groote schiereil., waardoor de golf van de Obi afgescheiden is van de zee van Kara, tusschen 72. 45. en 73. N. B. en 84. 35. en 87. 25. O. L. 2. Russ. stad, hoofdpl. van eene kreits, gouv. Smolensk, aan de Obscha, met 2280 inw. en handel op Riga.

BELOÏ-JAR, Russ. vl. in Europa, gouv. distr. en 10½ m. Z. O. van Simbirsk, aan den linkeroever van de Wolga, tegenover Singhilei.

BELOÏ-KAMEN, Russ. vesting in Azië, gouv. Tomsk, distr. Busk, aan den regteroever van de Irtisch, 12 m. W. van Semipalatnoï.

BELOJE, Russ. meer, stadhoudersch. Cherson.

BELOJE-OSERO, of *Wit Meer*, (vergel. Wbk.) Het heeft ruim 28 m. in den omtrek en ontvangt 26 riviertjes. Het is diep en zeer vischrijk. De bodem is witte klei, die hare kleur, bij onstuimig weder, aan het water mededeelt. Van daar de naam *Wit Meer.* Aan den oever ten Z. ligt de stad Beloserk.

BELOKALITWENSKAJA, Russ. vlek in Europa, in het land der Donkozakken, distr. Donetz, aan den linkeroever van de Severnoï-Donetz, 24 m. N. N. O. van Novo-Tcherkesk.

BELOLOUTSKAIA, Russ. vlek. in Europa, gouv. Woronesch, distr. en 10½ m. N. van Staro-Belsk.

BELOOCHISTAN, (Wbk.) gewoonlijk thans *Beludchistan* geschreven, heeft eene oppervlakte van 9544 v. m en bestaat uit verschillende bestanddeelen. Het grootste, ten W. van den Indus, behoort tot het werklijk hoogland, en wordt in het N. en N. W. door eene groote zandwoestijn afgebroken, ten O. van den Indus is alles vlak land. Behalve de Indus, is de Dosti (Bugwur) eene voorn. rivier. De Nari en de Kausi zijn woestijnriv., de luchtsgesteldheid hangt van de hoogere of lagere ligging af, de inw., Beludschen en Brahut, deels Hindo's en Thakranen of Tadschiks, worden op 2,700,000 geschat, het land wordt in Eigenlijk Beloochistan en Sind verdeeld.

BELOOCHISTAN, (Eigenlijk) de grootste en Westelijke helft van het land Beloochistan van 75 tot 85½ O. L. tusschen Afghanistan en de zee, ruim 7000 v. m. groot, voornamelijk door Biludschen of Brahus en stammen met bijzondere opperhoofden, die *Sirdars* genoemd worden, bewoond. Alle die Sirdars beschouwen den Chan van Kelas als hun gemeenschappelijk opperhoofd, wiens bestuur, volgens PETTINGER, zeer zacht zijn moet. Dit land wordt in de prov. Sarawan, Gundawa, Ihalawan, Lus-Mekran en Kuhistan verdeeld.

BELOOCHISTAN, of *Beloudjistan.* (*Woestijn van*) Zij strekt zich uit in Beloudjistan, ten N. van Moteh, tusschen 78. 30. en 82. O. L. en tusschen 28. en 30. N. B. en is ten Z. bepaald door het Wacheti-gebergte en ten N. door de bergen van Afghanistan, in welk land zij insgelijks N. westwaarts voortgaat. Zij bestaat meest uit golvend zand, en heeft slechts weinige en kleine Oasen, die versch water hebben en bevolkt zijn. Omstreeks het midden dezer woestijn is de bedding van de Bourdon, die thans verdroogd is, en aan welker boorden het digte kreupelhout nu tot schuilplaats voor wild gedierte verstrekt. De winden, die in deze woestijn heerschen, brengen dwarrelstroomen van zand voort en zuiveren de lucht. Dikwijls echter waait er de Samoem in een' hevigen graad.

BELOPOLIE, Russ. vlek in Europa, gouv. en 29 m. Z. W. van Kiew, distr. en 5½ m. O. N. O. van Makhnowka.

BELORETSK, Russ. D. in Europa, gouv. Oremburg, distr. Werkh. Uralsk, aan den linkeroever van de Belaïa, 37 m. O. van Ufa. Er zijn aanzienlijke ijzerwerken.

BELOSERSK, (Wbk.) Russ. kr. in Europa, gouv. Novogorod, met 1 stad,

1 vlek, 126 kerspelen, 800 dorpen en 40,000 inw., een deels vlak en laag, deels heuvelachtig land, dat door de Scheksna en 50 andere riv. en beekjes besproeid wordt, en het groote meer Beloje-Osero insluit; de grond, uit klei en zand bestaande, is matig vruchtbaar en levert veel rogge, hoewel niet toereikend, alsmede erwten en boekweit, weinig vlas en hennep, veel hout, enz. Er is weinig veeteelt, eenige scheepvaart, smederij uit moerasijzer, enz. 2. De hoofdst. der genoemde kr. aan den mond der Schaksna, in het meer Beloje-Osero; eene oude plaats, deels als vesting met de hoofdgebouwen, deels als de eigenlijke stad; beide deelen hebben 14 steenen en 2 houten kerken, 1 klooster, 430 huizen en 2783 inw., die kaarsen, teer, heilige beelden en goudwerk vervaardigen, handel drijven, of van de visscherij bestaan; 50. 50. N. B. 55. 31. O. L.

Belothi, voorm. Russ. vesting in Azië, in Noordelijk Georgië, aan de grenzen van Ossetie, 4½ m. N. O. van Krzkhinwali en 9 m. N. van Gori, onder 42. 15. N. B. en 61. 22. O. L., op eene hoogte tusschen twee kleine riv., die zich regts in de Patara Liakhwi ontlasten. De bevolk. bestaat uit Georgiërs, met Armeniërs en Osseten vermengd.

Belotzerkowka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 12 m. W. van Pultawa, distr. en 10¼ m. O. Z. O. van Khorol, aan den linkeroever van de Psioul.

Belouchistan, of *Beloudjistan*, zie *Beloochistan.*

Beloung-Dzing-dang, of *Beloung-Ghing-dang*, een berg in Thibet, prov. Thsang, onder 31. 40. N. B. en 103. 45. O. L. De Sakha-Dzang-bou ontspringt op dezen berg.

Belour, kleine stad in Britsch Ind., prov. Agra, aan den regteroever en nabij de zamenvloeijing van de Esy en den Ganges, 10 m. O. van Belah, en 19 m. W. van Lucknow. Er zijn eene menigte Hindoesche tempels.

Belour, zie *Bolor* en *Thsoungling.*

Belour-Tagh, of *Kristal-gebergte*, ook wel *Belout-Tagh* of *Beneveld gebergte* genoemd, Aziat. gebergte in Bucharijë. Het is dat gedeelte van de hooge keten van Sneeuwbergen de Thsoungling, op welke de Djihoun en zijne voornaamste armen hunnen oorsprong hebben, die van daar Z. O. stroomen. De ware naam van dezen berg schijnt *Bolor-Thag* te zijn.

Belovar, of *Belowar*, Hong. stad in het militaire-Croatie, en de dus genoemde Bannaat-grenzen, aan de riv. Belowar, 6 m. Z. O. van Kreutz, 5¼ m. N. O. van Chasma, wel versterkt met veel zijde handel, een piaristen collegie en 1064 inw.

Belowej, Russ. vlek in Europa, gouv. en 25 m. Z. van Grodno, distr. en 10 m. W. N. W. van Proujani.

Belozérié, Russ. vlek in Europa, gouv. Kiew, distr. en 4½ m. Z. Z. W. van Tcherkasi, nabij een klein meer, 13¼ m. N. W. van Tchigrin.

Belozevka, riv. in Rusland in Europa, gouv. Taurië, in het N. ged. van het distr. Perekop. Zij loopt in den Dnieper uit ten Z. van het vlek Nikopol, na eenen loop van omtrent 13 m. van het Z. naar het N.

Belozero, zie *Beloje-Osero.*

Belpasso, kleine stad en kantonshoofdpl. in Sicilië, prov. distr. en 3 m. N. W. van Catana.

Belpech, (Wbk.) zie voorts *Bellpuch.* (Wbk.)

Belpuig, zie *Bellpuch.* (Whk.)

Belrotchy, of *Belrutchy*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, op een eil., door de Cony gevormd, 22 m. N. W. van Dacca en 33 m. O. van Moorshed-Abad.

Belsen, Wurtemb. D., kreits van het Zwarte Woud, ambt en 2¼ m. Z. O. van Rothenburg. In de kleine kerk van dit D. worden vele heidensche oudheden bewaard.

Belsk, Russ. stad in Europa, gouv. en 8¼ m. Z. van Bialystok, hoofdpl. van eene kreits, in eene vruchtbare landstreek en nabij den linkeroever van de Orlanka gelegen. Zij is welgebouwd en bestraat; het tolkantoor is een fraai gebouw. Men vindt er 2 Katholijke kerken en 1773 inw., die bijna allen Grieken zijn. De Joden worden in deze stad niet geduld. Het distr. wordt door de Narew en de Nurzek bespoeld en brengt veel graan voort, doch aan hout is er gebrek.

Belskago-Gorodka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 14 m. W. van Tambow, distr. en 4¼ m. O. van Kozlow.

Beltingam, Eng. stad, gr. Northum-

berland; de onvruchtbaarheid van den grond wordt aldaar door ingespannen vlijt overwonnen.

Belton, Eng. D. in het distr. Manby, gr. en 9 m. N. N. W. van Lincoln, op het eil. Axholm; 1,437 inw.

Beltrum, (Wbk.) is geen D., maar eene buurtschap, kw. Zutphen, distr. Borculo, gem. Eibergen, met 500 inw.

Belturbet, (Wbk.) zie ook *Belturbet*.

Beltyn, een vlek in Neder-Egypte, prov. Garbyëh, aan den N. oever van het meer Bourlos, 15 m. W. N. W. van Damiate en even zoo ver O. N. O. van Rozette, voorheen *Paralus*, vanwaar het meer thans zijnen naam heeft. De omstreek is zandig en dor.

Beltzig, zie *Belzig*.

Beludschistan, zie *Beloochistan*. (Wbk.)

Belurgebergte, zie *Belur-Tagler*. (Wbk.)

Belusa, riv. in het Russ. gouv. Twer in Europa, kr. Rshew-Wladimirow. 2. Hong. vl., zie *Belus*. (Wbk.)

Belval, Fr. D., dep. des Ardennes, arr. en 5½ m. N. O. van Vouziers, kant. Buzancy. Er zijn ijzerwerken.

Belvaux, geh. in Luxemb., gem. Sanem. 2. Geh. in Namen, arr. Dinant, gedeeltelijk gem. Resteigne, gedeeltelijk gem. Wavreille.

Belvedere, een vlek in den Kerkel. Staat, delegatie en 6½ m. W. van Ancona; er wordt 7 maal in het jaar eene kermis of algemeene markt gehouden. 2. D. en lustslot in het grooth. Weimar, niet ver van de hoofdst., met 80 huizen, 381 inw. en een met smaak aangelegd park. 3. Vlek in den N. Amerik. staat Vermont, gr. Franklin, aan eenen tak van de Lamoille, met 217 inw. 4. D. in de N. Amerik. staat Noord-Carolina, gr. Brunswijk, aan de Cape-Fear. 5. Zie *Bellevedere*.

Belver, Sp. vlek, prov. en 5½ m. N. O. van Zamora (Toro), aan den regteroever van de Bioseco.

Belveren, zie *Balvoort*.

Belvidere, zie *Belvedere*.

Belville, D. in Virginiä, zie *Belle-Ville*. No. 2. 2. D. in de N. Amerik. staat Ohiö, hoofdpl. van het gr. Logan, met de regeringsgebouwen en een postkantoor.

Belvis, Sp. vlek, prov. en 7½ m. Z. van Cuidad-Real. (Mancha)

Belvis de Monroy, Sp. vlek, prov. en 17½ m. O. N. O. van Caceres (Estremadura), nabij den regteroever van den Taag, met 1 parochiale kerk en 2 nonnenkloosters.

Belvoir, Eng. D., gr. en 8½ m. N. W. van Leicester, met een kasteel van de Hertogen van Rutland, op de plaats, waar eertijds eene Romeinsche legerplaats was. De landstreek, die aan dit kasteel onderhoorig is, bevat lood- en steenkool-mijnen; 88 inw. 2. Heerlijkh. in de N. Amer. staat Virginiä, gr. Fairfax, aan de Potomak. 3. Fr. vl. Zie *Belvoye*. (Wbk.)

Belvonta, of *Belwunta*, kleine stad en fort in Britsch Ind., prov. Orissa, distr. en 4 m. Z. van Kitch. (Cutch)

Belwanskoe, Russ. meer in Europa, gouv. Archangel.

Belwunta, zie *Belvonta*.

Belyja, zie *Beliya*.

Belzeele, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem., Evergens.

Belzica, zie *Belzyce*. (Wbk.)

Belzig of *Beltzig*, St. in het koningr. Saksen, 4½ m. van Wittemberg.

Belzko, zie *Beloz*. (Wbk.)

Belzunce, Fr. D. en kast., dep. Neder-Pyreneën, arr. Mauléon, kant. en 3 u. van St. Palais; 1300 inw.

Bemarin, prov. der Apalachiten, in Florida, van welke Melidor de hoofdstad is.

Bemarive, of *Benarive*, riv. op het eil. Madagaskar, die in Soufia valt.

Bembarooghe, Bembaroghe, of *Bembaroughe*, zie *Bemborooghe*.

Bembé, (Wbk.) is eigenlijk een groot landsch. op zichzelven, tusschen Matamba, Oako, Neder-Benguela en de binnenlanden der Shagga's. Het land heeft veel water en is vruchtbaar, hier ontspringt de Latano, ook *Lutina*, *Guavoro* en *Rio S. Francisco* genoemd. Het land wordt in Opper- en Neder-Bembe verdeeld, de inw. van het eerste heeten Quimbadoers; de inw. zijn wild, ruw, en hebben eene taal, die hunne Westnaburen niet verstaan. Zij worden voor ijverige dienaars van Fetisch gehouden; hunne kleeding is een beestenvel, waarin zij een gat snijden, dat voor en achter afhangt; de vrouwen maken het haar kunstig op, de mannen scheeren al hun haar af behalven eene lok op den schedel; zij

besmeren zich met talk om de huid zacht te maken. Hunne wapenen zijn eene werpspies en knods; boog en pijlen gebruiken zij weinig.

Bember, kleine stad in Ind. staten der Scheiks, prov. en 38 m. N. van Lahore, aan eenen arm van de Behol. 2. Kleine Ind. stad, prov. Lahore, distr. Imbut.

Bembetok, rijk op Madagaskar, door sterke zeeroovers bewoond en door eene Koningin bestuurd, die zich op eene tegenovergestelde wijze dan Radamah beroemd gemaakt heeft. Zij zal echter niet meer leven, want Benjowsky had reeds omgang met haar. Het rijk ligt in de prov. Sekelave of Seklave.

Bembher, zie *Bener.* (Wbk.)

Bembibre, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. van Villa-Franca (Leon) en 3 m. O. N. O. van Ponferrado, aan den regteroever der Boeza, met eene fabrijk van ijzerwerken en 1600 inw.

Bemborooghe (Wbk.), ontstaat uit de vereeniging van de Cumans of Cunenisue en Culosche.

Bemelen (Wbk.), D. en gem, arr. Maastricht; 260 inw.

Bemfica, Portug. D., prov. Estremadura, comarca en 2½ m. N. W. van Lissabon, bij de groote waterleiding van Agoas-Livres. 2. Braz. vlek, prov. Para, aan den regteroever der Para.

Beminster, (Wbk.) zie voorts *Beaminster.* (Wbk.)

Bemisch, Russ. riv., gouv. Wiatka, die in de Wiatka valt.

Bemmel, (Wbk.) D. en gem., distr. Over-Betuwe, met eene vermaarde brouwerij en 3400 inw.

Bemmerstraat, Ned. geh., prov. N Brab., distr. Helmond, gem. Beek en Donk, ¼ u. van Beek.

Bemposta, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 8 m. O. N. O. van Castello-Branco en 10½ m. Z. van Guarda, aan den linkeroever van den Taveiro. 2. Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 6½ m. N. O. van Aveiro, en 15 m. N. van Coïmbra.

Bemuurde Waard, Ned. buurt en ambachtsheerl., prov. en gem. Utrecht. Zij plag van ouds 2 poorten te hebben en had de gedaante van eene kleine stad.

Bemysch, groot koperwerk der familie Labedow, gouv. Wiatka, kr. Urshum, met 6 ovens en 197 meesterknechts.

Ben, (Wbk.) ligt niet in Namen, maar in Luik, distr. Hoei, gem. Ben-Ahin.

Benabaris, Benabarre, zie *Benavarre.* (Wbk.)

Benacazon, Sp. vlek, prov. en 3½ m. W. van Sevilla en ¾ m. Z. van San-Lucar.

Benachony, berg in Schotland, gr. en 7½ m. W. van Perth; hij is 487 vademen hoog. De kruin is op 40 acres met zware eiken- en pijnboomen bezet.

Benadalid, Sp. vlek, prov. en 16 m. W. Z. W. van Malaga (Grenada) en 3½ m. Z. van Ronda.

Benafarces, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. N. O. van Zamora (Toro) en 3 m. N. van Toro.

Bena-Haave, zie *Palma.* (Wbk.) No. 1.

Benahabis, Sp. vlek, prov. en 13½ m. Z. W. van Malaga (Grenada) en 3 m. W. van Marbella, nabij den linkeroever van de Guaduira.

Ben-Ahin, gem. in Luik, distr. Hoei, 120 inw.

Benaïka, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 73 m. W. Z. W. van Allah-Abad en 9 m. N. O. van Sagor.

Benais, Fr. D., dep. Indre et Loire, arr. Chinon, kant. en 3½ m. van Bourgueil en 8½ m. W. Z. W. van Tours.

Benaist, zie *Benets.* (Wbk.)

Benelauria, Sp. vlek, prov. en 16½ m. W. Z. W. van Malaga (Grenada), 4 m. Z. van Ronda.

Benalua de las Villas, Sp. vlek, prov. en 5 m. N. N. W. van Grenada, aan de Benalua.

Benamargosa, Sp. vlek, prov. en 5½ m. N. O. van Malaga (Grenada), op eenigen afstand van den regterover van de Velez.

Benamaurel, Sp. vlek, prov. en 24 m. O. N. O. van Grenada en 3½ m. N. N. O. van Baza, aan den linkeroever van de Barbota.

Benameri, Sp. vlek, prov. en 14½ m. Z. Z. O. van Cordova, en 2½ m. Z. W. van Lucena, aan den regteroever van de Genil.

Benamocarra, Sp. vlek, prov. en 4½ m. O. N. O. van Malaga (Grenada) en 1 m. Z. W. van Velez Malaga, nabij den regteroever van de Velez.

Benaocaz, Sp. vlek, prov. en 19 m. W. van Malaga (Grenada) en 4½ m. Z. van Ronda.

Benard, (Le) een berg op het eil. Bourbon, 4 m. van St. Denis, aan de O. zijde ontspringt de riv. des Galets en aan de W. zijde storten acht of tien stroomen neder, die zich bijna allen in de kom van St. Paul ontlasten.

Benarive, zie *Bemarive.*

Benaru, (Wbk.) of *Benarou*, ligt distr. Laristan, nabij de oevers van den Nabon, 15 m. N. N. W. van Lar. Het is op eenen heuvel gebouwd, in het midden eener vallei, die den naam van dit vlek draagt, en wordt bestreken door een klein half vervallen fort. Deze vallei is vermaard door den *temboki* (tabak), die er in overvloed groeit, en die de beste van geheel Perzië is; 3000 inw.

Benavilla, Sp. vlek, prov. Leon, aan de Orvijo.

Benarville-Pulot, Fr. vlek, Dep. Seine Inferieure, arr. en 7¼ m. N. W. van le Havre, kant. Goderville; 300 inw.

Benasal, kleine Sp. stad, prov. en 10¾ m. N. N. W. van Castellon de la Plana (Valencia), op eenigen afstand van den linkeroever van de Monleon, aan den voet van den Pena Golosa.

Benasque, (Wbk.) zie *Venasque.* No. 2.

Benassais, (Wbk.), of *Benassay*, ligt 5 m. W. van Poitiers, kant. Vouillé, bij den oorsprong van de Boivre; 1360 inw.

Benasse, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Dochamp.

Benasusa, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. W. van Sevilla, nabij en ten N. W. van San Lucar.

Benatae, Sp. vlek, prov. en 25 m. N. O. van Jaen (Murcia) en 10 m. Z. van Alcaraz op een' kleinen afstand van den linkeroever der Guadalimar.

Benauges, voorm. Fr. gr. in Bordelais, de hoofdst. was Cadillac, in het dep. der Gironde.

Benaumont, zie *Renaumont.*

Benavarre, (Wbk.) of *Benavari*, ligt prov. en 17¼ m. O. Z. O. van Huesca en 7 m. O. N. O. van Barbastro, men telt er thans 2000 inw. Het is de hoofdpl. van het gr. Ribagorza.

Benavenac, zie *Bennevenah.*

Benaviles, kleine Sp. stad, prov. en 5¼ m. Z. W. van Leon en 3 m. N. O. van Astorga, aan den regteroever van de Orvigo.

Benavourd, zie *Benabourd.* (Wbk.)

Bence, zie *Bance-eiland.* (Wbk.)

Bencoochan, berg in Schotl., gr. Perth, tusschen het Katherine-loch, het Ard loch en het Chouloch. Hij is 500 vademen hoog.

Bencoolen, Bencoulen, of *Benkoelen* (eigenlijk *Bangka-hoeloe.*) (Wbk.) Door de volhardende pogingen der Engelschen is de nagel- en notenmuskaat-kweeking op Benkoelen tamelijk wel gelukt, zoodat men thans fraaije plantaadjes van die specerijboomen aantreft. De bevolking wordt tot eene aanzienlijke aanplanting van koffij aangespoord. De bevolking van de hoofdst. Benkoelen en het onderhoorige district kan op ongeveer 8000 zielen begroot worden, waaronder ten minste 1000 Chinezen zijn. Sedert Mei 1824 is deze bezitting door de Engelschen, bij traktaat, aan het Nederlandsche Gouvernement afgestaan, in ruiling tegen de Nederlandsche bezittingen op de vaste kust van Azië en op het schiereiland Malakka.

Bencoumat, zie *Bencoomat.* (Wbk.)

Ben-Cruachan, zie *Cruachan-Bein.* (Wbk.)

Benda, Afrik. land ten Z. van Fur, weinig bekend.

Bendar-el-Sochayr, dal in Egypte, in het dal van Kospar, 5 m. N. van den berg Zabarah, 7 m. van de zee, met vele puinhoopen van huizen.

Bendarmassen, zie *Banjer Massing.* (Wbk.)

Bende, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemb., en is een D. en gem., kw. Marche.

Bendekil, Perz. vlek, prov. Khursistan, land Ahwas, of Hawisa, bij de zamenkomst van de Karun en Absal.

Bendelkend, zie *Bundelcund.*

Bendemir, Perz. D., prov. Fars, distr. Ardschir, aan de riv. van dien naam.

Bender, staat: voorheen *Teckin* of *Tigine* lees: *Tigino.*

Bender-Asselou, Perz. stad en haven aan de golf van Perzië, bij den mond der Nabon, 32 m. W. van Lor.

Bender Boucher, zie *Aboucher.*

Bender Conjo, zie *Bander Congo* (Wbk.)

Bend-Erekli (Wbk.), zie ook op *Eraklea.* (Wbk.)

Bender-el-Kebyr, of *Sekket Bender-el-Kebyr*. De bouwval van een oud Egyptisch vlek, nabij de Roode zee, 7 m. Z. W. van de baai Quadan-Haoug, en 40 m. O. van de puinhoopen van Ombos. De overblijfselen dezer kleine stad (Bender-el-Kebyr), die voorheen om hare naburige smaragdgroeven beroemd was, zijn door Cailliaud ontdekt geworden. Men vindt er verscheidene tempels van Grieksch-Egyptische bouworde. Sedert dat de Arabieren de bewerking der mijnen opgegeven hebben, is dit oord onbewoond.

Bender-el-Sochayr, Egyptische bouwvallen, 10 m. N. N. W. van die van Bender-el-Kebyr, en minder uitgestrekt dan deze laatste.

Benderen, **Binderen**, Nederl. voorm. adel. stift, prov. N. Brab., distr. Helmond, een weinig ten N. van die stad. Voorheen behoorde het aan de ridders van Maltha en werd in 1542 door de bezetting van Eindhoven in kolen gelegd.

Benderg, berg in Schotland, gr. Perth, nabij de grenzen van het gr. Inverney. Hij maakt een gedeelte uit van de keten van het Grampian-gebergte en is 592 vademen hoog.

Benderi-Chehер, Perz. stad en haven in Farsistan, aan de golf van Perzië, op het voorgebergte en 3 m. Z. van Bender-Boucher, en 40 m. Z. W. van Khiras. Zij is in groot verval.

Benderkengoun, zie *Kengoun*.

Bendikee, of *Bendiky*, kleine stad in Britsch Ind., presidentsch. Bengalen, prov., distr. en 33 m. N. W. van Allah-Abad, en 2¼ m. Z. O. van Kadjwah, met eenigen handel.

Benreditto, vlek in Columbia, dep. Cundinamarca, prov. Bogota.

Bendjar, riv. op de Zuidkust van het O. I. eil. Borneö.

Bendmahi, Turk. vlek in Azië, ejalet Wan, die in het meer Ardfish valt.

Bendo, Afrik. prov., koningrijk Matamba.

Bendoubaïa, Afrik. stad in de Sahara, Wadey el Agaal.

Bendraben, of *Bendrabend*, stad in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. distr. en 12 m. N. W. van Agrah, aan den regteroever van de Djamna, 1¼ m. N. van Mootra. Vele Hindosche bedevaartgangers begeven zich derwaarts om Kristina te aanbidden.

Benеkali, Afrik. stad in El-Drah, op den weg naar Marokko, eene dagreize van Mimcina aan de Daraä de verblijfplaats van het opperhoofd der onafhankelijke Berbers.

Beneckenstein, zie *Benneckenstein*. (Wbk.)

Benedek, (St.) Hong. marktvlek, comit. Bars, mark Tapultsany, aan den regteroever van de Gran, 2¼ m. N. van Bars en op gelijken afstand Z. Z. W. van Königsberg. Er is eene Katholijke kerk.

Beneden, *de artikels, die hiermede beginnen, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Benedetto, (Sto.) Sard. vlek, divisi Coni, prov. en 5¼ m. Z. Z. O. van Alba, mand. Rossolasco, nabij den linkeroever van de Bormida.

Benedict, (Wbk.) is eene gem., gr. Charles, 17 m. O. van Washington.

Benedito, een klein eil. in den Grooten Oceaan, 3¼ m. N. W. van de kust van Californie en even zoo ver van het eil. Cerros, 24. 10. N. B. 117. 30. W. L.

Beneficiaa, zie *Beane*. (Wbk.)

Benemasarg, of *Benemzar*, Afrik. stad in Egypte, prov. Beny-Souef, aan den regteroever van den Nyl.

Beneschow, zie *Beneschau*. (Wbk.)

Benesouef, zie *Benesuef*. (Wbk.)

Benest, Fr. D., dep. Charente, arr. en 4 u. van Confalens; 1400 inw.

Benesta, Zweed. kersp. Christianstadtlän, harad Ingelsta.

Benete, D. op het eil. Java, resid. Kadoe.

Benet, (Wbk.) lees: *Benets*.

Benet, st., op St. Domingo, zie *Baynet*. (Wbk.)

Benetutti, Sard. D., div. kaap Sassari, 15¼ m. O. Z. O. van de stad van dien naam en 4¼ m. N. W. van Nicoro. Er zijn warme bronnen. De landstreek is bergachtig en brengt graan voort; 1360 inw. Ten W. van dit dorp loopt de riv. Benetutti, die bij Sedilo den naam van Oristan aanneemt.

Beneveldgebergte, zie *Belour-Tagh*.

Benevende, distr. in het land der Moravis, in het binnenland van Z. Afrika.

Benevente, Z. Amer. stad in Brazilië, prov. Espiritu Santo, 12 m. Z. van Na. Sa. da Victoria, in eene voordeelige ligging aan de uitwatering der Benevente, die hier eene goede haven vormt en het omliggende land vruchtbaar maakt, vooral in katoen, suikerriet en rijst. De inw. zijn meest Indianen.

Benevento, (Wbk. N°. 2.) is de geboortepl. der Pausen Victor III en Gregorius VIII.

Benewalid en Benewazid, zie *Gadames.* (Wbk.)

Benezuela, zie *Venezuela.* (Wbk.)

Beng, Afrik. riv. in Neder-Guinee, welke uit het land Ob-Hola komt en de Mombella en Lombye opneemt.

Bengal, N. Amer. gem. in den vrijst. New-York, in het gr. en aan het meer Oneida, een weinig ten W. van Rome; 450 inw.

Bengalen, of *Bengale*, het aanzienlijkste presidents. van Britsch Indië, zamengesteld uit de voormalige prov. Bengalen, benevens de prov. Allah-Abad, Oude, Agrah, Dehly, Malwah en Orissa, terwijl nog tot de jurisdictie van dit presidents. het land tusschen de Djumna en de Sutledjie, mitsgaders (buiten Indostan) het Prince- of Wales-eiland, of Poelo-Pinang) behooren. Tot uitoefening van het regt zijn in dit presidents. 1 oppergeregtshof, hetwelk zijnen zetel in de hoofdpl. Calcutta heeft, 6 hoven van appel voor de 6 groote afdeelingen: Calcutta, Bareilly, Benares, Dacca, Patna en Moorshed-Abad, en 46 mindere hoven in onderscheidene plaatsen van het presidents. gevestigd. De inkomsten van het presidents. Bengalen bedroegen in 1811 ongeveer 150 mill. Ned. guld.

De Nederl. bezittingen aan de Hooghly (zie Wbk.) zijn, mitsgaders de bezittingen op het schiereil. Malakka, in Mei 1824, bij traktaat, in ruiling tegen Benkoelen, aan het Britsch gouvernem. afgestaan.

Bengasi (volgens Beechy *Bengazi*), (Wbk. *Bingazi*, hetwelk wij dus veranderen): *Bengasi*, of Provincie aan de zee, prov. van Tripoli, in Afrika, aan het Zuidelijk einde van de Syrte, ten Z. is geen gebergte en de wind drijft het roodachtig zand der woestijn in deze streken, dat alleen, door hevige noordewinden gekeerd, in heuvels opgehoopt kan worden, welke heuvels tot Haen-Agan loopen, waar men eene groote Zoutzee vindt, die met riet bewassen is. Verder is het land bergachtig, nu eens met kleine steenen, dan weder met gras en bloemen bedekt, 6 uren lang, tot aan Murate, waar 8 of 9 bronnen met goed water zijn, welke men in de kalksteenen, waarvan hier zeer groote banken liggen, heeft uitgehouwen, en vanwaar twee wegen, de eene naar de stad Bengasi, de andere dwars door het land, naar zee loopen.

Het land Oostelijk van Murate wordt door vele stammen van zwervende Arabieren bewoond en bevat de woestijn of liever het land Barka. (Zie dat art.) 2. Stad aldaar, volgens Lauthier op 32. 13. 5., volgens Beechy op 32. 6. 54. N. B.; eene armoedige stad, waar wel niemand het oude beroemde *Berenice*, een der vijf steden van Marmarika, op welks plaats men meent, dat zij ligt, zoude wedervinden. Zij gelijkt volkomen naar de Arabische steden van deze kust; lompe ruwe huizen, uit steen en aarde opgetrokken, die zelden een waterdigt dak hebben, daar de zorgeloosheid der Mahomedanen alle behoedzaamheid voor de toekomst verdrijft; stort zulk een huis, gelijk zulks in den regentijd dikwerf gebeurt, in, dan wordt het niet weder opgebouwd, maar digt daarbij een ander, op dezelfde wijze opgetrokken, waardoor, gelijk gemakkelijk te begrijpen is, de geheele stad tot een steenhoop en in den regentijd tot een mesthoop wordt; door deze morsigheid moet er natuurlijk een zwerm van vliegen en insecten ontstaan, welke Beechy (die echter nimmer aan den Orinoco was) meent, dat nergens op aarde haar gelijken heeft. Ondertusschen is deze afzigtelijke stad uitmuntend, vlak aan zee en aan het einde van eene schoone en vruchtbare vlakte, gelegen, welke laatste zich 6 u. ten Oosten tot aan het gebergte uitstrekt. Uit den vruchtbaren omtrek wordt de markt rijkelijk met koorn, moesgroenten en goed vleesch voorzien. De haven, thans veel verminderd, was eens voor groote schepen zeer geschikt, thans kunnen de schepen niet meer dan 7, of 8 voeten diep gaan, zij wordt door riffen en klippen beschermd, die slechts

eene smalle doorgang openlaten, die zonder loods niet wel kan gebruikt worden. Op de puinhoopen van een oud kasteel, aan den ingang der haven, ligt het slot van den Bei van Bengasi, hetwelk voor zoo sterk gehouden wordt, dat de Bei alle aankomende schepen laat verzoeken, de stad geene salutschoten te geven, uit vrees, dat het zoude instorten. Men telt er 2000 inw., grootendeels Joden of Negerslaven. De Joden zijn hier niet alleen de beste kooplieden, maar ook de vlijtigste, zindelijkste en meest verdrukte inwoners. Er zijn ook Mahomed. kooplieden, waarvan de Bei de eerste is (de gewoonte, dat het opperhoofd zelf koopman is, is in de Mahomed. landen bijna algemeen); het voorn. artikel van den handel zijn ossen, welke van hier naar Maltha en andere plaatsen verzonden worden en veel winst geven. Wij hebben reeds vroeger gezegd, dat Bengasi waarschijnlijk op de plaats van het oude *Berenice*, dat vroeger *Hesperus* heette, ligt; doch er zijn weinig puinhoopen over, die den oudheidminnaar genoegen kunnen geven, daar bijna alles door de Arabieren verwoest of onder de puinhoopen hunner leeme hutten begraven is. Beechy wil hierbij de tuinen der Hesperiden en den berg der Graciën gevonden hebben.

Bengeribad, Afrik. toren aan de Zuidpunt der groote Syrte, in Tripoli, waar Beechy de plaats stelt der altaren, die de Cyreneërs voor de Carthaagsche jongelingen, die zichzelven voor het vaderland opofferden, oprigtten, en dus in dezen toren den *Euphantes-toren* meent te vinden.

Bengermow, kleine stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. Oude, distr. en 16 m. W. van Lucknow, ten O. van den Ganges en 8 m. Z. O. van Kanodji, voorheen was het eene aanzienlijke stad.

Bengerwad, Afrik. oud kasteel in Tripoli, ½ u. van Wad Schegga, waarschijnlijk de *Euphrantos* van Strabo.

Ben Gleif, plaats in de Sahara, Oostelijk van Traghen of Traghai.

Ben Glo, berg in Schotland, gr. Perth, 3397 (volgens anderen 3724) Eng. voeten hoog.

Bengo, eene riv. in Neder-Guinee, kon. Angola; hij loopt van het O. naar het W. en ontlast zich in den Atlant. Oceaan, ten N. van Loanda, onder 9. Z. B., na eenen loop van omtrent 65 m. 2. Prov. in Angola, ook Sinso genoemd, Noordelijk van Loanda, aan de zee en aan de Bengo en Zemza, rijk vooral aan maniok. Zij is, gelijk alle andere prov., in verscheidene kleine districten verdeeld, die van de Portugezen afhankelijk zijn.

Bengore, kaap aan de N. kust van Ierland, prov. Ulster, gr. Antrim, 55. 14. N. B. 11. 18. O. L.

Bengorkera, of *Bangurkera*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bahar, distr. Tchatnagpoor, 3½ m. Z. van Doesah.

Benguela, (Wbk.) Het rijk wordt ook *Bankella* genoemd en strekt zich van de zee van de riv. Lango of Morino tot aan kaap Negro en ten O. tot aan het land der Schagga's uit. De kust is laag, in het binnenland is het Koud- en Sneeuwgebergte (Monte-Fredde en Monte-Nevosi). Behalve de genoemde grensrivier zijn de Gubororo of Rio de S. Francisco met de Quianboka Lutira en anderen de voornaamste; deze en nog andere riv. wemelen van krokodillen en Nijlpaarden; aan de andere zijde van het gebergte noemt men nog de Kuneni of groote riv. met de Sue en Kubonzo. Aan de kust is het land vochtig en ongezond, waarom de Portugeezen hier hunne grootste misdadigers heen zenden, maar op de hoogte is het land schoon, de luchtsgesteldheid aangenaam en acht men het vrij gezond. De grond is vruchtbaar. (Zie Wbk.) Zilver, koper, ijzer en zout wordt er gevonden. De Schagga's zijn een ware geesel voor dit land. Het wordt in Opper- en Neder-Benguela verdeeld.

Benguela, (Neder-) het Zuidelijkste deel des rijks, sedert de 16e eeuw door de Schagga's, en wel de Schagga-Kassanoshi, of, volgens anderen, door de Schagga-Cacondi bezet en bijna onbekend van de riv. Gubororo af tot kaap Negro toe. De Europeanen hebben er de baaijen Angra dos Negros, Bahia dos Aldeas, Bahia dos Piscadotres benoemd en op de kaarten vindt men de riv. Kubale, Mambeiro en Bembarogue. Als districten worden opgegeven: Kakonga, Kalemba en Kassandschi-Kaquitendela, aan de

kust, en Zembagando, Pallanka, Kanhika en Quitata, in het binnenland.

Benguela, (Opper-) wordt dat gedeelte van de kust van Benguela genoemd, dat zich van de Noordelijke grenzen tot aan Gubocoro uitstrekt, de Portugeezen bezitten het tot ongeveer 60 mijlen Oostelijk in het land; zij hebben het in 6 stadhouderschappen verdeeld, als: Benguela (het Zuid deel der kust, waarin de hoofdstad), Lubolo of Libolo (waarin Oud-Benguela), Sumbi, Scella, Oako en Cabezzo.

Benha-el-Acel, een D. in Neder-Egypte, prov. en 7 m. N. van Qelyoub, aan den regteroever van den tak van Damiette. In de nabijheid ten N. zijn de bouwvallen van het oude *Athribus*, waarvan de naam in *Atryb*, een klein D., op de bouwvallen gesticht, bewaard is gebleven.

Benheim, (Wbk.) regel 3, staat: *Sun*, lees: *Sur*.

Bennolen, Schot. D., gr. Kacardine, 3¼ m. N. van Montrose, aan de Noordzee; 1346 inw.

Benhoulat, toren in Tripoli, in het land der Vijf Rivieren, 31. 28. 10. N. B. en 140. 18. 16. O. L.

Beni wordt geplaatst voor vele stammen der Mooren, als: *Beni Aros*, *Beni Basil*, *Beni Becil*, *B. Boolaleb*, *B. Buhabed*, *B. Chelib*, *B. Foncecara*, *B. Garis*, *B. Gebara*, *B. Gualid*, *B. Guamead*, *B. Guasecal*, *B. Guernid*, *B. Hussem*, *B. Jessetin*, *B. Juseph*, *B. Kurb*, *B. Mager*, *B. Mansor*, *B. Oriegan*, *B. Razin*, *B. Sayd*, *B. Seba*, *B. Soffian*, *B. Telid*, *B. Teusin*, *B. Yeder*, *B. Zaruol* en *B. Zequer*, alle in de Noordel. prov. van Marocco. *B. Abess.*, *B. Amet*, *B. Ammer*, *B. Bootaleb*, *B. Idel*, *B. Mezzab*, *B. Snouse* en *B. Welbaan* in Algiers. *B. Ali*, *B. el Berya*. *B. Wusel*, *B. Wayl* in Egypte, *B. Avi* (zonen der naakten), *B. Hassan*, *B. Hillye*, *B. Killed* en *B. Wayl* in Sudan en *B. Dyella* en *B. Fahdel* in Nubië.

Beni-Abbas, D. in Tripoli, in het Zuiden des lands, bij het gebergte Guriano, waar, even als in al de plaatsen van het gebergte, de menschen onder de aarde wonen. Bij dit D. is eene schoone vlakte met koornvelden, saffraan, olijf-, appel- en amandelboomen.

Beni Ady, kanaal in Egypte, in het N. van de prov. Benisouef, waarvan een arm in het Josephskanaal loopt. 2. D. in Opper-Egypte, ruim 2 m. N. van Syout, het middelpunt van den handel tusschen Sennaar en Cairo; hier blijven de karavanen van Fur.

Beni Adyn, aanzienl. vlek in Opper-Egypte, prov. en 6 m. W. van Syout, aan de grenzen der woestijn van Libye. Op deze plaats verzamelt zich de groote karavaan van Darfour (die somtijds 15,000 kameelen sterk is), alvorens zij in Egypte trekt.

Beni Aklan, distr. in Arabië, land Yemen, in Schebel, met de bergstad Dorebat.

Beniakoui, Russ. vlek in Europa, gouv. Grodno, distr. en 8½ m. N. van Lida, nabij de Sultcha, 11¼ m. Z. van Wilna.

Beni Albo, Sp. vlek, prov. en 4¼ m. Z. O. van Zamora, aan de Madaral.

Beni Ali, heerlijkh. in de kleine distr. van Yemen, in Arabië, in Bellad-el-Kobail.

Beni Ali, of *Aoulad Ali*, Arabieren, Bedouïnen, die in Egypte, ten Z. W. van Alexandriä wonen. Het is een zeer magtige volksstam, die van 1000 tot 1200 ruiters telt.

Beni Annezzeh, onafhankelijke Joodsche volksstam in Arabië, wonende in het distr. Kheybar, ten N. O. van Medina. Zij hebben hunne Sheiks even als de Bedouïnen en geven zich insgelijks aan roof en plundering over. Men houdt ze voor Karaïten. Zij zijn evenzeer door de Joden als door de Mahomedanen verfoeid. Men noemt hen doorgaans Beni-Kheybar, onder welken naam nog twee soortgelijke Joodsche volksstammen begrepen worden.

Benibachul, Afrik. stad, koningrijk Fez, prov. Chaux.

Beni Bassa, zie *Beni Bassara*. (Wbk.)

Benic, zie *Binic*.

Beni Djubbar, een klein Arabisch distr., onderhoorig aan het land Haschid of Bekil, in de prov. Yemen. Het levert de beste druiven van Yemen op en bevat verscheidene steden, onder anderen Debin. 2. Heerlijkh. in de kleine distr. van het Arab. land Yemen, in Bellad-el-Kobail.

Beni Dobeib, Arab. landstr. in Yemen, distr. Kusma, 7 m. N. O. van Beit-el-Fakih, ten N. van Kusma,

waaraan het onderhoorig is, het is zeer vruchtbaar in druiven en heeft lijnwaadfabrijken.

Benidormo, (Isla de) weinig beteekenend Sp. eil. aan de kust van de prov. Valenciä.

Benigheim, (Wbk.) staat: zie *Bonnigheim*, lees: *Bonigheim*.

Benigno, (San) (Wbk.) lees: Sard. vlek, div. prov. en 4¼ m. N. N. O. van Turin, hoofdpl. van een mand. tusschen de Malone en de Orca. Er is eene beroemde abdij, met eene kerk, die voor de fraaiste van Italië gehouden wordt; 1200 inw.

Beni-Gomi, zie *Benigumi*. (Wbk.)

Beni Guazinal, berg in Marokko, waar de Erquila of Guarga ontspringt.

Beni Hanyfeh, eene vallei in Arabië, in Nedschid, prov. el Azed, midden in de bergen van Toueyk; de hoofdst. Derreyeh ligt aan het einde. Vruchtbaar in dadelboomen.

Beni Harrad, heerlijkh. in het kleine distr. van het Arab. land Yemen, in Bellad-el-Kobail.

Beni Hassan, zie *Benihassen*. (Wbk.)

Beni-Hassan-el-Yadin, zie *Benehassein*. (Wbk.)

Beni Hassen, toren in Marokko, bij de stad Rabat of Nieuw-Tolce, 180 voeten hoog en door zijne vastigheid beroemd.

Beni Jadi, zie *Hadie*. (Wbk.)

Benijazga, gebergte in Marokko, waar de Siboo of Lebeun (ook wel Sabu genoemd) ontspringt ten O. van Fez en Mequines.

Beni Jusof, Arab. gebied in het land Yemen, distr. Hodscherie, door vele onafhankelijke Scheiks bewoond.

Beni Keis, B. Kheiar, B. Serei, B. Serem, B. Tureiba, B. Uschech en B. Ussemid, alle heerlijkh. in de kleine distr. van het land Yemen, in Arabië, in Bellad-el-Kobail.

Beni Kealed, Arab. volksstam van 4500 weerbare mannen, waaronder 2000 ruiters. Zij houden zich op aan de O. grenzen van Nedschid.

Beni Khalben, zie *Beni Kalben*. (Wbk.)

Beni Kheyad, Arab. distr., zie *Kaukeban*.

Beni Kolur, sandsch. in Aziat. Turkijë, ejalet Wan, nog niet in de grenzen bekend.

Benillova, Sp. vlek, prov. en 8¾ m. N. van Alicante (Valenciä).

Benimamet, Sp. vlek, prov. Valenciä; 1260 inw.

Beni Mezzab, (Distr. der) gedeelte der prov. Titteri, in Algiers, geheel in het Zuiden der prov., alwaar dadels het voornaamste voedsel der inwoners zijn, die niets dan ziltig water uit bronnen hebben. Velen derzelve gingen voorheen uit, om als slagters, vuilnis-opnemers, geldwisselaars, enz., hun bestaan te vinden. Hunne kleur is donkerbruin, hunne beschaving overtreft die der Negers, door hunnen handel met de in de woestijn rondreizende Arabieren krijgen zij vooral vele struisvederen. Men noemt hier de steden Gardejali en Grahrah.

Benimix, Perz. riv., die voorbij Chiras vloeit en in de golf van Bengalen valt.

Beni Mokhdar, gebied in het Arab. land Yemen, in Schebal, distr. Kusma, met veel linnenweverijen.

Beni Otteybah, oude en magtige Arab. volksstam in het land Hedjaz, tusschen el Tayef en Mekka.

Beni Rashid, (Wbk.) zie ook *Beniarax*. (Wbk.)

Beni Rebia, sandsch. in Aziat. Turkijë, ejalet Rakka, nog niet genoegzaam bepaald.

Benisa, kleine Sp. stad, prov. en 14 m. N. O. van Alicante (Valenciä) en 4 m. Z. van Deriä, nabij de zee.

Beni Sabih, (Darah) hoofdpl. der Marrokkaansche, prov. Dara, volkrijk en handeldrijvend, vooral in indigo en geitenvellen.

Beni Sanet, Sp. vlek, prov. en 10 m. W. van Terragone (Catalonië) en 6 m. N. van Tortosa, nabij den regteroever van de Ebro.

Benisch, zie *Bendschin*. (Wbk.)

Beni Sebile, stad in Senegambië, hoofdst. van het kon. Dentilia, 70 m. N. van Timbo, 12. 30. N. B. 12. W. L.

Beni Serbit, Arab. volksstam in Yemen, 9000 weerbare mannen sterk. Khamir is hunne hoofdplaats.

Beni Sleede, kasteel in Tripoli, in den omtrek der Vijf Rivieren. 31. 28. 10. N. B. 14. 18. 15. O. L.

Beni Snouse, (Gebergte der) een gedeelte der prov. Flemran, in Algiers, door vijgen beroemd.

Beni Souef, zie *Beni Suef*. (Wbk.)

Ben Ispahan, kleine sterke stad in Perzië, prov. Irak-Adjemi, 6 m. Z.

O. van Ispahan.

Benitagla, Sp. vlek, prov. en 11½ m. N. O. van Almeriä (Grenada).

Benitamer, riv. in Marokko, niet ver van het gebergte Aiduacal of Bibaohenna, welke de prov. Ilaha en Suse van elkander scheidt. 2. Inw. van Marokko, in de prov. Susa.

Benito, (San) D. in Columbiä, dep. Magdalena, prov. Carthagena, ten N. van den mond der Digue.

Benito Abas, (San) vlek in Columbiä, dep. Magdalena, prov. Carthagena, niet ver van den mond der Cauca.

Benitza, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 9½ m. O. Z. O. van Ochmiana en 4 m. Z. Z. O. van Smorgonee.

Benivala, of *Buneewala*, kleine stad in Ind., prov. Gurwal, aan eenen arm van den Ganges, 13 m. W. van Sirinagur ef Srinagurh.

Benivas, berg in Schotland, gr. Ross, 4000 voeten hoog.

Benizalon, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. O. van Almeira (Grenada).

Benizernvall, gebergte in Algiers, prov. Tlemsan.

Benjabony, Russ. stad, gouv. Grodno.

Benjamin Hobhouses Inlet, golf in de Baffinszee, ten W. van de Goenin Burnet en Strutton.

Benjar Massen, of *Benjer Massing*, zie *Banjer Massing*.

Benjoar, een der Savo-eil. in den Sundaschen Archipel, Z. O. van Timor, 10. 32. Z. B. 139. 10. O. L., het heeft 5 m. in zijne grootste middellijn, veel bosch en is welbevolkt.

Benjoled, stam der Arabieren in Tripoli.

Benkoelen, zie *Bencoolen*.

Benkowatz, Dalmat. vlek, kr. en 7¾ m. O. Z. O. van Zora en 8¾ m. W. van Knin.

Benkows-Eilanden, zie *Tschilkow*. (Wbk.)

Benkupoer, of *Benkypoor*, stad in Ind., gebied van den radja van Mysore, aan den regteroever van de Budra, 18 m. O. van Bedenore en 42 m. N. N. W. van Seringapatam.

Benli of *Begli*, Turksch vlek, in Europa, sandsch. Silistri, aan de Begli-Deressi, 2½ u. Z. van Ardes en 5 u. N. O. van Bourghas.

Benloch of *Belloch*, Sp. vlek, prov. en 6½ u. N. N. O. van Castello de la Plana (Valenciä), op eenigen afstand van den linkeroever der Monleon.

Ben-Lomond, een berg op het N. O. ged. van het Van Diemens-eil., ten Z. van de Blaisan-gebergten en ten N. van den Tasmanspiek.

Ben Lowers, berg in Schotland, tot het Grampiaansch gebergte behoorende.

Benna, berg in Perzië, prov. Fars, distr. Laristan.

Bennbo, Zweed. kersp. Westeräslän, harad Norberg.

Bennebroek, (Wbk.) D. en gem. aan het Haarlemmermeer. Er moet hier vroeger een klooster gestaan hebben, dat door den bliksem in brand geslagen en verwoest is.

Bennecourt, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. Mantes, kant. en 1 u. van Bonnières; 1000 inw.

Bennekom, (Wbk.) ligt in het kw. Arnhem, distr. Neder-Veluwe, gem. Ede en heeft 1270 inw.

Bennemeer, of *Benningmeer*, Ned. droogmakerij, prov. Holland, Noord. ged, ten deele gem. Abbekerk, ten deele gem. Twisk.

Bennenden, Eng. D., gr. Kent. 5 m. Z. van Maidstone; 1746 inw.

Bennet, riv. in de N. Amerik. staat Noord-Carolina, gr. Gatis, die in de Chowan valt. 2. Riv. aldaar, staat Maryland, gr. Montgomery, die in de Potomak valt. 3. Kaap op het Austr. eil. Auckland, ten Z. van Nieuw-Zeeland.

Bennetville, vlek in de N. Amerik. staat Zuid-Carolina, hoofdpl. van het gr. Marlborough.

Benneveld, Ned. geh., prov. Drenthe, gem. Zweelo.

Bennevenah of *Benavenac*, berg in Schotland, gr. Aberdeen, 3920 voeten hoog.

Benniali Chendaweeh, of *Schenduje*, plaats in Egypte, cachefl. Atfieh, waar een heilige boom staat, welke de Mahomedanen zeer in eere houden; hij is bijna dood, doch men laat zorgvuldig de afgevallen takken stil liggen, en waagt het niet dezelve weg te nemen, veel minder dezelve te gebruiken; aan den boom zijn haarlokken, tanden, kleine lederen zakken en vaantjes opgehangen, digt daarbij zijn graven, steenen en eene soort van stoel, met eene groote lamp, alle heiligen geschenken. De

haarlokken brengen de vrouwen, opdat hare mannen haar getrouw blijven; de tanden der kinderen, om gelukkig bij het wisselen derzelve te zijn, steenen van degenen, die bouwen willen, en hij, die des nachts zijne geloften betalen en zijne wenschen uitspreken wil, zet zich op dien stoel, na de lamp te hebben aangestoken.

Bennigbroek, (Wbk.) lees: *Benningbroek*, het ligt kw. Hoorn, gem. Zijbekarspel en Benningbroek.

Benningmeer, zie *Bennemeer*.

Bennington, Eng. parochie, gr. en 2½ m. N. van Hertford. Eertijds was het eene marktstad, waar de koningen van Mercia een paleis hadden. Men ziet er nog een kasteel nabij de kerk; 658 inw. 2. N. Amer. gem. in den staat New-York, gr. Genessee, 5 m. Z. W. van Batavia; 796 inw. 3. N. Amerik. gem., staat Ohiö, gr. Licking; 210 inw.

Bennisch, stad in Moravië, kr. Troppau, met 362 huizen, 2121 inw., aan de Czizinië, met sterken handel in garen en linnen.

Bennoo, een fort in Ind., gebied van den Nizam, prov. en 34 m. Z. O. van Beydjapoor.

Bennoor, of *Bunnoor*, kleine stad in Ind., prov. Adjmir, gebied van den radja van Djeypoor en 11 m. Z. W. van Djeypoor.

Bennsborough, plaats in de N. Amerik. staat Pennsylvanië, gr. Chester, met 728 inw.

Bennshausen, zie *Benzhausen*. (Wbk).

Bennyra, of *Bunneera*, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 34 m. W. van Aureng-Abad, aan eenen arm van de Goudavery, 7 m. N. O. van Nassek.

Benoa, (Wbk.) zie ook *Bonoa*. (Wbk.)

Benoit, (St.) stad op het eil. Bourbon, 9 m. Z. O. van St. Denis; 8766 inw., waaronder slechts 2158 blanken zijn. 2. Fr. D., dep. Vienne, arr. en 1 u. van Poitiers, 400 inw. en kousenweverijen.

Benoit d'Aniane, (St.) zie *Aniane*. (Wbk.)

Benoit du Saut, (Wbk.) eigenlijk *Benoit du Sault*, is eene kant. hoofdpl., arr. en 8 u. Z. O. van Le Blanc, met ijzersmederijen.

Benoit du Sessieu, (Wbk.) lees: *Benoit du Seyssieu*, ligt arr. en 3 u. Z. W. van Belley, met 1000 inw.

Benomar, gebied van eenen vorst der Kurden, in Aziat. Turkijë, ejalet Diarbekir.

Benomatapa, zie *Monomotapa*.(Wbk.)

Benonchamp, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Wardia.

Benon de los Banos, minerale bron in het dal van Mexiko, rep. en staat Mexiko, in N. Amerika.

Benot el Wah, Abyss. eil. in de Roode zee, bij het eil. Koutto, in de baai van Howakel.

Benowin, zie *Benown*. (Wbk.)

Benquerencia, Sp. vlek, prov. en 23¾ m. O. Z. O. van Badajoz (Estremadura), op eene hoogte.

Bensch, zie *Bendschin*. (Wbk.)

Bensalem, N. Amer. gem., staat Pennsylvanie, gr. Bucks, aan de Delaware, boven Philadelphiä; 1667 inw.

Benschan, Batjan, Nederl. eil. in den Molukschen Archipel, 3 m. ten Z. van Machian, met het fort Barneveld.

Benschop, (Wbk.) is een D. en gem., niet in Zuid-Holland, maar in Utrecht, met hennepteelt, weiland en 1200 inw.

Bensohn, Russ. kersp. in Lijfland, kr. Wenden.

Bensrode, kleine stad in Ind., gebied van Sindhia, prov. Malwah, distr. Sarongpoor, 21 m. W. van Bopaal.

Bensrawan, Ind. stad, prov. Malwa, distr. Catwarra.

Bensterende, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Vorst.

Bentala, Afrik. D. in Senegambie, kon. Fonta-Djallon, nabij den regteroever der Rio Grande; 16 m. N. W. van Labbé. Het is eene stapelplaats voor Europesche koopwaren.

Bentele, lees: *Bentelo*, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Twente, gem. Delden.

Bentenaken, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Slenaken.

Benthem, oude sterkte van de Tubanten, op de grenzen van Overijssel en Drenthe, op eenen berg gelegen. 2. Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Bakel en Milhezen, ½ u. van Bakel.

Benthorn; (Wbk.) is eene gem., met 13 inw.

Benthuizen, (Wbk.) D. en gem., met 450 inw.

Bentille, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, deels gem. Capryke, en deels gem. St. Jan in Eremo.

Bentivoglio, kanaal in het Lomb. Venet. kon., prov. Polesina; het begint in de moerassen tusschen Trecenta en het vlek Ronchia, en loopt bij Oechibello in den Pô uit. Van het N. W, naar het Z. O. is het 5 m. lang, en gedurende het geheele jaar bevaarbaar.

Bentlave, Han. vlek in het voorm. bisd. Munster.

Bentleyville, D. in de N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Halifax.

Bento dos pastor Boms, (San) Z. Amer. vlek in Braz., prov. Maranhao, 10 m. Z. W. van het land, do Principe Regente, tusschen heuvelen 3 m. van den linkeroever der Parnahyba. Het is de hoofdpl. der omliggende etablissementen.

Benton, N. Amerik. gem., staat New-York, gr. Ontano, aan den W. oever van het meer Seneca, 18 m. Z. O. van Canandaigua; 3357 inw.

Bento Rodriguez, Braz. D., prov. Minas Geraes, comarca Villa-Rica, in eene voorheen goudrijke en vlijtig bearbeide landstreek, doch thans zeer vervallen en arm.

Bentot, D. op het eil. Ceylon, corle Pasdum, aan de zee, door de menigte van oesters bekend.

Bentretea, Sp. vlek, prov. en 8¾ m. N. O. van Burgos, aan den regteroever der Cadrecha.

Bentsch, zie *Bendschin*.

Bentschen, zie *Benczin*. (Wbk.)

Bentzeroth, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Mersch.

Ben Vurde, berg in Schotl. aan de grenzen der gr. Aberdeen en Baaff, 17 m. W. van Aberdeen. Hij is 1 m. lang en 657 vademen hoog. De kruin is dor en vlak. Hij bevat topas- en beryll-gesteente.

Beny, Fr. D., dep. Calvados, arr. en 5 u. N. van Caen.

Beny, Beny Bocage, (Wbk.) is een kant.hoofdpl., 3 u. N. van Viré.

Benz, vorstelijk Alodiaalgoed en D. in het hertogd. Holstein Oldenburg, zetel van het gerigt.

Benzer, zie *Biserta* en *Bizerta*. (Wbk.)

Benzigola, Russ. vlek in Europa, gouv. en 22½ m. N. W. van Wilna, distr. en 5¾ m. N. van Kowno.

Beo, Hong. vlek aan de Repase, kreits aan gene zijde van den Donau, gespansch. Odenburg; 1500 inw.

Beoosterblee, of *blie*, eigenlijk *Beoosterblij*, is geen D., maar een polder, niet distr. Axel, maar distr. Hulst, bij Axel.

Beotie, zie *Livadie*.

Bequest, riv. in de N. Amer. staat New-York, gr. Essex.

Bequet, (Le) Fr. geh., dep. de l'Oise, arr. en 1¾ u. W. van Beauvais, kant. Auneuil, aan de Avelon. Er is eene ijzerhoudende bron.

Bequia, of *Becuija*, een der West-Ind. Grenadillen- of Grenadinen-eil., het naast bij St. Vincent, omtrent 6 vierk. Eng. m. groot, 1 m. lang en ¼ m. breed, en aan de kusten overal met steile rotsen omringd; slechts aan de W. kust is eene breede en diepe baai, waar men gemakkelijk kan binnenkomen. In het binnenste des eilands zijn kleine heuvels, die met Bananen- en andere boomen, manioc en katoen beplant zijn, welke goed voortkomen.

Bequie, zie *Abukir*. (Wbk.)

Bequio, Afrik. eil. in den Senegal, boven Inguyagher.

Berabira's, zie *Barabra* (Wbk.) en hier onder *Berbers*.

Beracoe, zie *Barku*. (Wbk.)

Berain-sous-Sauvigné, (Saint) Fr. D., dep. de Saône et Loire, arr. en 6½ m. Z. van Autun, kant. Montcenis. Er zijn steenkoolmijnen.

Beran, Sp. D., prov. en 6½ m. W. van Orense (Gallicië) en 3 m. N. van Ribadavia, met 5 minerale bronnen in de nabijheid.

Beraoua, zie *Brava*. (Wbk.)

Berard, haven op het Austr. eil. Strongs-insel, bij de Carolinen.

Berardière, (La) Fr. geh., dep. de la Loire, arr. kant. en ½ u. Z. Z. W. van Saint Etienne, met vele fabrijken van staalwerken, zijden stoffen, damast, enz. In de omstreek zijn steenkoolmijnen.

Berardschan, Perz. vlek, prov. Fars, distr. Schapur, hoofdpl. van een gebied, met 1000 inw., waaronder vele Joden, die met oudheden en edelgesteenten handelen.

Berastegui, Sp. vlek, prov. en 4½ m. Z. van S. Sebastiaan (Guipuscoa) en 2 m. O. Z. O. van Tolosa, op eene

hoogte aan de grenslinie der prov. Pampeluna. Men vindt er eene ijzermijn en 3 smederijen in de vallei van Leizaran, aan de riv. van dien naam.

Berat, (Wbk.) zie ook *Arnaud Belgrad.* (Wbk.)

Beratino, of *Ergent*, riv. in Europ. Turkijë; zij ontspringt in het sandsch Monastir, nabij en ten O. van Melmas, doorloopt het Z. gedeelte van het sandsch. Okhrida, komt vervolgens in dat van Avlone, gaat voorbij Doubrin en Berat, waar eene fraaije steenen brug over deze riv. ligt en ontlast zich in de Adriatische Zee, 9 m. beneden Berat, na eenen loop van 30 m. van het O. naar het W.

Berawa, zie *Brava.* (Wbk.)

Berawal, het vlakke deel van het dal Batschaur, in *Afghanistan.* Zie dat art.

Beraytch, een distr. in Indost., in de prov. Oude (of Aoude); het is door eene hooge bergketen ten N. van Nepaul afgescheiden, en wordt door de Gogra, Sourghiou, Rapty en andere riv. besproeid. Sedert 1800 behoort een gedeelte van dit distr. aan de Engelschen en het overige aan den Nabob van Oude. Somtijds worden er olifanten en rhinocerossen aangetroffen.

Berbatschewa, riv. in Aziat. Rusl., Steppe der Kirgizen, welke in de Ural valt.

Berbé, ruïnen bij het Egypt. D. Denderah. Zie dat art.

Berbenno, een vlek in het Lomb. Venet. kon., prov. Valteline, distr. en 2 m. W. Z. W. van Sondrio, nabij den regteroever der Adda, met eene jaarmarkt en 2015 inw.

Berber, of *Barber*, Afrik. landsch. in Nubië, aan de O. zijde van den Nijl, ten N. van Atbara, welke Englisch slechts Bahar-el-Uswood, de Zwarte riv., noemt, tusschen Mograt en Shendy; de zandige vlakte daalt langzaam van het Noorden naar den Nijl af, welker nabijheid men meer dan 2 uren ver aan de groote vochtigheid van de lucht bespeurt.

De luchtsgesteldheid is heet en het onderscheid in temperatuur der lucht, bij dag en nacht, zeer belangrijk.

De hoofdstad is volgens Burckhardt Ankheyre, volgens Englisch Nourreddin, terwijl men er nog eenige belangrijke dorpen, als: Goz-el-Souk of Goz, de marktplaats, en Goz-el-Funnye, dat thans in verval was, doch ten tijde van Bruce de hoofdstad was. Op vele plaatsen zijn bronnen of sloten met zoutachtig water, waar de reizigers hun vee drenken, omdat de oevers der rivier steil en de afweg naar dezelve moeijelijk is. Men geeft hier dikwerf den naam van eene landstreek ook aan de hoofdpl., en daarom wordt Ankheyre ook wel *Berber* genoemd. Bruce noemt het land *Goz*, dat bij niemand bekend was; hij schijnt dus den naam van een dorp voor dien van het land genomen te hebben, wijl men in de Negerlanden den naam *Goz* gebruikt van alle dorpen, die in eene zandige vlakte liggen.

Het land is, zoo ver men zien kan, vlak, zonder heuvels of bergen, eene witte rij toont het zand der woestijn aan, en is overal langs de smalle streek bebouwbaar land, langs de riv. zigtbaar. Men vindt overal Oshourstruiken en hier en daar bosschen van sant- en sellumboomen.

Het hoofd van dezen Staat was de Mek of Melik. Zijn aanzien was niet groot en zijne magt, bijzonder over de grooten, zeer bepaald; hij ontving ook geene schatting van zijne onderdanen, maar des te meer drukte hij vreemdelingen. Hij betaalde schatting aan Sennaar, thans komt dit zeker aan den Pacha van Egypte, die ook hier alles op denzelfden voet als in Egypte heeft laten inrigten, waardoor hij het land verarmt en vernietigt. Het bestuur is nu geheel in handen van militaire beambten, die volstrekt willekeurig regeren, dikwerf wordt de kaimakan verwisseld, wanneer de nieuwe het gewoonlijk nog erger dan zijn voorganger maakt.

Het gewone betalingsmiddel in Berber is durrha en Spaansche dollars. Elke zaak van weinig waarde heeft hare prijs in durrha (die bij *selga's* of handvol gemeten wordt); een selga is eigenlijk zoo veel als men op de vlakke hand van een volwassen man leggen kan. 18 Selga's maken een *moud* of maat. Behalve met durrha, betaalt men ook met dammour, zijnde eene soort van grove katoenen stof, dat in den omtrek van Sennaar vervaardigd en door de bewoners dezer streken tot hemden gebruikt wordt.

Een stuk dammour is juist genoeg tot een hemd voor eenen volwassenen, en wordt *tob* of *thob* genoemd; het wordt in twee *ferde* (waarvan de slaven er een om het onderlijf binden) en de *ferde* in twee *fittigen* verdeeld. Echter gebruikt men het meest durrha tot betaling. In den handel worden twee dollars *kesme*, vier *mithkal*, acht *nosfwokye* en zestien *puma* of *wokye* genoemd.

Berber heeft handelsbetrekkingen met Daraou en Shendy en eenigzins met Egypte; de kooplieden uit Dongola, die zich in Berber hebben nedergezet, handelen met tabak en dadels. De Bisharein-Beduïnen en de landbouwers aan de riv. Mogren komen in Berber, om dammour te koopen. Soms komen er ook karavanen uit Toka, dat 10 of 12 dagreizen van hier is. Deze brengen ossenhuiden en kameelen, en halen dammour, paarlen, spiesglas, muskaatnooten en andere specerijen; deze laatsten worden door kleine karavanen uit Suakim aangebragt, die ook Indische stoffen medebrengen.

Slaven zijn mede een voorwerp van handel; die men in Berber vindt, zijn ondragelijk moedwillig, hetwelk zij vooral aan vreemdelingen betoonen, terwijl hunne heeren hen niet durven bestraffen, omdat zij zeer ligt naar de Beduinen of Sheygyas overloopen.

Alle karavanen moesten den Mek, of Melik, eenen tol voor den doorvoer in dollars of waren betalen. Slechts de Ababde's gaven geenen tol, omdat zij, gelijk men zegt, Ahl Soltane, een onafhankelijk volk, in hunne gebergten zijn. Daarenboven zijn alle kooplieden tot het geven van geschenken verpligt. Men rekent, dat dit jaarlijks 3 à 4000 Dollars opbragt, waarvoor de *Melik* eene menigte slaven, paarden en schoone drommedarissen hield, en een vijftigtal personen had, die dagelijks aan zijn hof kwamen eten, terwijl hij verder aan zijne naastbestaanden en vrienden geschenken uitdeelde.

Tot de aanzienlijken in Berber behooren nog de Fakirs of Fakih, geleerden. Bijna elke voorname familie laat eenen zoon in de wetten studeren. Op zijn 12de of 14de jaar wordt hij naar eene der naburige scholen gezonden, waaronder die van Damir, Mograt en Sheijgya thans de voornaamsten zijn, schoon elk dorp eenen Fakir hebben moet, die de school bestuurt. Zij leeren daar lezen, schrijven, eenige stellingen uit den Koran en uit gebedeboeken, en men leert hun het geheim, om amuletten of tooverspreuken te schrijven. Op hun 20ste jaar gaan zij weder naar huis, waar zij zich als zeer regtschapen en zedelijk voordoen.

De amuletten kunnen liefde doen ontstaan, tegen wonden beschermen en alle ziekten genezen; de Fakih's zijn ook de geneesheeren. Het land is echter gezond, eene koorts, *warde* genoemd, en de mazelen zijn er gevaarlijk.

Als iemand sterft, wordt er eene koe of een schaap (indien zij die nu hebben) geslagt, de Priesters komen te zamen, lezen uit den Koran, in eene andere kamer is eene menigte van vrouwen, die op een' trommel spelen en zingen, het vleesch van het geslagte dier wordt intusschen gebraden en met brood onder de vrienden en armen verdeeld.

De taal der Berbers is verwant met die van Dongola en Far.

BERBEREN, zie *Barbarije* (Wbk.) en *Berbers* hieronder.

BERBERS, BARABBA'S, of *Berabira's*, de bewoners van het bovengenoemde land. Deze namen schijnen af te komen van den naam, waarmede de Egyptenaren de Nubiërs noemen, schoon dezelve in hun vaderland niet gebruikelijk is, zij heeten daar *Nuba* en *Kenous*. De Berbers zijn Arabieren van de stam Meyrefah, dikwerf onderdrukt, en dikwerf vreemdelingen bij hen ziende komen, konden zij eene vermenging niet ontgaan, ondertusschen vindt men bij hen nog al de gelaatstrekken, welke hunne voorvaders ons in hunne standbeelden hebben nagelaten. Het aangezigt is ovaal rond, de neus genoegzaam Grieksch, dikke, doch geene opgezwollene lippen, schoon ingedrukte kin, zwakke baard, levendige oogen, sterk gekruld maar geen wollig haar, schoone ligchaamsgestalte, middelbare grootte en bronze kleur. Zij houden zich voor beter dan de Berbers van Noord-Afrika, met wien zij zelden huwelijken toestaan, hunne taal heeft

iets zeer aangenaams en buigzaams. Zij hebben weinig woorden van meer dan twee lettergrepen en die mede eindigen op klinkletters.

De kleeding bestaat uit een van vet en smeer doortrokken stuk katoen, dat over de schouders geworpen wordt door de mannen; hun van boter druipend haar hangt in kleine lokken in den nek. Zij dragen voetzolen met de riemen uit één stuk, aan den linker opperarm hebben zij een mes en een amulet, soms ook nog een ijzer splintertangetje en een bokshoorn met krokodil-muskus en ander reukwerk. Zoo de Berber in het veld gaat, heeft hij een zwaard in eenen riem over den arm. De vrouwen dragen mede een katoenen kleed met eene roode voering en gezoomd, dat zij zelven gereed maken. Zij dragen het om de schouders, even als de mannen, soms bedekken zij daarmede de helft des hoofds, of schorten het om de heupen bij den arbeid. Verder versieren zij neus en ooren met ringen en de gegoede ook de armen en beenen met zilveren banden, terwijl zij zilveren klokjes en koralen aan de dunne vlechten van het haar dragen. Aan de zijden van het hoofd en den hals dragen zij paarlen van glas, en koralen van barnsteen, en ook aan de vingers zilveren ringen met karniool. Sommige schoonheden blanketten de hand en de nagels rood en de oogleden en lippen zwart; tot aan het huwelijk dragen de meisjes eenen gordel met tallooze strooken leder, de jongens gaan tot hun tiende jaar naakt.

Hunne voornaamste bezigheid is de landbouw, die echter zeer veel van de overstrooming van den Nijl afhangt en thans onder ongehoorde belasting gedrukt is, zoodat het volk bij den besten vlijt arm is. »Dikwerf,'' zegt WIMMER, »bestaat hun voedsel slechts uit, in water gekookte, boonen, bladeren, zure melk en brood van durrha. Vleesch wordt slechts bij eene begrafenis gegeten als de naastbestaanden eene koe slagten kunnen; de schapen hebben de Turken opgegeten, het oude Dongoolsche paardenras afgereden en uitgeroeid, zoodat er onder MEHEMED ALI's glorierijke regering nog slechts hoenders en geiten overblijven.'' Ezels en kameelen zijn er slecht, dewijl zij even slecht voedsel hebben als hunne bezitters; vijf van hunne ezels gelden zoo veel als één Egyptische.

De hutten worden ook niet meer van gebakken, veel min van gehouwen steen, maar van stroo opgetrokken, en met de welvaart is ook het aantal der inwoners sterk verminderd; waar voor 50 jaren nog 1000 waterraderen ter begieting der landerijen in beweging waren, zijn er, ondanks het bevel van MEHEMED ALI die te vermeerderen, naauwelijks 300. Het huisraad is van weinig belang, hangmatten van dadelbladeren, stroomatten, maalsteenen, bakpannen, aarden potten en meloenschalen, en eene kulenkule, eene soort van sofa van leem, waaraan een aarden vat, om de geslachtsdeelen der echtelingen tot versterking te berooken.

De volwassen Berber brengt zijnen tijd gewoonlijk in ledigheid door, tenzij zij eenig handwerk, als: smeden, weven, timmeren of dergelijken beoefenen. De slaven en jongens drijven de ossen bij de waterraderen en doen het hierbij noodige werk. De vrouwen bezorgen de huishouding, halen water, snijden en wasschen de rijpe vruchten, alsmede de katoen, die zij zelve spinnen. Sedert MEHEMED's bestuur moeten de Berbers ook heerendiensten doen. De meisjes zijn schoon, doch het menigvuldige kinderbaren maakt de vrouwen spoedig oud. De vreugdemeisjes, die hier zeer menigvuldig zijn, zijn aan geene verachting blootgesteld, en de zedeloosheid der vrouwen is hier zeer groot, voor eene kleine gift verzaken zij de huwelijkstrouw, hetwelk, bij betrapping, door echtscheiding gestraft wordt, doch zij kunnen terstond weder een ander huwelijk aangaan.

De inw. maken ook schuiten of barken, om de gemeenschap met de eil. te onderhouden. Zij hebben eene vlakke elyptische grond, waarop de boorden regthoekig staan. De regering heeft nu betere vaartuigen laten bouwen, die zij tot vervoer van haren buit gebruikt en ook verhuurt.

De jagt geschiedt op slangen, otters, krokodillen, rivierpaarden en de antiloopen, *Leucorix* genoemd. Ook spinnen en scorpioenen moeten ver-

dreven worden. Over het algemeen zijn zij vrolijk, opgeruimd, gehard, maar geneigd tot zinnelijk genot. BURCKHARDT heeft hen als valsch, ongevoelig voor goddelijke of menschelijke wetten opgegeven. Mogt de tegenwoordige onderdrukking ophouden, dan zouden zij door de verkeering met andere volken zeer vatbaar voor beschaving zijn.

BERBERS, een volk van N. Afrika, geheel van de Mooren verschillende, oorspronkelijke inboorlingen van het land en in alle bewoonbare deelen van het Atlas-gebergte en de woestijn of Sahara hun verblijf houdende. Zij zijn in eene menigte stammen verdeeld, die door bergen en woestijnen van elkander gescheiden zijn, en onderling weinig of geene gemeenschap hebben. Deze Berbers moet men niet verwarren met de Beraberas, die in Neder-Nubië wonen, tusschen het land Dolgolah en Egypte, noch met de bewoners van het land Berber, hiervoor beschreven. Deze volken spreken eene geheel andere taal, dan de hier bedoelde Berbers; hun tongval wordt *chilah* genoemd, en heeft eenige overeenkomst met de Hebreeuwsche en de Phenicische taal, en wordt van de gebergten van Suse tot aan die van Tunis gesproken. De Berbers zijn donkerrood van kleur, lang en rank van gestalte; zij laten het haar groeijen en dragen geene andere kleeding, dan een wijd wollen hemd of kiel. Hunne armoede en onzindelijkheid geeft hun een voorkomen van woestheid; het zijn eene soort van Alforen dezer gewesten.

BERBICE, distr. (Wbk.) heeft weinig tabak en vele kleine riv., hier *Creeks* genoemd.

BERBIE, zie *Bereby*.

BERBINZANA, Sp. vlek, prov. en 4¼ m. Z. Z. W. van Pampelune (Navarre) en 3¼ m. O. Z. O. van Estella, aan den regteroever van de Arga.

BERBOURG, (Wbk.) ligt in het kw. Grevenmacher, gem. Manternach.

BERBREN, zie *Barbarije* (Wbk.) en *Berbers* hierboven.

BERBROEK, zie *Beerbroek*.

BERBUE, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Estaimbourg.

BERCETO, een D. in het hertogd. Parma, distr. en 9 m. Z. van Borgo San Donino, aan de Baganza; hoofdpl. van een kanton.

BERCZVIZE, Hong. vlek, kr. aan deze zijde van den Donau, gespansch. Sorosch.

BERCHAD, Russ. stad in Europa, gouv. Podolië, distr. en 5¼ m. N. N. O. van Olgopol, aan de Beradka, 16¾ m. van Bratslaw; 1500 inw.

BERCHAL, Sp. D. prov. en 13¼ m. Z. O. van Grenada in het midden der Alpuxarrasgebergten. In de omstreek zijn koude minerale bronnen.

BERCHEIK, zie *Bergeik*.

BERCHEM, (Wbk.) D. en gem., arr. Antwerpen, met 2700 inw.

BERCHEM, in N. Braband, (Wbk.) D. en gem., distr. Boxmeer (niet 's Hergenbosch), met ongeveer 1800 inw.

BERCHEM, in *O. Vlaand.*, (Wbk.) D. en gem., distr. Oudenaarde, met 2900 inw.

BERCHEM, geh. in Luxemb., kw. Luxemburg, gem. Roeser.

BERCHEM ST. AGATHA, (Wbk.) D. en gem., arr. Brussel, met brouwerijen, branderijen, graan-, koolzaad-, groenten- en ooftbouw, en 2100 inw.

BERCHEM ST. LAURENZ (Wbk.) lees: *Berchem St. Laurens*. Het is een D. en gem., arr. Brussel, met 200 inw., bouw-, wei- en hooiland.

BERCHEUX, (Wbk.) ligt in het kw. Neufchâteau, gem. Juseret.

BERCHICHAMORA, stad in Tripoli, prov. Bengasi, in eenen vruchtbaren grond, waar vele puinhoopen en uitgehouwen bronnen doen besluiten, dat hier eene oude stad stond.

BERCHIDDA, Sard. D., afdeel. van kaap Sassari, in eene vallei, waar de lucht ongezond is, 2 m. Z. van Tempio en 11¾ m. O. N. O. van Sassari. De landstreek levert veel graan op en bevat goede weiden, 1118 inw.

BERCHITANOUI, Russ. vlek in Europa, gouv. en 17 m. W. van Wilna, distr. en 8¼ m. Z. Z. O. van Kowno, aan den regteroever van de Niemen.

BERCHIWEE, geh. in Luxemb., kw. Virton, gem. Villers-la-Louc.

BERCIEL DEL BARCO, Sp. vlek, prov. Valladolid, niet ver van de Esla.

BERCILLOS, Sp. vl., prov. Toro, aan het kanaal van Campo, met 1400 inw.

BERCIMUEL, Sp. vl., prov. en 12¼ m. N. O. van Segovia, en 3¼ m. N.

N. O. van Sepuloeda, nabij den regteroever van de Caravias.

Berckem (Wbk.) zie ook *Bergheim*, No. 1.

Berck-Eijk (Wbk.), zie ook *Bergeik*.

Berckheim, zie *Bergheim*, No. 1.

Berclay Sound, zie *Berckley Sound*. (Wbk.)

Berda, riv. in Europ. Rusland, gouv. Jekatirinoslaw, die in de zee van Azof valt. 2. Riv. in Aziat. Rusland, gouv. Perm en Tomsk, die in de Ob valt. 3. Russ. D. in Azië, prov. Schiwan, Chansch. Kurabagh, aan eene beek van de Kur, met tuinen en vruchtboomen, oudtijds eene beroemde stad, hoofdst. van de prov. Arran.

Berdái, Afrik. landsch., in de Sahara, op vele kaarten *Berdoa* gespeld. Zie voorts op dat woord.

Berdan, Turk. sandsch. in Azië, ejalet Wan.

Berde, of *Verde*, eil. bij de Philipp. prov. Batangas op Manella.

Berdebe, Russ. D. in Azië, landsch. Tscherkessiën of Circassiën, woonpl. der Bascanen, stam Tscheriga of Tschegem.

Berdebiak, Russ. vlek in Azië, gouv. Kasan, kr. Spask, aan de Tremetschan.

Berdianskaja, landtong in Europ. Rusland, gouv. Taurië, in de zee van Azof.

Berdinsk, Russ. vl. in Europa, gouv. distr. en 2½ m. N. van Orenburg, aan den linkeroever van de Sakmara.

Berditchey, Russ. stad in Europa, gouv. Volhynië, distr. en 10 m. Z. van Jitonur, 3 m. N. van Maknowka; zij is slecht gebouwd, merkwaardig door een wonderdadig Mariabeeld; door Paus Benedictus den XIV in 1753 gewijd; er is veel handel in granen, vee, wijnen, leder, was en honig. Drie kermissen in het jaar worden sterk bezocht.

Berdnik, Turk. vl. in Europa, in Bosnië, sandsch. en 25 m. N. O. van Trownik en 8 m. N. W. van Zwornik.

Berdo, zie *Bardon*.

Berdogna, Grieksch kasteel op het schiereil. Moreä, sandsch. Mistra, op de plaats, waar het oude *Thurium* stond.

Berdorf, D. en gem. in Luxemb., kw. Grevenmacher, 1 u. van Echternach; 650 inw.

Berdtouillb, D. in Algiers, prov. Constantine, bij de baai Cul of Cullu.

Berdy, of *Berdeen*, stad in Britsch Ind., prov. Gandwanna, distr. Tchandail, bij de vereeniging der Sone en Kepont, 14 m. Z. van Mirzapoor, en 22 m. Z. W. van Benares. Er is een fort.

Berdyczew, Russ. stad in Europa, gouv. Volhynië, aan de Gnilopiat, met 450 huizen en 10,000 inw., waaronder vele Joden.

Bere, vervallen Eng. st., gr. Dorset.

Berrao, zie *Berra Coe*.

Berebbers, volk in Marokko, waarschijnlijk de nakomelingen van de oorspronkelijke inw. des lands, met verschillende tongvallen, die van het Arabisch verschillen. Zij wonen in de prov. Rif (waarom zij *Errifis* genoemd worden,) en van de grenzen dezer provincie tot in den omtrek van Fez en Mequinez op de hoogste plaatsen en op den middel-Atlas. Zij zijn sterk, groot en ondernemend, hebben eene schoone gestalte, maar woest uitzigt en dunne baard. Zij gaan op roof uit, waarbij zij list en geweld gebruiken, en noch door Godsdienst, noch zeden, noch menschelijkheid teruggehouden worden. Zij zijn de wildste en meest trouwelooze onder de Berbers van Noord-Afrika, en worden in verschillende stammen (*kabylen*) verdeeld.

Berebberen, zie *Barbarijë*, (Wbk.) en *Berbers* hier boven.

Bereby, zie *Bireby*.

Berechai, Russ. D. in Europa, gouv. Wologda, kreits Solwytschegodsk, bij de Wytschegda.

Beredschik, Turk. sandsch. in Azië, ejalet Rakka.

Beree, Ind. stad, prov. Delhi, distr. Heerriana.

Beregreb, riv. in Marokko, aan welks Noordel. oever de stad Oud-Salee ligt.

Bereh, Ind. D., prov. Agra, distr. Gevalior, aan den weg naar Narwar, met ijzermijnen.

Bereira, zie *Barria*.

Berejnitza, Russ. vl. in Europa, gouv. Volhynië, kr. Loutzk, nabij den linkeroever van de Gorm, 21 m. N. van Rowno, en 36 m. O. N. O. van Wladimir.

Berekketli, kleine Turk. stad in Europa, hoofdpl. eener jurisdictie, in het gouv. van den Kapudan-Pacha, sandsch. Galipoli, 1½ m. van de zee, en 7 m. W. van Ienedje.

Bereldingen, of *Bereldange*, D. in Luxemb., kw. en 1 u. van Luxemb. gem. Steinsel.

Berelos, (Wbk.) zie ook *Bourlos*. (Wbk.)

Berembal, een aardig vl. in Neder-Egypte, prov. en 2½ m. Z. O. van Rosette, aan den regteroever van den tak Rosetta (eene dusgenoemde arm van den Nijl), nabij het meer Bourlos.

Beremha, of *Byr-el-Bar*, een D. in Opper-Egypte, prov. Thebe, 1 m. van den regteroever van den Nijl en 3 m. Z. Z. O. van Kené. Het is de eerste rustplaats der karavanen, die zich van Kené naar Cosseyn, eene haven aan de Roode Zee, begeven.

Berenca, Russ. D. in Europa, gouv. Nishney-Novogerod, kr. Sergatsch.

Berend, Turk. sandsch. in Azië, ejalet Schersow.

Berendrecht (Wbk.), staat: zie *Barendrecht*; lees: zie *Barendrecht* en *Beerendrecht*. 2. Ned. oud Adel. huis, prov. Holland, Z. G., aan den lagen Rijndijk, bij Leijerdorp.

Berendskraal, D. der Hottentotten, aan de kaap de Goede Hoop, niet ver van Campbell, hier onderrigtte, toen Campbell zich hier bevond, eene vrouw de kinderen in het lezen.

Berenguela, (San Juan de), D. in Bolivia, dep. La Paz, prov. Pacajes, met voorheen rijke zilvermijnen, de beroemdste van Peru, eertijds droeg de prov. naar dit dorp den naam.

Berenice, zie *Bengasi*.

Berenkopf, (*de Beerenkop*), een berg in Frankrijk, dep. van den Opper-Rijn, arr. en 3½ m. N. van Befort en 11 m. Z. W. van Colmar, kant. Masseyaux. Hij is 700 vademen boven de oppervlakte der zee verheven.

Berepaquinabis, Ind. volksstam, aan den regteroever van de Rio-Negro, in het Westel. gedeelte van Nieuw-Grenada, rep. Columbia, dep. Ecuador en Asuay, tusschen 70. en 71. W. L.

Bere Regis, (Wbk.) zie verder op *Beer Regis*.

Bererlei, stad in de N. Amerik. staat Macsachusests, gr. Essex, met 4608 inw.

Beresanskische Leman, golf aan den mond van de Jantoltrak in Europ. Rusland, gouv. Cherson.

Bereslaw, (Kisikermen), Russ. D. in Europa, gouv. en kr. Cherson aan den Dnieper, met 116 huiz. en 461 inw.

Beresna, zie *Beresina*. (Wbk.)

Beresoi, riv. in Europ. Rusland, gouv. Novogorod, kr. Waldai.

Beresow (Wbk.), ligt 10½ m. Z. Z. W. van Radom, met eene fabrijk van snuisterijen.

Beresowez, eil. in het meer Onega in Europ. Rusland, gouv. Olonez, kr. Powenez, sterk met bosch bezet doch niet bewoond.

Beresowik, goudsmelterij in den omtrek der Aziat. Russ. stad Jekaterinoslaw, gouv. Perm, kr. Jekaterinenburg.

Beresowka, zie *Berezowka*.

Beres Soudan, Afrik. plaats, de eerste waar de karavanen aankomen, als zij de eerste bewoonde plaats in Far bereiken, en wel het oostelijk gedeelte van dit land.

Beressow, zie *Beresow*.

Berestelchko, Russ. D. in Europa, gouv. Volhynië, distr. Doubno, aan den linkeroever van de Styr, 17½ m. N. van Brodij en 18 m. Z. O. van Wladimir, met 286 huizen.

Berestovo, Russ. D. in Europa, gouv. en kr. Twer, aan de Twerza.

Berestowaja, Russ. D. in Europa, gouv. Taurië, kr. Orjäkhow, met 3832 inw.

Beresznica, Russ. D. in Europa, gouv. Volhynië, kr. Rowna, aan de Horyn, met 262 huizen.

Berethe, zie *Beerta*.

Beretzfalwa, zie *Bereczk*. (Wbk.)

Beretznegowka, Russ. D. in Europa, gouv. Tambow, kr. Usman.

Berezan, een eil. in de Zwarte Zee, aan de kust van Rusl. in Europa, gouv. Cherson, aan den ingang der golf van Berezanskoi.

Berezan, Russ. D. in Europa, gouv. Pultawa, kr. en 6 m. N. van Pereislaw, en 16 m. O. van Kiew.

Berezanskoi, eene golf aan de Zwarte Zee, aan de kust van Rusland in Europa, ten W. van de golf van den Dnieper, gouv. Cherson, door den mond van de Berezan en andere kleine riv. gevormd.

Berezina, Russ. stad in Europa, gouv. distr. en 8½ m. O. N. O. van Tchernigow, niet ver van de Desu; 900 inw.

Berezino, zie *Beresina*. (Wbk.) No. 3.

Berezovie, eil. in de golf van Finland, aan de kust van Rusl., gouv. Wiburg. Zij zijn van het vasteland gescheiden, door de straat Bioerkfound of Berezowoi. 60. 15. N. B. 26. 5. O. L.

Berezow, (Goudmijnen van) in Rusland in Europa, gouv. Perm, N. O. van Jekaterinenburg, langs de beek van Berezowka. Zij werden sedert 1754 bearbeidt. Andere liggen aan de Pychma en te Ouktouskoi. Er is ook eene zilvermijn, *Berezowka* genaamd in het gouv. Tobolsk aan de Irtisch.

Berezowa, Russ. D. in Europa, gouv. Witebsk, kr. Lepel.

Berezowka, Russ. riv., die in de Andoma valt. 2. Russ. D., gouv. Woronesch, kr. Pawlowsk. 3. Rus. zilvermijn, zie *Berezow*.

Berfelden, een vl. in het groothert. Hessen-Darmstad, prov. Starkenburg, ambt en 2½ m. Z. Z. W. van Erbach en 5½ m. N. O. van Heidelberg, met vele lijnwaadfabr. en een ijzerwerk.

Berg, (Wbk. No. 3.) heet eigenlijk *Bergh*. Het is een D. en gem., arr. en ½ u. Z. van Brussel, 1½ u. O. van Vilvoorden, met 1000 inw., korenbouw, brouwerijen en branderij.

Berg, (Wbk. No. 4.) is een D. en gem., kw. Luxemb., met 500 inw.

Berg, (Wbk. No. 9.) zie ook op *Pergen*. (Wbk.)

Berg, Ned. gem., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, met 2 Hervormde, 7 Roomsche en 1 Jodenkerk en ongeveer 4700 inw.; de grond is er bergachtig en levert vele fraaije gezigten op. 2. D. in Limburg, arr. en 1½ u. van Maastricht, gem. Berg en Terblijt, met 600 inw. 3. D. in Luik, distr. Verviers, gem. Aubel, 1½ u. van Herve. 4. D. in Luxemb. kw. en 1½ u. van Grevenmacher, gem. Betzdorf. 5. Twee Ned. geh., prov. N. Brab., het eene distr. Helmont, gem. en 1 u. W. van Budel, 5 min. van de grenzen, het andere distr. Boxtel, gem. Liempde, 1½ u. van Boxtel. 6. Drie geh. in Limburg, een arr. Hasselt, gem. Neerglabeek, de beide andere arr. Maastricht, een gem. Urmond en een gem. Vaals. 7. Drie geh. in O. Vlaand., twee distr. Gent, het eene gem. Baelegem, het andere gem. Waarschoot, het derde distr. Aalst, gem. Woubrechtegem. 8. Zweed. kersp. Westeraslän, harad Snäfringe. 9. Noorw. kersp., stift Aggerhuus, voogdij Ides en Markers, met 1768 inw.

Berg, (de) Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Soest. 2. Zie *Geertruidenberg*.

Berg, (De Groene) berg op het midden van het eil. Assencion, uit een zandigen, poreusen, duifsteenachtigen kalksteen bestaande, welke door den vulkaan niet aangetast is, en waarschijnlijk vóór de uitbarsting bestaan heeft, aan den voet groeit eene menigte portulak en een weinig varenkruiden, waarop kudden van wilde geiten weiden. Aan den berg vindt men overal het aan dit eil. eigen gras *Aristida Ascencionis*.

Berg, (De Lange) berg in het land der Hottentotten, aan de kaap de Goede Hoop.

Berg, (De Warme) (*Metschuka*) berg met gezondheidsbronnen, in het Aziat. Russ. gouv. Kaukasiën.

Berg Tongeren, (Wbk.) is een D. en gem., arr. Maastricht, ½ u. van Tongeren, met 350 inw.

Berg, (Ten) geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Meerbeke.

Berga, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harad Wadsbo. 2. Kersp. ald., Kronobergslän, harad Sonnerbo.

Bergamah, zie *Pergamah*.

Bergambacht, (Wbk.) behoort tot de gem. 's Heeraardsbergen en Bergambacht.

Bergamo, (Wbk. No. 1.) onderste reg. staat: Giroломо Tiratoschi, lees: Tiraboschi.

Bergamo, of *Pergame*, prov. in het Lomb. Venet. Kon., naar de hoofdplaats aldus genoemd. Ten N. is zij bepaald door de prov. Valteline, ten O. door Tyrol en de prov. Brescia, ten Z. door de prov. Cremona, Lodi en Crema en ten W. door de prov. Milaan en Como; hare grootste lengte van het N. O. naar het Z. W. is 26 m., en hare grootste breedte van het N. W. naar het Z. O. 13 m., met eene oppervlakte van 220 v. k. m. De Oostel. en Westel. grenzen worden gevormd door hooge takken van de Rhetische Alpen, waaronder de Corno, Tonale, Pizgana en Gadino, welke om hunne hoogte merkwaardig zijn.

Tusschen deze bergen liggen de fraaije valleijen van Camonica, Seriana en Brembana, die door de Oglio, Serio en Brembo bespoeld worden. Met de Adda, aan de Z. W. grenzen, maken zij de voorn. riv. uit. Het geheel N. en W. gedeelte van het meer Iseö ligt in deze prov., waarin men verscheidene minerale bronnen vindt, onder anderen die van Trescore. De luchtsgesteldheid is in het N. gedeelte zuiver en gematigd, de grond in de valleijen zeer vruchtbaar, echter is de graanoogst naauwelijks voor 6 maanden toereikend. De heerlijke veeweiden vergoeden dit gebrek en de veeteelt is er zeer aanzienlijk. De bosschen hebben eenen overvloed van wild en de riv. van visch. Er zijn ijzermijnen en slijpsteengroeven. In 1804 heeft men hier ook het diamantspath ontdekt, dat tot op dien tijd in Europa onbekend was. Zijdewormteelt is de voornaamste tak van nijverheid. De inw. spreken den bevalligsten tongval van geheel Italië; zij zijn vlijtig en werkzaam.

De prov. Bergamo bevat 372 gem. en 300,225 inw. Zij is in 18 distr. verdeeld: *Almenos S. Salvatore*, *Alzano-Maggiore*, *Bergamo*, *Breno*, *Cœprino*, *Clusone*, *Edolo*, *Gandino*, *Lovere*, *Martinengo*, *Piazza*, *Ponte S. Pietro*, *Romano*, *Sarnico*, *Trescore*, *Treviglio*, *Verdello* en *Zogno*. Zij behoorde eerst aan de Venetiërs, werd in 1796 door de Franschen veroverd en maakte toen een gedeelte van de Ital. republiek, vervolgens van het kon. Italië, uit. Zie verder Wbk. op *Bergamasco*. (*Il*)

Bergamo (*Bergamum*), eene stad in het Lomb. Venet. kon., hoofdpl. der prov. en van het distr. Bergamo, (welk laatste 32 gem. bevat.) Zij ligt 10 m. N. O. van Milaan en 10 m. N. W. van Brescia, 7. 20. 11. N. B. en 65. 41. 51. O. L. (zie verder Wbk.)

Bergamo, Turk. st., zie *Pergamah*. (Wbk.)

Bergançon, (Wbk.) zie ook op *Bregançon*. (Wbk.)

Bergantin, gebergte in Columbiä, prov. Maturin en Cumana of Andaluna, tot 3720 voeten hoog.

Bergantino, Lomb. Venet. vlek, prov. Polesina, distr. Massa, nabij den linkeroever van den Pô, 2¼ m. van Rivere en 9¼ m. W. van Rovigo. Men heeft in dit vlek aloude aarden vazen, met zilveren en koperen medailles gevonden; 3382 inw.

Bergas, Turk. stad in Romanië, met een Grieksch Bisdom aan de Burgassa.

Berg Bietenheim, lees: *Berg Bieten*, ligt arr. en 5 u. van Straatsburg, 14 u. van Molsheim, vroeger was het eene belangrijke stad.

Berg der Franken (Wbk.), zie *Bethulia*.

Berge, (Noord- en Zuid-) 2. Ned. geh., prov. Drenthe, gem. Emmen.

Bargeggio, Sard. eil., aan de kust van Genua, onbewoond.

Bergeik, (Wbk.), ook wel enkel *Eyck* genoemd, is een D. en gem., distr. Oirschot (niet Eindhoven), met 1700 inw., die meest van de veehoederij leven en een geroemd en gezocht bier brouwen. De uitgebreiden handel in menschenhaar, die hier vroeger gedreven werd, is grootendeels te niet gegaan. Het dorp werd door Karel den Stouten, Hertog van Bourgondië, tot eene stad verheven, hoewel door de inw. daaraan geen gevolg is gegeven. De Latijnsche dichter Arnoldus van Bergeik werd er geboren.

Bergel, (Wbk.) zie ook *Markt Bürgel*. (Wbk.)

Bergem, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Monderkange.

Bergen, (Wbk.) het arr. in Henegouwen heet thans distr. en bevat 2 steden en 75 platte landsgemeenten; 129,300 inw.

Bergen, (Mons) de hoofdstad van Henegouwen, (Wbk.) telt thans 23,000 inw. Zij werd overrompeld en genomen in 1577 door Graaf Lodewijk van Nassau, in 1691 door de Franschen, 1709 door Joan Willem Friso, en in 1796 door de Franschen; de vestingwerken zijn naar de tegenwoordige wijze ingerigt. Onder de beroemde Bergenaars verdienen melding: Orlandus de Lattre, een componist uit de 15e eeuw en Carolus Malapert, een Latijnsch dichter, die in 1558 geboren en in 1630 overleden is.

Bergen, in Noord-Holland (Wbk.), oudtijds *Berghem*, is een D. en gem. Het werd in 1573 door Sonoi in kolen gelegd en is minder bekend door de landing der Eng. en Russ. 1799 dan door den slag, op 19 September van dat jaar aldaar voorgevallen.

Bergen, in Limburg (Wbk.), reg. 2. staat: *Lifferden*, lees: *Afferden*. Het ligt op den regter-Maasoever, arr. Roermonde en de gem., telt 3400 inw.

Bergen, Stift, (Wbk.) hier vindt men de met altijd durende sneeuw bedekte bergtoppen Sognefjeld, Hordangerfjeld, Hosiklefjeld en Filefjeld en tusschen de menigvuldige scheeren de bogten Sognefjorden, Hordangerfjorden, Nordsfjorden en de Vaag; de luchtsgesteldheid is er zeer vochtig, de landbouw van geen belang; het Stift wordt in 2 ambten, Sondre Bergenhuus en Nordre Bergenhuus, verdeeld.

Bergen, Fr. D. (Wbk.) Zie ook *Berghem*. (Wbk.) No. 1.

Bergen, Oostenr. vlek, zie *Berg*. (Wbk.) No. 9. en *Pergen*. (Wbk.)

Bergen, eil. aan de W. kust van Sumatra, bij de eilanden Sanding behoorende, zie *Pulo Sanding*.

Bergen, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Genessee, 6 m. N. O. van Batavia.

Bergen, (Groene en Witte) (*Green en White Mountains*), takken van de Apalachen, in de N. Amerik. Staten Vermont en Nieuw-Hampshire.

Bergen, (Ten) geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarden, gem. Munckzwaem.

Bergendaal, Ned. oud adel. huis, prov. Holland, Z. ged., gem. Voorhout, niet ver van 's Gravendam.

Bergendries, geh. in O. Vlaand., gem. Lokeren.

Bergeneinde, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Vosselaar.

Bergenhusum, Deen. kersp., hertogd. Sleeswijk, ambt Hutten en Stapelholm, landsch. Stapelholm, 130 huizen en 734 inw.

Bergen op Zoom, (Wbk.) niet *Bergen op den Zoom*, bevat ongeveer 7000 inw. Voor het kasteel, lees: *het hof*, gewoonlijk *het slot* genoemd, een oud en deftig gebouw, waar eertijds de Markgraven hun verblijf hadden; het wordt thans tot eene kazerne gebezigd, en is vooral bezienswaardig, om deszelfs kunstig gemaakt traliewerk. De drie kerken zijn: eene Hervormde, eene Lutersche en eene Roomsche, verder is er eene Synagoge.

Den 29 Maart 1831 onderging deze stad een verschrikkelijk ongeluk, door het in de lucht springen van het laboratorium, genaamd *Stoelemat*, waarbij eene menigte huizen vernield werden en onderscheidene menschen het leven verloren.

Als beroemde Bergenaars verdienen melding de geschiedschrijver Marcus Zuerius Boxhorn, benevens de schilders Thomas Willebrord Bosschaert, Pieter van der Willigen en Bertram Fouchier.

Bergen op Zoom, Ned. Marktgraafsch., prov. N. Brab., dat in de steden Bergen op Zoom en Steenbergen, benevens de dorpen Kruisland, Halsteren of Halteren, Wouw, Hoeve, Stand daarbuiten, Fynoort, Oud Gastel, Rucphem, Burgvliet, Heerle, Woensdrecht, Hoogeheide en Ossendrecht, 31,000 inw. bevat. De grond is gedeeltelijk kleiachtig, ten Z. vindt men echter uitgestrekte heidevelden en zandige hoogten, in N. en Z. W. vele ingedijkte polders. Ook heeft men er veel boomgewas en de grond brengt granen, vlas, meekrap, hout en turf voort. Men vangt er ook goed klein wild. Thans is dit marktgraafsch. een eigendom van Z. M. den Koning der Nederlanden.

Bergen St. Winox, zie *Bergues St Winoc*.

Bergen op den Aller, Hannov. vlek, vorstend. Luneburg, hoofdpl. van een prevosaal ambt, 5 m. N. N. W. van Zelle en 5¾ m. O. van Walsrode. Het ambt heeft eene bevolking van 3924 zielen.

Berg en Terblijt, gem. in Luxemburg, arr. Maastricht; 750 inw.

Bergerack, (Wbk.) lees: *Bergerac*. Het arr. bevat 187 gem., met 112,000 inw., in 13 kant., zijnde: Bergerac, Beaumont, Cadouin, Eimet, Issigeac, Laforce, Lalinde, Montpazier, Sigoulès, Saint-Alvère, Vélines, Villefranche-de-Louchapt, en Villemblard.

Bergerbosch, of *'s Heerenbergerbosch*, Ned. bosch, prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, ten N. van 's Heerenberg.

Bergerden, Ned. buurtsch., prov. Gelderland, kw. Tiel, distr. Overbetuwe, gem. Bommel, met 40 inw.

Bergerhuizen, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Noorbeek.

Bergerie, zie *Schaeferije*.

Bergermeer, Ned. bedijking, prov.

Holland, N. ged., gem. Bergen, 55 morgen groot.

Bergermeer, Emmermeer, Ned. meer, prov. Drenthe, ten Z. van Emmen.

Bergerroth, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Stamproy.

Bergeyk, zie *Bergeik.*

Bergeyk, (Het Huis te) Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Bergeyk, ½ u. Z. O. van Bergeyk.

Bergfiord en Medfiord, kersp. op het Noorw. eil. Lennsen, stift Nordland, Senyens-voogdij, met 366 inw.

Berggrave Lombeek, zie *Borgt Lombeek.*

Bergh, geh. in Limb., arr. Maastricht, gem. Klein-Spauwen. 2. Zie *Berg.*

Berghe, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Kerkxken.

Bergheim, Bergen of *Ober Bergheim*, (Wbk.) ligt niet in het dep. Boven-, maar in het dep. Neder-Rijn.

Bergheim, (Wbk. No. 3.) (*Tiberiacum*) Pruiss. vlek, prov. Kleef en Berg, regdst. en 4¾ m. W. van Keulen, hoofdpl. van eenen kr. aan de Erft. Het is versterkt Men vindt er looijerijen en steenkoolmijnen; 548 inw.

Berghem, Ned. D. en gem., prov. Holland, N. ged., zie *Bergen* No. 3. (Wbk.) 2. Geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Hersselt. 3. Geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Gulpen. 4. Geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Castre. 5. Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Marks.

Berghen, twee plaatsen in de Sahara, wadey Schiati, 8 dagreizen van Ghadames.

Berghuizen, (Wbk.) is eene buurtschap en ligt in het kw. Twenthe, gem. Losser, bij Oldenzaal.

Bergi, berg in Aziat. Turkijë, ejalet Natolië, den *Tmolus* der Ouden. 2. D. aldaar, sandsch. Aidin, aan den voet van voornoemden berg.

Bergilez, (Wbk.) D. gem., distr. en 1¼ u. van Waremme, met 500 inw.

Bergister, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Grand-Menil.

Bergiure, zie *Baghjura.*

Bergklooster, Ned. voorm. convent van reguliere kanonniken, prov. Friesland, kw. Oostergoo, griet. Tietjerksteradeel, N. O. van Bergum.

Bergland, zie *Kuhistan.* (Wbk.)

Bergnassau, vlek in het hertogd. en ambt Nassau, met 431 inw. en het familiekasteel van het Nassausche huis.

Bergo, een eil. in de golf van Bothnië, aan de kust van Zweden, in Norrbotten, onder 65. 44. N. B. en 40. 28. O. L.

Bergortcha, Turk. stad in Europa, zie *Bergotscha.*

Bergomatskaja, Russ. D. in Azië, gouv. Tobolsk, kr. Tara, ter plaatse, waar de Tara in de Irtysch valt.

Bergonda, zie *Burgundah.* (Wbk.)

Bergons, piek in het dep. der Opp. Pyreneën, arr. Argeles, 1084 vademen boven de zee.

Bergou, zie *Bergoo* (Wbk.) en *Dar Szaleh* hier achter.

Bergotscha, Bergotza, zie *Berkofdschof.* (Wbk.)

Bergovacs, zie *Berkofdschof.* (Wbk.)

Bergrivier, riv. in Afrika, in de kolonie van de Kaap de Goede Hoop. Zij komt van de witte bergen, in het distr. Stellenbosch, beschrijft vervolgens de grenslinie tusschen dit distr. en dat van de kaap, en ontlast zich in de St. Helenabaai, na eenen loop van 45 m. van het Z. O. naar het N. W. Tot op eenen grooten afstand is zij voor schuiten bevaarbaar. 2. (Groote) riv. in het binnenland van N. Amerika, in het land der Boogindianen, in de Mackenzie. 3. Riv. in het N. van Amerika, die van het rotsgebergte komt en in de Noordel. IJszee valt.

Bergschenhoek, (Wbk.) is thans niet meer met Hillegondsberg vereenigd, maar maakt eene afzonderlijke gemeente uit, die 1860 inw. telt, wier voornaamste bezigheden in het molenmaken en het turfsteken bestaan. Het D. brandde in 1659 geheel af; maar werd weldra veel fraaijer dan te voren weder opgebouwd.

Bergsche Veld, het Z. gedeelte van den Biesbosch, zie dat art.

Bergshammer, Zweed. kersp. Nykopingslän, harad Selebo.

Bergschutte Hammer, groot Zweed. ijzerwerk in het kersp. Ramsberg Oerebrolän, Lindes Bergslagsharad.

Bergsio, Zweed. ijzerwerk in het kersp. Buirsäker, Gefleborgslän, Norra Helsingeland voogdij.

Bergstena, Zweed. kersp. Elfborgslän, harad Kulling.

Bergstraat, Ned. geh., prov. N.

Brab., distr. Boxtel, gem. en ½ u. O. van Geffen.

Berg Tjureda. Zweed. kersp. Kronaborgslän, harad Norrwidinge.

Bergu, zie *Dar Szaleh*.

Berguënda, Sp. vlek, prov. en 6¾ m. Z. W. van Vitoriä, (Alava) aan den regteroever van de Omecillo, ½ m. van zijne vereeniging met den Ebro.

Bergues, (Canal de) in Frankrijk, dep. du Nord, arr. Duinkerken. Het begint te Bergues, waar het zich, na eenen loop van 2 u., met de kanalen van Hondscoote en van de Colme, en vervolgens te Duinkerken met het kanaal van dien naam vereenigt. Dit kanaal heeft slechts eene sluis. Het dient voornamelijk tot het vervoeren van steenkolen.

Bergeus St. Winoc, lees: *Bergues St. Vinoc*. Men heeft er ook groene zeepfabrijken en brandewijnstokerijen.

Bergull, zie *Burgas*, (Wbk.)

Bergum, (Wbk.) ligt kw. Oostergoo, griet. Tietjerksteradeel. Men heeft er eene beroemde paardemarkt, zeer goed wei- en bouwland en verscheidene veeren.

Bergum, Zweed. kersp. Elfborgslän, harrad Wâtler.

Bergunda, Zweed. kersp. Kronaborgslän, harad Kennewuld.

Bergveken, Zweed. meer, Gilleborgslän.

Bergvliet, Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. en 1 u. Z. O. van Terheyden.

Berhain, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Flamierge.

Berhamsstead (Wbk.), zie ook *North Church*. (Wbk.)

Berheeze of *Bernbeze*, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Boxtel, gedeeltelijk gemeente Dinther, gedeeltelijk onder Heeswijk, ¼ u. N. van Dinther en even zoo ver N. O. van Heeswijk.

Beri, kleine stad in Britsch Ind., prov. Agrah aan den linkeroever van de Betwah, 10 m. Z. W. van Korah en 55 m. Z. O. van Agrah.

Berici, Bergen in het Lomb. Venet. Kon., in het Z. gedeelte der prov. Vicenz, ten Z. van de stad van dien naam tusschen de Gua en de Bisato, welke laatste hen van de Euganeïsche bergen afzondert. Zij zijn van de keten der Alpen gescheiden, door eene kleine vallei van 1½ m. breedte, door welke de weg van Verona naar Vicenza heen loopt. Men vindt er versteende visschen, zeer fraai marmer, en fijne leemsoorten, waarvan aardewerk vervaardigd wordt. Deze bergen zijn boschrijk, bebouwd en wel bevolkt.

Beridé, Arab. stad, landsch. Nadsched, distr. Kaschim.

Berijet Ischiad, zie *Chaiat*.(Wbk.)

Beri Kola, Ind. riv., staat Nepaul, die in de Gundruk valt.

Berin, Sp. vlek, prov. Gallicië, 10 u. Z. O. van Orensee.

Beringe, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Helden.

Beringel, Portug. vlek, prov. Alentejo, met 350 huizen.

Beringen (Wbk.) No. 1, ligt niet in Luik maar in Limburg. Zie ook op *Beeringen*. (Wbk. en hier boven).

Beringen, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Mersch. 2. D. in Limburg, zie *Beverloo*.

Beringhem, lees: *Beringhen*, ligt arr. Brussel, gem. Pepinghen-Beringhen, 1½ u. N. W. van Halle, met brouwerij, branderij, wei- hooi- en bouwland.

Beringstraat, enz., zie *Behringstraat* (Wbk. en hier boven).

Beriqueme, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Tenneville.

Berisa, woonpl. der Negers in Sudan aan den zoogenoemden Nijl der Negers.

Berisgia, zie *Bureeja*.

Berislow, Russ. vlek, gouv. Cherson aan den Dnieper.

Berja, Sp. vlek, prov. en 7 m. W. van Almeria. (Grenada)

Berkaide, D. in Algiers, prov. Constantine aan de baai Cul of Callo, door Arabieren bewoond.

Berkdijk, Ned. geh., prov. N. Brab., gem. en ½ u. ten W. van Tilburg.

Berkeinde, geh. in Limb., arr. Roermond, gem. Op-Oeteren.

Berkeindje, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Lierop.

Berkel, in *Zuid-Holl.* (Wbk.), behoort tot de gem. Berkel en Rodenrijs. In de vrij groote Herv. kerk zijn de grafsteden der Heeren van Naaldwijk en van der Hoeven, alsmede dat van den beroemden staatsman Joan van Oldenbarneveld.

Berkel, in *N. Brab.* (Wbk.), ligt distr. Boxtel (niet 's Hertogenbosch), gem. Berkel, Enschot en Heukelom, 1 u. N. O. van Tilburg, 3 u. Z. W. van 's Hertogenbosch; 500 inw.

Berkel, of *Bargal*, berg in Nubië, land der Sheygya-Arabieren, ten N. van Merwal, aan welks voet puinhoopen van tempels en pyramiden gevonden worden.

Berkel Hamman, moeras in Egypte, tegenover Hithya, ten Z. van welke katakomben gevonden worden, alsmede een zout water, waardoor alle huidziekten genezen worden.

Berkelaer, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Echt.

Berkel en Rodenrijs, Ned. gem., prov. Holl., Z. ged., arr. Rotterdam, kant. Hillegersberg, met ruim 1100 inw., die meest in landbouw en graanteelt hun bestaan vinden.

Berkel Enschot en Heukelom, Ned. gem., prov. N. Brab., distr. Boxtel, met eenen wind-laken-volmolen, waarin ook stoomwerktuigen aangewend worden en ruim 900 inw.

Berkeley-Springs, N. Amer. D. staat Virginia, gr. Berkely, aan de Potomac, 22 m. N. W. van Washington. Er zijn sterk bezochte heete bronnen.

Berken, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Ursel.

Berkenbosch, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxmeer, gem. Oploo St. Antonis en Ledeakker, ½ u. N. van Ledeakker, ¾ u. Z. O. van Wanrooy.

Berkenen, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Zonhoven.

Berkenrode, (Wbk.) is eene gem., arr. Amsterdam, kant. Haarlem, die slechts 90 inw. telt.

Berkenwoude, (Wbk.) ligt arr. Rotterdam, kant. Haastrecht, gem. Berkoude en Achterbroek; telt 300 inw.

Berkeswell, Eng. kerspel in het hundred van Hemlingford, gr. en 3¼ m. N. van Warwick, 4¾ m. O. Z. O. van Birmingham; 1468 inw.

Berket-el-Hadschi, zie *Birkat* (Wbk.) No. 3. en *Birket-el-Hadschji* (Wbk.)

Berkeyk, zie *Bergeik*.

Berkhamstead, (Wbk.) zie ook *North-Church*. (Wbk.)

Berkhoude, zie *Berkenwoude*.

Berkhout, (Wbk.) ligt arr. en kant. Hoorn, gem. *Berkhout* en *Baarsdorp*.

Berkhout en Baarsdorp, Ned. gem., prov. Holl., N. ged., arr. en kant. Hoorn, met 1100 inw.

Berki, Turk. D. in Europa, sandsch. Sophia, 7½ m. O. van Kezamlek en 21 m. O. N. O. van Philippopoli. Er zijn 5 minerale bronnen. 2. Russ. D. in Europa, gouv. Tambow, kr. Schakz. 3. Hong. vlek, kr. aan gene zijde van den Donau, gespansch. Schumigh, met een kasteel.

Berkmeer, Ned. droogmakerij, prov. Holl., N. ged., arr. Hoorn, kant. Medemblik, gem. Obdam. Zij werd in 1636 bedijkt en bevat 284 morg. meest wei- en riet-, maar weinig zaailand.

Berkmeerdijk, Ned. geh., prov. Holl., N. ged., arr. Hoorn, kant. Medemblik, gem. Hensbroek.

Berko, vlek in Gallicië, kr. Sonok, met 1485 inw.

Berkoe, zie *Berracoe*.

Berkoop, (Nye of Nieuwe) zie *Nye Berkoop*.

Berkoop, (Olde of Oude) zie *Olde Berkoop*.

Berkom, lees: *Berkoude*, zie ook *Berkenwoude*. (Wbk. en hierboven.)

Berkoude en Achterbroek, Ned. gem., prov. Holl., Z. ged., arr. Rotterdam, met 450 inw., die zich meest met veehoederij en hennepteelt generen.

Berkowatz, zie *Berkofdschof*. (Wbk.)

Berks, Eng. gr., zie *Berk*. (Wbk.)

Berkshire, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. en 3 m. O. van Delaware, 190 inw. 2. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Franklin, aan de Missisque, 24 m. N. van Burlington, 900 inw.

Berkshire, gem. staat New-York, zie *Westville*, (Wbk.)

Berkt, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Oerle, ½ u. Z. W. van Oerle.

Berkt, of *Lage Berkt*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. ½ u. van Bergeyk.

Berkum, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Zalland. gem. Zwollerkerspel.

Berkwoude, zie *Berkenwoude*.

Berlacomines, of *Bernacomines*, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Vedrin.

Berlaer, in Antwerpen, (Wbk.) ligt niet in het distr. Antwerpen, maar in het distr. Mechelen, 1 u. van Lier, het is een vlek en gem., met 2900 inw.

Berlaer, in O. Vlaanderen, (Wbk.) lees: *Berlaere*, het is een vlek en gem. distr. en 1 u. van Dendermonde, met 3200 inw.

Berlanga, Sp. stad, prov. en 9 m. Z. W. van Soria, aan de Escalote. Zij is met steenen muren omringd, heeft 1 kerk, 1 hospitaal en 1400 inw.

Berlat, zie *Barlad*. (Wbk.)

Berle, D. in Luxemb., kw. Die-

kirch, gem. Winseler, 1½ u. van Wiltz, rondom in bosschen gelegen.

Berlebecke, Pruiss. riv., regdst. Minden, die zich in de Warra ontlast.

Berlighem, (Wbk.) D. en gem., distr. en 2 u. van Oudenaarde, met 400 inw.

Berlemont, zie *Barlaimont.* (Wbk.)

Berlenbach, Pruiss. riv., regdst. Arnsberg, dat bij Berleburg in de Eder stroomt.

Berleur, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Grace-Montegnée.

Berleur, (Groot- en Klein-) 2 geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Tavier.

Berlicum, zie *Berlikum.*

Berlière, (La) geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Hautaing.

Berlijn, (Wbk. No. 4.) staat: regdst., lees: kreits, regdst. Potsdam.

Berlijn (de stad), bevat thans 7236 huizen, 236,830 inw. Onder de alhier geborene merkwaardige personen behooren ook de dichter Ludwig Tieck en de geneeskundige Johan Ludwig Formey.

Berlijn, N. Amer. gem., staat Connectient, gr. en 4 m. Z. van Hartford, met fabr. van tinnen waren; 2877 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Reusselaer, 11 m. O. van Albany; 1986 inw. 3. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Washington, aan den linkeroever van de Onion, 1 m. Z. Z. W. van Montpellier; 1455 inw.

Berlijn, (Nieuw-) zie *Berlinchem.* (Wbk.)

Berlikum, in Friesland (Wbk.) ligt kw. Westergo, griet. Menaldumadeel, het wordt bij de landlieden meestal *Belkum* geheeten.

Berlikum, in N. Braband (Wbk.), ook wel *Ballekum* genoemd, ligt distr. Boxtel (niet 's Hertogenbosch), gem. Berlikum en Middelrode, 1½ u. van 's Hertogenbosch; 200 inw. Het is de geboortepl. van den Latijnschen dichter Boudewijn van Berlikum en den natuurkundigen Andreas van Berlikum.

Berlikum en Middelrode, Ned. gem., distr. Boxtel; 2100 inw.

Berlingen, (Wbk.) ligt niet in Luxemb., maar in Limb., arr. Hasselt, ½ u. van Bergloon. Het is een D. en gem., met 250 inw.

Berlips, zie *Berlepsch.* (Wbk.)

Berljuwkowskaja, beroemde kluizenarij in Europ. Rusland, gouv. Moskou, kr. Bogradsk.

Berlos, lees: *Berloz*, is een D. en gem. distr. Waremme, met 440 inw.

Berlowko, Russ. D. in Azië, gouv. Simbirsk, kr. Kurmysch.

Bermelen, (Ter) geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Herck.

Bermellar, kl. Sp. stad, prov. en 18 m. W. van Salamanca en 11½ m. N. van Ciudad-Rodrigo, aan eenen arm van de Yeltes.

Bermen, zie *Barmen.* (Wbk.)

Bermes, zie *Bermejo.* (Wbk.) No. 1.

Bermeo, Sp. vlek, prov. en 6½ m. N. O. van Bilbao (Biscaije), aan de baai van Biscaije, ten W. van de mond der Bermeo, met eene niet zeer diepe haven, door 3 fortjes verdedigd. Men vindt er 2 hospitalen, vele molens en 1 ijzerwerk, alsook in het nabijgelegene boschrijke gebergte eene ijzerhoudende bron. De vischvangst is hier overvloedig en maakt een' belangrijken tak van handel uit; 4227 inw.; geboortepl. van D. Alonzo de Ercilla, schrijver van *la Araucana.*

Bermudian, riv. in den N. Amerik. staat Indiana.

Bermuda, het grootste der Bermudas-eil., door eene rots omringd, die hetzelve tegen alle vijandelijke aanvallen beschermt; ten N. W. heeft zij eenen grooten Sont, welke door deszelfs Westkust met de eil. Sommerset en Ierland gevormd wordt; ten O. is Harringtons-baai, eigenlijk een groote inham, welke door eene smalle zeeëngte met de zee te zamen hangt. Op hetzelve is de kleine stad Tuckerstown.

Bern, kant. (Wbk.) heeft thans 245 gem. en 367,660 inw. In de tweede kolom, reg. 33, staat: ambtman, lees: Land-Amman.

Bern, st., (Wbk.) heeft thans 1060 huizen en 14,000 (volgens opgaven van 1830 zelfs 20,000) inw. Zij is ook de geboortepl. van den geneesheer en dichter Albert von Haller.

Bern, Pruiss. stad, zie *Behrendt.* (Wbk.)

Bern, Ned. buurt, zie *Beern.*

Bern, N. Amer. gem., staat New-York, gr. en 7 m. W. van Albany; 5531 inw.

Bern, (Lower-) N. Amerik. gem., staat Pennsylvanië, gr. Berks, aan de Schuylkil, 4½ m. N. W. van Reading; 1791 inw.

Bern, (Upper-) N. Amerik. gem., staat, Pennsylvanië, gr. Berks; 2017 inw.

Bern en Herpt, lees: *Herpt en Bern*, en zie op dat woord.

Bernabelas, twee onbewoonde eil. in den Zuidel. Atlant. Oceaan, ten Z. van het Vuurland, 8 m. N. O. van Kaap Hoorn, 55. 40. Z. B. 69. 18. W. L. Zij hebben eene vlakke oppervlakte en zijn bijna geheel door klippen omringd.

Bernacomines, zie *Berlacomines*.

Bernagur, zie *Birnaghur*.

Bernagor, zie *Birnaghur*. (Wbk.) No. 2.

Bernalmont, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Votemme.

Bernard, geh. in Namen, gem. Dinant.

Bernard, (St.) Kerkd. in den N. Amerik. staat Louisiana, N. O. van het meer Pontchartrain, 51 v. k. m. groot, 2635 inw., waaronder 667 blanken, 1923 slaven en 45 vrije zwarten. 2. Voorm. abdij van Cisterciensermonniken in Antwerpen, arr. en 3 u. van Antwerpen, gem. Hemixem, thans tot eene strafgevangenis ingerigt.

Bernardado, Grieksch D., sandsch. Andros, eil. Tine of Istendil.

Bernard-Fange, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Ferières. Het heeft zijnen oorsprong aan eene voorm. abdij van dien naam te danken.

Bernardino, Kaap in Mexiko, staat Chihuahua.

Bernardino, (St.) D. in Middel-Amerika, prov. Suchiltepèques. 2. Zendelingspost in Mexiko, staat Sonora.

Bernardo, (San) baai in Mexiko, staat Santander. 2. Eil. op de kust van het distr. Granada, van de prov. Nicaragua, in Middel-Amerika. 3. eil., zie *Barnevelds-eilanden*.

Bernardweiller-lez-Obernheim, Fr. D., dep. van den Neder-Rijn, arr. en 5 m. N. van Schélestadt, kant. Barr; 4¾ m. Z. W. van Straatsburg.

Bernasobres, Fr. riv., dep. Herault.

Bernaver, een klein eil. in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. distr. en 12 m. N. O. van Delhy, bij de zamenvloeijing van de Houndoun en de Doumoulah, 6 m. W. Z. W. van Serdhouna.

Bernay, Fr. arr. (Wbk.) bevat 144 gem., met 82,000 inw. in 6 kantons, zijnde Bernay, Beauménil, Beaumont, Brionne, Broglie en Thiberville.

Bernbeze, zie *Berheeze*.

Berne, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Fairfield, aan de Hockhocking, 1 m. W. van Lancaster; 923 inw. 2. een vlek in het hert. Oldenburg, kreits en 4 m. N. N. W. van Delmenhorst, hoofdpl. van een ambt, aan de Berne, en 4¼ m. O. van Oldenburg, met veel handel, bijzonder in vee; 470 inw.

Berné, Fr. D., dep. Morbihan, arr. Pontivy, kant. en 2 u. van Le Faouet, met 1800 inw.

Berneau, D. en gem. in Luik, distr. Luik, ½ u. van Visé; 400 inw.

Bernecourt en Vaivres, Fr. vlek, dep. Meurthe, arr., kant. en 3 u. N. O. van Toul.

Bernedo, Sp. vlek, prov. en 6 m. Z. O. van Vitoria (Alava), aan den regteroever van den regtschen arm der Egra.

Berneck, (Wbk.) ligt 11¼ m. O. N. O. van Bamberg en 3¼ m. N. N. O. van Bayreuth. Het sterke kasteel, *Hohen-Berneck* genaamd, is thans vervallen; 872 inw. In de Gottlieb-vallei vindt men 1 aluinwerk, 1 vitrioolwerk en verscheidene draadtrekkerijen. In de omstreken zijn serpentijnsteengroeven.

Bernek, (Wbk. No. 3.) of *Baereneck*, is een D. in het hert. Stiermarken, kr. en 1¼ m. Z. Z. O. van Brück, nabij den linkeroever van de Muhr. In de omstreek zijn marmergroeven en zeer heilzame minerale bronnen. 2. Zwits. D., kant. en 4¼ m. O. van St. Gall, distr. Rheinthal, hoofdpl. van eenen kreits, en ¾ m. van den linkeroever van den Rijn. De kerk wordt gemeenschappelijk door de Katholijken en Protestanten bezocht. De markten en kermissen zijn hier zeer levendig. Men teelt er goeden wijn, en telt er 1300 inw.

Bernfiorden, golf op het O. van het eil. IJsland.

Bernhey, geh. in Limb., arr. Roermond, gem. Meuwen.

Berni, zie *Bernu*.

Bernier, Austr. eil., zie *Berniers-Eiland*, (Wbk.) 2. Kaap in De Witt's-land, op Nieuw-Holland, bij de Medusa-bank. 3. Kaap aan de baai Marion, op de O. kust van Van Diemensland.

Bernières, in Neder-Seine, (Wbk.) eigenlijk *Bernières le Patry* ligt 3 u. van Condé; 1500 inw.

Bernimont, (Wbk.) ligt kw. Neufchâ-

teau, gedeeltelijk gem. Assenois, gedeeltelijk onder St. Marie.

Berninches, Sp. vlek, prov. en 8 m. O. Z. O. van Guadalaxara (Madrid), aan eenen arm van den Taag.

Bernissart, (Wbk.) D. en gem., distr. Ath, op de grenzen van Frankrijk, met 1000 inw.

Bernistappe, (Wbk.) eigenlijk *Bernistop*, is geen D., maar eene hoeve, kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Bernizet, zie *Spanberg*. (Wbk.)

Berno, lees: *Berneau*, en zie op dat woord.

Bernos, gebergte in Turkije, in Europa, een gedeelte van den Z. W. tak van den Balkan uitmakende. Het verlaat de voornaamste keten bij den berg Persevyu en strekt zich zuidwaarts tot aan de bronnen van de Scombi of Tobi en van de Indjé-Cara-Sau, waarvan de eerste in de golf van Salonika en de laatste in de Adriatische Zee uitloopt.

Bernou, zie *Bernu*. (Wbk. en hieronder.)

Bernouille, een der grootste eil. van de groep Arcole, bij De Witt's-land, op Nieuw-Holl. 2. Kaap aldaar, bij Napoleonsland, 36. 38. Z. B en 157. 30. 45. L. Zij sluit met kaap Morar do Galles de baai Lacepède in.

Bernposta, Port. vlek, prov. Tralos-montes, met aanzienlijke steengroeven.

Bernsche Hoeve, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Waalwijk, gem. Loon op Zand, ½ u. ten W. van Cromvoirt.

Bernsee, Pruis. D., prov. Brandenburg, regdst. Frankfort, kr. en 5¼ Z. O. van Arenswalde, en 10¾ m. N. O. van Landsberg. Er is eene glasblazerij; 65 inw.

Bernstein, Pruis. geh., regdst. Frankfort, 7 u. O. van Storgari, met 160 inw.

Bernsterburen, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Rauwerderhem, ½ u. ten W. van Rauwerd.

Bernu, of *Bornu*, (Wbk.) eigenlijk *Bernie Cedim*, ook wel *Berni*, *Akumbi*, *Makouwi* of *Karve* genoemd, is eene oude Afrik. stad, die bijna onbewoond is, ten gevolge van de strooperijen der Fellahas, die de inw. genoodzaakt hebben de wijk te nemen, waarom men de nieuwe stad Binie Jedim, 5 m. ten O. van de vorige, niet verre van de Tsad, één dagreize van Wad-el-Gazel en 16 Eng. m. Z. Z. Z. van Kouka, gebouwd heeft. Zij bevat, volgens Clapperton, 30,000 inw. Op haar is voorts al het in het Wbk. vermelde toepasselijk.

Bernum, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Wickevorst.

Bero, zie *Bernhard*. (*St.*) (Wbk.) N°. 1.

Beroä, zie *Aleppo*. (Wbk.)

Berocas, zie *Karaseria*.

Berodeh, kleine stad in Ind. gebied der Radjapoets, prov. en 26 m. W. N. W. van Agra, distr. Mhivat, 7½ m. O. van Alvar.

Berofet, riv. in Senegambie, land Foini of Foigni.

Berombagor, of *Berumbaghur*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Orissa, distr. en 13 m. W. van Ketek, bij den linkeroever van de Meheneddy.

Berondoa, kleine stad in Britsch Ind., prov. Orissa, distr. en 9½ m. Z. Z. W. van Belafore.

Beronelle, Fr. riv., die in de Brèche valt.

Berooscha, Ind. fort, prov. Gundwana, distr. Mehkoor.

Berou, Fr. D., dep. Eure et Loir, arr. en 6 u. W. van Dreux, kant. Brezolles, arr. en 5½ m. W. Z. W. van Aix, kant. hoofdpl., 5¾ m. N. W. van Marseille, aan eene baai aan de W. kust van het zoute meer van denzelfden naam. De landstreek is fraai, maar ongezond, wegens de moerassen en zoutwerken, men teelt er uitmuntende olijven, amandelen en vijgen. De vischvangst op het zoute meer is zeer aanzienlijk.

Berquin, kaap op de W. kust van het De Witt's-land, in Nieuw-Holl., 14. 28. Z. B. 146. 7. O. L.

Berra, zie *Barray*. (Wbk.)

Berracok, Barracu, Berkou, of *Bereac*, Afrik. stad in Assiantee, land Agonna, met een Hollandsch fort en vruchtbaar land.

Berrakau, riv. aan de Afrik. Goudkust, welke in de Bossumpa valt.

Berralejo, voorm. zilvermijn in Mexiko, staat S. Luis Potosi.

Berreia, zie *Barria*.

Berr-el-Adjem, naam, onder welken Perzië en de kust van Afrika tegenover Arabie bij de Arabieren bekend zijn. Het bijvoegelijk woord *Adjem* geven zij aan alle naburen, die geen goed Arabisch spreken.

Berrent, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Sleydinge.

Berrey, golf aan de Afrik. Goud-

kust, 6 m. Z. van Taana.

Berri, (Canal du Duc de) of. *du Cher*, in Frankrijk. Het begint bij de mijnen van Commentry, in het dep. de l'Allier, 2¼ m. Z. O. van Mont Luçon en loopt naar deze stad, vanwaar het ten N. voortgaande, den linkeroever van de Cher volgt, tot aan het D. Vinay-le-Vieil, in het dep. du Cher. Van hier gaat het, langs den regteroever derzelfde riv., tot aan Saint-Amand, waar het O. naar Charenton voortgaat. Nabij l'Auron, waar dit kanaal de waterkom van de Rimbé bereikt, deelt het zich in twee takken, waarvan de eene, N. O. gaande, de Aubois bij Sancoins nadert en den regteroever dezer riv. tot aan zijne uitwatering in de Loire volgt, of zal volgen (want het is nog niet geheel voltooid), of welligt meer regtstreeks bij Allier in dien stroom zal uitloopen; terwijl de andere tak, N. W. loopende, langs de Auron voortgaat tot Bourges, waar deze riv., door hare vereeniging met de Iévrette, de Evre vormt. Alsdan volgt het kanaal deze laatstgenoemde tot aan hare zamenvloeijing met de Cher, een weinig beneden Vierzon; hier volgt het den linkeroever van de Cher, tot St. Agnan in het dep. Loir et Cher, waar deze riv. bevaarbaar is. Het eerste gedeelte van het kanaal van de mijnen van Commentry tot aan Montluçon heeft eene uitgestrektheid van 3 m.; het tweede, van Montluçon tot aan de uitwatering van de Aubois-Loire, heeft ongeveer 30 m.; het derde, van de kom der Rimbé tot aan Saint Agnan, bedraagt omtrent 38 m., hetwelk gezamenlijke eene uitgestrektheid van 70 m. uitmaakt.

Berriatua, Sp. geh., prov. Bilbao (Biscaye), 1 m. van la Puebla de Aulestia, en 8 m. O. N. O. van Burgos. In de omstreken zijn koude minerale wateren en heete bronnen.

Berri Coorte, plaats in Opper-Guinea, land Mandingo, 6 dagreizen van Coocona.

Berrien, Fr. D., dep. Finisterre, arr. en 10 u. N. O. van Châteaulieu, 4 u. van Carhaix; 2000 inw.

Berriew, kerkdorp in Engeland, in het vorstend. Wallis, gr. Montgomery, hundred en 3¼ m. N. O. van Newtown, nabij den regteroever der Saverne; 2334 inw.

Berrios, (De Los) meer met aangename oevers, in den Mexikaanschen staat Vera-Cruz.

Berrocal, Sp. vlek, prov. 13¾ m. N. O. van Huelva (Sevilla), en 9 m. N. N. W. van Sevilla.

Berruci, Sp. vlek, prov. en 4 m. O. Z. O. van Vitoria (Alava).

Berru, Fr. D., dep. Marne, arr. en 2 m. O. N. O. van Reims, kant. Beine. Er is eene ijzerhoudende bron; 770 inw.

Berrueco, Sp. vlek, prov. en 10¼ m. N. N. O. van Madrid (Toledo), aan den regteroever der Lozoya.

Berruecos, Sp. vlek, prov. en 8 m. N. W. van Valladolid, en 1¾ m. N. van Medina del Rioseco.

Berry, Perz. vlek, prov. Aderbaïdschan, 8 m. N. O. van Saou-Boulac en 11 m. Z. van Maraghah.

Berryhill-Bluff, D. in de N. Amer. staat Georgie, gr. Putnam.

Berrysfall, val der Susquehannah, in de N. Amer. staat Pennsylvanië.

Berryslick, D. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Logan, met een postkantoor.

Berrysville, D. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Mecklenburg.

Berrytown, N. Amer. vlek, staat Delaware, gr. Kent.

Berryville, D. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Frederik, met 131 inw.

Bersac, Fr. D., dep. Opper-Vienne, arr. Bellac, kant. Bessines, 2 u. van Chanteloube; 1500 inw.

Bersamma, Arab. D., land Hedscha, op het Petreïsch-schiereiland, bij het gebergte Seir.

Bersbach, of *Beschbach*, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Mersch.

Bersbert, Turk. kasteel in Azië, ejalet Itschil, sandsch. Sis, op eene rots, ten N. van de stad Sis.

Berschany, zie *Pilsen*. (Wbk.) N°.3.

Berschatz, zie *Berschetz*. (Wbk.)

Berscheid, eigenlijk *Bourscheid*, zie op dat woord.

Berschtscha, een arm van den Donau, in Wallachijë, tusschen Silistria en Hirsow, met den hoofdarm der riv., een moerassig eil. vormende.

Berse, Russ. riv., gouv. Koerland, die in de Aa of Bulleran, een tak van den Donau, valt.

Bersegallen, Russ. D. in Europa, gouv. Witebsk, kr. Luzin.

Bersenburg, (Wbk.) staat: zie *Bars*, lees: *Barsch*.

T 3

Berseti, zie *Berschetz.* (Wbk.)

Bersillies, (Wbk.) eigenlijk *Bersillies-l'Abbaye*, is een D. en gem., distr. Thuin, 1½ u. van Beaumont, aan de Fransche grenzen, met 350 inw., die veel blikwerk vervaardigen.

Bersinabad, D. in Afghanistan, land Khorassan, prov. Herat, beroemd door eene bijzondere soort van peren en druiven.

Berstezko, Russ. kl. stad in Europa, gouv. Volhynië, aan de Styr.

Bersuires, of *Bressuires*, (Wbk.) lees: *Bersuire*, of *Bressuire*. Het ligt 15 u. N. van Niort, 90 u. Z. W. van Parijs en telt thans 1100 inw., die siamoos-, linnen- en bombazijn-fabrijken hebben.

Bersuire, of *Bressuire*, Fr. arr., dep. 2 Sèvres, dat 92 gem., met 59,000 inw., in de volgende 6 kant. bevat: Bersuire, Argenton-le-Château, Cérisay, Châtillon-sur-Sèvre, Thouars en St. Varens.

Bersutstz, Russ. vlek in Azië, gouv. Orenburg, kreits Tscheljubinsk, met koperwerken.

Berszada, Russ. stad, gouv. Podolië, aan de Burszarka, met 350 huizen en 1500 inw.

Bertalla, Ind. stad, land der Noord Circars, distr. Mazulipatam.

Bertât, een klein kon. in Nubië, ten N. bepaald, door het kon. Sennaar; ten O. door de Bahr-el-Azrak, ten W. door het land Dinka en de Bahr-el-Abiad; en ten Z. door Dar-Foq. Het wordt besproeid door de Toumât, die uit Abyssinië komende, zich in de Bahr-el-Abiad uitstort. Bertat is een zeer bergachtig en boschrijk land; de wouden zijn er ondoordringbaar en zonder andere wegen dan die er door de wilde dieren gemaakt zijn. De bergen zijn door een woest en bijgeloovig volk bewoond. Opmerkelijk is het, dat de namen der meeste bergen met denzelfden lettergreep (*fa*) beginnen. Dit land is door Caillaud bezocht geworden. Vroeger was er nimmer een Europeaan geweest.

Bertegen, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Huysse.

Berteldorpe, geh. in O. Vlaand., dist. Eecloo, gem. St. Laurens.

Bertenhout, geh. in Henegouwen, dist. Ath, gem. Ellezelles.

Bertenoux, zie *Berthenoux*. (Wbk.)

Bertha, Russ. D. in Azië, gouv. Schirwan, kansch. Scheki, in het Noordel. ged. van het distr. Akdasch.

Berthaume, lees: *Bertheaume*.

Bertheaume, sterk kasteel in Frankrijk, dep. Finisterre, arr. Brest, op eene landtong, die de reede van denzelfden naam vormt.

Berthem, (Wbk.) D. en gem., arr. en 1 u. Z. W. van Leuven, aan de Voers, met wei- en bouwland, bosch, brouwerij en 1300 inw.

Berthenay, Fr. D., dep. der Opp. Marne, arr. kant. en 1 u. N. van Chaumont, aan den linkeroever der Marne. Er is eene ijzermijn; 190 inw.

Bertheville, Fr. D., dep. der Maas, arr. Commercy, kant. Gondrecourt-le-Château, aan de Ornain, 9½ m. Z. O. van Bar. Er zijn verscheidene groote ijzerwerken; 200 inw.

Berthier, Austr. eil., zie *Berthiers-Archipel*. (Wbk.) 2. Groep eilanden bij Flindersland, op Nieuw-Holland, ook Gambiers-eilanden genoemd. 3. Of *Spencer*, kaap op het schiereiland York of Cambacères, in Flindersland, op Nieuw-Holland.

Bertholds, (Grosz) een vlek in het aartsh. Oostenrijk, in het land beneden de Ens, kr. Manhartsberg, 2¼ m. Z. W. van Weitra, en 6¼ m. O. N. O. van Freystadt, met 1 spiegelfabr., 1 glasblazerij, 1 papierfabrijk, verscheidene garenspinnerijen, lijnwaadfabrijken en linnenweverijen.

Bertholdsdorf, zie *Berthelsdorf*. (Wbk.)

Bertholet, kaap aan de N. W. kust van Nieuw-Holland in De Witt's-land, 170. 25. Z. B. 139. 45. O. L. 2. Eil. bij Edelsland, aldaar tot de groep Louis Napoleon behoorende, geheel met rotsen en klippen omringd en onvruchtbaar.

Berthoncelles, Fr. D., dep. de l'Orne, arr. en 6 m. O. Z. O. van Martagne, kant. Regmalard; 2000 inw.

Berthoubani, voorm. klooster in Rusland, in Azië, in Georgië, en in het N. van de vlakte Karaya, 10 m. Z. O. van Tiflis. De naam beteekent *Monnikenwoning;* men noemt het ook *Outawno* of *Hermitaadje*. De cellen, de kerk, het kloosterplein, de kelders en het refectorium zijn in den berg van zandsteen uitgehouwen. Vermits in de kerk zelve eene springbron ontdekt werd, heeft men eene doopvont er om heen in het gesteente gebeiteld. Aan het water dezer bron

wordt eene wonderdadige geneeskracht toegeschreven. Ten W. van Berthouban is eene bron van bergolie.

Berthoud, zie *Grim*, (*Kaap*) (Wbk.)

Bertie, gr. in de N. Amer. staat N. Carolina, tusschen Hertford, Albemerlesound, Washington, Martin, Halifax en Northampton, met 10,800 inw., aan de kust, meestal aangespoeld land, met moerassen aan de Sont, en vruchtbare laagten der Roanoke, door de Chowan en de Cashil, die in de Roanoke valt, bespoeld. Hier woont nog een klein overblijfsel der Tuscarora-Indianen, die reeds lang gezeten zijn; de hoofdpl. is Windsor. 2. Vlek in Opper-Canada, distr. Magara, met 200 huizen, 1600 inw.

Bertignat, (Wbk.) lees: *Bertignac*, ligt 2 u. van Ambert; 2100 inw.

Bertinchamps, 2 geh. in Namen, arr. Namen, het eene gem. Corroy-le-Château, het andere gem. Grand-Manil.

Bertincroix, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Vézon.

Bertiolo, Lomb. Venet. vlek, prov. en 4¾ m. Z. W. van Medina, distr. en 1⅓ m. Z. O. van Codroipo, wekelijksche markt en eene jaarmarkt.

Berto, eil. in Mexiko, ten W. van den staat Xalisco, door Humboldt *S. Benedicto* genoemd. 19. 16. N. B. 93. 14. W. L.

Bertoa, zie *Bertun*.

Bertogne, (Wbk.) D. en gem., kw. Bastogne; 700 inw.

Bertomont, zie *Bettomont*.

Bertot, zie *Bortot*.

Bertrange, (Wbk.) D. en gem., kw. Luxemburg; 1600 inw.

Bertrange, kasteel in Luxemburg, kw. Luxemburg, gem. Berg.

Bertrée, (Wbk.) D. en gem., distr. Waremme; 250 inw.

Bertrich en Kenfusz, Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regdst. en 11¼ m. Z. W. van Coblentz, kr. en 2¼ m. Z. W. van Cochem, met eene heete minerale bron; 407 inw.

Bertrix, (Wbk.) D. en gem., kw. Neufchâteau, 1500 inw.

Bertry, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. Kamerijk, 2 u. van le Cateau-Cambrésis; 1200 inw.

Berts, tak van de Missouri, in N. Amerika, 6 m. ver bevaarbaar.

Bertul en Sedlistow, eil. en quarantaineplaatsen in den mond der Wolga, bij de stad Astrakhan.

Bertuma Gallas, de Westel. Gallas in het land der Gallas, in Abyssinië.

Bertun, of *Bertoa*, Sp. geh., prov. en 6 m. Z. W. van Corunna (Gallicië). Er zijn heete minerale bronnen.

Berumbaghur, zie *Berombagor*.

Beruine, of *Bervine*, riv., dat in het Luiksche ontspringt, langs Aubel en Dalheim vloeit en zich bij het voormalige fort Navagne in de Maas ontlast.

Berur, (Wbk. niet *Beurn*) ligt in de prov. Silesië, regdst. Oppren, met 784 inw.

Berus, (Wbk. niet *Beurs*) ligt 1 u. Z. W. van Saar-Louis, 5 u. N. W. van Metz.

Beruscat, Sp. vlek, gem. Valladolid.

Berven, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Aubel.

Bervie Brow, (Wbk.) staat: zie *Craig Davie*, lees: *Bervie* of *Inverbervie*, Schots. stad, gr. Kincardine, presb. Fordoren, aan de Noordzee, aan den mond der Bervie, 7½ m. Z. Z. W. van Aberdeen, en 23½ m. N. O. van Edinburgh. Hier werd de eerste mechanieke weverij van Schotland vervaardigd. Er zijn verscheidene katoenspinnerijen; 1100 inw.

Bervine, zie *Beruine*.

Berwah-Sagor, kleine stad in Ind., prov. Malwah, distr. Bundelcund, op eenigen afstand van den regteroever der Betwah, 4 m. Z. O. van Djansy.

Berwalt, zie voorts *Baerwalde*.

Berwick, N. Amer. gem., staat Pannsylvanië, gr. Adams, aan de zamenkomst der beide Concuagés.

Berygola, Russ. stad in Europa, gouv. Wilna, kr. Rosienne.

Beryna, Russ. stad in Europa, gouv. Volhynië, kr. Rownac.

Berzee, (Wbk.) D. en gem., arr. Philippeville; 500 inw.

Berzes, Afrik. vlek in Tripoli, prov. Bengasi, niet ver van Adriana, waar een toren met eene bron, voormaals door Mooren bewoond, die echter door de Beduïnen verdreven zijn; de nu eenzame plaats wordt slechts om het voortreffelijke water bezocht.

Berznike, Pools. stad, waiwoodsch. Augustow, met 405 inw.

Berzocana, Sp. vlek, prov. en 28½ m. O. N. O. van Badajoz (Estremadura) en 9½ m. Z. O. van Truxilla.

Berzomka, tak van de Wischera,

in het Aziat. Russ. gouv. Perm.

Berzosa, Sp. vlek en 13 m. W. van Soria en 2¼ m. N. W. van Osma, aan den linkeroever van de Rio de Rejas. 2. Sp. vlek, prov. en 8¼ m. N. O. van Burgos en 2 m. N. N. O. van Briviesca, aan den linkeroever van de Matapan.

Berzowka, vlek in het Aziat. Russ. gouv. Kaukasien, kr. Kuljar, in den Delta van de Terek.

Besana, Lomb. Venet. D., prov. Milaan, distr. Verano, op den top van een bergje, 3 m. N. van Monza, met aanzienlijke teelt van zijdewormen; 1380 inw.

Besançon, arr. (Wbk.), bevat 205 gem. met 90,000 inw., in 8 kantons, zijnde: Besançon (2), Amancey, Audeux, Boussières, Marchaux, Ornans en Quingey.

Besantium, zie *Besançon.* (Wbk.) N°. 2.

Besate, Lomb. Venet. D., prov. en 4¼ m. W. van Pavia, distr. Rosate, 5¼ m. Z. W. van Milaan, tusschen het kanaal van Bereguardo en den linkeroever van den Tessino; 1550 inw.

Besaver, kleine stad in Ind., gebied van den Radja en 11¼ m. Z. W. van Bhurtpoor, prov. Agrah.

Bescara, Barbar. stad in het kon. Algiers, prov. en 55 m. Z. Z. W. van Constantine, aan den Atlas en 70 m. Z. O. van Algiers, met een op de oude Romeins. grondslagen gebouwd klein kasteel.

Beschbach, zie *Bersbach.*

Beschbolak, D. in eigenlijk Afghanistan, prov. Dschellabad, in de vlakte aan de Kabul.

Besche, (Wbk.) eigenlijk *Beche*, zie op dat woord.

Beschenkowisczy, Russ. vlek in Europa, gouv. Witebsk., kr. Lepel.

Beschew, Russ. D. in Europa, gouv. Jekaterinoslaw, in het Westel. deel der kr. Rostow, aan de Kalmijus; 516 inw.

Beschikrim, Chin. stad, land Turfan, aan het hangen van den Sioeitschan, khansch. Kaschgar.

Beschka, riv. in Europ. Rusland, gouv. Cherson, kr. Alexandria.

Beschkoll, golf van de Kaspische Zee, in het Aziat. Russ. gouv. en kr. Astrakhan.

Beschlik, (Wbk.) staat: zie *Beslik*, lees: *Bedlis.*

Beschparmark, merkw. berg in Azië, Russ. prov. Dhagestan, tot den Kaukasus behoorende.

Beschra, riv. in Aziat. Turkije, ejalet Diarbekir, die in den Westel. arm van den Tiger valt.

Beschtalmak, Russ. distr. in de groote Kabarda, gouv. Tscherkessie, om de monden der Malka gelegen, dus genoemd, omdat 5 monden daar uitloopen; het is een der grootsten van de Kabarda.

Besdna, riv. in Aziat. Rusl., gouv. Kasan, kr. Spask, die in de Wolga valt.

Besdonnoe, meer in Eur. Rusland, gouv. Kaluga, kr. Mosalsk.

Besechow, zie *Beschow.* (Wbk.)

Besed, Russ. riv., in Europa; zij ontspringt in het gouv. Smolensk, kr. Roslowl; eerst maakt zij de grenslinie uit tusschen de gouv. Smolensk en Mohilew, treedt in de laatste, scheidt het distr. Klimowitchi van het distr. Tchernigow, bespoelt het gouv. Tschernigow, keert dan terug in dat van Mohilew en ontlast zich in de Soj, 5¼ m. N. van Nowo Belitsa, na eenen loop van omtrent 35 m. van het N. O. naar het Z. W.

Beseilberg, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Slenaken.

Besel, of *Beesel*, zie *Bessel.*

Besenbrig, Oostenr. vlek aan den Donau.

Besestein, staat: zie *Basar*, lees: een naam, die men in het Oosten ook wel aan den basar, de marktpl. der kooplieden, geeft.

Besezgeenlu, zie *Beserg Henlu.* (Wbk.)

Besgas, (**Las**) Sp. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Burgos, en 1¼ m. N. N. W. van Briviesca, aan den regteroever van de Oeu.

Beshezk, (Wbk.) zie ook *Bieschezk.* (Wbk).

Beshyra Necke, plaats in Nubië, wady Nuba, aan den weg van Korosko naar Derr.

Besidia, zie *Bisignano.*

Besigheim, Wurtemb. opperambt Neckar, kr. 3¼ v. k. m., met 28,346 inw. 2. Hoofdst. van voorn. ambt, tusschen den Neckar en de Ens, met 2346 inw. en wijnbouw.

Besinnakoi, baai aan de Zuidel. helft van het Russ. eiland Nova-Zembla.

Besinne, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Arbre.

Beslemes, een volksstam in het W.

ged. van Circassie, die, ten getalle van 1500 huisgezinnen, aan gene zijde van den Kouban, langs de Boven-Laba, tegen het einde der hooge bergen woont, en zich tot de Khots in de bron der Psefir uitbreidt, waar zij aan de Moukhochs grenzen. Zij plunderen en rooven op het Russ. grondgebied gezamenlijk met de Kabadiërs en de Nogaïs, en leven in onmin met alle naburige bergvolkeren, uitgezonderd met de Timirgoïs, de Moukhochs en de Navrouz-Aoul.

Beslingen, (Wbk.) ligt niet in Luxemb., maar in Pruissen, groothertogd. Neder-Rijn. 2. Ned. state, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Idaarderadeel, Z. W. van Friens, in 1620 geheel herbouwd.

Besmer, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Lanaken.

Besneville, Fr. D., dep. Kanaal, arr. en 5 u. ten Z. van Valognes; 1250 inw.

Besoeki, zie *Bezoekl.*

Besoijen, (Wbk.) of *Bezooijen*, D. en gem., niet distr. 's Hertogenbosch, maar distr. en 1½ u. W. van Waalwijk; 800 inw.

Besombsons, zie *Bezounlons.*

Besons, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. Versailles, kant. en bij Argenteuil, 2 u. N. W. van Parijs, op den regteroever van de Seine, waarover eene schoone brug ligt, met 500 inw. en jaarmarkt.

Besotlen, een der vulkanen van de Cordilleras, die door Guatimala loopt.

Besplomenowskaja, Russ. vlek in Europa, land der Donsche Kozakken, khoperkische Natschalstwo.

Bessa, zie *Bassa.*

Bessaher, of *Bussaher*, een vorst. in Noord-Ind., tusschen de Sudledje en de Djumna; het is zeer bergachtig, strekt zich ten O. tot aan het distr. Rowahyn uit en eindigt ten N. bij den Himalaija; het is cijnsbaar aan de Engelschen, die het sterke fort Raynghur, aan den linkeroever van de Pabor, bezet houden.

Bessancourt, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 2 u. van Pontoise, kant. en 2 u. van Montmorency, met handel in vruchten en 800 inw.

Bessans, Sard. D., hert. Savoije, prov. Maurienne, mand. en 2¼ m. O. van Lanslebourg en 13¼ m. O. van St. Jean de Maurienne, nabij den linkeroever van de Arc, en 715 vademen boven de oppervl. der zee. De huizen zijn ongemeen sterk gebouwd, om de sneeuwvallen (lawinen of avalanches) en stormwinden, die hier menigvuldig zijn, te kunnen wederstaan. Er wordt veel vee, inzonheid muilezels, geteeld, en in de omstreeken vervaardigt men eene vermaarde soort van gekruide kaas; 800 inw.

Bessapara, zie *Tatarbazar.* (Wbk.)

Bessavol, of *Bessawal*, kleine stad in Ind., gebied van den Nisam, prov. Berar, distr. Beytalbarry, op eenigen afstand van den regteroever van de Taptee, 12 m. Z. W. van Berampoor.

Bessborough-Grave, kersp. op het Eng. N. Amer. eil. Prins Edward.

Besse, Fr. vlek, dep. Sarthe, zie *Besse Courtanvaux.* (Wbk.)

Bessède de Sault, Fr. D., dep. de l'Aude, arr. en 7 m. Z. van Limoux, 2½ m. Z. Z. W. van Quillan, kant. Roquefort; 450 inw. Er is een ijzerwerk.

Bessel, (Wbk.) eigenlijk *Besel*, D. en gem., arr. Roermonde; 1200 inw.

Bessely-Ghaut, bergpas in de Ind. prov. Mysore, in de Subah-Nagara, die over het Gatisch gebied naar Canara geleidt.

Bessestedt, zie *Bessastader.* (Wbk.)

Bessia, Fr. D., dep. van den Jura, arr. en 3¾ m. Z. van Lons-le-Saulnier, kant. Orgelet. Er is eene ijzermijn; 188 inw.

Bessie, D. op het Moluksche eil. Ceram, aan eene kleine baai.

Bessih, of *Busseah*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bahar, distr. Tchata-Nagpoor, aan den linkeroever van de Coyle, 6½ m. Z. van Doesah.

Bessonié, (La) Fr. vlek, dep. Tarn, arr. en 3¼ m. N. N. O. van Castres, kant. Vabres-de-Sénégats; 279 inw.

Bessonpour, of *Bassanpoor*, kleine stad in Ind., prov. en 25 m. Z. W. van Allah-Abad, distr. Bundelcund.

Best, zie *Oirschot* en *Best*, lees: *Best* of *Verrebest*, Ned. D. en gem., prov. Noord-Brab., distr. en 1½ u. O. van Oirschot; 1800 inw. Het is de geboortepl. van den H. Odulphus, Apostel van Friesland.

Best, (Naaste) zie *Naaste Best.*

Best, (Verre) zie *Best.*

Besteneinde, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Morkhoven.

Bester, Deen. herred, eil. Bornholm, met 5292 inw., in 4 kerspelen, Bester Maria met 1180, Nye Larskiar met 629, Knudsker met 395 en Nyker met 664 inw.

Bestionneau, meer in de Staten van N. Amerika, staat Louisiana, aan den Westel. oever der Mississippi.

Bestloon, of *Westloon*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Loon op Zand, 2 u. ten Z. van Waalwijk, ½ u. ten N. van Loon op Zand.

Bestmen, (Wbk.) is eene buurtsch., kw. Zalland, gem. Ambt Ommen, bij het stadje (niet dorp) Ommen; 100 inw.

Besuga, riv. in Rusland, gouv. Tauriё, land der Tschernomorskische Kozakken.

Besughoi, Golf aan de kust van het land der Tschernomorskische Kozakken.

Beswodnaja, Russ. D., gouv. en kr. Nishney Novogorod, aan de Wolga, door ijzerdraadtrekkers bewoond.

Beszka, gebergte in Azië, eene voortzetting van den Uluk-Tag, dat van den Altai of uit Aziat. Rusland, door Mongoliën en Songariën, tot aan den Irtisch, onder 100 graden Lengte loopt, waar het weder de *Kleine Altai* genoemd wordt.

Bet, riv. in Marokko, ten Z. van de Seboo, welke zich met de Gureygura vereenigt, en met deze in een meer valt.

Betaglia, zie *Toli Monastyr*. (Wbk.)

Betaincourt, Fr. D., dep. der Opper-Marne, arr. en 7 u. Z. O. van Vassy, kant. Donjeux-sur-Marne, 6½ u. N. N. O. van Chaumont, aan de Bagnon, met groote ijzerwerken; 300 inw.

Betalsor, stad in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. distr. en 13 m. O. Z. O. van Agra, aan den regteroever der Djumna, 4 m. Z. Z. O. van Chekoh-Abad.

Betancos, zie *Betanzos*. (Wbk.)

Betancourt-la-Père, Fr. D., dep. der Opper-Marne, arr. en 4 u. N. van Vassy, kant. Saint Dizier, en 14 u. N. N. W. van Chaumont, met een ijzerwerk; 170 inw.

Betapoor, eene sterkte in Ind. gebied van den Radja van en in de prov. Mysore, 12 m. W. van Seringapatam.

Betauwe, zie *Betuwe*.

Betborn, (Wbk.) D. en gem., kw. Arlon, met 1000 inw.

Betchari, Turk. vlek in Azië, in Syrië, paschal. Tripoli, nabij de hoogste piek van den Libanon. Het is de residentie van eenen Griekschen Bisschop.

Betcol, of *Betcul*, kl. zeehaven in Britsch Ind., aan de kust van Kanara, 12 m. W. N. W. van Bedenore, arr. en 2½ u. Z. O. van Leuven.

Betecom, (Wbk.) D. en gem., arr. en 2½ u. N. van Leuven, ¾ u. W. van Aarschot, met 1800 inw., brouwerij, branderij, graanteelt, bosch en heidevelden.

Betela, Sp. vlek, prov. en 6½ m. W. N. W. van Pampeluna (Navarre).

Betela-Somouli, stam der Somaulis, aan de O. kust van Afrika, in het land der Somaulis, in het binnenland, Zuidwaarts.

Betelfagui, zie *Beit-el-Faki*. (Wbk.)

Beter-Ras, kleine Turks. stad in Azië, in Syrië, pachal. Damas, N. O. van de Doode Zee. Er zijn eene menigte spelonken, waarvan verscheidene bewoond zijn, terwijl de anderen tot schuren en stallen dienen. Overblijfselen van oude bouwkunst duiden aan, dat deze stad eertijds zeer aanzienlijk is geweest.

Betes, D. op het Philipp. eiland Manilla, prov. Pampanga.

Betgne, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Esneux.

Beth, geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Opont.

Bethania, Hernhutters-kolonie, op het W. Ind. eil. St. Jan, een der Maagden-eil. 2. Soortgelijke kolonie op het Deen. W. Ind. eil. St. Johns.

Bethanien, Ned. voorm. klooster, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Barradeel, bij Tjummarum.

Bethany, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Genessee, 2 m. Z. van Batavia; 1690 inw. 2. Hoofdpl. van het gr. Wayne, in de N. Amer. staat Pennsylvanië, aan den Oostel. arm der Lexa-Wocseim. 3. Kolonie der Hernhutters, in het land der Hottentotten, O. van de Kaap de Goede Hoop.

Bethe, tak van de Atrato, in de prov. Cauca, van de rep. Columbia.

Bethel, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Oxford, aan de Androscoggin, 6½ m. N. W. van Varis; 1260 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Sullivan, aan de Delaware, W. van Thompson; 1100 inw. 3. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Cler-

mont, 2 m. Z. van Williamsburg; 100 inw. 4. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Miami, 68 m. W. van Columbar; 1050 inw. 5. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Clark; 970 inw. 6. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Berks. 7. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Bedford; 1080 inw, 8. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië. gr. Libanon, aan den voet der Blaauwe Bergen, 30 m. W. N. W. van Philadelphia; 2500 inw. 9. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. en 11 m. N. W. van Windsor; 1040 inw.

Bethen-Couria, zie *Bethencuria.* (Wbk.)

Betheny, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, hoofdpl. van het gr. Wayne, 18 m. N. O. van Wilkesbari; 190 inw.

Bethesda, volk in Aziat. Turkije, ejalet Damas, sandsch. Soliman of Jerusalem, uit de bijbelsche geschiedenis bekend. 2. Vreemdelingspost op het W. Ind. eil. Christoph of St. Kitts.

Bethissie, zie *Bethisy.* (Wbk.)

Bethlehem, (Wbk. N°. 1.) meestal *Bethleëm* gespeld, is geen vlek, maar een geh., gem. Herent. Vroeger bestond hier een klooster van reguliere kannonniken van dien naam. 2. N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Grafton, 10 m. N. O. van Haverhill; 460 inw. 3. (West-) N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Washington; 2180 inw. 4. (East-) N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Washington, aan den W. oever van de Monongahela, 58 m. W. van Harrisburg; 2200 inw.

Bethlem, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. en 4 m. Z. van Litchfield; 930 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-Jersey, gr. Hunterdon, 4 m. Z. O. van Easton; 2000 inw.

Bethomée, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Gaurain-Ramecroix.

Béthune, arr. (Wbk.) bevat 142 gem., met 124,000 inw., in 8 kantons, zijnde Béthune, Cambrin, Carvin, Houdain, Lens, Lilliers, Norrent-Fontès en La Venthie. 2. st., (Wbk.) in de nabijheid werd den 25 Julij 1487 een veldslag tusschen de Franschen en Nederlanders geleverd.

Betigola, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 3½ m. O. van Rossiena, nabij den linkeroever van de Doubise.

Betimich, zie *Betimieh.* (Wbk.)

Bet-la-Frit (*Huis des Duivels*), rots in de Sahara, ten W. van Zabu, met vele grafholen. De inw. zijn bevreesd dezelve te naderen, doch vreemdelingen vinden hier verscheidene cellen, kleine kamers zonder hieroglyphen, en overblijfsels van sarkophagen, even als op verscheidene andere plaatsen in Egypte en Nubië.

Betlei, zie *Betley.* (Wbk.)

Betlen, (Rio de) riv. in de rep. de la Plata, in de Steppen van de hooge vlakte, welke eene menigte kleine riv. ontvangt.

Betlis, (Wbk.) zie ook op *Bedlis.* (Wbk.)

Betly, (Wbk.) staat: zie *Bedly*, lees: *Betley.*

Betmala, stam der Arabieren in Nubië, land Suakim.

Bet Mariam, stad in Abyssinië, land Tigre, landsch. Enderta, Z. van Antala en geheel op de grenzen van Wojjerat.

Bet Meon, zie *Macin.*

Betna, Zweed. kersp. Nykopingslän, met het eil. Akeroe, in den Yngarn, met een schoon heerenhuis.

Betoyers, een volksstam in Columbia (Nieuw-Grenada), ten Z. van de onmetelijke vlakten van Cesanares, tusschen de Rio Meta ten O., de Chire ten N. en de Ariporo ten Z., ongeveer 72 m. O. N. O. van Santa Fé de Bogota. Dit volk is zeer talrijk en betaalt geene schatting. Hun land is vruchtbaar in granen. Zij zijn tot het Christendom bekeerd geworden.

Betooverde Baden, zie *Baden.* (*Betooverde*)

Betrapar, een der Lake-Divische eil. in Ind. aan deze zijde, Z. W. van Chitta.

Betrawaty, tak van de Bogmutty, in de Ind. staat Nepaul.

Betschkom, (Wbk.) staat: zie *Odischi*, lees: *Mingrelië.*

Betschau, Boh. stad, kr. en 5 m. O. van Eger, bekend door hare bergwerken.

Betschik, een geb. in Europ. Turkije, op de grenslinie van het sandsch. Salonika en het ejalet Seres, N. van Bujuk-Betchik, 8½ m. N. O. van Salonika. 2. Een meer in Europ. Turkije, sandsch. en 7 m. O. van Salonika, Z. van Bujuk-Betchik, het is omtrent 4½ m. lang en van 2 tot 3 m. breed. In den zomer wordt het

dikwijls droog. Aan het O. einde loopt eene riv. uit, die zich, na eenen loop van 2 m., in de golf van Contessa ontlast. Het meer is ongemeen vischrijk. 3. Of *Bujuk-Betschik*, Turk. vlek in Europa, sandsch. en 8½ m. O. N. O. van Salonika, aan den N. oever van een meer. Er zijn warme minerale baden. Het badgebouw is met eenen koepel overdekt.

Betsies, riv. in de N. Amer. staat Michigan; zij ontlast zich in het meer Michigan, na eenen loop van omtrent 18 m. van het O. naar het W., onder 44. 30. N. B. en 88. 9. W. L.

Betskerek, (Nagy) zie *Nagy Becskerek*.

Bettange, zie *Bettingen*.

Bettborn, zie *Betborn*.

Bettel, (Wbk.) ligt kw. Diekirch, gem. Fouren.

Bettemburg, (Wbk.) vlek en gem., kw. Luxemburg; 1100 inw.

Bettendorf, (Wbk.) vlek en gem., kw. Diekirch; 1500 inw.

Bettenfeld, (Wbk.) ligt niet in Luxemb., maar in Pruissen, gr. hert. Neder-Rijn.

Bettensin, riv. in het Afrik. rijk Assiantée, welke in de Owa valt.

Betterwird, (Wbk.) is zeer neringrijk. Men heeft er fabrijken en molens. Het maakt met Bornwerderhuizen de negende stem in de griet. Westdongeradeel.

Bettiah, zie *Chumperpore* (Wbk.)

Bettincourt, (Wbk.) D. en gem. distr. Waremme; 190 inw.

Betting, D. in Luxemb., kw. Arlon, gem. Steinfort.

Bettingen, geh. in Luxemburg, kw. Luxemburg, gem. Dippach.

Bettlerschans, (Wbk.) staat: zie *Michaëlschans*. Zie dat art. hieronder.

Bettomont, (Wbk.) of *Bertomont*, ligt kw. Bastogne, gem. Bertonge.

Bettona, een vlek in den Kerkel. Staat, delegatie en 3½ m. Z. O. van Perusa, nabij de Topino.

Bettoor, zie *Bettoor*. (Wbk.)

Bettouriah, zie *Bettooriah*. (Wbk.)

Bettschwanden, Zwits. D., kant. en 3 m. Z. Z. W. van Glaris, hoofdpl. van het distr. aan den regteroever der Linth, die het niet zelden overstroomt en in 1779 hier groote verwoestingen aanrigtte; 1600 inw.

Bettudnad, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Sheernad.

Bettyah, prov. Bahar, distr. Sarun, aan de Rowler.

Betty Neck, Ind. D. in de N. Amer. staat Massachusets, gr. Plymouth, met 40 Christen inw.

Beturwas, Ind. stad, prov. Agra, distr. Narwrr, met 1 fort.

Betuwe, (Neder-) Ned. distr., prov. Gelderland, kw. Tiel, met 10,643 inw. in 7 gem. 2. (Opper-) Ned. distr., prov. Gelderland, kw. Tiel, met 15,000 inw. in 8 gem.

Betvah, Betwah, of *Butwah*, eene riv. in Ind., die uit een meer in de prov. Malwah, in het vorstend. en nabij de stad Bopaul ontspringt. Zij loopt eerst N., bespoelt het gebied van Sindhia en het distr. Bundelcund, tot Erech, waar zij naar het O. gaat. Zij ontvangt de Dassan, vormt vervolgens de grenslinie tusschen de prov. Allah-Abad en Agrah, en vereenigt zich eindelijk met de Djumna, na eenen loop van ongeveer 100 m. Buiten het regensaizoen is zij bijna overal doorwaadbaar.

Betws-y-Goed, Eng. D. in het N. ged. van het vorst. Wallis, gr. en 7¼ m. W. van Carnarvon, hundred Naut-Conway. In de kerk ziet men de grafstede van David, broeder van Llewellyn, den laatsten Vorst van Wallis; 389 inw.

Betyoe, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Truxillo, niet verre van de stad Truxillo.

Betz, of *Geest Best*, (Wbk.) D. en gem., 1½ u. N. van Leuven en 2 u. N. W. van S. Truijen op de Gete, met 1400 inw., brouwerij, wei-, hooi- en bouwland, moeras en bosch.

Betz, riv., zie *Bet*.

Betzdorf, (Wbk.) D. en gem., kw. en 1½ u. van Grevenmacher; 1300 inw.

Betzigau, (Wbk.) zie ook *Bezigau*. (Wbk.)

Betzkaw, zie *Betzkow*. (Wbk.)

Beu, (Wbk.) staat: dep. Indre et Loire, lees: Eure et Loire. 2. Fr. vlek, dep. Seine et Oise, arr. Manles, kant. en 1 m. W. van Houdan. 3. Hong. vlek, comit. en 8¾ m. Z. Z. O. van Oedenburg, in eene vlakte, nabij den linkeroever van de Repeze, 4¼ m. O. van Güns; 1005 inw.

Beudeuque, Afrik. landsch. aan de Zaïre, 3 dagreizen van St. Salvador.

Beuern, (Nieuw-) Beijersch vlek, Isarkr. landger. Rozenheim, aan de Inn, met 230 inw. en molensteengroeven.

Beu-Eurnee, Afrik. riv. in Zangue-

bar, eene dagreize van Whotundo.

Beugelsdijk, zie *Beukelsdijk.*

Beugen, Ned. D., prov. N. Brab., distr. Boxmeer, gem. Beugen en Ryckevoort.

Beugen en Rykervoort, Ned. D. enz. lees: *Beugen en Ryckevoort*, Ned. gem., prov. N. Brab., distr. Boxmeer, met 1400 inw.

Beuil, Sard. vlek, zie *Boglio.* (Wbk.)

Beukelsdijk, (Wbk.) ligt arr. Rotterdam, kant. Delft, gem. Delftshaven.

Beul, of *Bevil*, (Wbk.) lees: *Beuil*, of *Bevil.* Het ligt kw. Zevenwouden en telt 190 inw.

Beulake, (Wbk.) bestaat niet meer, het is sedert lang eene uitgeveende waterplas, er bestaan nog een paar strepen gronds van, die waarschijnlijk aan het domein behooren. Deze plas is ¼ u. van de Havezathe Bonkenhave. (Wbk.) Toen Beulake geturfd werd, is er eene kerk geweest, waardoor het, onder anderen, op de kaart van Sanson als D. is opgegeven.

Beuningen, in Overijssel, (Wbk.) is geen D., maar eene buurt, kw. Twenthe, gem. Losser, met 660 inw.

Beuningen, in Gelderland, (Wbk.) D. en gem. distr., Rijk van Nijmegen, 1200 inw.

Beur, zie *Boeur.*

Beurdouze, Fr. D., dep. Doubs, arr. kant. en 1 u. van Besançon, met 1700 inw. en smederijen.

Beuren, D. in Z. Brab., zie *Beyren.*

Beuro, zie *Bouro*, (Wbk.)

Beurs, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Ulbeek.

Beurt, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Thielt.

Beurze, Ned. oud adel. huis, prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Bredevoort, gem. Winterswijk.

Beusichem, zie *Beuzichem.*

Beut, Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., arr. 's Gravenhage, kant. Alphen, gem. Hazerswoude.

Beuveron, (Wbk.) lees: *Beuvron*, het ligt arr. en 5 u. Z. W. van Pont l'Évèque, 1 u. van Croissan-Ville; 500 inw.

Beuvrages, Fr. D., dep. van het Noorden, arr. en 1 u. van Valenciennes; 780 inw.

Beuvron, een kl. riv. in Frankrijk, dep. der Nièvre, arr. Clamecy; zij ontspringt in het meertje van Aron, gaat langs Saint Reverien en Brinon, en ontlast zich onder de muren van Clamecy, in de Yonne, na eenen loop van 9 m. van het Z. naar het N. Zij is met vlotten bevaarbaar.

Beuvry, Fr. D., dep. du Pas de Calais, arr. en ¾ m. O. van Bethune, kant. Cambrin, 1200 inw. 2. Fr. D., arr. Douay, kant. en 1 u. van Orchies, 1700 inw. en smederijen.

Beuzeberg, Ned. geh., prov. Overijssel, kw. Zalland, gem. Holten.

Beuzer, zie *Biserta.* (Wbk.) N°. I.

Beuzet, (Wbk.) D. en gem., ligt niet 1½ u. van Nivelles, maar 1 u. van Gembloux, arr. Namen; 400 inw. 2. Fr. vlek, zie *Buzet.* (Wbk.)

Beuzichem, (Wbk.) ligt distr. Buren en Kuilenburg en heeft 851 inw. Het maakt met Zoelmond eene gem. uit, die 1300 inw. telt.

Bevaix, Zwits. D., kant. en 2½ m. Z. W. van Neuchatel, nabij het meer van dien naam, het is welgebouwd en versierd met eene menigte lusthuizen. De omstreken zijn vruchtbaar in wijn; 610 inw.

Bevecom, Beauvechain, of *Bauvechain*, D. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Tourinnes-Beauvechain, ½ u. N. O. van Grez, en 2½ u. Z. O. van Leuven; 500 inw., veel bouw- en weiland.

Bevegem, geh. in O. Vlaanderen, distr. Aalst, gem. Sotteghem.

Bevel, (Wbk.) D. en gem., arr. Mechelen, 1½ u. van Lier, 350 inw.

Bever, D. in Z. Brab., arr. en 1½ u. N. van Brussel, gem. Strombeek, ¾ u. Z. O. van Grimbergen, met 150 inw., brouwerij, branderij, wei- en bouwland.

Bever, (Te) geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. St. Antelinkx.

Beverbaai, zie *Brobowaga.*

Beverchem, zie *Bevergeren.* (Wbk.)

Bevereiland, zie *Brobobnoi.*

Beveren, (Wbk. N°. 1.) lees: *Bevere.* Het is een D. en gem., distr. Oudenaarde; 1600 inw.

Beveren, (Wbk. N°. 2.) staat: arr. Dendermonde, 2 u. van Oudenaarde, lees: arr. St. Nicolaas, 2 u. van Antwerpen. Het is een D. en gem. met 6000 inw., veel handel en nijverheid.

Beveren, (Wbk. No. 3.) D. en gem. distr. en 1 u. van Rousselaere; 2900 inw.

Beveren, (Wbk. No. 4.) D. en gem., distr. Kortrijk; 1500 inw.

Beveren, (Wbk. No. 5.) D. en gem., distr. Veurne; 1600 inw.

Beveren-Calciede, het gedeelte van

het vlek Rousbrugge, in W. Vlaand. distr. Veurne, dat tot de gem. Beveren behoort.

Beveridge, rif bij het Austr. eil. Savage, tot Cook's-Archipel behoorende.

Beverley, riv. in de N. Amer. staat Mussachusets, gr. Essex. 2. Vlek in Opper-Canada, distr. Gori, met 60 huizen en 369 inw.

Beverlo of *Beringen*, (Wbk.) lees: *Beverlo op Beringen*, D. en gem., arr. Hasselt, 1 u. van Beringen; 1450 inw.

Beverlo of *Horst*, (Wbk.) lees: *Breehorst*, en zie dat art. hieronder.

Beverly, riv. in de N. Amer. staat Virginia, gr. King en Queen. 2. Hoofdpl. van het gr. Randolph aldaar, met een postkantoor.

Beverly - Randolphs - Upper - Wel, zoutbron in het gr. Kenhawa, N. Amerik. staat Virginia.

Bevermeer, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, gem. Angerloo; 90 inw.

Beverne, zie *Buda* of *Tabuda*.

Bevers, zie *Beavers*.

Beversgat, of *Beverskil*, Ned. watertje in den Biesbosch.

Beversluis, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gedeeltelijk gem. Rotselaer, gedeeltelijk gem. Wesemael.

Beverstadt, zie *Beverstedt*. (Wbk.)

Beverstraat, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Zundert en Wernhout, 1¼ u. Z. van Groot-Zundert, aan de uiterste Zuidgrenzen van N. Brab.

Beverts, lees: *Beverst*, is een D. en gem., arr. Maastricht, 200 inw.

Bevervoorden, Ned. adel. huis, prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Borkulo, bij Gelselaar.

Beverwijk, (Wbk.) is geen vlek, maar plattelandsstad en gem. Men heeft er 2 krankzinnige- en verbeterhuizen, I instituut van opvoeding, 3 azijnmakerijen, 1 katoenweverij en 1800 inw., van welke vele in tuin- en ooftbouw hun bestaan vinden.

Bevil, zie *Beuil*.

Bevinco, Fr. kant., dep. Corsika, arr. Bastia, door eene kl. riv. bespoeld, die zich in het meertje Bugaglia ontlast, de hoofdpl. is Murato.

Bevinge, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Neygem.

Bevingen, Geh. in Limb., gem. St. Truijen.

Bevingen, (Wbk. N°. 1.) lees: *Beringen*, en zie dat woord.

Bevingen, (Wbk. No. 2.) lees: *Bermingen*, en zie *Burmerange*.

Bevio, zie *Stalla*. (Wbk.)

Bevolwarra, of *Bewulwara*, kl. stad in Ind., geb. van den Nizam, prov. Berar, distr. Gawell, aan den regter oever van de Poorna, 5 m. O. van Ellitihpoor.

Bevoort, Ned. oud adel. huis, prov. Utrecht, tusschen Amersfoort en Woudenberg.

Bevry, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Javigne.

Bewan, hoofdst. van het eil. Sooloo, in den Archipel van dien naam, residentie des Sultans, met 600 inw. en eene reede.

Bewasmir, Egypt. stad in Garbieh, bij de landengte van Suez, aan eene woestijn, die tot Aras zich uitstrekt en waar geene vruchtbaarheid is.

Bewerstadt, zie *Beverstedt*. (Wbk.)

Bewilrud, riv. in Perzië, prov. Aserbeidschan, welke van het gebergte Sehend afkomt en in de Sofa valt.

Bewulwara, zie *Bevolwarra*.

Bexa, Portug. sterke stad, prov. Alentejo, met zeer beroemde baden.

Bexheda, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harad Oestro.

Bexhill, Eng. kerkd. in het gelijkn. hundred, gr. Sussex, aan eenen heuvel, nabij de zee, 1¾ m. W. van Hastings en 20 m. O. van Chichester, 1091 inw. Op ½ m. van Bexhill te Bulven-Hythe stapte Willem *de Veroveraar* aan land.

Beyadie, zie *Beiud*. (Wbk.)

Beyah (*Hydraotes*), riv. in Ind., in het gebied der Seykhs, prov. Lahore. Zij vloeit van de Westzijde van het Himalaya-gebergte, loopt voorbij Nadone en Ray-ghaat, vereenigt zich met de Sutledjie en vormt hierdoor de Gorra. Van haren oorsprong tot aan deze zamenkomst heeft de Beyah eenen loop van 50 m. van het N. O. naar het Z. W.

Beyder, zie *Beeder*.

Beydjapoer, zie *Bejapoor*.

Beydweiler, (Wbk.) ligt kw. Grevemacher, gem. Rodenbourg.

Beygaerde, (Wbk.) staat niet op zijne plaats. Zie voorts hier onder.

Beyerland, (Oud-) (Wbk.) reg. 7 en 8 staat: Lamoraal *Graaf van Hoorne*, lees: Lamoraal *Graaf van Egmond*. De zinsnede, waarin dit voorkomt,

is toepasselijk op al de Beijerlanden. Een gedeelte der daar toen bestaande gorzen bedijkt hebbende, noemde de Graaf die naar zijne echtgenoote, Sabina van Beijeren, Beyerland. Toen deze zijne gemalin, na zijnen dood, een ander gedeelte indijkte, werd het eerste *Oud-* en het laatste *Nieuw-Beyerland* genoemd. Oud-Beyerland is eene kantonshoofdpl., arr. Dordrecht, met 3200 inw.

Beyerland (Nieuw), (Wbk.) ligt arr. Dordrecht, kant. Oud-Beyerland; heeft 1000 inw.

Beygaerde, (Groot-) (*Grand Bigard*) D. en gem. in Z. Brab., arr. en 1½ u. N. W. van Brussel, met brouwerij, graanteelt, weinig houtgewas en 750 inw., vroeger was hier eene abdij van Benedictijner Nonnen, die in 1133 gesticht was en in 1796 vernietigd werd.

Beygaerde, (Klein-) (*Petit Bigard*) voorm. klooster van Benedictijner Nonnen in Z. Brab., arr. Brussel, gem. St. Pieters Leeuw. Het werd in 1796 vernietigd en is thans eene buitenplaats.

Beyghem, (Wbk.) ligt niet in Namen, maar in Z. Braband. Het is een D. en gem., arr. Brussel, met brouwerij, branderij, graanbouw en 500 inw.

Beyhell, Ind. stad, prov. Guzeratte, gebied van den Guicowar, distr. Athmeda-Abad.

Beyjadieh-el-Kebir, zie *Bayadyeh*.

Beyjah, zie *Beja*.

Beylah, kl. stad in Ind., prov. Aureng-Abad, distr. en 9 m. Z. van Songomnyr. 2. Kl. stad in Ind., in de staten van Gwickwar, prov. Cutch distr. Ouagur, 27 m. N. O. van Andjar. Zij bestrijkt het geheele distr. Ouagur.

Beylapoor, kl. stad in Britsch Ind., prov. Aureng-Abad, aan den linkeroever van de Pyra, 12 m. O. van Songomnyr.

Beyllani, groot kasteel in Egypte, in den Nijl, tegenover het kasteel, op den berg Djebel Eshem, in Wady Nuba.

Beylston, vlek in den N. Amerik. staat Massachusets, gr. Worcester, met 800 inw.

Beyma, zie *Beijum*.

Beymont, zie *Beyne*.

Beynao, zie *Beinac*. (Wbk.)

Beynat, (Wbk.) lees: *Beynac*, zie ook op *Beinac*. (Wbk.)

Beyne, Beymont, of *Briamont*, D. in Luik, distr. Luik, gem. Beyne-Heusay, 2 u. Z. van Luik.

Beyne, Fr. D., zie *Beine*. (Wbk.)

Beyne Heusay (Wbk.), gem., distr. Luik, met 1800 inw.

Beyns, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Wommersom.

Beyntum, of *Hooge Beyntum*, Ned. D., prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Ferwerderadeel; 160 inw.

Beyntum, (Ooster-) Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Ferwerderadeel, ½ u. O. van Beyntum.

Beyour, zie *Beyoor*. (Wbk.)

Beyoram, of *Byoram*, kl. stad in Ind. gebied van den Nizam, prov. en 46 m. O. N. O. van Hyder Abad, in het gebergte aan den oorsprong van de Over of Kossera, en 50 m. N. N. W. van Masulipatam.

Beyram, zie *Assos*. (Wbk.)

Beyramghât, of *Byramghaut*, kl. stad in Ind., gebied van den Nabob van Aoude, distr., en 13 m. O. N. O. van Lucknow, aan den regteroever van de Gogra.

Beyre, Sp. vl., prov. en 6 m. Z. Z. O. van Pampeluna (Navarre), en ½ m. Z. O. van Olite, aan den linker oever van de Cidacos de Navarre. 2. Fr. vl. Zie *Beire*. (Wbk.)

Beyren, (Wbk.) ook wel *Bairen* of *Beuren*, ligt kw. Grevenmacher, gem. Flaxweiler.

Beyris, een sterk D., in de Groote Oasis, 19 m. Z. van El Khurgeh, het is het tweede D. in deze Oasis, hetwelk de karavanen ontmoeten die van Darfour en Dongolah komen.

Beyrys, Afrik. plaats in de Sahara, ten Z. van Boulag. Zij is na El Kurgeh de voorn. plaats van den omtrek, met 600 inw., die arm zijn, en ligt op eene rots.

Beysberg, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Audenaecken.

Beysloven, geh. in Oostvlaand., distr. Aalst, gem. Strijpe.

Beyssac en Segur, lees: *Beyssac* of *Segur*, Fr. vlek, dep. Correze, 4 u. Z. van Correze, 6 N. O. van Brives.

Beyssem, (Wbk.) D. en gem., arr. Leuven, gem. Velthem-Beyssem, met veel graanbouw, maar weinig weiland en bosch.

Beyst, Poolsch D., waiwoodsch. Krakau, obwod Stobnica, met 122 inw.

Beytalbarry, of *Beytulbarry*, distr. in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berar; het is vol bergen en ondoordringbare wouden, en wordt bespoeld door verscheidene takken van de

Poorna, welke in dit distr. haren oorsprong heeft.

Beytorney, of *Buyturny*, eene riv. in Britsch Ind. Zij ontspringt op de bergen van het Z. gedeelte van Berar, doorloopt vervolgens het O. gedeelte van Gundwana, door Orissa, waar zij de Salondy opneemt, en ontlast zich in de Golf van Bengalen, onder den naam van Domrah, na eenen loop van ruim 100 m. van het N. W. naar het Z. O.

Beytulbarry, zie *Beytalbarry*.

Beyzapour, of *Byzapoor*, kl. stad in Britsch Ind., prov. en 15 m. W. van Aureng-Abad, aan eenen arm van de Godavery.

Bez, eene kl. riv. in Frankrijk, dep. de la Drôme, arr. Die. Zij ontspringt aan den berg Toussière, loopt door Châtillon en ontlast zich in de Drome, aan haren regter oever, 2 m. boven Die, na eenen loop van 6 m. van het O. naar het W.

Beza, vervallen plaats in Quito (Ecuador), dep. Assuey, prov. Loxa, op O. 25. N. Br., eens met 10,000, nu met 150 inw.

Bezancourt, Fr. D., dep. Neder-Seine, arr. Neufchâtel, kant. en 2 u. van Gournay, met 1100 inw.

Bezange, Fr. D., dep. Meurthe, arr. en 2 u. van Château-Salins, 450 inw. en minerale bronnen.

Bezares, Sp. vlek, prov. en 10¼ m. Z. O. van Burgos. 2. Sp, vlek, prov. en 5¼ m. W. Z. W. van Gogrono (Burgos) en 1 m. Z. O. van Najera.

Bezdan, Hong. vlek, kr. aan gene zijde van den Donau, comit. Bacs, in eene moerassige landstreek, nabij den linker oever van den Donau, 4 m. N. W. van Zombor, en 14 m. W. Z. W. van Theresienstadt.

Bezdej, Russ. vlek in Europa, gouv. en 39 m. Z. Z. O. van Grodno, kr. en 11¼ m. Ovan Kobrine, Z. W. van het meer Sporowkoi.

Bezdrudi, D. in Gallicië, kr. en 9¼ m. W. N. W. van Zloczow. Er is een buskruidmolen.

Bèze, Fr. vlek, dep. Cote d'or, arr. en 5¼ m. N. O. van Dijon, kant. Mirebeau, niet verre van den oorsprong der Bèze, die 4 m. loop heeft. Er zijn ijzerwerken en fabrijken van uitmuntende vijlen en andere voorwerpen van staal.

Bezenstein, kl. Beijersche stad, kr. van den Opper-Mein, presidiaal Bodenstein, op eenen berg, 10 m. Z. O. van Bamberg, en 7¼ m. N. O. van Neurenberg.

Bezerchenewsk, Russ. vlek in Europa, in het land der Don-Kozakken, distr. Tcherkask, aan den regteroever van den Don, 5¼ m. O. van Novo Tcherkesk.

Bezermeny, Hong. vlek, comit. Neitra.

Bezerra, Braz. haven, prov. Minas Geraes, comarca van Paracatu, 12 m. van de hoofdstad Peracatu de Principo.

Béziers (Wbk.), arr. bevat 97 gem., met 117,000 inw., in 12 kant., zijnde: Béziers (2), Agde, Bédarrieux, Capestang, Florensac, Montagnac, Murviel, Pézenas, Roujean, St. Gervais-la-Ville en Servian.

Bezlau, Pruiss. stad, ambt en slot Neder-Lausnitz, tusschen Lubben en Frankfort aan den Oder.

Bezlioudowka, Russ. vlek in Europa, gouv., distr. en 3 m. Z. van Khankoor, aan den linkeroever van de Oudi.

Bezmar, Sp. vlek, prov. en 6¼ m. O. van Jaen.

Bezmichowa, D. in Gallicië, kr. en 3¼ m. O. Z. O. van Sanok, nabij den regteroever van de San, met eene zwavelsmelterij en eene vitrioolfabrijk.

Bezoara, Ind. stad, prov. der Noord-Circars, distr. Mazulipatam, aan de Krishna.

Bezobrazowka, Russ. D., gouv. Saratow, kr. Petrowsk.

Bezoeki, Nederl. residentie, op het eil. Java, in de binnenlanden, bestaande uit de voorm. distr. Bezoeki, Passaroekan en Probolingo, welke door den Gouv.-Generaal Daendels verkocht waren, doch door den Gouv.-Generaal van der Capellen voor het Gouvernement teruggekocht zijn geworden. De residentie Bezoeki is eene der schoonste en vruchtbaarsten van Java. Van de grenslinie der residentie Passaroeang ten W., waar de groote weg in de residentie Bezoeki komt, tot aan Kali-Tikoes, waar de laatste post is, alvorens men in de residentie Bansoewangie (de oostelijkste van Java) komt, bedraagt de afstand 32 uren gaans, de grond is vulkaansch en bergachtig; op de zuidkust ziet men westwaarts van de groote riv. eene rei van loodregte kalkheuvels op lagen en zandigen grond, oostwaarts kalkrotsen, op

vulkanischen grond. In het binnenland is een keten heuvels, als voortzetting van het Tangergebergte, waarvan de Lamongang een vulkaan, Yvang en Grinden de hoogste punten zijn, de hoofdriv., zijn de Panaroekan en de groote riv. De voortbrengsels zijn als in het overig ged. van Java, vooral schoone paarden, koffij, suiker, indigo enz. De residentie bevat 827 D., in 24 cantons. 2. Hoofdst. der prov. aan den grooten postweg en op eenige m. afstand van de zee, is goed gebouwd, met een schoon paleis voor den Javaanschen Tomogang, aanzienlijke bevolking en zeer veel handel.

Bezooyen, zie *Besoyen.*

Bezounstons, Bezoutons, of *Besombsons*, volk op Madagascar, land der Antocayes, welke eene soort van republiek vormen in het gebergte. Zij hebben vruchtboomen, dalen, rijk aan voortbrengselen der natuur en zijn vrij welvarend.

Bezouotte, Fr. D., dep. Côte d'Or, arr. en 5 m. O. N. O. van Dijon, kant. Mirebeau, aan de Bèze, met ijzerwerken en smederijen.

Bezourieux, geh. in Henegouwen, distr. Charleroi, gem. Familiereux.

Bezoutons, zie *Bezountons.*

Bezsonowka, Russ. vlek in Europa, gouv. Kursk, en 5½ m. Z. W. van Belgorod.

Bezu-la-Forêt, Fr. D., dep. Eure, arr. les Andelys, kant. en 2 u. van Lions, met eene glasblazerij.

Bezworenkerf, Ned. geh., prov. Holl., N. ged., arr. Amsterdam, kant. Amstelveen, gem. Aalsmeer.

Bezy, (Wbk.) eigenlijk *Baisy*, arr. Nyvel, gem. Baisy-Thy, ¼ u. van Genappe, 900 inw., brouwerij, bouw-, hooi- en weiland.

Bhabeit, zie *Bahbeit.* (Wbk.)

Bhâbra, of *Bhaubra*, k. stad in Ind., gebied van Holkar, prov. Malwah, distr. Pall, aan de Hatry, 19 m. O. van Tchampanyr.

Bhadis, O. I. riv. in Mysore.

Bhador, of *Bhaudur*, eene riv. in Ind., gebied van Gwickwar, prov. Guzerat. Zij ontspringt op den berg Mandoewa, in het distr. Kattiawar, nabij de Djesdenn, loopt voorbij Djaitpoor en Kotyanah, en ontlast zich, na eenen loop van 40 m. van het N. O. naar het Z. W., bij Nevy Bender, in zee.

Bhador, (Souka) riv. in Ind., geb. van Gwickwar, prov. Guzerat. Zij ontspringt aan de O. zijde van den berg Mandoua, doorloopt het N. van Katiawar, loopt voorbij Pallyad en Ranpoor, en ontlast zich, na eenen loop van 35 m. van het W. naar het O., in den achtergroud van de Golf van Cambaya.

Bhadpoor, of *Bhaudpoor*, kl. stad in Ind., prov. Malwah, distr. Bundelcund, aan eenen arm van de Betwah, 20 m. W. Z. W. van Tchatterpoor.

Bhag, distr. in eigenlijk Beludschistan, prov. Kutsch-Gundawa. 2. Stad in voorn. distr., aan de Nari, 12 m. N. O. van Gundawa, met 1000 huizen.

Bhagani, riv. in Ind., prov. Coimbatoor, waaraan de stad Satimangalum ligt.

Bhagat, D. in eigenlijk Beludschistan, prov. Kutsch-Gundawa, distr. of dal Bhulan.

Bhagelpore, zie *Baglipore.* (Wbk.)

Bhagorati, Ind. riv., prov. Arung-Abad, distr. Callianee.

Bhagwuntgur, Ind. stad, prov. Adjmeer, rajadsch. Jeypoor.

Bhakkar, stad in Afghanistan, sandsch. Mullan, prov. Leja, aan een kanaal van den Indus, de gewone verblijfplaats van den Nabob, klein maar welvarend.

Bhakra, riv. in Indië, prov. Bengalen, distr. Purneah.

Bhal, of *Bhaul*, kl. stad in Britsch Ind., prov. Kandeisch, aan den linkeroever van de Ghirna, 18 m. O. N. O. van Tchandoor.

Bhalamgur, Ind. stad, prov. en distr. Delhi.

Bhalnyr, Bhalneer, of *Bhatneer*, eene stad in de Ind., prov. en 78 m. N. van Adjmeer, 29. 36 N. B. 91. 35. O. L. Eertijds was het eene zeer aanzienlijke stad; zij werd in 1398 door Tamerlan ingenomen en verbrand, waarbij hare geheele bevolking werd omgebragt. Zij is naderhand herbouwd geworden. Thans is zij de hoofdst. des lands, waar de voornaamste opperhoofden hunne woonplaatsen hebben.

Bhampoor, Ind. stad, prov. Orissa, distr. Cuttack.

Bharagurhy, zie *Bhareh.* (Wbk.)

Bharatakand, (Wbk.) staat: zie *Bhertechunt*, zie dat woord hieronder.

Bhatneer, zie *Bhalnyr.*

Bhatties, (Land der) zie *Battee.* (Wbk.)

Bhatty, zie *Battee*. (Wbk.)
Bhaubra, zie *Bhâbra*.
Bhaudeer, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Puttunwar, staat Firrah.
Bhaudpoor, zie *Bhadpoor*.
Bhaudur, zie *Bhador*.
Bhaul, zie *Bhal*.
Bhavani-Kodab, of *Bouvingoudol*, stad in Britsch Ind., prov. distr. en 21 m. N. O. van Coïmbetour; 11. 26. N. B. 95. 24. O. L., aan de zamenvloeijing van de Bhavani en de Kavery. Er zijn twee vermaarde tempels, de eene aan Vishnoe en de andere aan Siwa gewijd.
Bhawer, Ind. stad, prov. Gurwal, distr. Surmour.
Bhawur, Ind. plaats, door de Hindo's voor heilig gehouden, prov. Gurwal, landsch. Kothaul.
Bheehut, of *Bhyhof*, Ind. versterkte stad, staat van den Maha Raja Sindia, prov. Malwah, distr. Chanderree, aan den linkeroever der Betwa, 17 m. N. O. van Serordje.
Bheels, zie *Banswarra*.
Bheemphed, zie *Bhymphed*.
Bheemry, zie *Bhymry*.
Bheer, zie *Bhyr*.
Bhegvantghur, of *Bugwantghur*, kl. stad in Ind., gebied van den radja van Djeypoor, prov. Adjmeer, nabij de Banass, 22 m. Z. O. van Djeypoor, en 37 m. O. Z. O. van Adjmeer, met een kasteel op eene hoogte.
Bhegvor, of *Bhugwar*, een stroom in Beludschistan; zij ontspringt in de bergen van Saravan, onder den naam van Bule, doorloopt, onder dien van Badou, de woestijn van Beludschistan, komt in het land Mekran, en ontlast zich in den Indisch. oceaan, na eenen loop van omtrent 140 m. van het N. naar het Z.
Bhekunguncе, Ind. stad, prov. Agra, distr. Paulnemaur Bhema-Gara, heilige plaats der Hindo's, in de Ind. prov. Delhi, distr. Noord-Sarahunpoor.
Bhertechunt, of *Bharatakand*, land van den Berat (een der oudste regeerders van Indië), inlandsche naam van Oost-Indië.
Bhesowa, kl. stad in Britsch Ind., prov. en distr. Allah-Abad, 7 m. Z. van Korah.
Bhiels, zie *Banswarra*.
Bhilarah, stad in Ind., prov. en 14 m. Z. van Adjmeer, 17 m. N. O. van Odeypoor, 25. 26. N. B. 92. 47. O. L. Zij is van hare voormalige pracht diep vervallen.
Bhimagary, Ind. vesting, rijk Nepaul, distr. Saphori, aan de Comloh.
Bhime, zie *Bime*.
Bhira, kl. Ind. stad, prov. Lahore, in het Pundschah distr. Jinhut. 2. Stad in Ind., gebied der Sheikhs, prov. en 30 m. N. W. van Lahore, nabij den linkeroever van de Djylon. 32. 10. N. B. 89. 55. O. L.
Bhircot, Ind. landsch. in het rijk Nepaul, distr. der 24 radja's, in het gebergte.
Bhirou, kl. st. in Ind., gebied van den Radja van Nagpoor, prov. Gundwana, 24 B. Z. van Nagpoor.
Bhirowal, Ind. stad, prov. Lahore, distr. Jalendria, aan de Begah.
Bhodjepoor, kl. stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. Oude (of Aoude), distr. en 24 m. W. N. W. van Bheraytch, aan eenen arm van de Gograh.
Bhodly, of *Bhudlee*, kl. stad in Ind., gebied van Gwickwar, prov. Guzerat, distr. Kattiawar, aan eenen arm van de Gheyla en 25 m. O. N. O. van Djounagurh.
Bhonaggor, of *Bhonnaggor*, stad in Britsch Ind., presidents. Bombay, prov. Guzerat, distr. Arraton, nabij de uitwatering der Gheyla, in de golf van Cambaye, 20 m. Z. W. van Cambaye. 21. 48. N. Br. 89. 56. O. L. De stad is rijk en wel bevolkt. Zij heeft eene munt, vele fabrijken, eene welbezochte haven en een' levendigen handel.
Bhong, kl. stad in Britsch Indië, prov. en 16 m. O. van Delhi.
Bhonnaggor, zie *Bhonaggor*.
Bhonsla, Ind. stad, distr., prov. Bejapoor, een dal van Coulan, dat zich van Rampoora tot het gebied van Goa uitstrekt.
Bhoparee, Ind. vesting, prov. Gundwana, distr. Chundail, aan den Radja van Bundee behoorende.
Bhopera, kl. stad in Afghanistan, land en prov. Multan.
Bhore, Ind. stad, prov. Bejapoor, distr. Mortizabad aan de Neera.
Bhorouh, kl. stad in Britsch Ind., prov., distr. en 13 m. Z. W. van Delhi.
Bhoslas-Nymgan, kl. stad in Britsch Ind., prov. Aureng-Abad, distr. en 10 m. Z. O. van Ahmed-Nagur.
Bhoudj, Eene welversterkte stad in

Ind., in het gebied van Gwickwar, hoofdpl. der prov. Cutch, 85 m. N. W. van Suratte, 13. 14. N. B. 87. 30. O. L. Zij is door de aardbeving van 1819 geheel verwoest en 2000 inw. zijn daarbij omgekomen, 11 m. v. Bhoudj is eene nieuwe vulkaan in werking gekomen.

Bhoukor, stad in Ind., gebied van Sindhia, op een eil., 10 m. Z. O. van Chikarpoor. Voorheen heette deze stad Mansoorah, en had een sterk kasteel.

Bhowannipoor, Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Dinagepoor, alwaar van 7—17 April eene groote markt wordt gehouden, die kooplieden uit den geheelen omtrek bezoeken. Men ziet er op dien tijd meer dan 3000 ponies of Indische wagens, 2000 beladene ossen en soms 100,000 personen.

Bhownuggur, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Arrautum, niet verre van de uitwatering der Goyla, eene rijke wel bevolkte plaats, met eene haven; hier is de hoofdstapelplaats voor den uitvoer van Cattywar, Ahmed-Abad, en Marwar. Men heeft er katoenweverijen en eene munt.

Bhudlee, zie *Bhodly*.

Bhudur, riv. in Beludschistan, prov. Makran.

Bhugwuntghur, Ind. vesting, prov. Bejapoor, distr. Concan, in Bhonsla, niet verre van de uitwatering van de Atchera of Masjoora.

Bhugwar, zie *Bhegvor*.

Bhukor, distr. in Beludschistan, landsch. Sind, gebied van den Mir Sorhab, of Oostzijde van den Indus, tusschen deze riv. en Kheerpur, met 2. eene stad van denzelfden naam, op een eiland in den Indus.

Bhulan, (Het Dal) distr. in Beludschistan, prov. Kutsch Gundawa, aan den voet van het Brahugebergte en in het W. der prov., de hoofdst. is Gundawa.

Bhumi, distr. in het rijk Assam, in Indië, aan gene zijde, prov. Camroop.

Bhund, riv. in Beludschistan, prov. Makran.

Bhurtpur, (Wbk.) staat reg. 6: *Zak*, lees: *Lak;* een Lak ropijen is in Britsch Indië 100,000, in Nederl. Indië 10,000 ropijen, een Croor is een millioen.

Bhurwalla, Ind. stad en vesting, prov. Guseratte, distr. Okamundel, op het eil. Bate.

Bhusi, Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Dinagepoor.

Bhusul, riv. in Beludschistan, prov. Makran.

Bhutant, Ind. distr., prov. Gurwal, in het N. aan de grenzen van Thibet, door de Bhootras bewoond, die meestal in de veeteelt en den handel hun bestaan vinden, maar weinig landbouw hebben.

Bhyhof, zie *Bheekut*.

Bhyls, zie *Bhanswarra*.

Bhymphed, of *Bheemphed*, een D. in Ind., in Nepaul, 4 m. Z W. van Catmandon, 27. 33. 102. 30. O. L. Er is een sterk bezocht karavanserail.

Bhymry, of *Bheemry*, eene kl. stad in Britsch Ind., prov. Aureng-Abad, distr. Callianee, 10½ m. N. O. van Bombay.

Bhyr, of *Bheer*, distr. in Ind., gebeid van den Nizam, prov. Aureng-Abad. De Godavery, de Sindpona en de Koondga bespoelen dit bergachtig en slecht bevolkt land. Hier ontspringt de Manjera. 2. St. en vesting in voorn. distr., aan eene tak van de Koondga, 19. 1. N. Br. 93. 32. O. L. 3. Kl. stad in Britsch Ind., prov. distr. en 3½ m. Z. O. van Adjmeer.

Biadschas, zie *Batta's*. (Wbk.)

Biafara, of *Biafar*, Afr. st., hoofdpl. van het koningrijk van dien naam, aan de riv. Camerones, 40 m. van de plaats, waar zij in de golf van St. Thomas valt, 25. 30. L. 6. 10. N. B.

Biafra, eene golf, door den Atlantischen Oceaan aan de kust van Opp. Guinee gevormd. De riv. Cross en Malimba loopen er in uit, en zij bevat de eil. Fernando-Po, Prinseiland en St. Thomas.

Bialacerkiev, zie *Bialocerkiew*. (Wbk.)

Bialaczow, (Wbk.) zie ook *Bialozow*. (Wbk.)

Bialaterska, Poolsch vlek, waiwoodsch. Masoviën, obwod. Kujavien.

Bialbo, Zweed. kersp. Linkopingslän, harad Gösbring.

Bialenburg, zie *Buldenburg*. (Wbk.)

Bialla, staat: zie *Biala*, No. 4 en 5, lees enkel: zie *Biala*.

Bialogrodka, Russ. stad in Europa, gouv. Volhynië, kr. Zaslaw, met 207 huizen.

Bialoretsk, Russ. vlek in Azië;

gouv. Orenburg, kr. Ufa, aan de Belaja, met 311 huizen en 1629 inw., die aanzienlijke ijzerwerken hebben.

Bialy, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Maizeret. 2. Riv. in Europ. Rusland, prov. en kr. Bialystock, welke door de stad Bialystock loopt.

Bialykamien, (Wbk.) is eigenlijk een vlek in Gallicië. kr. en 2¼ m. N. N. W. van Zloczow, 10¼ m. O van Lemberg, nabij den oorsprong van de Bog. Het maakt eene bijzondere heerlijkheid van den Prins Radziwil uit, en heeft 1 fraai kasteel, 1 Katholijke kerk en 1 van vereenigde Grieken.

Bianas, Austr. eil. bij Nieuw-Guinee, tot de groep, die de Straat Dampier van Waigiu scheidt, behoorende.

Biancavilla, Sicil. vlek, prov. distr. en 5¼ m. N. W. van Catana, kant. Aderno.

Biancho, (Vecchio) Napelsch vlek, prov. Calabria Ultra I, distr. en 5¼ m. Z. Z. W. van Gerace, hoofdpl. van een kant., nabij de Iönische Zee. Er zijn 2 kerken. Het heeft veel geleden door de aardbeving van 1783, 1237 inw.

Bianco, (Kanaal) kanaal in het Lomb. Venet. kon. Het begin van dit kanaal is bij de zamenkomst van het kanaal Castagnaro met de Tartaro, in de prov. Polesine. Van het W. naar het O. doorloopt het deze prov. en het Z. gedeelte van de prov. Venetië, en ontlast zich bij Porto-di-Levante, na eenen kronkelenden loop van 20 m. in de Adriatische zee. De eenige belangrijke plaats, voorbij welke dit kanaal heen loopt, is Adria. Halverwege deze stad en de zee neemt het ook den naam van *Po-di-Levante* aan. Door de kanalen van Posella en la Cavanella heeft het met de Po gemeenschap, alsook met vele zijdewaarts in hetzelve uitloopende kanalen, die allen, even als het kanaal Bianco, bevaarbaar zijn. Dit laatste draagt schuiten van 1400 Ned. ponden.

Bianco, Sicil. kaap, zie *Blanco*. (Wbk.), N°. 5.

Biandrate, zie *Biantrate* (Wbk.), het vlek heeft 1600 inw.

Bianze, Sard. D., afd. Novare, prov. en 6 m. W. van Verceil, mand. Livorno, met eene Collegiale kerk en een Urselinen-klooster; 960 inw.

Biar, riv. in Spanje, welke in de Guadalgawar valt.

Biarby, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harad Wiste.

Biard, Fr. vlek, dep. Neder-Pyreneën, 1 m. Z. W. van Bayonne.

Biare, Zweed. harad Christiaanstadlän.

Biargnas, kaap aan de W. zijde van het eil. IJsland.

Biarmia, zie *Biarmien* (Wbk.)

Biarmiers, zie *Perm*. (Wbk.)

Biarnar, eil. bij het eil. IJsland Oosterviertel.

Biarritz, zie *Biarit*. (Wbk.)

Biasco, Zwits. D., kant. Tessino, distr. Riviera, 3¼ m. N. van Bellinzone, aan den weg van den St. Gothard, nabij de zamenvloeijing van de Tessino en de Blegno; over deze laatste riv. ligt eene brug. Het was eertijds een aanzienl. vlek, hetwelk in 1512 en 1514 door afstortingen van naburige bergen vernield werd. De inw. zijn met kroppen behebd.

Biassono, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Milaan, distr. en 1 m. N. van Monzo, in eene vlakte; het is met muren omtrokken; 1055 inw.

Biatewa, Russ. D. in Europa, gouv. Pultawa, kr. Godhbosch.

Biatlaja, Russ. D. in Europa, gouv. Kursk, kr. Kordscha.

Biatlosebskaja, Russ. groot vlek in Azië, gouv. Tobolsk, kr. Jalutorosk, aan den Tobol.

Biatlowskaja, Russ. D. in Europa, gouv. Woronesch, kr. Starobielsk.

Biaumé, zie *Beaumé*.

Bibala, riv. in Aziat. Rusl., die in de Kama valt.

Biban-Masurieh, Egypt. water bij het D. Sebabieh, aan den regteroever van den Nijl, dat met den weg in de groote Oase gemeenschap heeft.

Bibaohenne, gebergte in Marokko, zie *Aiduacal*.

Bibart, zie *Biebert*. (Wbk.)

Bibb, N. Amer. gr. in den staat Alabama, ten O. door de Coosa bepaald; 3676 inw. De hoofdpl. is Centreville.

Bibek, zie *Bebe*, (Wbk.) en *Breiché* hieronder.

Biber, (Nieder-) Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regdst. en 4¼ m. N. N. W. van Coblentz, kr. Neuwied, met 1 ijzersmelterij, 1 verwerij en 1 oliemolen; 317 inw. 2. (Ober-) Pruiss. D., prov. van de Neder-Rijn, regdst. en 3¼ m. N. N. W. van Coblentz, kr. Neuwied, met

1 papiermolen en 1 tabaksfabr.; 525 inw. 3. Stad in het gr. Hanau, aan den Boven-Rijn, met beroemde bergwerken. 4. Riv. in het Westel. binnenland, in N. Amer., mogelijk het begin van de Churchill. 5. Riv. in de N. Amerik. staat Ohio, die in de Ohio valt.

BIBERGRUND, staat: zie *Bihar* N°. 2, lees: *Biber* N°. 3.

BIBERKOP, kaap aan de Z. O. punt van Nieuw-Schotland.

BIBERT, stamplaats der Awchasen, gouv. Tscherkessien, in de kleine Abassa, aan de Marauh.

BIBESCHIR, Turk. slot in Azië, ejalet Schehrsor, bij Aakar.

BIBLAH, zie *Giblah. (El)*

BIBNAJAH, Russ. D. in Azië, gouv. Kasan, gr. Laischew.

BIBS, Russ. vesting, gouv. Petersburg, kr. Sophia, bij de stad Pawlosk.

BIBURG, (Wbk.) staat: zie *Vilsbiburg*, lees: *Wilsbiburg*.

BIBIS, eil. bij Nieuw-Noord-Wallis, in N. Amerika, bij Nevilsbaai, rotsen en onvruchtbaar.

BIC, (LE) (Wbk.) ligt in Neder-Canada, distr. Gaspe, gr. Devon, met een eil. van denzelfden naam, voor hetzelve in den St. Laurens.

BICANIR, zie *Bicaneer*. (Wbk.)

BICCARI, Nap. vlek, prov. Capitanato, distr. en 6¾ m. W. Z. W. van Foggia, hoofdpl. van een kant., aan de Oostel. helling der Apennijnen; 3000 inw.

BICCARINO, Nap. vlek, prov. Capitanato, aan de Volgano, met een bisdom.

BICCOËN, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Fraipont.

BICENZA, Nap. stad, princip. Citeriore, 2 u. van Salerne.

BICHAIMONT, zie *Brichaimont*.

BICHARYËN, BICHARYEH, of *Bichary*, Arabieren, volken, die hun verblijf ten W. van de Roode Zee houden, tusschen Egypte en de parallel van Suakin. Zij maken verscheidene magtige en krijgshaftige volksstammen uit, die van denzelfden oorsprong met de Bedjaks zijn. Zij zijn plunderaars en roovers. Zij bedienen zich van boog en pijlen, en hebben geene vuurwapenen. Hunne kameelen zijn van het beste ras, dat men kent.

BICHBARMAK, zie *Barmak*.

BICHKIN, Russ. vlek in Europa, gouv. en 11¾ m. Z. Z. O. van Charkow, distr. en 3¾ m. Z. van Zmiref, aan den linkeroever van de Severnoi-Donetz.

BICHLISTAN, riv. in Europ. Turkijë, sandsch. Monastir. Zij ontspringt aan de O. zijde van het Slobokoegebergte, loopt O. tot aan het vlek Bichlistan, dan Z. O. voorbij Croupistas en ontlast zich 3¼ m. van Chatista, in de Premoritza, na eenen loop van 18 m. De vereeniging dezer beide riv. vormt de Nazilitza, die zelve, met den Venetiaan vereenigd, de Indje-Cara-Soe uitmaakt.

BICHNIA, Russ. D. in Azië, gouv. en kreits Kasan.

BICHONPRAG, of *Bishunprag*, eene bedevaartspl. in Ind., in het Noordelijk gebergte van Gurwal, bij de zamenkomst der Alakanandra en Bichon, 23 m. N. O. van Sirinagur.

BICKARY, geb. in Ind., prov. Gundwara, distr. Singrowla.

BICKNOR, (ENGLISH) Eng. parochie, hundred Briavels, gr. en 5¾ m. W. van Glocester en 1 m. N. van Colford, aan den linkeroever van de Wye; 534 inw. In de nabijheid zijn ijzer- en steenkoolmijnen.

BICOL, BAÏKUL, of *Bekul*, zeestad en vesting in Britsch Indië, presidentsch. Madras, prov. Canara, 13 m. Z. Z. O. van Mangalore, op eene landpunt, 12. 33. N. B. 93. 45. O. L. De stad heeft 100 huizen. In den omtrek ziet men de ruïnen van eenen muur, die de scheiding tusschen de prov. Canara en Malabar uitmaakt.

BICUNGULLI, Ind. vlek, prov. Lahore, in het deel Kuhistan, vorstend. Puonah, aan den grooten weg naar Kaschmir.

BICZE-NAGY, Hong. vlek, comit. Trentchia, aan den regteroever van de Waag, ¾ m. N. O. van Predmir, en 9¼ m. Z. Z. W. van Jablunka.

BIDAF, zie *Bedaf*.

BIDAHAN, zie *Bidehan*.

BIDAOULY, of *Bedoulee*, kl. stad in Britsch Ind., prov. Delhi, distr. Charempoor, nabij den linkeroever der Djumna, 5 m. N. O. van Panipet.

BIDDANORE, zie *Bednore*. (Wbk.)

BIDDENDEN, Eng. D., gr. Kent, hundred Barclay, 4 m. Z. van Maidstone, met eene fraaije kerk; 1544 inw. Onder de regering van EDUARD III hebben de Vlamingen hier de eerste lakenfabrijken overgebragt, die in Engeland bestaan hebben.

Biddle, een meer in de Vereen. Staten van N. Amer., gebied van den Missouri, in het midden van rotsige bergen, 2. 34. N. B. 92. 3. W. L. De Bighorn ontspringt in dit meer.

Biddulph, Eng. parochie, in het hundred Pirehill, gr. en 8 m. N. van Stafford; 1666 inw.

Biddulphsgroep, 4 eil. in de Golf van Perzië, tot het Arabisch landsch. Hassa en eene groep van 7 eil. behoorende, ten N. de groep Bahrein, tusschen El-Kalif en Graen, niet verre van de kust, naar den Eng. kapitein Biddulph, die dezelve het eerst bezocht, dus genoemd.

Bidegally, zie *Bednore*. (Wbk.)

Bidehan, (Wbk.), of *Bidahan*, ligt distr. Shappoor of Chah-pour, aan de Jerahy, 12 m. N. van Jeïtoun en 50 m. Z. W. van Ispahan, in het midden eener welbebouwde vallei, die door de Zab en Jerahy bespoeld wordt, is bemuurd en de residentie van eenen Gouverneur, heeft een' levendigen handel en 10,000 inw.

Biderscheid, (Wbk.) eigenlijk *Buderscheid*, is niet een D., maar een geh., kw. Diekirch, gem. Goesdorf.

Bidghikli, Turks. stad in Azië, in Natolië, sandsch. en 7 m. N. van Sataliëh, in eene welbebouwde landstreek. Zij heeft 2000 huizen.

Bidgosz, zie *Bromberg*. (Wbk).

Bidi, of *Momba Bidi*, Nomadisch bergvolk aan de W. grenzen van Thibet prov. Ngari, en ten N. van Dimgang.

Bidi, stad in Westel. Thibet, prov. Ngari, ter linkerzijde van de Sutledji. De ligging van Bidi is nog niet naauwkeurig bepaald. De Chineesche Aardrijkskundigen rekenen van hier tot Hlassa 3800 li.

Bidi-Khembo, een berg in Westel. Thibet, prov. Ngari, aan den regter-oever van den Opper-Sind.

Bidissar, Ind. stad, prov. Orissa, 10 u. O. Z. O. van Cuttack.

Bidjan, eene riv. in het Chineesche keizerrijk, in het land der Mandschoes; zij ontspringt onder 52. 30. N. B. en 153. 10. O. L., loopt Z. O. en vereenigt zich bij het D. Dougoudzin met de Amur.

Bidjan Vedzi (*Woud van Bidjan*), in het Chineesche rijk, land der Mandschoes, ten N. van de Amur, onder 51. 30. N. B. en 145 O. L. Dit bergwoud is 50 m. lang van het N. naar het Z. en 20 m breed van het W. naar het O. De Bidjan, Sourou en Konyourou hebben er hunnen oorsprong, en loopen Z. naar de Amur.

Bidjeeghur (*Bidzegur*), Ind. stad en vesting, prov. Allah-Abad, distr. Mirzapoor, op eene hooge rots, die de Sone bestrijkt; om de ongezondheid van de luchtsgesteldheid wordt zij verwaarloosd. 24. 37. N. B. 100. 45. O. L.

Bidjenoor, zie *Beejenoor*.

Bidjepoor, zie *Beejepoor*.

Bidjny, of *Bynee*, landsch. in Indië, ten O. bepaald door het kon. Assam, ten Z. door de Bramapoetra, de Agi, een arm van de Bramapoetra, scheidt het in twee deelen, waarvan het eene aan de Engelschen onderworpen is, en het andere door eenen Radja, die aan Boutan cijnsbaar is, bestuurd wordt. De voorn. produkten zijn onderscheidene soorten van betel, suikerriet, tabak en moerbeziën.

Bidjny, of *Bynee*, een sterke citadel in het Ind. landschap van denzelfden naam, aan eenen arm van de Banaach, 18 m. O. N. O. van Rangamatty en 28 m. O. van Tchinchakotta. De muren bevatten eenige tempels en een honderdtal hutten. De Radja van Boutan houdt hier zijne residentie. Deze citadel wordt als neutraal grondgebied aangemerkt en heeft eene bezetting van Boutan, benevens eene Engelsche bezetting.

Bidjrawor, of *Byrawur*, kl. stad in Ind., gebied van Sindhia, prov. Malwah, 22 m. N. van Serondji.

Bidlis, Turks. stad in Azië, ejalet en 32 m. W. van Wan, 4½ m. W. van het meer van Wan en 13 m. Z. O. van Mouch, aan de Z. zijde der Nimrodgebergten, in eene vruchtbare vallei, aan den oever van twee kl. riv., die in den Tiger uitloopen, en over welke 20 steenen bruggen liggen. Het is eene zeer oude stad, volgens de Kurden werd zij eenige jaren na den Zondvloed, en volgens de Armeniërs, door Alexander den *Grooten* gebouwd. Zij is niet meer aan een' onafhankel. Kurdisch vorst onderworpen, maar wordt door eenen Turkschen Beg bestuurd (vergel. Wbk. art. *Bedlis* en *Betlis*). Zij bevat 30 moskeën, 8 kerken, 4 kloosters, verscheidene karavanserails en welvoorziene bazars. De huizen zijn van ardainsteen gebouwd, elk huis staat afzon-

derlijk, is met een' kleinen tuin omringd en maakt op zichzelf eene kleine vesting uit; 12,000 inw.

BIDOUX, beroemde tempel, met een klooster in Oostel. Thibet, prov. Ngari, 60 li ten Z. W. van Ladok, aan den linkeroever van de Sind.

BIDOPBE, zie *Bidouse*. (Wbk.)

BIDOURIA-NOOR, een meer in het land der Kalka-Mongolen, Westel. prov., onder 47. 16. N. B. en 118. 28. O. L.

BIDPAK, woestijn in Aziat. Rusland, kon. Astrakhan, in het laud der Kirgisen, met eenen zoutachtigen grond en tallooze overblijfsels van zeedieren, ten bewijze, dat dit land eens door de zee bedekt was.

BIDRIES, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Grosage.

BIDSJU, Jap. vorstend., eil. Niphon, land Jetsen, ten Z. O. van Fooki, wel met bergen bezet, doch goed van water voorzien en met eenen vruchtbaren grond, die overvloed van rijst, koorn, peulvruchten, hennep en katoen, gelijk ook veel ijzer voortbrengt. Het wordt in 10 prov., als: Uz, Kaboja, Kaya, Simomitz, Asangutz, Oda, Sitzuki, Teta, Fanga, Rosima en Jorisma verdeeld.

BIDZEGUR, zie *Bidjeeghur*.

BIEBERZEE, zie *Kamschatkasche Zee*.

BIEBRICH, een vlek in het hertogd. Nassau, ambt en ⅜ m. Z. van Wiesbaden, in eene bekoorlijke landstreek, aan den regteroever van den Rijn, ½ u. N. W. van Meintz, met 1 fraai kasteel, waar de hertog gewoonlijk zijn verblijf houdt, 1 kerk met de grafsteden der hertogelijke familie, 1 hospitaal, 8 runmolens en 1880 inw. In de omstreken wordt uitmuntende wijn gevonden.

BIECHOW, Poolsch D., waiw. Krakau, obwod Stobnica, met 102 huiz.

BIED, Fr. riv., dep. Loiret.

BIEDA, Ital. D., Kerkel. Staat, deleg. Viterbo, geboortepl. van den Paus PASCAL II. 2. Een vlek in den Kerkel. Staat, deleg. en 6¾ m. N. O. van Civita-Vecchia; 1000 inw.

BIEDJAGUR, sterke vesting in Ind. en voorm. hoofdpl. der prov. Nemaur. 31. 36. N. B. 95. 30. O. L. (Greenwich); het is thans vervallen en Kurgoon is de hoofdst. geworden.

BIEDJAPOOR, zie *Beejapoor*.

BIEDJEPOOR, zie *Beejepoor*.

BIEDOSARAISKAIA, kaap aan de N. kust der zee van Azof, aan de kust van Rusland, in Europa, 44. 55. N. B. 54. 28. O. L., met eenen vuurtoren.

BIEDOUW, distr. aan de Kaap de Goede Hoop, ten O. van den Nordouwberg, bij den oorsprong der Olifantsrivier.

BIEF D'ETOZ, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 12 u. van Montbeliard, kant. St. Hippolyte, met 110 inw. en een schoone glasblazerij voor witte vensterglazen.

BIEFVERSKOV, Deen. herred en stift Zeeland, ambt Prästoe, op 4¼ v. m. in 12 kerspelen 6800 inw. bevattende.

BIEKA, (Wbk.) is ook op *Krabben-eil.* uitgewerkt, doch de breedte aldaar verkeerd opgegeven; volgens BONNE ligt het midden op 18. 7. N. B. en 312. 26. O. L. Het is slechts 3 m. van de O. kust van Portorico verwijderd, heeft eenen vruchtbaren met hout bedekten grond, wel van water voorzien, doch onbebouwd en onbewoond, omdat de Spanjaarden hier geen ander toelaten. Nu zijn de Deenen, Spanjaarden en Engelschen overeen gekomen, om gemeenschappelijk het eil. te gebruiken, van daar hout te halen, te jagen en te visschen. Toen WEST zijne beschrijving van St. Croix gaf (1794), woonde hier een enkel mensch zonder vrouw of kinderen, sedert verscheidene jaren van geheel het menschelijk geslacht afgescheiden. Het Oostel. deel des eil. is eene vlakte, het Zuiden heeft verscheidene ruime baaijen, waaronder Great-Harbour. In deze baaijen komen dikwerf de bewoners der bijgelegene Deensche eil. en van het Nederl. eil. St. Martin, niet alleen om hout te halen, maar ook om met die van Porto-Rico smokkelhandel te drijven. Er is hier veel visch, ook oesters en smakelijke krabben.

BIEK-RAHMED, volkplant. in Nubië, in Kordofan, ten Z. van Obeid.

BIEL, Sp. vlek, aan de riv. van dien naam, prov. en 16 u. N. N. W. van Saragossa (Aragon). 2. (OVER- EN NEDER-) twee Nederl. geh., prov. Gelderl., kw. Zutphen, distr. Borkulo, gem. Borkulo, het eerste met 106, het laatste met 140 inw.

BIELA, Sp. vlek, zie *Biel*, No. 1. 2. Russ. stad, zie *Beloi*, (Wbk.) 3. Sard. stad, zie *Biella*.

BIELACH, riv. in het aartshert. Oostenrijk. Zij ontspringt 2 m. Z. van

Frankenfels, in den bovenkr. van het Wienerwald en valt in den Donau, ½ m. N. van Mölk, na eenen loop van omtrent 13 m.

Bieland, Noorw. kersp., stift Christiaansand, voogdij Lister, met beroemde zalmvisscherij en 1955 inw.

Bielany, Poolsch D., waiw. Masovië, obwod Warschau, ten N. van Warschau, aan de Weichsel, met een kasteel, dat een groot park heeft.

Biela Osero, (Wbk.) staat: zie *Belof-Ozero*, lees: *Beloje-Osero*.

Bielastiena, Turks. vesting in Europa, in Bosnië, sandsch. en 21¼ m. W. N. W. van Bagnalouka, en 4¼ m. N. N. O. van Bibach.

Bielcz, zie *Bielsk*. (Wbk.)

Biel en Benken, zie *Bielbenken*. (Wbk.)

Bielekowo, Russ. D. in Europa, gouv. Thila, kr. Krapiwna.

Bieler, zie *Beelew*. (Wbk.)

Bielew, (Wbk.) eigenlijk *Bjelew*; het getal der huizen beloopt 7000, dat der inw. 1056 (niet 500). Zij ligt eigenlijk op 53. 48. N. B. en 53. 39. O. L. en is de hoofdpl. van eenen kreits. Zie ook *Beleew*.

Bielew, of *Bjelew*, kreits in Europ. Rusl., met 120,000 inw., 1 stad, 1 vlek, 298 dorpen, 90 kerken, 67 adel. huizen en 91,074 landhoeven. Zij wordt door de Oka bespoeld, is heuvelachtig, doch de vruchtbare grond brengt koorn en velerlei andere vruchten in zulk eenen overvloed voort, dat daarvan uitgevoerd kan worden. Ook is er genoegzaam hout.

Bielheimerbeek, zie *Slingerbeek*.

Bielinitzky, of *Beyelinitzi*, Russ. stadje in Europa, gouv. en kr. Mohilew, aan de Druez.

Bielinkowitschi, Russ. stadje in Europa, gouv. Mohilew, kr. Klimowitschi.

Bielka, zie *Bielkaw*, (Wbk.)

Bielle, Fr. D., dep. Neder-Pyreneën en 6 u. Z. O. van Oberon, met 800 inw., koper-, marmer- en leigroeven.

Bielopol, Turk. vlek in Europa, 24 m. N. van Scutari, aan de N. zijde der Dinarische Alpen, in eene woeste landstreek; 3000 inw.

Bieloserskaja, zie *Belosersk*, No. 2.

Bielowka, Russ. D., gouv. Cherson, kr. Alexandria.

Bieloy, zie *Bieloi*. (Wbk.)

Bielozics, Boh. vlek, kr. van Prachin, 6¼ m. N. W. van Pisek.

Bielsa, Sp. vlek, prov. en 14 m. N. O. van Huesca (Aragon), aan de Cinca. In de omstreek vindt men eene ongemeen rijke ijzermijn en de overblijfsels van voorheen bearbeide zilvermijnen.

Bielskameskoi, Russ. vesting in Azië, aan de Irtysch, 5 u. Z. O. van Semipolatnoi.

Bielsko, zie *Bielsk*.

Bieme, Fr. riv., die zich in de Aube ontlast.

Biemont, of *Becmont*, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Warzee.

Biendorf, kasteel der hertogin weduwen, in Anhalt-Köthen, aan de Ziethe.

Bienne, Fr. riv., die, na eenen loop van 12 u., bij Condes in de Aar valt.

Bienne-le-Hapart, lees: *Bienne-lez-Happart*. Het is een D. en gem. distr. Thuin; 317 inw.

Bienne sous Thuin, (Wbk.) is hetzelfde als *Bienne-lez-Happart*.

Bieno, Tyrolsch D., kreits en 7¼ m. O. van Trent, met veel handel in beeldjes.

Bienservida, Spaan. vlek, prov. en 18 m. Z. W. van Chincilla (Mancha) en 6¼ m. Z. Z. W. van Alzaraz, op eene hoogte, tusschen de Guadalimar en de Guadaomena.

Bienson, mogelijk *Bonansima*, eil. in het rijk Anam, landsch. Noord-Anam, dat volgens Bissachère beneden den mond der Songkoi, volgens Arrowsmith, echter onder den tweeden naam, ¼ m. van de kust gelegen is, het is ¾ m. in den omtrek, met goed water, en heeft een gelijknamig D., 7 à 800 inw. en in het W. eene opene reede, die tegen de O., N. en Z. winden veilig is, goeden ankergrond heeft en dus voor de keizerlijke schepen eene goede ligplaats geeft.

Bienvenida, Sp. vlek, prov. en 18 m. Z. O. van Badajoz (Estremadura) en 3¾ m. N. W. van Llerena, op eene vruchtbare hooge vlakte; 3140 inw.

Bienville, Fr. D., dep. Op. Marne, arr. en 3 u. O. van Chatillon, kant. Chevillon, aan de Marne. Er zijn 350 inw., ijzersmederijen en draadtrekkerijen.

Bienwald, Fr. D., dep. Neder-Rijn, kant. Lauterburg, arr. en 2¼ m. O. Z. O. van Weissenburg, 12 u. N. N. O. van Straatsburg, aan

de grenzen van den Beijerschen Rijn-kreits, nabij den linkeroever van den Lauter. Er zijn minerale zwavelbaden.

Bierbeek, (Wbk.) D. en gem., 1½ m. Z. O. van Leuven, 1 u. W. van Bautersem, met brouwerijen, graan, weide, veel houtgewas en 2200 inw.

Biercee, (Wbk.) D. en gem., distr. Thuin, met 450 inw.

Biercza, vlek en heerlijkh. in Galliciё, kr. en 10 m. O. N. O. van Sanok.

Bieren, (Wbk. In September 1835 zijn hier 345 huizen in de asch gelegd.

Bieren, (De) Ned. oude Adell. State, prov. Friesland, kw. Westergo, gr. Wonseradeel, ½ u. van Burgwerd.

Bierendriesch, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. St. Maria-Audenhove.

Bierge, (Wbk.) D. en gem., arr. Nyvel, op eene hoogte, bij de Dyle, ¾ u. van Waveren, met brouwerij, runmolen, wei- en hooiland, bosch en 800 inw.

Bierghes, D. en gem. in Z. Brab., aan den weg van Doornik naar Brussel, 1½ u. van Hal en even zoo ver van Enghien, met 100 inw., brouwerij, koornbouw, wei- en hooiland.

Bierkala, Russ. kersp., gouv. Finland, kr. Abo, harad Oefre-Salakunda-Oefredels, aan de Näsijärwe.

Bierklunda, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harad Gudhem.

Bierlée, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Silenrieux.

Bierman, zie *Beirman.*

Biermer, (Wbk.), staat: zie *Permeer*, lees: *Perm.*

Bierom, Afr. land, W. van Tombuctoe, met de hoofdpl. Wallet, voornamelijk met zouthandel.

Bierrabieh, Afr. landstr. aan de Sierra-Leona-kust, bij Matthews als het land, waar de Kissey haren oorsprong neemt, vermeld.

Bierre, Zwits. D., kant. Wallis, distr. Aubonne, 5½ m. W. N. W. van Lausanne, met eene papierfabrijk en eene ijzermijn. 2. Fr. st., zie *Fontainebleau.*

Bierrebye, Deen. kersp. op het eil. Taasinge, bij Funen, stift Funen, herred Sunds, met 1030 inw.

Bierset, (Wbk.) D. en gem., distr. Luik; 400 inw.

Bierstein, zie *Birstein.* (Wbk.)

Biert, (Wbk.) behoort tot de gem. Biert en Stompert.

Biert en Stompert, Ned. gem., prov. Holland, Z. ged., arr. en kant. Brielle; 70 inw.

Bierum, (Wbk.) is de geboortepl. van Heribert den 26ⁿ, Bisschop van Utrecht, en heeft 2600 inw. 2. Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Westdongeradeel. Zij brengt met Germerhuizen, Raadt, Medent en Nyenhuis eene stem in de griet. uit.

Bierville, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 1 u. Z. van Etampes, kant. Méréville, aan den linkeroever van de Juine. Er zijn koude minerale bronnen.

Biervliet, Ned. D. enz. (Wbk.) lees: Ned. D. en gem., prov. Zeeland, distr. en 4½ u. O. van Sluis, met een nieuw gemeentehuis, welks torentje met eenen haring als windwijzer prijkt, eene in 1813 gegravene haven en 1400 inw. Voorheen was het eene vrij aanzienlijke stad. Er is geen geschilderd glasraam, maar de beeldtenis van Willem Beukelszoon is in een der glasramen van de kerk.

Bierwart, D. en gem. in Namen, arr. Namen, met 300 inw.

Bies, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Schimmert.

Biesbosch, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Wanzele.

Bieschezk, (Wbk.) zie ook *Beshezk.* (Wbk.)

Bieschnagapatnam, (Wbk.) zie ook *Vizagapatnam*, (Wbk.) N°. 2.

Bieselingen, (Wbk.) eigenlijk *Biezelinge*, ligt in het distr. Goes, gem. Kapelle Biezelinge en Eversdijk, ½ u. ten Z. van Kapelle.

Biesemons, of *Briesemons*, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Overboulaere.

Biesendorf, D. in het groothert. Baden, See- en Donau-kr., ambt en 1½ m. N. N. O. van Eugen, met ijzermijnen en 175 inw.

Biesendriesch, geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Esphene.

Biesheuvel, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Wijk en Aalburg.

Biesland, (Wbk.) ligt arr. Rotterdam, kant. Delft, gem. Vrijeban en Biesland, en telt ruim 30 inw.

Biesme, kl. riv. in Frankrijk; zij ontspringt in de meren van Beaulieu, in het woud van dien naam, dep. der Maas, arr. Bar-le-Duc, kant. Triancourt. Zij maakt de grenslinie uit tusschen de dep. van de Maas en de

Marne, loopt vervolgens naar Vienne-le-Château, in het dep. der Marne, en ontlast zich, na eenen loop van 7 m., in de Aisne. 2. Ook wel *Biesme-la-Colonaise* genoemd, D. en gem. in Namen, arr. Namen, 3 u. van Charilero; 1000 inw.

Biesmeree, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant; 500 inw.

Biesmes, (Wbk.) ligt niet in Namen, maar in Henegouwen, distr. Thuin, 3 u. van Binche. Het is een D. en gem., met 300 inw.

Biesstraat, Ned. geh. in N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Gilze en Rijen, 5 min. van Gilze.

Biest, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. en 2 u. W. van Oirschot, gem. en ¾ u. van Hilvarenbeek, aan den Hilver. 2. Vier geh. in O. Vlaand., waarvan 2 distr. Aalst, een gem. Aspelaare en een gem. Hofstade, het derde distr. Dendermonde, gem. Calcken, en het vierde distr. Gent, gem. Munte. 3. Twee geh. in Z. Brab., arr. Leuven, een gem. Lovenjoul en een gem. Nieuwrode.

Biestra, riv. in de Chin. Mandschoerei, gouv. Tschitschikar, die in de Kirlon valt.

Biesum, Ned. geh., prov. Groningen, kw. Appingadam, gem. Delfzijl.

Biesun, Pools. stad, waiw. Plock, aan de Soldau, met een kasteel en 700 inw.

Bietirilmilou, berg en riv. in Sudan, in Foula Djallon.

Bietshok, Russ. vlek, gouv. Woronesch, kr. Bogutschoh.

Biette, Fr. riv. in Artois, die bij Pernes, dep. Pas de Calais ontspringt en zich bij Calonne in hetzelfde dep. in de Leije ontlast.

Bieuzy, Fr. D., dep. Morbihan, arr. en 2¾ m. Z. W. van Pontivy, kant. Baud; 1400 inw.

Bieuvskojeross, kaap op een eil. in den mond der Lena, Aziat. Russ. gouv. Irkutsk, kr. Jakuzk.

Bievenne, (Wbk.) beter *Bivène*, is een D. en gem., distr. Soignes, 1½ u. van Lessine; 3300 inw.

Bièvre, (Wbk.) eigenlijk *Bièvres*, ligt niet in het dep. Seine, maar dep. Seine en Oise.

Bièvre, D. en gem. in Namen, arr. Dinant, 2 u. van Orchimont; 450 inw.

Biez, (Wbk.) D. en gem., arr. Nyvel, met brouwerij, weide, bosch en 600 inw.

Biezelinge, zie *Bieselingen.*

Bifege, zie *Bifeche.* (Wbk.)

Bifirca, Sp. vlek, prov. Leon.

Big, eene der bronnen van de Derwent, op Nieuw-Holland.

Biga, zie *Bigah.* (Wbk.)

Bigaa, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Bulacan.

Bigard, (Grand et Petit) zie *Beygaarden.*

Bigbaai, riv. in de N. Amer. staat Illinois, gr. Pope.

Bigbaren, riv. in de N. Amer. staat Kentucky.

Bigbelly, tak van de Ohio, in de N. Amer. staat Ohio.

Big-Black, N. Amer. riv., staat Mississippi; zij ontspringt in het O. gedeelte van dien staat, onder 330 B. en valt 18 m. boven Natchez, in den Mississippi, na eenen loop van 61 m. van het N. O. naar het Z. W., waarvan 25 m. bevaarbaar zijn.

Big-Blue, riv. in de N. Amer. staat Indiana, welke in het gr. Harrison in de Ohio valt en in hare oevers van kalksteen den ingang tot eene aanzienlijke grot heeft, waarin bitterzout en salpeter gegraven wordt.

Bigbone, riv. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Baöne.

Big-Bone-Grot, grot in de N. Amer. staat Kentucky, gr. White, met eenen onuitputtelijken voorraad van salpeter, welke duur verkocht wordt, benevens andere delfstoffen.

Big-Bone-Lick, N. Amer. D., staat Kentucky, gr. Boone, aan de Bigbone, met eene sterk met zwavel en zuurstof bezwangerde gezondheidsbron.

Bigbusch, N. Amerik. riv., staat Pennsylvanië, gr. Pike.

Big-Cohary, riv. in de N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Sampson.

Big-Contentny, riv. in N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Greene.

Big-Desbe, riv. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Hukmanns, die in de Mississippi valt.

Bigelbach, geh. in Luxemburg, kw. Diekirch, gem. Reisdorf.

Big-Elk, zie *Elk* (Wbk.), No. 4.

Bigem, Russ. D., gouv. Tscherkessien, land der Osseten, door den stam der Dugoren bewoond.

Bigen, rijk en stad in Japan, eil. Niphon.

Bigerra, zie *Bogarra.*

Big-Fort-Mountains, vlek in de N. Amerik. staat Virginia, gr. Shenan-

doah, arm van het Peakedgeb.

BIGGAR, Schot. vlek, gr. Lanark, 10 u. Z. W. van Edinburgh.

BIGGENKERKE, (Wbk.) ook wel *Bekerke*, D. en gem., distr. Middelburg, met landbouw, en 450 inw.

BIGGESTARD, Ned. geh., prov. en kw. Groningen, gem. Aduard.

BIGH of *Baïh*, een fort in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. Bahar, distr. en 17 m. N. N. W. van Ramgurh.

BIGHA, Turksch sandsch. in Azië, ejalet Natolië, aan den Kapudan-Pacha onderworpen, hetwelk niet alleen het oude *Troas*, maar ook de geheele O. kust van den straat der Dardanellen en de zee van Marmora tot aan het schiereil. Kaputaghi, benevens de hierbij in de Egeïsche Zee liggende eil. en die van Marmora bevat; het vaste land vormt een groot schiereil., dat ten O. door den Karutagh en den 4560 voeten hoogen Gargara van Khadawendhiar en Karasi gescheiden wordt. Ook het binnenland heeft bergen als de Ida met den Kasdagh (oudtijds Kotylos), terwijl het geheele land eene aaneenschakeling van groote en kleine bergen is, die naar de Egeïsche Zee afdalen en in de kapen Baba en Jenischeer (oudtijds Lectum en Sigcum) in zee vallen. De grootste vlakte is die, waarin de stad Bigha ligt, en voor welke het schiereil. Kapulaghi gevonden wordt. De voorn. riv. is de Bighasa, de mindere zijn de Rhodius en de Tuschtschoi of Satmos. Overal vindt men hier herinneringen aan de oudheid; hier was het, dat HOMERUS het voorwerp zijner onsterfelijke zangen overbragt, hier, waar XERXES over den Hellespont ging, enz. De dalen zijn hier niet aangenaam en worden meest door Grieken bewoond, die wel vlijtig genoeg zijn, doch onder de algemeene verdrukking zuchten. Ook de Turksche dorpen worden verlaten en slechts de omstreken der Dardanellen zijn beter bebouwd en bewoond. De voortbrengselen zijn voornamelijk zijde, katoen, tarwe, gerst, een weinig wijn en in de groote bosschen galnoten, terpentijn, wild, vooral gemzen, gazellen, wilde zwijnen en veel roofdieren, als beeren, wolven, jakhalzen, enz., die de kudden, die meest uit schapen met vetstaarten en geiten bestaan, veel nadeel doen. In den winter wemelen alle rivieren en moerassen van een ontzaggelijk aantal watervogels; maar de bevolking is gering. OLIVIER reeds stelde die van geheel Troas op 8000 man, dat wel te weinig zijn zal, maar er zijn toch slechts weinige plaatsen, die meer dan 300 inw. hebben, doch de dorpen zijn nog al talrijk. Het sandsch. bevat 6 siamets en brengt 213,000 aspers op. 2. hoofdst. van het sandsch, zie *Bigah*. (Wbk.)

BIGHADISH, Turk. D. in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Karasi.

BIGHASA, riv. in het Turk. sandsch. Bigha, in Natolië, welke uit een meer van denzelfden naam ontstaat.

BIG-HATIHEE, riv. in de N. Amer. staat Tennessee, gr. Kinderson.

BIG-HILL, zie *Hill* (Wbk.), No. 5 en 6.

BIG-HORN, N. Amer. riv., die in het gebied Oregan uit het meer Riddle komt.

BIG-HORSE, N. Amer. riv. in Zuid-Carolina, gr. Edgefield, die in de Rocky valt.

BIGIEK, Egypt. D. Cachefs Fayum, prov. Sediman, waarbij brokken van een Obelisk, van rood graniet, met hieroglyphen.

BIGINI, st. in Sicilie, Intendantpl. Trapani, aan de kleine riv. Modimani. 2. Austr. eil. in Lord Mulgrave's archipel, tot de Ralickketan behoorende, waarvan hei het N. Westel. is, door KOTZEBUE, volgens berigten van de inw. van Radack opgegeven, doch niet anders dan de *Pescadores* van GILBERT. Zie dat art. (Wbk.)

BIG-INDIAN, zie *Indian Big*.

BIG-LICK, N. Amer. D., staat Kentucky, gr. Gallaten, aan de Eagle.

BIG-LOIS, N. Amer. riv., staat Georgia, gr. Billock, valt in de Cannouchee.

BIG-LYNEH, riv. in de N. Amer. staat Zuid-Carolina, gr. Kershaw.

BIG-MIAMI, zie *Miami*, (Wbk.), No. 4 en 5.

BIG-MIDDY-CREEK, N. Amer. D., staat Illinois, gr. Randolph.

BIGNAN, Fr. D., dep. Morbihan, arr. en 6 u. W. van Ploermel, 1 u. van Locminé; 2000 inw.

BIGNON, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en kant. Nevers, niet ver van die plaats, geboortepl. van den beroemden Redenaar MIRABEAU. 2. Eng. geh., gr. Surry, 3 u. van Arundel, vermaard door een der fraaiste geplavei-

de wegen in Engeland, aldaar in 1811 gevonden.

Big-Northfork, tak van de White in de N. Amer. staat Arkansas.

Bigny, Fr. D., dep. Cher, arr. St. Malo, kant. Château-Neuf, met smederijen. 2. Fr. buurt, dep. du Cher, arr. en 3¼ m. N. W. van Saint Amand, met aanzienlijke ijzerwerken.

Big-Obian, zie *Obian.* (Wbk.)

Bigonville, zie *Bondorf.*

Big-Otter, riv. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Bedford, die in de Roanoke valt.

Big-Pedee, zie *Pedee (Groote).* (Wbk.)

Big-Pigeon, zie *Pigeon-River* (Wbk.)

Big-Pine, zie *Pine.* (Wbk.) No. 11—16.

Big-Prairie, N. Amer. D., staat Missoure, gr. New-Madrid, aan de Mississippi.

Big-River, N. Amer. riv., staat Missouri; zij ontspringt in het gr. Franklin, doorloopt het gr. Washington van het N. W. naar het Z. O., komt in dat van het gr. Sainte Geneviève, loopt door het gr. Jefferson en vereenigt zich met de Merameg, 10 m. Z. W. van Saint Louis, na eenen loop van 35 m. 2. D. in denzelfden staat, gr. Jefferson, aan genoemde rivier.

Big-Saltkecher, riv. in de N. Amer. staat Zuid-Carolina, gr. Barnwell, bron van de Combahee.

Big-Sandy, riv. behalve die in het Wbk., is er nog eene, *de Westelijke* genoemd, die ook in de Ohio valt, gr. Floyds, staat Kentucky. 2. Riv. in de staat, Georgia, gr. Wilkenson, die in de Oconnee valt.

Big Santilla, zie *Santilla.* (Wbk.)

Bigsen, of *Bissu*, Jap. vorstendom, eil. Niphon, van Mimasaka, met eene warme luchtsgesteldheid en grond, die overvloed van vruchten, rijst en katoen, ook zijdenteelt en ijzermijnen heeft. Het is in 11 prov., Kosuma, Waki, Iwanasi, Ooku, Akasaka, Kandats, Minno, Ooas, Tsitaka, Tingosima en Kamosima, verdeeld.

Bigsmeer, meer in N. Amer., tusschen de Hudsonzee en het Dierlake, door hetwelk de Churchill stroomt.

Big-Sewickly, zie *Sewickly.* (Wbk.)

Big-Spring, N. Amer. D., staat Kentucky, gr. Hardin, met eene gezondheidsbron. 2. D. aldaar, staat New-York, gr. Levingstone.

Big-Stoney, meer in de N. Amer. staat Missouri, bij de bronnen van de Mississippi.

Big-Sioux, tak van de Missouri, in N. Amerika.

Biguassu, riv. in Brazilië, prov. St. Catharina. Zij ontspringt aan de Westel. grenslinie der prov., loopt van het W. naar het O. en valt tegenover het eil. Sta. Catharina in den Oceaan, niet verre van San Miguel, na eenen loop van 20 m.

Big-Wabasch, zie *Babasch.* (Wbk.)

Big-Warrior, riv. in de N. Amer. staat Alabama, gr. Blount.

Big-Whiteley, riv. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Greene, die in de Monongahela valt.

Bihaih, zie *Bihatsch.* (Wbk.)

Bihain, (Wbk.) D. en gem., kw. Bastogne, 2¼ u. van Houffalize; 900 inw.

Bihak, Perz. vlek, prov. Khorassan, prov. Nischabur.

Bihbudkhan, vesting in Afghanistan, prov. Khorassan, alwaar thans de Eimaks hunnen zetel hebben.

Bihens, volk, dat 150 uren landwaarts in aan de kust van Congo, in Afrika, woont.

Bijanagar, zie *Bisnagar.* (Wbk.)

Bijkerkxken, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Haaltert.

Bijl, geh. in O. Vlaand., distr. St. Nicolaas, gem. Beveren.

Bijlandswaard, Ned. geh, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Zevenaar, gem. Herwen, bij Lobith, met 25 inw.

Bijlmermeer, zie *Bylemer* en *Bylemermeer.* (Wbk.)

Bijmerwaard, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Veluwenzoom, gem. Rheede, bij Elkom, met 300 inw.

Bijsfeld, (Hooge en Lage) 2 Ned. buurten, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Over-Veluwe, gem. Doornspijk. Zij vormen met de buurt Horst het D. Doornspijk, de eerste telt 80, de tweede 100 inw.

Bijstein, Ned. adell. huis, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Neder-Veluwe, gem. Putten aan de zeekant.

Bijster, Nederl. watertje, prov. N. Brab., dat, uit het Antwerpsche komende, bij Roozendaal met de Loozebeek zamenvloeijende, de Engebeek vormt.

Bijsterен, Ned. buurtsch., prov.

Gelderl., kw. Arnhem, distr. Neder-Veluwe, gem. Putten, met 100 inw.

Bijsterveld, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Oirschot, gem. en 20 min. van Oirschot, aan den weg naar Best, met een fraai kasteel.

Bijtelkil, Ned. watertje, prov. N. Brab., distr. Waalwijk, dat ten Z. van Sleeuwijk zijnen oorsprong neemt en in de Vliet uitloopt.

Bijuga-Eilanden, Afrik. eil., westelijk van de kust van Senegambië, tusschen de St. Catharina, die het eil. Bassis van het vaste land scheidt en de Rio Grande gelegen, te voren ten onregte bij de *Bissagos* gerekend en dus ook in het Wbk. daarop te vinden.

Bijurt, Afrik. stad in Senegambië, land Caijor of het rijk van den Damel, aan den mond van den Senegal, met een tolkantoor.

Bijvoorden, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Kerkom.

Bijwar, Ind. vesting, prov. Agra, vorstend. Macherry.

Bijzande, geh. in Z. Braband, gem. Waveren.

Bikhardy, Turk. D., ejalet Itschie, sandsch. Tarsus, met harsbronnen.

Bikir, zie *Aboukir* (Wbk.). Het is eigenlijk een D. met een kasteel, thans is de omtrek op de Europesche wijze bevestigd. In de nabijheid liggen vele bouwvallen, de inw. leven meestal van den vischvangst; digt hierbij is eene vuurbaak op het meer, thans *Maadieh* geheeten.

Bikkas, berg in Moldavië, Zara de Susz, Zinut Niamts.

Bikkelbeek, zie *Slingerbeek*.

Bikker, zie *Aboukir* (Wbk.) en *Bikir* hier boven.

Bikkerton, Austr. eil., slechts door een kanaal van 1½ m. breed, van het vaste land van Carpentaria, in Nieuw-Holland, gescheiden, laag en grootendeels slechts door schildpadden bewoond. 13. 48. 30. Z. B.

Bikkor, stad in Ind., prov. Allah-Abad, distr. Bundelcund, 16 m. Z. Z. O. van Gwalior en 80 m. W. van Allah-Abad. 25. 46. N. B. 96. 10. O. L.

Bikomo, Russ. eil. in Finland, kr. Wiburg.

Bikon, Russ. D., gouv. Tschernigow, kr. Neshin.

Bikun, distr. in Thibet, prov. Kahang.

Bila, Turk. vlek in Europa, in Bosnië, sandsch. en 17½ m. W. Z. W. van Bagna-Louka en 7½ m. Z. W. van Stari-Meidan. 2. Plaats op het eil. Sumatra, rijk Rahua of Aru.

Bilad el Dschebal, zie *Irak*. (Wbk.)

Bilaersk, zie *Biljarks*.

Bilak, zie *Philae*. (Wbk.)

Bilazora, Turks. stad in Macedonië, aan de Vardar, 20 Eng. m. Z. O. van Scopia.

Bilbas, zie *Bilbaërs*.

Bilbasquivase, tak van de Senegal, in Afrika, die het eil. Bilbas omvat.

Bilbaërs, (Wbk.) of *Bilbas*, worden door de andere bergvolkeren zeer gevreesd, en kunnen 15,000 ruiters, benevens 8000 voetknechten, op de been brengen.

Bilby, (Vorstendom der) Ind. vorstend., prov. Malabaar, distr. Cotiote.

Bildal, handelpl. op IJsland, Westerviertel, bardestrand Sijssel.

Bilderdam, (Wbk.) ligt niet in Z. Holland, onder Vriesekoop en Kalslagen, maar prov. Holl., N. ged., arr. Amsterdam, kant. Amstelveen, gem. Kalslagen en Bilderdam.

Bilderloh, Hanov. D. in het vorst. en 6½ m. Z. Z. O. van Hildesheim, hoofdpl. van het ambt, aan de Nelte, ¾ m. N. N. W. van Seesen. Het ambt heeft eene bevolk. van 3978 zielen.

Bildigh, zie *Bildih*. (Wbk.)

Bildjootai-Khoton (en niet *Piliotai-hotun*, zoo als op de oude kaarten voorkomt), eene stad in Chineesch Mongolië, onder 40. 37. 12. N. B. en 127. 7. 30. O. L., op eenigen afstand van den linkeroever van de Hoang-Ho, die hier haren Mongoolschen naam, Khara-Mouran, draagt.

Bildt, (De) gedeelte van het voormalige geregt van de Bildt, in de Nederl. prov. Utrecht, dat thans tot de gem. St. Maartensdijk behoort.

Bildtzijl, (Oude en Nieuwe) zie *Biltzijl*.

Biled al Schach, zie *Biledulgerid*. (Wbk.)

Biledgik, (Wbk.) of *Biledschik*, heeft vele weverijen, vooral in fluweel.

Bileza, D. in Gallicië, kr. en 7 m. Z. Z. O. van Czortkow, aan de Sered, met een oud slot en 1900 inw.

Bilfeld, (Wbk.) staat: zie *Bielfeld*, lees: *Bielefeld*.

Bilgong, kl. stad in Britsch Ind., prov. Allah-Abad, aan den linkeroever der Birvy, 14 m. Z. W. van Korah.

Bilgy, kl. stad in Britsch Ind.,

prov. Kanara, 9 m. O. van Honaouer, 13 m. N. N. W. van Bedenore (Buddahnoor).

Bilhano, riv. in Noordel. Ind., prov. Gorwal; zij ontspringt aan den Himmalaya, loopt van het N. O. naar het Z. W. en vereenigt zich met de Baghiraty, 7 m. N. W. van Sirinagur, na eenen loop van 16 m. Zij is van 60 tot 70 voeten breed.

Bilhery, kl. stad in Ind., prov. Delhi, distr. Barelly, aan eenen arm van de Gogra, 10 m. N. O. van Pilibyt.

Bilibussa, zie *Bagna Bebusso.* (Wbk.)

Biliktuewsk, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Irkurzk.

Bililowka, Russ. vlek in Europa, gouv. Kiew, kr. Makhnowka.

Bilimbaicha, riv. in Eur. Rusl., gouv. Perm, die in de Tschessowaja valt.

Bilimbaewsk, een ijzerwerk in Eur. Rusland, gouv. Perm, distr. en 10 m. W. van Jekaterinenburg, aan eenen arm van de Tchiousowaia.

Bilin, (Wbk.) het minerale water alhier heeft veel overeenkomst met het Seltserwater. De bron ontspringt uit vier aderen aan den voet eener hooge rots, de *Bilinurestein*, vanwaar men een bekoorlijk uitzigt heeft. Het water, welks smaak frisch, verkoelend, zuurachtig is, parelt en schuimt, vooral als het met wijn en suiker vermengd is. De warmte der bron is 12° Reaumur. Aan de bron wordt het water weinig gedronken, doch jaarlijksch worden er meer dan 50,000 kruiken verzonden.

Bilingo, (Dejelet) hooge bergketen in Nubië, in Wady Nuba, 3 à 4 u. O. van Wady Seras, evenwijdig met den Nijl. Des winters regent het hier geregeld en het water blijft den geheelen zomer door in de kloven en laagten staan.

Bilinow, Russ. eil. in Europa, gouv. Archangel, kr. Mesen, Z. W. van het eil. Waaigat, in de IJszee.

Bilinurestein, zie *Bilin.*

Biliou-Tsarga, een zoutachtig meer in het Chin. Keizerr., vorst. Katsi, ten N. van Thibet, onder 34. 30. N. B. en 103. O. L.

Biliran, eil. bij het Philipp. eil. Leyte, aan de N. W. kust; bewoond.

Bilischta, Turk. vlek, ejalet Dschesair, sandsch. Gallipoli, ten O. van de Hellenische Alpen.

Biljarsk, (Wbk.) of *Bilaersk.* Men vindt er de puinhoopen der oud-Bulgaarsche, door Timur Aksak verwoeste, stad *Bulgar*, in oude nog goed bewaarde wallen, en de graven van twee Mahomedaansche heiligen bestaande.

Biljoen, of *Bouillon*, Nederl. landgoed en kasteel, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Veluwenzoom, gem. Rheede bij Velp, aan hetwelk Hertog Karel van Gelder de poorten heeft doen maken. Het vierkante gebouw ligt geheel in het water, heeft aan elken hoek eenen toren en bezit eene zaal, die voor eene der fraaiste van ons Land gehouden wordt. Het uitgestrekte landgoed is rijk aan uitmuntend weiland, welige akkergrond, bosschen, vijvers, wandeldreven, fonteinen, enz.

Biljoradee, gewoonlijk *Jahudie*, stad in de Sahara, door Horneman op zijne reis van Cairo naar Suda bezocht.

Bilka, een berg op de grenzen van Walachijë en Transylvanië, 6 m. N. O. van Kimpolung.

Bilker, stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. en 27 m. Z. van Oude (of Aoude), distr. en 16 m. O. van Maneckpoor.

Billai, Turks. vesting in Europa, in Bosnië, sandsch. en 18 m. Z. W. van Bagualonka.

Billaik, riv. in Algiers, prov. Flemsan, in den omtrek van Shersell of Sargel.

Billalca, tak van de Senegal, niet ver van zijnen oorsprong.

Billaus, zie *Filias.*

Billavol, of *Billawal*, stad in Ind., gebied van Gwickwar, prov. en aan de Z. kust van het eil. Guzerat, 14 m. W. N. W. van Din en 15 m. Z. van Djounagur. 20. 53. N. B. en 88. 13. O. L.

Billel, Sp. D., prov. en 3¼ m. Z. Z. W. van Teruel (Arragon), aan den regteroever van de Guadalaviar. In de nabijheid zijn gezondheidsbronnen.

Billerica, N. Amer. gem., vrijst. Massachusets, gr. Middlesex, 7 m. N. N. W. van Boston; 1380 inw.

Billericay, Eng. stad, gr. Essex, in het hundred Barnstable, op eene hoogte, 2¼ m. Z. van Chelmsford, met eene wekelijksche graanmarkt en 1472 inw. In den omtrek ziet men de overblijfselen van eene oude Romeinsche vesting.

Billiton, (Wbk.) of *Billiton* Ned. eil. in den O. I. Archipel, ten W. van Banka en ten Z. W. van Borneo, waarvan het door de straat van Carimata gescheiden is. De voorn. kampongs of gemeenten zijn: Sedjoo, Tji-roetjop, Bilantoe en Kriah Linggang, die met eenige kleine binnenlandsche dorpen te zamen ruim 2000 zielen bevatten. De voorn. produkten zijn: honig, was, fijne houtsoorten, tin en ijzer.

Billiberga, Zweed. kersp. Malmohuslän, harad Rönneberg.

Billisht, kooppl. in Dalmatië, prov. Spolato, aan de Turks. grenzen, met eene gezondheidscommissie en tolkantoor.

Billickheim, zie *Billigheim.* (Wbk.)

Billième, Sard. D., afd. Savoije, prov. eigenlijk Savoije, 4 m. N. W. van Chambery; 1106 inw.

Billigal, corle of distr. op het O. I. eil. Ceylon, ten N. van Apittgam.

Billigale, corle of distr. op het O. I. eil. Ceylon, Z. van Jatti, goed bebouwd en bespoeld.

Billimbing, pl. op het O. I. eil. Sumatra, land der Lampongs, aan de Westkust.

Billingsfors, Zweed. ijzerwerk Elfborgslän, harad Wedbo, kersp. Steneby, aan het meer Laxson, waar staal en staalwerk vervaardigd wordt.

Billingshausen, kaap op het Jap. eil. Sachalin. 49. 35. N. B.

Billingth, stad in Sudan, in Afrika, rijk Molbar, weinig bekend.

Billoury, kl. stad in Ind., gebied van Holkar, prov. Malwah, distr. Mondussor, aan eenen arm van de Tchumbul, 13 m. N. O. van Banwarra.

Billowree, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Mondessor.

Billundjah, distr. in Ind., ten W. van Bahar.

Billymead, N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Caledonia, 24 m. N. O. van Montpellier; 433 inw.

Billy-sous-Mangiennes, Fr. D., dep. Maas, arr. en 6 u. Z. O. van Montmedy, kant. Spincourt, 16 u. N. N. O. van Bar-le-duc, aan den regteroever van de Loison, met groote ijzerwerken en omtrent 1000 inw.

Bilma, gewest in de Sahara, waar de Tibbo's van Bilma wonen, die zich echter met vele Negers vermengd hebben; de hoofdst. heet ook Bilma.

Bilogorbscha, Russ. D. in Europa, gouv. Tschernigow, kr. Mglin.

Bilola, Afr. land in Senegambië.

Bilot, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gedeeltelijk gem. Braine-le-Château, gedeelt. gem. Ittre.

Bilouhry, of *Biluhree*, kl. stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. Oude, 14½ m. N. N. W. van Kheyr-Abad.

Bilouïdabahn (*Ezelsberg*), een gebergte in het Chin. Keizerrijk, 48 m. N. O. van Khamul, tusschen de Bougas en de Natsin. Het loopt zuidwaarts.

Biloxi, zie *Biloxe.* (Wbk.)

Biloxis, Indiaansche volksstam in Louisiana, van een honderdtal zielen, waaronder 20 weerbare mannen.

Bils, zie *Banswarra.*

Bilsdorf, (Wbk.) kw. Arlon, gem. Bigonville.

Bilsen, (Wbk.) plattelandst. en gem., 2 u. W. van Maastricht en 3 u. van Hasselt, met 3000 inw. Vroeger bestond hier een klooster van Augustijner Nonnen, dat op het laatst der vorige eeuw vernietigd is.

Bilses, vlek in het groothert. Hessen, 2 u. W. van Nidda.

Bilshausen, Hanov. D., vorstend. Grubenhagen, ambt en 1 m. N. W van Giboldehausen, aan den linkeroever van Ruhme, met linnenweverijen en 1025 inw.

Bilstain, of *Blistein*, D. en gem. in Luik, distr. en 1 u. N. O. van Verviers, ½ u. W. van Limburg; 600 inw.

Bilt en Oostbroek, (Wbk.) behoort tot de gem. Bildt.

Bilt, (Wbk.) eigenlijk *de Bildt*, D. en gem., met 1200 inw.

Biltsui, Russ. vlek in Europa, gouv. Bessarabie, distr. Jassi, nabij de Reout, 9¾ m. Z. Z. W. van Tsekmowk.

Biltzijl, (Oude en Nieuwe) (Wbk.) liggen onder het D. Vrouwenbuurt, en ontleenen haren naam van zeilen of sluizen voor de binnenlanden. Deze werden hier aangelegd, toen Vrouwenbuurt nog digter aan zee gelegen was. Door de aanslijking der voorlanden werd de Oude Biltzijl onbruikbaar, en dit was later ook het lot van de Nieuwe, die om haar te vervangen was aangelegd.

Bily, (*Arabieren*) een stam van Arabische Beduïnen, die op 1½ m.

ten N. W. van Cairo, omstreeks eene vallei, el Medjaoneh genoemd, hun verblijf houden en 300 ruiters sterk zijn.

Bim, Russ. riv. in Azië, gouv. Perm, kr. Ossa.

Bima, (zie Wbk.) geen eil., maar eene groote negorij of stad op het eil. Sumbawa, in den Ind. Archipel; zij is de hoofdpl. van een gelijknamig rijk en de residentie van den Sultan, die een bondgenoot van Nederland is. Zij ligt aan eene baai en is door hooge bergen omringd. De ingang der baai is zeer fraai, maar eene zandbank maakt het binnenloopen moeijelijk. Er is tamelijk veel handel in rijst, katjang, sapanhout, was en paarden. 8°. 24. B. en 136. 31. O. L.

Bimah, (Wbk.) riv. in Ind., die haren oorsprong in de prov. Aureng-Abad, op het gebergte Seidary, ten O. van Bombay, heeft. Zij besproeit de distr. Djounyr-Ahmed-Nagur en Perraindra, maakt vervolgens de grenslinie uit tusschen de prov. Aorengabad en Beydjapoor, daarna tusschen deze laatste en de prov. Beyder en Hyder-Abad, ontvangt de Nyru, Syna, Man en andere kleinere riv., en vereenigt zich met de Krishna, na eenen loop van 115 m. van het N. W. naar het Z. O. Aan de oevers der Bimah vindt men de uitmuntende paarden, de eigenlijke Bimanezen, waarvoor men menigmaal die van Bimah op Sumbawa neemt, welke laatste insgelijks zeer goed zijn, doch verre beneden die van de oevers der Bimah staan.

Bimbarrah, een klein eil. aan de kust der prov. Bahia, in Brazilië, N. W. van Baccas, met bronnen.

Bimbiah, of *Bornbia*, Afrik. eil., aan de kust van Benin, bij het land der Calbingos en de baai van Biafra, niet verre van de kapen Formoza en Gaboon, waar Monrad zich eenigen tijd ophield.

Bimbinah, Afrik. st., in Sudan, land Wassanah, aan de Soliba, met huizen uit hout en riet zamengesteld.

Bimde, lees: *Bemelen*, en zie op dat woord.

Bimend, kleine Perz. st., prov. Fars, distr. Larestan, aan de woestijn.

Bimelipatnam, zie *Bimlipatnam*.

Bimeria, Afrik. kustriv., aan de kust van Benin.

Bimini-eilanden, W. I. eil., tot de Bahamas behoorende, bij Andros, op Espiritu Santo gelegen.

Bimlipatam, zie *Bimilipatnam*, (Wbk.) dat ook *Bimelipatnam* en *Bunlipatnam* geschreven wordt; het ligt in het presidentsch. Madras, prov. der Noordel. Cirkars, 6 m. N. O. van Vizagapatnam, met eene haven, aan de Golf van Bengalen. De Nederlanders hadden hier voorheen een kantoor en zonden eene groote menigte lijnwaden van hier naar Batavia.

Bimma, Afrik. st., aan de Goudkust, land Bonda.

Bimmaley, D., op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Bimonie, lees: *Amonimes* en zie op dat woord.

Bimxiabes (Land der), land in Afrik., O. van Benguela, aan groote bosschen grenzende.

Bin, Afrik. D. in Senegambië, niet ver van kaap Manuel, dat levensmiddelen naar het eil. Goreâ zendt.

Bina, of *Beana*, kleine st. in Ind., gebied van den Radja van Biervlietpoor, prov. Agrah, aan den linkeroever van de Bonganga, 10 m. Z. W. van Bhurretpoor (of Bhertpoor) en 18 m. W. Z. W. van Agrah. In de omstreken vindt men belangrijke bouwvallen.

Binadir, D., in eigenlijk Afghanistan, prov. Kandahor, land Karnasir.

Binan, en *Binangonan*, twee D.. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Laguna.

Binaratka, Russ. D. in Europa, gouv. Simbirsk, distr. en 9½ m. O. N. O. van Stravopol, met eene fabrijk van grove lakens.

Bin-Ardlanich, zie *Ban*, (Wbk.) No. 2.

Binarhissar, kleine Turksche st. in Europa. Zie *Pounar-Hissar*.

Bincham, kaap in Russ. N. Amer., land der Kolpischen, ten Z. van Crossund, op Koning George III. Archipel.

Binche, (Wbk.) ligt niet arr. Charleroi, maar arr. en 2 u. N. van Thuin, 3½ u. Z. O. van Bergen en telt 5000 inw.; vroeger waren hier 1 Augustijner-, een Predikheeren- en twee Zwarte Zusterkloosters, die allen op het einde der vorige eeuw vernietigd zijn.

Binchester, (Wbk.) ligt aan de riv.

Where, bij Durham. Uit vele opschriften en gedenkteekenen schijnt dit, het Rom. *Vinovium* te zijn geweest. Er zijn vele Rom. munten opgegraven.

Bincke, zie *Binche.*

Bincom, zie *Binkom.*

Bind, Ind. stad, prov. Agra, distr. Gohud.

Binderen, zie *Benderen.*

Binderveld, D. en gem. in Limb., arr. Hasselt, 1 u. N. W. van St. Truijen; 300 inw.

Bindrabund, zie *Bindroban.* (Wbk.)

Binefar, Sp. vlek, prov. en 17¾ m. Z. O. van Huerca (Arragon) en 6 m. Z. O. van Barbastro.

Binfield, Eng. D., gr. Birk, hundred Coorkham, 3 m. O. van Reading; 1050 inw. In de omstreek ziet men de overblijfselen van eene Romeinsche legerplaats.

Bingangonan, D. op het Philipp. eiland Manilla, prov. Laguna.

Bingangonan de Lampir, D. als boven, prov. Nuecija.

Bingar, Ind. stad, prov. Orissa, in Magulbundie, of het land, dat den Engelschen in eigendom toebehoort.

Bingaro, Aziat. eil., tot de Zuidel. groep der Lakediven behoorende: Z. W. van Ameni.

Bingawan, landstr. op het eil. Java, resid. Cheribon, zeer vruchtbaar.

Bingelraede, D. en gem. in Limb., arr. Maastricht, 1 u. O. van Sittard; 400 inw.

Bingen, (Wbk.) in Hessen; hier ligt eene oude, mogelijk Rom., brug over de Nahe. De stad heeft 415 huiz. en 4415 inw., eene hoofdschool, tabaksfabr., handel in wijn, vruchten en vee. (Zie verder Wbk.) Op den nabijgelegen Rochusberg staat eene kapel, welke vele bedevaartgangers bezoeken, en beneden de stad is het beroemde Bingergat, voorheen zeer gevaarlijk voor de scheepvaart bij laag water. In het midden van den stroom ligt de vermaarde Muizentoren, waarvan de fabel bekend is, doch die misschien zijnen naam van maut-, d. i. toltoren, ontvangen heeft, daar tol hier *maut* genoemd wordt.

Bingenwasser, Pruiss. stad, prov. Brandenburg.

Bingerde, Nederl. buurtsch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, gem. en ½ u. van Angerlo; 200 inw.

Bingergat, of *Bingerlosh*, zie *Bingen.*

Bingham, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Sommerset, aan de Kennebee, 9 m. N. van Norridgewock; 300 inw.

Binghamton, N. Amer. D., staat New-York, hoofdpl. van het gr. Broome, aan de vereeniging van de Chenango en de Unadilla, 14½ m. Z. W. van Norwich.

Bingo, in het Chineesch *Pi-heou*, Jap. prov. in het W. gedeelte van het eil. Niphon. De hoofdst. heet Fou-kou-yania of Berg des geluks. Verscheidene kleine eil. aan de kust behooren tot deze prov., die vruchtbaar in rijst is.

Bingol, tak van de Murad, in Aziat. Turkije.

Bingoltaghi, gebergte in Aziat. Turkije, ejalet Erzerum.

Binguy, golf in Ind., ten Z. van Sandachagoor.

Binhar, kleine stad in Britsch Ind., prov. Orissa, distr. en 12 m. Z. O. van Ketek, aan de Olonka.

Binh-Khang, de Zuidelijkste prov. van Zuid-Anam, in Indië, aan gene zijde, die waarschijnlijk de prov. Phanri-Phanrang van Barrow en Koffler, en Nia-Hang, welke laatste een deel van Binh-Tuam is, bevat. Zij heeft zeer inloopende kusten, die verscheidene havens en bogten vormen, en het voorgebergte Varela of Punt-False levert het schoonste timmer- en schrijnwerkershout.

Binh-Tuam, landsch. in Anam, dat zich tusschen Cambodja en Zuid-Anam uitstrekt en door de Europeanen *Tsiampa* of *Tsiompa* genoemd wordt, zonder dat men weet, waar deze namen van afkomen. In de landtaal en bij de Anamezen wordt het *Binh-Tuam* geheeten. Het ligt tusschen Kaap St. James en Kaap Padaran, van 124. 35. tot 126. 25. O. L. en van 10. 18. tot 12. 5. N. B., en kan in drie dagen doorgereisd worden. De oppervlakte is over het algemeen met bergketenen opgevuld, het Oostel. deel is geheel woest en heeft verscheidene bergketenen, die zoo steil zijn, dat geen paard dezelve beklimmen kan, het middelste gedeelte is bewoond en bebouwd. In het Westen, dat weder zeer bergachtig is, wonen woeste volksstammen. De kust heeft minder inhammen dan die van Zuid-Anam, ook geene belangrijke uitwatering van rivieren, dewijl het

geheele land slechts door beeken en bronnen bespoeld wordt, doch vele voorgebergten, als: Kaap Padaran, Lagan, Kega, Tiwoane en St. James en eenen hoogen berg aan de kust der Taicou, onder welken de voorn. riv. des lands in zee loopt. Hoe berg- en boschachtig de prov. ook zij, heeft zij echter nog vele belangrijke voortbrengselen, vooral scheeps- en ander timmerhout, olifanten en waarschijnlijk ook vele edele en andere metalen. Ook bouwen de inw., welker aantal Bissachère, veel te hoog, op 6 à 700,000 schat, rijst, en zijn, ten minste in het middelste gedeelte des lands, tot eene zekere trap van beschaving gekomen, waartegen het O. en W. door woeste volken bezet zijn, die men nog niet genoegzaam kent.

De Anamezen rekenen dit geheele land, in zoo verre zij het in bezit hebben tot Zuid-Anam, onder den naam van *Nha-Hang*, en laten het door twee Mandarijnen, even als de overige prov. des rijks, regeren. Het is voor hen van veel belang, omdat het de gemeenschap met Cambodja verzekert, doch de wegen door hetzelve zijn zoo slecht, dat men liever te water reist. Steden zijn hier niet, slechts kleine dorpen, en het fort of de plaats, waar de Mandarijnen hunnen zetel hebben, heeft ons Bissachère, zoo min als eenig ander schrijver, leeren kennen. Padaran en Panne zijn voorname havens.

Bini, eene stad in eene kleine plaats, in de Perz. prov. Tars, distr. Laristan.

Binie, (Wbk.) lees: *Binic* of *Benic*.

Binie, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, voogdij Ovre Tellemarken, met 1700 inw.

Binkhorst, of *Binnenhorst*, Ned. oud adell. huis, prov. Holland, Z. ged., arr. 's Gravenhage, kant Voorburg, aan de oostzijde van de Leydsche vaart, tusschen Voorburg en Rijswijk, waarvan reeds in 1076 wordt gewag gemaakt en dat bij de Hoeksche en Kabelj. twisten in 1539 door de Delvenaars verwoest werd, waarna het echter weder is opgebouwd.

Binkom, D. en gem. in Zuid-Brab., arr. en 2¼ u. O. van Leuven, met brouwerij, graanbouw, veel houtgewas en 800 inw.

Binne, riv. in Ind., staat van den Maha Raja Sindia, die in de Betiva valt.

Binnen, de woorden, die hiermede beginnen, en niet op dit woord voorkomen, zoeke men op de namen van onderscheiding, zoo als *Binnen-Boxtel*, zie *Boxtel*. (*Binnen*)

Binnendal, groote heuvelachtige vlakte op de Eng. N. W. kust van Amerika, voor het hooge gebergte, het wordt door kleine riv. bespoeld en door het hooge gebergte ten O. bepaald.

Binnenhorst, zie *Binkhorst*.

Binnenkust, distr. van het O.I. eil. Banda.

Binnenland, (Het Westelijke) ged. van Eng. N. Amer. 50,000 v. m., strekt zich van 49. tot digt bij 71. N. B. en van 236. tot 280°. O. L. uit, terwijl het ten Z. aan de Vereen. Staten, ten W. aan Russ. N. Amer., ten N. aan de Parry-Zee, ten O., hoewel onbepaald, aan Nieuw-Wallis en in het Z. W. aan de Eng. N. W. kust of het rotsgebergte, hetwelk uit de Vereen. Staten in dit land komt, grenst; de grond wordt door vele wateren doorsneden, de luchtsgesteldheid is over het algemeen zachter dan in Nieuw-Wallis en Canada, maar de winter duurt er lang; de ongeveer 100,000 inw. bestaan voorn. uit Indianen en ten N. uit Eskimo's, benevens eenige Europeanen en Canadaërs. De Indianen zijn waarschijnlijk allen Tschipiweiers en Knistinos, tot welke eerste de *Bever-Indianen*, de *Hazen-Indianen* (Katschudinnehs), de *Hondsribben-Indianen* (Thlingtschadinnehs), de *Koper-Indianen* (Tautsahdinnehs), de *Twisters*, de *Boog-Indianen*, de *Schaap-Indianen*, de *Bloed-Indianen*, de *Zwartvoetige Indianen*, de *Waterval-Indianen*, behooren. In het Z. en W. van de Knistino's wonen de *Steen-Indianen* (Assimbolen). Eenige der Europesche ambtenaren hebben zich met Indianen vermengd, waarvan de kinderen *Half-Indianen* genoemd worden. De weinige forten en woonplaatsen staan onder den Gouverneur-Generaal van Canada. Franklin heeft de laatste berigten omtrent dit land medegedeeld, de voorn. plaatsen, die hij noemt, zijn: Fort Gerry, Hudsonshouse, Cumberlandshouse, Carltonhouse, enz.

Binnenvecht, Ned. water, prov. Overijssel, dat, door eenen verkorten weg, het Zwarte water, in de nabij-

heid der stad Zwolle, met de Vecht verbindt.

Binnenzee, voorm. Ned. Water in Friesland, zie *Boerdiep*.

Binnewijzend, (Wbk.) lees: *Binnenwijzend.* Het ligt arr. en kant. Hoorn, gem. Oudijk, Westwoud en Binnenwijzend.

Binni, stad in Sudan, land Bambarra. 2. Een der grootste eil. in den Nijl, in Nubië.

Binondo, zie *Manilla*.

Binsfeld, (Wbk.) ligt in het kw. Diekirch, gem. en ½ u. van Weiswampach. en 1 u. van Clervaux.

Binska Russ. riv. in Azië, steppe der Kirgis-Kozakken, die in de Irtysch valt.

Bintain, zie *Vintain*. (Wbk.)

Bintam, Afrik. stad in het land Foini, aan den mond der riv. v. d. n. in de Gambia, waar vele Portugeezen wonen, die hier eene kerk hebben. 2. O. I. eil., zie *Bintang*, (Wbk.) No.1.

Bintang, (Wbk.) No. 2. Bintam, of *Ventane*, vormt een corle, ligt ten N. W. van Tomououde, aan de riv. Trinquilimale en is bijna geheel door Bedahs bewoond, die hier het talrijkst en tevens het wildst zijn; de stam erkent geen ander opperhoofd, geene andere magt over zich, dan die der familiehoofden en priesters, en leeft gewoonlijk zonder eenig verkeer met de inboorlingen; de Britten hebben het ook niet der moeite waardig geacht hen uit te roeijen. Allout of Ventane is de hoofdstad.

Bintenni, stad op het eil. Ceylon, distr. Bintenni, aan den regteroever van de Mahavelle, 11 m. O. van Candy.

Binwangang, bergketen op Java, resid. Bantam.

Bioba, zie *Biobbio*. (Wbk.)

Biocovo, hooge berg in Dalmatië, kr. Spalatro, aan zijnen voet ligt de stad Macarsca.

Biolef, zie *Balew*.

Biomlunda, Zweed. kersp. Nykopingslän, harrad Daga.

Biorkfiarden, golf in Zweden, in het Melermeer.

Biorklinge, Zweed. kersp., Upsalalän, harrad Oerbyhuus.

Biorko, Zweed. eil. Stokholmslän, harrad Lyhundra. 2. Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Oestra.

Biorkshyttan, Zweed. kersp. Oerebrolän, harrad Nova Bergslag.

Biorksund, in het Russische *Berezovoi Proliv*, arm van de zee, in de golf van Finland, aan de kust van Rusland, in Europa, gouv. Wyborg.

Biorkvattnet, Zweed. meer Wästerbottens en Nordbottenslän.

Biorlanda, Zweed. kersp. Göteburgslän, harrad Hisinge.

Biorne-Fiörd, kleine baai van de Noordzee, aan de Westkust van Noorwegen, onder 60. 10. N. B. en 23. 12. O. L.

Biorno, Zweed. eil. in het Melermeer Wästeräslän, harrad Nawba.

Biörn-öe, klein eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 62. 34. N. B. en 23. 54. O. L.

Bioröe, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 60. 19. N. B. en 22. 52. O. L.

Biorreculla, Zweed. kersp. Christiaanstadtlän, harrad Sodra Astro.

Biorsater, Zweed. kersp. Skaraberglän, harrad Wodsbo. 2. Zweed. kersp. Linkopingslän, harrad Hanekind.

Biorskog, Zweed. kersp. Wasteräslän, harrad Akerbo.

Biosca, Sp. vlek, prov. en 17 m. N. W. van Barcelona (Catalonië) en 5 m. Z. Z. W. van Solsona.

Biosbaso, stad in Sudan, rijk Bornu, weinig bekend.

Biot, (Le) Sardin. D., afdeel. Savoije, prov. Chablois, hoofdpl. van een mand. 4½ m. Z. O. van Thonon; 630 inw.

Biot, Fr. D., dep. du Var, arr. Grasse, kant. en 1¼ m. N. N. W. van Antibes, met fabrijken van aardewerk en smeltkroezen; 1150 inw.

Biota, Sp. vlek, prov. en 15¼ m. N. N. W. van Saragossa (Arragon) en 3¼ m. N. N. W. van Exea, aan den linkeroever der Arva de Luesia.

Bioul, D. en gem. in Namen, arr. 2½ u. N. O. van Dinant; 900 inw.

Biourge, D. in Luxemb., kw. en 2 u. van Neufchâteau, gem. 2½ u. van Orgeo.

Bipach, Turk. vlek in Europa, ejalet Bosnië, sandsch. Banjaluka, aan de Unna.

Biquet, eil. in Neder-Canada, in de St. Laurens, gr. Devon.

Bira, Russ. riv. in Azië, gouv. Tomsk, kr. Krasnojarsk. 2. Fort in Indostan, zie *Beera*.

Birac, D. op het Philipp. eil. Catanduanes, aan de O. zijde, tot de prov. Albay, op Manilla, behoorende.

Bir-Achmed, D. in Arabië, land Yemen, Billad-el-Aden, op de W.

grenzen van het gebied van Aden, op hetwelk de Beduïnen *Szobbaehh* rondzwerven.

Biradschik, zie *Beer*, (Wbk.) N°. 2.

Biraghma, zie *Birma*.

Birah, of *Bearah*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Guzzerat, distr. Attavissy, aan de riv. False, 9 m. O. van Suratte.

Birali, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Kasan.

Biramghaut, Ind. stad, prov. Oude, distr. Lucknow, aan de Goggra.

Biranus, volk in Senegambië, die dikwijls den Portugezen als matrozen dienen.

Bir Assah, D. in Arabië, land Yemen, distr. Sanhan, digt bij de stad Szanna, met 1 groote moskee.

Birat, zie *Beerat*.

Biraug, kaap aan de N. O. kust van het eil. Borneo, distr. Mangidara, bij den mond der Tawa.

Birawan, Ind. stad, prov. Malwah, distr. Chanderree.

Birbé, zie *Philae*.

Birbesce, zie *Briviesca*. (Wbk.)

Birbhoom, (Wbk.) of *Birbhoum*, heeft 700,000 inw., hoofdpl. Soury.

Birch, eil. in de Cascobaai, in den N. Amer. staat Maine, gr. Cumberland.

Birche, Pruiss. vlek, regdst. Keulen, 5 u. N. O. van Bonn.

Birchi, zie *Birchee*. (Wbk.)

Bircht, (De) of *Birk*, Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Soest. Er stond hier vroeger een monnikenklooster, dat in 1419 was gesticht en in 1543 door Maarten van Rossum uitgeplunderd werd. Thans is het een aangenaam en lommerrijk oord, met fraaije wandelingen.

Bird, vlek in den N. Amerik. staat Ohio, gr. Brown, met 1442 inw.

Birda, Russ. D. in Azië, gouv. Perm, kr. Ossa.

Birdaardermeer, Ned. meer, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Dantumadeel, Z. O. van Birdaard.

Birden, zie *Burden*.

Birdorf, zie *Birendorf*. (Wbk.)

Birdsborough, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Berks, aan den regteroever van de Schuylkil, 2½ m. beneden Reading.

Birdschun. Perz. stad, prov. Kuhistan, zeer oud en in vroegere tijden van veel belang, thans de zetel van den stadhouder der prov., in een vruchtbaar oord, met vele fabr. Volgens sommigen met 30,000 huisgezinnen, dat echter te hoog wordt geoordeeld.

Birds Island, eil. in Amerika, bij het Vuurland.

Birdsville, N. Amer. D., staat Georgia, gr. Buske.

Birdul, zie *Beerdul*.

Birduwerd, zie *Birdaard*. (Wbk.)

Birebt, Berebt, of *Berbie*, Afrik. stad aan de Goudkust, ten O. van Bassa, tusschen kaap Palmas en kaap Lahou.

Biregsenkau, Russ. D., prov. Awchasa, land der Suanen, distr. Wolagir.

Birel, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Sandweiler.

Birel-A'bd, (*Slavenpost*) eene aanzienlijke pleisterplaats in de woestijn, op den weg van Egypte naar Syrië, 18 m. W. van El-Arich, en 28 m. N. N. O. van Suez.

Bir-el gabah en Bir-el-Tabaijeh, Afrik. bronnen op den weg van Tripoli naar Timbuctoe.

Birghanam, pleisterplaats in Barbarije, in het kon. en 12 m. Z. W. van Tripoli, op den weg van deze stad naar Gadames. Er is eene put.

Birgival, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Fosse.

Birgoungdi, vermaarde tempel en klooster in het keizerr. China, in Thibet, prov. Ouei, onder 31. 3. N. B. en 100. 27. O. L.

Birgu, zie *Tibbo-Birgu*.

Bir-Hadjara, bronnen in Sudan, tusschen Borga en Fezzan, met goed water; 10 dagreizen van Borgo.

Biri, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, aan de Miosen, met 2619 inw. en eene glasblazerij.

Biriakowa, Russ. D. in Azië, gouv. Perm, kr. Werkhoturie, aan de Tura.

Biridgek, (Wbk.) staat: zie *Bir*, No. 1, lees: *Beer*, No. 2.

Birigo, zie *Ambucz*.

Birikul, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Tomsk, aan de riv. v. d. n.

Biriousa, riv. in Rusl., in Azië; zij ontspringt in het Z. gedeelte van de kreits Nynei-Oudinsk, gouv. Irkutsk en vereenigt zich met de Tchouna, na eenen loop van 125 m. van het Z. naar het N.

Biriousen, zwervende volksstam van Turksche afkomst, in Rusland, in Azië, gouv. Tomsk, aldus genoemd naar de riv. Biriousa, aan welker boorden zij zich plagten op te houden. Thans bewonen zij de omstreken van de Abakan, der Jinisci;

zijn 200 man sterk en leven van jagt, veeteelt en een weinig graanbouw.

Biriouтch, kl. riv. in Rusland., in Europa, gouv. kreits en 3¼ m. N. W. van Simbirsk. Zij valt in de Swiyaga, na eenen loop van 6 m. van het O. naar het W. Nu en dan levert zij pareloesters op.

Biris, Perz. D. in Farsistan, distr. Laristan, 9 m. N. van Lar, met een zeer groot karavaan-serail.

Biriutsch, (Wbk.) is de hoofdpl. van eene kreits v. d. n., aan den linkeroever van de Sosna, 8¾ m. O. Z. O. van Novoi-Oskol en 13 m. van Valouiki, 50. 40. N. B. en 66. 11. O. L. Er worden jaarlijks 4 kermissen gehouden; de kr. grenst ten Z. W. aan de Slobodsche Ukraine, wordt door de Sosna, de Oskol en Wolnika bespoeld en heeft eenen zeer vruchtbaren grond en rijken korenbouw, benevens veeteelt.

Biriwin, Russ. D. in Europa, slob. Ukraine, kr. Jsjum.

Birk, (de) Zie *Bircht*.

Birkat, (Wbk. N°. 1.) lees *Birket*, en voor *Beriut*, *Berin*.

Birkat, (Wbk. N°. 3.) zie ook *Birket-el-Hadsji*.

Birkbees, geh. in de N. Amer. staat Illinoie, gr. Edwards.

Birkel-el-Ram, zie *Phiala*, (Wbk.)

Birkelt, geh. in Luxemb., kw. Grevenmacher, gem. Berdorf.

Birkenbaai, baai aan de Engel. N. W. kust, waarin de Frasers-riv. valt.

Birkendorf, D. in het groothert. Baden, See- en Donaukreits, ambt en 1¾ m. Z. Z. W. van Bonndorf, en 9¾ m. Z. O. van Freiburg, met eene aanzienlijke tabaksfabrijk: 405 inw.

Birkenesse, Noorw. kersp., stift Christiaansund, Voogdij Naabijgdelanget, met 1106 inw.

Birkerod, Deen. kersp., stift Zeeland, ambt Frederiksborg, met eene trijpfabr. en katoenspinnerij.

Birket-el-Ballah, meer in Egypte, in de vlakte der landengte van Suez.

Birket-el-Cairun, (Wbk.) staat: zie *Cairun*, lees: zie *Birkat*, N°. 1. (Wbk.) en *Caroon*. (Wbk.)

Birket-el-Dewara, of *Kloostermeren*, twee kloostermeren in het Natrumdal, in Neder-Egypte.

Birket-el-Hadsji, zie ook *Birkat*, N°. 3.

Birket-el-Marioub, staat: zie *Mareotis*, lees: *Birkat*, N°. 2.

Birket-el-Roumli, eene stad in Nigritie, kon. Bergou, 4 dagreizen W. Z. W. van Ouara.

Birket-Garah, zie *Garah*.

Birkhet Zokhan, lage vlakte in Nubië, in het land ten O. van het Nyldal.

Birkholm, Deen. eil. bij Funen, herred Sundi.

Birkoutt, kl. stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. Radjechij, 13 m. N. W. van Moorshed-Abad.

Birkstein, (Wbk.) zie ook *Birgstein*. (Wbk.)

Birlad, zie *Barlad*. (Wbk.)

Birlat, of *Berlat*, Turks. riv. in Europa, in Moldavië. Zij ontspringt nabij het D. La Borde, in het distr. Wasloni, 3 m. Z. van Jassi, gaat voorbij Wasloni, doorloopt van het N. naar het Z. het distr. Birlat, en vereenigt zich met de Sireth, 9 m. N. W. van Galatz, na eenen loop van omtrent 40 m.

Birlat, of *Berlat*, Turk. st., zie *Barlad*, (Wbk.)

Birlenbach, D. in het hert. Nassau, ambt en ½ m. Z. Z. W. van Dietz en 2¼ m. O. N. O. van Nassau. Er zijn ijzermijnen en minerale bronnen, waarvan jaarlijks meer dan 200,000 kruiken water uitgevoerd worden.

Birlof, Zweed. kersp. Christianstadlän, harrad Oestra Goinge.

Birma, (Wbk.) ligt tusschen 16 en 27 N. B. en 112. 119. O. L., het bevat 13,029 v. k. m. en 6 mill. inw., bij de riv. komen de Irawatty, Silang, Thaluayn en Menam; men rekent er 6000 steden en dorpen, de prov. zijn: Birma, Pegu, Kassai, Lowaschan en Yunschan; 2. prov. van voorn. rijk., tusschen Thibet, China, Arrakan, Kassai, Anam en Pegu.

Birmannen, zie *Birma* (Wbk.) en hiervoor.

Birmingham, (Wbk.) stad, heeft thans 115,000 inw.

Birmingham, N. Amer. stad in den vrijst. Pennsylvanië, gr. Huntingdon, aan de kleine Juniata, 17 m. N. W. van Philadelphia.

Birmingham, (kanaal van) in Engeland. Het begint in het gr. Warwick, nabij de stad, van welke het zijn naam heeft, gaat in het gr. Stafford en verdeelt zich in twee armen, waarvan de eene, door Walfall loopende, zich met het kanaal van Wyrley en Essington vereenigt,

terwijl de andere, die de grootste is, naar Wolverhampton gaat. Het is 8 m. lang en strekt zich van het Z. O. naar het N. W.

Birmingham-Faseley, (kanaal van), in Engeland. Het begint te Birming ham, in het gr. Warwick, loopt eerst N. O. dan N., komt in het gr. Stafford en vereenigt zich bij Taseley met het kanaal van Coventry. Het is 6. m. lang.

Birney, Birni, zie *Bernu*.

Birnie Cedim, en Birnie-Jedim, zie *Bernu*.

Birni en Sidnei, twee in 1823 ontdekte eil., in de groote Zuidzee, het eerste op 3. 30. Z. B. en 171. 20. O. L., het tweede op 2. 80. Z. B. 171. 40. O. L. van Greenwich.

Biron, D. in Luxemb., kw. Marche, gem. en I u. van Soy, ½ u. van Durbay. 2. D. in Namen, arr. Dinant, gem. en ½ u. van Ciney.

Birou, zie *Beero*. (Wbk.)

Birpoor, zie *Beerpoor*.

Birrim, Afrik. riv. in Opper-Guinee. Zij ontspringt op eenen berg van het kon. Akim, loopt eerst Z. W., dan W. in het kon. Assin, en vormt, door hare vereeniging met de Bossempra, de Chama; zij is 25 m. lang.

Birsay, Schot. kersp. in de Orkaden, aan de N. W. kust van Pomona, 5 m. N. W. van Kirkwal; 1526 inw.

Birscheld, (Wbk.) heet eigenlijk *Birschfeld* en ligt niet in Luxemb., maar in het Pruiss. regdstr. Trier.

Birse, Schot. kersp., in het gr. Aberdeen, 1. m. Z. W. van Kincardine, aan den linkeroever van de Dee; 1250 inw. In de omstreek wordt veel graniet en kalksteen gevonden. 2. Russ. stad in Europa, gouv. Wilna, kr. Ponowez, hoofdpl. van een vorstend., met 1 kasteel, 1 Luth. en Herv. kerk en Synagoge, en 1600 inw., meest Joden.

Birsk, (Wbk.) de stad is ook hoofdpl. van eene kreits, die meestal heuvelachtig is en vele dalen heeft, terwijl zij door de Biloga, de Tufa, de Tanip, de Bir, enz., bespoeld wordt; landbouw, vee- en bijenteelt en mijnwerken zijn de middelen van bestaan; hout moet ingevoerd worden.

Birs-Nimrud, zie *Hilla*. (Wbk.)

Birstalle, Russ. riv. in Koerland, opperhoofdmanschap Goldingen.

Birstum, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Utingeradeel, ¾ u. N. O. van Akkrum.

Birt, staat: zie *Bir*, N°. 1 en *Brit*, lees: zie *Beer*, N°. 2 en *Brit*.

Birtan, riv. in het keizerr. China, in het land der Montchous; zij ontspringt aan de Z. zijde van het hooge Khinggan-gebergte, onder 140. 0. L., loopt Zuidwaarts en vereenigt zich met de Amur, 6 m. W. van de rotsketen van Tchanhayan-Khada.

Bir-temâd, eene pleisterpl. in Barbarijë, in het kon. en 50 m. Z. W. van Tripoli, op den weg van deze stad naar Gadamas. Er is een put; men houdt er het achtste nachtleger op die reis.

Birtha, zie *Beer*. N°. 2.

Birtvissi, Russ. vesting in Azië, in Georgië, distr. Sabarato, onder 41. 36. N. B. en 61. 36. O. L., 8¼ m. W. Z. W. van Tiflis, aan de Z. helling van de Skhaldidi, ¾ m. van den linkeroever der Alghete.

Biru, dal in Peru, dep. Truxillo. 2. Afrik. staat, zie *Beero*. (Wbk.)

Birum, zie *Yaon*.

Biruma, zie *Birma*, (Wbk.) en hierboven.

Birunus, Turk. D. in Azië, ejalet Bagdad, tusschen den Tiger en den Euphraat.

Birzini, Sicil. stad in het dal di Fato (Noodlotsdal), zeer levendig door den handel.

Birzizi, of *Asnou*, Afrik. stad van den Soudan, kon. Haoussa, 12 m. W. van Ouanonki en 120 m. O. N. O. van Timbuctoe.

Bis, Russ. D. in Azië, gouv. Tscherkessie, land Suaneta, distr. Walagir.

Bisacquino, Sicil. stad, intendantsch. Palermo; 3080 inw. en linnenweverij.

Bisagos. staat: zie *Bissagos*, lees: *Bissago*.

Bisalco, vuursp. berg in Guatimala of Midden-Amerika, tusschen de stad Leon en de golf van Amapalla, rijk aan salmoniac.

Bisan, vermaard klooster in Abyssinië, kon. Tigree, op eenen hoogen berg, 30 m. ten N. van Azoum, het was beroemd om zijnen rijkdom en het groote getal zijner monniken, doch thans vervallen. 2. Turksch welbevolkte vlek in Azië, in Syrië, ejalet. en 30 m. Z. Z. W. van Damas, 15 m. N. N. O. van Jeruzalem, aan eene kleine riv., die in de Jordaan uitloopt, het is het oude *Beth-*

san of *Scythopolis*.

Bisanic, geh. in Mexiko, staat Sonora, aan de Ascencion, in de Pimerca Alta.

Bisanthe, staat: zie *Rhodosto*, lees: zie *Rodosdschig*.

Bisarcio, bisdom op het eil. Sardinië, onderhoorig aan het aartsbisd. Sassari. De zetel is te O. Ziesi.

Bisato, een kanaal in het Lomb. Venet. kon., uit den Bacchiglione, nabij Longare, afkomstig, 2 m. Z. O. van Vicenza, in de prov. Canone. Het loopt eerst N. N. O. naar het Z. Z. W., tot aan de molens van Abettone, waar het bevaarbaar begint te worden, komt in de prov. Padua, gaat voorbij Vo, en valt, na eene lengte van 7¾ m. ½ m. boven Este, in de Frassino. Het werd gegraven in 1365, en voert vaartuigen van 2400 Ned. ponden last.

Bisayas, (Archipel) (Wbk.) zie ook *Archipel van St. Lazarus*. (Wbk.)

Biscarosse, Fr. D., dep. Landes, arr. Mont-de-Marsan, aan eenen kleinen vijver, 4 u. W. van Lhiposthey; 1300 inw.

Biscavi, (Wbk.) lees: *Biscari*.

Biscay, golf aan de Z. W. kust van het eil. Newfoundland.

Biscaye, (Baai van) (Wbk.) zie ook *Gasconje*. (*Golf van*) (Wbk.)

Biscaye, (Fransch) zie *Basques*, (*les*) (Wbk.)

Biscaye, (Nieuw) (Wbk.) zie nader op *Durango*. (Wbk.)

Bischbarmah (*Vijfvingergebergte*), geb. in Aziat. Rusl., prov. Dhagestan, khansch. Kuba, digt bij den oever der Kaspische zee, 13 m. van Bahu.

Bischdorf, Hong. vlek, zie *Guspöki*.

Bischkie, Russ. vlek, gouv. Charkow.

Bischofswiller, zie *Bischweiller*. (Wbk.)

Bischofsweiher, (Wbk.) lees: *Bischofsweiler*.

Bisch-Tau, (*Vijf bergen*) berg in Rusland, bij de Kaspische zee (als boven), met warme baden, die sedert 1802 jaarlijks meer bezocht worden.

Biscoe-eilanden, eene reeks van eilanden voor Grahamsland, alle door kap. Biscoe ontdekt, op ruim 66. 20. Z. B. en 66. W. L., nog niet genoeg bepaald. Men zie mijn berigt in den *Konst- en Letterbode*, 1833. N°. 50, 51, 52 en *Grahamland* hieronder.

Bise, (Froide) twee geh. in Namen, het eene gem. Andennes, het andere arr. Namen, gem. Floreffe.

Bise, (Haute) twee geh. in Namen, een gem. Andennes, een arr. Dinant, gem. Bioul.

Biseda, Russ. riv. in Europa, gouv. Tschernigow, kr. Novomiasta.

Bisenti, Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ultra I, distr. en 3¼ m. N. W. van Civita de Penne, hoofdpl. van een kant. met eene lakenverwerij, vele kerken en 1800 inw.

Bisert, zie *Biserta* hieronder.

Biserta, (Wbk.) No. 1, of *Beuser*, (*Hippo Zarytus*) ligt 13 m. N. W. van Tunis, 37. 17. 20. N. B. 27. 30. 20. O. L. De haven was eertijds eene der fraaiste in dit gedeelte van Afrika.

Biserte, Russ. riv. in Europa, gouv. Perm, kreits Krasso-Oufimsk. Zij ontspringt op den Ural en vereenigt zich met de Oufa, na eenen loop van 28 m. van het N. O. naar het Z. W. 2. zie *Biserta*.

Bisertsk, klein Russ. fort, gouv. Perm, kreits en 9¾ m. N. O. van Krasso Oufimsk, aan de Biserte, en aan den grooten weg naar Moskau. 2. Russ. ijzerwerk in Europa, gouv. distr. en 42 m. N. O. van Perm, aan de Biserte. Het is het eigendom van den vorst van Chakhowskoi.

Bish, riv. in de N. Amer. staat Nieuw-Jersey, die in de Hudson valt.

Bisham, Eng. D., gr. Berk, hundred Bernersch, 1¼ m. N. W. van Maidenhead, en 4½ m. N. O. van Reading, aan den regteroever van de Theems, tegenover Great-Marlow; 700 inw. Er zijn vele fabr. van koperslagerswerk.

Bisharys, of *Bisharies*, kustbewoners in Nubië, Zuid van Ababdes, in het gebergte van Suakim en verder naar het Z. tot in de voorbergen van het geb. Shangalla van Abyssinië, aan de Boven Mareb tot Belad el Taha; des winters wonen zij in het gebergte, doch wijl daar weinig water is, moeten zij des zomers digter naar den Nijl komen. Het is een woest volk, welks hoofdzetel Olba schijnt te zijn.

Bishop and his Clerks, zie *Bisschop en Klerken*, (Wbk.) en hier achter.

Bishop's Lydiard, Eng. kerspel, gr. Sommerset, hundred West-Kingsburg, 1¾ m. N. W. van Taunton; 1000 inw.

Bishop's Nympton, Eng. kerspel, gr. Devon, hundred Witteridge, 1 m. O. Z. O. van Soutti Molton en 8 m. N. N. W. van Exster; 1100 inw. In de omstreken wordt zeer veel kalk-

steen gevonden.

BISHUNPRAG, zie *Bichonprag*.

BISIAT, Fr. D., dep. de l'Ain, arr. en 7¼ m. N. N. O. van Trevoux, kant. Chatillon-les-Doubes, en 5 m. W. van Bourg. Er zijn minerale wateren.

BISIGNANOO, (Wbk.) (*Besidia*) ligt dist. en 5½ m. N. van Cosenza, het is de hoofdpl. van een kanton, heeft een sterk kasteel op een der omliggende 7 bergen, veel zijdewormteelt en 9000 inw.

BISIN, riv. in het Chin. keizerr., in het land der Mantschous. Zij ontspringt onder 70. 30. N. B. en 151. O. L., loopt W. N. W. en valt in de Ousouri, aan den voet van den Soumouro, boven het dorp Bisin.

BISINGHE, distr. en D. op den Kaukasus, grondgebied van de Bassian-Turken, tusschen de Tcherek-Khakko, of snelle Tcherek en de Miehdjik, twee armen van den Tcherek. De inw. zijn rijk in vee, en betalen schatting aan de vorsten van Groot-Kabardah.

BISJU, zie *Bigsen*.

BISKANT, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Cumptich.

BISKARI, onafhank. land in Afrika, Z. van Biledulgerid, hetwelk nog tot Algiers gerekend wordt.

BISKIRCHEN, Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regdst. en 11 m. O. N. O. van Cöblentz, kr. en 1⅜ m. W. N. W. van Braunfels, aan den regteroever van den Lahn. Er zijn minerale bronnen.

BISKOPSKULLA, Zweed. kersp. Upsaläln, voogdij Uleräker.

BISMILLAH, rustplaats in Sudan, land Kanem, tusschen Kanem en Bornou.

BISNAPORE, st., zie*Bisrampore* (Wbk.)

BISNI, zie *Bisnee*. (Wbk.)

BISORT, lees: *Bisory*, ligt kw. Bastogne, gem. Wardin.

BISOU, kon. in Opper-Guinee, aan de kust van Gabon. Het wordt door de Mounda doorstroomd en is ten N. W. bepaald door de Calbongas, ten N. door het kon. Aasa, ten O. door dat van Okaykay, en ten Z. door dat van Imbiki. De hoofdstad van denzelfden naam ligt niet ver van den regteroever der Mounda, en 160 m. Z. O. van Benin. 2. 15. N. B. en 28. O. L.

BISRAIMPOOR, fort in Britsch Ind., prov. Bahar, distr. en 11 m. N. W van Palatnow, in een bergachtig land op eenigen afstand van den regteroever van de Coyle, en 34 m. Z. O. van Benares.

BISRAMGHAUT, bergpas in de Ind. prov. Allah-Abad, distr. Bundelcund, aan den weg, die van Calinjer naar Pannah loopt en met geschut gebruikt kan worden. 23. 57. N. B. 96. 20. O. L.

BISSALPOOR, kleine stad in Britsch Ind., prov. Delhy, distr. en 10½ m. O. van Bareilly aan den linkeroever van de Douah-Gorrah, 17½ m. Z. van Pilibyt.

BISSAMPOUR, zie *Bisrampore*. (Wbk.)

BISSCHOP EN KLERKEN, (Wbk.) No. 1. Op eene dezer klippen is eene vuurbaak opgerigt. 2. rotsen in de Zee der Antilles baai van Honduras, 15. 53. N. Br. en 88. W. L.

BISSCHOPSBERG, Ned. heuvel in Drenthe.

BISSCHOPSKOP, zie *Arnoldsdorf*. (Wbk.) No. 2.

BISSCHOPS-WETERING, of *Biswetering*, Ned. geh, prov. Overijssel, arr. Zwolle, kant. Kampen, gem. en 1 u. van IJsselmuiden. Het ontleent zijnen naam van eene evenzoo genoemde wetering in den polder van Mastenbroek, waarin dit gehucht gelegen is.

BISSEGHEM, (Wbk.) D. en gem., distr. Kortrijk, met 700 inw.

BISSEN, (Wbk.) D. en gem., kw. Luxemb.

BISSENGO, riv. in de N. Amer. staat Indiane, gr. Sullivan.

BISSENPOOR, Ind. vlek, prov. Orissa, vorstend. der Ghurgauts.

BISSENPRAAG, (Wbk.) lees: *Bissinpraag*, het is eene st. in Kabulistan, prov. Kachemir, met 800 huizen.

BISSENTZ, of *Bissenz*, zie *Bisenz*. (Wbk.)

BISSINGA, Russ. stad in Azië, gouv. Tscherkessie, woonpl. der Bassianen, met een bijzonder distr., tusschen de riv. Tscherek-Kucho en Mizsdschisk.

BISSINPRAAG, zie *Bissenpraag*.

BISSOLIE, zie *Bissolee*. (Wbk.)

BISSONPOOR, zie *Bissumpore*. (Wbk.)

BISSOOLY, zie *Bissolee*, (Wbk.)

BISSOOTLY, Ind. stad, prov. Berar, distr. Gawelgheir, aan den voet van het Bundergebergte.

BISSOU, st. en zeehaven in Op.-Guinee, aan den mond der St. Jansriv., 70 m. N. W. van kaap Palmas.

BISSOURLY, kleine st. in Ind., gebied van den Nizam, prov. Bahar, distr. Gaveil, aan den linkeroever van de Poornah, 6½ m. N. O. van Ellitchpoor.

Bissu, zie *Bigsen*.

Bissulun, Perz. D., prov. Kiurdistan, distr. Kermanschah, met eene brug over eene riv., welke Gardanwa Dyamasa noemt, digt bij eenen berg v. d. n., met een gedenkteeken van Tak Bostan. 2. Vesting in Aziat. Turkije, ejalet Wan, aan de Hakiar.

Bist, geh. in Antw, arr. Mechelen, gem. Nylen. 2. geh. in O. Vlaand., gem. Ronsse.

Bistagno, Sardin. D., afdeel. Alexandria, prov. en 1½ m. W. van Acqui, hoofdpl. van een mand, nabij den linkeroever der Bormida.

Bistebroek, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Anderlecht.

Bistein, zie *Bischofstein*, (Wbk.) N°. 1.

Bisteng, (Wbk.) of *Bisten im Loch*, ligt 10 u. Z. O. van Diedenhoven.

Bisterrad, riv. in Perzië, prov. Irak, valt in de Sefidud.

Bisterveld, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Ottersum.

Bistineau, N. Amer. meer in het N. W. van den staat Louisiana, het is meer dan 18 m. lang, is ten Z. met de roode riv. verbonden en ontvangt ten N. de Dacheet.

Bistra, Russ. riv. in Europa, gouv. Mohilew, kreits Tschaussi.

Bistriam-Kaja, Russ. vlek, gouv. der Donsche kozakken, het eerste Donsche natschalstwo.

Bistriez, zie *Feistriz*, (Wbk.).

Bistritza, (Wbk.) staat: zie *Bistritz* lees: zie *Bistritz* en *Feistritz*. (Wbk.) No. 5.

Bistritza, Turks. st. in Europa in Moldavië, hoofdpl. van een distr. aan den linkeroever van de Bisztritz. 9½ m. Z. van Nyanitz en 23 m. W. Z. W. van Jassi. 2. Het distr. Bisztritza, bevat de bergen Chachloi en Obsina en wordt door de Bisztritz besproeid. 3. Russ. st., gouv. Wilna, kr. Swinziani aan de Wilia.

Bistriza, zie *Feistritz*. (Wbk.) No. 2.

Bisutun, berg in Kurdistan, drie dagreizen O. van de Zagras, aan de eene zijde geheel loodregt gehouwen; twee holen zijn daar in de rots gewerkt met beelden en opschriften, waarschijnlijk uit onderscheidene tijden, bedekt. De overlevering noemt nu Semiramis, dan Cyrus, en ook wel Sapor, als de ondernemer van dit reuzenwerk. De berg zelf even als deze kunstwerken, wordt door sommigen *Tacht Rustam*, de *Troon van Rustam*, den ouden fabelheld der Perzen, door anderen *Tak e Bostan*, *gewelf des tuins*, genoemd; de berg ligt ten N. van de hoofdst. Kermanschap.

Biswah, of *Biswah*, stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. Oude, distr. en 5 m. O van Kheyr-Abad, en 14 m. W. van Beraytch.

Bitarc, zie *Badkis*. (Wbk.)

Bitello, (Wbk.) lees: *Bitetto*, zie ook op dat woord. (Wbk.)

Biten, Russ. vlek in Europa, gouv. en 32 m. Z. O. van Grodno, distr. en 6 m. Z. Z. O. van Slonim, aan den linkeroever van de Chtchara.

Bitesch, vlek in Moravië, kr. Znaim.

Bithaung, Ind. riv., prov. Gurwal, die in de Baghirati valt.

Bithynia, zie *Becsangil*. (Wbk.)

Bitin, Braz. D., prov. Manas-Geraes, Comarca Sabara.

Bitioug, of *Bitjug*, aanz. riv. in Rusl. en Europa, gouv. Woronesch. Zij ontstaat uit de zamenvloeijing van verscheidene kleine riv. in de omstreken van Ertil, in het N. gedeelte van het distr. Bobrow, hetwelk zij van het N. naar het Z. doorstroomt. Vervolgens komt zij in het distr. Paulowsk en valt, na eenen loop van 35 m., in het meer Tcherkaskoë, dat met den Don zamenhangt. Hare oevers zijn met fraaije bosschen bedekt.

Bitirch, land en stad in Sudan eene dagreize van Mecito; weinig bekend.

Bitjug, zie *Bitioug*.

Bitocura, volk ten O. van Quito, bij den Marahon.

Biritto, (Wbk.) zie ook *Bitetto*. (Wbk.)

Bitrawa-Ghaut, berg in Ind., prov. en distr. Nepaul, bij de stad Tambehkana.

Bitsch, (Wbk.) is tot eene vesting van den 1en. rang verheven. Tegenover de stad ligt een sterk kasteel, met bomvrije kazematten en in rotsen uitgehouwen grachten, hier vereenigen zich de groote wegen van Hagenau, Weissenburg, Saarbruggen, Tweebruggen en Saar-Albe.

Bitsche, eil. in den Nijl in Nubië, bij de plaats van het oude *Parembole*.

Bitschi, eene stam van de Jupis of Jupibasen, in de Mandschurei.

Bitschok, Russ. kersp. in Europa, gouv. Woronesh, kr. Nishne Dewizk.

Bitschweiller, Fr. D., dep. van den Opper-Rijn, arr. en 8 u. N. N. O.

van Béfort, kant. Thann en 9 u. Z. Z. W. van Colmar aan de Thuren. Er zijn aanzienlijke ijzerwerken en er worden velerlei ijzeren en stalen gereedschappen vervaardigd.

BITSKE, Hong. vlek Comit en 8¼ m. N. N. O. van Stuhlweissemburg, mark Bitske, aan den voet van eenen heuvel aan eene kleine riv., die 7 m. W. van Buda in den Donau valt. De omliggende heuvelen bevatten kalklagen.

BITTELBRUNN, D. in het Groot-Hert. Baden, See-kr. ambt, en ¾ m. O. N. O. van Engen, met ijzermijnen; 200 inw.

BITTI, Sard. D., afdeel. van kaap Sassari, 17 m. O. Z. O. van Sassari, 4¾ m. N. van Nuovo, omringd door bergen met uitmuntende weilanden en graanakkers.

BITTIAH, Ind. stad, prov. Bahar, met een geregtshof en slot, waarin de Engelschen bezetting hebben.

BITTON, Eng. D., gr. Glocester, hundred Sangley en Swineshead, aan den regteroever der Avon, 2 m. O. Z. O. van Bristol, 1788 inw. In de omstreek vindt men steenkoolmijnen en merkwaardige delfstoffen.

BITTS FERREY, geh. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Charlotte.

BITURINAS, inlandsche volksstam in Brazilië, prov. Rio Grande, ten N. van de Cordillere van Tapeten O. van Paranna.

BITURNEY, riv. in Ind., prov. Berar, welke in de Mahanuddy valt.

BIUDSCHAS, zie *Battas.* (Wbk.)

BIURSAKER, Zweed. kersp. Gifleborgslän, voogdij Helsingeland.

BIURSAS, Zweed. kersp. Falu of Storrakopparbergslän.

BIURSU, zie *Bir*, (Wbk.) No. 2.

BIVADOS, Turk. vlek in Europ. ejalet Dschesair, sandsch. Galleopoli, met de laatste pleisterplaats van den grooten weg naar Konstantinopel.

BIVANGE, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Roeser.

BIVEL, (Wbk.) lees: *Bivels*, is geen D. maar een geh., kw. Diekirch, gem. en ½ u. van Stoltzenburg aan de Oer.

BIVELEN, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Bilsen.

BIVELS, zie *Bivel.*

BIVER, (Wbk.) of *Biwer*, D. en gem., kw. Grevenmacher, met 750 inw.

BIVERNELLE, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Hansinelle.

BIVERS, (Wbk) of *Bivisch*, D. en gem., kw. Diekirch, gem. en ½ u. van Asselborn.

BIVIO, zie *Stalla.* (Wbk.)

BIVISCH, zie *Bivers.*

BIVONA, Sicil. D., prov. en 9¼ m. N. N. W. van Girgenti, hoofdpl. van distr. en kant. In eene naburige bron wordt asphalt gevonden; 5000 inw.

BIVONJI, Nap. vlek, prov. Calabr., Ulter. I, met 1568 inw.

BIVORA, (LA) eene bank in de zee der Antilles, 12 m. Z. van Jamaica, tusschen 59. 45. en 61. 35. W. L. en onder 17. N. B.

BIWANO-OOMI, in het Chin. *Phi-phahou* of het *Meer der Guitar;* een aanzienlijk meer in Japan, in het middengedeelte van het groote eil. Niphon, nabij en ten O. van Mijako. Het ligt in het midden der prov. Oomi en ontvangt verscheidene riv., die van de grenzen dezer prov. afvloeijen. Het is nergens meer dan 10 m. van de zee verwijderd, doch heeft daarmede geene andere onmiddellijke vereeniging dan door de Kawogama. Het water van dit meer is zoet en bevat eene groote menigte visschen, vooral voortreffelijke zalmen. Wilde eenden schijnen de oppervlakte van het water te bedekken. KAEMPFER noemt het het *Meer van Oitz* naar de stad Oitz aan den W. oever, maar de Japansche kaarten geven er den hierboven staanden naam aan, wegens de langwerpige gedaante van dit meer, naar eene Japansche guitar gelijkende. Het is tamelijk smal, maar 50 tot 60 Japansche mijlen lang. Volgens de overleveringen is dit meer door eene aardbeving in éénen nacht ontstaan, terwijl de naburige berg Foesi-Yama te gelijkertijd, in hoogte aanmerkelijk toenam.

BIWER, zie *Biver.*

BIWI, zie *Breesche.*

BIXBY, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Franklin, 9 m. N. N. O. van Columbus.

BIXOS, tak van de Xingu in Brazilië.

BIXSCHOTTE, (Wbk.) lees: *Bixschote*, ligt niet in O. Vlaand., maar in W. Vlaand., distr., en 2 u. van IJperen. Het is een dorp en gem., met 700 inw.

BIYA, Russ. riv. in Azië, gouv. Tomsk. Zij ontspringt uit het meer Alban-Noor of Telets-Koe-Ozero, en vormt de grenslinie tusschen de kreits Biisk en Kouznetsk, loopt N. tot aan Sandypskoï, dan W. in de kreits Biisk en vereenigt zich beneden Biisk, na

eenen loop van 50 m., met de Katounia, om de Ob uit te maken.

Biza, (Wbk.) staat: zie *Bisa*, lees: Klooster in het land Samhara in Abyssinië, eens beroemd om deszelfs rijkdom, thans in puinhoopen, die zeer merkwaardig zijn.

Bizagapatnam, zie *Bieschnagapatnam*. (Wbk.)

Bizamo, volk in Abyssinië, ten Z. van het meer Tzanna, aan den Boven-Nijl.

Bizcaya, zie *Biscaye*, (Wbk.)

Bizen, in het Chin. *Pithsian*, prov. van Japan, in het Westel. gedeelte van het eil. Niphon, tegenover het eil. Xikoko. Zij is ten Z. bepaald door de zeeëngte, tusschen deze beide eil., ten O. en ten N. door de prov. Farima en Mimasaki; en ten W. door die van Bitchou. De hoofdstad is Okayama. De prov. heeft 3 dagreizen in omtrek. De riv. Minogawa, die haar bespoelt en in zee valt, vormt het schiereil. Kosima, en neemt op deze plaats den naam Oukisou aan. De prov. bestaat uit goed land, de grond is warm, zoo dat er de vruchten spoediger rijpen dan in de overige prov. Er wordt veel zijde gewonnen.

Bizerta, (Wbk.) zie ook *Biserta*, (Wbk.) waar de lengte en breedte juister zijn opgegeven.

Bizocourt, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Mourcourt.

Bizory, zie *Bisory*. (Wbk.)

Bizougart, zie *Bizoorgat*. (Wbk.)

Bjedougk, Tscherkessische (of Cirkassische) volksstam, aan gene zijde van den Kouban, uit 670 huisgezinnen bestaande, die 11 D. aan de Psi-s'he en aan de Psak-homat bewonen. Zij drijven landbouw en veehoederij, maar plunderen evenwel nu en dan op het Russ. grondgebied.

Bjelaja, zie *Beloi*. (Wbk.)

Bjelew, zie *Beleew*. (Wbk.)

Bjelitza, riv. in Europ. Rusland, gouv. Mohilew.

Bjellerup, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Torna.

Bjelo, zie *Beloje*. (Wbk.)

Bjeloi, zie *Beloi*. (Wbk.)

Bjelosaraika, Russ. riv. in Europa, gouv. Jekaterinoslaw, het W. deel der kreits Rostow.

Bjerge, Deen. herred, stift Funen, ambt Odensee, op 3½ v. k. m.; 6750 inw. en 13 kersp. bevattende. 2. Deen. herred, stift Rypen, ambt Oede, op 4½ v. k. m. 15 kersp. bevattende. 3. Kersp. in laatstgen. herred.

Bjerno, Russ. kersp., gouv. Finland, kr. Abo, harad Haliko. 2. Riv. in de kr. Abo. 3. scheer, in Zweden, Darlmarlan, harrad Shanda, aan de kust.

Bjorka, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Frostra.

Bjorkeberg, Zweed. kersp. Lynkopingslän, harrad Yster Tjurbo.

Bjorkvik, Deen. kersp. Nykopingslän, voogdij Jonaker.

Bjornang, Zweed. scheer, Goteborgslän, harrad Inlandsnorra.

Bjudschahs, (Wbk.) staat: zie *Butteers*, lees: *Batta's*.

Bjuf, Zweed. kersp. Malmohuslän.

Bjurkans, Zweed. kersp. Ocrebralän, harrad Karlskoga-Bergslags.

Bjurnjarn, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Gudhem.

Bkautan, zie *El Mahhsar*.

Blaak-Eiland, zie *Pulo Sanding*. (Wbk.)

Blaarthem, (Wbk.) ligt distr. Oirschot (niet Eindhoven), gem. Gestel en Blaarthem, 2½ u. Z. O. van Oirschot, ½ u. Z. W. van Eindhoven en ¼ u. W. van Gestel, aan den Gender, met een fraai kasteel en 600 inw.

Blaasbalk, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Rijswijk, met 60 inw.

Blaauwe Auk, zie *Aue*. (Wbk.) N°. 7.

Blaauwe Berg, berg in de W. Ind. kolonie Suriname, aan de linkerzijde van de riv. Suriname, ongeveer 300 voeten hoog en een uitgestrekt gezigt op het lage land en in de achterste bergstreken opleverende. Hij ligt ruim 30 u. van Paramaribo en bij denzelven is eene houtplantagie, met bijzonder schoone gebouwen, *Bergendal* genoemd.

Blaauwe Bergen, zie *Blue Ridge*. (Wbk.) 2. Bergen in de N. Amerik. staat Massachusets. Het is slechts eene heuvelreeks, die ten Z. O. van Boston zich verheft en zich bijna tot aan de golf van Narragenset, in de gedaante van eene halve maan, uitstrekt.

Blaauwe Heuvels, (*Bleue Hills*) lage bergen in de N. Amerik. staat New-Hampshire, langs de Piscalagua, de Tuckawai, de Teneriff, de Saddleback en de Wurtieburg zijn de hoogste toppen.

Blaauwe Rivier, (Wbk.) zie ook *Jantsekiang*. (Wbk.)

Blaauwe Rivier, Afr. rivier, zie *Azergue.* (Wbk.)

Blaauwe Sluis, drie geh., prov. N. Brab., een distr. Boxtel. gem. Alem, Marem en Kessel, 1 u. Z. van Alem, aan de 's Hertogen-Watering, met een water-koornmolen; een tweede distr. Prinsenhage, gem. Zevenbergen, en het derde distr. Roozendaal, gem. Steenbergen en Kruisland, ¾ u. ten O. van Steenbergen, even zoo ver ten N. W. van Kruisland, aan de Wousche Kreek.

Blaauwe Zee, meer in Tartarijë, zie *Aral* N°. 1.

Blaauwgaren, voorm. Ned. fort, op den regteroever van de Schelde, ½ u. N. W. van Lillo, tegenover het fort Den Doel. Het werd in 1527 aangelegd en is sedert lang vervallen.

Blaauwhof, zie *Blaagard.* (Wbk.)

Blaauwhuis, Ned. oud adel. huis, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel, bij het D. Wommels.

Blaauwkamer, voorm. Ned. D, prov. Holland, Z. ged., in Overflakkee, dat thans geheel verdwenen is.

Blaauwkapel, (Wbk.) ligt gem. St. Maartensdijk. Het was vroeger een D. en *Oostveen* geheeten.

Blaauwput, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Linden.

Black, zie *Black Head,* (Wbk.) N°. 7 en *Black-Islands.* (Wbk.)

Blackbank, Iersche stad, gr. Armagh, 1 u. Z. van Armagh.

Blackbear-Islands-Lake, (Wbk.) zie ook *Bearlake,* (*Black*) (Wbk.)

Blackburn, eil. bij Nieuw-Holland, tot N. Z. Wallis gerekend wordende, ten W. van Howe, slechts met weinig plantgewas.

Blackdor-River, riv. op Van Diemensland, weinig nog bekend.

Blacken, Zweed. golf in het Melermeer, Westeräslän.

Blackfoot, Ind. volksstam in N. Amer., 5500 koppen sterk, aan de bronnen van de Missouri. Zij zijn dikwijls in oorlog met de Assiboynen, waarvan zij weinig verschillen.

Blackford, riv. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Bracken-Ridge. 2. D. aldaar, staat Indiana, gr. Posey, aan de Wabash.

Blackhead, Austr. eil. aan de N. O. kust van Nieuw-Holland, tusschen Sugar-Loofpoint en Port Stephens. 2. Kaap aan de O. kust van Nieuw-Zeeland, in Eaheinomauwe.

Blackheath, D. in de N. Amerik. staat Illinois, gr. Randolph. 2. Eng. D., gr. Kent, ten Z. van Greenwich, met vele buitenplaatsen in den omtrek, onder anderen het Mordengenootschap, door John Morden voor vervallen kooplieden gesticht. Naar den kant van Londen is een hol met zeven vertrekken, die door gewelfde gangen gemeenschap met elkander hebben.

Black-Huck, D. op Groenland, Noord-Inspectoraat, kolonie Upernavik, op 71. 33. N. B., door Ross bezocht.

Black Isle, zie *Mattawaty.*

Blacklake, N. Amer. meer, staat Louisiana, gr. en 3½ m. N. van Natchitoches. Het is 4½ m. lang en 1 m. breed en wordt doorstroomd door eene riv., waaraan het zijnen naam geeft en die in de Red-River valt. 2. of *Oswegatchie*, N. Amer. meer, staat New-York, gr. St. Laurens, door de Indian-Riv. gevormd, 7 m. lang en ¾ m. breed, door een kanaal van 1 m. lang met de Oswegatchie, 2 m. boven hare zamenkomst met de St. Laurens, vereenigd.

Blacklick, N. Amer. st., staat Pennsylvanië, gr. Indiana; 303 inw.

Blacklog, geb. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Mitllin, tot de Blaauwe Bergen behoorende.

Black-Loo-Mountains, geb. in N. Amerika, tot het Apalachisch geb. behoorende.

Blackmanns-River, riv. op het eil. Van Diemensland, bij Henriette's-hoogte.

Blackmore, Eng. D. in Essex, aan de riv. Can. Bij de kerk, op eene plaats, Jericho genoemd, stond voorheen eene priory, die naderhand door Hendrik VIII in een huis van afzondering werd herschapen; aldaar is zijn natuurlijke zoon John Henry Fitzroy geboren; thans is het een zeer net gebouw.

Black-Mountains, voorgeb. van de Rocky Mountains, in de N. Amer. staat Missouri, welke tusschen 42. en 47. N. Br. oprijzen en het water tusschen de Missouri en Platte deelen.

Black-Rief, rif aan de O. kust van het eil. van Diemensland, iets verder van land dan King Georg's rock.

Black-River, N. Amer. riv., die zich in het meer Erie ontlast.

Black-Rock, N. Amer. D., staat New-York, gr. Niagara, ¾ m. beneden Hoffalo.

Black-Rocks, zie *Cartier.*

Blacksburg, D. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Montgomerij.

Blackstocks-Hill, een klein bergje in N. Amer., in Z. Carolina, gr. en 3 m. Z. W. van Union, vermaard door de overwinning, welke de Amerikanen in 1780 op de Engelschen behaalden.

Blackstone, N. Amer. eil., staat Maryland, gevormd door de Potomac, ten Z. van Wighcomico, onder 38. 18. N. B. en 56. 50. W. L.

Blackswamp, N. Amer. D., staat Z. Carolina, distr. Beaufort.

Black-tail, banken en droogten in de Noordzee, op de hoogte der kust van het gr. Essex, in Engeland, bij de uitwatering van de Theems.

Black-warrior, zie *Tuscaloosa*.

Black-well, N. Amer. eil., bij het eil. Manhatton, staat en gr. New-IJork, met een fort ter bescherming van de haven van New-IJork.

Blada, zie *Bleda*. (Wbk.)

Bladaker, Zweed. kersp. Stokholmslän, harrad Frosaker.

Bladdone, plaats op het O. I. eil. Java, landsch. Bagaleen.

Bladel, (Wbk.) of *Bladella*, oudtijds *Pladella*, is geen vlek maar een fraai D., distr. Oirschot, (niet Eindhoven) gem. Bladel en Netersel, 3 u Z. van Oirschot, tusschen de Reusel en groote Beerze, met 320 inw. Karel *de eenvoudige* koning van Frankrijk bevestigde in zijn hof te Pladella, naar men wil te Netersel, dat toen onder den gemeenen naam van Bladel begrepen werd, Dirk I in het graafsch. Holland. Bladel is de geboortepl. van den letterkundigen K. F. Nagel.

Bladel en Nedersel, Ned. gem., prov. N. Brab., distr. Oirschot; 1200 inw.

Blademburg, zie *Bladensburg* (Wbk.)

Bladno, meer in Polen bij Zbaszyna, waiw. Podlachiën, obwod. Siedlec.

Bladong, prov. op het O. I. eil. Bali, aan de W. kust tegenover Java, met 20,000 weerbare mannen en de stad Karambo.

Blaesveldt, (Wbk.) D. en gem., arr. en 2 u. van Mechelen; 950 inw.

Blafinnefiarden, meer in Zweden, Wäster-Norrlandslän, voogdij Sodra-Angermanland.

Blagaï, Turk. vlek in Europa, in Bosnië, sandsch. Hersek, hoofdpl. eener jurisdictie, 3¼ m. Z. O. van Mostar.

Blagaja-KreP, golf in de Kaspische zee, Russ. gouv. en kr. Astrakhan.

Blagodatskische IJzermijn, zie *Blagodat*. (Wbk.)

Blagovechtchenskia, vlek en koperwerk in Europ. Rusland, gouv. Orenburg, 6½ m. N. W. van Oufa, aan den regteroever der Belaia. 2. Russ. vlek in Azië, gouv. Tobolsk, distr. en 8¼ m. Z. W. van Tourinsk aan de Soussatka, eenen arm van de Toura.

Blaimont, (Wbk.) is niet een geh., maar D. en gem., arr. en 1 u. van Dinant; 100 inw.

Blain, (St.) of *Blin*, Fr. vlek, dep. Opper-Marne, kant.hoofdpl., arr. en 8 u. N. O. van Chaumont-en-Bassigny, 2 u. van Andelot; 450 inw.

Blainvill-sur-Le'eau, (Wbk.) lees: *Blainville-sur-L'eau*, ligt arr. en 2 u. Z. van Luneville, met een fraai kasteel en 600 inw.

Blairshaven, plaats op de O. kust van het schiereil. Malacca, kon. Johore.

Blairsville, in de N. Amer. staat Z. Carolina, gr. York.

Blaise, (St.) kaap aan de Mosselbaai, op de Kaap de Goede Hoop, met het huis van den posthouder en ½ u. van daar met de grot het Schulpegat. 2. Of *Saint-Blasien*, ambt en vlek in het groot-hert. Baden, Treisam-kr., 7¼ m. Z. O. van Freyburg en 10¼ m. O. N. O. van Bazel, aan de Alb, in eene kleine vallei van het Zwarte Woud. Er is eene fabrijk van spinmachines en eene van mathematische instrumenten, in het voormalig beroemde klooster; 600 inw. 3. N. Amer. kaap, aan de kust van West-Florida, Z. W. van den mond der Apalachicola, in de golf van Mexiko, 29. 36. N. B. 67. 55. W. L. 4. Fr. D., dep. van den Opper-Rijn, arr. en 5 u. Z. O. van Altkirch, kant. Ferette. Er zijn verwerijen. 5. Groot Zwits. D., kant. Neufchâtel, 1½ u. N. O. van de stad van dien naam, aangenaam gelegen aan het meer van Neufchâtel, hetwelk men van hier in zijne geheele uitgestrektheid tot Yverdun zien kan; 1000 inw. Op het laatst der XVIIIe eeuw heeft men hier een aantal gedenkpenningen van de eerste Rom. Keizers gevonden.

Blaise-Boucle, (St.) (Wbk.) of *St. Blasius-Boucle*, D. en gem., distr. Oudenaarde; 900 inw.

Blaison, (Wbk.) heeft ruim 1000 inw.

Blakely, N. Amer. stad, staat Alabama, gr. Mobile, 3 m. O. N. O. van Mobile, 30. 43. N. B. Deze stad, die in 1813 gesticht werd, ligt zeer voordeelig, om de stapelplaats van den

handel van Alabama te worden. Schepen, die 12 voeten diep gaan, kunnen er met laag water binnen loopen. De stad heeft overvloedig heerlijk water.

Blakesburg, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Penobscok, 7 m. N. van Bangor.

Blakesby, N. Amer. D., staat Alabama, gr. Willcox, aan de Alabama.

Blakier, Noorw. fort, aan de Glommen, stift Aggerhuus, voogdij Nedre Romerige, alwaar in 1809 de Zweden door de Deenen geslagen werden.

Blakulle, zie *Jungfrau*. (Wbk.)

Blamont, of *Blankenberg*, (Wbk.) is een kant.hoofdpl. en de geboortepl. van den staatsman Claude Ambroise Regnier, Hertog van *Massa*. Men heeft er wolspinnerijen, leerlooijerijen en in den omtrek minerale wateren.

Blamont, in Z. Brab. (Wbk.) lees: *Blammont* of *Blamont*, ligt arr. Nyvel, gem. Chastre-Villeroux-Blammont, 1½ u. N. O. van Millery, 2 u. N. W. van Gembloux, aan de Orne, met 360 inw., middelmatigen graanbouw, eenig weiland en graangewas.

Blanay, eil. in den Archipel der Malgraves, in den Grooten Oceaan, onder 0. 35. Z. B. en 192. 40. O. L.

Blanc en Blanche, de namen, met deze woorden zamengesteld, en hier niet in het (Wbk.) zich bevindende, zoeke men op de namen van onderscheiding, als Blanc-Caillou, zie *Caillou*. (*Blanc*-)

Blanc, (Kaap) (Wbk.) ligt aan de Westkust van de Sahara, ten W. van het land der Lubdessebos. 20. 46. 55. N. B. en 39. 22. O. L. Zij steekt ver in den Atlantischen Oceaan uit, en is na Kaap Verdo de westelijkste punt van Afrika. Zij is gevaarlijk te naderen en de kust is dor en woest. De ontdekking van dit voorgebergte door de Portug. geschiedde in 1441. 2. Of *Capo Bianco*, eene Kaap der Iönische eil., aan het Z. O. einde van Corfu, onder 39. 22. 18. N. B. en 37. 47. 27. O. L. Zie voorts de plaatsen, die hier niet gevonden worden, op *Blanco*. (Wbk.)

Blanc, (Le) No. 1, reg. 2, staat: dorp Indre, lees: dep. Indre. 2. Fr. arr., dep. Indre, dat 60,000 inw. in 62 gem. en 6 kantons telt, als: Le Blanc, Belabre, St. Benoît, St. Gauthier, Mézières en Tournon.

Blanche, baai, zie *Whitebay*. 2. Eil. op de Z. W. kust van Nieuw-Guinee, digt aan het land, bij Fishermanskaap, door Fowest aangeteekend, doch op nieuwere kaarten weggelaten.

Blanckenberghe, zie *Blankenberg*. No. 2.

Blancmenil, Fr. stad, dep. Seine et Oise, 2 u. van Parijs, 6½ u. van Pontoise.

Blancmont, of *Planchimont*, (Wbk.) eigenlijk *Planchenois*. Zie op dat woord.

Blanco, (Wbk.) No. 10, ligt op de Westkust van Marokko, ten W. van den mond der Morbeja. 33. 15. N. Br. 9. 10. O. L.

Blancs Arbres, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Hacquegnies.

Blandain, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik; 2700 inw. en vlasspinnerij.

Blanden, (Wbk.) D. en gem., arr. Leuven, met graanbouw, bosch en 500 inw.

Blandford, N. Amer. stad, staat Massachusetts, gr. Hampden, 6 m. W. van Springfield; 1600 inw.

Blandy, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. en 2 u. O. van Melun, 900 inw., bouwvallen van een oud kasteel en handel.

Blane, tak van de Bigsandy, in de N. Amer. staat Kentucky.

Blangis, (Wbk.) of *Blangy*, tusschen dit D. en Guinegate, werd den 7 Aug. 1479 een veldslag geleverd tusschen de Franschen en Nederlanders.

Blanno, kaap in Aziat. Turkijë, ejalet Natolië, in den Archipel.

Blankelaar, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Meldert.

Blankemeer, Ned. meer, prov. Overijssel, arr. en kant. Almelo, tusschen Vriezeveen en Almelo.

Blankenberg, in Overijssel, (Wbk.) is geen geh., maar was voorheen eene boerenhoeve, die sinds lang niet meer bestaat.

Blankenberg, in W. Vlaand, (Wbk.) lees: Blankenberge, en reg 3. voor: Blankenbergerwaard, Blankenbergervaart. Het is een vlek en gem., distr. Brugge en telt 1800 inw. 2. Fr. stadje, zie *Blamont*. (Wbk.) No. 1. 3. Ambt in Brunswijk. 4. Stad aldaar, met 400 huizen; 3160 inw., veeteelt, brouwerij en handwerken. 5. (Kanaal van) in W. Vlaand., arr. Brugge, het begint bij Brugge, aan het Kanaal van Ostende en loopt door de duinen van Blankenberge in den Oceaan uit, na eene lengte van 2½ m.

Het is thans verwaarloosd en onbevaarbaar geworden.

Blankenburg, (Wbk.) No. 6, staat: zie *Rozenburg*, lees: Ned. D., prov. Holland, Z. ged., arr. Rotterdam, kant. Vlaardingen, gem. Rozenburg en Blankenburg.

Blankenham, of *Blankenheim*, (Wbk.) D. en gem., arr. Zwolle, kant. Vollenhove, met veenderij 45 h. en 250 inw.

Blankenheim, Pruiss. slot en gr., regdst. Aken, 6 m. Z. O. van Gulik. 2. zie *Blankenham*.

Blankenheimersdorf, Pruiss. D., prov. van den Neder-Rijn, regdst. en 11¾ m. Z. O. van Aken, kreits van Gemünd, ¾ m. W. N. W. van Blankenheim. In de ommestreken zijn ijzermijnen.

Blanmont, zie *Blamont*.

Blanquilla, eene der Antilles beneden den wind, 18 m. N. N. W. van Santa Margarita, en 35 m. N. van de kust van Caraccas. 11. 50. N. B. 67. W. L. Het is 5 m. in omtrek, heeft overvloed van schildpadden, en wordt slechts door eenige visschers bewoond.

Blanquille, (Wbk.) staat: zie *Musuna*, lees: zie *Musuma*.

Blansac, Fr. eil. in de Nay, dep. Charente, arr. en 2¼ u. Z. W. van Angoulême.

Blanzy, Fr. D., dep. Saône et Loire, arr. en 6¼ m. Z. Z. O. van Autun, kant. Mont-Cenis. Er zijn steenkoolmijnen; 1300 inw.

Blaregnies, (Wbk.) D. en gem., distr. Bergen, 700 inw.

Blarikum, (Wbk.) D. en gem., arr. Amsterdam, kant. Hilversum te midden van bouwland; 600 inw. Het werd den 26 Maart 1696 door een' fellen brand geteisterd.

Blaru, fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 4 m. N. N. W. van Mantes, kant. Bonnières; 750 inw. en eene koude ijzerhoudende bron.

Blas, (St.) zie *Blas*, (Wbk.) No. 3 en lees: kaap aan de N. kust der prov. en 21 m. N. O. van Panama. 9. 35. N. B. en 81. W. L. Zij loopt ten W. der baai van Mandinga, verre in zee uit en is zeer gevaarlijk.

Blascheidt, (Wbk.) kw. Luxemb., gem. Lorentzweiler.

Blasenburg, zie *Blasendorf*. (Wbk.)

Blasewitz, (Wbk.) is de geboortepl. van den Componist Naumann.

Blasien, (St.) zie *Blaise* (*St.*) No. 2.

Blasii, zie *Blasienzella*, (Wbk.)

Blasius-Boucle, (St.) zie *Blaise-Boucle*.

Blaska, zie *Bana*.

Blaskensgraaf, zie *Bleskensgraaf*.

Blassi-Cella, zie *Blaziencella*. (Wbk.)

Blaszkow, Pool. D., waiw. Sandomir, obwod Opotschno, met 14 huiz.

Blatnitza, Turk. geb. in Europa, in Bosnië, sandsch. en ten N. van Trawnik, tusschen de Bosna en de Ussora.

Blato, Turk. meer in Europa in Bosnië, sandsch. Hertzegovine, ten W. van Mostar. Het is omtrent 3 m. lang en ½ m. breed en ontlast zich door de Jenissinitza in de Narrenta.

Blaton, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik op de grenzen van Frankrijk; 2100 inw.; die mutsenfabrijken hebben.

Blaubaiern, zie *Blaubeuern*. (Wbk.)

Blaugies, (Wbk.) D. en gem., distr. Bergen; 1400 inw.

Blauenstein, zie *Kekkö*.

Blava, kaap in het N. O. van het Grieksche eil. Lemnos in den Archipel.

Blavia, zie *Blaye*. (Wbk.)

Blaxland, berg aan de O. kust van Nieuw-Holland, bij Clwyddal.

Blaye, Fr. arr., dep. Gironde, met 55,000 inw., in 61 gem. en 4 kant., zijnde: Blaye, Bourg, St. Ciers en St. Savin.

Blaizier, (Wbk.) lees: *Blazier*.

Blazimont, zie *Blasimont*. (Wbk.)

Blean Boughton, zie *Bougton-Blean*.

Bleckingen, zie *Blekingen*. (Wbk.)

Bled-al-Jerid, Bled-el-Jerrede, zie *Biledulgerid*.

Bledziew, zie *Blesen*. (Wbk.)

Bleek, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Gemert. 2. Ned. riv., prov. N. Brab., dat uit de vereeniging van den Alm en de Oostkil ontstaat, en zich in de Bakkerskil ontlast.

Bleeker, (den) geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Gaveren.

Bleekmeer, (Wbk.) staat: zie *Haringkarspel*, lees: Ned. droogmakerij, prov. Holl. N. ged., arr. Alkmaar, kant. Schagen, gem. Haringkarspel en Dirkshorn.

Blegne, (Wbk.) of *Bleigné*, is geen geh. maar een D., distr. en 2 u. N. O. van Luik, gem. en ½ u. Z. van Trembleur.

Blegno, (Wbk.) zie ook *Bollenz*. (Wbk).

Bleharies, (Wbk.) vlek en gem., distr. Doornik, op de grenzen van Frankrijk; 900 inw.

Blehen, (Wbk.) ligt in het distr. Waremme, gem. Lens-St.-Remy.

Bleialf, Pruiss. D., prov. Neder-Rijn, regdst. en 13 m. N. N. W. van Trier, kreits en 2¼ m. W. N. W van Prüm met ijzermijnen, en eene loodgieterij; 361 inw.

Bleid, (Wbk.) D. en gem., kw. Virton; 900 inw.

Bleijekeer, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Oettinghen.

Bleimard, zie *Bleymar.*

Bleingssort, baai in Russ. N. Amerika, tegenover het eil. Chiswell, in het land der Tschugatschen.

Bleinheim, zie *Blenheim*, (Wbk.) N°. 1.

Bleinstratenhoyl, geh. in O. Vlaand., distr. St. Nicolaas, gem. Temsche.

Bleiswijk, (Wbk.) D. en gem., arr. Rotterdam, kant. Hillegersberg, met 1200 inw., graan- en vlasteelt.

Blekendorf, Deen. kersp. in het hert. Holstein, adellijke kerspelen, met een armhuis.

Blekingen, (Wbk.) zie ook op *Karlskroon.* (Wbk.)

Blekte, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gedeeltelijk gem. Hofstade, ged. onder Oordegem.

Blemingss, Arabieren, die bij oude schrijvers, om hunne woestheid en wreedheid en om hunne zonderlinge gelaatstrekken, aangehaald worden. Zij bewoonden het land der hedendaagsche Bedjahs en Bicharriïs.

Blemur, Fr. stad, dep. Seine en Oise, arr. en 4¼ u. Z. O. van Pontoise, kant. en ½ u. van Ecouen, met katoenspinnerij en weverij.

Blendecque, Fr. D., dep. Pas de Calais, arr. kant. en 1 u. van St. Omer; 1000 inw., blik- en linnenfabrijken.

Blendeff, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Louveignez.

Blendy, Afrik. stad in Sudan, rijk Bambarra, ten Z. van den Niger.

Blenheim, (Wbk.) staat: zie *New-Woodstock*, lees: zie *Woodstock*, N°. 1.

Blenheimhouse, Eng. geh., met een beroemd kasteel, gr. Oxford, niet ver van Waadford; met 15 huizen en 90 inw.

Blennerhasset's Island, N. Amer. eil., staat Ohio; het wordt gevormd door de Ohiö, 5 m. beneden Mariotta, tegenover Belpré, is 300 acres groot en zeer vruchtbaar.

Blenstrup, Deen. kersp., stift en ambt Aalborg, herred Hellum, met het gr. Lindenborg en het schoon adellijk huis, waarin verscheiden fabrijkinrigtingen zijn.

Blentarp, Zweed. kersp., Malmohuslän, harrad Torna.

Blenyou, zie *Blinjoe.*

Blerancour, (Wbk.) is de geboortepl. van den beroemden heelkundige Le Cat en den befaamden Volksrepresentant St. Just.

Bleregher, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Hekelghem.

Blerbt, (Wbk.) D. en gem., distr. Waremme; 200 inw.

Blesdijk, (Wbk.) reg. 2, staat: kw. Heerenveen, lees: kw. Zevenwouden. In 1413 werd dit door den Utrechtschen bisschop in kolen gelegd.

Bleskensgraaf, (Wbk.) of *Blaskensgraaf*, in de wandeling meestal *Blesgraaf* genoemd, D. en gem., arr. Gorinchem, kant. Sliedrecht, aan den Graafstroom; 500 inw.

Blessebuurte, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Stellingwerf Westeinde, ¼ u. Z. van Peperga.

Blessingtown, zie *Blessington.*

Blet, Fr. vlek, dep. du Cher, arr. Saint-Amand, kant. Nerondes, 8 u. Z O. van Bourges.

Bletterand, (Wbk.) lees: *Blettrans*, kant. hoofdpl., arr. 3 u. W. van Lons-le-Saulnier, aan de Seille; 1100 inw., aardenwerkfabrijken.

Bleuniberg, Bad. stad Donaukreits, landgr. Baar.

Blevy, Fr. vlek, dep. Eure et Loire, arr. en 3¾ m. Z. W. van Dreux, kant. Château-neuf-en-Thimerais, aan de Blaise.

Blewfield, of *Yara*, riv. in Guatimala, staat Honduras, die in de Ulna valt.

Bley, (Wbk.) zie ook op *Bly.*

Bleymar, (Wbk.) lees: *Bleymard* of *Bleimart*, kant.hoofdpl., arr. en 5 u. van Mende, met 500 inw. en sergiefabrijken.

Bleynhoek, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Londerzeel.

Bleyst, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Deurne en Liessel, ½ u. N. W. van Deurne.

Blickenstorf, klein Zwits. D., kant. en 1½ m. N. van Zug, nabij de Lo-

rez, geboortepl. van J. VON WALDMANN, een der Zwits. veldheeren, bij den slag van Morat.

BLICQUY, (Wbk.) of *Bliquy*, D. en gem. distr. en 1½ u. van Ath; 1700 inw.

BLIDENSTROF, (GROSS) Fr. D., dep. Moezel, arr., kant. en 2 u. van Sarguemines; 1700 inw.

BLIDON, groote Scheer in Zweden, Stokholmlän, harrad Lyhundra.

BLIDSBERG, Zweed. kersp. Elfborgslän, harrad Redrag.

BLIER, D. (Wbk.) ligt kw. Marche, gem. Amonimes.

BLIESE, kleine riv., ontspringende in het vorstend. Lichtenberg, hert. Saxen-Coburg-Saalfeld, kant. St. Wendel, zij loopt langs de muren dezer kleine stad, komt vervolgens in de Pruiss. prov. van den Neder-Rijn, en bespoelt de steden Ottweiler en Neukirchen, vanwaar zij den Beijerschen Rijnkreits betreedt. Zij loopt door Bliescastel, maakt vervolgens de grenslinie uit tusschen Beijeren en Frankrijk, daarna tusschen dit laatste rijk en Pruissen en ontlast zich regts in de Sarre, nabij en N. W. van Sarreguemines, dep. der Moezel, na eenen loop van 21 m. in eene algemeene rigting van het N. naar het Z., waarvan 18 m. van St. Wendel af bevaarbaar zijn. De voornaamste armen zijn de Osterbach en de Erbach, die vlotbaar is.

BLIET, (TER) zie *Blyt*.

BLIGH, klein eil. in den Noordel. grooten Oceaan, in de Prins-Williams-straat, omtrent 2 m. lang en ½ breed; 60. 52. N. B. en 233. 43. O. L.

BLIGHS-CAP, (Wbk.) zie ook *Rendez-vous-eil.* (Wbk.)

BLIGHS-LAGOON, eil. in den grooten Oceaan, tot den Archipel der Lage Eilanden, of de Gevaarlijke Archipel, behoorende.

BLIGHS-NIGHT-CAP, zie *Blighs-Cap.* (Wbk.)

BLIGNY, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Trembleurs. 2. Fr. vlek, dep. Aube, arr. en 2 u. van Bar-sur-Aube; 750 inw.; glasblazerij.

BLIJA, zie *Blij*.

BLIJCKENBURG, zie *Blinkenburg*.

BLIJDERHEID, geh. in Limburg, arr. Maästricht, gem. Kerkrade.

BLIJDE VOORUITZIGT, plaats aan de Kaap de Goede Hoop en het klein Roggeveld, door basterd Hottentotten bewoond.

BLIJENBERG, Ned. kast., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en ½ u. Z. van Vught, aan den Dommel.

BLIJENBURG, Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Utrecht.

BLIJHAM, zie *Blyham*.

BLIJKENBURG, zie *Blinkenburg*.

BLIJLEVER, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Vechmael.

BLIJT, (TER) of *Bliet*, D. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Berg en Ter Blijt; 150 inw.

BLIKKENBURG, zie *Blinkenburg*.

BLIKSEMROTSEN, zie *Tadde Engadi*.

BLILING, of *Boliling*, prov. op het O. I. eil. Bali, aan de Noordkust, met 30,000 strijdbare mannen 2. Stad aldaar, met eene reede, waar schepen eene veilige ligplaats hebben en zich van verversching en kunnen voorzien.

BLIN, (ST.) zie *Blain*.

BLIND, riv. in de N. Amer. staat Illinois, die in de Kakaskin valt.

BLINJOE, Ned. O. Ind. D., in het Noordel. ged. van het eil. Banka, aan de riv. Blinjoe, residentie van eenen Inspecteur der tinmijnen; 170 inw., Chinezen en Maleijers.

BLINKBAAI, baai op het deel van Nieuw-Zeeland, Tamaipoenamoo, aan de Cookstraat, tusschen Kaap Farewel en Kaap Stephens.

BLINKENBURG, (Wbk.) lees: *Blikkenburg*. Het was, naar men wil, reeds in 1340 gebouwd. Thans staat op de plaats van het huis eene boerenwoning.

BLINKKLIP, kraal aan Kaap de Goede Hoop, N. van Klaarwater, bij de Koras of Korana-Hottentotten.

BLIQUY, zie *Blicquy*.

BLISHNEIOSTROW, Russ. eil. in het meer Onega, gouv. Olonez. kr. Pudosh.

BLISKOEJA ALEUTSKA, zie *Sasignan* (Wbk.) en *Aleutische eilanden*. (Wbk.)

BLISKOI, Russ. vlek, gouv. Kaukasien, kr. Mosbok, aan de Malka, met 43 mannel. inw., wijn, koren en tabakteelt en houtzaagmolens.

BLISTAIN, zie *Bilstain*.

BLISTERWICH, zie *Blitterswijk*.

BLITAR, kleine stad op het Ned. O. I. eil. Java, prov. Brindjok, op eenigen afstand van Kediri en 24 m. Z. W. van Sourabaija. In de omstreek ziet men de bouwvallen van Penataran.

BLITH, zie *Blythe*.

BLITHE, (Wbk.) zie ook *Blythe*, (Wbk.) N°. 6.

BLITTERSWIJK, (Wbk.) ligt arr. Roermond, gem. Mierlo.

BLOCK, geh. in Antw., arr. Turn-

hout, gem. Bouwel. 2. Eil. in de N. Amer. staat Rhode Island, in de zee, 4½ m. Z. Z. W. van Newport, met 700 inw, waaronder eenige Indianen, die het vlek Newshoreham bewonen. Zij bestaan van de veeteelt, het kaasmaken en de stokvischvangst, en hebben aan de O. zijde eene kleine haven.

Blockley, Eng. D., gr. en 8 m. Z. O. van Worcester, hundred Oswaldslow; 1600 inw. Gevondene oude gedenkpenningen bewijzen, dat de Romeinen hier eene legerplaats hadden. 2. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. en 1 m. W. van Philadelphia, aan de Schuylkil; 2600 inw.

Blocquemont, zie *Bloquemont*.

Blocquerie, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Braine-l'Alleud.

Blocry, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Ottignies.

Blodgets, kanaal in de N. Amer. staat New-Hampshire, gr. Hillsborough, ter omvaring van den waterval Amuskeog, bij Manchester.

Bloedbron, zie *Tscheschmei-Khuw*.

Bloed-Indianen, Indianen in het Westel. binnenland van Eng. Noord-Amerika, aan den N. arm van den Saskatschawan.

Bloemendaal, (Wbk.) Albrechtsberg, of *Aalbertsberg*, vormt met de buurten Overveen en Vogelenzang eene gem., arr. Amsterdam, kant. Haarlem, met 1500 inw., die, behalve met linnen en garen bleeken, zich ook met de bloemkweekerij generen. In deze gem. vindt men ook nog overblijfselen van het huis te Bloemendaal of Albrechtsberg en van het Huis te Kleef. 2. Ned. D. en heerlijkh., prov. Holl., Zuid. ged., arr. Rotterdam, kant. Gouda, gem. Broek Thuil en 't Weegje Bloemendaal en Broekhuizen, aan de Gouwe. Het behoort kerkelijk onder Waddinxveen. 3. Ned. heerl., prov. Holl., Zuid. ged., arr. en kant. Gorinchem, gem. Meerkerk. 4. Ned. voorm. fort, prov. N. Brab., distr. Rozendaal, aan de Roode Vaart, tegenover de Klundert, 5 plaats in N. Amer., zie *Bloomingdale*.

Bloemendal, zie *Direhtechitschek*.

Bloemenstein, Ned. voorm. slot, prov. Gelderland, kw. Nijmegen, distr. Buren en Kuilemburg, gem. Kuilemburg, dat in 1390 door Otto van Arkel vernield werd, zoodat er thans niets meer van aanwezig is.

Bloemkamp, zie *Oldenklooster*.

Bloemont, zie *Bloquemont*.

Bloempot, geh. in O. Vlaand., distr St. Nicolaas, gem. Vacene.

Bloer, geh. in Limburg, gem. Tongeren.

Blogostlawienska, Poolsch vlek, waiw. Augustow, obwod. Marianpol.

Blois, Ned. buurt, (Wbk.) ligt distr. Zierikzee, gem. Bommenede en Blois.

Blois, Fr. arr., (Wbk.) bevat 140 gem., met 112,000 inw. in 10 kant., zijnde Blois, (2) St. Aignan, Bracieux, Contres, Herbault, Machenoir, Mer, Montrichard, Ouzouer-le-Marché.

Blois, Fr. stad. (Wbk.) Onder de vermaarde inboorlingen verdienen nog melding, de geleerde Jean Morin, de graveur Baudet, de schilder Vauquel, en de regtsgeleerde Pardessus.

Blois, Ned. voorm. Baljuwschap, prov. Holl., N. ged. in Kennemerland, waartoe, behalve het eigenlijke Land van Blois, bevattende de bannen van Westzanen en Krommenie, en daarin de dorpen Westzanen, Westzaandam, de Koog, Zaandijk, Wormerveer, Westknollendam, Krommenie en Krommeniedijk, ook nog de dorpen Wijk op Zee, Wijk aan Duin, Spaarnewoude, Oostzaandam, Oostknollendam en Assendelft behoorden.

Blok, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gedeeltelijk gem. Rijkevorsel, gedeeltelijk gem. Wechel-Terzande.

Blokdijk, Ned. geh., prov. Holland, N. ged., arr. en kant. Hoorn, gem. Ooster en Wester Blokker.

Blokhoven, Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Schalkwijk.

Blokhuizen, (de) Ned. geh., prov. Holland, arr. Alkm., kant. Hoorn, gedeeltelijk gem. Haring Carspel, gedeeltelijk gem. Oude Niedorp en Zijdewind.

Blokke, (de) Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, ¼ u. N. W. van Pingjum.

Blokker, (Ooster) Ned. D., prov. Holl., N. ged., arr. en kant. Hoorn, gem. Ooster en Wester-Blokker; 500 inw.

Blokker, (Ooster en Wester) (Wbk.) gem. arr. en kant. Hoorn; 900 inw., die meest van de melkerij leven.

Blokker, (Wester) Ned. D., prov. Holl., arr. en kant. Hoorn, gem. Ooster en Wester Blokker; 400 inw.

Blokland, (Wbk.) N°. 1, is geen D. maar eene buurt, prov. Utrecht,

gem. Mijdrecht.

Blokland, (Wbk.) N°. 2, reg. 3 en 4 staat: het dorp *Blokland*, lees: de buurt *Blokland,* die tot de gem. Willeskop behoort.

Blokland, N°. 3, (Wbk.) is hetzelfde als Hoog Blokland, het is een D. en gem., arr. en kant. Gorinchem, met 480 inw.

Blokland, (Neder) of *Laag Blokland,* (Wbk.) is eene heerl. en gem., arr. Gorinchem, kant. Sliedrecht; met 130 inw.

Bloksbrugge, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. Bosse velde.

Blokte, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Herenthout.

Blokulla, (Wbk.) lees: *Bloknulla.*

Blokzil, (Wbk.) Ned. vlek en gem., ter plaatse waar de Steenwijker Aa in de Zuiderzee valt, heeft 337 huizen en 1500 inw., geboortepl. van de Dichteres Gezina Brit.

Blomberg, of *Blumberg,* (Wbk.) ligt eigenlijk in het vorstend. Lippe Detmold, en is hoofdpl. van een ambt, 3¼ m. O. van Detmold, en 6¼ m. Z. W. van Hamelen. Er zijn waterleidingen.

Blomenkog, Deen. kersp., Hertogd. Sleeswijk, ambt Tonderen, herred Boking.

Blommersdijk, (Oost en West) (Wbk.) is geen D. maar eene voorstad van Rotterdam, arr. kant. en gem. Rotterdam.

Blomoe, eil. in de N. Zee, aan de W. kust van Noorwegen. 60. 32. N. B. en 22. 34. O. L.

Blomsche Wildernis, aanzienlijke landerijen in Denemarken, hertogd. Holstein, gr. Pennenberg, heerlijkheid Herzhorn.

Blomskog, Zweed. kersp. Karlstadlän, harrad Nordmark.

Blond, (Wbk.) lees: *Blon,* het ligt arr. kant. en 2. m. Z. Z. W. van Bellac; 1900 inw.

Blondvaury, Fr. vlek, dep. Charente, arr. en 3 u. N. W. van Confolens.

Blood, riv. in de N. Amer. staat Kentucky, die in het gr. Hickmanns in de Tenessee valt.

Blood-Indians, zie *Bloed-Indianen.*

Bloody, baai aan de Oostkust van New-Foundland, niet ver van Bonavista.

Bloody-Point, kaap op het W. Ind. eil. St. Kitts of St. Christoph., aan de Z. W. kust bij Old Roadbaai.

Bloom, vlek in den N. Amer. staat Ohio, gr. Fairfield; met 840 inw. 2. vlek aldaar, staat Ohio, gr. Scioto.

Bloomingburgh, D. in de N. Amer. staat Nieuw-York, gr. Sullivan bij Mamakating.

Bloomfield, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Ontario, verdeeld in O. en W. Bloomfield, het eerste is 2 en het laatste 4 m. ten W. van Canadalgua; 3600 inw. 2 D. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Nelson. 3 vlek aldaar, staat Ohio, gr. Jackson. 4. D. aldaar, staat Pennsylvanië, gr. Crawfurd; met 115 inw. 5. D. aldaar, staat Ohio, gr. Pickaway.

Bloomingdale, (voorheen *Bloemendaal*) kl. plaats in de N. Amer., staat en gr. New-York, aan de Noordamer. rivier, bij Haarlem.

Blooming-Grave, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Orange, 4 m. W. van Westpoint; 2200 inw.

Bloomington, hoofdpl. van het gr. Monroe, in de Noord-Amer. staat Indiana.

Bloote, (Ter) Blootenburg, of *Blootingen,* ook wel *Hodenpijl* geheeten, Ned. voorm. kasteel, prov. Holland Z. ged., arr. 's Gravenhage, kant. Voorburg, gem. Rijswijk. Het is op het einde der vorige eeuw afgebroken en de grond aan de daaraan belendende buitenplaats *Welgelegen* getrokken.

Blootno, Russ. stad, gouv. Grodno.

Bloquay, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Fairon.

Bloquemont, (Wbk.) Blocquemont, of *Bloemont,* ligt arr. Dinant, gem. Houx.

Blore, Eng. D., gr. Stafford, N. Utoxeter. Deszelfs heide is bekend, door eenen slag, tusschen York en Lancaster, toen Nevel, graaf van Salisbury, voor York met slechts 500 man, Lord Audley met 1000 man, versloeg; de laatste werd gedood en op de plaats is ter zijner gedachtenis een steenen kruis opgerigt.

Bloscheidt, eigenlijk *Blascheidt,* zie op dat woord (Wbk.) en hier boven.

Blosseville, Fr. D., dep. Neder-Seine, kant. en digt bij St. Valery-en-Caux; 950 inw. Sits-, linnen- en andere fabrijken.

Blotzheim, zie *Blozheim.* (Wbk.)

Blount, N. Amer., gr. in het N. gedeelte van den staat Alabama, bespoeld door de hoogere armen van de Tuscaloosa; 2400 inw., onder welke 2200 blanken. De hoofdpl. is Blountvilla.

Blountsville, N. Amer. stad, hoofdpl. van het gr. Sullivan, in Oostel. Tenessee, 47 m. N. O. van Knoxville.

Blountville, N. Amer. gem. in den staat Alabama, hoofdpl. van het gr. Blount, aan den linkeroever van de Big-Warrior-River, 44 m. N. van Cahaba.

Bloys, zie *Blois*.

Bludowitz, Morav. D., kr. en 2¼ m. W. van Teschen, aan de Luczina; 1713 inw.

Blue, 2 Noord-Amer. riv., de eene staat Tennessee, die in de Tennesseevalt; de andere staat Virginia, gr. Orange.

Blue-Anchor, N. Amer. gem., staat New Jersey, gr. Glocester, 58 m. van Washington.

Blue-Earth, riv. in N. Amer., in het distr. Missouri, zij valt in de Konsas bij het D. van dien naam, 36 m. boven de zamenvloeijing van deze riv. met den Missouri, na eenen loop van 32 m. van het N. W. naar het Z. O.

Blue-Hills, zie *Blaauwe bergen*.

Blue-Mountains, zie *Cairngorm*. (Wbk.)

Blue-Mud, of *Long-haired-Indian*, Indiaansche volksstam in de Vereen. Staten van N. Amer, nabij de bronnen van de Columbia, onder 44. N. B. en 94. W. L

Bluemundbaai, baai in de golf van Carpentaria, op Nieuw Holland, tegen over het groote eiland, waar eene schoone klei wordt gevonden.

Blue Ridge, zie *Blaauwe bergen*.

Bluestone, riv. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Geles, die in de Kenhawa valt.

Bluffeiland, een der Sooloo-eil., bij het eil. Paragoa of Palawang.

Bluffspringe, D. in de N. Amer. staat Mississippi, gr. Jefferson.

Bluffton, N. Amerik. D., staat Missouri, gr. Howard, 30 m. N. W. van Jefferson, aan den linkeroever van de Missouri.

Blumberg, of *Blomberg*, (Wbk.), reg. 2 staat: *Donaukreits* lees: *Seeen Donaukreits*, ambt en distr. Hufingen, 4 m. N. N. W. van Schafhausen, en 12 m. O. Z. O. van Freyburg, met een kasteel.

Blumenbach. Morav. D., kr. en 16 m. N. N. W. van Olmütz, en 1 m. N. W. van Altstadt; met eene glasblazerij.

Blumenthal, (Wbk. No. 6.) is geen Ned maar een Pruiss. D., regdst. Aken.

Bly, of *Blija*, (Wbk.) ligt kw. Oostergo, (niet Leeuwarden) en telt 800 inw.

Blyham, (Wbk.) behoort tot de gem. Wedde.

Blythe, baai aan het eil. Desolation, in den Archipel der Zuid-Shetlands-eilanden, ten Z. van Z. Amerika, onder 62. 28. Z. B. en 42. 47. W. L. De ankerplaats is goed, uitgezonderd met Z. O. winden.

Blyum, zie *Beijum*.

Boaca, D. in Middel-Amerika, prov. Nicaragua, distr. Malagalpa.

Boacica, meer in Braziliё, prov. Rio de Janeiro, distr. Cabo Frio, 2 m. Z. van de riv. Maccabe, en zeer nabij den Oceaan. Het is 2000 vademen lang en 500 breed. Sedert het met de zee vereenigd is geworden, vangt men er veel visch. Het ontvangt de kleine riv. Boacica en de riv. Serracia, Alagoa, Mutum en Riachinho.

Boada-de-Campos, Sp. vlek, pr. en 5¼ m. W. van Palencia, aan den linkeroever van de Sequillo.

Boadil, Sp. vlek, prov. Valladolid.

Boadilla-del-Camino, Sp. vlek, prov. en 6 m. N. N. O. van Palencia, aan eenen tak van de Cieza.

Boadilla-del-Monte, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. van Madrid.

Boadilla-de-Rio-Seco, kleine Sp. stad, prov. en 14 m. N. N. W. van Valladolid (Toro), en 7¾ m. W. Z. W. van Carrion, aan den regteroever van de Sequillo. In de nabijheid is eene minerale bron.

Boadillo, Sp. vlek, prov. Toro, aan de Sequillo.

Boali, zie *Coanop*.

Boalo, Sp. vlek, prov. Guadalcare.

Boanes, inlandsche volken in het gouv. Buenos-Ayros. Zij bewonen het Westen van de Sierra d'Uruguay, tusschen de riv. van dezen naam en de Rio Negro.

Boanipoor, of *Bowanipoor*, stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. en 9¼ Z. W. van Purneh en 45 m. N. W. van Moorshed-Abad. Op de jaarmarkt, die ter eere van den Mahomedaanschen Heilige Nekmorden gehouden wordt, ziet men meer dan 100,000 vreemdelingen, en worden 300,000 tot 400,000 ropijen aan waren omgezet.

Boao, D. op het Philipp. eil. Mindoro.

Boara-Padovana, aldus in onderscheiding van het volgende genoemd, omdat het tot de prov. Padua behoort.

Boara-Polesine, D. in het Lomb.

Venet. kon., prov. Polesine, distr. en 1 m. N. van Rovigo, aan den regteroever der Adige, over welke men met eene gierbrug gaat; 1500 inw. Aan de andere zijde van den stroom ligt het dorp Boara Padovana (hier boven).

Boarcoond, zie *Borcound*.

Boardbaai, baai in de N. Amer. Staten, bij Kaap Pemaquid, door den berg Madumkag beschermd.

Boardman, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Trumbuk, 3½ m. Z. O. van Warren; 600 inw.

Boarou, zie *Baro*.

Boarspoint, kaap in de N. Amer. staat New-Hampshire.

Boat-Harbour, haven aan de Z. kust van New-Foundland, aan de W. zijde van de Placentiabaai.

Boatjang, stad in het Achter-Ind rijk Anam, landsch. Cambodja.

Boatrum, vlek in de N. Amer. staat Ohio, gr. Clermont.

Boatulard, D. in de N. Amer. staat Tennessee, oostel. ged., gr. Sullivan.

Boa-Viagen, (*Goede Reis*) klooster aan de baai van Rio de Janeiro, op eene steile rots van verscheidene honderd voeten hoog, die 15 schreden van den oever verwijderd is, doch door eene brug daarmede gemeenschap heeft.

Boa-Vista, zie *Rio-Janeiro*. 2. Gebergte aan de Oosthoek van Brazilië, prov. Pernambuco.

Bobadella, Port. vlek, prov. Beira.

Bobadilla, Sp. vlek, prov. en 7¾ m. N. W. van Malaga (Seville) en 2 m. W. van Antiquera, aan den regteroever van de Guadajoz.

Bobalo, (el) Sp. vl., prov. en 9¾ m. N. N. W. van Madrid (Guadalaxare), niet verre van den linkeroever van den Manzanares.

Bobare, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro, in den omtrek der St. Carora.

Bobbio, Sardin. prov., afdeel. Genua, ten O. bepaald door het groothert. Parma, ten Z. door de prov. Chiavari, waarvan zij door de Appennijnen gescheiden is; ten W. door de prov. Genua, Novi, Tortona en Voghera, en ten N. door deze laatste. Zij bevat 27 gemeenten, die in 4 mandaten verdeeld zijn, als: Bobbio, Ottone, Varzi en Zavatavelle; 31,500 inw.

Boddis-klewi, dal in de Aziat. Russ. prov. Grusiën, kr. Signach, met het klooster Ninotz-Minda.

Bobeda, Sp. vlek, prov. Salamanca (Avila), aan den linkeroever van de Almar, 11½ m. N. W. van Avila.

Bobeldijk, Ned. geh., prov. Holl., N. ged., arr. Hoorn, deels kant. Hoorn, gem. Berkhout en Baarsdorp, deels kant. Medemblik, gem. Spanbroek.

Bobina, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Perm.

Bobio, of *Bioba*, (Wbk.) staat: zie *Biobbia*, lee : *Biobbio*.

Böblingen, zie *Beblingen* (Wbk.), Het ambt Böblingen heeft 11 m. in den omtrek, fraaije steengroeven en een uitgestrekt woud; 22,000 inw.

Bobolice, Poolsch D., en riv. Krakau Obwod Olkusz, met vervallen smeltovens.

Bobonaza, of *Bobonaça*, riv. in Nieuw Grenada, die bij St. Jozeph de Canelas, 35 m. Z. O. van Quito ontspringt en van het W. N. W. naar het O. Z. O. loopt. Zij heeft eene menigte armen, waarvan de voornaamste de Pucayuca is, en loopt boven Andoas in de Pastaza uit, na eenen loop van 40 m. Een D. van denzelfden naam ligt aan haren oever.

Bobone, Russ. meer in Europa, gouv. Minsk, kr. Wileika.

Bobou, mogelijk *Battagou*, plaats in Nubie, ten Z. van den Niger, in het land Wangara, onvruchtbaar, maar rijk aan goud.

Bobovnia, Russ. vlek in Europa, gouv. en 19 m. Z. Z. W. van Minsk, distr. en 9½ m. N. W. van Sloutsk.

Bobow, vlek in Gallicië, Kr. en 5 m. N. O. van Sandecz, aan de Biala, aan de grenzen van den Jaslokreits; 1900 inw.

Bobowitsch, Russ. vlek in Europa, gouv. Tschernigow, kr. Nowomiasti, aan de Iput, met jaarmarkten.

Bobr, Russ. vlek in Europa, gouv. Mohilew, distr. en 15 m. W. van Kopiüs, aan de riv. Bobr, 14 m. Z. W. van Witepsk.

Bobravaïa, baai in Amerik. Rusland, aan de W. kust van het Prins van Wallis-eil., onder 55. 26. N. Br. en tusschen 114. 59. en 115. 49. W. L. Aan haren ingang ligt het eil. Suemez; deze baai werd door van Couver ontdekt. Zij is vol eilandjes.

Bobrinetz, nieuwe stad in het Russ. gouv. Cherson, welke met Aranjew

gesticht wordt, door welk laatste eenen nieuwen weg wordt aangelegd van Odessa naar Balta.

Bobrobnoi, of *Bever-eil.*, Russ. Aziat. eil. tot de Aleuten behoorende, doch onbewoond.

Bobrouïsk, zie *Bobrysk.* (Wbk.)

Bobrovitsa, Russ. vlek in Europa, gouv. en 17½ m. Z. van Tchernigow, distr. en 3¾ m. Z. O. van Kozeletz.

Bobrowa, Russ. D. in Europa, gouv. Pskow, kr. Kholm. 2. Russ. D. aldaar, gouv. Orel, kr. Dmitrowsk. 3. Zie *Bobrawa.* (Wbk.)

Bobrowaga, of *Beverbaai*, Russ. baai op het eil. Unalaschka.

Bobrowitsa, Russ. plaats, gouv. Tschernigow.

Bobrowno, zie *Bobrobnoi.*

Bobruja, Russ. riv., gouv. Minsk, kr. Bobrysk.

Bob 's Nosen (Wbk), zie ook *Hope's Nose.* (Wbk.)

Bobtui, Russ. vl. in Europa, gouv. Wilna, distr. en 6 m. N. N. W. van Kovno, aan den linkeroever der Peveja en 11¾ m. Z. O. van Rossiena.

Boburen, Ind. volkstam van Carraccas (Columbia), ten Z. van Merida en van het meer Maracaïbo, in een laag, vochtig en ongezond land. Zij zijn nimmer ten ondergebragt, en stroopen op het naburige grondgebied.

Boby, gem. in de Z. Amer. staat Paraguay, 26. 54. 46. Z. Br., met 427 inw.

Boca, al de hiermede beginnende woorden, die niet in het Wbk. voorkomen, zoeke men op de woorden der onderscheiding, b. v. *Boca de Huergano*, zie *Huergano.*

Bocage, zie *Boccage.* (Wbk.)

Bocaina, bergketen in Brazilië, in het O. ged. van de prov. St. Paul beginnende. Zij maakt de grenslinie uit tusschen deze prov. en die van Rio-de-Janeiro, loopt Oostw., deelt zich in verscheidene takken, die door de prov. Rio de Janeiro loopen en zich aan den eenen kant met de Serra dos Orgaôs vereenigen, en aan den anderen kant, aan de oevers van de Parahyba en de Pirahy uitloopen.

Bocalieu (Wbk.), reg. 2, staat: Nieuwland, lees: New-Foundland.

Bocamme, geh. in Namen, gem. Fosses.

Bocas Dos, (Rio de) (Wbk.), lees: *Bocas* (*Rio-de-dos-*).

Bocaye, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Bulacan.

Bocayrent, Sp. vlek., prov. Valencia, met 5900 inw., die wollen- en linnenweverij, zeepziederij papiermolens en branderijen hebben.

Bocca, zie *Boca* en de daar geplaatste aanmerking.

Boccage (le), landstr. in het Fr, dep. Vendee, vol houtgewas en zeer vruchtbaar.

Bocche-di-Bonifacio, (Wbk.) staat: zie *Bonefacius-straat*, lees: *Bonifacio* (*Straat van*).

Bocco Tifris, zie *Termopyle.* (Wbk.)

Boceguillas, Sp. vlek, prov. Segovia, aan den linkeroever van de Serezuela, 2 m. N. O. van Sepulveda en 11 m. N. O. van Madrid. 2. Sp. vlek, prov. Nieuw-Castilië.

Bocenley, zie *Bocenay.* (Wbk.)

Bocerville, (St. Martin de) zie *Bocherville.*

Bocetas, geb. in Brazilië, prov. Babia, tot de Serra da Giboya behoorende.

Bochaute, geh. in O. Vl., distr. Gent, gem. Scheldewindeke.

Bocherville (Wbk.), of *St. Martin de Bocervile*, ligt arr. en 2 u. W. van Rouaan, aan de Seine; telt 1150 inw.

Bochetta, de grootste hoogte der Appenijnen, in het Sard. hertogd. Genua, tusschen Valtaggio en Campo Marone.

Bochigliero, Nap. stad, in een dal van het gebergte Silla, prov. Calabr. Citer, heeft handel met manna, terpentijn en hout.

Bochkolt, zie *Bocholt* (Wbk.), No. I.

Bocholt, (Wbk.) N°. 3, ligt niet in Zeeland, maar in O. Vlaand., zie *Bouchaute.*

Bocholt, (Wbk.) No. 4. Zie voorts *Boekholt*, (Wbk.) No. 1.

Bocholtz, zie *Bocholtz.*

Bocholz, zie *Bockholt* (*Rolduc*).

Bocholzerheyd, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Bocholz.

Bochow, zie *Buchau.* (Wbk.)

Bocht, (de) of *Bokt*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Son en Breugel, 1½ u. Z. van Son, ¼ u. Z. W. van Breugel.

Bocigas, Sp. vlek, prov. en 15 m. Z. Z. O. van Burgos (Segovia) en 5 m. O. van Aranda de Duero.

Bockan, een der Sooloo-eil., tot de groep Tawitawi behoorende.

Bockar, of *Buckar*, kl. stad in Ind. in het gebied der Seykhs, voorm. prov. en 70 m. W. van Lahore, op geringen afstand van den linkeroever

van de Sind, 31. 38. N. Br. en 88. 20. O. L.

Bockel, zie *Boekel.*

Bockelah, Hanov. D., vorst. Calemberg, hoofdpl. van het ambt, 5¼ m. W. van Hannover.

Bockenas, Zweed. kersp. Goteborgslän, harrad Lane.

Bockenheim, Fr. st., zie *Bokienheim.* (Wbk.)

Bockey, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Nederweert.

Bockholt, (Bree) (Wbk.) D. en gem., arr. Roermonde; 1300 inw.

Bockholt, (Rolduc) (Wbk.) D. en gem., arr. Maastricht; 900 inw.

Bockholtz, (Wbk.) ligt gem. en ½ u. van Hosingen, het andere ligt niet in Luik, maar in Pruissen, regtst. Munster, prov. Westphalen.

Bockholtz, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Groesdorf.

Bockhorn, D. in het hert. Oldenburg, kr. Neuenburg, hoofdpl. van een ambt, 2 m. W. van Varel en 7 m. N. N. W. van Oldenburg.

Bocki, Russ. stad, gouv. Bialystok.

Bockolt, zie *Bocholt.*

Bockoltz, zie *Bockholtz.*

Bockrah, stad in Britsch Ind., presidentschap Bengalen, prov. Bahar, distr. Teyrout, 11 m. N. van Patma.

Bocks-Insel, (Wbk.) staat: zie *Cabros*, lees: zie *Bokkeneiland.*

Böckstein, zie *Beckstein.* (Wbk.)

Bocky, geh. in Z. Brab., arrond. Brussel, gem. Perck, 2 Ned. geh. zie *Bocht.*

Bockum, zie *Bokkum.*

Bockwa, tak van de Riono, in het Russ. gouv. Imerethi

Bockzutzewici, Russ. vlek in Europa, gouv. Minsk, kreits Igumen.

Bocoino, Nap. stad, prov. Principato Ultra, 3 m. van Conza, digt bij de plaats waar de Selo en de Negro te zamen vloeijen.

Boco Kaap, (Wbk.) staat: of *Kaap Marsalla*, lees: *Kaap Marsala.*

Bocono, riv. in Columbia, dep. Zulia (Caraccas), zij ontspringt aan de O. helling van de Sierra de Merida, 4 m. Z. O. van Truxillo; loopt eerst van het N. W. naar het Z. O., dan van het W. naar het O. en vereenigt zich, na eenen loop van 60 m. door vruchtbare vlakten, met de Portugueza, 70 m. Z. van Caraccas. Nabij den oorsprong dezer riv., is een D. van denzelfden naam.

Bocos, Spaan. vlek, prov. en 16 m. N. van Burgos, en ¾ m. N. van Villar-Cayo, aan den linkeroever van de Nela.

Bocquet, geh. in Henegouwen, gem. Peruwelz.

Bocrasiri, riv. in de West-Ind. kolonie Essequebo, die in de Essequebo valt en daar de scheiding van de kolonie Demerary aanwijst.

Bocsan-Hamor, Hong. vlek, kreits aan gene zijde van de Thessi aan de Verzara.

Bocur, (Wbk.) lees: *Boeur* en zie dat woord.

Bocuto, stad in Monomotapa, aan eenen tak van de Manzoro en 75 m. N. O. van het fort Massapa.

Boda, vlek in de Ind. prov. Bengalen, vorstend. Cooch Behar. 2. Twee Zweed. kersp., een Karlstadlän harrad Josse en een Kalmarlän harrad Narra-Mote.

Bodajk, Hong. vlek comit. en 4 m. N. W. van Stuhlweissemburg aan de Sarviz. Er is eene minerale bron.

Bodange, (Wbk.) ligt kw. Bastogne, gem. Fauvillers aan de Sure.

Bodarne, Zweed. kersp. Oerebrolän, harrad Grimstein, waar voorheen het hermieten klooster *Ramlo-Boda* stond.

Bodarp, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Skjuts.

Boddam, (Wbk.) zie ook *Salomonseil.* (Wbk.) No. 2.

Bodeau, N. Amer. meer, staat Louisiana, gr. en 21¼ m. N. W. van Natchitoches, ten O. van de Roode riv., waarmede het door twee uitwateringen zamenhangt. Het is 3 m. lang en 2 m. breed.

Bodega, tolplaats in Columbia, prov. Bogota, havenplaats van de hoofdstad Magdalena, waar de waren van Carthagena aankomen. 2. Russ. kolonie op Mexikaanschen grond in het land der Indianen, aan de kust der Stille Zuidzee opgerigt, om zeeotters, die hier in menigte zijn, te vangen, en alzoo dien handel aan zich te trekken.

Bodegas, plaats in Midden-Amerika, prov. Chiquimula, aan de Laguna Dolce, voorheen eene landingplaats voor schepen uit de Havana, doch minder goed gelegen dan Zacapa, waar de meeste schepen komen.

Bodeghem, (St. Martin) lees: *Bodeghem-St.-Martin*, of *St. Martens-Bodeghem.* Het is een D. en gem., arr. Brussel; met 900 inw. brouwerijen, graan- en hopteelt.

Bodegnée, (Wbk.) ligt distr. Hoei, gem. Jehay-Bodegnée.

Bodego, plaats in het rijk Anam, landsch. Groot Anam, aan de Songkoi.

Bodegraven, (Wbk.) oudtijds *Boguda*, in de wandeling veelal *Boref* of *Borif* geheeten: D. en gem., met 2300 inw., die zaagmolens en lijnbanen hebben, ook is er veel doortogt. Geboortepl. van den dichter Pieter Verhoek.

Bodelsker, Deen. D., stift Zeeland, ambt Bornholm, op het eil. van dien naam, herred Sonder; met 700 inw.

Bodelswaard, zie *Bolsward.*

Bodena, (Wbk.) zie ook *Edessa.*

Bodenfilde, zie *Bodenfelde.* (Wbk.)

Bodenhausen, ambt en D., keurvorstend. Hessen, prov. Neder-Hessen.

Bodersweiher, zie *Bodersweier.* (Wbk.)

Bodeux, (Basse) zie *Basse-Bodeux.*

Bodeux, (Haute) geh. in Luik, arr. Hoei, gem. Basse-Bodeux.

Bodeux, (Neder) is geen vlek maar een D.; zie voorts *Basse-Bodeux.*

Bodiapoor, zie *Bodra.*

Bodigheim, D. in het groot-hert. Baden, Main-en-Tauber-Kreits, ambt en 1 m. Z. van Buchen, en 10 m. O. N. O. van Heidelberg, met 1 kasteel; 771 inw.

Bodicuas, Ind. volkstam in Nieuw Grenada, in de prov. St. Martha. Zij zijn woest en krijgshaftig.

Bodilis, Fr. D., dep. Finisterre, arr. Morlaix, kant. Landivisiau; 1700 inw.

Bodina, zie *Bolina.* (Wbk.)

Bodinga, Afrik. stad in Sudan in het kon., en 75 m. W. van Cachenah. Zij is door Fellatas bewoond.

Bodkurru, zie *Bodkurzu.* (Wbk.)

Bodlozero, Russ. meer in Europa, gouv. Olonetz, distr. Petrozovodzk, ten N. W. van het meer Sandel; het is 4½ m. lang en 1½ m. breed.

Bodmanzee, zie *Bodenzee.* (Wbk.)

Bodmermeer, zie *Ueberlingen*, (Wbk.) No. 3.

Bodo, zie *Menareg.*

Bodoe, Noorw. stad, stift Nordland.

Bodon, (El) Sp. vlek, prov. Salamanka, aan eene kleine riv. van dien naam, en 3½ m. Z. van Ciudad-Rodrigo.

Bodonal, Sp. vlek, prov. en 16 m, Z. Z. O. van Badajoz, (Sevilla) niet verre van den linkeroever der Ardilla.

Bodonitza, Turk. vlek in Europa, gouv. van den Kapudan Pacha, sandsch. Egribos, ½ m. van de zee, in eene bergengte, die naar de Thermopylen voert.

Bodor, of *Bodur*, kleine stad in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berar, distr. Beytalbarry, 6 m. W. van Melcipoor. 2. Zie *Boro-Bodor.*

Bodra, voorheen *Bodiapoor*, Ind. haven, prov. Guzeratte, bijna alleen door wevers of verwers bewoond.

Bodron, zie *Budron.* (Wbk.)

Bodschong, st. op het O. I. eil. Java, resid. Kadoe, aan den weg van Samarang naar Djoekarta, 2 m. van deze st. ten W. ziet men op de plaats, waar de Elo en Praja te zamen komen, de ruïnen van Boro-Bodor, eene oude Javaansche stad, van welks voormalige pracht nog de overblijfsels van eenen ongemeen fraaijen tempel getuigen.

Bodsoum, zie *Bodrun.* (Wbk.)

Bodur, Ind. stad, prov. en distr. Khandesh. 2. Zie *Bodor.*

Bodwells-Fall, val van den Merrimak, in de N. Amer. prov. Massachusets, gr. Essex.

Bodya, pl. in Senegambië, landsch. Jallon-Kadu, tusschen de riv. Tenyen en Kitichie.

Boe, drie kerspelen in Noorwegen, één stift Aggerhuus, ambt Bradsberg, voogdij Nedre Tellemarken, met 3000; een tweede stift Nordland, voogdij Lofforden en Westeraalens, op het eil. Langön, met 150, en het derde stift Drontheim, voogdij Romsdalen, met 950 inw.

Boecillo, Spaan. vlek, prov. en 21 m. Z. van Valladolid en ½ m. van den linkeroever van de Duero.

Boedelhof, Ned. Havezate, prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Lochem, gem. Warnsveld.

Boedge Boedge, zie *Budge-Budge.*

Boedroen, zie *Bodrun.* (Wbk.)

Boege, Sard. D., afdeel. Savoije, prov. Faucigny, 3½ m. N. van Bonneville, met veel handel in runderen en muilezels; 1044 inw.

Boegie, N. Afrik. stad en zeehaven, 30 u. van Konstantine, 55 u. van Bone en 45 u. van Algiers, met eene baai, die, door hare kaap Karbon, de schepen tegen de N. en N. O. winden beschermt. De bergen, die de stad omringen, worden door wreede en oorlogzuchtige Berbers bewoond.

Boeicop, zie *Boeikoop.*

Boeijink, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Roozendaal, gem. Roozendaal en Nispen, ¼ u. W. van Roozendaal,

½ u. N. O. van Wouw, waartoe het kerkelijk behoort.

Boeikoop, (Wbk.) eigenlijk *Boeicop*, ligt arr. Gorinchem, kant. Vianen, gem. Heicop en Boeicop.

Boeimeer, (Wbk.) ligt distr. en gem. Prinsenhage (niet distr. Breda), met een fraai buitengoed van denzelfden naam.

Boekel, in Noord-Holland, (Wbk.) ligt arr. en kant. Alkmaar, gem. Akersloot en Woude, in de nabijheid van het drooggemaakte Boekelmeer.

Boekel, (Wbk.) N°. 2, ligt niet in Z. Brab., maar in N. Brab., distr. en 4 u. W. van Boxmeer, 2 u. O. van Vechel, 1 u. N. van Gemert. Het is een D. en gem., met 2000 inw.

Boekelo, (Wbk.) ligt arr. Almelo, kant. Goor, gem. Haaksbergen. 2. Ned. geh., prov. Overijssel, arr. Almelo, kant. Enschede, gem. Lonneker.

Boekestein, Ned. voorm. adellijk huis, prov. Holl., Z. ged., arr. Rotterdam, kant. Naaldwijk, gem. de Lier.

Boekenburg, of *Boekhorstenburg*, Ned. voorm. adell. huis, prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. Noordwijk, gem. Voörhout.

Boekhorst, (Wbk.) N°. 2, eigenlijk *Lage Boekhorst*, ligt arr. Leyden, kant. Noordwijk, gem. Vrije en Lage Boekhorst. 2. Ned. gehucht, prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Stellingwerf, Oosteinde, ½ u. Z. van Oosterwolde. 3. (Hooge) Ned. buurt, prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. Noordwijk, gem. Noordwijkerhout Zilk en Hooge Boekhorst; 50 inw. Zij ontleent haren naam van het oude adellijke huis van dien naam, dat, naar men wil, vroeger het regt bezat, eene vrijplaats voor doodslagers te zijn. 4. (Vrije) Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. Noordwijk, gem. Vrije en Lage Boekhorst. 5. (Vrije en Lage) Ned. gem., prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. Noordwijk, 60 inw.

Boekhorstenburg, zie *Boekenburg*.

Boekhout, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Thielt.

Boekhoutshaven, Ned. schans, enz. (Wbk.) lees: *Bouchautshaven*, Ned. watertje, prov. Zeeland, distr. Hulst, dat van het Vlaamsche D. Bouchaute naar den Braakman loopt. De schans, die vroeger aan dit watertje lag, bestaat niet meer.

Boekhoven, (Wbk.) D. en gem., distr. Waalwijk (niet 'sHertogenbosch), aan de Maas, 1½ u. O. van Heusden, 2 u. N. W. van 'sHertogenbosch; 200 inw.

Boekoop, Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Boxmeer, gem. en ½ u. N. O. van St. Michels Gestel. 1½ u. Z. van 'sHertogenbosch.

Boekt, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Peer.

Boela Comba, (Wbk.) zie ook *Bala Kumba*. (Wbk.)

Boelaere, (Neder) geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Onkerzele. 2. D. en gem. in O. Vlaanderen, zie *Neder-Boulaere*.

Boelaere, (Over) zie *Over-Boulaere*.

Boeland, een eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen. 62. 20. N. B. 3. 22. O. L. 2. Kon. op Celebes en *Boulan*.

Boelenhoven, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Neerpelt.

Boelei, zie *Bali*, N°. 4.

Boelestein, of *Bolestein*, Nederl. adell. huis, prov. Utrecht, gem. Maarsen aan de Vecht.

Boëlhe, zie *Boilhe*.

Boelibaba, Afrik. D., door Foelah's bewoond, met veel water.

Boelibone, Afrik. stad, hoofdst. van Bondu.

Boema, Afrik. D. in Timbo, aan het hangen van eenen berg met veel indigo en katoenplanten in het wild.

Boemel, (Zalt) zie *Bommel*.

Boendael, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Ixelles.

Boenoe, gr. Afrik. D. in het land Eldrah, onder Tafilet behoorende, met dadelboomen.

Boenza, Afrik. stad in Neder-Guinee, zie *St. Salvador*.

Boeo, (Lilyboeum Promontorium) Westel. kaap van Sicilië, prov. en distr. Trapani, kant. en ½ m. W. van Massala.

Boer, (Ten) (Wbk.) D. en gem., met 2800 inw.

Boeras, (Wbk.) staat: zie *Boras*, lees: zie *Boraes*.

Boerdiep, (Wbk.) *Bourdiep* of *Bornediep*, vroeger ook *Burdos* of *Burdonisdiep* genoemd, was in vroeger eeuwen een inham van de zee, die Oostergo van Westergo scheidde, en veelal ook *Middelzee*, *Binnenzee*, of *Middellandsche Zee*, genoemd werd.

Boerdonk, (Wbk.) staat: zie *Donk*, lees: Ned. geh. in N. Brab., distr. Helmond, gem. en 1 u. Z. van Erp.

Boere, Afrik. hoofdpl. van het land

van dien naam, aan de linkerzijde der Tankislo, waar dezelve zich vereenigt met de Joliba, rijk in goud; men bouwt er weinig, koopt alles van anderen voor dat goud. Het land bevat Tuhgyan, Boegoreia, Fataya-Setiguia-Debadela, dorpen op kleinen afstand van de beek Tankisso; het heeft veel handel met Bamako, dat men met de Joliba af te zakken in 8 dagen bereikt. Het goud van dit land vindt men in geheel het binnenland van Afrika, op de Fr. en Eng. bezittingen, zelfs Fenne, altijd gehouden voor een land, dat het meeste goud opleverde, geeft thans voor een groot gedeelte het goud, dat derwaarts uit Boere wordt uitgevoerd. De stad Boere heeft elken dag eene wel voorziene markt. Het is een onafhankelijk volk.

Boeregem, twee geh. in O. Vlaand., één distr. Oudenaarde, gem. Huysse; het andere distr. Gent, gem. Seeverghem.

Boerenstraat, of *de Bel*, zoo als het meest naar eene vroeger hier bestaan hebbende herberg genoemd wordt, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Etten en Leur, 1 u. Z. van Etten, 1 u. O. van Sprundel.

Boerepas, (Wbk.) staat: zie *Bourepas*, lees: zie *Bonrepas*.

Boerkoc, zie *Abelais*, (Wbk.) lees: *Boerkoe*, zie *Ablaikat*.

Boeroe, (Wbk.) staat: zie *Bouru*, lees: zie *Bouro*.

Boertange, (Wbk.) eigenlijk *Bourtange*, behoort tot de gem. Vlagtwedde.

Boerveen, (Wbk.) ligt kant. Assen, gem. Gasselte.

Boesbehei, Afrik. stad, 2 dagreizen N. O. van Timbuctoe, gebouwd van steen- en kleiachtig zand, behoort tot den stam der Zawats, die in de woestijn van dien naam rondzwerft. De inw. doen handel in zout, dat zij uit Toedeine halen. De voorn. rijkdom zijn kemels, van wier melk zij boter maken. Verder hebben zij ossen en schapen, doch eenen dorren grond, zoo dat zij geen koren hebben, maar dat van Timbuctoe en Fenne halen moeten.

Boeschepe, Fr. D., dep. van het Noorden, arr. en 3 u. O van Hazebrouck, 2 u. van Bailleul; 1800 inw.

Boeshoven, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Borgloon.

Boesinghe, (Wbk.) D. en gem., distr. IJperen; met 1800 inw.

Boesinghe, (Kanaal van) kanaal in W. Vlaand. Het begint te Iperen, en valt, na eenen loop van 4 m. bij het fort de Knocke, met eene zeer kunstig gebouwde sluis in de bevaarbare riv. Iser.

Boesingherbrug, geh. in W. Vlaand., distr. IJperen, gem. Boesinghe.

Boeslinter, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Bunsbeek.

Boetele, (Wbk.) ligt arr. Deventer, kant. en gem. Raalte.

Boeuf, (Le Bagou) N. Amer. kanaal, in den staat Louisiana, uit onderscheidene riv. gevormd, die hunnen oorsprong ten O. van het Palourdimeer hebben.

Boeuf, (Le) Zweed. W. I. eil., bij Barthelemy gelegen.

Boeuf, (St. Pierre de) zie *Pierre de Boeuf*. (Wbk.)

Boeufs, (Rivière aux) riv. in de Vereen. Staten van N. Amer. Zij ontspringt in het W. gedeelte van Arkanzas, 11 m. W. van de vereeniging der riv. van dezen naam met de Mississippi, treedt vervolgens in den staat Louisiana, en valt na eenen loop van 58 m. van het N. naar het Z., 3 m. N. O. van Ocatuhoola in de Onachitta. Zij is bevaarbaar tot aan de weide van de Roode Zee.

Boeur, of *Beur*, (Wbk.) ligt kw. Bastogne, gem. Tavigny; 350 inw.

Boevange, of *Bavange*, zie *Bogen*.

Boevange, of *Buvange*, zie *Buvange*.

Boevange-sur-l'Attert, (Wbk.) is niet een D., maar een geh., kw. Arlon, op sommige kaarten *Bouvange*, op anderen *Boufange* gespeld.

Boevelen, eigenlijk *Boven-Heuvel*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. en ½ u. Z. van Eersel, 1 u. Z. W. van Steensel.

Boeverije, Bouvigne, ook wel *Boevenje*, Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Ginneken en Bavel, 5 min. W. van Ginneken, ten O. van het Mastbosch, aan de Merk.

Boevo, Russ. vlek in Europa, gouv. Mohilew, kreits en 10 m. O. van Orcha, aan eenen arm van de Dnieper en 14 m. W. Z. W. van Smolensko.

Boeydha, plaats in Nubië, landsch. Shendy, met de zoutwerken, die het geheele land tot Sennaar toe van zout voorzien. De aarde, die verscheidene mijlen in het rond sterk met zoutdeelen bezwangerd is, wordt op hoo-

pen verzameld, in groote aarden potten met water gekookt; vervolgens wordt dit water doorgezeefd en door kooken tot uitdampen gebragt, wanneer men uit het zout kleine ronde koeken maakt, van ongeveer één voet middellijn, en drie duim dik. Het zout is geheel wit en gelijkt naar steenzout. Een dozijn zulke koeken gaan in eene mand en vier manden maken een kameeldragt uit.

Boetra, (El) bronnen in Nigritië, op den weg van Borgo naar Fezzan, ook Abo genoemd.

Bofferdingen, (Wbk.) of *Bofferdange*, ligt kw. Luxemb., gem. Lorentzweiler.

Bofin, of *Irish-Bofin*, eil. in den Atlant. Oceaan, bij de W. kust van Ierland, prov. Connaught, gr. Calway, 53. 42. N. B. en 7. 50. W. L.

Bofort, zie *Nofort*.

Bofoen, meer in Zweden, Nykopingslän, waar men de meerval (Silurus Glaris) vangt.

Bogaarde, geh. in O. Vlaand., distr. Ecloo, gem. Maldegem.

Bogachoua, zie *Bogachina*. (Wbk.)

Bogado, Afrik. D. in het land Dahomy, N. van Abomé.

Bogaerden, (Wbk.) D. en gem., arr. Brussel; 600 inw., met oliemolen, brouwerij, branderij, korenbouw, weide en bosch.

Bogaert, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Wichelen.

Bogar, zie *Bochara*. (Wbk.)

Bogariah, kleine stad in Britsch Ind., presidentsch. Bengalen, prov. Bahar, distr. en 9½ m. Z. van Boglipoor, aan den linkeroever van de Goga.

Bogarra, (Bigerra) Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. W. van Chinchilla (Mancha) en 6¼ m. O. Z. O. van Alcaraz, aan eenen arm van de Mundo.

Bogashuwa, kaap in Arabië, aan de Indische Zee.

Bogas Suline, Russ. riv. in Europa, gouv. Bessarabien.

Bogatchka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 14 m. W. N. W. van Pultawa, kreits en 5 m. Z. Z. O. van Mirgorod, bij den regteroever van de Psioel.

Bogatoe, Russ. D. in Europa, gouv. Orel, kr. Jelez. 2. Russ. kr., gouv. Kursk, ten Z. en W. aan de Slobodische Ukraine grenzende, door de Worskla en Pena bespoeld, door lage krijtbergen omringd en met minder goeden grond dan de overige Kreitzen, doch veel bosch en goede paardenfokkerij; 28263 mannelijke bewoners, in 2 steden, 56 dorpen en 17 adellijke hoeven. 3. hoofdpl. van voorn. kr., aan de Pena; met 1 kerk, 98 huizen en 1200 inw.

Bogatyr, Russ. D. in Europa, gouv. Jekaterinoslauw, Westel. deel der kr. Rostow; met 130 huiz. en 630 inw.

Bogazo, zie *Tempe*. (*dal van*) (Wbk.)

Bogchel van den Drommedaris, zie *Mont Blanc*. (Wbk.)

Bogdanofka, Russ. D. in Europa, gouv. Taurië, kr. Orjakhow; met 430 inw.

Bogdanow, Russ. vlek in Europa, gouv. en 17 m. Z. O. van Wilna, distr. en 7 m. Z. van Ochmiana.

Bogdanowkau, Pool. riv., die in de Pelica valt.

Bogdanowo, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, kreits Oschmian. 2. D. aldaar, gouv. Smolensk, kr. Beloi.

Bogdenodscha, Russ. D., gouv. Kursk, kreits Obojan.

Bogdikowij, Russ. D., gouv. en kreits Tomsk.

Bogdinskoi-Osero, of *Baskoutchatskoe*, zie *Bogdinshoe-Osero*, (Wbk.) het ligt gouv. Astrakhan, kreits Tchernoi-jar, aan den voet van den Bogdo-Oola. Het heeft 10 m. in den omtrek.

Bogdo, Russ., Aziat. zoutmeer prov. Astrakhan.

Bogdo-Lama, zie *Lama*.

Bogdoukhof, zie *Bogoduchow*.

Bogen, (Wbk.) eigenlijk *Begem*, *Boevange* of *Bavange*, D. en gem., kw. Diekirch; 900 inw.

Bogendorf, (Wbk.) No. 1, zie voorts op *Bagyon*. (Wbk.)

Bogenhausen, Beij. D., Isar kreits, presidiaal en ¾ m. N. O. van Munchen, aan de Isar. Hier is de nieuwe sterretoren van Munchen opgerigt.

Bogenhoven, (Wbk.) lees: *Boyenhoven*, en zie voorts op dat woord.

Bogesterikoi, Russ. D. in Europa, gouv. Kostroma, kr. Warnawin.

Boggioreale, stad op Sicilië, intend. Trapani, N. O. van Partanna.

Boggri, of *Boggreea*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Orissa, 33 m. N. W. van Ketek.

Boggy, riv. in de N. Amer. staat Arkansas, die in de Red valt.

Boghaz, meer in Tunis, tusschen Goeletta en Tunis, 7½ m. in den omtrek, en ten hoogste 6 en 7 voet diep, is van de golf gescheiden, door eene smalle landtong, die echter van een kanaal, Hak-el-Wed, doorsneden wordt, welke het gemeenschap met de zee geeft. De menigvuldige puinhoopen doen tot de voorm. belangrijkheid besluiten, thans trekt men er zout en visch uit. Het veroorzaakt gevaarlijke koortsen, en is met flamingos bedekt.

Boghela, distr. in Britsch Ind., presidentsch. Bengalen, prov. Gandivana, is niet zeer vruchtbaar, doch er worden vele ossen en schapen gekweekt. De hoofdpl. is Bandoughur.

Boghu, zie *Bequio.*

Boginneschitz, Russ. D. in Europa, gouv. Bessarabie, kr. Soroka, aan de Pruth.

Bogiwskoe, Russ. D. in Europa, gouv. Taurië, land der Tschernomorshische Kozakken.

Boglenval, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Wanne.

Bogliaco, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Brescia, distr. Gargnano, 5 m. N. O. van Salo, aan de W. oever van het Guarda-meer, aan den voet van den Castello. Het is wel gebouwd en in twee wijken verdeeld, waarvan de Zuidel. *San Pietro di Bogliaco* heet. Er is een zeer fraai paleis.

Bognas, Fr. meer, dep. Hérault.

Bogoduchow, (Wbk.) of *Bogdoukhov* is de hoofdpl. van een kreits, 10 m. W. N. W. van Charkow, 23 m. N. O. van Pultawa. Er zijn ook beroemde boomgaarden en handel in huiden. De kreits grenst ten N. aan Kunsk, ten Z. aan Pultawa, is 55 vierk. m. groot en wordt door de Worskla, de Merla en andere kleine riv. besproeid. Zij is goed bebouwd, heeft overheerlijk ooft en men fokt er uitmuntend vee.

Bogodukhowka, Russ. D., gouv. Pultawa, kr. Solotonoscha.

Bogoë, Deen. eil. tusschen Falster en Zeeland, met de hoofdpl. Kibbingen.

Bogogawlensk, Russ. vlek in Europa, gouv. en kreits Cherson, met een keizerlijk paleis en tuin, aan de Bug, waar goede scheepstimmerwerven gevonden worden.

Bogognano, Fr. D., dep. Corsika. hoofdpl. van het kant. Celavo, arr. en 7 u. N. O. van Ajaccio, in eene bergachtige streek.

Bogojawlensk, Russ. D. in Azië, gouv. Orenburg, kr. Sterlitamask, aan de Ukatla, met eene voorname kopergieterij.

Bogoliubowka, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Pensa.

Bogomolova, Russ. D. in Europa, gouv. Nischnei Novogorod.

Bogorodez, (Wbk.) lees: *Bogoroditz.*

Bogorodszkoe, Russ. D., gouv. Rjazan, kr. Riastik. 2. Russ. D., gouv. Kaluga, kr. Tarusa. 3. Russ. D. in Azië, gouv. en 21 m. N. N. W. van Penza, distr. en 7½ m. N. O. van Insar, aan de Insara, met eene zeildoekfabrijk. 4. Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Simbirsk.

Bogorodskoe Selo, Russ. D., gouv. Kasan, kr. Tetjuschi, aan de Wolga, tegenover den mond der Kania, alwaar eene plaats is, waar de schepen op de Kama, die langs de Wolga naar Kasan varen, aanleggen, en, om den stroom op te komen, het getal hunner manschappen verdubbelen.

Bogoroslane, Russ. stad in Europa, gouv. en 62 m. W. N. W. van Orenburg, hoofdpl. van een distr., in het midden eener vlakte en nabij de vereeniging van de Kinel en de Bogoroslane. Zij is door 400 oude soldaten bewoond.

Bogor-Tschagrinskoe, Russ. D. in Azië, gouv. Saratow, kr. Khwalinsk, aan de Tschagra.

Bogos, Russ. distr., gouv. Tscherkessien, woonplaats der Lesghiers, aan de bron van den Aktasch, dat van Awan-Khan afhankelijk is.

Bogoslawichki, Russ. vlek in Europa, gouv. distr. en 13 m. N. N. W. van Wilna en 5 m. Z. van Wilkomir.

Bogoslawskaja, of *Ilmen*, Russ. vlek in Europa, gouv. Saratow, distr. Kamichin, 26 m. Z. O. van Baluchew.

Bogota, zie *Fe de Bogota.* (*Sta.*) (Wbk.)

Bogouchewitchi, Russ. vlek in Europa, gouv. en 20 m. O. Z. O. van Minsk, distr. en 7 m. O. van Igoumen.

Bogouchkowa-Slobodka, Russ. vlek in Europa, gouv. Pultawa, distr. en

2 m. Z. Z. O. van Zolotonocha, aan den regteroever der riv. van dien naam, 3 m. N. van Tcherkasien.

Bogoulmanskaia, Russ. vlek in Europa, gouv. Orenburg, distr. en 1¼ m. O. Z. O. van Bougoulma.

Bogoutchar, Russ. stad in Europa, gouv. en 48 m. Z. O. van Voroneje, hoofdpl. van een distr. aan de Bogoutchar; 2600 inw. De kreits wordt bespoeld door de Don, Krioucha en Bogoutchar, en is rijk aan veeweiden.

Bogowdskoi, Russ. D., gouv. en kreits Tamsk.

Bogradressi, kleine Turk. stad in Europa, sandsch. en 3 m. Z. Z. W. van Okhrida en 10 m. W. N. W. van Monastir aan de Drin.

Bogrou, of *Buggroo*, kleine stad in Ind., gebied der Radjpoots in het rijk van den radja van Djeypoor, prov. Adjmir, 6 m. Z. W. van Djeypoor.

Bogsta, Zweed. kersp. Nykopingslän, voogdij Jonaker.

Bogstad, Noorw. landgoed bij Christiania.

Boguda, zie *Bodegraven.*

Bogue-Chitto, N. Amer. riv., zij ontspringt in den staat Mississippi, 7 m. N. W. van Monticello, doorloopt de gr. Lawrence en Pike; komt in den staat Louisiana, waar zij door het kerkdorp Washington vliet, en valt, na eenen loop van 37 m. van het N. W. naar het Z. O., 15 m. N. O. van Nieuw-Orleans, in den W. tak van de Pearl-River. Zij heeft 7 voet water aan haren ingang en zoude gemakkelijk bevaarbaar gemaakt kunnen worden.

Bogulbrinska, Russ. D. in Azië, gouv. Orenberg, kreits Menzelinsk.

Boguslawski, Russ. D. in Europa, gouv. Smolensk, kreits Jachnow.

Bogutschara, Russ. riv., gouv. Woronesh.

Boha, riv. in Abyssinië, welke uit Amhara komt en in de Bahar-el-Azrek valt.

Bohadpoo's, volk in het land der Beetjuanen, ten O. van de Marotzees.

Bohaijara, (Putten van) Afrik. putten bij Biledulgerid, aan den ingang van een gebergte. Zij zijn 12 voet diep, hebben zoet water, en in den omtrek graauw zand, met eene mengeling van grof drijfzand. Er groeijen garst en tarw, en men vindt er kameelen en zwervende herdersvolken, die zeer witte wol spinnen en te Tafilet verkoopen.

Bohan, (Wbk.) ligt in Namen. (niet in Luxemburg) Het is een D. en gem., arr. Dinant; met 550 inw.

Boharm, Schot. kerkdorp, gr. Banff, 1¼ m. N. O. van Anerlour; 1200 inw.

Boheemsch, al de met dit woord te zamengestelde namen, zoeke men zoo in het Wbk., als hier op *Böhmish*, of bij de namen van onderscheiding.

Boheim, Afrik. D. in Tafilet, 3 Eng. m. N. van Goerland, met eene markt, waarop de Berbers en Arabieren hunne koopwaren, hun slagtvee graan, moeskruid en hunne vruchten brengen, en er lijnwaden voor inkoopen. Schapen zijn er in menigte. Langs de markt, waar vele putten zijn, verkoopt men water. Het water is hier zoutachtig. Er komen hier ook Joden handel drijven.

Boheln, tak van de Tapty, in de Ind. prov. Oude.

Bohemare, baai op het Afrik. eil. Madagascar, in de prov. Antavares.

Bohemen, in O. Vlaand., (Wbk.) ligt distr. Dendermonde, gem. Wichelen.

Bohemen, koningr., (Wbk.) in het Boheemsch *Czechy*, heeft thans 3,820,800 inw., die in 287 steden, met 114 voorsteden, 277 vlekken en 11,951 dorpen wonen. Voor de wetenschappen is in de laatste jaren in Bohemen veel gedaan. Voor het onderwijs wordt er op 2500 Roomsche, 36 andere Christen en 21 Joodsche scholen gezorgd. Voor hooger onderwijs, zijn er 25 gymnasiën, 3 philosophische en 8 Theologische leerscholen en seminariën, de hoogeschool te Praag, enz.

Bohio, zie *Biobbio.* (Wbk.)

Bohisseau, geh. in Namen, gem. Andennes.

Bohmen, kleine riv. in Op. Guinee, aan de Z. grenzen van het kon. Assiantee. De Assiantijnen gelooven, dat het water van deze riv. welsprekend maakt, en begeven zich in menigte derwaarts, om er van te drinken.

Böhmen, zie *Bohemen.*

Böhmer wald, zie *Behemer woud.* (Wbk.)

Böhmisch Brot, (Wbk.) lees: *Böhmisch Brod* en zie ook *Brod.* (*Böhmisch*)

Böhmisch Bruck, (Wbk.) zie ook

Bruck, No. 7, het is een vlek.

Böhmisch, of *Hinterzinnwald*, lees: *Böhmish* of *Hinter-Zinnwald*.

Böhmisch Hirschberg, Boh. stad Bunzlauer kreits; 1906 inw., en sterke weverij.

Böhmühl, of *Baumühl*, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Schuttrange.

Bohoe, eil. in het meer Erne, in Ierland, prov. Ulster, gr. Fermanagh, Z. W. van de prov. Bow.

Bohoijo, (El) Sp. vlek, prov. en 14 m. W. Z. W. van Avila, aan den linkeroever van den Tormes.

Boholimbow, Russ. D., gouv. en kreits Wladimir.

Bohon, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Barvaux-sur-Ourte.

Bohora, zie *Bussovacza*.

Boiana, (Barbana) Turk. riv. in Europa, ejalet Scutari. Zij komt uit het Z. einde van het meer van Scutari, loopt voorbij deze stad en ontlast zich, na eenen loop van 6 m. van het N. N. O. naar het Z. Z. W., in de Adriatische zee. Vaartuigen van 40 tot 50 ton, kunnen haar tot 2 m. van Scutari opvaren. Haar stroom is zeer snel.

Boïdos, Turk. vlek in Europa, zie *Pivatto*.

Boié, Afr. D. in Senegambia, kon. Fonta, 10 m. N. van Timbo, in eene aangename landstreek, nabij den oorsprong van de Falémé.

Boignee, (Wbk.) D. en gem., distr. Charleroi; 400 inw.

Boignée, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Ham-sur-Heure.

Boignenberg, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Markhe-Kerkhem.

Boijaca, zie *Boyaca*.

Boijen, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Grevenbicht.

Boijenhoven, zie *Boyenhoven*.

Boil, (Wbk.) zie voorts op *Beuil*.

Boileau, kaap op het Noorden van Van-Diemensland, op Nieuw-Holland, niet verre van kaap Bertholet.

Boilhe, (Wbk.) of *Boëlhe*, D. en gem., distr. Waremme; 400 inw.

Boin, in Luik, zie *Bein*, No. 2.

Boine, zie *Boyne*.

Boineberg, keur. Hess. stad W. van Eisenach.

Boipoor, zie *Bhodjepoor*.

Boirs, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Glons.

Boirup, Ind. riv., prov. Bengalen, distr. Jessore.

Bois, D. in Luik, distr. Hoei, gem. Bois-Borsut. 2. geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Rebecq. 3. eil. aan de Z. kust van New-Foundland.

Bois, (Petit) geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Boisaco, D. in Columbia, dep. Cauca, prov. Los Pastos, aan den weg naar Quito, N. van Pasto.

Bois-Blanc, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Chapelle-à-Wattignies. 2. of *White-wood*, eil. aan den mond der N. Amer. riv. Detroit of Strait-River, waardoor het meer St. Clara met het meer Erie zamenhangt. Het is klein en met bosch bedekt. Het O. vaarwater of kanaal, waardoor het van Canada gescheiden is, heeft diepte genoeg voor de grootste schepen; het Westel. kanaal is veel breeder, maar ondiep en vol eilandjes.

Bois-Borsut, gem. in Luik, distr. Hoei; 600 inw.

Bois-Bourdon, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Havay.

Bois-Brule, of *Burn-wood*, N. Amer. riv., die haren oorsprong niet verre van die der riv. Sainte Croix, in het Land der Duizend-Meren, heeft, en zich na eenen loop van 25 m. van het Z. naar het N., onder 46. 40. N. B. en 73. 50. W. L., in het Bovenmeer ontlast.

Bois-d'Accren, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Deux-Accren.

Bois-Dame-Agnes, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Marchin. 2. Geh. in Namen, arr. Namen, gem. Perwez.

Bois-d'Argumont, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Awirs.

Bois-d'Auru, geh. in Henegouwen, gem. Soignies.

Bois-de-Breux, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Grivegnée.

Bois-de-Cambron, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Hoves.

Bois-de-Dailly, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Dailly.

Bois-de-Goësne, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Marchin.

Bois-de-Gonrieux, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Couvin.

Bois-de-Lessines, (Wbk.) D. en gem. distr. Soignies.

Bois-de-Mont, geh. in Luik, distr. Luik, gedeeltelijk gem. *Flemalle-*

Grande, gedeeltelijk onder Jemeppes.

Bois-des-Moines, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Horion-Hozémont.

Bois-des-Noix, geh. in Namen, gem. Fosses.

Bois-de-Soignies, zie *Soniënbosch*.

Bois-de-Villers, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen; 1200 inw. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Thuin. gem. Biercée. 3. Geh. in Namen, arr. Namen, gem. Floreffe.

Bois-Domaniaux, (Wbk.) of *Koningsbosschen*, ligt arr. Mechelen, gem. Konings-Hoyckt.

Bois-d'Haine, (Wbk.) D. en gem. distr. Charleroi.

Bois-d'Horrues, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ecaussines-Lalaing.

Bois-d'Olne, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Olne.

Bois-Donné et Taillé, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Flémalle-Grande.

Boisbringhien en Haut-Boisbringhien, twee geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Flobecq.

Bois-du-Carnois, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Anseroeul.

Bois-du-Lin, Fr. geh., dep. Saône et Loire, arr. en 6½ m. W. van Mâçon, kant. Matour, gem. Dompierre-les-Armes. In den ongemeen fraaijen omtrek wordt zeer hard jaspis gevonden.

Bois Fichaux, zie *Fichaux*.

Bois George, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. La Reid.

Boislaterie, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Rivière.

Bois-le-Doyen, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Florennes.

Bois-le-Duc, zie *'s Hertogenbosch*.

Bois-le-Roi, Fr. D., dep. Seine et Marne, arr. kant. en 2 u. N. van Fontainebleau, 2 u. van Melin; 900 inw.

Bois-les-Armes, zie *Armes*. (Wbk.) No. 1.

Bois-l'Evêque, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Soumagne.

Bois-Renard, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. La Reid.

Bois-Rond, (Wbk.) is geen D., maar een geh., kw. Arlon, gem. Hachy.

Boisschot, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Heyst op den berg.

Boisse, Fr. geh., dep. Vendée, arr. kant. en ½ m. Z. van Fontenay-le-Comte, aan den linkeroever der Vendée. Er is eene koude minerale bron.

Bois-Seigneur Isaac, (Wbk.) ligt arr. Nyvel, gem. Ophain, met bouw- en weiland, een fraai kasteel en eene klein, maar wegens het veelvuldige daaraan gebezigde marmer beziens-waardig kerkje, dat voorheen tot het klooster der reguliere kanunnikken behoorde, waaraan het dorpje zijnen oorsprong te danken heeft.

Boisselles, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Nôtre-Dame-de-Foy.

Boisseron, Fr. vlek, dep. Herault aan de Benovia; 195 inw.

Boisset, Fr. D., dep. Jura, kant. Salino, arr. en 4 u. N. O. van Poligny, en 16 u. N. O. van Lons-le-Saunier, met eene ijzersmederij.

Bossière, (La) Fr. D., dep. Oise, arr. en 3¾ m. Z. Z. O. van Beauvais, kant. en 1½ u. Z. van Noailles; 800 inw. die fraai ingelegd werk leveren en eene fabrijk van doorschijnend hoorn voor lantaarnruiten hebben.

Boissiere-d'Ans, (La) Fr. D., dep. Dordogne, arr. en 6 u. O. van Perigueux, kant. Thenon, aan den linkeroever van de Opper-Vezère, met verscheidene ijzerwerken; 320 inw.

Boissy-le-Chatel, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr., kant. en 1 u. van Coulommiers; 600 inw.

Boissy-le-Sec, Fr. D., dep. Eure et Loire, arr. en 8 m. W. van Dreux, en 11¾ m. N. W. van Chartres, kant. La-Ferté-Vidame, nabij den regter oever der Eure. Er is eene ijzermijn; 640 inw.

Boissy-sous-St.-Yon, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. Rambouillet, kant. Dourdan, 1 u. van Arpajon; 800 inw. en biksteengroeven.

Boistire, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Basécles.

Boisu, stad in Asjiantie, land Coranza.

Boisy, voorm. Fr. Markgraafsch., dep. Loire, 1 m. N. W. van Roanne.

Boisyvon, Fr. D., dep. Manche, arr. en 5 u. N. W. van Mortain, kant. Saint-Poix en 9 u. Z. van Saint-Lo. In de nabijheid is eene koude ijzerhoudende bron; 260 inw.

Boit, (Wbk.) zie ook *Bord*. (Wbk.)

Boite, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Ligne.

Boitsfort, (Wbk.) of *Bosjefort*, ligt arr. Brussel, gem. Watermaal, met brouwerij, houthandel, en weinig

graanbouw, geheel door het Soniën-bosch omgeven.

Boitshouck, (Wbk.) lees: *Boitshoucke*, D. en gem., distr. Veurne; 125 inw.

Boitza, of *Baicza*, D. in Zevenbergen, comit. Zarand, 4 m. N. van Deva, en 5½ m. Z. O. van Körös-Banya. Het maakt een gedeelte uit van de mijndistr. Nagy-Ag. Men vindt er zilvererts, met eenig goud vermengd, in porfier groensteen.

Boixe, zie *St. Amand.* (Wbk.)

Boja, Sp. stad, prov. Valadolid. 2. Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Wadsbo.

Bojabad, Turk. vlek in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Kastemuni, aan den weg tusschen Dschanik en Kastemuni.

Bojador, zie *Bojeador.*

Bojalu, Turk. vlek in Natolië, landsch. Kastemuni, ter plaatse, waar de Donerik en Mendel, in den Minal, vallen.

Bojar, zie *Magrat.*

Bojaranowsk, Russ. D. in Azië, gouv. Irkuzk, kr. Nishny-Udinsk.

Bojarka, Russ. riv. in Europa, gouv. Kiew, kr. Zwenegorodka, die in de Siniuska valt.

Bojat, Russ. D. in Azië, gouv. Schirwan, distr. Saliam.

Boje, tak van de Fatimé, 900 schreden van den oorsprong dezer laatste, ten Z. van de bron der Gambia, in Senegambië.

Bojéador, kaap, die het N. W. einde van het Philipp. eil. Manilla vormt. 18. 27. N. B. 138. 13. O. L.

Bojenheim, zie *Bohemen* N°. 2.

Bojeraca's, of *Lagunen van Bojeraco*, wateren in Chili aan de kust, digt bij de prov. Colchugua, (volgens Alcedo in Itata) niet ver ten O. van den mond der Mataquino. Zij vloeijen zeewaarts af en schijnen als zoutmeeren gebruikt te worden.

Bojestowka, Russ. D., gouv. Kursk, kreits Oskal Staroi.

Boji, zie *Bohemen*, No. 2.

Bojmotz, zie *Boynicz*, (Wbk.)

Bojol, (Wbk.) zie voorts *Bohol*, (Wbk.) No. 1.

Bojorque, D. in Columbia, dep. Magdalena, ten Z. van den mond der Cauca, aan de Magdalena.

Bokabia, bronnen in de Sahara, tusschen Borgu en Waday, 4 dagreizen van Borgu.

Bokara, zie *Bochara.* (Wbk.)

Bokda-Oola, zie *Bogdo* en *Bogdo-Oola.* (Wbk.)

Boke, Pruiss. vlek en slot aan de Lippe, regdst. Minden, kr. Paderborn.

Boke en Boki, riv. in Senegambie, die in den Senegal vallen.

Bokeloh, (Wbk.) staat: zie *Boekeloh*, lees: *Boekelo.*

Bokenem, (Wbk.) staat: zie *Bockelen*, lees: *Boekelen.*

Bokkenheim, zie *Saarwerden.*

Boker, riv. in de Ind., prov. Gundwana, distr. Chundast of Chandail, die uit Allah-Abad komt.

Bokhey, zie *Boxheiden.*

Boki, zie *Boke.*

Bokian, tak van de Congo in Neder-Guinee, volgens eenige kaarten.

Boki-Kooro, Afrik. riv. in Senegambië, die in Jallokonau ontspringt en in den Senegal valt.

Bokinagor, of *Bokinaggur*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. Monansing, niet verre van den linkeroever van de Burrempooter, (Brahma-poetra) 35 m. N. van Dacca.

Boking, herred of afdeeling in het Deen. hertogdom Sleeswijk, ambt Tonderen, op 31 m. 5500 inw. bevattende.

Bokké, zie *Foke.*

Bokkel, geh. in Antw., arr. Turnhout, gem. Oolen.

Bokkenheim, (Wbk.) reg. 4, staat: *Saarwende*, lees: *Saarwerden.*

Bokkentoren, zie *Berre.* (Wbk.) N°. 1.

Bokkum, of *Bockum*, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Utingeradeel, ½ u. N. N. O. van Akkrum.

Bokmolen, geh. in O. Vlaand., distr. St. Nicolaas, gem. Belcele.

Boko, Russ. D. in Azië, gouv. Tscherkessien, distr. Karabulaken. 2. Groote Zweed. Scheeren Kalmarlän, harrad Stranda, digt bij de kust.

Bokokorda, Afrik. D., het laatste van Baleija, ten O. met 600 inw.

Bokongos, volk bij Monomotapa, die goud naar Mantuca verkoopen.

Boksan, Hong. vlek, comit. en mark Krasso, aan de Berzava, 2½ m. N. van Dognacska en 13 m. Z. O. van Temeswas. In de nabijheid zijn verscheidene ijzerwerken, waar kagchels, ijzeren schoorsteenen en kombuizen vervaardigd worden.

Boksmeer, (Wbk.) is een D. en gem., distr. Boxmeer. (niet 's Hertogenbosch) Men heeft er ook een klooster van gescheiden Karmelieten; en

1900 inw.

Boksmeer, Ned. distr., prov. N. Braband, in 29 gem., 37,000 inw. tellende.

Boksonah, of *Buksonah*, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 64 m. W. Z. W. van Allah-Abad, en 18 m. N. O. van Sog.

Bokstel, zie *Boxtel*.

Bokstel, (Binnen) zie *Boxtel*. (*Binnen*)

Bokt, zie *Bocht*.

Bokuto, Afrik. stad in Monomotapa, prov. Munhay.

Bol, stad in Dalmatië, kr. Spalatro, aan de Z. kust van het eil. Brazza, met eene haven. 2. Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Ginneken en Bavel.

Bolabora, zie *Bolabola*. (Wbk.)

Bolachne, Russ. riv. in Azië, gouv. Tomsk, die in de Khatans-kaja Guba valt.

Bolan, dal in Afghanistan, hetwelk het land van Beludschistan scheidt.

Boland, (Wbk.) staat: zie *Bouland*, lees: zie *Bolland*.

Bolang, D. op het eil. Java, resid. Ceram, aan den weg van Bantam naar Batavia.

Bolanos, Sp. vlek, prov. en 5 m. O. Z. O. van Ciudad-Real, (Mancha) en 1 m. Z. O. van Almagro. 2. Sp. vlek, prov. en 15 m. N. N. O. van Zamora, (Leon) en 5 m. O. N. O. van Benavente; tusschen de Cea en de Valderaduey.

Bolannes, D. met rijke mijnen in Mexiko, prov. Xalisco.

Bolas, zie *Patuxent*. (Wbk.)

Bolatskaja, Russ. D. in Europa, gouv. Archangel, kr. Schenkursk.

Bolatkee, land in de binnenlanden van Afrika, tusschen de Wola en Ogouawai.

Bolayki, Afrik. kon. in Opper-Guinee, 100 m. N. O. van de kust van Biafra, ten N. der kon. Oundami en Oungoumou, en ten Z. der kon. Chaybi en Pahmouay.

Bolberg, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Gilze en Rijen.

Bolbitine, zie *Rosette*.

Bolca, prov. in het Afrik. rijk Congo, nog weinig bekend.

Bolcan, klein vlek in het Z. Amer. gouv. Buenos-Ayres, prov. en 113 m. Z.O. van Potosi, aan den linker oever der rivier Bolcan.

Bolchaia Babka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 8½ m. O. van Charkow, kreits Volchansk aan de Severnoï-Donetz, 3 m. N. van Tchougouer.

Bolcheï, Russ. meer in Europa, aan de westel. grenzen van het gouv. van den Kaukasus en de Don-Kozakken. Van het Z. O. naar het N. W. is het 22 m. lang en zijne grootste breedte is 5 m. Het ontvangt aan het O. einde de Manytch, en aan het W. einde, de Sredneï-Iegorlick.

Bolchinskaia, Russ. vlek in Europa, gouv. der Don-Kozakken, kreits Donetz, nabij de Bolchaia, 32½ m. N. N. O. van Novo Tscherkesk.

Bolchoë, Russ. meer in Europa, gouv. Orenburg, kreits en 24 m. N. van Oalfa; het is door eene beek, met de riv. Ufa verbonden.

Bolchowka, Russ. riv., gouv. Orel, kr. Balchow.

Bolder, zie *Bolre*.

Bolderberg, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Zolder.

Boldog Aszony, zie *Frauen-Kirchen*. (Wbk.)

Boldok, pl. in Afghanistan, prov. Kandakar, land Rabat.

Bole, Afrik. stad in Senegambië, aan de Cacheo Z. van Cacheo, door Mandingo's bewoond.

Bolea, Sp. vlek, prov. en 4 m. N. N. W. van Huesca, (Arragon) aan de Seton.

Boledschuk, Turks. vlek in Azië, ejalet Siwas, sandsch. Bosuk.

Bolenberg, geh. in Limburg, arr. Roermond, gem. Belfeld.

Bolenzerthal, zie *Bollenz*. (Wbk.)

Boleskine, Schots D., gr. Inverness, 4 m. N. N. O. van fort Augustus; met Abertarf vereenigd, heeft het 2776 inw. Het heeft zijne vergrooting, aan het naburige Caledonische kanaal te danken.

Bolestein, zie *Boelestein*.

Bolgari, Ital. stad in Toskanen bij Pisa.

Bolgatsch, zie *Bolgacs*. (Wbk.)

Bolgva, zie *Abolova*.

Boli, Turks. sandsch. in Azië in Natolië; het is ten N. bepaald door de Zwarte zee en het sandsch. Castamoun; ten W. door het sandsch. Kodjah-eili; ten Z. door die van Sultan Eugni en Angora, en ten O. door die van Kiangari en Castamoun, de voorn. riv. is de Bastin. Ten Z. is de hooge berg Ala-dagh, die met groote eiken bosschen bedekt is, en

veel galnoten oplevert. Sommige valleijen zijn dor, anderen bevatten fraaije veeweiden. Men vindt er ook minerale bronnen. 2. Turks. stad. (Wbk.) Zij heeft 12 moskeen, 1 wel bezochte bazar, 1 openbare badplaats en ligt op den weg der karavanen, die er onophoudelijk doortrekken. De 5000 inw. zijn Turken en Armeniers. De steenen met Grieksche opschriften, zijn afkomstig van de overblijfselen van *Hadrianopolis*, door de Turken Eski-Hissar genoemd, welke 1 m. van Boli liggen; 3. riv. op N. O. landtong van het O. I. eil. Celebes.

Boliat, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Vitrival.

Boliling, zie *Bliling*.

Bolinnes, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen; 580 inw.

Bolinow, Pools. stad, waiwoodsch. Masovie, links aan de Rowka, met papiermolens.

Boliquine, Port. vlek, prov. Algarve aan de zee; met 650 inw. en tonijnvisscherij.

Bolisu, (Bylias) Turks. riv. in Azië in Natolië, sandsch. Boli, die voorbij de stad Boli loopt.

Bolivia, Z. Amer. republiek, die zich in 1825, als Opper-Peru van de Spaans. Heerschappij onttrok, en gedeeltelijk tot de onbekendste landen van Z. Amerika behoort. Zij ligt tusschen Peru, Brazilië, Paraguay, Rio de la Plata, Chili en de Stille Z. zee, of tusschen 21. 26. en 25. 54. Z. B. De O. punt ligt op 320. l. 45. en de westelijkste op 307. O. L. en de oppervlakte is volgens het tijdschrift *Columbus* 14,200, volgens von Humboldt 20,824 v. m. Zij werd eerst *Bolivar*, doch op verzoek van den bevrijder van Amerika zelven, in 1826 *Bolivia* geheeten. De Andes verspreiden zich ook in dit land, men vindt hier de hoogste bekende punten der nieuwe wereld, waaronder de Illimani 22,706 voeten hoog. Ook zijn hier de bronnen van de Beni, een hoofdtak van den Marahon en van den Pilcomaije. De waarnemingen van Pentland hebben bewezen, dat het hooge dal van den Desaguadero, de verlenging van het bekken van de Titicaca, voor het westelijk halfrond hetzelfde is, wat Tibet voor het oostelijke is, en dat een derde van de bevolking van Bolivia, in oorden woont, die hooger boven de zee liggen, dan bijna al de hoogste bergen in Europa. De voornaamste afhelling des lands, is naar den Atlantischen Oceaan. In het binnenlandsche bekken van het meer Titicaca, vallen slechts kleine riv. De Desaguadero (aftapper) is deszelfs eenige uitwatering, die zich echter in den zoutachtigen grond van de prov. Carangas verliest; de kleine kuststreek, die de rep. aan den grooten Oceaan heeft, heeft slechts kleine riv., die zich mede, na eenen korten loop, in het zand der woestijn Atacama verliezen. De andere riv. zijn, behalve de Maranhon en de Rio de la Plata, takken van de Beni of Paro, als: de Mapiri, de Coroïco en de Tipuani, als mede de Madeira, de grootste aller takken van de Amazonen riv., uit de Marmore en de Guapore ontstaan. Nog zijn hier de Pilcomayo, de Vermejo, enz. De luchtsgesteldheid is gezond, de voornaamste voortbrengselen zijn, uit het plantenrijk: katoen, wijn, boomvruchten, maïs, indigo en hout; uit het rijk der dieren: paarden, hoornvee, muildieren, varkens en schapen, en uit dat der delfstoffen: goud, zilver, koper, lood, kwikzilver, ijzer en edele gesteenten; de bevolking wordt op 1,200,000, door anderen 1,030,000 opgegeven, eenige zwervende volken zijn nog onafhankelijk, de anderen, uit Europeanen, Indianen in onderscheidene stammen, en eenige Negers bestaande, belijden bijna allen de Christelijke godsdienst. Zij hebben in de oostelijke streken jagt, aan de kusten visscherij, eenigen landbouw, maar vooral veefokkerij; verder mijnwerken; eenige fabrijken en handel; waaromtrent echter naauwkeurige berigten ontbreken. De eenige haven is la Mar. De regeringsvorm, ofschoon thans gemeenebestgezind, met eenen president, is nog door vele uit- en inwendige stormen van buiten en binnen wankelend en onzeker. Het wordt in 6 departementen, Chuquisaca, la Paz, Oruro, Potosi, Chochabamba, Santa Cruz de la Sierra, en de prov. Tarija verdeeld. De stad Chuquisaca of la Plata, ook wel Charcas genoemd, is de hoofdstad.

Bolkatsch, zie *Bolgacsch*. (Wbk.)

Bolkenheim, zie *Bolkenhain*. (Wbk.)

Bolkhori, of *Boukhouri*, meer in

het keizerr. China, in het land der Mantchous, onder 51. 20. N. B. en 123. 33. O. L. Het is het grootste van eene reeks van meren, die door eene riv. zamenhangen, welke zich links in de Amur ontlast.

Bolksbeek, Ned. watertje, prov. Gelderland, kw. Zutphen, dat tusschen Borkulo en Eibergen, uit den Berkel komt, en N. westwaarts aanstroomende, in de Schipbeek valt.

Bollate, Lomb. Venet. vlek, prov. en 2 m. N. W. van Milaan, hoofdpl. van een distr.; 1200 inw.

Bolland, (Wbk.) *Boland* of *Bouland*, D. en gem., distr. Verviers; 600 inw.

Bollebeke, (Wbk.) of *Bollebeek* ligt gem. Molhem, heeft brouwerij en graanteelt, weiland, bosch, en 60 inw.

Bollenbrook, zie *Bolingbroke*.(Wbk.)

Bollène, (Wbk.) eigenlijk *Bollenne*, ligt 5 u. van Orange en 2 u. van Pont-St.-Esprit.

Bollenz, (Wbk.) zie ook *Blegno*. (Wbk.) 2. Zwits. st., zie *Belinzona*. (Wbk.)

Bollerup, Zweed. kersp. Christianstadtlän, harrad Ingelsta.

Bolleweiler, (Wbk.) of *Bollwiller*, ligt arr. en 5 u. Z. van Colmar, kant. Sultz, met vele lijnwaadfabrijken en eene der rijkste boomkweekerijën van geheel Frankrijk; 900 inw.

Bolliga, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. W. van Cuenca, nabij den regter oever der Guadamejud.

Bolligen, Zwits. D., kant. ambt en 1 m. N. O. van Bern, aan de helling van den Bolligerberg. Er zijn papiermolens, kruidmolens, ijzerwerken en sterk bezochte minerale bronnen; 2662 inw.

Bollina, Russ. D. in Europa, gouv. Orel. kr. Karatschew.

Bolling, Deen. herred, stift Rijpen aan de Stroningfiorden, op 9¼ v. m., 12 kerspelen tellende.

Bollingbroke, zie *Bolingbroke*. (Wbk.)

Bollingwier, Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Oostdongeradeel, W. van Nijkerk, aan de Paesen.

Bollo, Sp. vlek, prov. en 20 m. O. van Orense. (Gallicië) op eene hoogte.

Bollowitz, Pruiss. stadje, regdst. Leignitz, kreits en 2¼ u. Z. van Glogau.

Bollulos de la Imitacion, Sp. vlek, prov. en 3 m. W. Z. W. van Sevilla.

Bollulos del Contado, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. van Huelva, (Sevilla) en 10 m. W. van Sevilla.

Bollum, Deen. kersp., stift Rijpen, herred Loe.

Bollwiller, zie *Bolleweiler* (Wbk.)

Bolly, Hong. vlek, kr. aan gene zijde van den Donau, comit. Baranya, mark Baranyawar, 2¼ m. W. Z. W. van Mohats en 5¼ m. O. van Petz (Fünfkirchen)

Bolmen, aanzienl. Zweed. meer Kronobergslän.

Bolm-Monau, Afrik. land aan de Peperkust, aan de Palmriv.

Bolmso, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Westbo, op een eil. in het meer Bolmen.

Bolniky, Russ. vlek in Europa, gouv., distr. en 19 m. N. van Wilna en 4 m. N. O. van Wilkomir.

Bolnissi, Russ. landsch. in Georgië, in de kreits Somkhethi, regts. van den Machaveri, het is uit 3 D. zamengesteld: *Opper-*, *Middel-* en *Neder-Bolnissi*, en is rijk aan ijzer- en zilvermijnen. Op de bergen wordt eene zeer goede zoete wijn gewonnen; deze bergen bevatten vele zuurachtige bronnen, die heilzaam zijn tot genezing van het zieke vee.

Boloan, D. op het Phil. eil. Manilla, prov. Albay.

Bologna, (Wbk.) onder de hier geboren beroemde mannen, verdienen ook nog melding: de schilders Dominico Zampieri, meer onder den naam van Dominichino bekend, Francisco Albani, Lodovico, Agsotino en Annibale Carrachi; de dichter Manfredi, de letterkundige Philippus Beroald, en de Pausen Lucius II, Gregorius XIII, Innocentius IX en Gregorius XV.

Bologna, (kanaal van) in den Kerk. Staat, en in de delegat. van denzelfden naam. Het begint aan de Reno, O. Z. O. van Bologna, doorloopt deze stad, gaat N. naar Bentivoglio en Malalbergo, en geeft, na eenen loop van 11 m. bij Passo Segui, zijn water aan den Reno terug. Het is bevaarbaar.

Bologne, geh. in Limburg, kw. Arlon, gem. Habay-la-Neuve.

Bolognola, D. in den Kerk. Staat, deleg. en 4 m. Z. O. van Camerino, met fabrijken van sergie en andere stoffen en van haarkammen.

Bolok, Open. stad, of D. aan de

Z. O. kust van het O. I. eil. Celebes aan de zee.

Bolongaro, D. op het eiland Ceylon, corle Oewa.

Bolonswaard, zie *Bolswaard.*

Bolor, of *Belour*, een Chin. landschap aan de hoogere armen van de Djhoun, ten N. van Badakhchan gelegen, en door de hooge bergketen Tshoungling van Yerkim gescheiden. De hoofdpl., ook Bolor geheeten, ligt onder 37. 10. N. B. en 88. 28. O. L. Dit land is alleen door de beschrijving van Chineezen bekend. De inw. hebben groote oogen en eenen gebogen neus; zij dragen knevels, hebben geen schrift en zijn onkundig van de taal der bew. van Chin. Turkistan. Hunne kleeding gelijkt naar die der bew. van Andidzian, en die der mannen verschilt weinig van die der vrouwen. Vier of vijf broeders nemen gezamenlijk ééne vrouw; wanneer een van hen met haar alleen wil zijn, hangt hij zijne schoenen aan de deur, om de anderen te verhinderen van binnen te treden. De kinderen worden naar hunnen ouderdom onder de broeders verdeeld: de oudste ontvangt de eerstgeborene, de daaropvolgende de tweede, enz. Het land is zand- en steenachtig en niet zeer vruchtbaar, zoo dat de bew. dikwerf aan hongersnood ten prooi zijn. De oogst brengt niet meer dan 2½ maal het gezaaide voort. Er zijn vele moerbezieboomen, waarvan de gedroogde vrucht tot spijs gebruikt wordt. De bew. drinken veel geitenmelk, en maken ook eenen drank van merriemelk. Hun vorst draagt den titel van *Bi.* Hij ontvangt de schatting in menschen, neemt drie meisjes van eene familie, die er zes of zeven heeft, en twee van familiën, die er slechts vier of vijf bezitten; hij laat ze in de naburige steden van Turkistan, in Indost., aan de Kirghis-Kaizakken of te Andidzian verkoopen.

Bolor, stad in Chin. Turkistan, onder 37. N. B. en 90. 29. 20. O. L. aan den linkeroever van de Bolor, 22 m. N. O. van Badakhchan.

Bolor Thag, zie *Belour Tagh.*

Boloschany, Russ. D. in Europa, gouv. Bessarabië, kr. Soroka.

Bolotano, Sard. D., afdeel. Kaap Sassari, 15 m. Z. O. van de stad van denzelfden naam, 6 m. W. van Nuoro, in eene ongezonde vallei; 2500 inw. Het land heeft goede veeweiden en is vruchtbaar in graan.

Bolotinka, Russ. riv., gouv. Mohilew, die in den Dnieper valt.

Bolotijanka, Russ. riv., gouv. Mohilew, kr. Bychow.

Bolowoe, meer in Aziat. Rusland, gouv. Tomsk, kr. Biïsk.

Bolra, kleine stad in Ind., gebied van Sindhia, prov. Malwah, distr. Omedwarra, op eene hoogte, 18½ m. N. van Oudjein.

Bolre, of *Bolder*, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Sichen Sussen en Bolre, met een kasteel.

Bolsars, Russ. riv. in Azië, gouv. Perm, welke in de Ufa valt.

Bolschaja Jeosta, Russ. riv. in Europa, gouv. Moskwa, kr. Moshaisk, die in de Moskwa valt.

Bolschaja Kemtschulsk, Russ. D. in Azië, gouv. Tomsk, kr. Krasnoyarsk.

Bolschaja Podgornaja, Russ. D. in Azië, gouv. Kaukasiën, kr. Georgiewsk; met 700 inw.

Bolschen Osero, zie *Beloje Osero.*

Bolschoi, Russ. riv. en meer in Europa, land der Donsche Kozakken, 2. Russ. eil. in Azië in de Wolga, gouv. Saratow, kr. Kamyschin.

Bolschoi Jenisala, Russ. D., gouv. Jekaterineslaw, het westel. deel der kr. Rostow; met 142 huiz. en 600 inw.

Bolschweiler, zie *Bolschwiller.* (Wbk.)

Bolschyl Malschary, Russ. kolonie in Azië, gouv. Kaukaziën, kr. Georgiewsk aan de Kuma, in een woest met wilde druiven bedekte landstreek.

Bolsheim, of *Bolshem*, zie *Boulay.* (Wbk.), No. 1.

Bolshog, Zweed. kersp. Christiaanstadlän, harrad Jaresta.

Bolskhaia Reka, zie *Bolschaia-Reka.* (Wbk.)

Bolskhaja, zie *Bolschaia.* (Wbk.)

Bolskhakina, zie *Bolschakina.* (Wbk.)

Bolsoe, Noorw. kersp., stift Drontheim, ambt en harrad Romsdalen, op een eiland.

Bolst, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. en 1 u. Z. O. van Erp, even zoo ver Z. W. van Bockel.

Bolsta, Zweed. kersp. Elfsborgslän, harrad Sundal.

Bolsward, (Wbk.) vroeger onder den naam van *Bodelswaert* voorkomende, ligt kw. Westergo, griet. Wonseradeel, 2 u. Z. van Franeker,

5 u. van Leeuwarden en 2 u. van Sneek; ten O. en N. door wei- en bouwlanden, ten W. en Z. door vischrijke meren omgeven, heeft eene eironde gedaante. Het was voorheen eene belangrijke koopstad, die in 1422 in het Hanzee-verbond werd opgenomen, en ook eene munt had. De inw. bestaan thans ook veelal van veeteelt en vetweiderij. De groote kerk prijkt, sedert 1823, met het borstbeeld van den Frieschen dichter GIJSBERT JAPIKS, die in deze stad geboren is, even als de oudheidkundige SICCAMA, de geschiedschrijver en wiskundige PETER JACOBSZ, meer bekend onder den naam van PETRUS JACOBUS THABORITA en de Friesche geschiedschrijver SUFFRIDUS RUDOLPHUS STERKENBURGER. Behalve de groote kerk, welke voor de Hervormde eerdienst gebruikt wordt, zijn er nog eene Doopsgezinde en 2 R. Katholijke kerken. Voorts heeft men er een uitmuntend weeshuis, een armhuis en eene Latijnsche school.

BOLTA, voorm. Ned. Stins, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. W. Dongeradeel, ¾ N. O. van Hantum.

BOLTANA, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. O. van Huesca, (Arragon) aan den linkeroever van de Ava.

BOLTON, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. Tolland, 5 m. O. van Harxford; 750 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Warren, aan het W. einde van het Georgesmeer, 5 m. N. N. O. van Caldwell; 1100 inw.

BOLTON-LE-MOOR, (Wbk.) lees: *Bolton-in-the-Moor.*

BOLTSCHANI, D. in Moldavie, zara de Schozs, zinut Karligaturi aan eene kolk.

BOLUM, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Walle.

BOLUXAS, kleine Ind. volkstam in N. Amer., in Louisiane, bevattende een honderdtal personen, die 22 m. beneden Natchitocher hun verblijf houden.

BOLVA, of *Bolwa*, Russ. riv. in Europa, zij ontspringt in het gouv. Kaluga, bij het distr. Masalsk, doorloopt het distr. Zizra, komt vervolgens in het gouv. Orel, en vereenigt zich, na eenen loop van 35 m. van het N. naar het Z., 1½ m. N. W. van Briansk, met de Desna. Gedurende een gedeelte van het jaar is zij bevaarbaar, en dient tot het vervoeren van het ijzer der smederijen van Loudinikaë en Pessotschinskae.

BOLVIG, groot ijzerwerk in Noorwegen, stift Aggerhuus, ambt Brodsberg, voogdij Nedre-Tellemarken, dat aan ruw ijzer 2932, aan staaf ijzer 2406, en aan gesmeed ijzer 188 schippondcn jaarlijks opbrengt.

BOLWA, zie *Bolva.*

BOLWERK, of *Bolwark*, Ned. geh., prov. Groningen, kw. en gem. Appingadam.

BOLYKLIA, Russ. D. in Azië, gouv. Saratow, kr. Kamyschin; met 650 inw.

BOMAL, (Wbk.) D. en gem., kw. Marche, aan de Ourte; 300 inw. 2. D. in Z. Brab., zie *Bommal.*

BOMAL, (PETITE) geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Bomal.

BOMARZO, Ital. vlek, in den Kerk. Staat, deleg. en 2 u. N. N. O. van Viterba; 1300 inw. Het heeft den titel van Hertogdom.

BOMASUS, riv. in Algiers, in het dal Schott of Schatt loopende.

BOMBA, een eil. in de Middell. zee, aan de kust van Barbarije en van de woestijn van Barca, 32. 22. 28. N. B. en 40. 56. 42. O. L. 2. stad aldaar, klein en weinig bezocht, ofschoon zij eene haven voor kleine vaartuigen heeft. 3. Napels. stad, prov. Abruzza-Citra, distr. en 6½ m. W. Z. W. van Il Vasto, aan eenen berg, die door de Sangra bespoeld wordt. De kerk is de fraaiste dezer prov.; 1500 inw. Het land brengt voortreffelijke olie en heerlijke wijnen voort.

BOMBAÇA, riv. in Brazilië, prov. Goyaz, comarca Villa Rica, die in de Doce valt.

BOMBARDE, D., kersp. en fort op het W. I. eil. Hayti of St. Domingo, 2 m. van la-Plate-Forme.

BOMBAREK, zie *Mubaruk.*

BOMBAY, N. Amer. vlek, staat New-York, gr. Franklin; met 500 inw.

BOMBAYE, (Wbk.) D. en gem., distr. Luik; 575 inw.

BOMBAZON, riv. in de N. Amer. staat Vermont, gr. Rutland.

BOMBETOC, golf op Madagaskar.

BOMBIA, zie *Bimbia.* (Wbk.)

BOMBOOHA, een der Nikobarische eil. bij Fillanchoug.

BOMBON, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Amorenes.

BOME, zie *Abomey.* (Wbk.) en *Abomeh.* (Suppl.)

Bomelette, geh. in Z. Brab., arr. Nijvel, gem. Bomal.

Bomelle, geh. in Namen, gem. Namen.

Bomen, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. en ¼ u. Z. W. van Lierop, 1½ u. N. O. van Heeze.

Bomencah, zie *Bomineah*. (Wbk.)

Bomer, (St.) Fr. D., dep. Orne, arr. kant. en 1 u. van Domfront; 1700 inw.

Bomicé, groep van kleine eil. in den Sunda-archipel, aan de O. kust van Borneo, ten N. van punt Kanneoungan, onder 1. 25. N. B. 136. 20. O. L.

Bominy, zie *Baminy*.

Bom. De namen, die hier mede beginnen, zoeke men op de namen van onderscheiding, zoo als: *Bom Jesus*, zie *Jesus*. (*Bom*)

Bomkins, (Wbk.) lees: *Boompjes* (*Boomkens*), eil. in den O. I. Archipel, bij de N. kust van Java, enz.

Bommal, (Wbk.) eigenlijk *Bomal*, D. en gem., arr. Nyvel, 1½ u. N. O. van Perwez en 1½ u. Z. van Geldenaken, aan de Gete, met brouwerij, bouw- en weiland, weinig houtgewas en 450 inw.

Bommel, Ned. schependom, prov. Gelderland, kw. Tiel, distr. Bommelerwaard, uit de stad Bommel en eenige omliggende buurten bestaande.

Bommel, of *Zalt-Bommel*, (Wbk.) het ligt 3 u. van 's Hertogenbosch, en is in de laatste jaren geheel tegen de overstroomingen beveiligd; het heeft 580 huizen en volgens de laatste telling 3200 inw. De toren was, vóór de spits in 1696 afbrandde, hooger dan de St. Marteus-toren van Groningen. De Kleine Kerk is de Gasthuiskerk. Ook is er eene R. C. Kerk en Synagoge, eene Waag, een zeer doelmatig ingerigt lokaal voor het dep. der Maatsch.: *Tot Nut van 't Algemeen*. De stad was voorheen eene vesting, welke in de Geldersche oorlogen dikwerf genoemd wordt. Reeds in 1572 viel zij de goede zaak tegen de Spanjaarden toe, en werd daarom, in openbare handelingen met Holland en Zeeland, als een lid van hetzelfde ligchaam aangemerkt. In 1574 en 1599 werd zij te vergeefs belegerd, doch verloor veel van haar gewigt, ten gevolge van de verovering van 's Hertogenbosch door Frederik Hendrik. De vesten zijn onlangs in schoone wandelingen herschapen.

Bommel, (Den) (Wbk.) D. en gem., arr. Brielle, kant. Sommelsdijk; 1100 inw.

Bommelerwaard, Ned. eil. (Wbk.), is tevens een distr., dat 11,500 inw., in 12 (niet 9) gemeenten, bevat, welke zijn: Hurwenen, Rossem, Heerewaarden, Driel, Hedel, Amerzoden, Neder-Hemert, Poederoijen, Brakel, Zuilichem, Gameren en Kerkwijk.

Bommelfiord, zeeëngte tusschen de W. kust van Noorwegen, onder 59. 37. N. B. en 23. O. L.

Bommel-Oe, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 59. 45. N. B. en 22. 55. O. L., onderhoorig aan het stift Bergen.

Bommels, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Heusden.

Bommelsche en Bruchemsche Wetering, Ned. watertje, prov. Gelderl., kw. Tiel, distr. Bommelerwaard, dat tusschen Aalst en Poederoijen in de Maas valt.

Bommenede, (Wbk.) is geen D., maar een geh., gem. Bommenede en Blois. Het ligt langs den dijk, 2 u. N. van Zierikzee.

Bommenede en Blois, Ned. gem., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, met eene meestoof, een overzetveer op Herkingen en op Battenoord, en 360 inw.

Bommershoven, (Wbk.) D. en gem., arr. Maastr., ½ u. van Borgloon; 340 inw.

Bompal, zie *Bopal*.

Bomparto, D. in het hertogd. Modena, distr. kant., en 3 m. N. O. van Modena, aan de vereeniging van de Panaro, met het kanaal van Modena; 1000 inw.

Bomranzepollam, (Wbk.) lees: *Bomrauzepollam*.

Bon, (Cap) kaap aan de N. kust van Barbarijë in Tunis, 27. 4. 45. N. B. 28. 44. O. L.

Bona, (Wbk.) de stad ligt aan de zeekust, aan den voet van eenen berg, waarop het kasteel Kasba. Er is een goede weg naar Constantine, op den afstand van 30 uren; bij de komst der Franschen in 1830 waren er slechts 1600 inw. De stad is met eenen muur omringd van 10 voet hoog en heeft 4 poorten; de huizen zijn als te Algiers, doch er zijn geen aanzienlijke moskeen; het beste gebouw is de Kasba, wel van geschut voorzien. De baai, waaraan de stad ligt (voorheen *Bastion*, naar een ver-

vallen Fransch kasteel, *Bastion de France*, genoemd), is door Kaap Garde en Kaap Rosa bepaald, terwijl de rivieren de Seiboese en Saba zich hierin ontlasten. Van hier naar Bougi is bergachtig land, door oorlogzuchtige Berbers bezet. Ten Z. O. van de stad, aan den oever der Seiboese, zijn de overblijfsels van een Augustijner klooster.

Bonabeag, berg in de N. Amerik. Staat Maine, gr. Yorck.

Bonaccal de Alarçon, zie *Bonacha de Alarçon*. (Wbk.)

Bon-Accueil van Marchand, door Hergest *Friendlybay* genoemd, baai op het eil. Uapoa, een der Washingtons-eil. in Australië.

Bon Ain, Sp. berg op het eil. Majorka.

Bon-albo, Sp. vlek, prov. Zamora, aan de Madaral.

Bonansima, zie *Biensou*.

Bonaparte, (Wbk.) staat: zie *Bourbon*, lees: zie *Bourbon* N°. 4.

Bonar, Sp. vlek, prov. en 8 m. N. N. O. van Leon, aan den linkeroever van de Porina. De minerale bron Caldès de Bonar ontspringt bij dit vlek.

Bonarcado, D. op het eil. Sardinië, afdeel. Kaap Cagliari, aan den regteroever van de Milis, 5¼ m. N. van Oristan; 800 inw. In de omstreek zijn koper-, ijzer- en loodmijnen.

Bonarté, berg in Brazilië, prov. Ciara.

Bonarva, stad op het eil. Sardinië, met een schoon kasteel en verfijnde schapenfokkerij.

Bonas, golf in Patagonië, in Zuid-Amerika.

Bonat, Fr. stad en kant.hoofdpl., dep. Créuse, arr. en 4 u. N. van Guéret, op eenen heuvel, niet ver van den regteroever der groote Créuse. Men ziet er nog het oude kasteel van Beauvais, en men heeft er Romeinsche oudheden gevonden; 2000 inw.

Bonati, stad in Sicilië, intend. Calatanisetta, ten O. van Pietra Pescia. 2. Nap. stad en hoofdpl. van een distr., prov. Principato Cit.; met 3000 inw.

Bonaventura, (Nieuw-) Ned. polder, prov. Holl., Zuid. ged., gem. 's Gravendeel. Zij werd in 1562 bedijkt en beslaat 2800 morgen gronds.

Bonavista, (Wbk. *Boavista* N°. 1) ligt in de Braz. prov. Matto Grosso, comarca Cuyaba, aan den linkeroever der Jatuba, op eene hoogte zeer schoon gelegen, waarvan dan ook de naam afkomt; het heeft aanbouw van alle soorten van levensmiddelen. 2. Kaap aan de O. kust van het eil. Terre Neuve, onder 55. 10. W. L. en 48. 44. N. B. 3. Baai aan de O. kust van het eil. Terre Neuve, tusschen Kaap Frecis en Kaap Bonavista. De ingang is 13 m. breed. 4. Een der Salomons-eilanden in Australië, tamelijk groot en N. W. van het Isle des Contrarietés en door de straat Indispensable van Guadalcanar gescheiden, door Ortega ontdekt, en volgens Krusensterns kaart op 9. 30. Z. B. en 179. 9. W. L. Op de oude kaarten wordt het met Galera de Artaciden, enz. als eene voortzetting van het groote eil. Isabella opgegeven.

Bonayre, zie *Bonair*. (Wbk.)

Bonbetoc, zie *Bonberoc*. (Wbk.)

Boncelles, (Wbk.) of *Boucelles*, D. en gem., distr. Luik, rondom door bosschen omgeven; met 800 inw.

Boncourt, Fr. D., dep. Maas, arr. kant. en 1 m. N. N. W. van Commercy, 7 m. O. van Bar-le-Duc, nabij den regteroever der Maas. Er zijn 400 inw., ijzerwerken en een kasteel, op hetwelk de Hoogduitsche dichter Adelbert von Chamisso, wiens eigenlijken naam Louis Charles Adelaïde de Chamisso de Boncourt was, geboren is.

Bond, N. Amer. gr., in het midden van den staat Illinois. De Kaskaskia loopt door het Z. O. gedeelte. De hoofdpl. is Vandalia; 2,931 inw.

Bondeh, bergketen in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berar, waarvan zij het N. ged. vervult, tusschen de Taptee en de Poorna.

Bondelon, Aziat. stad, in het kon. Siam, hoofdpl. eener prov. op het schiereil. Malakka, 38 m. N. van Kedah, 7. 36. N. B. 118. O. L., met handel in rijst, peper, ivoor en timmerhout

Bondenhoef, of *Waardhuizen*, Ned. buurt, prov. Holl., N. ged., gem. Ouder-Amstel.

Bondkyrke, Zweed. kersp. Upsalalän, harrad Ulleraker.

Bondo, eil. in de Golf van Bothnië, aan de kust van Zweden, onder 65. 15. N. B. en 39. 25. O. L.

Bondoo, meer in Sudan, waardoor

eene rivier, bij de inw. *Insukessey* genoemd en door ROBERTSON voor de Niger gehouden, loopt.

BONDORF, (Wbk.) of *Bigonville*, D. en gem., kw. Arlon; 1100 inw. 2. Wurtemb. D., kreits van het Zwarte Woud, ambt en 2 m. Z. Z. W. van Herrenberg; 1200 inw.

BONDUES, Fr. stad, dep. van 't Noorden, arr. en 2 u. N. van Rijssel, met garenspinnerijen en wolkammerijen; 2400 inw.

BONDY, Fr. D., dep. Seine, arr. Saint-Denis, kant. en 2 u. O. van Pantin, 3 u. O. N. O. van Parijs, niet ver van het bosch van Bondy. De groote weg van Parijs naar Duitschland loopt door dit dorp In de omstreek langs het Canal de l'Ourcq zijn vele lusthuizen; 600 inw. en fokkerij van merinos-schapen.

BONE, zie *Bona*, (Wbk.) N°. 1.

BONEFFE, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen.

BONEFRO, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 2½ m. Z. Z. O. van Larino, hoofdpl. van een kant., aan de helling van eenen berg; 3300 inw. Er is een fraai kasteel.

BONEHILL, of *Beenheuvel*, heuvel in de N. Amer. staat New-York, gr. Geneska, welks binnenste geheel uit menschenbeenderen bestaat.

BONGA, Nederl. adell. huis, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, onder Kimswerd.

BONGAHUIS, Nederl. oud adell. huis, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel, onder het dorp Oosterend.

BONGE, Noorw. kersp., stift Aggerhuis, voogdij Mos; met 1300 inw.

BONGHE, geh. in Luik, gem. Beaufays.

BONGO, zie *Bunwut*.

BONGOLO, stam van de Mandogo's in Neder-Guinee, rijk Sogno.

BONHEYDEN, (Wbk) niet *Boheyden*, D. en gem., arr. Mechelen; 1200 inw.

BONHOMME, W. Ind. eil., bij het Zweed. eil. Barthelemy. 2. N. Amer. gem. in het distr. Missouri, gr. Franklin, bij de zamenvloeijing der riv. van denzelfden naam met de Missouri, 3½ m. Z. W. van Saint Charles en 7 m. W. van Saint Louis. De omstreken zijn vruchtbaar.

BONHOMME, (COL DU) (vergel. *Bonhomme* Wbk.) doortogt in de Grieksche Alpen, in de Sardin. staten, hertogd. Savoije, de grenslinie uitmakende tusschen de prov. Faucigny en Tarantaise, 4 m. Z. W. van den Mont-Blanc en 5¼ m. Z. O. van Sallanche, 1255 vademen boven de zee.

BONHOMME, (LE) Fr. D., dep. Boven-Rijn, arr. en 5 u. W. van Colmar; 1100 inw., fabr. van gereedschappen voor den landbouw.

BONIAU, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Bary.

BONIEUX, zie *Bonjeux*. (Wbk.)

BONIFACIO, (ST.) zie *Rio Arco*.

BONIFACIO, (ST.) of *S. Bonifacio de Ibague*, stad in Columbia, dep. Cundinamarca, prov. Mariquita, aan den weg over den Quindin, 4212 v. hoog, met eene zeer zachte luchtsgesteldheid (COCHRANE vond den 26 Dec. 80, HAMILTON in Dec. 74. FAHRENH.) Deze stad, in 1550 het eerst op eene andere plaats aangelegd, is een groot vierkant blok huizen, met twee kleinere, die nog niet geheel voltooid zijn. Het monnikenklooster is een collegie geworden, en de 2 à 3000 inw. hebben goeden landbouw in aardappelen, plantanen, meloenen, granaatappelen, rijst, caçao, suikerriet, enz. Toen COCHRANE zich aldaar bevond, begon men het bouwen van tarwe weder aan te wakkeren.

BONIFACIUS-KAPEL, Ned. voorm. kapel, prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Opsterland, ½ u. Z. van Wynjeterp.

BONIFATI, Nap. vlek, prov. Calabrie-Cetra, distr. Paola, kant. en 1¼ m. Z. O. van Belvedere, met groote zijdewormteelt; 2600 inw.

BONILLA, Sp. vlek, prov. en 9 m. W. N. W. van Cuença, aan den regteroever der Rio de Huete.

BONILLA, of *Bonilla de la Sierra*, Sp. stad, prov. en 10 m. W. N. W. van Avila, aan den regteroever van de Merderos; 1600 inw.

BONINE, zie *Bonnines*.

BONIN-SIMA, of *Bonin-Eilanden*, zie *Monin-Sima*.

BONIONY, kaap aan de O. kust van Afrika, in Zanguebar, op circa 7. Z. B.

BONITO, riv. in Brazilië, prov. en distr. Rio de Janeiro, welke in de Cucerebu valt. 2. bronriv. van de Araguay of Araguaya, in de Brazil. prov. Goyaz.

BONITO, (SERRO DO) tak van de Serro Borborema in Brazilië, prov. Rio Grande do Norte.

Bonitof, waterval van de riv. de Clyde, in Schotland.

Bonitz, Jap. prov., vorstend. Bingo, eil. Niphon.

Bonjahuizen, Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, O. van Idzegahuizen, aan het Koudmeer.

Bonjeiah, Afrik. golf op de kust van Algiers.

Bonjem, Afrik. stad, in Barbarijë, in Fezzan, 120 m. N. van Murzak, onder 30. 35. 32. N. B. en 33. 33. O. L. Men ziet er de overblijfsels eener Rom. vesting van den tijd van Septimus Severus. Ten N. en Z. zijn zandwoestijnen.

Bonkenhaven, (Wbk.) reg. 2, staat: bij het dorp Beulaken, lees: niet ver van Vollenhoven.

Bonlez, (Wbk.) D. en gem., arr. Nijvel. Men heeft er een' zandachtigen grond, graan- en tabaksteelt, bosschen, met heigrond afgewisseld, weinig weiland, een kasteel met fraaije tuinen en fonteinen, brouwerij en 700 inw.

Bonlez, (Basse) geh. in Z. Braband, arr. Nijvel, gem. Bonlez.

Bonlieu, Fr. D., dep. de la Drôme, arr. en 3 u. N. O. van Montélimart, kant. Marsanne, aan de Bourbion, met eene zijdespinnerij.

Bonmarché, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Miécret.

Bonn, Pruiss. stad (Wbk.) is de geboortepl. van den beroemden Ontleedkundige L. M. A. Caldani.

Bonnal, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Eschdorf.

Bonnarp, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Toma.

Bonndorf, vlek in het groothert. Baden, hoofdpl. van een ambt, 9 m. Z. O. van Freyburg en 6 m. N. W. van Schaffhausen, met fabr. van geborduurd neteldoek en 900 inw. Het ambt bevat 11,000 inw.

Bonne, baai aan de W. kust van het N. Amer. eil. New-Foundland, in den achtergrond in twee bogten afgedeeld, die de monden van twee kleine riv. zijn, welke uit meren afstroomen.

Bonnée, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Nandrin.

Bonne-Esperance, afzonderlijk liggend eil., door sommigen tot den Archipel van den H. Geest, in Australië gerekend, ten W. van den gem. Archipel. Het is klein en laag, door een koraalrif omringd en op 182. 26. O. L. en 16. 14. Z. B. gelegen. Bougainville zag het in 1768, doch het staat niet op de kaart van Krusenstern. 2. Voorm. abdij der Premonstratenser orde, in Henegouwen, distr. Thuin, 1 u. Z. van Binche, 1 u. W. van Buvrinnes. 3. Kaap, zie *Kaap de Goede Hoop*.

Bonne-Femme, N. Amer. riv., staat Missouri. Zij ontspringt in het gr. Pike, komt in dat van Howard, en valt, na eenen loop van 21 m. van het N. O. naar het Z. W., nabij en ten O. van Franklin, in de Missouri. Haar mond is 105 voet breed, en zij is een goed eind weegs bevaarbaar.

Bonnefiorden, deel van de Christianiafiorden, in Noorwegen, stift Aggerhuus.

Bonnefond, Fr. D., dep. Loire, arr., kant. en niet verre van St. Etienne; 2300 inw., fabrijken van zijdenlint en galanteriewaren.

Bonne Fortune, zie *Fortuna-eiland* hier onder en *Porah*. (Wbk.)

Bonne-Haye, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Hoves.

Bonneheyd, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Bocholz.

Bonnelles, (Wbk.) ligt niet arr. Estampes, maar arr. Rambouillet, 1 u. van Limours; 500 inw.

Bonnema, Ned. adell. huis, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, ½ u. N. W. van Pingjum.

Bonnemain, Fr. D., dep. Ille-et-Vilaine, arr. St. Malo, kant. en 2 u. van Combourg; 1500 inw.

Bonnen, (Wbk.) ligt kant. Assen, gem. Gieten.

Bonnerée, (Wbk.) Ned. D., enz. lees: *Bonnereux* of *Bonnerve*, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. en ½ u. N. van Mabompré, 1 u. W. van Houffalize.

Bonnert, (Wbk.) D. en gem., kw. Arlon; 850 inw.

Bonnerue, (Wbk.) staat: Ned. D., enz. lees: geh. in Luxemburg, kw. Neufchâteau, gem. Moircy, 1 u. O. van St. Hubert.

Bonnerve, zie *Bonnerée*.

Bonnerveen, (Wbk.) ligt kant. Assen, gem. Gieten.

Bonnet, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Havay.

Bonnet (St.) le Château, (Wbk.)

is eene kant. hoofdpl., arr. en 5 u. Z. van Monttriston, kantfabrijken, geachte messen- en slotenmakerij.

Bonnet, (St.) dep. Opper-Alpen, (Wbk.) is eene kant. hoofdpl., arr. Gap, 1500 inw., minerale wateren, geboortepl. van den Connetable François Bonne, Hertog van Lesdiguières. 2. Fr. D., dep. Neder-Charente, arr. Jonzac, kant. en in de nabijheid van Mirambeau; 1500 inw. 3. Fr. D., dep. Opper-Vienne, kant. en 2 u. N. W. van Bellac; 1250 inw.

Bonnet-des-Quarts, Fr. D., dep. Loire, arr. Roanne, kant. en 1½ u. van La Pacaudière; 1500 inw.

Bonnet-Elvert, Fr. D., dep. Corrèze, arr. Tulle, kant. en 2 u. van Argental; 1100 inw.

Bonnet-la-Forêt, (St.) Fr. D., dep. de la Corrèze, arr. en 5 u. N. N. W. van Brives, kant. Juillac, met steenkoolmijnen; 1000 inw.

Bonnet-le-Château, (St.) (Wbk.) zie voorts *Bonnet* No. 1.

Bonnet-le-Desert, (St.) Fr. D., dep. d'Allier, arr. Mont-Luçon, kant. Cerilly, aan den linkeroever van de Sologne, met twee ijzerwerken; 600 inw.

Bonnet-le-Froid, Fr. D., dep. Opper-Loire, arr. en 6 u. O. van Yssengeaux.

Bonnet, (St.) dep. Opper-Alpen, (Wbk.) zie voorts *Bonnet* (*St.*) No. 2.

Bonnetable, Fr. stad, dep. Sarthe, kant. hoofdpl., arr. en 5 u. Z. van Mamers; 4900 inw., een Gothisch kasteel, fabrijken van katoenen stoffen, calicot en siamozen, handel in granen, groenten, rundvee en varkens.

Bonneuil, Fr. D., dep. Oise, arr. Clermont, kant. en 2 u. N. van Breteuil; 1100 inw. en mutsenfabrijken.

Bonneuil-sur-Marne, Fr. D., dep. Seine, arr. St. Amand, kant. en 2 u. van Charenton, 3 u. Z. O. van Parijs.

Bonneveau, Fr. D., dep. l'Isère, arr. en 5 u. O. Z. O. van Vienne, kant. St.-Jean-de-Bournay. Er is eene glasblazerij en fabr. van natuurkundige instrumenten.

Bonneveaux, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 5 u. van Pontarlier; 350 inw. en handel in zeer gezochte kaas.

Bonneville, (Wbk.) N°. 2. Zie voorts *Bouchoux*. (Wbk.)

Bonneville, (Wbk.) N°. 5 staat: zie *Neustadt*, lees: *Neuenstadt*, N°. 2.

Bonneville, (Wbk.) N°. 6, behoort tot de gem. Sclayn.

Bonnevoie, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Hollerich.

Bonni, zie *Boni* (Wbk.) en *Bonny* hier onder.

Bonnines, (Wbk.) of *Bonine*, D. en gem., arr. Namen; 400 inw.

Bonnotta, (Wbk.) staat: zie *Bonnettee*, lees: *Bonetta-banken*.

Bonny, Afrik. riv. in Opper-Guinee, in het kon. Ouary. Men kent slechts hare uitwatering, die een weinig Oostwaarts van dien der nieuwe Calabar is, onder 4. 20. N. B. en 24. 22. O. L. Zij is bevaarbaar. 2. Rijk, digt bij den mond dier riv., moerassig; de Koning moet tamelijk veel magt hebben, en oorlogsbooten, met 140 man en een stuk geschut bezet, bezitten. Zijn Jem-Jem of Fetishhuis is met schedels van gevangene vijanden versierd. Menschenoffers zijn hier niet zeldzaam. 3. Stad, (Wbk. *Boni* N°. 2) ligt aan de O. zijde der riv., in een ongezond oord, door bosschen en moerassen omringd, met 20,000 luije, trage inw., die met ivoor, palmolie en slaven handelen; jaarlijks worden hier 20,000 Negers verkocht. Om de slaven te krijgen, worden de booten bemand, met waren beladen en onder geraas en getrommel allen op eenen avond verlicht, en na 6 dagen keeren zij met de arme slaven terug. Een groote hagedisch is hunne Fetisch. Er worden yams, wortelen en tabak gebouwd en ook zout gewonnen.

Bono, N. Amer. gem., staat. Indiana, gr, Orange, 5½ m. N. van Paoli. 2. D. op het eil. Sardinië, afd. Kaap Sassari, 15 m. Z. O. van de stad Sassari, en 5½ m. Z. Z. O. van Ozieri; 2000 inw.

Bononia, zie *Boulogne*.

Bonorva, vlek op het eil. Sardinië, afd. Kaap Sassari, 9½ m. Z. Z. O. van de stad Sassari. Er zijn 2 kloosters en 1 paardenstoeterij; 3600 inw.

Bonoied, Afrik. land en eil. Tartijk, waar de koning van Far zijne slaven haalt.

Bonpas, riv. in de N. Amer. staat Illinois, op Edwords.

Bonpland, kaap in het Z. van het Austr. eil. King, in de Basstraat.

Bonpoor, of *Bunpoor*, stad in Beludschistan, prov. Kuhistan, ten O.

van eene zeer groote woestijn, waaraan zij haren naam geeft, 46 m. N. W. van Kedje, en 90 m. Z. O. van Kerman. 27. 30. N. B. en 78. 20. O. L. In de omstreek dezer stad, vindt men eenen uitgebranden vulkaan en eenige minerale bronnen.

Bonrepas, (Wbk.) ligt arr. Gorinchem, kant. en ¼ u. N. van Schoonhoven, gem. Vlist en Bonrepas, en heeft goede weilanden en hennipteelt.

Bons, Sard. vlek, Hertogd. Savoijen, prov. Chellais; 550 inw. 2. Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, grietenij Wijmbritseradeel, onder IJsbrechtum, ½ u. W. van Sneek.

Bonsaint, (Wbk.) of *Bonsin*, ligt niet in Luxemb., maar het is een D. en gem. in Namen, arr. Dinant, 4 u. O. van Ciney; 350 inw.

Bonsecours, geh. in Henegouwen, gem. Peruwelz.

Bons-Malades, geh. in Luxemb., gem. Luxemb.

Bonson, Fr. riv., die in het dep. Loire, in de Loire valt. 2. riv. op het Amer. eil. Anticoste, over den mond van den St. Laurens.

Bonstorp, Zweed. kersp., Jonköpingslän, harrad Oestbo.

Bonsval, (Wbk.) lees: *Bousval* of *Bousseval*, en zie op dat laatste woord.

Bontama, Afrik. plaats in Assiantië, een half uur van de hoofdst. Comassie, waarvan het eene voorstad is.

Bonte, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. St. Martens-Lierde.

Bontegem, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Wieze.

Bonten, zie *Baifalu*. (Wbk.)

Bontepoort, Ned. buurt, prov. Gelderland, kw. Arnhem, gem. Nykerk; 50 inw.

Bontzida, zie *Bonzicla*. (Wbk.)

Bonum, N. Amer. plaats, staat Missouri, gr. Charles.

Bonvallon, zie *Beau-Vallon*.

Bonvanten, Fr. dal, dep. Isère, 3 u. van Romans.

Bonvouloir, (Wbk.) deze eilanden liggen in de groep d'Entrecasteaux, ten O. van kaap Bentenat, met welke zij door rotsen te zamen hangen. Zij hebben bosch en veel inw. Het oostelijkste stelt d'Entrecasteaux, op 10. 25. Z. B. en 169. 5. O. L. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Havré.

Bony, (Wbk.) staat: zie *Boni*, lees: zie *Boni*, (Wbk.) en *Bonny* hier boven.

Bonyda, stad in Nubië, land Shendi, met rijke zoutwerken.

Bonyong, kaap op de Afrik. kust van Zanguebar, bij Monfia.

Boo, Engels. namen, met deze letters beginnende, vindt men ook op *Boe* en *Bou*.

Boo, eene groep van eil. in den Grooten Oceaan, Z. O. van het eil. Gilolo, 1. 9. Z. B. 136. 2. O. L. Zij zijn vrijwel bevolkt, en leveren kokosnoten, visch en zout op.

Booberak, riv. in Algiers, prov. Titteri.

Boochanpoor, (*Butchanpoor*) Ind. stad, prov. Kandesh, hoofdpl. van het distr. Khandesh, in een vruchtbaar dal aan de Tapti, verblijfplaats van den oppersten Mulla der Mahomedaansche Secte *Borah*, zij is met eenen muur omringd, heeft een fort en vele inw., die fabrijken en handel hebben. 21. 19. N. B. 93. 52. O. L.

Boockhammel, stam der Arabieren in Algiers, prov. Tlemsan, aan den linkeroever van den Shellif.

Boodarna, stam der Arabieren in Algiers, prov. Titteri, in den omtrek van Medea.

Booden Dameghong, Ind. stad, prov. Bejapoor, distr. Assodnagur.

Boodroon, zie *Bodrun*. (Wbk.)

Boody-Farland, kaap aan de N. kust van Ierland, prov. Ulster. Zij maakt het N. W. einde van het gr. Donegal uit, 55. 6. N. B. 11. 26. O. L.

Boodyhall, zie *Boudyhall*.

Boogeiland, Afr. eil., zie *Arcas*. (Wbk.)

Boogindianen, Amer. volk, in het westelijk binnenland, W. van de riv. Mackenzie, naar de Vredesriv.; zij zijn van middelbare grootte en hebben eene zwartgeele kleur. De vrouwen zijn zeer morsig en tatoueren zich onder de oogen, met eene zwarte streep, die van het eene oor naar het andere gaat. Zij ontleenen hunnen naam van de groote boog van cederhout, 6 voet lang, en aan het eene einde met eenen ijzeren punt voorzien, waarom zij hem ook als spies gebruiken; de pijlen zijn 2 à 2½ voeten lang en hebben punten van been, ijzer of vuursteen. Onder hen, even als onder de Hondsribben- en Rots-

gebergte-Indianen, bestaat, volgens FRANKLIN, nog de overlevering, dat hunne voorouders uit een westelijk vlak land gekomen zijn, waar geen winter was en boonen en groote vruchten groeiden, die aan het tegenwoordig geslacht onbekend zijn. Ook hebben zij andere merkwaardige overleveringen, omtrent dieren en de reden van hunne verhuizing, waaromtrent wij naar FRANKLIN verwijzen.

BOOGHRA-SAATEN, stam der Tuareks, in de Sahara bij Ghraat.

BOO-HADJAR, stad in het Z. deel van Tunis in Noord-Afrika, bij eene groote zoutzee.

BOOJE, zie *Bhooi.* (Wbk.)

BOOKMOLENSTRAAT, geh. in O. Vlaanderen, distr. Dendermonde, gem. Baesrode.

BOOL, zie *Bohol*, (Wbk.)

BOOLA, rijk aan de kust van Afrika, Z. van Calabar en de riv. Cameron.

BOOM, (Wbk.) ligt niet aan de Dyle, maar aan de Rupel. Het is een vlek en gem., heeft ook belangrijke steen- en pannenbakkerijen, eene scheepstimmerwerf, sterken graanhandel, en 6200 inw. 2. riv. aan de Siera-Leonakust in Afrika, tak van de Rio das Palmas.

BOOM, (DEN) geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Gaveren.

BOOMELEAH, distr. in Algiers, prov. Constantine, land Soab, met landbouw.

BOOMEN, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Peer.

BOOMER, (DE), Ned. geh., prov. Holl. N. ged., arr. Alkmaar, kant. Schagen, gem. Oude Niedorp en Zijdewind.

BOOMGAARDDRIESCH, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Quaremont.

BOOMKENS, zie *Boompjes.* (Wbk.) en *Bomkins.* (Suppl.)

BOOMSTRAAT, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Herenthout.

BOON, Afrik. riv. in het Binnenland, die in de Zambese valt. 2. Ned. riv., zie *Boorn.*

BOONE, (Wbk.) telt thans 6500 inw., de hoofdst. is Burlington. Het graafschap wordt door de Ohio en Begbone bespoeld.

BOONEHILLS, plaats in de N. Amer. staat Illinois, gr. White.

BOONENRIVIER, (*Rivière aux Fèves*) riv. in de N. Amer. staat Illinois, waar mijnen zijn.

BOONHILL, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Rozendaal, gem. Steenbergen en Kruisland, ½ u. Z. O. van Steenbergen, ¾ u. W. van Kruisland.

BOONVILLE, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Oneida, 10 m. N. van Utica; 1294 inw.

BOOPERRES, BOOPOANA, zie *Bopoala.*

BOORAGUNGE, Ind. st., prov. Agra, distr. Farrakabad.

BOORAYE, Ind. riv., prov. Khandesch, die in de Nerbudda valt.

BOORD, zie *Boort.*

BOORGHAUT, bergpas in de Ind. prov. Aurung-Abad, distr. Callianee.

BOORGOU, zie *Barragoo.*

BOORHANA, zie *Boordhana.* (Wbk.)

BOORHANPOOR, zie *Bouranpour.*

BOORIE, of *Buree*, Afrik. stad in Senegambië, land Kaukau, op den weg van Foula Djallon en Timbuctoe.

BOORI, zie *Bourre.*

BOORLOS, zie *Bourlos.* (Wbk.)

BOORN, (Wbk.) ook wel *Burde* genaamd, ontstaat in de grietenij Opsterland, uit de vereeniging van het Koningsdiep met het Moediep, splitst voorts de grietenij Utingeradeel in twee gelijke deelen, vervolgens tusschen Haarderadeel en Rauwerderhem doorloopende, verliest zij zich bij Insumerzyl in de Grou en de Musel.

BOORNBERGUM, zie *Bornbergum.*

BOORNDEEL, Ned. landstreek, prov. Friesland, kw. Zevenwouden, zijnde dat gedeelte van de griet. Utingeradeel, dat ten N. van de Boorn ligt en voorheen tot Opsterland behoorde.

BOORNZWAAG, zie *Bornzwaag.*

BOOROPOLONGS, volk in Afrika, landen der Beetjuanen, westel. van Kurreechane.

BOORSHEIM, zie *Borsheim.*

BOORT, of *Bort*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Nunen Gerwen en Nederwetten, ½ u. W. van Nunen, ¾ u. Z. W. van Gerwen en ¾ u. van Nederwetten.

BOORT-MEERBEEK, zie *Bortmeerbeek.*

BOOSAADAH, stam der Beduinen in Algiers, prov. Titteri, niet verre van het gebergte Seilah.

BOOSHATER, st. in het N. deel van Tunis, in N. Afrika, 1½ m. landwaarts van Porto Farina, met groote puinhoopen. Hier schijnt de zee door het land teruggedrongen; waarschijnlijk stond hier het oude *Attika.* Onder vele merkwaardigheden heeft men hier, bij het graven, twee Colossale

standbeelden, van TIBERIUS en AUGUSTUS, gevonden.

BOOSHEIDA, stad in Tripoli, in N. Afrika aan de groote golf. 30. 59. 30. N. B. 17. 39. 21. O. L. van Greenwich.

BOOSHENGUR, zie *Boosangur.* (Wbk.)

BOOSK, Russ. vlek in Azië, gouv. Simbirsk, kr. Samaro.

BOOSOWRAH, zie *Busowrah.* (Wbk.)

BOOTALEB, geb. in Algiers, aan hetwelk de Boosellam ontspringt.

BOOTFELD, groote Hann. weide, prov. Göttingen, waar voorheen de stad *Koningsburg* lag. De oude keurvorsten van Saksen, bezochten dikwerf deze streek.

BOOTHBAAI, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Lincoln, tusschen de baai Scheepscot of de Booth en de Damariscotta, 3 m. Z. O. van Wincasset, en 65 m. N. O. van Boston; 1950 inw. 2. de baai van denzelfden naam is 4 m. lang, en maakt eene ruime en veilige haven uit, waar men 9 vademen water heeft.

BOOTLAND, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wonseradeel, ¼ u. W. van Pengjum.

BOOTSMA, drie Ned. oude adell. huizen, prov. Friesland, kw. Oostergo, van welke twee griet. Leeuwarderadeel, een onder Huizum en een onder Wirdum, en het derde griet. Kollumerland, ¼ u. Z. W. van Kollum.

BOPAALTOT, zie *Bopal* (Wbk.) en hier onder.

BOPAL, (Wbk.) ook *Bompal*, of *Bopaul*, ligt op 23. 17. N. B. en 95. 20. O. L. aan de Betwa. Zij is groot en van muren en grachten voorzien. Ook wordt er veel handel gedreven. In de omliggende gebergten wonen de Pindarries (zwervende rooversvolken), die zich van hier door de geheele prov. Malwah verspreid hebben. De bergen bevatten rood graniet en arduinsteen.

BOPAL, BOMPAL, of *Bopaul*, vorstend. in Ind., prov. Malwah; ten W., ten N. en ten O. bepaald, door de staten van Sindhia, en ten Z. door de Nerbuddah van de Britsche bezittingen, in de prov. Gandwana en Kandeish, gescheiden. De stad Bopal is de hoofdpl. De vorst of Radja, is een bondgenoot van het Britsch Ind. gouv.

BOPOALA en BOPOOANA, BOOPEREES, Afrik. volken in het land der Beetjuanen, oostelijk van de Marotzees.

BOPQUAM, golf van het meer Champlain, in de N. Amer. staat Vermont, gr. Essex.

BOQUÉ, Afrik. D. in Senegambië, kon. Foutataro, 13 m. W. van Ledo.

BOQUEIRA, D. in Brazilië, prov. Seregipe d'El Rey, distr. Lagarto. 2. eiland aldaar, in de prov. Rio Janeiro, distr. Ilha-Grande, in de Angra baai. 3. (SERRADO) tak van de Serra de Mantiqueira, in de Braz. prov. Bahia, digt bij de Rio Verde, welke door de Comarca Jacobina loopt.

BOQUERON, vlek in Columbia, dep. Cundinamarca, prov. Neira. 2. (PUNTA DEL) kaap op het Vuurland aan den N. ingang van het kanaal St. Sebastiaan.

BOQUET, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Temploux.

BOQUILLAS CERRADAS, kanaal in Mexiko, dat de Lagune Madre met de zee verbindt.

BOQUIO, zie *Bequia.*

BOR, Russ. D. in Europa, gouv. Pskow, kr. Kholm. 2. Russ. D. aldaar, gouv. Kaluga, kr. Torusa. 3. Russ. D. en Russ. eil. in Azië, gouv. Schirwan, distr. Salian bij den mond van de Kur.

BORA, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro. 2. gebergte in Abyssinie, landsch. Tigré, ten N. van Lasta. 3. zie *Witzi.*

BORABOUM, of *Burraboom*, kleine stad in Brit. Ind., prov. Bengalen, distr. en 27 m. N. W. van Miduapoor, en 14 m. Z. Z. W. van Bogonatpoor.

BORACHA, eil. in Columbia, thans Venezuela, dep. Maturim, tegenover Barcelona.

BORAHUN, (Wbk.) staat: Perz. stad, lees: Russ. stad en zie ook *Nisabat.* (Wbk.)

BORAMBORDAH, zie *Barampour.* (Wbk.)

BORAMNAGUR, of *Burramnagur*, kleine stad in Brit. Ind., presid. Beng., prov. Agra, op eenigen afstand van den linkeroever van den Ganges, en 3½ m. Z. O. van Ferruck-Abad.

BORAN, Fr. D., dep. Oise, arr. en 6 u. O. van Senlis, 1 u. van Beaumont; een oud kasteel en 800 inw.

BORANGAM, of *Burrungaum*, kleine stad in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berar, distr. Beytalborry aan de Bog, eenen arm van de Taptee, 10 m. Z. W. van Barampour.

BORAS, D. op het Philipp. eil. Leyte, aan den ingang der Paso de Surigao.

Borassierri, Amerik. riv., die de volkplanting Essequebo van Demerary scheidt.

Borau, Sp. vlek, prov. en 12 m. N. N. W. van Huesca, (Arragon) en 2 m. N. N. W. van Jaca.

Borba, (Wbk.) is thans niet meer dan een vlek, met 700 inw.; maar voor dat zij in 1662 door de Spanj. ingenomen werd, was zij eene aanzienlijke bemuurde st. Men vindt er nog 1 kasteel, 2 kerken, 1 hospitaal en 1 armhuis. 2. Brazil. vlek, prov. Para, Comarca Mundrucania, op eene hoogte, regts van de Madeira en 30 m. van hare zamenkomst, met de Amazonenriv. 40. 10. Z. B. 42. W. L. Het is eene aanlegplaats voor de schepen, die naar Matto Grosso varen. In de omstreken wordt veel tabak en cacao gewonnen.

Borbon, fort in het gouv. Buenos Ayres, intendantsch. Paraguay, 105 m. N. van Assomption, op eenen heuvel, regts van de Paraguay.

Borbora, zie *Berbera.* (Wbk.)

Borborenia (Serra), geb. in Brazilië, in de prov. Pernambuco, Parahyba, Rio Grande do Norte en Ciara, volgens Cazal het prachtigste van Brazilië, doch van deszelfs bestanddeelen en hoogten vernemen wij niets, waarschijnlijk is het oorspronkelijk geb. van de tweede vorming, deels rots, deels kaal, doch grootendeels met groote bosschen bedekt.

Borbur, vlakte in Afghanistan, prov. Siwi, in het O. deel van het land der Kukens.

Borce, Fr. D., dep. Neder-Pyreneën, arr. en 8 u. Z. W. van Oloron, kant. Acous, in de vallei Aspe, met eene laauwe minerale bron. De omliggende bergen bevatten marmer, koper en lood; 800 inw.

Borce Ganga, of *Oude Ganges*, tak van de Ganges, in de Ind. prov. Bengalen, distr. Dacca Jelalpoor.

Borcette, (Wbk.) zie ook *Burscheid.* (Wbk.)

Borchet, (Wbk.) behoort niet tot Ned., maar is hetzelfde als *Borcette.*

Borchheim, staat: zie *Borken*, lees: *Borcken.*

Borchloen, staat: zie *Loon*, lees: zie *Looz.*

Borcken, Borkes, of *Borokheim*, (Wbk.) lees: *Borcken, Borken*, of *Borchheim.*

Borchtcha, Turk. riv. in Europa, in Wallachijë. Zij ontspringt in het distr. Ilfow, ten N. van Bukarest, gaat eerst van het N. W. naar het Z. O. tot Tchowganesti, dan O. langs den Donau, met welke riv. zij zich, door verscheidene kanalen, ten Z. van Hirchova, na eenen loop van 40 m., vereenigt.

Borchtchagowka, Russ. vlek in Europa, gouv. Kiew, distr. en 6 m. Z. Z. W. van Skvira, nabij de Ros.

Borcoond, of *Boarcoond*, kleine stad in Britsch Ind., prov. Kandeish, aan den regteroever der Bôry, 15 m. N. O. van Tchandour.

Bord, (Wbk.) N°. 2, zie ook *Bort*, (Wbk.) 2. Fr. geh., dep. de l'Aveiron, arr. en 5 m. O. van Espalion, kant. Saint Geniès de Rivedolt, 9 m. O. N. O. van Rodez, met eene zilverhoudende loodmijn.

Borda, Russ. vlek in Azië, gouv. Orenburg, aan de Sakmara, meestal door Kozakken en verbannenen bewoond. 2. Kaap op Nieuw-Holland, in De Witt's-land, 16. 36. Z. B. en 140. 8. O. L. 3. Kaap aldaar, op het eil. Kanguruh, de N. Westelijkste der eil. aan de Kasuaar-Golf.

Borda do Campo, Braz. D., prov. Minas Geraes, comarca Villa Rica, met 20 huizen.

Bordalba, Sp. vlek, prov. en 7 m. W. N. W. van Calataynd (Aragon).

Borde (Haute-), geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Eugies.

Bordelais, (Le) Fr. landstreek, die het dep. der Gironde en een deel van dat der Landes uitmaakt.

Bordelong, Ind. stad en klein koningrijk, aan de Golf van Siam, in Ind., aan gene zijde van de Ganges.

Bordères, (Wbk.) Er zijn twee D. van dien naam, in het dep. Op. Pyreneën; het eene is een kant. hoofdpl., arr. en 7 u. Z. O. van Bagnères, 1 u. van Arreau, met 900 inw.; het andere ligt arr. kant. en in de nabijheid van Tarbes; 1400 inw.

Bordesholm, (Wbk.) zie ook *Bordishold.* (Wbk.)

Bordighera, Sard. vlek, (Wbk.) ligt afdeel. Nice, prov. en 2¼ m. Z. W. van St. Remo, hoofdpl. van een mand., aan den achtergrond van eenen kleinen inham der Middell. zee; 1000 inw. In de omstreek groeijen de olijfboomen zeer overvloedig. 2. zie ook *Borghetto.* (Wbk.)

Bordishold, (Wbk.) zie voorts *Bordisholm.* (Wbk.)

Bordon, (Wbk.) zie voorts *Bourdon.*

Bord-Zigol, riv. in Azië, die uit de westel. helling van het geb. Altai komt, en in de Irtisch valt.

Borecca, eil. in de Caraïbische zee, aan de N. kust van Zuid-Amerika, tusschen Cuma en Nieuw Barcelona.

Boredanga, kleine st. in Ind., gebied van Sindhia, prov. Malwah, distr. Tchendeyry, 25 m. N. van Serondjee.

Boree, Aziat. riv. in Ind. aan deze zijde. Zij valt in de Beema.

Boref, zie *Bodegraven.*

Boregaard, Noorw. heerlijkh., stift Aggerhuus, voogdij Mos.

Borell, kaap op Nieuw-Zeeland, Eaheinomauwe, aan de Cookstraat.

Boren, Ind. riv., prov. en distr. Bejapoor, welke in de Beema valt.

Boren-Galla, (Wbk.) staat: zie *alla*, lees *Gala.*

Borequem, of *Borequim*, zie *Bieka.*

Boretch, (Oud-) Turk. fort in Eur., sandsch. Semendria, aan den regteroever van den Donau, aan den mond der Bareska, 1 m. Z. van Gogerdsink.

Borg, (Ter) Ned. kast, prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en 10 min O. van Oisterwijk, 1 u. Z. van Haren. 2. Ned. st., zie *Borgh* (*Ter*) (Wbk.) en hier onder.

Borga, Russ. kr., gouv. Finland, aan de golf van Finland, en de W. zijde van de Kymmene, die het O. deel van Nyland, het Z. deel van Sawolar en eene kleine streek van Tawastland, benevens het voormalige Lan Kymenegard, bevat. Hij strekt zich tusschen 43. 3. en 46. 2. O. L. en 59. 49. en 62. 20. N. B. uit. De vlakken inhoud bevat 336¾ v. m.; waarop in 3 steden en 1534 landhoeven, 123,000 inw. gevonden worden. Hij wordt door de Paijenejarwi, die het Pyttis-eil. omvat, en uit de Kymmene komt, bespoeld. Ook zijn hier de meren Saimen, Puulawesi, enz.; alsmede vele bergen en bosschen, die den rijkdom der kreits uitmaken; in het Z. vindt men goed bouwland en verder weiden, veeteelt, jagt en visscherij. 2. Hoofdst. der kr. en zetel van eenen bisschop aan de Borga-A, open met eene hoofd- en eene andere kerk, 1 Gymnasium, 271 huiz. en 2000 inw., die linnenweverij, tabaks- en zeildoekfabr., suikerrafinaderij en handel hebben, welke laatste, daar de haven onbruikbaar is geworden, over Helsingfors wordt gedreven.

Borga-a, riv. in Finland, kreits Borga.

Borga-Buraten, (Wbk.) staat: zie *Buraten*, lees: *Buratten.*

Borgaharad, Russ. harrad in het gouv. Finland, kr. Helsingfors, aan de golf van Finland.

Borgaraal, riv. in het W. van het eil. IJsland.

Borge, Sp. vlek, prov. en 4½ m. N. van Mallaga, (Grenada) 2. Noorw. kersp., stift Nordland, Lofoddens- en Westeraalens-voogdij; met 1200 inw. 3. Zweed. kersp. Upsalalän, voogdij Ulleraker.

Borgefiords-Syssel, *Syssel*, op IJsland, Suderviertel aan de Laxefiorden, en derzelver beide golven, Borgar- en Hualfiorden; met 1800 inw. en het kerspel Saurbar.

Borgel, (Wbk.) eigenlijk *Borgele*, ligt niet in Drenthe maar in Overijssel, arr. en kant. Deventer, gem. Diepenveen, ¾ u. N. van Deventer.

Borgen, Noorw. kersp., stift Drontheim, voogdij Sondmoer; met 23,000 inw. 2. eil. tot voorn. kersp. behoorende.

Borger, (Wbk.) D. en gem., kant. Dalen; met 1900 inw.

Borgerhout en Deurne, (Wbk.) lees: *Borgerhout*, voorstad van Antwerpen, gedeeltelijk onder den naam van *St. Willebrord*, tot de vijfde of buitenwijk van de stad Antwerpen, en gedeeltelijk tot de gem. Deurne en Borgerhout behoorende.

Borger Compagnie, Ned. buursch., prov. Groningen, ged. kw. Groningen, gem. Sappemeer, ged. kw. Winschoten, onder de gemeenten Veendam, Wildervank en Muntendam verdeeld.

Borgh, (Ter) (Wbk.) ligt gem. Wish, heeft 700 inw. en 1 ijzermolen. Het is welgebouwd. 2. Ned. buurt, prov. Groningen, zie *Terborg* (Wbk.) No. 2 en hieronder.

Borgharen, (Wbk.) D. en gem., arr. en ½ u. van Maastricht, op den regter Maasoever: 400 inw.

Borghetto, (Wbk.) No. 4, zie ook *Bordighera.* (Wbk.)

Borghim, Deen. herred, stift Aalborg, aan de W. kust op 10 v. m., in 18 kersp. en 808 huizen, 9500 inw. bevattende. Hierin is het kerspel Borghim, met het adellijk goed Borghimklooster.

Borghorst, Pruiss. vlek, prov. Westfalen, regdst. en 5 m. N. W. van Munster, kr. en 1 m. Z. O. van Steinfurt; 1106 inw.

Borght, zie *Borgt.*

Borgia, Napels vlek, prov. Calabria, ult. II, distr. en 2 m. Z. W. van Catanzaro, hoofdpl. van een kant. in eene vlakte. Het werd in 1783 door eene aardbeving verwoest, en door Ferdinand IV, niet verre van zijne oude standplaats, weder opgebouwd. Zijdeteelt wordt er sterk gedreven, en de omstreek levert uitmuntende wijnen op. 2. Spaan. st., zie *Borja.* (Wbk.)

Borgloh, Hann. D., vorstendom en 3 m. Z. O. van Osnabruck, ambt en 2½ m. N. O. van Iburg, met een steenkoolmijn.

Borgloon, zie *Looz.*

Borgnus, Russ. D., gouv. Finland Borga-harrad.

Borgo, Bergoo, Borgoo, Borgou, Borgu, of *Birgu*, land in de woestijn of Sahara, ongeveer eene maand, volgens anderen 22 dagreizen, Z. O. van Tagherry; de hoofdst. is Yen. Sommigen verwarren dit land met Borgo of Dar Szeleh; doch volgens Hornemann ligt dit Z. van Gudjelah en O. van Tiberly en meer dan 10 gr. Noordelijker dan het land, waarvan Browne spreekt; het wordt ook, ter onderscheiding, *Tibbo Borgo* genoemd, omdat het door Tibbors bewoond wordt.

Borgo, de namen, die hiermede beginnen en niet in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding, zoo als: *Borgo-à-Buggiano*, zie *Buggiano.* (*Borgo-à-*)

Borgo-d'Osma, (Wbk.) lees: *Borgo d'Osina.*

Borgoo, zie *Borgo.*

Borgo St. Donino, (Wbk.) staat: Ital. stadje, enz., lees distr. in het hertogd. Parma, het middelste deel van het hertogd., tusschen de riv. Taro en Nura. 2. Hoofdst. van voorn. district, zetel van eenen bisschop, niet ver van de Sturone, met eene hoofd- en 4 andere kerken, seminarium, gymnasium, 3000 inw., zijdespinnerijen, zijde- en hennepweverij.

Borgou, zie *Borgo.*

Borgstena, Zweed. kersp. Elfborgs-län, harrad Wedem.

Borgsweer, (Wbk.) ligt kw. Winschoten, gem. Termunten.

Borgt, (Wbk.) of *Borght*, ligt gem., en ¼ u. van Grimbergen: 300 inw., bouw- en weiland.

Borgt, (Ter) geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Marcke-Kerkhem.

Borgt-Grave-Lombeek, (Wbk.) D. en gem., ¾ u. W. van Brussel, 1 u. N. W. van S. Martens-Lennik, met veel bosch-, graan- en hooiland, brouwerijen, branderijen en 1000 inw.

Borgu, zie *Borgo.*

Borguemont, zie *Bourgomont.*

Borgund, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 62. 28. N. B. en 24. 10. O. L.

Borgund-öe, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 59. 44. N. B. en 23. 21. O. L.

Borgviks, Zweed. kersp. Karelstad-län, harrad Grums.

Borgvliet, zie *Burgvliet.*

Borgworm, (Wbk.) D., gem. en distr.hoofdpl.; 1400 inw.

Borheston, of *Couheston*, Perz. stad, in Farsistan, aan de riv. van denzelfden naam, in welker omtrek meloenen wassen.

Borhod, of *Burhud*, kleine stad en fort in Ind., gebied van Sindhia, prov. en 22 m. Z. O. van Agra, staat van den Radja van Gohed, 3 m. N. O. van Gohed.

Borhoutens, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Erps-Querbs.

Bori, Turks. berg in Europa, sandsch. en 21 m. N. O. van Scutari. 3. Vlakte in Afghanistan, prov. Siwa, land der Kakers, bijzonder vruchtbaar.

Borif, zie *Bodegraven.*

Bori Gunduck, zie *Gunduck* (Wbk.) No. 2.

Borig, (Wbk.) of *Beuren*, ligt niet in Luxemburg, maar is een Fr. D., dep. Moezel, arr. Diedenhoven, kant. Sierck.

Bori Korfusi, zie *Enos.* (Wbk.)

Borilino, Russ. D., gouv. Novogorod, kr. Utsjushna.

Boring, kon. in Opper-Guinee, 50 m. N. van de kust van Biafra, het wordt door de Boung bespoeld.

Borischow, zie *Borissow.* (Wbk.)

Borisowka, Russ. vlek in Eur., gouv. Woronesh, distr. en 8 m. W. N. W. van Walonikia, en 46 m. O. N. O. van Charkhow. 2. Russ. vlek in Azië gouv. en kr. Pensa.

Borispol, Russ. vlek in Europa,

gouv. Pultawa, distr. en 12½ m. N. W. van Pereïaslaw en 7 m. O. Z. O. van Kiew.

Borissoglebsk, (Wbk.) N°. 2, staat: Russ. stadje, lees: Russ. kr., gouv. Tambow, tusschen 58. 18. en 60. 9. O. L. en 51. 8. en 52. 4. N. B. op 112½ v. m., 50,000 inw. bevattende, door de Khoper, de Worona, de Sawala en de Takali bespoeld, het is eene groote vlakte, met goed bouwland, brand- en timmerhout. De inw. brengen koorn aan de Donsche kozakken, en koopen van hen slagtvee, hetwelk zij voor Moskau vetmesten. Zij zijn welvarende. De hoofdst. van denzelfden naam, ligt aan de Khoper, heeft 2 houten kerken, 400 huiz. en 2400 inw., die branderijen en handel hebben. 51. 23. N. B. 59. 46. O. L.

Borja, (St.) zendelings- etablissement in de rep. Buenos-Ayres, in het land der Moros aan de Maniqui, 83 m. N. N. O. van La Paz en 34 m. W. van St. Xavier. 2. vlek in Peru, prov. Mainas, Micion-Alta. 3. Perz. fort, prov. Kerman, distr. Nurmanschihr, met een D. van 50 tot 60 huiz.

Borja, (San Francisco de) vlek in Bolivia, prov. Pampas.

Borjas, Sp. vlek, prov. en 4½ m. N. W. van Taragone. (Catalonië)

Borjas-Blancas, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. Z. O. Lerida, (Catalonië) en 12 m. N. N. W. van Mascate.

Borjem, Noordel. stad van het Afrik. rijk Fezzan. 30. 35. 32. N. B.

Bork, zie *Westerborg.*

Borka, Arab. stad in het land Oman, en aan de kust van dien naam; zij is onderhoorig aan Bostak. 23. 50. N. B. 15 m. W. N. W. van Mascate.

Borkel, Ned. D., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Borkel en Schaft aan den Dommel, 3 u. Z. van Eindhoven, ¾ u. van de grenzen van Limburg; met 40 inw. 2. Ned. riv., zie *Berkel.* (Wbk. No. 1.) 3. geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Peer.

Borkel, (klein-) Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Borkel en Schaft, ¾ u. N. W. van Borkel en ¼ u. O. van Bergeyk.

Borkel en Schaft, (Wbk.) is eene gem. uit de dorpen Borkel en Schaft, bestaande en behoorende tot het distr. Oirschot (niet Eindhoven); 500 inw.

Borkelt, Ned. geh., prov. Overijssel, arr. Deventer, kant. Raalte, gem. Holten.

Borken, of *Borchheim*, (Wbk.) zie ook op *Borcken.* (Wbk.)

Borkhaïa, aanzienl. eil. in de IJszee aan de kust van Siberië, bij den mond der Lena, tusschen 72. 30. en 73. 35. N. B. en tusschen 141. 32. en 144. 15. O. L.

Borkholm, Zweed. st., zie *Borgholm.* (Wbk.)

Borki, Russ. vlek in Europa, gouv. en 16 m. N. N. W. van Pultawa, kreits en 3½ m. W. Z. W. van Zenkow, aan de Groun-Tachanskaia.

Borkkaja, Russ. eil., gouv. Irkuzk, kr. Jakuzk, in den mond der Lena.

Borkliani, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 13 m. Z. W. van Chavli, en 9½ m. N. W. van Rossiena.

Borkowski, Russ. D., gouv. Tobolsk, kr. Therinsk aan de Lozwa.

Borkulo, (Wbk.) ontleent zijnen naam van de riv. de Berkel, die dezelve gedeeltelijk omgeeft, en bevat 185 huizen en 1300 inw. De stoeterij, die er in 1823 weder is tot stand gekomen, brengt aan den bloei en de levendigheid van het plaatsje, zeer veel toe, wordende het daarom door in- en uitlanders sterk bezocht; men vindt er paarden van de edelste uitlandsche rassen en de grootste schoonheid. Bij de in het Wbk. genoemde kasteelen, dient nog melding gemaakt te worden, van de in 1833 even buiten de stad aangelegde *Mijn-Rust* en *Beekvliet.* De stad ligt 1½ u. van Zutphen en 6 u. van Deventer. Zij plag eene munt te hebben, welke door voormalige Heeren, dezer heerlijkheid aan de vorsten van Gelderland, is vervreemd. (Wbk.) Reg. 15, staat: Neder Rekken, lees: Neede, Rekken. De stad en gem. hebben 1400 inw. 2. Ned. distr., prov. Gelderland, dat in de gem. Borkulo, Eibergen, Lichtevoorden en Neede; 14,000 inw. telt.

Borkum, (Wbk.) is het oude *Byrchanis* van Strabo en het *Burcana* van Plinius.

Borlez, (Wbk.) D. en gem., distr. Hoei; met 300 inw.

Borlo, berg in Hong. comit. Beregh, tusschen de Lasortza en de Borsova, O. van Munkats. Hij bestaat voornamelijk uit kalksteen.

Borlo, (Wbk.) of *Borloo*, ligt niet in Luik, maar in Limb., het is een D. en gem., arr. Hasselt; 300 inw.

Borlon, (Wbk.) D. en gem., met 700 inw.

Borloo, zie *Borlo* (Wbk.) en hierboven.

Borlunda, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Fronta.

Borminville, geh., prov. Namen, arr. Dinant, gem. Flostois.

Bormte, geh. in O. Vlaand., distr. St Nicolaas, gem. Stekene.

Bormujos, Sp. vlek, prov. en 2 m. W. van Sevilla.

Born, in Limb., (Wbk.) is een D. en gem., arr. Maastricht; 1250 inw. 2. in Luxemb., (Wbk.) ligt kw. Grevenmacher, gem. Rosport; 500 inw. 3. Fr. D., dep. Lozère, arr. kant. en 2 u. van Mende; 500 inw.

Borna, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Gudhem.

Bornand, (Petit) Sard. D., afdeel. Savoije, prov. Faucigny, mand. en 2 m. Z. van Bonneville in eene vallei; 1830 inw. In den omtrek vindt men eene steenkoolmijn en zwavelbronnen.

Bornas, zie *Bores*. (Wbk.)

Bornbergum, (Wbk.) of *Boornbergum*, ligt kw. Oostergo, griet. Smallingerland; met 450 inw., vrij goed bouw- en weiland en turfgraverijen.

Bornbia, zie *Bimbiah*.

Borndiep, zie *Boerdiep*.

Borne, in Overijssel, (Wbk.) is een D. en gem., Arr. Almelo, kant. Delden; met 484 huiz. en 3000 inw., die vele fabrijken hebben, onder anderen een van hennepen brandspuitslangen. 2. Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. Schyndel. 3. Fr. riv., dep. Opper-Loire, die in de Loire valt. 4. Ned. riv., zie *Boorne*.

Bornediep, zie *Boerdiep*.

Bornedriek, geh. in Limburg, gem. St. Truijen.

Bornek, zie *Czirknitz*. (Wbk.)

Borneo, (Wbk.) Dit eil. wordt in 3 voorname afdeelingen verdeeld: 1°. ten N. de Staten van *Eigenlijk Borneo* of *Borneo Proper*, 2° op de Westkust het oude rijk van *Matam* en *Saccadana*, en ten 3°. ten Z. de Staten van *Banjarmassing*, welke zich van de rivier Kornai, tot aan het distr. Pagatan aan de grenzen van Eigenlijk Borneo uitstrekken. De drie hoofddeelen bevatten elk verscheidene kleinere staten. De twee laatstgenoemde afdeelingen staan meer onmiddellijk onder de bescherming van het Ned. gouvernement en vormen onder den naam van Residentie Pontianak de Nederlandsche bezittingen aan de West-, Zuid- en Oostkust van Borneo, waarvan Banjarmassing de hoofdplaats is. De Westkust van Borneo bevat, van het N. beginnende, 1°. de Staten van den Sultan van Sambas, met de goudmijn-distrikten Semini en Lara; de hoofdpl. is Sambas, met een Hollandsch fort, 15 u. gaans van de uitwatering der riv. Sambas; 2°. de Staten van Mempawa, die zich verre binnenlands uitstrekken en de goud-distrikten Montrado en Mandor bevatten; 3°. Pontianak aan de uitwatering der riv. van denzelfden naam. 4°. Verder binnenlands, en gevolgelijk ten O. van de gemelde rijken, de Staten van Landak en Sangoe; 5°. het land van Simpang, waarvan de Vorst een vassal des Sultans van Matam is. Deze laatste is onlangs onttroond en een bekend uitgeweken Siamsch Vorst, die groote diensten aan het Nederl. gouvernement bewezen heeft, Radja Akil in zijne plaats verheven geworden; 6°. het rijk van Matam, oudtijds het rijk van Saccadana, in den tijd der Compagnie om zijnen handel beroemd; de hoofdpl. Matam ligt aan de riv. Ratapong, eenige mijlen binnenlands: 7°. de Staten van den Vorst van Kadawangar, die mede een vasal des Sultans van Matam is. Alle deze rijken grenzen binnenlands aan eene groote menigte dorpen of gehuchten, die door Dayaks (woeste bergvolkeren) bewoond worden.

De Nederlanders, Franschen en Engelschen hebben zich op Borneo nedergezet, doch alleen de eersten hebben er zich duurzaam kunnen vestigen. In 1774 werd het Fransche schip *l'Epreuve* overrompeld, en de equipage door een Maleisch opperhoofd en zijne benden verraderlijk vermoord. Om hierover wraak te nemen, werd van Chandernagurh eene expeditie gezonden, welks bevelhebber last had, om een aantal gevangenen te maken, hun neus en ooren af te snijden en dan weder aan wal te zetten. Driehonderd inwoners werden aldus mishandeld, en hieraan heeft men waarschijnlijk de nu en dan nog doorslaande wreedheid der inboorlingen jegens de Europeanen te wijten. In 1700 hadden de Engelschen eene faktorij of Loge te Banjarmassing opgerigt, doch in 1707

werden zij aldaar, tot den laatsten man, door de inlanders omgebragt. De Nederlanders hebben zich te Banjarmassing en elders op het eiland het best weten staande te houden.

Bornerbroek, (Wbk.) is geen D., maar eene buurschap, arr. Almelo, kant. Delden, gem. Borne.

Bornesse, zie *Bornisse*.

Bornhem, (Wbk.) vlek en gem., arr. Mechelen, met 4000 inw. In 1100 werd hier eene abdij van reguliere kanunniken van de orde van St. Augustinus gesticht, die 20 jaren daarna vernietigd en in eene proostdij herschapen werd, welke later een opvoedingsgesticht voor jonge heeren geweest is.

Bornica, Afrik. riv. in het Zuiden van het rijk van Marokko.

Bornisse, Ned. riv., prov. Holland, Zuid. ged., die tusschen Pierschil en den Koorndijk, in het land van Putten, kwam. Voorts tusschen Volgersdijk en Oudschuddebeurs, langs Zuidbroek en Abbekerk stroomende, viel zij tusschen Geervliet en Heenvliet in de Maas. Van deze riv., die in 1546 zoo breed was als de Merwede tusschen Dordrecht en Papendrecht, is in de landen van Voorne en Putten niet meer dan eene kleine kreek te vinden.

Bornival, in Z. Braband, (Wbk.) D. en gem., arr. Nyvel, 2¼ u. Z. O. van Tubize, aan de grenzen van Henegouwen; 500 inw., bouw-, wei- en hooiland en bosch.

Bornival, (Wbk.) No. 2, hetzelfde als het voorgaande, dat vroeger wel eens onder Henegouwen gerekend werd.

Bornwerd, zie *Bornwird*.

Bornwerderhuizen, zie *Bornwirderhuizen*.

Bornwerdermeer, zie *Bornwirdermeer*.

Bornwird en Bornwirderhuizen, 2 Nederl. buurten, enz. (Wbk.) lees: *Bornwerd* of *Bornwird*, Ned. D., prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Westdongeradeel, 1 u. N. W. van Dokkum, op eene hoogte gelegen, bevat 70 inw. en

Bornwirderhuizen, of *Bornwerderhuizen*, Ned. buurt, in dezelfde grietenij, in welke Bornwirderhuizen en Bitterwerd de 9de stem uitmaken.

Bornwirdermeer, Ned. water, prov. Friesland, 7 u. N. O. van Bornwerd.

Bornzwaag, (Wbk.) of *Boornzwaag*, ligt kw. Zevenwouden, griet. Doniawerstal. Het werd in 1517 door de Bourgondiërs verbrand. Vóór dien tijd moet het een afzonderlijk D. geweest zijn, dat eene kerk had, thans behoort het tot Langweer.

Boro, stam van Indianen, in de Z. Amer. republiek Bolivia.

Borooa, afdeel. van het land der Araucanen, in Zuid-Amerika, in het Utal-Mapas, of vorstend. Langue-Mapu (Kustenland).

Borobanowo, Russ. vlek, gouv. Tula, kr. Kasihira.

Borobassan, stad op het O. I. eil. Celebes, 7 à 8 u. van Makassar, met katoenfabr., die ook de Chineesche zijden stoffen namaken.

Boro-Bodo, of *Boro-Bodor*, de grootste en prachtigste Hindoesche tempel op het eil. Java, resid. Kadoe, distr. Boro, niet ver van de zamenvloeijing der Eclo en Progo; men gist met eenigen grond, dat dit wonder van bouwkunst ruim 12 eeuwen oud is; het staat op den top van eenen, tot dat einde op de kruin plat gemaakten, berg, en beslaat eene oppervlakte van 620 vierk. voeten. Het heeft 7 rijen van muren, trapsgewijs hooger, tot het midden, waar men een koepelgebouw van 50 voet. diameter aantreft. Rondom den benedenmuur zijn 72 torens, met zoo vele nissen, in elke waarvan een beeld van Buddah prijkt, zittende, naar Oostersche wijze, met de beenen kruiseling over elkander. Deze kolossale tempel is 100 voeten hoog en buiten kijf een der belangrijkste en fraaiste aloude gedenkteekenen van geheel Indië.

Borodawla, Russ. vlek, gouv. Pultawa, kr. Romen.

Borodda, Burudda, of *Burda*, distr. in Ind., gebied van Guickwar, prov. Guzerat, waarvan het het Westel. gedeelte beslaat.

Borode, of *Burrode*, kleine stad in Ind., in het gebied der Radjpoets, prov. Adjmeer, in den staat en 12 m. N. O. van Kota, aan den linkeroever der Kali-Sind.

Borodianka, Russ. vlek in Europa, gouv. kr. en 9¼ m. N. W. van Kiew.

Boro Djongkik, een land in het keizerr. China, ten N. van de prov. Chen-Si, en ten W. van den berg Alachan. Zij heeft voortreffelijke weiden en rijke zoutwerken. Voor-

heen bevatte zij verscheidene steden, waarvan thans naauwelijks de puinhoopen bestaan.

Boröe, een eil. in de Noordzee, aan de Z. O. kust van Noorwegen, onder 58. 52. N. B. en 27. 13. O. L.

Boro-Khotan, zie *Khoten.* (Wbk.)

Borolan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Zambales.

Borongan, D. op het Philipp. eil. Samar, aan de Westkust.

Boronia, Grieksch kanton op het eil. Morea, distr. Mistra, van Mistra tot de Golf Kolokythia zich uitstrekkende; hier wonen de Kokovulioten, geheel van de Mainoten onderscheiden, zie art. *Kokovulioten.* 2. Vlek aldaar, aan de Yri, met oudheden, die door de Arnauten verwoest zijn.

Boronor, postplaats in Kalka-Mongolie, tot China behoorende.

Bororalas, D. in Columbia, dep. Magdalena, prov. Rio de la Hacha, aan eenen tak van de Hacha.

Bororonia, comarca of distr. van de Braz. prov. Matto Grosso, aldus genoemd naar de Bororos, die het grootste deel derzelve bewonen. Het grenst ten N. aan het distr. Tapiraquia, ten O. van Goyaz, ten Z. aan Camapuania en ten W. aan Guyabo. Het is van het N. naar het Z. 120 m. lang, is bijna geheel woest, en weinig bekend. De riv. zijn: 1°. de Maranhon, met de Rio Araguaya (die de Rio das Mortes met de Peix, de Roncadir en de beide Sangrodoros ontvangt), de Rio St. Lourenso (die de Parannahyba met de Sucury, de Iquiry met de Piaughahy en Itaquira en de riv. Clara ontvangt), de Tocoary en de Pardo; 2°. de la Plata Slechts wilde volken bewonen dit comarca, als de Bororos, de Guatos en de Baccahirys. Men kent er de plaats Insua, met een tolhuis.

Bororos, een volk in de binnenlanden van Afrika, ten W. van het gouv. Mozambique, ten N. van Monomotapa, en ten Z. van het meer Moravi. Men heeft nopens dit volk nog slechts gebrekkige berigten. Onder de stammen, waarin het verdeeld is, noemt men de Massi, de Maravi en de Buengas. Men wil, dat zij eene stad Maravi hebben. 2. Volk in onderscheidene deelen van Brazilië, bijzonder in het comarca Bororonia, prov. Matto Grosso.

Borosda, zie *Borozda.*

Borosdinka, (Wbk.) zie ook *Borozdinka.* (Wbk.)

Boroshanka, Hong. vlek, 5 m. W. van Koszig.

Boro-Tala, in de Kalmuksche taal *Graauwe Vlakte*, riv. in het keizerr. China, in het land der Dzoun-Gar. Zij ontstaat uit het kleine meer Koukou-Oussoun, onder 45. N. B. en 100. O. L., loopt naar het O. en ontlast zich in het groote meer Khaltar Ourikenoor, hetwelk in de Russische kaarten ook Boro-Tala genoemd wordt.

Borote, kl. stad in Britsch Ind., prov. distr. en 9 m. N. van Delhy.

Borouah, Burruah, stad in Britsch Ind., prov. Orissa, distr. en 10 m. N. N. O. van Ketek, 20. 45. N. B. 84. 1. O. L.

Bouroubridge, zie *Boroughbridge* (Wbk.) Hier sloeg Eduard II in 1322 den oproerigen Graaf van Lancaster.

Borouny, Russ. vlek in Europa, gouv. en 15¼ m. Z. O. van Wilna, kreits en 4½ m. Z. O. van Ochmiana.

Borour, of *Burroor*, kl. stad in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berar, distr. Gaweil, aan de Petar, 3 m. Z. van Akoat.

Boroux, geh. in Henegouwen, distr. Charleroi, gem. Jumet.

Boroyia, Spaan. vlek, prov. en 9 m. O. Z. O. van Soria, op eene hoogte.

Borovinka, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronesch, kr. en 9 m. Z. W. van Staro Belsk.

Borovitsa, Russ. vlek in Europa, gouv. Kiew, kr. en 5 m. N. van Tchigrine, en 10 m. N. W. van Krilow.

Borowiezе, Russ. stad in Europa, gouv. Grodno, kr. Slonem.

Borowitsch, Russ. kr. in Europa, gouv. Grodno, ten O. van Novogorod, aan de Twer, met 1 stad, 54 kerspels, 279 adell. goederen, 976 dorpen en gehuchten en ruim 64,000 inw., met middelmatigen zandigen grond, het meer Janina, dat eenige overeenkomst met het Cirknitzermeer heeft, de riv. Msta, die door de toevloeijing van 13 grootere en 17 kleinere riv. vele draaikolken heeft. De bosschen zijn veel verminderd, landbouw en veeteelt zijn de voorn. bezigheden. Er zijn kalkgroeven, steenkoolmijnen en zoutbronnen, die echter niet gebruikt worden; men houdt zich er meer bezig met het vervoer te water en te land. 2. Russ.

st. Zie *Borowitschi.* (Wbk.)

Borowiza, zie *Borovitsa.*

Borowizy, zie *Borowitschi.* (Wbk.)

Borowlia, Russ. D. in Eur., gouv. Charkow, kr. Lebedjan, met eene jaarmarkt.

Borowoi, Russ. vlek in Europa, gouv. Tambow, kr. Usman, met een voornaam ijzerwerk.

Borowstowness, Schots. stad en haven, gr. en 1 m. N. van Linlithgow, en 6 m. W. van Edinburgh, aan den regteroever en aan den mond van de Forth, met aanzienlijke steenkoolmijnen, in de omstreek zout-, vitriool-, ammoniak- en aardewerkfabrijken, en stokerijen. Er is nog veel handel, ofschoon minder dan voorheen; 3018 inw.

Borox, Spaan. vlek, prov. en 6¼ m. N. O. van Toledo. (Madrid.)

Borozda, Russ. riv. in Eur., gouv. Kaukasië, kr. Kizliar. Het is een tak van den Prorva, die zelve een arm van de Terek is, en na eenen loop van 10 m. in de Kaspische zee valt.

Borozdenki, Russ. D. in Europa, gouv. en 12 m. N. O. van Tula, kr. en 4 m. N. van Venew; 1200 inw.

Borozdinka, (Wbk.) zie voorts *Borosdinka.* (Wbk.)

Borozdinskaja, Russ. vlek in Azië, gouv. Kaukasiën, kr. Kisljar, pleisterplaats aan den grooten weg van Astrakhan naar Kisljar.

Borracha, eil. in de zee der Antilles, nabij de kust van Caraccas, prov. en 14 m. W. van Cumana en 4 m. N. van Barcelona.

Borracha, (Serra da) geb. in Braz., prov. Bahia, comarca Jacobina.

Borrachudo, Braz. riv., prov. Minas Geraes, comarca Sabara; zij ontspringt op den berg Ararat, loopt van het W. naar het O. en valt bij een D., dat haren naam draagt, na eenen loop van 30 m., in de S. Francisco.

Borrajo, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro, digt bij de golf van Maracaïbo.

Borrakor, zie *Burragur*, (Wbk.) en hieronder.

Borralo, Afrik. rijk in Mauritanië, met eene hoofdst. van denzelfden naam aan de Gambia.

Borre, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, ambt of gr. Jarlsberg; met 1800 inw. 2. geh. in Luik, distr. Luik, gem. Argenteau.

Borreby, Zweed. kersp. Christianstadslän, harrad Jaresta.

Borregaard, verzonken landgoed in Noorwegen, stift Aggerhuus, voogdij Mos.

Borreken, geh. in O. Vlaanderen, distr. Aalst, gem. Denderhautem.

Borrenes, Sp. vlek, prov. en 3¾ m. Z. Z. O. van Villa Franca, (Leon) en 2¾ m. Z. W. van Ponferrada.

Borrenrick, zie *Borgentryck.* (Wbk.)

Borringesion, Zweed. meer Malmohuslän.

Borril, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Herresta.

Borrucas, (san Lorenzo de) (Wbk.) zie ook *Lorenzo*, (Wbk.) No. 15.

Borrum, Zweed. kersp. Lynkopingslän, voogdij Hammerkend.

Borsa, drie riv. in Aziat. Rusl., gouv. Irkuzk, kr. Nertschinsk, die in de Argun vallen.

Borsaly, Bursalee, kleine stad in de Ind., prov. en distr. Gurwal, en 18 m. N. W. van Sirinagur, bij de bronnen van den Ganges, aan de Nekry.

Borsbeek, (Wbk.) D. en gem., arr. Antwerpen.

Borsbeke, (Wbk.) D. en gem., distr. Aalst; 900 inw.

Borscheidt, Pruiss. vlek, prov. Neder-Rijn, regdst. en 6¾ m. N. N. W. van Coblentz, kr. Neuwied, nabij het D. Neustadt; met 2 aanz. smederijen.

Borschtkikowo. Russ. D. in Azië, gouv. Kasan, kr. Zywilsk.

Borse, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Lille.

Borselen, (Wbk.) eigenlijk *Borssele*, ook wel *Monster* genoemd, naar de kapittelkerk van Kanunniken, die er voor den vloed van 1532 bestond, is een D. en gem., met 700 inw.

Borsem, (Wbk.) zie ook *Borsheim.*

Borsenstein, (Wbk.) staat: zie *Porschenstein;* dit art. zal hieronder volgen.

Borset, D. in Luik, distr. en 2 u. van Hoei, gem. Vaux et Borset.

Borsheim, (Wbk.) *Boorsheim*, of *Borsem*, D. en gem., arr. Maastricht.

Borsi, of *Bursea*, kleine stad in Ind., vorst. en 9 m. N. van Bopâl, prov. Malwah, met eene fraaije bazar, en welgebouwde huizen.

Borsne, baai in N. Amerika, staat Louisiana, met de monden van de Pearl en Pont Chartrain, en heeft ten O. vele eil.

Borso, vlek in het Lomb. Venet.

koningr., prov. Treviso, in het geb. van Tempio; 940 inw.

Borson, Zoutzee in Azië, Russ. gouv. Irkuzk, kreits Nertschink.

Borsony, Hongar. vlek, zie *Pilsen.*

Borsoy, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Gerin.

Borssodska, zie *Borschod.* (Wbk.)

Borst, (Wbk.) eigenlijk *Rooborst*, D. en gem. 2. zie *Burst.*

Borstel, Zweed. kersp., Stokholms-län, voogdij Frosaker.

Borstig, Zweed. kersp., Skaraborgs-län, harrad Frokind.

Borsu, (Wbk.) of *Borsut*, ligt distr. Hoei, gem. Bois-Borsut. 2. geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Verlaine. 3. geh. in Namen, arr. Namen, gem. Gesves.

Borsy, of *Bursee*, kleine stad in Brit. Ind., prov. Aureng-Abad, distr. Perrainda, 32 m. N. van Beydjapoor.

Bort, Ned. geh., zie *Boort.*

Bortchalo, Russ. kreits, in de Georgische prov. Sonikheti; het bevat het land, dat door de Neder-Debete, welke in de Kzia of Khrami valt, bespoeld wordt, tot aan de plaats, waar deze laatste de Indja ontvangt. Ten W. is het door de Indja van het distr. Kazakki gescheiden; ten Z. grenst het aan dat van Pambaki en ten W. aan dat van Tachiri. De bevolking bestaat uit omtrent 2500 huisgezinnen, waarvan twee derden Turkomannen en een derde, Armeniers zijn. Zij leven van veehoederij en landbouw. Men vindt in dit distr. koper-, ijzer- en loodmijnen, die echter niet veel opleveren.

Borteldonk, Ned. buurt, prov. N. Brab., distr. Roosendaal, gem. Roosendaal en Nispen, ¼ u. Z. van Roosendaal, aan den weg van Roosendaal naar Antwerpen, het was vroeger een achterleen van het Huis van Breda.

Bortheri, of *Burtheri*, kleine stad in Ind., gebied van den Sindhia, prov. Agra, 3 m. W. van Pechor en 7 m. Z. Z. O. van Gwalior.

Borthwickbaai, baai in Baffinsland in Amerika, aan den ingang der Barrowstraat.

Bortigali, Sard. D., afdeel. kaap Sassari, 14 m. Z. O. van de eveneensgenoemde stad, en 7 m. Z. van Ozieri, op eenen heuvel, in eene frissche luchtstreek: 2000 inw.

Bortigiadas, Sardin. D., afdeel. kaap Sassari, 11 m. N. O. van de eveneensgenoemde stad en 1¼ m. W. van Tempio; 940 inw.

Bortmeerbieke, (Wbk.) lees: *Bortmeerbeek*, eigenlijk *Noord-Meerbeek*, thans echter bij verbastering, altijd *Boort-* of *Bortmeerbeek* genoemd. Het is een D. en gem., arr. 2¼ u. N.W. van Leuven, 1 u. W. van Haegt, 1400 inw., brouwerijen, branderij, weinig bouw-, maar veel wei- en hooiland.

Bortnoes-öe, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen. 60. 53. N. B. en 22. 35. O. L.

Bortot, of *Bertot*, Afrik. koningr. in Nubië, ten Z. van Sennaar, ten O. door den Nijl, ten W. door de prov. Bouroun, ten Z. door Dar Foke (het hooge land) bepaald. Riv. zijn de Toumat of Tournat, 200 schreden breed, die verscheidene kleinere riv. ontvangt, en in den Nijl valt, de Jaboussee, nog grooter, met vele Nijlpaarden, en eene kleinere, de Essen-Gologo. Het land is bergachtig, met digte bosschen en geene wegen, dan die door de wilde dieren gemaakt zijn. Het wordt voor rijk aan goud gehouden. Er wonen heidenen op meer dan 300 bergen, waarvan de namen van 99 met *Fa*, als; Fazoele, Famaha, Fabau, Fakoum, enz., beginnen. Meer zuidelijk vindt men weder Heidenen, die in de tot dit land behoorende prov. Gamamil goud zoeken.

Bort-saint-Georges, Fr. D., dep. Creuse, arr. kant. en 2¼ u. Z. Z. O. van Boussac en 8 u. O. N. O. van Guéret. Er zijn vele oudheden; 700 inw.

Bortscha, tak van de Irtisch in Chin. Mongolie.

Bortschala, (*Achtschakalah*) Russ. stad en distr. in Azië, gouv. Grusië, kr. Tiflis aan de Debet.

Boruca, partidos of distr. van den staat Costarica, in Middel-Amerika, weinig bekend.

Borru-Galla, stam der Gallas in Abyssinië, aan de Beta in Damot.

Borva, of *Burwa*, kleine stad in Brit. Ind., presidents. Bengalen, prov. Bahar, distr. en 23 m. W. Z. W. van Ramgur aan de Sounk, en 12 m. W. van Doesah.

Borvalla, of *Burwalla*, kleine stad in Brit. Ind., presidents. Bombay, prov. Guzerat, prov. Arrâtem; aan den linkeroever van de Outouly, 19 m. W. Z. W. van Cambaya.

Bory, Austr. eil. tot de Hogolen-

groep der Carolinen behoorende.

Borychol, Burrishol, of *Buryshol*, kleine stad in Brit. Ind., presid. en prov. Bengalen, distr. en 3½ m. N. N. O. van Backergondge, aan eenen arm van de Ganges en 44 m. O. van Calcutta. Deze stad is eerst in 1801 gebouwd.

Borysthenes, zie *Dnieper*.

Boryszowka, Russ. st. in Europa, gouv. Kiew, kr. Lipowez; met 78 huizen.

Borza, zie *Borsa*.

Borzee, geh. in Luxemb., gem. Laroche.

Borzegin, zie *Bozentin*.

Borzna, zie *Borsna*. (Wbk.)

Borzonasca, Sard. D., afdeel. Genua, prov. en 3½ m. N. van Chiavari, hoofdpl. van een mand.; 1100 inw.

Bos, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Sempst.

Bos, (Groote) Ned. geh., prov. Holland, N. ged., arr. en kant. Alkmaar, gem. Broek op Langedijk.

Bosa, stad in Abyssinië, rijk Hurrur.

Bosarp, 2 Zweeds. kersp. Malmohuslän, harrad Skjuts en Harjager.

Bosbas, (Wbk.) lees: *Bosbos*.

Bosbeke, geh. in Z. Braband, gem. Brusseghem-Ophem-Ossel.

Bosboch, zie *Basboch*. (Wbk.)

Bosc, (Le) Fr. D., dep. Ariège, arr. kant. en 3 u. Z. van Foix; 1500 inw.

Boscaille, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Dhuy.

Boscawen, (Wbk.) staat: zie *Kokoseiland*, lees: *Cocoseiland*.

Boscawen, N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Hillsborough, aan de Merimock, 3 m. N. van Concord, en 20 m. N. W. van Portsmouth; 2113 inw.

Bosch, drie Ned. geh., prov. N. Brab., een distr. Helmond, gem. Budel, een ander, distr. Oirschot, gem. Luyksgestel; het derde, zie *Agterbosch*. 2. twee geh. in Limb., arr. Hasselt, één, gem. Groote Bogel, en het andere, gem. Wellen. 3. geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Zele. 4. geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Wemmel. 5. Afrik. riv., zie *Boschi*.

Bosch, (Den) Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. Woerden, gem. Achttienhoven en den Bosch. 2. Ned. stad, zie *'s Hertogenbosch*.

Bosch, (Ten) geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Elsene. 2. Ned. voorm. adell. huis, prov. Holland, N. ged., arr. Amsterd., kant. Weesp, gem. Weesperkarspel en Hoog-Bijlmermeer, tusschen den Uitermeerschen Schans en den Hinderdam. Het werd in 1672 door de Franschen tot aan den grond vernield.

Boschardschik, distr. in het Turk. Aziat. ejalet Merasch, sandsch. Merasch.

Boschbergen, bergen aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Uitenhage.

Bosch-Capelle, (Wbk.) D. en gem. aan het Hellegat, 2 u. N. W. van Hulst; 300 inw.; ten Z. van het D. is een veer op Zaamslag. 2. D. in Z. Brab., zie *Chapelle au Bois*.

Boschcauter, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Smeerhebbe-Vloersegem.

Bosches, (St.) geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Herzeele.

Boscheurne, zie *Boshuurne*.

Boschhoven, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Grobbendonk. 2. Of *Bossikhoven*, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. en ¾ u. N. van Baarle-Nassau, ½ u. Z. van Chaam.

Boschi, zie *Bosco*. (Wbk.) No. 1.

Boschi, Afrik. land in Sudan, onder de staten, die van Haussa afhankelijk zijn. 2. Riv. in het land der Kaffers, ook *Bosseh* genoemd.

Bosch-Kapelle, zie *Bosch-Capelle*, No. 1.

Bosch-Molens, geh. in W. Vlaand., gem. Iseghem.

Boscho, zie *Bosco*, (Wbk.) No. 1.

Bosch-Scheewege, geh. in W. Vl., distr. Dixmuiden, gem. Cortemarck.

Boschstraat, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Hamont.

Boschstraete, geh. in Z. Brab., deels arr. Brussel, gem. Bogaerden, deels arr. Nyvel, gem. Hoogkruis.

Boschur, meer in Chin. Mongolië, Z. O. van het meer Kulon, dat de Kalka ontvangt, en door de Urson in het meer Kulon afloopt.

Boschvelde, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarden, gem. St. Blasius-Boucle.

Boschvelde-St.-Paul, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Gemmingen.

Boschvoort, zie *Boitsfort*.

Bosclar, Fr. geh., dep. der Neder-Seine, arr. Dieppe, kant. Bellencombre, 6 u. N. N. O. van Rouaan.

Bosco-tre-Case, Nap. D., prov. en 4 m. O. Z. O. van Napels, distr.

Castel a Mare, hoofdpl. van een kant., aan den voet van den Vesuvius, het is een der 4 nabij elkander gelegene D., die den algemeenen naam van *Bosco* dragen. Men vindt er verscheidene kerken, eene wapenfabrijk en een buskruidmolen. Het land brengt goeden wijn voort en men kweekt er vele zijdewormen; 3500 inw.

BOSDAAL, of *Bosdal*, Ned. kasteel in N. Braband, distr., gem. en ¾ u. N. W. van Prinsenhage, even zoo ver N. O. van Leur.

BOSEBO, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Westbo.

BOSEHAM, of *Bosenhan*, zie *Bosham*, (Wbk.) No. 2.

BOSGANK, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Nukerke.

BOSHAVIR, (Wbk.) staat: zie *Bushire*, lees: zie *Busheer*.

BOSHOVEN, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Oirschot, gem. en ½ u. van Riethoven. 2. Twee geh. in Limburg, het eene arr. Roermonde, gem. Gruytrode, het andere gem. Weert.

BOSHUANAS, (Wbk.) reg. 7, staat: TRUTTER, lees: FRUTER, zie voorts *Beetjuanas*.

BOSHUIZEN, Ned. voorm. adell. huis, prov. Holland, Z. ged., gem. Zoeterwoude, arr. Leyden, kant. Leyden. Het werd in het beleg van Leyden, ten jare 1573, verbrand en is nooit weder opgebouwd. 2. Twee Nederl. adell. huizen, prov. N. Braband, het eene distr. Helmond, gem. Asten, het andere distr. Waalwijk, gem. Sprang, in een bosch, met fraaije boomen beplant.

BOSHUURNE, of *Boscheurne*, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Lochem, gem. Laren; 150 inw.

BOSIBELLE, zie *Boisbelle*. (Wbk.)

BOSJEFORT, zie *Boitsfort*.

BOSJO-KLOOSTER, Zweed. kersp. Malmohuslån, harrad Frosta.

BOSKOOP, (Wbk.) D. en gem. aan de Gouwe, met 1800 inw. Het is de geboorteplaats van den Godgeleerde GERBRAND VAN LEEUWEN.

BOSLA-NEEMGAONG, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Ahmednaggur.

BOSLIAN, Turks. D. in Azië, in Caramanië, sandsch. en 14 m. N. van Kaisariëh, aan eene beek, op de plaats van het oude *Sacœna*.

BOSNI, zie *Besanni*. (Wbk.)

BOSNIE, (Wbk.) de sandsch. dezer prov. zijn thans Trawnick, Baniuluka, Zwornick, Jeni-Bazar en Hersegowina.

BOSOBAHI, riv. in Braziliё, welke in de Paraïba valt.

BOSOST, Spaan. vlek, prov. en 27 m. N. van Lerida (Catalonië) en 3½ m. N. W. van Viella, in de vallei van Aran, aan den linkeroever der Garonne.

BOSOULS, Fr. vlek, dep. Aveyron, arr. en 4 m. N. O. van Rhodez, met ijzermijnen; 2000 inw.

BOSPHORUS CIMMERIUS, (Wbk.) staat: zie *Kaffa*, (*Straat van*) lees: *Feodosia*. (*Straat van*)

BOSPHORUS-THRACIUS, (Wbk.) staat: zie *Konstantinopel*, (*Straat van*) lees: zie *Dardanellen*.

BOSRA, Turk. stad, zie *Bostra*.

BOSS, eil. in de Sanduskybaai, in het meer Erie, N. Amer. staat Ohio, onbewoond, doch met veel bosch.

BOSSCHE, (TEN) geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Hekelghem.

BOSSCHEDIJK, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Roosendaal, gem. en ¼ u. van Oudenbosch, ¾ u. van Hoeven.

BOSSCHEHOOFD, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Roosendaal, gedeeltelijk gem. Oudenbosch, gedeeltelijk gem. Hoeven en St. Maartenspolder, ½ u. O. van Oudenbosch, even zoo ver W. van Hoeven.

BOSSCHEN, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Dickelvenne.

BOSSCHEN, (MEER DER) N. Amer. meer in het land der Creeks-Indianen, ten W. van het Bovenmeer.

BOSSCHESLOOT, Ned. water, prov. N. Brab., dat ¾ u. ten Z. van Vlijmen, uit de vereeniging van de Oude Vaart en de Leybeek ontstaat, en vervolgens N. O. aanvloeijende, zich ½ u. van Engelen in de Dieze ontlast.

BOSSE, (LA) Fr. vlek, dep. Oise, 1 u. N. van Chaumont, 1½ u. Z. W. van Beauvais; 900 inw.

BOSSELEN, geh. in Limb., arr. Maastricht, gem. Klein-Spauwen.

BOMSEMPRA, zie *Bossimpra*.

BOSSEN, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Rethy.

BOSSENAERE, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gedeelt. gem. Etichove, gedeelt. gem. Marcke-Kerkhem.

BOSSERSTRAAT, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Nederweert.

BOSSERVILLE, Fr. D., dep. Meurthe, arr. en 1 u. van Nancy, kant. St. Nicolas-du-Port, aan den regteroever van de Meurthe, met eene fabrijk van gekleurd lijnwaad; 450 inw.

BOSSIÈRES, (Wbk.) of *Bossière*, D.

en gem., arr. Namen; 600 inw. 2. geh. in Namen, arr. Namen, gem. St. Gerard.

Bossikhoven, zie *Boschhoven*, No. 2.

Bossilievo, Illyr. D., gouv. Trieste, kr. en 6 m. W. Z. W. van Carlstadt, Er is eene groef van zeer fraai marmer.

Bossimé, geh. in Namen, arr. Namen, gedeelt. gem. Erpent, gedeelt. onder Loyers.

Bossimpra, Bossempra, of *Boussempra*, riv. in Opper-Guinee, aan de goudkust. Zij ontspringt in het kon. Amina, bij Ouantomo, doorloopt het W. gedeelte van het kon. Akim, komt vervolgens in het rijk Assin, en vereenigt zich na eenen loop van 30 m. van het N. O. naar het Z. W. met de Birrim, met welke zij gezamenlijk de Chama uitmaakt.

Bossines, Eng. vlek, gr. Cornwallis, het zendt twee afgevaardigden in het Parlement.

Bossolasco, sard. D., afdeel. Coni prov. en 4 m. Z. Z. O. van Alba, hoofdpl. van een mand.; 1100 inw.

Bossu-en-Fagne, (Wbk.) D. en gem., arr. Philippeville; met 500 inw.

Bossuet, kaap in De Witt's-land, op Nieuw-Holland, bij het eil. Gantheaum. 2. D. in W. Vlaand., zie *Bossut* No. 1.

Bossus-lez-Walcourt, D. en gem. in Henegouwen, distr. en 2½ u. Z. O. van Thuin, 9 u. Z. O. van Bergen (Mons); 600 inw. Het is door den veldslag van 1792, tusschen de Franschen en Oostenrijkers vermaard geworden.

Bossut, (Wbk.) of *Bossuet*, D. en gem., arr. Kortrijk; 600 inw.

Bossut, of *Bossuyt*, D. in Z. Brab., arr. Nyvel, 2½ u. van Leuven, gem. Bossut-Gottechain; 800 inw.

Bossut-Gottecham, (Wbk.) lees: *Bossut-Gottechain*, gem. arr. Nyvel; 1200 inw., brouwerijen, graan- en tabaksteelt.

Bossuth, (Baccntius) riv. in Slavonië. Zij ontspringt 3 m. N. O. van Brod en draagt eerst den naam van Bigi, tot aan Czerna, waar zij zich in twee armen verdeelt, die beide Bossuth genaamd worden; de eene loopt Z. en valt, na eenen loop van 2½ m., nabij Xupanje, in de Save; de andere O. en vervolgens Z. O. loopende, valt, na eenen loop van 16 of 17 m., niet verre van het dorp Bossuth, in dezelfde groote riv.

Bossuyt, zie *Bossut* No. 2.

Bost, (Wbk.) ligt arr. Leuven, gem. en ½ u. N. O. van Hoegarde en ½ u. Z. van Thienen. 2. Geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gedeeltelijk gem. Bautersem, gedeeltelijk onder Vertryk.

Bostagh, geb. in Aziat. Turkijë, tot den Taurus behoorende.

Bostan, (El) of *Comana van Capadocia*, Turk. stad in Azië, ejalet sandsch. en 20 m. N. O. van Maroch en 41 m. Z. van Siwas, aan den linkeroever van de Kizil-Ermak, ten N. van den Taurus, in eene bekoorlijke en vruchtbare landstreek. Er wordt veel handel in granen met de Turkomannen gedreven; 900 inw. 2. Landstr. in Nubië, wady Nuba, zeer vruchtbaar.

Bostmoraud, Fr. D., dep. de la Creuse, arr. kant. en 1 u. N. van Bourgeneuf, aan den regteroever van de Thorion, met steenkoolmijnen; 460 inw.

Boston, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Portage, aan de Cuyahoga, 7 m. N. O. van Ravenna.

Boston Neck, zie *Boston*, (Wbk.) No. 2.

Bostra, of *Bosra*, Turks. stad in Azië, in Syrië, ejalet en 20 m. Z. van Damas, hoofdpl. van het land van Haouran, aan de Nahr-el-Ghazal. Zij is welbevolkt en uitgestrekte bouwvallen getuigen van hare voormalige grootte en pracht.

Bosuk, sandsch. in Aziat. Turkijë, ejalet Surtas, een deel van het oude Galatië en Cappadocië, Z. W. van Amasia. Zeer bergachtig, slechts door kleine riv. bespoeld, maar met eenige weinige tamelijk breede dalen, en rijk aan weiden voor het vee, waarvan veelal de Turkomannen zich bedienen. Om Uskat is het land bebouwd, men teelt er koorn, moesgroenten en vruchten, en in de vlakten zijn vele welvarende dorpen door Grieken bewoond. Hier is het middelpunt van Tschapan-Oglu's magt. De hoofdstad is Uskat.

Bosum, (Wbk.) of *Bozum*, oudtijds *Bozignum*, ligt kw. Westergo, griet. Baarderadeel, 1½ u. N. van Sneek; 450 inw.

Bosveld, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Santbergen.

Bosville, D. in den N. Amer. staat Tennessee, (Oost-Tennessee) gr. Hawkins aan de Holston.

Boszni, Perz. stad, prov. Khusistan Beglerbegsch Difful, aan de Dudscheil of kleine Tiger, met een kasteel en goede wollen stoffen fabrijken.

Bot, Spaan. vlek, prov. en 14½ m. W. van Tarragone, (Catalonië) en 5¼ m. W. N. W. van Tortosa.

Bota, Zweed. kersp. Wäster Nordlandslän, voogdij Sodre-Angermanland.

Botanique, eil. in den grooten oceaan, nabij en ten Z. van Nieuw-Caledonië. 22. 50. Z. B. 184. 15. O. L. Het is laag en zandig en heeft slechts ½ m. middellijn. Men vindt er eene groote verscheidenheid van plantgewassen.

Botarell, Spaan. vlek, prov. en 4¼ m. N. W. van Tarragone. (Catalonië)

Botarité, (Serra) geb. in Brazilië, prov. Pernambuco, dat zich van de Bouvista, tusschen de bronnen van de Ciara en Banabwyhu afscheidt.

Botassart, geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Sensenruth.

Botcho, of *Butchow*, kleine stad in Ind., gebied van Guickwar, prov. Kotch, (of Cutch) 14 m. O. van Bhoodj.

Botchone, of *Butchone*, kleine stad in Ind., prov. Allah-Abad, distr. Bundelcund, 1 m. van de zamenvloeijing der Ourny en Kyny, en 10 m. O. van Tchatterpoor.

Botchrovoun, of *Butchrowun*, kleine stad in Brit. Ind., prov. en 23 m. O. N. O. van Delhy, 13 m. W. van Morad-Abad.

Bote, Perz. vlek, prov. Fars, distr. Istachr, in de reisroute van Dufé.

Botelnia, Russ. D. in Europa, gouv. Tambow, kr. Tewnikow.

Boterdaal, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Denderwindeke.

Boterdijk, Ned. geh., prov. Holland N. ged., arr. Amsterdam, kant. Amstelveen, gem. Thamen en Uithoorn.

Boterhoek, geh. in O. Vlaand., gem. Eecloo.

Botesdale, zie ook *Buddesdale*. (Wbk.)

Botetourt, (Wbk.) het ligt tusschen de pieken van de Otterbergen en de Middle-Mountains, twee takken van het Alleghanygebergte; 13,589 inw., de hoofdpl. is Fincasile. 2. N. Amer. gem., staat Virginia, gr. Gloucester, 5¼ m. van Yorktown.

Botey, (Wbk.) of *Bothey*, D. en gem., arr. Namen; 300 inw.

Bothery, of *Butharee*, kleine stad in Brit. Ind., prov. en distr. Gurwal, nabij Rethool, aan den regteroever der Bagirathy, 17 m. N. van Sirinagur, op eenen 300 voet hoogen berg, aan welks tegenoverzijde eene fraaije waterval is.

Bothey, zie *Botey*.

Bothim, Turk. distr. in Azië, ejalet en sandsch. Damas, ten Z. van Scheriat-Munadra, vol van duizende van holen, meer of minder, door de oude bewoners gemaakt, de meeste huizen, in de nog bestaande dorpen, zijn grotten.

Bothne, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, gr. of ambt Jarlsberg; met 1500 inw.

Botija, Spaan. vlek, prov. en 3¾ m. Z. van Caceres. (Estremadura)

Botilsater, Zweed. kersp. Karelstadlän, harrad Ras.

Botismène, een der hoogste bergen op Madagascar, in het Z. des eilands.

Botki, Russ. vlek in Eur., gouv. en 12¼ m. Z. Z. W. van Bialistok, kr. Bielsk, aan den regteroever van de Nourtchik, met een kasteel; 1500 inw., waaronder vele Joden.

Botkyrka, Zweed. kersp. Stokholmslän, harrad Oekneby.

Botland, (Wbk.) is geen D. maar eene heerlijkh. zonder dorp of geh., distr. Zierikzee, gem. Nieuwerkerk.

Botna, tak van de Dniester, in de Russ. prov. Bessarabië.

Botnia, twee Ned. oude adel. huizen, prov. Friesland, het eene kw. Oostergo, griet. Ferwerderadeel, onder Marrum, dat, naar men wil, reeds in 900 gebouwd werd; het andere kw. Westergo, griet. Wymbritseradeel, onder Nijkerk.

Boto, kaap, het N. W. einde van het Philippijnsche eil. Panay, uitmakende, 11. 45. N. B. en 139. 32. O. L.

Botocudas, of *Botocudi's*, Indianen in Brazilië. Zij bewonen het land, dat zich parallel met de kust, van 13. tot 19. 30. Z. B. tusschen de Rio Prœde en Rio Doce uitstrekt, aan de grenzen der prov. Minas Geraës. Zij houden zich alleen met jagt en oorlog bezig, waarin zij even behendig als onvermoeid zijn. Die, welke het naast bij de bezittingen der Europeanen wonen, zijn minder onbeschaafd dan de overigen, doch nergens heeft men hen in dorpen kunnen vereenigen. Zij beminnen het vrije rondzwerven in de bosschen en

zijn afkeerig van arbeid en landbouw.

Botoe, Russ. eil., gouv. Finland, kr. Fredrichshamm, bij de kust.

Botoki, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, kr. en 8½ m. W. van Rossiena, en 11 m. N. O. van Tilsit.

Botoel, of *Butool*, stad in Brit Ind., presidents. Bengalen, prov. Oude, distr. en 23 m. N. van Goreepoor, aan de Tinavey, met aanzienlijken handel, maar in eene ongezonde luchtstreek.

Botreaux, kasteel en kleine haven in Engeland, gr. Cornwallis, hundred Lesnewth, 1¾ m. N. van Camelford; handel in leijen.

Botrivier, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Stellenbosch in Hottentotsch Holland.

Botroe, zie *Boutry*. (Wbk).

Botrus, zie *Batroun*.

Botschany, zie *Botoczany*. (Wbk.)

Botschezki, Russ. vlek, gouv. Kursk, kr. Putrol.

Botshol, (Wbk.) is geen D. maar eene heerlijkh., gem. Waverveen, die in 1672 veel van de Franschen geleden heeft, en thans bijna geheel uitgeveend is.

Bottala, of *Buttala*, kleine stad van Ind., in de staten van de Seykhs, prov. en 23 m. O. N. O. van Lahore, ten Z. van eene bergketen, die des winters met sneeuw bedekt is, 8 m. N. O. van Amratseyr.

Botte, (La) geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Fraire.

Bottelaer, (Wbk.) of *Bottelaere*, D. en gem., distr. Gent; 900 inw.

Bottens, Zwits. D., kant. Vaud, distr. Echallens, hoofdpl. van eene kr., 2¼ m. N. van Lausanne.

Bottenstein, (Wbk.) staat: zie *Bodestein*, lees: zie *Pottenstein*.

Bottershoek, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. St. Maria-Audenhove.

Bottesford, Eng. D., gr. en 9 m. N. O. van Leicester, hundred Framland in de vallei van Belvoir. Men vindt er Romeinsche oudheden; 1070 inw.

Bottesham, zie *Boticelli*. (Wbk.)

Bottestein, Ned. voorm. adelhuis, prov. Utrecht, gem. Vleuten, thans niet meer dan eene boerenhoeve.

Bottingen, Wurtemb. D., Donau kr., ambt en 1 m. O. van Münsingen, met groeven van fraai marmer; 480 inw.

Bottle, (La) kl. eil. in Amerika, aan de Z. kust van Labrador.

Bottmarnd, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Mo.

Bottomless-Bay, (Wbk.) zie ook *Bahia Sin Fondo*. (Wbk.)

Bottoschani, zie *Bottuschany*.

Bottschlotterkot, Deen. kers. in Sleeswijk, ambt Tonderen, herred Boking; met 510 inw.

Bottuschany, (Wbk.) lees: of *Bottoschani*, zinut of distr. in Moldavië Zara de Suss, ten W. van de Pruth en ten N. W. van Jassy, door de Siena en andere kleine riv. bespoeld, en vruchtbaar in koorn, wijn, honig en was, alsmede veel veeteelt. 2. Stad en zetel van den Isbravnik, hoog aan de kleine riv. van dien naam, meest uit houten huizen bestaande, doch met eene kerk en 4000 inw., die aanzienlijken handel met de voortbrengselen dezes lands en met pelterijen en buitenlandsche waren drijven. Er is eene der meest bezochte jaarmarkten.

Botza, of *Booza*, (Wbk.) zie ook *Boza*, (Wbk.) No. 1.

Botzel, hoofdpl. van het dal van dien naam, in Piemont, prov. Tarantaise, met 1200 inw. en sterke veeteelt.

Botzen, Zwits. D., kant. Argau, distr. en 2 m. W. N. W. van Brugg, hoofdpl. van eenen kreits; 425 inw.

Botzlingen, Zwits. D., kant. Uri, in eene uitgestrekte en fraaije weide, 1 m. Z. van Altorf. De rijksdag van het kant. wordt hier gehouden.

Boua, zie *Fouah*.

Bouali, zie *Loango*, (Wbk.) No. 3.

Bouanes, zie *Buannes*. (Wbk.)

Bouay, (Wbk.) of *Bouaye*, is eene kant. hoofdpl., arr. en 3 u. Z. O. van Nantes; 1500 inw.

Boubeijan, eil. in de Golf van Perzië, 14 m. van den mond des Euphraats. 29. 56. N. B. 65. 30. O. L.

Boubnoy, Russ. vlek in Europa, gouv. Pultawa, kreits en 6 m. W. van Zolotonocha, niet verre van den linkeroever des Dniepers, 28½ m. Z. O. van Kiew.

Bouboul, zie *Bull's bay*. (Wbk.)

Bouboüan, een der Sooloo-eil., ten N. O. van Borneo, 6. 19. N. B. 140. 7. O. L., met een zoutmeer, vele bosschen en geene bewoners.

Bouc, (Wbk.) behoort tot het dep. der Monden van de Rhône, arr. Aix, kant. Jonquières en ligt 7½ m. W. N. W. van Marseille. De schepen gaan er bij storm schuilen.

Boucat, (El) landstr. in Egypte, aan de Rosette, arm van den Nijl, W. van Leloha en Beydâh.

Boucaur-Brou, riv. op het W. Ind. eil. Haïti of St. Domingo, die W. loopt en bij de baai Flamencas in zee valt.

Boucaut, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Chapelle à Wattines.

Boucoauter, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Op-Brakel.

Boucelles, zie *Boncelles.*

Boucey, Fr. D., dep. Orne, arr. en 3 u. Z. W. van Argentan, kant. Mortrée, met ijzersmederijen en 1450 inw.

Boucha, stad in Abyssinië, rijk Hurrur.

Bouchaute, (Wbk.) ligt distr. 2½ u. N. O. van Eecloo, gem. Buchaute-Waterdijk. 2. Geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Dickelvenne.

Bouchaute-Waterdijk, 'gem. in O. Vlaand.. distr. Eecloo; 200 inw.

Bouchautshaven, zie *Boekhoutshaven.*

Boucheab, eil. in de Golf van Perzië, aan de kust van Farsistan, in Perzië, 6 m. lang en 2 m. breed, vol dadelboomen en door zeeschuimers bewoond.

Bouchemette, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Vézon.

Bouche-Minière, geh. in Luik, distr Hoei, gem. Ferrières.

Bouchengur, zie *Boosangur.*

Boucher, (Wbk.) staat: zie *Buscher*, lees: zie *Abuschar.*

Boucherans, Fr. D., dep. Jura, arr. en 7 u. van Poligny, kant. Nozeroy en 10 u. O. N. O. van Lons-le-Saulnier, met eene ijzermijn.

Boucherville, D. in Neder-Canada, distr. Montreul, gr. Surry.

Bouches de Dragon, de onderscheidene monden van de Paria, in Amerika, aan de Golf van Paria, in de Caraïbische Zee, bij het eil. Trinidad.

Bouchout, (Wbk.) D. en gem., arr. Antwerpen, 1 u. W. van Lier.

Bouchoux, (Wbk.) of *Bonneville*, is geen vlek, maar eene stad, 3 u. van St. Claude, aan de Taconi.

Boucin, zie *Bouin.*

Bouckhout, (Wbk.) of *Boukhout*, D. en gem., arr. Hasselt; 170 inw. 2. Geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Hekelghem.

Boucle, (St. Blasius-) zie *Blaise-Boucle.*

Boucle, (St. Denis-) zie *Denis-Boucle.*

Bouconville, Fr. D., dep. der Maas, arr. en 3 u. N. O. van Commercy, kant. Saint-Michel; 300 inw.

Boucq, of *Boch*, riv. in Namen, die met drie adertjes op de grenzen van Luik ontspringt en westwaarts stroomende bij Yvoir in de Maas valt.

Boudakow, Bouerak, Duitsche volkplanting in Eur. Rusland, gouv. en 29 m. Z. van Saratow, distr. Kamouichin, aan den regteroever der Wolga.

Boudeh-Danchgong, kleine stad in Ind., staten van den Radja van Setarah, prov. en 40 m. N. W. van Beydjapoor.

Boudeire, zie *Maitéa.* (Wbk.)

Boudeler, geh. in Luxemb., kw. Grevenmacher, gem. Biver.

Bouden, zie *Babba-Boode.*

Boudeuse, (Rio de la) zie *Boudoire.* (Wbk.)

Boudeville, Fr. D., dep. Neder-Seine, arr. en 4 u. van Yvetot, niet ver van Doudeville, papierfabrijk en verfhoutmolens.

Boudewijns Haveland, Boudewijns Horsland, of *Boudewijns Harstland*, Nederl. polder, prov. Holland, Z. ged., arr. Dordrecht, kant. Ridderkerk, maakte voorheen met 's Gravenambacht en Hyde ééne gem. uit, thans behoort het tot de gem. Pernis Smalland Oostbroek Langebakkersoord en Deiffelshoek.

Boudewijns Kerke, bij da landlieden gemeenlijk *Buienskerke* geheeten, Nederl. heerlijkheid, prov. Zeeland, distr. Middelburg, gem. Zoutelande, voorheen was het een D. met eene kerk, zijnde er nog een stuk van den toren te zien.

Boudihohtché, Russ. vlek in Europa, gouv. en 7½ m. N. van Pultawa, kreits Zenkow.

Boudilskoï-Porog, negende waterval van den Dnieper, in de prov. Jekaterinoslaw, 10 m. Z. van de dus genoemde stad.

Boudjeiah, zie *Boujejah.* (Wbk.)

Boudjepoor, kleine stad in Britsch Ind., prov. Malwah, prov. en distr. Bahar, niet ver van den regteroever van den Ganges, 24½ m. W. van Patna. Zij is zeer vervallen.

Boudoir, (Wbk.) staat: zie *Matea*, lees: zie *Maitéa.* (Wbk.)

Boudoun, kleine stad in Britsch Ind.-prov. Malwah, 7 m. N. W. van Sagur en 21 m. O. van Serondje.

Boudreville, Fr. D., dep. Goudkusten, arr. en 5 u. O. N. O. van Chatillon-sur-Seine, kant. Montigny,

aan den linkeroever der Aube, en 16 m. N. N. W. van Dijon. Er is eene ijzersmederij.

Boudslaw, Russ. vlek in Europa, gouv. Minsk, kr. en 7 m. N. O. van Wilika, aan den regteroever van de Servetch.

Boudui-Ruibinskha, Russ. vlek in Europa, gouv. en 12 m. van Kursk, kr. en 5 m. W. van Oboïan.

Boudyhâl, of *Baodyhaul*, kleine stad in Ind., gebied van den Radja van Mysore, prov. Mysore, aan eenen arm van de Watawittij, 30 m. N. van Seringapatam.

Bouerak, zie *Boudakow*.

Bouère, Fr. D., dep. Mayenne, arr. 3 u. van Château-Gontier; 1400 inw.

Bouexier, (La) (Wbk.) of *Bouexière*, ligt 2 u. van St. Aubin, 1800 inw., en ijzersmederijen in den omtrek.

Boufange, zie *Boevange sur l'Attert*.

Bouffioux, (Wbk.) of *Bouffioulx*, D. en gem., distr. en ½ u. van Charleroi; 1000 inw.

Bouflers, zie *Banks*, No. 6.

Bougainville, (straat van) wordt ook *Dampierstraat* geheeten.

Bougantou, riv. in het Chin. keizerr., westel. prov. der Kalkas. Zij ontstaat door de vereeniging van de Bourkhasoutai en de Oungo, die van de zuidel. helling van den Malakhai-Oola vloeijen. Zij stroomt 35 m. Z. W., keert zich dan naar het N. W. en valt, na eenen loop van 105 mijlen, links in de Dzabkan.

Bouges, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen; 400 inw.

Boughs, zie *Ramos*. (Wbk.)

Boughton-Blean, Eng. vlek, gr. Kent, 2 m. W. van Canterbury; 1200 inw. De kerk bevat vele oude gedenkteekenen.

Bougimont, zie *Bougnimont*.

Bougival, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 2 u. N. van Versailles, kant. en 1 u van Marly, 1 u. van St. Germain, nabij de Seine. Er zijn overvloedige krijtgroeven, loodwitfabr. en fabr. van gedamasceerd staal; 1000 inw.

Bougnies, (Wbk.) D. en gem., distr. Bergen; 300 inw. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Anderlues.

Bougnimont, Ned. D. enz., (Wbk.) lees: *Bougimont*, geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Freux; 150 inw.

Bougourouslang, zie *Buguruslansk*, (Wbk.)

Bougton-Under-Blean, zie *Boughton-Blean*.

Bouguer, Austr. kaap, op de Z. kust van het eil. Kanguruh.

Bouguine, kl. eil. op de N. O. kust van Nieuw-Caledoniën, tusschen de haven Ballade en kaap Colnet.

Bouhaye, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Soiront.

Bouheide, (Wbk.) lees: *Bonheyden*, en zie dat woord.

Bouhère, Fr. D., dep. Landes, arr. en 12 u. N. W. van Mont-de-Marsan, 4 u. van Lhipostey.

Bouhmont, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Charneux.

Bouhour, kleine Turks. stad in Europa, sandsch. Scutari, distr. en 11 m. N. van Prirendi, 2 m. N. W. van Janova, en 10 m. Z. O. van Novi-Bazar.

Bouhy, Fr. D., dep. Nièvre, arr. Cosne, 4 u. van Neuvy, 1700 inw.

Bouï, Russ. riv. in Europa; zij ontspringt in het gouv. Perm, kr. Osa, maakt vervolgens de grenslinie uit, tusschen dit gouv. en dat van Orenburg, en vereenigt zich, na eenen loop van 26 m. van het N. O. naar het Z. W., met de Kama. 2. Russ. stad in Europa, gouv. en 18 m. N. van Kostroma, hoofdpl. van een kant, aan de zamenvloeijing der Wisksa en Kostroma. Zij is door eene aarden schans, met eene diepe gracht verdedigd; 1200 inw.

Bouijour-Noor zie *Bouir-Noor*.

Bouillac, Fr. vlek, dep. Tarn en Garonne, arr. en 5 u. Z. van Castel-Sarazin, kant. Verdun-sur-Garonne; 900 inw.

Bouillante, vlek (Wbk.) met minerale bronnen. 2. kersp. op het eil. Guadaloupe, aan de W. kust, tusschen de zee en de kerspelen: Les-Habitans, Cabesterre, Le-Petit Cul-de-Sac en La-Pointe-Noire, door de riv. de Bouillante, de Bouillantes-Fontaines, de Leustaut, de Boursaut en de Colas bespoeld.

Bouillargues, Fr. D., dep. Gard, arr. kant. en 1 u. van Nimes, 1800 inw.; pannebakkerijen.

Bouille-Lorest, (Wbk.) of *Bouille-Loretz*, ligt arr. Bressuire, (niet Thouars) 4 u. N. W. van Thouars. Het heeft 1100 inw., die wijn bouwen.

Bouillon, St. (Wbk.) Latijn *Bullio* of *Bulonium*, behoort tot Luxemb., distr. Neufchâteau en telt 2400 inw. Deze stad ligt zoodanig in de diepte, dat men des morgens, bij helderen zonneschijn, van het kasteel en de

rondomliggende bergen, de nevelen en wolken, die over de stad hangen, zien kan, zonder de stad zelve te kunnen ontdekken. 2. geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Havelange. 3. Ned. adell. huis, zie *Biljoen*.

Bouimowsk, groote kopermijn in Rusl., in Europa, gouv. Perm, kr. en 14 m. N. O. van Ofa, aan den regteroever van een klein meer.

Bouin, of *Boucin*, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Wanne.

Bouinaki, Russ. vlek in Europa, gouv. Georgië, kr. Daghestan, hoofdpl. van een klein distr., 8 m. van de Kaspische zee, en 9 m. Z. O. van Tarkou. De omstreken zijn ongemeen vruchtbaar.

Bouïnitchi, Russ. vlek in Europa, gouv. kr. en 2 m. Z. W. van Mohilew, aan den regteroever van den Dnieper.

Bouïr-Noor, of *Bouïjour-Noor* een groot meer in het keizerr. China, oostel. prov. der Kalka. 49. 20. N. B. en 115. 20. O. L. Het ontvangt ten Z. O. de Kalka; uit zijn N. einde vloeit de Ouchan, om zich in het meer Gouloun te ontlasten. Het ligt in eene uitgestrekte vlakte, die eertijds door Tartaren, eenen stam der Mongolen, bewoond werd.

Bouiskoi, zie *Buiskoi*.

Bouivas, stad op Madagascar, land der Antacayes.

Bouïvidzé, Russ. vlek in Europa, gouv. kr. en 7 m. N. O. van Wilna, nabij den linkeroever der Wiliïa.

Boujaroni, of *Sebba Rous*, (*zeven punten*), kaap in Algiers, prov. Constantine, met 7 hooge en steile punten, en daar tusschen gevaarlijke hoogten.

Boujean, zie *Baujau*.

Boujejah, (Wbk.) ligt op 22. 40. O. L. en 36. 40. B. De omtrek is bergachtig en vol met olijfboomen, zie ook *Bugia*.

Boujet, Fr. meer, dep. Opper-Loire.

Boujim, Turks. vlek en vesting in Europa, in Bosnië, sandsch. Bagna-Louka, 3 m. N. van Ottoka, 22 m. W. Z. W. van Gradiska; met een weinig handel.

Bouka, stad aan de kust van Guinee, rijk Fantie, voorheen eene belangrijke plaats, 20 m. van zee.

Bouka-Gol (*Ossen-riv.*), in het keizerr. China, land van Khoukhounour. Zij ontspringt onder den naam van Kara-Sina, uit de zuidel. helling van den hoogen sneeuwberg Amouni-Kou, loopt naar het Z., ontvangt door een kanaal van het N. W. de wateren van het meer Inghe-Noor en van het W., die van het meer Sar-Noor. Van deze vereeniging af, draagt zij den naam van Bouka-Gol, en valt in het meer Khoukhou-Noor of Thsing-Hai. In den zomer loopt zij zoo snel, dat men haar niet doorwaden kan.

Bouka-Meala, zie *Bohe-Mala*. (Wbk.)

Bouka-Noor (*Meer der wilde ossen*), een groot meer in het keizerr. China, in de Tibetsche prov. Oneï, onder 32. 15. N. B. en 107. 25. O. L. Het is de ware oorsprong van de riv. Khara-Oussou, een' arm van de Souk.

Bouka-Oola, (*Berg van den wilden os*) in het Chin. keizerr., prov. Ouei, onder 33. 30. N. B. en 110. 8. O. L. Op dezen berg ontspringen de Souk en andere riv., die naar de Khara-Oussou stroomen, als ook de Baidou, die zich ten N. met de Mourour-Oussou vereenigt.

Bouke, zie *Ansons-eiland*. (Wbk.)

Bouke-Meale, zie *Boke-Meala*, (Wbk.)

Boukens-Kerkhof, dus noemt men in de Nederl. prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Hedikhuizen, de plaats waar de Gelderschen, die onder aanvoering van hunnen oversten Boudewijn, met buit beladen, van eenen strooptogt terugkwamen, in 1497 door de Heusdenaars onverwachts overvallen en geheel verslagen werden, zoodat deze laatsten meerder krijgsgevangenen maakten, dan zij zelven in getal waren.

Boukent, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Haaltert.

Boukerye, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. Bassevelde.

Boukhara, zie *Bochara*. (Wbk.)

Boukhaut, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Oosterzeele.

Boukhou-Dziroukeng, berg in het Chin. rijk, N. W. van het land Odon-Tala, waarbij de Hoangho ontspringt. Hij wordt ook *Koulkoun* genoemd. Het is een oostel. tak van den Baijan-Khara; hij heeft verscheidene hooge pieken.

Boukhouri, zie *Bolkhori*.

Boukhout, zie *Bouckhout*.

Boukhtarma, Russ. vesting in Azië, gouv. Tomsk, kr. en 75 m. Z. Z. W. van Biïsk, aan de zamenvloeijing der Irtisch en Boukhtarma.

Bouki, Russ. vlek in Europa, gouv.

Kiew, kr. en 9 m. N. N. O. van Ouman, aan de Gorskoï.

Boukoel, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Swalmen.

Boul, zie *Bool.*

Boula, klein eil. in het W. gedeelte der Kasp. zee, aan de kust van Schirwan, ten Z. van het eil. Douvannoï, 17 m. Z. W. van Bakou. Het behoort aan Rusland.

Boulachan, stad in het keizerr. en de prov. Marokko, 45 m. N. van de stad Marokko, nabij de Morbeja.

Boulaere, (Neder-) zie *Neder-Boulaere.*

Boulaere, (Over-) zie *Over-Boulaere.*

Boulaïde, (Wbk.) D. en gem., kw. Bastogne; 1000 inw.

Boulan, of *Boelan*, kon. op het eil. Celebes; het beslaat het O. gedeelte van het N. O. schiereil. van Celebes, en is omtrent 42 m. lang en 21 m. breed. 2. stad op het eil. Celebes en hoofdpl. van het kon. van dien naam, aan den bodem eener baai, onder 0. 45. N. B. en 141. 50. O. L.

Bouland, (Wbk.) zie voorts *Bolland.*

Boulanger, groote baai op de W. kust van Van Diemensland, die zich van kaap Buache tot kaap Grim uitstrekt, maar vol ondiepten is, zoodat de Fransche expeditie haar niet geheel kon opnemen. 2. kaap op het N. van de O. kust van hetzelfde eil. 3. kaap op Nieuw-Holland bij Edelsland, op het eil. Rottenest.

Boulaq, stad in Neder-Egypte, aan den regteroever van den Nijl, ½ m. m. N. W. van Cairo, waarvan zij als eene voorstad aangemerkt kan worden. Men vindt er eene fraaije bazar, prachtige baden, vele magazijnen, eene school (door Mohamed Ali Pacha gesticht,) waar de teekenkunst, wiskunde, de Fransche en de Italiaansche talen onderwezen worden; wijders aanzienlijke lijnwaadfabrijken en welbeplante tuinen; 15,200 inw.

Boulardrie, N. Amerik. eil. bij Cap Breton voor de Great Bras d'Or, groot, rotsig en onbewoond.

Boutas, naam, welke de Negers van de Westkust van Afrika, aan alle bewoners van het binnenland geven.

Boulaye, Fr. voorm. markgr. in Bourgogne, dep. Var, 1 u. N. van Toulon, 2½ u. N. W. van Moncenia.

Boulay-Thierry, Fr. D., dep. Eure et Loir, arr. en 3 u. Z. Z. O. van Dieux, kant. Nogent-le-Roi, fabrijken van sergies, lakens, enz.; 700 inw.

Bouldir, eil. in den Aleutischen Archipel, waarvan het het oostelijkste is. 52. 40. N. B. 193. 47. O. L. Het heeft eenen omtrek van 20 m. en is met steile rotsen bedekt. Z. W. van dit eil. zijn gevaarlijke klippen, die tamelijk hoog boven de zee uitsteken.

Bouldouroiskoi, zie *Buldbuiskoi.* (Wbk.).

Boule, Fr. D., dep. Loiret, arr. en 5 u. Z. W. van Orleans, kant. en 1 u. N. O. van Beaugency, niet verre van den regteroever der Loire; 1500 inw. De omtrek brengt de beste saffraan van het land voort.

Boulendcheher, of *Bulandsheher*, kl. stad in Britsch Ind., prov. en 15 m. Z. O. van Delhy, aan den regteroever der Calley, of Kali-Noddy.

Boulers, zie *Baulers.*

Boulie, geh. in Henegouwen, distr. Soiguies, gem. St. Vaast.

Boulieux, Fr. vlek, dep. Ardêche, aan de Deom; 1200 inw.

Bouligneux, Fr. vlek, dep. Ain, arr. en 5 u. O. van Trevoux, geboortepl. van den Wiskundige Jacques Ozanam.

Boulingrin, zie *Bowling-Green.* (Wbk.)

Boulleret, Fr. D., dep. Cher, arr. en 3 u. N. van Sancerre, 2 u. van Cosne; 1400 inw. en veehandel.

Boulloire, Fr. vlek, zie *Bouloire*, (Wbk.) het is de hoofdpl. van een kant., ligt 6 u. O. van Le-Mans en heeft fabrijken van gemeen linnen.

Boullon, zie *Biljoen.*

Boulogne, Fr. arr., (Wbk.) bevat 100 gem., met 85,000 inw., in 6 kant., zijnde: Boulogne, Calais, Desvres, Guines, Marquis en Samer.

Boulogne, No. 2. (Wbk.) eigenlijk *Boulogne-sur-Mer*, Lat. *Bonania*, ligt 25 u. N. W. van Atrecht, 7 u. Z. W. van Calais, 56 u. N. van Parijs en telt thans 18,000 inw., die ook zeildoek- en nettenfabrijken, glasblazerijen, touwslagerijen en pannenbakkerijen hebben, en handel drijven in fijne likeuren, thee, ingelegde waren en kanten. 2. Riv., dep. Vendée, die zich, na eenen loop van 12 u., in het meer Grand-Lieu ontlast.

Boulomgur, Bullumghur, of *Balamghur*, een fort in Britsch Ind., prov, distr. en 8 m. Z. van Delhy.

Boulon, (Wbk.) lees: *Le Boulou (ad Stabalum)*, ligt 2 u. van Ceret en 5 u. Z. van Perpignan. De omstreken leveren fraaije blokken graniet op.

Boulonnesche, (Het) zie *Boulounais.* (Wbk.)

Boulouah, of *Bullaah*, kleine stad in Britsch Ind., presidentsch. Bengalen, prov. Oude, distr. en 15¼ m. Z. O. van Goreepoor.

Boulounghur, (en niet *Polonkir*) Chin. riv. in Tangout en in het W. gedeelte der prov. Kan-Sou, zij heeft in het Chineesch de namen *Nan-thsy-touan-choui*, *Sou-lai-ho* en *Tchhou-ang-pian.* Onder den naam van *Tchhongmaho* ontspringt zij op de N. zijde van den keten der sneeuwbergen Nan-Chan, onder 39. 5. N. B. en 114. 40. O. L. Zij loopt van het Z. O. naar het N. W., tot westwaarts van de stad Tsing-ni-fou, waar zij westwaarts loopt, tot dat zij onder 39. 54. N. B. en 111. 10. O. L. in het meer Khara-Noor valt. Het is de voornaamste riv. van het distr. Tsing-si-fou en Ngank-tcheou. Zij is omtrent 100 m. lang. In het genoemde distr. ontvangt zij de Koloung-ho, en de Sirgandjin of Thang.

Boulowan, kl. Turks. stad in Europa, in Romanië, sandsch. en 5 m. N. O. van Cruchowatz en 33 m. Z. Z. O. van Semendria, aan den regteroever der Morava.

Boulram, of *Bulram*, kleine stad in Britsch Ind., prov. en 21 m. N. O. van Agra, distr. Fernick-Abad, niet verre van den linkeroever der Cally-Noddy, eigenlijk Kali-Noddy, daar *Kali* rivier beteekent.

Boulsar, of *Bulsaar*, stad in Britsch Ind., presidentsch. Bombay, prov. Guzerat, distr. en 14¾ m. Z. O. van Suratte, met eene haven aan de Orengo, die 1¾ m. lager in de Golf van Cumboya valt. Er zijn lijnwaadfabr. en veel handel in hout, suiker en granen.

Boult, Fr. D., dep. Marne, arr. en 4 u. N. van Reims, met 1100 inw. 2. Fr. D., dep. Opper-Saône, arr. Vesoul, niet ver van Rioz; papierfabr. en pannebakkerijen.

Boulzanne, kleine Fr. riv. Zij ontspringt in het dep. de l'Aude, 5 u. Z. Z. O. van Quillan, loopt eerst N., dan O. in het dep. der Oost-Pyreneën, en valt, na eenen loop van 6 u., waarvan de helft bevaarbaar is, een weinig beneden St. Paul, links in de Gly.

Boumans-Eilanden, (Wbk.) bladz. 444, 1ste kolom, reg. 5, staat: Cocisberg, lees: Kokosberg.

Boumos, eil. in de Golf van Perzië, 15 m. van de kust van Arabië, 25. 58. N. B. en 72. 50. O. L.

Boun, klein eil. in de Moluksche Zee, Z. O. van het eil. Ceram, onder 4. 54. Z. B. en 149. 50. O. L.

Boundary-Lake, aanzienlijk meer op het Austr. eil. Van Diemensland, gr. Cornwallis.

Boundbrook, stad in de N. Amerik. staat Nieuw-Jersey, hoofdpl. van het gr. Somerset, aan de Naritan, die hier de riv. van denzelfden naam en de Greenbrook ontvangt, met gouvernementsgebouwen; het getal der inw. is nog niet bekend.

Boundy, klein rijk in Ind., prov. en 36 m. Z. O. van Adjmir, in het gebied der Radjapoots. Het is dus genoemd naar zijne hoofdstad, ligt tusschen de staten Djeypoor, Sindhia, Kotah en Odeypoor, en is sedert 1818 schatpligtig aan het Britsch Ind. gouv. Het wordt bespoeld door de rivieren Chumbul, Maïs, Haroty en Toylery. De inkomsten van dit rijk bedragen 6 laksa (6 × 10,000) ropijen. 2. Stad in Ind., prov. en 36 m. Z. O. van Adjmeer, hoofdpl. van het gebied van den Radja van Boundy, 8 m. N. O. van Kotan.

Boungo (Chin), Foung-Heou, prov. in Japan, in het O. en N. gedeelte van het eil. Xikoko. Zij is ten O. bepaald door de zee, ten W. door de prov. Bouzen, Tsikouzen, Tsikougo en Figo, en ten Z. door de prov. Fiouga. De hoofdst. is Ousouki; andere voorname steden zijn: Safak, Founay, Finode, Saiki en Takeda. Voortbrengselen zijn: zijde, laken, vlas en geneeskrachtige planten. Ook zijn er zilvermijnen. De prov. is 3 dagreizen lang, en de grond slechts matig vruchtbaar.

Boungong, kleine stad in Brit. Ind., prov. Agra, distr. Ferruck-Abad, 2 m. N. N. O. van Minpoory, en 12 m. W. van Ferruck-Abad.

Bounia, zie *Esferlik-Benassi.*

Bouny, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Romzee.

Bouper, Fr. vlek, dep. Neder-Pyreneën, 2 u. Z. O. van Mauléon.

Boupie, Afrikaansche stad aan de Goudkust, rijk Inta, 4 u N. van Adirrie of Volta, 16 dagreizen van Coumassie.

Bouquenom, zie *Bokenheim*, (Wbk.) lees: *Bouquenon*, zie *Bokkenheim*.

Bouquet, tak van de Champlain in

den N. Amer. staat New-York. 2. Ned. adell. huis, prov. Holl. Z. ged., arr. en kant. Dordrecht, gem. Hendrik-Ido- Oostendam- en Schildmanskinderenambacht; werd in 1572 door de Spanjaarden verbrand en vernield, maar daarna, door den Generaal. Muntmeester WILLEM BOUQUET, weder opgebouwd zijnde, heeft het naar hem zijnen tegenwoordigen naam bekomen.

BOUR, Ned. D., zie *Boer* (Wbk.) 2. geh. in Luxemburg, kw. Luxemburg, gem. Tuntingen.

BOURAGAN, of *Buragaun*, kleine stad in Ind., gebied van den Nabob van Oude, prov. Oude, distr. en 13 m. N. N. O. van Kheyr-Abad, aan den linkeroever van de Clouka.

BOURAGONDGE, of *Buragunge*, kleine stad in Britsch Ind., presidents. Bengalen, prov. en 22 m. N. N. O. van Agra, distr. Ferruck-Abad, 8 m. O. van Alyghur.

BOURAGONG, of *Buragong*, kleine stad in Ind., prov. Malwah, distr. Bundelcund, niet verre van den regteroever der Dessân, 17 m. Z. W. van Tchatterpoor.

BOURAK, zie *Brack*.

BOURANG-DAKLA GADZOUNG, (en niet *Pourimi Tacla*) Chin. stad, in de Thibetsche prov. Ngari, links van de Matchou, onder 30. 52. N. B. en 102. 15. O. L. Het schijnt dezelfde plaats te zijn, welke op de Engelsche kaarten *Golang* genoemd wordt.

BOURANPOOR, of *Boorhanpoor*, stad in Ind., gebied van Holkar, voorm. hoofdst. van de prov. Kandeish, thans hoofdpl. van een distr. in de vruchtbare vallei, en aan den regteroever der Taptee, 37 m. Z. Z. O. van Indoor, en 74 m. O. van Suratte, met lijnwaadfabrijken en aanzienlijken handel. Zij heeft 3 m. omtrek, en is de zetel van den Grooten Mollah, het opperhoofd der volgelingen van Borah. In de omstreek ziet men vele bouwvallen.

BOURBEAUX, zie *Muddy-Lake*. (Wbk.)

BOURBEROUGE, zie *Barberouge*.

BOURBINCE, of *Brebince*, riv. in Frankrijk, dep. Saone et Loire. Zij ontspringt in het arr. Autun, kant. Mont-Cenis, bespoelt de muren van Paray-le-Monial, en valt, na eenen loop van 13 m. van het N. O. naar het Z. W., links in de Arroux.

BOURB-JOLOF, Afrik. rijkoin Senegambië, tusschen Foutator, Wulli, Salum, Cajor en Hoval. Voorheen het grootste rijk in dit gedeelte van Afrika, van hetwelk zich echter, van tijd tot tijd, verscheidene landstreken hebben losgerukt en onafhankelijk gemaakt; doch ook nu nog is de vorst in aanzien, en heeft den voorrang boven alle andere vorsten van zijne kleur, die, zoodra zij hem zien, ter neder vallen, om hem te groeten, hij heeft een geheel despotieke magt, is, gelijk de meeste zijner onderdanen, een Fetishaanbidder, doch de Mahomedanen zijn er zeer gezien. Het land is vlak en met bosschen bedekt, men teelt er veel gierst en peulvruchten, ook katoen, indigo en tabak. Voor den handel is er ivoor en slaven. De residentie is Hikarkor of volgens MOLLIEN Ouamkrore.

BOURBON, Fr. eil., (Wbk.) Op dit eil. zijn de dichters ANTOINE BERTIN en EVARISTE PARNY geboren.

BOURBON-LA-VILLE, zie *Pontivy*, (Wbk.)

BOURBON-VENDÉE, (Wbk.) reg. 2, staat NAPOLEON, lees: NAPOLEON-VILLE. Het arr. bevat 73 gem., met 86,000 inw. en 10 kant., als Bourbon-Vendee, Chantonnai, les Essarts, St. Fulgente, les Herbières, Mareuil-sur-le-Lai, Montaigu, Mortagne-sur-Sèvre, Poiré-sur-la-Roche en la Roche-Servière.

BOURBOU, zie *Quinipeg*. 2. berg in Mexiko, aan de kust van Californië.

BOURBOULE, (LA) Fr. D., dep. Puy-de-Dôme, arr. en 8 u. Z. W. van Clermont, kant. en 3 u. Z. Z. W. van Rochefort, 1 u. N. W. van den Mont-d'or, aan de Dordogne. Er zijn sterk bezochte minerale baden en een badhuis.

BOURBOURG (CANAL DE), kanaal in Fr., dep. van 't Noorden, arr. Duinkerken; het vloeit uit de Aa, tegenover Bourbourg, en vereenigt zich, na eenen loop van 5½ m. van het Z. W. naar het N. O., bij Duinkerken, met het kanaal van dien naam. Het heeft drie sluizen.

BOURBOURVILLE, hoofdpl. van het gr. Knox, in de N. Amer. staat Kentucky, ter plaatse waar de Sinking in den Cumberland valt. 2. D. in de N. Amer. staat Virginia, gr. Cabell aan de Guyander.

BOURBRE, Fr. riv., dep. Isère, dat zich, na eenen loop van 12 u., bij Loyette in de Rhône werpt.

Bourcin, zie *Barbecin.* (Wbk.)

Bourcy, (Wbk.) ligt kw. Bastogne, gem. Longvilly.

Bourcy, (Vau-de-) geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Bourdeaux, Fr. arr., (Wbk.) dat 151 gem., met 230,000 inw., in 18 kant. bevat, zijnde: Bourdeaux, (6 kant.) St. André-de-Cubzac, Audenge, Belin, Blanquefort, La-Brède, Cadillac, Carbon-Blanc, Castelnau-de-Médoc, Créon, Pessac, Podensac en la Tète-de-Buchs.

Bourdeaux, of *Bordeaux*, (Wbk.) staat: bl. 446, reg. 1, grootste schepen, voeg hierbij: doch geene linieschepen. De Latijnsche naam is *Burdigala.* Het ligt 153 u. Z. W. van Parijs, 150 W. van Marseille, 110 W. Z. W. van Lyon en 86 Z. van Nantes, en is ook de geboortepl. van den dichter Montaigne, den schilder Horace Vernet (den vader), den beeldhouwer Charles Dupaty, en den beroemden kindervriend Arnaud Berquin.

Bourdet, zie *Pages.*

Bourdiep, zie *Boerdiep.*

Bourdon, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemb., kw. Marche, gem. Marenne. 2. klein eil. in de golf van St. Laurens tot Neder-Canada, gr. Effingham, behoorende.

Bourdon-d'Hives, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Lesves.

Boure, Afrik. land in Opper-Sudan, 4 à 5 dagreizen van Kaukan, met goudmijnen.

Boureambray, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Gaurain-Ramecroix.

Bourent, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Deux-Accren.

Bouretout, Fr. vlek, dep. Neder-Seine, arr. en 4 u. N. van Yvetot, kant. Fontaine-le-Dun, 3 u. Z. Z. O. van Saint-Vallery-en-Caux; 500 inw.

Boureydah, kleine vestingstad in Arabië, in Nedsched, prov. El Qaeim, 10 m. Z. van El Ras, en 68 m. W. N. W. van Derreyeh.

Bourg, of *Bourg-sur-Mer*, (Wbk.) is de geboortepl. van den vermaarden Jean Labadie.

Bourg, (Wbk. No. 2) reg. 3, staat: *Jarnao*, lees: *Jarnac.*

Bourg, (Le) Fr. vlek en kantonshoofdpl., dep. Tarn et Garonne, arr. en 5 u. N. N. W. van Mousac. Er worden verscheidene jaarmarkten gehouden; 900 inw. 2. Zwits. D., kant. Bern, ambt Delemont, 4 m. Z. van Bazel; met een kasteel en minerale baden.

Bourganeuf, Fr. arr., (Wbk.) bevat 49 gem., met 35,000 inw., in de volgende 4 kantons, Bourganeuf, Bénévent, Pontarion en Royère.

Bourg-Beaudouin, Fr. D., dep. Eure, arr. des Andelys, 3 u. van Ecouis; 900 inw.

Bourg-d'Arlant, (Le) Fr. vlek, Dep. Puy-de-Dôme, arr. Ambert, kant. en ¼ m. N. van Arlant aan de Dolora.

Bourg-de-Lestra, Fr. stad, dep. Ardèche; 2600 inw.

Bourg-des-Comtes, Fr. D., dep. Ille-en-Villaine, arr. en 10 u. N. van Rédon, 3 u. van Bains; 1500 inw.

Bourg-de-Thisy, Fr. D., dep. Rhône, arr. en 9 u. W. van Ville-Franche, 3 u. van St. Symphoriën; 1500 inw.

Bourg-de-Visac, Fr. vlek, dep. Tarn-en-Garonne, kantonshoofdpl., arr. en 5 u. N. van Moissac, 3 u. van Lauzerte; 900 inw.

Bourg-Dun, (Le) Fr. D., dep. der Neder-Seine, arr. en 3½ m. W. Z. W. van Dieppe, kant. Offranville; 700 inw.

Bourg-en-Bresse, Fr. arr., (Wbk.) bevat 119 gem., met 112,000 inw., en de volgende 10 kantons, Bourg, Bagé-le-Châtel, Ceyzeriat, Coligny, Montrevel, Pont-d'Ain, Pont-de-Vaux, Pont-de-Veyle, St. Trivier-de-Courtoux en Treffort.

Bourg-en-Bresse, Fr. stad, (Wbk.) Lat. *Tamnum Burgus*, heeft thans 82,000 inw., die ook handel drijven in paarden en fijn gevogelte. Onder hare beroemde inboorlingen, telt zij ook den Admiraal Gaspard de Coligny.

Bourgeois, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Rixensart.

Bourgeon, (Wbk.) ligt distr. Doornik, gem. Fontenoy.

Bourges, Fr. arr., (Wbk.) bevat 111 gem., met 92,000 inw., in de volgende 10 kantons, Bourges, Les-Aix-d'Anguillon, Bougy, Charost, Graçay, Lévet, Lury, Méhun-sur-Evre, St. Martin-d'Auxigny en Vierzon.

Bourges, Fr. St. (Wbk.) lat. *Avaricum*, 54 u. Z. van Parijs, 14 u. N. O. van Chateauroux, 16 u. W. van Nevers, telt thans 18,500 inw., die ook lakenfabrijken en messenmakerijen hebben. Zij is de geboortepl. van Lodewijk XI, Koning van Frankrijk, van den Beeldhouwer Berthier en van den Godgeleerden Franciscus Junius, eigenlijk François Dujon.

Bourget, (Le) Fr. D., dep. Seine, arr. en 1½ u. O. van St. Denis, 2 u. van Parijs; 450 inw.

Bourgfried, geh. in Luxemburg, kw. Dickirch, gem. Esschendorf.

Bourghas, Turk. vl. in Azië, in Natolië, sandsch. Biga, nabij de straat der Dardanellen, 4½ m. Z. van Gallipoli.

Bourgidou, kanaal in Frankrijk, in het dep. du Gard; het is eene verlenging van het kanaal van Silvéréal, waarvan het zijn water ontleent, en loopt van het fort Peccais tot Aigues-Mortes, waar het zich met de kanalen van Radel en van Beaucaire vereenigt. Het is 4 m. lang en heeft geene sluizen.

Bourg-les-Moustiers, Fr. D., dep. Ned. Loire, arr. Paimboeuf, kant. en 1 u. van Bourgneuf; 1900 inw.

Bourg-les-Valence, Fr. vlek, dep. Drôme, arr. kant. en ¼ u. N. van Valence, aan den linkeroever der Rhône. Het is door eene straat met Valence verbonden, en is slecht gebouwd, doch heeft veel handel in deelen, dakpannen, straatsteenen, kalk en steenkolen; 1800 inw. Men vindt er de sporen van gedenkteekenen, die zeer oud zijn. De kerk werd, zoo men wil, door Karel *den Grooten* gesticht.

Bourglinster, (Wbk.) kw. Luxemb., gem. Junglinster.

Bourg-Martigny, (Le-) Zwits. D., kant. Wallis, nabij en Z. van Martigny, waarmede het door eene laan van notenboomen verbonden is, het ligt aan den regteroever der Dranse, aan den weg naar den grooten St. Bernard. Er is veel handel, en de omstreken leveren de vermaarde wijnen van Coquembin en La Margne op; 470 inw.

Bourgneuf, Fr. vlek, dep. Saône-et-Loire, arr. en 3 m. N. W. van Châlons-sur-Saône, kant. Givry. Het is eene onderhoorigheid van de gem. Touches, met welke het gezamenlijk 1200 inw. heeft.

Bourgneuf-de-la-Forêt, (Le-), Fr. D., dep. Mayenne, arr. en 4 u. N. W. van Laval, kanton Loiron; 1750 inw

Bourgogne, Fr. D. en kantonshoofdpl., dep. Marne, arr. en 2½ m. N. van Reims; 650 inw.

Bourgogne, (kanaal van) Fr. kanaal, dat zijn water te St. Jean-de-Losne uit de Saône ontvangt, en wanneer het voltooid is, na eenen loop van 54 uren, bij la Roche in de Yonne vallen moet.

Bourgomont, (Wbk.) Bourguimont, of *Borguemont*, ligt distr. Hoei, gem. la Gleize.

Bourgondië, zie *Bourgogne*. (Wbk.)

Bourgou, zie *Barragoo*.

Bourg, (St.) Andeol, lees: *Bourg-St.-Andeol*. Het is een stadje en kantonshoofdpl., arr. en 10 u. Z. O. van Privas; 4100 inw., zijdespinnerijen, handel in wijnen, olijfolie, enz. Men vindt er ook bouwvallen van een oud Gallisch gedenkteeken.

Bourg-sur-Mer, staat: zie *Bourg* No. 4, lees: *Bourg* No. 3.

Bourguignon, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 3 u. Z. van Montbelliard, kant. Pont-de-Roide, aan de Doubs; 450 inw. en aanzienlijke ijzerwerken.

Bourguimont, zie *Bourgomont*.

Bourhana, zie *Boordhana*. (Wbk.)

Bouriat, zie *Buratten*. (Wbk.)

Bourie, geh. in Luxemb., distr. Hoei, gem. Couthuin-Reppe.

Bourikhané, of *Lagos*, Turks. vesting in Europa, gouv. van den Kapudan Pacha, sandsch. Gallipoli, aan den bodem der golf van Lagos.

Bourkan-Kaldoun, een hooge berg in het keizerr. China, prov. van het midden der Kalkas, onder 50. 30. N. B. en 127. 30. O. L. Op dezen berg ontspringen de riv., waaruit de Onon, de Keroulan en de Toula ontstaan. Op den Bourkan-Kaldoun, werd Gengiz-Khan en velen zijner opvolgers begraven.

Bourkan-Oola, of *de berg Gods*, een hooge en steile berg in het keizerr. China, westel. prov. der Kalkas, onder 45. 25. N. B. en 115. 35. O. L.

Bourlers, (Wbk. *Bourles*) is een D. en gem., distr. Thuin; 500 inw. 2. geh. in Henegouwen, distr. Ath., gem. Hellebecq.

Bourliquet, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Frasnes.

Bourlon, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Bassilly.

Bourlos, of *Boorlos*, (Wbk.) zie ook *Berelos*. (Wbk.)

Bourlytaa, bergketen in het land der Kirghisen, ten Z. van de Steppe Ichym. Ten Z. vereenigt zij zich met het Ulouktaggeb., en ten W. met het Algydim-Zanogebergte.

Bourn, Eng. stad, gr. Lincolm, door hare markten en harddraverijen bekend.

Bournabashi, (Wbk.) staat: zie *Bouarbashy*, lees: zie *Bonarbashy*.

Bournan, Fr. D., dep. de Vienne, arr. en 2 u. N. van Loudun, kant. les-Trois-Moutiers, met eene koude minerale bron en 700 inw.

Bournard, Austr. eil. op de kust van Nieuw-Ierland, bij het eil. Oraison, in den Archipel van Nieuw-Brittanje.

Bournau, zie *Bernu*.

Bourne, kleine riv. in Frankr., dep. Isère. Zij ontspringt in het arr. Grenoble, kant. Villard-de-Lens, stroomt eerst Z. dan W. voorbij Pont-en-Royans en Saint-Nizaire, waar zij, na eenen loop van 8 m., links in de Isère valt.

Bourniquel, Fr. vlek, dep. Aveiron, aan de riv. van dien naam, arr. Villefranche, kant. en 2 u. O. van Monbazens.

Bournonville, zie *Buggenun*.

Bourom, of *Barra*, klein eil. in den O. I. Archipel, nabij de W. kust van Borneo, onder 0. 33. N. B. en 126. 31. O. L.

Bouron, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr. en 2 u. Z. van Fontainebleau; 1000 inw., die in druiven en groenten handelen.

Bourou (*Tandjong-Boeroe*), kaap aan de O. kust van het eil. Sumatra, in den O. I. Archipel. Het is de punt van een schiereil. ten Z. van de straat van Malakka, onder 0. 15. N. B. en 121. 25. O. L.

Bourougherd, Perz. stad, prov. Irak-Adjemi, hoofdpl. van een gouv., 20 m. Z. Z. O. van Hamadan, 66 m. N. W. van Ispahan, in eene vruchtbare vallei, die inzonderheid veel saffraan oplevert; met een zeer fraai kasteel; 12,000 inw.

Bouroum, of *Bouroun*, Afrik. gewest in Nubië, het is onafhankelijk van het kon. Sennaar, en strekt zich uit langs den Bahr-el-Azrak. Het werd door den reiziger Cailliaud bezocht, en is bergachtig, vol ondoordringbare wouden, en heeft ruwe en woeste bewoners. 2. Land aan de Goudkust, N. O. van Assiantee, door een hoog gebergte gescheiden. De hoofdstad is Guia.

Bourran, Fr. D., dep. de l'Aveiron, arr. en 2 m. N. W. van Sainte-Affrique, 9¾ m. Z. Z. O. van Rodez, kant. Saint-Rome-du-Tarn, met eene aluin- en eene steenkoolmijn.

Bourre, zie *Boori*.

Bourré, Fr. D., dep. Loir et Cher, arr. en 7 u. Z. van Blois, kant. en 1 u. O. van Montrichard, aan den regteroever van de Cher. Met aanzienlijke steengroeven in den omtrek.

Bourrough, baai aan de Eng. N.W. kust in N. Amerika, tusschen een schiereil. van het vaste land en het eil. Revello-Gigedo, in het Z. W. des lands, laag aan de zee.

Boursault, Fr. D., dep. de la Marne, arr. en 2 u. W. N. W. van Epernay, kant. Dormans; 500 inw. en ijzerhoudende minerale wateren.

Boursaut, riv. op het eil. Guadeloupe, kersp. la Bouillante.

Bourscheid, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemburg, het is een D. en gem., kw. Diekirch; 1500 inw.

Bourseigne, (Neuve en Vieille) (Wbk.) twee D. en gem. in het arr. Dinant, het eerste met 400, het laatste met 200 inw.

Bourti, Russ. vlek in Europa, gouv. Kiew, kreits en 10 m. O. van Zrenigorodka.

Bourtouna, distr. in het Cirkassische land der Lesghi, aan de N. zijde van den Kaukasus, 43. N. B. en 63. 40. O. L. Het bevat 15 D. aan de Koi-sou. De inw. zijn minder beschaafd en meer roofziek dan de Lesghi-Avares, die ten O. van dit distr. wonen.

Bouruin, Russ. vl. in Europa, gouv. en 30 m. Z. O. van Grodno, distr. en 8 m. Z. Z. W. van Honim.

Bous, (Wbk.) D. en gem., kw. Grevenmacher; 1200 inw.

Bousalle, geh. in Namen, gem. Andennes.

Bousanne, of *Bousano*, zie *Bouzanne*. (Wbk.)

Bouscat, (Le) Fr. D., dep. Gironde, arr. kant. en 1 u. van Bourdeaux; 1700 inw.

Bouschaschum, meer in de Sahara, op den weg van Borgu naar Waday, 6 dagreizen van Borgu, in den regentijd soms zeer groot.

Bousempra, zie *Bossimpra*.

Bousmaquie, groot meer in het Afr. rijk Assiantee, 3 dagreizen Z. van Coumassie, 1 m. lang en 3 m. breed, met eenige dorpen aan de oevers.

Bousquet, (Le) Fr. D., dep. Aveiron, arr. kant. en 3 u. N. W. van Rodez, niet ver van Rignac, met eene steenkool- en eenige kopermijnen. 2. Fr. D., dep. Herault, arr. Beziers, kant. en 1 u. N. van Bedarrieux; met steenkoolmijnen.

Boussac, Fr. arr., (Wbk.) bevat 57 gem. met 35000 inw. in de kantons Boussac, Chambon, Chatellus en Jarnage.

Boussagne, (Wbk.) lees: *Boussagues*, ligt arr. en 7 u. N. N. W. van Béziers, kant. en niet ver van Bédarrieux, met steenkool-, koper- en loodmijnen en 1000 inw.

Boussan, straat ten N. O. van Azië, die het eil. Urup van de Russ. Kurilen scheidt.

Boussat, Afrik. kon. in Nigritie, afhankelijk van Timbuctoe, aan den Niger, ten Z. O. van Timbuctoe. In dit land verloor Mungo Park het leven.

Boussay, Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. Loches, kant. en 1 u. van Preuilly; 850 inw., geboortepl. van den Generaal Menou.

Boussay-sur-Sèvre, Fr. vlek, dep. Neder-Loire, arr. en 8 u. Z. W. van Nantes, kant. en 2 u. van Clisson, nabij de Sèvre-Nantaise; 2000 inw.

Boussempra, zie *Bossimpra*.

Boussenne, (Wbk.) lees *Boussenac*, ligt arr. en 4 u. van S. Girons; 2000 inw.

Bousseval, (Wbk.) eigenlijk *Bousval*, D. en gem., arr. Nyvel, 3 u. Z. O. van Wavre; 1200 inw.; ijzersmelterij en smederij, bosch, heide, bouw- en weiland.

Boussières, Fr. D., dep. Doubs, kant.hoofdpl., arr. en 3 u. van Besançon, 2 u. van Quingey; 300 inw.

Boussille, (Wbk.) zie ook *Bouzille*. (Wbk.)

Boussoa, of *Boussoua*, Afrik. stad in Opper-Guinee, aan de Goudkust, hoofdpl. van het kon. Ahanta, 3 m. N. O. van de Kaap der Drie Punten en 47 m. Z. van Coumassie, 4. 45. N. B. en 24. 55. W. L.

Boussoit, (Wbk.) D. en gem., distr. Soignies; 500 inw.

Boussoua, zie *Boussoa*.

Boussovatz, of *Boussowatz*, Turks. stad in Europa, in Bosnië, sandsch. en 4½ m. Z. O. van Trawnik, in de vallei van de Kozitza, met een sterk kasteel op eenen berg; 800 inw.

Boussu, (Wbk.) vl. en gem. distr. Bergen; 2800 inw., steenkoolgroeven, kalkovens en looijerijen.

Boussu-en-Faggne, zie *Bossu-en-Fagne*.

Boussy, of *Boussy-Saint-Antoine*, Fr. D., dep. Seine-et-Oise, arr. en 2. u. N. van Corbeil, kant. Boissy-St-Léger, aan den regteroever der Yères, en wolspinnerij, 250 inw.

Boussyr, of *Abousyr*, Afrik. D. in Neder-Egypte, prov. en 3 m. Z. van Gyzeh, niet verre ten N. W. van de ruïnen van Memphis; vele naburige pijramiden worden met den naam *Abousyr*, verbasterd van *Osiris*, onderscheiden, die ook aan verscheidene steden en dorpen in Opper- en Neder-Egypte gegeven wordt, ten gevolge der overleveringen, die het graf van Osiris in onderscheidene plaatsen stellen.

Boustega, riv. in Marokko, ten Z. van de Bornico.

Bousuange, zie *Boevange-sur-l'Attert*.

Bousval, zie *Bousseval*.

Bout, (De) Ned. geh., prov. Holl. Z. ged., arr. en kant. Gorinchem, gem. Hardinxveld.

Boutach, Russ. meer, in Europa, gouv. Orenburg, kr. en 14 m. Z. O. van Tcheliabinsk. Het heeft 8 m. in den omtrek.

Boutancourt, Fr. D., dep. der Ardennen, arr. en 2 m. Z. Z. O. van Mezières, kant. en ½ m. Z. van Flize; met ijzersmederijen.

Boutellerie, (La) D. in Neder-Canada, distr. Gaspe, gr. Devon, aan de St. Laurent.

Bouting, eil. in den O. I. Archipel, aan de W. kust van het schiereil. Malakka, kon. Kedah (of Quedah), 5. 48. N. B. 118. O. L.

Boutkichki, Russ. vl. in Europa, gouv. en 30 m. N. W. van Wilna, distr. en 7 m. Z. O. van Rossiena, aan den regteroever der Doubisa.

Bouto, zie *Boeto*. (Wbk.)

Bouton, groep van kleine eil. in den O. I. Archipel, nabij de W. kust van het schiereil. Malakka, onder 6. 33. Z. B. en 116. 47. O. L.

Bouton-Rouge, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Virginal-Samme.

Boutonville, (Wbk.) ligt distr. Thuin, gem. Baileux.

Boutra, stad in Opper-Siam, prov. Concorcpina, aan de Menam.

Boutremont Suï, Russ. vlek in Europa, gouv. en 15 m. W. Z. W. van Wilna, distr. Novo Troki, en 11 m. Z. Z. O. van Roono.

Boutrie, Boutrou, zie *Boutry*. (Wbk.)

Bouvard, kaap op Nieuw-Holland, land van de Leeuwin, ten Z. van Peron.

Bouvelo, of *Bouveloo*, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gedeeltelijk gem. Petegem, gedeeltelijk gem. Wortegem.

Bouventes, Fr. D., dep. der Drôme, arr. en 8 u. O. van Valence, kant. St. Jean-en-Royans, in het hoogste gebergte van het Royanesche. Met eene koude minerale bron en 900 inw.

Bouverie, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Frameries.

Bouves, volk in Brazilië, prov. Pernambuco en Alagoas.

Bouvigne, zie *Boeverije*.

Bouvignes, (Wbk.) st. en gem., werd in 1321 en 1429 door de Luikenaars vruchteloos belegerd, maar in 1559 door de Franschen ingenomen, die er een verschrikkelijk bloedbad aanrigtten; de 800 inw., die er thans gevonden worden, hebben ook pottebakkerijen en zoutketen.

Bouvignies, (Wbk.) D. en gem. distr. Ath; 700 inw.

Bouvingoudol, zie *Bhavani-Kodab*.

Bouvines, Fr. D., dep. van het Noorden, arr. en 2½ u. Z. O. van Rijssel; 300 inw. Slag van 1214 tusschen den Koning van Frankrijk en den Graaf van Vlaanderen. 2. Stad in Namen, zie *Bouvignes*.

Bouvrie, geh. in W. Vlaand., distr. Kortrijk, gem. Mousschroen.

Bouwanpoor, of *Bowanpoor*, kleine stad in Ind., in Nepaul; zij ligt in eene moerassige, ongezonde landstreek, midden in groote bosschen, tusschen de Boky en de Betra Waty.

Bouwel, zie *Bouwen*.

Bouwelstraat, geh. in Antw., arr. Turnhout, gem. Herenthout.

Bouwen, (Wbk.) lees *Bouwel*, D. en gem., met 500 inw., die meest van den akkerbouw leven.

Bouwkent, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Kerkxken.

Bouxard, riv. in Senegambië, die in de Senegal valt.

Bouxhouille, geh. in Luik, distr. Luik, gem. St. Remy.

Bouxtay, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Votemme.

Bouxweiller, (Wbk.) of *Bouxviller*, zie ook *Buchsweiler*. (Wbk.)

Bouyour-Noor, zie *Bouir-Noor*.

Bouza, (La) Sp. vlek, prov. en 20 m. W. Z. W. van Salamanka en 8 m. N. W. van Ciudad-Rodrigo, aan den regteroever der riv. Turones.

Bouzane, Russ. riv. in Europa, het is een arm van de Wolga, die boven Astrakhan begint, voorbij Krasnoï-iar stroomt, en na eenen loop van 38 m. in de Kaspische zee valt. Zij levert veel visch op, waarmede meer dan 20 vaartuigen jaarlijks naar Krosnoï-iar gezonden worden.

Bouz-Bouroun (*Posidium*), kaap in Turks. Azië, in Natolië, sandsch. Kodja Eïli, aan de O. kust der zee, van Marmara, ten N. van de Golf van Moudania. 40. 32. N. B. en 46. 27. O. L.

Bouzen, (Chin. *Foun-thsian*) Japans. prov. op het eil. Ximo, nabij de N. O. punt van dat eil., welke het naast aan het groote eil. Niphon ligt. Deze prov. is beroemd, om de menigte van geneeskrachtige planten, welke zij voortbrengt. Ook zijn er vele fabrijken van zijden stoffen.

Bouzeo, kleine Turks. stad in Europa, in Wallachyë, hoofdpl. van een distr., nabij de oevers der Bouzéo, 21 m. N. O. van Bukharest, en 17 m. W. van Ibrahilow; 1500 inw. Het is de zetel van een' Griekschen Bisschop.

Bouzille, (Wbk.) zie ook *Boussille*. (Wbk.)

Bouzouk, zie *Guzghat*.

Bouzouleitsk, zie *Buzuleitsk*. (Wbk.)

Bouzoulouk, Russ. riv. in Europa, in het land der Donsche Kozakken. Zij ontspringt in de kr. Oust-Medviëditz, en vereenigt zich daarna met de Khoper, bij het vlek Oust-Boukouloutskaia, na eenen loop van 45 m. van het N. O. naar het Z. W. 2. Russ. stad in Europa, gouv. en 27 m. W. van Orenburg, hoofdpl. van eene kreits, bij de vereeniging van de Samara en de Domachinia. Zij is versterkt en regelmatig gebouwd, heeft 2 kerken, handel in zout, en 1300 inw.

Van de kreits is het Z. W. gedeelte eene onafzienbare steppe, het N. O. gedeelte is bergachtig en heeft vruchtbare velden en weiden. Het wordt door de Samara besproeid.

Bouzouloutskaia, (Oust-) Russ. vlek,

in Azië, land der Donsche Kozakken, aan den regteroever van de Khoper, tegenover den mond van de Bouzoulouk.

Bouzy, Fr. D., dep. der Marne, arr. en 6 u. Z. Z. O. van Rheims, kant. Ay. Men vindt er veel en zeer goeden wijn, en 200 inw.

Boval, kleine stad in Britsch Ind., prov. Bengalen, distr. Dacca, aan eenen arm van de Burrampooter, (Brahmapoetra) 6 m. N. N. O. van Dacca. Het ongemeen boschrijke land is vol olifanten, tijgers en ander wild gedierte.

Bovalino, Napels vlek, prov. Calabria, Ultra I, distr. en 3½ m. Z. Z. W. van Gerace, kant. Ardure, nabij de Ionische zee; 1400 inw.

Bovany, of *Bowanee*, een fort in Britsch Ind., prov. en 27½ m. W. van Delhy, distr. Heriannih, 4 m. Z. van Hansy.

Bovbergе, berg in Denemarken, stift Aalberg, herred Bandfuld.

Boveda, (La) Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. O. van Zamora (Toro) en 5 m. Z. van Toro, aan den linkeroever der Guarena.

Bovegno, stad in het Lomb. Venet. kon. 6 m. N. van Brescia, hoofdpl. van een distr., aan den regteroever der Melta; in het dal Trompia, 4½ m. Z. van Breno. In de omstreek is eene ijzermijn, 1250 inw. Het distr. bevat 6500 inw., die in 9 gemeenten verdeeld zijn.

Bovekerke, (Wbk.) D. en gem., distr. Dixmuiden; 1000 inw.

Boven, Ned. geh., prov. N. Brab., arr. Waalwijk, gem. en ½ u. Z. van Waspik.

Bovenau, kersp. in Holstein, tot de adellijke kersp. behoorende.

Bovenboeren, (Wbk.) of *Bovenburen*, ligt kw. en gem. Winschoten.

Bovendonk, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Roozendaal, gem. Hoeven en St. Maartenspolder, eenige minuten van het dorp Hoeven, aan den weg naar Oudenbosch, met het Roomsch-Katholijk Seminarium, voor het Vikariaat van Breda.

Bovenduist, (Wbk.) staat: zie *Duist*, lees: gedeelte van den polder Duist of Duits, prov. Utrecht, kant. Amersfoort, welke met den polder de Haar en de buurt Zevenhuizen, eene gemeente vormt.

Bovenheuvel, zie *Boevelen.*

Bovenistier, (Wbk.) D. en gem., kw. Waremme; 200 inw.

Bovenkarspel, (Wbk.) D. en gem., arr. Hoorn, kant. en ½ u. van Enkhuizen.

Bovenkerk, Ned. geh., prov. Holl., N. ged., gem. Nieuwer-Amstel, arr. Amsterdam, kant. Amstelveen, de Roomsche kerk, waarnaar dit geb. zijnen naam draagt; staat thans aan De Hand naar Leyden, eene buurt, die eigenlijk een gedeelte van Bovenkerk uitmaakt.

Bovensluis, Ned. geh., prov. N. Brab., gem. Willemstad.

Boverie, twee geh. in Luik, één distr. Luik, gem. Seraing, het andere distr. Verviers, gem. Polleur.

Bovesse, (Wbk.) D. en gem., arr. Namen; 1300 inw.

Bovey-Tracey, Eng. D., gr. Devon, hundred Teignbridge, aan den linkeroever van de Wray, 4 m. Z. W. van Exeter; 1700 inw.

Bovianum, zie *Bojano.* (Wbk.)

Bovigny, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemb., het is een D. en gem., kw. Bastogne, met 1000 inw.

Boville, (La) zie *Boulle.* (Wbk.)

Bovines, staat: *Bouvignes* en *Bouvines*, lees: zie *Bouvignes* of *Bouvines.*

Bovisio, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. en 3 m. N. van Milaan, distr. Barlassina, aan den regteroever van de Seveso, 2 m. W. N. W. van Monza. Men ziet er het prachtige paleis van Monbello, waarvan de tuin zeer vele uitheemsche planten bevat.

Bovolone, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. en 5 m. Z. Z. O. van Verona, distr. Isola della Scala, nabij den Menago. Er zijn aanzienlijke touwslagerijen; 2500 inw.

Bow, N. Amer. gem., vrijst. New-Hampshire, gr. Rokkingham, aan de Mevrimack, 2 m. Z. Z. O. van Concord; 900 inw.

Bowal, Ind. distr., prov. Bengalen, dat sedert 1787 door hongersnood ontvolkt is. De olifanten zijn hier zoo menigvuldig, dat men aan geen bouwen denken kan.

Bowanee, zie *Bovany.*

Bowanipoor, zie *Boanipoor.*

Bowanpoor, zie *Bouwanpoor.*

Bowchagong, stad in het rijk der Birmannen, prov. Pegu, aan een kanaal van de Irawaddy.

Bowcock, tak van de Mermack, in den N. Amer. staat New-Hampshire.

Bowden, kaap op Groenland, aan het Wellington-kanaal.

Bowdoin, N. Amer. gem., staat. Maine, gr. Lincoln, 7 m. W. van Wincasset; 1800 inw.

Bowdoinham, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Lincoln aan de Kennebeek, 5 m. W. van Wincasset; 2200 inw.

Bowen, (Wbk.) of *Bauing*, kw. Diekirch, gem. Goesdorf.

Bower, Schots. D., gr. Caithness, 3 m. N. W. van Wick; 1500 inw.

Bowerbank, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Penobscot, 14 m. N. W. van Bangor.

Bowin, Austr. eil. bij de Z. O. kust van Nieuw-Zuid-Wallis, op Nieuw-Holland, voor de Jervisbaai. 2. kersp. aldaar. 22. 29. 40. Z. B. 168. 24. 25. O. L.

Bow-Island, (Wbk.) zie ook *Harpe*. (Wbk.)

Bowli, Ind. riv., prov. Bengalen, die in de Soormah valt.

Bowleskaap, op het eil. Clarence, tot de Zuidpooleilanden, beneden Amerika, behoorende.

Bowling-Green, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Licking, O. van Newark; 500 inw. 2. N. Amer. gem., staat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Warren, 11 m. O. van Russelville; met eene bank.

Bowman, riv. in de N. Amer. staat New-York, gr. Montgomery, die in de Mohawk valt.

Bowrassa, kleine stad in Ind., gebied van Sindhia, prov. Malwah, aan den linkeroever der Betwah, tegenover het fort Kouayi, 7 m. O. van Serondge.

Bowyer, N. Amer. riv., in het distr. Missouri. Zij stroomt van het N. O. naar het Z. W. en valt, na eenen loop van ruim 25 m. van het N. O. naar het Z. W., 4 m. van het établissement Council-Bluff, regts in de Missouri. 2. N. Amer. fort, staat Alabama, gr. Baldwin. aan het einde van een klein schiereil., 11 m. Z. van de stad Mobile, zuidwaarts in de baai van Morbile uitloopende.

Bowyer's Bluff, W. punt van de haven van Washington, in de vereen. staten van N. Amer., in het meer Michigan, in de Greenbay, 30 m. N. O. van het fort Howard, en 36 m. Z. van Machinaw. De kust verheft zich 40 tot 50 voet loodregt boven het meer, met ruwe klippen bezaaid, en overal door de zee uitgehold, gelijkt haar steile wand naar een oud vervallen kasteel.

Boxborough, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Middlesex, 11 m. N. W. van Boston; 400 inw.

Boxdam, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. St. Denis Westrem.

Boxelaere, geh. in O. Vlaand., gem. Lokeren.

Boxford, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Essex, aan den regteroever van de Mirimack, 5 m. boven Newbury-port, 5 m. N. W. van Salem; 900 inw.

Boxheiden, of *Bokhey*, Ned. geh. in N. Brab., distr. Oirschot, gem. en ¾ u. Z. van Eersel, even zoo ver W. van Bergeyk en 1 u N. van Luyksgestel.

Boxley, Eng. D., gr. Kent, N. Maidslone, met overblijfsels van eene abtdij, gesticht in 1144. In deze abtdij stond Eduard II aan Londen het Charter toe, waardoor het gemagtigd werd eenen Major te benoemen.

Boxo-Ornen, zie *Boxhoorn*.

Boxtaal, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. St. Lievens-Hautem.

Boxtel, (Wbk.) of *Bokstel*, D. en gem., distr. Boxtel, (niet 's Hertogenbosch) 2 u. O. van Oisterwijk, 4. u. N. W. van Eindhoven met 3800 inw., die ook bleekerijen hebben. Het D. werd in 1388 door den Hertog van Gelder gedeeltelijk afgebrand en in 1540 ontstond er andermaal brand, waardoor meer dan 160 huizen in de asch gelegd werden. In 1542 werd het door Maarten van Rossum deerlijk uitgeplunderd. De Godgeleerde Martinus de Bresser is hier geboren. 2. Ned. distr., prov. N. Brab., in 26 gem.; 36,000 inw. bevattende.

Boxtel, (Binnen-) of *Binnen-Bruggen*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. en gem. Boxtel.

Boxtel, (kasteel van) Ned. oud adell. huis. prov. N. Brab., distr. en gem., en ½ u. Z. van Boxtel, ½ u. W. van Liempde, op een eilandje, dat door den Dommel gevormd wordt.

Boxum, (Wbk.) ligt kw. Westergo, heeft 200 inw., en is ook beroemd door het heldhaftig gedrag van den Vaandrig Otto Clant.

Boyaca, of *Boÿaca*, dep. van Columbia, thans tot Nieuw-Granada behoorende, en aldus genoemd naar eene

kleine plaats (No. 2), bij welke Bolivar op den 7 Aug. 1819 eenen slag won, waardoor hij geheel Nieuw-Granada bevrijdde. Dit dep. ligt geheel in het binnenland, ongeveer tusschen 49. 48. en 56. 28. W. L. en 4. 3. en 7. 34. N. B. Het dep. is zeer groot en strekt zich ten O. tot aan de Orinoco uit, ten N. grenst het aan de dep. Zulia en Orinoco, ten O. aan de prov. Guayana en het dep. Orinoco, ten Z. en W. aan het dep. Cundinamarca en ten N. aan het dep. Magdalena. De natuurlijke grenzen zijn ten N. de Sarare en Apure, ten O. de Orinoco en ten Z. de Mita. Juiste bepalingen zijn er echter nog niet. Ook de oppervlakte gist men slechts op 4000 v. m., de uitgestrektheid van het W. naar het O. is 100 m., doch die van het Z. naar het N. loopt van 10 tot 57 m.

De Oostelijke Andes loopen in eene N. O. rigting door het W. van dit dep.; aan den voet van dit gebergte echter tot de Orinoco is het vlak land 66 m. ver. In het O. zijn de onafzienbare llanos of vlakten rijk aan schoone weiden. Onder de bergen zijn de Paramos van Chita, Chingota, Guachaneque en Alzamadere, die boven de sneeuwlinie uitsteken. Deze bergen maken de scheiding tusschen de Atlantische en Caraïbische Zeeën; de laatste ontvangt hieruit de Galinazo en de Lebrira, de eerste de Orinoco met de Meta (die de Casanare ontvangt) en de Apure met de Aruca en verscheidene andere bevaarbare rivieren. Ook zijn hier in den omtrek van Pamplona verscheidene bronnen, die naar de Zulia stroomen. Het benedendeel des dep. in den omtrek der Orinoco heeft verscheidene meren, welke door overstrooming der riv. veroorzaakt worden.

De luchtsgesteldheid is door de uitgestrektheid zeer verschillend. Het W. met de hemelhooge bergen heeft eenen helderen dampkring en zachte lucht. De dalen zijn heet; de hooge toppen hebben altijddurend sneeuw; het vlakke land wordt door zware hitte gedrukt.

Het W. is bijna alleen bebouwd: de natuur vertoont zich aldaar in al hare pracht, terwijl het vlakke land in het O. tot aan de Orinoco zonder eenig spoor van aanbouw ligt; want hier vindt men slechts weinige woningen en de hier en daar verspreide herders kweeken niet meer, dan zij tot levensonderhoud noodig hebben, aan. De voornaamste voortbrengsels zijn: yams, maïs, plantanen en andere eetbare planten; Europeesch koorn, vooral tarwe, komt in het hooge land zeer goed voort, verder cacao, suikerriet, heerlijke boomvruchten, moesgroenten en verder katoen en beste tabak.

De veeteelt wordt zoowel in het hooge land als in de vlakten uitgeoefend, visscherij en jagt overal slechts voor eigene behoeften; mijnwerken heeft men lang in den omtrek van Pamplona bearbeidt. Sedert 1826 zijn deze mijnen voor rekening van het Engelsche genootschap voor de mijnen. Het fabrijkwezen is er van weinig beteekenis: men bereidt er suiker, maakt rum voor eigene behoefte, linnen en wollen stoffen en dergelijke. Verdere berigten hieromtrent ontbreken ons. Zoo is het ook met den handel gelegen, schoon het dep. hiertoe, door de gemeenschap met de Magdalena-, de Zulia-, de Orinoco- en andere rivieren, zeer gelegen ligt.

De bevolking wordt op 409,000 zielen gerekend, uit blanken, kleurlingen, negers, alhier geborene en onafhankelijke Indianen bestaande, onder welke laatsten de morsige aardeters, Otomaco's, de Javaros of Japuins, de Salivas, de Guatubos (Quahivas), de Quamos, de Achaguos en de Cabres behooren.

Het dep. was voorheen een deel van het onder-kon. Nieuw-Granada, kerkelijk schijnt het onder den Aartsbisschop van Bogota te staan; over het wereldlijk bestuur zijn nog geene zekere berigten. De Intendant van Tunja schijnt het opperbestuur te hebben en nevens hem de andere prov. onder Gouverneurs te staan. Het dep. wordt in vier prov., Pamplona, Socorro, Tunja en Casanare, verdeeld. 2. D. in dit dep., prov. Pamplona, in eene schoone vlakte, eene halve dagreize Z. van Tunja, met ruim 100 inw., die in de heerlijke luchtstreek veel tarwe, maïs, Europesche boomvruchten, enz. bouwen. Het dorp is door den hier bovengenoemden slag beroemd en bij de inw. van Nieuw-Granada onvergetelijk geworden.

Boyau, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Braine-le-Château.

Boyd Standing, postplaats in de N. Amer. staat Illinois, gr. Caldwell.

Boydstown, vl. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Mecklenburg, aan de Roanoke.

Boyenhove, (Wbk.) of *Boyenhoven*, arr. Leuven, gem. Halle, ½ u. Z. van Zout-Leeuw, 1 u. W. van St. Truyen, met bouw- en weiland.

Boyer, N. Amer. D. in Neder-Canada, distr. Quebek, bij de St. Laurenz.

Boyle, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Ontario, aan de Genesee, 5 m. N. W. van Canandaigua; 2000 inw.

Boylston, of *West-Boylston*, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. en 2 m. N. van Worcester, 16 m. W. van Boston; 900 inw.

Boyndie, Schot. D., gr. en 1 m. W. van Bamff; 1300 inw.

Boyne, riv. in Ierland, (Wbk.) beroemd door den slag van 11 Julij 1690, in welken Willem III de overwinning op de Franschen en Ieren behaalden, tot welks aandenken hier eene pyramide van 150 voet hoog op eene rots is opgerigt. 2. Fr. riv., die in de Herault valt. 3. Riv. in Z. Wallis, aan de N. O. kust, achter de Wanningbergen, door Oxley dus genoemd. Zij valt in de Curtusbaai.

Boyne Fr. st., (Wbk.) lees *Boynes*, het ligt kant. en 2 u. Z. O. van Pithiviers, telt 2000 inw., die in wijn, lak, honig, saffraan en wol handelen.

Boyon-Pierre, tak van de Mississippi, in de N. Amer. staat Tennessee.

Boypeba, eil. in de baai van Camasna, aan de kust van Braziliё, gouv. en prov. Bahia, comarca Dos Ilheos, ten Z. van het eil. Tinhare, waarvan het door eene enge straat gescheiden is. Het bevat een vlek van denzelfden naam en is door Indianen bewoond.

Boys, tak van de Parannahyba, in de Brazilische prov. Goyaz, distr. Goyazes.

Boz, Fr. D., dep. Ain, oudtijds, door eene volkplanting van Sarazenen bevolkt, arr. Bourg, kant. en 1 u. van Pont-de-Vaux; met 850 inw.

Boza, (Wbk.) zie ook *Botza* (Wbk.) No. 1.

Boza, bergpas in Zevenbergen, zie *Busa*. (Wbk. No. 2) 2. Vlek in Nieuw-Granada, 5 m. Z. W. van Santa Fe de Bogota, nabij den linkeroever van de Payti. De luchtstreek is er koel en gezond, weshalve voorheen de Onderkoning hier een lusthuis heeft doen bouwen. De omstreken zijn vruchtbaar, en er wordt veel vee gefokt; 1000 inw.

Bozauer-Pas, zie *Busa*. (Wbk.) No. 2.

Bozawola, kleine Pools. stad Waiwodsch. en 8 m. Z. van Lublin, obwod van Zamosc.

Bozentin, of *Borzegin*, Pools. stad en vesting, waiw. Sandomir, met een paleis en fraaijen tuin, van den Bisschop van Krakau.

Bozignum, zie *Bosum*.

Bozo, zie *Bozzo*. (Wbk.)

Bozoo, Spaans. vlek, prov. en 11 m. W. Z. W. van Vitoria, (Burgos) en ¾ m. N. van Civita di Penne, kant. Atri; 430 inw.

Bozrah, D. in den N. Amerik. staat Connecticut, gr. New-London aan de Yankee, met 950 inw., oliemolens en smederijen.

Bozum, zie *Bosum*.

Bozza, Nap. vlek, 8 m. N. van Chieti.

Bra, (Wbk. No. 2) of *Bras*, D. en gem., distr. Hoei; 1000 inw.

Bra, golf in het Melermeer in Zweden, Nykopingslän.

Braa, Pruiss. riv. die haren oorsprong in de prov. van West-Pruissen heeft, in het regdst. Marienwerder, kreits en niet verre van Schlochau. Zij doorloopt verscheidene meren, besproeit met vele kronkelingen den kreits Conitz en de muren van Bromberg, waar zij water geeft aan een kanaal, dat met de Netze zamenhangt, en valt, na eenen loop van 35 m. van het N. naar het Z., een weinig boven Fordon, in den Weichsel.

Braak, (Wbk.) ligt gem. Rustenburg Ursum en Braak.

Braak, (ter) Ned. voorm. hoofdst. der Tempellieren, prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Alphen en Riel, later hadden de Ridders van Maltha er eene kommanderij, thans is het eene landhoeve.

Braakel, zie *Braekel* en *Brakel*.

Braakhuyzen, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Helmond, gem. Geldrop.

Het werd den 19 Aug. 1835, door eenen fellen brand geteisterd, waardoor twaalf arbeiders- en weverswoningen in de asch gelegd werden.

Braakman, of *Brackman*, Ned. riv., zijtak van de Westerschelde, die tegenover Borssele in Zeeuwsch Vlaanderen schiet, eerst het Vrije van Sluis en Bouchauter-Ambacht, van Asseneder-Ambacht scheidt, vervolgens het laatste in tweeën splitst, door den watervloed van 2 Jan. 1440 gevormd is, en voorheen de *Dullaert* of het *Woeste water* genoemd werd. Thans is het grootendeels opgeslikt.

Braakrivier, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, distr. George, ten W. van de stad George.

Braam, (den) Ned. geh., prov. Overijssel, arr. Almelo, kant. Goor, gem. Haaksbergen, tusschen Haaksbergen en Enschedé, met een grenskantoor.

Braamberg, Ned. heuvel, prov. Overijssel, op de grenzen van Drenthe.

Braambosch, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. Westerhoven.

Braamt, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, gem. Berg; 300 inw.

Braaschaat, zie ook *Breschaet*.

Braassemermeer, Ned. meer, prov. Holland, Z. ged., in Rijnland, ten Z. van het Haarlemmermeer.

Braba, meer in Brazilië, prov. Rio Janeiro.

Braband, (Wbk.) ligt kant. Brielle, gem. Spijkenisse en Braband.

Braband, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Meerbeke.

Braband, Zweed. kersp. Elfborgslän, harrad Sundal.

Braband, (Noord-) (Wbk.) de lengte van het O. naar het W. wordt op 28, de breedte van het Z. naar het N. op 13—24 uren gerekend, de bevolking was op den 1 Jan. 1834; 352,661 zielen, die in 10 steden en 7 districten wonen. Bij de riv. behooren nog de Maas, de Schelde, de Amer, de oude Maas, de Rul of kleine Dommel, de Run, de Dieze, de Vinkel, de Leybeck, de Vlier, de Mierle, de Alm, de Dongen, en de Aa of Weegreis, terwijl de Zuid-Willemsvaart, in 1822 begonnen en van 's Hertogenbosch naar Maastricht loopende, is aangelegd, om de gemeenschap tusschen de Noordel. en Zuidelijke Nederlanden, des te gemakkelijker te maken. Het plantenrijk, levert ook meekrap en raapzaad, en dat der delfstoffen, blaauwsel. De prov. wordt ten aanzien van het regterlijk gezag verdeeld, in drie arrondissementen (geen distr.), ten opzigten van het burgerlijk bestuur, in 10 steden en 7 distr. ambten.

Braband, (Zuid-) (Wbk.) reg. 25, staat: *Geeld*, lees: *Geete*, het getal der inw. is 556,000 zielen.

Brabandmeer, meer in Denemarken, stift Aarhuus.

Brabanterkoog, zie *Nordstrand.* (Wbk.)

Brabeesch, zie *Barabich.*

Brabert, haven in den N. Amer. staat Maine, gr. York.

Brabichas, Brabish, of *Brabiesch*, zie *Barabich.*

Brabo, Zweed. voogdij Lynkopingslän, waarmede Lemming en Finspang vereenigd zijn.

Brabota, zie *Bravata.* (Wbk.)

Brabore-Marbour, volkplanting op Labrador, aan den Z. ingang der straat Bellisle.

Braborg, Zweed. D. Lynkopingslän, 8 u. van Nordköping.

Brabye, Deen. kersp., stift Zeeland, ambt Prästoe, met het adellijk maagdenklooster Gisselfeld, in 1799 opgerigt.

Bracello, haven op het eil. Sicilië.

Braceville, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Trumbull, 2½ m. Z. W. van Warren; 380 inw.

Bracey, riv. in de N. Amer. staat Delaware, die in de Delaware valt.

Brachilow, Russ. stad in Eur., gouv. Podolië, kreits Litina aan een meer, met 210 huizen.

Bracht, tak van de Kinzig in Beijeren.

Brachtenbach, (Wbk.) is geen vlek, maar een D., kw. Diekirch, gem. Opper-Wampach.

Bracigliano, Nap. vlek, prov. der Princip. Citra, distr. en 4 m. N. van Salerno, kant. St. Georgio, in eene vallei; 3200 inw.

Brack, of *Bourak*, riv. in Azië, zij ontspringt in het kon. Katchar, gaat in Bengalen, besproeit het distr. Lilbet, en valt in de Sourmah, na zich in onderscheidene takken verdeeld te hebben, welke vruchtbaarheid over het land verbreiden. Haar geheele loop bedraagt bijna 50 m. van het N. O. naar het Z. W.

Brackel, (Wbk.) zie ook *Neder-Brakel*. 2. Pruiss. stad, zie *Brakel*.

Brackenheim, (Wbk.) het ambt heeft 24,000 inw., de stad (niet dorp) heeft 1700 inw. en een oud kasteel.

Brackenridge, gr. in de N. Amer. staat Kentucky, aan de Ohio, met 7500 inw., en de riv. Sinking, Blackford en Kriks, die hier in de Ohio vallen, de hoofdpl. is Hardemburg.

Bracklau, zie *Braclaw*. (Wbk.)

Brackman, zie *Braakman*.

Braço, riv. in de Braz. prov. Santa-Catharina, die in het meer St. Cruz valt. 2. meer aldaar, prov. Espirito-Santo, lang en smal langs de zeekust, niet ver ten Z. van Rio de Belmonte.

Braço-do-Sul, tak van de Unacin, in de Brazil. prov. Bahia.

Bracque, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Wodecq.

Bracsa, Turks. vlek in Europa, ejalet Bosnië, sandsch Tvarnik, in een diep dal, ten Z. O. van Bosna-Seraj.

Bradcordt, geb. in de N. Amer. staat New-York, gr. Oranje.

Braddocksfield, N. Amerik. gem. in Pennsylvanië, aan den Turtle-Creek, 2 m. O. Z. O. van Pittsburg. Hier sneuvelde de Britsche Generaal **Braddock**, in Julij 1755.

Bradfieldsstraat, straat in het N. van Amerika, tusschen Russ. Amerika en het Yorkseiland.

Bradford, gr. in den N. Amer. staat Pennsylvanië, met 11,000 inw., veel bosch en slechts hier en daar bebouwbaren grond.

Bradi, zie *Bridi*. (Wbk.)

Braditschani, stad in Wallachijë, distr. Gorsy, of Opper-Schiul.

Bradkowitz, Boh. D., kreits en 5¼ m. Z. Z. O. van Beraun. In den omstreek zijn ijzermijnen.

Bradley, (Wbk. No. 1) ligt aan het Great-Trunk-kanaal, men heeft er **Wilkinsons** groote ijzerwerken, die 5000 man arbeid verschaffen, en maandelijks 850,000 pond staafijzer leveren. In de nabijheid brand sedert dertig jaren een ondermijnde steenkolenader, welke zich over een district van veertig mijlen uitstrekt, en onbluschbaar is.

Bradley-Ferry, N. Amer. D., staat Zuid-Carolina, gr. Morian, aan de kleine Pedie.

Bradley-Vale, N. Amer. D., staat Vermont, gr. Caledonië. 5 m. N. O. van Montpellier.

Bradlow, Pools. stad, waiw. Podolië, aan de Bar.

Bradmar, Schot. geb., gr. Aberdeen.

Bradskoi-Ostrog, Russ. versterkt vlek in Azië, gouv. Irkuzk, aan de Angora, de zetel van den opziener der Buratten.

Braed'alban, vlakte op Nieuw-Holland, in N. Z. Wallis, prov. Argyle, zeer vruchtbaar, gedeeltelijk tot woonplaatsen, gedeelt. tot veeweiden gebruikt.

Braekel, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. St. Martens-Laethem.

Braekel, (**Neder**–) zie *Neder-Brakel*.

Braekel, (**Op**–) zie *Op-Brakel*.

Braffe, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik; 800 inw.

Braffoe, Afrik. gewest in het kon. Fanty in Opper-Guinée, aan de Goudkust.

Brafim, Sp. vl., prov. en 3¼ m. N. N. O. van Taragone (Catalonië).

Brafors, Zw. kersp. Westeraslän, harrad Norberg.

Braga, golf in Tripoli, slechts voor kleine vaartuigen geschikt.

Bragança, Z. Amer. stad in Braziliё, prov. comarca en 30 m. O. N. O. van Para, aan den linkeroever van de Cayte, in eene vlakte, omtrent 6 m. van den Atlant. Oceaan. die bij den vloed tot aan de haven rijst. Het is eene der oudste en levendigste steden van de prov. 2. Z. Amer. stad in Braziliё, prov. Tral-os-Montes, hoofdpl. van een comarca, in eene vruchtbare vlakte, aan de Tervenza, 12 m. N. W. van Miranda en 25 m. N. O. van Lamego. 42. 2. N. B. 8. 58. W. L. Zij is gedeeltelijk versterkt en van een goed kasteel voorzien. De bisschop van Bragança en Miranda heeft er zijnen zetel. Bragança heeft 2 kerken, 1 kollegie en verscheidene taf- en fluweelfabrijken.

Bragança, **Bragance**, Port. st., zie *Braganza*. (Wbk.)

Bragelette, zie *Brugelette*.

Brages, (Wbk.) of *Beerthe*, D. en gem., arr. Brussel, ¾ u. W. van Hal, 2¼ u. N. O. van Enghien; 1000 inw. en graanbouw.

Bragnos, zie *Bragernes*. (Wbk.)

Bragoun, zie *Bragun*.

Bragt, geh. in O. Vlaand., gem. Baelegem.

Bragun, Russ. D. in Europa, in Cir-

cassië aan de Soundja, nabij de vereeniging van deze riv. met de Terek, 8 m. W. N. W. van Aksad. Een vorst van den stam der Kamukken, of Koumakken houdt hier zijne residentie.

Braha-Schoal, baai aan de O. kust van het eil. Newfoundland, in N. Amerika.

Brahesminde, gr. in Denemarken, stift en eil. Funen, ambt Soendborg, herred Sallerge.

Brahoes, zie *Brahus*.

Brahouick, Brahu, zie *Brahooik-Bergen*. (Wbk.)

Brahus. (Wbk.) Deze menschen hebben korte, dikke beenen, bruine haren en baard, drijven landbouw en veeteelt met kaasmakerij, vervaardigen grove wollen stoffen, tapijten en vilt. Hun getal beloopt meer dan 641,000. Zij belijden de Mahomedaansche Godsdienst.

Brahus, (Bergen van) zie *Brahooick-Bergen*. (Wbk.)

Brai, stad in de Sahara, 3 dagreizen van Arna en ruim 7 van Tibesty, 9 van Manmar.

Braibant, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant, 1 u. van Aney; 300 inw.

Braiga, stad in Tripoli, aan de groote Syrta, waar Beechy, in de puinhoopen van oude vestingwerken, het oude *Automola* wil gevonden hebben.

Brailow, zie *Brahilow*. (Wbk.)

Brain. (Wbk.) Er zijn drie vlekken van dien naam in het dep. Maine en Loire, twee arr. Angers, één aan de Authion, 2 u. O. en het andere 4 u. W. van Angers; het derde ligt arr. en 2 u. O. van Saumur.

Braine-l'Aleu, of *Braine la Leude*, (Wbk.) lees: *Braine l'Alleud*. Het is geene stad, maar een vlek, en gem. arr. en 2 u. N. van Nijvel, 3½ u. Z. O. van Brussel, aan de Hain, tegen het hangen van eenen heuvel, met 4200 inw., brouwerijen, branderijen, papiermolen en mechanische katoenspinnerij, bouw-, wei- en hooiland, benevens veel houtgewas en mergelgroeven. De zoutkeet en de glasblazerij bestaan niet meer.

Braine-la-Willotte, zie *Braine-le-Comte*.

Braine-le-Chateau, staat: zie *Tour en Taxis*, lees: D. en gem. in Z. Brab., arr. en 2½ u. N. W. van Nijvel, 1 u. O. van Tubise en 1½ u. Z. O. van Hal aan de Hain; 1700 inw., wei-, hooi- en weinig bouwland, veel houtgewas, met heide afgewisseld, brouwerijen en branderijen.

Braine-le-Comte, (Wbk.) lat. *Brania-Comitis*, vroeger *Braine-la-Willotte*, ligt niet arr. Bergen, maar arr. en 1 u. N. W. van Soignies, 4½ u. N. W. van Bergen, 2 u. Z. O. van Enghien; 4200 inw. Dit stadje werd in 1424 door de Brabanders uitgeplunderd en in brand gestoken, en in 1583 door de bondgenooten, die het stormerhand innamen.

Brainerd, N. Amer. Zendelingspost in den staat Tennessee, gr. Hamilton, aan de Little-Chickamaugah-Creek, eenen tak van de Tennessee, 18 m. Z. Z. W. van Washington, 36 m. O. N. O. van Hautsville, en 50 m. W. Z. W. van Knoxville, 35. 2. N. B. 87. 45. W. L. De Chickemaugah-Creek is, op deze hoogte voor schuiten, bevaarbaar.

Deze post werd in 1817 gesticht, en is thans in een' zeer bloeijenden staat. Men vindt er 2 scholen, 1 magazijn en een aantal andere gebouwen, en er zijn 60 bunders grond ontgonnen. De jonge Chirokezen worden hier onderwezen in het lezen, schrijven, rekenen en in de beginselen der Christelijke godsdienst, en van allerlei nuttige wetenschappen.

Brains, Fr. D., dep. Ille en Vilaine, arr., kant. en 4 u. N. O. van Redon, 12 u. Z. Z. W. van Rennes, aan den regteroever der Vilaine; 1600 inw.

Brain-sur-Allonne, Fr. D., dep. Maine en Loire, arr., kant. en 3 u. N. O. van Saumur; 1600 inw.

Braintree, (New-) N. Amer. gem., staat Massachuset, gr. en 7 m. W. van Worcester, en 21 m. W. van Boston. 2. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Oranje, 7 m. van Montpellier; 850 inw.

Braintrem, N. Amer. D., staat Pennsylvanië, gr. Lucern, aan de Susquehannah, 18 m. boven Wilkesbarre; 900 inw.

Brais, zie *Bratz*. (Wbk.)

Braive, (Wbk.) of *Breffe*, D. en gem., distr. Waremme, 1 u. Z. van Hannut; 650 inw.

Brake, D. in het vorstend. Lippe Detmold, ½ m. Z. O. van Lemgo, aan de Bega, het geeft zijnen naam aan het ambt, waarvan Lemgo de hoofdpl. is, en heeft 1 kasteel, 1

krankzinnigenhuis, 110 huizen, en 620 inw. 2. ambt in Holstein-Oldenburg, kreits Ovelgunne, met 807 huizen en 6100 inw. 3. vlek aldaar aan de Wezer, met handel-reederij, handwerken, 115 huizen en 3300 inw.

Brake, (Ter) zie *Braak* (*Ter*)

Brakel, (Wbk.) D. en gem., distr. Bommelerwaard; 1000 inw. 2 Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Alphen en Riel, 20 min. N. van Alphen.

Brakel, (Neder-) zie *Neder-Brakel.*

Brakel, (Op-) zie *Op-Brakel.*

Brakerwier, riv. in Z. Afrika, in het land der Bosjesmannen, bij de Kaap de Goede Hoop.

Brakken, (Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Gilze en Rijen, ½ u. Z. O. van Gilze.

Brakley, zie *Brackley.* (Wbk.)

Brakna's, een zwervend volk, N. O. van den Senegal in Senegambië. Zij zijn alle Mooren en zwervende Mahomedanen, zoo dat zelfs hun Koning mede met zijn kamp van de eene naar de andere plaats vertrekt. Zij zijn meestal dweepers, luijaards en weetnieten, bij wien de jeugd, door hare marabouts, alleen in het lezen en eenige gebeden uit den Koran wordt onderwezen, terwijl zij verder meer van vechten en rijden houden.

Hun gewoon voedsel bestaat bijna alleen in melk, vooral van de schapen. De Koning en de grooten alleen, gebruiken kemelmelk. De rijken slagten soms een schaap, zelden een rund, anderen doen dit niet, dan bij bijzondere gelegenheden, en als men het eens regt smakelijk wil maken, komt er wat zout bij. Om het schaap te slagten, steken zij het de keel af, maken de darmen ledig, door ze met de vingers uit te knijpen, en zonder ze eenigzins te wasschen, vervaardigt men worst van de pens, de darmen en andere ingewanden, legt die worst dan op het vuur, en eet ze half gebraden. Zij hebben een koorn *haze* genoemd, hetwelk Caillé voor hetzelfde houdt, als het *bakat* der Walo's, en het voor een holcus, misschien de *holcus sorghum* aanziet; de korrel gelijkt veel naar een gierstkorrel; dit koorn groeit hier veel, wordt zeer zorgvuldig behandeld, en op eene zonderlinge wijze ingeoogst, het is echter niet zoo voedzaam als de gierst. Gierst en haze houden de rijken echter voor kost voor het gemeen, deze hebben eene menigte ossen en kameelen, ook kweeken zij zeer schoone paarden aan, die zij mede dikwerf met melk voeden; in de woestijn heeft men, even als in het geheele land, geene wilde dieren.

Het land der Brakna's ligt nagenoeg 60 uren O. N. O. van St. Louis, en grenst ten Z. aan de Senegal, ten O. aan het land der Douichen of Dowischen, ten N. O. aan dat der Kounts (mogelijk dezelfde met de Teja-Kants of Takonts, die men anders meer O. plaatst), ten N. aan den stam Wolad-Leme, ten N. O. aan de Labos, mogelijk dezelfde met den stam der El-Abou-Lebas en ten W. aan die der Trezars.

De Koning, in 1825 door de Franschen erkend, heet Hamet-Dou, de kroon is erfelijk op zijnen zoon, indien deze meerderjarig is, anders gaat de regering, tot zijne meerderjarigheid, aan des Konings broeder over; zoo ook wanneer de Koning kinderloos sterft. De Koningen worden uit eenen der volksstammen (die van Walad-Sidy, die men Lakarische vorsten zonen noemt,) verkozen. De inkomsten bestaan in de belastingen der onderdanen, welke in natuurlijke voortbrengselen worden opgebragt.

De Brakna's zijn niet zeer talrijk; zij worden verdeeld in: 1. *Hassanen;* de krijgslieden, de aanzienlijksten; deze maken met hunne slaven het leger uit, voeren oorlog en maken vrede. Soms voegen zich de Zenaguen om den roof bij hen. Zij zijn trotsch en mishandelen de andere stammen. Een Hassaan, met paard, geweer en mantel, is, in zijn eigen oog, de gelukkigste sterveling, doch zij worden als lui, leugen- en diefachtig, zwelgers, nijdigaards en bijgeloovigen, opgegeven. 2. *Marabouts;* priesters, die alleen den koophandel bezitten in gom, die hier veel groeit, doch niet, gelijk sommigen hebben opgegeven, in geheele bosschen, maar in kleine partijen en in het wild. Ook zij zijn lui en laten alles door hunne slaven verrigten. 3. *Zenaguen;* schatpligtigen, lijfeigenen, bijzonder van de Hassanen, die dikwerf meer van hen vergen, dan regt is, en hen

zeer mishandelen. Zij bewerken de gom en het land. Onder hen zijn de werklieden. Zij hebben weinig ossen, maar vele schapen en geiten; de vrouwen spinnen de wol der schapen en het haar der kemels voor tenten, bereiden het leder, enz. 4. De *Lavatinen*, uit Mooren en Negerslaven geboren en terstond slaven; zij mogen niet verkocht worden, maar worden toch als slaven behandeld; zijn wel eens trotsch en weigeren dienst. Van Hassanen geboren, worden zij veelal krijgslieden.

Onder de Mooren kleeden de rijken zich met een *drah*, een kleed van Indisch doek, tot aan de knieën; de mouwen zoo breed als het geheele lijf, gaan tot aan den grond. Verder een grooten broek; veelal ook nog een katoen kleed, dat zij ook wel voor tulband gebruiken, de mindere dragen eene *koussabe*, eene soort van hemd, zonder hals en mouwen. Den baard laten zij groeijen, anders wordt al hun haar weggeschoren, de vrouwen hebben een half stuk Indisch doek, driemalen om het lijf geslingerd, en waarvan het eene einde tot eene soort van koussabe wordt gemaakt.

De werklieden maken geweren, ijzerwaren, zadels, en zijn schoenmakers, smeders, slotemakers, goudsmids, enz.

Er zijn ook, gelijk elders in Afrika, dansende zingers voor geld, zoo wel bij de godsdiensten als bij de maaltijden. Zij hebben eene soort van harp. Caillé heeft onder dit volk verkeerd, en veel omtrent hetzelve medegedeeld. Ons bestek dwingt ons naar zijne *Reize naar Tumboktoe* te verwijzen.

Brakne, Zweed. harrad Karlkronalän.

Brakola, zie *Breukelen*.

Brakschoten, zie *Breschaet*.

Bralio, Zwits. hoog Alpengeb., kant. Graauwbunderland.

Bralitz, Turks. meer in Europa, in Moldavië, distr. Galatz, nabij en ten N. O. van de stad van dien naam. Het is ten Z. met den Donau, en ten N. met de Pruth, vereenigt.

Bram, Fr. D., dep. Aude, op de plaats van het oude *Hebromagus*, arr. en 6 u. Z. O. van Castelnaudary, kant. en 3 u. N. O. van Fanjeaux, aan den regteroever der Preuille, nabij het kanaal van het zuiden; waaraan het eene kleine haven heeft. Er is een fraai lustslot. De omstreken zijn zeer vruchtbaar; 1100 inw. 2. kaap in Nederl. Guiane, in de Atlantische zee uitloopende, ten O. van den mond der Suriname, 60. 7. N. B. 37. 35. W. L.

Brama, of *Branche*, eil. in den Atl. Oceaan, tot de Kaap Verdische behoorende, W. van St. Nicolaas, het is eene steile rots, zonder zoet water, of andere bewoners dan *Guanas*, zijnde eene soort van eiderganzen.

Bramaers, zie *Loangoers*. (Wbk.)

Bramado, berg in de rep. Chili, prov. Coquimbo.

Bramberg, D. in het Aartshert. Oostenrijk, in het land Boven den Ens, kreits Salzburg, 5 m. Z. Z. O. van Rattenberg. In de ommestreken vindt men koper- en zwavelgroeven. Er wordt vitriool vervaardigd.

Bramengweh, stad in Sudan, in het rijk Bornu, van welke men zegt, dat zij de verpligting heeft, om den Sultan van zoetigheden te voorzien.

Braminabad, zie *Bambarah*. (Wbk.)

Braminy, riv. in Britsch Ind. Zij ontspringt in het zuidel. gedeelte der prov. Bahar, in het distr. Berwa, bespoelt het oostel. gedeelte der prov. Gandwanna, en komt in de prov. Orissa, waar zij bij het distr. Ketek, in eene groote menigte armen uitloopt, die zich onder verschillende namen, in de golf van Bengalen uitstorten. Van haren oorsprong, tot aan den mond van haren voornaamsten tak, de Myporra, bedraagt haar loop 110 m. van het N. W. naar het Z. O.

Bramkoi, Turks. D. in Azië, ejalet Karaman, sandsch. Begscheer, aan het gebergte.

Brammelo, (Wbk.) ligt arr. Almelo, kant. Goor, gem. Haaksbergen.

Brammersberg, of *Brammershoop*, Ned. Zandberg, prov. Drenthe, in het Ellersveld, op de grenzen van O. Friesland.

Bramo, Zweed. glasblazerij en D., Skaraborgslän, het glas wordt zelfs naar de O. en W. Indiën verzonden.

Bramon, Zweed. eil. Wärter-Norrlandslän, harrad Wedalpad, bij Niurunda.

Bramper, Eng. vlek, gr. Sussex, dat twee afgevaardigden naar het parlement zendt.

BRAMPOUR, O. Ind. stad, zie *Barampour*. (Wbk.) 2. geb. in Brazilië, prov. Minas-Geraes, comarca Serra-Frio.

BRANA, zie *Aurana*. (Wbk.)

BRANASERA, Sp. vlek, prov. Valencia.

BRANCA, geb. in Brazilië, prov. Minas Geraes, een N. tak der Serra Mantiqueira.

BRANCAS, een volk in Neder-Guinee, het O. gedeelte van het kon. Setté, en eenige streken ten N. van het kon. Loango bewonende.

BRANCHON, (Wbk.) of *Branson*, D. en gem., arr. Namen; 550 inw.

BRANCHS, (ST.) Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. en 5 u. Z. van Tours, 1 u. van Cormery; 1900 inw.

BRANCEPETH, Eng. kersp. in het gr., en 1¼ m. Z. W. van Durham, in het woud Darlington; 550 inw. In de omstreek vindt men twee minerale bronnen, waarvan de eene vitrioolachtig en de andere zwavelhoudend is.

BRANCO, (RIO) Braz. riv. in Portug. Guyana. Zij ontstaat, onder 3. N. B., door de vereeniging van de Uararicura en de Uaricapara; die van de Z. helling der Serra Paracaina afloopen: loopt eerst oostw., 35 m., dan eensklaps naar het Z., vervolgens Z. Z. W., en vereenigt zich, na eenen loop van 150 m., 5 m. ten O. van Carvoeiro, met de Rio Negro. De voornaamste takken zijn regts: de Maraca, de Macajahy, de Cariatirimana, en links: de Malm, de Anauau en de Curucu. De Branco is de aanzienlijkste arm van de Rio Negro. 2. riv. in de rep. Buenos Ayros, in het land der Moxos. 3. De *Rio St. Miguel* draagt dezen naam in het lagere gedeelte van zijnen loop, zie *Miguel*. (*St.*)

BRAND, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxmeer, gem. Zeeland. 2. geh. in O. Vlaand., distr. St. Nicolaas, gedeeltelijk gem. Temsche, gedeeltelijk onder Vracene.

BRANDAM, O. I. stad op Java, tot de resid. Sourabaija behoorende.

BRANDAN, (ST.) Fr. D., dep. Noordkusten, arr. en 4 u. Z. O. van St. Brieux, kant. en niet ver van Quentin; met 2700 inw.

BRANDAO, eil. in Brazilië, prov. Rio Janeiro, niet ver van de kust.

BRANDARIS, zie *Branderis*.

BRANDEIS, of *Csysansky*, (Wbk.) heeft een oud kasteel, collegiën en katoendrukkerijen.

BRANDEN, Russ. heerlijkh., gouv. Esthland, kreits Weissenstein, waar zich eene beek onder de aarde verliest.

BRANDENBOURG, (Wbk.) D., slot en heerlijkheid, kreits, 1¼ u. van Diekirch, gem. Fouren aan de Blesc.

BRANDENBURG, (Wbk.) bevat thans op 731 v. m., 1,537,000 inw., (Wbk. No. 3) de stad heeft 13,000 inw. Zij is de geboortepl. van den dichter en romanschrijver FRIEDERICH Baron DE LA MOTTE FOUQUÉ. (Wbk. No. 6) Zie ook *Brandenbourg*, (Wbk. No. 7) of *Neubrandenburg*, heeft ook nog tabaks- en lijmfabrijken, eene wolmarkt, 660 huizen en 6000 inw.

BRANDENBURG, Ned. kast. op de kust van Guinée, zie *Hollandia*. (Wbk. No. 2.)

BRANDENBURGER, (Wbk.) staat: zie *St. George aan zee*, lees: zie *St. George am See*.

BRANDENDEIL, of *Goenonq-Api*, eil. met een' vuurspuwenden berg, ten Z. van het eil. Wetter eene der Z. W. Molukken.

BRANDENDE BRON, bron op het W. I. eil. Barbados, welke, zoo men dezelve met eene brandende kaars of brandend papier nadert, terstond vlam vat, en brandt tot zij wordt uitgedoofd.

BRANDERIS, (Wbk.) eigenl. *Brandaris*, is geen vlek, maar een lichttoren op het Westeinde van Terschelling, prov. Holland, N. ged. Op dezen toren brandt, sedert den 1 October 1835, een draaijend *lenticulair*, lamplicht, dat 54 ellen boven den waterspiegel van het gewoon hoogwater verheven is, en bij een goed vuurzigt, door den zeeman, op een afstand van vijf Duitsche zeemijlen, van 15 in eenen graad, kan gezien worden, en iedere minuut eene verschijning oplevert.

BRANDKREEK, Ned. water, prov. Zeeland, distr. Sluis, dat bij den watervloed van 1 en 2 Nov. 1570, doorgespoeld is.

BRANDLEY, merkwaardige bank in den Grooten Oceaan, ten N. van de Salomons eil., onder 6. 52. Z. B. en 178. 30. O. L.

BRANDO, een eil. in de golf van Bothnië, aan de kust van Zweden, prefectuur Norrbotten, onder 65. 40. N. B. en 40. 1. O. L.

BRANDON, N. Amer. gem., staat Ver-

mont, gr. Rutland aan den Otter-Creek, 4 m. N. van Rutland, en 14 m. Z. W. van Montpellier; 1400 inw.

Brandonhouse, factorij der Eng. N. W. Comp., in de W. binnenland. van N. Amerika, aan de riv. Assembate.

Brandstede, Brandstate, of *Aylva*, Ned. kasteel, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Westdongeradeel, onder Holwerd. Het is in de 16 eeuw gebouwd.

Brandstorf, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Wartoft.

Brandvalley, dal aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Goudinië.

Brandwijk, (Wbk.) D. en gem., arr. Gorinchem, kant. Sliedrecht, gem. Brandwijk en Gijbeland.

Brandwijk en Gijbeland, Ned. gem., arr. Gorinchem, kant. Sliedrecht; 500 inw.

Brandyitska, (Wbk.) lees: *Brandvitska*.

Brandy-wine, D. in het N. Amer. gr. New-Castle, distr. Brandy-wine-hundred, staat Delaware, aan de riv. van dien naam, in Neder- en Opper-Brandy-wine verdeeld, met vele korenmolens, welke 200 personen bezig houden, en kruidmolens, die het brandewijnkruid leveren. Verder zaag-, volders en andere molens. 2. stad aldaar, staat Pennsylvanië, gr. Chester, aan de riv. van dien naam.

Brandy-wine-hundred, N. Amer. distr., staat Delaware, gr. New-Castle; 2800 inw.

Branesta, Zweeds. kersp. Malmohuslän, harrad Fars.

Branford, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. New-Haven, aan de straat van Long-Island, 3½ m. O. van New-Haven. Er zijn ijzerwerken; 2800 inw.

Branges, Fr. D., dep. Saône en Loire, arr. kant. en 1 u. van Louhans; 1400 inw.

Brania Comitis, zie *Braine la Comte*.

Branksea, (Wbk.) zie voorts *Brownossa*. (Wbk.)

Brankwan, zie *Brankowan*. (Wbk.)

Brankyrka, Zweeds. kersp. Stokholmslän, voogdij Svartlosa, waarbij in 1815, de Denen door de Zweden geslagen werden.

Brannetau, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Quevy-le-Petit.

Bransie, zie *Branti*.

Brans-oë, een eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 61. 35. N. B. en 22. 45. O. L.

Branson, (Wbk.) zie voorts *Branchon*. 2. riv. in de N. Amer, staat Virginia, gr. Giles.

Branst, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Bornhem.

Brantevilla, Sp. vlek, prov. en 5 m. Z. Z. W. van Vittoria, (Alava) aan den linkeroever van de Aya.

Brantgum, (Wbk.) ligt kw. Oostergo, griet. Westdongeradeel. Het werd oudtijds tot de Holwerder Zes gerekend.

Branti, of *Bransie*, riv. in Abyssinië, welke in de Bahar-el-Azrik valt.

Brantrim, D. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Lucern en Perry; met 900 inw.

Branzi, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. Bergamo, distr. en 2 m. N. N. O. van Piazza, aan de Brembo. Er wordt eene kermis van 11 dagen gehouden; 300 inw.

Branzig, zie *Branska*. (Wbk.)

Branzyce, Russ. stad, gouv. Minsk, kreits Sluzk.

Braonista, (*Cheftali-Sou*, dat is *Visscherswater*), riv. in Turkijë, die in de bergen, ten W. van Guistendil ontspringt, voorbij Egridéré-Palanka, Strutzaïtza en Istip loopt, en zich dan door eene diepe bergengte in de Vardar, niet verre van de vlakte van Salonichi begeeft. Bij Istip ligt over deze riv. eene steenen brug, met 8 bogen.

Braowa, distr. in Wallachyë, sara de Schofs, ten N. aan Zevenbergen grenzende, door de Karpaten bezet, waaronder hier de hooge Butschetsch, 6486 voeten hoog. Over het gebergte gaat hier de Tomeschespass, naar Zevenbergen, die echter om de steilte zeer gevaarlijk, en alleen voor lastdieren toegankelijk is. Er is veel bosch, weinig wijn, maar veel zout en goede veeteelt. Het distr. bevat 3 steden, 1 vlek en 103 volkrijke dorpen, benevens verscheidene kloosters.

Braquignies, (Wbk.) of *Braquegnies*, ligt distr. Soignies, gem. en 1 u. N. O. van Strepy, 2 u. N. van Binche.

Bras, gem. in Luxemb, kw. Neufchâteau; 600 inw. 2. geh. in Lux., kw. Bastogne, gem. Wardin. 3. D. en gem. in Luik, zie *Bra*.

Braschor, Hong. oude vesting in Zevenbergen.

Bras-de-Fer, kanaal in Frankr., zie *Rhône*.

Bras-d'or, baai op het Amer. eil., kaap Breton, die dat eil. in tweeën verdeelt.

Brasemermeer, zie *Braassemermeer*.

Brashan, riv. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Shelby.

Bras-le-Bas, zie *Basse-Bras*.

Bras-le-Haut, D. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Bras, 1 u. van St. Hubert.

Brasleyhugel, heuvels in de N. Amer. staat New-York, met vele oudheden.

Brasmenil, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik; 1400 inw.

Brassac, (Wbk.) eigenl. *Brassac-de-Belfourtes*, is eene kantonshoofdpl., 5 u. van Castres, 1500 inw.; fabrijk van steekbouten en klein ijzerwerk voor de schepen.

Brassac-le-Grand, Fr. D., dep. Dordogne, arr. en 3 u. van Riberac; 1550 inw.

Brassay, zie *Brassa*. (Wbk.) No. 1.

Brassaysound, (Wbk.) reg. 2, staat: *Mainland*, lees: *Main*, of *Hitland*, een der Schetlandsche eil.

Brasschaet, zie *Breschat*.

Brasscountry, zie *Allakoo*.

Brassel, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Desschel.

Brassinnes, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Bombaye.

Brassow, zie *Kronstadt*. (Wbk.) No. 2.

Brasta, Zweeds. kersp. Goteborgslän, harrad Hangens.

Brastraete, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Everbecq.

Bratensby, Zweeds. kersp. Elfsborgslän, harrad Kulling.

Bratskia, zie *Buratten*. (Wbk.)

Bratskis, zie *Bratis*. (Wbk.)

Brattasen, Zweeds. bergen Falu of Storakoppersbergslän.

Brattert, geh. in Luxemb., kw. Arlon, gem. Wahl.

Brattfors, Zweeds. kersp. Karlstadlän, voogdij Philipstadt Bergslag.

Bratton, N. Amer. riv., in het geb. Missouri. Zij ontspringt in het rotsachtige gebergte, naar de grenzen der Vereen. Staten, aan de zijde der Eng. bezittingen, stroomt naar het Z. O., en valt, na eenen loop van 75 m., links in de Missouri. Hare uitwatering is 300 voet breed.

Bratulea, tak van de Pruth, in het Europ. Russ. gouv. Bessarabië.

Bratvar, Noorw. eil., stift en ambt Drontheim, voogdij Fosen, door visschers bewoond.

Bratza, of *Pratza*, Turks. vlek in Europa, in Bosnië, sandsch. Trawnik, in eene diepe vallei, 5 m. Z. O. van Bosna-Serai.

Bratskoi, Russ. vlek in Azië, gouv. en 105 m. N. N. W. van Irkutzk, kreits en 60 m. N. O. van Nijnei-Oudinsk, bij de vereeniging van de Oka en de Angara. Het is door Tunguren bewoond.

Braubach, (Wbk.) het ambt telt 1688 huiz., en 10,309 inw.

Brauhausberg, Pruiss. berg, regdst. Potsdam, heeft aangename wandelingen, en eenen koninkl. wachttoren in Wendsch-Gothischen smaak.

Braunlauf, (Wbk.) ligt niet in Luik maar in het Pruiss. regdst. Aken, kreits en 1½ u. van St. Vith.

Braunspach, zie *Braunsbach*. (Wbk.)

Brauron, zie *Branna*. (Wbk.) No. 2.

Braut, eil. in de Pumlicosont., N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Beauford.

Brauxton, Eng. D., gr. Northumberland, in het Ward Glendale, 7 m. N. N. W. van New-Castle; 250 inw. In de nabijheid is eene eerezuil, ter gedachtenis van de overwinning in 1513, door de Engelschen op Jakobus IV, koning van Schotland, behaald.

Brava, kaap in Columbia, dep. Cauca.

Bravo, (Wbk.) zie ook *Norte*. (*Rio Brave del*) (Wbk.)

Bravo, een der Kaap Verdische eil., bergachtig, dor, doch met goeden wijn.

Brawell, eil. in den groot. Oceaan, in den omtrek van Santa Cruz, onder 12. 25. Z. B. en 186. 50. O. L.

Bray, (Wbk. No. 5) D. en gem., distr. Soignies.

Bray, klein Fr. landschap in Normandië, dat Neufchâtel tot hoofdst. had. Thans is het het arr. Neufchâtel, in het dep. beneden Seine. 2. Fr. D., dep. Eure, arr. en 5 u. Z. O. van Barnay, kant. en niet ver van Beaumont; 450 inw.; sitsfabr. 3. Fr. meer, dep. Somme. 4. Eng. vlek, gr. Berks; 9 u. W. van Londen; 2600 inw. 5. Zwits. meer, zie *Bret*.

Braycа, plaats in Tripoli, aan de groote Syrte. 30. 23. 29. N. B. 19. 39. 30. O. L. van Greenwich.

Braye, kleine riv. in Frankr. Zij ontspringt in het dep. Eure en Loir, arr. Nogent-le-Rotrou, Z. W. en niet verre van Authon, gaat in het dep. de la Sarthe, voorbij Braye, maakt vervolgens de grenslinie uit tusschen de dep. de la Sarthe en de Loir-et-Cher, gaat voorbij Sargé en Bessé, en valt, na eenen loop van 15 m. van het N. naar het Z., regts in de Loir.

Brayelle, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Templeuve.

Braye-Comte-Robert, zie *Brie* (Wbk.) No. 1 en *Brie-Comte-Robert*. (Suppl.)

Brazilië. Sedert de uitgave van het 2de deel van ons Wbk. een keizerrijk geworden, verpligt ons tot eenige bijvoegselen. Het bevat het Oostelijkste deel van Z. Amerika, en strekt zich van de Noordelijkste punt, Kaap Oranje, bij den mond der riv. Oyapok op 4. 27. N. B. tot 33. Z. B., bij het haf of meer Merim en van de Oostelijke punt bij Olinda op 16. 55. W. L. tot de riv. Yavari, 52. 19. in het verre W. uit. De grenzen moeten dus nu opgegeven worden: ten N. aan Columbia en Fransch Guyana, ten N. O. en Z. O. aan den Atlantischen Oceaan, ten W. aan Bolivia, Paraguay, la Plata, Peru en Columbia. De grootte des rijks bedraagt volgens Carey en Lea 142,325, volgens Balbi 140,625, en volgens Graberg 99,720 v. m.; Schäffer heeft 113,115 v. m.; de lengte van Kaap Oranje tot Kaap St. Pedro is 810, en tot de riv. de la Plata, tot waartoe Brazilie zich heeft willen uitbreiden, 855 m.

De luchtsgesteldheid is door de groote uitgestrektheid, enz. zeer verschillend, echter bevordert de afwisseling van warmte en vochtigheid zeer veel de buitengewone vruchtbaarheid van den grond; slechts het Sextam (Sertao, de zandwoestijnen) heeft in het drooge jaargetijde zoo groot gebrek aan water, dat de grond van de droogte barst, en daar, waar de verkwikkende zeelucht niet kan ingeademd worden, de hitte ondragelijk is.

Brazilië wordt door alle reizigers als een der schoonste en vruchtbaarste landen der aarde afgeschetst. Het land aan de kust is meest verheven en de hoogste toppen (de Itacolumi) zijn slechts 5700 Parijsche voeten hoog. Het vlakke of lage land bevindt zich aan de beide zijden van de Maranhon in eene groote uitgestrektheid. Het Zuiden daarentegen is geheel bergachtig. De hoogste en Oostelijkste van de hier gevonden wordende bergketenen verheffen zich achter het kustland, en worden volgens eenigen *Serra de Monte Queira*, volgens anderen *Serra de Espinhaço* genoemd; ten O. van deze bergen zijn graniet, sienit, gneis en glimmerschiefer de hoofdbergstoffen, terwijl W. van dezelve leiachtige en korrelige, of van de tweede oorspronkelijke soort, de voornaamste zijn. Tusschen de hooge bergketenen verspreiden zich in het binnenland de in het Wbk. genoemde Campos, deels als vlakten, deels als platte, rond afloopende, van alle groote boomen ontblootе hoogten. De grond van deze Campos is meestal roodachtige, met kwarts vermengde, klei. De bosschen zijn grootendeels slechts in de dalen en derzelver naaste omstreken. Het vruchtbaarste kustland is in den omtrek van Rio-Janeiro tot in Bahia, waaraan zich echter onafzienbare zandwoestijnen sluiten, die onder den naam van *Sextam* (Sertao) bekend zijn. De opbrengst van den grond is over het algemeen buitengewoon sterk, en die van ons werelddeel komt hiermede niet in vergelijking.

In zoo verre de latere nasporingen van onderscheidene reizigers ons bekend zijn geworden, kent men nu van het geheele gebergte de volgende bijzondere deelen: het kustgebergte (Serra do Mar), Serra do Espinhaço (Ruggegraad-gebergte), op bijzondere plaatsen Serra de Jaquery, de Jaragoa, de Montequeira genoemd. Verder de Serra dos Vertentes, Serra da Canastro, Serra Marcellu en de Cordilheira Grande. Als bijzondere bergruggen kennen wij de Cordilheira-Geral en de Norte. Bij de kapen, in het Wbk. genoemd, behooren nog: Kaap Oranje, Noordkaap (Cabo do Norto), Cabo Corso en Cabo Branco. Bij de baaijen of zeeboezems komen nog: de Pinçon, de Turinacu, de S. Jozef of S. Jozé, de S. Marco, de Laguna do Norte en do Sul, de Jorgebaai, de Esperito Santo, de Formosa, de Rio-Janeiro,

de Angra, de Cananeä, de Paranagua en de Laguna de St. Marta. Bij de riv. komen nog de onderscheidene takken van de riv. der Amazonen, als links: de Yemé (Yuassa), de Ica, de Quari-Pana met de Yurapazi, de Caqueta (Yupura), de Unucumeri, de Rio Negro, de Maruruvaca, de Igeripuca, de Guatama, de Jamunda, de Trompetas, de Surubia, de Curupatuha, de Urubucoara, de Vacarapi, de Jari, de Anarapucu, de Carapana en de beide Aruari's; regts: de Yavari, de Yutai, de Yurua (Yurba), de Tepe (Tefé), de Coroa, de Yata Primero, de Purus (Parana Miri), de Madeira, de Guapore, de Jassi, de Yamari, de Machado, de Araria, de Yacare, de Topayos, met zijne verschillende takken, de Rio Pequeno met de Curua, de Rio Guajara, de Xingu met zijne takken, de Guanapu, de Tocantin, de Moiu en de Copim. Zoo ontvangt de tweede riv. des lands of de Parana, bij den mond Rio de la Plata genoemd, regts: de Rio dos Mortes, de Paranaïva, de Aparin, de Capapo do Sol, de Cucurut, de Guacurui, de Verde, de Pardo, de Agoas, de Monica, de Amanbai Miri, de Econtro, de Agoas Bellas, de Rio dos Animas, de Iquatimi, de Rio dos Porrudos, de Taquari, de Imboleti (Embototen), de Tarcivi, de Itapucuguaçu; links: de Sapocoi, de Mogi, de Tieté, de Aguapci, de Rio de don Luis, de Onytatu en de Uraguay. Verder zijn de kustrivieren: de Oyapoc, de Aruari, de Gurupi, de Maranham, de Paranaïba, de Acuraçu, de Iguaripe (Jaguaribe), de Rio grande do Norte, de Noord-Paraïba, de Capibara, de Rio real, de Paraguaçu, de Rio dos Contos, de Pardo, de Rio grande de Belmonte, Porto Seguro, Rio doce, Rio de Espirito Santo. de Paraïba en de Rio grande de Sol of de S. Pedro. Bij de voortbrengsels uit het delfstoffelijk rijk komen nog: kwikzilver, lood, tin, bismuth, antimonium, arsenicum, topazen, turmalijnen, en andere edele gesteenten, aluin en turf; bij de dieren: mormeldieren, vledermuizen, tapirs, herten, vampyrs, veelvraten, zeekoeijen, kameelen en geiten. Er is eene groote verscheidenheid van vogels, niet alleen uit de orde der roofvogels, als; gieren, uilen, enz., maar ook hoenders, moerasvogels, enz., alsmede zoodanigen, die door de schoonheid van vederen bewondering verwekken, vooral papegaaijen. Verder schildpadden, krokodillen en slangen, allerlei soorten van visch, bijen, sprinkhanen, scorpioenen en andere schadelijke insekten.

Het getal der inw. wordt door Schäffer op 5,306,418, door Humboldt op 4 mill. bepaald, waaronder 92,000 blanken, 1,960,000 Negers en 1,120,000 kleurlingen en Indianen. Volgens de *Viageiro do Brasil* zijn er 15 steden, 78 vlekken, 620 dorpen en zendelingsposten en 25 eilanden, benevens eenige militaire posten of quartels en destacamentos, die gewoonlijk alleen uit leemen, met palmbladen bedekte, hutten bestaan.

Volgens hunne afkomst zijn de inw. van Braziliё of Indiänen (Indios), en wel in den oorspronkelijken staat of wilde Tapuyas, of die hier ingekomen zijn (Indios Mansos, ook Caboclos genoemd), of blanken, en deze weder of geboren Europeanen of hier geborene. Verder Negers uit Afrika en Creolen-Negers, deels slaven, deels vrijgelatene; vermengd wonen hier nog vele kleurlingen, als: Mulatten, Mamelucos en Caribocos of Mestizen.

De heerschende Kerk, de Roomsche, wordt door 1 Aartsbisschop, 6 Bisschoppen en 2 Prelaten bestuurd. Landbouw, veeteelt en mijnen zijn de voornaamste bezigheden; de fabrijken zijn nog in de kindsheid, de handel kan slechts ruwe producten verzenden.

Wat de regering aanbelangt, de constitutie van 11 Dec. 1823, waarbij het land tot een keizerrijk verheven werd, is nog in zwang. De wetgevende magt berust hierbij bij het volk en is door het volk aan den Keizer en de Staten vergadering opgedragen; gelijk dan ook de Keizer aan het hoofd der uitvoerende magt is en hem tot hulp de Staatsministers gegeven zijn: echter is de tegenwoordige regering nog te onzeker, om breedvoerig hierover uit te weiden. Het rijk is in 18 prov. verdeeld, die weder in comarca's gesplitst worden, de prov. zijn: Para, Maranhao, Piauhy, Ceara, Rio grande do Norte, Parahyba, Pernambuco, Alogoas, Sergipe, Bahia, Espiritu Santo, Rio-Janeiro, St. Paulo, St. Catharina, Matto Grosso,

Gojaz, Minos Geraes en Rio grande do Sul.

Brazki, (Wbk.) staat: zie *Burèten*, lees: *Buratten*.

Brazlaw, zie *Braclaw*. (Wbk. en hierboven.)

Brazominor, kleine arm of tak van de Rio grande of Araguaya, in Brazilië.

Brazos, riv. in N. Amerika, tamelijk breed. Zij ontspringt op 33. 15. N. B. uit een klein meer, en valt in de baai van St. Bernardo, in de golf van Mexiko.

Brazza-di-Maina, zie *Maina*. (Wbk.)

Brea, Spaans. vlek, prov. en 8 m. Z. van Guadalaxara, (Madrid) en 5 m. Z. W. van Almonacid de Zorita. 2. kaap op het W. I. eil. Trinidad.

Bread, volkpl. op het W. I. eil. Barbados, kersp. St. James.

Breaker, een der Chin. Likeö eil., ten N. van Likeö. 2. kaap in China, prov., Kanton. 3. kaap in Arabië aan de Roode Zee, ten Z. O. van Suez, digt bij Schebel Mara.

Breakhorst-Point, kaap aan de O. kust van het Eng. N. Amer. eil. St. Johns.

Break-Neck, berg in de N. Amer. staat New-York; 1187 voet hoog.

Bréal, Fr. vlek, dep. Ille et Vilaine, arr. Montfort, kant. en 3 u. O. van Plélan, 4 u. Z. W. van Rennes; 2200 inw.

Bream's-Heights, klein geb. in den N. Amer. staat New-York, nabij de Hudson.

Breared, Zweed. kersp. Halmstadtslän, harrad Tonnersso.

Breaule, (Wbk.) lees: *Breauté*, het ligt 6½ u. van Hâvre.

Brebeg, D. op het eil. Java, resid. Kadiri, met vele oudheden.

Breberen, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Pruisen, regdst. Aken, kr. Heinsberg.

Breberg, zie *Bredenberg*.

Brebers, (Wbk.) zie voorts *Barbarije* (Wbk.) en *Berebbers*, hier boven.

Brebince, zie *Bourbince*.

Breburg, zie *Bredenburg*.

Brêche, Fr. riv., die in de Oise valt.

Brêche de Roland, eene engte in de Pyreneën, arr. Argelez, kant. en 5 u. Z. van Lus. Zij ligt omtrent 1570 vademen boven de zee, in eene woeste besneeuwde streek van het gebergte, waar geen de minste plantengroei bestaat, en wordt door de torens van den Marboré beschermd. De naam ontstaat uit de fabel, dat de vermaarde Roland den Marboré willende beklimmen, met zijn zwaard deze opening in het gebergte hieuw.

Brechelshof, (Wbk.) tusschen dit vlek en Walstadt, werd, den 26 Aug. 1813, een veldslag geleverd, waarin Blucher de Franschen versloeg. Op het slagveld, is een gedenkteeken aan die overwinning opgerigt.

Brechen, (Wbk.) lees: *Broechem*, en zie op dat woord.

Brecht, (Wbk.) D. en gem., arr. en 4 u. N. O. van Antwerpen, 2 u. Z. W. van Hoogstraten. Het is de geboorteplaats van den godgeleerden Lessius, en van den dichter jonkh. Jan van der Noot.

Brechtegem, (Wbk.) eigenlijk *Gyselbrechtegem*, zie op dat woord.

Breckenfelden, zie *Breckerfeld*. (Wbk.)

Brecklumkog, Deen. kersp., Hert. Sleeswijk, ambt Bredstedt.

Brecknock, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Lancaster; 1100 inw.

Brecnèques, Fr. vlek, dep. Pas de Calais, arr. en 3 u. N. O. van Boulogne, kant. en N. O. van Marquise. Er is eene groef van zeer fijn marmer.

Brecon, zie *Brecknock*. (Wbk.) No. 2.

Brectegem, (Wbk.) staat: zie *Brechtegem*, lees: zie *Gyselbrechtegem*.

Breda, (*Baronny*) hier verdiende de Barlaak, mogelijk oudtijds dus genoemd, doch nu niet bekend, niet genoemd te worden.

Breda, (distr. van) (Wbk.) wordt thans arr. genoemd, het bevat ruim 100,000 inw. en 10,000 bunders land in de volgende zeven kantons, Breda, Bergen op Zoom, Oosterhout, Oudenbosch, Ginneken, Zevenbergen en Roosendaal.

Breda, Ned. stad. (Wbk.) Hier zijn de vestingwerken sedert 1830 veel verbeterd, en de boomen op de wallen omgehouwen. De stad kan niet onder water gezet worden, maar wel de omtrek. Het kasteel dat voor 1830 tot eene militaire akademie diende, wordt thans tot kaserne gebruikt. Men heeft te Breda, eene Nederd. Hervormde, eene Waalsche, eene Luthersche en drie Roomsche kerken; een begijnhof, dat een afzonderlijk kerkje bezit en eene synagoge; bl. 463, kol. 2, reg. 34 van boven, staat:

Nog is er een hervormd wees- en armhuis, enz. lees: Nog is er een wees- en een armhuis voor kinderen van Hervormde ouders, een Roomsch weeshuis, een oude mannenhuis, eene latijnsche school, enz.; reg. 8 en volgende van onderen, staat: Van der Beeke, Anselmus Smit, enz., lees: de geleerden Rudolphus van der Beke, Anselmus Smit, Gulielmus Abselius, Gerardus de Breda, Antonius Butsen, Jan van Hegelsom, Adrianus Haverman en Jan van Vliet, de kunstschilders Willem Keijen en Matthijs Bril, de metaalgieter Maarten Verhof, de scheikundige Jan Ingenhousz, de dichteres Juliana Cornelia de Lannoy en de beroemde verdediger van Steenwijk, bij het beleg van 1580, Joan van de Cornput.

Bredamme zie *Brigdamme*.

Bredave, Zweeds. kersp. Elfborgslän, harrad Medens.

Bredeaue, riv. in het hert. Sleeswijk, die in de Noordzee valt.

Bredebroek, (Wbk.) staat: Ned. D., enz., lees; zie *Bredenbroek*. (*groot en klein*)

Bredelaar, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Tiel, distr. Overbetuwe, gem. Elst; 25 inw.

Bredenberg, zie *Bredenborn*. (Wbk.)

Bredenbroek, (Groot en Klein) twee Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, gem. Genderen, het eerste met 250, het laatste met 300 inw.

Bredenburg, voorm. Ned. schans, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Opsterland, tusschen Duurwolde en Dornbroek.

Bredero, Ned. Adell. huis, prov. N. Brab., distr. gem. en 7 u. van Boxtel, ¾ u. W. van Liempde, aan den Dommel.

Brederode, Ned. Adell. huis, prov. Holl. Z. ged., voormaals in de Alblasserwaard gelegen, thans geheel onder het water bedolven.

Bredevoort, zie *Breedevoort*.

Brederyd, Zweeds. kersp. Jonkopingslän, harrad Westbo.

Bredesta, Zweeds. kersp. Jonkopingslän, harrad Westa.

Bredon, Eng. D., gr. en 4½ m. van Worcester, hundred Osswaldslow, in eene bevallige en gezonde luchtstreek; 900 inw. Op eenen naburigen berg, ziet men de sporen van eene Romeinsche legerplaats.

Bredow, Afrik. koningr., volgens sommigen, door Kannibalen bew., ten Z. van Gotto, tusschen de 12. en 15. Z. B. en 16. en 19. O. L. van Greenwich.

Bredschion, distr. in China, rijk van den Bogdo Lama, prov. Tzang.

Bredstädt, zie *Bredstedt*. (Wbk.)

Bree, of *Brey*, (Wbk.) is een D. en gem., met 1600 inw.

Bree, (Horst) (Wbk.) lees: *Bree-Horst*, is een D., arr. Roermonde, gem. Maasbrée, aan de Maas, waar de Romeinen, ten tijde van Julius Cesar, eene sterkte ter beteugeling der Sicambren gebouwd hadden.

Bree, (Wbk.) ligt kant. Woerden, gem. Rietveld en de Bree.

Breeché (*Briché*), klasse der Hibos, in de binnenlanden van Afrika, welke naam een edelman, of de oudste zoon van hem, die niet werkt, beteekent. Zulk een erft, na den dood zijns vaders, al zijne slaven en is onbepaald gebieder over zijne vrouwen en kinderen. Vóór hij den mannelijken ouderdom bereikt, wordt zijn voorhoofd ingesneden, zoodat de huid van de haren af naar de wenkbraauwen naar beneden getrokken wordt. Dit volk is zwak en lijdt veel aan buikloop en oogontsteking.

Breedbijl, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Deftinge.

Breede, (Wbk.) reg. 2, staat: arr. Appingadam, lees: kw. Appingadam, gem. Warffum.

Breede-Hil, zie *Briel* (Wbk.) No. 2.

Breedene, (Wbk.) D. en gem., distr. Ostende; 2100 inw.

Breedestraat, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Waalwijk, gem. en ¾ u. N. van Sprang, ½ u. Z. van Waalwijk.

Breedevoort, (Wbk.) ligt gem. en ½ u. W. van Aalten, 2 u. Z. van Grol, te midden van welige graslanden; het heeft 800 inw., landbouw, looijerij, linnenweverij en bleekerij. Beleg van 1579 door Maurits, van 1600 door de Spanjaarden en 1672 door de Franschen. Voorheen was hier een kasteel, dat den 16 Julij 1646 door den bliksem in brand geraakte en door de kracht van het ontstoken buskruid in de lucht vloog, waardoor de stad groote schade leed.

Breedhout, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Hal.

Breedshill, heuvels in de N. Amer. staat Massachusets, gr. Middelsea en Suffolk.

Bree-Eyk, geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Lennick-St. Quentin.

Breegat, Ned. watertje, prov. N. Braband, distr. Roosendaal, in den polder Ruigenhil, dat zijnen oorsprong neemt bij het gehucht Hellewijk en zich in het Hollands Diep ontlast.

Breehuis, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Oirschot, gem. en ¾ u. N. W. van Hilvarenbeek, ½ u. Z. O. van Goirle.

Breekant, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Helmont, gem. en ¼ u. N. van Lierop.

Breelaar, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Paal.

Breendonk, twee geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, een gem. Puers, het andere gem. Tisselt.

Breenstraat, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Perck.

Breesaap, Ned. buurt, prov. Holl., N. ged., arr. Alkmaar, kant. Beverwijk, gem. Velzen.

Breesché, zie *Breeché*.

Breeschot, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. Rijsbergen.

Breestraete, (Wbk.) eigenlijk *Breestraeten*, is niet een D. in O. Vlaand., maar een geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Merchtem.

Breeveld, Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., arr. Leyden, kant. en gem. Woerden.

Breezand, dus noemt men het breede strand ten N. W. van het eil. Walcheren, in Zeeland.

Breffe, zie *Braive*.

Breva, stad in Tripoli, prov. aan de Middellandsche Zee, met zeer veel zout, dat zoo men wil, in lagen onder het zand ligt.

Breganhe, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. en 4 m. N. van Vicenza, distr. en 1¾ m. Z. W. van Marostica. Er wordt eene jaarmarkt gehouden.

Bregar, (Wbk.) lees: *Begard*, en zie voorts dat woord. (Wbk.)

Bregarten, vlek in het Aartsh. Oostenrijk in het land Boven de Ens, kw. Muhl, aan de Aust, 3¼ m. van Freystadt.

Bregdorp, zie *Eechtrop*.

Bregentved, Deen. gr. stift Zeeland, ambt Sorve, herred Ringstedt.

Bregge, (Ter) (Wbk.) ligt arr. en 1 u. van Rotterdam, kant. Hillegersberg, gem. Hillegersberg en Rotteban. Het ontleent zijnen naam naar eene brug, die aldaar ter plaatse over de Rotte ligt.

Bregnet, Deen. kersp., stift Aarhuus, ambt Ronders, herred Oesterlisburg.

Bregno, Zwits. riv., kant. Tessino, die zich in de riv. van dien naam uitstort.

Brehand, Fr. D., dep. Noordkusten, arr. St. Brieux, kant. en 1 u. van Moncontour; 1600 inw.

Brehat, (Wbk.) bl. 464 en 465 is hetzelfde.

Breiche, zie *Breeché*.

Breidefiorden, golf in het W. van het eil. IJsland.

Breidenbach, Fr. vlek, dep. Moezel, arr. en 7 u. van Sarguemines.

Breidfeld, (Wbk.) in Luik en Luxemburg, is hetzelfde D., het ligt in Luxemburg, kw. Diekirch, gem. Weis-Wampach, 4 u. van Houffalize.

Breidsbaai, baai op het Deen. eil. St. Croix, in West-Indië.

Breidweiler, geh. in Luxemburg, kw. Grevenmacher, gem. Consdorf.

Breigninge, Deen. kersp., eil. Funen, ambt Svendborg, herred Sunds, met 1200 inw., en het landgoed Waldemars Skot.

Breil, Fr. D., dep. Sarthe, arr. le Mans, 1 u. van Conneré; 1100 inw.

Breissa, Afrik. stad in Nigritië in Kordufan, 14 m. O. van Ibeit, en 40 m. W. van Sennaar.

Breit, Aziat. stad in het rijk der Birmannen, zie *Mergui*. (Wbk.)

Breite, Afrik. riv., aan de Kaap de Goede Hoop.

Breitenau, D. in het Groot-Hert. Baden, Treisam en Wiesen kreits, ambt en 4 m. O. Z. O. van Freyburg, en 11 m. N. W. van Schaffhausen; 600 inw., die houten klokken vervaardigen. 2. D. in het Hert. Stiermarken, kreits en 1¾ m. Z. O. van Bruck, aan eenen tak van de Muhr. Er is eene loodmijn.

Breitenbach, Pruiss. D., prov. Saksen, regdst. Merseburg, kreits en 2 m. Z. W. van Zeitz, en 5½ m. Z. O. van Naumburg. Men bouwt er veel Kamillen, en drijft er een grooten handel in garen.

Breitenbrunn, Beij. D., zie *Braitenbrunn*. (Wbk.)

Breitenburg, zie *Breidenburg*. (Wbk.

Breitenfeld, (Wbk.) is bekend door de veldslagen van 1631, 1632 en 1813.

Breitingen, D. in het kon. Wurtemberg, Donau kreits, ambt en 1¼ m. van Albeck; 700 inw. De Lonthal verliest zich in de omliggende landstreek, en komt 2 m. daarna, te Slotzingen weder te voorschijn.

Brekkelenkamp, ligt arr. Almelo, kant. Oldenzaal, gem. Denekamp.

Brekken, (**Groote**) Ned. meer, prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Lemsterland.

Brekken, (**Kleine**) Ned. meer, ten N. van het voorgaande, gedeelt. griet. Lemsterland, gedeelt. in Doniawerstal.

Brekken, (**Oldegaster**) Ned. meer, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Wynbritseradeel, ten Z. van Sandfirde.

Brelanha, plaats op het eil. St. Miguel, een der Azorische of Vlaamsche eil.

Brem, Illyr. slot, vlek en heerlijkh., Adelsbergerkreits aan de Recca, den vorst van Porcia behoorende.

Brema, Ind. stad, en koningrijk aan gene zijde van de Ganges; de stad ligt aan den Menam.

Bremangerland, eil. in de Noordzee, naar de W. kust van Noorwegen, onder 61. 47. N. B. en 22. 45. O. L.

Bremberg, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. en 1¼ u. W. van Prinsenhage, gem. Etten en Leur, ¾ u. O. van Etten, en ¼ u. Z. van Leur.

Brembilla, sterk stroomende riv., in het Lomb. Venet. Kon., prov. Bergamo; zij ontspringt 2 m. ten N. W. van Zogno, aan de O. helling, van de Costa del Saglio, en geeft haren naam aan de vallei, welke zij doorstroomt. Te Cabonore bij Zogno werpt zij zich, na eenen loop van 2½ m. van het N. W. naar het Z. O., in de Brembo. De Brembilla is bevaarbaar, zij levert heerlijke zeelten op.

Breme, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Vosselaer. 2. kaap, zie *Barrima* (Wbk.) No. 1.

Bremen, (Wbk.) de vestingwerken zijn geslecht, en op den grond derzelve is eene schoone Eng. tuin aangelegd, langs welken vele nieuwe huizen zijn aangelegd. Onder het raadhuis is de bekende wijnkelder. De waterwerken op het eiland, tusschen de oude en nieuwe stad, voorzien dagelijks de stad van zuiver water.

Bremerfurd, zie *Bremervorde*. (Wbk.)

Breminger, gr. eil. in Noorwegen, stift Bergen, ambt Nordre Bergenhuus, voogdij Sondfiord en Nordfiorden, met de plaats Hornalen. 61. 50. 28. N. B. en 22. 56. 25. O. L.

Bremnaës, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 63. 5. N. B. en 25. 15. O. L. Het behoort tot het stift Drontheim en het ambt Romsdalen.

Bremo, eil. in de golf van Bothnië, aan de kust van Zweden, voogdij Wester-Nordland, onder 62. 11. N. B. en 35. 17. O. L.

Brempt, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Bierbeek.

Bremsenburg, zie *Bars*.

Bremt, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Nieuwerkerken.

Bremur, Fr. D., dep. Goudkusten, arr. en 3¼ m. Z. van Châtillon-sur-Seine en 13 m. N. W. van Dyon, aan de kust, bij de zamenvloeijing van de Brevou en de Seine, met een ijzerwerk.

Bren, zie Kaap *Bren*.

Brena-Baxa, stad op het Canarisch eil. Palma, met 850 inw.

Brenas, of *Brequasbergen*, bergen in het land der Hottentotten, in het Z. van Afrika.

Brendegaardmeer, meer in Denemarken, eil. Funen.

Brenes, Sp. vlek, prov. en 4 m. N. O. van Sevilla, aan den linkeroever van de Guadalquivir. Er is eene zeepfabrijk.

Brenets, (**Les**) Zwits. D. in het dal Aux Brenets, zie *Brenets*, (*Aux*). (Wbk).

Brenig, Pruis. D., prov. Neder-Rijn, regdst. kr. en 2¼ m. Z. O. van Aken.

Brenna, N. Amer. rotsmassa in Mexiko, die, met puimsteen bedekt, 7½ m. lang en half zoo breed is. Zij heeft eenen onmetelijken krater en bestaat uit basaltsteen.

Brennberg, berg in Hongarijë, comit. Mork en ten Z. W. van Oedenburg.

Brenne, kleine riv. in Frankrijk, dep. Goudkusten. Zij ontspringt in het arr. Dijon, nabij Sombernon, loopt door Vitteaux, Montbart, en valt, na eenen loop van 15 m. van

het Z. O. naar het N. W., bij het dorp Saint-Remy, regts in de Armançon.

Brennerbach, Oostenr. riv. in Tyrol, die in de Eisach valt.

Brennesta, Zweed. kersp., Christianstadtlän, harrad Wästra-Goinge.

Brennofield, gebergte in Noorw., stift Nordland, waarvan soms hevige rukwinden afkomen.

Breno, (Wbk.) lees: *Brenod;* het is eene kantonshoofdpl. en ligt 13 u. Z. van Nantua en 8 u. Z. O. van Bourg, aan de Albarine, in eene vallei. Met 1000 inw., die veel in hout, paarden en vee handelen.

Brensart, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Brenta, (Kanaal van de) in het Lomb. Venet. Kon., prov. Venetië. Het komt uit de Brenta bij Dolo en loopt van het W. naar het O., tot bij Mira, waar de kanalen van Mirano en de Brenta Novissima zich vereenigen, vervolgens gaat het voort onder den naam van *Brenta Morta*, daarna *Brenta Magna*, en loopt bij Fusina in de Lagunen. Het gaat voorbij Venetië, en loopt, na eenen loop van 7 m., zuidwaarts bij Porto di St. Nicolo del Lido, in de Adriatische Zee uit. Dit kanaal voert vaartuigen van 24,000 Nederl. ponden lading.

Brenta Novissima, kanaal in het Lomb. Venet. Kon., prov. Venetië, gevormd door de vereeniging der kanalen van de Brenta en van Mirano; het loopt van het N. naar het Z. langs de Lagunen, en vereenigt zich, na eenen loop van 7 m., met de rivier de Brenta. Dit kanaal voert vaartuigen van 45,000 Ned. ponden lading.

Brentelle, kanaal in het Lomb. Venet. Kon., prov. Padua; het is uit de Brenta in 1314, een weinig boven Limena afgeleid geworden, en valt ½ m. W. van Padua in de Bacchiglione. Het is zeer nuttig voor den handel en voert vaartuigen van 15 tot 18 kwintalen. De postweg van Padua naar Vicença loopt, door middel van eene steenen brug, over dit kanaal, hetwelk 2½ m. lang, 8 vad. breed en 1 vad. diep is.

Brenton, kaap aan den ingang van Rhode-Islands-haven, in de N. Amer. staat Rhode-Island.

Brentonico, Tyrolsch vlek, kr. en 2 m. Z. W. van Roverredo, met 1 kasteel. In de omstreek vindt men de groene aarde, waaraan men den naam van Terra de Verona geeft.

Brenton's Reef, kaap, die het Zuidelijk einde van Rhode-Island uitmaakt, in den N. Amer. staat Rhode-Island.

Brentor, Eng. D., gr. Devon, hundred en 1½ m. N. van Tavistock en 10 m. W. Z. W. van Exeter. De kerk, die op eenen berg ligt, dient den zeelieden, bij het inzeilen van Plymouth, tot eene baak; 150 inw.

Brent-South, Eng. D., gr. Devon, hundred Stanborough, in eene met bergen omringde vallei, 4½ m. O. Z. O. van Plymouth; 1400 inw.

Brequasbergen, zie *Brenas*.

Bresan, Oostenr. stad in Gallicië.

Bresarp, Zweed. kersp. Christianstadlän, harrad Abo.

Brescello, zie *Bersello.* (Wbk.)

Breschat, (Wbk.) lees: *Breschaet*, of *Brasschaet*, is een D. en gem., arr. en 2 u. N. van Antwerpen, met landbouw en 2200 inw. Gevecht van 1542 tusschen de Gelderschen onder Maarten van Rossum en de Hollanders onder Reinier van Nassau.

Brescon, zie *Brescou.* (Wbk.)

Bresello, (Wbk.) zie voorts *Bersello.* (Wbk.)

Bresia, Turks. stad in Europa, ejalet Bosnië, sandsch. Travnik, in een dal, ten Z. O. van Bosna-Seraj.

Brasil, zie *Brazilië.* (Wbk.)

Bresjes, zie *Breskens.* (Wbk.)

Breskens, (Wbk.) D. en gem., 4½ u. N. O. van Sluis, met een overzetveer op Vlissingen; 900 inw.

Breslau, (Wbk.) N°. 3. Onder de beroemde Breslauers telt men, onder anderen, den geleerden opsteller van den Heidelb. Catechismus, Zacharias Ursinus, en den Dichter Christian Hofmann von Hofmanswaldau.

Bresmene, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Frokind.

Bresna, Pools. stad, waiw. Masovie, distr. Lencziz. Zij is wel klein, maar zeer volkrijk.

Bresons, zie *Bresins.* (Wbk.)

Bressan, zie *Bresciano.* (Wbk.)

Bresse, Fr. D., dep. Vosges, arr. en 5 u. W. van Remiremont; 2250 inw.

Bresson, (St.) Fr. D., dep. Opp. Saône, arr. Lure, kant. en 2 u. van Luxeuil; fraaije papierfabrijk.

Bressoux, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Grivegnée.

Brest, Fr. arr. (Wbk.) bevat 87 gem., met 150,000 inw. in 12 kant., als: Brest (3), Landernau, Lannilis, Lesneven, Eiland van Ouessant, Plabennec, Plogastel-Daoulos, Plaudalmezeau, Ploudiri en St. Renan.

Brest Litewski, zie *Brzesc* (Wbk.) No. 2.

Brestovitza, Russ. vlek in Europa, gouv. distr. en 13½ m. Z. van Grodno en 7 m. W. van Wolkowisk.

Bret, Kaap in Australië, zie Kaap *Bren.* (Wbk.)

Bret, Zwits meer, kant. Waadt, 2 u. N. van Vevay, zonder merkbaren afloop, met kale onbewoonde oevers en vriest des winters toe.

Brétagne, (La Grande) zie *Groot-Brittanje.*

Bretagne-Kanalen, kanalen in Frankrijk, waardoor Nantes en Brest en de zeehavens l'Orient, Brest en St. Malo met elkander gemeenschap hebben, en waardoor de gevaarlijke kustvaart vermeden wordt.

Breten, Bad. vlek, Beneden-Rijn-kr., 2 m. van Philipsburg.

Bretend, Fr. stad, dep. Oise.

Breteuil (Wbk.) No. 1, ook wel *Breteuil-sur-Noyes*, is eene kantonshoofdpl., met 2300 inw., boomkweekerijen, graanhandel en eene beroemd schoenenfabr. voor de troepen.

Bretheaume, Fr. D., dep. Finisterre, tusschen Brest en le Conquet.

Bretiando, Port. vlek, prov. Beira.

Bretigny, Fr. D., dep. Seine en Oise, 3 u. van Corbeil.

Bretocino, Sp. vlek, prov. Valladolid, aan de Esla.

Bretsch, Pruis. stad en slot, arr. Saksen, regdst. Merseburg, kr. en 2 m. van Wittenberg, aan de Elve.

Bretteville, zie *Breteville.* (Wbk.)

Brettheim, zie *Bretten.* (Wbk.)

Brettonwoods, vlek in de N. Amer. staat New-Hampshire, gr. Coss, aan het gebergte.

Breuchin, zie *Lanterne.*

Breucq, (Grand) geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Escanaffles.

Breucq, (Haut-) geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Buissenal.

Breudijk, (Wbk.) ligt arr. Utrecht, kant. Maarssen, gem. Gerverskop.

Breugel, (Wbk.) ligt distr. Oirschot (niet Eindhoven), gem. Son en Breugel, ¼ u. O. van Son, 2 u. N. van Eindhoven, 1½ u. O. van St. Oedenrode; 500 inw. In 1673 werd het door de Franschen geheel verwoest.

Breugel, (Groote) zie *Grand-Brögel.*

Breugel, (Kleine) zie *Petit-Brögel.*

Breuil, (De) of *Bruil*, Ned. buurschap, prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doetichem, gem. Ruurlo; 150 inw.

Breuille, (Wbk.) zie voorts *Bruyelle.*

Breuillet, Fr. D., dep. Neder-Charente, arr. en 4 u. Z. van Marennes, kant. Royan, en 14 u. Z. van la Rochelle.

Breukelen, (Wbk.) komt in oude stukken onder de namen *Broklede*, *Broekenlandia* en *Brakola* voor. Het is eene heerlijkh., die zeer oud moet zijn, daar zij reeds in 838 door zekeren Graaf Rotgar aan de kerk van Utrecht geschonken werd; thans vormt zij de gemeenten *Nyenrodes* en *St. Pieters Breukelen.* Zie die woorden.

Breukelen, of *Brukelen*, Ned. geh., prov. N. Braband, distr., gem. en ¼ u. W. van Boxtel, 2 u. Z. van 's Hertogenbosch, aan de Beers.

Breukelen, (Nyenrodes) Ned. D. en gem., prov. en arr. Utrecht, kant. Loenen, bevattende dat gedeelte van de heerl. Breukelen, dat bewesten de Vecht gelegen is, het heeft 1300 inw. en eene bierbrouwerij.

Breukelen, (St. Pieters) gem., prov. en arr. Utrecht, kant. Loenen, bestaat uit de heerlijkh. Breukelen, beoosten de Vecht, en behoort kerkelijk onder Nyenrodes Breukelen; 600 inw.

Breukelen-Orts, Ned. geh., prov. Utrecht, gem. Nyenrodes Breukelen.

Breukelerveen met St. Pieters Breukelen) (Wbk.) lees: *Breukelerveen*, het behoort tot de gem. St. Pieters Breukelen.

Breukelerwaard, (Wbk.) ligt prov. en arr. Utrecht, kant. Loenen, gem. Ruwiel.

Breust, (Wbk.) Brust, of *Bruyst*, D. en gem., arr. Maastricht; 950 inw.

Breusterbosch, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gedeeltelijk gem. Breust, gedeelt. gem. Eysden (regter Maasoever).

Breustige, zie *Brunsting.*

Breut, zie *Brue.* (Wbk.)

Breuvanne, (Wbk.) ligt kw. Virton, gem. Tintigny. 2. Fr. D., zie *Brevannes.*

Breuze, (Wbk.) is geen D. maar een bosch.

Breuvannes, of *Breuvanne*, Fr. D., dep. Opper-Marne, arr. en 8 m. O. van Chaumont, kant. Clermont, 3 u. Z. van Bourmont, met eene ijzermijn, messenmakerijen en 1200 inw.

Brevent, (Le) berg in het kon. Sardinië, afd. Savoije, prov. Faucigny, ½ m. N. W. van Chamouny en 9 m. Z. O. van Bonneville; 1200 à 1360 vademen boven de zee.

Breveren, (Wbk.) zie voorts *Beveren*, N°. 5.

Brevik, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Kähend, aan het Wettermeer, met goede vischvangst.

Brevin, (St.) Fr. D., dep. Beneden-Loire, arr. kant. en 3 u. W. van Paimboeuf, aan den mond der Loire; 1400 inw.

Brew, zie *Brue*. (Wbk.)

Brewster, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Barnstable, aan de baai, en 6 m. O. van Barnstable; 1285 inw.

Brey, (Wbk.) eigenlijk *Maas-Brée*, D. en gem., arr. Roermonde; 3800 inw.

Breyscheid, (Wbk.) lees: *Bourscheid*, en zie op dat woord.

Breysem, (Wbk.) lees: *Gyseghem*, en zie op dat woord.

Breyssem, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Cumptich.

Breyvensroth, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Stamproy.

Brezani, Oostenr. stad in Gallicië, Lembergerkreits.

Brezincze, zie *Berzencze*. (Wbk.)

Brezno-Banya, zie *Bries*. (Wbk.)

Brezons, Fr. D., dep. Cantal, arr. en 5 u. W. van St. Flour; 1300 inw.

Brezow, of *Rima*, Hong. D., committ. Gömer, aan de Rima, met groote pannebakkerijen, eene glasblazerij, eene ijzersmederij en gieterij en eene zuurbron. Men heeft hier 50 à 60 kristallen en fraaije topazen gevonden.

Brezovaza, eil. in den Donau, niet verre van Brahilow.

Briamont, (Wbk.) zie voorts *Beyne*.

Briançon, Fr. arr. (Wbk.), bevat 27 gem., met 30,000 inw. in de volgende 5 kantons: Briançon, Aiguilles-en-Queiras, la Grave-en-Oysans, l'Argentière en Monestier.

Briare, (Kanaal van) Fr. kanaal, dat uit de Loire komt, welke het, door zijne vereeniging met het kanaal van Loing, te Montargis met de Seine verbindt, het heeft eene lengte van 53,300 Ned. ellen, en is het eerste werk van dien aard, dat in Frankrijk is aangelegd. Door Sully begonnen, is het in 1740 voltooid.

Briatico, Nap. vlek, prov. Calabrië, Ultro II, distr. en 2 m. N. W. van Monteleine, hoofdpl. van een kant., aan de Middell. Zee. Het werd door de aardbeving van 1783 grootendeels verwoest en door Ferdinand IV herbouwd. De omstreek brengt veel katoen voort; 900 inw.

Brice, (St.) Fr. stad, dep. Yonne, zie *Bris*. (*St.*)

Brichaimont, ook *Bichaimont*, geh. in Namen, gem. Pondrome.

Brichart, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Ellezelles.

Briché, zie *Breeché*.

Bricherhof en Brichermuhl, twee geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Contern.

Brichsenstadt, zie *Brixenstadt*. (Wbk.)

Brioke, (De) geh. in W. Vlaand., distr. Yperen, gem. St. Jan.

Bricquemont, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Mont-Gauthier.

Bride, (Wbk. No. 1) zie ook *Brit*. (Wbk.) 2. riv. in de N. Amer. staat Connecticut, aan de kust.

Bridekirk, Eng. D., gr. Cumberland, geboortepl. van den dichter Thomas Tickell.

Bridge-Creek, landgoed in de N. Amer. staat Virginiä, gr. West-Moreland, geboortepl. van den grooten Washington.

Bridgman's-Island, eil. in den Zuid. Schetland's Archipel, onder 62. Z. B. en 60. W. L. Het is 200 voet hoog, en heeft eenen omtrek van 1½ m., het is Vulkanisch, en heeft overal de gedaante van verbrand gesteente. De Z. W. hoek is het eenige toegankelijke punt.

Bridgeport, N. Amer. zeevl., in den staat Connecticut, gr. Fairfield, gem. Stratford, aan de straat van Long-Island, en 6½ m. Z. W. van New-Haven, met 1 bank en 2 kerken. 2. N. Amer. vlek, staat Pennsylvanië, gr. Lafayette, aan de Maunougaheta, door de Dunlap van Brownsville gescheiden; 600 inw.

Bridgestown, stad in de N. Amer. staat Maine, gr. Kennebek, met 200 inw.

Bridgetown, N. Amer. gem., staat Virginiä, hoofdpl. van het gr. Northumberland, 24 m. N. O. van Ri-

chemond. 2. N. Amer. D., staat Delaware, gr. Sussex North-West-Fork-hundred.

Bridgewater, (Wbk.) No. 1 is de geboortepl. van den Adm. Robert Blake.

Bridgewater, eene baai in het kanaal van Bristol, aan de W. kust van het gr. Sommerset, in Engeland. Zij is 7 m. breed en ontvangt de Parret.

Bridgewater, nog 3 plaatsen in N. Amerika; de eene in New-Hampshire, gr. Grafton, aan de Merrimack, 3½ m. Z. van Plymouth, met 700 inw., de andere in den staat Pennsylvanië, gr. Lucern, met 1400 inw., en de derde in den staat Vermont, gr. en 6 m. N. W. van Windsor; 1200 inw.

Bridorp, (Wbk.) behoort tot de gem. Duivendijke, Klaaskinderenkerk, Bijdorp en Looperskapelle, zie ook Ambachten. (de vier) (Wbk.)

Bridport-Inlet, baai op het Amer. eil. Melville, een der N. Georges-eil. van Parry, met het eil. Dealy en, de kapen Halse, Bounty, Palmer, Ross en Griffith.

Brid's-bay, Iersche baai in het kanaal van St. George. 51. 48. N. B. 12. 17. O. L.

Brie, in Henegouwen, (Wbk.) eigenl. *Brye*, D. en gem., distr. Charleroy; 250 inw.

Brie, in Limburg, (Wbk.) lees: *Brey*, en zie dat woord.

Brie-Comte-Robert, Fr. stad, ook wel *Brie-sur-Yeres*, niet *Brie-sur-Hières*, (zie Wbk. op *Brie* No. 1) het is eene kantonshoofdpl., 4 u. N. van Melun, 7 u. Z. O. van Parijs, met 2700 inw., die steen- en pannenbakkerijen, kalkovens hebben, en in granen, Briesche kaas en schrijfpennen handelen. De parochie kerk is, wegens haren zeer hoogen toren, merkwaardig.

Briecz, klein gebied in Polen, waiw. Krakau.

Brieg, (Wbk.) No. 3. wordt ook wel *Brieg op den Oder* genoemd, en heeft onder anderen linnen-, laken-, kant-, knoopen-, hoeden- en kousenfabrijken.

Briegden, geh. in Limb, arr. Maastricht, gem. Lanaken.

Briegniot, geh. in Namen, arr. Namen, gem. St. Servais.

Brieg op den Oder, zie *Brieg*.

Briel, Ned. distr., (Wbk.) eigenlijk *Brielle*, is thans een arr., dat 33 gem. bevat, in de volgende 3 kant., Brielle, Sommelsdijk en Goedereede.

Briel, Ned. stad, (Wbk.) eigenl. *Brielle*, reg. 2, staat: hoofdst. van een distr., lees: van een arr. en kant., reg. 21 staat: een oud gebouw, lees: een geheel nieuw gebouw, reg. 36, staat: Witte Kornelis de Wit. Deze is niet te Brielle, maar aan den Hoogendijk, in de nabijheid der stad geboren.

Het dok, met de daarbij in het Wbk. vermelde sluizen, enz., bestaat niet meer. Er zijn maar 2 Hervormde Kerken, en de Remonstrantsche Kerk is ook niet meer in wezen, evenmin als de gedenkstukken der Watergeuzen in de St. Catharina Kerk te vinden zijn.

Briel, drie geh. in O. Vlaand., een distr. Dendermonde, gem. en ½ u. O. van Baesrode, een ander, distr. Gent, gem. Gijsenzeele, het derde, distr. St. Nicolaas, gem. en ½ u. N. van Melsele.

Brielen, (Wbk.) is een D. en gem., distr. Yperen; 700 inw. 2. geh. in W. Vlaand., distr. en gem. Yperen.

Brielle, zie *Briel*, (Wbk.) No. 1 en 2.

Brielsch-Nieuwland, (Wbk.) ligt arr. en kant. Brielle, gem. 4 polders.

Brienen, Pruiss. D., prov. Berg en Kleef, regdst., kreits en 1¼ m. N. O. van Kleef, bij den Rijn. Op eenen heuvel bij dit D., is een monument, ter eere van een jong meisje, dat bij eene overstrooming van den Rijn, hare moeder het leven redde, en daarna, in hare pogingen om nog meer anderen te behouden, zelve omkwam.

Brienne-la-Ville, is eigenlijk een afzonderlijk D., dat tegen de stad Brienne aan ligt. Nabij Brienne, werd den 29 Jan. 1814, een slag tusschen de Russen en Franschen geleverd.

Brienon-l'Archevèque, zie *Brinon l'Archevèque*. (Wbk.)

Briens, zie *Brienz*. (Wbk.)

Briepen, zie *Bridorp*.

Briesemons, zie *Biesemons*.

Briesen, Pruiss. stad, prov. W. Pruissen, regdst. Marienwerder, kreits en 8 m. O. Z. O. van Culm, en 8 m. N. O. van Thorn, in eene heiachtige landstreek, met 1 kasteel, 1 Kathol. kerk en 960 inw.

Brie-sur-Hières, zie *Brie-comte-Robert*.

Brie-sur-Marne, Fr. D., dep. Seine, arr. Scéaux, kant. en 2 u. van Charenton le Pont, 5 u. O. van Parijs, 400 inw. en een fraai kasteel.

Brieuc, (St.) zie *Brieux*. (Wbk.)

Brieux, (St.) (Wbk.) Het arr. bevat 97 gem., met 160,000 inw., in de volgende 11 kantons: St. Brieux, (2) Chatelaudren, Lamballe, Lanvollon, Moncontour, Paimpol, Pléneuf, Ploeuc, Plouha en Quintin.

Brieva, Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. Z. W. van Logrono. (Soria)

Briey, Fr. arr., (Wbk.) bevat 165 gem., met 56,000 inw., in de volgende 5 kant., Briey, Audun-le-Romon, Conflans-en-Jarnisi, Longuion en Longwi.

Briffoeuil, (Wbk.) of *Briffoeil*, ligt distr. Doornik, gem. Wasmes-Audemetz-Briffoeil.

Briffoeuil, (Klein- of Petit-) geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Briffoeuil, 1½ u. van Leuze.

Brigandiers, zie *Bachapins*.

Brigantin, Z. Amer. berg, prov. Cumana.

Brigantine-Absecum-Inlet, kanaal, hetwelk de eiland. Groot en Little, Egg-Harbour, aan de kust van New-Jersey, in N. Amer. van een scheidt. 39. 34. N. B. 56. 46. W. L.

Brigava, tak van de Nazenta, in het Turksche ejalet Bosnië.

Brigdamme, (Wbk.) door de landlieden meest *Bredamme* of *Breedamme*, oudtijds ook *Bradgamme* genoemd, is thans niet meer dan een geh., gem. en ¼ u. Z. van St. Laurens, voorheen was het een D., dat zijne eigene kerk had, waarvan nog een stuk muur op het kerkhof aanwezig is. Gevecht van 1574, tusschen Hopman Schotte en de Spanjaarden.

Brigden, geh., prov. Limburg, arr. Maastricht, gem. Gellik.

Brigg, zie *Glandford Bridge*. (Wbk.)

Brighton, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Middlesex, 2 m. W. van Boston, met eene vermaarde beestenmarkt. In de omstreek zijn vele lusthuizen en minerale bronnen; 700 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Munroe, aan de Genesee, 11 m. N. W. van Canandaigua, en 69 m. W. van Albany; 2000 inw. 3. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Beaver, nabij de watervallen van de Bigbeaver; 750 inw. 4. D. op het eil. Strangford, bij van Diemensland, gr. Buckingham.

Brigitte, (St.) geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Thumaide. 2. geh. in Namen, gem. Fosses.

Brignano, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. en 4 m. Z. van Bergamo, distr. en 1½ m. N. O. van Triviglio, met 3 zijdemolens en verscheidene linnenfabrijken; 2300 inw.

Brigneul, Fr. D., dep. Charente, arr. en 4 u. Z. O. van Confolens, kant. Chabanais. Er worden jaarlijks 12 kermissen gehouden; 2100 inw.

Brignoles, Fr. arr., (Wbk.) Brignolles of *Brignolle*, bevat 61 gem., met 70,000 inw., in de volgende 8 kant., Brignolle, Barjols, Besse, Cotignac, Genasservis, St. Maximin, La Roque-Brussanne en Tavernes.

Brignoles, (Wbk.) No. 2 Brignolles of *Brignolle*, ligt 10 u. Z. O. van Daguignan, en 11 u. Z. W. van Parijs; 5800 inw. Er is eene boekerij, met 23,000 deelen; geboortepl. van den dichter François Juste Marie Raynouard.

Brignon, Fr. D, dep. Opp.-Loire, arr. en 3 u. van le Puys; 1400 inw.

Brigudiers, zie *Bachapins*.

Brigudurouika, Russ. D. in Eur., gouv. Pultawa, kreits Khorol.

Briis-sous-Forges, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. Rambouillet, kant. en 1 u. Z. O. van Limours; 550 inw. en bouwvallen van een oud kasteel.

Brijdorpe, zie *Bridorp*.

Brikfieldshof, schoon landgoed op Nieuw-Holland, tusschen Sidney en Leverpool.

Bril, gevaarlijke droogte beneden Macassar. 6. 6. Z. B. en 109. 31. O. L. van Greenwich. 2. twee geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, en gem. Hillegom, het andere, gem. Smetlede.

Bril, (de) Ned. geh., prov. en kw. Groningen, gem. Zuidhorn. 2. Ned. kasteel, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Franekeradeel, ½ u. Z. O. van Hitzum.

Brill, bank van rotsen, ten Z. van het O. Ind. eil. Celebes, onder 6. Z. B. en 116. 40. O. L.

Brim-Ahasi, stad in Nubië, bij Ipsambul, in eene schoone landstreek.

Brimfield, N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Hampden, 7 m. O. van Springfield, en 25 m. W. van Boston; 1600 inw.

Brimfield, (South) zie *South-Branfield*. (Wbk.)

Brimhill, Eng. D., gr. Wilts, hundred en 1 m. N. W. van Calne, en 10 m. N. N. W. van Salisbury; 1400 inw.

Brimsteac, riv. in de N. Amer.

staat Tennessee, gr. Morgan, bij Montgomery.

Brimstone-Hill, sterke vesting op het W. I. eil. St. Christoph, of St. Kitts, digt bij Sandy-Point, op eenen hoogen berg, welke op alle zijden steile afhellingen heeft, met een hospitaal en een tuighuis.

Brin, Poolsch D., waiw. Sandomir, obwod. Radom, met ijzersmederijen en gieterijen.

Brinas, Sp. vlek, prov. en 9 m. W. N. W. van Logrono (Burgos) en 4½ m. N. van Santo Domingo de la Calzada, aan den linkeroever van den Ebro.

Brindjok, (Wbk.) of *Brindschok*, is de hoofdpl. van een landschap, ten N. van Sourabaija, door de Kadiri bespoeld, vol bergen, waaronder de vulkaan Killut een der hoogste is. Hier wonen in het gebergte nog oude inlanders, die de oude zeden en Godsdienst getrouw gebleven zijn.

Bringelofto, Zweed. kersp. Jonkopingslän, harrad Westra.

Brini, riv. in Rusland, in Europa, gouv. Kaluga; zij ontspringt in het distr. en 5½ m. W. van Kozelsk, bespoelt Mechtchowsk, en valt vervolgens, na eenen loop van 12 m., eerst van het O. naar het W., dan van het N. naar het Z., in de Schirda De oevers zijn met zware woudenbezet.

Brink, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Middel-Veluwe, gem. Apeldoorn; 500 inw. 2. Ned. geh., prov. Gelderland, kw. Neder-Veluwe, gem. Ede, wordt verdeeld in *Halder Brink* en *Heukelomsche Brink*.

Brink, (Den) Ned. buurt, prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Middel-Veluwe, gem. Epen; 120 inw.

Brink-Lusink, zie *Lusink-Brink*.

Brinkmanshoek, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doetichem, gem. Ruurlo.

Brinon-les-Allemens, (Wbk.) lees: *Brinon-les-Allemands*. Het is eene kant. hoofdpl., arr. en 5 u. Z. van Clamicy; 300 inw.

Briolon, Turk. Europ. vlek in Wallachijë, aan den Donau, van vele moerassen omgeven.

Brion, Sp. stad, zie *Briones*. (Wbk.)

Brioude, Fr. arr. (Wbk.), bevat 118 gem., met 80,000 inw. in de volgende kantons: Brioude, Anzon, Blisle, la-Chaise-Dieu, Langers, Paulnaguet, Sinols en le-Voûte-sur-Allier.

Brioude, (Vielle) (Wbk.) lees: *Brioude-la-Vieille;* het ligt arr., kant. en 2 u. Z. van Brioude en telt 1000 inw.; de bewonderenswaardige brug met eenen enkelen boog, die hier in de 14de eeuw over de Allier gelegd was, is in 1822 ingestort.

Briousart, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Gesves.

Briquas, zie *Bachapins*.

Briqueville, Fr. D., dep. Kanaal, arr. en 4 u. van Coutances; 2000 inw.

Bris, (St.) Brix, of *Brice*, Fr. stad, dep. Yonne, arr. en 2 u. Z. O. van Auxerre; 2000 inw., handel in wijnen.

Bris, (Grand) zie *Bru* (*Grand*).

Brisac, zie *Breisach*. (Wbk.)

Brisain, (Klein-) N. Amer. D., staat Pennsylvanië, niet ver van Philadelphia, geboortepl. van den beroemden Ingenieur Robert Fulton.

Brisbane, riv. in Zuidel. Nieuw-Wallis, uitloopende in de baai van Moreton, onder 27. 35. Z. B. Zij is 7 m. bevaarbaar; haar oorsprong is nog onbekend. De omstreek is zeer vruchtbaar. 2. Kaap op het eil. Diddin, een der Zuid-Orkadische eil., Z. van Amerika.

Briscol, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Erezée.

Briscous, Fr. D., dep. Neder-Pyreneën, arr. en 2 u. van Bayonne; 1400 inw.

Brise, riv. in Op. Hongarijë.

Brissac, Fr. D., dep. Herault, arr. en 7 u. N. van Montpellier, kant. en 2 u. van Ganges; 800 inw.

Brissago, Zwits. vlek, kant. Tessino, distr. en 2 m. Z. W. van Locarno en 5½ m. Z. W. van Bellinzone, aan den W. oever van het Groote Meer. Er is veel handel in hout.

Bristghello, vlek in den Kerkel. Staat, deleg. Ravenna; 3070 inw.

Bristol, (Wbk.) N°. 1. is de geboortepl. van den Dichter Robert Southey en van den Wis- en Sterrekundige Henry Kater.

Bristol, (Wbk.) N°. 9, wordt ook wel *Nieuw-Bristol* genoemd.

Bristol, (Wbk.) N°. 11, eilanden in den Grooten Oceaan, ten Z. O. van Nieuw-Zeeland; deze worden ook de *Antipoden-eilanden* genoemd, wegens hunne ligging. 49. 45. Z. B. en 187. 5. O. L., of nagenoeg het punt der tegenvoeters van Europa. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr.

Ontario, 3¾ m. Z. W. van Canandaigua; 2400 inw. 3. Kaap op het Sandwich-land, ten O. van Amerika, op 59. Z. B., zeer hoog, met sneeuwbergen achter hetzelve, en zwarte, door de zee uitgekabbelde, eilanden voor zich. 4. Riv. in Afrika, ten Z. van de Camaron, die in de baai Olibatta valt.

Bristol, (Kanaal van) (Wbk.) is eigenlijk eene zeeengte, door de Atlant. Zee aan de W. kust van Engeland gevormd, tusschen het prinsd. Wallis en het gr. Monmouth ten N., en de gr. Somerset, Devon en Cornwallis ten Z. aan den ingang tusschen Land's-end en St. Anna-punt, is het 39 m. breed, zie verder Wbk.

Bristow, rotsen ten Z. W. van Nieuw-Zeeland, ten N. van Enderby, in de groep Auckland. 50. 23. Z. B. en 187. 51. O. L.

Brit, Kaap in Australie, zie Kaap *Brit*. (Wbk.)

Britain, kaap en baai op de Z. kust van het Russ. eil. Nova-Zembla, in de IJszee.

Britain, (Little) N. Amer. gem. in Pennsylvanië, gr. Lancaster, aan de grenzen van Maryland; 2200 inw.

Britain, (New-) N. Amer. gem. in Pennsylvanië, gr. Bucks, nabij de bronnen van den Neshaminy; 1100 inw.

Britania, groep van eilanden in den Grooten Oceaan, ten O. van Nieuw-Caledonië, onder 20. 50. Z. B. en 184. 25. O. L.

Britanique (Isles) zie *Groot-Brittanje* (Wbk.) en hieronder.

Britannica, eil. of rots aan de kust van het O. I. eil. Borneo, rijk Borneo.

Brito, baai in Middel-Amerika, in de Papegaaijen-Golf, die de Partide ontvangt. 2. Golf in de Braz. prov. Santa-Catharina, eigenlijk *Enseada de Brito* genoemd.

Briton-Ferry, Eng. D., met eene kleine haven in het prinsd. Wallis, gr. Glamorgan, 1 m. Z. Z. W. van Neath, aan de baai Swenxa. De haven is altijd vol vaartuigen, die het koper van Cornwallis en van het eil. Anglesey halen.

Britsum, (Wbk.) ligt kw. Oostergo, griet. Leeuwarderadeel; 280 inw. Het is de geboortepl. van den kundigen vestingbouwer Menno Baron van Koehoorn.

Britswerd, (Wbk.) ligt kw. Westergo, griet. Baarderadeel, met 200 inw.

Britswerdermeer, Ned. meer, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Baarderadeel, W. van Britswerd.

Britchani, Russ. vlek in Europa, prov. Bessarabië, kreits Khotin, 4 m. O. van Liptchanni, en 8 m. Z. van Ouchitza.

Britten, (Huis te) oude Romeinsche sterkte in Nederl., prov. Holl., Z. ged., aan den voormaligen uitloop van den Rijn, bij Katwijk, die geheel in zee bedolven ligt, maar vroeger van tijd tot tijd droog gespoeld is.

Brittnau, Zwits. D., kant. Argau, distr. en 1 m. Z. van Zofingen, hoofdpl. van eene kreits, aan den linkeroever, van de Wigger, over welke hier eene brug ligt; 1500 inw. In 1794, heeft men er Romeinsche gedenkpenningen gevonden.

Britton, baai in de N. Amer. staat Maryland, gr. St. Marys.

Brittin, of *Britwin*, eil. in de IJszee, in de baai van denzelfden naam, aan de W. kust van Nova-Zembla. 70. 30. N. B. 71. O. L.

Britzaard, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel, ¼ u. N. O. van Wommels.

Britzenburg, Ned. voorm. kasteel, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Leeuwarderadeel, 1 u. van Leeuwarden, waarvan men omstreeks het jaar 1200, de grondslagen gevonden heeft.

Britzum, zie *Britsum*.

Britzwerd, zie *Britswerd*.

Brive, zie *Brives*.

Brivé, kleine riv. in Frankr., dep. Neder-Loire, zij ontstaat uit de zamenvloeijing van verscheidene beken, die ten N. en N. O. van Savenay ontspringen, vliet eerst O. tot aan Pont-Château, dan Z., en valt, na eenen loop van 12 u., waarvan 5 u. bevaarbaar zijn, regts in de Loire.

Brives, Fr. arr., (Wbk.) bevat 101 gem., met 103,000 inw., in de volgende 10 kant., Brives, Ayen-Bas, Beaulieu-sur-Dordogne, Beynac, Donzenac, Juillac, Larche, Lubersac, Meyssac en Virgeois.

Brives, Fr. stad, (Wbk.) is de geboortepl. van den kardinaal Guillaume du Bois, van den Luit. Gener., graaf Anne François Charles Treilhard, van diens vader, den Minister van staat, onder Napoleon, Jean Baptiste Treilhard, en van den Maarschalk Guillaume Marie Anne Brune.

Brives, Fr. D., dep. de l'Indre, arr., kant. en 3 u. Z. van Issoudun, en 5 u. O. van Châteauroux, aan den linkeroever van de Theols, met eene

ijzermijn, waarvan het erts 35 pCt. oplevert.

Brivesac, (Wbk.) of *Brivezac*, ligt arr. Brives, kant. en 2 u. N. van Beaulieu-sur-Dordogne, 6 u. van Tulle; 700 inw.

Brix, zie *Bry*.

Brix, (St.) zie *Bris*.

Brixvier, groep van kleine eil., aan de W. kust van Noorwegen, behoorende tot het stift en ambt Nordland. 67. 15. N. B. 31. O. L.

Brizy, geh. in Luxemburg, kw. Bastogne, gem. Cherain.

Brjansk, (Wbk.) zie voorts *Bransk* (Wbk.). No. 2.

Brlad, stad in Moldavië, zara de Schofs, zinut Tutow aan de riv. van denzelfden naam, slecht gebouwd, met week- en jaarmarkten.

Bro, Zweed. harrad en kersp. Upsalalän. 2. kersp. in Stokholmslän, harrad Lyhundra.

Broacher, Deen. kersp., hertogd. Sleeswijk, ambt Sonderburg en Norburg, landsch. Sundewit, met een D. van denzelfden naam.

Broad, de namen die hiermede beginnen, en noch in het Wbk., noch hier, gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding, b. v.: *Broad-Windsor*, zie *Windsor*. (*Broad-*)

Broad, takken van de Congaree de Connecticut, de Potamak en de Savannah, in de N. Amer. staten. 2. riv. aldaar in Maryland, gr. Talbot en *Broad-Creek*. (Wbk. No. 1) 3. berg aldaar, tot de blaauwe bergen behoorende.

Broad-Albin, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Montgomery, 14 m. W. van Albany; 2408 inw.

Broad-Albain, zie *Braid-Albin*. (Wbk.)

Broad-bay, (Wbk.) staat: zie *Loch-Tua*, lees: *Loch-Tay* en zie dat woord hieronder.

Broad-Creek, (Wbk.) No. 1 zie voorts, omtrent de riv. in Delaware, *Broad-Kill*. (Wbk.)

Broad-Albin, (Wbk.) zie voorts *Braid-Albin*.

Broberg, Russ. stad, zie *Helsingfors*. (Wbk.) No. 2.

Broby, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Kinnefierding.

Broockenbaai, baai op de O. kust van N. Holland, in Australië, gr. Cumberland, distr. New-Castle, door vele bogten afgebroken; de Noord. punt, is de kaap der drie Punten, op 33. 32. 30. Z. B. en 169. 3. 15. O. L. in dezelve loopt de Hawkesbury uit. Zij is eene goede ankerplaats voor de grootste schepen. Er werden veel schelpen, voor de kalkbranderij verzameld, en sedert weinige jaren is er eene kleine volkplanting.

Brocks, D. in de N. Amer. staat Maryland, gr. Charles.

Broctial, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Brod, Turk. kast. en vl., zie *Burut*.

Brodah, Aziat. stad in Ind., geb. van Sindhia, prov. Malwah, 23 m. O. N. O. van Kotah, en 44 m. N. N. W. van Serondge. 25. 32. N. B. en 74. 24. L. 2. kleine stad in Ind., in het land der Radjepoets, prov. Adjmier, 21 m. O. Z. O. van Kotah.

Broddarp, Zweed. kersp. Elfborgslän, harrad Broddarp.

Broddetorp, Zweed. kersp. Skaraborgslän, harrad Gudhem.

Brodersbije, Deen. kersp., hertogd. Sleeswijk, herred Slies.

Brodi, (Wbk.) zie voorts op *Brody*.

Brod-Nemetski, zie *Brod*, *Duitsch Brod*. (Wbk.)

Brodnitzo, zie *Straatsburg* (Wbk.) No. 4.

Brodt, zie *Burut*.

Brody, (Wbk.) of *Brodi*, is de stapelplaats der omstreken en het middelpunt der verzendingen naar Polen, Rusland en de vorstendommen. In April 1835 zijn hier meer dan 500 huizen afgebrand.

Brodzellen, zie *Prodselten*. (Wbk.)

Broechem, (Wbk.) D. en gem., arr. Antwerpen, 1¼ u. van Lier; 1600 inw.

Broeck, twee geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, het eene gem. Meire, het andere onder Welle. 2. Zie *Broek*.

Broecke, (Ten) geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. St. Maria-Lierde.

Broeckhuizen, zie *Broekhuizen* No. 3.

Broeders, eene groep eilanden, door Roggeveen ontdekt, thans tot de Palliser-eilanden gerekend wordende, eigenlijk tot de Gevaarlijke Eilanden van Roggeveen behoorende. Krusenstern noemt haar de eerste, anderen de tweede groep. 15. 26. Z. B. 147. 48. W. L.

Broek, in Friesland, (Wbk.) of *Brouk*, ligt kw. Zevenwouden, griet. Doniawerstal.

Broek, (op den Langendijk), (Wbk.) oudtijds *Broekkarspel*, D. en gem., arr.

en kant. Alkmaar; 600 inw.

Broek, in Waterland (Wbk.) D. en gem., arr. Hoorn, kant. Monnikendam; 1100 inw.

Broek, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Middelveluwe, gem. Epe; 300 inw. 2. Ned. D., prov. Noord-Braband, zie *Babiloniënbroek*. 3. Ned. geh., prov. Holl., Z. ged., arr. Rotterdam, kant. Gouda, gem. Broek Thuil en 't Weegje Bloemendaal en Broekhuizen. 4. Ned. geh., prov. N. Braband, distr. en 1 u. Z. van Helmond, gem en ½ u. N. van Mierlo. 5. Twee geh. in Limburg, een arr. Roermonde, gem. Kessel, en een arr. Maastricht, gem. Simpelveld. 6. Twee geh. in O. Vlaand., het eene distr. Gent, gem. Baeleghem, het andere distr. Oudenaarde, gem. Syngem. 7. Geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Anderlecht. 8. Geh. in O. Vlaand., zie *Broeck*.

Broek, of *Loosbroek*, zie op dat laatste woord.

Broek, (den) Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. en ½ u. Z. van Veldhoven.

Broek, (het) Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doesburg, gem. Wehl.

Broek, (ten) twee geh. in Z. Brab., arr. Brussel, het eene gem. St. Genesius Rode, en het andere onder St. Ulrics Capelle.

Broek, (Zwarte) Ned. meer, prov. Friesland, kw. Oostergo, gedeeltel. griet. Dantumadeel, gedeelt. onder Tietjerksteradeel, ten Z. van Roodkerk.

Broek, Thuil en 't Wegje, (Wbk.) lees: *Broek Thuil en 't Weegje Bloemendaal en Broekhuizen.* Het is eene gem., arr. Rotterdam, kant. Gouda, met 1200 inw.

Broekant, geh. in Limb., arr. Hasselt, gem. Groote-Breugel.

Broeke, twee geh. in O. Vlaand., het eene distr. Oudenaarde, gedeelt. gem. Maater, gedeelt. onder St. Maria Hoorebeke, het andere gem. Ronsse. 2. of *Broeken*, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Borkulo, gem. Nede; 180 inw.

Broekeind, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. en 1½ u. N. van Helmond, gem. en ½ u. Z van Gemert. 2. geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Grubbenvorst.

Broekelken, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. Adegem.

Broeken, geh. in O. Vlaand., gem. Eecloo. 2. Ned. buurt., prov. Gelderland, zie *Broeke*, No. 2.

Broekenlandia, zie *Breukelen.*

Broekerhaven, (Wbk.) of *Beekkarspel*, ligt arr. Hoorn, kant. Enkhuizen, gem. Bovenkarspel.

Broekermeer, (Wbk.) ligt gedeelt. gem. Broek in Waterland, gedeelt. onder Landsmeer.

Broekhoek, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Boxtel, gem. en ½ u. W. van Heesch.

Broekhoven, twee Ned. geh., prov. N. Braband, het eene distr. Oirschot, gem. Riethoven, het andere, gem. Tilburg. 2. geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Norderwijk.

Broekhuise, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. Maldegem.

Broekhuizen, in Z. Holland, (Wbk.) ligt niet onder Moordrecht, maar arr. Rotterdam, kant. Gouda, gem. Broek Thuil en 't Weegje Bloemendaal en Broekhuizen.

Broekhuizen, in Utrecht, (Wbk.) is eene ridderhofstad, gem. Darthuizen.

Broekhuizen, Ned. geh., prov. Drenthe, kant. Meppel, gem. Ruinerwolde. 2. geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Ubach-over-Worms.

Broekhuizen, of *Broekhuysen*, D. en gem. in Limburg, arr. en 8 u. N. van Roermonde, aan den linkeroev. van de Maas, 17 u. N. O. van Maastricht; 800 inw., die handschoenen vervaardigen, raap-, hennep- en lijnolie slaan en steenbakkerijen hebben.

Broekhuizenvorst, Broekhuizen en Aaijen, enz. (Wbk.) lees: *Broekhuizenvorst*, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Broekhuizen.

Broek in Waterland, zie *Broek*, No. 3.

Broekkant, twee Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Helmond, het eene gem. Beek en Donk, het andere gem. en ½ u. N. O. van Budel. 2. geh. in O. Vlaanderen, distr. Dendermonde, gem. Baesrode.

Broekland, (Wbk.) ligt arr. Deventer, kant. en gem. Raalte. 2. Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Arnhem, distr. Middelveluwe, gem. Apeldoorn; 250 inw.

Broek op Langendijk, zie *Broek*, No. 2.

Broek-Sittard, D. en gem. in Limburg, arr. Maastricht; 600 inw.

Broekstraat, vijf Ned. geh., prov. N. Braband, twee distr. Boxtel, een gem. en ¼ u. ten O. van Geffen, en een gem. en ½ u. O. van Schyndel, het derde distr. Helmond, gem. en ½ u. O. van Gemert, het vierde distr. Oirschot, gem. en ¼ u. W. van Bergeyk, en het vijfde gem. en ¼ u. Z. van Tilburg.

Broekveld, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Michelbeke.

Broekzijde, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Gierle.

Broersma, zie *Bruersma.*

Broeseynd, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Neerpelt.

Brofous, zie *Mankasim.*

Brogel, (Groote-) zie *Grand-Brogel.*

Brogel, (Kleine-) zie *Petit-Brogel.*

Broghee, een van de monden van de Irawaddy, in het rijk der Birmannen, prov. Pegu.

Brogne, zie *St. Gerard.*

Brogniart, eil. tot de Hogolengroep der Carolinen behoorende.

Brogny, of *Broquy*, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Lathuy.

Brohme, zie *Brome.*

Brohon, Fr. vlek, dep. Noordkusten, 7 u. O. van St. Brieux.

Broitzchia, (Wbk.) staat: zie *Barooch*, lees: *Baroche.*

Brokdorf, Deens. D., Hert. Holstein, ambt Steinburg, aan den regteroever der Elve, 2 m. N. W. van Gluckstad, met eene brug over de rivier.

Broke, eil. in de Stille Zuidzee, op 1. 13. Z. B., en 200. 30. O. L. van Greenwich.

Brokenland, of *Prins Willemsland*, zie *Prins Willemsbaai.* (Wbk.)

Broken-Straw, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Warren, 63 m. N. W. van Harrisburg; 900 inw.

Brokhoven, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Morkhoven.

Broking-Cuming, baai op het N. W. pool eil. Nord-Devon, bij Amerika, bij de James-Lancaster-Sont.

Broklede, zie *Breukelen.*

Brokmey, of *Brokmui*, Ned. geh., prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Oostdongeradeel, ¼ u. O. van Dokkum.

Brokope, zie *Neye-Berkoop* en *Olde-Berkoop.*

Brokville, Stad in Neder-Canada, distr. Johnstown, ter plaatse waar de Tonianta in de St. Laurens valt, aangenaam gelegen, met een smaakvol raadhuis, schoone kerk, 64 huizen en verscheidene pakhuizen, benevens smederijen, zadel- en schoenmakerijen, looijerijen en andere handwerken, gelijk ook 2 koren-, 4 zaag- en 1 vollersmolen en handel. In de nabijheid is eene zoutbron en eene ijzergroeve.

Bromarf, groot Russ. visschersd., gouv. Finland, kreits Helsingfors, Nosaborgs-Wästraharrad, met eene haven.

Brombach of *Bronnbach*, voorm. rijk Cistercienser, klooster in Baden aan den Tauber, in een dal, dat rijk aan wijnen is, ten Z. van Wertheim; het werd in 1802 ontbonden, en de gebouwen en goederen den Vorst van Lowenstern-Wertheim toebedeeld.

Brombais, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Incourt.

Bromby, rij van klippen bij Arnhemsland, op Nieuw-Holland, ten N. van kaap Wilberforce.

Brome, stad in Neder-Canada, gr. Richelieu, Z. O. van Montreäl; 600 inw.

Brome, of *Brohme*, Hanov. vlek, vorstend. Luneburg, aan den regteroever der Ohra, en 18 m. Z. Z. O. van Luneburg; 400 inw.

Bromley-Abbots, zie *Abbots-Bromley.* (Wbk.)

Bromma, twee Zweeds. kersp., een Stokholmslän, harrad Sollentuna, het andere in Molmohuslän, harrad Herresta.

Brommelen, geh. in Luxemb., arr. Maastricht, gem. Geulle.

Bromo, vulkaan op het eil. Java, behoorende tot het Tangergebergte, in het distr. Passaroewang, 3 m. N. W. van Loemadjang. In 1804 had er eene uitbarsting plaats.

Bromome, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. La-Reid.

Bromont-la-Mothe, zie *Bremont-la-Mothe.*

Bromse, riv. in Zweden, gedeelt. de grenslinie uitmakende, tusschen Calmarlän en Blekinglän en na eenen loop van 5 m. van het W. naar het O., 2 m. N. van Christianopel, in de Oostzee uitloopende.

Bromsebro, (Wbk.) ligt niet ver van Calmar. (vrede van 1645.)

Bronger, zie *Bronninger.*

Brongera, (Wbk.) lees: *Brongerga.* (*Nieuw*)

Brongerga, Ned. D., prov. Fries-

land, kw. Oostergo, griet. Schoterland, nabij het Oranjewoud.

Bronitsy, Russ. vlek in Europa, aan de Alsta, gouv. kreits en 5 m. O. van Novogorod, aan den postweg van Moskau naar St. Petersburg, op de plaats der aloude Slavonische stad *Kholmograd.* In de nabijheid is eene kerk, die op de puinhoopen van een' alouden heidenschen tempel gebouwd is, waar eertijds een beroemd Orakel was.

Broniszewo, Poolsch vlek, waiw. Masovie, obwod Kujavie, aan het Z. einde van het meer Golop.

Bronizy, (Wbk.) is thans eene stad, de hoofdpl. van eene kreits, gouv. Moskau, ten Z. van de kreits Bogorodsk, die op 68¼ v. m. in 2 steden en 525 D., 124,000 inw. bevat, meestal vlak en laag is, deels zandig en door de Moskwa, de Pachta, de Rosbai en de Sewerka, bespoeld wordt. Onder de menigvuldige meren, is het Igumnowo het grootste. Men heeft er veel hout, landbouw, veeteelt, hand werken, vervoer te land en te water, ook fabrijken van speelgoed, aardewerk, laken, enz.

Bronkhorst, (Wbk.) ligt distr. Doetichem, gem. Steenderen; 330 inw.

Bronnbach, (Wbk.) staat: zie *Brombach* No. 2, zie *Brombach* hierboven.

Bronneger, zie *Bronninger.*

Bronnep, zie *Brunnepe.*

Bronninger, (Wbk.) Bronneger of *Bronger*, ligt kant. Dalen, gem. Borger.

Bronoe, Noorw. eil. en kersp., stift Nordland, Hilgolands voogdij, met 4400 inw.

Bronsmeer, Ned. kasteel, prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en ¼ u. van St. Michielsgestel, aan den Dommel.

Bronti, zie *Bronte.* (Wbk.)

Bronuseil, Austr. eil., tot de Ralikgroep behoorende, door Kotzebue ontdekt. 11. 40. 11. N. B. en 183. 3. 25. O. L.

Bronx, riv. in den N. Amer. staat New-York, gr. Westchester.

Brood, een der bergen aan de kust van Mozambique, met den berg Tafel, die tot eene baak voor de zeelieden dient.

Broodhoek, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Aspelaere.

Broodsunde, geh. in W. Vlaand., distr. Yperen, gem. Zonnebeke.

Broodvallei, dal aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Worcester, met warme bronnen, en niet ver van daar eene badinrigting.

Brookfield, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. Fairfield, 2 m. N. O. van Danbury, 12 m. W. van Newhaven; 1200 inw. 2. N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Strafford, 11. m. N. N. W. van Portsmouth; 700 inw. 3. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Madison, 8 m. Z. van Aticu; 4200 inw. 4. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Trumbull, 3½ m. O. van Warren; 500 inw. 5. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Oranje, 6 m. Z. van Montpellier; 1400 inw.

Brookhaven, N. Amer. distr., staat New-York, gr. Suffolk, met 4000 inw., en een D. van dien naam.

Brookhill, N. Amerik. D., staat Tennessee, gr. Montgomery.

Brookinglor, N. Amer. D., staat Virginia, gr. Amelia.

Brookline, N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Hillsborough, 12 m. Z. W. van Concord; 600 inw. 2. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Windham, met 500 inw.

Brooklijn, N. Amer. gem., staat Connecticut, hoofdpl. van het gr. Windham, aan den linkeroever van de Quinebaug, 7 m. N. van Norwich; 1300 inw.

Brooksville, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Hancok; 1000 inw.

Brookville, N. Amer. gem., staat Indiana, hoofdpl. van het gr. Franklin, tusschen de beide armen van de Whitewater, 7 m. N. van Lawrenceburgh. Er is 1 markt, 1 paleis van Justitie, 1 gevangenhuis en verscheiden fabrijken.

Broome, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Schoharië, 12 m. Z. W. van Albany; 2700 inw.

Broons, Fr. D., dep. Ille en Vilaine, arr. en 5 u. W. van Vitré, 400 inw.; geboortepl. van den Connetable Bertrand Duguesclin.

Broque, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Tillier.

Broquerot, geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Masnuy-St.-Pierre.

Broqui, zie *Brogny.*

Broquie, zie *Bratz.* (Wbk.)

Broquiers, (Wbk.) lees: *Broquiès.*

Broquy, zie *Brogny.*

Brora, Schots. D., gr. Sutherland, ter plaatse, waar de riv. van denzelfden naam, in de Noordzee valt, 4½ m. N. N. O. van Dornoch. Er is eene

steenkoolmijn, ook vindt men er amianth.

Brossardière, (la) Fr. gem., dep. Vendée, arr. kant. en 11 u. W. van Bourbon-Vendée. Er zijn koude ijzerhoudende bronnen.

Brossot, D. op het O. I. eil. Java, prov. Matarem, aan eene riv. van denzelfden naam.

Brotas, (Nostra Senhora das) Port. D., prov. Alentejo, comarca en 7 m. N. W. van Evora. Er is een sterk bezocht Mariabeeld.

Brother, klein eil. in de Antillische zee, in de baai van Honduras, nabij de kust van Mexiko. 16. 42. N. B. 71. 48. W. L.

Brothers valley, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Somerset; 1300 inw.

Brotherton, Eng. kersp., in het West-riding van het gr. York, wapentake Barkston-Ash, nabij den linkeroever van de Air, 1 m. N. O. van Pontefract, en 64 m. N. N. W. van London; 1600 inw. (vergel. Wbk.) 2. Indiaansch volk, in N. Amer., nabij het meer Oneïda, staat New-York, 400 man sterk.

Brothock, zie *Brothic.* (Wbk.)

Broths, zie *Baroche.* (Wbk.) No. 2.

Broto, Spaan. vlek, prov. en 11 m. N. N. O. van Huesca, (Aragon) aan den linkeroever der Ara.

Brotwic, zie *Brothic.* (Wbk.)

Brou, Fr. D., dep. Ain, tegen de st. Bourg gelegen. 2. W. Ind. riv., zie *Boucaur-Brou.*

Brouage, kanaal in het Fr. dep. Neder-Charente. Het heeft zijn begin in de Charente, ½ m. boven Rochefort, en eindigt een weinig beneden de stad Brouage. (zie Wbk.) Het werd in 1782 gegraven, om de moerassen droog te maken, en is vervolgens verbreed geworden.

Brouan, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Bioul.

Brouca, (Wbk.) zie voorts *Bruca.* (Wbk.)

Brouch of *Bruch*, geh. in Luxemb., kw. Grevenmacher, gem. Biver. 2. D. in Luxemb., zie *Brouck*, No. 1.

Brouchvor, of *Bale*, riv. in Beludschistan, prov. Sarawan, distr. Kharan.

Brouck, (Wbk.) ligt kw. Luxemb., gem. Boevange-sur-l'Attert, aan alle zijden door bosschen omgeven. 2. geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Sutendaal. 3. geh. in Luik, distr. Luik, gem. Forêt. 4. zie *Bruck.*

Broucken, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Bilsen. 2. geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Mariakerke.

Brouckum, (Wbk.) Brouckom, of *Broukom*, D. en gem., arr. Hasselt; 200 inw.

Brouge, zie *Brouage.* (Wbk.)

Brough-Head, kaap in Schotland, zie *Burgh-Head.* (Wbk.)

Broughton, eil. in Eng. Noord-Amerika, bij Prins Edwards eil., gr. Kings, voor den mond der Cardigan

Broughton, of *High-Island*, (Wbk.) zie ook *High-Island*, (Wbk.) No. 1.

Broughty-Ferry, (Wbk.) zie voorts *Ferry.* (Wbk.)

Brouhuis, zie *Brouwhuis.*

Brouk, zie *Broek*, No. 1.

Broukkant, geh. in Limb., arr. Roermonde, gem. Meuwen.

Brouko, Afrik. kon. in Senegambië, ten N. bepaald door het kon. Kaarta, waarvan het door de Kokoro gescheiden is; ten O. en ten Z. door het kon. Fouladon, en ten W. door dat van Bambuk; zijne grootste lengte van het O. naar het W. is 50 m. 2. kleine stad in Senegambië, aan den linkeroever van de Gambia, 40 m. Z. W. van Sedo.

Broukom, zie *Brouckum.*

Broul, zie *Brulle.*

Brounitzy, (Wbk.) zie voorts *Bronnizy.* (Wbk.)

Brouse, zie *Bursa.* (Wbk.)

Brousenago, berg in Rusland, in Europa, gouv. en 14 m. W. van Kiew, distr. en 9 m. Z. O. van Radomisl., aan den regteroever van de Zdvy.

Brousse, Fr. D., dep. Aveiron, arr. en 6 u. W. van St.-Affrique, kant. St. Rome-de-Tarn, en 11 u. Z. van Rodez, aan den regteroever van de Tarn; 1000 inw. en eene kopermijn.

Brousseval, Fr. D., dep. Op. Marne, arr. kant. en 1 u. Z. O. van Vassy, en 11 u. van Chaumont. Er is eene smelterij, waar men gegoten vazen vervaardigt; 250 inw.

Brout-Sabdzeli, of *Sekara*, een hoog sneeuw-gebergte in Georgië, tot de hoofdketen van de Kaukasus behoorende, onder 42. 30. N. B. en 61. 15. O. L. De eerste naam beteekent *magazijn van gehakt stroo*, en is aan

dit gebergte gegeven, omdat de toppen zeer onregelmatig zijn.

Broutzi, Russ. stad in Siberië, 18 u. N. W. van Tomsk.

Brouw, kaap ten N. O. van het O. I. eil. Borneo.

Brouwers-eiland, een klein klipachtig eil. in den Sundaschen Archipel, aan den O. arm van de straat Sunda, 14 m. van de kust van Java. 5. 30. Z. B. en 124. 35. O. L.

Brouwersdroogte, droogte in den Ind. Oceaan, op 40. Z. B. en 60. gegiste lengte van Teneriffe, door den Nederlandschen kapitein Brouwer ontdekt, doch in geene vreemde kaarten opgenomen, dezelve is gelijk met het water, en zich O. N. O. en W. Z. W. 10, en van N. tot Z. 7 mijlen uitstrekkende. d'Apres de Mannevillette waarschuwt voor deze droogte, die ook door wijlen mijnen vriend, den Kapitein ter zee, Bennet is waargenomen.

Brouwershaven, (Wbk.) thans een open vlek, daar de poorten in 1820 afgebroken zijn. Het heeft eene buitenhaven, door welke laatste zij gemeenschap heeft met het Brouwershavensche gat. Voorts zijn er een grutmolen, eene oesterput, twee meestoven, een fraai gedenkteeken voor den ridder en volksdichter Jacob Cats, in 1829 opgerigt, en 900 inw. Ook de dichter Jan Macquet is hier geboren. In 1426 werd in de nabijheid een slag tusschen Jacoba van Beijeren, Gravin van Holland, en Filips den 1, Hertog van Bourgondië, geleverd.

Brouwershavensche Gat, Nederl. vaarwater, tusschen Zuid-Holland en Zeeland, waardoor het Krammer zich in de Noordzee uitstort.

Brouwershoek, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Zutphen, distr. Doetichem, gem. Ruurlo, met 150 inw.

Brouwhuis, of *Brouhuis*, Ned. geh., prov. N. Brab., gem. en 1 u. N. W. van Vlierden, kant. en ¾ u. Z. O. van Helmond.

Brouw-Wonck, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Wonck.

Broux, geh. in Luik, gem. Limburg.

Brovari, of *Browari*, Russ. vlek in Europa, gouv. Tschernigov, kreits en 10 m. van Oster en 4½ m. O. N. O. van Kiew.

Brovie, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Lille.

Browaan, of *Bruwaan*, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Eyne.

Browari, zie *Brovari*.

Brown, N. Amer. gr., staat Ohio, ten Z. bepaald door de Ohio; 14,000 inw. De hoofdpl. is Ripley. 2. gr. ald. staat Michigan; 950 inw. 3. Hoofdst. van dit gr. 4. vlek aldaar, gr. Stark, met 330 inw. 5. N. Amer. vesting, staat Ohio, gr. Paulding, aan de Glaize, 41 m. N. W. van Columbus. 6. twee riv., ééne in Zuid-Carolina, valt in de Broad, en éėne in Noord-Carolina, gr. Anson, valt in de Yadkin. 7. eil. bij de Noordelijke St. Georges-eilanden, Z. W. van het eil. Cornwallis.

Browne, groep van 4 eil. in den Grooten Oceaan, in den Mulgrave-Archipel, tusschen 11. 29. en 11. 43. N. B. en tusschen 182. 42. en 182. 52. O. L.

Brownfield, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Oxford aan de Saco, 10 m. Z. W. van Paris; 750 inw.

Brownington, N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Orleans, 20 m. N. O. van Montpellier; 250 inw.

Brownosea, (Wbk.) zie ook *Branksea*. (Wbk.)

Brownsburg, N. Amer. gem., staat Virginia, gr. Bockbridge aan de Hea, 4 m. N. O. van Lerington.

Brownsea-Island, zie *Branksea*. (Wbk.)

Brownseilanden, eil. bij Groenland, Inspectoraat Upernavik, op 75. 35. N. B.

Brownsferry, twee N. Amer. D., één in staat Z. Carolina, gr. Richland, en één in Alabama, gr. Lawrence.

Brownsinlet, golf aan de Eng. N. Amerik. W. kust, over het kanaal Grenville, tusschen kaap Lambert en Essington.

Brownstown, vlek in de N. Amer. staat Michigan, gr. Waynen, ter plaatse, waar de riv. van denzelfden naam in het Eriemeer valt. 2. vlek aldaar, staat Indiana, hoofdpl. van het gr. Jackson, aan de Driftwood.

Brownsville, (Wbk.) ligt niet gr. Falmouth, maar gr. Lafayette. 2. N. Amer. gem., staat Illinois, hoofdpl. van het gr. Jackson, aan de Muddy, 14 m. Z. O. van Kaskaskias.

Brownville, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Pinobscot, 14 m. N. van Bangor. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Jefferson, aan de Black-River, en bijna 2 m. boven

haren uitloop in het meer Ontario; 4000 inw.

Broxburn, Eng. D., gr. hundred en 1½ m. Z. Z. O. van Hersford, in eene grasvlakte aan de boorden der New-River, met eene zeer fraaije kerk; 550 inw.

Broye, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Russignies.

Brozzi, D. in het Groot-Hert. Toskanen, prov., vikariaat, en 1½ m. W. N. W. van Florence; aan den regteroever der Arno. Men maakt er zeer fraaije strooboeden, welke door geheel Europa verzonden worden.

Brozzo, Sardin. D., afdeel. Turgu, prov. en 2½ m. W. N. W. van Ivrea, mand. en 1¼ m. O. van Vico, in Canavese, in eene vallei, die veel ijzererts bevat, en waar 8 smelterijen zijn.

Brsava, berg in Hongarije, comit. Beregh, mark Munkacs, ten O. van de Latortza.

Bru, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Pruissen, regdst. Aken, kr. Malmedy.

Bru, (Grand) of *Bris*, geh. in Lux., kw. Marche, gem. Villers-St.-Gertrude.

Bruaal, riv. op het eil. IJsland, in het N. des eilands.

Bruc, Fr. D., dep. Ille en Villaine, arr. en 2 u. N. van Redon; 1200 inw.

Brucks, eil. in Arabië, landsch. Yemen, heerlijkh. Abuarish, ten Z. van Dschesan, volgens de kaart van Valentia.

Bruch, staat; zie *Broich-en-Berg*, No. 6, lees; zie *Berg*, No. 6, *Broich.* No. 1, en *Brouch.* No. 1.

Bruche, kleine riv. in Frankrijk. Zij ontspringt nabij het D. Bruche, in het dep. Vosges, arr. Dié, kant. Saales; loopt voorbij Schirmeck, komt in het dep. Neder-Rijn, geeft, een weinig beneden de stad Molsheim, water aan het kanaal van de Bruche, valt, na eenen loop van omtrent 16 u. van het W. naar het O., waarvan 8 u. bevaarbaar zijn, bij de poorten van Straatsburg, links in de Ill.

Bruche, kanaal in Frankrijk, in het dep. Nederrijn, arr. Straatsburg. Het ontleent zijn water van de Bruche zeer nabij Sultz-les-Bains, en volgt den linkeroever dezer riv., tot aan zijne uitwatering in de Ill, bij Straatsburg, na eenen loop van 5 u. van het W. naar het O. Dit kanaal is voor de stad Straatsburg van veel belang.

Bruchem, (Wbk.) behoort tot het distr. Bommelerwaard, gem. Kerkwijk, en telt 130 inw.

Bruchenstadt, zie *Brixenstadt.* (Wbk.)

Bruchenhoff, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Erensdorf.

Bruchois, zie *Buisset.*

Brucht, Ned. geh., prov. Overijssel, arr. Deventer, kant. Hardenberg, gem. Ambt-Hardenberg.

Bruck, (Wbk. No. 1) eigenlijk: *Brück aan de Leytha*, ligt 7 m. O. Z. O. van Weenen. Het bevat 306 huiz., een slot van den Graaf von Harrach, met kruidtuin en spinmachinenfabrijk.

Bruck, (Wbk. No. 3) eigenlijk *Bruck an der Muhr*, ligt 6 u. N. van Grotz, en 25 u. Z. O. van Weenen. Het telt 202 huizen.

Bruck, (Wbk. No. 4) heeft een rijk gasthuis, en is de geboortepl. van den geneeskundigen J. G. Zimmerman.

Bruck, (Wbk. No. 7) zie ook *Böhmisch Bruck*, (Wbk,) alwaar het verkeerdelijk een D. genoemd wordt.

Bruck, (Wbk. No. 8) staat: zie *Böckla-Pruck*, lees: zie *Vöcklabruck.*

Bruck, Pruiss. stad, regdst. Kleef, zie *Bruggen.* (Wbk.) No. 1.

Bruck, Kloster Bruck, voormalig rijk, Premonstratenser stift, in Moravië, bij Znaim, aan de Theija. Het werd in 1783 opgeheven en in eene kaserne herschapen, thans is er eene keizerlijke tabaksfabrijk, die jaarlijks 5000 cent. snuif- en 40,000 cent. rooktabak oplevert.

Bruckenau, Hong. D., kreits aan deze zijde van de Theiss, met gezondheidsbronnen. 2. Beijers landgerigt, Nedermainkreits op 5½ v. m. 9400 inw. bevattende.

Brucle, zie *Brul.* (*ten*)

Brucor, zie *Brucoe.* (Wbk.)

Brucourt, Fr. D., dep. Calvados, arr. en 5 u. W. van Pont-l'Evêque kant. Dives. Er zijn koude ijzerbaden; 250 inw.

Brucum, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. St. Pieters-Leeuw.

Brudges, zie *Bruges.* (Wbk.) No. 1.

Bruegel, (Groot en Klein) (Wbk.) zie voorts *Grand-Brögel* en *Petit-Brögel.*

Bruel, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Lovenjoul.

Bruel, (den) zie *Bruil.* No. 2.

Bruëlis, Ned. adell. huis, prov. Zeeland, distr. Goes, gem. Kapelle. Het was een oud gebouw, dat zijnen oorsprong te danken had aan eenen toren, vroeger gediend hebbende tot een toevlugtsoord, voor de daarom wonende landlieden, ingeval de Vlamingen hier eenen inval deden. Het is thans door een nieuw huis vervangen.

Bruenne, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Esplechin.

Bruersma, of *Broersma*, Ned. adell. huis, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Kollummerland, ¼ u. W. van Oldwoude.

Bruyve, zie *Bruere* (Wbk.)

Bruffière, (La) Fr. D., dep. Vendée, arr. Bourbon-Vendée, kant. en 2¼ u. O. N. O. van Montaigu; 800 inw.

Brug, twee Ned. geh., prov. N. Brab., het eene dist. Oirschot, gem. en ¼ u. Z. van Erp; het andere op de meeste kaarten onder den naam van *Bruggerhuis* voorkomende, ligt distr. Helmond, gedeelt. gem. Borkel en Schaft, gedeelt. gem. en 1¼ u. Z. W. van Leende, 1 u. O. van Borkel.

Brugairolles, Fr. D., dep. Aude, arr. en 2 u. N. W. van Limoux, kant. Alaigne, aan de Sou, met een fraai lustslot, en eene steenbakkerij; 500 inw.

Brugelette, (Wbk.) of *Bragelette*, vlek en gem., distr. en 1¼ u. van Ath. Er was hier vroeger een geschoeide karmelieten- en een graauwezuster klooster, thans is er een fraai buitengoed en een uitgestrekt park; ook is er onlangs (1835) een Jesuiten-Collegie opgerigt, dat reeds 50 kwee-kelingen telt. De gemeente heeft 1600 inw., die katoenbleekerijen en kalkovens hebben.

Brugge, arr. (Wbk.) of distr., zoo als het onder het Ned. gouv. heette, bevat 102,000 inw., in 1 stad en 39 platte landsgemeenten.

Brugge, (Wbk.) wij zijn in staat gesteld dit art. dus te verbeteren; stad, hoofdpl. van de prov. West-Vlaanderen, in de 13de eeuw de voornaamste koopstad van Nederland, met eene bevolking van 200,000 zielen, en toen en later nog eene der aanzienlijkste steden van Europa. Zij was lang de hofplaats van zoo vele magtige Graven van Vlaanderen, bijzonder uit het huis van Bourgondië, die eenen prachtigen hofstoet hielden, waarvan het Prinsenhof, schoon in een' vervallen staat, nog voorhanden is. Zij ligt in eene vruchtbare vlakte, 3 uren van de zee, 4 uren van Ostende en 8 uren van Gent, en heeft langs gegraven kanalen en straatwegen, gemeenschap met Gent, Sluis, Ostende, Nieuwpoort, Veurne en Duinkerken. Er zijn vele steenen bruggen en houten draaibruggen, hooge gebouwen, breede, lange straten, alle blijken van vroegeren handel en groote welvaart, mitsgaders vele markten en pleinen; als: de groote markt met prachtige gebouwen, eenen schoonen hoogen toren, die op zich zelven staat, doch waarvan eertijds een gedeelte is afgebrand, deze heeft een voortreffelijk speeluurwerk, klokkenspel en een buitengewoon groote zoogenaamde triumfklok, beneden den toren is een groot vierkant gebouw, *de Halle* genoemd, (voorheen tot voorraadplaats van koopmansgoederen en handelplaats van vreemde kooplieden dienende) met een binnenplein, dat door gallerijen omringd is, en waar des Zaturdags eene aanzienlijke linnenmarkt gehouden wordt, benevens verdere groote lokalen, waaronder datgene uitmunt, hetwelk tot standplaats, met rijen, is ingerigt voor de magazijnen en winkels, die naar de jaarmarkt, in den maand Mei invallende, komen, aldaar zeer ordenlijk en gerijfelijk worden opgeslagen, en een prachtig gezigt opleveren; de vrijdagmarkt langwerpig vierkant, met lanen van boomen beplant; de vischmarkt bijzonder zindelijk, met nieuwe arduinsteenen kolommen; de Burcht, eene zeer fraaije plaats, waarop het stadhuis van eene Gothische bouworde, met eene openbare uitgebreide boekerij; het paleis van justitie, een schoon modern gebouw, de vermaarde kapel van het H. Bloed en het Hôtel met de Bureaux van het Provinciaal Gouvernement, voormaals het Bisschoppelijk paleis, enz. Onder de verdere merkwaardige gebouwen behooren de Akademie van teeken-, schilder- en beeldhouwkunst, met haar museum; de voormalige munt, het krankzinnigenhuis; het boterhuis of de waag, de schoone hoofdkerk van *St. Salvator*, zijnde de vroegere van *St. Donatius*, even als meer andere kerken

en kloosters, onder de Fransche heerschappij afgebroken; de L. Vrouwe kerk, met de kostbare graftomben van Gravin MARIA van Bourgondië en haren vader KAREL *den Stoute*, een Lieve Vrouwenbeeld van MICHEL ANGELO BUANAROTTI, en eenen toren, die zeer hoog is en voor eene baak in zee dient. Voorts zijn er nog verscheidene kloosters en parochiekerken. Ook is er eene Latijnsche school, onder den naam van Atheneum, waar echter ook onderwijs in de levende talen, de wiskunde, enz., gegeven wordt, met eenen plantentuin en een kabinet van natuurlijke historie, in het uitgestrekte en eertijds rijke klooster der beruchte Duinheeren, waar onder de Franschen, de Ecôle Polytechnique en daarna het Lycée was. De voormalige beurs is slechts in naam meer aanwezig, het overblijfsel daarvan, bestaat alleen in zeker oud gebouw, nog de *Beurs* genaamd, en gelegen in den hoek der straat, die eveneens den naam van *Beurs* draagt. Er zijn vele genootschappen of gilden der hand- en stalen bogen, als anderzins; maatschappijen van Nederduitsche taal- en letterkunde, en Rhetorica of dichtkunde, van uitgalm-, toonkunst, enz. Thans ruim 40,000 inw., onder welke men berekent, dat wel 15,000 bedeelden zouden zijn. Groote zeeschepen kunnen over Ostende hier regtstreeks uit zee aankomen, langs het *Sas van Slijkens*, een geducht waterwerk, en het ruime en diepe kanaal van Ostende, en vinden eene schoone ligplaats in een groot dok, de *kom* genaamd, aan de Noordbuitenzijde der stad, met veelvuldige pakhuizen, en de noodige scheepstimmerwerven. De zee- en groote handel echter kwijnt er sedert jaren. Deze stad beroemt zich op de instelling van de orde van het Guldenvlies. Zie voorts omtrent de fabrijken het Wbk., en bij de aldaar vermelde beroemde Bruggenaars, voege men de wiskundigen SIMON STEVIN en GREGORIUS VAN ST. VINCENT, de historieschrijver ADOLF VAN MEETKERKE, de letterkundige ADRIAAN VAN DER SCHRIEK, Heer van *Rodone*, bij de geleerden meer onder den naam van SCHRIEKIUS bekend, en de Godgeleerden FRANCISCUS GOMARUS, benevens de vermaarde hedendaagsche historieschilders JOSEPHUS DIONYSIUS ODEVAERE, GERARDUS XAVERIUS DE SAN en SUVEE, (de laatste was directeur van de schilder-akademie te Rome) de beeldhouwer CALOGNE en de graveur DE MEULENMEESTER, alle mannen van een schitterend talent. De in het Wbk. vermelde uitvinder der olieverw JAN VAN EYK, was echter niet te Brugge maar te Maaseyk geboren, om zijn lang verblijf te dier plaatse, kreeg hij evenwel den bijnaam van JAN VAN BRUGGE.

BRUGGE, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. en ½ u. O. van Helmond, gem. Deurne en Liessel, ¾ u. N. W. van Deurne aan de Vlier. 2. geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Berchem.

BRUGGE, (TER) geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Castre. 2. Ned. geh., zie *Bregge*. (*Ter*)

BRUGGE NAAR GENT, (KANAAL VAN) of *Canal de Bruges à Gand*, in Oost- en West-Vlaanderen; het begint te Gent, waar het met de Lys (Lye) verbonden is, zich met de Lieve en het kanaal van Nevèle vereenigt, en valt, na eenen loop van 11 m. van het O. Z. O. naar het W. N. W., bij Brugge in de kanalen van Damme en Ostende.

BRUGGEN, (BINNEN) zie *Boxtel*. (*Binnen*).

BRUGGENHOF, kasteel in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Betecom.

BRUGGERHUIS, zie *Brug*.

BRUGIÈRES DIT DULAC, zie *Brugnières*.

BRUGNANO, Sard. vlek, hert. Genua aan de Vara.

BRUGNATO, zie *Brugnetto*. (Wbk.)

BRUGNIÈRES, (Wbk.) lees: *Bruiguières* of *Brugières dit Dulac*. Het is eene kant. hoofdpl., met molton- en flanelfabrijken, en 4000 inw.

BRUGNOLO, D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. Cremona, distr. en 2 m. van het kanaal Maggiore, met brandewijnstokerijen, linnenfabrijken en eene looijerij; 340 inw.

BRUGSCHEN, (TEN) geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Schellebelle.

BRUGSKEN, geh. in O. Vlaand., gem. St. Nicolaas.

BRUGUIÈRES, zie *Brugnières*.

BRUHEZE, oud Ned. kasteel, prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. en ½ u. W. van Baarle-Nassau, in het geh. Loveren, ¾ u. van de Belgische grenzen.

BRUIL, (DE) Ned. buursch. in Gel-

derland, zie *Breuil.* 2. of *Bruel*, Ned. geh., prov. Utrecht, arr. Amersfoort, kant. Wijk bij Duurstede, gem. Zeist.

Bruile, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Waudrez.

Bruimaige, zie *Brumagne.*

Bruinbeke, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Schellebelle.

Bruine Hoeksche Waard, Ned. eil. in den Biesbosch, prov. N. Braband, dat bedijkt zijnde, thans een eiland uitmaakt.

Bruine Kil, Ned. watertje, zijnde eene der killen van den Biesbosch.

Bruinenberg, Ned. heuvel, prov. Overijssel, op de grenzen van Drenthe.

Bruinisse, (Wbk.) D. en gem., met eene haven, een veer, eene brouwerij, 2 meestoven en 1000 inw., die meest door de kleine visscherij bestaan. Ook zijn er in de nabijheid oesterbanken.

Bruintjeskreek, Ned. water, prov. Zeeland, dat ten W. van Duiveland, tusschen de schorren heen, uit de Mosselkreek naar het Krammer loopt.

Bruisbeke, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. St. Lievens-Hautem.

Bruist, zie *Breust.*

Brujas, kaap aan de N. kust van de prov. Istma, in Columbia, (Nieuw-Granada) tusschen den mond van de Chagre, ten W. en Porto Belo, ten O. onder 9. 50. N. B. Zij loopt verre in de Antillische zee uit. In de nabijheid zijn banken, die het vaarwater van den mond der Chagre tot aan Porto Belo zeer onveilig maken.

Brukelen, zie *Breukelen.*

Bruk, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Waalwijk, gem. Drongelen Hagoort Gansoijen en Doeveren, ¼ u. N. van Drongelen, ½ u. Z. O. van Meeuwen.

Brcko, klein Afrikaansch land aan de bronnen van den Senegal, tusschen Bambuk en Fuladu.

Brul, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Maater. 2. geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. St. Pieters-Rode. 3. geh. in Luxemb., zie *Brulle.*

Brul, (ten) of *Brucle*, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Haaltert.

Brule, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Anderlues.

Brulé, riv. in de N. Amer. staat N. W. Gebied, die in het Bovenmeer valt.

Brulle, (Wbk.) *Brul* of *Broul*, is geen D. maar een geh., kw. Bastogne, gem. Tillet.

Brulles, Sp. vlek, gem. Burgos, aan den oorsprong van de eveneens genoemde rivier.

Brullo, kaap in Egypte, tusschen Damiate en Rosette.

Brulotte, (Wbk.) ligt distr. Bergen, gem. Ghlin.

Brult, geh. in Namen, arr. Philippeville, gedeelt. gem. Couvin, gedeelt. onder Pêsches.

Brumado, tak van de Braz. riv. Contas, prov. Bahia, comarca Jacobina.

Brumagne, (Wbk.) of *Brumaige*, arr. Namen, gem. Lives, met een kasteel aan de Maas.

Brumbari, distr. in Beludschistan, landsch. Sind, aan den Indus. Het noorderdeel is eenzaam en meestal door Nomaden bewoond.

Brumbeek, zie *Brunsbeke.*

Brume, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Fosse.

Brumholt, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Neer.

Brummen, (Wbk.) is een D. en gem. Het D., dat reeds in 970, door Wichman, Voogd van Zutphen, aan de kerk van Elten opgedragen werd, telt alleen 800 en met de onderhoorigheden, 4600 inw.

Brumpt, zie *Brumt.*

Brun, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Chevron. 2. riv. in Rusland, gouv. Kaluga, kr. Mosalsk. 3. fort in de prov. en in Braz., bij de stad Pernambuco.

Brunby, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Lugade, met visscherij.

Brun-Culot, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. St. Sauveur.

Brundrut, Oostenr. vlek, versterkt bergslot, in de Kroätische militaire grenzen.

Brundusium, zie *Brindes.* (Wbk.)

Brune, Kaap. Zie *Kaap Brune.* (Wbk.) en *Whidbey*, (Wbk.) No. 1.

Bruneby, Zweed. kersp. Lynkopingslän, harrad Gullberg.

Bruneck, zie *Brunegg*, (Wbk.) No. 2.

Brunegi, zie *Brunegg.*

Brunehaut, (Wbk.) reg. 4, staat: *Rougain*, lees: *Rongy.*

Brunehaut, D. in Henegouwen, zie *Brunhaut.*

Brunet, klein eil., nabij de Zuidkust van Terre-Neuve, aan den in-

gang der Fortuinbaai, 47. 15. N. B. 37. 53. W. L.

Bruneté, kleine Sp. stad, prov. en 6½ m. W. van Madrid.

Bruney, Australisch eiland, aan de Z. O. kust van Van Diemensland ongeveer 10 u. lang. De inw. komen met die van Van Diemensland overeen; zij gaan naakt en zijn woest van aard. De baai *l'Aventure* dringt tot in het midden van het eil. het land in. Er is zeer veel visch, onder anderen rog van 3 à 400 pond. 43. 21. Z. B. 145. 9. L.

Brunhaut, of *Brunehaut*, D. in Henegouwen, distr. Charleroi, gem. Liberchies.

Brunhido, Port. vlek, prov. Beira.

Brunlaugnass, Noorw. kersp., stift Aggerhuus, voogdij en gem. Laurvig, met 2300 inw.

Brunnadern, Zwits. D., kant. en 5 m. Z. W. van St. Gall, distr. Opper-Fockenburg, met eene salpetergroef, katoen- en neteldoekfabrijk; 800 inw., veel veeteelt.

Brunnelbunde, Boh. vlek, kreits en 7 m. Z. O. van Budweis, met koude minerale bronnen.

Brunnepe of *Bronnep*, Ned. geh., prov. Overijssel, arr. Zwolle, kant. en gem. Kampen.

Brunnflo, Zweed. kersp. Jämtlandslän, voogdij Jämtland.

Brunotterkog, Deen. kersp., hert. Sleeswijk, herred Widing.

Brunoy, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. en 2 m. N. van Corbeil, kant. Boissi-Saint-Leger, aan de Yère, met eene katoenspinnerij, kalkgroeven en 1000 inw. Vóór de revolutie was er een prachtig kasteel.

Brunsberg, D. in de N. Amer. staat Mississipi, gr. Cloiborne aan de Mississipi.

Brunshusen, zie *Brunshausen*. (Wbk.)

Brunshuser Schanze, (Wbk.) staat: zie *Swinger Schanze*, lees: of *Schwinger Schanze*, schans aan den mond der Schwinge in Hanover, hert. Bremen, alwaar de tol op de Elve betaald wordt.

Brunsinge, zie *Brunsting*.

Brunskog, Zweed. kersp. Karlstadlän, harrad Josse.

Brunssum, (Wbk.) D. en gem., arr. Maastricht, 2 u. van Sittard; 1000 inw.

Brunsting, (Wbk.) Brunsinge, of *Breustinge*, ligt kant. Hoogeveen, gem. Beilen, maar niet in de nabijheid van het moeras de Bourtange.

Brunstorf, Deen. D., hert. Lauenburg, ambt Schwarzenbeck, met 500 inw.

Brunswijk. (Wbk. No. 1.) is onder anderen ook de geboortepl. van den Dichter Ernst Friedrich Klingemann.

Brunswijk, N. Amer. zeestad, staat Georgië, hoofdpl. van het gr. Glynn, aan den mond der Turtle-river, in de Simons-straat, 29 m. Z. Z. W. van Savannah, en 3½ m. Z. van Darië. 31. 10. N. B. 62. 30. W. L. Zij heeft eene ruime en veilige haven, en ligt zeer voordeelig voor den handel. 2. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Reusselaer, 2 m. O. van Troy; 2300 inw. 3. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Berks; 4800 inw. 4. N. Amer. gem., staat Vermont, gr. Essex, aan de Connecticut, 23 N. O. van Montpellier.

Brunswijkbaai, wijde en zekere baai op het N. O. deel van Spitsbergen, tusschen 2 eil., aan de W. kust, het hoogste punt, waar de Russische jagers komen.

Brunswijk-House, Factory in het Zuidel. depart. van Nieuw-Zuid-Wallis, in de Westelijke landen aan de Hudsons-zee in N. Amerika.

Bruntingen, (Wbk.) Bruntinge, of *Bruntink*, ligt kant. Hoogeveen, gem. Westerbork.

Brusöe. eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, stift Christiaansond, ambt Stavanger, onder 59. 3. N. B. en 23. 20. O. L..

Brus, geh. in Luik, distr. Luik, gem, Glins. 2. plaats in Nubië, wadi Halfa, op den weg naar Esekke.

Brusasco, Sard. D., afd., prov. en 7 m. N. O. van Turin, hoofdpl. van een mand., aan den regteroever van de Po; 860 inw.

Brusczylow, (Wbk.) staat: zie *Bruzilow*, lees: zie *Brusilow*.

Brush-Creek, riv. in N. Amer., staat Ohio, zij is met de Ohio vereenigd, bij het gr. Adams; aan de oevers staan eene groote menigte molens. 2. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. en aan de oevers van de Muskingum, 1½ m. beneden Zanewille; 700 inw.

Brusch-dal, een der vruchtbare dalen in den N. Amer. staat Pennsylvanië.

Brushy, gebergte in N. Amer., tot de Apalachen behoorende; door het Westel. gedeelte van den staat Virginië loopende; het Zuideinde wordt Walker genoemd.

Brushy-plain, vlakte in de N. Amer. staat New-York, gr. Suffolk.

Brusinck, Russ. eil., gouv. Olonez, kreits Petrosowodsk, bij Scholtotersk, in de Onega, met hooge dennen begroeid, en met eene houten kerk.

Brusk, Deen. herred, stift Rijpen, aan de kleine Belt, op 3 v. m., 10 kersp. bevattende.

Brusnik, geb. in Turkijë, in Bosnië, N. W. van Novibazar.

Bruson, (St.) D. in het Lomb. Venet. Kon., prov. en 4 m. W. Z. W. van Venetië, distr. Dolo, aan het kanaal van de Brenta-Nova; 2000 inw.

Brusquez, (Wbk.) lees: *Brusque*, het ligt arr. en 6 u. Z. van St. Afrique; 1100 inw. en lakenfabrijken.

Brusseghem, (Wbk.) of *Bruysegem*, ligt arr. en 2¼ u. N. W. van Brussel, gem. Brusseghem-Ophem-Ossel, met brouwerij en groentebouw.

Brusseghem-Ophem-Ossel, gem. in Z. Braband, arr. Brussel; 1800 inw., brouwerijen, veel bouwland, minder weiland en bosch.

Brussel, arr., (Wbk.) bevat, in 2 steden en 116 plattelandsgemeenten, 285,000 inw.

Brussel, stad, (Wbk.) 1 kol., reg. 2 van onderen, staat: de munt, thans het bureau van guarantie van goud en zilverwerk; lees: de munt, die onder het Ned. bestuur merkelijk vergroot is, door er het daaraan belendende voormalig bisschoppelijk paleis aan te trekken, en waar tevens het bureau van guarantie van goud- en zilverwerk gevestigd is. Kol. 2, reg. 15 en 16, staat: de nieuwe schouwburg, alsmede die op de muntplaats, lees: de nieuwe schouwburg, staande op de muntplaats, welke door fraaije nieuw aangelegde straten omgeven is, in eene van welke een gebouw staat, welks bovenste gedeelte tot beurs diende, terwijl het onderste de koopzaal der notarissen bevat. Kol. 2, reg. 30, staat: die van onze lieve vrouw, enz., lees: die van O. L. V. van de overwinning, die van St. Nikolaas, van St. Jakob op Coudenberg, van O. L. V. van de kapel, van St. Catharina, van O. L. V. van Bijstand, der Minimen, enz. Men is onder het Nederlandsch gouv. begonnen, de stad uit te leggen, hetwelk ten gevolge gehad heeft, dat de wallen geslecht en in zeer aangename wandelingen herschapen zijn, die men de *boulevards* noemt, en dat de stad thans, als men het fraaije ijzeren hek aan de Allée-verte mede telt, tien poorten heeft. Ook is het getal der pleinen, straten en huizen, door die vergrooting merkelijk toegenomen. Nog is er onder het Nederl. gouv., even buiten de Schaarbeeksche poort, een plantentuin en bij de Leuvensche poort, een Observatorium aangelegd, alsmede een algemeen gesticht voor oude mannen en vrouwen, in eenen grootschen stijl, benevens fraaije overdekte visch- en vogelmarkten, gebouwd.

Het paleis voor de Staten-Generaal, was reeds vóór den opstand weder in deszelfs ouden luister opgetrokken, en voor den Prins van Oranje, op den Boulevard; tusschen de Leuvensche en Namensche poorten, een geheel nieuw prachtig paleis aangebouwd. Het Atheneum is niets anders dan de Latijnsche school, waar ook onderwijs in de levende talen, geschiedenis, wiskunde, enz. gegeven wordt.

Behalve het in het Wbk. vermelde kanaal, is er nog een tusschen Brussel en Charleroi aangelegd, ook bestond er voor den opstand een plan om in eene schier regte lijn een kanaal van Brussel naar Antwerpen te graven, dat dieper en breeder dan het bestaande zoude zijn, zoodat de koopvaardijschepen regtstreeks uit zee tot Brussel toe konden opstevenen; dit ontwerp schijnt, sedert dat er een ijzeren spoorweg van Brussel op Mechelen loopt, die men thans (1835), bezig is tot Antwerpen te verlengen, in het vergeet boek te zijn geraakt. Het getal inw. beloopt thans 98,000.

Onder de beroemdste inboorlingen van Brussel, verdienen ook melding, Elizabeth van Oostenrijk, Koningin van *Denemarken*, Alexander Farnese; Prins van *Parma* en Landvoogd der Spaansche Nederlanden, de beroemde Staatsman en Dichter Filips van Marnix, Heer van *St. Aldegonde*, de Admiraal van Zeeland Lodewijk van Boissot, de Maarschalk van Holland

Jean Baptiste Dumonceau en de Luit. Generaal in Nederlandschen dienst Alexandre Charles Joseph Gislain, Graaf d'Aubremé.

Brussel, (kanaal van) of *Canal de Bruxelles*, kanaal in de prov. Zuid-Brab. en Antwerpen, het loopt van Brussel noordwaarts langs Vilvoorde, tot aan den Rupel, tegenover Boom, en is 7 u. lang. Het werd in 1550 begonnen, en in 1561 voltooid, is een der fraaiste werken van het land, en tevens van groot nut voor de stad Brussel.

Brussel, (Klein-) of *Petit-Bruxelles*, geh. in Henegouwen, gem. Enghien.

Brusselmansbake, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Opdorp.

Brust, (Wbk.) zie voorts *Breust*.

Brusten, (Wbk.) zie voorts op *Brusthem*.

Brusterbos, (Wbk.) zie *Breusterbosch*.

Brusthem, (Wbk.) of *Brusten*, D. en gem. 1¼ u. van St. Truijen, met 900 inw. Veldslag van 28 October 1467, tusschen Karel *den Stoute*, Hertog van Bourgondië, en de Luikenaars.

Brutus, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Caijuga aan het Erie-kanaal, 2 m. N. O. van Auburn, 3600 inw.; men vindt er een zeer fraai kasteel en gips.

Brutz, Fr. D., dep. Ille en Vilaine, arr. kant. en 3 u. Z. W. van Rennes; 2300 inw.; loodmijn, die niet ontgind is.

Bruuk, Ned. buursch., prov. Gelderland, kw. Nymegen, distr. Rijk van Nymegen, gem. Groesbeek.

Bruwaan, zie *Browaan*.

Bruwière, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Mortier.

Brux, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Lierneux.

Bruxe, of *Buga*, Aziat. eil. in het rijk der Birmannen, prov. Martaban, voor de haven van Martaban.

Bruxelles, (Petit-) zie *Brussel. (Klein-)*

Bruyelle, (Wbk.) D. en gem., distr. en 2 u. van Doornik aan de Schelde; 1000 inw.

Bruyère, twee geh. in Namen, het eene arr. Namen, gem. Le-Roux, het andere, arr. Philippeville, gem. Morialmé.

Bruyère, (Grande- en Petite) twee geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Tourinnes-Beauvechain.

Bruyère, (Haute- en Basse-) twee geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Virginal-Samme.

Bruyère, (La-) geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Castre.

Bruyère-à-la-Croix, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Genval.

Bruières-Madame, (Wbk.) lees: *Bruyère-Madame*; het is geen D., maar eene groote boerenhofstede, arr. Nyvel, gem. Vieux-Genappe.

Bruyères, (Wbk.) No. 4, zijn niet 2 dorpen maar twee geh., het eene in Luik, arr. Verviers, gem. Battice, het andere in Namen, arr. Namen, gem. Biesme. 2. Fr. D., dep. Aisne, arr. en 4 u. N. van Château-Thierry, kant. Fère-en-Tardenois en 1 u. van Oulchy; 300 inw., minerale bron.

Bruyères, (Petites) geh. in Luik, distr. Luik, gem. Chenée.

Bruyères-le-Chatel, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. Corbeil, 1 u. W. van Arpajon; met een oud kasteel en 600 inw.

Bruyères-sous-Laon, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. kant. en 1 u. Z. Z. O. van Laon, met koude minerale bronnen; 1000 inw.

Bruysigem, zie *Brusseghem*.

Bruyst, zie *Breust*.

Bruzano, kaap in het kon. Napels, prov. Calabria Ultra I., 8 m. Z. W. van Gerace. 38. l. 45. N. B. 33. 48. 30. O. L.

Bry, Eng. riv., zie *Brue*. (Wbk.) 2. kaap op het Z. W. van het eil. Borneo.

Bry, of *Brix*, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Celles.

Bry, of *Brye*, zie *Brie*, No. 1.

Bryantown, D. in den N. Amerik. staat Maryland, gr. Charles.

Bryar-Creek, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Northumberland, aan den linkeroever der Susquehannah.

Brydorpe, (Wbk.) staat: zie *Ambachten*, (*de vier*) lees: Ned. buurt, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen, gem. Duivendijke.

Brye, zie *Brie*, No. 1.

Bryer, (Wbk.) zie voorts *Brehar*, (Wbk.)

Brzeznitz, zie *Brzeznitz*. (Wbk.)

Brzeci, D. in Gallicië, kreits en 13 m. N. W. van Sandecz. Er zijn ijzerwerken.

Brzesc, (Wbk.) staat: of *Brzesc-Litewski*, lees: of *Brest-Litewski*.

Brzeskonowe, Pools. stad, waiwodsch. Krakau, digt bij den linkeroever der Weichsel; 900 inw.

Brzeskowitz, Boheems. D., Klattauer kreits, met gezondheidsbronnen.

Brzezani, stad in Gallicië, hoofdst. van eene kreits van dien naam, aan de Lipa Grita, met 1 kasteel, gymnasium, kreitsschool en 4400 inw. 49. 30. 25. N. B. 42. 21. 30. O. L.

Brzezeica, (Wbk.) lees: *Brzeznica*, of *Breznice*, en zie voorts op dit laatste woord.

Brzezie, Russ. stad, gouv. Podolie, kr. Ussetza met 140 huizen.

Brzezina, Boh. D. Pilsenerkreits, met eene boekerij en kabinet van Nat. historie van graaf Kaspar Sternberg.

Brzostowica, zie *Brzostowitze*.

Brzuzova, Russ. D. in Europa, gouv. Kostroma, kreits Makariew.

Bsoubbé, Abazische volkstam aan de Zuidel. helling van den Kaukasus, aan de keten, die van de sneeuwbergen afwaarts naar de Zwarte zee gaat, en zich tot Sokhoumkalah uitstrekt.

Buache, baai of haven op de O. kust van het eil. Van Diemensland, W. van de Stormbaaikaap.

Buache-Island, (Wbk.) is met klippen omringd, wel zandig doch over het algemeen met hooge boomen bezet, men vindt er korhoenders en raven. 2. Kaap aan de W. kust van Van Diemensland, bij baai Ransonnet.

Buais, Fr. D., dep. Kanaal, arr. en 3 u. Z. van Morbihan, 2 u. van St. Hilaire; 1300 inw.

Buam, Russ. riv., prov. Dhagestan; valt in de Kaspische zee.

Buanaventura, zie *Buenaventura*.

Buanes, zie *Buannes*. (Wbk.)

Buarcos, (Wbk.) Buargos, of *Buaxcos*, werd in 1752 door eene aardbeving verwoest.

Bubastes, nu *Dell Basta*, zie *Benal Hasser*. (Wbk.)

Bubaa, Afrik. plaats in het land der Somaulus, aan de O. kust bij de Herawals.

Bubatz, zie *Bublitz*. (Wbk.)

Bubbio, Sardin. D., afdeel. Alessandrie, prov. en 2 m. W. van Acqui, hoofdpl. van een mand., aan den linkeroever van de Bormida.

Bubehnen, zie *Bubainen*. (Wbk.)

Bublе, klein Deen. eil. bij Noord-Jutland.

Bubkow, Russ. D. in Europa, gouv. Pultawa, kreits Pyrjalin.

Bubbari, D. in Beludschistan, landsch. Sind, distr. Ulibuhr.

Bubry, Fr. D., dep. Morbihan, arr. en 6 u. N. van l'Orient, 2 u. van Hennebon; 1400 inw.

Bubuan, een der Sooloo-eiland., tot de groep Basselau behoorende.

Buc, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. kant. en ¾ u. Z. van Versailles, aan de Bièvre; 500 inw. en merkwaardige waterleiding.

Bucaina, geb. in Brazilië, prov. Rio Janeiro, distr. Ilhagrande, N. W. van Paraty.

Bucalena, (Wbk.) lees: *Bucalema*.

Bucaniers, zie *Boucaniers*. (Wbk.)

Bucari, zie *Buccari*. (Wbk.)

Bucarnao, riv. op het W. I. eil. Cuba, valt O. van Havannah in de zee.

Buccaricza, zie *Buki*. (Wbk.)

Buccaritzi, D. in Illyrië, gouv. Trieste, kr. en 4 m. O. Z. O. van Fiume, aan de W. kust van de golf van Buccari, 2 m. Z. O. van Buccari. Met handel in hout, houtskolen en veen.

Bucchianico, Nap. vl., prov. Abruzzo Cit, distr. en 1¼ m. Z. O. van Chieti, hoofdpl. van een kant., met 1 paroch. kerk, verscheidene kloosters, 1 hospitaal en drie jaarmarkten. De omstreken geven den besten wijn der prov.; 1400 inw.

Buccovitza, riv. in Europ. Turkyë, ejalet Bosnie, die in de Bosna valt.

Buccoviza, geb. in Dalmatië.

Bucellas, Port. D., prov. Estramadura, comarca en 6 m. N. van Lissabon, aan de Trancao. De omstreek brengt zeer goeden wijn voort.

Bucey, Fr. D., dep. Opper-Saone, arr. Gray, kant. en 1 u. van Gy; 1600 inw.

Buch, (Wbk. No.) heet eigenlijk *Tête de Buch*, zie voorts op dat woord.

Buchain, zie *Buch*, (Wbk.) No. 9.

Buch-am-Ahorn, D. in het groothertogd. Baden, Main- en Tauberkreits, ambt Walldürn, 8 m. Z. W. van Wurzburg, en 15 m. O. N. O. van Heidelberg, met houthandel en 300 inw.

Buchan, kaap in Schotl., zie *Kaap Buchan*. (Wbk.)

Buchari, staat: *Bucari*, lees: zie *Buccari*.

Buchareest, staat: of *Bucharest*, lees: of *Bukurescht*.

Buchartr, (Klein) (Wbk.) wij zullen hiervan eene verbeterde beschrijving geven op *Turfan*, den tegenwoordigen naam.

Bucheggberg, of *Bucheckberg*, Zwits. ambt aan het Z. W. einde van het kant. Solothurn, aan den regteroever van de Aar. Het is bergachtig, heeft belangrijke graan- en ooftbouw, goede weilanden en aanzienlijke veeteelt, voorheen stond hier het oude slot *Bucheck*, dat thans verwoest is. Het bevat 4 gerigten met 3900 hervormde inw.

Buchheim, Beijers. D., Opper-Donaukreits, 16 m. Z. W. van Augsburg en 1 m. N. W. van Memmingen. De bibliotheek van het voorm. Karthuiser klooster, was eene der fraaiste van Duitschland; 600 inw.

Buchkira, zie *Buchhaira*. (Wbk.)

Buchenau, landstreek tusschen Hessen en Frankenland, zie *Buchau*, (Wbk.) No. 1.

Buchenberg, Pruis. IJzerbergwerk, regdst. Maagdenburg, kr. Osterwieck.

Bucherhof, geh. in Luxemburg, kw. Grevenmacher, gem. Stadtbredimus.

Buchholz, (Wbk.) No. 2, eigenlijk: *Französisch Buchholz*, met sterken tuinbouw. 2. Deen. D., hert. Lauenburg, aan het Ratzeburger meer, met veel visscherij.

Buchkurd, zie *Bechkord*.

Buchlau, oude burgt in Moravië, Brunnkreitz bij het dorp Buchlowitz.

Bucholt, Ned. geh., prov. Friesland, zie *Boekholt*. (Wbk.) No. 1.

Buchone, Ind. stad, prov. Allahabad, distr. Bundelcund.

Buchovine, zie *Bukowina*. (Wbk.)

Buchow, zie *Buchau*, (Wbk.) No. 2.

Buchowine, zie *Bukowina*. (Wbk.)

Buchsweiler, zie ook *Bouxweiller*. (Wbk.)

Buchtarma, of *Buchtorma*, de voornaamste tak van de Irtisch, in Aziätisch Rusland. 2. Eene aanzienlijke tak van het Altai-gebergte, dat tot aan de Noordelijke grenzen van China loopt.

Buchtasche Woud, groot bosch in het Poolsch waiwoodsch. Augustow, opwod. Kalwary.

Buchtarminsk, vesting op de hooge vlakte van Azië, aan den regteroever van de Buchtarma, ½ u. van de Irtisch, volgens Ledebour op 49. 19. N. B. en 101. 18. O. L.

Buchten, (Wbk.) ligt arr. Maastricht, gem. Born.

Buchtorma, zie *Buchtarma*.

Bucinarische eil., Sard. eil. aan de N. punt van de straat van Bonifacius, de grootste heeten Madalina en Caorera, doch zij zijn alleen door herders bewoond. In de straat worden veel koralen gevischt.

Bucino, zie *Bocino*. (Wbk.)

Buck, (Wbk. No. 1) zie *Bueken*. (Wbk.) 2. (Wbk. No. 2), is geen D. maar een geh., arr. Namen, gem. Yvoir. 3. punt van N. Amer., ten N. van den ingang der Englefieldsbaai, aan de W. kust van Koningin Charlotta, eil., 53. 10. N. B. en 114. 45. W. L. 4. berg in Schotland, in het Westel. gedeelte van het gr. Aberdeen, 480 vademen hoog. 5. kleine Pools. stad, waiw. Belozo.

Buck-eiland, een der kleinste Maagdeneil., ten O. van St. Thomas, in de St. Jakos-Passage. 18. 15. N. B. en 47. W. L.

Buckan, zie *Buckat*.

Buckar, zie *Bockar*.

Buckat, of *Buckan*, een eil. in de golf van Arabië, aan de kust van Abyssinië in de Hoakel-baai. 15. N. B. en 58. O. L., met eene fraaije haven, het eil. bestaat uit groote stukken basalt, welke als op elkander gestapeld zijn.

Buckau, (Wbk.) zie voorts *Bockau*. (Wbk.)

Buckby, (Long) Eng. D.; gr. en 3½ m. N. W. van Northumpton, hundred Guilsborough; 1800 inw.

Buckden, zie *Bugden*. (Wbk.)

Buckemburg, zie *Buckeburg*. (Wbk.)

Bucken, zie *Bueken*.

Buckenham, (Old) Eng. kersp., gr. Norfolk, hundred Shropham, ½ m. N. W. van New-Buckenham en 6 m. Z. W. van Norwich, met een oud kasteel; 1100 inw.

Buckerfiorden, golf bij Noorwegen, in het N. W. van het stift Christiansand, met een groot aantal eilanden.

Buckfastleigh, D. en kersp. in Engeland, gr. Devon, hundred Stanborough, aan den regteroever van de Dart, 1 m. Z. van Ashburton, en 7 m. Z. Z. W. van Exeter; 2200 inw.

Buckfield, N. Amer. gr., staat Maine, gr. Oxford, 2 m. Z. van Parijs; 1500 inw.

Buckhorn-Fall, bekende waterval van de riv. Cape-Fear, in de N. Amer. staat N. Carolina.

Buckhornfalls, D. in de N. Amer. staat N. Carolina, gr. Pittsborough.

Buckia, riv. in de Ind. prov. Nepaul, distr. Muckwanpoor.

Buckingham, (Wbk. No. 4) heet eigenlijk *Bucks*, en wordt door de Delaware, de Neshammig - Tosucon-creek bepoeld. 2. twee D. in Pennsylvanië, een in het gr. Bucks, met 1700, en een in het gr. Wayne, met 150 inw.

Buckingham, een der graafsch. op Van Diemensland, het strekt zich uit van de Z. kust tot 42. Z. B. Het klimaat is zeer fraai en zacht. In 1820 waren er reeds 6293 morgen bebouwd land. 2. kantoor in Nieuw-Brittanje, aan de Saskashawan. 53. 50. N. B. en 93. W. L.

Buckland, vlek in den N. Amer. staat Massachusets, gr. Franklin, met 1100 inw. 2. D. aldaar, staat Virginiä, gr. Prince-William, met 1 postkantoor.

Buckle-Bagstar, baai op het Aust. eil. Macquarie, ten Z. van N. Zeeland.

Bucklebury, Eng. D., gr. Berks, 3½ m. W. van Reading; 1100 inw.

Buckley's-kanaal, kanaal in Patagonië, in Z. Amer., ten W. van het kanaal der Indianen.

Buckow, (Oud-) D. in het groothertogd. Mecklenburg-Schwerin, niet ver van Nieuw-Buckow.

Bucks, zie *Buckingham*. No. 1.

Bucksebra, zie *Beckserra*.

Bucksua, Ind. stad, prov. Allahabad, distr. Bundelcund.

Buckskin, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Ross, 6 m. N. W. van Chilicottre; 1400 inw.

Bucktown, N. Amer. zeeplaats, staat Maryland, gr. Dorchester, 3 m. Z. van Cambridge.

Buco, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. La-Reid.

Buco-Velonoso, vergiftigd hol in Napels, waarin noch menschen noch dieren leven kunnen.

Bucouya, zie *Bekia*. (Wbk.)

Bucsiri, zie *Kiurdistan*. (Wbk.)

Bucsum, D. in Zevenbergen, comit. Hunyad, 2½ m. Z. van Saszvaros, en 3½ m. Z. O. van Dewa. De grond bevat eenig zilvererts, met goud vermengd.

Bucza, Russ. riv. in Eur., gouv. Kiew, die in de Irpen, een arm van den Dnieper, valt.

Buczek, Pools. vlek, waiwodsch. Kalish, obwod. Sieradz. met 51 huiz.

Buczniow, D. in Gallicië, kr. en 1½ m. Z. van Tarnapol, nabij den Sered, met 1 kasteel en 1 Grieksche kerk; 1300 inw.

Buda, (Wbk.) staat: zie *Ofen*, zie dat art. hieronder. 2. of *Budau*, D. in Bohemen Ellborgner, kr. bij de stad Buchau, met porceleinfabr. 3. zie *Tuat*. (Wbk.)

Buda, of *Tabuda*, een der oudste Nederl. stroomen, prov. Zeeland, in het voorm. Staatsch, thans Zeeuwsch-Vlaanderen, wiens juiste loop thans niet stellig meer op te geven is, waarschijnlijk was dit het water, waarin het tegenwoordig Zeeuwsch Vlaanderen aangeslibd is.

Budarinskoi, Russ. vlek in Azië, gouv. Astrakhan, kr. Krasnojarsk.

Budawar, Ind. stad, prov. Malwah, 7 u. Z. Z. O. van Budderwas.

Budayoun, zie *Bedayoun*.

Budczin, zie *Budzin*. (Wbk.)

Buddally, zie *Beddally*.

Buddaruch, zie *Buddaruck*. (Wbk.)

Budda, zie *Bedda*.

Buddesdale, (Wbk.) zie ook *Botesdale*. (Wbk.)

Buddoo, zie *Beddou*.

Buddooma, volk op eenige eilanden in het Afrik. meer Tsaad, rijk Bornéo.

Buddoussah, zie *Beddaousah*.

Buddrekool, zie *Beddrikoul*.

Buddruk, zie *Budruck*. (Wbk.)

Bude, Hong. stad, zie *Ofen*.

Budeiha, (Budeihai) Chin. stad, prov. Helang-Kiang, of van den Amur, met 1000 man bezetting.

Budel, (Wbk.) of *Buul*, D. en gem., distr. Helmond, 3½ u. Z. W. van Asten, 4 u. Z. O. van Eindhoven, 1½ u. van de Belgische grenzen; 2100 inw., meest kramers in wijn- en bierglazen, velen drijven ook sterken handel in varkens.

Budeler, (Wbk.) ligt niet in Lux. maar in Pruissen, prov. Nederrijn, regdst. Trier. Het is hetzelfde als *Budelich*. (Wbk.)

Budekan, geb. in Aziat. Turkije, ejalet Natolië, sandsch. Kanghri.

Budersberg, zie *Bautenberg*.

Buderscheid, zie *Biderscheid*.

Budesdale, zie *Botesdale*. (Wbk.)

Budesheim, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. en 11 m. W. van Trier, kr. en 2¼ m. O. van Prum, met ijzermijnen en 360 inw.

Budge-Budge, (Wbk.) of *Bedge-Bedge*, thans eene stad in Ind., presid. en prov. Bengalen, distr. en 4 m. Z. W. van Calcutta, aan den linkeroever van den Hoogly. Men heeft de vestingwerken, om de ongezondheid der lucht in verval laten geraken. Het is de hoofdpl. van 24 pergunnah's (districten) welke de Engelschen in 1757 onder hunne magt kregen.

Budgen, of *Buttgen*, Pruiss. D., prov. Kleef-en-Berg, regdst. en 2¼ m. Z. W. van Dusseldorf, kr. Neus. Er zijn branderijen en brouwerijen.

Budhakeder, zie *Bedhakedar*.

Budhee, zie *Bedhij*.

Budia, kleine Spaans. stad, prov. en 8 m. O. van Guadalaxara, aan eenen arm van den Taag.

Budiadingerland, zie *Budjadinger- en Stadland*. (Wbk.)

Budiao, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Comarines.

Budin, (Wbk.) ook wel *Budyn*, werd in 1759 door de Pruissen ten deele verbrand, en in 1783 brandde het op 6 huizen na geheel af. 2. Boh. stad, zie *Budez*. (Wbk.)

Budina, riv. in Afghanistan, prov. Pischaux.

Budingen, (Wbk. No. 1), D. en gem., arr. Leuven, ¾ u. van Zout-Leeuw, 2 u. N. W. van St. Truijen, aan de zamenkomst der groote en kleine Geete, met een oud kasteel, brouwerij, branderij, wei- en hooiland, moerassen en bosschen.

Büdingen, stad in het gr. hert. Hessen, prov. Opper-Hessen, ambt en 1½ m. Z. O. van Ortenberg aan de Selmen, 5 m. N. O. van Hanau; hoofdpl. van een kanton met fabr. van Lijnwaden, wollen stoffen en naalden. In de omstreek vindt men ijzermijnen en smederijen, als ook fraaije steengroeven.

Budingerwoud, zie *Budingen*. (Wbk.) N°. 2.

Budissau, Morav. vlek, kr. Iglau, met een schoon kasteel, 1 u. Z. O. van Iglau.

Buditschkoe, Russ. D. in Eur., gouv. en kr. Pultawa.

Budissow, zie *Bautsch*. (Wbk.)

Budjack, zie *Bessarabië*. (Wbk.)

Budjanowcze, zie *Budianowcze*. (Wbk.)

Budjna, zie *Bedjna*.

Budki, Russ. D. in Eur., gouv. Pultawa, kr. Gadatsch.

Budley, Eng. D., gr. Devon, geboortepl. van den Zeeheld Walter Raleigh.

Büdlich, Pruiss. D., prov. van den Nederrijn, regdst., kr. en 4 m. N. O. van Trier. Er zijn kopermijnen.

Budnapoer, Ind. stad, prov. Berar, aan de Doodna.

Budnawur, zie *Bednawor*.

Budneira, zie *Budneera*. (Wbk.)

Budosch, (Wbk.) of *Budosch-Hegÿ*, (Stinkberg) heeft nog altijd onderaardsch vuur en vele zwavelholen, die tot genezing van onderscheidene ziekten aangewend worden.

Budoso, Sardin. D., afdeel. Kaap Sassari, 14 m. O. Z. O. van de stad van dien naam, en 4½ m. O. N. O. van Ozieri, in het midden van bergen, die goed weiland hebben; 2000 inw.

Budowey-kushab, zie *Bedowey-Kochab*.

Budra, zie *Bedra*.

Budron, (Wbk.), zie ook *Bodrun*. (Wbk.)

Budschah, Turk. D. in Azië, ejalet Natolië, met vele landhuizen en naar eene stad gelijkende, niet ver van Smirna.

Budschop, geh. in Limb., arr. Roermond, gem. Nederweert.

Budschrab, bronnen in de Sahara, 31 u. van Abusir, waar zich eenige beduinen onthouden.

Budslaw, Russ. stad in Eur., gouv. Minsk.

Budnawur, O. Ind. stad, prov. Malwah. 23. 2. N. B. 95. 27. O. L., hoofdst. van een distr. van 150 dorpen, met 32,000 inw.

Buduma, zie *Buddooma*.

Budur, vlek in Beludschistan, prov. Mekram, meestal in de woestijn gelegen.

Budweisserkreits, zie *Budweis*. (Wbk.) No. 1.

Budwitz, zie *Budweis*. (Wbk.) No. 3.

Budwowe, riv. in Algiers, bij de Corsoe, met welke zij in dezelfde bogt valt.

Budyegyewicze, zie *Budweis*. (Wbk.) N°. 2.

Buech, Fr. riv., die in het dep.

Drôme, 6 u. van Die ontspringt, en zich na eenen loop van 15 u. te Sisteron in de Durance werpt.

Buekapel, eil. voor de kust van Noorwegen, stift Bergen, voogdij Sondfiord en Nordfiorden.

Bueken, (Wbk.) of *Bucken*, D. en gem., arr. Brussel, 1 u. O. van Campenhout, bouw-, wei- en hooiland, veel bosch en 400 inw.

Buel, geh. in Antwerpen, arr. Turnhout, gem. Oolen.

Bueland, groep van kleine eil., aan de W. kust van Noorwegen, stift Bergen, ambt Norden-Bergenhuus, onder 61. 17. N. B. en 22. 20. O. L.

Buemabas, eilanden in de Middell. zee, tusschen Corsika en Sardinië. Zij zijn drie in getal, en bijna geheel verlaten. De Corsikanen en Sardiniërs laten er hun vee grazen.

Buenabata, baai op de oude kaarten van Nieuw-Guinee, ten W. van Kaap-William.

Buenache-de-Alarcon, Spaans. stad, prov. en 11¼ m. Z. van Cuenca, bij den linkeroever van de Xucar, in eene vallei vol olijfboomen en wijnstokken; 500 inw. In de omstreek wordt veel saffraan gewonnen.

Buenache de la Sierra, Spaans. D., prov. en 4 m. O. N. O. van Cuenca, met marmergroeven.

Buena-Esperansa, D. in Chili, prov. Concepcion, aan den weg naar Chillais. 2. kaap zie *Kaap de Goede Hoop.* (Wbk.)

Buena-Gardia, fort in Columbia, dep. Orinoco, prov. Guyana aan den W. oever der Orinoco.

Buena-Haeve, zie *Palma*, (Wbk.) N°. 1.

Buena-Madre, Spaans. vlek, prov. en 23 m. W. N. W. van Toledo, (Avila) en 2¼ m. N. N. O. van Navamorgende, bij den linkeroev. van den Tictar.

Buenaventura, (Wbk. N°. 3). Zij is thans de hoofdstad der prov. van denzelfden naam. De haven, door het Congres tot eene vrijhaven verklaard, heeft zelfs ruimte voor oorlogschepen. Volgens Mollien is de plaats zeer armoedig en bestond slechts uit 12 hutten, die door Negers en Mulatten bewoond worden, en barakken voor de kleine bezetting. Hij vond er slechts drie stukken geschut; het was er zeer ongezond, de invoer bestond in zout, knoflook, uijen, tabak, strooihoeden en matten, de levensmiddelen waren er zeer duur. 2. prov. in de Z. Amer. republiek Nieuw-Granada (Columbia), dep. Cauca, te zamengesteld uit het Zuidelijke kustland der prov. Choco, of het voormalig distr. Raposo, d. i., het kustland tusschen de Sierra Sindagua en de Zee, met het distr. Barbacous, dat voorheen tot Quito behoorde, zoodat zij nu uit het land, aan den Grooten Oceaan van de bergrij, welke tot aan de kust, ten Z. van de Rio de St. Juan loopt, en de rivier Mera in het Z. bestaat, hetwelk eene landstreek van 45 m. uitmaakt. Het is een zeer woest, bijna niet bebouwd en zeer schraal bevolkt land, hetwelk ten N. door de prov. Choco, ten O. en Z. O. door Popayan en Los Pastos, ten Z. door Ecuador, en verder door de zee begrensd wordt. 3. riv. in N. Amer., landen der Indianen, ten N. van Mexiko. 4. vlek in Mexiko, staat Chihuahua, aan den grooten weg, die over de Sierra de Carcay naar Sonora geleidt. 5. D. in Midden-Amer., prov. Honduras, distr. Comayagua. 6 Spaan. vlek, prov. Avila. Zie verder *Bonaventura.* (Wbk.)

Buena-Vista, Sp. vlek, prov. Toro, aan de Lieza. 2. Zendelingspost in Columbia, dep. Cundinamarca, prov. Manguito 3. zie *Tinian.*

Buena-Vista, (San Juan de) D. in Bolivia, dep. la Paz, prov. Apolobamba.

Buena-Vista, (St. Sebastiaan de) zie *Sebastiaan. (St.)* (Wbk.) No. 14.

Buendia, Sp. vlek, prov. en 9 m. Z. O. van Guadalaxara (Madrid), nabij den linkeroever van de Guadiela, met eene minerale bron in de omstreek.

Bueno, (Wbk.) zie ook *Cabo Bueno*, (Wbk.) en *Kaap Bueno.* (Wbk.) 2. riv. in Chili, in het land der Araukaniers. Zij ontspringt uit het meer Ranco, aan den voet van den vulkaan van dien naam, loopt van het O naar W., ontvangt links de Catulan en de Otorno, en valt, na eenen loop van 40 m., 12 m. Z. Z. W. van Valdivia, in den Grooten Oceaan.

Buenos-Ayros, (Wbk.) zie voorts hieronder, *Zuid-Amerika.* (*Vereenigde Staten van*)

Bueretiro, koninkl. lustsl. in Sp., bij Madrid door Koning Filips IV gebouwd, met eene porseleinfabrijk en eenen fraaijen openbaren tuin.

Buen-Succeo, kaap aan de O. kust van het Vuurland. Zij loopt ten Z. W. van de straat Le Maire af, en ten O. van de baai Valentyn, onder 55. Z. B. en 47. 40. W. L.

Buento, riv. in Chin. Mongolië, welke in het meer Ikeara valt.

Buento-Coos, Afrik. volk aan de Goudkust, rijk Cotchey.

Buerbau, (Wbk.) lees: *Buerbaum*, het ligt 5 u. N. O. van Wezel.

Buerög, eil. in de Noordzee, aan de W. kust van Noorwegen, onder 63. 35. N. B. en 26. 4. O. L.

Buezo, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Burgos, en ¾ m. N. van Briviesca, aan den linkeroev. van de Oca.

Buf, Amer. eil. aan de N. kust van het eil. Cuba.

Bufalara, zie *Bufalora.* (Wbk.)

Buffalo, N. Amer. gem. in Pennsylvanië, gr. Armstrong, 56 m. W. N. W. van Warrisburg; 1600 inw. 2. twee riv. in de N. Amer. staat New-York, de ééne gr. Niagara, de andere staat Kentucki, zich in het meer Erie uitstortende.

Buffalo, (East) N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Union, 18 m. N. van Harrisburg.

Buffalo, (West-) N. Amer. gem. in Pennsylvanië, gr. Union, 19 m. N. van Harrisburg; 2500 inw.

Buffaloe, een meer in N. Amer., bij de kopermijn-riv., onder 67. 12. N. B. en 93. W. L. Er is een ander meer, ook Buffaloe genaamd, onder 55. 55. N. B. en 91. W. L. 2. N. Amer. havenstad, staat New-York, hoofdpl. van het gr. Niagara, waar het meer Erie zijnen uitloop door de Niagara heeft, regts en nabij de uitwatering van de Buffalo in het meer, en 8 m. Z. van den val van Niagara, 29 m. N. O. van Erie, en 8 m. N. N. O. van Pittsburg. De haven is de eenige aan het O. einde van het meer Erie, waardoor zij de stapelplaats van den handel, met de hooger liggende meren is. De schepen ankeren te Black-Rock aan de Niagara, ⅗ m. van Buffalo; 400 inw. 3. tak van de Alatamaha, in de N. Amer. staat Georgia, gr. Hancock. 4. tak van de Aleghany in Pennsylvanië, gr. Armstrong. 5. tak van de Appamatox, in Virginia, gr. Charlotte. 6. van de Chippeway, in het N. W. Gebied. 7. van den Duck in W. Tennessee, gr. Perry. 8. nog vele anderen, als: twee van de Missisipi, een van de Missouri, een van de Ohio, een van de Roanoke, een van de Susquehannah, een van de Tennessee, een van de Yadlein, enz. 9. Onderscheidene vlekken, als: *a.* 3 in Pennsylvanië, gr. Butler, Cumberland en Washington, *b.* 2 in Ohio, gr. Guernsey en Perry, enz.

Buffaloe-Fork, eene riv. in N. Amer., in het land Arkansas, die bij den linkeroev. der Arkansas ontspringende, 65 m. N. O. loopt en 252 m. van de zamenvloeijing der Whiteriver met de Missisipi, zich met eerstgenoemde vereenigt.

Buffaloe-Hills, bergen in de N. Amer., staat Pennsylvanië, gr. Cumberland; eene voortzetting der Blaauwe bergen.

Buffaloe-Ridge, bergen in N. Amer. staat Virginia, gr. Cahell, mede tot de Blaauwe bergen behoorende.

Buffaloe-dal, dal in Pennsylvanië, gr. Northumberland.

Buffalswamp, moeras in Pennsylvanië, tot bouwland ingedijkt en droog gemaakt.

Buffavent, rots. in Aziat. Turkyë, ejalet Kobris, (Cypren) bij het klooster St. Johan Chrysostomo, met puinhoopen van een koninkl. paleis.

Buffbaai, baai op het W. I. eil. Jamaica, kersp. St. George.

Buffelbaai, Afrik. baai in het land der Kaffers.

Buffeljagtrivier, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, distr. Zwellendam, ten O. van Zwellendam.

Buffelmeer, meer in N. Amer., het Noordelijkste dat wij tot nu toe kennen, op 65. N. B. Het loopt, door de 200 ellen breeden Beerenrivier, in de Mackenzee af.

Buffelrivier, riv. aan de Kaap de Goede Hoop, eene der bronnen van de Camtoos, die in de Kromme rivier baai valt. 2. zie *Congo*, ten minsten geeft Alberti aan deze dien naam.

Bufflers-eiland, zie *Buff-eiland.* (Wbk.)

Buga, Turk. stad in Natolië, prov. Caramani. 2. Aziat. eil., zie *Bruxe.*

Bugalik, Russ. D. in Azië, gouv. Perm, kr. Krasna-Ufimsk.

Bugana, zie *Begender.* (Wbk.)

Bugarach, Fr. D., dep. Aude, arr. en 5 u. van Limoux, en 9 u. Z. van Carassona, kant. Couiza, aan de Salz, aan den voet van den hoogsten berg

der Corbieres, die denzelfden naam draagt. Er zijn hoedenfabr.; 800 inw. In de omstreek zijn loodmijnen.

Bugaros, Hong. st., comit. Toronthal.

Bugas, Russ. vesting in Europa, gouv. Taurië, land der Tschernomorskische kozakken, op het eil. Taman, op een landpunt van dien naam, met eene haven, waarin gewoonlijk eene oorlogsflotille ligt. 2. berg in Azië, in Onafhankelijk Tartarijë, of Dshagatai, bij het meer Aral.

Bugassala, Russ. D. in Eur., gouv. Taurië, kr. Simferopol, aan den voet van den berg, waarop de vervallene vesting Mankop staat.

Bugdura, riv. in Algiers, die in de Nessah valt.

Bugeat, Fr. D., kant. hoofdpl., dep. Corrèze, arr. en 7 u. W. van Ussel, met 600 inw.

Bugedo, Sp. vlek, prov. en 9 m. Z. W. van Vittoria, (Burgos) nabij den regteroever der Oroncillo.

Bugen, zie *Bugo.*

Buges, Sp. vlek, prov. en 3¼ m. W. Z. W. van Guadalaxara, aan eenen arm van de Henares. 2. Fr. D., dep. Loiret, arr., kant. en 1 u. N. van Montargis, bij het kanaal van Briäre, met vermaarde papierfabrijken. 3. Indianen in Brazilië, prov. Rio Negro, land Hyukahy.

Buggenhout, zie *Bugghenhout.*

Buggenum, (Wbk.) of *Bournonville*, D. en gem., arr. en ¾ u. van Roermonde, op den linkeroever der Maas; 600 inw.

Bugghenhout, (Wbk.) vlek en gem., distr. en 1¼ u. van Dendermonde; 3400 inw.

Buggiano, (Borgo-à-) Tosk. vlek, prov. en 8 m. N. N. W. van Florence, vicariaat, en 1 m. O. Z. O. van Pescia, met een kasteel en veel handel.

Buggias, (Wbk.) zie ook *Negros*, (Wbk.) No. 2.

Buggree, Ind. stad, prov. Orissa, distr. Cuttak, land der Cijnsbare vorsten der Ghurgauts.

Buggroo, zie *Bogrou.*

Buggut, stad in Afghanistan, landsch. Sistan, aan de Helmend.

Bugguswo, Afrik. stad in Sudan, rijk Bornu.

Bugharee, Ind. fort, prov. Gurwal, distr. Surmour.

Bughat, Ind. vorstendom, prov. Gurwal, distr. Surmour. 2. Ind. distr., prov. Delhi, gebied der Sheiks.

Bugheim, zie *Buchen.* (Wbk.) No. 1.

Bugi, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines.

Bugia, (Wbk.) zie voorts *Boujejah*, (Wbk.) waar lengte en breedte juister opgegeven wordt.

Bugies, (Wbk.) staat: zie *Buggies*, lees: zie *Bouginezen.*

Bugles, zie *Baxos-del-Comboi.* (Wbk.)

Bugnanco, (Wbk,) lees: *Bugnanco-Dentro.* Het ligt, afd. Novare, prov. Ossola, mand. en 2 m. W. N. W. van Domo d'Ossola, in de vallei van dien naam.

Bugnecourt, Fr. D., dep. Vosges, arr. en 3 u. Z. van Mirecourt, nabij de Madon. Er is eene koude ijzerhoudende bron.

Bugnen, Fr. vlek, dep. Neder-Pyreneeën, 1 u. N. W. van Navarreins.

Bugo, of *Bugen*, Jap. vorstend., eil. Ximo, zeer bergachtig doch vruchtbaar.

Bugsuk, een der Sooloo-eil., bij het eil. Paraou of Palawang.

Bugucheder, Turk. D. aan den oever van den Bosphorus, ten N. O. van Konstantinopel, met schoone landhuizen en paleizen. Hier brengen de Europesche gezanten het schoone jaargetijde door.

Bugulali, of *Bohjoejali*, stad en vesting op Java, aan de grenzen der landen van den Soesoehoenan en Sultan.

Buguldeicha, riv. in het Russ. gouv. en kr. Irkuzk.

Bugulma, Russ. kr. in Azië, gouv. Orenburg, ten W. van Ufa, tusschen 68. 57. tot 71. 8. O. L. en 53. 57. tot 55. 20. N. B., heuvelachtig en van kleine hoogten doortrokken, en door de Zai, de Tscheremschan, de Schesma, de Sok en de Ik bespoeld. Er zijn vruchtbare akkers, vette weiden, wel voorziene bosschen en goed bouwland. De bewoners zijn Russen, Kozakken, Tartaren, enz. 2. Hoofdst. van deze kr., 1830 wersten van St. Petersburg, aan de Bugulma, welgebouwd, met 2 kerken, 1 hospitaal, voor oude en zieke bannelingen, 500 huizen en met de hieronder behoorende dorpen; 4700 inw., die meest van den landbouw bestaan, doch ook winkels en jaarmarkten hebben. 54. 30. N. B. 70. 20. O. L.

Bugundar, beek in het Russ. gouv. Tscherkessië, kleine Koborda, waar de stam Schampschik woont.

Bugundur, riv. in het Russ. gouv. Tscherkessië, die in de Alakum valt.

Bugur, zie *Kukur.* (Wbk.)

Buguruslan, Russ. kr. in Azië, gouv. Orenburg, Z. W. van Ufa, tusschen 68. 30. tot 72. 24. O. L. en 52. 41. tot 54. 4. N. B. Een open land, dat in het Z. O. aan den Obtschei-Syrt stoot en in het N. O. en Z. W. het Sokgebergte heeft, doch in het algemeen beter tot de vee- en bijenteelt, dan tot den landbouw geschikt is. De voorn. riv. is de Sok, die, even als de beide Kinils, hier ontspringt, verder de Samara. Ook zijn er eenige zwavel- en asphaltbronnen. De inw. zijn Russen, Tartaren, Kozakken, enz. 2. Rus. st. zie *Buguruslansk.* (Wbk.)

Buguti, meer in Aziat. Rusl., gouv. Irkuzk, kr. Nertschink.

Bugwantghur, zie *Bhegvantghur.*

Bugwur, riv. in Beludschistan, die op 79½. O. L. in zee valt.

Buhadoorpoor, zie *Behadourpour.*

Buhairatull Marci, meer in Aziat. Turkijë, ejalet Damas.

Buhel, zie *Burgel.* (Wbk.)

Buhelhofen, D. in het hert. Stiermarken, kr. en 2½ m. N. W. van Judenburg, aan den inkeroever van de Mühr. Er is eene loodmijn.

Buhl, Fr. D., dep. Nederrijn, arr. en 4 u. Z. Z. O. van Wissembourg, kant. en 2 u. W. N. W. van Selz, met fabr. van kazimier, en 350 inw. 2. Fr. D., dep. van den Opperrijn, arr. en 5 u. Z. Z. W. van Colmar, kant. en 1 u. van Gebweiller, met eene lakenfabrijk en 500 inw. 3. beroemde bedevaartspl. in Beijeren Isarkr., niet ver van Laufen.

Bui, eil. in de Tonga-archipel in de Happigroep, ten N. van Mangonne. 2. riv. in het Russ. Aziat. gouv. Orenburg, die in de Kama valt.

Buienskerke, zie *Boudewijnskerke.*

Buigova, dal in het Russ. gouv. Olonez, kr. Petrosowodsk.

Buigt, ('t) Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en ½ u. Z. O. van Dinther en ½ u. van Veghel, aan de Beekgraaf, met eene kapel.

Buiksloot, (Wbk.) D. en gem., arr. Hoorn, kant. Medemblik; 600 inw.

Builts, geh. in den N. Amer. staat Pennsylvanië.

Buinak, Russ. stad in Azië, gouv. Daghistan, khanschap Tauki, in het gebergte, zetel van den bepaalden opvolger van den Schumkchal, met puinhoopen eener oude stad.

Buinen, zie *Bunne.*

Buiner-Veen, zie *Buner-Moeras.*

Buinsk, Russ. kr., gouv., en ten N. W. van Simbirsk, tusschen 64. 40. en 65. 30. O. L. en 53. 40. en 55. 10. N. B. en op 149. v. m. in 2 steden, 2 vlekken, 271 D., 221 adellijke en 15,882 boerenhoeven, 145,000 inw. bevattende. Meestal vlak, slechts ten. O. van de Wolga zijn hoogten, anders met goede bosschen en eenen matig vruchtbaren grond. Groote rivieren zijn er niet, slechts kleine, als: de Tagaika, de Karla en anderen, zij vallen in de Swiaja, die den kreits aanraakt.

Buironfesse, zie *Buironfosse.* (Wbk.)

Buisemont, Busemont, geh. in O. Vlaand., gem. Geraardsbergen.

Buisingen, zie *Buyssinghen.*

Buisingen-Eisingen, zie *Buyssinghen-Eysingen.*

Buiskia, eil. in de Kaspische zee, bij de steppe der Kirgis-Kaisaken.

Buiskowaja, Russ. vlek in Eur., gouv. Orel, kr. Jelez, aan de Soina, met fabrijken en handwerken.

Buissenal, (Wbk.) D. en gem., distr. Ath, 2 u. van Leuze; 1100 inw.

Buisseret, geh. in Henegouwen, distr. Charleroy, gem. Seneffe.

Buisset, of *Bruchois,* geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Quenast.

Buissière (La), D. en gem. in Henegouwen, zie *Labuissière.*

Buisson, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Ortho.

Buisson, (Grand) geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Buissonville, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant, 1½ u. van Rochefort; 400 inw.

Buiten, de aldus beginnende woorden, die hier of in het Wbk. niet gevonden worden, zoeke men op de woorden van onderscheiding; b. v.: *Buiten-Moerdijk,* zie *Moerdijk.* (*Buiten*)

Buitendijk, Ned. geh., prov. Holland, Z. ged., arr. Dordrecht, kant. Ridderkerk, gem. Oostbarendrecht.

Buitenhuizen, (Wbk. No. 1), ligt niet in N. Holland, maar in Holland, Z. ged., arr. Leyden, kant. en gem. Woubrugge.

Buitenhuizen, (Wbk. No. 2), ligt prov. Holland, N. ged., arr. Amsterdam, kant. Weesp, gem. Muiden en Muiderberg.

Buitenkerk, (Wbk.) reg. 2, staat

Dremen, lees: *Diemen*. Deze buurt ligt arr. Amsterdam, kant. Weesp, gem. Diemen en Diemerdam.

Buitenklooster, zie *Buweklooster*.

Buitenpost, (Wbk.) ligt kw. Oostergo, griet. Achtkerspelen, heeft veel doortogt van Leeuwarden naar Groningen; 700 inw.

Buitenvelsche Polder, (Wbk.) lees: *Buitenveldersche Polder*. Deze polder ligt arr. Amsterdam, kant. Amstelveen, gem. Nieuwer-Amstel. Er is hier eene R. K. kerk.

Buitenzorg, (in het Jav. *Bogor*) Nederl. prov., op het O. I. eil. Java, uit een gedeelte van het oude kon. Jakatra bestaande, en eene afzonderlijke residentie uitmakende, tot in 1826, toen zij door den Commissaris-Gen. Du Bus, benevens de resid. Krawang, met die van Batavia vereenigd werd. De resid. Buitenzorg bestond uit vijf arrond.: Buitenzorg, Parang, Jassinga, Tjibinong en Tjibaroussa. Zij is ten N. bepaald door de resid. Batavia, ten O. door die van Krawang, ten Z. door de Preangerlanden en ten W. door de resid. Bantam: met eene oppervl. van 116 v. m., heeft zij eene bevolk. van ruim 76,000 zielen, namelijk, 73,700 inlanders en 2600 Chinezen. De grond is bergachtig, zeer vruchtbaar en het klimaat bij uitstek gezond en aangenaam.

Buitenzorg, (in het Jav. *Bogor*) de hoofdpl. van voorn. gewest, 13 m. of 39 palen Z. van Batavia, in eene hooge, bergachtige, zeer aangename en gezonde luchtstreek, met eenen aanzienlijken bazar. De plaats is fraai gebouwd en bevat verscheidene schoone gebouwen, eenen uitmuntenden plantentuin en een heerlijk paleis, waar de Gouverneur-Generaal gewoonlijk zijn verblijf houdt. Dit fraaije gebouw werd onlangs (in 1834) door eene aardbeving derwijze geschokt, dat het geheel herbouwd moet worden, waarmede men dan ook bezig is. (zie overigens het Wbk.)

Buitrago (Cabrera de) zie *Cabrera*.

Buittle, Schots. D., gr. en 5¼ m. N. O. van Kirkcudbright; 1000 inw.

Buiük-Camtchic, Turk. riv. in Eur. Zij ontspringt op den Balkan, in het sandsch. Rustchuk, loopt eerst O. dan N., bespoelt het distr. Silistri, keert weder naar het O. en valt, na eenen loop van 40 m., ten Z. van het D. Bachnia, in de Zwarte zee.

Bujalame, zie *Bujalance*. (Wbk.)

Bujaleuf, Fr. D. dep. Op-Vienne, arr. en 7 u. O. van Limoges, kant. Eymoutier, 2 u. Z. W. van St. Léonard, aan de zamenvloeijing van de Maude met de Vienne; 1500 inw.

Bujame, riv. op het Aziat. eil., en in het sultanaat Magindanao.

Bujana, (Wbk.) is een staat en stad, prov. Guzeratte, distr. Jutwar, aan de Runn, (niet Nunn) door eenen Juts de Mullik Schujah bestuurd.

Bujar, zie *Mogrot*.

Bujaraloz, Sp. vlek, prov. en 14 m. O. Z. O. van Saragossa (Arragon); 1800 inw.

Bujarron, berg in Spanje, prov. Chineilla (Murcia), en San Felipe (Valencia), ten Z. is bij verbonden met de Sierra del Carrache en ten W. door de Sierra d'Alcaraz, met de Sierra Morena.

Bujaru, Braz. D., prov. en distr. Para, aan de kust bij de Rio Guama.

Bujew, Turk. D. in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Sighia, niet ver van Smyrna.

Bujuk, de aldus beginnende woorden, die hier niet gevonden worden, zoeke men op de woorden van onderscheiding.

Bujuk-Betschik, zie *Betschick*, No. 3.

Bujukdare, riv. in Europ. Turkijë, ejalet Romanie, sandsch. Kerkilissa. 2. golf in de zee van Marmora.

Bujukdereh, zie *Buguchder*.

Buk, Pruiss. kr., prov. en regdst. Minden, op 17 v. m. 40,000 inw. bevattende, en granen, vlas en veel hout voortbrengende. 2. stad, 6 m. W. Z. W. van Posen, en 2 m. N. O. van Opalenica, hoofdpl. van deze kr. Zij heeft 3 Kathol. kerken, 1 brouwerij en eene branderij, lakenweverij, looijerij en 1300 inw.

Buka, eil. aan de kust van Abyssinië, hoog gelegen.

Bukalei, Russ. D. in Europa, gouv. Nishnei-Novogorod, kr. Sirgatsch.

Bukaricza, (Wbk.) staat: zie *Buccaricza*, lees; zie *Buki*, No. 1.

Bukaschil, bronnen in de Sahara, 62 uren van Abusir.

Buken, zie *Bukhen*. (Wbk.)

Bukhara, zie *Bochara*. (Wbk.)

Bukharie, zie *Bucharyë*. (Wbk.)

Bukharies, Negers in Marokko, die van de Negers afstammen, welke de Keizer Mulai Ismael uit Sudan met zich bragt, en die geschenken,

landerijen en andere aanmoedigingen van de volgende Keizers ontvingen. De stam is dus van belang, de hoofdzetel is Mequinez.

Bukhorst, zie *Boekhorst*, (Wbk.) No. 1.

Bukhwa, stad in Afghanistan, prov. Furrah, geb. Nurseis.

Bukit-batou, of *Boekit-batoe*, Negorij of stad aan de O. kust van Sumatra, kon. Siak, tegenover het eil. Barkatis, 20 m. N. van Siak, met eene kleine haven.

Bukkefiord, straat in de N. zee, ten N. van Stavanger, de eil. Hwiddingsöe en Rennis-öe, van de eil. Carmöe en Bukken scheidende. 59. 8. N. B. en 23. 6. O. L.

Bukkelingen, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. St. Pieters-Leeuw.

Bukken, eil. aan de W. kust van Noorwegen, stift Christiansand, ambt Stavanger, onder 59. 13. N. B. en 23. 6. O. L.

Buklakla, stam in het land der Beetjuanen, W. van Kurreechane.

Bukmia, Russ. D. in Eur., gr. Witebsk, kr. Sebesh.

Bukna, zie *Bukne*. (Wbk.)

Bukosd, Hong. vlek, kr. aan gene zijde van den Donau, gespansch. Schumegh.

Bukousko, vlek in Gallicië, kr. en 2¼ m. Z. W. van Sanok, en 4¼ m. O. Z. O. van Dukla; 1500 inw.

Bukow, (Wbk.) staat: zie *Buckow*, lees: zie *Buckau*, No. 1.

Bukow, D. in Wallachyë, zara de Schofs, distr. Sekujani, zetel van den Isbravnike, aan de Buikowinul; met 3 kerken.

Bukowerz, (Nagy) zie *Bukoweez*. (*Nagy*) (Wbk.)

Bukowsko, zie *Bukousko*.

Bukoz, Russ. stad, gouv. Minsk.

Bukrah, Ind. stad, prov. Bahar.

Buksonah, zie *Boksonah*.

Buktir, Perz. geb., ook het *Bakharische* genoemd, vooral in de prov. Fars, het is eene voortzetting van den Zagros, die tot in de nabijheid van Schiras loopt.

Bukzowo, Russ. D. in Eur., gouv. Kaluga, kr. Medyn.

Bul, stad op het eil. Celebes, aan de N. O. kust, bij de uitwatering van eene der grootste riv. des eilands.

Bula, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines. 2. Russ. eil. in Azië, gouv. en khanschap Schirwan, distr. Sulian, in de Kaspische zee.

Bulacan, prov. op het eil. Manilla, een der Philippijnen, ten N. bepaald door de prov. Pampanga, ten O. door die van Laguna, ten Z. door die van Cavite en ten W. door die van Tordo. Zij heeft door verscheidene riv. met de baai van Manilla gemeenschap. Zij is niet groot, maar vruchtbaar in granen, suiker, indigo en peper. Zij bevat 19 dorp., door Tagalezen bewoond. In 1810 telde men er ongeveer 164,000 inw. De vrouwen van deze prov. zijn de schoonste van het eil.

Bulacavi, kaap op de N. O. punt van het Philipp. eil. Panay.

Bulack, zie *Bulak*. (Wbk.)

Bulahuans, kl. stad in Marokko, prov. Docula, aan de Ommirabi.

Bulak, Russ. riv. in Azië, gouv. en kr. Kasan, die in de Wolga valt.

Bulakumba, (Wbk.) zie ook *Boelo-Comba*. (Wbk.)

Bulalaqui, kaap aan het N. O. einde van het eil. Zebu, eene der Philippijnen. 10. 59. N. B. en 141. 25. O. L.

Bulalat, Perz. D., prov. Kerman, in Moghistam.

Bulan, zie *Boulan*.

Bulanaming, plaats op Nieuw-Holland, in Nieuw Z. Wallis, gr. Cumberland, distr. Sidney, uit enkele hoeven bestaande.

Bulanan, (Arab. *Bu-'l-ouwan* d. i. Vader der gemakkelijke overvaart) kl. stad in Marokko, rijk Fez, met 500 huiz. en een oud kasteel.

Bulandsheher, zie *Boulendcheher*.

Bulanger, riv. in het Chin. land Turfan, die in het meer Lop of Lok valt.

Bulanowka, Russ. D. in Eur., gouv. Kursk, kr. Oskonowoi.

Bulanskgöl, meer in Aziat. Turkijë, ejalet Wan, zeer vischrijk, doch des winters toevriezende.

Bulati, Russ. D. in Eur., gouv. Witebsk, kr. Drissa.

Bulawadin, Turks. stad in Azië, ejalet Karaman, sandsch. Akscheer, aan het meer van dien naam, vol kromme straten, met 5 moskeën, het graf van eenen heiligen en goede huizen, het is het *Dinia* der Romeinen. 38. 44. N. B. 48. 31. O. L.

Bulawaddin, (volgens sommigen, het *Dinia* der Romeinen, volgens Man-

zert echter *Philomatium*,) Turks. stad in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Karahissah, aan eenen bergketen en aan de Akarsu, waarover eene brug van 1080 voeten, door Sultan Selim geb., met kromme straten, 5 moskeën, goede huiz. en beroemde meloenen.

Buldara, (Wbk.) staat: valt in de Oostzee, lees: valt in de Duna.

Buldarla, Russ. riv. in het land der Kirgis-Kaisaken, valt in de Kaspische zee.

Buldyr, een der Aleutische eil., ten O. van Agatta, op 52. 40. N. B. en 193. 47. O. L. 12 mijlen in den omtrek, bijna geheel uit bergen bestaande, en met eene steile rots omringd.

Bulejo-an, riv. in Zweden, Linkopingslän, valt in het meer Sommen.

Bulex, zie *Buley*. (Wbk.)

Bulganak, Russ. riv., gouv. Taurië kr. Kaffa of Feodosia.

Bulgar, zie *Biljarsk*.

Bulgerstein, Ned. voorm. oud kasteel, prov. Holland, Z. ged., nabij Rotterdam; dat in 1572 door de Spanjaarden geslecht is.

Bulghar, zie *Bolghar*. (Wbk.)

Bulgnéville, zie *Bulgueville*.

Bulgose, of *Bolgos*, Arab. D., 7 m. O. van Beit-el-Fakïh. De huizen, die allen van steen zijn, hebben een fraai voorkomen en zijn omringd met tuinen, die met koffijboomen beplant zijn, welke slechts eenmaal vrucht geven. De vrouwen zijn blanker dan in Tehama, omdat het klimaat minder warm is. Zij gaan ongesluijerd en genieten meer vrijheid dan de Mahomedaansche vrouwen, in andere Arabische steden.

Bulgueville, (Wbk.) eigenlijk *Bulgnéville*, het is eene kantonshoofdpl.; 4 u. Z. O. van Neufchâteau; met schoenfabrijken.

Buliakowa, Russ. D. in Azië, gouv. Orenburg, kr. Ufa, aan den Belaja.

Buliet, Russ. eil. in Azië, gouv. Schirwan, ten Z. van het schiereiland Apscheron.

Buliner, zie *Biljarsk*.

Bulimkumba, of *Moiaharra*, stad in Senegambië, land der Fula's of Fuladu, op 13. 11. N. B.

Bulina, riv. in Mexiko, staat Yucatan of Merida, welke bij het eil. Lankan, ten Z. van kaap Catoche in de Atlantische zee valt.

Bulindsheher, zie *Boulendcheher*.

Bull, 3 eil. in de N. Amer. staten, als: twee in Z. Carolina, gr. Beaufort in Charlestown, en *één* in Ohio, gr. Sandasky. 2 riv. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Butler.

Bullaah, zie *Boulouah*.

Bullach, zie *Bulloch*. (Wbk.)

Bullarens, voogdij en groot meer in Zweden, Gotheborgslän.

Bullas, Sp. vlek, prov. en 12 m. W. van Murcia.

Bullegneville, (Wbk.) zie voorts *Bulgueville*.

Bullendin, kleine stad in Senegambië, kon. Badibou, ten N. van den mond der Gambia, 13. m. N. O. van Djillefrey.

Bullepala, zie *Bullepalla*. (Wbk.)

Buller van Buchan, (Wbk.) staat: zie *Buchannes*, lees: *Buchan*.

Bulles, (Wbk. N°. 2.) D. en gem, kw. Virton, 2 u. van Chiny; 600 inw.

Bulletlick, zoutmoerassen in den N. Amer. staat Kentucky, gr. Bullet, 7 m. van de stortstroomen van den Ohio.

Bullewijk, in N. Holl., (Wbk.) ligt kant. Amstelveen, gem. Ouder-Amstel, en er is een R. K. kerk.

Bullewijk, in Z. Holl., (Wbk.) ligt arr. Leyden, kant. en gem. Woerden.

Bullhill, berg in de N. Amer. staat New-York, 1484 voet hoog.

Bulliaree, Ind. fort, prov. Multan, in de woestijn.

Bullige, zie *Hump-eiland*. (Wbk.)

Bullinbrook, (Wbk.) zie verder *Bolingbroke*. (Wbk.)

Bullio, zie *Bouïllon*.

Bullock, gr. in de N. Amer. staat Georgië, Z. O. van Emanuël, met 2700 inw., tusschen de groote Agiechy en Cannouchee, welke laatste hier de Biglois ontvangt. De hoofdst. is Statesborough.

Bulloks, riv. in de N. Amer. staat Z. Carolina, distr. York.

Bullois, (Wbk.) lees: *Blois*, en zie dat woord.

Bullom, riv. aan de Sierra Leona, kust die in de Sierra Leona valt. 2. land aldaar, aan de Sierra Leona.

Bullomers, volk aan de Sierra Leona kust, N. van de Sierra Leona en ten Z. aan de Sherbro, die de Bananen-, de Pisang- en andere kleine eil. bezitten. Hun land was voorheen grooter, doch zij werden door de Sutners of Soosoos verdreven.

Bulls-Harbour, baai op de O. kust van New-Foundland, met veel robben- en stokvischvangst.

Bullshaven, baai in de N. Amer. staat Z. Carolina, distr. Charlestown.

Bulls-Isles, kleine eil. in de Trinity baai, boven aan de O. kust van New-Foundland.

Bullskin, plaats in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. La Fayette, aan de Yoxhiogen, met 1500 inw., 14 m. W. van Harrisburg.

Bulluah, Ind. stad, prov. Oude, bij de kleine Gunduk.

Bullum, zie *Bool*, (Wbk.) het ligt prov. Mysore, subah Patana, en heeft eene kleine stad van dien naam.

Bullemgher, zie *Boulounghur*.

Bulneira, kleine stad in Ind., gebied van den Nizam, prov. Berur, distr. Gaweil, aan de Boaldy, 3½ m. Z. O. van Akoat.

Bulo-Ay, (Wbk.) zie ook *Pulo-Way*. (Wbk.) No. 2.

Bulola, Afr. stad in Senegambië, bij eenen waterval der Rio Grande, 15 m. van de zee.

Bulonium, zie *Bouillon*.

Bu-'l-ouwan, zie *Bulawan*.

Bulow, Russ. D. in Eur., gouv. Moskwa, kr. Swenigorod.

Bulram, zie *Boulram*.

Bulrambour, zie *Bulrampore*. (Wbk.)

Buls, zie *Bull's-bay*.

Bulsaar, zie *Boulsar*.

Bulsan, Ind. stad, prov. Gurwal, distr. Surmour.

Bulsaur, zie *Boulsar*.

Bulscamp, (Wbk.) D. en gem., distr. en ¾ u. van Veurne; 800 inw.

Bulsöe, eil. aan de W. kust van Noorwegen, in de golf van Moldefiord, stift Drontheim, ambt Romsdal; onder 62. 43. N. B. en 24. 57. O. L.

Bulsowice, of *Bulszowice*, vlek in Gallicië, kr. en 8 m. Z. Z. W. van Brzezany; 1000 inw.

Bulsum, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Bergh.

Bulszowice, zie *Bulsowice*.

Bult, (de) Ned. geh., prov. Groningen, kw. Winschoten, gem. Bellingwolde. 2. Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Zevenwouden, griet. Stellingwerf Westeinde, dus genoemd, om hare bultachtige ligging. Zij behoort tot het dorp Idsert, waarvan de Kerk in deze buurt staat.

Bulu, D. op het O. I. eil. Java, resid. Rembang.

Buluaro, rajasch. op het eil. Niäs, nabij de W. kust van het O. I. eil. Sumatra.

Bulugh, D. in Beludschistan, prov. Makran, dist. Tiz.

Buluk, Russ. D., gouv. Orenburg, kr. Troizk.

Buluksa', Russ. D., gouv. Astrakhan, kr. Tschernajarsk.

Bulul, (Belul) kaap aan de kust van Abyssinië, onder 13. 15. N. B.

Bulwarra, zie *Boulsar*.

Bulwell, Eng. parochie, gr. en 1½ m. N. N. W. van Nottingham, hundred Broxton; 2100 inw.

Bulwijk, zie *Bullewijk*.

Bulytaga, Russ. gebergte in het land der Kirgis-Kaizaken.

Bumangit, zie *Bumangeet*. (Wbk.)

Bumbhure, zie *Gharra*.

Bumbo, een landsch. in Ned. Guinee, in het kon. Benguela, ten Z. van het land der Mocorocas, en ten N. van dat der Mucoamhocas, onder 14. 40. Z. B. Het klimaat is uitmuntend en het land door eene keten van bergen van het N. O. naar het Z. W. doorsneden, waarvan eene menigte rivieren en beken afstroomen. De produkten zijn: gierst, maïs, garst, boonen en massoei, ook heeft men er groote tabaksplantaadjen. Ivoor, was en vee, zijn de voornaamste artikelen van uitvoer.

Bumischk, D. in Beludschistan, prov. Makran, distr. Buschkurd.

Bumowsk, zie *Bumow*. (Wbk.)

Bumozi, Russ. D. in Europa, gouv. en kr. Mohilew, aan den Dnieper.

Bunace, stad in Abyssinië, land Wombarta in Enderta.

Bunak, zie *Boinek* (Wbk.) lees: *Buniak*, zie *Boinak*.

Bunass, zie *Banass*.

Bunavarez, Sp. stad, prov. Salamanc.

Bunaventura, zie *Buenaventura*.

Bunavista, zie *Buenavista*.

Bunburg, Amer. eil., bij het eil. Prins Edward, gr. Prince.

Bunchow, zie *Bungow*. (Wbk.)

Buncomb, (Wbk.) lees: *Buncombe*.

Bunda, Ind. distr., prov. Guzeratte.

Bundapoor, zie *Bednapoor*.

Bunde, (Wbk.) D. en gem., arr. Maastricht; 500 inw. 2. Ned. geh., zie *Bunen*.

Bündeer-Reeg, zie *Bender-Rigt*. (Wbk.)

Benden, zie *Graauwbunderland*. (Wbk.)

Bunder-Abassi, zie *Bander-Abassi*. (Wbk.)

Bunder-Cassin, Afrik. haven aan de O. kust, in het land der Somaulis, bij Kaap el Fil, waar de wierook wordt uitgevoerd.

Bunder-Deelum, (Wbk.) zie voorts *Bender-Delem.* (Wbk.)
Bundermalanga, (Wbk.) zie ook *Bender-Malanka.* (Wbk.)
Bunders, Ned. voorm. geh., prov. N. Brab., gem. en 1 u. N. O. van Tilburg, dat slechts uit drie huizen bestond, die thans afgebroken zijn.
Bundi, (Wbk.) staat: zie *Bondie*, lees: zie *Bondee.*
Bundowly, Ind. stad, geb. van den Maha-Raja-Sindia.
Buneewala, zie *Benivala.*
Bunen, (Wbk.) of *Bunne*, eigenlijk *Bunde*, is geen D. maar een geh., kant. Assen, gem. Vries.
Buner, (het dal) dal in Afghanistan, prov. Loghman, een ruw oord, uit verscheidene kleine dalen bestaande, die allen op de riv. Barrindu uitloopen, door Jussofei's en Fakirs bewoond, die hier vooral gierst en rijst bouwen, terwijl er ook veel bosch is.
Buner Moeras, (Wbk.) eigenlijk *Buinerveen*, ligt kantonDalen, gem. Borger.
Bungabun, stad op het eil. Magindanao, aan de baai van Illang, met eene reede.
Bungelow, groep Aziat. eiland., niet ver van de Likeo eiland., op 28. 51. Z. B. en 147. 35. O. L.
Bungerschans, zie *Holmerschans.*
Bungish, zie *Bungishat.* (Wbk.)
Bungo, hoofdst. van Funay, in de Afrik. prov. Loango.
Bungunga, tak van de Jumna in Indië.
Bungurkera, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Ramghur.
Bunik, zie *Esferlik-Benassi.*
Buniak, Buniaki, (Wbk verkeerdelijk *Bunak*), staat, zie *Boinek*, lees: zie *Boinak.*
Buniel, Sp. vlek, prov. en 1¾ m. W. Z. W. van Burgos, nabij den linkeroever van de Arlanzon.
Buniers-Rintgana, zie *Matapura.* (Wbk.)
Bunigoli, D. op het eil. Java, preanger regentschappen, resid. Kandang-Wessie.
Bunkar, zie *Baghwan.* (Wbk.)
Bunkeslor, Zweed. kersp. Malmohuslän, harrad Oxie.
Bunlipatnam, zie *Bimlipatam.*
Bunna, tak van de Neretva, in Eur. Turkije, ejalet Bosnië.
Bunnaus, zie *Banass.*
Bunne, (Wbk.) of *Buyne*, eigenlijk *Buinen*, ligt kant. Dalen, gem. Borger.
Bunneera, zie *Bennyra.*
Bunneveld, (Wbk.) ligt kant. Dalen, gem. Zweelo.
Bunnik, (Wbk.) D. en gem., kant. Wijk bij Duurstede; 700 inw.
Bunnoh, zie *Bunnoo.* (Wbk.)
Bunnoor, zie *Bennoor.*
Bunnu, vlakte in Afghanistan, prov. Pischauer, zeer vruchtbaar en door den Indus bespoeld.
Bunol, Sp. stad, prov. en 8 m. W. van Valencia, aan de Siète Aguas. Zij heeft eene papierfabrijk en 1200 inw.
Bunow, D. in Gallicië, kr. en 9 m. O. N. O. van Przmysl, met 1 kasteel en 1300 inw.
Bunpur, woestijn in Beludschistan, prov. Kuhistan, in de vlakte Meidan welke zich Westwaarts tot aan de grenzen van Perzië uitstrekt. 2. riv. welke zich aldaar in de woestijn verliest. 3. armoedige stad aldaar, klein maar zetel van eenen onafhankelijken Sirdar, wiens burgt op eene alleenstaande rots bij deze plaats gelegen is.
Bunsbeke, (Wbk.) Bunsbeek, of *Brumbeek*, D. en gem., arr. Leuven, ¾ m. N. van Thienen, even zoo ver Z. van Glabbeek; 800 inw., brouwerij, bosch, bouw-, wei- en hooiland.
Bunschoten, (Wbk.) weleer *Heegenschoten*, D. en gem., arr. en kant. Amersfoort, aan de Eem, met eene aanzienlijke paardemarkt en 900 inw., die in veeteelt, uitvoer van hooi en visscherij hun bestaan vinden. Geboortepl. van den meet-, bouw- en werktuigkundigen Gijsbert Blokhuis. Gevecht van 1355 tusschen de Hollanders en Utrechtenaars. Belegering van 1429
Bunslah, staat der Mahratten in Indië, prov. Malwah, op 3266 v. m.; 3 mill. inw. bevattende.
Bunt, kustriv. in Beludschistan.
Bunth, D. in Beludschistan, prov. Makran, distr. Kussurkund.
Buntin, O. I. eil. aan de O. kust van Celebes, Z. W. van Limbe.
Buntookoo, Afrik. stad in Sudan, hoofdst. van het rijk Gaman, 11 dagreizen N. N. W. van Coumassie, goed gebouwd. De Mooren hebben hier zeer veel invloed.
Buntunan, volgens Forest, een D. op het N. W. Schiereil. van Nieuw-Guinee, met eenen weg naar de Geelvinkbaai.
Buntzel, (klein) zie *Boleslawice.* (Wbk.)

BUNTZLAU, (Wbk. No. 1) is de geboortepl. van den Dichter MARTIN OPITZ.

BUNTZLAUERKREITS, zie *Buntzlau*. (Wbk.) No. 2.

BUNWOOT, (Wbk.) of *Bunwut*, bij ARROW SMITH *Bongo*, eil. voor de haven van Sugur of Pollok, op het Aziat. eil. Magindanao, dit eil. heeft wel vele wilde dieren, doch is verder onbewoond. Het is in 1775 door den Sultan aan de Engelsche O. I. Comp. afgestaan, doch niet in bezit genomen. 70. 14. N. B. en 142. 2. L.

BUNZEL, (KLEIN) zie *Boleslawice*. (Wbk.)

BUNZEL, (SILEZISCH) zie *Buntzlau*. (Wbk.) No. 1.

BUODENO, zie *Bondsno*. (Wbk.)

BUODSUJEKEE, Ind. stad, prov. Agra, rajasch Macherry.

BUONAPARTES-ARCHIPEL, zie *Bonapartes-Archip.* (Wbk.)

BUONAVISTA, zie *Boavista* en *Buenavista*.

BUONCONVENTAS, zie *Buonconvento*. (Wbk.)

BUOY, golf in het Z. van het O. I. eil. Celebes.

BUPEBO, riv. in Braz., prov. Santa Catharina aan de kust.

BUQUES, volk op Madagaskar, op het Z. W. gedeelte van dat eiland, in de omstreken van de Augustinus-baai wonende. Hun land wordt door de Darmouth besproeid.

BUR, Turksche stad in Azië, ejalet Kurawan, sandsch. Nikoë, aan den weg van Nuda naar Cesareä, aan eene beek, die van den Himau afstroomt op eene rots, met een kasteel en 3 groote moskeën.

BURACAY, eil. op de N. kust van het Philipp. eil. Pany, alkadenschap Capis.

BURAGAUN, zie *Bouragan*.

BURAGHMA, zie *Birma*.

BURAGONG, zie *Bouragong*.

BURAGUNGE, zie *Bouragondge*.

BURAKKEN, zie *Buratten*. (Wbk.)

BURAMPOETER, zie *Burrampooter*. (Wbk.)

BURAMPOUR, (Wbk.) zie voorts *Barampour*. (Wbk.)

BURAMPOUTER, zie *Burrampooter*. (Wbk.)

BURANG, kaap op het N. O. van het O. I. eil. Banda.

BURANGE, zie *Buringen*.

BURANHEN, of *Cachoeira*, riv. in Brazilië, prov. Porto Seguro; zij stroomt van het W. Z. W. naar het O. N. O. en ontlast zich bij Porto Seguro, in de Atlantische zee. In het midden der prov. heeft zij eenen fraaijen waterval, 5 m. N. van de Dofrade.

BURAOMARJEH, riv. op de kust van Zanguebar in Z. Afrika.

BURARGAG, zie *Buregreg*.

BURASKEE, riv. in Ind., prov. Bengalen, distr. Jessore.

BURATY, zie *Buratten*. (Wbk.)

BURAYEN, D. op het Philipp. eil. Leyte.

BURBACH, (Wbk.) of *Grundburbach*, heeft loodmijn en ijzersmederij.

BURB-JOLAFF, rijk in Senegambië, tusschen 14 en 17. B., voorheen zeer magtig, thans geheel verbrokkeld. Het is rijk, vruchtbaar en heeft vele gomboomen. Hikarkor of Quamkrore is de hoofdplaats.

BURCASERAI, Ind. stad, staat van den Maha Raja Sindia.

BURCANA, zie *Borkum*.

BURCH, zie *Arentsburg*.

BURCH, (TER) Ned. buurt, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Hennaarderadeel, bij Kubaard.

BURCHT, in O. Vlaand., (Wbk.) heet eigenlijk *Burght*. Het is een D. en gem., distr. St. Nicolaas, 1 u. van Antwerpen, op den linkeroever der Schelde.

BURCHT, of *Burght*, fort in O. Vlaand., distr. St. Nicolaas, bij het D. Burght. Het behoort tot de verdedigingswerken der stad Antwerpen, en is vermaard geworden gedurende den tiendaagschen veldtogt.

BURCHT, in Zeeland, (Wbk.) of *Burgt*, ligt gem. Burcht en Westenschouwen, 3½ u. N. W. van Zierikzee, met eene fraaije kerk, waarin de graftombe van den Raadpensionaris PIETER DE HUBERT.

BURCHT EN WESTENSCHOUWEN, gem., dist. Zierikzee, eil. Schouwen; 450 inw.

BURCKHEIM, zie *Burgheim*.

BURCZELLAND, (Wbk.) staat: zie *Kroonstad*, No. 2, lees: *Kronstad*, No. 2.

BURDA, of *Burdah*, Ind. prov. Guzeratte, in het W. van het Schiereil., ten N. W. aan Okamandel, ten N. O. aan Hallaux, ten O. van Cuttowar, ten Z. aan Borrcawaar, en ten Z. en Z. W. aan de Arab. zee. Behalve het gebied van Poorbunder, dat tegenwoordig de Engelschen onder hunne onmiddelbare bescherming genomen hebben, bevat het alleen de beide landen Nawee Bunder en Meannee, die mede aan Giucowar cijns-

baar zijn en het gebied van Soreth of Iunaghur. 2. distr. in Indië, zie *Borodda*.

Burdah, stad in Senegambië, rijk Tomani of Toumana.

Burdas, riv. in het Russ. gouv. Pensa, in Azië, die in de Wischa valt.

Burdaspal, Sp. vlek, prov. en 10 m. O. van Pampelune, (Navarre) en 5½ m. N. O. van Sanguesa, aan den linkeroever van de Ezca.

Burden, of *Birden*, geh. in Luxemb., kw. Diekirch, gem. Ettelbruck.

Burdenton, zie *Burdentown*. (Wbk.)

Burdgi, zie *Burdgee*. (Wbk.)

Burdi, zie *Burdee*. (Wbk.)

Burdines, (Wbk.) D. en gem., distr. Hoei; 800 inw.

Burdo, Burdos, of *Burdonisdiep*, zie *Boerdiep*.

Burdugno, klein Grieksch stadje op Moreä, bij den mond der Vasilipotamos.

Burduk, woestijn in Azië, in Dshagatai of Tartarijë, bij de horden der onafhankelijke Kirgizen.

Burdur, groot meer in Natolië, sandsch. Hamid.

Bure, in Namen, (Wbk.) D. en gem., arr. Dinant, 2 u. van Rochefort; 400 inw. 2. Fr. D., dep. Seine en Oise, 4 u. Z. W. van Parijs.

Buré, Abyss. stad, hoofdpl. van het land Damot.

Buree, Afrik. stad, zie *Boorie*.

Bureeja, Boricha, Beriscia, groote toren, ten Z. W. van Mazagan in Marokko, waarnaar de stad Mazagan, door de Mooren en sommige Europeanen, ook wel Bureeja of El-Barriga genoemd wordt.

Buregreg, ook *Beregreb* en *Burargag*, riv. in Marokko, welke uit de zamenkomst van de Beru en Burugreb, die van den Adachsuna in den Atlas afkomen, ontstaat, de Wieroo, Coucrou en andere rivieren opneemt, en tusschen Sale en Rabat in zee loopt. In dezelve liggen gedurende den winter eenige oorlogsbooten van den Keizer.

Buren, (Wbk. No. 2), ligt kw. Tiel, distr. Buren en Kuilemburg; 900 inw. Op het kasteel van Buren, dat voorheen bij en tegen de stad lag, maar sedert eenige jaren gesloopt is, werd Graaf Filips Willem van Nassau, oudste zoon van Willem, Prins van *Oranje*, geboren. Vroeger moest Arnaud, Hertog van Gelder, hier, op last van zijnen ontaarden zoon en nog afschuwelijker echtgenoote, eene zesjarige gevangenis verduren.

Buren, (Wbk. No. 3), eigenlijk *Klein Buren*, arr. Hoorn, kant. Medemblik, gem. Terschelling.

Buren, Ned. gem., prov. Gelderland, kw. Tiel, distr. Buren en Kuilemburg, telt in het stadje Buren, het dorp Erichem en de buurten Asch en Achter den Haag; 1600 inw. 2 Ned. buurt, prov. Friesland, griet. en eil. Ameland.

Buren en Kuilemborg, Ned. distr., prov. Gelderland, kw. Tiel, telt 5400 inw. in de volgende 4 gemeenten, Beest, Beusichem, Buren en Buurmalsem.

Burera, Ind. stad, in de staten van de Maha Raja Sindia, distr. Givalior.

Bures, berg in Engeland. 51. 57. N. B. 18. 25. O. L.

Buresse, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Hamois.

Buret, (Wbk.) No. 2, ligt kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Burettes, (Trois) geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Tourinnes-Beauvechain.

Burford, vlek in Opper-Canada, distr. Laudon.

Burg, (den), (Wbk.) ligt arr. Alkmaar, kant. Hoorn, gem. Texel.

Burg, Pruiss. stad, prov. Brandenburg, regdst. en 14 m. Z. Z. W. van Frankfort, kr. en 4 m. N. W. van Cotthus. In de omstreken zijn ijzermijnen en veenen. Op den nabijgelegen' heuvel Schlosburg, ziet men graven van Wandalen. 2. Deensche stad, hertogd. Sleeswijk, op het eil. Femern, met 1600 inw. en landbouw. 3. schans in Hannover, hertogd. Bremen, 1 m. van Bremen, met eenen land- en eenen watertol.

Burg, of *Burgk*, heerlijkheid en slot in het vorstendom Reusz-Greisz, op eene klip aan de Saale, met vele ijzerwerken, smederijen en smelterijen.

Burgass, stad in Europ. Turkijë, in den achtergrond van eene golf der Zwarte zee, met aanzienlijken handel en veel visscherij. De vesting is in verval.

Burgbrohl, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. en 6 m. N. W. van Coblenz, kr. Mayen. Er zijn steengroeven en minerale bronnen; 260 inw.

Burgee, een eil. in den Atlant. Oceaan, ten Z. van Terre Neuve. 46. 16. N. B. 79. 57. W. L.

Burgel of *Burglin*, ambt in het groot hert. en vorstend. Weimar, met 4300 inw.

Burgen, Pruiss. D., prov. Neder-rijn, regdst. en 5 m. Z. W. van Coblenz, kr. St. Goar, aan den regteroever van de Moezel; 700 inw.

Burgerbrug, zie *Eenigenburgerbrug.*

Burgersdijk, geh., prov. Holl. Z. ged., arr. Rotterdam, kant. Vlaand., gem. Maasland, geboortepl. van den geleerden Franco Burgersdijk (Burgersdicius).

Burgesh, gem. in Opper-Canada, distr. Johnstown, waarin een groot deel van het meer Rideau valt.

Burges-les-Bains, zie *Bourge-les-Bains.* (Wbk.)

Burg-Gelnhausen, keurvorst Hess. burg, bij de stad Gelnhausen, vorstend. Hanau.

Burgharen, (Wbk.) D. en gem., distr. Maas en Waal. De gem. telt 1300 inw.

Burg-Head, Schots D., zie *Brough-Head.* (Wbk.)

Burgheim, of *Burckheim*, Badens. stad Treisam en Wiesen-kreits, ambt en 2 m. N. van Brisach, en 5¼ m. W. N. W. van Freyburg, aan den Rijn, in het voormalig Brisgau; 600 inw.

Burghoorn, (Wbk.) staat: of *Burnhorn*, lees: of *Burghorn.* Het ligt arr. Alkmaar, kant. Schagen, gem. Schagen en Burghorn.

Burght, zie *Burcht.*

Burghunna, stad in Afghanistan, prov. Kandahar, land Urghessan.

Burgia, kleine Sicil. stad, prov. en 10 m. N. W. van Girgenti, dist. Bwona, hoofdpl. van een kant.

Burgio, Sicil. stad, Intend. Calatanisetta, niet verre van de zee, met de Torre Falionara.

Burgkhammer, ijzer- en blikfabr., vorst. Reusz-Schleisz, aan den Vorst zelven toebehoorende.

Burglaner, zie *Burglauer.* (Wbk.)

Burglin, zie *Burgel.*

Burgmolen, geh. in W. Vlaand., distr. Veurne, gem. Alveringen.

Burgo, Sp. vlek, prov. en 13 m. W. van Malaga, (Grenada) aan den linkeroever van de Ardales. Men ziet in de omstreken de puinhoopen van *Anicipo*, waaronder een amphitheater en een tempel merkwaardig zijn. 2. Sp. vlek, prov. en 2½ m. O. van Victoria, (Alava) aan den linkeroever van de Alegria.

Burgos, Mexikaans. vlek, staat Santan, prov. Nieuw-Santander, aan de Tigre, met de voordeelige mijnen van St. Nicolaas de Croix, St. José de Tamaolipau en Bordon. 2. volgens Alcedo, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Chachapoyas, bij de hoofdstad; volgens anderen slechts eene kapel.

Burgos, (el) Sp. vlek, prov. Valladolid.

Burg-Sinn, (Wbk.) lees: *Burg-Sinu.*

Burgst, Ned. geh. en heerl., prov. N. Brab., distr. gem. en 1 u. van Prinsenhage, ¾ u. N. W. van Breda, met een zeer fraai adell. huis, dat door bosschen en tuinen omgeven is.

Burg-Steinfurt, (Wbk.) is de geboortepl. van den geschiedschrijver Hendrik Cannegieter.

Burgstraat, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Wijnkel.

Burgt, Ned. Adell. huis, prov. N. Brab., distr. Oirschot, gem. en 3 u. Z. van Stratum, ½ u. O. van Gestel. zie voorts *Burcht.*

Burgt, (de) Ned. heuvel, prov. Holl., Z. ged., arr. en kant. s' Gravenhage, gem. Wassenaar en Zuidwijk; naar men wil, zoude daar ter plaatse, het oude slot van het adellijk geslacht van Wassenaar gestaan hebben.

Burgtsluis, Ned. geh., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen, gem. Burgt en Westerschouwen.

Burguillos, Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. van Badajoz (Estremadura), en 5 m. O. van Xerez de los Caballeros; 4000 inw. 2. Sp. vlek, prov. en 4 m. N. van Sevilla.

Burgvliet, of *Borgvliet*, Ned. prov. N. Brab., gem. en ¼ u. Z. van Bergen op Zoom, 1 u. N. van Woensdrecht, aan het Kreekerak.

Burgwald, (groot) bosch, enz., (Wbk.) lees: *Burgwald*, groot bosch, enz.

Burgwalbach, Beijers. vlek, kr. van den Neder-Mein, presid. en 2¼ m. Z. O. van Bisschoffsheim, en 15 m. N. van Wurzburg.

Burgwaldniel, zie *Waldniel.* (Wbk.)

Burgweindheim, zie *Burgwindheim.* (Wbk.)

Burgwerd, (Wbk.) ligt kw. Westergo, aan de trekvaart van Bolsward naar Leeuwarden; 280 inw.

Burhampour, zie *Burhanpour.* (Wbk.)

Burhanpur, zie *Burrampooter.* (Wbk.)

Burhave, (Wbk.) het ambt heeft 650 huiz. en 4400 inw. 2. D. in dit ambt, hoofdpl. van hetzelve, met 230 inw., die van den landbouw bestaan.

Burhère, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Rienne.

Burhud, zie *Borhad.*

Buri, zie *Bury.* (Wbk.)

Buriana, meer in het gr. hert. Toskanen.

Buriasco, Sardin. D., afd. Turin, prov. en 1½ m. O. van Pignerol, hoofdpl. van een mand. aan den linkeroever van de Lemma.

Burica, zie *Baruco.* (Wbk.)

Burick, zie *Buderich.* (Wbk.)

Burin, Russ. D. in Eur., gouv. Kurik, kr. Putiwl.

Buringen, (Wbk.) of *Burange*, ligt kw. Luxemb., gem. Dudelange, op de grenzen van Frankrijk.

Burin-Inlet, visschers D., aan de Z. kust van New-Foundland. in N. Amerika.

Burinnes, (Wbk.) heet eigenlijk *Buvrinnes* of *Buverinnes*, zie het laatste woord.

Burischa, plaats in de Sahara, op de oase Siwah, op eene rots gebouwd, en met hooge muren omringd.

Burishol, Ind. stad, prov. Bengalen, hoofdpl. van het distr. Backergunge, op een eil., dat door twee armen van den Ganges wordt gevormd. De stad is eerst sedert 1801 ontstaan en heeft visscherij, handel en scheepvaart.

Buritica, stad in Columbia (Nieuw-Grenada), dep. Cundinamarca, prov. Antioquia, 5 m. N. N. W. van Santa-Fé de Antioquia, aan den voet van den heuvel Hugum. Er was eertijds eene rijke goudmijn, waarvan men het spoor verloren heeft; 1200 inw. 6. 48. Z. B. 78. 23. W. L.

Burittiz, Braz. D., prov. Minas Geraes, comit. Sabara.

Burjejo, Chin. vest., in Ladak of klein Thibet, in eigenlijk Ladak, aan de Li, de grenzen der Britsch. Ind. prov. Gurwal.

Burka, D. in Perzië, prov. Kerman in Magnesthan.

Burkasch, eene verachte stam der Zigeuners of heidens, die in Europ. Turkijë in bosschen en op mesthoopen leeft, en zich met wortelen, gras en gestorven vee voedt.

Burke, N. Amer., gem, in den staat Vermont, gr. Caledonië, 16. m. N. O. van Montpellier; 500 inw. 2. eil. aan de N. O. kust van Nieuw-Holland tot den Archipel van Clarence behoorende.

Burkel, geh. in O. Vlaand. distr. Eecloo, gem. Maldeghem.

Burkersdorf, Oostenr. vlek, zie *Burckersdorf.* (Wbk.)

Burkertswalde, Saks. D., Meisner-kr., ambt en 2½ m. N. van Meisen. Er worden aanzienlijke jaarmarkten gehouden.

Burkesville, N. Amer. gem., staat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Cumberland, aan den regteroever van de riv. van dien naam, en 36 m. Z. van Frankfort; 100 inw.

Burkets, D. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Washington.

Burketsbee-Ghaut, Ind. D., prov. Malwah, distr. Mundoo, met een veer over de Nerbudda.

Burkhausen, zie *Burckhausen.* (Wbk.)

Burksgarden, vruchtbaar dal, in den N. Amer. staat Virginië, gr. Tasewill.

Burla, Russ. riv. in Azië, gouv. Tomsk, kr. Kainsk.

Burlad, riv. in Moldavië, welke bij Szerbanezeilon in de Sireth valt.

Burlato, zie *Burlats.* (Wbk.)

Burleighhouse, prachtig landgoed van den Marquis van Exeter, in Engeland, gr. Northampton.

Burleux, geh. in Luik, dist. Hoei, gem. Chevron.

Burlington, in Vermont, (Wbk.) het ligt, 12 m. N. W. van Montpellier, op 44. 28. N. B. en 55. 34. 49. W. L., zeer voordeelig, en is de handeldrijvendste gemeente van den staat. Er zijn 215 huizen, 2 kerken, 1 regthuis, 1 gevangenis, 1 bank, 1 akademie en 1 universiteit, die in 1791 gesticht werd, en de universiteit van Vermont genoemd wordt; met eene boekerij van 1000 boekdeelen en een natuurk. kabinet. Op het meer liggen verscheidene schepen, van 70 tot 100 ton. Op ½ m. N. O. van Burlington zijn de watervallen van de Union, beneden welke men ijzersmelterijen heeft opgerigt.

Burlington, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. en 6 m. W. van Hanttord; 1400 inw. 2. N. Amer. gem., staat Massachusetts, gr. Middlessex, 4½ m. N. W. van Boston, 500 inw. 3. N. Amer. gem., staat New-York, gr. Otsego, 4½ m. W. van Cooperstown; 2500 inw. 4. N. Amer. stad, staat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Boone, aan eenen tak van de Ohio. 5. N. Amer. D., staat Penn-

sylvanië, gr. Lycoming, met 660 inw. 6. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Belmont, aan de Ohio, 1½ m. beneden Wheeling, en 3½ m. N. O. van Cleursville. 7. N. Amer. gem., staat Ohio, hoofdpl. van het gr. Laurence aan de Ohio, 27 m. Z. O. van Chilicothe, en 43 m. van Columbus: 140 inw.

Burlington, of *Bridlington*, (Wbk.) is de geboortepl. van den beroemden romanschrijver James Fenimore Cooper.

Burlinskoe, Zoutzee in Aziat. Rusl., gouv. Tomsk, kr. Biisk, die jaarlijks tot 75,000 pond zout oplevert.

Burlof, Zweed. kersp., Malmohuslän, harrad Burn.

Burlos, zie *Bourlos*. (Wbk.)

Burlutskoi, Russ. D. in Eur., Slobodische Ukraine. kr. Smijew.

Burmania, twee Ned. oud-adell. huizen, prov. Friesland, kw. Oostergo, het eene griet. Ferwerderadeel, het andere griet. Leeuwarderadeel, onder Stiens.

Burmbac, vorstend. en gebied in de Ind. prov. Orissa.

Burmeringen, (Wbk.) *Bermingen* of *Burmerange*, D. en gem., kr. Grevenmacher, 1½ u. van Remich, aan de Fransche grenzen; 700 inw.

Burmontiche, (Wbk.) lees: *Burnontige*, Het ligt kw. Grevenmacher, gem. Ferrières.

Burnabat, Turk. D., ejalet Natolië, bij Smirna, met schoone landgoederen.

Burnaghur, zie *Birnaghur*. (Wbk.)

Burnam, riv. in Indië, schiereil. Malacca, vorstend. Salangor.

Burnassolo, meer in het Russ. Europ. gouvern. Bessarabië.

Burnassul, russ. D., gouv. Bessarabië, kr. Akkirman, aan het vorig meer, met veel visscherij.

Burne, zie *Bruny's eiland* (Wbk.)

Burnet, golf van den straat James, Lancastersond in de Westel. Poollanden.

Burney, 2 zandige eil., in de golf van Carpentaria, in Nieuw-Holland, op 13. 42. 17. Z. B.

Burnham, Eng. D., gr. en 11 m. Z. Z. O. van Buckingham, hundred van denzelfden naam, en 1½ m. Z. van Beaconsfield; 1700 inw.

Burnham Market, zie *Burnham Westgate*.

Burnham Thorpe, zie *Thorpe*, No. 1.

Burnham Westgate, of *Burnham Market* (*Brannodum*) Eng. stad, gr. Norfolk, hund. Brother Cross. ¼ m. van de N. zee en 12 m. N. W. van Norfolk; 1000 inw.

Burni-Dingada, stad in Sudan, land Noufy of Nyfle.

Burningsprings, D. in de N. Amer. staat Kentucky, gr. Floyds.

Burnley, Eng. D., gr. Lancaster, hund. Blackburn, 7½ m. N. van Manchester en 10 m. Z. O. van Lancaster, aan het kanaal van Leeds en Liverpool, met wol- en katoenfr.; 700 inw. De grond bevat steenkoolmijnen, arduin- en leigroeven.

Burnon, (Wbk.) is geen D., maar een geh., kw. Bastogne, gem. Hollange.

Burnonchamps, (Wbk.) of *Menonchamps*, ligt kw. Bastogne, gem. Wardin.

Burnontige, zie *Burmontiche*.

Burnot, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Profondeville.

Burntawood, zie *Brentwood*. (Wbk.) No. 1.

Burnt-Corn, D. in de N. Amer. staat Alabama, gr. Monroe.

Burntislants-Harbour, golf aan de Z. kust van New-Foundland, met Burntisland- en Grand-baai.

Burnt-Lodge, Z. tak van de Missoure, in de N. Amer. staten.

Burntmill, tak van de Delaware, in de N. Amer staat New-Jersey.

Burntwood, (Wbk.) zie voorts *Brentwood* (Wbk.) No. 1.

Burnu, Turks. vlek in Eur., ejalet Dschschair, sandsch. Gallipoli, in het land aan de W. Zijde der Maritza, aan eene kleine golf.

Burnu Maudi, zie *Bernu*.

Burnwood, zie *Bois-Brulé*.

Buron, kleine Sp. stad, prov. en 14 m. N. O. van Leon, aan den linkeroever van de Esla. In eene der straten is eene zeer overvloedige koude minerale bron.

Buronne, kl. Siciliaans eil., aan de kust van het intendantsch. Trapani, alleen door visschers bewoond.

Buroughbaai, baai in de Eng. N. W. kust van Amer, in Nieuw-Cornwallis.

Burowka, Russ. kersp., in Eur. gouv. Pultawa, kr. Solotonoscha.

Burra, Schot. eil., zie *Burray* (Wbk.)

Burraboom, zie *Boraboum*.

Burrabullong, kl. riv. in Indië, prov. Orissa, welke in de prov. zelve ontspringt en er de Soane ontvangt.

Burracur, riv. in Indië, prov. en distr. Ramghur, die in de Dommucidah valt.

Burradwar, Chin. stad, staat Butan, zetel van eenen Subah.
Burragond, zie *Burragong*. (Wbk.)
Burragur, zie *Burracur*.
Burrakur, zie *Burragur*. (Wbk.)
Burramnagur, zie *Boramnagur*.
Burramonty, zie *Burramootee*.(Wbk.)
Burrampour, (Wbk.) staat: zie *Brampour*, lees: zie *Barampour*.
Burranpuncha, tak van den Ganges in Indië.
Burras, D. in Mexiko, staat Guanaxuati.
Burre, steile en gevaarlijke bergpas in Abyssinië, bij de nog kortelings bekende Amphylabaai, die naar de zoutvlakten voert.
Burre, (Belia) land en stad in Senegambië, door welke de weg naar Timbuctoe loopt, en van waar een aanzienlijke handel, met voortbrengselen des lands, vooral met goud, ivoor, was, vee en slaven, gedreven wordt, dat zij tegen zout, tabak, zilver, kauris, kolunoten en koralen inruilen.
Burrea-Ghaut, bergpas bij de Nerbudda, in de Ind. prov. Nepaul.
Burremputer, zie *Burrampooter*. (Wbk.)
Burria, zie *Barria*.
Burrillville, N. Amer. gem., staat Rhode-Island, gr. en 9 m. N. W. van Providence, met eene bank en verscheidene katoenspinnerijen; 2200 inw.
Burrishol, zie *Borychol*.
Burro, zie *Bouro*. (Wbk.)
Burroah, zie *Borouah*.
Burrode, zie *Borode*.
Burroor, zie *Borour*.
Burros in Ossory, Iersch D., prov. Leinster, 5 m. Z. W. van Maryborough, met 2 kermissen in het jaar; 300 inw.
Burrough, Eng. D., gr. en 4 m. O. van Leicester, hundr. Gartree; 180 inw. Op eene naburige hoogte is een Romeinsch legerkamp.
Burrotaco, D. in de Z. Amer. rep. La Plata, prov. of staat Tucuman.
Burruah, zie *Borouah*.
Burrud, pas over het gebergte Kimoor, in de Ind., prov. Allahabad Rajasch Rewah.
Burrudda, geb. in de Ind. prov. Guzeratte, in de nabijheid van Poorbunder, dat zich van Gomlee tot in het N. van Kundoma uitstrekt.
Burrumburdah, zie *Barampour* (Wbk.)
Burrumnagur, zie *Boramnagur*.
Burrungaum, zie *Borangam*.
Burrunghaut, zie *Burrumghaut*. (Wbk.)
Burrutdu, riv. in Afghanistan, welke van de Hindukusch afkomt, en bij Munara in den Indus valt.
Bursalee, zie *Borsaly*.
Burschfelde, zie *Bursfelde*. (Wbk.)
Bursea, zie *Borsi*.
Bursee, zie *Borsy*.
Burseryd, Zweed. kersp. Jonköpingslän, harrad. Westbo.
Bursoel, zie *Bursool*. (Wbk.)
Bursoe, Deen. kersp., stift, en eil. Laaland, herred Musse.
Burst, (Wbk.) of *Borst*, D. en gem.; distr. Aalst; 700 inw.
Bursted-Moutains, rij van heuvels in de N. Amer. staat Virginiä.
Bursunka, tak van de Kama, in de Aziat. Russ. gouv. en kr. Perm.
Bursvik, Golf in Zweden, in het Z. W. van Gottlands of Wisbylän.
Burszawka, Russ. riv., gouv. Grodno, kr. Olgopol.
Burthenypadoo, Ind. D., prov. der N. Circars, distr. Mazulipatnam, waar diamanten gegraven worden.
Burtheri, zie *Bortheri*.
Burtneik, Russ. kersp., gouv. Lijfland, kr. Riga.
Burton, Eng. vlek, gr. Derby, met warme baden en stalaktiten grotten. 2. N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Strafford, 18 m. N. N. O. van Concord; 200 inw. 3. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Geanga, aan de Cayahoga, omtrent 3½ m. Z. O. van Chardon; 500 inw. 4. Volkplanting op het W. I. eil. Barbados, kersp. St. James.
Burtonville, (Wbk.) ligt niet in Luik, maar in Luxemburg, kw. Bastogne, gem. Vielsalm.
Burtpour, (Wbk.) of *Burtpur*, zie ook *Bhurtpur*. (Wbk.)
Burtrask, Zweed. kersp., Wästerbottenslän, Z. Wästerbottn.
Buruca, kaap in Middel-Amerika, prov. en distr. Costarica, waarbij de ruïnen van een voormalig D. van dien naam; gelijk ook nog een zendelingspost in het distr. Talamanca in dezelfde prov., dien naam draagt.
Burudda, zie *Borodda*.
Burudscheit, Beglerbegsch. en stad in de Perzische prov. Irak, met een kasteel en saffraanteelt.
Burujon, Sp. vlek, prov. en 5½ m.

W. N. W. van Toledo, aan eenen arm van de Taag.

Burdk-Coscllzzo, Turks. vlek in Eur., ejalet Romanië, sandsch. Silistra.

Burum, (Wbk.) ligt kw. Oostergo, griet. Kollumerland, op de grenzen van Groningen, heeft eenen vruchtbaren grond en 1000 inw. 2. rijk aan de kust van Guinee, met de hoofdst. Guia.

Burunabad, Turk. vlek in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Sighia, aan de zee, met 5 of 6 moskeën.

Burus-Tac, deel van het Sapanisch geb., in Aziat. Rusland, tusschen de Jeniseä en Anjara, met altijddurende sneeuw.

Burut, 'of *Brcd*, (Wbk.) staat: Turk. kasteel, lees: Turk. vlek, met een kasteel, het ligt sandsch, en 23 m. N. N. O. van Trawnik, 11 m. N. W. van Gradatchaz, tegenover Brod in Slavonië.

Burutten, (Land der) *of het Saisandal*, dal van Mongolië, in het land Songarei, prov. Tarabachatai, in hetwelk de Burutten, eene stam der Kirgizen, onder het opperbevel van hunnen *Bi* rondzwerven.

Burvenich, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. en 8 m. O. Z. O. van Aken, kr. en 4 m. Z. Z. O. van Düren, met eene brandewijnstokerij; 450 inw.

Burvolo, Turk. D. in Eur., ejalet Dscheschair, sandsch. Naxos, eil. Santorim.

Burwa, zie *Borva.*

Burwalla, zie *Borvalla.*

Burwallah, Ind. stad, prov. Delhi, distr. Hurriana.

Burwannie stad in Ind., ten Z. van de Nerbudda. 22. 4. N. B. en 94. 58. O. L. (Greenwich) hoofdpl. van het distr. van denzelfden naam, dat eertijds 82 bloeijende steden en dorpen bevatte, waarvan thans nog slechts de sporen over zijn. Thans bevat dit distr. nog 47 bewoonde en 78 onbewoonde dorpen.

Bury, in Henegouwen, (Wbk.) D. en gem., distr. Doornik, 1½ u. van Leuze; 900 inw.

Bury, haven aan de W. kust van Nieuw-Guinee, volgens Forrest.

Burysho1, zie *Borychol.*

Burzau, Boh. D., kr. Bidschow, nabij den linkeroever van de Iser, 3 m. N. van Starkenbach, met fabr. van zeildoek, linnens en vele vergulde en verlakte goederen.

Burzenland, (Wbk.) staat: zie *Kroonstad*, No. 2, zie Kronstadt hieronder.

Bus, Ind. volkstam in Braz., prov. Maranhao en Para.

Busachi, Sard. D., afdeel. kaap Cagliari, 7 m. N. O. van Oristano, tusschen twee bergen. De lucht is er ongezond, maar de grond vruchtbaar in granen en veeweiden; 1600 inw.

Busaco, of *Bussaco*, Port. pl., prov. Beira, op eene hoogte, waar den 27 Sept. 1810 de Franschen door Wellington geslagen werden.

Busacquino, zie *Busachino* (Wbk.) en *Bisacquino* hier boven.

Busbach, Pruiss. D., prov. Nederrijn, regdst. kr. en 2 m. O. van Aken; 900 inw.

Busberhei, Afrik. stad in Sudan, niet ver van Timbuctoe, waarvan de inw. in het zout der woestijn, hun bestaan vinden, hetwelk zij te Jenné inruilen.

Busbeek, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Boxtel, gem. en ½ u. van Nistelrode, 1 u. N. van Uden.

Busch, geh. in O. Vlaand., gem. Eecloo.

Busch, (den) Ned. geh., prov. Holl. N. ged., arr. Alkmaar, kant. Beverwijk, gem. Uitgeest.

Buscha, riv. in Eur. Rusl., gouv. Novogorod, die in het Ladogameer valt.

Buschdorf, (Wbk.) ligt kw. Luxemb., gem. Boevange.

Buscheal, klein Perz. eil., voor de reede van Nakeloti, prov. Faro, dist. Laristan.

Buschenhaus, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Simpelveld.

Buchir, D. in Beludschistan, prov. Mskran, distr. Tiz.

Buschkara-Gebergte, grensgeb. tusschen O. en W. Azië, tot het gebergte van Kurdistan behoorende.

Buschrodt, (Wbk.) ligt kw. Arlon, gem. Wahl.

Buscum, zie *Bussem.*

Busdera, vlakte in Tunis, aan de Mejerdah, bij de stad Beja, waar jaarlijks eene groote markt van de Arabieren gehouden wordt.

Buse, zie *Bose.* (Wbk.)

Buseck, (Grosz) zie *Groszbuseck.* (Wbk.)

Busega, riv. in Marokko, prov. el Garb, bij de stad Tetuan.

Bushida, plaats in Tripoli, aan gene zijde der groote Syrte, op 30. 59. 39. N. B. en 32. 52. O. L. Ongeveer ½ u. van daar liggen, op eene klip, de puinhoopen van het sterke kasteel *Bengerwud.*

Busemont, zie *Buisemont.*

Buserto, (Wbk.) lees: *Bussento*, zie voorts dat woord. (Wbk.)

Bush, riv. in den N. Amerik. staat Z. Carolina, distr. New Berry, die in de Saluda valt. 2. riv. aldaar, staat Virginia, gr. Prince Edward, valt in de Appamatox.

Bushaisa, rotsen in Tripoli, aan de groote Syrte. 30. 17. 40. N. B. 19. 11. 30. O. L.

Busheer, of *Bushire*, (Wbk.) zie verder op *Abuschar.* (Wbk.)

Bushmills, Iersch D., gr. Antrim, digt hierbij zijn het Dunkerry-hol en het Port-Coon-hol.

Bushnan-eiland, eil. boven Groenland. 75. 54. N. B.

Bushul, riv. in Beludschistan, prov. Makran, distr. Urbu of Arbu.

Busi, eil. in de Adriatische zee, aan de kust van Dalmatië, Z. W. van het eil. Lissa. 42. 57. 42. N. B. en 33. 40. 46. O. L.

Busigny, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. en 6 u. Z. O. van Kamerijk, 2 u. van Cateau-Cambrésis; 1500 inw.

Busim, Russ. D. in Azië, gouv. en kr. Tomsk, digt bij de Jenisea.

Busiris, D. in Midden-Egypte.

Busk, zie *Biisk.* (Wbk.)

Busko, eil. in de golf van Bothnië, aan de Oostkust van Zweden, onder 65. 1. N. B. en 19. 11. O. L.

Buskunowa, Russ. D. in Azië, gouv. Orenburg, kr. Busuluk.

Busra, Ind. stad, staat van den Maha Raja Sindia, op eene hoogte.

Busruf, puinhoopen in de Sahara, in het O. der Oase, een voormaals schitterend tijdperk aantoonende.

Bussa, zie *Bassa.* No. 3.

Bussaco, zie *Busaco.*

Bussaher, zie *Bessaher.*

Bussamis, wild volk in Abyssinië, in het Z. van het kustland.

Bussana, vlek in Modena, hertogd. Reggio aan de Sechia.

Bussans, (Wbk.) lees: *Bussange.* Het ligt in het arr. en 6 u. Z. O. van Remiremont; 1500 inw.

Bussawul, Ind. stad, staten van den Maha Raja Sindia.

Bussche, (Ter) zie *Boskoop.* (Wbk.)

Busse, zie *Bisato.*

Busséa, zie *Bessih.*

Busseboom, (de) geh. in W. Vlaanderen, distr. Dixmuiden, gem. Reningelst.

Bussegem, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Vlierzele.

Bussem, (Wbk.) Bussum of *Buscum*, vroeger ook wel *Laag-Bussem* geheeten; D. en gem., arr. Amsterdam, kant. Hilversum; vermaard door het verdrag, dat aldaar ten jare 1572, tusschen de ingezetenen van Naarden en *Don* Frederik van Toledo gesloten, maar door dezen schandelijk verbroken werd.

Bussem, (Oud-) vroeger *Hoog-Bussum*, Ned. Landhoeve, prov. Holl. N. ged., arr. Amsterdam, kant. Hilversum, gem. Huizen.

Bussering, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Besel.

Busserini, riv. in den N. Amer. staat Indiana, gr. Knox.

Bussi, Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ult. II, distr. en 7 m. O. Z. O. van Aquila, kant. Capestrano, met 1 kerk, 1 koninkl. Abdij, en fabrijken van fijn aardewerk en lakens; 1300 inw.

Bussière, (Wbk. No. 2.) lees: *Labuissière*, en zie dat woord.

Bussiere-la-Grue, Fr. D., dep. Allier, arr. en 7 u. Z. W. van Moulins, kant. en 4 u. Z. Z. W. van Bourbon-l'Archambault, aan de Morgon, waarvan het erts in de smelterij van Messarges bearbeid wordt, benevens fabrijken van aardappelmeel; 1600 inw.

Bussiere-Poitevine, zie *Bussiere.* (Wbk.) No. 3.

Bussnang, of *Busslingen*, groot Zwits. D., kant. Thurgau, ambt en 1 m. Z. O. van Weinfelden, hoofdpl. van eenen kreits, aan den linkeroever van de Thur; 2800 inw., Protestanten en Katholijken, met 1 kerk, die voor beide gezindheden dient.

Busso, zie *Bassa.* No. 3.

Bussora, zie *Basra.* No. 1.

Bussovacza (Bohora), Turks. vlek, ejalet Bosnië, sandsch. Travink, aan de helling van het Branjagebergte, met eene bergvesting.

Bussra, hoofdst. van het rijk Ahanta aan de kust van Guinee. 2. Turk. ejalet, zie *Basra.* No. 1.

Bussum, zie *Bussem.*

Bussum, (Hoog-) zie *Bussem* (*Oud-*).

Bussum, (Laag-) zie *Bussem.*

Bussy-en-Othe, Fr. D., dep. Yonne, arr. en 3 u. N. O. van Joigny, kant. Brinon-l'Archevèque, en 6 u. N. van Auxerre, bij het woud van Othe; 1300 inw., met pannen- en steenbakkerijen, handel in wijnen, vruchten, hout en kolen.

Bussy-le-Grand, (Wbk.) is een vlek, arr. en 4 u. N. O. van Semur, kant. en 1½ u. N. van Flavigny; 1000 inw. en een oud kasteel; geboortepl. van den Generaal Junot.

Bustard-eilanden, eil. in de golf van Carpentaria op Nieuw-Holland, bij het groote of Connectionseil.

Bustart, (Wbk.) lees: *Bustard.*

Bustar-Viejo, kleine Spaans. stad, prov. en 11 m. N. van Madrid, (Segovia) en 8 m. Z. O. van Segovia.

Busterbaai, baai op Nieuw-Zuid-wallis, in Nieuw-Holland, op 24. 4. Z. B.

Busterek, (Cyristra) kleine Turks. stad in Azië, ejal. Konieh, sandsch. en 15 m. Z. van Kaisarieh.

Busti, zie *Bustee.* (Wbk.)

Bustillo de Chaves, Spaan. vlek, prov. en 12 m. N. N. W. van Valladolid, en 12 m. N. W. van Villalon.

Bustion, Perz. stad, prov. Laristan bij de golf van Perzië, 22 u. Z. O. van Lar.

Bustletown, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. en 3½ m. N. W. van Philadelphia.

Busto, Spaan. vlek, prov. en 8 m. N. O. van Burgos. 2. Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. W. van Pampelune, (Navarre) en 4 m. Z. Z. W. van Estella.

Busto-Garolfo, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 6 m. W. N. W. van Milaan, distr. Cuggiono-Maggiore, 3 m. Z. Z. O. van Gallarate, met 1 zijdespinnerij; 1347 inw.

Busud, zie *Burut.*

Busuk-Csekmedsche, (*Porte grande*) en Kucsuk-Csekmedsche, (*Porte Piccolo*) vlek op het Turks. schiereil. Gallipoli, ejalet Dschehair aan zee en aan een klein meer, waarover eene brug ligt; met een moskee, een bad en een koophuis.

Busuluk, Russ. kreits in Azië, gouv. Orenburg, Z. W. van Ufa, tusschen 68. 30. en 72. 3. O. L. en 52. 2. en 53. 17. N. B. eene afhelling der Obtschei-Syrt, welke ten O. heuvelachtig, ten W. echter eene vlakke steppe is, met weinig goed bouwland, maar schoone weiden langs de rivieren de Samara, de Tok, de Busuluk, de Werkhoi- en de Beloi-Urum. Vee- en bijenteelt zijn de voornaamste middelen van bestaan, de niet sterke bevolking, bestaat uit Russen, Kozakken en Tartaren. 2. riv. in voorn. kreits en bij de hoofdstad.

Busun, een der acht armen, waardoor de Wolga zich in de Kaspische zee ontlast.

Busungurd, Perz. stad in Khorassan, op de grenzen van het land der Turkomannen in Dshagatai, versterkt met een kasteel.

Busy, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 3 u. Z. W. van Besançon.

Buszaik, Russ. stad, gouv. Grodno, kr. Slonim.

Butahatoltezo, riv. in den N. Amer. staat Alabama, gr. Marion.

Butalaqui, kaap op het N. van het Philipp. eil. Zebu.

Butchanpoor, zie *Boochanpoor.*

Butcher, riv. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Mecklenburg.

Butchone, zie *Botchone.*

Butchow, zie *Botcho.*

Butchrowin, zie *Botchrovoun.*

Butkamu, rotsen in de Stille Zuidzee, tusschen de Gezelschaps-eilanden Wahahheinah en Wedeah.

Bute-eiland, eil. bij Baffinsbaai in N. Amerika, voor de Clyde rivier.

Butes, D. in de rep. Nieuw-Grenada (Columbia), dep. Cauca, prov. Pustos, zeer volkrijk en met 2 scholen.

Buthabean, of *Betubach*, plaats in Arabië, land Hassa, waar de stam van Beniäass woont, met parelvisscherij.

Butharee, zie *Bothery.*

Buthkak, gebied en vlek in Afghanistan, prov. Kabul, ten O. van Kabul.

Buthrotum, zie *Butrinto.* (Wbk.)

Butirki, Russ. D. in Azië, gouv. Saratow, kreits Atkarsk.

Butiar, zie *Butiah.* (Wbk.)

Butjong, D. op het eil. Java, land. Soekapoera, heerlijkheid Gaju, aan de Kalitondo.

Butka, Hong. vlek, kreits aan deze zijde van de Theiss, aan de Udva.

Butler, (3 gr. in N. Amer., vergel. Wbk.) het eerste in Pennsylvanië, met 10,000 inw.; het tweede in Kentucky, is ten N. W. door de Green-River en ten N. door de Muddy bepaald, en heeft 3100 inw.; het derde in Ohio, wordt van het N. O. tot het Z. W.

door de groote Miami doorsneden, en heeft 22,000 inw., de hoofdpl. is Hamilton.

Butler, N. Amer. gr. in het Z. gedeelte van den staat Alabama; 1400 inw. 2. N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Columbiana, 46 m. N. O. van Columbus; 1000 inw. 3. N. Amerik. gem., staat Ohio, gr. Montgomery, aan de Miami, 2½ m. N. van Dayton en 22 m. W. van Columbus; 1600 inw. 4. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, hoofdpl. van het gr. van dien naam, (zie hier boven) 14 m. N. van Pitts-burg; 700 inw.

Buton, Butong, zie *Boeton.* (Wbk.)

Butool, zie *Botoul.*

Butou, zie *Butow.* (Wbk.)

Butowitz, Boh. D., kreits Rakonitz, 1½ m. W. Z. W. van Praag. Het is merkwaardig wegens de spelonk van Prokopiloch.

Butrie, zie *Butri*, (Wbk.)

Butschetsch, berg in Wallachyë, zara de Schoss, distr. Braowu, met twee toppen, 6109 voeten hoog, tot de Karpaten behoorende.

Butschi, Russ. D. in Europa, gouv. Pultawa, kreits Kanstantinograd.

Butschvannas, zie *Beetjuanas.*

Butsel, (Hoog-) of *Op-Butsel*, geh. in Z. Braband, arr. Leuven, gem. Bautersem.

Butsel, (Neêr-) D. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Roosbeek-Neêr-Butsel, 1½ u. Z. W. van Glabbeek, 2 u. N. W. van Thienen; 300 inw., bouw-, wei- en hooiland.

Butsel, (Op-) zie *Butsel.* (*Hoog*-)

Butswerve, geh. in O. Vlaanderen, distr. Eecloo, gem. Maldegem.

Buttala, zie *Bottala.*

Buttenstadt, plaats op IJsland, Suderviertel, Snafieldsnesssyssel, met handel.

Butter, Pruiss. D., vorstend. Neuenburg (Neufchâtel), in een zoo eng dal, dat de zon gedurende 3 maanden in het jaar er niet in schijnen kan. Men heeft er echter nog koornbouw, alsmede ijzermolens; onder de inwoners zijn vele horologiemakers, de meesten echter zijn metselaars. 2. eil. in den N. Amer. staat Maine, gr Hancock. 3. riv. aldaar, staat New-York, gr. Tioga, die in de Tioga valt.

Butterhill, berg in N. Amer., staat New-York, aan den regteroever van den Hudson, tegenover Beakneck, hoogte 239 vademen.

Buttermilk, baai in N. Amer., staat Massachusetts, aan het N. O. einde der baai van Buzzard, in de gr. Barnstable en Plymouth, 41. 43. N. B. en 52. 52. W. L. 2. riv. in de staat Michigan, gr. Makomb, die in de straat St. Clair valt. 3. riv. in Pennsylvanië, valt in de Susquehanna.

Butternuts, N. Amer. gem., staat New-York, gr. Otsego aan de Unadilla, 7 m. Z. W. van Cooperstown; 3600 inw.

Butteru, zie *Boutry.* (Wbk.)

Butterwood, riv. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Dinwiddie.

Buttgen, zie *Budgen.*

Buttingen, (Wbk.) eigenlijk *Buttinge*, is thans niet meer dan een geh., distr. Middelburg, gem. Grypskerke, van de voormalige kerk is nog maar een stuk muur aanwezig.

Buttla, D. in Gallicië, kreits Sambor; 1200 inw.

Buttler-Fall, waterval van de Delaware, in den N. Amer. staat New-York.

Buttlestadt, zie *Butstadt.* (Wbk.)

Button, zie *Cap* en *Button.* (Wbk.)

Buttoul, zie *Buttool.* (Wbk.)

Butu, zie *Haussa.* (Wbk.)

Butuan, stad in het N. gedeelte van het Philipp. eil. Mindanao, aan de riv. Butuan, die zich daar nabij in de baai van dien naam uitstort, 45 m. N. N. O. van Mindanao; het is de residentie van eenen radja, die 4000 onderdanen telt.

Butul, Russ. D. in Tscherkessië, woonpl. der Lesghiers, staat Akuscha, aan de Torkaly Osen.

Butz, Zwits. D., kant. Argau, 3 m. N. van Aarau, in het Sultz-Thal; er zijn zoute bronnen, en bij de voornaamste bron is eene grot, waaruit eene stiklucht oprijst, die de dieren, welke men er in brengt, doet sterven.

Butzleth, zie *Butzfleth.* (Wbk.)

Butzel, zie *Butsel.*

Buul, zie *Budel.*

Buuren, zie *Buren.*

Buurmalsen, (Wbk.) D. en gem., distr. Buren en Kuilenburg; 1100 inw.

Buurse, (Wbk.) of *Buurze*, ligt arr. Almelo, kant. Goor, gem. Haaksbergen.

Buurstede Heitje, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. en gem. Prinsenhage.

Buurze, zie *Buurse.*

Buvange, (Wbk.) of *Boevange*, ligt kw. Arlon, gem. Hondelange.

Buve-klooster, zie *Buwe-klooster.*

Buverinnes, (Wbk.) of *Buvrinnes*,

D. en gem., distr. Thun; 1100 inw. en ijzerwerken.

Buvingen, (Wbk.) D. en gem., arr. Hasselt; 150 inw.

Buvrinnes, zie *Buverinnes*.

Buvry, Fr. D., dep. Pas de Calais, arr. en 1 u. O. van Bethune, kant. Cambrin; 1200 inw.

Buwange, zie *Buvange*.

Buwekloosteb, Buyekloosteb, of *Buitenklooster*, Ned. voorm. klooster van Premonstratenser nonnen, prov. Friesland, kw. Oostergo, griet. Achtkerspelen, bij Harkema-Opeinde.

Buwich, klein Arab. eil., land Yemen, distr. Loheia, bij het groote eil. Kamaran.

Buwma, Ned. adell. huis, prov. Friesland, kw. Westergo, griet. Menaldumadeel, onder Beetgum.

Buxa, D. in Afghanistan, landsch. Multan, prov. Dera Ismaël Khan.

Buxar, (Wbk. No. 1) staat: prov. Har, lees: prov. Bahar, distr. Shahabad aan den Ganges. De Engelschen bevochten hier in 1764 eene groote overwinning.

Buxard, stad in Senegambië, kon. Hoval of Ualo ook Wallo geheeten.

Buxedawar, sterke Chineesche vesting in het land Boetan, op den weg van Cutsch Bahar naar Tassisudon, de zetel van eenen Subah, met een dorp van 10 à 12 huizen. 26. 52. N. B. 107. 12. O. L.

Buxe fiord, (Wbk.) lees: *Buxhe Fiord*.

Buxim, (Potschina) Turk. vlek in Europa, ejalet Bosing, sandsch. Bajaluka, met eenigen handel.

Buxness, Noorw. eil., stift Nordland, Lofoddens- en Westeraas-voogdij, met 1200 inw.

Buxweiler, zie *Buchsweiler* (Wbk.) en *Bouxweiler*. (Wbk.)

Buyer, drie groepen eilanden, tot den Archipel der lage eilanden behoorende, ten Z. van Bird, op 18. 12. Z. B. 234. 9. O. L., in 1803 door het Eng. schip *Margaret* gezien en benoemd. Kruzenstern heeft dezelve uit de kaart van Arrowsmith overgenomen, doch wijl zij in Turnbull's dagboek niet gevonden worden, is het bestaan daarvan nog onzeker.

Buykberg, geh. in O. Vlaand., dist. Oudenaarde, gem. St. Cornelis-Hoorebeke.

Buyne, zie *Bunne*.

Buys, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Wodecq.

Buyssen, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Bilsen.

Buyssinghen, (Wbk.) of *Buisingen*, ligt arr. Brussel, gem. Buyssinghen-Eysingen, ½ u. N. O. van Hal, 2½ u. van Brussel aan de Senne.

Buyssinghen-Eysingen, gem. in Z. Brab., arr. Brussel; 500 inw., bouw-, wei- en hooiland en veel bosch.

Buystemburg, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Everbecq.

Buytrago, zie *Buitrago*. (Wbk.)

Buytorney, zie *Beytorney*.

Buza, zie *Busa*. (Wbk.)

Buzadscheh, kleine Turks. stad of vlek in Azië, ejalet Natolië, sandsch. Kodscha Ili, aan de Zwarte zee.

Buzara, grensgebergte tegen de Sahara, in Algiers.

Buzeins, (Wbk.) lees *Buzems*, het ligt arr. en 8 u. N. van Milhaud, 8 u. O. van Rodez, kant. Severac-le-Château; 1500 inw. en eene antimoniegroeve.

Buzenin, Pools. stad, waiw. en 13 m. Z. O. van Kalisch, obw. en 4 m. Z. Z. O. van Sieradt, aan den linkeroever van de Warta, met 2 kerken en 270 inw.

Buzenol, (Wbk.) ligt kw. Virton, gem. Etalle.

Buzet, (Wbk.) of *Beuzet*, D. en gem., distr. Charleroy, 1½ u. van Nyvel; 750 inw.

Buzet, Fr. vlek, dep. Lot-et-Garonne, arr. en 4 u. N. van Nérac, 2 u. van Aiguillon, kant. Damazan; 1300 inw. 2. geh. in Namen, arr. Namen, gem. Floreffe.

Buziag, zie *Bessarabië*. (Wbk.)

Buzin et Felon, Ned. D., enz., (Wbk.) lees: *Buzin*, D. in Namen, arr. Dinant, gem. Barvaux-en-Condroz, 2 u. van Durbuy.

Buzios, klein eil. in Brazilië, prov. Rio Janeiro, aan de kust.

Buzko, Pools. stad, waiw. Krakau, obw. Stobnica, met 130 huizen.

Buznegra, Spaan. vlek, prov. en 3 m. Z. van Murcia.

Buzowka, Russ. D. in Europa, gouv. Jekaterinoslaw, kr. Nowomoskowsk.

Buzzone, of *St. Paolo d'Argon*, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 2½ m. O. Z. O. van Bergamo, distr. en 1 m. W. van Trenore; 500 inw.

Bwer, zie *Byer*. (Wbk.)

Bweri, stad in het Afrik. rijk Furten, Z. W. van Cobbe.

By, golf in Zweden, Nykopingslän.

2. Zweed. kersp., Karlstadlän, harrad Ras. 3. Zweed. kersp. Falu of Storakopparbergslän, voogdij Rasgard.

Bya, zie *Bedschahs.*

Byabang, st. in het W. gedeelte van Java, prov. en 4 m. N. O. van Tjandjor en 17 m. Z. O. van Batavia, aan de Krawang, met eene welbezochte bazar.

Byalobrzegi, (Wbk.) zie ook *Bialobrzegi.* (Wbk.)

Byam-Martin, een der Noordel. Georges-eil., bij Amerika, ten O. van Melville; Parry zag er runderen, benevens sporen van Eskimo's.

By-ar-Ali, of *Byr-Abou-Battah*, rustplaats der bedevaartgangers van de karavaan van Tripoli, 54 m. W. van Alexandrië, aan de kust der Middellandsche Zee. Van hier vertrekt men door de woestijn naar de Oasis van Syouah, dat eene reis van 7 dagen is.

Byarum, Zweed. kersp., Jonkopingslän, harrad Oestbo.

Byban, zie *Biban.* (Wbk.)

Byban-el-Molouk (*Graven der Koningen*), oord ten W. van de puinhoopen van Theben, in eene vallei, waar de graven der oude koningen van Egypte gegraven worden. Deze grafsteden zijn met tallooze schilderen beeldwerken bedekt, waarvan de kleuren nog zeer levendig en schitterend zijn.

Byberry, N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Philadelphia; 900 inw.

Byblos, zie *Dschebail.* (Wbk.)

Bycar, stam van Beduïnen in Ned. Egypte, omstreeks Oud-Caïro en Gizeh, 300 ruiters sterk. Zij dienen den reizigers tot gidsen.

Bycarer, Ind. stad, prov. Malabaar, distr. Cherikal.

Bychawa, Pools. stad, waiw. Lublin, geheel in bosch gelegen.

Bycheh, stad in Midden-Arabië, hoofdpl. van een distr., Ouâdy Chabran genaamd, 46 m. O. van Mekka.

Bychyon, plaats in de Sahara, oase van Theben, met puinhoopen.

Bydzow (*Bidschow*), kr. in Bohemen, aan Silezië, Köninggratz, Chrudim, Kaurzim en Bunzlou grenzende en op 47 v. m. 241,000 inw. tellende. 2. Zie *Neu Bidschow.*

Byfield, N. Amer. kersp. in den staat Massachusetts, gr. Essex, gedeeltelijk in de gem. Bowley en in die van New-Berry. Zij bevat de akademie van Dummer, die groote inkomsten geniet, en eene fraaije boekerij heeft. Er zijn ook wol- en katoenfabrijken.

Bygar, groep eilanden, tot de Radak-keten van Kotzebue behoorende, zonder zoet water, en slechts om de vogel- en schildpadvangst bezocht. Er zijn weinig planten, en dus zijn zij voor menschen niet bewoonbaar. Volgens de overlevering zoude hier een blinde God wonen, die de schildpadden en krabben in bescherming heeft genomen. Om hem te bedriegen, nemen de menschen de namen zijner twee zonen aan.

Bygdia, Zweed. kersp., Westerbottenslän, in Zuidelijk Westerbotten.

Bygland, Noorw. kersp., stift Christiaansand, voogdij Naabygdelunget, met 1200 inw.

Byglefield, Noorw. geb., stift Christiaansand.

Byhamon, D. in Midden-Egypte, prov. Fayoum, 1½ m. N. van Medynet-al-Fayoum, merkwaardig door de overblijfselen van eenen colossus uit graniet.

Byk, Russ. riv., gouv. Bessarabie, arr. Kischenau.

Bykantpoor, Ind. vlek, prov. Bengalen, vorstend. Cooch Bahar.

Bykhow, of *Bikhow*, Russ. vlek in Europa, gouv. en 22 m. Z. van Tschernigow, kr. en 12 m. Z. O. van Kozeletz, aan den linkeroever van den Soupoï.

Bykhow, (Novo) of *Novo Bikhow*, Russ. vlek in Europa, gouv. en 14 m. Z. van Mohilew, kr. en 4 m. Z. van Staroï-Bikhow, aan den regteroever van den Dnieper.

Bykhow, (Staroï-) Russ. vesting, stad in Europa, gouv. en 9 m. Z. van Mohilew, hoofdpl. van eenen kreits, aan den regteroever van den Dnieper; 1250 inw.

Bylemermeer, Ned. gem., prov. Holl., N. ged., arr. Amsterdam, kant. Weesp, met 80 inw., die van melkerij en veenderij bestaan.

Bylias, zie *Bolisu.*

Bylingu, Russ. D. in Azië, in Tscherkessie, woonpl. der Basianen, stam Tscheriga of Tschegem, aan de Sehuwdan.

Bymowsk, zie *Bimowsk.* (Wbk.)

Bynee, zie *Bidjny.*

Byngowsk, Russ. vlek in Azië, gouv. Perm, kr. Irbit, met ijzerwerken.

Bynos, Noorw. kersp., stift Drontheim, voogdij Strinden, met 3200 inw.

Byoram, zie *Beyoram.*
Byr-Abou-Battah, zie *By-ar-Ali.*
Byraghur, (Wbk.) zie ook *Birnaghur.* (Wbk.)
Byraghy, zie *Bassa.* (Wbk.) No. 1.
Byram, riv. in de N. Amer. Staten Connecticut en New-York, die in den laatsten staat in het gr. Westchester ontspringt. 2. Fort op het W. Ind. eil. Antigua, kersp. St. Pieters, aan de Barnaclepoint, met eene kerk en een tolhuis.
Byramghaut, zie *Beyramghât.*
Byranbar, zie *Biralbar.* (Wbk.)
Byrandroog, Ind. stad, prov. Mysore Suba Patana.
Byrarn, vlek in den N. Amer. staat New Jersey, gr. Sussex, met 600 inw.
Byrawur, zie *Bidjrawor.*
Byrchanis, zie *Borkum.*
Byrd, N. Amer. vlek, staat Missouri, gr. Cape-Girardeau. 2. Vl., staat Ohio, zie *Bird.*
Byr-el-Malh, zie *Bir-el-Malha*, (Wbk.)
Byrlat, zie *Barlad.* (Wbk.)
Byr-Ouellen, Arab. D. of kamp, uit tenten van leder bestaande, in de Sahara ten Z. van de woestijn van Haïr, 4 dagreizen Z. W. van Agably en 39 Z. van Tripoli, op den weg van hier naar Timbuctoe. In de omstreek zijn goede weiden.
Byrun, Deen. kersp., stift Aalborg, herred Lassoe, met visscherij en scheepvaart.
Byrziniani, Russ. stad, gouv. Wilna, kr. Telscha.
Bysanaghur, of *Beessanaggur*, kl. stad in Ind., gebied van Gwickwar, prov. Guserat, distr. Tchoval, 19 m. N. van Ahmed-Abad.
Bysar, volksstam in Egypte, bij Oud-Caïro.
Bysra, zie *Bostra.*
Byssum, (Wbk.) eigenlijk *Biesum*, zie ook dat woord hierboven.
Bystraïa, zie *Bistraia.* (Wbk.)
Bystrianskaïa, zie *Bistriam-Kaja.*
Bystritz, Boh. vlek, kreits en 10 m. Z. O. van Beraux, en 9 m. Z. O. van Praag; 90 huizen.
Bystrzyca, riv. in Polen, waiw. Lublin.
Byszjon, meer in Zweden, Faln of Starakopparbergslän.
Bytchok, Russ. vlek. in Eur., gouv. Woronesch, distr. Paulowsk, 3½ m. N. O. van Bogoutcha.
Bytin, zie *Biten.*
Byton, (Wbk.) staat: zie *Beuthen*, No. 1. lees: zie *Beuthen.* No. 2.
Bytowschesk, Russ, D. in Eur., gouv. Orel, kreits Briansk; met ijzersmederijen en gieterijen.
Bytown, Amerik. stad in Opper-Canada, aan de Ottawa.
Bywalla, Russ. riv. in Azië, gouv. Kaukasië, kreits Georgiewsk.
Byzanz, zie *Konstantinopel.*
Byzapoor, zie *Beyzapour.*
Byzia, zie *Wisa.* (Wbk.) N°. 2.

CABA

Caacati, D. in de Z. Amer., rep. Rio de la Plata, staat Corriëntes, ten O. van de stad Corriëntes, in 1780 aangelegd; met 600 inw.
Caacupé, gem. in den Z. Amer. staat Paraguay, in 1770 gesticht, op 25. 44. Z. B. en 59. 29. W. L.
Caaeta, (Wbk.) zie ook *Cayte.* (Wbk.)
Caaetapera, zie *Caitapera.* (Wbk.)
Caaldriesch, geh. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Hamme.
Caapuca, gem. in den Z. Amer. staat Paraguay, in 1787 aangelegd, met 659 inw., 26. 11. Z. B. 59. 35. W. L.
Caazapa, D. van Indianen, in den Z. Amer. staat Paraguay, in 1607 aangelegd, met 700 inw., 26. 11. Z. B. 58. 50. W. L.
Caba, riv. in Senegambië, land Firia, die in de bosschen, die Firia van Fonta Djallon scheiden, ontspringt, en door sommigen voor dezelfde met de Sierra Leona gehouden wordt.
Cabaça, Afrik. stad in Ned. Guinee, kon. Angola, hoofdpl. van het land Ginga, 80 m. O. N. O. van het fort Pungo Andonjo, bij den oorsprong van de Coubije, 8 N. B. en 38. O. L. Men vindt er de grafsteden der koningen van Ginga.
Cabacat, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.
Cabagan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Cagayan.
Cabahybas, volk in Brazilië, prov. Matto Grosso, comarca Arinos, ten N. van de Appiacas, met welke zij dezelfde taal hebben.
Cabailes, Cabails, zie *Kabylen.* (Wbk.)
Cabal, zie *Cabale.* (Wbk.)
Cabalaria, kaap op de N. kust van het eil. Minorka, in de Middell. zee. 40. 4. N. B. 21. 49. O. L.
Caballar, Spaan. vlek, prov. en 4 m. N. O. van Segovia. Er zijn minerale bronnen.

CABALLAS, Z. Amer. haven in Peru, dep. en 88 m. Z. Z. O. van Lima, prov. Ica. Zij is klein en niet veilig.

CABALLONES, (CAYES DE) eilandjes of rotsen bij de Z. kust van Cuba. 20. 48. N. B. en 81. 40. W. L.

CABALLOS, baai aan den mond der riv. Romana, op het W. Ind. eil. Hayti.

CABALUNGA, hoofdst. van het Philipp. eil. Samar, aan de W. kust met eene reede.

CABANAS, Spaan. vlek, prov. en 18 m. O. Z. O. van Caceres (Estremadura), en 9 m. Z. O. van Truxillo; 1400 inw. 2. Spaan. vlek, prov. en 4 m. O. van Corunna, (Galliciё), aan den regteroever van de Canteira, in de baai van Betuizos. De inw. bestaan van de vischvangst.

CABANAS, (LAS) Spaan. vlek, prov. en 8 m. N. van Palencia, en 4 m. O. van Carrion.

CABANAS DE ESQUEVA, Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. van Burgos, en 5 m. N. van Aranda, aan den regteroever der Esgueva.

CABANAS DE LA SAGRA, Spaan. vlek, zie *Miralcazar.*

CABANAS DE YEPES, Spaan. vlek, prov. en 8 m. O. van Toledo, en 1½ m. O. van Yepes.

CABANAS RABAS, Spaan. vlek, prov. en 3 m. O. van Villa Franca, (Leon) en 1 m. N. N. W. van Ponferrada.

CABANCALAN, D. op het Philipp. eil. Negros.

CABANEROS, Spaan. vlek, prov. en 14 m. Z. van Leon, en 1 m. Z. van Laguna de Negrillos.

CABANES, (Wbk. No. 2.) lees: *Cabanes*, (*Les*) ligt arr. en 4 u. N. van Gaillac, kant. Cordes, aan den linkeroever van den Ceron.

CABANES. Fr. D., dep. Aveiron, arr. en 9 u. van Rodez; 600 inw. fabrijken van koperwerk. 2. Spaan. D., zie *Cabannes.* (Wbk.)

CABANILLAS, Spaan. vlek, prov. en 1 m. W. van Guadalaxara. 2. Spaan. vlek, prov. en 12 m. Z. O. van Pampelune, (Navarra) en 1½ m. O. van Tudela, nabij den linkeroever van den Ebro. 3. Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. van Soria, en 4 m. N. N. O. van Medina Céli.

CABANILLAS DE LA SIERRA, Spaan. vlek, prov. en 8 m. N. van Madrid, (Toledo) en 1½ m. van Torrelaguna.

CABANNA, citadel aan de haven van Havannah, eil. Cuba.

CABAPUANA, zie *Camapuan.*

CABARAL, riv. in Braziliё, die goud bevat en in de Paraguay valt.

CABARRES, zie *Cabaros.* (Wbk.)

CABARRUBIAS, Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. Z. O. van Burgos, aan den regteroever der Arlanza; 900 inw.

CABARRUS, CABARUS, zie *Cabaros.* (Wbk.)

CABAS, (Wbk.) staat: zie *Sangariers*, zoek dit woord hieronder.

CABASA, zie *Cabaça.*

CABASSE, Fr. D., dep. Var, arr. en 3 u. O. N. O. van Brignolles; en 6 u. Z. W. van Draguignan, kant. Besse, aan den linkeroever van de Issolles; 1500 inw.

CABATE, Afrik. stad in Senegambie, rijk Combo.

CABATHA, Afrik. stad in Opper-Guinee, aan de Sierra-Leona-kust.

CABATUAN, D. op het Philipp. eil. Panay, distr. Yloclo.

CABAYAN, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

CABAYLI, zie *Kabylen.* (Wbk.)

CABBIN-CREEK, tak van de Suriname, in de Ned. kolonie van dien naam.

CABBIN PUNT, (Wbk.) zie voorts *Cabin punt.* (Wbk.)

CABE, Spaan. vlek, prov. Galliciё.

CABEÇA, zie *Cabeças.* (Wbk.) 2. of *Los Cabeças*, zie *Cabezas de St. Juan.* (Wbk.)

CABELLA, zie *Cabela.* (Wbk.)

CABELLO NAO TEM (SERRA DE) of de haarlooze bergen, kaal gebergte in Braziliё, prov. Rio Grande do Norte.

CABELLOS, kaap aan de Zee der Antilles in Guatimala.

CABELLSBOROUGH, hoofdpl. van het N. Amer. gr. Cabell, in den staat Virginia.

CABENDA, (Wbk.) CABENDE, of *Cabinde*, is de hoofdpl. van het kon. En-Goyo of Angoy. De haven is zeer goed. De inw. zijn ruw en onhandelbaar. De Portugezen hebben bij herhaling getracht zich in deze stad neder te zetten.

CABENTE, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Villers-le-Bouillet.

CABERG, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Lanaken.

CABERNHOL, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Nukerke.

CABES, stad in Braziliё, prov. Gram Para, eil. Marajo.

CABESA, zie *Cabezzo.*

CABESOS, zie *Cabeças*, (Wbk.) No. 1.

CABESSERA DA BACOLA, zie *Bacolor.*

Cabesterre, vlek in het Z. O. deel van het eil. Maria Galante. 2. kersp. en vlek op het eil. Guadaloupe, in eigenlijk Guadaloupe. 3. volkplanting op Martinique, zie *Marigot*. (Wbk.)

Cabexis, zie *Cabyxys*.

Cabeza, de aldus beginnende woorden, die noch hier noch in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.

Cabeza de Bouda, kaap aan de Z. kust van het Philipp. eil. Luçon. 13. 6. N. B. 140. 13. O. L.

Cabezas, (Las) stad in W. Indië, zie *Cabeças*. (Wbk.)

Cabezon, Spaan. vlek, prov. en 7 m. Z. Z. O. van Logrono (Soria), tusschen twee kleine riv. 2. Spaan. vlek, prov. en 2 m. N. O. van Valladolid, (Leon) aan den linkeroever der Pisuerga.

Cabezon de la Sal, (Wbk. *Cabezou*) ligt 8 m. W. Z. W. van Santander en 3 m. Z. W. van Santillana, aan de Roja.

Cabezon de Valderaduey, Spaan. vlek, prov. en 14 m. N. W. van Valladolid (Leon), en 7 m. N. N. W. van Rio seco, aan den regteroever van den Valderaduey.

Cabezuela, Spaan. vlek, prov. en 24 m. N. N. O. van Caceres (Estremadura), en 6 m. N. O. van Platcentia, aan den linkeroever van den Xerto.

Cabezzo, of *Cabesa*, prov. in Neder-Guinee, koningrijk Benguela, vruchtbaar, waterrijk en op vele plaatsen moerassig en ongezond. IJzer vindt men er in menigte, bijzonder in eenen berg, die daarom den *IJzerberg* genoemd wordt. De hoofdpl. draagt denzelfden naam.

Cabi, (Wbk.) staat: of *Gogo*, lees: of *Gago*.

Cabia, Spaan. vlek, prov. en 2 m. W. Z. W. van Burgos, aan den linkeroever van de Arcos, nabij de zamenvloeijing van deze riv. met de Arlanzon.

Cabiao, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pampamgan.

Cabiles, zie *Kabylen*. (Wbk.)

Cabinde, zie *Cabenda*.

Cabira, zie *Siwas*, (Wbk.) No. 1.

Cabirola, een gedeelte van het Pyreneesch gebergte in Frankrijk, dep. Ariége, bij Foix.

Cablan, stad en koningrijk in Azië, aan gene zijde van den Ganges, aan de Menam.

Cabo, N. Amer. riv., zie *Cahaba*.

Cabo Alto, (Wbk.) zie ook *Kaap Alto*. (Wbk.)

Cabo Blanco, (Wbk. No. 1), zie ook *Blanco*. (Wbk.) No. 22.

Cabo Blanco, (Wbk. No. 2), zie ook *Blanco*. (Wbk.) No. 18.

Cabo Blanco, (Wbk. No. 3), zie ook *Blanco*. (Wbk.) No. 14.

Cabo Bona Vista, (Wbk.) zie voorts *Bona Vista* hier boven.

Cabo Bueno, (Wbk.) zie ook *Bueno*. (Wbk.) en *Kaap Bueno*. (Wbk.)

Cabo de Buon Successo, (Wbk.) zie ook *Kaap Buon Successo*, waar de lengte en breedte juist opgegeven is.

Cabo de Creux, (Wbk.) staat: zie *Cap de Creux*, lees: zie *Kaap de Creux*.

Cabo de la Virgines, (Wbk.) zie ook *Kaap de las Virgines*. (Wbk.)

Cabo de la Vela, zie ook *Vela*. (Wbk.) No. 2.

Cabo del Boqueron, (Wbk.) zie ook *Kaap Boqueron*. (Wbk.)

Cabo de tres Puntas, (Wbk. No. 2), zie ook *Tres Puntas*. (Wbk.) No. 1.

Cabo de tres Forcas, zie ook *Kaap de tres Forcas*; (Wbk.) waar de lengte meer naauwkeurig opgegeven wordt.

Cabo dos Blancos, kaap aan de Noordkust van Nieuw-Guinee, welke echter op nieuwere kaarten niet wordt gevonden.

Cabo dos Corriëntes, zie ook *Corriëntes*, (Wbk.) waar de lengte juist opgegeven wordt, en *Kaap Corriëntes*. (Wbk.) No, 3.

Cabons, zie *Cabanes*.

Caborca, gem. in Mexiko, staat Sonora, aan de Ascension.

Cabossera, Afrik. D. aan de kust van Zanguebar, 1½ m. van kaap Delgado.

Cabra, (Wbk. No. 2), heet eigenlijk *Cabra del San Christo*.

Cabra, Spaan. vlek, prov. en 10 m. N. N. O. van Teruel, (Aragon) en 1½ m. O. van Montalvan. 2. tak van de Guadalquivir in Spanje. 3. Portug. vlek, prov. Beira aan de Mondigo. 4. riv. in het rijk Assiantie, aan de kust van Guinée.

Cabralia, havenstad in Brazilië, prov. en 4 m. N. van Porto Seguro; het is de eenige haven in de prov., waar groote schepen kunnen binnenloopen.

Cabras, klein eiland, tot den groep der Philippijnen behoorende, ten Z. W. van het eiland Manilla en N. W. van het eil. Mindoro. 13. 54. N. B.

en 137. 43. O. L. Zeer vruchtbaar. 2. Sardin. D., afdeel. Kaap Cagliari, 1½ m. W. N. W. van Oristano, en 1 m. van de zee; 2600 inw., die meest visschers zijn. De omstreken zijn vruchtbaar in koren en wijn.

Cabre, riv. op het W. Ind. eil. Jamaika, bij de hoofdstad.

Cabredo, Spaan. vlek, prov. en 10 m. W. Z. W. van Pampeluna (Navarre), en 4½ m. W. van Estella, op eenen heuvel niet ver van den regteroever der Ega.

Cabrera, (Wbk. No. 5), er zijn 2 Spaans. vlekken van dien naam in Guadalaxara; het eene dat ook *Cabrera de Buytrago* genoemd wordt, ligt 11 m. N. van Madrid, en 3 m. Z. O. van Buytrago, het andere, eigenlijk *La Cabrera de Siguenza* geheten, ligt 4 m. W. van Guadalaxara.

Cabrera, eil. in de Middell. zee, op de kust van Candia.

Cabreres, (Wbk.) lees: *Cabrerets*. Het ligt arr. en 5 u. O. van Cahors, heeft 500 inw. en eene bezienswaardige grot met versteeningen.

Cabreros del Monte, Spaan. vlek, prov. en 10 m. W. N. W. van Valadolid en 4½ m. W. van Rioseco.

Cabreros del Rio, Spaan. vlek, prov. en 5½ m. Z. van Leon, en 2 m. N. van Valencia de San Juan, op eenigen afstand van den linkeroever der Esta.

Cabres (Wbk.) zie ook *Bokkeneiland*. (Wbk.)

Cabres, volk in Columbia, (Nieuw-Granada) dep. Boyala, in het bovenste deel der Meta.

Cabreta, (Wbk.) zie voorts *Carnero*. (Wbk.) No. 2.

Cabrican, D. in Midden-Amerika, prov. Quezaltenango.

Cabries, Fr. D., dep. Monden van de Rhône, arr. en 3 u. Z. Z. W. van Aix, kant. Cardanne; 1000 inw.

Cabris, Fr. D., dep. Var, arr. en 2 u. W. van Grasse, en 9 u. N. O. van Draguignan, kant. Saint-Vallier; 1800 inw.

Cabrita, eilandje voor de reede van San-Juan de Puerta Rica, op het W. I. eil. Porto Rico, dat met las Cabras den ingang der haven zeer moeijelijk maakt.

Cabrit-eilandje, klein eilandje bij het Z. van het W. I. eil. Martinique, kersp. St. Anna.

Cabrito, eil. in het Meer Henri-of-Enri-bron, op het eil. Hayti of St. Domingo, met eene bron van helder water, 1 m. lang en ½ m. breed. 2 riv. op het W. I. eil. St. Kitts of St. Christoph.

Cabritten, twee hooge bergen op het W. I. eil. Dominica, aan de groote baai van Portsmouth, 5 en 600 voeten hoog en van vestingwerken voorzien.

Cabroll, gr. in den N. Amer. staat Tennessee, W. gedeelte van de Mississipi, door de Forked-Deer en takken van de Obion bespoeld, en met het Houtmeer, dat de geheele Westzijde beslaat.

Cabu-Abbas, distr. der prov. Logodori, op het eil. Sardinië, 60 v. m. groot, en met 7 bewoonde en 2 woeste plaatsen; 600 inw., koorn-, wijn- en boomvruchtenteelt en veefokkerij.

Cabugant, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Cabulare, tak van de Orinoco in Z. Amerika.

Cabuuqena, kanaal in Z. Amerika, bij de Rio Negro.

Cabrao, eil. ten W. van Dinagat, aan de O. kust van het Philipp. eil. Leyte.

Caburi, zie *Cababuri*. (Wbk.)

Caburlahan, een der Calamianen, eene groep eilanden tot de Philippijnen behoorende.

Cabus-terre, gedeelte van het N. O. einde van het W. I. eil. Christoffel.

Cabuyao, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Laguna.

Cabyxys, of *Cabexis*, volk in Brazilië, prov. en comarca Matto Grosso, naar hetwelk een tak van de Guaporé genoemd wordt.

Cacagne, Afrik. stad in Senegambië, rijk Jallonkadu, rondom met bergen omgeven. Zij is eene stapelplaats, waar de kooplieden van Bondu de voortbrengsels van Foula-Djallon opkoopen. In den omtrek wordt tabak, rijst, gierst en katoen geteeld.

Cacaguapa, eil. in Midden-Amerika, prov. Nicaragua, distr. Granada, in een meer bij Granada, onbewoond.

Cacamo, of *Cacova*, eil. in de Middell. zee, aan de Z. kust van Natolië, en van het sandsch. Mentecheh. W. van de kaap Chelidoni, 36. 10. 25. N. B. en 47. 34. 10. O. L. Het is klein, zonder water en door eenige Grieksche huisgezinnen bewoond.

Cacamo, of *Cacova*, (*Andriace*) Turks. Haven in Azië, aan Z. kust van Na-

tolië, sandsch. Mentecheh, 4 m. N. O. van het eil. Castel-Rosso, 36. 15. N. B. 47. 28. O. L. Zij is zoo ruim, dat zij al de vloten van geheel Europa zoude kunnen bevatten.

Caçapon, zie *Cacaphenon*. (Wbk.)

Cacarasicaros, D. op het W. I. eil. Cuba, distr. Filipina.

Cacaspera, D. in Midden-Amerika, prov. St. Salvador, distr. St. Michael.

Cacauterique, D. in Midden-Amerika, prov. Honduras, distr. Comayagua.

Caccavone, Nap. vlek, prov. Molisa, distr. Iserina, kant. en 1 m. Z. W. van Agnone; 2200 inw. De omstreken leveren goeden wijn op.

Caccia, Fr. kant., dep. Corsika. De hoofdpl. is Castifao.

Caccino, riv. in Abyssinië, die in de baai El Azrek valt.

Cacciourne, zie *Cacciorna*. (Wbk.)

Cacebas, zie *Cacérès*, No. 1.

Cacerebu, tak van de Macacu in Brazilië, die in de baai van Rio-Janeiro valt.

Cacérès, (Wbk. No. 1.) of *Caceras*, deze riv. geeft den naam aan eene nieuwe Spaans. prov., die zamengesteld is uit het N. gedeelte van Estremadura, en ten N. bepaald wordt door de nieuwe prov. Salamanka en Avila, ten O. door die van Ciudad-Real en Toledo, ten Z. door die van Badajoz en ten W. door Portugal. Van het N. naar het Z. is zij 36 m. lang, en van het O. naar het W. 32 m. breed. Zij wordt door den Taag en eenige andere rivieren bespoeld. De stad Cacérès, die aan deze rivier ligt, is het oude *Castra Coecilia*, en hoofdpl. van de prov. van dien naam (Estremadura). Zij werd door Quintus Coecilius Metellus gesticht, en bevat nog verscheidene Romeinsche opschriften en oudheden, als ook vele aardewerkfabrijken, looijerijen, lijnbanen en verwerijen; 8000 inw.

Caceres, (Wbk. No. 3), eigenlijk *Cacérès de Camérinha;* het is een Bisschopszetel, met eene goede haven. 14. 15. N. B. 122. 20. O. L.

Cacérès, (St. Augustin de) Z. Amer. stad in Nieuw Grenada, prov. Antioquia, aan den linkeroever van de Cauca; 23 m. Z. Z. W. van Santa Fe de Antioquia; 770 inw. In de omstreek zijn onbearbeide goudmijnen.

Cachahuanusca, gevaarlijke vaart in de Huallaga, een tak van de Maranhon, in Z. Amerika.

Cachambu, (Serra do) geb. in Brazilië, prov. Minas Geraes, comarca Rio dos Mortes, tusschen de Jacaré en de Rio Grande.

Cachao, (Wbk.) staat: of *Cacheu*, lees: *Cacheo*. Er is bij de stad ook eene riv. en een eil. van denzelfden naam. In een bijzonder gedeelte der stad *Villa Quinte* wonen de Papels, die heidenen zijn, maar Portugeesche zeden en gewoonten hebben. De Portugeezen zijn hier ook zwart en naauwelijks van de Negers te onderscheiden. Zij zijn berucht door de ijverzucht, waarmede zij hunne vrouwen behandelen. De stad is met moerassen en rijstvelden omringd, en heeft gebrek aan drinkwater, dat men, dikwerf met gevaar, een geweerschot ver halen moet.

Cachapoal, riv. in Chili, in de prov. Santiago en Colchagua.

Cachar, tak van de Maranhon, in Z. Amerika.

Cacharca, zie *Pampas*. (Wbk.) No. 2.

Cache, D. in het N. Amer. distr. Arkansas, gr. Phillips, aan de White.

Cache des Holcheux en Cache Evrard, twee geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Anseroeul.

Cachena, bij nader onderzoek zijn *Afnou* en *Cachena* slechts bijzondere namen voor Sudan of den Sudan, en worden zij ook aan het rijk *Haussa* gegeven.

Cacheo, Afrik. stad in Sudan, waar een aanmerkelijke handel in was en ivoor gedreven wordt. 12 N. B. 14. 20. O. L.

Cacherlacotta, stad in Brit. Ind., presid. Madras, prov. Balaghat, 2 m. Z. van Dupâd en 52 m. O. van Adoni.

Caches, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Templeuve.

Cachetto, prov. van Congo, in Neder-Guinee, weinig bekend.

Cachiaco, riv. in Peru, die in de Huallaga valt.

Cachias, voorheen *Aldeias-Altas*, stad in Brazil., prov. Maranhan, aan den regteroever der Itapicura, 65 m. Z. van Saint Louis de Maranhan. Aanzienlijken handel in rijst en katoen.

Cachinezis, volk in Brazilië, prov. Minas Geraes, comarca Rio das Mortes.

Cachiquiari, riv. in Z. Amerika, die in de Yapura of Caquata valt.

Cohingas, Afrik. volkstam in de binnenlanden, ten N. van de Cassange, en ten O. van den regteroever der Cuango.

Cachoeira, (Wbk.) 27 m. N W. van St. Salvador aan de Paraguassu, een tak der Rio Francisco, die haar in 2 helften deelt. Eenige takken van deze riv. brengen in de grootste helft een aantal suikermolens in beweging. Deze stad is de stapelplaats voor den tabak en het katoen der geheele prov., welke artikelen van hier naar de hoofdpl. verzonden worden. 2. Braz. riv., zie *Buranhen*.

Cachtem, (Wbk.) D. en gem. distr. Rousselaere, 3 u. van Kortrijk; 1700 inw.

Cachy-Maiju, tak van de Pilco-Maiju of Pilcomayo, in de rep. Rio de la Plata, in Z. Amerika, die N. W. van de stad la Plata, in het landsch. Chayantu, ontspringt, en, in de prov. Sta. Cruz de la Sierra, in de Pilco-Maiju valt.

Cachyra, D. in Columbia, dep. Maturin, prov. Barcelona.

Cacigara, tak van de Yurua of Yurba, een arm van den Maranhon, in Brazilië.

Caconda, Portug. bezitting in Ned. Guinee, in het kon. Benguela, 80 m. van Saint Philippe de Benguela, op 14. 35. Z. B. en 34. 40. O. L. Het land is bergachtig, rijk en bekoorlijk, de lucht frisch en zuiver. Het fort heeft eene bezetting van 100 inlandsche soldaten, onder bevel van Portug. officieren.

Cacongo, (Wbk.) Cacungo ligt aan den linkeroever der Zaire, tusschen deze riv. en de Indianen-Kaap, op 5. Z. B. Het land is rijk aan voortbrengselen, heeft vele schoone havens, en eenen bergachtigen grond. De regering is bepaald. De voornaamste ambtenaren hebben er zulk eenen invloed, dat, bij den dood des Konings, altijd de magtigste of de meest volksgezinde van hen hem opvolgt. De Koning spreekt zelf, des morgens van 6 u. tot 11 u., het regt uit. Bij elk vonnis, dat hij uitspreekt, drinkt hij een glas palmwijn ledig en dit geeft het vonnis kracht van wet. De voornaamste haven is Malimba, de hoofdstad is Cacongo, doch Kinghele of Cingale is de residentie.

Cacota, berg in Z. Amerika, in Nieuw-Grenada.

Cacova, zie *Cacamo*.

Caculo, riv. in Neder-Guinee tusschen 14 en 15 Z. B., die in de Cuneni valt.

Cacuindy, Afr. stad in Senegambië, in het rijk Jollonkadu, aan de Rio Nunnez.

Cacungo, zie *Cacongo*.

Cacuri, Nap. D., prov. Calabria ultr. II, distr. en 7 m. N. W. van Cotrone, kant. en 4 m. Z. W. van Umbriatico, op eenen zandachtigen berg; 800 inw. In de omstreek is eene zoutgroef.

Cadagun, kustriv. in Biscaije, in Spanje.

Cadalso, Spaan. vlek, prov. en 20 m. N. N. W. van Cacérès (Estremadura), en 7 m. van Coria. 2. Spaan. vlek, prov. en 12 m. N. W. van Toledo, en 3 m. N. van Escalona.

Cadan, (Wbk.) zie voorts *Kaaden*, (Wbk.)

Cadavedo, Spaan. D. en kleine haven, prov. en 10 m. W. N. W. van Oviedo (Asturië) en 2 m. O. van Luarca, aan den Oceaan, bij de uitwatering eener kleine rivier.

Cadbury, (North) Eng. D., gr. Somerset, hundr. Catsash, 2 m. W. van Wincanton; 1000 inw. In de nabijheid zijn de bouwvallen van een oud Rom. kasteel, *Cadbury-Castle*, *Camelet* genoemd.

Cadcat, corle of distr. op het eil. Ceylon, ten W. van Passere, alleen uit bosschen, meestal vol wilde dieren, bestaande. Men vindt er de bronnen der kustrivieren, die in de corle Nadekadoe in zee vallen.

Caddée, (Ligue-) zie *Maison de Dieu*.

Cadder, Schot. kersp., gr. Lanark, 1½ m. N. van Glasgow, met de overblijfselen van eenen Rom. muur; 2500 inw.

Caddington, Eng. kersp., gedeeltelijk in het gr. Bedford, hundr. Flitt, en in het gr. Hertford, hundr. Dacorum; 1500 inw.

Cadelac, Fr. D., dep. Noordkusten, arr. kant. en ½ u. W. van Loudéac en 10 u. Z. van Saint-Brienne; 1300 inw.

Cademario, Zwits. D., kant. Tesino, distr. en 2½ m. W. N. W. van Lugano. De vrouwen zijn er ongemeen schoon.

Cadenac, (Wbk.) zie voorts *Capdenac*. (Wbk.)

Cadenat, Ind. D., prov. Malabar,

rajasch. Cochin, ten O. van Tripontary, de verblijfplaats van den Metropolitaan der Syrische Christenen.

Cadenio, zie *Cadenso.* (Wbk.)

Cadensi, zie *Gadames.* (Wbk.)

Cader, (Wbk.) zie ook *Kair*, (Wbk.) No. 2, waar het te regt een dorp genoemd wordt.

Caderbaai, baai op het W. I. eil. Antigoa, ten Z. van de Scheckerley's bergen.

Cadereita, (Wbk.) of *Caderetta*, het ligt in den staat Queretaro, aan den voet der Sierra Gorda, een wild gebergte, waarop nog eenige huisgezinnen van Pames-Indianen wonen, die nog hunne oude Godsdienst hebben, en in de kloven van het gebergte hunne onafhankelijkheid handhaven. Het stadje ligt tusschen de riv. Silla en de Santa de Lucia, in het dal San-Juan, heeft 1 kerk, 1 klooster, 760 blanke, kleurlingen- en Indische huisgezinnen, goede paarden- en muildierfokkerij en korenbouw. In den omtrek wordt schoon porphyr gegraven. 2. D. aldaar, staat Nieuw-Leon, ten Z. der Tigro.

Cade-Zant, zie *Cadsant* No. 2.

Cadiac, Fr. D., dep. der Op. Pyreneeën, arr. en 10 u. Z. van Bagnéres, kant. en ½ u. Z. W. van Arreau, en 10 u. Z. Z. O. van Tarbes; 500 inw. en twee van ouds bekende minerale bronnen van dezelfde bestanddeelen als die van Barrèges.

Cadie, zie *Tsad.* (Wbk.)

Cadier, (Wbk.) ligt niet in Luxemburg, maar in Limburg, arr. Maastricht, gem. Keer en Cadier.

Cadima, Port. vlek, prov. Beira, comarca en 6 m. W. van Coïmbra en 1 m. O. van de zee.

Cadinanos, Spaan. vlek, prov. en 14 m. N. N. O. van Burgos en 2 m. N. W. van Frias, aan den regteroever der Gerla.

Cadiniac, zie *Capdenac.* (Wbk.)

Cadioeo, stam der Guycurus, in de rep. Rio de la Plata.

Cadix, D. op het W. I. eil. Cuba, distr. de las Quatras Villas, in de baai van dien naam, 35 m. van Havannah en 11 m. van Spiritu Santo.

Cadiz, riv. op het eil. Cuba, die in de baai van Cadix valt. 2. Hoofdplaats van het gr. Harrison, in den N. Amer. staat Ohio, aan de Indian, met 1400 inw. 3. Spaan. stad, zie *Cadix.* (Wbk.)

Cadoneghe, stad in het Lomb. Venet. kon., prov. en distr. Padova.

Cadore, la Pieve di Cadore, Itl. stad in het Lomb. Venet. kon., gou. Venetie, legatie Belluno. Het is d hoofdpl. van een distr. en de geboortepl. van den beroemden Schilder Titianus Vecellio, meest bekend onder den naam van Titiaan. De Oostenrijkers werden er in 1797 door de Franschen geslagen.

Cadosera, of *Codosera*, (*La*) Spaan. vlek, prov. en 8 m. N. N. W. van Badajoz (Estremadura), tusschen de Gebora en de Abrilongo.

Cadron, N. Amer. gem., land van Arkansas, gr. Pulaski, bij de vereeniging van de Bayou-Cadron en de Arkansas, met houtzaagmolens, handel in pelterijen en 700 inw.

Cadsand, (Wbk. No. 1) is thans geen eil. meer, daar het bedijken der Nieuwe Haven, dat ten jare 1742 door de eigenaars van Prins Willemspolder geschiedde, de vroegere vasthechting van Cadsand aan Oostburg voltooid heeft. In 1406 werd het land van Cadsand door de Engelschen en in 1434 door de troepen van den Aartshertog Maximiliaan afgeloopen.

Cadsand, (Wbk. No. 2.) ook wel *Cassant*, eertijds *Cade-Zant* en misschien nog vroeger *St. Catharina* geheeten, is een D. en gem., prov. Zeeland, distr. 1¼ u. N. van Sluis; 800 inw.

Cadsandria, zie *Retranchement.*

Cadusi, zie *Ghilan.* (Wbk.)

Cadzand, zie *Cadsand.*

Caelevoet, zie *Callevoort.*

Caen, arr. (Wbk.), telt 204 gem., met 130,000 inw. in 9 kantons, als: Caen (2 kant.), Bourguebus, Creuilly, Douvres, Evrecy, Tilly, Troarn en Villers-Boccage.

Caen, stad (Wbk.) telt onder zijne beroemde inboorlingen ook nog Willem *den Veroveraar*, Hertog van Normandijë, later Koning van Engeland; den scheikundige H. V. Collet Descotils en den geleerde Tannegui Lefèvre.

Caeneghem, (Wbk.) D. en gem. distr. en 2 u. van Thielt; 1900 inw.

Caër, Caradok, kleine berg in Engeland, gr. Salop, een weinig ten N. van Knighton. Er zijn sporen van oude vestingwerken, door Caractacus gebouwd, die hier de Romeinsche legioenen onder Ostorius trotseerde.

Caerdiff, kaap op de W. kust van Engeland.

Caerdyke, kanaal in Engeland, gr. Lincoln. Het verbindt de kleine riv. de Nen met de Witham. Men denkt, dat het door de Romeinen gegraven is.

Caerlaverock, Schot. D., gr. Dumfries, op een schiereil., door de With en de Lacher ten W. en ten O., en door de baai van Solway ten Z. gevormd; 1200 inw. Er zijn koolmijnen, een sterk kasteel en op eenigen afstand nog de sporen van een Romeinsch legerkamp.

Caernarvon, twee plaatsen in den N. Amer. staat Pennsylvanië, het ééne gr. Lancaster aan de kleine Conestage, met ijzersmederijen, het andere gr. Berks, met 800 inw.

Caesarea, zie *Kaisarieh*.(Wbk.)No.3.

Caesarea Philippi, zie *Baniass*. (Wbk.)

Caesar's Creek, N. Amer. gem., vrijst. Ohio, gr. Greene, 19 m. W. Z. W. van Columbus; 1100 inw.

Caeskerque, (Wbk.) D. en gem., distr. Dixmuyden; 400 inw.

Caester, zie *Caster*.

Caestre, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. en 1 u. van Hazebrouck; 1700 inw.

Caete, (Wbk.) zie voorts *Caaeta*. (Wbk.)

Caeyra, eil. in Brazilië, prov. Rio Janeiro, distr. Ilhagrande, in de Angrabaai.

Cafardardji, Turk. vlek in Europa, in Romanië, sandsch. en 30 m. Z. Z. W. van Ghiustendil, aan den linkeroever van de Vetitcha, 5½ m. W. N. W. van Demircapou.

Cafartout, (*Castra Mororum*) Turk. D. in Azië, pachal. Bagdad, sandsch. Nisibin, 5 m. Z. W. van Mardin. Men ziet er de puinhoopen eener oude stad.

Caffa, Russ. stad in Europa, zie *Kefa*.

Caffagiolo, D. in het groothert. Toskanen, prov. en 5 m. N. O. van Florence, aan den regteroever van den Sievo, met een lustslot van den Groothertog.

Caffarilli, kaap op Nieuw-Holland, in Napoleonsland.

Caffraria, staat: zie *Kaffraria*, lees: zie *Kafferistan*.

Cafiles, zie *Kabylen*. (Wbk.)

Cafiristan, (Wbk.) zie voorts *Kafferistan*. (Wbk.)

Cafouses, Brazil. volksstam in de prov. Para, comarca Rio Negro en Sao Paolo. Zij hebben een zonderling voorkomen door hun hoog opgestreken haar, dat zich een voet boven het hoofd verheft en in de gedaante van eene gedrochtelijke paruik eene zeer afzigtelijke vertooning maakt.

Cofuanas, Indiaans. volksstam in het Zuidel. gedeelte van Nieuw-Grenada, tusschen de Yapura en de Ica, onder 1. Z. B. en 75. W. L.

Cafusos, zie *Cafouses*.

Cagacuatian, D. in Midden-Amer., prov. Chiapa, distr. Soconusco.

Cagapos, volk in Brazilië, prov. Matto Grosso.

Cagayan, (Wbk.) No. 1. zie ook *Cagean*. (Wbk.)

Caggevines-Louvain, (Wbk.) staat: zie *Papenbroek*; lees: thans *Caggevinnes-Assent* geheeten, gem. in Z. Brab., arr. Leuven, ten Z. van Diest en palende aan het gebied van die stad; middelmatige graanbouw, veel bosch en 1200 inw.

Caghanes, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines.

Caghassa, Turk. vlek in Eur. in Romanië, sandsch. en 21 m. W. N. W. van Janina, aan den regteroever der Pawla, en 6 m. N. N. W. van Delvino.

Cagiyaca, haven op het Philipp. eil. Sibuyan, een der binneneilanden.

Cagliari, golf aan de Z. kust van Sardinië, aan welker bodem de hoofdstad van dien naam ligt. Zij is aan den ingang 8 m. breed, en loopt omtrent 6 m. landwaarts in. Als ankerplaats is zij eene der veiligsten en ruimsten van Europa.

Cagnaga, zie *Galam*. (Wbk.)

Cagnano, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ult. II., kant. Pizzoli; 2100 inw.

Cagne, kustriv. in het dep. Var.

Cagneux, zie *Kaignu*. (Wbk.)

Cagni, zie *Boufflers*. (Wbk.)

Cagnola, (kanaal van) in het Lomb. Venet. kon., prov. Padua. Het begint aan het Kanaal van Battaglia, bij het D. van dien naam en neemt, na 4 m. lengte van het W. naar het O., den naam van Pontelango aan. Het is bevaarbaar voor schuiten van 40,000 Ned. ponden.

Cagoa, of *Cagua*, Z. Amer. vlek, 17 m. Z. W. van Caracas, in de prov. Venezuela, nabij en ten O. van het meer Valencia; 5200 inw.

Caguan, riv. in Nieuw-Grenada, prov. San Juan de Llanos. Zij ontspringt in de Sierra de Pardaos, bij

de stad Caguan, loopt van het W. naar het O. en valt, na eenen loop van 36. m., in de Guaviare.

Caguas, distr. op het eil. Porto Rico, ten N. bepaald door de distr. Bayamon, Guayanabo, Gangrejos en Loïsa, ten O. door het distr. Las Piedras, en ten Z. door die van Guayama en Coamo.

Caguataqua, D. in Chili, en distr. Colchagua, N. W. van de hoofdstad.

Caguayan, stad. op de W. kust van het eil. Mindanao.

Cagueituda, eil. in de golf van Rio-Janeiro, in Brazilië.

Caguil, meer in Chili, prov. Colchogua, met smakelijke oesters.

Caha, bergen in Ierl., prov. Munster, aan de grenzen der gr. Kerry en Cork. Zij zijn van het N. O. naar het Z. W. omtrent 4 m. lang.

Cahaba, Cahawba, of *Cabo*, riv. in N. Amer.; zij ontspringt in den staat Alabama, onder 34. N. B. loopt van het N. naar het Z. voorbij Centreville, en valt na eenen loop van 45 m. nabij de stad Cahaba, in de Alabama. 2. N. Amer. stad, staat Alabama, hoofdpl. van het gr. Dallas, aan de vereeniging van de Cahaba met de Alabama, 84 m. N. O. van Nieuw-Orleans, en 254 m. Z. W. van Washington. Zij werd in 1818 gebouwd en is de zetel van het gouv. Over de riv. Cahaba ligt hier eene fraaije brug. In 1821 bestond de bevolking uit 1200 Indianen. 3. N. Amer. gr. in het midden van den staat Alabama. Het bestaat eerst sedert 1820.

Cahaban, stad in den staat Guatimala, prov. en 10 m. W. N. W. van Coban, distr. St. Domingo.

Cahabon, riv. in Midden-Amer., prov. Vera Paz, die in de Rio Grande valt.

Cahabons, stam van Indianen, in de prov. Vera-Paz, in Midden-Amerika.

Cahachus, vlek in Nieuw-Grenada, aan den linkeroever van de Ueruri, niet verre van hare vereeniging met de Amazonen-riv., 34 m. N. O. van San Joachim de Omaguas.

Cahagnes, Fr. D., dep. Calvados, arr. Vire, 8 u. Z. W. van Caen, kant. en niet ver van Aulnay-Sur-Odon; 1900 inw.

Cahans, Indiaans. volkstam in Brazilië, in het Z. van het comarca Camapuania, prov. Matto Grosso, aan de oevers van de Iguatimy en de Escopil. Zij hebben hutten in de wouden, tatoueren zich en dragen eenen ring aan den onderlip. Zij zingen iederen dag gezangen tot lof van den Schepper, en hebben geneesheeren, wigchelaars en priesters. Deze laatsten dragen een kruis in de hand, denkelijk op het voorbeeld der missionarissen. Hunne wapens zijn boog en pijlen.

Cahawba, zie *Cahaba*.

Cahawba Fall, stad in de N. Amer. prov. Louisiana.

Cahenda, zendelingspost in het Afrik. rijk Congo, aan de riv. van denzelfden naam.

Cahetes, volk in Brazilië, prov. Parahyba, ten Z. van de riv. Parahyba.

Cahir, kleine Iers. stad, prov. en 4½ m. Z. O. van Tipperary aan de Suir.

Cahissara, zie *Alvarens*.

Cahité, zie *Caueta*. (Wbk.)

Cahnawaga, stad in den N. Amer. staat New-York.

Cahohi, zie *Cahahi*. (Wbk.)

Cahohyppe, kustriv. in Brazilië, prov. Ciara.

Cahola, stad in Senegambie, koningr. Salum, 1 u. van Cahone.

Cahone, (Wbk.) ligt in, en is de residentie stad van het rijk Salem of het land van Bur-Salem, de lucht is er dik en ongezond, er zijn vele amandelboomen.

Cahorra, berg op het Canarische eil. Teneriffe, Z. W. van de Piek, die in 1798 nog vuur uitgeworpen heeft.

Cahors, arr. (Wbk.) telt 13 gem., met 115,000 inw. en 12 kant., als: Cahors (2 kant.), l'Albenque, Castelnau de Montratier, Catus, Cazals, St. Géry, Lauzès, Limougne, Luzech, Moncuq en Puy-l'Eveque.

Cahors, (St.) (Wbk.) is de geboortepl. van Paus Johannes XXII., van den Romanschrijver Gaultier de la Calprenede, en van de dichters Vninac de St. Maur en Clement Marot.

Cahos, (Les) bergen op het eil. St. Domingo, op de grenzen, tusschen het Fransche en het Spaansche gebied. Zij loopen van het Z. O. naar het N. W. van de oevers der Artibonite naar de bronnen van Magisal, over eene lengte van 10 m. De Zwarte Berg maakt er den voortgang van uit.

Cahos, inlandsch volk van Patagonië, in het land, dat door de golf

van Pennas besproeid wordt, ten Z. O. van het schiereil. der Drie Gebergten.

Cahotte, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Horion-Hozémont.

Cahuac, een der bewoonde Chiloëeilanden, tot Chili behoorende.

Cahuaches, volk in Nieuw-Grenada aan de Pulamago, dat het Christendom heeft aangenomen.

Cahuapana, zie *Caguana*. (Wbk.)

Cahumaris, Indiaans. volk in het Z. gedeelte van Nieuw-Grenada, tusschen de Rio-Ica en den Amezonen, riv. tusschen 3. en 4. Z. B. en 52. 53. W. L.

Cahy, tak van de Jaqui in Brazilië.

Cahyssara, D. in de Braz. prov. Matto Grosso, comarca Cuyaba, met veel veeteelt.

Cahyte, of *Villa Nova do Reyna*, kleine Brazil. stad, prov. Minas Geraeas, comarca Sabara, 3 m. Z. O. van Villa Real de Sabara, en 9 m. N. W. van Villa Rica, in een vruchtbaar en gezond oord gelegen. Zij werd in 1714 gesticht en heeft 1 fraaije kerk en 2 kapellen.

Caiactas, zie *Cajases*.

Caiana, landstreek in Finland, niet zeer vruchtbaar, waarvan Cataneburg de hoofdstad is.

Caicuru, (Wbk.) lees: *Caicara*, D. in Columbia, prov. Cumana of Nieuw-Andalusië in het binnenland.

Cai-Fong-Fu, zie *Caifang-Fu*. (Wbk.)

Caignao, stad in Senegambië, rijk van den Bourb-Jolof.

Caihien, Chin. stad, prov. Setschuen, aan de Tsienkiang.

Caikos, zie *Caicos*. (Wbk.)

Cail, (Wbk.) zie ook *Kail*. (Wbk.)

Caïlari, of *Sarigheul*, kleine Turks. stad in Eur., sandsch. en 14 m. Z. O. van Monastir, aan den linkeroever der Potova.

Caille, riv. op het W. Ind. eil. Guadaloupe, kersp. la Pointenoire.

Caillegrax, zie *Callegray*. (Wbk.)

Calloma, stad in de rep. Peru hoofdpl. van de prov. Collahuos naar deze stad ook wel Cailloma geheeten; men heeft er vele zilvermijnen, 3 kerken, waar van eene een kristallen kruis heeft, dat men zegt 40 vademen onder den grond te hebben gevonden. Derzelver mijnen behooren tot de oudsten, die de Spanjaarden in Peru gehad hebben. De plaats ligt zeer hoog, volgens Fadens kaart op den N. O., volgens de *Mapa del Alto y Bajo Peru*, op de Z. W. afhelling der Cordilleras. 2. provincie in Peru, zie *Collahuas*.

Caillou, (Blanc-) geh. in Luxemb., kw. Virton, gem. Habay-la-Vielle.

Cailly, riv. in Frankrijk, dep. der Neder-Seine, arr. Rouaan. Zij ontspringt in het kant. Clères bij het vlek Cailly, gaat voorbij Fontaine-le-Bourg en Montville, doorloopt de schoone vallei van Deville en valt, na eenen loop van 6 m. van het N. O. naar het Z. W., ten W. en niet ver van Rouaan in de Seine. Aan hare oevers zijn eene menigte papier- en spinmolens. 2. Fr. D., dep. Eure, arr. Les Andillys, kant. en 2 u. W. van Gaillon; 300 inw. en papierfabrijken.

Caima, Port. riv., prov. Beira.

Caiman, (Wbk.) zie *Krokodilleneiland* hieronder.

Caiman, D. in Columbia, dep. Cauca, prov. Chaco, aan de O. kust van de golf van Dariën, door Indianen bewoond.

Cain, tak van de Catamba, in den Z. Amer. staat Zuid-Carolina, gr. Lancaster.

Cainhoe, D. in den N. Amer. staat Z. Carolina, distr. Charleston.

Caino, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. distr. en 2½ m. N. N. O. van Brescia, met eene steenbakkerij, zijdespinnerij en grof linnenweverijen; 600 inw. De Garza, een stroom, die er door loopt, brengt eene menigte papiermolens in beweging.

Caïoum, aanzienlijke riv. in Sudan, bij Timbuctoe, waarschijnlijk een arm van de Joliba.

Caipolorade, Amerik. volk in het O. van Peru.

Caiquin, D. in Midden-Amer., prov. Honduras, distr. Comayagua.

Cairabad, Ind. stad, prov. Oude, in eene groote vlakte, die lange lanen van vruchtboomen heeft. Zij is goed bevolkt en levert voornaamlijk katoen op.

Caires, of *Cayres*, Fr. D. en kantonshoofdpl., dep. Opper-Loire, arr. en 3½ u. Z. Z. W. van Le Puy; 700 inw.

Cairharrah, berg in Schotland, gr. Kirkendbright, bij de W. kust van de baai van Wigtown; hij is 183 voeten hoog.

Cairn, of *Clonhugh*, bergen in Ierland, prov. Leinster, in het N. gedeelte van het gr. Longford, tusschen de Comlin en de Clonard.

Cairney, Schots. D., gr. Aberdeen, 2 m. Z. O. van Keith; 1800 inw.

Cairnferg, berg in Schotland, gr. Aberdeen, hij is 350 vademen hoog.

Cairnu, zie *Cairney-Hill.* (Wbk.)

Cairo, N. Amer. gem., staat Illinois, gr. Alexander, in eene voordeelige ligging, bij de vereeniging van de Ohio met de Mississipi, 28 m. Z. Z. O. van Kaskassias. 2. gem. aldaar, staat New-York, zie *Canton.* 2. Nap. D., prov. Terre di Lavore, distr. en 6 m. Z. O. van Sora, kant. en 1 m. N. van San-Germano, op den top van eenen berg. In de nabijheid is een vischrijk meer; 450 inw. 4. (Oud-) oude stad van Egypte aan den Nijl, 1 u. Z. van Cairo, met de korenzolders van Jozef, vele moskeën en kerken.

Cairoan, (Wbk.) staat: zie *Kairvan*, lees: zie *Kairwan.*

Cairston, Schot. eil., tot de Orcadische behoorende.

Caisina, Amerik. volk in het O. van Peru.

Caistor, Eng. stad, gr. en 8 m. N. N. O. van Lincoln; 1200 inw. Het is eene oude vesting, door Hengist den Saks gebouwd, nadat hij de Schotten en Picten overwonnen had.

Caite, zie *Caaeta* (Wbk.) en *Cayte.* (Wbk.)

Caitschitaer, volk aan de O. kust van Afrika, ten W. van het gebied der Sowaulis bij Abyssinië.

Caiza, riv. in Z. Amer., rep. Bolivia, volgens Fadens kaart, Pancocha, waar dezelve als bron van de Caiza voorkomt, welken naam Fadens aan de Pelco-Maija geeft.

Cajamarca, zie *Caxamarca.* (Wbk.)

Cajamarquilla, zie *Caxamarquilla.* (Wbk.)

Cajare, (Wbk.) lees: *Cajarc.*

Cajases, of *Caiactas*, volk aan de O. kust van Afrika, ten W. van het gebied der Sowaulis.

Cajatambo, zie *Caxatambo.* (Wbk.)

Cajelli, zie *Cajeli.* (Wbk.)

Cajem, (Wbk.) staat: zie *Kahem*, lees: zie *Caxem.*

Cajimar, of *Caximar*, steenen fort aan eene baai van dien naam, op het W. l. eil. Cuba, hoog boven de zee bij Havana.

Caju Caja, Braz. D., prov. Rio Negro, aan de Rio Branco.

Cajuenches, Indiaan. volk in N. Amer., in Mexiko, het land ter linkerzijde van de Rio Gila bewonende, nabij hare uitwatering in de Colorado van Californië.

Cajuga, meer in den N. Amer. staat New-York, op de grenzen van den staat Vermont.

Cakenoi, zie *Cakenol.* (Wbk.)

Cal, stad in Sudan, land Gaman, niet ver van den Niger. 2. Eil. in Brazilië, prov. en comarca Bahia, in de Allerheiligen-baai.

Cala, Spaan. vlek, prov. en 14 m. N. van Sevilla.

Cala, (Wbk.) staat: zie *El Kallah*, lees: zie *Calle*, (*La*) Wbk. en hieronder.

Calabangan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines.

Calabar, (Oud-) Afrik. landstr. langs de riv. van dien naam, aan de kust van Benen, die peper, suiker, enz. voortbrengt. De hoofdpl. is Duke-Town, op 5. 40. N. B.

Calabari, Carabari, Afrik. rijk aan de Slavenkust, in Op. Guinee, aan de riv. Calabar. De hoofdpl. is Nieuw-Calabar.

Calabazo, zie *Calaboso.* (Wbk.)

Calabe, riv. in Ned. Guinee, in het Z. O. gedeelte van het kon. Benguela. Zij ontspringt 32 m. N. O. van Caconda, loopt zuidwaarts, en valt, na eenen loop van 25 m., 25 m. O. van Caconda, regts in de Cuneni.

Calabozo, (Wbk.) of *Calabazo*, wordt ook als eene prov. van het dep. Venezuela opgegeven, doch hiervan is ons tot nu niets naders bekend.

Calabra, eil. aan de kust van het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Calabsche, het grootste D. tusschen Derr en Asnan, in het Afrik. land Nubië, volgens Kapitein Corry op 23. 33. 16. N. B. en 32. 45. 47. O. L., met puinhoopen van eenen grooten tempel.

Calac, Fr. stad, dep. Finisterre.

Cala-Figuera, Spaan. kaap op het eil. Majorka.

Calagoody, Ind. stad, prov. Karnatik, distr. Tinevelly.

Calagurris, zie *Calahorra.* (Wbk.)

Calais, (Wbk.) wordt bij ouze oude zeelieden *Cales* genoemd.

Calais, (Pas de) (Wbk.) staat: zie *Pas*, lees: zie *Pas de Calais*, en zie dat woord hieronder.

Calais, (St.) Fr. arr., dep. Sarthe. Het telt 60 gem., met 70.000 inw. in 6 kant., als: St. Calais, Bouloire, la Chartre, Chateau-du-Loir, Grand-

Lucé en Vibraije.

Calais naar St. Omer (Kanaal van), in Frankr., dep. Pas de Calais. Het is 7½ m. lang.

Calaisis, of *Herwonnen Land*, klein landsch. in Frankr., in Ned. Picardie. Thans bevat het de N. gedeelten der arr. van Boulogne en St. Omer, in het dep. Pas de Calais. Van de Graven van Vlaanderen ging het op die van Gent over, en werd, in 1282, aan Philips *den Stouten*, Koning van Frankr., verkocht; Eduard III veroverde het in 1349. In 1360 werd het hem, bij het verdrag van Bretigny, afgestaan, tot dat de Franschen het in 1558 heroverden.

Calakria, of *Gulgrad-Bourouni*, Turks. kaap in Europa, aan de kust van het ejalet Roman, sandsch. Silistri, 10 m. N. O. van Varna, 43. 21. 25. N. B. en 26. 6. 50. O. L.

Calalaya, zie *Calıluia*. (Wbk.)

Calam, D. in Bolivia, prov. Atacuma, 13 à 14 m. N. O. van Cobya, aan den weg naar Potosi, aan den voet der Cordilleras, met zilvermijnen en vele andere delfstoffen. Alcedo zegt, dat hier alleen rundvee kan geteeld worden, daar paarden en ezels hier terstond dol worden en zich dood worstelen?!

Calamaki, groote baai in de Middell. Zee, aan de kust van Natolië, in Aziat. Turkije, sandsch. Mentecheh, ten Z. O. van Patara, 36. 15. N. B. en 26. 26. O. L. Het is het *Portus Phœnicus* van Titus Livius, waar de Romeinsche vloot ten anker kwam, eer zij eenen aanval tegen Patara deed.

Calamari, naam, welke de Indianen aan de baai van Carthagena, in Columbia, dep. Magdalena, prov. Carthagena, geven.

Calamas, Turk. riv. in Europa. Zij ontspringt aan het gebergte Papingos, in het sandsch. Avlone, loopt in het sandsch. Janina, van daar Z. tot aan het D. Souli Cato; van hier Z. W. langs Sarochovistas, Soulias, tot dat zij, na eenen loop van 18 m., nabij Scoupitza, in het kanaal van Corfu valt. Zij bevat een' overvloed van zeelt. 2. Turks. stad, zie *Calamon*. (Wbk.)

Calamata, (Wbk.) No. 1, is eene stad, zie ook *Kalamata*. (Wbk.)

Calamata, (Wbk.) No. 2, staat: *haven*, enz., lees: eil. in de Adriat. zee aan de kust van Dalmatië, ½ m. van Raguza. De kleine haven werd door eene aardbeving van 6 April 1667 bijna geheel vernield; 300 inw.

Calamata, Ind. stad, 6 u. N. van Rungpore.

Calamba, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Laguna.

Calamera, Nap. stad, prov. Terra d'Otrante.

Calamianos, zie *Calamianes. (de)* (Wbk.)

Calamidad (Isla de), zie *Bank Eiland.* (Wbk.)

Calamity, haven op de Princess Royal Islands, in Eng. Noord-Amerika, N. W. kust tusschen het eil. Banks en een ander klein eiland. De bewoners zijn Wakash.

Calam-Negus, twee grotten in Abyssinië, land Tigre, ten W. van Adowa in eenen berg. Van het eene verhalen de Abyssiniërs, dat Calam Negus (mogelijk de Koning Caleb Negus, die ongeveer 520 jaren na Christus regeerde), hierdoor naar Jeruzalem getrokken is, en dat, wanneer er iemand des avonds een licht inbragt, hij volkomen den weg naar de H. stad kon zien. In het andere zijn drie uit steen gehouwen praalgraven.

Calamo, (Wbk.), zie ook *Calimene*, (Wbk.) waar de ligging beter is opgegeven. 2. een der Ionische eil. ten O. van Sainte Maure. Het is door een smal kanaal van het vaste land gescheiden. De haven Yerolimonia ligt in haar Oostel. gedeelte. 3. berg op het eil. Milo in den Griekschen Archipel, Z. Z. W. van de stad Milo. Uit dezen berg stijgen onophoudelijk dampen op.

Calamocha, Spaans. stad, prov. en 13 m. N. N. W. van Teruel (Aragon), en 5 m. Z. Z. O. van Daroca, aan den regteroever der Xiloca, met eene papierfabrijk en in de nabijheid eene kopermijn.

Calanges, (Basse- en Haute-) twee geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Calangianus, Sardin. D., afdeel. kaap Sassari, 14 m. O. N. O. van Sassari en 2 m. O. N. O. van Tempio, te midden der bergen. Men vindt er een klooster en 1500 inw., schier alle roovers, die zich met de banditen van het gebergte Cucuru, op 1 mijl afstand van daar, vereenigen.

Calani, zie *Calanee*. (Wbk.)

CALANNA, Nap. vlek, prov. Calabria Ult. 1, distr. en 2½ m. N. N. O. van Reggio, hoofdpl. van een kant., met zijdewormteelt en 1200 inw. 2. kon. in Nigritië, in het Z. gedeelte van het rijk Timbuctoe, ten Z. van het kon. Donouara, en ten N. van het kon. Fabi. 3. stad in evengem. kon. aan den voet van eenen berg, die veel ijzererts bevat. Zij heeft eene talrijke bevolk., meest uit smeden bestaande.

CALANSCHIE, zie *Kalanna.*

CALANTAN, O. Ind. staat, die zich aan de W. kust van het schiereil. Malakka van de riv. Basut tot aan den Benara uitstrekt, met eene Chineesche bevolk. van 500,000 zielen, handel in lands-producten, zijnde: goud, tin en peper.

CALANY, stad op het O. I. eil. Ceylon.

CALAO DE LIMA, zie *Callao* (Wbk.).

CALARIATES, Turk. stad in Europa, sandsch. en 5 m. Z. O. van Janina, midden in takken van den Pindus, door 600 Wallachysche familiën bewoond, die vele fabr. hebben.

CALAROGA, CALARUEGA, Sp. stad in Oud Kastilië, geboortepl. van den H. DOMINICUS.

CALAROO, zie *Sanga.* (Wbk.)

CALAROSSA, Nap. stad, prov. Capitanata.

CALARUEGA, zie *Calaroga.*

CALASANZ, Sp. vlek, prov. en 16 m. O. Z. O. van Huesca, (Aragon) en 5 m. O. van Barbastro, bij den regteroever der Sosa.

CALA SCIBETTA, zie *Calatascibetta.*

CALASCIO, Nap. vlek, prov. Abruzza, Ult. II, distr. en 6 m. O. van Aquila, kant. en 2 m. O. N. O. van Barisciano, met 5 kerken en 1 klooster; 1200 inw.

CALASIAO, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

CALASNAVE, D. op het O. I. eil. Ceylon, corle Pondorym.

CALASTHOCLES, kleine Indiaans. volkstam in de Vereen. Staten van N. Amer., aan de kusten van den Oceaan, ten N. van Columbia, 200 personen sterk.

CALATABELLOTA (CRIMISUS), riv. in Sicilië, zij ontspringt in de prov. Girgenti, aan den Monte delle Rose, nabij en ten O. van Bivona. Na de prov. Palermo en Girgento besproeid en nabij de stad Calatabellotu (zie Wbk.), haren loop voortgezet te hebben, valt zij, na eenen loop van 17 m., in de Middellandsche Zee.

CALATABIANO, stad in Sicilië, intendants. Calanca, niet ver van de zee.

CALATAGIRONE, (Wbk.) zie ook *Caltagerone.* (Wbk.)

CALATAGUA, gebergte in Columbia, hetwelk de beide dep. Panama en Veragua van elkander scheidt, en gewoonlijk als de scheidsmuur tusschen Noord- en Zuid-Amerika wordt aangemerkt.

CALATANAZAR, Sp. vlek, zie *Caltanazor.*

CALATANISSETTA, zie *Caltanissetta,* (Wbk.) en hieronder. De hoofdstad is, in het Wbk. verkeerdelijk *Calata Nissetta* geschreven.

CALATASCIBETTA, (Wbk.) of *Cala Scibetta,* ligt intendantsch. Caltanisetta. In den omtrek zijn vele holen.

CALATAVOLARO, stad in Sicilië, intendantsch. Palermo, aan de Grande; 4000 inw.

CALATAYUD, nieuwe Sp. prov., in 1822 gevormd, van een gedeelte van Aragon, het N. gedeelte der voorm. prov. Cuença en een klein gedeelte van die van Soriä. Zij is van het O. naar het W. 26 m. lang en van het N. naar het Z. 17 m. breed. De voornaamste bergen zijn de Sierra de Soloriä, de Sierra de Muedo en de vermaarde berg Cayo. De Xiloca is de eenige aanzienlijke riv. 2. de hoofdstad. (zie Wbk.)

CALATO, berg in het land der Kaffers, aan de Laogabaai, bij kaap Inyacke.

CALATRAO, Sp. vlek, prov. en 8 m. Z. W. van Saragossa (Aragon), nabij den regteroever van de Xalon.

CALAUR, eil. ten Z. O. van het O. I. eil. Celebes.

CALAUT, distr. in Abyssinië, land Agamé.

CALAVA, kaap van het eil. Sicilië, prov. Messina, 2½ m. N. W. van Patti, 38. 12. 20. N. B. en 12. 40. 0. O. L. 2. D. in Midden Amer., prov. Niaragua, distr. Granade.

CALAVEN, Fr. riv., dep. Vaucluse, die in de Durance valt.

CALAVERA, Sp. vlek, prov. Leon.

CALAVERA-LA-REAL, Sp. stad in Estremadura, aan de Guadiana.

CALAVILLY, D. op het O. I. eil. Ceylon, corle Puttulang.

CALAVITE, zie *Calabite.* (Wbk.)

Calavrita, vlek in Griekenland aan de Noord. helling van het gebergte, dat Achaja van Arkadië scheidt.

Calawang, lees: *Calawany.*

Calayan, een der 5 groote eil. van de groep Babuyan, in den O. I. Archipel.

Calbade, corle op het O. I. eil. Ceylon, N. O. van Dehegampole, met een D. van denzelfden naam.

Calbari, (Wbk.) zie voorts *Calabar* (Wbk.) en *Calabari* hierboven.

Calbayag, D. op het Philipp. eil. Samar, in het Spaansche aandeel.

Calbeck, Pruiss. slot en vlek, prov. Berg en Kleef, regdst. Kleef.

Calberg, geh. in W. Vlaand., distr. Thielt, gem. Oost-Roosebeke.

Calbert, zie *Colbette.*

Calberte, Fr. vlek, dep. Lozère, 3 u. van Saint Jean.

Calbingos, zie *Calbongas.*

Calbiornensuig, Noorw. vlek van rotsen omringd.

Calbische Werder, zie *Calbi.* (Wbk.) No. 1.

Calbitz, Saks. vlek, kr. Meissen, distr. Oschotz, aan het hellen van den Kolmberg, met landbouw en schapenfokkerij.

Calbongas, (Wbk.) of *Calbingos.* Het land dat zij bewonen heeft geene palmboomen, anders alle vruchten, die aan de kust van Guinee groeijen.

Calcandore, kleine Turks. stad in Europa, in Romanië, sandsch. en 7 m. W. van Uskup, nabij den Vardar, aan den voet van den Tchardagh, het is de resid. van eenen Pacha; de stad heeft 900 huizen en in den omtrek vele tuinen.

Calcar, (Wbk,) is de geboortepl. van den schilder Johannes van Calcar.

Calcara, een meer in Venezuela, in het Z. gedeelte.

Calcasu, of *Calcasiu*, meer in de N. Amer. staat Louisiane, gr. Opelousas. Het is van het N. naar het Z. 13 m. lang, en heeft eene gemiddelde breedte van 4½ m. Ten O. en W. is het land moerassig, ten N. zijn uitgestrekte weilanden. 2. riv. in den gemelden staat. Zij ontspringt bij het meer Cassim, in het gr. Natchitoches, onder 31. 30. N. B., bespoelt het gr. Opelousas, doorloopt het meer Calcasu, en valt, na eenen loop van 60 m. van het N. naar het Z., 3 m. later in de golf van Mexiko.

Calcena, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. N. W. van Calatayud (Aragon), aan den linkeroever van de Hyuela. Er zijn ontgonnen zilvermijnen.

Calcewortn, hundred in Engeland, gr. Lincoln; in het O. gedeelte der afdeel. Lindsey; 9400 inw.

Calch, D. in Bolivia, prov. Chicas, aan de Rio de Colagaita, met landbouw en kolenbranderij voor Potosi.

Calchaqui, Rio Chico de Calchaqui, (*de kleine Calchaqui*) tak van de Rio Salado, in de rep. Rio de la Plata en in Brazilië.

Calchida, zie *Calcheeda.* (Wbk.)

Calchihuites, zilvermijn in Mexiko, staat Chihuahua, op de grenzen van Zacatecas, tot het vlek Nombre de Dios behoorende.

Calchuapa, vlek in de rep. Middel-Amerika, prov. St. Salvador, distr. St. Anna, goed gebouwd, met eene aanzienlijke bevolking, die sterke varkensteelt heeft en goede hammen levert.

Calcken, zie *Calken.*

Caldana, (Aquae Populoniae), D. in het grooth. Toskanen, prov. Sienna, podesteria en 3½ m. N. N. O. van Castiglione della Pescaja.

Caldar, zie *Caldas.* (Wbk.) No. 2.

Caldaro, zie *Kaltern.*

Caldas, berg in Brazilië, prov. Goyaz, comarca Rio das Velhas, 10 m. W. van St. Cruz, en 30 m. Z. O. van Villa Boa.

Caldas de Malavella, Sp. vlek, prov. en 4 m. Z. van Girona (Catalonië).

Caldbeck, Eng. kersp., gr. Cumberland, ward. Allerdale, boven de Derwent, 4 m. Z. van Carlish, 1600 inw.

Caldeira, vlek op het eil. St. Miguel, een der Vlaamsche eil.

Caldera, riv. in de rep. Rio de la Plata, prov. Salta. Zij is omtrent 60 m. lang. 2. vlek in dezelfde rep., 8 m. N. van Salta, aan den linkeroever der gem., riv. 3. haven op de Z. kust van St. Domingo.

Caldera de Tabariente (La), hooge berg op het Canarische eil. Palma, bij Barlovento.

Calderen, zie *Caldern* (Wbk.).

Calderon, D. in Columbia in Ecuador, prov. Imbabuca aan de Santiago.

Calderona, meer in Spanje, prov. en 13 m. O. van Sevilla, ten Z. van het meer Ayala; het is ½ m. lang en even zoo breed.

Calderona de Apra (la), haven op het eil. Guajan of St. Juan, een der Mariannen, 2 m. van de hoofdst., door

koraalriffen gevormd en door het boschrijke Appapa of Siena beschermd. Volgens KOTZEBUE, die hier ten anker kwam, ligt deze haven op 13. 26. 40, N. B. en 163. 20. O. L. In de nabijheid ligt het kleine vlek Piti.

CALDES (LES), D. in de vallei van Andorre, aan den linkeroever der Embalire, ½ m. O. Z. O. van Andorre, met zwavelbronnen en ijzersmelterijen.

CALDICOTT, hundred in Engeland, in het Zuid gedeelte van het gr. Monmouth; 10,000 inw. Chepstow is er de hoofdpl. van. 2. Eng. D., gr. Monmouth, 2 m. Z. W. van Chepstow en ½ m. van de zee; 500 inw.

CALDWELL, een der Gallopagos-eil. in den grooten Oceaan, onder 1. 25. Z. B. en 72. 42. W. L. ook *Esperanza* genoemd.

CALDWELL, pl. in de N. Amer. staat Nieuw-Jersey, gr. Essex; met 2200 inw.

CALDWELLSBRIDGE, D. in de N. Amerik. staat Tennessee; W. ged., gr. Franklin.

CALEDON, distr. en D. van dien naam, gelegen in de Westel. afd. van de Kaap de Goede Hoop, uitmakende een onderdeel van het Swellendams distr., mede in die kolonie gelegen. Beiden verkregen hunnen naam van den Britschen Gouverneur Graaf CALEDON, die hier den 22 Mei, 1807 aanlandde. Dit distr. verdient mede eene bijzondere opmerking, van wege deszelfs warme gezondheidsbronnen, die jaarlijks druk, ook door vreemdelingen, bezocht worden. Eene van deze ligt aan de Kogmans-Kloof, grootendeels uit zoutzure soda bestaande, met eene hitte van 114 graden, de andere is aan Rooden berg, en bevat eene aanmerkelijke hoeveelheid koolzure kalk, met eene hitte van 94 graden. In dit distr. zijn drie zendelingsplaatsen, als Genadendal, Elim en Hemel en Aarde. In October 1832 behoorden tot deze 3 plaatsen, te zamen 396 Hottentotten, 366 Hottentottinnen, met 751 kinderen van dien volkstam. Ook is hier nog een tak van het Londensch zendelingsgenootschap, en een Instituut of Hospitaal, digt bij den mond der Botrivier, hetwelk den 14 Febr. 1816 geopend werd, tot de ontvangst van Hottentotten-slaven, en ook om andere vrije lieden van de kleur op te nemen, die door melaatschheid zijn aangetast, welk getal in 1833 reeds over de honderd bedroeg. Het dorp Caledon is 80 mijlen van de Kaapstad, en 130 van het dorp George verwijderd, heeft eene kerk, welke omtrent 200 personen bevatten kan, doch waarvan doorgaans slechts 130 tegenwoordig zijn. Hier is ook eene Eng. vrijschool, welke omtrent 50 leerlingen telt, eene slavenschool, benevens eene gevangenis, die in twee afdeelingen gesplitst is, eene voor Crimineele en de andere voor Civiele gevangenen. 2. kaap aan Jones-sund in Nord-Devon, aan de Baffinszee, door Kapit. Ross dus genoemd. 3. D. in Neder-Canada, Home distr.

CALEDONIA (NEW-), zie *Edinburg*. (*Nieuw-*)

CALEDONIAN-LAKE, meer in N. Amer., in New-Caledonia, onder 56. 30. N. B. en 102. W. L. Het is van het N. O. naar het Z. W. 28 m. lang en 6 m. breed. Het valt ten Z. W. in de riv. van denzelfden naam (*Caledonian River*.)

CALEDONIAN-RIVER, N. Amer. stroom in Nieuw-Caledonië; zij komt uit het Z. W. einde van het meer van denzelfden naam, en deelt zich na eenen loop van 70 m. naar het Z. W. in twee takken, waarvan de eene in de golf van Georgië, en de andere in de Admiraliteitsbaai valt.

CALEDONISCHE ZEE, (Wbk.) staat: of *Bottsche zee*, lees: of *Britsche zee*.

CALEDONISCHE THERMOPYLUS, zie *Killiecrankie*. (Wbk.)

CALEMAR, havenpl. in Peru, aan den Maranhon, dep. Truxillo, prov. Patas, met handel op Huamachuco.

CALEMBERG, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Sarlardinge.

CALENELLE, (Wbk.) of *Callenelle*, D. en gem., distr. Doornik, aan de grenzen van Frankrijk; 600 inw.

CALERA, Sp. vlek, prov. en 18 m. N. van Sevilla, (Estremadura) en 8 m. W. Z. W. van Llerena, aan den linkeroever van den Bodioncillo.

CALERUEGA, Sp. vlek, prov. en 11 m. Z. Z. O. van Burgos, en 5 m. N. O. van Aranda.

CALES, zie *Calvi* (Wbk.), No. 3 en *Calais* hierboven.

CALES, (LA) zie *Calle*. (*La*) (Wbk.)

CALETARE, (Wbk.) lees: *Caleture*.

CALETCHAWAG, berggroep in den N. Amer. staat Vermont, gr. Windsor.

CALEVOET, zie *Callevoort*.

CALEY'S REPULSE, steenhoopen in Nieuw-Holland, bij den eersten overtogt der Blaauwe bergen, door den

Gouv. Macquarie gevonden en waarschijnlijk door Caley, bij zijnen overtogt daar nedergelegd.

Calf, eil. in de haven van Boston in N. Amer., met 7 inw.

Calfkiller-Fork, riv. in den N. Amer. staat Tennessee, gr. White.

Calfort, geh. in Antwerpen, arr. Mechelen, gem. Puers.

Calf-Pasture, (Wbk.) Er zijn twee riv. van dien naam, in den N. Amer. staat Virginia, de groote en de kleine, zij vallen beide in de James.

Calhoun, N. Amer. gem., staat Tennessee, hoofdpl. van een gr., 33 m. O. Z. O. van Manfreesborough, nabij den regteroever der Highwassee.

Cali, (Wbk.) ligt eigenlijk op 3. 27. B., is goed gebouwd en zeer levendig, de handel in het algemeen, en bijzonder die tusschen Cali en Buenvatura is zeer aanzienlijk, zoo wel als veeteelt en mijnen. 2. stad in Abyssinië, land Enderta, distr. Wazza.

Caliacoda, vlek op het W. I. eil. St. Vincent, aan het Z. W. einde des eilands, aan eene baai, Tyrells baai genoemd, met de beste haven des eilands, die den meesten handel en de voornaamste inw. hierheen trekt.

Calianapur, stad in Indië, aan deze zijde van den Ganges. 13. 18. N. B. 92. 27. O. L.

Calibia, stad in Tunis, ongeveer 4 m. van kaap Bon, met een kasteel en 4000 inw. De ankerplaats is slechts voor de W. en N. W. winden veilig. De omtrek is wél bebouwd en brengt koorn en olie voort.

Calibong, stad op de N. kust van het O. I. eil. Java.

Calice, stad aan de N. kust van Zanguebar, 28 m. N. W. van Melinde, aan den linkeroever der Quilimancy.

Calicione, volk in het O. van Peru.

Calicoet, zie *Calicut.* (Wbk.)

Cali Coglang, golf in de Ind. prov. Malabaar, bij de stad Cochin.

Calicolang, riv. in de Ind. prov. Malabaar, rajasch. Cochin.

Calicoute, zie *Calicoote.* (Wbk.)

Calidsch el Emir Mumenin, kanaal in Egypte, dat de stad Cairo doorsnijdt.

Calidsh Minhi, zie *Bahar Yousef.*

California, (Oud-) (Wbk.) is thans een deel van den staat California van Mexiko, waarbij nog het volgende behoort.

California (la Nueva of Nieuw-), deel van den staat California, in Mexiko. Het is de kuststreek aan de Stille Zuidzee, die zich van baai Todos Santos tot baai St. Fernando uitstrekt, overal slechts van 6 tot 10 m. breed, en ten O. nog niet genoeg bepaald is. De hoofdstad heet St. Carlos del Monterey.

Caligawn (Wbk.), zie voorts *Kaligrama* (Wbk.).

Caligong, geb. in de Ind. prov. Khandesh, distr. Hindia.

Caligunge, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Beglipoor.

Calilehets, zie *Callileheten.* (Wbk.)

Calimere, zie voorts *Calamo*, waar echter de Br. niet goed opgegeven wordt.

Calimera, Nap. vlek, prov. Otranto, distr. en 3½ m. Z. O. van Lecce, kant. en 2 m. N. van Martano, met goede wijnteelt; 1300 inw.

Calingunge, Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Purneah; met 700 huiz.

Calinog, D. op het Philipp. eil. Panay, alk. Yloclo.

Cali-Nuddi, zie *Callee-Nuddee.*

Calioo, D. aldaar, alk. Capis.

Caliparum, zie *Caliparam* (Wbk.).

Calipornos, zie *Calipurnos* (Wbk.).

Caliri, of *Calliri*, D. in Bolivia, dep. Cochabamba.

Calishoek, Ned. geh., prov. Noord-Brab., distr. Prinsenhage, gem. en ¼ u. van Zevenbergen.

Calissin, staat: of *Kaap Rosbel*, lees: *Kaap de Rossel.*

Calistro, (Monte) berg op den weg van Cosenza naar Nicastro, in Zuid-Calabrië.

Calitagerone, zie *Caltagerone* (Wbk.).

Calix (Wbk.), de riv. Calix is eene der grootste stroomen van Zweedsch Lapland. Zij ontspringt uit verscheidene kleine meren aan den voet der Noorw. grensbergen, ontvangt de Tarende-Elf, een arm van de Tornea, en baant zich door de Noord-Bottische kerspelen, Oefver-Calix en Never-Calix, den weg naar zee.

Calix-Oefver, zie *Oefver-Calix.* (Wbk.)

Calizzano, Sard. vlek, afdeel. Genua, prov. en 5 m. N. van Albenga, 6 m. Z. O. van Mondovi, hoofdpl. van een mand. aan den linkeroever van de Bormida.

Calk, (Wbk.) staat: zie *Kalkeiland*, lees: zie *Chalke.*

Calkar, zie *Calcar.* (Wbk.)

Calken, (Wbk.) D. en gem., distr. en 2½ u. van Dendermonde; 4900 inw.

Call (Wbk.), ligt niet in Luxemb. maar in Pruissen, zie voorts *Kall* (Wbk.).

Callacoo, zie *Callacoil* (Wbk.).

Callagoudy, stad en vesting in Britsch Ind., presidents. Madras, prov. Karnatic, distr. en 14 m. N. N. O. van Tinevelly, bij den linkeroev. van de Veyp-Aron.

Callah, (Wbk.) No. 2, zie voorts *Calle.* (*la*)

Callah-Poewahs, Indiaans. volk in de Vereen. Staten van N. Amer., distr. Columbia, tusschen de rotsgebergten en den Oceaan, onder 43. N. B. ten W. van Multnomah; 3000 koppen sterk.

Callao, (Wbk.) No. 2, zie ook *Campello*, waar echter de L. en B. verkeerd opgegeven is.

Callaqui, een vulkaan in de Cordilleras de los Andes, op de grenzen van Chili en Patagonië, 42 m. N. O. van Villa Rica. 38. Z. B. 52. 45. W. L.

Callary, Eng. D., gr. Northumberland, ward. Coquetdale, 1 m. Z. W. van Whittingham. In de omstreken ziet men de overblijfselen van eene Romeinsche sterkte.

Callaway, gr. in den N. Amer. staat Missoury, Z. van de Missoury, met de hoofdpl. Elizabeth.

Calawn, berg in Ierl., prov. Munster, gr. Clare, 4 m. W. van Eunis.

Calle, (la) (Wbk.) de stad ligt op eenen berg, en is omringd door takken van het Atlasgebergte. Zij is morsig en slecht gebouwd, en heeft de grootste tapijt- en wollen stoffen fabrijk van het geheele land. Oude gedenkteekenen van marmer doen vermoeden, dat deze stad het oude *Apphar* van Ptolemeus is. Op eenigen afstand ziet men de overblijfselen der oude stad *Tagadempt*, waar men Romeinsche grafsteden vindt.

Callee-Nuddee, of *Cali-Nuddi*, tak van de Ganges, in de Ind. prov. Agra.

Calenberg, Saks. stad Ertsgeb., kr. heerlijkh. Schönberg, met 210 huiz. en 1400 inw. en weverij. Zij is slechts door eene beek van de stad Lichtenstein gescheiden.

Callencote, Nederl. buursch., prov. Overijssel, arr. Deventer, kant. Steenwijk, gem. Steenwijkerwold.

Callenede (Wbk.), lees: *Callenelle* en zie voorts *Calenelle*.

Callenhardt (Wbk.), zie ook *Kaldenhart* (Wbk. en hieronder).

Callersville, D. in het N. Amerik. gebied Florida, gr. Washington.

Callevoort (Wbk.), eigenlijk *Caelevoet* of *Calevoet*, ook wel *Calvoet*, gespeld, is thans maar een geh. aan den weg van Brussel naar Alsemberg, die daar eenen kruisweg vormt, welke dit gehucht tusschen de gem. Beersel, Drogenbosch, Linkenbeek en Uccle verdeelt. Het voormalig kerkje of liever kapel, dient thans tot eene schuur. Men telt er 350 inw.

Calliandroog, kleine stad in Britsch Ind., presidents. Madras, prov. Balaghat, distr. en 8 m. Z. O. van Baidroog, 25 m. Z. van Adoni, op eene hoogte.

Callianee, (Wbk.) of *Calliani*, ligt eigenlijk op 94. 39. O. L. 17. 15. N. B. prov. Bender. (niet Beeder) Het is de hoofdpl. eens distr. van denzelfden naam.

Callianee, of *Calliany*, stad in Britsch Ind., presidents. en 11 m. N. O. van Bombay, prov. Aureng Abad; hoofdpl. van een distr.; 19. 13. N. B. en 90. 55. O. L. Men maakt er lijnwaden, pottebakkers- en kopersIagerswerk. Ook is er veel handel in kokosnoten en kokos-olie. Zij is nog fraai en groot, maar de overblijfselen toonen aan, dat zij in vroegere tijden zeer uitgestrekt en prachtig moet geweest zijn.

Het distr. van dien naam loopt langs de Westel. Ghaats en de zee van Oman, en beslaat ten N. en ten Z. omtrent 40 m. Het wordt bespoeld door de Tandja, de Houlss en de Koundell, en bevat Bombay, benevens eene menigte forten. Langs de kust is het land vlak en zandig.

Calliani, zie *Callianee*, No. 1.

Calliany, zie *Callianee*, No. 2.

Calligny, Fr. D., dep. Orne, arr. en 6 u. N. van Domfront, kant. Tinchebray, 18 u. N. W. van Alençon, bij den regteroever van de Noireau; 1500 inw.

Calliha, D. in Chili, prov. en distr. Colchagua, aan de Mataquiti.

Callimix, Indiaans. volksstam in de Vereen. Staten van N. Amer., aan den oever van den Grooten Oceaan, 16 m. Z. van den mond der Columbia; 1200 koppen sterk.

Callinger of *Callinjar*, Ind. stad en vesting, prov. Allahabad, distr. Bundelcund, op eenen berg, onder welken de Bahgun of Balgun stroomt. Zij heeft

zulk eene uitgestrektheid, dat zij 5000 man garnizoen kan bevatten. Er is hier een Afgodsbeeld Kalbihroop van 18 voeten hoog. In den omtrek vindt men kleine diamanten en eene ijzergroeve.

Callion, Zwits. vlek, kant. Walliserland, tegen eenen heuvel, waaruit eene bron van laauw water vloeit, dat zeer dienstig tegen huidziekten geacht wordt.

Callipuri, hooge Afrik. berg in Guinee, die in den vorm van eene piramide oploopt.

Calliri, zie *Caliri.*

Callisecas, Indiaans. volkstam in Peru, tusschen de Pachitea en den Oostel. tak der Andes, en tusschen 8. en 9. Z. B.

Callo, zie *Panecillo de Callo. (el)*

Calloo (Wbk.), D. en gem., distr. St. Nicolaas, met een fort van denzelfden naam, dat gedurende den Tiendaagschen veldtogt is vermaard geworden; 2200 inw.

Calloo, Ind. D, prov. der Noordel. Circars, distr. Mazulipatam, waar diamanten gezocht worden. 2. Vl. in Peru, zie *Bella Vista (St. Joseph de).*

Calloto, D. in Columbia, dep. Cauca, prov. Popaijan, weinig bekend.

Callow, Eng. D., gr. en 1½ m. Z. van Hereford, hundred Webtree. Men ziet er de overblijfsels van 2 Rom. legerplaatsen; 140 inw.

Calloza, zie Callosa. (Wbk.)

Calls-kanaal, baai aan de N. W. kust in Noord-Amerika.

Callundsborg (Wbk.), staat: zie *Kallundsberg*, lees: zie *Kallundborg.*

Callygong-Hills (Wbk.), zie ook *Kalygong.* (Wbk.)

Callymere, zie *Calymere.* (Wbk.)

Cally-Neddy, zie *Kali-Neddy.*

Calm, kaap in Russ. Amer., aan de N. kust der baai van Bristol, 15 m. O. van de kaap van Newham. 58. 40. N. B. 143. 32. W. L.

Calmac (Wbk.), staat: zie *Kalmuc*, lees: zie *Kalmukken.*

Calmare-Sund, zeeëngte, die het eil. Oeland van het vastelandsgedeelte van Calmarlän in Zweden scheidt; zij is 30 m. lang, en van 1½ tot 6 m. breed, en bevat verscheidene eilandjes, waarvan Skaggnes, Walle en Punna de voornaamste zijn.

Calmarsland, of län, zie *Calmar*, (Wbk.) No. 1.

Calmarza, Sp. vlek, prov. en 6 m. Z. Z. W. van Calatayud (Aragon), aan den regteroever van de Mesa.

Calmasino, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 4½ m. W. N. W. van Verona, distr. Bardolino, met eene jaarmarkt.

Calmes (Wbk.), eigenlijk Calmus, kw. en 3 u. van Arlon, gem. Saeul.

Calmont de Plamage, of *Caumont*, Fr. vlek, dep. de l'Aveiron, arr. en 3 u. Z. Z. W. van Rhodez, kant. Cassagne-Bégoulies, met aardewerkfabrijken; 250 inw.

Calmoutier, Fr. D., dep. Op. Saone, arr. en 3 u. O. van Vesoul; 850 inw.

Calmpthout (Wbk.), D. en gem., arr. en 3½ u. van Antwerpen; 2200 inw.

Calmtoudt (Wbk.), verkeerde spelling van Calmpthout.

Calmunt, volkspl. aan de Sierra Leona kust, aan de Tay-Creek.

Calmus, zie *Calmes.*

Caln (East-), N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Chester, 22 m. Z. O. van Harrisburg; 1200 inw.

Caln (West-), N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Chester, 22 m. Z. O. van Harrisburg; 1200 inw.

Calnez, kaap aan de kust van Nubië, niet ver van de groote golf van Habbesh.

Calnide, zie *Calmide.* (Wbk.)

Caloan, Chin. eil. in de golf van Canton.

Calogero (St.) (Wbk.), of *St. Calogieri* ligt Intend. Girgento, N. O. van Siacca, met gezondheidsbronnen.

Calonge, Sp. vlek, prov. en 7 m. Z. O. van Girone, (Catalonië) en 1 m. Z. van de zee.

Calonne (Wbk.), D. en gem., distr. en 1 u. van Doornik, aan de Schelde; 650 inw. en kalksteengroeven.

Calonze, tak van de Rio Bimbarooghe, in Neder-Guinee, ten Z. van Kaap-Negro.

Caloo (Wbk.), zie voorts *Calloo*, No. 1.

Calore (Wbk.), of *Color.* Deze riv. ontspringt in het kon. Napels in de Principata Ultra, 3½ m. Z. W. van Montella aan den berg Terminio, stroomt eerst van het Z. naar het N. tot aan hare zamenvloeijing met de Ufita, gaat dan naar het W., doorloopt de deligatie Benevento, waar zij regts den Tanaro en links den Sabba-

to ontvangt, vervolgens komt zij in de Terra di Lavora, waar zij, na eenen loop van 20 m., 1¾ m. O. van Cajazzo, in den Volturno valt. Aan haren oorsprong worden heerlijke zeelten, palingen en kreeften gevangen.

Calore, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Cherrotee, aan de Nerbudda, met handel.

Calori, zie *Kalorejo d'Andro.*

Calosso, Sardin. D., afdeel. en 3¼ m. Z. Z. O. van Asto, mand. Canelli; men teelt er goeden wijn; 1800 inw.

Calota, D. in Columbia, prov. Cundinamarca, prov. van het Opper-Magdalenadal in het gebergte.

Calpentyn (Wbk.), Calpentien, of *Calpentine*, het D. heeft zeer veel handel met gezouten visch.

Calpiny, zie *Calpeni.* (Wbk.)

Calpulapan, berg in Mexiko, staat Queretaro, een voorberg der hooge vlakte van dezen staat.

Calpy, zie *Calpi.* (Wbk.)

Calsery, Aziat. stad in China, voorm. staat van den grooten Mogol, koningr. Grampan, bij de bron der riv. Gemena. 30. 20. N. B. 97. L.

Calstock, Eng. kersp., gr. Cornwallis, 1¾ m. O. van Callington, bij den regteroever van den Tamar; 1100 inw.

Calta, *al de aldus beginnende woorden, die hier niet gevonden worden, zoeke men op Calata.*

Caltagerone, (Wbk.) zie ook *Calatagirone.* (Wbk.) De stad telt 2868 huizen en 19,600 inw., en heeft een uitgestrekt gebied in het intendantsch. Catania.

Caltanazor, of *Calatanazar*, Sp. vlek, prov. en 5 m. W. Z. W. van Soria, op eenen heuvel, aan welks voet de Milanos stroomt; 1300 inw.

Caltanissetta, (Wbk.) wordt ten W. bepaald door de prov. Girgenti, ten N. door die van Palermo, ten N. O. en O. door die van Catane, ten Z. O. door die van Syracuse, en ten Z. door de Middell. Zee; van het N. W. naar het Z. O. is zij 22 m. lang, en hare grootste breedte bedraagt 12 m. De bergen zijn takken van de Neptunische Alpen; de voornaamste riv. zijn: de Saldo, die gedeeltelijk de Westel. grenslinie uitmaakt; de Divillo, de Terranova, de Manfria, de Finzino en de Platani. De prov. is verdeeld in 3 distr.: Caltanissetta, Piazza en Terra Nova; 161,000 inw. 2. (*Calata-Nissetta* Wbk.), hoofdpl. der bovengem. prov., distr. en kant., in eene vruchtbare vlakte, bij den regteroever van den Salso, 24 m. Z. O. van Palermo, en 18 m. W. N. W. van Syracuse; zetel van een crimineel en van een civiel geregtshof, het is eene wélgebouwde vesting met een sterk kasteel, breede, regte straten en een fraai plein; 16,000 inw. In de nabijheid is eene minerale bron.

Caltenhardt (Wbk.), zie voorts *Callenhardt.* (Wbk.)

Calthorp-eiland, eil. bij Neder-Canada, aan de kust van Melville bij Chesterfields-invaart, tot New-Wallis behoorende.

Calto, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Polesine, distr. en 1 m. Z. O. van Massa en 7 W. Z. W. van Rovigo; 1200 inw.

Caluco, D. in Midd. Amer., prov. Sonsonate.

Calumet, D. in den N. Amer. staat Missouri, gr. Pike.

Calumpot, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Bulacan.

Calunga, riv. in Neder-Guinee, kon. Benguela, zij ontspringt 40 m. Z. Z. W. van het fort Caconda, loopt noordwaarts en valt na eenen loop van 30 m. in de Quianhecua.

Calurtiba, zie *Iguazu.* (Wbk.)

Calusco, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 3¼ m. W. van Bergamo, distr. en 2 m. W. Z. W. van Ponte St. Pietro, nabij den linkeroever van de Adda; 1000 inw.

Caluszyn, Pools. stad, waiwoodsch. Masovië, obwodsch. en 5 m. Z. O. van Stanislawow; 73 huiz.

Calvache, kaap aan de W. kust van Porto Rico, aan den N. W. ingang der baai van Anaso. 18. 28. N. B. 49. 30. W. L.

Calvaire, (Le) (Wbk.) zie voorts *Mont Valérien.* (Wbk.)

Calvaire, D. in Neder-Canada, distr. en gr. Quebek, aan de St. Laurens.

Calvanico, D. in het kon. Napels, prov. Princip. Citra, distr. en 3 m. N. O. van Salerno, kant. en 4 m. O. van Severino, op eenen heuvel; 1100 inw.

Calvarienberg, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Londerzeel.

Calvatone, vlek in het Lomb. Venet. kon., prov. en 7 m. O. van Cremona, distr. en 1 m. O. van Piadena; 1300 inw.

Calve, geh. in O. Vlaand., distr.

Gent, gem. Wachtebeke.

Calvello, Nap. vlek, prov. Basilicate, distr. en 4½ m. Z. van Potenza, aan de helling van eenen berg, door 2 riv. omringd. Er is 1 fraaije kerk, 2 kloosters, jaarlijks eene kermis van 8 dagen, en 5600 inw.

Calvens, zie *Patricks* (*St.*). (Wbk.) No. 2.

Calvert, eil. aan de W. kust van N. Amer., nabij Nieuw-Hanover, onder 51. 36. N. B. en 110. 30. W. L.

Calvertonbaai, baai in Mexiko, staat Santander, zeer breed en waarin de Trinidad uitloopt.

Calvi (Wbk.) No. 1, Fr. arr., telt 39 gem., met 18,000 inw., in 6 kant., als: Calvi, Montegrosso, Paraso, Patro, Regino, San-Angelo.

Calvi (Wbk.) No. 2, ligt op een schiereiland in de golf van Calvi, 14 m. W. Z. W. van Bastia en 17 m. N. van Ajaccio. Het is eene vesting van den tweeden rang, met eene goede haven, die door een sterk kasteel gedekt is. De reede kan eene talrijke vloot bevatten. Men drijft er handel in wijnen en olie. In de omstreken wordt fraai graniet gevonden van onderscheidene kleuren.

Calvi (Wbk.) No. 3, De ongezondheid van deze stad, gepaard met de uitwerkingen der aardbevingen, heeft haar bijna geheel ontvolkt. Men telt er thans nog een dertigtal inw. Overigens is het de zetel van een bisdom, waarvan de titularis zijn verblijf te Pignataro houdt; men onderscheidt er nog het bisschoppelijk paleis, de hoofdkerk en het Seminarium. Ook wordt er nog (22 Mei) eene jaarmarkt gehouden. Zij ligt aan een' Romeinschen heerweg, 3 m. N. N. W. van Capua. Oudtijds werd zij door de Romeinen *Cales* geheeten, en veel om hare baden bezocht, waarvan thans weinig meer aanwezig is. Ten Z. W. van deze stad lagen de velden van Falerni, door hunne wijnen zoo vermaard.

Calvi, vlek in den Kerk. Staat deleg. Rieto. 2. eil. tot de Ponzaeil., bij de Nap. prov. Terra di Lavora behoorende.

Calvia, vlek op het eil. Majorka, 3 m. W. van Palma.

Calvica, D. op het Philipp. eil. Samar.

Calvoet, zie *Callevoort*.

Calwadda, D. in het Ind. presid. Bombai, eil. Salletta, door visschers bewoond, met 116 hutten en 30 fonteinen.

Calysind, riv. in de Ind. prov. Apneer, distr. Kotah.

Calza-Blanca, volk in het O. van Quito, aan den Maranhon.

Calzada (La), Sp. vlek, prov. en 22 m. O. N. O. van Badajoz, (Estremadura) en 13 m. N. O. van Merida; 2000 inw. 2. Sp. vlek, prov. en 9 m. N. O. van Burgos, en 2½ m. N. N. O. van Breviesca.

Calzada de la Cruz del Rey (La), dam in het meer Zampango in Mexiko, staat Mexiko.

Calzadilla, Sp. vlek, prov. en 17 m. Z. O. van Badajoz, (Estremadura) en 5 m. N. W. van Llerena.

Camacans, zie *Mongoyos*.

Camacho (Lagoas de), algemeene naam van de drie meren St. Martha, Garopaba en Jaguaruna in Brazilië, prov. Santa Catharina.

Camadaou, zie *Kamadkoo*.

Camaguan, D. in Columbia, prov. Venezuela, prov. Carracas.

Camaigne, zie *Camraigne*.

Camairago, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Lodi-e-Crema, distr. en 2 m. O. N. O. van Casal Pusterlengo, en 5 m. Z. O. van Lodi; 1100 inw.

Camajore, kleine stad in het hert. Lucca, 4½ m. N. W. van de stad van dien naam, distr. en 2½ m. N. O. van Via Reggio, aan de vereeniging van de Nocchi en de Camajore.

Camalanduigan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Cagayan.

Camalecon, riv. in Middel-Amerika, prov. Honduras.

Camalet, zie *Cadbury Castle*.

Camaligan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarinis.

Camamu (Wbk.) heeft veel verzending van meel, rum, hout en cacao, en ligt aan eene baai van denzelfden naam, prov. Bahia, die 9 m. N. van de Rio das Contas, en 30 m. Z. W. van de Allerheiligen baai gevonden wordt, en de Marahu benevens de Acarahy ontvangt.

Caman, D. op het Philipp. eil. Panay, alkald Yloclo.

Camanas, D. in Columbia en dep. Guaijaquil, distr. Punta de St. Helena.

Camanches (Wbk.), staat: zie *Cumarches*, lees: *Cumanches*

Camanducaija, (N. S. da Conceiçao de)

D. in Brazilië, prov. Minas Geraes, comarca Rio das Mortes, 4 u. van den regteroever van den Jaguary.

Camanes, Sp. vlek, prov. Salamanca.

Camapuan, riv. in Brazilië. Zij ontspringt in de Serra Galhano, prov. Matto Grosso, comarca Camapuania, loopt van het Z. W. naar het N. O., en valt, onder 19. 32. Z. B. en 36. 23. W. L., na eenen loop van 22 m., nabij de Fazenda de Camapuan, in de Cochim.

Camapuan, of *Caba-Puana*, riv. in Brazilië, de grenslinie uitmakende tusschen de prov. Espiritu-Santo en Rio-de-Janeiro. Zij ontspringt aan den berg Pico, loopt van het W. naar het O. tusschen bergen, ontvangt eenige takken en valt, na eenen loop van 25 m., 6 m. van den mond der Parahyba, in den Atlant. Oceaan. Gedeeltelijk is zij voor groote schuiten bevaarbaar.

Camapuania, comarca van Brazilië, de Zuidelijkste van de prov. Matto Grosso, bijna van alle kanten door riv. omringd; ten N. bepaald door de Taquari; ten N. W. en ten W. door de Paraguay; ten Z. door de Jujuy, en ten O. door de Paranna en Parado. Van het N. naar het Z. is zij 160 m. lang; van het O. naar het W. van 100 tot 120 m. breed. Het land is meest laag en boschrijk langs de riv., met vele vlakten, die jaarlijks gedeeltelijk door de Paraguay overstroomd worden. Nopal-planten zijn er menigvuldig, ook velerlei palmen andere boomen, diamanten en andere kostbare gesteenten, goud, graniet, kalksteen en verscheidene soorten van kleiaarde; Campuania wordt door de Guaycurus, (een geduchte stam van Indianen) bewoond. Aan de grenzen heeft men eene menigte forten gebouwd, om hunne strooperijen te beteugelen.

Camar (al), of *Amid-Amid*, geb. in Abyssinië, land Amhara, bij de bronnen van den Nijl.

Camara (Serra do), geb. in Brazilië, prov. Rio Grando do Norte.

Camara dos Lobos, vlek op het Afrik. eil. Madera, capitania Funchal.

Camaran (Wbk.), zie ook *Kamaran*. (Wbk.)

Camarana, eil., zie *Camaran* (Wbk.) en *Kamaran* (Wbk.).

Camaranca, Eng. etablissement in Opper-Guinee, op het eil. Banane, aan de kust van Sierra Leone, nabij kaap Shilling, 10 m. Z. van Freetown, met eene school voor de Eng. taal, en eene riv. van dien naam.

Camarau, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Camarca-de-Encima, Sp. vlek, prov. en 4 m. W. van Guadalaxara.

Camarca-de-Esteruelas, Sp. vlek, prov. en 5 m. N. O. van Madrid (Toledo) en 2½ m. van Alcala de Henares.

Camarca-del-Cano, Sp. vlek, prov. en 4½ m. W. van Guadalaxara.

Camarena, Sp. vlek, prov. en ½ m. N. van Toledo, en 2 m. N. O. van Fuensalida.

Camares (Wbk.), of *Pont de Camares*, is eene kantonshoofdpl., 4 u. van St. Affrique; 2000 inw. Sergiefabrijken, linnenweverijen, looijerijen en in de nabijheid minerale wateren.

Camargos (Wbk.), lees: *Camargo*, is een D. (geen stad). Men heeft er goudwasscherij. 2. D. in Mexiko, prov. Santander aan de Norte.

Camarines (Wbk.), er zijn hier onderscheidene heete bronnen, in eene van welke al wat er invalt, versteent: hout, beenen, bladeren, stof en zelfs dieren, als: slangen, krokodillen, enz. 2. D. in deze prov.

Camarinha, Afrik. berg op het eil. St. Miguel, een der hoogste van de Vlaamsche eil.

Camarioca (Sierras de), bergen op het eil. Cuba, een gedeelte van de keten, die het geheele eil. doorloopt. Zij liggen tusschen 83. 15. en 64. W. L.

Camarisi, zie *Cammaragibe*.

Camarom, of *Camaron*, berg in Mexiko: 1250 voeten hoog.

Camarones (Wbk. No. 3), riv. in Opper-Guinee, die in de golf van Biafra valt, aan de grenzen der kusten van Biafra; zij is groot, maar de Europeanen zijn niet verre boven hare uitwatering gekomen, waar zij verscheidene eilanden vormen. De voornaamste tak is bevaarbaar voor schepen, die drie vademen diep gaan. De zuidelijkste tak heet Malumba of Malimba.

Camarones, Camaroons, Cameroons, koopstad in Opper-Guinee, aan de kust van Gabon, ongeveer 3 m. van den mond der riv. van dien naam, op een eil., dat door de beide hoofd-

armen, de Cameroons en Malumba gevormd wordt, de rijkste kooplieden hebben aldaar alle magt in handen, de anderen gehoorzamen hen. Er wordt hier veel ivoor verkocht, alsmede palm-olie, gom, peper en olifantstanden; waarvoor men zout, ijzer, buskruid, hoeden en lijnwaden, Indische en Europesche stoffen inruilt. Men verhandelt hier ook slaven, die meer naar apen dan naar menschen gelijken. Op de wekelijksche markt, waarop de inw. van Borca en de naburige steden komen, doen de inw. de dienst van makelaars, en zoo zij de waren niet terstond kunnen verkoopen, geven zij den eigenaars een hunner kinderen in pand, dat zeer tot bederf van vrouwen en meisjes strekt.

Camarota. Nap. vlek, prov. Princ. Cit., distr. en 6 m. Z. Z. O. van Il Vallo, en 20 m. Z. O. van Salerno, hoofdpl. van een kanton, ½ m. van de zee, die een' overvloed van visch oplevert. Er zijn 3 parochiale kerken en 1 kapucijner klooster, met eene fraaije bibliotheek; 2600 inw.

Camaru, vlek in Brazilië, zie *Villa Franca*.

Camarzana, Sp. vlek, prov. en 14 m. N. van Zamora (Valladolid), en 5½ m. W. van Benevento, aan den linkeroever van de Tera.

Camastro, stad in Sicilië, intend. Calatanisetta, Z. van Naro.

Camaros, volk in Peru, tot de oorspronkel. inw. behoord hebbende.

Camayagua, distr. en plaats in Midden-Amer., prov. Honduras.

Cambaceres, zie *York-eil.* (Wbk.) No. 23.

Cambadao (Santa), Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 6½ m. N. van Arganil, en 11 m. N. O. van Coïmbra, aan den regteroever van de Imontorio. Met koude zwavelbronnen.

Cambados, Sp. vlek, prov. en 9 m. N. van Vigo (Gallicië), en 5½ m. N. W. van Pontevedra, aan de Z. kust van de baai van Arosa, aan den mond der Umia.

Cambai, zie *Cambaya* (Wbk.).

Cambaja, stad in Senegambië, rijk Fouta Djallon, goed gebouwd en door oranjeboomen omringd.

Cambal (Wbk.), zie ook *Kambat* (Wbk.).

Cambamba (niet *Kambamba* zie Wbk.), fort in Ned. Guinee, kon. Angola, 62 m. O. van St. Paul de Doanda, aan den regteroever en bij de watervallen van de Coanza, nabij en beneden den waterval van deze riv.

Cambannibergen, bergen in Afrika, in het land der Beetjuanen.

Cambaz, volk in Brazilië, prov. Matto Grosso.

Cambaya, (Wbk.) de stad is met haar gebied het eigendom van eenen Nabob, die aan den Guickwur cijnsbaar is, de B. is 22. 21. L. 90. 22.

Cambelong, berg in Frankr., dep. Opp.-Pyreneën, arr. en 8 u. Z. Z. O. van Argelès, kant. Luz. Hij bevat eene zilver- en loodmijn.

Camberella, berg in Brazilie, prov. St. Catharina, ten Z. van Catharina's haven.

Cambes, Fr. vl., dep. Gironde, arr. en 3 m. Z. O. van Bordeaux, kant. Creon, aan den regteroever van de Garonne; 800 inw.

Cambet, uitgebrande vulkaan, op het W. Ind. eil. Martinique, tot de hoogste toppen der kleine Antilles behoorende.

Cambevas, volk in Brazilie, prov. Rio-Negro, comarca Hyabry.

Cambiabalos, Sp. vlek, prov. Guadalaxara.

Cambil, Sp. vlek, prov. en 5 m. Z. Z. O. van Jaen, bij de zamenvloeijing van de Cuna met de Oviedo.

Cambing, zie *Cambong* (Wbk.).

Cambises, of *Caragounis*, een Nomadisch volk in Europ. Turkije, rondzwervende omstreeks de grenzen van Albanië en Livadië, in de sandsch. Tricala en Janina.

Camblanes, Fr. dorp, dep. Gironde, arr. en 2½ m. Z. O. van Bordeaux, kant. Creon, niet verre van den regteroever der Garonne; 1500 inw.

Cambo (Casa del), zie *Madrid*.

Camboa, D. in Brazilië, prov. Pernambuco, comarca Ollinda, met landbouw.

Cambodia (Wbk. No. 1), staat: *Mekong*, lees: *Mekoung* of *Maykung*, eigenlijk *Menamkong*.

Cambodia (Punta de), zie *Punta de Cambodscha* (Wbk.).

Cambodscha, zie *Cambodia*.

Cambodunum, zie *Almondbury*.

Camboës, Cammeswater, Eng. vlek, gr. Northumberland, aan den mond der Warubeek, met eene kleine haven, handel in koren en slijpsteen.

Camboga, Camboja, zie *Cambodia* (Wbk.).

Cambong, (Wbk.) eigenlijk *Poeloe Kambing*, of het *Herten-eiland*, een klein eiland, in de zeeëngte van Timor, dat even als een kegel zich 24 voeten hoog uitsteekt, en eene hooge vlakte van 400 schreden bevat, waarop men vele gaten met slijk en zwavelwater vindt, onder hetwelk een dof geruisch gehoord wordt. De herten drinken dit water. Er is eene plant, die een sterk braakmiddel is, doch die nog niet genoegzaam is onderzocht.

Cambonne (Wbk. *Cambon*), Fr. D. dep. Tarn, arr. en 1 u. van Castres; 1400 inw.

Camboo Conum, stad in Indië, prov. Karnatik, distr. Tanjone, zetel van een Zillah-Court, aan eenen arm der Cavery, en eens de hoofdst. van de dynastie der oude Hindo's, Chala genoemd, met vele pagoden en meest door Braminnen bewoond. Hier is eene heilige kolk, welks water de kracht heeft, om alle ligchamelijke en geestelijke kwalen te genezen, hetwelk vele bedevaartgangers herwaarts lokt, 10. 59. N. Br., 96. 54. L.

Cambori, stad in het kon. en 32 m. N. N. W. van Siam, in Opper-Siam, nabij de grenzen van het Rijk der Birmannen, met eenigen handel.

Camborin, riv. in Brazilië, prov. St. Catharina.

Cambory-Guassu, riv. als boven, schoon en aan den mond 30 vademen breed.

Cambot, zie *Kambat*. (Wbk.)

Camboulas, Fr. dorp, dep. Aveiron, arr. Rhodez, kant Pont-de-Salars. Er is eene fabr. van wollen stoffen; 260 inw.

Cambounes, Fr. dorp, dep. Tarn, arr. en 4 u. O. van Castres en 12 u. Z. O. van Alby, kant. Brassac-de-Belfourtes, met fabrijken van wollen stoffen; 1400 inw.

Cambra, Port. vlek, prov. Beira, met 330 huiz.

Cambray, of *Gouverneur*, N. Amer. gem., staat: New-York, gr. St. Laurent, 9 m. Z. van Ogdensburg en 55. N. W. van Albany; 800 inw.

Cambre, (Wbk.) eigenlijk *La Cambre*, of *Ter Kameren*, is geen D., maar eene voormalige abtdij van Bernardiner nonnen, die reeds in 1201 gesticht was, maar thans tot een bedelaars gesticht ingerigt is. Zij ligt arr. en ½ u. Z. O. van Brussel, gem. St. Peters Leeuw, te midden van vijvers, in het *Bosch van Ter Kameren*, dat een gedeelte van het Sonienbosch uitmaakt.

Cambrea, groot dorp in Senegambie, kon. Fouta-Djallon, 30 m. N. N. W. van Timbo, aan de Bentala, het is door Sarracolets bewoond, en de stapelplaats voor de Europesche koopwaren.

Cambria, N. Amer. gr., in het midden van den staat Pennsylvanie; 3300 inw.. De hoofdpl. is Ebensburg. 2. Plaats in hetzelfde gr.

Cambridge, stad in Opper-Canada, aan de riv. Petite Nation, omtrent 33 m. W. van Montreal. Zij is eerst in hare opkomst, en bevat nog maar weinige huizen, schoon zij de hoofdpl. is van het sedert 1816 gevormde distr. Ostawa. 2. (West) N. Amer. gem. Massachusets, gr. Middlesex, 2 m. N. W. van Boston; 1000 inw. 3. N. Amer. gem. en stad, staat Ohio, 29 m. O. van Columbus, hoofdpl. van het gr. Guernsey; 1000 inw.

Cambrin, Fr. dorp, dep. du Pas de Calais, arr. en 2¼ u. O. van Bethune, en 6 u. N. van Arras, hoofdpl. van een kant.; 450 inw.

Cambron, voorm. abtdij van Cistercienzer monniken, in Henegouwen, 1 u. O. van Chièvre, 2 u. Z. O. van Ath, en 3 u. N. van Bergen aan den Dender. Zij werd in 1148 gesticht, en was opmerkelijk om de uitgestrektheid harer gebouwen en wegens eenen zeer hoogen toren.

Cambron-Casteaux, (Wbk.) D. en gem., distr. Bergen, 2 u. Z. O. van Ath; 600 inw.

Cambron (St.) Vincent, (Wbk.) lees: *Cambron St. Vincent*. Het is een D. en gem., distr. Bergen, 2¼ u. Z. O. van Ath; 1100 inw.

Cambus, stad op het O. I. eil. Ceram, met handel in kruidnagelen.

Cambus Keneth, voorm. abtdij in Schotl., in het gr. en 1¼ m. W. van Clackmannan, een weinig ten W. van Stirling. Koning Jacobus III en zijne gemalin zijn er begraven. Meermalen heeft het Parlement er zijne vergaderingen gehouden. In 1147 werd zij gesticht en in 1559 verwoest.

Cambuslang, Schotsch. kersp., gr. en 4 m. N. W. van Lanork, met

eene fabr. van lijnwaden en eenige steenkoolmijnen; 3100 inw.

Cambuur, zie *Kammingabuur.*

Cambuyis, berg in Brazilië, prov. Rio Grande do Norte, aan den mond van de Aguamaré.

Camdeboo (Wbk.), of *Camdebo*, wordt door de Zondags-riv. en haren tak, de Camdebo, bespoeld. De grond is langs deze rivieren tamelijk vruchtbaar.

Camden (Wbk. No. 5), zie ook *Campden* (Wbk.), waar het te regt een vlek genoemd wordt.

Camden, N. Amer. gr., in het N. O. gedeelte van N.-Carolina; 6300 inw. De Hoofdpl. is Jonesborough. 2. N. Amer. stad, staat New-Jersey, gr. Cloucester, aan den linkeroev. van de Delaware, tegenover Philadelphia, met 1 bank en 1 school 3. Haven in Russ. Amer., tusschen de eil., die ten N. van den Prins van Wallis Archipel, en ten Z. van de Frederick's-Sound liggen, onder 56. 54. N. Br. en 116. 5. W. L. 4. gr. op Nieuw-Holland, in Nieuw Z. Wallis, grenzende ten N. O. aan het gr. Cumberland, waarvan het bijna geheel door de Nepean gescheiden is, en ten Z. W. aan het gr. Argyle en de Wingecarabee. De Warragamba maakt de grenslinie ten N. W. uit, en de Shoalwater-riv., die ten Z.; ten Z. O. wordt het door den Oceaan bespoeld. De grond is langs de riv. vruchtbaar en bevat vele weilanden, waar eene menigte vee gefokt wordt. Een groot gedeelte van den grond is reeds bebouwd.

Camdooka, riv. in Z. Afrika, die in de Bosjesmans riv. valt.

Camedrans, volk in Brazilië, prov. Maranhao, comarca Paro. Zij zijn in 5 horden verdeeld.

Camekah, zie *Kamakhya* (Wbk.).

Camel (Wbk. No. 1), zie voorts *Alan* (Wbk.) No. 1.

Camel, klein eil., ten W. van het O. I. eil. Borneo.

Cameli, Nap. vl., prov. Sannio, distr. en 5 m. O. Z. O. van Isernia, kant. Frosolone, 3½ m. W. van Campobasso; met 3 kerken, 1 hospitaal, 1 liefdadig gesticht en 1400 inw.

Camelicon, riv. in Midd. Amerika, naar het N. loopende.

Camelin, Fr. dorp, dep. Aisne, arr. en 6 u. W. van Laon, kant. en 3 u. W. van Coucy-le-Château; met lijnwaad- en batistfabr. 550 inw.

Camelo (Serra do), geb. in Brazilië, prov. Rio grande do Norte.

Camels Rump, geb. in den N. Amerik. staat Vermont, gr. Huntingdon.

Camen (Wbk.), is de geboortepl. van den Oosterschen taalgeleerden Johannes Buxtorf.

Cameno, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Burgos, en 1 m. N. O. van Briviesca.

Camenz, (Wbk. No. 1) behoort tot het Koningr. Saksen, telt 3300 inw. en is de geboortepl. van den dichter Gothold Ephraim Lessing. Zie ook *Kamenz* (Wbk.).

Cameran, zie *Camaran*, (Wbk.) en *Kamaran* (Wbk.).

Camerano, Ital. stad, Lomb. Ven. kon., delegatie Vicenza, met een' bisschopszetel.

Cameric, geh. in Limb., arr. Maastricht, gem. Vaals.

Camerino, deleg. in den Kerk. Staat, ten N. bepaald door de deleg. Macerata, ten O. door die van Fermo; ten Z. W. door die van Ascoli, waarvan zij door eenen tak der Appennijnen gescheiden is; ten Z. door die van Spoleto, en ten W. door die van Perusa. De voornaamste riv. zijn: de Tenna, Chienti en Potenza. De lucht is gezond en de grond vruchtbaar; 42,000 inw. De hoofdpl. is Camerino.

Cameron, Schots. kersp., gr. Fife, 1 m. Z. W. van St. Andrews, met steenkoolmijnen; 1000 inw.

Cameronbergen, berg en riv. aan de kust van Benin, land der Calbingas, zie verder *Camarones.*

Cameroons, zie *Camarones.*

Camert, geh. in Limb., arr. Hasselt, gem. Hechtel.

Cames, volk in Brazilië, prov. St. Paulo, thans meest verdwenen.

Camfidia, zie *Ghunsude.* (Wbk.)

Camfort, kaap aan de W. kust van Groenland.

Camiacoonde, Afrik. stad in het rijk Tomani, in Senegambië.

Camigliano, prachtige Villa, of landgoed van den Marchese Nicolini, in het gebied Pisa, in Toskanen.

Camina, zie *Camin*, (Wbk.) No. 2.

Caminaijo, Sp. vlek, prov. en 13 m. N. O. van Leon, op eene hoogte, aan welker voet de Cea loopt.

Caminha, D. in Peru, dep. Areguipa, prov. Tarapaca.

Caminieck, (Wbk.) staat: zie *Kaminiek*, lees: zie *Kamenez*, No. 2.

Camiritza, zie *Caminitza*. (Wbk.)

Camitz, (Wbk.) zie ook *Kamiz*.

Camizao, (Serra do) geb. in Braziliё, prov. Bahia, voortzetting der Serra do Orobo.

Camlapoor, stad en vesting in Britsch Ind., presid. Madras, prov. Balaghat, nabij den linkeroever der Toumbedra, 1 m. Z. W. van Anagoundy, en 18 m. Z. W. van Adoni.

Cammanoes, W. I. eil. ten N. O. van Tortola.

Cammaragibe, of *Camarisi*, kustriv. in de Braz. prov. Alagoas.

Cammarata, Sicil. vlek, prov. en 9 m. N. N. O. van Girgenti, distr. en 4 m. O. van Bivona, hoofdpl. van een kant. Men vindt er agaat en jaspis.

Cammaratiba, of *Cammarativa*, riv. in de Braz. prov. Parahyba.

Cammas, Eng. haven, gr. Northumberland, aan den mond der Wannbeck.

Cammeland, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Michelbeke.

Cammerswaldau, (Wbk.) zie ook *Kammerswaldau*. (Wbk.)

Cammeswater, zie *Camboes*.

Camminitz, Pruiss. D., prov. Silezië, regdst. Oppen, kr. en 5 m. O. Z. O. van Lublinitz, met ijzerwerken; 300 inw.

Cammoo (Wbk.), of *Cammu*, zie ook *Kammo* (Wbk.) No. 2.

Camoapa, D. in Midden-Amer., prov. Miaragua, distr. Matagalpa.

Camodoku, zie *Kamadkoo*.

Camoghe, een berg op de grenslinie van het kant. Tecino, in het Lomb. Venet. kon., 4 m. O. van Bellinzone; hij verheft zich als eene piramide boven de naburige bergen, en levert op zijnen top een zeer fraai en uitgestrekt gezigt over de keten der Alpen en over Lombardije op.

Camolis, volk in Amer., ten O. van de Missisipi.

Camon, (Wbk.) staat: zie *Gassion*, lees *Gassino*.

Camondes, Sp. stad, prov. en 6 m. O. Z. O. van Vigo, (Gallicia) nabij de Puente-Areas, met 2 wél bezochte koude minerale bronnen.

Camora, meer in Braziliё, ten Z. van den Maranhon. 2. D. in Columbia, dep. Venezuela, prov. Caracas.

Camorim, of *Camorin*, zoutmeer in Braziliё, prov., comarca en iets ten Z. O. van Rio de Janeiro; het is 5 m. lang en ½ m. breed, en is door een smal kanaal met den Atlant. Oceaan verbonden.

Camorin, zie *Comorin*. (Wbk.) en *Campmorin* hier onder.

Camors, Fr. D., dep. Morbihan, arr. en 7 u. O. N. O. van Lorient en op gelijken afstand N. W. van Vannes, kant. Pluvigner, aan den rand van een groot woud; 1800 inw.

Camosia, D. in Midd. Amer., prov. Honduras, met goudmijnen.

Camossin, zie *Acuragu*. (Wbk.)

Camotan, D. in Midd. Amer., prov. en distr. Chiquimalu.

Camotes, groep van eil. in den Archipel der Philippijnen, nabij de W. kust van het eil. Leyte. 10. 36. N. B. en 142. O. L.

Camou, Fr. D., dep. der Neder-Pyreneën, arr. en 3 u. Z. van Mauleon, kant. en 1 u. W. van Tardets; zoutbronnen, pleistergroeven en 170 inw.

Camouraska, D. en heerl. in Neder-Canade, distr. Quebec, gr. Devon, aan den linkeroever van den St. Laurent, met sterk bezochte baden.

De Camouraska-eilanden tegenover dit D., en omtrent 25 m. boven het eil. Orleans gelegen, zijn slechts kale rotsen, die aan kleine vaartuigen tot schuilplaats kunnen dienen.

Camp, Pruiss. D., prov. Berg en Kleef, regdst. Kleef, kr. en 2 m. Z. Z. W. van Rheinberg, 700 inw. 2. eil. aan de Z. kust van Labrador, voor Negers-Sund.

Campa, volk in Z. Amer., ten O. van Quito bij den Maranhon.

Campagnac, Fr. D., dep. Tarn, arr. en 4 u. N. van Gaillac, en 7 u. W. N. W. van Alby, kant. Castelnau; met eene gipsgroef; 350 inw.

Campagnac-le-Quercy, Fr. D, dep. Dordogne. arr. en 5 u. Z. van Sarlat, kant. en 3. u. N. O. van Ville-Franche-de-Périgort; 1000 inw.

Campagnano, vlek in de Kerkelstaat, prov. Terra-di-Lavora, distr. Pie-di monte, kant. en 1½ m. N. O. van Caserte, aan den regteroever der Volturno; 1100 inw.

Campagne, Fr. D., dep. Aude, arr. en 4. u. Z. van Limours, kant. en 1 u. N. van Quillan, aan de Aude, met 1 kerk, 1 wolspinnerij en sterk bezochte warme ijzerhoudende baden en 300 inw. 2. Fr. D., dep. Landes, arr., kant. en 3. u. W. van Mont-de-Marsan; 800 inw.

Campagnola, D. in het hert. Modena, distr. en 4 m. N. N. O. van Reggio, kant. en 2 m. N. N. W. van Corregio; 2000 inw.

Campana (Canal de la), smal 23 m. breed kanaal in Z. Amer., dat het eil. Campana (zie Wbk. No. 2.) van het vaste land scheidt.

Campanario, Sp. vlek, prov. en 22 m. O. Z. O. van Badajoz (Estremadura) en 3½ m. Z. Z. O. van Villa-Nueva-de-la-Serena, nabij den linkeroever der Zuja.

Campanahin (Sierra de), geb. in Peru een tak van de Cordilleras.

Campanha, of *Villa Princeca da Beira*, stad in Brazilië, prov. Minas-Geraës, Comarca-Rio-da-Mortes, aan den linkeroever van den Palmello, 4 m. Z. van Rio-Verde, in eene vlakte, 43 m. Z. W. van Villarica, met 2 kerken, 3 kapellen en 1 Latijnsche school, met 1 keizerlijk professor. Men vervaardigt er wollen en katoenen lijnwaden. De goudwasscherij, handel en landbouw doen dit stadje bloeijen; de huizen zijn goed gebouwd en meest van twee verdiepingen. Men kweekt er rogge, tarw, katoen, suiker, tabak, ook vlas en heeft aanzienlijke rundvee- en varkensteelt. De goudmijnen zijn ongemeen rijk.

Campania, Campanië, zie *Lavoro Terra di*) (Wbk.).

Campanische eil, benaming der eil. Tschia, Capri en Prouda, voor de golf van Napels.

Campano, berg in Chili, op 30. Z. Br.

Campar, Campara, zie *Camper*, (Wbk.) en hieronder.

Camparshuis, Ned. buurt, landhuis, prov. Friesland, griet. Smallingerland, ½ u. O. van Opeinde.

Campas, onafhankelijke volkstam, aan de Paro, in Peru, tusschen 9. en 10. Z. Br.

Campbell, haven op het O. I. eil. Adaman, aan de Z. W. kust. 2 Berg op het Kerguelensland in den Ind. Oceaan. 3. Klein eil. in den Atlant. Oceaan, aan de kust der Vereen. Staten, staat Maine, gr. Washington, ten Z. van de Baai Passamaguoddy, 44. 48. N. Br. Het is lang en smal. 4. Stad en volkplanting van zendelingen, in het land der Hottentotten, ten O. van Klaarwater, in het land der Koranas. De omstreken zijn vruchtbaar en wel bewaterd, en er is eene leigroef, 5. Eil. in de Clarences Archipel bij Nieu Z. Wallis, op Nieuw-Holland, gr. Cumberland. 6. Station in het binnenland van Nieuw-Holland 2. m. van Sidmouth-Valley.

Campbellmills, zie *Campell* (Wbk.) No. 3.

Campbell's-Fort, sterkte in den N. Amer. staat Tennessee, gr. Knox, nabij Tennessee, en 43 m. O. van Marfreesborough.

Campbell's-Grove, D. in den N. Amer. staat Arkansas, gr. Irebell.

Campbellstown, zie *Campbell-Town* (Wbk.)

Campbellsville. D. in den N. Amer. staat Kentucky, gr. Greene.

Campbelltown, stad in Nieuw-Holland, in Nieuw-Zuid-Wallis, distr. Aird. Zij werd in 1820 door de Eng. gesticht.

Campden, (Wbk.) zie ook *Camden*, (Wbk.) doch het is een vlek.

Campeache, zie *Campèche*. (Wbk.)

Campeaux, Fr. D., dep. Calvados, arr. en 3 u. N. van Voie, 2 u. van Thorigny, met 850 inw., en belangrijke touwslagerijen.

Campêche, (do) eil. in Brazilië, aan de kust der prov. Santa-Catharina, ten O. van het groote eil.

Campegine, een vlek in het hert. Modena, distr. en 2½ m. N. W. van Reggio, kant. Brescello; 3000 inw.

Campe-Haye, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem. Ellezelle.

Campel, geh. in O. Vlaand., distr. Ecloo, gem. Adeghem.

Campelaer, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Campenhout.

Campello, (Wbk.) zie ook *Callao*, (Wbk. No. 2,) waar de L. en B. ook naauwkeuriger opgegeven wordt.

Campenaire, geh. in Henegouwen, distr. Charleroy, gem. Fleurus.

Campenéac, Fr. vlek, dep. Morbihan, arr. kant. en 2 u. O. N. O. van Ploërmel, en 12 u. N. O. van Vannes; 2200 inw.

Campeng-bet, zie *Kampong-beit.*

Campenhout, (Wbk.) D. en gem., arr. Brussel, 2 u. N. W. van Leuven, 2 u. Z. O. van Mechelen; brouwerijen, branderij, oliemolen, en 2600 inw.

Camper, Campar, of *Campara*, levendige plaats op de O. kust van het eil. Sumatra, in het koningrijk van denzelfden naam.

Campicerrado, Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. W. van Salamanca, en 6 m. N. O. van Ciudad-Rodrigo, aan eenen arm van den Yeltes.

Campidano, landsch. in Sardinië, afdeel. Cagliäri. Het bevat het bekken van de golf van Cagliäri, en het dal van den Massari, eenen arm van den Oristano.

Campillo, Sp. vlek, prov. en 6 m. Z. Z. W. van Calatayud (Aragon), tusschen de Mesa en de Piedra. 2. Sp. vlek, prov. en 15 m. N. N. O. van Segovia (Burgos).

Campillo, (El) Sp. vlek, prov. en 24 m. O. Z. O. van Badajoz, (Estremadura) en 9 m. N. O. van Llerena.

Campillos, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. W. van Malaga (Sevilla), en 7 m. W. Z. W. van Antequera.

Campina Grande, zie *Villa da Rainha.*

Campinas, zie *Carlos.* (*St.*)

Campine (Petite), zie *Kempen* (*Klein*).

Campinho, klein D. in Brazilië, prov. en distr. Rio Janeiro. 2. zie *Villa Viçoza* (Wbk.).

Campis, kleine stad op het eil. Candin, zetel van eenen Grieks. Bisschop.

Campitello, Fr. D., dep. en eil. Corsika, arr. en 5 m. Z. Z. W. van Bastia; hoofdpl. van het kant. Costiera; 350 inw.

Campli, (Wbk.) zie ook *Campoli.* (Wbk.)

Camplong, Fr. D., dep. Herault, arr. en 10 u. N. van Beziers, kant. en 2 u. N. N. W. van Bedarrieux; 1800 inw. en ijzermijnen.

Campo, (El) Sp. vlek, prov. en 17 m. N. van Caceres, (Estremadura) 4¾ m. van Coria.

Campo, Sp. vlek, prov. en 16 m. N. van Huesca, (Aragon) en 9 m. N. van Benavarre, aan den linkeroever der Essero. 2. Nap. D., prov. Calabrië, Ultra 1, distr. en 3 m. N. van Reggio, met 1300 inw., die zijdewormen kweeken. 3. Eil. in den groep der Philippijnen, ten O. van het eil. Mindoro. 12. 56. N. B. 19. 25. O. L. 4. Zwits. D., kant. Tessino, distr. Blegno, 2 m. N. O. van Faido en 8 m. N. van Bellinzone. Er is eene minerale bron, 5. Riv. op de W. kust van Afrika. 2. 20. N. B.

Campo, de aldus beginnende woorden, die noch in het Wbk. noch hier gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding, als *Campo Robres*, zie *Robres.* (*Campo*)

Campo Allegre, zie *Rezende.*

Campo Basso (Wbk.), is de geboorteplaats van Paus Felix IV.

Campobrin, Sp. vlek, prov. en 5 m. Z. W. van Logrono, (Burgos) en 3 m. Z. O. van Najera.

Campodan, D. in Mexiko, staat Yucatan.

Campo d'Andevalo (Wbk.), zie ook *Andevallo* (Wbk.).

Campo Grande, Portug. D., prov. Estremadura, comarca en een weinig N. van Lissabon, met vele lusthuizen, en 1 zeer fraaije zijdefabrijk. Het is des zondags de verzamelplaats der inw. van Lissabon. Er is in October eene sterk bezochte kermis van 8 dagen; 1300 inw. 2. Zie *Villa Nova del Rey*, 3. (S. Anna do) Port. geb., prov. Rio Grande do Norto, 4. (Serra do) geb. in dezelfde prov.

Campoli (Wbk.), zie ook *Campli* (Wbk.).

Campolieto, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3 m. N. O. van Campo Basso, kant. St. Giovanno-in-Galdo, op 2 heuvelen; goede wijnteelt en 2200 inw. Er wordt eene jaarmarkt gehouden.

Campoloro, Fr. kant., arr. Bastia, eil. Corsika, met 2500 inw. en zeer gezochte wijnen. Cervione is er de hoofdpl. van.

Campo Mayor, kleine stad in Brazilië, prov. Piauhy, aan den regteroever der Longa, nabij een diep en vischrijk meer, 40 m. Z. van Parnayba en 60 m. N. van Oeyras. Zij werd voorheen *Serobim* of *Sorubim* genoemd. Er is veel veeteelt.

Campora, Nap. D., prov. Princip. Ult., distr. en 2 m. N. N. O. van Il-Vallo, en 14 m. Z. O. van Salerno; 1200 inw.

Camporgiano, vlek in het hert. Modena, distr. Garfargnana, nabij den regteroever van den Serchio, 1½ m. N. W. van Castel Novo; 800 inw.

Camporin, of *Camorin*, D. in Braz., prov. en distr. Rio de Janeiro.

Campos, Sp. stad op het eil. Majorka. 39. 31. N. B. 20. 24. O. L., zie *Salvador* (*St.*).

Campos (Kanaal van), in Spanje. Het begint in de prov. Valladolid, bij Rio Seco, en ontvangt de wateren van den Sequillo. Het loopt N. O. tusschen de prov. Palencia, voorbij de wallen van Paredes-de Nava en Becerril de Campos, en vereenigt zich, na eene loop van 12 m., 2 m. N. W. van Palencia, met het Kanaal van Castilië.

Campremy, Fr. D., dep. Oise, arr.

en 5 m. N. van Clermont, en 5 m. N. O. van Beauvais, kant. Froissy; 350 inw. en eenige linnenweverijen.

Camps, (Grands) twee geh. in Henegouwen, het ééne distr. Doornik, gem. Maubray, het andere distr. Soignies, gem. Petit-Enghien.

Camps-baai, zie *Chapman'sbaai*. (Wbk.)

Campus Floridus, zie *Oldeklooster*.

Campus Foristensis, zie *Drachten*.

Campville, D. in den N. Amer. staat Zuid-Carolina, gr. Spartanburg.

Camraigne, of *Camaigne*, stad en haven in Cochinchina, prov. Nhatrang.

Camtschi, riv. in Bulgarië, sandsch. Silistria, die tusschen Kaap Emine en Warna in de Zwarte Zee valt.

Camu, Fr. D., dep. Neder-Pyreneën, arr. en 4 u. Z. W. van Orthès, kant. en 1 u. Z. O. van Salveterre; 1100 inw. 2. Riv. op het W. I. eil. Hayti of St. Domingo, die in de Yuna valt.

Camucheros, D. in Peru, dep. Truxillos, prov. Mainas.

Camucim, riv. in Brazilië, prov. Ciara, welke in den berghoek, die de Serra Hibiappaba met de Boavista maakt, ontstaat en eerst *Croachu* genoemd wordt. Zij doorstroomt 50 m., gaat onder den grond bij Granja en vormt aan den mond bij Sumacas eene goede haven.

Camunas, Sp. vlek, prov. en 15 m. Z. O. van Toledo, en 22 m. O. van Consuegra, aan den linkeroever van den Val Despino; 1500 inw.

Camurano, vlek in den Kerk. Staat, deleg. en 2½ m. Z. van Ancona, en 2 m. N. O. van Osimo, en 1½ m. van de Adriatische zee, op eene hoogte.

Camurapan, meer in de Braz. prov. Ciara, bij de riv. Camucim.

Camuriji, zie *Cammaragibe*.

Camuy, riv. op de N. kust van het W. Ind. eil. Porto Rico.

Camveld, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Gellick.

Cana, (Wbk.) No. 1, staat: *Kenel*, lees: zie *Kene*.

Cana, (Wbk.) No. 3, zie ook *Kana*, (Wbk.) No. 1.

Cana, riv. op de Z. kust van het W. Ind. eil. Porto Rico. 2. kaap, zie *Forward* (*Kaap*); (Wbk.) 3. plaats in Columbia, zie *Cruz de Cana*. (*St.*)

Canaabodde Pattoe, Corl en D., op het O. I. eil. Ceylon.

Canaan, (Wbk.) No. 2, staat: zie *Kanaän*, lees: zie *Falesthin*.

Canaan, N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. Lichtfield, aan den linkeroever van de Housatonick, die hier eenen waterval van 60 voet hoogte maakt, 12 m. W. N. W. van Hartford, met fabr. van ijzerwerk: 2300 inw. 2. N. Amer. gem., staat Maine, gr. Somerset, aan den linkeroever van de Kennabeck, 4 m. O. van Norridgewock, en 29 m. N. N. O. van Portland; 1500 inw. 3. N. Amer. gem., staat New-Hampshire, gr. Grafton, 14 m. N. N. W. van Concord; 1200 inw. 4. Plaats in Pennsylvanië, gr. Wayne. 5. Plaats in Vermont, gr. Essex, aan de Connecticut.

Canabac, zie *Casnabac*.

Canabate, Sp. vlek, prov. Cuenca.

Canabiche, riv. in Columbia, prov. Varmas, die in de Apuré valt.

Canacadea, N. Amer. meer, dat door de Honeoy-Creek in het Honeoy-meer zijnen afloop heeft.

Canach, (Wbk.) ligt kwart. Grevenmacher, gem. Lenningen.

Canache, D. in Columbia, dep. Zulia, prov. Coro.

Canacuan, eil. bij het W. I. eil. Grenada.

Canada, (Wbk.) ofschoon wij in dit artikel Canada in het algemeen behandeld hebben, moet men echter beide deelen als geheel bijzondere Gouvernementen aanmerken, daar de Gouverneur van Opper-Canada, in niets anders dan in militaire zaken van den Generaal-Gouverneur van Neder-Canada (wel eens alleen Canada genoemd) afhangt, en verder alleen onder het Engelsch Ministerie staat.

In 1825 bedroeg de bevolking van Neder-Canada 430,679 zielen, waaronder 290,000 afstammelingen van Franschen, die ook wel alleen Canadaers genoemd worden; in 1829 was de bevolking van Opper-Canada 220,879 zielen, meestal Britten en Ieren, die niet tot de beschaafdste klassen van hun land behooren. Wij meenden de artikels der beide afzonderlijke Gouvernementen een weinig te moeten uitbreiden. De voortbrengsels komen in beide Gouvernementen genoegzaam overeen. Zie het Wbk.

Canada, (Opper-) strekt zich van

42. 10. tot 50. 15. N. B. en van 56 35. tot 70. 50. W. L. uit. De grenzen zijn ten N. en N. O. het Gouvern. Neder-Canada, en ten O., Z. en W. de Vereenigde Staten, men rekent de oppervlakte op 500 v. m. Hier zijn vier der groote meren, de Bovenzee, de Heron-, Erie- en Ontariomeren, welke ook gedeeltelijk tot de Vereenigde Staten behooren, en de kleinere meren Nipissing, Annimpig, Simioe, Schallow, Rijst en St. Clair. De riv. zijn: de St. Laurens en Uttawas, de eerste met het Meer van Duizend Eilanden, de laatste de grensriv., tusschen Opper- en Neder-Canada. De Niagara maakt de grensscheiding aan de zijde der Vereen. Staten, en heeft hier haren schoonen val. Ook treft men hier watervallen van andere riv. aan, en er zijn zwavel- en zoutbronnen, van welke laatsten, uit gebrek aan fondsen, nog weinig nut getrokken wordt. De luchtsgesteldheid van Opper-Canada is meer gematigd, dan die van Neder-Canada. De winter is er korter. De zomer langer doch heeter, en men heeft er vele Noorderlichten en onweders, doch behalve in de westelijke streken, is de lucht over het algemeen gezond. Door de groote menigte water vindt men er meer visch, water- en moerasvogels. De klei-, leem en gipssoorten, zijn hier bijzonder goed, het land buitengemeen vruchtbaar, maar nog te weinig bebouwd, schoon er, aangezien de vruchtbaarheid, thans meer Europeanen naar Opper- dan naar Neder-Canada gaan, hierin spoedig verbetering te wachten is. — De inw. worden voor zeer nieuwsgierig gehouden, en behalve kaartspel, dans- en paardrijden, is ook hier het boksen uit Engeland overgebragt. Uit gebrek aan geld, wordt bij het kaartspel om huisdieren gespeeld, en menig landman verspeelt, in weinige uren, de vrucht van veeljarige vlijt. Des winters hebben zij sledevaarten, waarbij veel gesmuld en gedronken wordt; gelijk zij groote liefhebbers van lekker en zelfs onmatig en verkwistend eten en drinken, maar tevens zeer gastvrij zijn. De handel is met die van Neder-Canada vereenigd, en men zoekt door het aanleggen van kanalen dien meer en meer uit te breiden.

De heerschende Godsdienst is de Episcopaalsche, ook zijn er Presbyterianen, Doopsgezinden, Roomsch-Katholijken en eenige Joden. Het Londensche Zendelingsgenootschap heeft hier verscheidene zendelingen, die in het gebrek van Leeraars voorzien en ook bij de Indianen, die echter naauwelijks meer dan 3000 zielen beloopen, werkzaam zijn.

De wetgeverde raad of het hoogerhuis bestaat uit 17 raden, op voorstel van den Gouverneur, door den Koning gekozen, de uitvoerende en geheime raad, die bij den Gouverneur is, uit 6 leden. Het lagerhuis of het huis der vertegenwoordigers, uit 40 leden van allerlei volk, rang en stand. Er is een opper-geregtshof, van hetwelk men aan den geheimen raad en zelfs naar Londen appeléren kan. Elk district heeft zijne eigene regtbank. De opbrengsten zijn zeer weinig, de meeste inkomsten komen van het verkoopen van nog onbebouwde landen. De landmagt bestond voor de laatste onlusten in 1828, (toen men zelfs in de hoofdstad York bedreigde, zich met de Vereenigde Staten te zullen vereenigen) uit 2500 man; doch werden die toen ten kosten van het Britsche parlement tot op 10,000 man vermeerderd, en op het meer Ontario, eene vloot van 5 schepen, met 52 stukken gelegd. De militie bestaat uit alle weerbare mannen van 16—60 jaren. Het land is thans in 11 districten verdeeld, als: Londen, Gore, Niagara, Home, New-Castle, Midland, Bathurst, Johnstown, Uttawas en het Oostelijk district. Zij bevatten 23 gr., die weder in stadsgebieden (*Townschips*) gesplitst zijn.

Canada, (Neder-) hebben de Engelschen eerst sedert 1763 in bezit, het ligt tusschen Nieuw-Wallis, Labrador en Nieuw-Brunswijk ten N. O., de Vereenigde Staten ten O. en Z., Opper-Canada ten Z. W., het Westelijk binnenland ten W., en strekt zich van 45. tot 52. N. B. en 50. tot 66. 30. W. L. uit. De St. Laurens, die beneden Quebec door het eil. Orleans in twee armen gedeeld wordt, wordt daarna verscheidene m. breed, op sommige plaatsen zelf zoo, dat men die gedeelten de naam van meren gegeven heeft, als: St. Pierre, het Meer van Duizend Eilanden, en het Meer St. Louis. Bovendien zijn

er nog vele andere meren, De St. Laurens moet gedeeltelijk met bijzondere schepen bevaren en bij La Chine de vaartuigen gelost worden. De takken van den St. Laurens zijn zeer talrijk, waaronder de Montmorency met eenen prachtigen waterval, de Bustard, de Sorel of Richelieu, de St. François en de Chaudiere. De winter begint hier reeds met half October, en tot half April blijft de sneeuw liggen, lente en herfst zijn er zeer kort, de zomer zeer heet en met vele onweders ook Noorderlichten vergezeld. Behalve bij de riv. en meren is de lucht er gezond. Er is veel ijzererts, ook lood, steenkolen, zwavel, gips, enz.; doch het zout komt uit de Vereenigde Staten. Het hout is meestal struikgewas, en de boomvruchten zijn niet zoo belangrijk als in Opper-Canada, doch het koorn, enz., groeit er goed. (zie verder Wbk.) Er is goed rundvee, schapen, enz; bijzonder veel wilde dieren, (zie Wbk.) en vooral leven hier de bevers in maatschappijen, en kunnen nergens beter in derzelver leefwijze worden waargenomen. Onder de menigvuldige vogels vindt men echter geene zingende, en de insecten zijn er eene ware plaag.

In de inw. erkent men grootendeels nog de Franschen van den ouden tijd, doch de landlieden hebben hunne kleeding veranderd, in de steden ziet men nog dikwerf de kleeding uit den tijd van Lodewijk XIV. Deze afstammelingen der Franschen worden als zeer arbeidzaam, vrolijk, goedhartig en zeer wellevend geprezen. Zij genieten ook meer vertrouwen van de Indianen, dan de Engelschen. Jagt en visscherij zijn de voorn. bezigheden der mannen, die den landbouw en de bezorging van het vee aan de vrouwen overlaten. Overal heerscht vrolijkheid en gastvrijheid. De jonge lieden dansen en zingen des zomers in het open veld, zij spreken oud Fransch, echter met eenige Engelsche en Indische woorden vermengd, doch zijn zeer aan hun tegenwoordig vaderland gehecht. Lezen en schrijven vindt men meer bij de vrouwen dan bij de mannen, wijl de jongens reeds vroeg den vader op de jagt of visscherij volgen moeten. Brood, boter, eijeren en visch (zelden vleesch), zijn hunne voorn. spijzen, water, melk, brandewijn, thee en eene soort van bier, hunne voorname dranken. Ook in zeden en gewoonten, is er veel van Oud-Frankrijk overgebleven. De overige inw. zijn Britten, Ieren, weinig Joden en Indianen, welke laatsten in slechte hutten wonen. Land- en tuinbouw, veeteelt, visscherij en jagt, zijn de voorname bezigheden, de fabrijken zijn nog weinig, zelfs mist men op vele plaatsen de noodige handwerkslieden. Hier en daar vindt men potaschziederijen en zaagmolens; gebrek aan ijzer- en touwwerk, verhindert den scheepsbouw van zoo veel belang te zijn, als de overvloed van hout doet vermoeden; echter drijft men eenen voordeeligen handel, ook met Engeland. De menigvuldige riv. en kanalen bevorderen den handel; de uitvoer bestaat in tarw, meel, pot- en parel-asch, scheeps- en ander timmerhout, planken, vlas, lijnzaad, bevergeil en eenige andere geneesmiddelen, benevens voortbrengselen van jagt en visscherij; de invoer in lakens, linnen, aardewerk, huisraad, kousen, mutsen, handschoenen, schoenen en ander lederwerk, papier, boeken, katoenen-, wollen-, linnen- en zijdenstoffen, hoeden, tabakspijpen, tapijten, glas, touwwerk, metaal- en ijzerwaren, kruiderijen, specerijen, wijn, brandewijn, likeuren, vooral rum, koloniale waren, was, teer, verwen, geweren, kruid, tin en lood. De hoofdstapelplaatsen zijn Quebeck en Montreal. Munten, maten en gewigten als in Engeland.

De Godsdienst is voornamelijk de Roomsch-Katholijke, verder zijn er Engelsche, met de bij Opper-Canada genoemde secten, alle zijn in burgerlijke regten gelijk. De Katholijken hebben twee seminariën, te Quebeck en te Montreal. Op het land onderwijzen de priesters, maar de scholen worden slecht bezocht; in de steden is het beter, doch over het algemeen zijn kunsten en wetenschappen weinig geacht.

De Stadhouder of Gouverneur-Generaal, heeft een Onder-Stedehouder en eene wetgevende en uitvoerende raad, benevens een lagerhuis. Het wetgevend ligchaam of hoogerhuis bestaat uit 26 door den Koning verkozene leden. De uitvoerende raad uit 13, mede door den Koning gekozen. Het lagerhuis heeft 50 leden,

die voor 4 jaren gekozen worden; de werking van dit bestuur is als in Engeland, maar in de regtspleging bestaat er nog het Parijssche regt van 1666 en, waar dit zwijgt, het Romeinsche. Ook zijn er nog eene soort van leen- en andere oude regten, doch voor misdaden gelden de Engelsche lijfstraffelijke wetten. De geestelijkheid der R. C. kerk heeft alleen tienden van hare leken. De krijgsmagt beloopt 15,000 man. De Stadhouder is Luitenant-Generaal des Konings in Noord-Amerika.

De inkomsten, die uit de tol- en havengelden en eenige belastingen komen, zijn niet genoegzaam, om de staats-, geestelijke en militaire ambtenaren te bezoldigen, dus moet het moederland hiertoe bijdragen.

Bij de drie districten, in het Wbk. opgegeven, behoort nog het distr. Montreal.

Canada (La), Sp. vlek, prov. en 10 m. N. O. van Teruel, (Aragon) aan eenen tak van de Guadeloupe.

Canada del Hoijo (La), Sp. vlek, prov. en 4½ m. O. Z. O. van Cuenca.

Canadarivier (Wbk.) staat: zie *Lourens* (*St.*), lees: *Laurens* (*St.*).

Canadaway, riv. in den Noord-Amerik. staat New-York, gr. Cataughque.

Canadgerrydroog, of *Canagarrydroog*, kleine stad en vesting in Britsch Ind., presid. en 58 m. N. N. W. van Madras, en 10 m. W. van Ongole, prov. Carnatic, distr. Nellore, aan den regteroever van de Sakair.

Canadian, riv. in den N. Amer. staat Arkansas, in het land der Choktaws, die in den Arkansas valt.

Canadiva, kl. eil. aan de W. kust van Indië, aan deze zijde.

Canagarrydroog, zie *Canadgerrydroog*.

Canagua, tak van de Apuré, in de Columb. prov. Orinoco. 2. Zendelingspost aan de voorn. riv.

Canaguapata, D. in Columbia, dep. Guijana, volgens van der Maelen, waarschijnlijk *St. Luis de Guanaguapacco*.

Canaguata, zie *Sinaruco* (Wbk.).

Canajohary, riv. en D. in den N. Amerik. staat New-York, gr. Montgomery, het laatste ter plaatse waar de eerste in de Mohawk valt. De riv. wordt ook *Bouwmanscreek* genoemd.

Canajot, stad in Indië, aan gene zijde, in Opper-Siam.

Canal du Centre, (Wbk.) zie ook *Centre*. (Wbk.)

Canal du Midi, (Wbk.) staat: zie *Languedoc*, (*kanaal van*) zie dat art. hieronder.

Canale, (Wbk. No. 3), staat: Fr. D., lees: Fr. kant., arr. Bastia, hoofdpl. Pietralba.

Canaleja, Sp. vlek, prov. Guadalaxara.

Canalejas, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. W. van Cuenca. 2. Sp. vlek, prov. en 13 m. O. N. O. van Leon, en 1 m. O. N. O. van Almanza. 3. Sp. vlek, prov. en 7 m. O. Z. O. van Valladolid.

Canales, Sp. vlek, prov. en 4½ m. W. van Avillo. 2. Sp. vlek, prov. en 6 m. N. W. van Leon, niet verre van den regteroever van den Orvigo. 3. Sp. vlek, prov. en 13 m. W. Z. W. van Logrono (Soria), aan den voet van de Sierra San Lorenzo. 4. Dal en gebergte in Midden-Amerika, prov. Sacatepeques.

Canal (Roijal-), kanaal in Ierl., prov. Leinster, gr. Kildare. Het verbindt den Atlant. Oceaan met de Iersche zee, door de vereeniging van de Shannon met de golf van Dublin. Het begint in de baronnie Ikeath en Oughteran, en eindigt, na eenen loop van 10 m., ten N. van Dublin.

Canama, prov. in Peru, dep. Arequipa, tusschen Ita, Lucanas, Pacinacochas, Condesuyos, Collehuas en Arequipa, van het W. N. W. naar het O. Z. O. 48 à 49 m. langs de kust; de breedte is van 6 tot 14 m. en zij beslaat 306 v. m.

De voortbrengsels dezer prov., welke tot de vruchtbaarste onder de kustprov. behoort, zijn: wijn, brandewijn, suiker, olie en piment, behalve de aankweeking van dezen, zijn vischvangst langs de kust en op de rivieren, een weinig bergwerken, in de Sierra en over het algemeen ezelfokkerij de voorname bezigheden der inw., die 19,000 zielen beloopen, en in 7 kerspelen en 8 gemeenten wonen. Het bewoonde en vruchtbaarste deel der prov., bestaat uit de dalen Mages, Canama, Quilca, Oconno, Atico, Chaparra, Chala, Yauca en Acari. 2. Hoofdpl. der prov., aan den ingang

van het dal van dien naam en aan de kust, voorheen van veel belang, doch, door het vertrek van vele huisgezinnen naar Arequipa, veel verminderd; zoo dat de plaats thans niet meer dan 1500 inw. telt.

Canaman, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Camarines.

Canamares, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. N. W. van Cuenca, en 2 m. O. van Priego, aan den linkeroever van de Escabas.

Canamerim, volk in Brazilië, comarca Mundrucama.

Canamero, Sp. vlek, prov. en 29 m. O. van Badajoz (Estremadura), en 10 m. O. N. O. van Villenueva de la Serena, aan den voet van de Sierra de Guadalupe.

Canandarque, meer en riv. in den N. Amer. staat New-York.

Cananea (Wbk.), dit eilandje ligt in de prov. St. Paul, comarca Caryliba. 25. 35. B. 29. 54. W. L. 2. Stad van denzelfden naam op voorn. eil., 48 m. Z. W. van St. Paul, 26 m. O. N. O. van Caryliba, 3 m. van de baai van denzelfden naam, en slechts door eene smalle straat van de kust gescheiden. Zij is reeds in 1587 gesticht, heeft eene parochiekerk en 1600 inw. van allerlei kleur, die landbouwers en visschers zijn; rijst is het voorname handelsartikel. Aan de kust der baai staat een gedenkteeken van Europeesch marmer, met het Portugeesche wapen en het jaartal 1503, waarover Cazal eenige voor de geschiedenis niet onbelangrijke aanmerkingen heeft geschreven.

Cananico, D. in Columbia, dep. Venezuela, prov. Carracas.

Canaouan, zie *Canuane* (Wbk.).

Canapina, vlek in den Kerkel. Staat, deleg. en 2 m. O. Z. O. van Viterba.

Canaquetgez, volk in Brazilië, prov. Para, aan de riv. Capim en Guama wonende.

Canare Nuevo, tak van de Magdalena in Columbia, dep. Cundinamarca.

Canaria, D. in Peru, dep. Ayacucho, prov. Cangallo, voorheen met de rijke zilvermijnen van den berg Chumbilla.

Canarie (Groot-), zie *Canaria*. (Wbk.)

Canarins, volk in Brazilië, prov. Porto Seguro.

Canas, Sp. vlek, prov. en 8 m. Z. O. van Logrono (Burgos), en 2 m. Z. O. van St. Domingo de la Calzada, aan den linkeroever van de Gleza. 2. Riv. op het W. I. eil. Hayti. 3. Riv. in Mexiko, staat Vera-Cruz, die in de Alvarado valt. 4. D. in Chili, prov. Santiago, distr. Melipilla, aan den weg van Valparaiso naar Talca.

Canasbaai, Schotsch kersp., gr. Caitness, met 2100 inw.

Canas de Senhorim, Port. vlek, prov. Beira, comarca en 3¼ m. Z. van Vizeu. Met zoutachtige zwavelbronnen.

Canaseroga, stad en riv. in den N. Amer. staat New-York, gr. Madison.

Canas Gerdas, stad in Nieuw-Granada, prov. Antioquia. 6. 42. N. B. 300 inw.

Canastra (Serra da), berg in Brazilië, behoorende tot de groep der Serra dos Vertentes, tusschen de prov. Minas Geraes en Goyaz.

Canaster (Groot- en Klein-), twee kleine eil. van den Mergui-Archipel, in de golf van Bengalen, nabij de kusten van het rijk der Birmannen, prov. Tenasserim; ten Z. W. van het eil. Tavay, onder 12. 50. N. B. en 115. 30. O. L.

Canata, Sicil. vlek, prov. en 12 m. Z. W. van Siragossa, distr. en 1 m. Z. Z. O. van Modica, in eene vlakte, waarin vele muilezels en paarden gehouden worden.

Canavate (El-), Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. van Cuenca, en 5 m. O. N. O. van St. Clemento.

Canaveges, Port. stad, prov. Entre Minho en Douro, 11 u. O. van Port a Port.

Canaveral (Wbk.), zie ook *Cannaveral* (Wbk.), waar de L. en B. juister is.

Canaveral de Leon, Sp. vlek, prov. en 20 m. Z. van Badajoz (Estremadura), en 11 m. W. Z. W. van Llerena.

Canaveras (Wbk.) is geen D., maar eene kleine stad.

Canavercidas, Sp. vlek, prov. Cuenca.

Canavezes, Port. vlek, prov. Minho, comarca en 6 m. Z. O. van Guimaracua, en 10 m. Z. O. van Braga. Er zijn zwavelbronnen; 1200 inw.

Canavieras, verstrooid Ind. vlek in Brazilië, prov. Bahia, comarca dos Ilheos, met eene kerk, tusschen de monden van de Belmonte en de Patype,

door blanken en kleurlingen bewoond, die veel manioc en rijst bouwen, scheepvaart en handel met Bahia hebben, alsmede visscherij drijven.

Canavisque, riv. in den N. Amer. staat New-York, gr. Steuben.

Canaxuato, zie *Guanaxuato* (Wbk.).

Canaygoup, zie *Canaygong.* (Wbk.)

Canayote, stad in het kon. en 42 m. N. van Siam, aan eenen aanzienlijken tak van de Menam.

Canboro, vlek in Opper-Canade, distr. Niagara.

Cancabatoc, D. op het Philipp. eil. Leyte.

Cancan, stad in Nieuw-Grenada, prov. Antioquia, 22 m. Z. van Santa- Fe- de- Antioquia, nabij den regteroever van den St. Bartholome; 700 inw.

Cancao, of *Ha-tien*, kl. vorstend. in het Keizerr. Anam gelegen, in het W. gedeelte van Cambodia. Het land is wel bevolkt en goed bebouwd. 2. Hoofdpl. van gemeld vorstend., 35 m. Z. van Cambodia, aan de Concao, 10. 30. N. Br., 122. 2. O. L. Zij is versterkt en drijft veel handel in areca, timmerhout, lak, ijzer, katoen en andere artikelen. De riv. Cancao valt in de Golf van Siam, ½ m. beneden de stad.

Cancar, (Wbk.) staat: zie *Ponthiamas*, lees: zie *Pontiamo.*

Cancar, Chin. volkpl. op de Westel. grenzen van Cambodia.

Cance, tak van de Orne in Frankrijk. 2. riv. in N. Amer., welke het water van het meer Nipissing in het meer Huron afvoert.

Cancellara, vlek in het kon. Napels, prov. Bacilicate, distr. en 3 m. N. O. van Potenza, kant. Toloe, in eene fraaije vallei. Er is een schoon kasteel 3100 inw.

Cancha, kerkd. in Peru, dep. Cuzco, prov. Tinta of Canus y Canches, distr. Canches.

Canche (La), Fr. dorp, dep. Goudkusten, arr. en 5 u. W. N. W. van Beaume, kant. en 2 u. Z. O. van Arnay-le-Duc; ijzersmelterij en 400 inw.

Cancoupa, kl. stad en fort in Indie, gebied van den radja van Mysore, 52 m. N. van Seringapatam. Het is de hoofdpl. van een dist. dat denzelfden naam voert.

Cancuo, D. in Mexiko, prov. Chiapa, distr. Ciudad Real.

Candabo, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pampanga.

Candaloro, (Wbk.) het vlek later (Wbk.) op *Candeloro* voorkomende, ligt op dit eil. en beiden worden onverschillig *Candaloro* en *Candeloro* genoemd. De golf, waarin het ligt, heet Satalia (niet Satalich, zoo als op *Candeloro* verkeerd staat).

Candar, Ind. stad, prov. Ajmeer rajasch. Jeypoor.

Cand-aroo, riv. in Indie, van het Travancore gebergte afkomende en in de Golf van Manda vallende.

Candata, D. op de Z. W. kust van het Philipp. eil. Zeba.

Candeish (Wbk.), zie voorts *Khandesh* (Wbk.)

Candela, Nap. vlek, prov. van het Capitanaat, distr. en 5 m. Z. O. van Bovino, kant. en 2 m. Z. W. van Ascoli; 3000 inw. De omstreken brengen heerlijke vruchten en wijn voort.

Candelara, (Wbk.) staat: zie *Brandley's ondiepte*, lees: zie *Baxos de Candelaria.* Het zijn klippen en kleine eil. in den Grooten Oceaan, ten N.O. van de Salomons-eilanden, onder 60. 52. Z. Br., 178. 30. O. L. Zij werden in 1567 door Mendana ontdekt.

Candelaria, kl. stad in Z. Amer., rep. Rio de la Plata, 200 m. N. N. O. van Buenos Ayres, en 57 m. O. van Corriëntes, aan den linkeroever van de Paranna, 27. 25. Z. Br., 37 W. L. 2. D. in Mexiko, prov. Honduras, distr. Comayagua. 3. Stad in den Archipel der Canarische eil., aan de W. kust van Teneriffe, 4 m. Z. Z. W. van Santa Cruz. Het is eene bedevaartsplaats. De haven is door een fort gedekt.

Candelaro, zie *Candelara.* (Wbk.)

Candelida, Sp. vlek, prov. en 26 m. W. van Toledo (Avila), en 5 m. N. N. W. van Oropesa, aan den linkeroever van de rivier van dien naam.

Candellara, D. in den Kerk. Staat, deleg. Pesaro, 1½ m. Z. van Pesaro en 5½ m. N. O. van Urbino.

Candelo, Sard. vlek, afdeel. Turino, prov. en 1½ m. Z. O. van Biella, en 4½ m. O. N. O. van Jvrea, aan den linkeroever van den Cervo; hoofdpl. van een mand.

Candeloro (Wbk.), reg. 2, staat: Satalich, lees: Satalia. Zie voorts ook Side. (Wbk.)

Candelota, Sp. vlek, prov. Avila.

Candhar, Ind. stad, prov. Beeder aan de Manhat.

Candi, stad in Nieuw-Grenada, prov. en 54 m. O. van Panama, aan de W. kust van de Golf van Dariën.

Candia, (Wbk. No. 2) is de geboortepl. van Paus Alexander V.

Candia de Lomellina, zie *Lomello*.

Candie (Grand et Petit Gozze de), zie *Gozo*, (Wbk.), No. 1 en 2.

Candisch, zie *Khandesh*. (Wbk.)

Candiu, of *Canseo*, stad en zeehaven in het rijk Anam in Cochin-China, prov. Don-nay, 6 m. Z. Z. O. van Saigon, op het eil. Dong.-thrang, bij de uitwatering van de Don-nay of Saigon.

Candlemas-Island, zie *Lichtmiseilanden* (Wbk.).

Candleshoe, hundred in Engel., gr. Lincoln, in het Z. O. gedeelte van de afdeel. Lindsey; 7600 inw. Wainfleet is er de hoofdpl. van.

Candon, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Ylocos.

Candoques, volk in Noord-Amerika, aan de Roode rivier.

Candosa, of *Candoza*, Port. vlek, prov. Beira, comarca, en 7 m. Z. Z. O. van Vizeu.

Candriesch, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Hofstade.

Candu, eene met Adu vereenigde en uit 12 eil. bestaande groep eilanden, in de Z. helft van den Ind. Oceaan, ongeveer op 5. 6. Z. B. 92. L., ten Z. der Malediven.

Canduarre, corle op het O. l. eil. Ceylon, ten O. van Mende, berg- en boschachtig, met een D. van denzelfden naam. Hier ontspringt de Kiraude.

Candy, zie *Candi* (Wbk.).

Cane (Lough), meer in Ierl., tusschen de prov. Ulster en Connaught, op de grenzen der gr. Fermanagh, Cavan en Leitrim. 2. berg in Siciliё, prov. Palermo, distr. en 2½ m. Z. W. van Termino; hij bevat agaat en jaspis. 3. riv. in de Noord-Amer. prov. Virginia, gr. Pittsylvania. 4. tak van den Ganges in Indië.

Canebaai, baai op het W. Deensch eil. St. Croix.

Caneda, D. op het eil. Sardinië, hoofdpl. van de prov. Cogodori, rijk en groot.

Canedo, Sp. vlek, prov. en 2 m. O. van Villa Franca (Leon), op eenigen afstand van den linkeroever der Qua.

Caneggio, Zwits. D., kant. Tesino, distr. en 1 m. N. O. van Mendrisio, en 3 m. Z. O. van Lugano, nabij den linkeroever van de Olona; 800 inw. en eene zijdefabrijk.

Caneghem (Wbk.), zie voorts *Caeneghem*.

Canel, D. in Senegambië, kon. Fontadore, 10 m. Z. O. van Sedo, in eene fraaije landstreek, die besproeid wordt door de Guiloulou, welke zich in den Guiloum, eenen arm van den Senegal, uitstort. Men smelt er het erts van eene naburige ijzermijn; 6000 inw.

Canela, eil. op de W. kust van Spanje, prov. Huelva (Sevilla), bij den mond der Guadiana.

Canellas, zie *Canelos*. (Wbk.) No. 1.

Canelle, zie *Canella*. (Wbk.)

Canelones, werd voor eenigen tijd als eene republiek in Uruguay in Z. Amer. opgegeven, met een dep. en hoofdpl. hiervan van denzelfden naam, nadere berigten ontbreken hieromtrent; mogelijk is zij ook weder vernietigd.

Canelos (Los), Indiaansch volk in Nieuw-Grenada, in het oude kon. Quito, 28 m. N. van Macas; nabij den oorspr. der Bobonaza. 1. 32. 20. Z. B. 79. 50. W. L.

Canemorto, vlek in den Kerk. Staat, deleg. en 7 m. Z. van Rieti en 9 m. N. O. van Rome.

Canena, Sp. vlek, prov. en 8 m. N. O. van Jaen, en 1 m. N. van Baeza.

Canenena, Sp. vlek, prov. Segovia.

Caneoupe, Ind. stad, prov. Mysore, op eenen berg.

Canerun, riv. in den N. Amer. staat Indiana, gr. Clarke.

Canesiana, volk in het O. van Peru.

Canestio, riv. in den N. Amer. staat New-York, gr. Steuben.

Canes y Chances, (Wbk.) lees: *Canes* of *Chances*.

Canet (Le), Fr. D., dep. Var, arr. en 4 u. Z. Z. W. van Draguignan, kant. Lorgues, op eene hoogte, met een kristal- en glasfabr.; 1000 inw. In de nabijheid is eene loodmijn.

Caneta, Nap. riv., prov. Calabria Ult., dat in de golf van Tarente valt.

Canete (Wbk.), zie voorts *Cagnette* (Wbk.).

Canete, Sp. vlek, prov. Cuenca.

Canete de los Torres, Sp. vlek, prov. en 8 m. O. van Cordova, en 1½ m. O. van Bujulance, nabij den regteroever van den Canalejo.

Canete-la-Real, Sp. vlek, prov. en 10 m. W. N. W. van Malaga (Sevilla), 4½ m. N. O. van Ronda.

Caneto (Wbk), of *Canneto*, ligt 7 u. W. van Mantua en is de hoofdpl. van een distr. Men gelooft dat dit vlek, sedert het jaar 550 vóór onze tijdrek. bestaan heeft. Er wordt eene jaarmarkt gehouden.

Canette (Wbk.), staat: zie *Cagnete*, lees: zie *Cagnette*.

Caneverat, kaap in het O. van het N. Amer. gebied Florida.

Canewdon, Eng. D., gr. Essex, hundred en 1 m. N. O. van Rochford. Men wil dat Canut hier zijne residentie heeft gehouden; 700 inw.

Caney-Fork, riv. in N. Amer., staat Tennessee. Zij ontspringt aan de N. W. zijde van het gebied Cumberland, besproeit de gr. Warren, White en Smith, en valt, na eenen loop van 25 m. van het Z. O. naar het N. W., tegenover Carthago, in de Cumberland.

Canfield, D. in den N. Amer. staat Ohio, gr. Trumbull, met 500 inw.

Canfile, Afrik. riv. in Abyssinië, die bij Suaquen in de Roode Zee valt.

Cangala, riv. in Neder-Guinee, in Benguela. Zij ontspringt onder 14. Z. B. en 33. O. L., en valt, na eenen loop van 37 m. van het O. naar het W., in de Atlant. zee, waar zij de kleine baai Lapa vormt.

Cangallo, zie *Vilcas Guaman*.

Cangan, stad op het Jap. eil. Niphon, hoofdpl. van het koningr. van dien naam.

Cangas, Sp. vlek, prov. en 1½ m. N. van Vigo (Gallicië), aan de N kust der baai van Vigo.

Cangerecora, riv. in Ind., die van het Gaatisch geb. komt, en door de kust van Mallabaar loopt.

Cangez, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Gaurain-Ramecroix.

Cango-Veld (Wbk.), zie voorts *Kango*. (Wbk.)

Cangozima (Wbk.), zie ook *Kangorima*. (Wbk.)

Cangucu (Nossa Senhora da Conceicao de), Braz. D., prov. Rio Grande, afd. Rio Grande do Sul, niet ver van Camapuan, met 3800 inw.

Canha, Port. vlek, prov. Estremadura, comarca en 11 m. N. O. van Setuval, op eene hoogte aan de riv. van denzelfden naam; het is door 350 huisgezinnen bewoond.

Cani, volgens Keyts, die hier in 1678 zich bevond, een eiland bij Nieuw-Guinee, doch dat op nieuwere kaarten niet gevonden wordt; waarschijnlijk behoort het tot de groep Arau.

Canibi, volk in het O. van Peru.

Canibre, (La) D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Truxillo, volgens van der Maelen.

Caniciana, zie *Termini* (*Castel*).

Canicatti, Sicil. stad, prov. distr. en 6 m. N. O. van Girgenti, en 6 m. Z. W. van Caltanisetta; hoofdpl. van een kant., wél gebouwd en met 16,000 inw., die meest landbouwers zijn.

Canicosa, Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. O. van Burgos, aan den voet der Sierra de la Umbria.

Caniers (Wbk.), zie voorts *Canniers* (Wbk.).

Canihuel, Fr. D., dep. Noordkusten, arr. en 6 u. Z. van Guingamp, 4 u. van Rostunan, en 8 u. Z. W. van St. Briene, kant. Bothoa; 1300 inw.

Caniles, Sp. vlek, prov. en 22 m. O. van Grenada, en 1½ m. Z. Z. O. van Baza; aan de vereeniging van de Galopou met de Balaja.

Canillas, Sp. vlek, prov. en 9 m. W. Z. W. van Logrono (Burgos), en 2 m. Z. O. van Santo Domingo de la Calzada. 2. Sp. vlek, prov. en 14 m. O. N. O. van Valladolid (Palencia), en 3 m. Z. O. van Valtanas, aan den linkeroever der Esgueva. 3. ook *Canillejas*, Sp. vlek, prov. en 1½ m. N. O. van Madrid.

Canillas de Abayda, Sp. vlek, prov. en 8 m. O. N. O. van Malaga (Grenada), en 3 m. N. O. van Velez-Malaga.

Canillejas, zie *Canillas*, No. 2.

Canimar, riv. op de N. zijde van het W. I. eil. Cuba, die in de Madenza's baai loopt.

Caninde, riv. in Brazil., prov. Piauhy. Zij ontspringt aan de W. zijde van de Serra d'Hiapaba, loopt N. W., ontvangt regts de Itahim en valt,

na 65 m. door zeer vruchtbaar weiland gestroomd te hebben, 16 m. beneden Oeyras, in de Piauhy.

Canis, eil. in de Middell. zee, nabij de N. kust van het kon. Tunis. 37. 20. 15. N. B. en 27. 44. 40. O. L.

Canisteo, riv. in N. Amer., staat New-York, gr. Steuben. Zij ontspringt bij het D. van dien naam, vloeit O. Z. O. en vereenigt zich, na eenen loop van 16 m., met de Conhocton. Zij is gedeeltelijk bevaarbaar.

Canisterseiland, bij Nieuw-Guinee, tusschen Mysol en de groep Bohorg, met eene soort van dennenhout, doch zonder inw.

Caniza, Sp. vlek, prov. en 12 m. O. van Vigo (Gallicië), en 8 m. N. O. van Tuy.

Canizal, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. N. O. van Salamanca (Toro).

Canizar, Sp. vlek, prov. en 3 m. N. O. van Guadalaxara, tusschen de Henares en de Valdenaches.

Canizares, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. van Cuenca, tusschen de Guadiela en de Escabas.

Canjé, riv. in Britsch Guyana, tusschen de Berbice en de Courantin. Zij vereenigt zich niet ver van den Oceaan, na eenen loop van 18 m. van het N. naar het Z., met de eerste, riv. en is tot 10 m. vandaar voor kleine vaartuigen bruikbaar; hooger op is de vaart, door eene menigte watervallen gestremd.

Canjes, riv. in Ned. Guyana, 6. 15. N. B., 60. 10. W. L.

Canjeti, zie *Cannete* (Wbk.), No. 1.

Cankun, eil. op de kust van Mexiko, nabij het N. O. einde van Yukatan; het is door een zeer smal vaarwater van het vaste land gescheiden, 13 m. lang, en de gemiddelde breedet is 2½ m. 21. N. B. en 69. 26. W. L.

Canna, Nap. D., prov. Calabria Cit., distr. en 9 m. N. O. van Castrovillari, kant. en 1½ m. N. O. van Oriolo. Er wordt in Julij eene jaarmarkt gehouden; 1300 inw.

Cannabraba, zie *Pombal.* (Wbk.)

Cannabrava, tak van de Therèze, een arm van de Maranhon, in de Braz. prov. Goyaz, distr. Goyazes.

Cannacatagé, stam van het volk der Gé, in de Brazil. prov. Maranhon.

Cannada, vlakte op het Canar. eil. Teneriffe, met veel puimsteen.

Cannae, staat: zie *Canes*, lees: zie *Cannes*, en zie hier onder.

Cannafistula, D. in de Braz. prov. Parahyba, 3 m. N. W. van Pilar do Tapu, met eene kerk.

Cannanea, zie *Cananea.*

Cannara, vlek in den Kerk. Staat, deleg. en 5 m. Z. O. van Perouse, en 2½ m. N. O. van Foligno, aan den linkeroever van den Topino.

Cannas, eil. in de Allerheiligenbaai, in Brazilië, W. van Itarapica.

Cannat (St.), (Wbk.), zie voorts *Canat* (*St.*) (Wbk.).

Cannaugh-Quesening, stad in den N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Butler.

Canne (niet *Canna* als in het Wbk.), zie *Cannes* hieronder.

Canne, D. en gem. in Limburg, arr. Maastricht; 600 inw.

Canne-Langa, riv. in het land der Chirokezen, N. Amer. staat Georgia.

Cannes ook *Canne* (*Cannae*), Nap. D., prov. Terra di Bari, distr., kant. en 2½ m. W. Z. W. van Barletta, een bisschopszetel, nabij de Ofanto. Het staat op de plaats van het oude *Cannae*, hetwelk door de nederlage der Romeinen tegen Hannibal (216 jaren vóór onze tijdrekening) beroemd is. Het slagveld draagt nog den naam van *il Campo di Sangue*. Men heeft er sporen en punten van speren opgedolven.

Cannes, Fr. st., dep. Aude, zie *Caunes* (Wbk.).

Cannet (Le), Fr. D., dep. Var, arr. en 3 u. Z. O. van Grasse, kant. en 2½ u. W. van Antibes; 1200 inw.

Cannete, Z. Amer. st. (Wbk.), zie verder *Cagnette.* (Wbk.)

Cannetello, Nap. stad, prov. Calabria, Ult. 1, distr. en 3½ m. N. van Reggio, kant. Villa St. Giovanni, aan de straat van Messina. Zij werd door de aardbeving van 1783 bijna geheel verwoest. De vischvangst levert er zeer veel op; 1300 inw.

Canneto, Nap. vlek, prov. Terra de Bari, distr. en 3½ m. Z. van Bari, hoofdpl. van een kant., met eene jaarmarkt; 1600 inw. Er groeijen veel amandelen, anijs en komijn. 2. Lomb. Venet. vlek, zie *Caneto.* (Wbk.)

Cannia, D. op het O. I. eil. Ceylon, corle Kattoe-Kolom-Pattoe, ruim

1 m. N. W. van Trinconomale, met 6 warme baden, die eenen hitte van 98. tot 106 Fahrenheit hebben.

Canning, riv. op Nieuw-Holland, die aan de Z. kust in de Geographe-baai valt.

Cannington, (Wbk.) ligt een m. ver van Bridgewater, in een hundred van denzelfden naam.

Canno de Trocadero, Sp. eil. op de W. punt der baai van Puntales, en door eenen arm der zee van het vaste land gescheiden, met vele magazijnen, scheepstimmerwerven, enz., en op de punt het fort Louis.

Cannon, riv. in de Vereen. Staten van N. Amer., gebied Missouri. Zij ontspringt onder 43. 50. N. B. en 76. 5. W. L., loopt N. O. en valt, na eenen loop van 30 m., tusschen de meren St. Croix en Pepin, in de Mississipi.

Cannone, eene der Ponza eil., tot Siciliën behoorende.

Cannonicut-Island (Wbk.), reg. 2. staat: W. kust, lees: O. kust, het ligt in de N. Amer. staat Rhode-Island, is ¼ m. groot, heeft 500 inw., rijke weilanden en visscherij.

Cannouchee, tak van de Ogechee, in den N. Amer. staat Georgia.

Cano, Port. vlek, prov. Alentejo, comarca en 5 m. Z. O. van Avis.

Cano (El-), pl. op het W. I. eil. Cuba, distr. en niet verre van de stad Havana.

Canoas, stad in Nieuw-Grenada, prov. Antioquia. 6. 15. N. B.

Canoatago, tak van de Huallaga, in de Braz. prov. Los Lamas in Peru.

Canobio (Wbk.), No. 1, ook wel *Canobbio*, ligt afdeel. Novaro, prov. en 4 m. N. N. O. van Pallanza; hoofdpl. van een mand., in de vallei Canobbina, ter plaatse waar de Tenero, in het Groote Meer valt. Er zijn beroemde looijerijen en 1800 inw.

Cano de San Antonio, riv. in Columbia, dep. Magdalena, die in de Magdalena valt.

Cano de Santa Catalinio, tak van de Ucayali in Peru.

Canoe, riv. in den N. Amer. staat Alabama, gr. St. Clair.

Canolo, Nap. vlek, prov. Calabria, Ult. I, distr., kant. en 1¼ m. N. N. W. van Geracc, aan de O. helling der Appennijnen. Veel zijdewormteelt; 1500 inw.

Canoloue, eil. in den arch. der Molukken. 5. 10. N. B. en 149. 52. O. L.

Canoma, tak van de Madeira, in de Braz. prov. Para, distr. Mundrucania.

Canonby, Schots. D., gr. Dumfries, 5 m. O. N. O. van Anuan, aan den linkeroever van de Esk. Het bevat koolmijnen en kalksteengroeven; 3100 inw. In de omstreek zijn sporen van een Romeinsch leger.

Canonica, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 4 m. Z. van Bergamo, distr. en 2 m. N. W. van Triviglio, aan den linkeroever van de Adda, nabij hare zamenvloeijing met den Brembo, en bij het begin van het kanaal van de Martezana, waardoor het met Milaan gemeenschap heeft; 900 inw.

Canonicut, zie *Cannonicut-Island.*

Canopus, toren ¼ u. Z. van Rosette, in de Egypt. prov. Bahari, vanwaar men het vruchtbaar dal van de Delta kan overzien.

Canorope, Braz. D., prov. Pernambuco, comarca der Sertao van Pernambuco, aan de Francisca.

Canosa, Nap. stad, prov. Abruzzo, cit., distr. en 3 m. Z. O. van Chieti, kant. Tollo; 1200 inw. 2. Kasteel in Modena, zie *Canossa.* (Wbk.)

Canotsbogt, baai in Neder-Guinee, rijk Loango, ook wel *Paradysbaai* genoemd.

Canouane, zie *Canuane.* (Wbk.)

Canoudge, zie *Canouge* (Wbk.)

Canroody, Ind. distr., prov. Gundwana, aan de Sone, door kleine opperhoofden bestuurd, die in dorpen wonen.

Canseau, zie *Canso.* (Wbk.)

Canseo, zie *Candiu.*

Canskan, zie *Canschan* (Wbk.).

Canso (Boyau de of Gut of), zie *Canso* (Wbk.).

Cantabrana, Spaan. vlek, prov. en 9 m. N. N. O. van Burgos, 4 m. N. N. W. van Briviesca, aan den linkeroever van de Cadrecha.

Cantabriers, zie *Basken.* (Wbk.)

Cantabrische Zee, zie *Gascogne* (*Meer* of *Golf van*) (Wbk.).

Cantahilda, haven op het eil. Saypan, een der Mariannen.

Cantagallo, distr. in Brazilië, prov. Rio Janeiro, ten N. bepaald door de Parahybana en de Parahyba, die het van de prov. Minas-Geraes afzonderen. Van het N. O. naar het Z. W. is het 50 m. lang, en zijne gemiddelde breedte bedraagt 15 m. Het wordt

door eene menigte riv. bespoeld, die in de Serra dos Orgaos en in de Serra St. Salvador ontspringen, en bijna allen in de Parahyba uitloopen. Deze bergen bevatten eenige goudmijnen, die niet veel opleveren. De producten van den grond zijn van weinig belang. De voornaamste bewoners zijn de Caroados-Indianen, die van de oude Goytacazes afstammen. De hoofdpl. is St. Pedro de Cantagallo.

Cantalpino, Spaan. vlek, prov. en 7½ m. O. N. O. van Salamanka.

Cantalupo, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 4 m. Z. O. van Isernia, 5 m. W. Z. W. van ampobasso; hoofdpl. van een kant., met veel wijnteelt; 1800 inw. De aardbeving van 1805 bragt hier 142 huisgezinnen om het leven.

Cantanheda, Port. vlek, prov. Beira; 450 inw.

Cantara, of *Alcanatara* (*Onobata*), zie *Cantera.* (Wbk.)

Cantaracillo, Spaan. vlek, prov. en 11 m. N. W. van Avila, tusschen de Menines en de Cruz.

Cantaranas, Cantaranos, of *Cantarranos*, D. in Midd. Amer., prov. Honduras, distr. Tegucigalpa.

Cantarro, meer in Sicilië, prov. en 12 m. Z. van Trapani, distr. en 2 m. Z. O. van Mazzara, nabij de zee. Het is niet meer dan een ½ m. lang. Voorheen was er op den Zuidelijken oever een tempel van Pollux.

Cantecroix (Wbk.), is geen D. maar een kasteel, arr. Antwerpen, gem. Borsbeek.

Cantel, D. in Midden-Amer., prov. Quezaltenango.

Canteleux, geh. in Henegouwen, distr. Ath, gem, Huisignies.

Cantespino, Spaan. vlek, prov. en 13 m. N. O. van Segovia, en 4½ m. N. O. van Sepulveda.

Cantiano, vlek in den Kerk. Staat, deleget. Urbino en Pesaro, 6½ m. van Urbino, aan den regteroever der kleine riv. Cantiano; met 1 kasteel en 2000 inw. Dit vlek is gebouwd uit de puinhoopen van het oude *Luccola*, dat door Narses vernield werd.

Cantimpalos, Sp. vlek, prov., en 3 m. N. van Segovia.

Cantin, (Wbk.) zie voorts op *Kaap Cantin.* (Wbk.)

Cantin, Fr. dorp, dep. van 't Noorden, arr. en 2 u. Z. O. van Douay en 9 u. Z. van Rijssel, kant. Arleux; fabr. van gereedschappen voor den landbouw, brouwerij en 550 inw. In de omstreken zijn ijzermijnen en smelterijen.

Cantinpalos, Sp. vlek, prov. Segovia.

Cantiveros, Sp. vlek, prov. en 9 m. N. N. W. van Avila.

Cantobre, Fr. D., dep. de l'Aveiron, arr. en 5 u. Z. O. van Milhau, kant. en 1 u. N. O. van Nant; 350 inw. In de omstreken zijn steenkoolmijnen.

Canton, (Wbk.) staat: *Qunag-tcheon-fou*, lees: *Quang-tcheou-fou.* In den nacht van 22 Nov. 1835 heeft hier eene verschrikkelijke brand gewoed, waardoor meer dan 3000 huizen, met eene waarde van ruim 300,000 dollars aan Engelsche eigendommen vernield zijn.

Canton, prov. in China. Zie *Quang-toung.*

Canton, eil. in de Chin. zee, nabij de kust van Cochin-China; 115. 25. N. Br. en 126. 50. O. L. In 1812 waren er niet meer dan 23 inw. 2. N. Amer. gem., staat Connecticut, gr. en 4½ m. N. O. van Hartford; 1300 inw. 3. N. Amer. stad, staat Ohio, hoofdpl. van het gr. Stark, in eene vruchtbare landstreek, 51 m. N. O. van Columbus, 40. 50, N. Br. en 83. 17. W. L. Zij bevat 70 huizen, 2 kerken, 1 raadhuis, 1 gevangenis, 1 drukkerij en 1 bank. De gem. telt 1400 inw. 4. N. Amer. gem., staat Pennsylvanie, gr. Washington, 65. m. W. van Harrisburg, 1300 inw.

Cantonment Brooke, nieuw militair établissement in de Vereen. Staten van N. Amer., in 1823 in W. Florida, aan den bodem der baai van Hilsborough, 57 m. Z. Z. W. van St. Augustine gesticht. Het klimaat is zeer fraai, het land boschrijk en vol wild. Vaartuigen die 9 voeten diep gaan, kunnen veilig in de baai ankeren; die 16 voet diep gaan, moeten 1 m. van de kust blijven liggen.

Cantor, zie *Kantore* (Wbk.).

Cantopberg, zie *Canterburg* (Wbk.).

Cantreras, D. in Columbia, dep. Cundinamarca, prov. Neira.

Cantu, vlek in het Lomb. Venet. kon. prov. en 2 m. Z. Z. O. van Couci, distr. en 1 m. N. W. van Mariano; 3100 inw.

Cantwell's bridge, of *Apoquiniminik*, hundred in de Vereenigde Staten van N. Amer., staat Delaware, in het Z. gedeelte van het gr. New-Castle; 3400 inw.

Cantyre (Mullof), *Epidium promontorium*, kaap in Schotland, gr. Argyle, aan het einde van het schiereil. Cantyre, 5 m. van den N. O. hoek van Ierland, 55. 18. N. Br., 11 56. O. L. Er is een vuurtoren, nabij welken de overblijfselen van een Deensch fort liggen.

Canubin (Wbk.), staat: zie *Canobine*, lees: zie *Cannobine*.

Canuela, fort op het W. Ind. eil. Porto Rico, op eene rots bij de hoofdstad.

Canuelos (Los), klein eil., bij het W. Ind. eil. Porto Rico.

Canuma, groot meer in Brazilie, in het N. der prov. Rio Negro.

Canun, Ind. stad, prov. Delhi.

Canyketoke, golf op de O. kust van het N. Amer. eil. Labrador.

Canzano, Nap. D., prov. Abruzza Ult. I, distr., kant. en 2 m. O. Z. O. van Terama; 1700 inw. 2. Nap. D., prov. Abruzza Ult. 2, distr., kant. en 2 m. Z. O. van Sulmona en 13 m. Z. O. van Aquila; 1200 inw.

Canze, Fr. riv., dep. Ardêche.

Canzer, zie *Khanzir*.

Cao (Castel), Port. vl., prov. Beira, comarca en 5½ m. N. N. O. van Francoso.

Cao (Santa Maria Magdalena de), gewoonlijk enkel *Cao* genoemd, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. des Cercado, of omtrek der stad Truxillo. Volgens de overlevering was dit D. ten tijde der verovering eene hoofdstad der Indianen, met 3000 inw., thans is het van weinig belang.

Caoata, riv. in Columbia, dep. Venezuela, prov. Carracas.

Caolim, Aziat. st. op het schiereil. Corea, 247 m. O. N. O. van Peking, 127. 7. O. L. 42. 40. N. Br.

Caooques, volk aan de W. zijde van de Mississipi in N. Amer.

Caoonda, Afr. plaats in het binnenland, land der Cazembes, 6 dagreizen van de hoofdstad.

Caour, Afr. stad in Nigritie, in Kordofan, 30 m. W. van Ibeït.

Caours (Wbk.), zie ook *Cavore* (Wbk.)

Cap (Wbk.) staat: zie *Cabo* en *Kaap*, lees zie *Cabo*, *Cape* en *Kaap* en voorts de woorden van onderscheiding.

Capa, riv. in Amer., die in de Caraïbische zee valt.

Capaca, meer in Brazilië, in de prov. Para, ten Z. van den Makanhon.

Capac-arca, of *Altaar*, vulkaan in Columbia, rep. en dep. Ecuador, voorheen hooger dan de Chimborasso, doch door het instorten van den krater, nu slechts 16,380 voeten hoog.

Capachica, D. in Peru, dep. en prov. Puno, op de landtong van dien naam, waarbij ook de straat van dien naam gelegen is.

Capachio, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Merida.

Capadore, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Coro aan de Guepe, niet ver van de kust.

Capaire, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Coro.

Capana, Z. Amer. stad in Peru, dep. en 14 m. O. Z. O. van Cuzko, aan den linkeroever van den Paucartambo. 2. Tak van de Maranhon in Z. Amerika.

Capanaguas, zie *Capanaguers* (Wbk.).

Capanaparo, zend. D. in Columbia, dep. Boyalo, prov. Casanare.

Capangara, pl. in de binnenl. van Afrika, land der Cazembes, 23 dagreizen van de hoofdstad.

Capanna, zie *Capana*.

Capapui, D. in Columbia, dep. Guayana, distr. Neder-Oronoco.

Caparacena, Sp. vlek, prov. en 3½ m. N. W. van Grenada, aan den regteroever van de Cubillas.

Caparica, Port. stad, prov. Estremadura, comarca Setubal, nabij den mond van den Taag, 2½ m. van Lissabon. Zij is groot en wel bevolkt.

Caparroso, Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. van Pampeluna (Navarre), aan den linkeroever van den Aragon, over welken hier eene fraaije steenen brug ligt. Men ziet er de puinhoopen van een sterk kasteel. Al het omliggende land is bergachtig en heeft een somber voorkomen.

Cap-Azamore, zie *Azamur* (Wbk.).

Capazeto, tak van de Hyabary, in de Braz. prov. Rio Negro, distr. Hyabary.

Cap-Barren, zie *Cape-Barren*.

Cap-Bern, zie *Capvern*.

Cap-Blanc, zie *Blanco* (Wbk.) No. 15.

Cap-Breton, Fr. vlek, dep. Landes, arr. en 7 u. Z. W. van Dax, kant. St. Vincent-de-Terosse, 3½ u. N. van Bayonne, 18 u. W. Z. W. van Mont de Marsan en 15 u. van de zee. Er is eene groote fabr. van aardappelmeel. De wijn, die in de omstreken geteeld wordt, is zeer geacht; 550 inw.

Cap-de-Mont, zie *Monte (Kaap)* en *Quoscha.*

Cape-Ann, (Wbk.) staat: zie *Glocester*, lees: zie *Gloucester.*

Cape-Barren, eil., het tweede eil. in grootte der Fourneaux-eiland., in de Bass straat bij Nieuw-Holland, in het O. met kaap Barren, op 40. 26. Z. B. 165. 53. L., ten Zuiden de Wombatspunt, ten W. kaap Franklin, en aan de Z. O. kust de door twee landpunten ingesloten baai Kent., boven welken zich ten O. een' hooge piek verheft. Het land om deze baai is ten O. en W. hoog, in den achtergrond laag en met hout begroeid: doch de baai zelve is voor de gevaarlijke Zuidenwinden open, en door eene groote zoutbank van binnen bezet; waardoor weinige schepen er kunnen binnen komen. Zoet water vindt men er in kleine kolken en meertjes, en het eil. heeft dezelfde dieren als het groote Fourneaux eil. Het wordt ook door Engelsche robbenvangers bezocht, en is door het Amstrong-kanaal van Flinders, van de andere kleine eil. gescheiden.

Capecapeou, zie *Cacaphenon.* (Wbk.)

Cape-Clear (Wbk.), zie voorts *Clear Cape* (Wbk.), waar de Br. juister opgegeven wordt en *Kaap Clear*,. (Wbk.)

Cape-Coast-Castle, of *Cape-Corse*, (*Igua*) stad en vesting in Opper-Guinee, aan de Goudkust, in het land der Fantis, 25 m. O. N. O. van de kaap der Drie Punten, en 38. m. Z. van Coumassie. 5. 9. N. B. en 15. 50. O. L. Het is het voornaamste établissement der Engelschen aan deze kust, schoon het klimaat voor Europeanen ongunstig schijnt te zijn. De stad is onregelmatig, onzindelijk en van klei gebouwd. Het fort ligt voor de stad op eene steile rots, en is aan den zeekant zeer sterk, doch aan de landzijde wordt het door hoogten bestreken. Bovendien ontbreekt er goed water. Vóór de afschaffing van den slavenhandel was dit eene zeer belangrijke bezitting: thans bepaalt zich de handel tot de voortbrengselen des lands en is nog tamelijk levendig; 8000 inw. In de omstreek wordt goud gewasschen. Tot 2 en 3 m. in den omtrek is het land wél bebouwd, en er zijn vele moestuinen, waarin ook Europesche planten gekweekt worden. Dit établissement is het *Cabo Corso* der Portugezen, die er in 1610 een fort bouwden, vervolgens kwam het aan de Nederlanders, die het in 1665 bij den vrede van Breda aan de Engelschen moesten afstaan.

Cape-Elizabeth, N. Amer. gem., staat Maine, gr. Cumberland, 2½ m. Z. W. van Portland; 1700 inw.

Cape-Fear, riv. in den N. Amer. staat Noord-Carolina, door de zamenkomst van de Deep en de Haw gevormd, die beide in het N. W. van den staat ontspringen. Zij stroomt Z. O. voort, valt, na eenen loop van 32 m., bij Kaap Fear in de zee, is 5 m. ver tot Wellington, waar zij een groot eiland vormt, voor groote schepen bevaarbaar, en heeft twee groote watervallen, de Buckhornsfall en de Muliesfall.

Capel, Eng. D., gr. Surrey, hundred Volton, 2 m. Z. van Dorking; 900 inw. 2. Zweed. kersp. Kalmarlän, harrad Norra Tjusta.

Capellades, Spaan. vlek, prov. en 10 m. W. N. W. van Barcelona, (Catalonië) nabij den regteroever van de Noya.

Capelle, Fr. D., dep. Pas de Calais, arr. en 5 u. van Montreuil, kant. en 2 u. van Hesdin; 550 inw., fokkerij van Engelsche schapen.

Capelle, (La) (Wbk.) No. 2, eigenlijk *Capelle Marival*, kant. hoofdpl., arr. en 4 u. N. O. van Figeac; 900 inw.

Capelle, in Z. Brab., (Wbk.) eigenlijk *Capellen*, is een D. en gem., arr. Leuven, 2 u. N. van Thienen, brouwerij, branderij, rogge-, haver-, boekweit- en hennepteelt, en 500 inw.

Capelle, in Antwerpen, (Wbk.) eigenlijk *Capellen*, is een D. en gem., arr. en 2 u. van Antwerpen; 1400 inw.

Capellenbaai, zie *James*, (Wbk.) No. 20.

Capelle St. Ulrich, (Wbk.) D. en gem., arr. Brussel, 2 u N. W. van Assche en 2 u. N. O. van Enghien, brouwerij, branderij, veel graanbouw, en 800 inw.

Capelle van Zuidland, (Wbk.) lees:

Capelle van Zuidzande, het is geen D. maar een polder, distr. Sluis, gem. Zuidzande.

Capellndorf, zie *Capellendorf*.(Wbk.)

Cape May, N. Amer. gr. in het Zuid gedeelte van den staat New-Jersey, tusschen den Atlant. Oceaan, de baai van Delaware en de Tuckahoe; 4300 inw. Het heeft zijnen naam van de kaap May, in het Z. van dien staat.

Cape Marsh, een groot en verscheidene kleine eil., tot de groep Hammond der Salomonseil. behoorende, tusschen Murrad en Guadalcanar, op 6. 5. Z. B. 176. 10. O. L. door Shortland ontdekt.

Cape Neddock, of *Cape Neddick*, haven in den N. Amer. staat Maine, gr. Yorck.

Capenuir, Austr. eil. in den Mulgrave Archipel tot de groep Ailu behoorende.

Capergnanica, D. in het Lomb. Venet kon., prov. Lodi en Crema, 1 distr., 1 m. Z. W. van Crema en 3 m. O. N. O. van Lodi; 1100 inw.

Caperguin, Ier. vlek, gr. en 5½ m. Z. W. van Waterford. Het zendt een afgevaardigde in het parlement.

Capestan, (Wbk.) lees: *Capestang*, het ligt 3 u. W. van Beziers.

Capesterre (La), zie *Cabesterre*, No. 1 en 2.

Caphar-Sabd, zie *Antipater*. (Wbk.)

Caphen, Ind. st., aan gene zijde van den Ganges.

Capi-Baribe, riv. in Brazilië, prov. Pernambuco. Zij ontspringt in de comarca Cagriris Velhos, loopt van het W. naar het O. en ontlast zich na eenen loop van 35 m. W., waarvan slechts 2 m. bevaarbaar zijn, in den Atlant. Oceaan, onder 7. 28. Z. B. en 17. W. L.

Capibari-Mirim, tak van de Coyanna, in de Brazil. prov. Pernambuco.

Capibari, zie *Capibaribe*. (Wbk.) en *Capi Baribe* hierboven.

Capilla, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. van Valladolid, (Palencia) en 4 m. N. O. van Rico Seco, aan het kanaal van Campos.

Capina, zie *Capira* (Wbk.) No. 2.

Capingel, volk in het O. van Peru.

Capioba (Serra de), bergtak van de Serra das Almas, in de Brazil. prov. Bahia.

Capis (Wbk.), is de hoofdpl. van een alkadeschap, dat het N. des eilands beslaat, veel rijst, campeche en ebbenhout, stofgoud eene menigte van rundvee, schapen en varkens, onderscheidene riv. heeft en 88,000 inw. telt.

Capistrano (Wbk.), zie voorts *Capentrano* (Wbk.).

Capistrello, Nap. vlek, prov. Abruzza, Ult. II, distr., kant. en 2 m. Z. Z. W. van Avezzano, en 1½ m. W. van het meer Tucino. Er zijn 2 kerken, 1 hospitaal, en 1700 inw.

Capitanata, (Wbk.) beter *Capitanejo*, ligt aan den regteroever van de Gallinazos, aan den voet der bergen Somas del Viento; en telt 200 inw.; die meest allen met kropgezwellen en eene soort van elephantiasis behebd zijn.

Capitium, zie *Capizzi*.

Capiuarie, zie *Capivira* (Wbk.).

Capizzi (Capitium), kleine stad op het eil. Sicilië, prov. en 25 m. W. N. W. van Messina, distr. en 3½ m. Z. O. van Mistretta; hoofdpl. van een kant. Men vindt er marmer, asphalt en ijzersteen.

Cap-Mesurado, Amer. établissement in Opper-Guinee, aan de steengoudkust, nabij de kaap Mesurado en de uitwatering der dusgenoemde riv., 85 m. N. W. van kaap Palmas en 75 m. Z. O. van Freetown. Het is de eerste kolonie welke door Amerikanen gesticht werd. Dit geschiedde in 1817, met het doel om vrije zwarten en kleurlingen, die reeds tot eenige beschaving opgeleid waren geworden, aldaar neder te zetten, om hunnen invloed in deze woeste landen te verbreiden. Er is eene voortreffelijke haven, het land is hoog en vruchtbaar en de lucht gezond. Men wil het gebied der kolonie *Liberia* en de hoofdstad (die nog in hare kindsheid is) *Mourovia* noemen.

Capo-Bianco, Fr. kant., arr. Bastia, de hoofdpl. is Rogliano.

Capo-Blanco, tak van de Yuna, op het W. l. eil. St. Domingo of Hayti.

Capochos, volk in Brazilië, in de comarca Serro Frio, van de prov. Minas Geraes, en in de prov. Espiritu Santo, comarca Porto Seguro.

Capo-di-Ponte, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. distr. en 1½ m. N. O. van Belluna, aan den regteroever der Piava.

Capo-d'Istria, zie *Istria* (*Cabo-d'*) (Wbk.).

Capodrise, D. in het kon. Napels, prov. Terra di Lavora, distr. kant. en 1 m. Z. W. van Caserta; 1600 inw. Er is een zeer fraaije kerk en 1 Godshuis.

Capoeira, tak van de Tocantins, in de Braz. prov. Goyas, distr. Nova Beyra.

Capolette, Aziat. zeehaven, aan de Zwarte Zee, prov. Guriel.

Capolita, st. in Mexico, prov. Oaxacar.

Capoliveri, zie *Capoliweri* (Wbk.).

Caponest, kaap op het Philipp. eil. Manilla, prov. Zambales. 2. Twee kleine eil. over deze kaap gelegen.

Capoomaucacamistik, tak van de Albany in Neder-Canada, prov. Nieuw-Wallis.

Caporetto, zie *Caporoto*.

Capori, Z. Amer. eil. bij de Amazonen-riv.

Capororo, riv. in Ned. Guinee, kon. Benguela. Zij ontspringt 20 m. N. W. van het fort Caconda, doorloopt het gebied der Quilengues, waar zij de Quianhecua opneemt, en valt, na eenen loop van 80 m. van het Z. O. naar het N. W., meest door bebouwde velden en weilanden, waar talrijke kudden grazen, 22 m. Z. W. van Philippe de Benguela, in den Oceaan.

Caporoto, of *Caporetto*, vlek in Illyrië, gouv. en 15 m. N. van Trieste, kreits en 8 m. N. van Goritz, aan den regteroever van de Ifonzo.

Caposch, Hong. distr., zie *Kapos*. (Wbk.)

Caposele, Nap. vlek, prov. Principata Citra, distr. en 4½ m. N. N. O. van Campagna, kant. en 1 m. N. van Calabritto, nabij den oorsprong van de Sele; 2200 inw.

Capot, bogt op het W. I. eil. Martinique, W. van kaap Enragé. 2. Riv. op hetzelfde eil., welke tusschen de Falaise en de Grande Anse in zee valt.

Capotag, pl. op het Philipp. eil. Surrigao, bij het eil. Leyte behoorende.

Capotillo, tak van de Dajabon of Massacre, op het W. I. eil. Hayti of St. Domingo.

Capoudia, plaats in het Z. van Tunis, met vele puinhoopen der oudheid.

Capoul Angarry, stad in Britsch Ind., presidents. Madras, prov. Malabar, 15 m. O. Z. O. van Calicut.

Cappadocia, Nap. vlek, prov. Abruzza Ult. II, distr. en 4 m. W. van Aquila; 1500 inw.

Cappel, (Wbk. No. 3.) zie ook *Kappel-am-Rheine* (Wbk.).

Cappel (Wbk. No. 5.), hier viel in 1531 een bloedige slag voor, waarin Zwinglius sneuvelde.

Cappenberg, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Etschade.

Cappens, Fr. D., dep. Opper-Garonne, arr. en 4 u. Z. van Muret, 1 u. Z. van Noe; 350 inw. en stoeterij.

Cappoquin, Iers. stad, prov. Munster, gr. Waterford, baronnië Coshmore en Coshbride, 1 m. O. van Lismore.

Capra en Caprone (Wbk.), zie ook *Caprone*. (Wbk.)

Capracolta, (Wbk.) lees: *Capracotta*.

Capradosso, Nap. vlek, prov. Abruzza Ult. II, distr. en 2 m. Z. O. van Civita-Ducale, en 7 m. W. van Aquila.

Caprahau, meer aan de Sierra-Leona-kust, in het Kuran-Koland.

Capraja, Ital. slot en voorm. graafsch. in Toskanen, distr. Florence.

Capramera, pl. in Z. Afrika, 29 dagreizen van de hoofdstad der Casembes.

Caprarola, of *Capraricola*, vlek in den Kerkel. Staat, legatie en 3 m. Z. O. van Viterba, nabij en ten N. O. van het meer de Vico, met een prachtig paleis der Farnesen, dat in de 16de eeuw door den beroemden Vignola gebouwd is.

Capreae, zie *Capri*. (Wbk.)

Capreo, geb. in den Kerkel. Staat, legatie en 5½ m. W. Z. W. van Frosinone, 850 vademen boven de zee.

Caprera, klein eil. in de Middell. Zee, nabij de Z. W. kust van Morea, ten W. van Kaap Gallo. 36. 43. 20. N. B. en 39. 28. 40. O. L.

Capriata, Sard. stad, afdeel. en 9 m. N. W. van Genua, prov. en 2 m. Z. W. van Novi, nabij den regteroever van de Orba.

Capriati, Nap. vlek, prov. Terra di Lavora, distr. en 5 m. N. W. van Piedimonte, en 2 m. O. van Venufro; 2000 inw.

Caprijke, zie *Capryke*.

Caprile, vlek in het Lomb. Venet. kon., prov. en 8 m. N. W. van Belluno, distr. en 3 m. N. van Agordo.

Caprino, Lomb. Venet. vlek, prov.

en 5 m. N. W. van Verona, aan den Ri; 3800 inw.

Capriolo, Lomb. Venet. D., prov. en 5½ m. W. van Brescia, distr. Adro. Het is zeer oud en men heeft er gedenkpenningen en andere oudheden gevonden. Op de overblijfselen van een oud fort is nu een Capucijner-klooster gebouwd; 1200 inw.

Caprona, Tosk. D., prov. en 2 m. O. N. O. van Pisa, aan den regteroever van den Arno. In de nabijheid is een paleis van den Groot-Hertog.

Caprone (Wbk.), zie voorts *Capra*. (Wbk.)

Caprus, zie *Sab* (*Kleine*) (Wbk.).

Capryke (Wbk.), D. en gem., ligt niet arr. Gent, maar distr. Ecloo, 3 u. W. van Sas van Gent, 4 u. van Gent; 3800 inw.

Capsa, Afrik. plaats in het Z. van Tunis, in hooge bergen gelegen.

Capsir, voormalig Fr. landschap in Roussillon, een gedeelte uitmakende van het dep. der Oostel. Pyreneën, arr. Prades. Het is 4 m. lang en 3 breed, en bestaat uit eene bergvlakte met fraai weiland. De sneeuw blijft er zes maanden liggen. De hoofdpl. is Puy-Vald'or.

Captain, zie *New-City-Island*.

Captaingondge, of *Captain-Gunge*, stad in Britsch Ind., presid. Bengale, prov. en 8 m. O. van Oude, en 19 m. W. van Gorrickpoor.

Captains, of *Monoussen-Island*, eil. tot de Patrichs- of Calvens-eilanden, in den N. Amer. staat Connecticut, gr. Fairfield, behoorende.

Captina, N. Amer. riv., die zich in de Ohio ontlast.

Capuces, volk in N. Amer., dat voorheen in Mexiko, staat Guanaxuato, woonde.

Capucho, rots in de Zambise of Cuania, aan de O. kust van Afrika.

Capucui, (Lago) meer in Columbia, dep. Ecuador, in het middengebied der Napo.

Capudia, zie *Vada*. (Wbk.)

Capuennas, volk in de Braz. prov. Rio Negro, distr. Hyabary.

Capul-Angany, Ind. stad, prov. Malabaar.

Capuna-Caucamistik, meer in Opper-Canada, ten N. van het Bovenmeer.

Capuro, zie *Capura*. (Wbk.)

Capurso, Nap. vlek, prov. Terra di Bari, distr. en 2½ m. Z. Z. O. van Bari. Het land is zeer vruchtbaar in Amandelen; 2400 inw.

Caput, tak van de Sone, in de Ind. prov. Gundwana.

Caputo, berg in Sicilië, prov., distr. en 1½ m. Z. W. van Palermo. Men vindt er agaat en jaspis.

Capvern, of *Capbern*, (*Aquæ Convenarum*), Fr. D., dep. der Op. Pyreneën, arr. en 3 u. O. N. O. van Bagnères, en 6 u. Z. O. van Tarbes, kant. Lannemezan, in eene naauwe bergengte. Er zijn sterk bezochte ijzerbaden; 500 inw.

Capwater, (Wbk.) ligt kw. Arlon, gem. Saeule.

Caquecios, Indiaans. stam in Nieuw-Grenada, in het landschap Mocoa, onder 1. N. B. en 55. 50. W. L., tusschen de Apapuris en de Huiaritamde.

Caqueta, (Wbk.) zij stroomt van het W. naar het O., en verdeelt zich in twee armen, waarvan de eene in de Amazonen-riv. valt en de andere zich in de Orinoco ontlast.

Car, of *Char*, (Wbk.) zie voorts *Char*. (Wbk.)

Cara, NB. de artikelen betreffende Rusland, den Caucasus en het binnenste van Azië, welke niet op *Cara* gevonden worden, zoeke men op *Kara*.

Cara, (Santa) Spaan. vlek, prov. en 7 m. Z. Z. O. van Pampeluna, (Navarra) en 2 m. Z. O. van Olite.

Cara-Aghadj, of *Aghadi*, een eil. in de Middell. Zee, aan de W. kust van Natolië, 36. 41. 30. N. B. en 26. 6. 25. O. L. 2 Kleine Turks. stad in Europa, sandsch. en 16½ m. O. Z. O. van Silistria, aan den linker oever der Carazdu of Karazn.

Cara-Bagh (Aspis), een eil. in den Archipel in de Golf van Scala Nova, aan de kusten van Natolië, Sandsch. Soglah, 6. m. Z. van Smyrna.

Caraballeda, een stad in het Gouv. en 4. m. N. van Caraccas, aan de kust van de zee der Artillen. De haven is klein en niet zeer veilig, de bevolk. niet talrijk.

Carabana, Spaans. vlek, prov. en 7 m. Z. O. van Madrid (Toledo) en 3½ m. Z. van Alcula, aan de regter oever van de Tajuna.

Carabari, (Wbk.) staat: zie *Calabari*, lees: zie *Calabar*.

Carabeg-Lar, Turks. vlek in Azië, in Caramania, sandsch. en 14 m. O.

N. O. van Koniëh, en 9 m. N. van Caraman. Met tapijtfabrijken en zoutwerken.

Carabounar-Kioui, Turks. stad in Azië, in Natolië, sandsch. en 8 m. N. van Sataliëh.

Cara-Bournou, zie *Karaburum* (Wbk.)

Cara-Bourous, kaap in Turks. Azië, in Natolië, sandsch. Codja Eïli. Zij steekt in de Zwarte Zee uit, onder 41. 3. 40. N. B. en 56. 35. 30. O. L., ten N. van Kali. 2. Kaap in Turks. Azië, aan de W. kust van Natolië, sandsch. Soglah. 38. 31. 33. N. B. en 44. 11. 18. O. L. ten O. van het eil. Chio, in den Archipel uitstekende.

Carac (Wbk.), staat: zie *Karrack*, lees: zie *Karrak*.

Caraca, (La) (Wbk. *Caracca la*) het ligt prov. en 2 m. O. Z. O. van Cadix, aan de O. kust der baai van denzelfden naam. Het wordt gevormd door de beek de Las Culebras en door de riv. Santi Petri, bevat het voornaamste tuighuis van de koninkl. marine. Er zijn 3 groote dokken, waar de schepen gekield kunnen worden, 12 scheepstimmerwerven en groote magazijnen voor oorlogsbehoeften, wijders 1 kaserne, 1 hospitaal en 1 kerk; 5600 inw.

Caraça, (Serras do) d. i. *Reuzengezigt*, geb. in de Brazil. prov. Minas Geraes, comarca Villa Rica.

Caracas, groep van 6 kleine eil. in de zee der Antilles, aan de W. kust van het gouv. Caraccas, nabij en ten W. van Cumana; zij zijn onbewoond.

Caracasitza, zie *Caracasiza*.

Caracatay (Wbk.), staat: zie *Kara-Kitay*, lees: *Bucharyë* (*Klein-*).

Caraccas, Leon de Caracas, of *Santiago de Leon de Caracas*, (in het Wbk. verkeerd naar *Venezuela* en *Leon* (*St. Jago de*) verwezen) hoofdst. van het dep. en waarschijnlijk ook van de geheele republiek Venezuela, in Columbia. Zij is de zetel van een Aartsbisdom, 3½ m. van de zee der Antilles en 230 m. N. O. van Santa-Fe de Bogota, 10. 30. 50. N. B. en 4. 25. O. L. Zij ligt in eene vallei der lange bergketen, die evenwijdig met de zee van Coro tot aan de golf van Pavia loopt, en aan den voet van de Silla-Piek, die 1333 vademen boven de zee hoog is. Caraccas ligt op de hoogte van 454 vademen in eene gezonde en zuivere luchtstreek, door heerlijke planten omringd. De markten zijn wel voorzien van alles, wat het dep. voortbrengt, en de handel neemt meer en meer in bloei toe. Men vindt er eene hoofdkerk en 5 parochiekerken, 3 mannen- en 2 vrouwen-kloosters, 3 hospitalen, 1 hoogeschool, 2 collegiën, 1 boekerij, 1 schouwburg en 1 kaserne, die 2000 man kan bevatten. In 1802 had zij eene bevolking van 42,000, en in 1810 van ruim 50,000 zielen. De inw. worden voor zeer beschaafd gehouden. Zij zijn zeer welvarend, zelfs rijk, houden veel van den schouwburg, danspartijen en andere gezellige genoegens, welke zij ook bij hunne godsdienstoefeningen genieten, daar zij hunne kerkelijke feesten met dans, muzijk, vuurwerk en vermaken vereenigen, wanneer er groote pracht wordt ten toon gespreid, en aan de vrolijkheid ruimen loop wordt gegeven. Deze stad is de geboortepl. van den Kolonel Sublette, Aide de Camp van Bolivar en een der dapperste strijders voor de onafhankelijkheid van Z. Amerika, alsmede van den Markies del Torro en van zijnen broeder den Kolonel *Don* Ferdinand del Torro, insgelijks bevelhebbers bij het leger der Z. Amerikanen.

Caracena, Sp. vlek, prov. en 5 m. W. van Sevilla en 2 m. W. Z. W. van San Lucar la Mayor. 2. Spaan. vlek, prov. en 12 m. Z. van Soria, aan den linkeroever der riv. van denzelfden naam, die, na eenen loop van 6 m., in den Duero valt.

Caracenilla, Sp. vlek, prov. en 6 m. W. van Cuença en ½ m. van Caracena, nabij den linkeroever der Huete.

Carache, zie *Carach* (Wbk.).

Carache, (Sierra del) zie *Sierra Carrache* (Wbk.).

Carachis, Indiaansch volk in het Zuidel. gedeelte van Nieuw-Grenada, tusschen de Rio-Ica en de Amazonenriv.

Carac-Moba, Turks. vlek in Azië, in Syrië, ejalet en 52 m. Z. Z. W. van Damas, sandsch. en 17 m. Z. O. van Jeruzalem, op eenen berg, nabij den Oostel. oever van de Doode Zee. Het is de resid. van een' Grieks. bisschop. De stad is met muren omringd en heeft een kasteel, dat geheel vervallen is. De inw. zijn gedeeltelijk Christenen.

Caracollo, aanzienl. plaats in Bolivia, dep. Charcas, prov. Oruro, 8 m. van de stad Oruro.

Caracoudrou, of *Caracoodroo*, stad in Britsch Ind., presid. Madras, prov. der Noordel. Sirkars, aan eene kleine riv., 2 m. van de golf van Bengalen, 17 m. Z. W. van Nizampatam. De inw. zijn meest visschers.

Caracu, (Serra do) bergketen in Braziliё, in de prov. Ceara, tusschen de Caracu en de Aricaty-Assu, en tusschen 3. en 4. Z. B. 2. Zie *Sobral*.

Caracuel, Sp. vlek, prov. en 4 m. Z. Z. W. van Ciudad-Real, (Mancha) en ½ m. Z. van Correl de Calatrava.

Cara-dêrê (*Dara*, later *Anastasiopolis*), Turks. D. in Aziё, ejalet en 118 m. N. W. van Bagdad, sandsch. Nisibïn. Er zijn vele oude bouwvallen.

Caradjiler, Turks. stad in Europa, in Romeliё, sandsch. en 38 m. Z. van Silistria en 24 m. N. N. O. van Andrinopel; 7000 inw., die zeer arm zijn.

Cara-Djova, Turks. berg aan de grenzen der Sandsch. Ghiustendil en Salonika, 17 m. N. van Salonika.

Caradok, zie *Caër*.

Caraduena, Sp. vlek, prov. Soria.

Caraferia (Wbk.), zie voorts *Karaferia* (Wbk.).

Caraga, prov. op de O. kust van het O. I. eil. Mindanao, een der Philippijnen. Er groeit veel Sago; 19,000 inw. 2. sterke stad aldaar; hoofdpl. van voorn. prov., 43 m. O. N. O. van Mindanao.

Cara-Gheuzlus, Aziat. volk van Turks. oorsprong, wonende in Irak-Adjemi, in Perziё, omstreeks Hamadan. Het kan 12,000 ruiters op de been brengen.

Caraghtogher, bergen in Ierland, prov. Ulster, in het midden van het gr. Londonderry. Zij strekken zich 3 m. van het N. W. naar het Z. O. uit.

Caragounis, zie *Cambises*.

Cara-Hamzelu, Perizs. volk in Irak-Adjemi, ten W. van Ispahan; 3000 koppen sterk.

Carahatas, volgens Fransche kaarten, gebergte op het W. I. eil. Cuba.

Cara-Hype, riv. in de Braz. prov. Espirito-Santo, welke alleen in zee loopt, wanneer zij in den regentijd uit het meer Jucunen water ontvangt.

Carai, D. in Venezuela (Columbia), dep. Zulia, prov. Coro.

Caraiani, zie *Cogani*.

Caraismak, riv. in Macedoniё, komt uit het Jenigetmeer, neemt de Wander op, en valt in de Golf van Salonika.

Carajas, volk in de Braz. prov. Goyaz.

Cara-Keni, zie *Karakoi*. (Wbk.)

Caramacuinha, tak van de Topayos, in de Brazil. prov. Matto Grosso, comarca Juruenna.

Caramnassa, riv. in de Ind. prov. Bahar.

Caramoan, D. op de W. zijde van het Philipp. eil. Catanduanes, prov. Albay, met eene reede.

Caramooga, pl. in het Z. van Afrika, 18 dagreizen van de hoofdstad der Cazembes.

Carampoundy, versterkte stad in Britsch Ind., presidents. Madras, prov. der Noord-Sirkars, aan den linkeroever van den Nagolar, 9 m. W. Z. W. van Bellomconda, en 37 m. W. van Masulipatam.

Caranaos, zie *Curanaos*.

Caranas, eil. bij het Philipp. eil. Masbate.

Caranca, Sp. vlek, prov. en 7 m. W. Z. W. van Vitoria (Alava).

Carandjah, zie *Ouroun*.

Carangas (Wbk. *Caranga*), staat: in Peru, lees: in Bolivia, dep. Charcas. Zij grenst aan Pacajes, Paria, Lipes en Tarapaca, en is zeer hoog gelegen. De inw., worden 23,000, waaronder 17,000 Indianen opgegeven. 2. Riv. aldaar, zijnde een tak van de Desaguadero. 3. Of *Curahuara de Carangas*, thans de hoofdstad, zeer hoog aan de Westelijke Cordilleras.

Caranger, kustriv. in de Ind. prov. Karnatik.

Caranglan, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Neuecija.

Carancuais, riv. op het W. I. eil. Guadaloupe, kersp. La Cabasterre.

Carangues, (St. Antonio de) D. in Ecuador (Columbia), dep. Ecuador, prov. Imbabura, aan den weg van Pasto naar Quito, met eene school.

Caranovatz, Turk. vlek in Europa, in Bosniё, sandsch. en 15 m. N. van Novi-Basar.

Carampoly, stad in Britsch Ind., presid. en 17 m. Z. Z. W. van Madras, prov. Karnatic.

Carantilly, Fr. vl., dep. van het Kanaal, arr. en 3 u. Z. W. van St. Lo, kant. Marigny; 1400 inw.

Carapa, D. in Venezuela aan de kust, niet verre van de hoofdstad.

Carapana, tak van de Maranhon in Brazilië, vrij groot uit het gebergte van Guyana komende.

Carapapury, kustriv. in de Brazil. prov. Para, distr. en O. van Guyana.

Carapara, Brazil. D., prov. en distr. Para, aan de kust.

Carapebaçu, Braz. D., prov. en comarca Espirito Santo, aan de kust.

Carapebus, meer in Brazil., prov. Rio Janeiro, distr. Goytacazes.

Carapheria, zie *Karaferia* (Wbk.).

Carapigua, gem. in de Z. Amerik. staat Paraguay, 25. 45. 31. Z. B. 59. 36. 56. W. L., met 3300 inw.

Carapini, Sicil. stad, Intend. Calata Nisetta.

Carapolos, volk in Brazil. prov. Alagoas.

Carapounhar, zie *Karabunar*. (Wbk.) De naam beteekent *Zwarte bron*.

Carapuchos, volk in Peru.

Carapula, Afr. stad in Algiers, aan de kust der Middellandsche zee.

Caraque, Z. Amer. stad in Terra Firma, wier grondgebied de fraaiste cacao levert. Zij ligt W. van Comane en O. van Carthagena. 2. Kl. Sp. stad in Andalusië, op den linkeroev. van den Guadalquivir, eene der wapenplaatsen van de Spaansche zeemagt, 10 u. van Cadix.

Cararueni, Indiaansch volk in Brazilië, in het Westel. gedeelte van Portugeesch Guyana, ten Z. W. van de Rio-Negro en ten N. O. van het meer Cadaija, tusschen 2. en 3. Z. B.

Caras, D. in Peru, dep. Junin, prov. Cajatambo.

Carasa, D. in Bolivia, dep. Cocha-Bamba.

Carascal, zie *Carrascal*.

Carasmak, riv. in Turks. Europa, sandsch. Salonika, uit de vereeniging van de Vistritza en de Caradjova gevormd. Zij valt na eenen loop van 12 m. van het N. W. naar het Z. O., in de golf van Salonica.

Carassa, (Serra do) tak van de Serra do Espinhaço in Brazilië.

Carassai, D. in den Kerkel. Staat, legatie en 3½ m. van Fermo, en 1½ m. van Bipatransone. Er worden 3 jaarmarkten gehouden.

Carasso, zie *Monte Carosso* (Wbk.).

Carasu (Wbk. No. 1), reg. 6, staat: *Nessur*, lees: *Nestus*, en zie ook *Karasu-Avogli* (Wbk.).

Carasu-dagh, zie *Carasu*, (Wbk.) No. 2.

Caratach, kaap in Turk. Azië, ejalet Itchïl, sandsch. Adana, in de golf van Scanderun uitloopende. 36. 32. 40. Z. B. 53. 1. 11. O. L.

Carataguiche, D. in Venezuela, dep. Maturin, prov. Barcelona, Z. O. van de hoofdstad.

Carataija, Ind. riv., prov. in Bengalen, distr. Rungpoor.

Carataunas, Sp. vlek, prov. en 10 m. Z. Z. O. van Grenada, en ½ m. N. van Orgiva, aan den linkeroever van den Chico; 400 inw.

Caratchiolan, zie *Cherezour*.

Cara-tchorla, Perz. volk, in het landschap Aderbeidschan; 1000 koppen sterk.

Cara-tepeh, Turk. vlek in Azië, ejalet en 32 m. N. N. O. van Bagdad, in eene fraaije en vruchtbare landstreek; 1200 inw.

Caratova, bergen in Turk. Eur., sandsch. en Z. van Ghiastendu. Zij geven hunnen naam aan een kanton, waarin zilver- en kopermijnen en ruim 100 weinig bekende dorpen zijn.

Caratowa, zie *Karatova*.

Caravaille, riv. in Peru, die in den grooten Oceaan valt.

Caravari, Turk. vlek in Eur., sandsch. en 5 m. N. O. van Lepante, 2 m. van den N. oever der golf van dien naam.

Caravelas (Wbk.), of *Caravellas*, ontspringt in de Serra das Esmeraldas, aan de grenzen der prov. Minas Geraes, zij doorloopt de geheele prov. Porto Seguro, en valt, iets beneden de stad Caravellas, tegenover de klip dos Abrolhos, na eenen loop van 32 m. van het W. naar het O., in de Atlantische zee.

Caravelas, of *Caravellas*, stad in Brazilië, prov. en 33 m. van Porto Seguro, de voornaamste stad van de comarca Porto Seguro, 17. 49. Z. B. 21. 47. W. L., aan den linkeroever der riv. van denzelfden naam, ongeveer 1 m. van haren mond, regelmatig gebouwd met knappe huizen van eene verdieping, met eene goede haven en veel handel in binnenlandsche producten. Het stadhuis en de moe-

derkerk van den H. Antonius, zijn de voornaamste gebouwen. Er is eene lagere en eene Latijnsche school. Er wordt veel mandioc geteeld, als mede watermeloenen, oranje-appelen, bananas, enz. De riv. vormt eene goede haven, die zelfs voor groote schepen toegankelijk zoude zijn, als de mond niet zoo ondiep ware. Van hier is ook een weg naar Minas aangelegd, welke met dien van Portalegre gemeenschap heeft.

Caravelaschicas, baai op de N. kust van het W. I. eil. Cuba.

Caravellada, zie *Caravalleda* (Wbk.).

Caravellas, zie *Caravelas*.

Caraveres, volksstam in het Z. van Afrika, ten N. van de kaap in Cazembe.

Caravias, Sp. vlek, prov. en 16 m. N. O. van Guadalaxara, en 2½ m. N. N. W. van Siguenza, aan eenen tak van de Henares.

Carawooty, riv. in Ind., die van de W. Ghauts komt en in de Arabische zee valt.

Caraya, volk aan de Parana en Araguay in Amerika, met eene eigene taal.

Carbagnano, zie *Carbognano* (Wbk.).

Carbajales, of *Carvajales*, kleine Spaans. stad, prov. en 5 m. N. W. van Zamora.

Carbajales de la Encomienda, Sp. stad, prov. en 20 m. N. W. van Zamora (Valladolid), en 13 m. W. N. W. van Benevente; 1800 inw.

Carbajosa, Sp. vlek, prov. en 4 m. W. van Zamora, niet verre van den regteroever der Duero.

Carbara, Corsik. D., hoofdpl. van het kant. Angelo.

Carbet, (Le) parochië en kwartier van Martinique, tweede jurisdictie, vierde arr. Er zijn 13 suikerfabrijken, waarin 869 negers werken, die jaarlijks 2,015,000 pond suiker afleveren; men telt er 3500 inw., waaronder 400 blanken, 330 kleurlingen en de overige slaven.

Carbet, (Piton du) vuurberg op het eil. Martinique, arr. Saint-Pierre, 3 m. van Port-Royal.

Carbogagno, zie *Carbognano* (Wbk.).

Carbonara, of *Carbonera*, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 8 m. Z. O. van Mantua, distr. en 1½ m. N. W. van Sermido, aan den regteroever van de Po; 1900 inw. 2. Nap. kant., princip. ulter., distr. Sant Angelo de Lombardi. 3. Nap. vlek, prov. Terra di Bari, distr. en 1½ m. Z. van Bari, kant. Capurso; 1600 inw. 4. Turks. vlek in Europa, sandsch. en 4 m. N. O. van Avlone en 7 m. Z. Z. W. van Berat.

Carbonates, de naam eener groote verzameling van dorpen in Turk. Europa, in Albanië, sandsch. Avlone, 5 m. N. W. van Berat, aan den weg van eene stad naar Scutari en nabij eenen stortstroom, die soms door de ongelijkheid van den grond gevaarlijk is.

Carbonera, zie *Carbonara*.

Carbonera la Major, Sp. vlek, prov. Segovia aan de Peron.

Carbucoia, gem. op het eil. Corsika, arr. en 5 m. N. van Ajaccio, kant. Celavo, nabij den linkeroever der Gravono; 3300 inw.

Carbusabad (Wbk.), zie ook *Karbus-Abad* (Wbk.).

Carcamissas, (Sierras de) lange bergketen over het eil. Cuba, van 59. tot 59. 30. W. L.

Carcaniere, Fr. D., dep. de l'Ariège, arr. en 12 u. Z. O. van Foix, kant. Quérigut. Er zijn minerale bronnen.

Carcans, Fr. D., dep. Gironde, arr. Lesparre, kant. en 3 u. Z. O. van St. Laurent aan eenen poel; 950 inw.

Carcarana, Indiaan. volk in het gouv. Buenos Ayres, ten O. van de Parana, tusschen 32. en 33. Z. B.

Carcasi, Sicil. D., prov. en 7 m. N. W. van Catani, distr. en 8 m. O. Z. O. van Nicosia, bij den regteroever van den Simeto.

Carcassez, voormal. landsch. in Frankr. in Opper-Languedoc, thans begrepen onder het dep. de l'Aude. De naam is ontleend van de hoofdstad Carcassone.

Carcassonne, Fr. arr. (Wbk.), telt 141 gem., met 86,000 inw. in 12 kant., als: Carcassonne (2.), Alzonne, Capendu, Conques, La Grasse, Le Mas-Cabardès, Monthoumet, Montréal, Peyriac, Saissac en Tuchan.

Carcassonne, Fr. stad (Wbk.), lat. *Carcasso*, ligt 192 u. Z. van Parijs, 23 u. Z. O. van Toulouse, 20 u. O. N. O. van St. Foix. Het is de geboortepl. van den tooneeldichter Philippe François Nazaire Fabre d'Eglantine, die als lid der nationale conventie ook voor den dood van Lodr-

WIJK XVI gestemd heeft. In den omtrek vindt men marmergroeven.

CARCASSONNE, (CANAL DE) tak van het kanaal van Languedoc in het Fr. dep. de l'Aude. Het bespoelt de muren van Carcassonne en loopt vervolgens weder in hetzelfde kanaal uit. Het is 2 m. lang.

CARCASTILLO, Sp. vlek, prov. en 8 m. Z. O. van Pampeluna, (Navarra) en 4 m. van Sanguesa, aan den linkeroever van de Aragon.

CARCERES, stad in Nieuw-Grenada, dep. Cundenamarca, de prov. Antioquia, in de Vier Capitanias of districten, zeer ongezond en vochtig, aan de Cauca. 7. 48. N. B. 57. 41. W. L.

CARCORA, zie *Carcara* (Wbk.). No. 2.

CARDAMUM (Wbk.), is een der Lakediveneil., in den Ind. Oceaan. 10. 12. N. B. en 90. 40. O. L.

CARDANO, Lomb. Venet. D., prov. en 8 m. N. W. van Milaan, distr. en ½ m. Z. W. van Gallarato; 1200 inw.

CARDASSI, stad in de Sahara, Oase Angila, digt bij Egypte, met handel en karavanen.

CARDEDEN, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Barcelona (Catalonië), en 3 m. N. W. van Mataro.

CARDELA, Sp. vlek, prov. en 7 m. N. O. van Grenada.

CARDENAS, Sp. vlek, prov. en 7 m. Z. W. van Logrono (Burgos), en 1½ m. Z. Z. W. van Najera, aan den regteroever der rivier van denzelfden naam.

CARDENOSA, Sp. vlek, prov. en 3 m. N. N. W. van Avila. 2. Sp. vlek, prov. en 4 m. N. van Salamanca; 1500 inw.

CARDIANO, zie *Porto-Cardiano* (Wbk.)

CARDIEL, Sp. vlek, prov. en 15 m. W. N. W. van Toledo, aan den regteroever van de Alberche.

CARDIGOS, Portug. vlek, prov. Alentejo, comarca Crato, aan den weg van Abrantes naar Castello Branco, 8 m. O. van Thomar.

CARDINALE, Nap. vlek, prov. Calabria Ult. III, distr. en 7 m. Z. Z. W. van Catanzaro, kant. en 1½ m. Z. Z. O. van Chiaravalle, met 1 lakenfabrijk en 2400 inw.

CARDITELLO, koninkl. slot in het kon. Nap. prov. Terra di Lavora, distr. en 3 m. W. van Caserto, kant. en 1½ m. Z. W. van Capua. Er is eene fraaije verzameling van schilderijen.

CARDITO, D. in het kon. en de prov. Nap., distr. Casoria, kant. Caivano, 2½ m. N. van Nap., veel zijdewormteelt: 2700 inw.

CARDIVA, een der Maldiveneil., in den Oost-Ind. Oceaan, ten Z. W. van Indostan, 4. 59. N. B. en 91. 20. O. L.

CARDLEY WILMOT, kaap aan de Lancaster-Sont, W. van Rigbybaai.

CARDON, baai en eil. in Midden-Amer., prov. Nicaragua, distr. Realejo.

CARDOSIO, Tosk. D., prov. Florence, 2 m. N. O. van Pietra Santa. In de omstreken zijn leigroeven.

CARDOSO, (EL) Spaan. vlek, prov. en 15 m. N. van Guadalaxara, bij den oorsprong der Jarama.

CARDOZ, of *Cardozo*, berg in Braziliё, prov. St Paul, distr. Curytiba, nabij de kust der Atlant. zee, 24. 58. 45. Z. B. 70. 32. 41. O. L.

CAR-DYKE, kanaal in Engeland, gr. Lincoln. Het begint aan de riv. Welland, 1 m. W. van Markat-Depping en eindigt 4 m. Z. O. van Lincoln. Het is 13 m. lang. Men denkt dat het door de Romeinen gegraven is, en dat het voorheen langer en dieper was dan thans.

CAREAN, zie *Praya* (Wbk. No. 1.).

CAREAU, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Templeuve.

CAREGLIO, Sard. vlek in Piemont, prov. Cuneo aan de Grano, met zijdeweverij.

CARELIE, was voorheen een landsch. in Europ. Rusland, nu verdeeld tusschen de gouv. Wiborg, Kuopio, Olonetz en Archangel. De inw. zijn van Finlandschen oorsprong en spreken nog eene mengeling van Finlandsche en Russ. taal, welke zij Carelisch noemen. Thans verstaat men door Carelië (zie Wbk.) alleenlijk nog de omstreken van Kexholm, in het gouv. Wiborg.

CARELSHAUSEN (Wbk.), ligt niet in Luxemb. maar in Pruissen, prov. Nederrijn.

CAREMBOULES, volk in het Z. ged. van Madagaskar, in de omstreken van kaap Sainte Marie.

CAREMBOIJE, Ind. riv., prov. Malabaar.

CARENAGE (Wbk. No. 3), zie ook *Port Castries* (Wbk.).

CARENAGE, kaap op het W. I. eil. St. Domingo, 19. 25. N. B. 304. 45. L.

CARENAS, Sp. vlek, prov. en 3 m.

Z. W. van Calatayad (Aragon), aan den regteroever van de Mesa.

Caresbrook-Castle (Wbk.), de Engels. koning, Karel I, zat hier gevangen, tot den tijd, dat hij onthoofd werd.

Caret, (A) eil. bij het W. Ind. eil. Guadaloupe, op eene 1 m. lange zandbank, aan welks einde nog een ander eil. is.

Caretas, eil. aan de Z. zijde van het W. Ind. eil. Porto Rico.

Caretchy, corle op het O. Ind. eil. Ceylon, ten Z. van Jafna en aan de zee.

Carevelos, zie *Carveles* (Wbk.).

Carew, volkplanting op het W. Ind. eil. Barbados, kersp. Christ-Church.

Carey, zie *Castel Carey* (Wbk.).

Carga, eil. in de Perz. golf, waar men vele diamanten vindt en in den omtrek fraaije parelen vischt, met welke de inw. grooten handel drijven.

Cargados, Garajos, (Wbk.) staat: zie verder *Brondon*, (*St.*) lees: *Brandon*, (*St.*) No. 1.

Cargill, Schot. D., gr. en 3½ m. N. O. van Perth, op gelijken afstand Z. O. van Dunkeld, aan den linkeroever van de Tay; 1600 inw. In de omstreken zijn kalk- en arduinsteengroeven, als ook overblijfselen van Druïden-tempels en Romeinsche legerplaatsen.

Carguairazo, zie *Carguairasso* (Wbk.)

Cargodos Garajos, zie *Brandon*, (*St.*) (Wbk.) No. 1.

Cargyl, riv. in den Noord-Amer. staat Virginia, gr. Charlotte.

Carhuas, D. in Peru, dep. Junin, prov. Cajatambo.

Cari, tak van de Orinoco, in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumana. 2. zendel. post aldaar, aan voorn. riv. 3. tak van de Capororo, in Coango, in Afrika. 4. st. in Bengalen, N. van den Ganges, 9 u. van Nattore.

Caria (Wbk.), Turks. stad in Azië, zie *Gebail* hieronder en *Zeg Zeg*. (Wbk.)

Cariamango, Z. Amer. D. in Ecuador, dep. Asuay, prov. Loxa, aan den weg van Quito naar Lima.

Carianen, of *Carians*, volkstam in het rijk der Birmannen, in de Zuid. gedeelten der prov. Pegu en Arracan. Zij bewonen een bergachtig land vol tijgers en andere wilde dieren; zijn herders, en schoon zij eenen vruchtbaren grond bewonen, bebouwen zij dien niet; spreken eene taal, die van het Birmansch en van het Peguaansch verschillend is; wonen in dorpen, waarvan elk eene afzonderlijke gemeente uitmaakt, en zijn goedhartig en herbergzaam.

Carianossi, zie *Anossi* (Wbk.).

Carians, zie *Carianen*.

Cariatain (Wbk.), zie voorts *Cariateen* (Wbk.).

Cariati (Paternum), zie *Cariati Vecchia* (Wbk.), zij is eene kant. hoofdpl. ligt distr. en 6 m. Z. O. van Rostano, 14 m. O. N. O. van Cosenza, op een voorgebergte, dat door de Ionische zee bespoeld wordt; is bemuurd en heeft 1 hoofd- en 4 andere kerken, 1 seminarium en 1 huis van liefdadigheid, veel zijdewormteelt en 2200 inw. De omstreken leveren de beste manna van Calabrië op, en de kusten eenen overvloed van visch.

Cariay, tak van de Xingu, in de Brazil. prov. Matto Grosso, comarca Arinos.

Cariays, volk aan voorn. riv. wonende.

Caribana, landpunt in Nieuw-Grenada, dep. Cauca, aan de Caraïbische zee.

Caribe, of *Rio Caribe*, vlek in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumana, in een heerlijk dal van denzelfden naam, 4 m. van Carupano aan de kust, niet ver van Kaap Drie punten; met het dal; 4500 inw. tellende, die cacao, maïs, wijn, enz., telen.

Cariberis, volk in Brazilië, prov. Para, distr. Tapajonia.

Caribes-Mansos, zie *Caribes*. (Wbk.)

Caribiana (Wbk.), staat: zie *Corobana*, lees: zie *Carabana* en zie hier boven.

Caribs-land, een der kwart. van het Noordel. gedeelte van het eil. St. Vincent, in de Antilles, dus genoemd, om dat het door verscheidene familiën van zwarte Caraïben (de oorspronkelijke inlanders) bewoond wordt, die thans onder de negers vermengd zijn.

Carichana, zendel. post in Columbia, dep. Orinoco, prov. Guayana, heerlijk gelegen, met granietzuilen.

Caridad. D. in Midden-Amer., prov. Honduras.

Cariela, volk in Quito, bij den Maranhon.

Carihkil, D. op het O. I. eil. Ceylon, corle Carebihy.

Cariky, Indiaan. volk, van Nieuw-Grenada, aan de oevers van de Apaparis, de Piraparana en de Taraira, tusschen 0. en 1. Z. B. en tusschen 52. 20. en 53. 20. W. L.

Carig, zendel. D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Pangasinan.

Cariguanos, volk in de Brazil. prov. Para, distr. van Oostel. Guyana, aan de Serra Tumu-Cucuraque.

Carijos, voorm. volk in de Brazil. prov. Santa Catharina, thans onder de andere volken versmolten.

Carillo, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Merida, met aanzienlijken cacaoteelt, die jaarlijks wel 280 lasten in den handel brengt.

Carimata (Wbk.), zie voorts *Caromata* (Wbk.).

Carimaya, riv. op het W. I. eil. Cuba, die in de Nipesbaai valt.

Carinabad, Turk. vlek in Europa, sandsch. en 36 m. Z. van Silistria, 7 m. W. van Aidus. Er zijn looijerijen.

Carinacos, volk in Venezuela, dep. Orinoco aan de Caucu.

Carinenka, riv. in Brazilië, prov. Minas Geraes. Zij ontspringt aan de O. zijde van de Serra St. Domingo, bij de grenzen der prov. Goyaz; loopt N. O., beschrijft 12 m. de Noordel. grenslinie van het distr. Paracuta, en valt, na eenen gedeeltelijk bevaarbaren loop van 28 m., onder 14. 21. Z. B., in de Rio St. Francisco. 2. D. aan dezelfde rivier.

Carinnena, zie *Carinena* (Wbk.).

Cariocos, (dos) meer in de Brazil. prov. Para, ten Z. van den Maranhon.

Cariocou (Wbk.), staat: zie *Carinacou*, lees: zie *Cariacou*.

Cariovacou, zie *Cariacou* (Wbk.).

Caripe, hoofdpl. van de Chainnus-Indianen in Venezuela, dep. Maturin, prov. en 14 m. Z. Z. O. van Cumuna, 10. 10. 14. N. B. en 46. 13. 45. W. L.

Caripoux, Z. Amer. volk, N. van Brazilië en de Amazonenrivier, 15 m. van het land der Caraïben, met welke zij bestendig in oorlog zijn. Overigens zijn zij vrolijk, dapper, zachtzinnig, eerlijk en gastvrij.

Carisfort, kaap op het N. van het Westelijkste der Falklands eilanden.

Carislehol, zie *Carlislehol*.

Carisseno, zie *Coranza*.

Caristo, Turk. eil., zie *Castel Rosso*. (Wbk.).

Caritena (Wbk.), zie ook *Kartina* en *Karithene*.

Cariy, gem. in Paraguay op 25. 26. 34. Z. B. en 58. 50. W. L, met 700 inw.

Carizal, D. in Chili, prov. Colihagua.

Carlat (Wbk. No. 3), zie voorts *Carla le Compte* (Wbk.).

Carlau, Oostenrijk. D. in Stiermarken, met een provinciaal huis van verzekering.

Carlebor, Deens. D., eil. en stift Seeland, ambt Frederiksborg, 6 m. N. N. W. van Koppenhagen en 4 m. Z. W. van Elseneur. Men maakt er buskruid.

Carlepont, Fr. D., dep. Oise, arr. en 4 m. N. O. van Compiègne, 15 m. O. van Beauvais, kant. Ribecourt, met 1 fabrijk van katoen lijnw. en 1100 inw.

Carleton, N. Amer. eil., staat New-York, gr. Jefferson, in de St. Laurentius-rivier, ten O. van het Groot-eiland.

Carl-Gustavsstad (Wbk.), staat: zie *Eskilstunna*, lees: zie *Eskilstuna*.

Carli, merkwaardig hol in Dekan, Ind. prov. Aurungabad; met eenen ingang van 60 voeten hoogte, in eene grafstede veranderd.

Carlière, (La) of *la Carrierre*, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Clermont.

Carlisle, N. Amer. stad, staat Illinois, gr. Washington, aan den linker oever der Kaskaskia, 10 m. Z. W. van Vandalia, 17 m. O. van Saint Louis. Zij werd in 1818 gebouwd en bevat een honderdtal huizen en 1 collegie. 2. N. Amer. gem., staat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Nicholas, 16 m. W. van Albany, 1600 inw. 3. N. Amer. gem., staat Indiana, gr. Sulivan. 4. D. staat Massachusets, gr. Middlesex, met 700 inw.

Carlislehol, hol in den N. Amer. staat Pennsylvanie, gr. Cumberland.

Carl Johannsstad (Wbk.), staat: zie *Hassarande*; men zoeke dat woord hier onder.

Carlo, zie *Monte Carlo* (Wbk.)

Carloforte, Sard. vlek op het eil. San-Pietro, nabij en ten Z. W. van het eil. Sardinië, 39. 10. N. B. 5. 55.

O. L. In de omstreken zijn fraaije zoutgroeven, en ten N. W. op eene hoogte is een kasteel, dat de haven bestrijkt; 2500 inw.

Carloo St. Job, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Uccle, met eene kapel en 4 watermolens. Hier stond vroeger een fraai kasteel met heerlijke tuinen, dat in de omwenteling, op het laatst der vorige eeuw, verbrand is.

Carlopago (Wbk.), zie ook *Karlobago* (Wbk.).

Carlopoli, Nap. vlek, prov. Calabria Ult. II, distr. en 3½ m. N. O. van Nicastri, 5 m. N. N. W. van Catanzaro, kant. Serrastretta; veel zijdewormteelt, 1900 inw.

Carlos, kaap in Mexiko, staat California.

Carlos, (San) (voorheen *Campinas*), Braz. stad, prov. en 24 m. N. W. van St. Paolo, distr. en 8 m. N. van Hytu of Ytu, tusschen de Capioary en de Tiboya, 22. 48. 20. Z. B. en 29. 19. 5. W. L. De omstreken zijn ongemeen vruchtbaar en zeer tot den suikerteelt geschikt, ook groeijen er tarw, maïs en boonen. 2. dep. in de repub. Urugay, met eene hoofdpl. van denzelfden naam. 3. vesting in Middel Amer, , prov. Nicaragua, distr. Matagalpa aan de St. Juan 8 m. van de zee, het is een parallelogram met 4 bastions en 100 man garnizoen. 4. vlek op het W. I. eil. Hayti, zie *Ileignes*. 5. stadje in Nieuw-Grenada prov. Antioquia 6. 13. N. B.; 500 inw. 6. klein eil. in de Straat van Magellan ten N. O. van de Baai van Choiseul, en ten Z. W. van de Yorks-punt. Het is ruim 1 m. lang. 7. pas gebouwde Spaan. stad in het N. W. gedeelte van het eil. Leon (Andalusië), bij Cadix, met eene school voor de zeevaart, een hospitaal, enz. 8. Spaan. stad in Catalonië, zie *Carlo*, (*San*) (Wbk.). 9. zendelingspost in Z. Amer. prov. Buenos Ayres, aan eene kleine riv., 27. 44. Z. B. 58. 17. W. L. 10. zeeengte, zie *Carlisle Sound* (Wbk.). 11. een der Ladronen-eilanden, zie *Sarigan* (Wbk.).

Carlos, (St.) *de aldus beginnende woorden, die niet in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de woorden van onderscheiding.*

Carlota, zie *Carlotta* (Wbk.) en *Carolina* (Wbk.) No. 6.

Carloto, stad in de rep. Rio de la Plata, aan de Rio Quanto.

Carlotta (Wbk.), zie voorts *Carolina* (Wbk.) No. 6.

Carlsberg (Wbk.), staat: zie *Winterkasten*, lees: zie *Wilhelmshöhe*.

Carlsbourg, geh. in Luxemburg, kw. Neufchâteau, gem. Paliseul.

Carlsburg, comitaat in Zevenbergen, zie *Weissenburg*(*Unter*). 2. stad en vesting in Opp. Guinee, zie *Cape Coast Castle*. 3. of *Carlstadt*, vesting in het kon. Hannover, gouv. Stade, hert. en 12 m. N. N. W. van Bremen, distr. Bremerlehe.

Carlscrona (Wbk.), staat: zie *Karlskroon*, lees: zie *Karlskroon* en *Blekingen*.

Carlsdal, groot ijzerwerk in Zweden, Oerebrolän 8 m. W. N. W. van Oerebrö, harrad en parochie Carlskoga, aan de Svant-elf. Het levert eene groote menigte geschut en andere oorlogsbehoefte, als ook gereedschappen van gegoten ijzer.

Carlshaven, (Wbk. No. 1) of *Carlshafen*, is geen D., maar een ambt en st.

Carlshof (Wbk.), is een verdicht eil., dat niet bestaat, maar door Behrens is uitgedacht.

Carlshof, geh. in Luxemb., kw. Luxemb., gem. Berg.

Carlskoga, Zweed. D. en parochie, Oerebrolän, 9 m. W. van Oerebrö. In deze parochie ligt het vermaarde ijzerwerk Carlsdal.

Carlspach, heerlijkh. en slot in Neder-Oostenrijk.

Carlsruhe (Wbk. No. 1.), is sedert 1824, door ijzeren pijpen van goed water voorzien; ligt thans in den Middelrijnkr., en heeft 1200 huizen, ruim 19,000 inw., ook nog verzamelingen van oudheden, schilderijen en modellen en in den omtrek het gehucht Klein Carlsruhe. Het stadsambt bevat 19,800, het landambt 20,000 inw.

Carlstadt, Generalaat in het militair Croatie, ten N. bepaald door Illyrie, ten O. door de Bannaat grenzen en Europ. Turkije, ten Z. door Dalmatië en ten W. door de Adriatische Zee. Het is 35 m. lang van het N. naar het Z. en 17 m. gemiddeld breed, van het O. naar het W. en bevat 47. vk. m. De Denarische Alpen strekken zich in het Westel. gedeelte van dit land uit, onder den naam Wellebitch, en een der voor-

naamste takken, de Kleine Capella, bedekt het Oostel. gedeelte. De voorn. riv. zijn de Licca, de Gaczka, de Korana, de Dobra en de Meresnicza. De grond is kalkachtig en niet zeer vruchtbaar. De lucht op de bergen is koud en guur en in de valleijen zacht. De voortbrengsels zijn granen, wijn en vlas. Er worden vele runderen, paarden, schapen en bijën, en sedert eenigen tijd ook zijdewormen gekweekt. De nijverheid is er nog in hare kindsheid; 194,000 inw. Het wordt verdeeld in 4 regimentaire distr. Liccan of Likan, Ottochacz, Ogulin en Szluin. De voornaamste stad is Zeng. 2. Vesting in Hannover zie *Carlsburg*. No. 2.

Carlsten (Wbk.), zie ook *Karlstein*, (Wbk.) No. 2.

Carlsthalerbad, staat: zie *Slangenbad*, lees: zie *Schlangenbad*.

Carltonhouse, Eng. factorij in het W. Binnenland in N. Amer., woonpl. der Schepewyans.

Carluke, Schots. D. gr. en 1½ m. N. N. W. van Lanark; 3000 inw. In de omstreken vindt men kalksteengroeven en ijzermijnen.

Carma, berg in Turks. Europa, ejalet en 9 m. O. van Scutari, op de grenzen van het dus genoemde sandsch., en dat van Jakova, tusschen de Drin en de Drinassi.

Carmague, Fr. eil., tusschen twee armen van de Rhône, aan den mond van die rivier, dep. Monden van de Rhône 9. v. m. groot, met den grooten vijver Valcaris, verscheidene moerassen, maar ook vruchtbare streken.

Carman, zie *Carmaying* (Wbk.).

Carmanien, zie *Caramanië* (Wbk.).

Carma-Pira, riv. in het Chin. gouv. Kirin, in de Mandschurei, die in de Assuri valt.

Carmasse, Afrik. stad in Sudan, aan de Dialliba, nabij het land Haoussa. Men vindt er bij Mungo Park van gewag gemaakt.

Carmel, zendelingspost der Hernhutters op het eiland Jamaika.

Carmen (Wbk. No. 2.), zie ook *Karmoe* (Wbk.).

Carmen of *Kerman*, Fr. stad, dep. Finisterre, 11 u. van St. Pol-de-Leon.

Carmen, (del) kluizenarij bij Nieuw-Guatimala, de hoofdstad van Middel-Amer. op eenen berg.

Carmen, (El) stad in Nieuw-Grenada, prov. Antioquia, 6. 12. N. B.; 1100 inw. 2. Eil. in Mexiko, staat Yucatan, of Merida.

Carmi, N. Amer. gem., staat Illinois, hoofdpl. van het gr. White, aan den regter oever der Kleine Wabash, 29 m. Z. O. van Vandalia, 38. 5. N. B.

Carmignano (*Carminianum*), Tosk. vlek, prov. en 4 m. W. van Florence, Vicariaat en 2½ m. Z. W. van Prato.

Carminach, zie *Carmina* (Wbk.).

Carminianum, zie *Carmignano*.

Carmo (Wbk.) ligt in het distr. Nova Beyra, heeft schoone kerken, mijnwerken en er wordt maïs, manioc, peulvruchten, moesgroenten, tuinvruchten, tabak, suiker en katoen geteeld. 2. D. in Braz., prov. Seregipe d'El Rey, bij Logarto. 3. D. aldaar, prov. Para in het Xinguland.

Carmo, (Ribeirao do) riv. in Brazilië, die in de Doce valt.

Carmoe, zie *Carmen*, No. 1.

Carmona (Wbk. No. 1.), Carmonia, ligt niet in prov. Valencia, maar prov. en 6 m. O. van Sevilla, 37. 28. 1. N. B. en 11 59. 56. O. L. Zij was eene oude Romeinsche stad; twee aloude en fraaije poorten bestaan nog. Het kasteel is vervallen. De weg van Carmona naar Sevilla loopt langs ontelbare olijfboomen en wijngaarden, die uitmuntende wijn opleveren.

Carmons, klein stad in het koningr. Illyrie, Görzerkreits, op eenen berg, bij de Indry.

Carnachiuli, Afrik. riv., in Abyssinië, die in de Bahar el Azrek valt.

Carnack, Egypt. D. op den regter oever van den Nijl, gedeeltelijk op de bouwvallen van het oude *Thebe* gebouwd.

Carnal Manazal (Wbk.), zie voorts *Karn al Mansil* (Wbk.).

Carnam, zie *Pulo-Carnam* (Wbk.)

Carna-Prayaga, D. in Britsch Ind., presid. Bengale, prov. Gurwal, aan de vereeniging der Allakananda met de Pindar, 10 m. O. N. O. van Serinagor, 30. 16. N. B. Het is eene heilige plaats, waar de Hindo's het beeld van den vergoden Radja-Carna vereeren.

Carnatic-Bala-Ghaut, zie *Mysore*. (Wbk.).

Carnatic-Payeen-Ghaut, zie *Carnate* (Wbk.).

Cornaul (Wbk.), is beroemd door de overwinning, welke het Engelsche

leger aldaar in 1761 op de Maratten behaalde, die 95,000 man sterk waren.

CARNBEE, Schots. D., gr. Tife, 2 m. Z. van St. Andrews; 1000 inw. In de omstreken zijn koolmijnen.

CARNE, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Herrinnes.

CARNEOERIA, Ind. D. in Columbia, staat Cundinamarca, prov. Neiva, op sommige kaarten *Caxne* genoemd.

CARNERO, kaap in Nieuw-Grenada, aan de kust van den Grooten Oceaan, ten N. van de Golf van Guayaquil, 4 m. Z. O. van St. Helena, onder 2. 20. Z. B. en 63. W. L. 2. Een der Schildpad-eilanden, zie *James*. 3. Haven in Chili, zie *Puerto Carnero de Tucapel* (Wbk.)

CARNERO, (GOLF) (Wbk.), staat: zie *Quarnero*, lees: zie *Quarnaro*.

CARNEW (Wbk.), hier werden de Engelsche troepen in 1798 door de opstandelingen geslagen.

CARNIE, zie *Carnia*. (Wbk.).

CARNIÈRE EN CAMBRESIS, Fr. D. en kant. hoofdpl., dep. van 't Noorden arr. en 2 u. O. van Kamerijk, 13 u. Z. Z. O. van Rijssel; 1000 inw. In de omstreek is eene steenkoolmijn.

CARNIÈRES (Wbk.), D. en gem. distr. Thuin, 1 u. van Fontaine l'Evèque; 2000 inw., steenkoolgroeven en ijzersmederijen. Slag van 1170. 2. Fr. D., zie *Carnière en Cambresis*.

CARNOET, (ST. MAURICE DE) (Wbk.), of enkel *Carnoet*, ligt arr. en 8 u. Z. W. van Guingamp, 2 u. van Carhaix; 1200 inw., loodmijn.

CARNOIS, geh. in Henegouwen, distr. Ath. gem. Anvaing.

CARNOIS, (PETIT) geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Anseroeul.

CARNOM, eil. in de golf van Siam, nabij de kust van het kon. van dien naam, prov. Ligor, 9. 58. N. B. 117. 55. O. L. 2. Riv. in dezelfde prov.

CARNOULES (Wbk), lees: *Carnoulles*. Het ligt kant. en 3 u. van Cuers; 900 inw., kurkboomen en voortreffelijken zoeten wijn.

CARNUNTAM, zie *Altenburg*, No. 1.

CARO, Fr. vlek, dep. Morbihan, arr. en 2 u. Z. Z. O. van Ploermel, 10 u. N. O. van Vannes, kant. Malétroit; 1600 inw.

CAROA, tak van de Maranhon, in Brazilië.

CAROCEDO, Portug. vlek, prov. Tralosmontes, comarca en 8 m. W. N. W. van Miranda, 6 m. Z. van Braganza.

CAROCHE, of *Carrache*, stad in Venezuela, dep. en 80 m. W. Z. W. van Caraccas, 12 m. O. van het meer Maracaibo. Zij is geheel met bergen omringd en telt 4000 inw.

CAROEIRA, aanzienl. berg in het capitanaat-generaal Mozambique, gouv. der Rivieren-de-Sena, ten Z. van Tête.

CAROINAY, riv. in Ind., prov. Orissa, distr. Singboom.

CAROL, vallei in Frankr., dep. der O. Pyr., arr. Prades, kant. Saillagouse. Zij bevat eene buurt van denzelfden naam, 12 u. W. Z. W. van Prades en 6 u. van Saillagousse aan de Carol. In de omstreken is eene koper-, eene zilvermijn en 1 koperader.

CAROLEI, Nap. vlek, prov. Calabria Citr, distr. en 1½ m. Z. W. van Cosenza, kant. Dipignano; 1500 inw., met eene vuursteengroef.

CAROLINA (Wbk. No. 4.), reg. 2, staat: gr. Maryland, lees: staat Maryland.

CAROLINA, stad in Nieuw-Grenada, dep. Cundinamarca, prov. Antioquia, 6. 45. N. B.; 1572 inw. 2. D. in Venezuela, dep. Orinoco, prov. Guayana aan den Boven-Orinoco. 3. N. Amer. gem. staat New-York, gr. Tioga, 55 m. W. Z. W. van Albany; 1600 inw.

CAROLINENEILAND, zie *Carolina* (Wbk.) No. 8.

CAROLLO, zie *Porto-Carollo*. (Wbk.)

CAROLSVILLE, D. in den N. Amer. staat Alabama, gr. Jefferson.

CAROMATA (Wbk.), zie ook *Carimata* (Wbk.).

CARON (Wbk.), ofschoon deze op onze oude kaarten als de uitwatering eener riv. opgegeven wordt, heeft FLINDERS echter die rivier niet gevonden, maar wel de golf, welke dien naam draagt.

CARONA, Zwits. D., kant. Tesino, distr. en 1 m. Z. Z. W. van Lugano, nabij den N. oever van het meer van dien naam, hoofdplaats van eene kreits.

CARONDELET, kanaal in den N. Amer. staat Louisiana, waardoor de hoofdstad met Pont-Chartrain gemeenschap heeft. 2. D. in Ecuador, dep. Ecuador, prov. Imbabura aan de Tola.

CARONI, D. in Columbia, dep. Orinoco, prov. Varinas. 2. D. aldaar, prov. Guayana.

CARONIA, Sicil. stad, prov. en 25 m.

W. Z. W. van Messina, distr. en 2 m. N. N. W. van Mistretta, aan den regter oever der Coronia en nabij de zee, met eene kleine haven, en handel in koorn en olie.

Caronno-Ghiringhello, Lomb. Venet. D., prov. en 4 m. W. van Como, distr. en 1½ m. N. N. W. van Tradate; 1100 inw.

Caroon Berket el, (Wbk.), zie voorts *Birkat* (Wbk.) No. 1.

Carori, zie *Coary* (Wbk.).

Carosso, zie *Monte Carosso* (Wbk.).

Carotte, (La) geh. in Henegouwen, distr. Bergen, gem. Chaussee-Notre-Dame-Louvignies.

Carotto, D. in het kon. en de prov. Napels, distr. en 2 m. Z. W. van Castel-a-Mare, kant. en 1 m. O. N. O. van Sorrento, nabij de Middell. Zee. Er zijn 2 kerken; Ferdinand IV stichtte er eene school voor de zeevaart; in de omstreken worden vele zijdewormen gekweekt; 3500 inw. 2. D. in de Kerk. staat, zie *Monte Carosso* (Wbk.).

Carouge, Sard. prov., hertogd. Savoye, ten N. bepaald door Zwitserland, ten N. W. en ten W. door Frankrijk, waarvan zij door de Rhône gescheiden is; ten Z. door de prov. Eigenlijk Savoye en door die van Genevois; ten O. door die van Faucigny, en ten N. O. door de prov. Chablais. Zij is van het N. O. naar het Z. W. 12 m. lang en van het N. W. naar het Z. O. gemiddeld 3 m. breed. De hoofdpl. is St. Julien. De prov. is verdeeld in 4 mandementen: Aunnemasse, Saint-Julien, Reignier en Seyssel, bevattende te zamen 72 gemeenten en 38,000 inw.

Carougebaai, baai op de O. kust van Newfoundland.

Carouge de Montagne (Wbk.), of *Carouges*, is eene kantonshoofdpl. 5. u. N. W. van Alençon; 2200 inw., smederijen en ijzermijnen.

Caroun, of *Khoasp* (Eulæus, of *Choaspes*), riv. in Perzië, ontspringende in Laristan, aan den berg Koub-Zerbé, 25 m. Z. W. van Ispahan; zij loopt eerst W. dwars door de Bakhtery-gebergten, voorts in Khusistan, van daar Z. door Chucter, door Bendekil, waar zij de Ab-Zal opneemt, en zich bij Behmichir in 2 armen deelt, waarvan de eene ten Z. W. in de Chat-el-Arab valt; de andere Zuidoostwaarts, zich in 4 takken splitst, die in de golf van Perzië uitloopen. De loop van den Caroun bedraagt omtrent 100 m.

Caroun Beled, zie *Caroon-Beled* (Wbk.).

Carour, zie *Caroor* (Wbk.).

Caroura, voormalig D. in Aziat. Turkije, ejalet. Natolie, sandsch. Kutahiëh, aan den regter oever van den Meïnder, 7 m. W. van Degnitzli, en 40 m. O. Z. O. van Smyrna. Men zegt, dat het door eene aardbeving verzwolgen werd. Het was beroemd om zijne heete bronnen, die in en langs de riv., aan welke het D. gelegen was, opwelden.

Caroveres, volksstam, in het binnenste van Afrika, ten W. van het kapitanaat-generaal van Mozambique, ten O. van Maravi, en ten Z. W. van den Mumbo.

Carovilli, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3½ m. N. N. O. van Isernia, 8 m. W. N. W. van Campobasso, hoofdpl. van een kant.; 1300 inw.

Carpack, zie *Karpatisch gebergte* (Wbk.).

Carpano, vlek in Illyrië, kr. Mitterburg, met steenkoolmijnen.

Carpathus, zie *Koje* (Wbk.)

Carpenetto, Sard. D., afdeel. Alexandria, prov. en 2 m. O. van Acqui, hoofdpl. van een mand; 1500 inw.

Carpenitza, Turks. kant., sandsch. Lepanto, ten Z. van Agrapha, met 18,000 inw. en verscheidene dorpen. 2. vlek in het voorn. kanton, met 600 inw. Hier sneuvelde Marco Botzaris.

Carpentaria, (Golf van) (Wbk.), bij de opnoeming der kapen is Kaap Maria vergeten.

Carpenter, tak van de James, in den N. Amer. staat Virginia. 2. tak van de Kenhawaa aldaar, gr. Monroe.

Carpenters, klein eil. in den N. Amer. staat Pennsylvanie, gr. Philadelphia.

Carpentras, Fr. arr. (Wbk.), telt 29 gem., met 47,000 inw., in 5 kantons, als: Carpentras (2), Mourmoiron, Pernes en Sault.

Carpentras, Fr. stad (Wbk), ligt 6 u. N. O. van Avignon en 175 u. Z. O. van Parijs, aan den voet van den berg Ventoux. Er zijn nog brandewijnstokerijen, zeepfabrijken, leerlooijerijen. Het is de geboortepl. van den dichter François Arnaud.

Carpenzano, Nap. D., prov. Calabria Citr, distr. en 4 m. Z. van Cosenza, kantonshoofdpl.; veel zijdewormteelt en 1500 inw.

Carphia, eil. bij den N. Amer. staat Virginia, gr. Accomak.

Carpi (Wbk.), is beroemd door de overwinning, welke de Oostenrijkers aldaar in 1701 op de Franschen behaalden.

Carpignano, Sardin. D., afdeel. prov. en 4 m. N. W. van Novare, hoofdpl. van een mand., aan den linker oever van de Sesia; 2000 inw. 2. Nap. vlek en kantons-hoofdpl., prov. Terra d'Otranto, distr. en 5 m. Z. O. van Lecce; 1000 inw.

Carpinas, Indiaans. volk in Brazilië, in het O. gedeelte van Portug. Guyana, onder den Equator, tusschen de Para en de Curupatuba.

Carpineti, D. en kantons-hoofdpl., hert. Modena, distr. en 6 m. Z. Z. W. van Reggio, nabij den oorsprong van den Tresinaro; 1400 inw. Er wordt eene wekelijksche en eene jaarlijksche markt gehouden.

Carpineto, vlek in den Kerkel. Staat, legat. en 5 m. W. van Frosinone. 2. Nap. D., prov. Abruzzo Citr., distr. en 4½ m. Z. W. van Il Vasto, kant. Gissi; 1000 inw.

Carpinetto, D. en kantons-hoofdpl. hert. Parma, distr. en 4 m. W. N. W. van Borgo San Donino.

Carpintero, baai in Midden-Amer. prov. Costa Rica, door de uitwatering van de Barbilla en Chiripa gevormd.

Carpio, (el) Spaans. vlek, prov. en 8 m. W. van Toledo, niet ver van den regteroever van den Taag. 2. Spaans. vlek, prov. en 10 m. Z. Z. W. van Valladolid, en 4 m. Z. W. van Medina-del-Campo, nabij den linker oever van den Trabancos; 1200 inw.

Carpont, Charpote, Turks. stad in Azië, pach. en 25 m. N. W. van Diarbekir, 12 m. O. van Malatia, hoofdpl. van een sandsch. Er wordt veel handel in producten gedreven, vooral op Aleppo.

Carpori, zie *Carpoly* (Wbk.).

Carracas (Wbk.), staat: zie *Venezuela*, lees: zie *Caraccas* en zie dat woord hier boven.

Carracedo, Spaans. vlek, prov. en 2 m. Z. O. van Villafranca (Leon), in een bosch, aan den linkeroever van de Qua.

Carrache, zie *Caroche*.

Carrack, zie *Castle Carrack*.

Carralejo, Noordel. pl. van het Canarisch eil. Fortaventura, 28. 46. N. B. 16. 13. 30. O. L.

Carral-y-Villah, Spaan. vlek, prov. en 8 m. Z. W. van Leon, 2 m. Z. O. van Astorga, aan den regteroever van den Tuerto.

Carranca, (Serra) bergketen in Brazilië, prov. Minas Geraes, comarca Rio das Mortes. Hare lengte is 60 m.

Carranque, Spaan. vlek, prov. en 7 m. N. van Toledo.

Carranza, vallei in Spanje, prov. en 7 m. W. van Bilbao (Biscaye); zij is 2 m. breed en lang. De kleine riv. Carranza brengt er 5 ijzerwerken in beweging. Er zijn heilzame warme bronnen en 2 badplaatsen. De landstreek bevat uitmuntende weilanden en de bergen vele geneeskrachtige kruiden. Deze vallei bevat 15 gem. en 2900 inw. 2. Eil. bij Chili, prov. Maule, distr. Itata.

Carrascal, of *Carascal*, Spaan. vlek, prov. en 9 m. N. N. O. van Segovia, nabij den regteroever van den *Duranton*.

Carrascosa de Tajo, Spaan. vlek, prov. en 6 m. O. van Guadalaxara, aan den linkeroever van den Taag.

Carascosilla, Spaan. vlek, prov. en 11 m. W. van Cuenca, 2 m. O. Z. O. van Huete, op eenigen afstand van den linkeroever der Rio Huete.

Carred, of *Carr End*, Eng. D., gr. York is de geboortepl. van den geneeskundige John Fothergil.

Carreebergen, bergen in Afrika, ten N. van de Kaap de Goede Hoop.

Carreira de Alcazova, zie *Cachopos* (Wbk.).

Carriacou, zie *Cariacou* (Wbk.).

Carrias, (Castil di) Sp. vlek, prov. en 5½ m. O. N. O. van Burgos, 2 m. Z. van Briviese.

Carriches, Sp. vlek, prov. en 7 m. W. N. W. van Toledo, 3 m. O. N. O. van Cevolla.

Carrick, landsch. in Schotland, in het Z. gedeelte van het gr. Ayr. Het is rijk aan ijzer- en steenkoolmijnen. Ook wordt er veel *blindcoal* (eene soort van versteend hout, dat als steenkolen gebruikt wordt, en een voornaam artikel van handel uitmaakt) gevonden. Maybole en Girvon zijn de voornaamste plaatsen van dit landschap.

Carriden, Schots. D., gr. en 2 m. N. O. van Linlithgow, ten Z. van de Baai van Forth, met 1 kasteel en 1400 inw.

Carrierre, (La) zie *la Carlière*.

Carrières, (Les) geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ecaussines-d'Enghien. 2. Geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Quenast.

Carrières-Charenton, zie *Charenton.*

Carrières-Saint-Denis, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 3 u. N. van Versailles, 3½ u. N. W. van Parijs, met eene teerfabrijk; 900 inw. In de nabijheid zijn steengroeven van waar de naam ontleend is.

Carriers, of *Tacullies*, een Indiaan. volk in Nieuw-Brittanië, in Nieuw-Caledonia. Zij bewonen de oevers van het meer en de riv. Fraser en die van het meer Stuart; zij zijn visschers en jagers, en bedienen zich op de jagt van pijlen en pieken, met kleine zeer vlugge en schrandere honden, terwijl zij ook zeer groote honden hebben, welke zij voor hunne sleden spannen. Zij dragen kleederen van beestenvellen en van grof laken, tegen hetwelk de Engelschen pelterijen van hen inruilen.

Carrigafoyle, eil. in den Shannon, aan de Z. W. kust van Ierland, prov. Munster, gr. Kerry, 13 m. W. van Limerick. Men ziet er de overblijfselen van een sterk kasteel.

Carrigara, D. op het Philipp. eil. Leyte, in het Spaan. gedeelte.

Carril, Spaan. vlek, prov. en 11 m. N. van Vigo (Gallicia), en 8 m. Z. Z. W. van Santiago, aan de O. kust der Baai van Arosa. 2. Sard. stad, zie *Carru* (Wbk.).

Carrion de Calatrava, zie *Calatrava* (Wbk.) No. 1.

Carrion de los Cespedes, Spaan. vlek, prov. en 6 m. W. van Sevilla, en 2½ m. W. Z. W. van San Lucar-la-Mayor, aan den linkeroever van den Carallon.

Carrizo, Spaan. vlek, prov. en 4 m. W. van Leon, aan den regteroever van den Orvigo.

Carrizosa, Spaan. vlek, prov. en 15 m. O. van Ciudad-Real (Mancha), aan den regteroever van den Azuer.

Carrocc, zie *Carrock* (Wbk.). Hij is 2409 v. hoog.

Carrolls-Creek, riv. in den N. Amer. staat Maryland, gr. Frederik.

Carrolton, gem. in N. Amer., staat Illinois, hoofdpl. van het gr. Greene, 6 m. N. van Vandalia.

Carronwerft, Carron Ironworks, zie *Carron* (Wbk.) No. 2.

Carroor (Wbk.), zie voorts *Caroor.* (Wbk.)

Carros, zie *Ckarazk.* (Wbk.)

Carrott, D. in de N. Amer. prov Delaware, gr. Kent.

Carrour, zie *Caroor* (Wbk.)

Carrs-Pond, meer in den N. Amer. staat Rhode-Island, gr. Kent.

Carry, Fr. D., dep. Monden van de Rhône, arr. en 1 u. Z. W. van Aix, kant. en 3 u. van Martigues, aan de Middell. zee, met eene kleine haven; 300 inw. en visscherij.

Cars (Wbk.), zie voorts *Kars* (Wbk.) No. 2.

Cars, Fr. D., dep. de la Gironde, arr. kant. en 1 u. O. van Blaye, 8 u. N. van Bordeaux; 1500 inw. 2. Turks. stad in Azië, pach. en 19 m. W. Z. W. van Marach, hoofdpl. van een sandsch. Zij draagt den bijnaam van *Zul-Karië*, om haar van de stad Cars in Armenië te onderscheiden.

Carsdonk, of *Kalfsdonk*, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Rosendaal, gem. Rosendaal en Nispen.

Carsedyke, Schot. D., gr. Renfrew, aan de O. zijde de voorstad van Greenock uitmakende. Er is eene uitmuntende haven.

Carsholton, Eng. D., gr. Surrey, hundr. Wallington, 1½ m. O. van Croydon, en 3½ m. Z. W. van Londen. De omstreken zijn fraai, weshalve de inw. van Londen in den zomer dit D. sterk bezoeken; 1800 inw.

Carsoli, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ult. II, distr. en 7 m. W. N. W. van Avezzano, hoofdpl. van een kant.; 4 kerken, 1 klooster en 900 inw.

Cartagena, zie *Carthagena.*

Cartago (Wbk. No. 2), is nu de hoofdstad van eene prov., ook Costa-Rica genoemd, in Midden-Amer., in een breed dal.

Cartago, riv. in Guatimala, prov. Costa-Rica; zij ontspringt aan de Z. zijde van het Vulkaangebergte, hetwelk het land doorloopt, stroomt voorbij Cartago en valt, bij den ingang der Golf van Salinas, na eenen loop van 30 m. van het N. O. naar het Z. W. in den grooten Oceaan. 2. Riv. in het land der Musquitos. Zij ontspringt onder 14. 37. N. B. en valt onder 15. 20. N. B., na eenen loop van 25 m. van het Z. W. naar het N. O., in het meer van denzelfden naam. 3. Stad in Nieuw-Grenada, prov. Popayan, in de schoone vallei van den Cauca, aan de Rio Labeia, 27 m. Z. W. van Mariquita en 46 m. W. van Santa Fé de Bogota. Zij is fraai gebouwd en heeft veel

handel in vruchten, koffij, cacao en tabak. Het is de stapelplaats der goederen van Santa Fé en van de Zee der Antilles. Het klimaat is warm, droog en gezond; 5500 inw.

Cartago, (Bahia of Laguna de) meer in het land der Musquitos, ten N. O., door een kanaal van ¾ m. breedte, zamenhangende met de zee der Antilles. Verscheidene riv. loopen er in uit, waarvan de voornaamste de riv. Cartago is.

Cartenaad, zie *Cadutinada* (Wbk.), het ligt presid. Madras, prov. Malabar, ten O. van Mahé, tusschen de West. Ghaats en den Ind. Oceaan, het is vooral vruchtbaar in rijst en peper, van welk laatste product de Raja zijne schatting betaalt. Deze Vorst houdt zijn verblijf te Coutaport.

Carter, riv. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Gloucester en Faquier.

Cartersbaai, baai aan de Eng. N. W. kust van Amerika.

Cartes, Spaan. vlek, prov. en 6 m. Z. W. van Santander (Burgos), en 2¼ m. Z. Z. O. van Santillana, nabij den linkeroever van de Bassaya.

Carthagena, (Wbk. No. 2) maakt de N. helft van het dep. Magdalena uit. In het Z. W. zijn de Andes. De Magdalena, en de Cauca, zijn de voorn. riv.

Carthagena (Wbk. No. 3.), is thans ook de hoofdst. van het geheele dep. Op een eiland bij de landtong, en dat met de stad door eene brug gemeenschap heeft, ligt de groote voorstad Xiximani, en ten Z. van de stad het groote eil. Baru, tusschen de beide eil. ligt de invaart Boca Chica. De stad heeft 25,000 inw. en is aan de landzijde door sterke vestingwerken beschut.

Carthagine, kaap aan de kust van Tunis in de Middell. Zee.

Carthago, N. Amer. gem. staat Tennessee, hoofdpl. van het gr. Smith, aan de vereeniging van de Gancy-Fork met de Cumberland, 14 m. N. N. O. van Murfreesboroug, 15 ½ m. O. van Nashville; 400 inw. 2. kaap aan de N. kust en 8 m. O. N. O. van Tunis, aan de baai van dien naam, 36. 51. 30. N. B. en 8. 0. 30. O. L. Nabij en ten Z. W. van deze kaap, 5 m. O. N. O. van Tunis, stond het aloude Carthago. Men ziet er belangrijke oudheden en overblijfselen, ook die van het door Julius Cesar gestichte *Nieuwe Carthago*.

Carthocela, zie *Cartocelo*.

Cartiels (Wbk.), lees: *Cartils*. Het ligt arr. Maastricht, gem. Wittem.

Cartier, bank in de Ind. Zee, tusschen Timor en De Witts Land op Nieuw-Holland. 2. eil. aan de W. kust van Van Diemensland, ten W. van Barren, mogelijk de *Black Rocks* van Flinders.

Cartignies, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr., kant. en 2 u. Z. Z. W. van Avesnes, 9 u. Z. O. van Rijssel.

Cartils, zie *Cartiels*.

Cartinaad, zie *Cadutinada* (Wbk.), en *Cartenaad* hier boven.

Cartmell, Eng. stad, gr. en 5 m. N. W. van Lancaster, 2 m. O. van Ulverstone, op de kruin van een voorgebergte; 4900 inw.

Cartocelo, of *Carthocela*, D. in den Kerkel. Staat, delegatie Urbino en Pisaro, 4 m. Z. O. van Urbino.

Cartoli, gem. in Dalmatië, kr. en Z. W. van Gattaro. Zij bevat verscheidene dorpen, zoutwerken, steenbakkerijen en 1300 inw.

Cartule, zie *Cartute* (Wbk.)

Cartwell (Wbk.), lees: *Cartmell*, en zie dat woord hier boven.

Caru, D. in Fr. Guyana, in Amer. met eene kleine kapel, ter gedachtenis van 13,000 kolonisten, die aldaar in 1763 door heerschende koortsen weggerukt werden.

Carualleda, zie *Carvalleda* (Wbk.).

Carubichos, tak van de St. Joam, in de Braz. prov. Rio Janeiro.

Caruelles, zie *Carveles* (Wbk.).

Carunchio, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citr., distr. en 6 m. Z. W. van Il-vasto, 12 m. Z. O. van Chieti, kant. St. Buono; 1900 inw.

Carunja, kleine stad in Ind., in de Staten van den Nizam, prov. Berar, 17 m. Z. van Ellitchpoor.

Carupano, stad in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumana, met eene goede haven, veel landbouw en 13,000 inw.

Caruta, D. in Venezuela aan de Guarico.

Carvajao, Spaans. vlek, prov. Valladolid; 1800 inw. 2. Vlek aldaar, prov. Leon, aan de Bernaiga.

Carvajales, zie *Carbojales*.

Carvalho, Portug. vlek, prov. Beira, comarca en 5¼ m. Z. O. van Coimbra, aan den voet van eenen berg van denzelfden naam.

Carvellas, zie *Carveles* (Wbk.).

Carvin (Wbk.), eigenlijk *Carvin-*

Epinoy is eene kantonshoofdpl. en ligt niet arr. Boulogne, maar arr. en 5 u. O. van Bethune.

Carvoeiro, Port. vlek, prov. Alentejo, comarca en 11 m. N. N. W. van Crato, aan de helling van eenen heuvel. 2. kaap aan de Z. kust van Portug., prov. Algarve, comarca Lagos, 37. 6. N. B. 9. 14. O. L.

Carvoeirra, Port. riv., die zich in de Atlantischen Oceaan ontlast.

Carvoerrio, zie *Kaap Carvoeriro* (Wbk.).

Carvounari, Turks. vlek in Eur., sandsch. en 13 m. Z. W. van Janina, en 2 m. O. N. O. van Margariti.

Carwary, zie *Carwaree* (Wbk.).

Carwich, zie *Cerwick* (Wbk.).

Cary, stad in Britsch Ind., presid. en prov. Bengale, 9 m. N. van Nattore, 24 m. N. O. van Moorshedabad. 2. D. in Venezuela, dep. Maturin, prov. Barcelona.

Cary de Muesas, D. op het W. Ind. eil. Porto-Rico, distr. St. Juan, in een vruchtbaar dal, aan den voet der bergen van Layvonito.

Carynhenha, of *Carynhanha*, tak van de St. Francisco, in de Braz. prov. Minas Geraes en Pernambuco, bevaarbaar, schoon met helder water, en van de Serra de Tabatinga ontspringende. 2. D. in de prov. Minas Geraes, comarca Paracatu. 3. vlek in de prov. Pernambuco, comarca der Sertao van Pernambuco, aan den mond der riv. van denzelfden naam.

Carysbrook (Wbk.), staat: zie *Carisbrook*, lees: *Caresbrook-Castle*.

Casa, fort in Braz., prov. Goyaz, distr. Nova Beira, aan den linkeroever van de Tocantins, 175 m. N. N. O. van Villa Boa.

Casa, *de aldus beginnende woorden, welke noch hier, noch in het Wbk. voorkomen, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Casaba, Hong. D., aan de Hejo, met veel wijn, vruchten en hennepteelt, en, volgens opgaven, 20,000 inw. en 2000 huizen.

Casabar (Wbk.), lees: *Casaban*.

Casabenda, (Rio de) riv. in de rep. Rio de la Plata, die in de Rio Grande de Jujuy valt, en ook de *Quiaca*, of *Huamaguaca* genoemd wordt.

Casacasenda, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3 m. Z. Z. W. van Larino, 6 m. N. O. van Campo Basso; met groote zijdewormteelt, veel vruchten en goede wijnen; 4000 inw.

Casaccia (Duitsch. *Casätch*), Zwits. D., kant. Graauwbunderland, 9 m. Z. Z. O. van Coire, nabij de bronnen van de Maire, aan den voet van den Septimer, en de Maloïa de scheiding der wegen, die over deze bergen loopen. Het is eene stapelplaats voor Coira, Chiovenna en Tyrol. In de nabijheid is eene fraaije waterval; 250 inw. In 1673 werd dit dorp gedeeltelijk door eenen moddervloed van de naburige bergen overstroomd. De sporen zijn daarvan nog zigtbaar.

Casaconi (Wbk.) Casacconi, staat: Fr, D., lees: Fr. kant. op het eil. Corsika, arr. en ten Z. van Bastia, aan den regteroever van den Golo. De hoofdpl. is Penta-e-Aquatella; het telt 4000 inw.

Casada, meer in den N. Amer. staat New-York, gr. Cataughque.

Casae-Calventi, zie *Colea* (Wbk.)

Casaglione, of *Casiglione*, D. op het eil. Corsika, arr. en 4 m. N. van Ajaccio, hoofdpl. van het kant. Orcino; 200 inw.

Casahnach, zie *Jekil-Irmak* (Wbk.).

Casal (Wbk.), beter *Casale* behoort tot de afd. Alexandria, wordt ten N. en ten O. bepaald door de afdeel. Novare, ten Z. O. door de prov. Alexandria, ten Z. W. door die van Asti, en ten W. door deze laatste en de prov. Turino, is van het O. naar het W. 9½ m. lang, en van het N. naar het Z. 6 m. breed, en heeft eene oppervlakte van 38 vierk. m. Zij is ten Z. en ten W. bergachtig, maar ten N. O. vlak, en wordt aldaar door den Po, en zijne takken, door de Sesia en de Grana bespoeld. De grond brengt veel koorn, wijn, ooft, hennep en zijde voort. De prov. neemt den naam van hare hoofdpl. aan, en is verdeeld in 12 mandem.: Balzola, Casale, Frassinetto-di-Po, Gobiano, Mombello, Occimiano, Ottiglio, Pontestura, Rosignano, Tonco, Vignale en Villa Deati, welke 73 gem. en 103,000 inw. bevatten.

Casalanguida, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citr., distr. en 4 m. Z. W. van Il-Vasto, kant. en 1½ m. Z. O. van Atessa; 1800 inw.

Casal-Bellotto, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 9 m. O. Z. O. van Cremona, distr. en 1½ m. Z. O. van Casal Maggiore, 1300 inw.

Casal-Bordino, Nap. vlek, prov. Abruzza Citr., distr. en 2½ m. N. W. van Il-Vasto, en 9 m. Z. O. van Chieti; kant. Paglieta, nabij de Adriatische Zee; 2000 inw.

Casal-Bore, Nap. vlek, prov. del Principato Ultra, distr. en 2½ m. N. W. van Adriano, en 9 m. N. N. O. van Avellino, kant. Paduli; 1600 inw. In den omtrek zijn fraaije steengroeven.

Casalciprani, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 2½ m. W. van Campobasso, kant. Castropignano, met eene jaarmarkt; 1800 inw.

Casal-di-Principe, Nap. vlek, prov. Terra-di-Lavora, distr. en 4½ m. Z. W. van Caserte, kant. Trentola; 2100 inw.

Casalduni, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 10 m. Z. van Campobasso, kant. Pontelandolfo, met eene jaarmarkt; 2700 inw.

Casale, zie *Casal* (Wbk.). en hier boven.

Casale della Trinita, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ult. II, distr. en 5 m. Z. O. van Avezzano, kant. en 1 m. W. van Gioja; 1100 inw.

Casalegio, zie *Casalligio.*

Casale-lo-Sturno, Nap. vlek, prov. Principato Ultra, distr. en 3 m. N. N. W. van St. Angelo de Lombardi, kant. en ½ m. N. O. van Frigenti; 2100 inw.

Casale Pusterlengo (Wbk.), is merkwaardig door den terugtogt der Oostenrijkers in 1796.

Casalicchio, Nap. D., prov. Principato Citr., distr. en 3½ m. W. Z. W. van Il Vallo, en ½ m. van de Midd. zee, kant. Pollica, op eenen steilen heuvel. De visscherij is er zeer aanzienlijk; 1100 inw.

Casalino, Sard. D, afdeel., prov. en 3 m. Z. W. van Novar, mand. en 1½ m. O. N. O. van Borgo Vercelli; 1100 inw.

Casalligio, of *Casalegio*, vlek in het hertogd. Parma, 2 u. Z. W. van Piasenza, aan den voet van eenen berg.

Casaloldo, Lomb. Venet. D., prov. en 6 m. N. W. van Mantua, distr. en 1½ m. N. W. van Asola; 1100 inw.

Casalvecchio, vlek op Sicilië, prov. en 7 m. Z. W. van Messina, distr. en 4½ m. Z. O. van Castro-Reale, tusschen de Agro en de Savoca, 1 m. van de Ionische zee.

Casamanza, zie *Cassamanca.* (Wbk.)

Casamari, het eenige klooster der Trappisten in Italië, het ligt in den Kerkel. Staat, deleg. Ancona, niet verre van Arpino, op dezelfde plaats waar vroeger het landgoed van Cajus Marius was.

Casanabonella, zie *Casarabonella* (Wbk.).

Casanare, stad in Nieuw-Grenada, aan de riv. van dien naam, 70 m. N. van St. Fe-de-Bogota. Zij ligt in het dep. Byoaca, en is de hoofdpl. eener prov., waaraan zij haren naam geeft, en die volgens von Humboldt 19,000 inw. bevat. 2. Riv. in N. Amer., zie *Casanara* (Wbk.).

Casandria, zie *Retranchement.*

Casannegos, Sp. vlek, prov. en 10 m. Z. van Leon, en 1½ m. Z. van Laguna de Negrillos.

Casapaba, of *Cassapaba*, vlek in de Banda Oriental, of rep. Cisplatina, op eene hooge vlakte in het binnenland.

Casar, (La) Sp. vlek, prov. en 5½ m. W. N. W. van Guadalaxara.

Casarani, D. in Peru, dep. Arequipa, prov. Conde-Soyos, met zilvermijnen.

Casarano, Nap. vlek en kantonshoofdpl., prov. Terra d'Otranto, distr. en 4½ m. Z. van Lecce; verscheidene kloosters eene jaarmarkt en 2600 inw.

Casar de Escalona, Sp. vlek, prov. en 9 m. W. N. W. van Toledo, en 3½ m. Z. Z. W. van Escalona.

Casar de Palomero, zie *Cazar de Palohiro* (Wbk.).

Casarea, zie *Cesarea* (Wbk.).

Casareen, stad in het Zuid. deel van Tunis.

Casares, Sp. stad, prov. Granada.

Casarubeos, zie *Casarrubios* (Wbk.).

Casasana, Sp vlek, prov. Guadalaxara, (Cuença) 2 m. O. van Sacedon en 16 m. N. W. van Cuença.

Casas, *de aldus beginnende woorden, welke noch hier, noch in het (Wbk.) voorkomen, zoeke men op de woorden van onderscheiding.*

Casas Grandes, bouwvallen van een aantal woningen in Mexiko, prov. Sonora, bij de zamenvloeijing van de Gila met de St. Pedro, op 33. 31. N. B. en 93. 18. W. L. Voorheen kortstondig bewoond door de Azteques, die van de oevers van het meer Teguayo afkomstig waren. Merkwaardig zijn onder deze bouwvallen, de overblijfselen van een groot en fraai gebouw, hetwelk men door de Mexikanen gebouwd, en eene vesting ge-

weest meent te zijn. Men geeft ook den naam van *Casas Grandes* aan andere bouwvallen in het voorm. Nieuw Biscaye gelegen, 64 m. N. W. van Chihuahua, waar de Azteques hun derde verblijf gehouden hebben.

Casätch, zie *Casaccia*.

Casatisma, Sard. stad, afdeel. Alexandria, prov. en 2 m. N. O. van Voghera, en 3½ m. Z. van Pavia; hoofdpl. van een mandement.

Casato, zie *Monte Casato* (Wbk.).

Casavatore, Nap. D., prov. en 1½ m. N. van Napels, distr. en kant. Casoria; 1400 inw.

Casbas, Sp. vlek, prov. en 6 m. van Huesca (Aragon), aan den linkeroever der Formiga, een weinig boven hare zamenvloeijing met de Alcanedre.

Casban, zie *Kaap Casban* (Wbk.).

Casbin (Wbk) is de residentie van een Gouverneur en hoofdpl. van een distr., dat ten W. van Teheran en ten Z. van de prov. Mazenderan ligt.

Casbobus, groep eilanden, onder de N. W. eiland. van de Mulgraves-archipel, waarschijnlijk tot Brown's range behoorende, door Kotzebue niet gezien.

Casca, eil. in de Angrabaai in Brazilië, prov. Rio Janeiro, comarca Ilha grande. 2. Riv. aldaar, prov. Matto-Grosso, comarca Cuyaha.

Cascabe, riv. in Columbia, dep. Asuay, land der Xicaoos.

Cascade, beek in het Fr. dep. Puy-de-Dôme, die bij den Mont-d'or eenen fraaijen waterval vormt.

Cascador, D. in Brazilië, prov. en comarca Rio Janeiro.

Cascales, riv. in het gouv. Buenos Ayres. Zij ontspringt in de gebergten van het intendantsch. Salta, loopt van het N. W. naar het Z. O., ontvangt de Tapia, en vereenigt zich, na eenen loop van 36 m., 7 m. N. O. van San Miguel de Tucuman, met de Charomeros.

Cascano, Nap. vlek, prov. Terra di Lavora, distr. en 7 m. O. van Gaëte, kant. en 1 m. O. van Sessa; 1200 inw. In de omstreken zijn pleistergroeven en onbearbeide goudmijnen.

Cascaral, eil. in Columbia, dep. Cauca, prov. Buenaventura voor de haven der stad Buenaventura.

Cascas, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Caxamarca, vrij wél gebouwd, in het boveneinde van eene groef, die zich van het gebergte naar het dal van de Rio Chicama afstort, met vele vruchtboomen en katoenweverijen voor de markt van Truxillo.

Cascastel, Fr. D., dep. Aude, arr. en 7 m. Z. W. van Narbonne, 9 m. Z. O. van Carcassonne, kant. Durban, aan de Berre, met een kasteel en 600 inw., die van het gehucht Villeneuve er bij gerekend. De omstreken zijn rijk aan zilverhoudend lood, koper, zwavelachtig antimonium en marmer van onderscheidene kleuren.

Cascavello, Port. vlek, prov. Estremadura, niet ver van Cintra.

Cascia, vlek in den Kerkel. Staat legatie en 5 m. O. van Spoleto; 3000 inw.

Casciana, vlek in het Grooth. Toskanen, prov. en 2½ m. O. Z. O. van Pisa, vikar. en 2 m. Z. W. van Vicapisano, nabij den linkeroever van den Arno. Er zijn 150 huizen en fraaije wandelwegen.

Cascianoa-Bagni, Tosk. vlek, prov. Siena, met de baden van St. Philippo.

Cascina, Tosk. vlek, prov. Pisa, met 1800 inw.

Cascuela, Sp. vlek, prov. Cuenca, met 1800 inw, aanzienlijke markt en doortogt.

Case (La), Fr. geh., dep. Aveiron, arr. Villefranche, kant. Montbazens, gem. en nabij Peyrusse. Er is eene zwavel- en zilverhoudende loodmijn.

Caseda, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. Z. O. van Pampeluna, (Navarra) en 2 m. Z. van Sanguesa, op eenen heuvel, nabij den linkeroever van den Aragon. Er zijn sterk bezochte minerale bronnen; 800 inw.

Case-di-Sopra, geh. in het Lomb. Venet. kon., distr. Monbegno, gem. Gerola. Dit werd in den nacht tusschen 28 en 29 Febr. 1836, met deszelfs 21 huizen, door eene sneeuwstorting geheel vernield, zoodat de grootste helft der 90 menschen, die het bewoonden, daarbij omkwamen.

Casei, Sard. D., afdeel. en 6 m. O. N. O. van Alexandria, prov. en 1½ m. W. van Voghera, links aan de Curone; 1400 inw.

Casel, of *Cosel*, geh. in Limb., arr. Maastricht, gem. Bunde.

Caselburg, zie *Caseburg* (Wbk.).

Casella, Nap. vlek, prov. Principato Citra, distr. en 6 m. Z. van La Sala, en 3 m. N. N. O. van Policastro, kant. Sanza. Het is de geboortepl. van Pierre de Turris; 1700 inw.

Caselle-Landi, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Lodi en Crema,

distr. en 2 m. Z. O. van Codogno, 7 m. Z. O. van Lodi, bij den linkeroever van den Po; 1300 inw.

Case-Pilote, (La) eene Parochie op het eil. Martinique, arr. Fort Royal, aan zee, met 14 suikerfabrijken, die jaarlijks 11,060 kwintalen ruwe suiker opleveren. Bevolkt met 218 blanken, 211 vrije kleurlingen en 1821 slaven.

Caserta-Nuova, zie *Caserta* (Wbk.).

Caserta-Vecchia, Nap. stad, prov. Terra di Lavora, met een Bisschopp. paleis, seminarium en 600 inw.

Caseyville, N. Amer. gem., staat Kentucky, hoofdpl. van het gr. Casey, 23 m. Z. van Frankfort.

Casferes, zie *Casseres*.

Cash, tak van de Ohio, in Noord-Amerika.

Cashacrou, fort op het W. I. eil. Cashacrou, op eene 300 voet hooge rots, op de Z. punt des eilands, aan drie zijden door de zee omringd, en slechts door eene smalle landtong, met het land gemeenschap hebbende.

Cashan (Wbk.), staat: zie *Kashan*, lees: *Kaschin*.

Cashendal-Bay, of *Red-Bay*, baai in Ierland, in Ulster, aan de O. kust van het gr. Antrim, tusschen Geron-Point en Tor-Point.

Cashgar (Wbk.), staat: zie *Klein Bucharije*, lees: zie *Turfan*, en zie dat woord hier onder.

Cashibos, volk in Peru, zeer ruw, volgens sommigen Cannibalen, zij spreken de Panotaal en besnijden de vrouwen. Zij wonen aan de linkerzijde van de Ucayali.

Cashumo, hoofdstad van de Gonga's, in Kuara, in Abyssinië, anders *Dendy-Kolla*.

Cashwell, gr. in den N. Amer. staat Noord-Carolina, aan Virginië en Rockingham grenzende.

Cashy (Wbk.), zie voorts *Benares* (Wbk.).

Casiandu, D. in Brazil. prov., en aan de riv. Rio Negro.

Casiglione, zie *Casaglione*.

Casigua, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Coro, aan den ingang van het meer Paramaribo.

Casiguran, baai en D. aan de O. kust van het Philipp. eil. Luçon. 15. 30. N. B. 139. 13. O. L.

Casilda, baai aan de Z. kust van het W. I. eil. Cuba.

Casilianio, D. in de Z. Amer. staat Araucanië, aan de Bueno.

Casillas de Flores, (Las) Sp. vlek, prov. en 27 m. Z. W. van Salamanca, en 7 m. Z. Z. W. van Ciudad Rodrigo.

Casimena, D. in Nieuw-Granada, dep. Boyaca, prov. Casanare, zeer heet gelegen en door vlijtige inw. bewoond.

Casimirshoek, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Neder-Ockerseel.

Casinca (Wbk.), staat: Fr. stad, lees: Fr. kant., het ligt arr. Bastia, en telt 3400 inw.; Venzolasco is er de hoofdplaats van.

Casipa, meer in Z. Amer., aan de regterzijde van de Orinoco, waaruit de Aroi ontspringt.

Casiquiara, tak van de Rio Negro, in Brazilië, die in de Orinoco valt.

Casiquin, tak van den Maranhon in Z. Amerika, die in Maynas, bij de woonplaats der Barbudos, op 7. 27. Z. B., ontspringt, N. O. loopt, en na eenen weg van 7½ m. in de hoofdrivier valt.

Casitagua, berg in Ecuador in Z. Amerika.

Casketten (Wbk.), staat: zie *Alderney* en *Kiskassen*, het laatste zoeke men hier onder.

Caslen, baai aan de kust van Ierl., prov. Connaught, gr. Gulway.

Casliolebaai, baai aan de Z. kust van het W. I. eil. Jamaica.

Casmy, zie *Casimir* (Wbk.).

Casnabac, of *Canabac*, eil. bij Senegambië, tot de Bijuga-eil. behoorende., Z. W. van kaap Roxo.

Casnia, D. in Peru, dep. Lima, prov. Santa, met eene middelmatige haven en veel katoenteelt. 2. Kustriv. in Peru, die op 60. 56. 8. W. L. in zee valt.

Casnico, Lomb. Venet. D., prov. en 4 m. N. O. van Bergamo, distr. en 1 m. W. van Gandino, aan den linkeroever van den Serio; 1500 inw.

Caso (El Campo de), Sp. vlek en 8 m. Z. O. van Oviedo (Asturie), aan den regteroever van de Nalon.

Casole, zie *Casola* (Wbk.) No. 2.

Casorla, zie *Caçorla* (Wbk.).

Caspa, zie *Caspe* (Wbk.).

Caspeau, meer in den N. Amer. staat Vermont, gr. Essex.

Caspira, zie *Caschemir* (Wbk.).

Caspuenas, Sp. vlek, prov. en 4½ m. O. N. O. van Guadalaxara, aan eenen tak van de Tajuna.

Casquetten, staat: zie *Kiskassen*, lees: zie *Alderney* en zie voorts *Kiskassen*, hier onder.

Cassaba, Turks. stad in Azië, in Natolië, sandsch. Saroukhan, en 12

a. O. van Smirna, tusschen eenige bergen en een groot moeras, resid. van eenen Gouverneur of Mutesellim; er zijn vele lijnwaadfabr. en de omstreken brengen veel katoen voort. 2. Turks. stad in Azië, in Caramanië, sandsch. en 11 m. Z. O. van Coniëh. De muren zijn vervallen, de versterkte poorten zijn merkwaardig, de huizen van steen gebouwd; er is eene wél voorziene bazar, en alles duidt aan, dat het voorheen eene beangrijke stad is geweest. De omstreken brengen watermeloenen, druiven en andere vruchten voort.

Cassa-Cina, zie *Kassina.*

Cassagiolo, vlek in Toskanen, nabij Florence.

Cassagnas, Fr. D., dep. Lozère, arr. en 3 m. O. Z. O. van Florac, 7 m. Z. O. van Mende, kant. Barré; 800 inw. In de nabijheid is eene loodmijn en antimoniegroeven.

Cassagne, Fr. vlek, dep. Dordogne, 12 u. Z. O. van Perigueux. 2. de Z. O. arm van den Senegal, zie *Senegal.*

Cassai, zie *Cassay* (Wbk.).

Cassaijebs, volk digt bij het Garrowgebergte, in Achter-Indië wonende.

Cassaignebère, Fr. D., dep. Opp.-Garonne, arr. en 5 u. N. van Saint-Gaudens, kant. en 2 u. W. van Aurignac; 900 inw., geboortepl. van den Kardinaal Arnaud d'Ossat.

Cassainouse (Wbk.), lees: *Cassaniouse*, het telt 1600 inw.

Cassamanca (Wbk.), de riv. die ook Casamanza, Cassamence of *Zemanca*, genoemd wordt, is volgens sommigen een arm der Gambia, die in het koningrijk Jagre zich afscheidt en het meer Jacque vormt, en vervolgens met drie armen, behalve de hoofdstroom, *St. Pierre*, *St. Anna* en de *Oesterrivier* in zee valt. De oevers zijn gezond en vruchtbaar; de Portugezen hebben deze riv. tot Zinguinchor, 60 m. van den mond bevaren. Het eil., dat in den mond ligt, levert rijst, was en peper op. Het water is goed. Men trekt er ook zeezout.

Cassana, hoofdst. van het Afrik. rijk Waalli, in Senegambië.

Cassanbazaar (Wbk.), staat: zie *Cossimbazur*, lees: zie *Cossimbazar.*

Cassandra (Pallene), klein Schiereil. in Turks. Europa, sandsch. Salonica, tusschen de golf van Cassandra ten O., en die van Salonica ten W. Het is 8 m. lang en van 2 tot 3 m. breed. Op de landstrook, die het aan het vaste land verbindt, ziet men nog de puinhoopen van het oude *Cassandria.* Het is de fraaiste landstreek van Romanië.

Cassandria, Ned. D., zie *Retranchement.* 2. Golf in Turkyë, zie *Cassandra* (Wbk.).

Cassanges, binnenlandsch volk in Afrika, ten O. van Ned. Guinea, ten Z. van de Cachingas, ten Z. W. van de Domges, ten N. W. van het land Mouloua, en ten N. O. van de landen Somgho en Mocanguelas, die aan dit volk onderworpen zijn. Men zoude hieruit afleiden, dat zij niet buiten de paralellen van 7. en 12., noch buiten de meridianen van 42. 30. en 50. gaan, doch zij verspreiden zich veel verder langs de grenzen van Benguela. Zij noemen zich Djaga of Jaga (Nomadisch krijgsvolk), en zijn trotsch op dien naam. De Portugezen van Guinee hebben eenige faktorijen op het grondgebied van dit volk, en ruilen koper van hen in, hetwelk de Cassanges uit Mouloua halen. In weerwil dezer betrekkingen, valt dit volk niet zelden ten getalle van 18 tot 20 duizend man, de bezittingen der Portugezen in Guinea aan. De Cassanges spreken de Bounda-taal.

Cassaniouse, zie *Cassainouse.*

Cassano (Wbk. No. 2.) is bekend door de veldslagen van 1705 en 1799.

Cassano-Magnano, Lomb. Venet. D., prov. en 8 m. N. W. van Milaan; 1700 inw.

Cassano-Sopra-Adda, Lomb. Venet. vlek, prov. en 6 m. O. N. O. van Milaan, distr. en 2 m. O. van Gorgonzela, in eene aangename landstreek aan den regteroever der Adda, over welke hier eene brug ligt, en nabij het kanaal Martezana. Het is wél gebouwd, heeft 1900 inw., en is zoo men wil van Cartaagschen oorsprong (oudtijds *Cassianum* of *Cassanum*).

Cassano Spinola, Sard. D., afdeel. Alexandria, prov. en 3 m. Z. van Tortona en 1¾ m. O. van Novi, mand. Villavernia aan de Serivia; 1400 inw.

Cassanum, zie *Cassano-Sopra-Adda.*

Cassapaba, zie *Casapaba.*

Cassasa, zie *Casasa* (Wbk.).

Cassati, Afrik. riv. in Coango.

Cassato, Sard. D., afdeel. Turin, prov. en 2 m. O. van Biella.

Cassawinoka-Creek, riv. in de kolonië Suriname.

Casse, O. I. eil., zie *Pulo Casse.* (Wbk.)

Cassel, of *Mont-Cassel* (Wbk.), Lat.

Castellum Morinorum, is eene kant. hoofdpl., 3 u. N. van Hazebrouk, 12 u. W. N. W. van Rijssel, 4 u. N. O. van St. Omer, 6 u. Z. O. van Duinkerken, en telt thans 5000 inw., die ook nog hoeden-, kant- en mutsenfabr., olieslagerijen en bierbrouwerijen hebben, en eenen uitgebreiden handel drijven. Het is de geboortepl. van den Luit. Gener. DOMINIQUE JOSEPH VAN DAMME, Graaf van *Unebourg* en van den Lat. dichter NICAISE ELLEBODIUS. Veldslagen van 1071, 1328, 1677 en 1794.

CASSELHAS, Port. D., prov. Estremadura, comarca Setuval, 1 m. van en tegenover Lissabon, met eene kleine haven aan de Taag.

CASSENEUIL (Wbk.), ligt 2 u. van Villeneuve-d'Agen, telt thans 2800 inw., en is de geboortepl. van den Roomschen Keizer LODEWIJK *den Vrome*.

CASSERES, of *Casséres*, Sp. vlek, prov. en 16 m. W. van Terragone (Catalonië), en 7 m. N. W. van Tortosa, aan den regteroever van de Algas.

CASSI, meer in den N. Amer. staat Louisiana.

CASSIANO, (ST.) distr. in de Lomb. Venet. prov. Treviso, door de Meschio en de Livenza begrensd.

CASSIANO-DEL-MESCHIO, (ST.) Lomb. Venet. D., prov. en 8 m. N. N. O. van Treviso, distr. en 2 m. O. Z. O. van Ceneda, aan den linkeroever van de Meschio.

CASSIANUM, zie *Cassano-Sopra-Adda*.

CASSIBILI, Nap. stad, Intend. Siragossa, aan de riv. van denzelfden naam, niet ver van Kaap Nepo.

CASSIMBAZAR (Wbk.), staat: zie *Cassumbazar*, lees: zie *Cossimbazar*.

CASSIM-PASCHA, eene der voorsteden van Konstantinopel.

CASSIN, (BUNDER-) zie *Bunder-Cassin*.

CASSIN, (MONT-) zie *Mont-Cassin*.

CASSINI, eil. bij De-Witsland op Nieuw-Holland, tot den Archipel Buonaparte behoorende. 2. eil. aldaar, tot de eilanden van het Instituut behoorende. 3. kaap op de N. kust van het Kangeruh eil.

CASSIPORUM, kleine stad in Britsch Ind., presid. Madras, prov. der N. Cirkas, 12 m. N. van Vizagapatan, 17 m. W. van Cicacole.

CASSNESS, Noorw. D., stift Nordland, ambt Finmarken, op het eil. Andorgoë, aan den voet van den berg Faxfield, die 666 vademen boven de zee uitsteekt.

CASSO, kaap in Opp.-Guinee, kon. Assin.

CASSOODA, kleine stad in Britsch Ind., pres. Bombay, prov. Kandesh, 24 m. Z. W. van Booranpoor.

CASSOVIE (Wbk.), staat: zie *Kaschau*, lees: *Caschau*.

CASSOWA, stad in Servië, waar 2000 Bosniaken en 2000 Schipelaren wonen.

CASSRI-CHI-IN, Perz. D. in Kurdistan, 32 m. W. N. W. van Kermanchah, aan den weg van Bagdad naar Ispahan. Er is een fraai Karavansera.

CASSUMBAZAR (Wbk.), zie voorts *Cossimbazar* (Wbk.).

CAST, Fr. D., dep. Finisterre, arr. kant. en 1 u. Z. W. van Châteaulin, en 4 u. N. van Quimper; 1500 inw.

CAST, (LE) Fr. D., dep. Noordkusten, arr. Dinan, 3 u. van Plancoet; 1000 inw. 2. kaap, 1 u. N. van dit dorp.

CASTAGNA, Nap. vlek, prov. Abruzza, Ultra 1, distr. en 5 m. N. W. van Civita-di-Penne, en 3½ m. Z. van Teramo, kant. Bisenti, aan den regteroever van den Maone; 1600 inw.

CASTAGNARO, kanaal in het Lomb. Venet. kon., prov. Polesine. Het begint aan de Adige te Castagnaro, op de scheiding der prov. Verona, en vereenigt zich bij Canda, met den Tartaro, 5 m. W. Z. W. van Rovigo, waar het den naam van *Canal Bianco* aanneemt. Zie voorts *Bianco* (*Kanaal*).

CASTAGNARO, Lomb. Venet. D., prov. en 11 m. Z. O. van Verona, distr. en 2½ m. van Legnano, bij den oorsprong van het even gem. kanaal, met 1 kasteel en 1600 inw.

CASTAGNETO, (MENTO) zie *Monte Castagneto* (Wbk.).

CASTAGNIA, zie *Carasu* (Wbk.) N°. 2.

CASTANA, Sicil. vlek, prov. Messina, distr. en 3½ m. Z. W. van Patti, aan den regteroever der Fitalia.

CASTANARES DE LAS CUEVAS, Sp. vlek, prov. en 4½ m. Z. Z. W. van Logrono (Burgos), aan den linkeroever van de Yregan.

CASTANARES DE RIOJA, Sp. vlek, prov. en 10 m. W. van Logrono (Burgos), 1½ m. N. van St. Domingo de la Calzada, aan den regteroever van eenen tak van den Tiron.

CASTANDET, Fr. D., dep. des Landes, arr. en 3½ u. Z. O. van Mont de Marsan, kant. en 2 u. N. O. van Grenade; 1500 inw.

CASTANDOVER, plaats in den N. Amer. staat Maine, gr. Oxford, met 300 inw.

Castaneda, woest dal in de Spaansche prov. Valladolid, met den titel van graafschap, ten W. door de Sierra Segundira en Gallicia, ten Z. door Sanobria, ten O. door Carvasal en ten N. door Cabrera begrensd.

Castanesa, Sp. vlek, prov. en 20 m. O. N. O. van Huesca (Aragon), aan den linkeroever van de Baliera.

Castanheira, Port. vlek, zie *Villa-relho da Castanheira.*

Castanheira, (Concelho di) zie *Concelho di Castanheira* (Wbk.).

Castanheira de Vouga, zie *Castanheira* (Wbk.).

Castano, riv. in Chili, prov. Coquimbo, distr. Copiapo, die in de Copiapo valt.

Castano del Robledo, Spaan. vlek, prov. en 15 m. N. O. van Huelva (Sevilla).

Castanuela, vlek in Mexiko, staat Cohahuila, aan de grenzen van Chihuahua en niet ver van Saltillo, waarmede het veel handel heeft.

Casté, Zwit. D., zie *Tiefenkasten* (Wbk.).

Casteau (Wbk.), D. en gem., distr. Soignies, 2 u. N. O. van Bergen; 900 inw. Veldslag van 1678.

Casteggio (Wbk.), ligt 2 u. van Voghera, en is beroemd door de overwinning, die de Franschen er in 1800 behaalden.

Castejon, Sp. vlek, prov. en 12 m. N. W. van Cuenca, en 7 m. N. N. O. van Huete. 2. Sp. vlek, prov. en 12 m. N. O. van Guadalaxara, en 3½ m. Z. W. van Siguenza. 3. Sp. vlek, prov. en 11 m. O. Z. O. van Logrono (Navarra), en 2½ m. W. N. W. van Tudela.

Castejon de Monegro, Sp. vlek, prov. en 12 m. Z. Z. O. van Huesca (Aragon), met 1 papierfabr.

Castel, Castell en Castello, *de aldus beginnende woorden, die noch hier, noch in het* Wbk. *gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Castel, Hess. vlek, Rijnkr. tegenover Mentz, en met de vestingwerken hiervan vereenigd.

Castel-Alto, Nap. vlek, prov. Abruzza Ult. I, distr. en 2 m. O. van Teramo, kant. Notaresco; 1100 inw.

Castel a Mar di Stabia (Wbk.), of *Castello a Mare di Stabia.* Deze bijnaam is aan de stad gegeven, omdat zij mede overblijfsels van *Stabiae,* in het jaar 79, gelijktijdig met Pompeja en Herculanum bedolven gebouwd is geworden.

Castel-Anselmo, vlek in Toskanen, prov. Pisa.

Castel-Belforte, Lomb. Venet. D., prov. en 2½ m. N. O. van Mantua; 900 inw.

Castel-Blaney, Iersch D., gr. Monaghan, met het schoone landgoed van Lord Blaney.

Castel-Bottacio, Nap. stad, prov. Sannio, distr. en 3½ m. W. Z. W. van Lavino, 5 m. N. van Campo-Basso, kant. Civita-Campomaranao, op eenen hoogen heuvel 1200 inw., en een gesticht voor reizigers

Castelbuono, Sicil. stad, prov. en 16 m. O. Z. O. van Palermo, distr. en 3½ m. Z. Z. O. van Cefalo, hoofdpl. van een kant.; 7100 inw., en minerale bronnen.

Castel-della-Pietra, D. in Tyrol, kreits en 1½ m. N. O. van Roveredo, aan den linkeroever der Adige.

Castel-del-Rio, Sp. vl., prov. Cordua, aan de Guadajoz, 6 m. Z. O. van Cordua.

Castelet (Wbk.), eigenlijk *le Catelet,* is eene kant. hoofdpl. en ligt 4 u. N. van St. Quentin, 2 u. Z. van Kamerijk, omtrent den oorsprong der Schelde. Vroeger was het eene vesting, maar de werken zijn in 1674 geslecht.

Castelet, (Le) Fr. D., dep. Var, arr. en 3½ u. N. W. van Toulon, kant. en niet ver van Beausset; 2000 inw. 2. Fr. D., dep. Ariège, arr. Foix, kant. en 1 u. N. W. van Ax, 4 u. van Tarascon, met aanzienlijke smederijen.

Castellaccio, zie *Castelleaccio.*

Castel Giofredo (Wbk.), of *Castel Goffero,* is de geboortepl. van den reiziger Joseph Acerbi.

Castelhanos, kaap, zijnde het Z. O. einde van het Ilha-Granda, nabij de Brazil. kust, prov. Rio-de-Janeiro, in de baai d'Angra-dos-Reys; onder 23. 17. Z. B. en 26. 38. W. L.

Castelhun (Wbk.), staat: zie *Castelaun,* lees: zie *Castellaun.*

Castelianos, zie *Kaap Castelianos* (Wbk.).

Castellamare, Sicil. stad, zie *Castel-a-Mar-di-Golfo* (Wbk.). 2. Nap. st., zie *Castel-a-Mar-di-Stabia.*

Castellana, Nap. stad, prov. Terra di Bari, distr. en 10 m. Z. O. van Bari, kant. hoofdpl.; 6300 inw.

Castellane, Fr. arr. (Wbk.), bevat

46 gem., met 22,000 inw., in 6 kant., zijnde: Castellane, St. André, Annot, Colmars, Entrevaux en Senez.

Castellano, Ital. riv. in den Kerk. Staat, die bij Ascoli met de Tronto zamenvloeit. 2. Ital. gr., zie *Citta di Castillo* (Wbk.). 3. Ital. D., zie *Castello* (*Citta di*).

Castellanos de Castro, Sp. vlek, prov. en 7 m. O. Z. O. van Leon, aan eenen tak van de Cea. 2. Sp. vlek, prov. en 5½ m. W. van Burgos, en 2 m. O. van Castro Xeriz, aan den regteroever van den Garbanzuelo.

Castellao, eil. in de baai van Rio de Janeiro, in Brazilië.

Castellar, Sp. vlek, prov. en 15 m. O. Z. O. van Cadix (Sevilla), en 4½ m. N. W. van Gibraltar, nabij den linkeroever van de Guadarranque.

Castellar, of *Castellar de Santiago*, Sp. vlek, prov. en 11 m. O. Z. O. van Ciudad-Real (Mancha), in de vlakte van Montiel, niet verre van den regteroever van den Jabalon.

Castellaro-Lagusello, vlek in het Lomb. Venet. kon., prov. en 6 m. N. N. W. van Mantua, distr. en 1½ m. N. W. van Volta; 900 inw.

Castellazo, zie *Castellazzo* (Wbk.).

Castelle, D. in O. Vlaand., distr. Dendermonde, gem. Moerzeke.

Castelleaccio, fort op Sicilië, Val Demona, bij Messina.

Castellet, Fr. kasteel, dep. Vaucluse, 2 u. Z. van Apt. 2. Sp. vlek in Catalonië, 17 u. N. van Lerida.

Castelleto, zie *Castelletto* (Wbk.).

Castelletto, (kanaal van) in het Lomb. Venet. kon., zie *Noviglio-Grande*.

Castelletto-Sopra-Ticino, Sard. vlek, afdeel. prov., en 6½ m. N. van Novarre, mand. Borgo Ticino; 3000 inw.

Castelli, lustpl. van den Gr. Hert. van Toskanen, prov. Florence, met veel wijnbouw.

Castell-Novo, Sp. stad, prov. en 10 m. N. van Valencia en 1 m. van Segorbo, nabij den linkeroever van den Murviedro; 1200 inw.

Castello, Lomb. Venet. D., prov. en 4 m. N. N. O. van Belluna, distr. en 4 m. Z. van Cadore, met veel handel in ijzer, koper en zijde; 900 inw. 2. Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ult. I, op eenen heuvel, niet ver van Gran-Sasso, met 2500 inw., porcelein- en aardewerkfabrijken. 3. Tosk. D., prov. en 1½ m. N. van Florence, bekend door zijn' uitmuntenden witten muskaatwijn. Het bevat de Villa d'Ambrogiano, een lustslot van den Groot Hert. van Toskanen. 4. Port. vlek, prov. Beira.

Castello, (Citta di) (Wbk.), is de geboortepl. van den Generaal Veldmaarschalk in Spaansche dienst Chiapin-Vitelli en van Paus Celestinus II.

Castello, (Monte) zie *Monte Castello* (Wbk.).

Castello-a-Mare-Stabia, zie *Castel-a-Mar-di-Stabia*.

Castellon, (Sierra de) bergketen in Spanje, in de prov. Ciudad-Real (Toledo); zij loopt van het N. O. naar het Z. W., tusschen de Rubial en de Valdeornos, en eindigt bij de Guadiana.

Castellon de Ampurias, Sp. vlek, prov. en 9 m. N. O. van Girone (Catalonia), 1½ m. van de Middellandsche zee.

Castellon de la Plana, nieuwe Spaansche prov., in 1822 uit het N. ged. van het kon. Valencia, en een klein stuk van het Z. O. gedeelte van Aragon gevormd. Ten N. O. is zij bepaald door de prov. Tarragone; ten N. door die van Saragossa; ten W. door die van Ternel; ten Z. W. door die van Valencia, en ten O. door de Middell. zee. De stad van denzelfden naam (zie Wbk.), is de hoofdpl. De prov. heeft 192,000 inw.

Castellone, vlek in het kon. Napels, prov. Terra di Lavore, distr. kant. en 1 m. N. O. van Gaëta, en 14½ m. N. W. van Caserta, aan de Via Appia, en aan de golf van Gaëta; in de nabijheid ziet men den zoogenaamden toren van Cicero, waarschijnlijk de grafstede, welke zijn' zoon hem, op de plaats, waar hij gedood werd, heeft opgerigt; 2800 inw. 2. Nap. D., prov. Terra di Lavora, distr. en 9 m. N. W. van Piedemonte, 4 m. N. N. O. van Venafro; kant. hoofdpl. aan den regteroever en nabij den oorsprong van den Volturno; 450 inw.

Castello novo, Port. vlek, prov. Beira, comarca en 6 m. N. N. O. van Castello Branco. Men ziet er de puinhoopen van een sterk kasteel; 500 inw.

Castellote, Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. O. van Saragossa (Aragon), aan den linkeroever van de Guadalope.

Castelloubon, dal in Frankr., dep. Op.-Pyreneeën, arr. Argelès, kant. Lourdes, dor en onvruchtbaar, maar met minerale bronnen, zonder badinrigtingen. Aan den ingang dezer vallei zijn goede leigroeven. Zij bevat 16 dorpen, en wordt in hare geheele lengte door de Loncy en de Nos door-

stroomd, twee stortvloeden, die hunnen oorsprong nemen op den Monttaigu, zijnde de hoogste piek van de keten, die deze vallei van die van Barrèges scheidt.

Castello Vetere, Nap. stad, prov. Calabrie Ulter. I, op eenen heuvel aan de Abario; 2100 inw. en 1 kasteel, 2. Nap. vlek, prov. Principato Ulter. I; 1900 inw. en 1 kasteel.

Castellucchio, Lomb. Venet. D., prov. en 2½ m. W. Z. W. van Mantua, distr. en 2½ m. N. O. van Marcaria aan de Osone; 2000 inw.

Castelluccia, Nap. vlek, prov. Principato Citra, distr. en 4½ m. Z. Z. O. van Campagna, 9 m. Z. O. van Salerno en ½ m. O. van de Calore, over welke hier eene hooge en zeer stout gebouwde brug ligt. Er zijn 2 fraaije kerken en 3 kloosters; 2000 inw.

Castelluccia-di-val-Maggiore, Nap. vlek, prov. Capitanaat, distr. en 3½ m. N. W. van Bovino, kant. Castel Franco, aan den Celono; 1600 inw.

Castelluccio, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3½ m. W. van Larino, kant. 1 m. N. van Civita Campomarano; 2300 inw. 2. Nap. vlek, prov. Terra di Lavora; distr. kant. en 2½ m. Z. W. van Sora, op eenen aangenamen heuvel; 1000 inw.

Castelluccio-Inferiore, Nap. vlek, prov. Basilicato, distr. en 5 m. Z. O. van Lagonegro, en 17 m. Z. van Potenza, kant. Rotonda, in eene vlakte; 2400 inw.

Castelluccio-Superiore, Nap. vlek, prov. Basilicata, distr. en 5 m. Z. O. van Lagonegro, kant. Rotanda, nabij en N. W. van Castelluccio-Inferiore; 2000 inw.

Castelmayran, Fr. D., dep. Tarnen-Garonne, arr. en 1½ u. W. van Castel-Sarrasin, kant. en 1 u. Z. van St. Nicolas-de-la-Grave; 1000 inw.

Castel-Moron, Fr. D., dep. Gironde (Wbk.), eigenlijk *Castel Moron d'Albret*, ligt 2 u. N. van La Réole en telt 2000 inw.

Castel Moroux, zie *Castel Moron* (Wbk.) No. 3.

Castelnaudary, Fr. arr. (Wbk.), bevat 74 gem. met 50,000 inw. en 5 kant., zijnde: Castelnaudary (2.), Belpech, Fanjeau en Salles.

Castelnaudary, Fr. stad (Wbk.), heette eerst *Sostomagues*, later *Castrum Novum Arii*, en ligt 9. u. W. N. W. van Carcassonne, 195 u. Z. van Parijs; 9400 inw., die ook katoenspinnerijen en ijzersmederij hebben.

Castelnau de Bonnefous (Wbk.), eigenlijk *Castelnau de Bonnafoux*, ligt kant. en 1 u. W. van Alby; 1600 inw. en een kasteel. Het is de geboorteplaats van den Luitenant-Generaal, Graaf Antoine François Andreossy.

Castelnau de Brettenous (Wbk.), lees: *Castelnau de Bretenoux*. Het is eene kant. hoofdpl., niet arr. St. Céré, maar arr. en 9 u. N. W. van Figeac, 2 u. van St. Céré; 700 inw.

Castelnau de Durban, Fr. D., dep. Ariège, arr. kant. en 4 u. O. van St. Girons, 5 u. W. van Foix; ijzersmelterij en 1200 inw.

Castelnau de Mendailles, Fr. D., dep. Aveiron, arr. kant. en 2½ u. O. van Espalion; 1100 inw.

Castelnau-le-Crès, Fr. D., dep. Herault, arr. kant. en 1 u. N. O. van Montpellier, kruidmagazijn; en 450 inw.

Castelnau-sur-Gupio, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. en 2 u. N. van Marmande, kant. Secches; 900 inw.

Castel-Nouvel, Fr. D., dep. Lozère, arr. kant. en 1 u. N. van Mende; 600 inw. en sergiefabrijken.

Castel-Noveto, Sard. D., afdeel. Novare, prov. Lomellina, mand. en 2 m. N. van Candia, en 2 m. W. van Mortara; 1400 inw.

Castelnovo, vlek in het hertogd. Modena, distr. kant. en 2½ m. Z. Z. O. van Modena; 1400 inw.; veel rijst in de omstreken. 2. Lomb. Venet. D., prov. en 4 m. W. van Verona, distr. en 2½ m. Z. Z. O. van Bordelino, 1 m. Z. O. van het meer Garda, op eenen door de Tionello bespoelden heuvel; 1200 inw. 3. Nap. vlek, prov. Terra di Lavora, distr. en 5 m. N. O. van Gaëta, kant. en 1½ m. O. Z. O. van Bocca-Guglielma; 400 inw. 4. Sicil. vlek, prov. Messina, distr. en 4 m. W. van Castro-reale, 1½ m. Z. van de zee; 3200 inw.

Castel-Novo de Monti, vlek in het Hert. Modena, distr. en 7 m. Z. W. van Reggio, hoofdpl. van een kant.; 1200 inw.

Castel-Novo-di-Val-di-Cecina, vlek in het Groot-Hert. Toskanen, prov. Pisa, 4 m. Z. van Volterra, op eenen berg. Men vindt er de bekende minerale wateren *Fumachi-di-Castel-Novo* genoemd.

Castel-Novo-val-Tidone, vlek in het Hert. Parma, distr. en 4½ m. Z. W.

van Plaisance. Het is wél gebouwd en heeft 1500 inw.

Castelnuovo, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citra, Z. Z. W. van Lauciano, en 5 m. Z. O. van Chieti, kant. Orsogna; 3400 inw. 2. Vlek in het kon. Napels, prov. Capitanata, distr. en 5 m. Z. W. van St. Severo, 8 m. W. N. W. van Foggia, hoofdpl. van een kant.; 2300 inw. Het ligt op eenen heuvel. 3. Vlek in het Hert. Modena, aan de Fossa Rossana, met rijstteelt. 4. Vlek aldaar aan de Tevido, met 1 kasteel. 5. Vlek in Piemont, prov. Mondori; 2500 inw. 6. Stad in Dalmatië, zie *Castel-Novo* (Wbk.). No. 3. 7. Sicil. stad, zie *Castel-Novo* (Wbk.) No. 1.

Castel-Nuovo-Bocca-d'Adda, stad in het Lomb. Venet. kon., prov. Lodi en Crema, distr. en 3 m. Z. O. van Codogno, 8 m. Z. O. van Lodi, bij de vereeniging der Po en Adda; 1600 inw.

Castel-Nuovo-della-Berardegna, Toskaans. vlek, prov. Siena.

Castel-Nuovo-di-Ceva, Sard. vlek, afdeel. Coni, prov. en 5 m. O. Z. O. van Mondovi en 2 m. O. van Ceva; 2500 inw.

Castel-Nuovo-val-Tidone, vlek in Parma, distr. Piacenza; 1500 inw.

Castel-Orize, eil. in den Archipel tot het Turksch ejalet. Natolie behoorende.

Castel-Pagano, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3 m. Z. O. van Campo basso; 2000 inw.

Castel-Petroso, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 3 m. Z. O. van Isernia en 6 m. W. van Campo basso: 1900 inw.

Castel-Planio, D. in den Kerk. Staat, deleg. en 8 m. W. Z. W. van Ancona.

Castel-Poto, Nap. vlek, prov. Principato Ulbra, distr. en 6 m. N. N. W. van Avellino; 1300 inw.

Castelre, Ned. geh., prov. N. Braband, distr. Prinsenhage, gem. en 10 min. van Baarle Nassau, aan de uiterste grenzen tegen België.

Castels, Fr. D., dep. Gers, arr. en 10 u. W. Z. W. van Condom, kant. en 2½ u. Z. W. van Cazaubon, aan den regter oever van den Midon; 1200 inw. 2. Fr. D., dep. de Tarn en Garonne, zie *Castel Sagrat*.

Castel St. Gioanni (Wbk.) of *Castello San Giovanni*, ook wel *Borgo St. Giovanni* genoemd, ligt 7 m. van Piacenza, kant. Bestola, aan den linker oever der Nura; 1400 inw.

Castel Saraceno, Nap. vlek, prov. Basilicate, distr. en 5 m. O. N. O. van Lagonegro, kant. Latronico, 22 m. Z. van Potenza; 3200 inw.

Castel Sagrat (Wbk.), bij sommigen *Castel Sacrat* genoemd, ligt kant. en 2 u. van Valence en 3 u. N. W. van Moissac.

Castel-Sarrazin, Fr. arr. (Wbk), bevat 81 gem., met 70,000 inw., in 7 kant., zijnde: Castel Sarazin, Beaumont-de-Lomagne, Grizolles, Lavit-de-Lomagne, Montech, St. Nicolas-de-la-Grave en Verdun-sur-Garonne.

Castel Selino (Wbk.), zie ook *Selino* (Wbk.) No. 2.

Castel-Town (Wbk.), voorheen *Soder*, is welgebouwd. Het kasteel Russhem, dat haar beschermt, ligt op eene rots en prijkt met eenen zeer hoogen toren. De haven is niet zoo ondiep als wel vol klippen, en de ingang zeer moeijelijk; 2000 inw.

Castel Vecchio, sterke Sard. st. in Piemont, ½ u. W. N. W. van Final. 2. vlek in den Kerk. Staat bij Rietti.

Castel-Vetere (Wbk.), Coulon of *Coulonia*, ligt prov. Calabria Ultra, distr. en 4½ m. N. O. van Gerace 17 m. N. O. van Reggio; het is een kantonshoofdpl., die in 1783 door eene aardbeving gedeeltelijk verwoest werd, doch naderhand fraaijer herbouwd is. De omstreek levert veel wijn en zijde. Er zijn 3400 inw. Deze stad is gebouwd op de plaats van het oude *Coulonia* gesticht door de Acheërs en verwoest door Dionysius den tiran, die de inw. naar Sicilie overbragt.

Castel Vetere, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 6 m. O. Z. O. van Campo basso, kant. en 1½ m. N. N. W. van Baselice; 2700 inw.

Castel Vetro, vlek in het hert. Modena, distr. en 3½ m. Z. van Modena, aan den linker oever van de Guerro; 1500 inw.

Castela, Fr. D., dep. Boven Garonne, arr. en 6 m. W. N. W. van Toulouse, kant. Cadours; 1100 inw.

Castenray, geh. in Limburg, gr. Roermonde, gem. Venray.

Caster (Wbk.) of *Caester*, vl. en gem. distr. Kortrijk; 1400 inw.

Caster, Pr. vlek, prov. Gulik-Berg,

regdst Keulen, aan de Erft, 3 u. O. N. O. van Gulik; 450 inw. en landbouw.

Casteren, (Hoogloon en Hapert) (Wbk.) is eene gem., distr. Oirschot, die in de drie dorpen Hoogloon of Hoogeloon, Hapert en Casteren of Kasteren, 1300 inw. telt.

Casterlé (Wbk.), D. en gem., arr. Turnhout; 1700 inw., leertouwerijen en grof lakenfabrijken.

Castert, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Hunsel.

Casterton, (Great) Eng. D., gr. Rutland, 1 m. N. W. van Stamford. Voorheen was hier eene Romeinsche legerplaats; 350 inw.

Castets-en-Dorthe, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 4 u. van Bazas, kant. en 2 u. van Langon, aan den linkeroever der Garonne; 1000 inw.

Castevoli, Tosk. Vlek, prov. Pisa, met eene gezondheidsbron.

Castifao, Fr. D. en hoofdpl. van het kant. Caccia, op het eil. Corsika, arr. en 5 u.; N. van Corte; 550 inw.

Castigliole, Sard. stad in Piemont, prov. Asti, 4 u. Z. W. van Savigliono; 4500 inw.

Castiglione (Wbk. No. I), ligt 6 m. Z. O. van Brescia en 8 m. N. W. van Mantua, 45. 23. N. Br. 28. 12. L. In deszelfs omstreken heeft het Fransche leger in 1796 onderscheidene malen het Oostenrijksche leger geslagen. Het distr. telt 12,000 inw.

Castiglione (Wbk. No. 7.), het eerste ook wel *Castiglione Messer Marino* genoemd, ligt 8 m. Z. W. van Il Vasto, in het gebergte en is de hoofdpl. van een kant., met 5 kerken, 1 klooster en 2900 inw.; het tweede is in den nacht van 12 October 1835, door eene aardbeving geheel verwoest, van 1060 inw., hebben ruim 100 onder de puinhoopen den dood gevonden.

Castiglione, vlek in het Lomb. Venet. kon., prov. Lodi en Crema, distr. en 1¼ m. N. N. O. van Casal Pusterlengo en 4 m. Z. O. van Lodi bij den regter oever der Adda; 2300 inw. 2. Nap. vlek, prov. Calabria Ultra II, distr. en 3¼ m. W. N. W. van Nicastro, kant. en 3 m. Z. W. van Montorano, bij de Adriat. zee; 1300 inw. 3. Sicil. vlek, prov., distr. en 10 m. N. N. O. van Catane, aan den voet van den Etna, en nabij de Cantana; 1800 inw. 4. vlek in den Kerk. Staat, 11 m. Z. van Bologne. 5. Toscaansch vlek, Z. O. van Queiriën.

Castiglione, *de dus beginnende namen, die noch hier noch in het Wbk. voorkomen, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Castignano, vlek in den kerkel. staat deleg. en 2¼ m. N. van Ascoli, met 2 jaarmarkten.

Castil, *de aldus beginnende woorden, die hier niet gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Castil Blanco, Spaans. vlek, prov. en 5¼ m. N. van Sevilla.

Castilleja-de-Guzman, Spaans. vlek, prov. en 1 m. N. van Sevilla, nabij den regter oever van den Guadalquivir.

Castillejo-de-Iniesta, Spaans. vlek, prov. en 18 m. Z. Z. O. van Cuenca en 1¼ m. N. van Iniesta.

Castillo en Castillon, *de woorden die aldus beginnen en noch hier noch in het Wbk. vermeld zijn, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Castillo, klein eil. in den Archipel der Antilles, tusschen Pajaros ten N., en Canaquan ten Z. W., 12. 48. N. Br. en 43. 35. 37. W. Lengte.

Castillon, in Z. Brab., (Wbk.) lees: *Chatelineau*, en zie verder op dat woord.

Castillon, D. in Namen, arr. Philippeville, gem. Castillon-Mertenne, 1¼ u. van Walcourt.

Castillon Mertenne (Wbk.), is eene gem., arr. Philippeville, in de dorpen Castillon en Mertenne, 450 inw. bevattende.

Castillos, eil. in de Cannanea-baai, in de Braz., prov. Sao Paulo, comarca Paranagria.

Castillos, (Lago de) meer in de Braz. prov. Rio Grande do Sul.

Castil Nuevo, Spaans. vlek, prov. en 23 m. O. N. O. van Guadalaxara (Cuenca), 1 m. O. Z. O. van Molina de Aragon, aan den regter oever van de Gallo.

Castillon, (St. Martin) zie *Martin*, (Wbk.) No. 26.

Castine, N. Amer. stad, staat Maine, hoofdpl. van het gr. Hancock, 32 m. N. O. van Portland. Zij heeft eene haven, die in alle jaargetijden voor de grootste oorlogschepen geschikt is en 1000 inw., die veel handel drijven.

Castle, eil. aan de Z. kust van Labrador, vóór Pitts Harbour.

Castle Cary, zie *Castle Caray* (Wbk).

Castle Carrack, Eng. D., gr. Cumberland, 1½ m. Z. van Brampton; 350 inw.

Castle Island, zie *Castle Island* (Wbk.) No. 1.

Castle Hill, pl. op Nieuw-Holland, in Nieuw-Zuid-Wallis, distr. Paramatta, ten N. van de stad Paramatta.

Castlereagh, riv. in Nieuw-Zuid-Wallis, op Nieuw-Holland, in het binnenland.

Castleton, Eng. vlek en distr., gr. Lancaster, hundr. Salford, met veel handel, 80 u. van Londen; 7900 inw. Men ziet er de overblijfselen van eene oude legerplaats. 2. Schotsch D., gr. Roxburg, aan de Liddel, 8 m. Z. W. van de Iedburgh. Er zijn overblijfselen van Druïdentempels en andere Saksische oudheden; 2000 inw. De omstreek bevat minerale bronnen. 3. N. Amer. vlek, zie *Castletown*, (Wbk.) N°. 2.

Caston (Wbk.), zie ook *Cawston* (Wbk.), waar het teregt een vlek genoemd wordt.

Castor, Eng. vlek (Wbk.), zie voorts *Caiston* (Wbk.).

Castor, eil. in Neder-Canada, gr. Leicester, in de St. Laurens, bij het D. Berthier. 2. vlek in Opper-Canada, distr. Niagara. 3. riv. in den N. Amer. staat Nieuw-York, die in de Champlain valt. 4. D. in den N. Amer. staat Missouri, gr. Madison.

Castoro, (Boor-) zie *Carraveira* (Wbk.).

Castors, zie *Beavers.*

Castra Coecilia, zie *Cacéres*, N°. 1.

Castram, Turksch D. in Azië, in Syrië, pach. en 45 m. Z. van Damas, aan den weg der karavanen van Damascus naar Mekka.

Castra Mororum, zie *Cafartout*.

Castranitza, Turksch vlek in Europa, Sandsch. en 14 m. O. Z. O. van Monaster, en 4 m. N. N. O. van Caïlari.

Castrati, Turks. stad, prov. van Herzegowina, aan den oever der Adriat. zee; 700 inw.

Castre (Wbk.) of *Kasters*, D. en gem., arr. Brussel, 2. u. van Enghien; 1800 inw., brouwerij en branderijen.

Castrejon, Spaan. vlek. prov. en 18 m. O. van Palencia (Toro) en 11 m. N. van Carrion, aan den bron van de Buedo.

Castres, Fr. arr. (Wbk.) bevat 106 gem. met 12,000 inw. in 14 kant., zijnde: Castres, St. Amans-la-Bastide, Angles, Brassac-de-Belfourtes, Bruguières-Dulac-, la-Caune, Dourgne, Lautrec, Mazamet, Montredon, Murat, Roquecourbe, Vabres-de-Senegats en Vielmur.

Castres, Fr. stad. (Wbk.), is ook de geboortepl. van den geleerden Alexander Morus en van den letterkundigen Antoine Sabatier.

Castri, kl. Turks. stad. op de Z. kust van Moreä, 5 u. Z. van Damala, en 19 m. Z. O. van Aryos.

Castricum, (Baai van) (Wbk.) staat: zie *Kastrikum*, lees: zie *Kastrikum* (*Baai van*) en zoek dit hier onder.

Castries (Wbk.), staat: zie *St. Alusia*, lees: zie *Lucia*, (*St.*) N°. 1.

Castrignano, Nap. D., prov. Terra d'Otrante, distr. en 9 m. Z. O. van Gallipoli en 13 m. Z. Z. O. van Lecce, kant. Gagliano; 1100 inw.

Castril, (Sierra de) Bergen in Spanje, prov. Grenada. Zij loopen van het O. naar het W., ten N. van Huescar en vereenigen zich ten Z. met de Sierra Nevada, ten W. aan de Sierra de Cazorla en ten N. aan de Sierra Sagra.

Castril, Spaans. vlek, prov. en 25 m. N. O. van Grenada, en 4 m. W. N. W. van Huescar, aan den voet van de Sierra de Castril, aan den linker oever van het riviertje van dien naam.

Castrillo, *de aldus beginnende woorden, die niet in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Castro (Wbk. N°. 2.), de omstreken dezer stad zijn vruchtbaar in granen, vruchten en katoen. Er is ongemeen veel visch; de stad is zeer oud; zij werd in de 16e. eeuw door de Turken geheel verwoest, en de vrouwen en kinderen als slaven weggevoerd. Sedert dien tijd heeft zij zich nimmer kunnen herstellen en lijdt nog veel van de invallen der Barbarijsche roovers.

Castro (Wbk. N°. 3.) of *Metelin* (*Mitylene*), 26 m. N. W. van Smyrna; is ook de hoofdpl. van het Turks. sandsch. Metelin, de residentie van eenen gouverneur, en heeft een sterk en groot kasteel. Van de 2 havens, wordt alleen de Noordel. gebruikt. Ten W. van de stad is eene groote uitgestrektheid lands, met overblijfselen van het oude *Mytilene* bedekt.

Castro (Wbk. N°. 4.), Ofschoon deze stad veelal als de hoofdpl. van het eil. Chiloë wordt aangemerkt, is de residentie van den Gouverneur sedert 1768 te San-Carlos. De stad Castro is door eene aardbeving vernield geworden, en herbouwd zijnde, werd zij, in 1643, door de Hollanders verwoest, sedert welken tijd zij zeer vervallen is en slechts uit weinige, meest houten, huizen bestaat; 150 inw.

Castro, kleine stad in Braziliё, prov. St. Paul, distr. en 26 m. N. W. van Curytiba, aangenaam aan den regter oever der Hyapo en aan eenen grooten weg gelegen. Deze stad is in toenemenden bloei, sedert de Guarapuava-indianen overwonnen zijn. De landbouw breidt zich meer en meer in de omstreken uit, welke ook diamantmijnen bevatten. 2. Spaans. vlek, prov. en 14 m. O. van Huesca (Aragon) en 4½ m. N. O. van Barbastro, nabij den regter oever der Essera. 3. vlek in den Kerkel. Staat deleg. en 3½ m. Z. van Frosinone, op eene hoogte. 4. Zwits. D., kant. Ticino, distr. Blegno, 5 m. N. N. O. van Bellinzone, aan den regter oever van de Blegni, hoofdpl. van eene kreits.

Castro, (Castellanos de) zie *Castellanos de Castro*.

Castrobol, Spaans. vlek prov. en 15 m. N. W. van Valladolid, en 1½ m. Z. W. van Mayorga, aan den linkeroever der Coa.

Castro Boni, zie *Castro Bom*.

Castro Calbon, Spaans. vlek prov. en 12 m. Z. Z. W. van Leon en 6 m. Z. Z. O. van Astorga, bij den linkeroever der Eria; 1600 inw.

Castro Certaldo (Wbk.), ligt aan de Elsa, prov. Florence; het is de geboortepl. van den dichter Giovanni Boccacio.

Castro d'avelaens, vlek in Braziliё, in Gujana, distr. Hyabary, 13 m. O. van Olivença, onder 3. 25. Z. Br. en 50. 25. W. L., aan den regter oever der Amazonenriv., ter plaatse, waar de Gorol in dien stroom valt.

Castro-de-Caldelas, Spaans. vlek, prov. en 10 m. O. Z. O. van Orense (Galicie), aan den linker oever van den Orvigo.

Castro Nuove, Spaans. vlek, prov. en 2 m. N. O. van Valladolid, nabij den regteroever der Esgueva.

Castrorao, stad in Siciliё, Intendantsch Catania, niet verre van de Cantara.

Castrotorafe, zie *Cebrian de Castrotorafe*, (*St.*) (Wbk.).

Castrum Abnicum, zie *Avnig*.

Castrum de Berre, zie *Berre* (Wbk.) No. 2.

Castrum Novum Arii, zie *Castelnaudary*.

Castua, staat: zie *Kastua*, zoek dit hieronder.

Castuera, Spaans. vlek, prov. en 23 m. O. Z. O. van Badajoz (Estremadura) en 6 m. Z. Z. O. van Villa Nueva de la Serena, aan den regter oever der Guadalefra.

Casuarinenberg, berg in De Wittsland, op Nieuw-Holland, bij Kaap St. Lambert, 14. 21. Z. Br., 145. 20. O. L.

Casulas, Spaans. vlek, prov. en 10 m. Z. van Grenada, en 2½ m. N. van Almunecar.

Casup, geh. in Luxemb., arr. Roermonde, gem. Herkenbosch en Melich.

Casus, zie *Caxo*.

Cat, eil. in den N. Amer. staat Massachusets, aan de kust van het gr. Essex. 2. meer in N. Amer., zie *Cat Lake* (Wbk.).

Cata, eil. in den grooten Oceaan, in den Archipel der Carolines, onder 7. 22. N. Br. en 168. O. L.

Catabathmus, berg in Egypte en Tripoli, in de Woestijn Barka loopende.

Catabulton, meer in den N. Amer. staat Louisiana, ten O. van de Missisipi.

Catacocha, D. in Columbia, dep. Asuay, prov. Loxa.

Canacomas, D. in Middel-Amer., prov. Honduras, distr. Truxillo.

Catahas, Indiaans. volk in N. Amer., in het W. gedeelte van het land Missouri, tusschen den Big Horn en de Plata; 375 koppen sterk.

Catala Fimi, zie *Calata Fimi*. (Wbk.)

Catalan, tak van de Buono in Chili.

Catalanazar, Sp. vlek, op eenen heuvel, in de prov. Soria, met 1800 inw.

Catalda, (St.) zie *Sint Cataldo* (Wbk.).

Cataldo, (Castello de St.) zie *Cataldo*, (*St.*) (Wbk.).

Catalez, Braz. D., prov. Bahia, comarca Jacobina, met eene kapel.

Catalina, Castello de Santa Catilina, zie *Cadix* (Wbk.).

Catalina, (Santa) (Wbk. No. 4), zie voorts *Catharina* (Wbk.) No. 4 en 5.

Catalina, (Santa) een klein Port. fort, prov. Beira, comarca en 9 m. W. Z. W. van Coïmbra. 2. Kaap in Middel-Amer., prov. Nicaragua, distr. Nuoya. 3. eil. in de Golf van Californie, bij Nieuw-Californië, tot Mexiko, behoorende. 4. D. in Middel-Amer., prov. Vera paz, distr. Chiquimala, met veel suikerteelt. 5. D. aldaar, prov. en distr. Solola. 6. D. aldaar, prov. en distr. Verapaz, door de Engelschen verbrand, doch weder opgebouwd.

Catalina Sacatepeques, (Santo) D. in Middel-Amer., prov. Suchiltepeques.

Catalina Sanil, (Santa) D. in Middel-Amer., prov. Quezanterlango, met 3000 inw. en warme baden.

Catalinio, (Cano de Santa) zie *Cano de Santa Catalinio*.

Catalla, distr. in Ned. Guinee in het kon. Benguela, nabij het land Bambo, omtrent 60 m. Z. van Philip de Benguela.

Catalunna, prov. in Spanje, zie *Catalonie*, (Wbk.). 2. kaap aan de N. kust van het eil. Majorka, 39. 56. N. Br. en 20. 55. O. L.

Catamandoo (Wbk.), staat: zie *Katmandu*, lees: zie *Katmandoo*.

Catamarca, prov. of staat in de Z. Amer. rep. Rio de la Plata, een deel van het oude Tucuman, onder de bewoonde gedeelten van dit gemeenebest een der minstbekende. De plaatsen en volkplantingen zijn, zoo het schijnt, in eenige dalen der woestijnen van Tucuman verspreid. Zij grenst ten Z. W. aan Rioja, ten O. aan Tucuman; ten N. en Z. zijn de grenzen niet wel bekend; de volkplantingen in de schoone dalen van Palupa en Andulgala schijnen nog tot deze prov. te behooren. Aan de westzijde van het dal van Catamarca loopt eene Serrania (bergrij) van het N. naar het Z. door de prov.; men wil dat in dezen een berg gevonden wordt, welke gouderts bevat. De riv. van Catamarca eenvoudig Dalrivier (Rio-del-Valle) genoemd, is in den regentijd vrij aanzienlijk en verliest zich in eenige meren, 30 m. van de stad. Aan den voet der genoemde Serrania liggen schoone weiden, waarop rundvee, schapen, paarden, ezels en muildieren grazen. De overige voortbrengselen dezer prov. zijn katoen en katoenenwaren, spaansche peper, (capsicum) brandewijn en tarwe. Voor den uitvoer schijnt alleen de katoen, die bijzonder goed is, van belang te zijn. De luchtsgesteldheid is voortreffelijk; het getal der inw. wordt op 35,000 gerekend. De hoofdstad is *San Fernando de Catamarca*, zie *Fernando* (*St.*) (Wbk.) No. 1.

Catamayu, riv. in Ecuador, die in de prov. Loxa, aan de Paramo van Sabanilla ontspringt, noordwaarts loopt, totdat hij uit het Z. den aanzienlijken Gonzanama ontvangt. Van hier loopt hij westelijk en bereikt de prov. Piura in Peru, alwaar hij, na verscheidene aanzienlijke rivieren ontvangen te hebben, niet ver van Colau in zee valt.

Catambuca, D. in Nieuw Granada, dep. Cauca, prov. Los Pastos.

Catanduanes, eil. op de O. kust van het Philipp. eil. Manilla, prov. Albay, op 15. N. Br. en 142. O. L., 7½ m. lang en 4 breed, vruchtbaar, goed bebouwd, met verscheidene dorpen, waaronder 2 aan de O. zijde, met eene goede reede.

Catania (Wbk.), is de geboortepl. van den Componist Bellini.

Catape, Afr. riv. in Neder-Benguela.

Catapesy, tak van de Susquehannah, in den N. Amer. staat Pennsylvanie, gr. Northumberland.

Catara (Wbk.), zie ook *Katara* (Wbk.).

Cataractonium, zie *Catterick*.

Cataragus, zie *Cattaraugus*.

Cataraqui, fort in Canada, aan het meer Ontario, de eerste woonpl. der Franschen in deze streken, 44. 10. N. Br., 59. 40. W. L.

Catarina, (Sta.) Sicil. stad, prov., distr. en 3 m. N. N. W. van Caltanisetta, hoofdpl. van een kanton, nabij den regter oever van den Salso. In de omstreken wordt agaat en jaspis gevonden. 2. sterke stad in het O. gedeelte van het eil. Favignana, nabij Sicilië, prov., distr. en 4½ m. W. van Trapani, hoofdpl. van een kant. 4. Port. vlek. zie *Catharina*, (*St.*) No. 2.

Catarman, D. op het Philipp. eil. Samar, tot de Bissayers behoorende.

Catas Altas (Wbk.). Er zijn in deze prov. twee D. van dien naam, het eene *Catas Altas da Novuego*, met

eene kapel; het andere *Catas Altas de Matto Dentro*, in het Wbk. bedoeld. Hier is eene moederkerk en men vond er voorheen veel goud, doch dit is verminderd en de plaats hierdoor zeer vervallen; de inw. hebben nu landbouw, veeteelt en nog eenige mijnwerken.

Catastrophe, kaap op Nieuw-Holland, in Flindersland, bij de Franschen *Turenne*, de zuidelijke punt van het groote schier-eil., dat de Spencerbaai vormt.

Catathoys, volk in Brazilië, prov. Espiritu Santo weinig bekend.

Cataughque, of *Chataugue*, gr. in den N. Amer. staat New-York, N. W. aan het meer Erie, ten N. O. aan de Nicaragua. De riv. zijn: de Cataughque, de Frenchriver en de Conewango; het land is nog grootendeels bosch, maar heeft eenen vruchtbaren grond, zoodat er vele vreemdelingen naar toetrekken; de inw. beloopen 4000 zielen. 2. hoofdpl. van dit gr., aan het meer van dien naam; met 2000 inw. 3. meer aldaar, 3¾ m. lang, ¾ m. breed. 4. riv. aldaar, die in het meer Erie valt.

Catauris, volk in de Braz. prov. Rio Negro, distr. Hyura.

Catauxys, volk in Brazilië, prov. Rio Negro, distr. Puru.

Catawba, (Groote) riv. in N. Amer., in Noord-Carolina gevormd, door de vereeniging van verscheidene beken, die van de O. zijde der Blue-Ridge afkomen. Nadat zij het gr. Lincoln van die van Iredell en Mecklenburg, heeft gescheiden, loopt zij in Z. Carolina, waar zij den naam van *Wateree* aanneemt, en 6 m. Z. W. van Sumterville in de Congaree valt, om, na eenen loop van 80 m. van het N. N. W. naar het Z. Z. O., de *Santee* te vormen.

Catawba, (Kleine) voornaamste tak der Groote Catawba.

Catawbas, Indianen aan de oever der gem. riv., naar de grenzen, tusschen N. en Z. Carolina.

Catawessy, vlek in den N. Amer. staat Pennsylvanie, op Northumberland, aan den mond der Catewessy-Creek, in de Susquehannah; 2000 inw.

Catbabogan, D. aan de W. kust van het eil. Samar, een der Philippijnen, met eene goede reede.

Cat-Cayes, zie *Cayes*, (*les*) (Wbk.) No. 1.

Catchar, of *Hiroumba*, land in Azië, tusschen 24. en 27. N. Br. en tusschen 112. en 114. O. L., ten N. bepaald door de Bramapoetra, die het van het kon. Assam scheidt, ten O. en Z. door de Birmansche prov. Cassay en ten W. door Bengalen. Van het N. naar het Z. is het omtrent 50 m. lang, en van het O. naar het W. bijna 36 m. breed. Het is zeer bergachtig en wel bespoeld door de Koupili en de Brack, en eene menigte kleine riv. Over het algemeen is dit land zeer vruchtbaar. De bergen zijn met ondoordringbare bosschen bedekt. Er zijn ijzermijnen, die slecht bearbeid worden, en zoutwerken, die veel opleveren. De uitvoer bestaat in gemeene zijde, katoen, was, ivoor, timmerhout, tamme olifanten, kalksteenen en ijzererts. De bevolking wordt op niet meer dan 500,000 zielen begroot. De inw. zijn groot en sterk, en gelijken naar de Chinezen.

Het land is in 2 prov. verdeeld. Eigenlijk Catchar ten Z. en Dhermapour ten N. De hoofdst. is Khaspour.

Catchido, zie *Catcheedo* (Wbk.).

Cate, Zie *Katen.* (*Ten*)

Catea, Egypt. D. in Opper-Egypte, op den weg naar Abutitsche.

Cateau-Cambresis (Wbk.); is de geboortepl. van den Maarschalk van Frankrijk Eduard Adolf Casimir Mortier, Hertog van *Treviso*, die den 28 Julij 1835, door de losbarsting van het zoogenoemde helsche werktuig (*machine infernale*), gesneuveld is. Ook werd hier in 1557 het tractaat tusschen Frankrijk en Spanje gesloten.

Catel, vl. aan zee, op het Aziat., eil. Magindanao.

Catelet (Wbk.), zie voorts *Castelet*, No. 1.

Catelnau, zie *Castelnau* (Wbk.).

Catelsburgh, D. in den N. Amer. staat Kentucky, gr. Greenup, aan den mond van de Bigsandy, in de Ohio.

Catena, D. in Chili, prov. en distr. Aconcagua, aan de Aconcagua. 2. haven op Corfu, zie *Port Catena* (Wbk.).

Catenberg, geh. in O. Vlaand., distr. Aalst, gem. Goefferdinge.

Caterin, zie *Khateri*.

Caterina, (Sta.) kaap op het eil. Corfu, waarvan zij de N. punt uitmaakt, 39. 49. 10. N. Br., 37. 33,

58. O. L. 2. kanaal in het Lomb. Venet. kon., prov. Padua, tot vereeniging van de Adige, de Bacchiglione en de Brenta; het begint aan de Frassina, bij de zamenvloeijing van deze riv. met de Bisato, ½ m. N. van Este, is 4½ voet diep en van 15 tot 18 voeten breed. 3. Nap. vlek, prov. Calabria Ult. II., distr. en 9 m. Z. van Catanzaro. Het heeft veel van de aardbeving in 1783 geleden; 2000 inw., goede wijn- en zijdeteelt. 4. Sicil. st., zie *Sint Caterina* (Wbk.).

Catert, geh. in Limburg, arr. Roermonde, gem. Heel en Panheel.

Catesby-Abbey, Eng. D., gr. en 5 m. W. van Northampton en 1 m. Z. W. van Daventry. Men ziet er de overblijfselen van eene Romeinsche legerplaats; 95 inw.

Catete, voorstad van Rio de Janeiro in Brazilië.

Catfish, tak van de Mississipe, in den N. Amer. staat Illinois.

Catharyne, (Buiten) Ned. geh., prov. Utrecht, eigenl. eene voorstad van Utrecht.

Catharina, kl. Grieks. st., in eene vlakte, die aan de eene zijde door den Olympus en aan de andere door de zee begrensd wordt.

Catharina, (Sto.) Catherine, (St.) *de aldus beginnende namen, die noch hier noch in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de woorden van onderscheiding.*

Catharina, (Sta) Bergketen in Brazilië, tusschen de prov. Sta Catharina en Rio Grande de Sul. Zij loopt N. O. en Z. W., en vereenigt zich ten N. met het Tayogebergte. 2. Port. vlek, prov. Estremadura, comarca Leiria, 1½ m. O. van de zee, 2½ m. Z. W. van Alcobaçu, 200 h. en 900 inw. 3. Sp. fort, zie Cadix. (Wbk.) 4. Ned. D., zie *Cadsand.*

Catharina's Kanaal, (Wbk.) is ontworpen door den Keizerlijk Russischen Generaal en Chef Peter (eigenlijk Jan Peter) van Suchtelen; een Nederlander uit Grave geboortig, onders wiens opzigt het ook voltooid is.

Catharina, (Ste.) D. in Opper-Canada, distr. Nagara, met zoutwerken.

Catharinenberg, zie *Catherinenberg.* (Wbk.)

Catharinenberg im Bucholtz, zie *Bucholtz.* (Wbk.) N°. 1.

Catharineneilanden, (St.) drie kleine eil. in de stille Zuidzee, aan den noord ingang van de straat Gilolo 0. 89. N. Br. en 129. 11. O. L va Greenwich.

Catharinestown, D. in den N. Amer. staat New-York, gr. Tioga, met 900 inw.

Cathcart, Schots. parochi, gr. Renfrew, 1½ m. Z. Z. W. van Glasgow, aan de Carte; aanzienlijke steenkoolmijnen, kalksteengroeven, eene versteende bron en 1600 inw.

Cathead, tak van de Alatamaha, in den N. Amer. staat Georgie, gr. Mac-Intosh.

Cathedral of York, zie *York* (Wbk.) N°. 28.

Cathem, geh. in Z. Br., arr. Brussel, gem. Borgt-Grave-Lombeek.

Catherine, (Loch) meer in Schotl., in het Z. W. gedeelte van het gr. Perth, in het midden der Grampianbergen. De omstreken zijn boven alle beschrijving schilderachtig en romanesk. Het is 2½ m. breed ½ m. lang. Merkwaardig is bovenal de zoogenaamde Phantom-grotto (spookgrot).

Catherinen-, of *Mozesberg*, zie *Dsjabbel-Musa.* (Wbk.)

Catheux, Fr. D., dep. de l'Oise, arr. en 8 m. N. W. van Clermont, 6. m. N. van Beauvais, kant. Crevecœur; 340 inw., sergie- en kousenfabrijken.

Cathlacumups, Cathlakahikits, Cathlakamaps, Cathlamah, Cathlaminamens, Cathlanaquians, Cathlapootis, Cathlapootas, Cathlaskos en Cathlathlas, tien Indiaans. volken, in de Vereen. Stat. van N. Amer., distr. Columbia, het eerste 450, het tweede 900, het derde 700, het vierde 600, het vijfde 400, het zesde 400, het zevende 1100, het achtste 1800, het negende 900 en het tiende 1400 koppen sterk.

Cathmandu (Wbk.), staat: zie *Katmandu*, lees: zie *Katmandoo.*

Cati, Sp. vlek, prov. en 12 m. N. van Castellon de la Plana (Valencia) en 6 m. W. N. W. van Peniscola; vele lintfakrijken en 2000 inw.

Catia, kolk in Venezuela, dep. Venezuela, die eenen ruwen en vochtigen zeewind veroorzaakt.

Catieh, zie *Kattyeh.*

Catignano, Nap. vlek., en kantonshoofdpl., prov. Abruzzo Ult. I., distr. en 3 m. Z. van Civita di Penne, 10 m. Z. Z. O. van Teramo; 1400 inw.

Catilina, (St.) zie *Catalina* (Wbk.) No. 3.

Catimana, Afr. stad in Nigritie, in het kon. Bambara, 25 m. W. van

Sego, nabij den linker oever van de Dialliba.

Catimbatay, pl. in Paraguay, op 24. 33. 35. Z. Br. en 58. 17. 7. W. L.

Catimpré, zie *Bellingham*.

Catina, (St.) zie *Sint Catina* (Wbk.).

Catinga, Braz. riv., die bij St. Anna dos Aleyres in de Paracata valt.

Catingour, zie *Catingoor* (Wbk.).

Catinguiba, zie *Cotindiba*.

Catinguima, zie *Valença* (Wbk.).

Catini, zie *Monte Catini* (Wbk.).

Cat-Island, een der Lucayen, zie *Salvador*, (*St.*) (Wbk.) No. 8.

Cat-Lake-rivier, zie *Catmeerrivier*.

Catlenburg (Wbk.), reg 2. staat: ambtshuis, lees: ambt, zie voorts *Katlenburg* (Wbk.).

Catlinsklippen, rotsbanken, bij het W. I. eil. Jamaika, voor de Mastbaai.

Catllar, Sp. vlek, prov. en 2 m. N. O. van Tarragone (Catalonie), nabij den regter oever der Guya.

Catmandu (Wbk.), staat: zie *Katmandu*, lees: zie *Katmandoo*.

Catmeer, zie *Cat-Lake* (Wbk.).

Catmeerrivier, N. Amer. riv., die het meer St. Joseph met het Catmeer verbindt. 2. N. Amer. riv., die in de Severn valt.

Catoche, (Wbk.) zie ook *Kaap Catoche*. (Wbk.)

Cathochos, zie *Patochos*.

Catoire, (La) of *Cattoire*, riv. in Henegouwen, dat bij Ellignies-St.-Anne ontspringt en zich in de Dender ontlast.

Caton, hoofdpl. van het gr. Preble, in den N. Amer. staat Ohio, aan de, Sevenmiles-Creek, in een vruchtbaar oord; 250 inw.

Catona (La) (*Columna Rhegina*), Nap. D., prov. Calabria Ult. I., distr. en 2 m. van Reggio.

Catos-Altos, zie *Catas-Altas*.

Catouba, zie *Catooba* (Wbk.).

Catourguddy, zie *Catoorguddy* (Wbk.).

Catral, Sp. stad, prov. en 10 m. N. O. van Murcia (Valencia), en 3½ m. N. O. van Orihuela; 1600 inw., meest wevers.

Catras, zie *Porto de Catras* (Wbk.).

Catrone, Afrik. stad, in het keizerr. Marokko, in Fezzan, 27 m. van Mourzouk, 24. 47. 57. N. Br. en 33. 38. O. L.

Catsch (Wbk.), staat: zie *Cutsch*, lees: zie *Kutsch* No. 1.

Catshoeve, Ned. Hofstede, prov. Zeeland, distr. Sluis, gem. Groede, op welke de beroemde dichter en staatsman Jacob Cats zich meermalen ophield.

Cattack (Wbk.), zie voorts *Cuttack* (Wbk.).

Cattalagiau, een der vuurspuwende bergen op Ysland.

Cattamo, (St.) op Sicilië, intend. Palermo, in eene vruchtbare vlakte.

Cattaraugus of *Cataragus*, N. Amer. gr., in het westel. gedeelte van den staat New-York, ten Z. aan Pennsylvanie grenzende; 23,000 inw. De Alleghany ontvangt hier de Indiana, de Johsua, de Chukusawaye en de Tesquiatossy. Dit gr., was voor eenige jaren nog geheel bosch. De hoofdpl. is Olean.

Cattay (Wbk.), staat: zie *Catray*, lees: zie *Cathai*.

Cattebeek, geh. in Z. Brab., arr. Leuven, gem. Kersbeek-Miscom.

Cattenbosch, geh. in Limburg, arr. Hasselt, gem. Lommel.

Catterick (*Cataractonium*), Eng. D., gr. en 13 m. N. W. van York, 2 m. O. van Richmond. Men ziet er nog de overblijfselen van een aloud slot en van een' Romeinschen weg.

Catterthon, twee bergen in Schotl., gr. Forfar, 3 m. N. W. van Brechin, met overblijfselen van aloude vestingwerken.

Catties, ruw Ind. volk, prov. Guseratte, distr. Kaattyawaar, zeer roofzuchtig, de zonen erven alleen. Zij bidden de zon aan, en staan onder opperhoofden, die weinig gezag hebben. De veelwijverij is er in zwang, doch zelden heeft een Cattie meer dan twee vrouwen.

Cattiwad, of *Cattiwar*, zie *Cottiwar*. (Wbk.)

Cattoire, (La) zie *Catoire*.

Cattolica, zie *Catholocia* (Wbk.). No. 2.

Cattoun (Wbk.), is thans Nederl., het ligt aan de riv. van dien naam en 10 m. N. W. van Benhouten.

Cattow, Austr. eil., tot de Tongagroep in de Tonga Archhipel behoorende Z. W. van Eua.

Catturari, tak van den Maranhon in Z. Amer.

Cattwar, zie *Cottiwar*.

Catu, Braz. D., prov Pernambuca, comarca Des Tertao van Pernambuco, aan de Francisco.

Catua, zie Catu (Wbk.).

Catuama, haven in de Braz. prov.

Pernambuco, eigenlijk de straat tusschen het eil. Itamorua en het vasteland, of wel de Noordelijke invaart van die straat, tegenover den mond der Massaran Duba. Het is eene goede ankerplaats.

Catuaro, D. in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumano.

Catubiq, D. op het Philipp. eil. Samar, in het Spaansche gedeelte.

Catucho, riv. in Venezuela, dep. Venezuela, prov. Carracas, die veel fonteinen in de stad Carracas doet springen.

Catucola, riv in Neder-Guinee, ten Z. van kaap Palmerinho.

Catulez, geb. in Brazilië, prov. Bahia, comarca Jacobina.

Catumbo, riv. in Venezuela, dep. Zulia, die in het meer Maracaïbo valt.

Catunduba, Braz. eil. voor de invaart van de baai van Rio Janeiro.

Catuquinas, volk in de Brazil., prov. Rio Negro, distr. Hyutahy.

Catura, Arab. stad in Bahreïn, prov. en 43 m. O. van Lahsa, aan de W. kust van den Perz. zeeboezem.

Catwych, groep van kleine eil. in de Chin. zee, 25 m. van de kust van Tsiampa, in het rijk Anam, 10. N. Br. 126. 30. O. L.

Cauabury, zie *Cababury* (Wbk.).

Cauanas, en Cauaxis, twee volken in de Braz., prov. Rio Negro, distr. Hyutahy.

Cauancuan, zie *Cauacuan* (Wbk.).

Cauaxis, zie *Cauanam.*

Cauborre, geh. in Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Wortegem.

Caubul, zie *Kabul* (Wbk.). No. 2. 3, 4, 5, en 6.

Cauca, dep. in de republ. Columbia, zamengesteld uit de 2 prov. Popayan en Choco, naar de riv. Cauca dus genoemd 193,000 inw.

Cauca (Wbk. No.1), ontspringt in het gedeelte der Andes, Paramo de Guanacas geheeten, bespoelt het dep., na haar genoemd, loopt van het Z. naar het N. ontvangt de Pataca del Cofre, de Pindamon, de Cuejas, de Piedras, de Pozo, de Sta Catharina en de San George, en is voor kleine schepen, doch niet overal, bevaarbaar. Aan hunne oevers liggen verscheidene steden, waarvan de voornaamsten zijn: Cali, Buga, Caramanta, en Sta Fe de Antioquia. De vallei van deze riv. bevat vele goudmijnen. Er zijn uitmuntende weiden. 2. dep. der republ. Nieuw-Grenada, naar de groote riv. die het bespoelt, genoemd; het is zeer groot en strekt zich ten Z. uit, tot aan de rep. Quito of Ecuador, ten N. tot aan de Caraïbische zee, ten W. tot aan den Grooten Oceaan, terwijl het ten O. aan de dep. Cundinamarca en Magdalena grenst; het ligt tusschen 0. 22. en 9. 20. N. Br. en 58. 30. en 60. 53. W. L. Weinige kaarten geven nog den juisten omtrek op. Van der Maelen en Weiland hebben de geheele prov. Pasto er buiten gelaten. Bij de bronnen van den Rio-Mira komen de Andes, als Sierra Nevada, in dit dep.; de Westelijke en middenste keten, en de rijen van Pasto en Popayan behooren tot hetzelve en beslaan eene ruimte van 5000 V. M. Dit dep. bevat dus eene groote uitgestrektheid en heeft een heerlijk aanzien. Het wordt het *Paradijs van Nieuw-Grenada* genoemd en verdient deze benaming ten volle. Het dal der Cauca, door deze prachtige riv. bespoeld, en met rijke beplantingen en velden van Cacao, Indigo, Suikerriet en rijen van Kokospalmen, Koffijboomen en Pisang, levert een heerlijk tooneel op. Talrijke kudden rundvee weiden op de grasrijke vlakten, boven welke de rookende vuurspuwende bergen met hunne met sneeuw bedekte toppen uitsteken. Niet minder prachtig zijn de bijdalen van de Abrato en de San Juan, alsmede het heerlijke Patidal, dat ten W. naar de zee openligt. De trotsche schakering der bergen tusschen Alinaguir en Popayan is bekend. De hooge Piek van Tolima, de Vulkaan van Puracé en anderen, gelijk ook de Paramos de Guanacas, de Buracan en de Quindia, herinneren ons, dat wij de eigenlijke hooge landen van Amerika naderen. De westelijke keten der Andes is niet minder grootsch en allen worden door de rijen van Pasto (met den vuurspuwenden berg van Pasto, niet ver van de hoofdstad) en Popayan vereenigd. Hooge vlakten, hooge bergen en wat lager vlak land en eene smalle kuststreek aan den oceaan, is het algemeen beeld van dit dep. De luchtsgesteldheid is heet, gematigd of koud, naar de verschillende hoogte of laagte der bijzondere deelen, ofschoon men die, waar eene altijd durende lente heerscht de gelukkigste kan noemen, wanneer de ijlheid der lucht en ondragelijke kou-

de den mensch het sneeuwgebied doen ontvlieden, zoo plagen de menigte van insecten en de onverdragelijke hitte hem in de laagte. Om deze reden heeft zich ook de bevolking op de gematigde hoogte bijeengeschaard, waar bergwerken en landbouw, zoowel als veeteelt, in den voordeeligsten staat zijn. De fabrijken zijn van geen belang en bepalen zich wel voornamelijk tot de munt te Popayan, katoen- en wolweverijen, het maken van verlakt en beschilderd houtwerk en strooboeden. De handel kon er door den rijkdom des lands bloeijend zijn, maar de buitengewone moeijelijkheid van vervoer in een land, dat gebrek aan wegen heeft, en slechts door gevaarlijke bergpassen toegankelijk is, leggen denzelven groote hinderpalen in den weg. De Cauca kan maar op eenige plaatsen bevaren worden, uithoofde van de watervallen, door bergrijen, die door dezelve heenloopen, veroorzaakt. Onzaggelijke rotsdammen beletten den bewoner van Cauca de gemeenschap met de zee. De bergpassen van Carthago naar Buonaventura, van Antioquia naar Choko, van Popayan naar Pastos, en Bogota en anderen zijn allen zeer moeijelijk te beklimmen. Ondertusschen is het niet te ontkennen, dat dit land wel bereisbaar zoude kunnen gemaakt worden, indien het handen had, gelijk die, welke eenmaal Egypte bewerkten. De stapelplaatsen van het dep. zijn Buenaventura, met slechte landingplaatsen en luchtsgesteldheid; thans eene vrijhaven, en het kleine Capua. Binnenlandsche handelplaatsen zijn Pasto, Popayan, Cali, Buga en Cartago.

Onder de aanzienlijke zijtakken der bergen behooren hier de Sierra de Sindagua, de Abide, de Sierra de Raspadura, enz. De kapen zijn aan de Stille Zuidzee Punta de Tumaco, Punta Guascama, Punta Chirambira, de Baude, de Cabo Corientes, P. Limones, Cabo Solano, aan de Caraïbische zee, Punta de St. Blas, P. Brava, enz. P. de Arena, de Caribana en de Piedras. Aan de Antillische zee zijn de Mondingabaai en de Golf van Darie.. De riv. zijn de Cauca, de Atrato, met de Bethe, de Bebara, de Murri of Penderisco, de Arquia, de Sucio en de Naipe of Napipe; de S. Juan, de Mira, de Patia en vele kustrivieren, alsmede de Guacuba, de Damagniel en de Sinu of Zinu, welke 3 laatste in de Zee der Antilles vallen. De inw. zijn Blanken, Kleurlingen, Indianen en Negers, en beloopen 200,000. In de Noordel. prov. leven nog stammen der Indianen, der Dariërs, en der Curas in Biruquete, geheel onafhankelijk. De Intendant woont te Popayan; het kerkelijk bestuur is onder den Bisschop van Popayan. Het dep. wordt in vier prov: Popayan, Choco, Buenaventura en los Pastos verdeeld.

Caucadal, zie *Cauca*, No. 2.

Caucaes, of *Caucao*, riv. in Patagonie. Zij heeft haren oorsprong in het meer Cheleuco, aan de W. zijde der Andes, en valt, na eenen loop van 40 m. in de baai van Penas. 2. Inlandsch volk van Patagonië, aan de oevers der riv. Caucaes, en van de baai van Penas.

Caucahue, eene der Chiloe-eilanden, bij Chili, volgens Alcedo.

Caucamistik (Capuna), zie *Capuna*.

Caucan, D. in Nieuw-Grenada, dep. Cundinamarca, prov. Antioquia, 6. 54 N. Br. 77. 16. W. L.

Caucus (Wbk.), staat: zie *Caicas*, lees: zie *Caicos* (Wbk.).

Caudal, tak van de Nalon, in de Spaansche prov. Asturië.

Caudar, Spaan. riv., die zich boven Cuença in de Xucar ontlast.

Caudaumone, D. op het eil. Ceylon, corle Poudorym.

Caudenborne, geh. in O. Vlaand., distr. Gent, gem. Moerbeke.

Cauderan, Fr. D., dep. Gironde, arr., kant. en 1 u. W. van Bordeaux; 2500 inw.

Cauderot, zie *Caudrot*.

Caudie, zie *Tsad* (Wbk.).

Caudiël, Spaan. vlek prov. en 14 m. N. N. W. van Valencia en 4 m. N. W. van Segorba.

Caudiets (Wbk.), beter *Caudies*, ligt 2 u. van St. Paul-de-Fer en telt maar 900 inw., die in wol handelen.

Caudines (Fourches), (*Forchie, Furcæ Caudinæ*), doorgang in den Vesuvischen Apennijn, in het kon. Napels, prov. Terra di Lavora, distr. en 3. m. N. van Nola, kant. en zeer nabij Airola, aan den weg van Napels naar Benevento.

Caudrot (Wbk.), eigenlijk *Cauderot*, ligt aan de Garonne, arr. La Reole, kant. en 2 u. W. van Macaire; 1400 inw., wijn- en graanhandel.

Caudry, Fr. D., dep. van't Noorden, arr. en 3 u. van Kamerijk; 2000 inw.

Caufers, zie *Kaffers* (Wbk.).

Cauga, meer, stad en woonpl. der Negers, in het land Wangara, in Sudan.

Cauggar, riv. in Ind., prov. Delhi, die het vruchtbaarst deel der prov. bespoelt.

Cauhintu, meer in Brazilië, prov. Para.

Cauianna, tak van de Rio dos Solimoes, in de Brazil. prov. Rio Negro, Noordel. ged.

Cauixannas, volk in de Brazil. prov. Rio Negro, comarca Hyuatay.

Caul (Wbk.), zie ook *Satludsche*, (Wbk) en *Behat* hierboven.

Caulabach (Wbk.), staat: zie *Khara Bagh*, lees: zie *Kaulabaugh*.

Caulincourt (Wbk.), ligt arr. en 3 u. van St. Quentin, 3 u. van Ham, 350 inw., geboortepl. van den Opperstalmeester van Napoleon, Armand Augustin Louis de Caulincourt, Hertog van *Vicenza*, en van den Luit-Generaal Auguste Jean Gabriel de Caulincourt.

Caulne, Fr. D., dep., Noordkusten, arr. en 5 u. Z. Z. W. van Dinan en 12 u. Z. O. van Saint Briene, kant. Saint Jouan de l'Isle; 1800 inw.

Caulnes, zie *Caunes*. (Wbk.)

Caumer, geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Heerlen.

Caumont (Wbk.), No. 3, staat: arr. Maret, lees: arr. en 8 u. Z. W. van Muret, 3 u. van Auterive.

Caumont, Fr. D., dep. Aveiron, zie *Calmont de Plamage*. 2. Fr. D., dep. Eure, arr. en 7 u. O. van Pont-au-de-Mer, 1 u. van Bourg-Achard, 3 u. Z. W. van Rouaan; 1000 inw., hardsteengroeven en grotten met stalactiten. 3. geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Mauldc. 4. geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. Amougies.

Caune (La), berg in Frankr., een tak van de Cevennes, 4 m. O. Z. O. van de stad La Caune.

Caunpoor, of *Caunpour*, Ind. stad, prov. Allahabad, aan den Ganges, groote pl. en een der belangrijkste militaire posten der Engelschen handel en scheepvaart, 26. 30. N. Br. 97. 47. O. L.

Caunla, Ind. distr. in Bombay, prov. Cutch, met de hoofdst. Maundara, op Mandavie aan de kust, met handel.

Cauquen, minerale baden in Chili, distr. Rancagua, 11 m. O. van Santa Cruz de Triana en 26 m. Z. Z. O. van Santiago, in eene zeer aangename vallei der Andes, nabij den oorsprong van den Cachapoal. Zij zijn gedeeltelijk zeer heet en gedeeltelijk zeer koud.

Cauquenes, tegenwoordige hoofdst. der prov. Maule in Chili, eene geringe plaats tusschen de kleine riv. Tutuben en Cauquenes, met eene kerk, 25. 40. Br. 2. vlek in Chili, prov. Colchagua bij velen opgegeven, is zeker hetzelfde met het vorige. 3. heete baden aldaar, prov. Santiago, distr. Noncagua, zeer bezocht.

Cauranta, D. in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumana, aan de Zuidel. kust.

Causang, stad in N. Anam., in Achter-Indië; met 7 a 8000 inw.

Causeway, zie *Giant's Causeway* (Wbk.).

Caussou, Fr. D., dep. Ariège, arr. en 6 u. Z. O. van Foix, 2 u. van Tarascon, kant. des Cabanes; 450 *inw.*, zilver-, koper-, ijzer- en loodmijnen.

Cautaros, volk in Brazilië, prov. Matto Grosso, comarca Juruenna.

Cauten, kaap aan de kust van Chili.

Cauter, twee geh. in O. Vlaand., het eene distr. Aalst, gem. Oordegem, het andere distr. Dendermonde, gem. Zele.

Cauteren, geh. in O. Vlaand., distr. Oudenaarde, gem. St. Blasius-Boucle.

Cauterstaveren, geh. in Z. Braband, arr. Brussel, gem. Assche, met een watermolen.

Cautille (Wbk.), lees: *Kaulille* en zie dat woord.

Cauturinhas en Cautarias, takken van den Marauhon, in Z. Amer.

Cauvantundalum, zie *Cavantadalum* (Wbk.).

Cauwe, geh. in O. Vlaanderen, distr. Gent; gem. Zeveren.

Cauwenberg, of *Cauwenberge*, vier geh. in O. Vlaand., twee distr. Oudenaarden, waarvan een gem. St. Maria Hoorebeke en het andere gem. St. Maria Lierde, het derde ligt distr. Aalst, gem. Meire en het vierde distr. St. Nicolaas, gem. Temsche.

Cauwergalg, geh. in O. Vlaand., gem. St. Nicolaas.

Caux (Caleticus Pagus), voormalig landsch. in Frankr., in Opper-Normandië. Juliobona (Lillebonne) was

er de hoofdpl. van. De inw. worden Cauchois genoemd. Thans maakt het een gedeelte uit van het dep. der Neder-Seine. 2. Z. Amerik. riv., zie *Cauo* (Wbk.).

Cautantudulum, zie *Cavantadalum* (Wbk.).

Cavaco, eil. in de Angra-baai, in Braziliё, prov. en distr. Rio Janeiro.

Cavada, kustriv. in Portugal.

Cavaeiras (Rio-das), riv. in Braziliё, prov. St. Paul, distr. Curytiba. Zij ontspringt ten W. van den Morro de Santa Anna, bij de W. grenzen der prov. Sta. Catherina, loopt W. en valt, na eenen loop van 45 m., in de Rio-das-Pelotas, of Uruguay.

Cavailha, zie *Cavaya*.

Cavaille, zie *Cavally*.

Cavaillon, vlek en kersp. op het eil. Hayti of St. Domingo, Zuid. departem. 1¼ m. W. van Lacayes en 1 m. van eene kustriv., die in den regentijd zoo opzwelt, dat de schepen tot bij dit vlek kunnen komen, 18. 18. N. Br.

Cavaiva, tak van de Rio dos Arinos, in de Braz. prov. Matto Grosso.

Cavajone, Lomb. Venet. D., prov. en 4 m. N. W. van Verona, distr. en 2¼ m. Z. van Caprino, met eene jaarmarkt; 1500 inw.

Cavalato, zie *Cavelato* (Wbk.).

Cavalcante, distr. in de Braz. prov. Goyaz, comarca St. Joas das duas Barras. 2. hoofd-D. in voorn. distr., met eene moederkerk, eene goudsmelterij, welgestelde inw., die veeteelt, landbouw en eene steengroeve hebben.

Cavalcaselle, Lomb. Venet. D., prov. en 4¼ m. W. van Verona, distr. Bardolino, nabij het Z. O. einde van het meer.

Cavale (Golf van La), aan de kust van Eur. Turkije, in Romaniё, tusschen de sandsch. Salonica en Gallipoli, ten W. van het eil. Tasso. Zij is van het N. naar het Z. 9 m. lang en van het O. naar het W. 5 m. breed.

Cavale (La), (Neapolis) zie *Cavala*, (Wbk. No. 1).

Cavaleiro, volk in Braziliё, aan de Urugay, met eene eigene taal.

Cavaleri (Wbk.), zie ook *Kavaeri*. (Wbk.)

Cavalia (Wbk.), zie *Cavally*.

Cavalier, Turksche zeehaven, zie *Port Cavalier*.

Cavalieri (Wbk.), (*Sarpedon Promontorium*) ligt aan de kust van het ejalet Itchil, sandsch. en 7 m. Z. O. van Selefkeh, 117 vademen boven de oppervlakte der zee. Zij loopt in de Middellandsche zee uit, bestaat uit rotsen van wit marmer en hangt met eene smalle, steile, rotsachtige en versterkte landtong aan het vasteland te zamen.

Cavalinhos, tak van de Rio Francisco, in de Braz. prov. Santa Catharina.

Cavalleiros, zie *Guyacurus*.

Cavaller-Maggiore, Sardin. vlek, afdeel. Coni, prov. en 4 m. N. O. van Saluces, 3 m. N. van Savigliano, hoofdpl. van een mand.; 5100 inw., 2 kerken en 4 kloosters.

Cavalleros (St. Jago de los), zie *Jago* (*St.*) (Wbk. No. 25).

Cavalli, rijk in Opper-Guinee, in de landstreek Frisco, met eene stad van denzelfden naam, in een bosch, die 10,000 inw. heeft. Zij hebben geen goud en werden daarom mogelijk slecht genoemd, want men heeft ze in onzen tijd niet zoo slecht gevonden.

Cavallo (Wbk.), zie ook *Cavala* (Wbk. No. 1).

Cavallos, een der monden van de Rio Parenhas in de Brazil. provincie Rio grande do Norte.

Cavallos (Das), baai aan de W. kust der Sahara, in Afrika, voorbij Kaap Medra.

Cavally (Wbk.), of *Cavaille*. De hier als dorp vermelde plaats is eigenlijk eene st., die, naar men wil, 10,000 inw, heeft. De omstreken zijn vruchtbaar, met goede weiden; de riv. levert veel visch op.

Cavamento, kanaal in het hert. Modena; het ontspringt bij Finale uit den Panaro, waarin het 2 m. ten N. W. bij Sta Bianca weder uitloopt, ontvangt de wateren van de Forzaglia en voert schuiten van 20,000 Ned. ponden.

Cavan, Fr. D., dep. Noord-kusten, arr. en 2¼ u. Z. O. van Lannion en 12 u. N. W. van Saint-Briene, kant. la Roche-Deriens, op den weg van Parys naar Brest; 1400 inw. 2 vlek in Opper-Canada, New-Castle district.

Cavanella d' Adige, of *Cavanella di Po*, kanaal in het Lomb. Ven. kon. de grensscheiding uitmakende, tusschen de prov. van de Adriat. zee en Polesina. Het komt uit de Po, 2 m. Z. O. van Adria, en loopt N. W. in het kanaal Bianeo uit, is ½ m. lang, verbindt de Po

met de Adige, en is bevaarbaar voor schuiten van 24,000 Ned. ponden.

Cavaniol, Bergen in de Vereen. Staten van N. Amer., omstreeks het midd. van het land Arkansas, 34. 30. N. Br. en 77 W. L.

Cavannah, riv. in den N. Amer. Staat Zuid-Carolina, die uit de vereeniging der Tugalao en Kiowec ontstaat en in de Tybeebaai uitloopt.

Cavantondalom, zie *Cavantadalum*. (Wbk.)

Cavarzere (Wbk.), staat: Lomb. Ven. stad, lees: vlek prov. en 9 m. Z. Z. W. van Venetië, distr. en 4 m. Z. W. van Chioggia aan de Adige, welke het in 2 deelen splitst, Cavarzere-Destro en Cavarzere-Sinistro, handel in zijde, brandhout, granen en hooi, eene jaarmarkt; 3600 inw.

Cavata, kanaal in den Kerkel. Staat, deleg. Frosinone. Het begint bij Sermoneta, loopt door de Pontinische moerassen, doorsnijdt den Appischen weg onder de brug Casmo-Braschi, en vereenigt zich, na eenen loop van 3 m. met het Pius-kanaal. Het is aangelegd, om de Pontinische moerassen te helpen droogmaken, en wordt met schuiten bevaren.

Cavauri, Indiaans. volk van Brazilië in het W. gedeelte van Guyana, ten N. W. van het meer Codaya, tusschen 2. 30. en 3. Z. Br.

Cavay, Ind. stad, prov. Malabaar, distr. Cherikal, door Moplays bewoond.

Cavaya, of *Cavailha*, Turks. stad in Europa, ejalet en 21 m. Z. van Scutari 3½ m. Z. Z. O. van Durazzo; hoofdpl. van een Sandsch. resid. van een' Gouverneur en van een' Griekschen Bisschop. Zij is van steen gebouwd; 2500 inw.

Cava Zuccherina, of *La Cava Zuccherina*, Lomb. Venet. D., prov. en 6 m. N. O. van Venetië, distr. en 2½ m. Z. O. van Sta Dona.

Cave, vlek in den Kerkel. Staat, distr. en 8 m. O. Z. O. van Rome, merkwaardig door den vrede van Caffeschi, in 1557.

Cave (la), Fr. vlek., dep. Arriège, arr. en 3 u. van St. Girons, aan de Salat; 300 inw., timmerwerven.

Cavecaras, volk in Midden-Amer., prov. Costa Rica, distr. Talumancu. Het leeft van de jagt, schildpaddenvangst, visschen en landbouw.

Cavée, geh. in Henegouwen, distr. Ath gem. Isières.

Cave in Rock, merkw. hol in den N. Amer. staat Illinois, gr. Gallatin, aan den mond der Saline, dat eens tot een verblijf van roovers diende.

Caveiras, tak van de Iquassa, in de Braz. prov. Sao Paulo.

Cavello, zie *Cabello*. (Wbk.)

Cavenago, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. Lodi en Crema, distr. en 2½ m. N. O. van Borghetto, en 2 m. Z. O. van Lodi, nabij den regteroever der Adda; 1000 inw.

Cavendish, Eng. D., gr. Suffolk, hundred Babergh, aan den linkeroever van den Stour, 1 m. O. van Clari; 1200 inw.

Caverry, of *Caveri*, zie *Cavery*. (Wbk.)

Cavers, Schot. D., gr. Roxburgh, 2½ m. Z. W. van Jedburgh, met overblijfselen van eene oude sterkte en verscheidene legerplaatsen; 1500 inw.

Caversfield, Eng. D., gr. hundred en 3½ m. Z. W. van Buckingham, en 1 m. N. van Bicester; 100 inw.

Caversham, Eng. D., gr. en 8 m. Z. Z. O. van Oxford, hundred Binfield, aan den linkeroever der Teems, tegenover Reading, aangenaam gelegen; 1300 inw. en vele fraaije buitenplaatsen.

Cave-Spring, D. in den N. Amer. staat Kentucky, gr. Brackenridge.

Cavezzo, D. in het hert. Modena, distr. en 4 m. N. N. O. van Modena, kant. en 1½ m. Z. O. van de Mirandola; 1400 inw.

Cavicunda, zie *Cavicunga* (Wbk.).

Cavil, zie *Chica-Cavil* (Wbk.).

Cavilli, klein eil. in de zee van Mindoro, ten Z. W. van het eil. Negros. 9. 22. N. B. 138. 47. O. L. De Eng. hebben het in bezit genomen.

Cavilija, zie *Quirongo*.

Cavin, stad op de kust van Malabar, presid. Bombay, 10 m. N. N. W. van Zellicherry.

Cavinte, D. op het Philipp. eil. Manilla, prov. Laguna.

Cavo, riv. in Neder-Guinee, uit het binnenland komende, en op 11 B. in zee vallende.

Cavoghelieri, zie *Cavogliero* (Wbk.).

Cavore (Wbk.), zie ook *Caours* (Wbk.).

Cavo-Sesto, of *Caosesto*, stad en haven in Dalmatië, kreitz en 9 m. W. van Spalatro, aan de Adriatische zee. Zij is bemuurd, doch vuil en armoedig.

Cavrinnes, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Herinnes.

Cavu, haven op het tot de Philippijnen behoorende eil. Sibuyan.

Cawb, Afrik. plaats aan eene bergrij, in het land Kordofan, van het N. naar het Z. loopende.

Cawour, zie *Cawoer* (Wbk.).

Cawston (Wbk.), zie ook *Caston*, alwaar het verkeerdelijk een D. genoemd wordt.

Caxabamba, kersp. in Ecuador, dep. Ecuador, prov. Chimborasso, distr. Riobamba, met eene school.

Caxa de Muertos, kl. eil. op de Z. kust van het W. Ind. eil. Porto Rico.

Caxamarca of Cajamarca, riv. in Peru, intend. Truxillo, prov. Caxamarca. Zij ontspringt op de Andes, en valt, na eenen loop van 25 m. van het N. N. W. naar het Z. Z. O., in de Crisnejas.

Caxanga, D. in de Braz. prov. Pernambuco, comarca Ollinda, digt bij Pernambuco.

Caxanuma, hooge berg in Ecuador, dep. Ecuador.

Caxede, D. in Venezuela, dep. Venezuela, bij de Orinoco. 2. Tak van de Rio de la Portuguese, in hetzelfde dep.

Caxias, vlek in de Braz. prov. Maranhao, aan den regteroever der Itapuaru, met katoen- en rijstteelt.

Caximar, zie *Cajimar*.

Caxines, zie *Alconater-Raz* (Wbk.).

Caxititlan (Wbk.), staat N. Amer. stad, enz. lees: D. in Mexiko, staat Xalisco, aan het meer van denzelfden naam, dat, na dat van Chapala het grootste in dezen staat is.

Caxma, zie *Casma* (Wbk.).

Caxne, zie *Carneceria*.

Caxo (Casus), Turks. eil. in Azië, in den Archipel, ten Z. W. van het eil. Scarpanto, behoorende tot het sandsch. Rhodes. 35. 18. 20. N. B. en 44. 32. 20. O. L.

Caxoeira, eigenlijk *Nossa Senhora da Conceicao da Caxoeira*, Brazil. D., prov. Rio Grando do Sul, 9 m. W. van Pardo, aan de N. zijde van de Jacuy, met 7700 inw. van onderscheidene kleur, breede, regte, zindelijke straten en eene school voor eerstbeginnenden; het is zeer voordeelig gelegen. 2. naast de hoofdst. de belangrijkste, levendigste en bloeijendste plaats der comarca Bahia, in de Braz. prov. Bahia. Het vlek ligt aan de beide zijden der bevaarbare Paraguassa, die ongeveer 8 m. verder in de prachtige baai valt en een weinig W. Z. W. van St. Amaro. Het grootste deel ligt langs den linker oever, aldaar vindt men de parochie kerk van onze Lieve Vrouw van den Rozenkrans, eenige kloosters, 2 kapellen, 1 hospitaal en het stadhuis, en het wordt door twee kleine takken van de Paraguassa, de Petunga en de Caquende of Falleira bespoeld, welke elk een' suikermolen in werking brengen en steenen bruggen hebben. Aan den regter of W. oever der hoofdriv. ligt het kleinste gedeelte, met twee kerken, waarvan de eene S. Felis genoemd, aan dit deel der stad den naam geeft. Beide de deelen hebben geplaveide straten en steenen huizen met pannen daken. Er is eene regtbank, eene school voor wetenschappen en de Latijnsche taal. De welbebouwde omtrek veroorzaakt hier een' levendigen handel te water op Bahia. In den omtrek is een stuk zuiver koper van 1664 oude ponden gevonden en naar het museum te Lissabon gebragt. Bijzonder was het, dat het geheel op zich zelven lag en geen spoor van koperaderen er bij gevonden werden; het vlek wordt gerekend op 5 a 6000 inw. 3. Braz. prov., zie *Porto Seguro* (Wbk.).

Caya, riv. in Portugal, prov. Alentejo, ontspringt in de comarca en nabij Portalegro, loopt door de comarca Elvas, langs de Spaan. grenzen en valt, na eenen loop van 14 m. van het N. W. naar het Z. O., 2½ m. W. van Badajoz, in de Guadiana.

Cayabamure (Lagos de), meer in Braz., prov. Matto Grosso.

Cayabara, zie *Cahans*.

Cayagan Soulou, zie *Cagayan Sooloo*. (Wbk.)

Cayahoga (Wbk.), zie voorts *Cayuga* (Wbk.).

Cayama, tak van de Coary, in de Braz. prov. Rio Negro.

Cayambe, D. in Ecuador, prov. Imbabura, zeer hoog en met eenen ouden tempel, alsmede grafsteden uit den tijd der Incas, door de Spanjaarden om de schatten doorgegraven. 2 riv. in Brazilië, zie *Coiama* (Wbk.).

Cayambro, riv. in Nieuw-Grenada, dep. Cauca.

Cayamburo, zie *Cayambe.* (Wbk.)
Cayan Sooloo, (Wbk.) zie ook *Cagayan Sooloo.* (Wbk.)
Cayaponia, distr. in Brazilië, het Zuidel. der prov. Goyaza. Van het N. W. naar het Z. W. is het 150 m. lang, en van het N. W. naar het Z. O. 50 m. breed. Het binnenste van dit distr. is nog weinig bekend. Het wordt door de ruwe Cayapos-Indianen bewoond.
Cayapos, volk in Brazilië, in voorn. distr., dat van jagt, vischvangst en wilde vruchten leeft, en somwijlen in de prov. S. Paul valt.
Cayaria, tak van de Ucayali in Peru.
Cayasqui, D. in Ecuador, prov. Imbabura, met eene school.
Cayasta, D. in de rep. Rio de la Plata, prov. Santa Fé, door Indianen bewoond.
Cayavabas, volk in Brazilië, prov. Matto Grosso.
Caycara, D. in Venezuela, dep. Orinoco, voor weinige jaren nog een bloeijend vlek, doch in den strijd tegen de Spanjaarden geheel verwoest. Robinson zag nog maar 4 of 5 hutten, waarvan er twee geheel van ossenhuiden gemaakt waren.
Cayco, zie *Villanova* (Wbk.) No. 11.
Caye d'aquin (La), of *Jaquin*, eil. voor de baai van Aquin, in het Z. dep. van het W. I. eil. Hayti of St. Domingo.
Caye à L'eau (La), plaats op de Z. kust van genoemd eil.
Cayebebo, zie *Cayebobo* (Wbk.).
Caye d'Orange, plaats op de Z. kust van het eiland Caye d'Aquin.
Cayembe Urcu, zie *Cayambe.* (Wbk.)
Cayes, Caye, Cayo, Cayos, *de aldus beginnende woorden, die noch hier noch in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*
Cayes (Les), (Wbk. No. 2.) zie ook *Keychies.* (Wbk.)
Cayetano, D. in Nieuw-Grenada, dep. Zulia, prov. Merida.
Caygua, D. in Venezuela, dep. Maturin, prov. Barcelona, ten Z. O. van de hoofdstad.
Cayha, zie *Moncarez.*
Cayilao, Ind. stad, prov. Nepaul, distr. der 24 Rajas, door een opperhoofd bewoond.
Cayley, een der Chiloe eil. bij Chili.
Cayman, meer in Mexico, staat Chihuahua.
Caynarachi, tak van de Huallaga in Peru.
Cayo de Alcabusaro, klein eil. aan de Z. kust van het W. Ind. eil. Porto Rico.
Cayoa, meer in Brazilië, prov. Rio Negro.
Cayoana, stad op het W. I. eil. Tortuga of La Tortue (Schildpadden eil.), bij Hayti, met het fort Ogeron.
Cayone, of *Cayonne*, net gebouwd klein dorp aan de N. W. kust van het eil. Skitts of St. Christoph, N. van Basse Terre, op de hoogte van eenen heuvel. 2. riv. op het voorn. eil., zie *Cayonne* (Wbk.).
Cayoni, zie *Cuyuni.*
Cayor, meer in Senegambië, door den Senegal gevormd.
Cayres, zie *Caires.*
Cayriris, volk in Brazilië, prov. Alagoas, naar welke het geb. van dien naam genoemd wordt.
Cayriris (Serra de), Serra Cayriris Velhos en Serra Cayriris Novos, gebergten in de Brazil. prov. Pernambuco.
Cayru, Braz. vlek, prov. Bahia, op een eil. van dien naam, naast het eil. Tuchere, met eene Latijnsche school.
Cayrussa, westelijke ingang van de baai Angra dos Reys, op de kust van Brazilië.
Caytapera, zie *Caitapera* (Wbk.).
Cayte (Wbk.), zie voorts *Caaeta* (Wbk.).
Cayte, baai door den Atlant. Oceaan aan de N. O. kust van Brazilië gevormd, prov. en distr. Para, aan den mond van de riv. Cayte, 51 m. N. O. van Para. Zij bevat verscheidene eil.
Caytiay, stad in het kon. en 80 m. N. van Siam, in Opper-Siam, aan de riv. Mainam.
Caytone, zie *Cattoun.*
Caytscheu, Chin. stad van den tweeden rang, prov. Petscheli.
Cayuba, meer in Brazilië, prov. Rio Grande do Sul.
Cayubaba, tak van de Madera in Peru.
Cayubabas, meer in Peru, dat door voorn. riv. met de Madera gemeenschap heeft. 2. volk aldaar, prov. Majos.

Catugas, Indiaans. volk in den N. Amerik. staat New-York, gr. Erié. Het woont aan de oevers der kleine riv. van dien naam.

Catvijabas, meer in het O. gedeelte van Peru, in het land der vrije Indianen. Het is nog weinig bekend. Men schat zijne lengte op 12 en zijne breedte op 7 m. 12. 10. Z. Br., 48. 45. W. L.

Cazac, zie *Casac* (Wbk.).

Cazar, (El) of eigenlijk *El Quasr*, het aanzienlijkste en noordelijkste D. in de Oasis van Dakel, in het W. gedeelte van Opper-Egypte. op eene hoogte gebouwd; het is de residentie van eenen Sheik. Er is eene overvloedige ijzerhoudende bron, waarvan het water door de inw., nadat het 24 uren stil gestaan heeft, voor zeer gezond wordt gehouden. 3. m. ten Z. is eene tamelijk welbewaard geblevene merkwaardige Egypt. tempel.

Cazar el Zian, zie *Kasr ain el Zayan.*

Cazas, (Las) voorheen een D. op het Vlaamsche eil. St. Miguel, in 1810 verzonken, in welker plaats een meer met zwavelachtig water kwam; in 1811 was er eene nieuwe beweging in de zee 2 m. van het eil., en er ontstond een eiland in de gedaante van een hoefijzer, dat *Sabrina* genoemd werd. Zie voorts dat woord (Wbk.)

Cazau, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 13 u. Z. W. van Bordeaux, kant. en 2½ u. Z. van La Teste de Buch, aan den oever van eenen grooten vijver, die half in het dep. Gironde en half in het dep. Landes ligt; 350 inw.

Cazbïn, zie *Casbin.*

Cazcanen, Indianen in Mexiko, staat Xalisco, goede, doch veranderlijke menschen, die niet op dezelfde plaats blijven wonen. Zij zijn liefhebbers van dansen.

Caze, Arab. stad, in Hedjaz, 35 m. Z. O. van Mekka.

Cazegent, zie *Cazegat.* (Wbk.)

Cazemba, of *Cazembe*, kon. in het binnenste van Afrika, ten Z. der Cassanges, ten Z. W. van het land Moulana, ten W. der Maravis, ten N. van Changameras, en ten O. van Ned.-Guinee, tusschen 10. en 15. Z. Br. en tusschen 40. en 45. O. L. Het ontvangt zijnen naam van den vorst die het regeert, en bevat eenige woestijnen vol wilde dieren. Er is een groot meer, waarvan het water door 2 armen afloopt, van welke de eene in de Nieuwe Zambre valt, welke het Z. O. gedeelte van dit kon. bespoeld; terwijl de andere met eene groote riv., Maru-Cara genaamd, zamenhangt, aan welker oevers de hoofdst. van Cazemba ligt. Er zijn vele ijzer- en kopermijnen; men teelt er veel maniok en maïs. De handel bestaat meest uit slaven en ivoor. De inw. verschillen van de overige negers. Dronkenschap wordt als eene groote misdaad door den regter gestraft. De inw. hebben eenig begrip van toonkunst en dansen met ingetogenheid. Zij hebben noch priesters, noch wigchelaars. De Koning is een der magtigste vorsten van dit gedeelte van Afrika en leeft prachtig. Zijne soldaten zijn wel afgerigt en exerceren door middel van teekenen. Zij zijn met pieken en jagtmessen gewapend en bedienen zich van ligte schilden, uit boomschors gemaakt. De Koning regeert volstrekt willekeurig.

Cazeres (Cazar de), zie *Cazar de Cazeres* (Wbk.).

Cazines, zie *Acconater-Raz* (Wbk.).

Cazorla (Sierra de), zie *Sierra* (Wbk.).

Cazrum, zie *Cazrun* (Wbk.).

Cé (Pont de), zie *Pont de Cé* (Wbk.).

Cea (Wbk. No. 1.), zie ook *Sea* (Wbk.).

Cea, Grieks. eil., zie *Zea.*

Ceara, zie ook *Seara* (Wbk.).

Cearne, Eng. riv., gr. Dorset.

Ceasar, of *Ceasar's Kreek*, zie *Cohanzy.*

Cebessat, zie *Cebasat* (Wbk.).

Cebolleros, Sp. vlek, prov. en 14 m. N. N. O. van Burgos en 3 m. O. Z. O. van Villariayo, nabij den linker oever van de Nela.

Cebothathe, zie *Saboyty.*

Cebou, zie *Zebu* (Wbk.).

Cebret, berg in Spanje, prov. en 4 m. O. van Vigo (Gallicie). Merkwaardig is eene bron, die, ofschoon 2 m. van de zee en zeer hoog zijnde regelmatig ebbe en vloed heeft. Somtijds is haar water ijskoud en somtijds heet. Zij wordt *Louzana* genoemd en wordt nabij den oorsprong van den Laura gevonden.

Cebrero (Sierra de), zie *Sierra* (Wbk.).

Cebreros, Sp. vlek., prov. Avila, met 1400 inw. en kaasmakerij.

Cebrones del Rio, Sp. vlek, prov. en 9 m. Z. Z. W. van Leon, 1¼ m. Z. O. van Baneze, aan den linker oever van den Orvigo.

Cebu (Wbk. No. 1.), zie voorts *Zebu* (Wbk.).

Cebu (Wbk. No. 2.), zie voorts *Seboe* (Wbk.).

Cecerigoe, Cbigotto, (Wbk.) lees: *Cecerigoe*, *Cerigotto*.

Cechigow, zie *Czeczechow*. (Wbk.)

Cecil, N. Amer., gr. in het N. O. gedeelte van de staat Maryland, het N. gedeelte van de Chesapeak-baai; 16,000 inw. De hoofdpl. is Elkton.

Cecile (St.), D. en gem. in Luxemburg, kw. Virton; 1100 inw.

Cecilia, D. in Ecuador, prov. Loxa, met 2 scholen.

Cecilia del Alcor (Sta), Sp. vlek, prov. en 3 m. Z. W. van Palencia, aan den regter oever van den Salon.

Cecina, zie *Chiana* (Wbk.).

Cecina (Monte di val di), zie *Monte Catini* (Wbk.).

Cedar, berg in den N. Amer. staat Vermont. 2. Golf aldaar, staat N. Carolina. 3. Waterval van de Delaware, in den staat Pennsylvanie. 4. D. in den staat Missouri, gr. Howard. 5. takken van de Mississipi, de Pascagoula, de Wateree en de York.

Cedar-Creek, N. Amer. riv., staat Virginia, gr. Rockbridge. Zij valt, na eenen loop van 3 m. van het N. W. naar het Z. O., in de James-rivier. De bewonderingswaardige natuurlijke brug over deze riv. geeft haren naam aan het gr. (Rockbridge). Zij is 45 m. hoog en heeft eenen elliptischen boog van 60 voeten breedte; van boven is zij met natuurlijke borstweringen van rots voorzien. 2. N. Amer. riv. in Missouri, zie *Manitou Creek* (Wbk.).

Cedar Creek Hundred, hundred, of distr. in den N. Amer. staat Delaware, gr. Sussex, tusschen de Mispilion en Prime-Hook; 3900 inw.

Cedar Moutains, bergen in den N. Amer. staat Virginia, gr. Culpeper.

Cedarneikrik, zie *Cedar-Creek* (Wbk.).

Cedarpond, meer in den N. Amer. staat Connecticut, gr. Middlesex.

Cedarswamps, moerassen in den N. Amerik. staat Vermont.

Cederbergen, bergen in het Z. van Afrika, ten O. van de Olifants-riv.

Cedernhall, zendelingspost op het W. I. eil. Antigoa.

Cedillo, Sp. vlek, prov. en 6. m N. van Toledo.

Cedillo de la Torre, Sp. vlek, prov. en 12 m. N. O. van Segovia, aan den linker oever van den Caravias.

Cedros, D. in Middel-Amerika, prov. Honduras, distr. Comayagua.

Cedros (Rio de), zie *Rio de Cedros* (Wbk.)

Cee, Sp. vlek, prov. en 18 m. W. Z. W. van Corunha (Gallicie), aan de baai van Corcubion.

Cefalo, zie *Mesurata*.

Ceglie, Nap. vlek, prov. Terra d'Otrante.

Ceglow (Wbk.), of *Ceglow*, ligt niet waiw. Podlachie, maar waiw. Massovie aan den ouden weg van Warschau naar Siedlek.

Cehe, zie *Kaap Cehe* (Wbk.).

Ceila, aanzienlijke koopplaats in Afrika, land der Samaulis, 11. 18. N. Br., 61. O. L.

Ceilles, zie *Ceilhes* (Wbk.).

Ceilpatam, Ind. st., prov. Karnatik aan de golf van Manaar met eene kleine haven.

Ceiloes, zie *Ceilhes* (Wbk.).

Ceinos, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. W. van Valladolid en 1½ m. N. N. W. van Aquilar.

Ceintri, zie *Ceintret* (Wbk.).

Celada, Sp. vlek, prov. Leon, aan de Tuerto.

Celada del Calmino, of *Celado*, Sp. vlek, prov. en 4 m. W. Z. W. van Burgos, bij de vereeniging der Arlanzon en Hormaza.

Celadussische eilanden, zie *Culadische eil.* (Wbk.).

Celana, D. in het Lomb. Venet. koningrijk, prov. Bergamo, met een gymnasium en daarbij behoorend opvoedingsgesticht.

Celano, riv. in het kon. Napels, die in de Golf van Tarente valt.

Celanova, Sp. vlek, prov. en 4½ m. Z. van Orense (Gallicie) aan eenen tak der Arnoya.

Celaviza, Port. vlek, prov. Beira.

Celebes (Wbk.), De Noordel. punt wordt *Kemma* (Wbk. *Cemma*) genoemd naar een stadje van dien naam, met een Nederl. fortje, of liever blokhuis. De oorspronkelijke inlanders zijn Biadjoos (in het Wbk. verkeerdelijk Buidschahs gespeld); dus

noemt men nog op Celebes den woesten, oorspronkelijken negerstam, die, gelijk de Wedda's op Ceylon, de Dayaks op Borneo en de Alforen op de Moluksche en Philippijnsche eilanden, de binnen- en berglanden bewonen en met grond voor de oorspronkelijke bevolking dezer eilanden gehouden worden.

Celebes, (kanaal van) zie *Macassar* (Wbk. N°. 3).

Celeve, vlek in den kerkel. staat, deleg. en 6 m. W. N. W. van Viterbe, 2 m. Z. W. van het meer van Bolsena.

Celi (Medina), zie *Medina* (Wbk. N°. 9.).

Celettes, zie *Cellettes.*

Celico, Nap. D., prov. Calabria Cit., distr. en 2 m. O. N. O. van Gosenza, hoofdpl. van een kant.; 1500 inwoners. Het is de geboortepl. van den Abt Joachim, een schrijver der XII eeuw.

Celie, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. St. Lourens.

Celieplas, geh. in O. Vlaand., distr. Eecloo, gem. Adegem.

Celilac, D. in Midden-Amer., prov. Honduras, distr. Comayagua.

Cella, (Wbk.) zie *Sella* (Wbk.) No. 3, waar het met regt een vlek genoemd wordt.

Cellar, riv. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Nottoway.

Cellaviza, Port. vlek, prov. Beira comarca en 1 m. Z. W. van Arganil.

Cellé, riv. in Frankr., zie *Selle* (Wbk.) No. 2.

Celle, (Wbk. No. 2) ligt Hert. Genua, 5. m. van Savina, en is de geboortepl. van Paus Sixtus IV.

Celle, of *Celles*, Fr. D., dep. van 't Noorden, arr. Douay, kant. St. Amand-Les-Eaux; 12,000 inw.

Celle, of *Mariencelle.* (Wbk.) Zie voorts *Mariazell*, (Wbk.) No. 1.

Celle-Bruyères, of *La Bruère*, Fr. D., dep. Cher, arr., kant. en 2 u. N. W. van Saint-Amand en 9 u. Z. van Bourges; 700 inw. en in de omstreken aanzienlijke hardsteengroeven.

Celle-Dunois, Fr. D., dep. Creuse, arr. en 4 u. N. van Gueret, 3 u. van La Souterraine; 1800 inw. en fabrijk van fijn linnen.

Cellefroin, (Wbk.) lees: *Cellé-Frouin;* het ligt arr. Rufec, kant. en 2 u. O. van Mansle; 2000 inw.

Celle-Levesquault, Fr. D., dep. Vienne, arr. en 5 u. Z. Z. W. van Poitiers, kant. en 1½ u. O. van Lusignan aan de Vienne; 1300 inw.

Celle Neuve, Fr. vlek, dep. Herault, arr., kant. en 1 u. W. van Montpellier.

Celles (Wbk. No. 1), of *Celle*, D, en gem., arr. Dinant; 800 inw.

Celles (Wbk. No. 2.), of *Celles-Molembais*, D. en gem. 13 u. van Doornik; 2700 inw. en linnenfabrijken.

Celles (Wbk. No. 3), ook wel *Celles sur le Piéton*, D. en gem., 2 u. van Nijvelt; 2300 inw.

Celles (Wbk. No. 4), D. en gem., distr. Waremme; 800 inw.

Celles (Le), Fr. D., dep. van het Noorden, arr. en 3 u. N. W. van Valenciennes, met 1700 inw.

Celles-Molembais (Wbk.), zie voorts *Celles*, No. 2.

Celles sur le Piéton, zie *Celles*, No. 3.

Cellettes (Wbk.), zie ook *Sellettes* (Wbk.), waar het met regt een D. genoemd wordt.

Cellier (Le), Fr. D., dep. Ned. Loire, arr. en 3 u. Z. W. van Ancenis, 5 u. N. O. van Nantes, kant. Ligné, aan den regter oever der Loire; 1500 inw.

Cellieu, Fr. D., dep. Loire, arr. en 4 u. N. O. van Saint-Etienne, kant. en 1 u. van Rive de Gier; spijkerfabr. en 900 inw.

Cellino, Nap. vlek, prov. Abruzzo, Ult. I, distr. en 4 m. Z. O. van Teramo; 1500 inw. 2. Nap. vlek, prov. Terra d'Otranto, distr. en 5½ m. W. van Lecce, op den weg van Lecce naar Bari; 1800 inw.

Cellio, Sard. D., afdeel. Novare, prov. Valsesia, mand. en 1 m. N. O. van Burgos-Sesia, 2 m. Z. O. van Varallo; 2200 inw.

Cellorigo, Sp. vlek, prov. en 11 m. N. W. van Logrono (Burgos), en 2½ m. Z. van Mirando-de-Ebro.

Cellule, Fr. D., dep. Puy-de-Dôme, arr. kant. en 1½ u. N. van Riom, aan den regteroever der Morge; 1300 inw.

Celone, riv. in het kon. Napels, prov. Capitanaat. Zij ontspringt in de Apennijnen, 3 m. W. Z. W. van Troja, doorloopt deze en de stad Foggia, en valt, na eenen loop van 13 m. van het Z. W. naar het N. O., in de Candelaro.

Celoni (San), zie *Seloni* (*St.*) (Wbk.).

Celosse, zie *Selissen.*

Celse, Fr. riv., die in de Robine valt.

Celtales, volk in Middel-Amerika, prov. Chiapa.

Celune, zie *Selune* (Wbk.).

Cenac, Fr. D., dep. de la Dordogne, arr. en 2½ u. Z. van Sarlat, kant. en ½ u. W. van Domme, aan den linkeroever der Dordogne; 1100 inw.

Cencenighe, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 7 m. N. W. van Belluno.

Cendejas de la Torre, Spaan. vlek, prov. en 11 m. N. O. van Guadalaxara.

Cendrieux, Fr. D., dep. de la Dordogne, arr. en 5 u. Z. Z. O. van Perigueux, kant. St. Jean de Vergt; 1000 inw.

Cene, zie *Cennes.*

Cene (Calau), zie *Calau* (Wbk.).

Cenecuenga, zie *Cenequenga* (Wbk.).

Cenemelion, zie *Cimiez* (Wbk.).

Cenere, zie *Sint Cenere* (Wbk.).

Cenery, Fr. D., dep. Orne, arr. en 4 u. N. van Alençon; 100 inw., ijzermijnen, geboortepl. van den schilder schei- en werktuigkundige Nicolas Jacques Conté, die de, naar hem genoemde en alom gezochte, bijzondere soort van voortreffelijke teekenpotlooden uitgevonden heeft.

Ceneselli, Lomb. Venet. D., prov. Polesina, distr. en 1 m. O. van Massa en 7 m. W. Z. W. van Rovigo; 1300 inw.

Cenicientos, Sp. vlek, prov. en 1 m. N. W. van Toledo, 2½ m. N. N. W. van Escalona.

Cenilly (Nôtre Dame de), zie *Nôtre Dame* (Wbk. No. 7).

Ceniza (Castro), Spaans. vl., prov. en 8 m. Z. Z. O. van Burgos aan den linkeroever der Mataviejas.

Cennes, of *Cenne Monesties*, Fr. D., dep. Aude, arr. kant. en 3 u. O. van Castelnaudary; 1600 inw., lakenfabr. en veehandel.

Cenon, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 1 u. van Bordeaux; 1400 inw.

Cenonini (Isola del), zie *Konijnen* of *Boromeische eilanden* (Wbk.).

Cens (Wbk.), ligt kw. Marche, gem. Erneuville.

Cense-Catherine, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Frasne.

Censee, Fr. riv., dep. van 't Noorden.

Censoy, zie *Chatel-Censoy* (Wbk.).

Centa (Rio), of *de los Martyros*, riv. in Rio de la Plata, die in de Rio Vermeja of Rio Grande valt.

Centawa, Pruiss. D., prov. Silezië, regds. Oppeln, kr. en 2 m. O. van Grosz-Strelitz. Er is een ijzerwerk, dat jaarlijks 8 tot 10 duizend kwintalen ijzer levert; 350 inw.

Centenera, Sp. vlek, prov. en 3 m. O. van Guadalaxara.

Center, D. in den N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Iredell.

Centinel, Groot en Klein, (Wbk.), zie ook Sentinel (Wbk. No. 1 en 2), waar de L. en Br. van *Klein Sentinel* beter opgegeven wordt.

Centino, zie *Ponte Centino* (Wbk.).

Cento (Canalino di) kanaal in den Kerkel. Staat, het begint 4 m. W. N. W. van Bologna, en vereenigt zich met den Po de Volano, onder de muren van Ferrara. Het is 12 m. lang en bevaarbaar voor schuiten van 12,000 Ned. ponden.

Centocé, D. in Brazilië, prov. Bahia, comarca Jacobina, nog weinig bekend.

Centola, Nap. vlek, prov. Principato Cit., distr. en 4½ m. Z. van Il-Vallo, 18 m. Z. O. van Salerno, met 1 kerk, 1 abtdij en 1 klooster; 1200 inw.

Centory, riv. in Polen, waiw. Krakau, obwod. Olkusz.

Centraal-Amerika, zie *Midden-Amerika.*

Centraal-eil, eil. in de golf van Carpentaria, ten Z. met vele bogten.

Centre (Wbk. No. 1.), ligt midden in den staat Pennsylvanië, met 14,000 inw. De hoofdstad is Bellefonte. 2. gem. in dienzelfden staat, gr. Butler, 63 m. W. N. W. van Harrisburgh; met 1000 inw. 3. plaats in N. Amer., insgelijks in den staat Pennsylvanië, gr. Indiana, 45 m. W. van Harrisburgh, met 900 inw. 4. Gem. in den staat Ohio, gr. Columbiana, 50 m. N. O. van Columbus; 1400 inw.

Centre (Canal du) (Wbk.), zie ook *Canal du Centre* (Wbk.), de 8 sluizen zijn hier natuurlijk eene drukfout.

Centre-Harbour, N. Amer. vlek, staat Newhampshire, gr. Strafford, aan de Winaipegeose; met 400 inw.

Centreville, (Wbk.) zie voorts *Centerville,* (Wbk.) waar het te regt een vl. genoemd wordt.

Centreville, N. Amer. staat Alabama, hoofdpl. van het gr. Bibb, 51 m. N. van Cahaba, aan de Cahaba. 2. N. Amer. gem., staat Indiana, hoofdpl. van het gr. Wayne, en 21 u. O. van Indianapolis. 3. N. Amer. gem., staat Kentucky, gr. Livingston, 4 m. Z. O.

van Salem en 70 m. W. Z. W. van Frankfort, met 1 collegie.

Centron, of *Chintron* (*Forum Claudii*), Sard. D., afdeel. Savoye, prov. Tarentaise, 1½ m. N. O. van Montiers, nabij den regteroever van de Isère; 500 inw.

Centry, eil. in Eng. Noord-Amer., tot Nieuw-Wallis behoorende, op 61. 40. N. B.

Cenves, Fr. D., dep. Rhône, arr. en 7 u. N. N. W. van Villefranche, 3 u. N. van Beaujeu, kant. Montsol; 1900 inw.

Ceococes, volk in Braziliё, prov. Bahia, bij El-Rey.

Cepada, Spaan. stadje, prov. en 15 m. Z. van Salamanca, en 5 m. W. van Bejar.

Cepet Kaap (Wbk.), zie ook Sepet (Kaap) (Wbk.)

Cephalos, kaap in Tripoli, aan de kust van de Middelzee.

Cepita (Wbk.), zie ook *Zepita* (Wbk.).

Ceppaloni, Nap. vlek, prov. Principato Ult., distr. en 3½ m. N. van Avellino en 2 m. Z. van Benevento, kant. Altavilla; 2500 inw.

Ceprano (Wbk.), brandde in 1815 af.

Ceram (Wbk. No. 2), eigenlijk *Sirang*, 1½ m. N. van Bantam aan de Tjikande, residentie van den Sultan en van den Ned. Resident. De omstreken zijn vruchtbaar en fraai; 340 inw. Het klimaat wordt hier veel gezonder geacht dan in de hoofdplaats Bantam.

Cerami, Sicil. vlek, prov. en 14 m. N. W. van Catana, distr. en 2½ m. N. O. van Nicosia. In de omstreken wordt zilver, koper, zout en zwavel gevonden.

Ceraso, Nap. D., prov. Princip. Cit., distr. kant. en 1 m. Z. van Il-Vallo, 15 m. O. van Salerno; 1000 inw.

Cerbatos de la Cueza, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. W. van Palencia (Toro), niet ver van den regteroever der Cueza.

Cerbatos-Latos, Sp. vlek, prov. en 3 u. Z. W. van Toledo, aan den regteroever van den Guadarranque.

Cercanceau, Fr. D., dep. Seine et Marne, arr. en 7 u. Z. van Fontainebleau, met 1 papierfabr.; 300 inw.

Cerceda, Sp. vlek, prov. en 10 m. N. N. W. van Madrid (Guadalaxara), aan den linkeroever van den Manzanares.

Cerchiara, Nap. vlek, prov. Calabria Cit., distr. en 3½ m. O. N. O. van Castrovillari, hoofdpl. van een kant., met 2 kerk., 1 vondelingsgesticht en 1500 inw.

Cercou, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 9. u. O. Z. O. van Nivers; kant. Four, aan het kanaal van Nivernais 900 inw. 2. D. aldaar, dep. Neder-Charente, arr. Jonsak, kant. en 2 u. van Montguyon, 3 u. van Montlieu; 1500 inw.

Cere, kleine riv. in Frankr., die in het dep. en op den berg Cantal ontspringt, in het dep. du Lot loopt, en na eenen loop van 20 u. van het O. naar het W. beneden Bretenoux, waarvan zij de muren bespoelt, bij Gerac, dep. Lot, in de Dordogne valt.

Ceré (Champ-), zie *Champ-Oere*.

Cereceda, Spaan. vl., prov. en 11 m. N. N. O. van Burgos en 4 m. W. Z. W. van Frias.

Cerêche-Heuseux, gem. in Luik, distr. Luik, 800 inw. mechanieke wolspinnerij, laken- en Sergie-fabr.

Ceregnano, D. in het Lomb. Venet., kon. prov. Polesina, distr. en 1½ m. O. van Rovigo, tusschen het Kanaal Bianco en de Adigetto; 1800 inw.

Cerekoor, of *Cereor*, Ind. D. prov. Malabaar.

Cereres, zie *Sereres* (Wbk.).

Ceres, Schots. D., gr. Fife, 1 m. Z. O. van Cupar, met overblijfsels van oude kasteelen; 2800 inw.

Ceresara, D. in het Lomb. Venet., kon. prov. en 4½ m. N. W. van Mantua; 1300 inw.

Ceresen, Afrik. volkstam in Senegambie, kon. Cayor, op het kleine Schiereil., dat ten W. met Kaap Verd en ten Z. met Kaap Manuel uitloopt. In het land, dat zij bewonen, is een groot en vischrijk meer. Zij zijn wild, maar gastvrij en vreedzaam.

Cereste, Fr. D., dep. monden van de Rhône, arr. Marseille, kant. en 1 u. van La Ciotat; 650 inw.

Cerestown, vlek in den N. Amer. Staat Pennsylvanië, gr. Mac-Kean, aan de Osivaga, met 200 inw.

Ceret, Fr. arr., dep. Opper-Pyreneën, bevat 46 gem., met 3200 inw., in 4 kant., als: Ceret, Argelès, Arles-sur-Tech en Prats-de-Molo.

Cerezal-del-Pino, Sp. vlek, prov. en 4½ m. W. N. W. van Zamora (Leon).

Cerezo-de-Abaxo, Sp. vlek, prov. en 11 m. O. N. O. van Segovia, 3½ m. O. Z. O. van Sepulveda.

Cerf-Fontaine, geh. in Henegouwen, gem. Peruwelz.

Cerfontaine (Wbk.), D. en gem., arr. Philippeville.

Cerfontaine, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Charneux.

Cergy, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr., kant. en niet ver van Pontoise; 1000 inw.

Ceriana, Sard. D., afdeel. en 9 m. O. N. O. van Nice, prov. en 1¼ m. N. van St. Remo, hoofdpl. van een mand.; 1900 inw.

Cerignia, zie *Cerines* (Wbk.).

Cerignon (Wbk.), lees: *Ciergnon*, en zie dat woord hieronder.

Cerilly, Fr. D., dep. Goudkusten, arr. en 1¼ u. van Châtillon-sur-Seine; 450 inw. en fabr. van ijzerwerk.

Cerindote, Sp. vlek, prov. en 6 m. W. N. W. van Toledo.

Cerisano, Nap. vlek. prov. Calabria Cit., distr. en 2 m. W. Z. W. van Cosenza, hoofdpl. van een kant.; 1500 inw., veel zijdeteelt, en groeven van vuursteen en gips.

Cerisy, of *Cerisy la Foret*, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. en 3¼ u. N. O. van Saint-Lô, kant. St. Clair, bij een klein bosch; 2100 inw.

Cerisy-belle-Étoile, Fr. D., dep. Orne, arr. Domfront, kant. en 3 u. O. van Tinchebray; 1100 inw.

Cerisy l'Abbaye, Fr. vlek, dep. Kanaal, niet ver van de Elle; 2100 inw., katoen- en garenfabr.

Cerisy-la-Salle, Fr. vlek, dep. kanaal, arr. en 3 u. Z. O. van Coutances, 4 u. Z. W. van Saint-Lô, hoofdpl. van een kant.; 2400 inw., linnen- en beddetijkfabr.

Cerito, of *Serito*, klein D. in Nieuw-Granada, dep. Boyaca, prov. Pamplona.

Cerizay, zie *Cerisay* (Wbk.), No. 1.

Cermignano, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ult. I, distr. en 5 m. N. W. van Civita-di-Penne, 3¼ m. Z. O. van Teramo, kant. Bisenti, op den top van een' heuvel; 2 kerken, 1 klooster, en 1300 inw.

Cernay en Dormois (Wbk.), lees: *Cernay en Dormois.*

Cernay-la-Ville, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. Rambouillet, kant. en 1 u. Z. O. van Chevreuse; 500 inw.

Cerne-Abbas, zie *Cearne.*

Cerneghem (Wbk.), lees: *Seevergem*, en zie voorts dat woord.

Cerne-Mountains, bergen tot het Ozark gebergte behoorende, in den N. Amer. staat Arkansas.

Cerney-North, Eng. D., gr. Glocester, hundred Rapigate, 1¼ m. N. van Cirencester, met eene zeer fraaije kerk; 600 inw. en overblijfselen van een Romeinsch legerkamp.

Cernier, Zwits. D., kant. en 2 m. N. N. W. van Neufchatel, en 1¼ m. N. van Vallengin; 1 minerale bron en 450 inw.

Cernin (St.) (Wbk.), zie voorts *Sernin* (Wbk.), waar het te regt een vlek genoemd wordt.

Cernusco Asinario, Lomb. Venet. vlek, prov. en 3 m. N. O. van Milaan, distr. en 1¼ m. W. van Gorgonzola, aan het kanaal Martezana, waarover eene steenen brug ligt; 2000 inw.

Cero, of *Cerro*, Lomb. Venet. D., prov. distr. en 3¼ m. N. van Verona.

Ceronia, zie *Kerina* (Wbk.).

Cerons, Fr. D., dep. Gironde, arr. en 6 u. Z. O. van Bordeaux, kant. en niet ver van Podensac, aan den linkeroever van de Garonne, tegenover Cadillac; 1300 inw.

Ceros, Sp. vlek, prov. en 5 m. Z. W. van Lerida (Catalonië), niet ver van den regteroever der Segra.

Ceroux, D. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Ceroux-Mousty.

Ceroux-Mousty (Wbk.), is eene gem., arr. Nyvel, die in de dorpen Ceroux en Mousty of Moustiers; 1200 inw. telt.

Cerraldo, Sp. vlek, prov. en 5 m. Z. W. van Salamanca, en 11 m. N. van Ciudad Rodrigo, nabij den regteroever van de Yeltes.

Cerrig (Capel), zie *Capel-Cerrig* (Wbk.).

Cerrig-y-Druidian, D. in het vorstend. Wallis, gr. Denbigh, hundred Isaled, 6 m. Z. W. van Ruthin; 1000 inw. In de nabijheid vindt men het kasteel der Druïden, waarin Caractus, na zijne nederlaag te Caer Caradok, de wijk nam.

Cerrillo, D. in Midden-Amerika, prov. Chiapa, distr. Ciudad-Real.

Cerrillos, D. in Rio de la Plata, staat Salta, distr. Jujuy.

Cerro, Cerros, *de woorden, welke dus beginnen en noch hier, noch in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Cerro (El-) Sp. vlek, prov. en 9 m. N. van Hueloa (Sevilla), en 4½ m. N. W. van Valverde-del-Camino.

Cerro, Nap. vlek, prov. Terra-di-Lavora, distr. en 9 m. N. W. van Piedimonte, en 4½ m. N. N. O. van Venafro, kant. Castellone; 1900 inw. 2. Lomb. Venet. D., zie *Cero*.

Cerro-Axusco, of *Achusco*, berg in Mexico; 11,300 voeten hoog.

Cerro-Avila, berg in Venezuela, dep. Venezuela, bij Caracas.

Cerro de Buen Tiempo (Wbk.), staat zie *Schoonwederenberg*, zoek dat woord hieronder.

Cerros, klein eil. aan de kust van California la Viega.

Cerrot, Fr. vlek en kantonshoofdpl., dep. Yonne, arr. en 5 u. W. van Sens, 14 u. N. W. van Auxerre, aan den linkeroever van den Lunain; 800 inw.

Certin, kaap aan de kust van Marokko, in den Atlant. Oceaan.

Cervara, vlek in den Kerkel. Staat, comarca en 11 m. O. N. O. van Rome en 5 m. O. van Tivoli.

Cervarolo, Sard. D., afd. Novare, prov. Valsesia, mand. en 1½ m. N. W. van Varallo; 1000 inw.

Cerveira, (Villa Nova da), zie *Villa Nova* (Wbk.) No. 7..

Cervera (Wbk. No. 3), zie ook *Kaap Cervèra* (Wbk.), waar de L. en B. juist is opgegeven.

Cervetere (Wbk.), of *Cerveteri*, ligt deleg. Viterbo, aan de Vaccina.

Cervia (Wbk.), staat: *legatie Ravenno*, lees: *legat.*, en 5½ m. O. van Forli, 4½ m. Z. O. van Ravenne; er zijn thans 3600 inw. Ten W. van de stad ligt een groot moeras, *Valle-di-Cervia* genaamd.

Cervia, st. in Henegouwen, zie *Chièvres*.

Cervicate, Nap. vlek, prov. Calabria Cit., distr. en 7 m. N. N. W. van Cosenza, kant. en ½ m. Z. van St. Marco; 1400 inw. (Albanezen).

Cervillego de la Cruz, Sp. vlek, prov. en 10 m. Z. Z. W. van Valladolid, 3 m. Z. van Medina del Campo.

Cervin (Col du Mont), zie *Col du Mont Cervin* (Wbk.).

Cervo, riv. in Sardinië, die aan den berg Lasoney ontspringt, aan het N. W. einde der prov. Bielta, die zij van het N. W. naar het Z. O., als ook de stad van dien naam, en vervolgens het N. gedeelte der prov. Verceil doorloopt, terwijl zij, na eenen loop van 15 m. van het N. W. naar het Z. O., 1 m. N. W. van Verceil in de Sesia valt.

Cervola (Wbk.), zie ook *Servolo* (*St.*), (Wbk.).

Cervoli, zie *Columbara* (Wbk.).

Cerza-Maggiore, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 2½ m. Z. Z. O. van Campo-Basso, kant. St. Croce-di-Morcone; 1800 inw.

Cerza-Piccola, Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 2 m. Z. van Campo-Basso, kant. Sepino; 1300 inw.

Cerzedillo (St. Joze de), vlek in de Brazilië, prov. Para, digt bij de Gurapay, 7 m. O. Z. O. van Braganza.

Cesa, Nap. D., prov. Terra di Lavora, distr. en 3½ m. Z. W. van Caserte, ½ m. Z. O. van Aversa, kant. Socivo; 1600 inw.

Cesana, Lomb. Venet. D., prov. en 3½ m. Z. W. van Belluna, distr. en 2 m Z. W. van Mel, aan den linkeroever der Piava met 1 kasteel; 1800 inw. 2. st. in den Kerkel. Staat, deleg. Forli, de zetel van eenen Bisschop; 15,000 inw. een Theolog-Collegie, een genootsch. voor den landbouw en werktuigkunde, 1 klooster met eene aanzienlijke boekerij, zijdespinnerij, zwavelfabr., wijn- en hennepteelt.

Cesanna, Sard. vlek, afdeel. Turin, prov. en 6 m. Z. W. van Suza, hoofdpl. van een mand., aan den linkeroever van de Daire-Ripaire; kalksteengroeven, en 900 inw.

Cesano Maderno, D. in het Lomb. Venet. kon., prov. en 4 m. N. van Milaan, distr. en 1 m. Z. Z. O. van Barlassina, aan den linker oever van de Seveso; 1100 inw.

Cesar (Camp de), overblijfselen van eene Romeinsche legerplaats bij Pont Remi, in het Fr. dep. Somme.

Cesar (Monts de), overblijfselen van eene Romeinsche legerplaats, bij Bresle, in het Fr. dep. Oise.

Cesare (S), zie *Sint Cesare* (Wbk.).

Cesarea (Wbk.), is de naam van 2 Turks. steden in Azië; de eene in Syrië, de andere in Natolie. Zie ook *Kaïsarieh*.

Cesarea Creek (Wbk.), staat: zie *Cohanzy*. Zie dat woord hieronder.

Cesares, zie *Arguèles*.

Cesaro, klein Sicil. eil., prov. en

21 m. W. Z. W. van Messina, distr. en 7 m. O. Z. O. van Mistretta.

Cesena (Wbk.), is de geboortepl. der Pauzen Pius VI en Pius VII.

Cesenalico, zie *Cesenatico*. (Wbk.)

Cesky-Budigowicze, zie *Budweis*. (Wbk.).

Cesori, D. in Midden-Amer., staat S. Salvador, distr. S. Michaël.

Cespedes, zie *Corrion de los Cespedes*.

Cesplecosa, Sp. vlek, prov. Avila.

Cesse, Fr. riv., dep. Herault, dat te Narbonne in het Zuiderkanaal valt.

Cessey, Fr. D., dep. Goudkust, arr. en 4½ u. Z. O. van Semur, kant. en ½ u. N. van Vitteaux. Er zijn minerale wateren; 130 inw.

Cessières, Fr. D., dep. Aisne, arr. en 2 u. W. van Laon, kant. Anizi-le-Château; 500 inw. In de omstreek wordt eene soort van turf gevonden, die als asch in de spiegelfabr. van Saint-Gobin gebruikt wordt, ook vindt men er goede aarde om potten en smeltkroesen van te bakken.

Cessieu, Fr. D., dep. Isère, arr., kant. en 1½ u. W. van La Tour-du-Pin; 1600 inw.

Cessingen, of *Zessingen*, geh. in Luxemb., kw. Luxemb, gem. Hollerich.

Cesson, Fr. D., dep. Ille-et-Vilaine, arr., kant. Z. O. en ½ u. O. van Rennes, aan den regteroever der Vilaine; 2200 inw. 2. Fr. D., dep. Seine et Marne, arr., kant., N. en 1½ u. N. W. van Melun, pannenbakkerijen en 360 inw.

Cessy, Fr. D., dep. Nièvre, arr. Cosne, kant. en niet verre van Donzy; 500 inw. en smederijen.

Cestona, aanzienl. Sp. vlek, prov. en 4 m. Z. W. van St. Sebastiaan (Guipuscoa), 1½ m. N. N. O. van Aspeytia, nabij den regteroever der Urola, in eene vlakte. De omstreek is vruchtbaar, met veel veeteelt en verscheidene warme bronnen. De bergen bevatten rotskristal en jaspis van allerlei kleur.

Cestos (Wbk.), staat: zie *Sestos*, lees: zie *Dardanellen*.

Cetina (Wbk. No. 2.), Cetigne, zie voorts *Tschetin* (Wbk.).

Cetina, Sp. vlek, prov. en 5½ m. W. van Calatayad (Aragon), aan den regteroever van den Xalon.

Cette (Kanaal van), in Frankr., dep. Herault. Het begint aan de haven van Cette, en vereenigt zich met het Kanaal des Etangs. Boven de stad Cette vereenigt het zich ook met het Canal de la Peyrade. Het is ¾ u. lang en bevaarbaar.

Cettern (Wbk.), of *Cetturn*, kw. Bastogne, gem. Tavegny.

Cetti, zie *Cette*. (Wbk.)

Cettigne (Wbk.), zie ook *Tschetin*. (Wbk.).

Ceturn, zie *Cettern*.

Ceuta (*Abijla*), voorgeb. op de kust van Barbarije, dat met de punt van Europa (het oude gebergte Calpé), den Oostel. ingang der Straat van Gibraltar uitmaakt. Het is eene der Zuilen van Hercules. Eenige schrijvers noemen het *Sierra Ximiera*, of *Sierra de las Mouas* (Apengebergte), hetwelk slechts eene vertaling van den inlandschen naam Djebil-Dzatout is. Somtijds noemt men het uiterste einde van dit voorgeb., ook *Punt van Afrika*.

Ceva (Castel Nuovo di), zie *Castel Nuovo de Ceva*.

Cevada (La), D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Merida, met sterke gersteteelt.

Cevados, D. en kersp. in Ecuador, dep. Ecuador, prov. Chimborazo, met eene school.

Cevel, zie *Lincoln* (Wbk. No. 10).

Cevico, tak van de Yuna, op het W. l. eil. Hayti, of St. Domingo.

Cevolla, zie *Cebolla* (Wbk.).

Ceylon (Wbk.), of *Ceilon* wordt door de eigenlijke inlanders of aloude inboorlingen *Singhala* genoemd; oudtijds noemde de Europeanen het *Trapobane*. De Mahomedanen en Arabieren in Indië noemden dit eil. in de wandeling *Serendib*. — Columbo is de hoofdstad; de beste havens zijn Trincomale, of Trinconomale en Punto Galle; deze kunnen het geheele jaar eene veilige ankerplaats opleveren; alle de andere havens van Punto Pedro tot aan Columbo zijn alleen in het drooge jaargetijde veilig. Sedert 1802 is het eil. eene bezitting van Groot-Brittanje, onder den naam van Gouvernement. De Eng. regering bestaat er uit een' Gouverneur, een Opper-regter, een Commandant der troepen, eenen Secretaris en eenige mindere ambtenaren. Volgens herhaalde berekeningen van Davy beloopt de oppervlakte slechts 966 V. M.

Ceyrat, Fr. stad, dep. Puy-de-Dôme, arr., kant. Z. W. en 1 u. Z. van Clermont-Ferrand; 1500 inw.

Ceyreste (Citharista of Caesarista), Fr. D., dep. Bouches du Rhône, arr. en 5 u. O. Z. O. van Marseille, kant. en 1 u. N. N. O. van La-Ciotat, op eenen heuvel. Het is omringd met oude vestingmuren, en in de nabijheid zijn de overblijfselen van een oud kasteel uit den tijd van Caesar; 720 inw.

Ceysac, fr. D., dep. Gironde, arr. en 5 u. O. van Blaye, 7 u. N. N. O. van Bordeaux, kant. Saint Sevin, 1600 inw.

Cezallier, berg in Frankr., dep. Cantal, arr. Murat.

Cezane, (Wbk.) zie ook *Sezane*, (Wbk.) waar het verkeerdelijk eene st. genoemd wordt.

Chaabi-Sheikh, of *Benekial*, distr. in Perzië, in het zuidel. gedeelte van Khazistan, langs de kust der Golf van Perzië. Het draagt den naam van den volkstam, waarvan een Sheik het Opperhoofd is, die eenige vaartuigen bezit, met welke hij zeeroof pleegt.

Chaam, (Wbk.) *Cham*, *Kaam*, of *Ham*, D. en gem., distr. Prinsenhage, 3 u. Z. O. van Breda, tegen de grenzen van Antwerpen. Het dorp is een der oudsten in de Baronnie van Breda, en was reeds in de 5e eeuw bekend als eene der plaatsen, waar de Franken hunne vergaderingen hielden. Men telt er 1100 inw.

Chaam (Snijders-), Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. en ¾ u. N. van Chaam, 1 u. W. van Ginneken.

Chaamdijk, Ned. geh., prov. N. Brab., distr. Prinsenhage, gem. en ¼ u. Z. W. van Chaam, 2½ u. Z. O. van Breda, ½ u. van de Belgische grenzen.

Chaar, D. in Neder-Egypten, in Bahiret, 76 u. van Abusir.

Chaban, zie *Cheri-Chaban*.

Chabannais, zie *Chabanois*. (Wbk.)

Chabanos, (Wbk.) zie ook Kaap *Chabanos* (Wbk.), waar de lengte juister is opgegeven.

Chabat, zie *Schabat*. (Wbk.)

Chabatz, zie *Bogurdlen*. (Wbk.)

Chabibak, stad in Albanië, 7 m. N. van Scutari.

Chabieres, berg in Frankr., dep. Opp. Alpen, 9096 voet hoog.

Chablys, zie *Chablis*. (Wbk.)

Chabons, Fr. D., dep. Isère, arr. en 3 u. van La-Tour-du-Pin en 9 u. N. W. van Grenoble; fabrijk van staalwerken en 2000 inw.

Chaborus, zie *Alchabur*. (Wbk.)

Chabottes, Fr. vlek, dep. Opper-Alpen, arr. en 3 u. N. N. O. van Gap., kant. Saint Bonnet, aan den regter oever van de Drac, in de vallei van Champs; 550 inw.

Chaboun, oase in Nubië, in het land Sennaar, 6 dagreizen van de stad van dien naam. De oase brengt weinig voort en de bewoners zijn geheel onbeschaafd.

Chabour, Egijpt. St., zie *Shabour*.

Chabour, oude stad in Perzië, zie *Schapour*.

Chabran, zie *Schabran* (Wbk.).

Chabrehez, geh. in Luxemb., kw. Bastogne, gem. Les Tailles.

Chabres, zie *Châteauneuf de Chabres* (Wbk.).

Chabrignac, Fr. D., dep. Corrèze, arr. en 6 u. N. W. van Brives, en 8 m. W. van Tulle, kant. Juillac, 600 inw. Men bearbeidt eene zilvermijn van zilverhoudend lood. 2. D. aldaar, 7 u. N. O. van Issoudun-Sur-le-Cher, 2 u. van Celles; 2000 inw.

Chabron, D. in Schirwan, 16 m. N. van Chamokhi.

Chabur, Turk. rivier, zie *Kabour*. (Wbk.)

Chabur, Turk. St., zie *Alchabur*. (Wbk.).

Chabutz, geh. in Z. Brab., arr. Nijvel., gem. Bosjut-Gottechain.

Chacabuco, stad in Chili, prov. Sant Jago, distr. in de vallei en aan den regteroever der Colina, 21 m. N. N. O. van de hoofdst. Santiago, en 16 m. Z. van Aconcagua aan den weg tusschen deze twee steden. Hier verscheen in 1817 de veldheer San Martin, aan het hoofd van 4000 man uit Buenos Ayros, nadat hij de voor ontoegankelijk gehouden passen der Andes was overgetrokken en zegevierde er den 12 Febr. op de Spanjaarden, onder Marco.

Chacachacarreo, eil. voor de Bocca di Serpente, op het W. I. eil. Trinidad.

Chacaico, prov. in het land der Auracaniers, distr. Utel-Mapus.

Chacalapa, riv. in Mexiko, staat Ouraca.

Chacamecrans, volk in Brazilië, prov. en comarca Para.

Chacao, zie *Antonio de Chacao.* (*St.*) (Wbk.)

Chaca Tergaso (Wbk.), staat: zie *Sjaka Tergaso*, zie dat woord hieronder.

Chacenay, zie *Chassenay* (Wbk.).

Chaceni, berg van de keten der Andes, in Peru, nabij de stad Arequipa, hij is 3,500 vad. hoog.

Chachapoyas (Wbk.), heeft thans maar 10,000, inw. daar door den opstand vele familiën haar verlaten hebben. 2. Hoofdst. dezer Provincie, zie *Frontera* (*San Juan de la*) (Wbk.), 3. riv. in Peru, zie *Utcubamba*.

Chachhin, dus noemt men het Westel. gedeelte van de woestijn van Chami of Cobi, in het land Tourfan in Azië, tusschen 33. en 39. N. B. en tusschen 96. en 112. 30. O. L.

Chach-Poulah, Perz. stad, 32 m. Z. Ourmiah.

Chackstnir, stad in Tartaryë, 14 m. N. van Termed.

Chackt, Ind. stad, prov. Bahar.

Chaco, golf in Mexiko, staat Yucatan.

Chacon, kaap in Russ. Amerika, de Z. O. punt van het Prins van Wallis-eil.

Chacopatas, volk in Columbia, dep. Maturin, prov. Cumana.

Chacoux, twee geh. in Namen, arr. Dinant, een gem. Annevoye, het andere gem. Ciney.

Chacral, tak van de Tunguragua of Opper-Maranhon, bij de stad Huari in Peru.

Chacriabas, volk in Brazilië, prov. Goyaz.

Chactoole, baai door de Behringzee, aan de W. kust van Russ. Amer. gevormd, ten Z. van de Norton-baai en ten N. van de Stephansbaai, met eene opene en niet zeer veilige reede. Zij werd in 1778 door Coock ontdekt. 64. N. B. en 144. W. L.

Chaddesley-Corbett, Eng. kersp., gr. Worcester, hundred Halfshire, 1¼ m. N. O. van Kidderminster, met eene zeer oude kerk; 1300 inw.

Chaddesfort, D. in N. Amer., staat Delaware, Brandewine-hundred, alwaar in 1777 de Amerikanen geslagen werden.

Chadenete, Fr. D., dep. Lozère, arr. en 2¼ m. O. van Mende, kant. Blymard; bekende sergie-fabr. en 220 inw.

Chadie, zie *Tsad* (Wbk.).

Chadli, stad in Nubië, kon. en 2 m. van Sennaar.

Chadovo, Russ. vlek in Eur., gouv. en 35 m. N. N. W. van Wilna, distr. en 6 m. W. N. W. van Ponesie.

Chadrin (Wbk.), zie voorts *Scadrinsk* (Wbk.).

Chadura, zie *Schadura* (Wbk.).

Chaella, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Mainas.

Chaenphen en Cazembroot, Fr. D., dep. van 't Noorden; 800 inw.

Chaez (Wbk.), staat: zie *Chayet*, lees: zie *Chaiat*.

Chaffour, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Flémelle-Haute.

Chafhausen, Russ. vlek, gouv. Saratow.

Chaft, Russ. stad in Ghilan, gouv. Georgië.

Chagahagun, tak van de Huron, in den N. Amerik. staat Michigan.

Chagaing (Wbk.), of *Chegain*, behoort tot het Rijk der Birmannen, en ligt aan de W. zijde der Irawaddy, tusschen Ava en Ummerapoora.

Chagie, Ind. stad, prov. Balaghaut, distr. Adoni aan de Tombudra.

Chageia, Chaguy, of *Chäygyeh*, landsch. in Nubie, in Dongolah, een gedeelte der vallei van den Nijl uitmakende. Het is omtrent 40 m. lang en 1¼ m. breed, en vruchtbaar in durra en andere granen, met goede weiden. In het W. gedeelte, nabij het Burkal-gebergte, zijn belangrijke bouwvallen, welke men voor die van het oude Meroë houdt. De inw. zijn zwarter dan de Berbers, spreken Arabisch en zijn kundig in de Arab. letterkunde en zeer krijgshaftig. Hunne priesters (ulema's) onderwijzen de jeugd kosteloos. Ismaël-Pacha, zoon des Onderkonings van Egypte, veroverde dit land in 1820. De geheele stam der Chagych, 8000 ruiters sterk, werd uitgeroeid.

Chaghaghi, een Perz. volksstam in Aderbeïschan; 25,000 koppen sterk.

Chaglasie, zie *Chaglasee.* (Wbk.)

Chagnon, kleine Fr. stad, dep. Loire, arr. en 4 u. N. O. van Saint Etienne en 9 u. O. Z. O. van Montbrison, kant. Rive-de-Gyer.

Chagny, Fr. D., dep. Ardennes, kant. en 4 u. Z. van Mezières; 600 inw. en spijkerfabr.

Chagolie, stam der Guaycurus, in Rio de la Plata.

Chagor, zie *Shawgur* (Wbk.).

Chagra, (Wbk.) beter *Chagres.* Zij ontspringt in de bergen der landengte van Panama, loopt Westwaarts, en valt, na eenen loop van 30 m., onder 9. 18. 13. N. Br., 17 m. N. W. van Panama, in zee. Tot aan Cruzes voor groote schuiten bevaarbaar zijnde, bevordert zij den handel tusschen Porto-Velo en Panama.

Chagres, of *Chagre*, haven in Nieuw Grenada, dep. Istma, prov. en 16 m. N. W. van Panama, ter plaatse, waar de Chagres in de Antillische zee valt. De haven is door een sterk kasteel gedekt. Er wordt veel handel gedreven, ofschoon de ingang der haven zoo naauw is, dat er slechts kleine vaartuigen kunnen binnenloopen.

Chagrin, N. Amer. gem., staat Ohio, gr. Cayahoga, 50 m. N. O. van Columbus, ter plaatse, waar eene kleine rivier van dien naam, in het meer Erie valt; 700 inw.

Chaguanas, riv. op het eil. Trinidad, die in de golf van Pana valt.

Chaguis, zie *Sheygya-Arabieren.*

Chaguite, D. in Middel-Amerika, prov. Chimaltinango.

Chaguy, zie *Chageia.*

Chah-Abad, zie *Shahabad.*

Chahara (djebel), zie *Schahara* (Wbk.).

Chahbaspoor, zie *Shabazeore* (Wbk.).

Chah-Djan-Abad, stad in Indië, zie *Dehly* (*Dehli*, Wbk.).

Chah-Djehanporr, zie *Shahjeanpoor* (Wbk.)

Chahdourah, zie *Schadura* (Wbk.).

Chah Dullu, Perz. volksstam in de prov. Erivan; 8000 koppen sterk.

Chahgor, zie *Shawgur* (Wbk.).

Chahi, meer in Perzië, zie *Ourmyah.* 2. eil. in het meer Ourmyah in Perzië, prov. Aderbeidschan, 20 m. Z. W. van Tauris, het is 11 m. lang en 2 m. breed en bevat vruchtbare graanlanden in de valleijen, 12 D. en omtrent 1000 inw. De kusten zijn overal zeer steil, uitgezonderd ten N.

Chahisabi, zie *Shahisabi* (Wbk.).

Cha-Nahari, Turks. D. in Eur., sandsch. en 19 m. N. W. van Gallipoli, 7 m. N. N. O. van Enos, in eene vruchtbare vlakte. In de nabijheid zijn warme minerale bronnen, die regelmatig in September koud worden, en niet verre van daar puinhoopen van eene nog onbekende aloude stad.

Chahnour, zie *Shahnoor.*

Cha-ho, distr. in China, prov. Tchili, dep. Chun-te.

Chahorra, zie *Kahorra* (Wbk.).

Chahouanir, zie *Shawanessen*(Wbk.).

Cha-hou-Keou, Chin. vesting, prov. Chansi, distr. Sou-phing, nabij den grooten muur, welken zij verdedigt, en 17 m. N. van de stad Sou-phing. 40. 17. N. B. 109. 55. 30. O. L.

Chahpour, zie *Schapour.*

Chahran (Ouady), prov. in Arabië, in Nedjed, ten Z. O. van de prov. Soubey, en ten W. van de prov. Douacer; 33,000 inw., waaronder 7400 weerbare mannen. De hoofdpl. is Bychéh.

Chahuapanas, riv. in Peru, bij den mond der Huallaga. 2. D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Mainas.

Chahuaja, D. en kersp. in Peru, dep. Potosi, prov. Tarya, met het wél bevochtigde dal Bermejo.

Chahwahnahiooks, tak van de Columbia, in het N. Amer. gebied Oregan.

Chahzapour (Eng. *Shadzapoor*), stad in Indië, gebied van den Nabob van Oude, 12 m. Z. O. van Fitz-Abad.

Chaib (Chech-), zie *Boucheab.*

Chaidgi, stad in Nubië, 5 u. O. van Dongola.

Chaifung-fu, hoofdst. der Chin. prov. Hanan, zetel van den stadhouder, Z. W. van Peking, aan eenen arm van de Hoangho, met een' belangrijken tempel.

Chaigey, Fr. D., dep. Op.-Saône, arr. en 5 u. O. Z. O. van Lure, 2 u. van Befort, kant. Hericourt; ijzerwerken en 450 inw.

Chaigol, zie *Shaigol* (Wbk.).

Chailard, zie *Chaillard*(Wbk.) No. 2.

Chailhac, zie *Chaillac* (Wbk.).

Chaillard, (Wbk. No. 1.) lees *Chaillan.* Het is eene kantons hoofdpl. 4 u. van Laval, 2 u. van Ernee; 2300 inw. en smederijen.

Chaillan, zie *Chaillard.*

Chaill[illegible], Fr. D., dep. Loir en Cher. arr. kant. en 1 u. van Blois; 600 inw.

Chaillol-le-Petit, Berg in Frankr., dep. Op.-Alpen, arr. en 5 m. N. van Gap, 1230 vadem hoog.

Chaillol le-Vieil, Berg in Frankr., dep. Op.-Alpen, arr. en 4 m. N. N. O. van Gap, 1704 vadem hoog.

Chaillot (Wbk.), hierbij de ruïne van het onvoltooide paleis voor den Koning van Rome, en de brug van Jena, thans brug der krijgsschool genoemd.

Chaillot, Fr. D., dep. Op.-Vienne, arr. Rochechouart, kant. en niet ver van St. Junien; 1600 inw.

Chailly, twee Fr. D., dep. Seine en Marne, het ééne arr. kant. en 1 u. Z. O. van Coulimmiers, met 700 inw., het andere, arr. Melun, 2 u. N. van Fontainebleau, 2 u. van Ponthiery, met 800 inw.

Chaine, geh. in Luxemburg, kw. Bastogne, gem. Tavigny.

Chaine (La), eil. in den Grooten Oceaan, het Westel. der eil. van den gevaarlijken Archipel, 17. 20. Z. B. 127. 50. W. L. Het werd in 1769 door Cook ontdekt.

Chaing, distr. in China, prov. Kouei-Tscheou, aan de grenzen der prov. Yun-nan.

Chainhills, bergrij in den N. Amer. staat Connecticut, gr. Tolland.

Chaira-Oba, zie *Schaira-Oba*(Wbk.).

Chairière-Grande en Chairierre-Petite of *Chairière-Terne*, twee D. in Namen, arr. Dinant, gem. Chairières.

Chairières, gem. in Namen, arr. Dinant, 300 inw.

Chaises, Fr. D., dep. Vendée, 2 u. O. van Bourbon-Vendée. In den omtrek vindt men zeer goede porceleinaarde.

Chaiskoë, meer in Europ. Rusland, gouv. Arkhangel, distr. en 10 m. Z. van Pineg, het is 3½ m. lang en 2 m. breed.

Chaitak, zie *Ckaitak* (Wbk.)

Chaitanks, ijzerwerk in Eur. Rusland, gouv. en 49 m. O. van Perm. Het levert door elkander jaarlijks 54,710 pond ruw ijzer en 44,126 pond in staven.

Chaiuin en Chavia, twee riv. in Chili, volgens Vidaure, tusschen de Valdivio en Buono, doch La Rochette noemt dezelve in het geheel niet. Wij kunnen hier niet beslissen.

Chaize-le-Vicomte (La), zie *Chaise-le-Vicomte* (Wbk.).

Chajot, zie *Chaiat* (Wbk.).

Chak, D. in Schirwan, 8 m. N. W. van Chamokta.

Chakanova, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 5 m. N. van Chawli.

Chakhar of *Kumak*, Russ. stad in Europa, in het O. gedeelte van Cirkassie, aan de N. helling van den Kaukasus, 20 m. W. van Derbend., resid. van de Khan der Kasi-Kumaks, 4000 huizen.

Chaki, Russ. stad in Azië, gouv. Schirwan, hoofdpl. van eene kr., die zijde, rijst en katoen voortbrengt, 24 m. W. van Chamakhi.

Cha-Kiang (Wbk.), zie ook *Kiang* (Wbk.) No. 1.

Chakka, geb. van Abyssinië, aan de grenzen van Schoa en Efat.

Chakra, zie *Shakra* (Wbk.).

Chakrots, Ind. stad, prov. van den Maja-Raja-Sindia.

Chaktaws, volk ten O. der Missisipi, tot aan de Missouri in N. Amerika.

Chal, distr. in Beludchistan, zie *Schal* (Wbk.). 2. Oase in Nigritie, in Darfour. De inw. zijn woest en onafhankelijk. Zij beoorlogen de bewoners der naburige oasen, en verkoopen de gevangenen voor eetwaren en andere artikelen. De koning van Darfour handelt nu en dan even zoo ten hunnen opzigte.

Chalade (La), Fr. stad, dep. Maas, arr. en 7 u. W. van Verdun, kant. en 2 u. Z. W. van Varennes, aan de Biesme; 500 inw. en fraaije glasblazerij.

Chalain, Fr. D., dep. Maine et Loire, 3 u. Z. W. van Segre.

Chalais (Roche-), zie *Roche-Chalais* (Wbk.).

Chalamko-Kutto en Chalamko-Lopte, twee plaatsen in Abyssinië, rijk *Hurrur*.

Chalan (Wbk. No. 1.), zie voorts *Challans* (Wbk.).

Chalanches (Les), Fr. geh., dep. Isère, arr. en 5 u. O. Z. O. van Grenoble. Het heeft zeer belangrijke en rijke zilvermijnen.

Chalaronne, riv. in Frankr., die omstreeks Marlieux, dep. Ain, arr. Trevoux ontspringt, na een' loop van 6 u., van het Z. O. naar het N. W., een weinig boven Toisisey in de Saône valt, en groot, doch niet bevaarbaar is.

Chalatinango, distr. en D. in Midden-Amer., prov. en distr. St. Salvador.

Chalatskoi-Nos, Kaap in Rusl., gouv. Urkutzk, aan de kust van de N. IJszee, 70. 5. N. B. en 195. 30. O. L., ten N. O. van de golf Tchounskaïa.

Chalautre-la-Grande, Fr. vlek, dep. Seine et Marne, arr. en 1½ m. N. N. W. van Nogent-sur-Seine, 900 inw.

Chalaux, riv. in Frankr.; zij ontspringt in de gem. Planchey, dep. Nièvre, arr. Château-Chinon, kant. Mont-Sauche, en valt, na eenen loop van 8 m. van het Z. naar het N., beneden Chalaux, arr. Clamecy, kant. Lorme, links in de Cure; zij is grootendeels voor vlotten bevaarbaar.

Chalawaz, O. Ind. distr., zie *Ihalawar* (Wbk.).

Chalce, zie *Chalke* (Wbk.).

Chalchalamoun, vlek in Neder-Egypte, prov. Chargieh, 3 m. N. W. van Belbeys.

Chalchiquistlan, D. in Midden-Amer. prov. Chiapa, distr. Ciudad Real.

Chalchkaun, Ind. distr., het Z. O. deel van de prov. Multan uitmakende, tusschen 36, 35. tot 89. 3. O. L. en 24. 10. tot 25. 30. N. B. door Afghanistan, Ajmeer en de Runns van Guzeratte en Cutch begrensd, en ongeveer 190 v. m. groot; het is een onbekend land, dat bijna geheel uit eene zandwoestijn bestaat, waarin de woonplaatsen als oasen voorkomen, en betwelk ten O. en Z. de Runns en behalve de Mauroo (eene tak van den Indus) slechts de Parkur als woestijn-riv. heeft. Er is overal gebrek aan water, en hetgeen men er nog vindt is brak; terwijl de geheele drukking van de Indische heete lucht op deze oorden nedervalt, die echter goede weiden voor vee en kameelen hebben, welke dan ook den hoofdrijkdom der inwoners uitmaken. Deze bestaan uit ruwe en woeste Beludschen, waarvan 12,000 familiën rondreizen. Op de bewoonde oasen hebben zich Rajaputen en Jauts gevestigd, die vrij goeden landbouw drijven, vooral worden de meloenen, die hier wassen, zeer geroemd. Het district wordt in twee deelen, dat van de woestijn en dat van Parkur verdeeld; de hoofdstad is Parcenuggur.

Chalcis, zie *Negropont* (Wbk.) No. 2.

Chale, Eng. D. aan de Z. kust van het eil. Wight, gr. Southampton, met eene inrigting tot redding van schipbreukelingen; 500 inw. In de nabijheid is een berg van 750 voet hoogte, waarop voorheen een vuurtoren stond.

Chalembron, Ind. stad, 10 m. Z. van Pondichery, met eenen heerlijken tempel.

Chalencey, Fr. vlek, dep. Opp.-Marne, arr. en 6 u. Z. Z. W. van Langres, 400 inw.

Chaléon (St. Hilaire du), zie *Hilaire* (*St.*) (Wbk.).

Chaleux, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Hulsonniaux.

Chaliers, Fr. D., dep. Cantal, arr. en 3 u. Z. O. van Saint-Flour; 1400 inw., minerale bronnen en een oud kasteel, dat in eene gevangenis herschapen is.

Chalifert, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr. Meaux, kant. en niet ver van Lagny; 500 inw.

Chalil-el-Rahmen, zie *Hebron* (Wbk.).

Chalinzo, een der Chiloë's eilanden bij Chili, volgens La Rochette.

Chalinc-Pou, Chin. distr., prov. Ching-King. De hoofdst. ligt 25 m. Z. W. van die van het distr. Foung-Thien.

Chaliol, zie *Chaillol*.

Chalkedoni (Wbk.), ligt sandsch. Trikala, 3½ m. Z. van Larisse op de plaats van het oude *Scotussa*, in welks nabijheid Philippus van Macedonië, door Flaminius overwonnen werd.

Chalkidisch Schier-Eiland, een gedeelte van het Turksch sandsch. Salonika, ejalet Romanie, een wel bergachtig, doch in de dalen zeer vruchtbaar land, dat, ten W. van Salonica, 7 m. lang en 3 breed is, en in 3 landtongen uitloopt; die de golven Indschir-Korfusi en Cassandra bevatten, ten O. liggen de golven van Contessa en Istilar, ten W. die van Salonica, terwijl de bergtakken in de kapen Nimfeo, Orepano en Plejar uitloopen; tusschen dezelve liggen eenige kleine dalen, die echter rijke korenvelden en vette weiden bevatten en met wijnstokken en vruchtboomen bezet zijn. Op de Oostelijke landtong ligt de beroemde Ajosoros, de Monte Santo der Italianen en de Athos der Grieken.

Challais, Fr. D., dep. Vienne, arr. kant. en 1 u. Z. van Loudun, 800 inw. en gezochte witte wijnen.

Challamoutally, zie *Challamootally* (Wbk.).

Challe, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Stavelot.

Challemoux, Fr. D., dep. Sarthe, arr. en 4 u. Z. O. van Mans; 1100

inw., 2 ijzerhoudende bronnen, en 1 papiermolen.

CHALLES, Fr. D., dep. Sarthe, arr. en 4 u. Z. O. van Le Mans; 1200 inw. minerale bronnen.

CHALLEVRAINE, zie *Chalvraine.*

CHALLUANIA, hoofdst. der prov. Aimaraes in Peru, weinig bekend.

CHALMAZEL, Fr. D., dep. Loire, arr. en 4 u. N. W. van Montbrisson.

CHALMERS, kaap aan het einde van het eil. Abington, eene der Gallapagos 0. 30. N. B. en 73. 8. W. L. 2. D. aan de Kaap de Goede Hoop, twee Eng. m. van Klaarwater of Griquastadt.

CHALMITZ, zie *Charmoille.*

CHALON, zie *Château-Chalon* (Wbk.).

CHALONNAIS, voorm. landsch. in Frankr., in het oude Bourgogne, dus geheeten, naar de hoofdst. Chalons-sur-Saône. Thans is het een gedeelte van het dep. Saône-en-Loire.

CHALONNE (Wbk.), kant. hoofdpl. aan de zamenvloeijing der Loire met de Layon, telt thans 5500 inw. en is de geboortepl. van den dichter, CLAUDE LOUIS Baron TROUVÉ.

CHALONS-SUR-MARNE (Wbk.), heeft ook nog touwslagerijen, papier-, loodwit- en fijne baai-fabr., handel in granen, hennep, teenen en raap-olie. Het is de geboortepl. van de geleerden DAVID BLONDEL en NICOLAAS PERROT D'ABLANCOURT en van den divisie generaal, GILLES JOSEPH MARIE BRUNETEAU Graaf DE SAINTE SUZANNE.

CHALONS-SUR-SAÔNE, Fr. arr. (Wbk.), reg. 5 staat: Bury, lees: Buxy.

CHALONS-SUR-SAÔNE, Fr. stad (Wbk.) heeft mede horologe-, kristal- en azijnfabr., en telt ook nog onder zijne beroemde inboorlingen, den geschiedschrijver en graveur VIVANT, Baron DENON.

CHALO-SAINT-MARD, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. kant. en 1½ u. W. van Etampes, en 10 u. Z. van Versailles; 1000 inw., 2 kalkovens en 2 steenbakkerijen.

CHALOU, zie *Chaloo* (Wbk.).

CHALOUPE (CAP DE LA), kaap op de N. O. kust van het W. I. eil. Maria Galante.

CHALSUCHE, geh. in Luik, kant. Verviers, gem. Theux.

CHALUCET (MONDEN DER), zeer belangrijke vulkanische massa's in het Fr. dep. Puy-de-Dôme, 1 u. van Pont Gibaud.

CHALUTA, D. in Peru, dep. Truxillo, prov. Mainas.

CHALVIGNAC, Fr. D., dep. Cantal, arr., kant. en 2 u. van Mauriac; 1300 inw.

CHALVRAINE of *Challevraine*, Fr. D., dep. Opp.-Marne, arr. en 7 u. N. O. van Chaumont, kant. Saint Blain; 500 inw., fabrijken van spelden en andere snuisterijen.

CHAM, stad in Opper-Siam, prov. Thiai, aan de golf van Siam. 2. Ned. D., zie *Chaam*. 3. of *Sjam* (*Benoea Sjam*) is de inlandsche naam van *Syrië*.

CHAMA, riv. in Z. Amer., in Venezuela, prov. Caracas, dep. Venezuela. Zij ontspringt in de Sierra de Merida, en loopt van het O. naar het W. tot aan hare vereeniging met den Bayladores; van daar loopt zij N. en valt, bij Santa Maria, na eenen loop van 30 m., in het meer Maracaïbo. 2. Geb. in Midden-Amerika, prov. Vera Paz, alwaar eene riv. van denzelfden naam ontspringt.

CHAMACHI (Wbk.), staat: zie *Schamachi*; zie dat woord hieronder.

CHAMACHIRE, zie *Chouchire.*

CHAMAGNE, Fr. D., dep. *Vosges*, arr. Misecourt, kant. en 1 u. van Charmes; 500 inw., geboortepl. van den schilder CLAUDE LORRAIN.

CHAMAILLÈRE, zie *Chamalières* (Wbk.).

CHAMAKHI, CHAMAKIL, zie *Schamachi.*

CHAMALARI, eene der hoogste bergtoppen van den Himalaya, aan de grenzen van Thibet en Boetan in het rijk van Bogdo Lama, 4000 vademen hoog, 28. 4. N. B. en 107. 3. O. L.

CHAMALISI, piek van het Himalaya geb. op de grenzen van Thibet in Bengalen op eenen afstand van 47 m. zigtbaar.

CHAMANGUE, tak van de Cauca in Zuid-Amer. op 46. Z. B.

CHAMANT (ST), Fr. D., dep. Corrèze, arr. en 4½ u. Z. O. van Tulle, kant. en 1 u. N. W. van Argentac; 1000 inw. en steenkoolmijnen.

CHAMAR-DABAN, bergketen in Mongolie, in het Chin. keizerr., ten Z. W. van het meer Saïsan, vanwaar zij zich met de Ajagu-bergen, ten O. van het geb. Vidaban vereenigt.

CHAMARGOONDA, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, distr. Ahmednuggur.

CHAMARIAPA, zendel. post in Columbia, dep. Maturin, prov. Barcelona.

CHAMARTIN, Sp. vlek, prov. en 1½ m. N. van Madrid.

CHAMAS, riv. in Mexiko, staat Nieuw-Mexiko, die in de Rio del Norte valt.

CHAMATZ, versterkt vlek in Eur.

Turkije in Bosnië, sandsch. en 29 m. N. N. O. van Trawnik, bij de zamenvloeijing der Bosna, met de Sau of Save.

Chamba, zie *Gamba.*

Chambay, Afrik. stad in Sudan, N. W. van Fobee.

Chambersburgh (Wbk.), zie voorts *Chamberstown* (Wbk.).

Chambergneaux, geh. in Henegouwen, distr. Charleroy, gem. Bouffioulx.

Chambertin (Wbk.), is geen D. maar een beroemde wijnberg, arr. en 5 u. N. O. van Beaune, gem. Gevrey. Zij is ongeveer 25 bund. groot, en levert jaarlijks van 130 tot 150 stukken wijn op.

Chambery (Wbk.), of *Chamberri*, is de geboortepl. van den wiskundigen Claude François Milet de Chales, van den abt Saint Real en van den Oostenrijkschen Generaal, Graaf van Bellegarde.

Chambley, zie *Chamblee-fort.* (Wbk).

Chambo, D. in Ecuador, prov. Chimborazo.

Chambois, Fr. vlek, dep. Orne, arr. en 2½ m. N. O. van Argenton en 9 m. N. van Alençon, kant. Trun, aan de Dive, met 1 ijzerw. en eenige fabr. van gemeene wollen lijnwaden; 600 inw.

Chambon (Wbk. No. 1), reg. 3, staat: *Bouise*, lees: *Vouise.*

Chambon (Wbk. No. 2), eigenlijk: *Le Chambon;* is de hoofdpl. van 1 kant., en heeft fabr. van gouden passement, zijden en garen, linten, spijkers, 1 ijzersmelterij, staalsmederijen en in de nabijheid 1 steenkoolmijn; 2800 inw.

Chambon, Fr. D., dep. Opper-Loire, arr. en 6 u. Z. O. van Yssengeaux, kant. en 1½ u. Z. van Tence; 1800 inw.

Chambor (Wbk.), heeft 470 inw., groot konінkl. park, door eenen 8 uren langen muur omgeven, een slot met 440 kamers, waaraan Frans I. 1800 menschen 12 jaren liet arbeiden. Het werd door Lodewijk XV, aan den Maarschalk van Saksen geschonken. Naderhand kreeg het de Vorst van Wagram (Berthier), met de omstreek als vorstendom Wagram. Sedert 1 Mei 1821, is het in bezit van den Hertog van Bourdeaux, voor wien het de natie gekocht had. Hiertoe behooren 5000 akkers boschgrond, 23 meijerijen, over het algemeen 11,000 akk. bouwland.

Chambourcy, Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. Versailles, 1 u. Z. van Poissy; 800 inw., kasteel en park.

Chambra, zie *Citta-Nuova-di-Chambray* (Wbk.).

Chambralle, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Aywaille.

Chambray (Wbk.), zie voorts *Broglie* (Wbk.). en *Chambrois* (Wbk.).

Chambray, stad op het eil. Gozze, zie *Citta-Nuova-di-Chambray* (Wbk.).

Chambrois (Wbk.), zie ook *Broglie* (Wbk.).

Chambroncourt, Fr. D., dep. Op.-Marne, arr. en 8 u. N. O. van Chaumont; 220 inw. en 1 minerale bron.

Chamchadil, Russ. landsch. in Azië, prov. Georgië, distr. Jelisabetpol, aan den regteroever van den Kour. De hoofdpl. is Kesemi.

Chamday, Afrik. stad in Soudan, kon. en 12 m. van Fabi, 100 m. Z. W. van Timbuctoe.

Chame (Punta de), kaap aan den ingang van de golf van Panama, staat Istmo en Columbia.

Chameix, Fr. D., dep. Corrèze, arr. en 2½ m. N. W. van Tulle; 1100 inw.

Chamela, D. in Mexiko, staat Cinaloa, aan de zee, bij den mond der Bayona.

Chameloo, D. in Middel-Amerika, prov. en distr. Vera-Paz.

Chameleux, geh. in Luxemb., kw. Virton, gem. Florenville.

Chamesson, Fr. D., dep. Goudkust, arr. en 2 u. Z. van Chatillon-sur-Seine; 350 inw., 1 ijzerwerk en 2 smederijen.

Chamghor, zie *Chamkhor.*

Chamicuros, volk in Ecuador, ten O. van de Hualaga. 2. Vlek in Peru, dep. Truxillo, prov. Mainas. 3. D. in Ecuador, prov. Quixos y Macas.

Chamies, volkpl. aan de Kaap de Goede Hoop, in Afrika.

Chamilisi (Piek van), een der hoogste toppen van het Himalayagebergte.

Chamisbergen, bergen in het Z. van Afrika, in het land der Namaguas.

Chamisso, eil. in Russ. Amer., in het O. gedeelte der Kotzebue's-Sont, onder 67. N. B.

Chamkala, rijk in Guinée, aan de slavenkust.

Chamkhalovo, zie *Tarki.*

Chamkhor, Chamkour, of *Chamghor*, Russ. landsch. in Azië, prov. Georgië, distr. Jelisabetpol. 2. Vervallene stad aldaar, 5 m. N. W. van Jelisabetpol, voorheen merkwaardig om haar fraai kasteel, moskeën en groote karavansera's.

Chamly, zie *Shamly* (Wbk.).

Chammar, Arab. volksstam in Nubië, onder bevel van eenen Sheikh; 3000 voetknechten, 600 ruiters en 11,000 vrouwen en kinderen.

Chamnamring, of *Chamranning*, stad in Tibet, prov. Hor, 45 m. W. van Lhassa, aan eenen tak van de Bramapoetra. Nu en dan houdt de Groote Lama hier zijne residentie.

Chamnite, zie *Champlitte* (Wbk.).

Chamo, zie *Gobi* (Wbk.).

Chamois, **Chamonix**, zie *Chamouny* (Wbk.).

Chamoson, Zwits. D., kant. Valais, nabij den regteroever der Lucerne; 900 inw. en 1 ijzermijn.

Chamouilley, Fr. D., dep. Op. Marne, arr. en 3 u. N. N. O. van Vassy, kant. St. Dizier, 12 u. N. van Chaumont, aan den regteroever der Marne; 450 inw. en ijzersmederijen.

Chamoux, Sard. D., afdeel. Savoye, 5 m. O. van Chambery, hoofdpl. van een mand; 1100 inw.

Chamouze, berg in Frankr., dep. Drôme, arr. Nions, kant. Sederon.

Chamovo, Russ. vlek in Europa, gouv. en 16 m. N. O. van Mohilew, en 6 m. N. W. van Mstislavl.

Chamoy, Fr. D., dep. Aube, arr. Troyes, kant. en niet ver van Ervy; 1000 inw., die eenen zeer gezochten witten wijn winnen.

Champ, Fr. vl., dep. Morbihan, zie *Grand-Champ* (Wbk.).

Champ (**La**), Fr. D., dep. Lozère, arr. en 3 u. N. W. van Mende, kant. Saint Amans: 700 inw., sergiefabr.

Champ, (**St. Pierre** à) zie *Pierre* (*St.*) (Wbk.).

Champagnac (Wbk. No. 1), zie voorts *Champagnat* (Wbk.). Er zijn steenkoolmijnen en leemgroeven voor smeltkroezen en ander aardewerk.

Champagnac, Fr. D., dep. Creuse, arr. en 3 u. N. van Aubuisson; 1600 inw.

Champagnac de Belair (Wbk.), lees: *Champagnac-du-Bel-Air.* Het is eene kant. hoofdpl., 3 u. van Bourdeille; 800 inw.

Champagne-Saint-Hilaire, Fr. D., dep. Vienne, arr. en 4½ u. N. van Civray; 1100 inw.

Champagne-Pouilleuse, zie *Champagne* (Wbk.) No. 1.

Champagnoles, zie *Champagnolles* (Wbk.).

Champagny, zie *Champagney* (Wbk.).

Champaign, N. Amer. gr., in het W. gedeelte van den staat Ohio, met vlak en vruchtbaar land; 8500 inw. De hoofdpl. is Urbana.

Champalle, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Yvoir.

Champanagur, Ind. prov. Bahar, aan eenen arm van den Ganges; 1500 inw., meest wevers.

Champanir, zie *Champaneer* (Wbk.).

Champ-Aubert, Fr. D., dep. Marne, arr. en 6 u. Z. Z. W. van Epernay, 10 u. W. Z. W. van Chalons, kant. Montmaur, beroemd door eene overwinning der Franschen in 1814.

Champ-Ceré, Fr. D., dep. Saône et Loire, arr. Autun, geboortepl. van de beroemde roman- en zedeschrijfster Mad. de Genlis.

Champ-de-Bort, Fr. D., dep. Cantal, arr. en 6 u. N. O. van Mauriac, en 12 u. N. van Aurillac, hoofdpl. van een kant.; 1700 inw.

Champ-de-Harre, zie *Harre* (*Champ de*).

Champ-de-la-Pierre, Fr. D., dep. Orne, arr. en 6 u. N. W. van Alençon; 150 inw.; 2. IJzerwerken.

Champ-du-Bois, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Porcheresse.

Champ-du-Boult, Fr. D., dep. Calvados, arr. en 2 u. Z. W. van Vire; 1000 inw.

Champeniens, zie *Champenieres* (Wbk.)

Champenoux, Fr. D., dep. Meurthe, arr. en 3 u. van Nancy.

Champetieres, of *Champettières*, Fr. D., dep. Puy-de-Dôme, arr. kant. en 1½ u. Z. W. van Ambert; 1400 inw.

Champfronnier, Fr. D., dep. Ain, arr. en 4 u. O. van Nantua, met eene gipsgroef.

Champ-Genereux (Wbk.), lees: *Champgennetteux*, het ligt arr. Mayenne, kant. Bays, 2 u. van Villaine; 1600 inw.

Champhaut, Fr. D., dep. Orne, arr. en 6 u. O. van Argentan; 200 inw. en ijzermijnen.

Champia, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Anheim. 2. Landsch. in Anam, zie *Binh-Tuam.*

Champier, Fr. D., dep. Isère; 1000 inw.

Champigneulle, Fr. D., dep. Op.-Marne, arr. en 9 u. O. van Chaumont; 290 inw., ijzer en granen. 2. Fr. D., dep. Meurthe, arr., kant. en 1 u. N. van Nancy; 600 inw., ijzersmederijen en papiermolens. 3. Fr. D., dep. Ardennes, arr. Vouziers, kant. Grand-Pré; 250 inw. en ijzersmederijen.

Champignolles, Fr. D., dep. Aube, arr. Bar-sur-Aube, bij Clairvault; 1100 inw., geboortepl. van den Maar-

schalk Pierre Rielle, Graaf van Beurnonville.

Champigny (Wbk. No. 1) heet eigenlijk: *Champigny-sur-Yonne*, ligt 1 u. van Ville-Neuve en telt 1300 inw.

Champigny, Fr. D., dep. Seine, arr. Sceaux, kant. en 1½ u. van Charenton-le-Pont, 3 u. O. Z. O. van Parijs; 1200 inw., hardsteen en kalkgroeven.

Champigny-sur-Vende (Wbk.), lees: *Champigny-sur-Veude*. Het ligt arr. en 3 u. Z. van Chinon, 2 u. van Richelieu en heeft graanhandel.

Champion (Wbk. No. 1), het eene dezer dorpjes, is een D. en gem. arr. en 3 u. van Namen, met 600 inw., het andere ligt arr. Dinant, gem. Emptines, 1½ u. van Ciney.

Champira, zie *Lan-ho*.

Champlan, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 4½ u. N. W. van Corbeil, kant. Longjumeau, 3½ u. Z. O. van Versailles; 440 inw. en fabrijken van goud- en zilverwerken op staal.

Champlâtreux, Fr. D., dep. Seine et Oise, 5 u. O. N. O. van Pontoise, 1 u. Z. van Luzarches. Het kasteel is zeer fraai; 150 inw. en in de nabijheid gipsgroeven.

Champles, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Bierge.

Champlitte (Wbk.), eigenlijk: *Champlitte-le-Château*, is eene kant. hoofdpl. 5 u. van Gray, met 3200 inw., handel in wijnen en granen, en in den omtrek ijzergroeven, geboortepl. van het lid der Conventie, François Emanuel Marquis de Toulongeon.

Champlon (Wbk. No. 1 en 2), zijn dezelfde plaatsen, die niet in Luik maar in Luxemburg liggen. Zie de beide volgende Art.

Champlon en Ardenne, D. en gem. in Luxemburg, kw. Marche, 2 u. van la Roche; 600 inw.

Champlon en Famenne, D. in Luxemburg, kw. Marche, gem. Waha.

Champ-Motteux, Fr. D., dep. Seine et Oise, arr. en 3½ u. Z. O. van Etampes; 300 inw. Er wordt veel honig gewonnen.

Champniers, Fr. D., dep. Charente, arr. kant. en 2 u. N. N. O. van Angoulême; 400 inw. en veehandel. De omstreek brengt veel saffraan voort.

Champoly, Fr. D., dep. Loire, arr. en 7 u. Z. W. van Roanne; 1000 inw. en loodmijn.

Champonur, Tschamponir, Ind. stad, land der Maharatten, N. van de Nerbuddah; het werd in 1803 door de Engelschen genomen.

Champolon, Ind. D. in Mexiko, staat Yucatan, tusschen de Campêche en de riv. Champolon, waar het beste campêchehout groeit.

Champrond (Wbk.), eigenlijk: *Champrond-en-Gatine*, arr. en 5 u. N. O. van Nogent-le-Rotrou; 1000 inw., ijzersmederijen, hout- en kolenhandel, ijzergroeve en turfstekerijen.

Champrond, Fr. D., dep. Sarthe, arr. 3 u. van la Ferte-Bernard, en 10 u. Z. O. van Mamers, kant. Montmirail, aan den regteroever der Braye, 200 inw., ijzermijnen, smederijen, en 1 fabr. van grof aardewerk.

Champs (Wbk. No. 2), ligt kw. Bastogne, gem. Longchamps.

Champs, Fr. D., dep. Vosges, arr. en 5 u. O. van Epinal, kant. en ½ u. Z. van Bruyères; het is zeer oud. Karel *de Groote* had hier een jagtslot, en heeft verscheidene Charters uit dit D. gedagteekend; 300 inw. 2. Fr. D., dep. Seine et Marne, arr. Meaux, kant. en 2 u. W. van Lagny; 300 inw. en fraai kasteel.

Champs-de-Malonne, geh. in Namen, arr. Namen. gem. Malonne.

Champ-St.-Père, Fr. D., dep. Vendée, 4½ u. Z. van Bourbon-Vendée, kant. Moutiers; 1000 inw.

Champ-Saur, voormal. Fr. landsch. en hert. in Dauphiné, waarvan de hoofdpl. het vlek Saint-Bonnet was. Thans maakt het een gedeelte uit van de dep. Opper-Alpen en Drôme.

Champ-Saur (St Julien-en), zie *Julien*, (*St*) (Wbk.) No. 10.

Champ-Ségré, Fr. D., dep. Orne, arr. kant. en 2 u. O. N. O. van Domfront; 3600 inw., 2 smederijen, 1 smelterij en 1 pannebakkerij.

Champs-Hat, geh. in Namen, arr. Namen, geh. Malonne.

Champ-Vent, Zwits. D., kant. Vaud, distr. en 1½ m. W. van Yverdun, 7 m. N. van Lausanne; hoofdpl. van eene kreits en geboortepl. van Gabrielle de Vergy, met een door Koningin Bertha gebouwd kasteel.

Champ-Vert, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 7 m. Z. O. van Nevers, kant. en niet ver van Douze, aan den regteroever van den Aron; 1000 inw., 2 ijzersmederijen en eene rijke steenkoolmijn.

Champvoux, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 7 u. Z. Z. O. van Cosne, kant. en 1½ u. Z. O. van la Charité; groote glasblazerij.

CHAMRANNING, zie *Chamnamring.*
CHAMULA, D. in Amerika, prov. Chiapa, distr. Ciudad-Real.
CHAN (CHANG-), zie *Tchang-chan* (Wbk.).
CHANAC, Fr. D., dep. Corrèze, arr. kant. en 1 m. Z. O. van Tulle, met eene antimoniummijn.
CHANACK-KALESI, zie *Chanak-Kalesi* (Wbk.).
CHANADWY, Ind. stad, staten van den Maha-Raja Sindia, bij de uitwatering van de Poornah in de Tapti.
CHANAES, zie *Chanas.* (Wbk.).
CHANAGERRY, Ind. stad, prov. Mysore, subah of distr. Chalracal.
CHANALY, zie *Shamly* (Wbk.).
CHANAZ, kanaal in Savoye, dat het meer van Bourguet, met de Rhône in gemeenschap brengt.
CHAN-CALLAO, zie voorts *Callao* (Wbk.) No. 1.
CHANCAY (Wbk.), is thans een dep., en heeft eene hoofdpl. in het vlek van denzelfden naam, dat 300 huizen en 1500 inw. heeft, volgens HUMBOLDT. 59. 44. 15. W. L. en volgens ULLOA op 11. 33. 47. Z. B.
CHANCEFORD (LOWER- en UPPER-), 2. gem. in de N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. York, aan den regteroever der Susquehanna, tegenover hare vereeniging met de Conestoga, 12 m. Z. O. van Harrisburgh; Upper-C. bevat 1200 en Lower-C. 1000 inw.
CHANCES, zie *Canes* (Wbk.) No. 2.
CHANCHAMAIN, zie *Chanchamago* (Wbk.)
CHANCHES, zie *Canes* (Wbk.) No. 2.
CHANCHEU, Chin. stad, prov. Tokien, met eene brug, waarop altijd markt gehouden wordt.
CHANCO, of *Capilla de Chanco,* D. in Chili, prov. Maule, tusschen de kustbergen, door de Chanco-kaas bekend.
CHANDABGAH, zie *Chrebel.* (Wbk.).
CHANDAH, of *Chanda* (Wbk.), wordt door de Silair en de Raum-Gunga bespoeld, is meestal zandig en brengt veel rijst, peulvruchten en suikerriet voort. Katoen is een hoofdvoortbrengsel, dat uitgevoerd wordt; ook hebben de inw. groote kudden schapen en geiten.
CHANDAH, CHANDA, ook *Toerk Chanda,* stad in voornoemd distr., aan eene kleine riv., zeer sterk, groot, volkrijk en met veel handel, 20. 4. N. B. 96. 56. O. L.
CHANDAHNEH, zie *Chandanee* (Wbk.).
CHANDANGIRI, berg in de Ind. prov. Nepauls, volgens COLEBROOKE, 7839 voet hoog.
CHANDANI, zie *Chandanee* (Wbk.).
CHANDAY, of *Chandey,* Fr. D., dep. Orne, arr. en 7 u. N. N. O. van Mortagne, en 14 u. N. O. van Alençon aan de Yton; 900 inw., 1 bladkoper- en blikfabrijk, 1 draadtrekkerij, 1 steenbakkerij en 1 papiermolen.
CHANDEA, Ind. stad, prov. Allah-Abad, rajasch. Newah. 2. Ind. stad, prov. Gundwana, distr. Boghela.
CHANDELEUR-EILANDEN. Deze eilanden behooren tot den staat Louïsiana, en liggen tusschen 29. 30. en 30. N. B. en onder 71. 15. W. L. Tusschen deze eil. en het vaste land, draagt de zee den naam van Chandeleur-baai, in welke men de kleine Vrijmetselaars-eil. opmerkt.
CHANDERCOUNA, zie *Chandercoona* (Wbk.).
CHANDERREE, Ind. distr. in de staten van den Maha-Raja-Sindia, door den Indus, de Betwa, enz., bespoeld, bergachtig doch goed bebouwd, uitgenomen het Z. O. deel, dat geheel met bergen bezet is. 2. Stad aldaar aan de Betwa.
CHANDEY, zie *Chanday.*
CHANDLERSVILLE, zie *Chandlers* (Wbk.)
CHANDORE, groote en sterke stad in de O. I. prov. Kandesh, 19 m. W. N. W. van Aurengabad. Zij bestrijkt den besten toegang tot de prov. Kandesh.
CHANDPUR, zie *Chandpour* (Wbk.).
CHANDRAGHIRI, Ind. fort, prov. Malabaar, distr. Cherikal, aan de riv. van denzelfden naam.
CHANDRAGIRI, of *Maanberg,* berg tot het Himalayageb. behoorende, in de Ind. prov. Gurwal, 23,007 voeten hoog.
CHANDRAGUTI, zie *Chandragupti* (Wbk.)
CHANDRANATH, bedevaartspl. in de Ind. prov. Nepaul, distr. der 22 Raja's, met groote markten.
CHANDRAPURA, zie *Chandpour* (Wbk.).
CHANDRI, zie *Chandree* (Wbk.).
CHANDROWTEE, Ind. stad, prov. Allahabad, aan de Ganges.
CHANÉ, zie *Guanas* (Wbk.).
CHANG, arr. in China, in het Z. O. gedeelte der prov. Chen-si, de hoofdpl. ligt aan de Tanho, onder 33. 51. 25. N. B. en 127. 32. 30. O. L.
CHANGA (Wbk.), zie voorts *Xanga* (Wbk.)
CHANGAI-KETEN, bergketen, die zich met het Honginkingin en Tschokondogebergte van den grooten Altai in Midden-Azië afscheidt, en zich naar

het N. O. tot het Taurisch Alpenland uitstrekt.

Changallas, zie *Shangallas* (Wbk.).

Changamoras, volk in de binnenlanden van Afrika, langs de beide oevers van de Zambeze, ten N. W. van Monomotapa, onder de regering van eenen Koning. Zij beschouwen zichzelven als van een beter ras dan de naburige volken, verachten koophandel en landbouw, en houden zich met plunderen en stelen bezig.

Chang-Chan, staat: zie *Tchang-Chang*, lees: zie *Tchang-Chan*.

Chang-che-Tcheou, ook *Changintschu*, stad in het kon. Anam, in Tonkin, 7 m. W. van Se-min-fou en 45 m. N. O. van Bac-Kinh.

Chang-chow-foo, of *Schang-chew-foo*, stad en haven in China, prov. Fokien, aan eene kleine riv. De schepen moeten bij Ching-hoe of Tinhoe ten anker komen. 24. 31. N. B. 117. 43. 30. O. L.

Changhai (Wbk.), zie voorts *Changtai* (Wbk.) No. 1.

Changhai, distr. in China, prov. Kiang-sou, dep. Soung-Kiang, een der meest handeldrijvende, nijverste en welvarendste distr. van China, aan den linkeroever eener riv., die 5 m. lager in de Gele zee valt.

Chang-hia-Tong, arr. in China, prov. Quangsi, dep. Thaï-phing, de hoofdstad van dit arr. (zie Wbk.) ligt aan de zamenkomst van twee kleine riv., 15 m. W. van de hoofdpl. van het dep.

Chang-ho, distr. in China in de prov. Chan-Toung, dep. Wou-Teng, met de hoofdstad van denzelfden naam (zie Wbk.).

Chang-In, arr. in China, prov. Kiansi, met de hoofdstad van dien naam (Wbk.), aan eenen tak van de Nankiang.

Changintschu, zie *Changche-Tcheou* (Wbk).

Chang-Kao, distr. in China, prov. Kiangsi, dep. Chouï-Tcheou; de hoofdstad van dit distr. (Wbk.) ligt aan eenen tak van den Nankiang.

Changli, zie *Changlee* (Wbk.).

Changmai, (Zaenmoe, Zimai, Jangmai) koningr. in het rijk Siam, met eene hoofdstad van denzelfden naam aan den Menam, op 21. 15. N. B.

Changnan, distr. in China, in het Z. O. gedeelte der prov. Chen-si; de stad van dit distr. (Wbk.), ligt aan den linkeroever der Tan-ho.

Changoré, zie *Tjanjor* (Wbk.).

Changra, land in het binnenste van Afrika, ten W. van Monomotapa, aan den linkeroever der Zambeze, 18. Z. B. 42. O. L.

Chang-se, arr. in China, prov. Kouang-Si, dep. Nan-ning, bij de grenzen van Tonkin. De stad van dit arr. ligt 15 u. Z. O. van de hoofdpl. des dep., op 22. 19. 12. N. Br. en 125. 15. 20. O. L.

Chang-se-Tcheou, stad in het rijk An-nam, in Tonkin, 35 m. N. O. van Bac-Kinh. 22. 19. 12. N. B. en 125. 15. 20. O. L., bij de grenzen van China, waartoe zij voorheen behoorde.

Chang-Tcha-Fou, zie *Chang-Tsai* (Wbk.).

Chang-Tching (Wbk.), lees: *Chang-Tchin.*

Chang-Te, Chin. stad, prov. Houkan, zie *Changtai* (Wbk. No. 2.).

Chang-Tsai (Wbk.), ligt prov. Honam, dep. Jouning, onder 33. 19. 20. N. B. en 132. 1. 30. O. L. Zij is de hoofdst. van een distr.

Changues, volgens La Rochette's kaart, een der Chiloe-eilanden.

Changuillo, riv. in Peru, zie *Grande* (Wbk.) No. 3.

Chang-Yeon (Wbk.), moet zijn: *Chang-Yeou.* Deze stad ligt 12 m. N. N. O. van de hoofdstad van het dep., aan eene kleine riv., die in de Kam-Kiang valt. Chang-Yeou is de hoofdstad van het distr. van dien naam.

Chang-Yu (Wbk.), ligt dep. Chao-King, aan eene kleine riv., die niet verre van daar in de zee van Corea valt, het is de hoofdstad van een distrikt.

Chan-Hai-Quan, distr. in China, prov. Tchi-li, dep. Young-Phing, aan de golf van Leao-Toung, niet verre van den grooten muur.

Chanhay, zie *Gobi* (Wbk.).

Chania, Russ. riv. in Europa, gouv. Kalouga, kreits Medina. Zij ontspringt in het gouv. Smolensk, en valt na eenen loop van 15 m. ten Z. O. in de Ougra. Aan de oevers zijn eene menigte papiermolens.

Chanières (Wbk.), volgens anderen, dep. Ned. Charente, arr. kant. en 1 u. van Saintes.

Chanka (Wbk.), staat: zie *Schanka*, lees: zie *Khanka.*

Chan-lin (Wbk.), zie voorts *Changlin* (Wbk.).

Chan-lum, haven in het kon. Siam,

aan de O. kust van de golf van dien naam. In de omstreek groeit veel peper.

CHANLY (Wbk.), D. en gem., kw. Neufchâteau; 600 inw.

CHAN-NAN (in het Japans h *Sannan*), prov. van Groot-Lieou-Khieou, in het keizerr. China.

CHANNERY, zie *Chanonry* (Wbk.).

CHANOS-ARCHIPEL, zie *Chiloe-eilanden* (Wbk.).

CHANOY, zie *Chenoy* No. 2.

CHANPEE, prov. van Groot-Lieou-Khieou, in het Chin. rijk. In het midden is de berg Ming-Hou-You, die zeer hoog is.

CHANTADA, kleine Sp. stad, prov. en 10 m. N. van Orense (Gallicië), aan den linkeroever der Asma.

CHANTAUNAY, zie *Chantonnay* (Wbk.).

CHANTELLE-LE-CHATEAU (Wbk.), lees: *Chantel-le-Château.*

CHANTELOUBE, Fr. stad, dep. Opper-Vienne, 5 u. N. O. van Limoges.

CHANTELOUP, Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. Tours, kant. en niet ver van Amboise; 150 inw., een fraai kasteel, het eigendom van den Graaf CHAPTAL, die er eene raffinaderij van suiker uit beetwortelen opgerigt, en er eene kudde merinos schapen bijeengebragt heeft. 2. Fr. D., dep. Ille et Vilaine, arr. en 11 u. N. O. van Redon, en 4 u. Z. van Rennes, kant. Sol; 1200 inw. 3. Fr. D., dep. Maine en Loire, arr. en 6 u. Z. O. van Beau-Preau, kant. en 3½ u. O. N. O. van Chollet; 1000 inw. 4. Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. en 5 u. N. N. W. van Versailles; 900 inw. In de omstreek zijn gipsgroeven.

CHANTEMELLE (Wbk.), ligt kw. Virton, gem. Vance.

CHANTENAY, Fr. D. Nièvre, arr. en 6 u. Z. O. van Nevers, kant. en 2 u. Z. O. van Saint Pierre-le-Moutier; 1200 inw. 2. Fr. D., dep. Sarthe, arr. en 16 u. N. van La Flèche, kant. Brulon, aan den linkeroever van den Clairon; 1200 inw.

CHANTI, zie *Chantee.*

CHANTILLY (Wbk.), is eene kant. hoofdpl., arr. en 2 u. W. van Senlis, aan de Nonette, thans heeft het 800 inw., en een kasteel, waar de laatste Hertog VAN ENGHIEN geboren is, met tuin en uitmuntend park, gedeeltelijk gedurende de omwenteling verwoest. Voorts heeft Chantilly een waterwerktuig, porselein-, potten-, blondes-, kant-, gekleurd linnen- en mutsenfabrijken.

CHANTILLY (BOSCH VAN), in het Fr. dep. Oise, arr. Senlis, kant. en niet ver van Chantilly, bevat 7000 morgen gronds.

CHANTOU, zie *Lan-ho.*

CHANTOUR (EL-), zie *Badahal.*

CHANTRAINE (Wbk.), ligt distr. Luik, gem. Magnée.

CHANTRAINE, D. in Namen, arr. Dinant, gem. Verlée.

CHANTRAINE-VIVIER, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

CHANUR (BELLED-EL-), zie *Belled-el-Kufar.*

CHANWAS (LAND DER), zie *Cochanpre.*

CHANY, tak van de Champtain, in den N. Amer. staat New-York.

CHAO-CHING, staat: zie *Tchao-King*, zie *Chao-khing*, en zie dat art. hieronder.

CHAO-KHING, of *Chao-Hing*, distr. in China, in het N. ged. der prov. Tche-Kiang; het bevat 8 distr. De hoofdpl. ligt 10 m. O. Z. O. van de hoofdstad van het dep. Hang-Tcheou, in eene groote en vruchtbare vlakte. 30. 6. 0. N. B. en 138. 11. 41. O. L. De stad is fraai en zindelijk gebouwd. De inw. zijn vermaard om hunne kunde in de regtsgeleerdheid van het land, weshalve de Gouverneurs en Mandarijnen uit hen veeltijds hunne Secretarissen kiezen. De omstreken leveren zeer goeden wijn op, die door het geheele rijk verzonden wordt.

CHAO-MA-ING, stad en vesting in Mongolië, in Tangut, aan den regteroever der Etchine, nabij de W. grenslinie der woestijn Kobi (of Gobi), 20 m. ten Z. van het meer Soucouc-Omo, en 130 m. O. Z. O. van Hami.

CHAO-PAL, zie *Chao-Pai* (Wbk.).

CHAO-PHING, distr. in China, prov. Kouang-si. De hoofdstad (zie Wbk. *Chao-ping*), ligt 10 m. N. W. van de hoofdstad van het dep. Ou-tcheou, en 35 m. Z. van die van het distr. Kou-eï-lin.

CHAOS (LE), zie *Gavarnie* (*Pont de*) (Wbk.).

CHAOUEY, zie *Chooney.*

CHAO-TCHEOU, zie *Kao-Tcheou.*

CHAOUINAH, Egypt. haven, aan de golf van Arabië, 36 m. Z. O. van Cosseïr. 24. 50. N. B. en 52. 20. O. L., met puinhoopen eener aloude stad.

CHAOUKIANY, Russ. vlek in Eur., gouv. Wilna, kreits en 7 m. Z. W. van Charli, niet ver van den regteroever der Vindau of Windau.

Chaoulikha, Russ. vlek in Eur., gouv. en 37 m. Z. van Kiew, aan den linkeroever der Gorskoï.

Chaounons, zie *Shawanessen* (Wbk.).

Chaouze, Fr. stad, dep. Aube; 1600 inw., en wolspinnerij.

Chao-Wou, distr. in China, in het N. ged. der prov. Fou-Kian, bevattende 4 onderdeelen. De hoofdstad ligt 58 m. N. W. van die van het dep.

Chapacoto, D. in Ecuador, dep. Ecuador, prov. Chimborazo, aan de Cuesto de St. Antonio.

Chapada, Brazil. D., prov. Goyaz, distr. Tocantins, 2 m. van Natwidade; eene kapel, landbouw en mijnwerken. 2. of *Santa Cruz de Chapada*, Braz. kersp., prov. Minas Geraes, comarca Serro Frio, aan de Capivary, 3 m. N. N. O. van Fanada; landbouw en vooral mijnwerken. 3. Militaire post in de prov. Minas Geraes, comarca Serro Frio. 4. Geb. in de Braz. prov. Bahia.

Chapada-das-Mangabeiras, tak van het geb. Araras, aan de grenzen der Braz. prov. Goyaz.

Chapaja, meer in N. Amer., op 20. 15. N. B.

Chapalla, zie *Chapala*. (Wbk.).

Chapanecos, volk op de hoogte in Midden-Amer., prov. Chiapa.

Chaparal, D. in Nieuw-Granada, dep. Cundinamarca, prov. Newa; 100 huisgezinnen, landbouw, veeteelt en goudwasscherij.

Chapargo, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Truxillo, aan de Paramo de Niquitao.

Chapdes of Chapdes-Beaufort, Fr. D., dep. Puy-du-Dôme, arr. en 4 u. W. van Riom, kant. Pont-Gibaud; 1900 inw. en in de nabijheid loodmijnen.

Chapeirouns, zie *Barbara (St.)* No. 13.

Chapel, D. op het W. I. eil. Jamaica, gr. Middlesex, kersp. Clarendon. 2. D. in den N. Amer. staat Zuid-Carolina, distr. Oranjeburg aan de Santoe. 3 Eng. D., zie *North-Chapel*.

Chapel-Allerton, zie *Allerton (Chapel)*, (Wbk.).

Chapel-Hill, D. in den N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Orange, aan de New-Hope, in een heuvelachtig doch zeer aangenaam oord, met eene hoogeschool en kerk.

Chapel in the Frith, zie *Chapel en le Frith* (Wbk.).

Chapell, eil. in den Grooten Australischen Oceaan, in het O. gedeelte van de Bass-straat, ten Z. W. van het groote Furneaux-eiland. 40. 25. Z. B. en 165. 35. O. L.

Chapelle, *de aldus beginnende woorden, welke noch hier, noch in het* Wbk. *gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Chapelle (La), of *La Chapelle St. Denis*, Fr. D., dep. Seine, arr. en 1½ u. van St. Denis, regtsgebied en onder de muren van Parijs; 1600 inw., entrepôt van transitohandel, fabrijken van cachemir en andere stoffen; geboortepl. van den dichter Claude Emanuel Luillier la Chapelle. 2. Fr. D., dep. Vosges, arr. en 4 u. Z. O. van Diey, 1 u. van Bruyères; 800 inw. en mijn van goudzand. 3. Geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Bossu-en-Fagne. 4. D. in Henegouwen, distr. Charleroy, gem. Chapelle-lez-Herlaimont.

Chapelle (la Petite), geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Couvin.

Chapelle-a-Oye (Wbk.), of *Chapelle-a-Oie*, D. en gem., distr. Doornik, ¾ u. van Leuze; 700 inw.

Chapelle-a-Wattines (Wbk.), D. en gem., distr. Doornik, ½ u. van Leuze; 1200 inw.

Chapelle-au-Bois (Wbk.), *Capelle op den Bosch* of *Bosch Chapelle*, D. en gem., arr. Brussel; 1400 inw., beroemde brouwerijen, branderijen en graanbouw.

Chapelle-des-Barres, Fr. vl., dep. Cantal, arr. en 3 u. Z. van Aurillac.

Chapelle (Froid) (Wbk.), zie voorts *Froid-Chapelle*.

Chapelle-Henri (Wbk.), ligt niet in Z. Brab., maar in Luik, zie voorts *Henri-Chapelle*.

Chapelle-Herlaymont (Wbk.), lees: *Chapelle-lez-Herlaymont*. Het is eene gem., distr. Charleroy, bevattende, in de dorpen Chapelle en Herlaymont; 1400 inw. en steenkoolmijnen.

Chapelles (les Grandes), zie *Pierre (la Chapelle St.)*.

Chapelle-St.-Andre (la) Fr. D., dep. Nièvre, arr. Clamecy, kant. en nabij Varzy; 800 inw., smederijen en ijzermijnen.

Chapelle St. Lambach (Wbk.), verkeerde spelling van *Chapelle St. Lambert*, zie het volgende art.

Chapelle-St.-Lambert (Wbk.), ligt arr. Nyvel, gem. Lasne-Chapelle-St. Lambert, 2 u. Z. W. van Wavre, 2½ u. Z. van Over-IJssche; brouwerij en Branderij.

Chapelle-St.-Laurent (Wbk. No. 2.),

eigenlijk *St. Lourens Kapelle*, D. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Pietrebais, ½ u. O. van Grez; 300 inw. en brouwerijen.

CHAPELLE ST. ULRICH (Wbk.), zie voorts *Capelle St. Ulrich*.

CHAPELLE TÈCLE (Wbk.), lees: *Chapelle Thècle*, arr. en 4 u. van Louhans; wijnbouw en wijnhandel.

CHAPELTIQUE, vlek in Midden-Amer., prov. St. Salvador, distr. St. Michael.

CHAPEO (MORRO-), geb. in Braziliё, prov. Bahia, comarca Jacobina.

CHAPEQUIDUK, eil. in den N. Amer. staat Massachusets, gr. Dukes, ten O. slechts door een klein kanaal van Martha's Vineyard gescheiden, ¼ v. m. groot, vruchtbaar, doch met weinige inw.

CHAPINERIA, Sp. vlek, prov. en 13 m. Z. O. van Avila (Segovia); veel zijdewormteelt.

CHAPITRE-A-HAUTAING, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Chapelle-à-Wattines.

CHAPMAN, baai in het Chin. keizerr. 30 m. Z. O. van den mond der Amur. 51. 55. N. B. en 158. 55. O. L.

CHAPMANS-BAAI (Wbk.), deze baai ligt aan de W. kust der kolonie Kaap de Goede Hoop, 4½ m. Z. Z. W. van de Kaapstad. Zij wordt ook *Houtbaai* genoemd. Na de Saldanhabaai is zij de veiligste en gemakkelijkste haven en tegen alle winden beschut, maar de ingang is moeijelijk. De diepte is van 6 tot 9 vadem. en zij is ruim genoeg voor 20 linieschepen. De omstreken zijn vruchtbaar en gezond, ook vindt men er drinkwater in overvloed.

CHAPO, Chin. haven in de prov. Cho-kiang, de eenige, vanwaar de keizerlijke handel op Japan wordt gedreven, met veel verkeer, 30. 37. N. B. 120. 40. O. L.

CHAPOIX (Wbk.), of *Chapois*, het ligt arr. Doornik, gem. Leignon.

CHAPOLTEPEC, zie *Chapultepek* (Wbk.).

CHAPONNAY, Fr. D., dep. Isère, arr. en 3 u. N. van Vienne, kant. St. Symphorien-d'Ozon; 1100 inw.

CHAPONSERAING (Wbk.), D. en gem. distr. Hoei; 500 inw.

CHAPORA, fort in Portug. Ind. prov. Beydjapoor, 5 m. N. W. van Goa, aan den Indischen Oceaan.

CHAPPELL, zie *Chapell*.

CHAPTEUIL (ST. JULIEN DE) zie JULIEN (ST.) (Wbk.). No. 2.

CHAPULTENANGO, D. in Midden-Amerika, prov. Chiapa, distr. Tuxtla.

CHAGRA, Arab. stad in Nedjed., hoofdpl. der prov. Ouechem, 25 m. W. N. W. van Derrych, in eene met bergen omringde vlakte. Zij was eertijds de sterkste plaats van het land, doch de vestingwerken zijn thans gesloopt. De stad is fraai gebouwd, er zijn vele moskeën, de inw. drijven handel met Bagdad en Bassora in wol, tapijten en vee; zij zijn gastvrij en wellevend en de vrouwen zeer schoon. De landstreek is gezond.

CHAQUA, kaap aan de O. punt der Westbaai in het Bovenmeer in Noord-Amer. Noordwestelijk gebied.

CHAQUI, klein vlek in Rio de la Plata, intend. Charcas, 8 m. O. van Potosi.

CHARA, aanzienlijke stad in Arabië in Nedjed, 63 m. W. van Derryeh en 82 m. O. van Medina.

CHARA-AZARGHINSK, Russ. fort in Azië, gouv. en 50 m. Z. W. van Irkutzk, Kreits en 75 m. W. Z. W. van Verkhoudinskoï, nabij de Chin. grenzen.

CHARA-CAL-MEER, meer in het N. van Siberië, aan den Noordrand van Azië.

CHARADRO, kleine Turks. stad in Azië, Ejalet Itchil, sandsch. en 17 m. W. Z. W. van Selefkeh, en 3 m. N. W. van Aulmour, aan den mond eener kleine riv.

CHARAGE, zie *Bascharage* en *Haut Charage*.

CHARALA, D. in Nieuw-Grenada, dep. Boyaca prov. Sacorra, met landbouw.

CHARALAN, stad in Nieuw-Grenada, dep. Cundinamarca, prov. en 55 m. N. N. O. van Bogota, ongemeen regelmatig gebouwd en eene zachte luchtstreek.

CHARAMOKOTAN (Wbk.), CHARAMUKATAN. Zie ook *Kharimakotane* (Wbk.), waar de L. en B. beter wordt opgegeven.

CHARAN, zie *Haran*.

CHARA-OMO, klein meer in Mongolie, in het Z. gedeelte der woestijn Gobi, 32 m. N. van den Grooten muur, 30. 32. N. B. en 120. 52. O. L.

CHARAPA, D. in Ecuador, dep. Asuay, prov. Jaen de Bracamoros.

CHARAS, zie *Charras*.

CHARAS (KANAAL VAN), in Frankr., dep. Ned. Charente, behoorende tot de werken ter droogmaking van de moerassen van Rochefort. Het be-

gint beneden St. Jean-du-Breuil, loopt uit in de Charente, en is voor kleine schuiten bevaarbaar.

Charascar, zie *Charaschar* (Wbk.).

Charat, distr. van den staat Avar in Kaukasie met 1100 huisgezinnen.

Charaton (East), riv. in Noord-Amer. Zij ontspringt in het land Missouri onder 41. 20. N. B. en 74. 17. W. L. en vereenigt zich na eenen loop van 54 m. van het N. naar het Z. met de West Charaton; zij is ter lengte van verscheidene mijlen bevaarbaar.

Charaton (West), riv. in N. Amer., die in het land Missouri onder 41. 30. N. B. en 74. 52. W. L. ontspringt, door eene vruchtbare landstreek met vele steenkoolmijnen stroomt, en na eenen loop van 60 m. van het N. naar het Z., bij het D. van denzelfden naam, met eenen 37 vademen breeden mond, regts in de Missouri valt. Ter lengte van 54 m. is zij bij hoog water bevaarbaar.

Charaton, N. Amer. gr. in het N. W. gedeelte van den staat Missouri in 1820 opgerigt. 2. N. Amer. D. staat Missouri, hoofdpl. van het gr. van dien naam 23 m. N. W. van Jefferson. Deze plaats werd in 1817 aangelegd en had toen 500 inw. Zij wordt nu de stapelplaats voor den handel van het vruchtbare en rijke land, ten N. en ten O. In 1819 voeren de stoombooten der expeditie van den Majoor Long, tot groote verwondering der inw., den Missouri, tot boven Charenton op.

Charatonisi, zie *Maratonisi*.

Charax, overblijfsels van eene oude koop- en grensstad in Tripoli, die door Carthagers en Cyreners bezocht werd, niet verre van de bronnen van de Hudia.

Charbach, kleine stad in Afghanistan, prov. en 5 m. N. W. van Balkh.

Charbelaa, bronnen in de Sahara, 71 uren van Abusir.

Charbonnière, Fr. D., dep. Creuse, arr. en 4 u. van Abusson. 2. Fr. D., dep. Rhône, arr. en 1½ u. W. van Lyon, kant. Vaugneray, zeer fraai gelegen; 250 inw. en 1 kasteel, dat door de inw. van Lyon om de minerale wateren, druk bezocht wordt.

Charbonnière-la-Varennes en Charbonnière-les-Vieilles, twee Fr. D., dep. Puy-de-Dome, arr. Riom, het eerste met 1300 inw., het andere met 1700 inw., beide met steenkoolmijnen.

Charcas, D. in Mexiko, staat Xalisco met eene mijn van denzelfden naam. 2. D. aldaar, staat St. Luis- Potosi, zie *Santa Marie de la Charcas*. 3. Dep. in de repub. Bolivia, van hetwelk wij geen ander berigt hebben, dan dat het uit de volgende prov. bestaat: Yamparaes met het gebied der hoofdst. Chuquisaca, Tonima, Conti, Parca, Oruro en Carangas, waarvan de drie eersten in het lage land der Boven Pilcomayo en Guapay, de drie laatsten op de hooge vlakte van den Desaguadero liggen. 4. Stad aldaar, zie *Plata* (Wbk.) No. 2.

Charcewice, zie *Charzewice* (Wbk.).

Charcolly, Ind. stad, prov. Bengalen, aan de Coloha.

Charcov, zie *Charkow* (Wbk.).

Chardenneux, zie *Cherdeneux*.

Chardon, N. Amer., gem., staat Ohio, hoofdpl. van het gr. Geauga, 52 m. N. O. van Columbus, 4 m. van den Z. oever van het meer Ontario; 400 inw.

Chardpoor, Ind. stad, prov. Delhi, distr. Moradabad.

Chardstock, Eng. kersp., gr. Dorset, hundred en 4 m. W. van Beaminster, 10 m. W. N. W. van Dorchester; 1200 inw.

Charedj, Eil. in de golf en nabij de kust van Arabië, behoorende tot het land Oman en het gebied van Ser, 11 mijlen groot, 25. N. B. en 71. 50. O. L.

Chareckan, Perz. stad, prov. Kerman, 36 m. Z. O. van Sirdjan, 28 m. N. O. van Velazkerd.

Charekar, kleine stad in eigenlijk Afghanistan, prov. en 11 m. N. N. W. van Kabul, aan den regteroever van den Ghourbend.

Charency, zie *Charancy* (Wbk.).

Charenton (Wbk.). Er zijn twee dorpen van dien naam, in het dep. Seine, arr. Sceaux, het eerste eigenlijk *Charenton-St-Maurice* (*Charenton* No. 2 in het Wbk.) ligt kant. Charenton-le-Pont, waaraan het ten O. grenst, op den regteroever der Marne, 2 u. Z. O. van Parijs. Het bedoelde Dolhuis is zeer fraai en voor 400 krankzinnigen ingerigt. Ook is er een fabr. van chemicaliën. Voorheen was er eene groote protest. kerk, die, tijdens de herroeping van het edict van Nantes, vernield is geworden. In het Wbk. is bij de bevolk., die

eigenlijk slechts 450 inw. bedraagt, het getal der krankzinnigen gerekend; het andere, eigenlijk *Charenton-le-Pont*, eene kant. hoofdpl.; 1½ u. Z. O. van Parijs, is zeer fraai amphiteaters gewijze aan den regter oever der Marne gelegen, over welke riv. hier eene brug ligt; 1500 inw.; zeepfabr., steengroeven en fraaije buitenplaatsen, onder welke het paviljoen van Gabrielle d'Estrées bijzonder merkwaardig is.

Charentonne, Fr. riv., die zich bij Beaumont in het dep. Eure in de Rille werpt.

Charetchi, zie *Scharetsje* (Wbk.).

Charette, of *Charrette*, N. Amer., D. staat Missouri, de hoofdpl. van het gr. Montgomery, aan de Missouri. 2. Tak van de Missouri in hetzelfde gr.

Chargnac (St. Pierre), zie *Pierre* (St.) Wbk.

Chargorod, Russ. vlek in Europa, gouv. Podolie, distr. en 15 m. N. van Tzekinowka, aan den linkerover der Rachka.

Charguairazo, een der vuurspuwende bergen in de Andes.

Chargyeh, zie *Garbie* (Wbk.).

Chari'a, el Chari'a, of *Arden*, riv. in Turks. Azië, zie *Jordaan* (Wbk.).

Charies, zie *Carcis* (Wbk.).

Chariton, tak van de Missouri in N. Amer., 6 m. ver bevaarbaar.

Charix, Fr. D., dep. Ain, arr., kanton en 2 u. van Nantua; zaagmolens.

Charjoo (Wbk.), zie ook *Kharjow* (Wbk.).

Charkeni, zie *Tchardah*.

Charkieh, of *Charkyeh*, zie *Scharkie* (Wbk.).

Charlade, Fr. D., dep. Cantat, arr. kant. en 4 u. N. W. van Murat; 1800 inw.

Charlefontaine, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Theux.

Charlemont (Wbk. No. 1), is in 1554 door Willem I, Prins van Oranje, op last van Keizer Karel V gebouwd; bij den vrede van Nymegen in 1678 werd het aan de Franschen afgestaan.

Charlemont (Wbk. No. 2) lees: *Charlemount*.

Charlemont, N. Amer. gem., staat Massachusets, gr. Franklin, 5½ m. W. van Greenfield en 35 m. W. van Boston.

Charle of Eyl, zie *Namaqua's* (Wbk.).

Charleroy, (Wbk. No. 1) staat: arr. lees: distr. Het bevat in 4 steden en 63 gem., 96,000 inw.

Charleroy (Wbk. No. 2), werd in 1666 gebouwd door de Spanjaarden en in 1713 aan Keizer Karel VI afgestaan. Het telt ongeveer 6000 inw.

Charleroy (kanaal van), *Canal de Charleroy* in Z. Brab. en Henegouwen, waaraan in 1826 begonnen is, en dat van Charleroy naar Brussel loopende, dienen moet om de vaart op de Maas en de Sambre, door het Kanaal van Brussel, met de Schelde te verbinden, en alzoo den vervoer der steenkolen uit de mijnen van Luik en Henegouwen gemakkelijker te maken en te bespoedigen, het was bij het uitbarsten der onlusten in 1830 voor ⅗ voltooid, thans is het, behalve de zijtakken naar de kolenmijnen, geheel voleindigd. Op eene lengte van 7542 el, bij een verval van 107 el, heeft het 55 sluizen en een onderaardsch kanaal van 900 el. De kosten waren geraamd op 4,350,000 gulden.

Charles, eene der Galapagos eil. in den grooten Atlantischen Oceaan, onder 1. 21. Z. B. en 72. 54. W. L. 2. Landpunt aan de N. O. kust van Nieuw-Zeeland, ten N. W. van de Overvloeds-baai, 36. 47. Z. B. en 193. 30. O. L. 3. Eiland aan de kust van het N. Amerik., gr. Newhaven, staat Connecticut. 4. Graafschap in den N. Amerik. staat Missouri, met 4000 inw., door de Mississipi met de Cuivre, Perague en Dordon bespoeld, met veel schoone weiden en bosschen; zeer vruchtbaar. 5. D. aan de Missouri en aan eenen heuvel, waarop een houten toren, door de Spanjaarden gesticht; 1000 inw., handel in huiden en pelterijen, benevens scheepvaart. 6. Riv. in N. Amer. staat Rhôde Island, gr. Washington, die in de Wood valt. 7. Kersp. in den staat Louisiana bij de meren Maurepas en Pontchartain; 4000 inw., en in den omtrek der Mississipi sterken suiker-, rijst- en katoenbouw; het overige is bosch. De hoofdpl. Maneas. 8. Rots vooraan in het W. van het meer Debo, hetwelk zich met de Joliba vereenigt, door Caillié, die dezelve het eerst vond in 1828 dus genoemd. 9. Een der kl. eil. op de N. O. kust van het eil. Isabel, het voornaamste der eigenlijke Salomons-eilanden en 10 haven in N. Zeeland, zie *Porte Charles* (Wbk.).

Charles (St), kaap in de N. Amer.

staat Virginia, aan het Z. einde van het Groote Schier-eiland, ten O. van de Chesapeak-baai 5¼ m. N. van kaap Henricus, met welke zij den ingang dezer baai uitmaakt, 37. 11. N. B. 78. 24. W. L. 2. Vesting op het W. I. eil. Guadaloupe bij Basseterre.

Charles-fort, twee vestingen, een op het W. I. eil. Barbados op de Needhams-point en het andere op St. Kitts of Christoph, bij Sandy-point.

Charles (Sir) Hardy Island (Wbk.), zie ook *Hardy's eiland* (*Sir Charles*), waar de breedte juister is opgegeven.

Charles-Middletons eiland, (Wbk.), zie ook *Middleton* (Wbk.) No. 9.

Charleston (Wbk. No. 3), ligt aan de Mohawk, 16 m. N. W. van Albany en is oorspronkelijk door Hollanders bevolkt.

Charleston, Charlestown, Charleton of *Charlston*, eil. in Nieuw-Brittannie, in de James-baai, door de Hudson-zee gevormd, 52. 12. N. B. 62. 25. W. L. In het voorjaar worden de zeelieden aangenaam verrast, wanneer zij onverwacht het bekoorlijke plantsoen van dit eil. ontwaren, nadat zij niets dan sneeuwbergen gezien hebben. 2. D. in den N. Amer. staat Kentucky gr. Mason, ter plaatse waar de St. Laurens in de Ohio valt. 3. Hoofdpl. van het gr. Clarke in den staat Indiana, met 1500 inw., met eene vruchtbare vlakte, ¼ m. van de Ohio. 4. N. Amer. gem., staat Pennsylvanië, gr. Chester, aan de Schuylkill, 7 m. N. W. van Philadelphia; 2100 inw. 5. N. Amer. gem., staat Virginia, hoofdpl. van gr. Jefferson, 48 m. N. van Richmond; 50 huizen, eene regtbank en een gevangenhuis. 6. N. Amer. gem., staat Virginia, hoofdpl. van het gr. Kenhawa, 82 m. W. N. W. van Richmond, ten Z. O. zijn groote zoutwerken. 7. Vlek in N. Amer. staat Massachusets, gr. en 4 m. Z. van Worcester, 18 m. W. Z. W. van Boston; 2200 inw., die veel pot- en paarlasch uitvoeren.

Charletonhouse, pl. in het Eng. binnenland in N. Amer., niet ver van de Zuidel. Saskat-Schawan op 52. 40. 47. N. B., 88. 32. 17. W. L.

Charleville (*Kis Oroszi*), Hong. D. Comitaat Torontal, in de mark. en 7 m. Z. van St. Miklos, 2¼ m. O. van Nagy-Ki-Kinda. Het is door Franschen bewoond, die er zich, tijdens Maria Theresia, nedergezet en hunne taal behouden hebben.

Charlfont-St.-Peters, Eng. D. en kersp., gr. en 12 m. Z. O. van Buckingham, 2 m. Z. O. van Amersham, aan de Misbourne; 1300 inw.

Charlier-des-Bois, geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Ronquières.

Charlois (Wbk.), D. en gem. arr. Rotterdam, kant. Ridderkerk; 2400 inw., appelboomgaarden, vlasteelt, aardappelbouw, riet- en houthandel.

Charlotta, Sp. vlek, prov. Jaen; 900 inw.

Charlotte, kaap in China, prov. Ching-King, aan het Z. einde van een schier-eil., hetwelk de Eng. *Regent's Sword* noemen, 38. 37. N. B., 138. 52. O. L. 2. N. Amer. gem., staat N. Carolina, hoofdpl. van het gr. Meckleuburg; 125 inw. 3. N. Amer. fort, staat Z. Carolina, gr. en 8 m. Z. Z. W. van Abbeville, aan den linkeroever der Savannah. 4. N. Amer. gem., staat Tennessee, hoofdpl. van het gr. Dickson. 5. Stad in Opper-Guinea, aan de kust van Sierra Leone; 400 inw. 6. Groep eil. tot de Lord Mulgrave's archipel behoorende op 3. 20 N. B. en 190. 10 L. 7. Baai op het eil. Mathews tot denzelfden Archipel behoorende en door Gilbert dus genoemd. Zij is veilig, gemakkelijk en door een lang rif gedekt, dat verscheidene kleine eilanden heeft. 8. Kaap in Nieuw-Calidonië, zie *Charlotte's Foreland* (Wbk.).

Charlotte-Hall, collegie in den N. Amer. staat Maryland, gr. St. Mary, 20 m. Z. O. van Washington. Het is de eerste inrigting van dien aard in den staat Maryland.

Charlotte Harbour, zie *Cerasecos* (Wbk.).

Charlottenburg (Wbk. No. 1), voorheen *Lutzow*, heeft linnen- en katoenbleekerijen en eene mechanieke garenspinnerij. In het park is een gedenkteeken, ter eere van de koningin Louize opgerigt.

Charlottenburg (*Nagy Baricza*), Hongar. stad, comitaat Temes, mark. en 4 m. Z. W. van Lippa, 7 m. N. O. van Temeswar, gebouwd en nog bewoond door Italianen, die oorspronkelijk de rijstcultuur in Hongarijë hebben ingevoerd.

Charlotten-Eilanden, zie *Charlotte's eilanden* (Wbk.).

Charlottenlund, Zweedsch. heerlijkh. Malmohuslan, harr. Ljunitsbij Snaresta. 2. Deensch. koninkl. lust-

slot, eil. Zeeland, ambt Koppenhagen, herred Sokkelund; oranjerie en diergaarde.

Charlottenstraat, zie *Charlotte's straat* (Wbk.).

Charlottensund, zie *Cook's straat* (Wbk.).

Charlotte Promontory, zie *Cabo del Esperitu Santo* (Wbk.).

Charlotte's Font (Wbk), lees *Charlotte's Sund.*

Charlotte's Haven (Wbk.), staat: zie *Cerasesos*, lees: zie *Carasecas.*

Charlotte-Ville, N. Amer. gem., staat Virginia, hoofdpl. van het gr. Albemarle, nabij de Rivanna, 24 m. N. W. van Richmond. Hier werd in 1817 de universiteit van Virginia gesticht. 2. D. aldaar gr. Fairfax, aan den val van de Potomak.

Charlston, of *Carlton*, zie *Charlestown.*

Charm, Arab. zeehaven in het land Hedjaz, aan den ingang der Golf van Bahr-el-Akabah, nabij en ten N. O. van Kaap Mohammad. 27. 52. N. B. 51. 58. O. L. Zij wordt weinig bezocht.

Charma, zie *Sharma* (Wbk.).

Charmant, Fr. D., dep. Charente, arr. en 4 u. Z. van Angoulême, kant. en 2 u. W. van Lavalette; 600 inw., in de nabijheid eene kopermijn.

Charm-el-Koman, zie *Sharm-el-Kiman* (Wbk.).

Charmes-la-Grande, Fr. D., dep. Opper-Marne, arr. en 3 u. Z. Z. O. van Vassy, kant. en niet ver van Doulevant; 400 inw. en ijzerwerken.

Charmoille (*Chalmitz*), Zwits. D., kant. Bern, ambt en 2¼ m. O. van Porentrui; 1300 inw.

Charmois, geh. in Luxemb., kw. Virton, gem. Izel.

Charmois (Le), Fr. D., dep. Vosges, arr. en 4 u. Z. W. van Epinal, kant. Xertigny; 1000 inw.

Charmont, Fr. D., dep. Aube, arr. kant. en 3 u. van Arcis-sur-Aube, touwslagerij.

Charneca, Port. stad, prov. Estremadura, comarca en 1 m. N. van Lissabon, in eene vlakte; 700 inw.

Charnemaglu, riv. in Indië, prov. Karnatik.

Charneuse, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Orchimont.

Charneux (Wbk.), het eerste der hier vermelde plaatsen is een D. en gem., distr. Verviers, thans niet meer dan 2300 inw. tellende, het andere ligt distr. Luik, gem. Fraipont.

Charneux, geh. in Luik, distr. Verviers, gem. Jalhay. 2. Geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Harzin.

Charny, Fr. D. en kant. hoofdpl., dep. Maas, arr. en 1½ u. N. van Verdun, links aan de Maas; 600 inw.

Charo, kleine stad in Mexiko, intend. en 5 m. O. Z. O. van Valladolid, 37 m. W. van Mexiko, 974 vad. boven de oppervlakte der zee.

Charollais, of *Charolais*, voorm. landsch. en gr. in Frankr., in het oude Bourgogne, dus genoemd naar de hoofdstad Charolles. Thans is het onder het dep. Saône-en-Loire begrepen.

Charollais (Kanaal van), zie *Canal du Centre* (Wbk.)

Charolles (Wbk.), reg. 5, staat: Chausailles, la Clayette, Digouin-la-Guiche enz., lees: Chauffailles, la Clayette, Digoin, la Guiche, enz.

Charons-meer, zie *Birkat* (Wbk.) No. 1.

Charonssee (Wbk.), staat: zie *Birket*, lees: zie *Birkat* (Wbk.) No. 1.

Charost (Wbk.), wordt thans altijd *Charot* geschreven. De omstreek levert veel oker op.

Charot, land in Mongolië, onder 43. 30. N B. en 138. O. L., door Tartaren bewoond, en door de Lohan-Pira en de Sira-Mouren bespoeld.

Charouin, kleine Arab. stad en haven in Hadramaout, aan den Indis. oceaan, 22 m. W. van Kaap Fartuch, 35 m. O. Z. O. van Chibam.

Charouk, stad in eigenlijk Afghanistan, prov. en 22 m. W. N. W. van Kandahar; in het land Zemidaour aan eenen tak van de Helmend.

Charovka, Russ. vlek in Eur., gouv. Podolië, distr. en 5 m. Z. van Proskourov., en 14 m. N. van Kammetz.

Charpaigne, Fr. geh., dep. Meurthe, arr. Nancy, 2 u. van Pont à Mousson, op een eil. in den Moezel. Het is gebouwd ter plaatse, waar vroeger de sterke stad *Scarponna* of *Serpenna* stond, die omtrent het midden der 10 eeuw door de Duitschers in brand gestoken en verwoest werd, en waarvan nog alleen een toren is staan gebleven.

Charpentiers (Les), klippen bij Nieuw-Holland, vóór de kapen Boufflers en Belidor, zich in eene groote lengte uitstrekkende.

Charpentry, Fr. D., dep. Maas,

arr. en 6 u. W. N. W. van Verdun, kant. Verennes; 150 inw. en ijzerwerken.

CHARPOTE, zie *Carpout*.

CHARQUEMONT, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 7½ u. Z. van Montbelliard, kant. Meiche. Er zijn ontgonnen zilvermijnen; 600 inw.

CHARGYEH, zie *Scherkie*.

CHARRA, Fr. vlek, zie *Pont-Charra* (Wbk.).

CHARRA, Turk. stad, zie *Charran*.

CHARRAG (EL), land in Nigritië, 40 m. Z. W. van Timbuctoe, ten N. W. van het meer Dibbië, bewoond door de stammen der Orgelets en Scarnas, die niet zelden de karavanen van Marokko plunderen.

CHARRA-MONGOLIE, zie *Mongolie* (*Scharra*).

CHARRAN, HARRAN, vroeger CHARRA, Turks. stad, ejalet Orfa. Het was eenmaal de zetel der Sabeërs. CRASSUS werd in de nabijheid ter dood gebragt.

CHARRAS, of *Charas*, Fr. D., dep. Charente, arr. en 3 u. Z. O. van Angoulême, kant. en 3½ u. Z. Z. W. van Montbron; 700 inw., spijkerfabr. en in de nabijheid eene ijzermijn.

CHARRETTE, zie *Charette*.

CHARRIÈRE (LA), Fr. D., dep. 2. Sèvres, arr. en 5 u. Z. van Niort; wijnoogst.

CHARRIÈRE-LA-GRANDE en CHARRIÈRE-LE-TERME (Wbk.), lees: *Chairière-Grande* en *Chairière-Petite* of *Chairiere-Terne*, en zie die woorden hierboven.

CHARRON, Fr. D., dep. Creuse, arr. en 7 u. O. N. O. van Aubasson, kant. en 3 u. Z. Z. O. van Evan; 1100 inw.

CHARRUCKPOOR, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Boglipoor in een woest oord.

CHARS, Fr. vlek, dep. Seine-en-Oise, arr. en 4 u. N. W. van Pontoise, kant. Marines, aan den linkeroever der Viosne; 1100 inw., een oud kasteel, en in de nabijheid steengroeven. De toren der kerk is om de fraaije bouworde merkwaardig.

CHARSOURAC, zie *Charsoorah* (Wbk.).

CHARTHAM, Eng. D., gr. Kent, hundred Felborough, aan de Stour, 1 m. Z. W. van Cantorbury; 850 inw., en in de omstreek overblijfselen van Rom. vestingen en grafsteden.

CHARTIER, N. Amer. riv., zie *Chartiers-Creek*.

CHARTIERS, N. Amer. vlek, staat Pennsylvanië, gr. Washington, aan de Chartier; 1800 inw. en het Jefferson's collegie, met eene schoone boekerij en natuurkundig kabinet.

CHARTIERS-CREEK, of *Chartier*, N. Amer. riv., staat Pennsylvanië. Zij ontspringt in het gr. Washington en vereenigt zich, na eenen loop van 13 m. van het Z. W. naar het N. O., links 2 m. beneden Pittsburgh met de Ohio. Tot Marganza is zij voor schuiten bevaarbaar.

CHARTON, hoofdpl. van het N. Amer. gr. Geauga, staat Ohio, aan de Grand-river (Wbk.).

CHARTON-NEXT-WOOLWICH, Eng. D., gr. Kent, 2½ m. O. Z. O. van Londen; 1600 inw., 1 fraai kasteel en in de omstreken schoone buitenplaatsen.

CHARTRAIN, streek in Frankrijk, in het voormalig Beauce, thans tot het dep. Eure en Loire behoorende, beroemd om zijnen rijken graanoogst en belangrijk, als zijnde de voornaamste zetel der Druïden geweest. Chartres was er de hoofdpl. van.

CHARTRAIN (PONT-), zie *Pont-Chartrain* (Wbk.).

CHARTRES (Wbk. No. 1), of *La Chartre*, is eene kant. hoofdpl., ligt 6 u. Z. W. van St. Calais, heeft handel in huiden en wijnen.

CHARTRES (Wbk. No. 3), reg. 2, staat: *Loire*, lees: *Loir*. Het was oudtijds, onder den naam *Autricum*, de hoofdpl. der Carnuten bekend, ligt aan de Eure, 21 u. Z. W. van Parijs, 29 u. O. van Alençon, 14 u. N. W. van Orleans, is de zetel van eenen Bisschop en de geboortepl. van de Dichters PHILIPPE DESPORTES en REGNIER, van den Godgeleerde PIERRE NICOLE, den Graveur ANTOINE FRANÇOIS SERGENT, den Kanselier STEPHAN D'ALIGRE en zijnen afstammeling, den President van het Parlement van Parijs ETIENNE FRANÇOIS D'ALIGRE, van de leden der Conventie JEROME PETION DE VILLENEUVE en JEAN DUSSAULX, van den Generaal JEAN BAPTISTE MARCEAU en van den Advocaat CHAUVEAU LA GARDE, een der verdedigers van MARIA ANTOINETTE, Koningin van Frankrijk. Thans telt Chartres 15,000 inw., die aanzienlijken handel drijven in granen, wol, slagtvee, enz. De hoofdkerk van Chartres, een van de fraaiste gedenkstukken der oudheid, is in

Junij 1336, grootendeels door het geweld der vlammen vernield.

CHARTRES, N. Amerik. fort, staat Illinois, gr. Randolph ¼ m. van den linkeroever van den Mississipi, en 5½ m. N. W. van Kaskaskia. Het werd door de Franschen in 1720 gebouwd, doch is thans verlaten en ligt in puinhoopen. 2. Eil. bij Madagascar, prov. der Antaxiniën, bij de reede van Souillac.

CHARTRET (Wbk.), lees: *Chastret*, het ligt niet in Henegouwen maar in Namen. Zie voorts *Chastret*.

CHARTRETTES, Fr. D., dep. Seine en Marne, arr. en 1½ u. Z. Z. O. van Melun, kant. Châtelet, aan den regteroever der Seine; 500 inw. en, onder andere fraaije gebouwen, het kasteel *du Pré*, hetwelk HENDRIK IV voor GABRIELLE D'ESTRÉES deed bouwen. De omstreek brengt goeden wijn voort.

CHARTREUSE (LA GRANDE) (Wbk.), is geen D. maar een beroemd Karthuiserklooster, te midden van bergen en bijna ontoegankelijke bosschen, arr. en 1 u. N. van Grenoble. Het wordt thans weêr door Karthuiser monniken bewoond.

CHARTREUVE, Fr. D., dep. Aisne, arr. en 6 u. Z. O. van Soissons, kant. Braine; 500 inw., in de omstreek eene versteende fontein.

CHARWAH, Ind. stad, gebied van den Maha-Raja-Sindia.

CHARY, riv. in Nigritië, in het kon. Burnu. Zij ontspringt gelooft men op eene keten van hooge bergen, aan welker helling, zoo men denkt, de Bahr-el-Abad (Witte Nijl), zijnen oorsprong heeft, loopt van het Z. naar het N. voorbij Chaoucy, en valt 13 m. lager, en 18 m. Z. O. van Burnu, met verscheidene monden in het meer Tsaad. Zij is ½ m. breed, vol lage eilanden, ongemeen vischrijk, en denkelijk de *Gyr* der Ouden, de *Djyr* van BURCKHARDT en de *Bahr Koulla* van BROWNE. De inlanders verzekeren, dat een arm van de Chary naar het Z. van Bagtermé loopt en in den Nijl valt.

CHARYAGBURRY, Ind. fort, prov. Nepaul, distr. Khalang aan de Kamal.

CHARYBDIS (Wbk. No. 2), wordt veeltijds *Torre di Faro* genoemd.

CHASBOBAS, eil. door velen bij de Noordelijke Mulgraves opgegeven, doch door de nieuwste zeelieden niet gevonden.

CHASE'S-INSEL, eil. in de Stille Zuidzee, door Kapitein CHASE, met het schip Japan gezien en op 2. 28. Z. B. en 196. O. L. opgegeven. LINCOLN plaatst het op 1. 50. Z. B. en 175 O. L. BRIND op 0. 20. N. B. en 174. O. L. en DUNDAS op 0. 10. B. en 174 O. L.

CHASENAY, zie *Chasesnay* (Wbk.).

CHASEWATER, Eng. D., gr. Cornwall, 2 m. W. van Truro; in de omstreken zijn rijke kopermijnen.

CHASLONG, geh. in Namen, arr. Namen, gem. St. Denis.

CHASM, eil. voor de Noordpunt van de golf van Carpentaria, in Nieuw-Holland.

CHASNA, zie *Chazna* (Wbk.) No. 1.

CHASPIGNAC, Fr. D., dep. Op.-Loire, arr. kant. en 1 u. van Le Puy; 1300 inw.

CHASSAGNE, Fr. D., dep. Rhône, arr. en 2 u. van Villa-Franche, kant. en niet ver van Anse; 250 inw., wijnteelt en wijnhandel. 2. Fr. D., dep. Puy-de-Dôme, arr. en 3½ u. Z. W. van Issoire, kant. en 3 u. N. N. W. van Ardes; 600 inw. en eene onlangs ontdekte antimoniemijn.

CHASSA-GOMBAH, stad in Butan, 3 m. Z. W. van den berg Chanalari, en 11 m. N. W. van Tassisudou, residentie van den Lama van Phari, die onderhoorig is aan dien van Techou-Lombou. Het land is bergachtig en door zwervende Tartaren bewoond. In de koudste gedeelten der bergen vindt men muskus-dassen, waarop de inw. jagt maken; overigens zijn zij veehoeders.

CHASSAUDRIE, geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Peruwelz.

CHASSELAS, Fr. D., dep. Saône-en-Loire, arr. en 2½ u. Z. W. van Macon, aan den regteroever der Dorloy, het geeft zijnen naam aan eene uitmuntende soort van druiven; 400 inw.

CHASSELEY, zie *Chasselay* (Wbk.).

CHASSENAY, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 7 u. Z. O. van Nevers, kant. en 1½ m. Z. van Decize; 2 kleine smederijen.

CHASSENON, Fr. D., dep. Charenté, arr. en 4½ u. Z. Z. O. van Confolens, kant. en 1 u. Z. O. van Chabanais; 1000 inw.

CHASSEPIERRE (Wbk.), D. en gem., kw. Virton; 800 inw.

CHASSERON, Zwits. berg, kant. Waadland, distr. en 2 m. W. N. W. van Gran-

son, in de lagere keten van de Jura. 46. 50. 09. N. B. 24. 12. 14. O. L. 825 vad. boven de zee.

Chassignolles, of *Chassignoles*, Fr. D., dep. Opp. Loire, arr. en 3½ u. N. N. O. van Brioude, kant. en 2½ u. O. van Auzon; 700 inw. en loodmijnen, die antimonium opleveren.

Chasskoi, Turks. vlek in Romanië, sandsch. Kirkelissa, aan het hangen van eenen berg, met eene moskee en warme baden.

Chassors, Fr. D., dep. Charente, arr. en 2 u. O. van Cognac, kant. Jarnac; 1000 inw., stokerijen en handel in zeer goeden brandewijn.

Chastelar, zie *Chastellar* (Wbk.).

Chastelet (Wbk.), zie voorts *Chatelet* (Wbk.) No. 1..

Chastre-Dame-Alerne (Wbk.), ligt arr. Nyvel, gem. Chastre-Villeroux-Blanmont, aan de Orne; 500 inw., een oud kasteel en brouwerijen.

Chastret, of *Chastrés* (Wbk.), D. en gem., arr. Philippeville; 350 inw.

Chastre-Villeroux, D. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. *Chastre-Villeroux-Blanmont;* 300 inw. en een kasteel.

Chastre-Villeroux-Blanmont, gem. in Z. Brab., arr. Nyvel; 1300 inw.

Chat, berg uit den keten van den Kaukasus, zie *Elborus* (Wbk.).

Chat, of *Kat*, geh. in Z. Brab., arr. Brussel, gem. Uccle.

Chat (Lac du), of *Kattemeer*, aan de grenzen tusschen Opper- en Neder-Canada, ten N. W. van het meer Chaudière, onder 45. 30. N. B. en 58. 50. W. L., 7 m. lang, en 1 m. breed. Het ontvangt zijn water van de Ottorva.

Chatagne, Zwits. buurt, kant. Neuchâtel; 1400 inw.

Chatahootche, zie *Chatahoochee* (Wbk.).

Chatams-Sund, golf in Russ. Noord-Amerika, tusschen het Admiraliteits-eil. en het eil. Sitka.

Chatanga (Wbk.), zie voorts *Khatanga* (Wbk.).

Chataouchi, Chatauche, zie *Chatahoochee* (Wbk.).

Chataughque, of *Chatauqua* (Wbk. No. 2), is de hoofdpl. van een graafschap van denzelfden naam, aan den Westel. oever van het meer Erie, dat 13,000 inw. telt.

Chatava, Russ. vlek in Europa, gouv. Podolië, kreits en 3 m. N. van Kaminetz.

Chate, riv. in Rusland in Europa, gouv. Toula; zij komt uit het meer Ivan en valt, na eenen loop van 10 m. van het W. naar het O., 3½ m. O. Z. O. van Toula in de Oufa. Peter *de Groote* had het ontwerp er een kanaal van te maken, tot vereeniging van de Don en de Wolga.

Chaté, berg in Frankr. in Auvergne, dep. Puy-de-Dôme, bij Clermont, belangrijk voor de beoefenaren der natuurlijke historie.

Château, Châtel, *de aldus beginnende woorden, die noch hier noch in het Wbk. gevonden worden, zoeke men op de namen van onderscheiding.*

Château-Bayard, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, kant. Goncelin; met een kasteel, waarvan het zijnen naam ontleent.

Château-Belair, riv. en baai op het W. Ind. eil. St. Vincent.

Château-Cambresis (Wbk.), lees: *Cateau-Cambresis*, en zie dat woord (Wbk. en hierboven.)

Château-Cornet (Wbk.), zie voorts *Castle Cornet* (Wbk.).

Château-Dauphin (Wbk.), zie voorts *Castel-Delfino* (Wbk.).

Château-Double, Fr. D., dep. Drôme, arr. en 4 u. O. van Valence, kant. Chabeuil; 800 inw., fabr. van wollenstoffen en papiermolens. Van het oude kasteel zijn slechts puinhoopen overgebleven.

Châteaudun (Wbk.), de hoofdstad ook wel *Dun-sur-Loir* geheeten, ligt aan de Loir (niet Loire), 10 u. Z. van Chartres, 33 u. Z. W. van Parijs, heeft eenen levendigen handel en is de geboorteplaats van den zilversmid J. Toussaint, die het schilderen met brandverw (emailleren) uitgevonden heeft.

Châteaufort, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. en 2 u. Z. van Versailles, kant. Palaiseau; 500 inw.

Châteaugay, zie *Châteauguay* (Wbk.) No. 1.

Château-Laudren (Wbk.), zie voorts *Châtel-Audrun.*

Châteaulin (Wbk.), reg. 4 en 5, staat: le Faon, Houelgoat, lees: le Faou, Huelgoet.

Châteauneuf (Wbk. No. 2), staat: dep. Mayenne, lees: dep. Maine en Loire. Het is eene kant. hoofdpl., arr. en 7 u. van Segné, die thans 1200 inw. telt, pannebakkerijen, weverijen, wijn- en vlashandel en leigroeven heeft.

Châteauneuf, Fr. vlek, dep. Drô-

me, arr. kant. en 2 u. van Montelimart, aan de Rhône; 1000 inw., wijn-, brandewijn- en zijdehandel, ijzer-, steenkool- en wit marmergroeven. 2. Fr. D., dep. Cantal, arr. en 6 u. Q. N. O. van Mauriac; 1000 inw. 3. Fr. D., zie: *Valentin de Châteauneuf* (*St.*). 4. Geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Néchin.

Châteauneuf d'Isère, Fr. D., dep. Drôme, aan den linkeroever der Isère, 2½ u. N. N. O. van Valence; 300 inw., 1 zijdefabr. en de bouwvallen van een kasteel, waar St. Hubert, Bisschop van Grenoble, geboren werd.

Châteauneuf de Mazene (Wbk.), lees: *Châteauneuf de Mazenc.* Het ligt arr. Montélimart, kant. en 2 u. van Dieu-le-Fit; 1400 inw., potten- en pannenbakkerijen.

Châteauneuf d'Oleron, zie *Château d'Oleron* (Wbk.).

Châteauneuf du Randon (Wbk.), is eene kant. hoofdpl., arr. en 5 u. van Meude, beroemd door het beleg van 1380, waarin de Conetable van Frankrijk, Bertrand Duguesclin sneuvelde; 2200 inw.

Châteauneuf-en-Thiemerais (Wbk.), moet zijn: *Châteauneuf-en-Thimerais.* Het ligt arr. en 5 u. W. van Dreux; in de omstreek is 1 ijzermijn.

Châteauneuf-sur-Charente (Wbk.), zie ook *Châteauneuf* (Wbk.) No. 4..

Châteauneuf-val-de-Bargis, zie *Châteauneuf* (Wbk.) No. 6.

Château-Roux (Wbk.), ligt 65 u. Z. van Parijs, 27 u. Z. O. van Tours, 29 u. N. O. van Poitiers, aan de Indre, telt thans 11,000 inw., die ook kousen-, perkament- en papierfabrijken, verwerijen, pannenbakkerijen en looijerijen hebben, en aanzienlijken handel in ijzer, wol, wijnen, gevogelte, rundvee en varkens drijven. Het is de geboortepl. van den geleerden Porcheron en van den Generaal Henri Gratiën, Graaf Bertrand.

Château-Roux (Bosch van), in het Fr. dep. Indre, bij de stad van dien naam, is 36,000 bunders groot.

Château-Thierry (Wbk.), reg. 4, staat Checy-sur-Marne, lees: Charly-sur-Marne.

Château-Vilain (Wbk. No. 1), zie voorts *Ville-sur-Aujon.*

Châteiki, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, distr. en 7 m. W. van Telsch.

Chat-el-Arab, zie *Schat-al-Arab* (Wbk.).

Châtelard (le), Fr. D., dep. Neder-Alpen, arr. kant. en 2 u. N. O. van Barcelonette; 1700 inw. 2. Sard. vlek en hoofdpl. van een mand., afd. Savoye, prov. eigenl. Savoye, 4½ m. N. O. van Chambery, nabij den regteroever van den Cheran; 850 inw., oude bouwvallen en 1 ijzerwerk.

Châtel-Audrun (Wbk.), lees: *Chatelaudren*, het is eene kant. hoofdpl., met laken- en hoedenfabrijken, graan-, wijn-, paarden-, rundvee- en garenhandel.

Châtel-Gérard, zie voorts *Château-Gérard* (Wbk.).

Châtelet (Wbk. No. 1), is geen vlek maar eene stad, distr. en 1 u. van Charleroy, op den regteroever der Sambre, heeft ook spijkerfabr. in de nabijheid steenkoolgroeven, en telt thans 2500 inw., die eene aangeborene neiging tot de muzijk schijnen te hebben.

Châtelet (Wbk. No. 2), zijn geen vlekk. maar geh. in *Haut* en *Bas Châtelet* (*Hoog* en *Laag Châtelet*), onderscheiden, zij liggen kw. Virton, gem. Habay-la-Neuve.

Châtelineau (Wbk.), vlek en gem. op den linkeroever der Sambre, distr. en 1½ u. N. O. van Charleroy; 1200 inw. en steenkoolmijnen.

Châtellard (La Chapelle du), Fr. vlek, dep. Cantal, arr. en 3 u. Z. van Aurillac.

Châtelleux, berg op de *Malouin-eil.*, het hoogste punt van deze eil., 7 m. van de ankerplaats; de top is gedeeltelijk met sneeuw bedekt, en 350 vad. boven de zee.

Chatellier (Le), Fr. D., dep. Ille-et-Vilaine, arr. en 2 u. N. N. W. van Fougères, kant. St. Brice; 1000 inw.

Châtel-Nouvel, Fr. vlek, dep. Lozère, arr. kant. en 1 u. N. van Mende; 600 inw., trijpt- en sergefabr.

Chatelus-de-Marcheix, of *Chatellux*, Fr. vlek, arr. en 3 u. W. N. W. van Bourganeuf, kant. Benevent; 1600 inw. en veel handel in vee.

Chatelux, Fr. D. en kast., dep. Yonne, arr. en 3 u. van Avallon.

Chatenay, Fr. D., dep. Seine, arr. en kant. Sceaux, 2½ u. Z. O. van Parijs; 600 inw. en fraaije buitenpl. Geboortepl. van Voltaire.

Chatenay-Cottainville, Fr. D.,

dep. Eure-et-Loir, arr. en 7 u. O. Z. O. van Chartres, kant. en 3 u. Z. O. van Auneau; 400 inw., steenbakkerij en kalkoven.

Chatenois, Fr. vlek, dep. Neder-Rijn, arr. kant. en 1 u. W. van Schelestadt; 2600 inw., papiermolen, perkal-, neteldoek- en linnenfabrijk, touwslagerij en belangrijke bouwvallen van een oud kasteel. 2. Fr. D., dep. Opp.-Rijn, arr. kant. en 2 u. Z. van Béfort; 600 inw. en aanzienlijke ijzerwerken.

Chatham (Wbk. No. 11), zie ook *Kaap Chatam*, waar de L. en B. naauwkeuriger is opgegeven.

Chatham, stad in Opper-Canada, westel. distr. zeer bloeijend. 2. Stad in Neder-Canada, gr. York, aan den N. oever van de Ottawa. 3. of *Kaap-Chatam*, in N. Amer., zie *Chatham-punt* (Wbk.).

Chatham-House, faktorij van de Hudsonzee-Maatschappij, in Nieuw-Brittannië. Ten N. van het Quinnipeg- of Winnipegmeer. 55. 24. N. B. 80. 20. W. L.

Chati, groote vallei in Barbarije, in het keizerr. Marokko, in het midden van Fezzan. De inw. zijn Negers, Mulatten en Arabieren.

Chatian-Bay, Eng. etablissement aan de kust van Labrador, omtrent 100 m. Z. van Hopedale.

Chatillon (Wbk. No. 2), zie ook *Chatillon-sur-Marne* (Wbk.).

Chatillon (Wbk. No. 4), zie ook *Chatillon-sur-Die* (Wbk.).

Chatillon (Wbk. No. 6), D. en gem., kw. Virton; 650 inw. en ijzersmelterijen.

Chatillon, Fr. D., dep. Allier, arr. en 4 u. Z. W. van Moulins, kant. en niet ver van Montet; 600 inw. en aanzienlijke steenkoolgroeven. 2. Riv. in Frankr., dep. Meurthe. Zij ontspringt in het gebergte des Sapins, valt, na eenen loop van 3 m. tegenover Cirey in de Vezouze, en is bevaarbaar. 3. of *Chatillon-sous-Bagneux*, Fr. D., dep. Seine, arr. kant. en 3 u. ten N. van Scéaux, 1 u. Z. W. van Parijs; 800 inw. en hardsteengroeven. Het ligt op eene hoogte, die een fraai gezigt oplevert.

Chatillon-en-Dunois, zie *Chatillon* (Wbk.) No. 5.

Chatillon-en-Vendelais, Fr. vlek, dep. Ille-et-Vilaine, arr. kant. en 3 u. N. van Vitré; 1400 inw.

Chatillon-le-Duc, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 2 u. N. van Besançon, kant. Marchaux; 300 inw. en aanzienlijke ijzerwerken.

Chatillon-les-Dombes (Wbk.), is eene kant. hoofdpl., 7 u. N. van Trevoux; wijnhandel. Geboortepl. van den geschiedschrijver André Maurice Cerisier.

Chatillon-sous-Bagneux, zie *Chatillon*, No. 3.

Chatillon-sur-Chalaronne, zie *Chatillon-les-Dombes*.

Chatillon-sur-Colmont, zie *Chatillon-Colmont* (Wbk.).

Chatillon-sur-Die, zie ook *Chatillon* (Wbk.) No. 4.

Chatillon-sur-Seine (Wbk.), de hoofdpl. ligt 16 u. N. W. van Dijon, 55 u. Z. O. van Parijs, ter plaatse waar de Dreux in de Seine valt. Zij telt thans 4900 inw., heeft laken-, sergie-, spiegel-, porselein- en papierfabr., leerlooijerijen en beroemde brouwerijen, levendigen handel in wol, hout en ijzer, de omstreken leveren molensteenen en steenen voor steendrukkerijen. Het is de geboortepl. van den Minister Claude Petiet en van den Maarschalk Auguste Frederic Louis Viesse de Marmont, Hertog van *Ragusa*.

Chatista, kleine Turks. stad in Europa, sandsch. en 7½ m. Z. O. van Monastir, 5 m. N. W. van Cojani, aan eenen tak van de Nazilitza.

Chatna, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Ramghur.

Chatoonik, zie *Earbol*.

Chator, of *Tchader*, berg in Turks. Eur., in Bosnië, 21 m. W. van Trawnik.

Chatou, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. en 2 u. N. van Versailles, kant. en 1 u. O. van St. Germain-en-Laye, aan de Seine, waarover hier eene brug ligt; 900 inw. en fraai kasteel.

Chatouche, zie *Chatahooche* (Wbk.).

Chatqueue, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Seraing.

Chatra, Turks. stad in Azië, pach. Bassora, aan de grenslinie van de Arabische woestijn.

Chatracal, soebah of distr. der Ind. prov. Mysore, het Noorderdeel des lands uitmakende.

Chatran, zie *Chatzan* (Wbk.).

Chatraul, zie *Schatraul* (Wbk.).

Chatre (La), of *La Chatre-le-Vicomte*, Fr. D., dep. Indre, arr. en 8 u. Z. O. van Le Blanc, kant. en 1 u.

Z. van St. Benoît-du-Sault; 1100 inw.

CHATRES, Fr. D., dep. Loir-en-Cher, arr. en 3 u. Z. O. van Romorantin, kant. en 1 u. Z. O. van Menetou, regts aan de Cher; 1000 inw.

CHATSCHIM, plaats in het khanschap Karabagh, in de Russ. Kaukasische prov. Schirwan, met eenen Armenischen Archiemandriet.

CHATSK, Russ. vlek in Europa, gouv. en 12 m. Z. van Minsk, kreits en 14 m. Z. W. van Igoumen.

CHATSOO, Ind. stad, prov. Ajmeer.

CHATSWORTH, kasteel met prachtige tuinen, in het Eng. gr. en 6 m. N. N. W. van Derby, aan den Hertog VAN DEVONSHIRE behoorende. MARIA STUART was hier zestien jaren gevangen.

CHATTAHOUCHEE, zie *Chatahoochee* (Wbk.).

CHATTE, Fr. D., dep. Isère, arr. kant. en 1 u. Z. W. van St. Marcellin, aan de Merdarel; 1800 inw., wasbleekerij, zijdefabr. en looijerijen.

CHATTERGHUR, Ind. stad, staat van den Maha-Raja-Sindia.

CHATTERPOUR, CHATTERPUR, zie *Chatterpore* (Wbk.).

CHATTNOGNIK, meer in den N. Amer. staat Oregan, waardoor de Columbia stroomt.

CHATTON, Eng. kersp., gr. Northumberland, Oostel. afdeel. van het ward Glendale, 1½ m. O. van Wooller aan de Till; 1500 inw.

CHATUNGA, zie *Katunja*.

CHATY, Russ. vlek in Eur., gouv. en 23 m. N. N. W. van Wilna, kr. en 8 m. W. van Wilkomir, aan den regteroever van den Abelin.

CHATZK, Russ. stad in Eur., gouv. en 33 m. N. van Tambow, hoofdpl. van eene kreits; 6000 inw. 5 kerken en handel in hennep, snuisterijen en zijden stoffen. De kreits Chatzk is vruchtbaar in koorn, en heeft 76,000 inw.

CHAUDRAI-AUDREMONT, geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, gem. Ohain.

CHAU-CHOUFOU, Chin. stad, 35 u. N. van Kanton.

CHAUDADE, of *Chaudode*, Ind. stad, prov. Guzeratte aan de Nerbudda, met een' prachtigen Hindoestempel.

CHAUDANDA, Ind. fort, prov. Nepaul, distr. Morung of Morang.

CHAUDANE, berg in Frankr., dep. Doubs, arr. en niet ver van Besançon, met een kasteel, dat denzelfden naam draagt op zijnen top.

CHAUDAPOKRY, Ind. stad, prov. Orissa, niet ver van de zee.

CHAUDEAU, Fr. D., dep. Boven-Saône, arr. Lure, bij Luxeuil; smederijen en blikslagerijen.

CHAUDEVILLE, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Leval-Chaudeville.

CHAUD-FONTAINE, zie *Chaufontaine*.

CHAUDIÈRE, meer aan de grenslinie, tusschen Opper- en Neder-*Canada*, het wordt gevormd door de Ottawa, en is 12 m. lang en 1½ m. breed. 2. Haven op St. Domingo, zie *Port-Chaudière* (Wbk.).

CHAUDODE, zie *Chaudade*.

CHAUFONTAINE (Wbk.), of *Chaud-Fontaine*, vlek en gem., distr. en 1 u. van Luik; 1100 inw. en in de nabijheid eene grot, waar vele beenderen van dieren gevonden worden.

CHAUKNA, Ind. stad, prov. Aureng-Abad.

CHAULIÈRE, kaap op de Z. W. kust van Nieuw-Holland, in Flindersland. 33. 6. 22. Z. B. en 155. 20. 45. L. van Ferro.

CHAULLIN, zie *Chaulinee* (Wbk.).

CHAUME (LA), Fr. D., dep. Goudkusten, arr. en 5 u. van Chatillon; 400 inw., smelterij. 2. Fr. geh., dep. Nièvre, arr. Cosne, kant. en niet ver van la Charité; staalfabr.

CHAUMEUX, Fr. vlek, dep. Indre, arr. en 5 u. Z. O. van Le Blanc, kant. en 2 u. Z. O. van Belabre, aan de Langlin; ijzermijn.

CHAUMONT (Wbk. No. 5), ligt kw. Bastogne, gem. Hompré.

CHAUMONT (Wbk. No. 6), ligt arr. Nyvel, gem. Chaumont-Gistoux, 1½ u. N. O. van Nil-Saint-Martin, 2 u. Z. O. van Waver; 100 inw., oliemolen en brouwerij.

CHAUMONT, Sard. D. in Savoye, prov. Carouge, mand. en 3½ m. Z. W. van Saint-Julien. Er is eene fraaije waterval aan den Fornant. 2. Vlek in den N. Amer. staat New-York, gr. Jefferson, aan de baai van dien naam. 3. Twee geh. in Luik, één distr. Hoei, gem. Hermale-sous-Huy, het andere distr. Luik, gem. Romzee. 4. Geh. in Namen, arr. Philippe-Ville, gem. Florenne.

CHAUMONT (BUTTE-SAINT-), heuvel in Frankr. bij Parijs, tusschen Belleville en Pantin, vermaard door de dapperheid, welke de kweekelingen der

Ecole Polytechnique aldaar in 1814, bij den inval der bondgenooten in Frankrijk, aan den dag legden.

Chaumont-en-Bassigny (Wbk.), de hoofdpl. ligt 61 u. Z. O. van Parijs, 26 u. N. van Dijon, aan den regteroever der Marne. Het is de geboortepl. van den beeldhouwer Edme Bouchardon.

Chaumont-en-Vezin, zie *Chaumont* (Wbk.) No. 1.

Chaumont-Gistoux (Wbk.), is een gem., arr. Nyvel; 1500 inw.

Chaumont-Portien, zie *Chaumont* (Wbk.) No. 4.

Chaumont-sur-Aisne, zie *Chaumont* (Wbk.) No. 1.

Chaumont-sur-Caronne, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, aan de Taronne; 1140 inw.; pottebakkerijen.

Chaumont-sur-Loire, zie *Chaumont* (Wbk.) No. 8.

Chaumutzy, zie *Chaumouzay* (Wbk.).

Chaunchra, Ind. stad, gebied van den Maha-Raja-Sindia, distr. Omudwara. 24. 8. N. B. 94. 37. L.

Chaundically, eil, bij Ceylon, vóór het kanaal, dat het eil. Jafna afscheidt, corle Karnawel-Pattoe.

Chaur, bronnen in de Sahara, 78 u. van Abusir.

Chauss, Ind. stad, prov. Aureng-Abad, aan de Yaille.

Chaussade (La), Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 3 u. N. van Nevers; smederijen en smelterij voor de Marine.

Chaussay, zie *Chaussey* (Wbk.).

Chaussée des Géants, zie *Giant's Causeway* (Wbk.).

Chaussée-Nôtre-Dame (Wbk.), ligt distr. Bergen, gem. Caussée-Notre-Dame-Louvignies, 1 u. van Soignies, aan eenen ouden Romeinschen weg.

Chaussee-Nôtre-Dame-Louvignies, gem. in Henegouwen, distr. Bergen; 1300 inw.

Chautay (Le), Fr. D., dep. Cher, arr. en 10 u. N. O. van St. Amand, kant. La Guerche; 280 inw., beroemde ijzermijnen en smederijen.

Chauvaux, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Godinne.

Chauvé, Fr. D., dep. Ned.-Loire, arr. en 4 u. van Paimboeuf; 1400 inw.

Chauvecheie (Wbk.), lees: *Chauveheid;* ligt niet in Luxemb. maar in Luik, distr. Hoei, gem. Chevron.

Chauvigné, Fr. vlek, dep. Ille-en-Vilaine, arr. en 4 m. W. N. W. van Fougères, kant. en 2 m. Z. van Antrain, met minerale wateren; 1000 inw.

Chaux (Wbk. No. 2), heet eigenlijk: *Chaux-de-Fonds*, en is de geboortepl. van den Pruisische Hofmedailleur en Hoogleeraar H. F. Brandt.

Chaux (Bosch van), of *Forêt de Chaux*, woud in Frankr., dep. Jura, arr. Dôle, tusschen de Doubs en de Louve, 20,000 hectares(bunders)groot.

Chaux-de-Fonds, zie *Chaux*.

Chaux-des-Crotenay (La), Fr. D., dep. Jura, arr. en 7 u. Z. O. van Polieux, en 8 u. O. van Lons-le-Saulnier; 270 inw. en ijzersmederij.

Chaux-du-Dombref (La), Fr. D., dep. Jura, arr. en 6 u. N. van St. Claude; 1000 inw., meestendeels voerlieden, onder den naam van *Grands-Valliers* bekend, ook vervaardigen zij meubelen van masthout.

Chaux-Neuve, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 7 u. Z. van Pontarlier; 800 inw., kaashandel.

Chavals, Port. vlek, prov. Beira.

Chavaignes, of *Chavigne*, Fr. D., dep. Vendee, arr. Bourbon-Vendee, kant. en 2 u. van St. Fulgent, aan de Maine; 1200 inw.

Chavanac, Fr. D., dep. Opp.-Loire, arr. en 3 u. van Brioude, geboortepl. van den Generaal George Mottier Marquis de la Fayette.

Chavannes, Fr. D., dep. Boven-Rijn (Wbk.), heet eigenlijk *Chavanne-sur-l'Étang,* en ligt arr. en 4 u. van Béfort.

Chavannes en Chavannes (Vieux-), (Wbk.) is hetzelfde D. Het ligt niet in Luik, maar in Luxemb., kw. Marche, gem. Harzin.

Chavanoux, Fr. riv., dep. Puy-de-Dôme.

Chavanta, riv. in Brazilië, prov. Goyaz, zij ontspringt aan de W. zijde der Serra-Estrondo, in de comarca Nova Beïra, en valt, na eenen loop van 60 m., in de O. tak der Araguay.

Chavantes, volk in Braz., prov. Goyaz.

Chavas-Perserin, aanzienl. distr. in Europ. Turkijë, ejalet Romanië, sandsch. Perserin, tusschen takken der Hellenische Alpen besloten. De hoofdpl. is Laksisat.

Chavegne, of *Xhavegne*, geh. in Luik, distr. Luik, gem. Fraipont.

Chaves, gewest in Barbaryë, in het

rijk Marokko, W. gedeelte der prov. Fez, volgens Chenier eene prov. 2. Kleine stad in Brazilië, prov. en 40 m. N. W. van Para. 3. Afrik. stad, zie *St. Thomas* (Wbk.) No. 4.

Chaves (Bustillo de), zie *Bustillo*.

Chavignac, Fr. D., dep. Cantal, arr. kant. en 1¼ u. W. N. W. van Mauriac; 1300 inw.

Chavigne, zie *Chavaignes*.

Chavignon, Fr. D., dep. Aisne, arr. en 3 u. van Laon; 800 inw.

Chaville, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. en ½ u. O. van Versailles, kant. en 3 u. W. van Sèvres; 600 inw., staal- en vijlfabriek en kalkovens.

Chaviripe, hooge bergrij in Z. Amer., tot de groep van Parime behoorende.

Chavlan, baden in Marokko, ten Z. van Fez, aan de Seboo.

Chavli, of *Chawli*, Russ. stad in Europa, gouv. en 42 m. N. W. van Wilna, hoofdpl. van een distr., aan den grooten weg van Konoo naar Mitau. De meeste inw. zijn Israëlieten. Het distr. Chavli is vruchtbaar in koorn, en bevat fraaije wouden.

Chavliant, Russ. vlek in Europa, gouv. en 36 m. N. W. van Wilna, distr. en 6½ m. Z. Z. W. van Chavli.

Chavost, Fr. D., dep. Marne, arr. en 1 u. van Epernay; pannebakkerij.

Chavoya, zie *Shavoya* (Wbk.)

Chawalinsk (Wbk.), staat: zie *Chwalinsk*, lees: zie *Chwalynsk*.

Chawaya, zie *Shavoya* (Wbk.).

Chawes, zie *St. Thomas* (Wbk.) No. 4.

Chawina, zie *Shawna*.

Chawli, zie *Chavli*.

Chay, Ind. distr., prov. Nepaul, ten Z. van Thibet, zeer bergachtig en door de Arum en Tombar bespoeld, echter met vruchtbare dalen, en vele ijzer- en kopermijnen.

Chayabitas, volk in het O. van Quito, aan de Maranhon.

Chayar, stad in Chin. Tartaryë, in het land Turfan, khansch Koutché, en 1¼ m. W. van den Mouser; onder 41. 5. N. B. en 100. 46. 20. O. L.; 700 inw. De landstreek is vochtig maar ook vruchtbaar in granen, vooral in rijst, en in vruchten; het bevat koper, zwavel en salpeter. Ook zijn er vele bevers en vossen.

Chayavitas, D. in Peru, distr. Truxillo, prov. Mainas, in de Micion Alta.

Chaybi, kon. in Opper-Guinee, aan de kust van Biafra; 125 m. ten N. O. van den achtergrond der golf van Guinee; ten Z. O. van het kon. Bayhi, ten O. van het kon. Pahmouay en ten N. van het kon. Bolayki.

Chayenne, tak van de Mississipi, in de N. Amer. staten.

Chayenpoor, Ind. stad, prov. Nepaul, distr. Chay, aan de Giluya, zetel van den Suba, met klein handel.

Chäygyeh, zie *Chageia*.

Chayia, Ind. fort, prov. Guzeratte, distr. Burdah, bij Poorbunder.

Chaylard, (Wbk.) zie ook *Chaillard* (Wbk.) N°. 2.

Chaymas-Indianen, volk in Z. Amerika; in Venezuela, dep. Maturin, prov. Cumana, aan de bergen Colocar en Guachoro, en de riv. de Guarapiche, de Colorao, de Areo en de Caripe; kort, meer leder- dan koperkleurig, met zwarte tanden, in hunne hutten gaan zij naakt, slechts bij het uitgaan hebben zij een' rok van katoen om de heupen. Humboldt prijst hen, doch zij hebben geen denkbeeld van welvoegelijkheid, en zelfs de meisjes komen naakt in de kerk der zendelingen.

Chazeau, Fr. D., dep. Maine-en-Loire, arr. en 5½ u. Z. van Angers, kant. Thouarce, aan de Hyrome; 1800 inw.

Chazim, zie *Chacim* (Wbk.).

Chazna (Wbk. No. 2), vervalt.

Chazzenart, eil. in Nubië, in den Nijl, land Dongola.

Che, Chin. stad, prov. Hanan van den 3de rang, 14 u. N. O. van Sé.

Chebacco, N. Amer. gem., *staat* Massachusets, gr. Essex, aan de Atlant. zee, 8 m. N. O. van Boston. Er worden kleine vaartuigen (chebaceos genaamd) gebouwd.

Chebbe, zie *Eger* (Wbk.).

Chebester, Perz. stad in Azerbeïdschan, 10 m. W. van Tauris, nabij den N. oever van het meer Ourbyah. De omstreken brengen druiven, amandelen en katoen voort.

Chebourkhan, of *Chibbergan*, stad in Afghanistan, prov. en 13 m. W. van Balkh, 6 m. Z. O. van Andkhou; hoofdpl. van een distr. onder eenen Khan, die afhankelijk is van dien van Balkh.

Chebrecin, Poolsche stad, 4 u. Z. O. van Zamosk.

Chebrin, Russ. vlek in Eur., gouv. en 40 m. Z. van Grodno, distr. en 4 m. O. van Brest, aan den regteroever van den Monkavetz.

Checa, Sp. stad, prov. en 25 m. O. N. O. van Guadalaxara (Cuenca), aan den linkeroever der Cabrilla, en aan den voet der Sierra de Molina; 2400 inw. 2. D. in Peru, dep. Cuzio, prov. Tinta, met magneet-, ijzer- en zilvergroeven.

Checabee, of *Cheikadei*, berg en riv. in het gr. Hampden, Noord-Amerik. staat Massachusets, de riv. valt in de Connecticut.

Checcul, Ind. stad, prov. Guzeratte.

Chechacupa, een der 11 kerspelen van de prov. Tinta, in het dep. Arequipa in Peru.

Chech-Chaib, zie *Boucheab.*

Chechebets, zie *Tschetschehets.*

Chechetar, tak van de Missouri, in de Vereen. Staten van N.-Amerika.

Checheuchien, Chin. stad, prov. Huhany, aan de Jantsekiang.

Chech-Ker, zie *Chechkeef* (Wbk.).

Checholé, Russ. vlek in Eur., gouv. kreits en 14 m. N. van Wilna, aan een klein meer.

Chech-Surd, eil. in de golf van Perzië, nabij en ten Z. O. van het eil. Nobflour, 12 m. van de Perzische kust. Het behoort tot Farsistan, en heeft eene haven.

Checy, zie *Chechy* (Wbk.).

Cheda, zie *Cheduba* (Wbk.).

Chedabucto (Wbk.), zie ook *Milfordhaven* (Wbk.).

Chedabukte-baai, baai aan de golf van St. Laurens, bij Nieuw-Brunswijk.

Chedcher, zie *Mâhbah.*

Chede, of *Chitti*, stad op de Z. kust van het eil. Cypres, in de Middellandsche zee, 4 u. Z. van Larnica.

Chedma, land in Barbarijë, keizerr. Marokko, prov. Fez.

Chedra, Ind. stad, prov. Orissa.

Chedrin, Russ. vesting, gouv. Astracan, 72 u. N. O. van Astracan.

Cheduan, zie *Scheduan.*

Chée (La), riv. in Frankr., ontspringt bij het D. Seigneulles, dep. Maas, arr. Bar-le-Duc, kant. Vavincourt, en valt, na eenen loop van 13 m. van het O. naar het W., boven Vitry-le-Brulé, in de Saulx. Voor vlotten is zij gedeeltelijk bevaarbaar.

Cheeclam, Ind. stad, prov. der Noord-Circars.

Cheeks-Cross-Road, D. in den N. Amer. staat Tennessee, O. deel, gr. Hawkins.

Chees-Eman-Inlet, baai in den N. Amer. staat Noord-Carolina, gr. Cartelet.

Cheetham, Eng. D., gr. Lancaster, hundred Salford, ½ m. N. van Manchester; 2000 inw.

Cheetul, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Cottywar.

Chefamer, Turks. vlek in Azië, in Syrië, pach. en 6 m. Z. O. van Acre; 1 karmeliten-klooster en 1 ijzermijn.

Chefneux, geh. in Luik, distr. Luik, gedeeltelijk gem. Cheratte en gedeeltelijk onder Wandre.

Chefson, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Malonne.

Cheftali-Sou, zie *Braonista.*

Chefuncte, riv. in den N. Amer. staat Louisiana, kersp. Tammany.

Chegain, zie *Chagaing.*

Chegniau, zie *Cheguian* (Wbk.).

Cheguiquilla, D. in Chili, prov. Coquimbo, distr. Copiapo, Z. W. van Copiapo.

Cheheri-Nou, Perz. D. in Khurdistan, 5 m. N. O. van Kerman-Chah. Aan eene breede beek, ligt hier een der fraaiste karavansera's van Perzië.

Cheheristan, of *Robat-Cheheristan*, Perz. stad, hoofdpl. van Kubestan en van het distr. Terbidschan, 87 m. O. Z. O. van Teheran en 95 m. N. O. van Ispahan. Geboortepl. van den geschiedschr. Mihelou-Nihel.

Cheheriwan (*Appollonia*), Turks. stad in Azië, ejalet en 20 m. N. O. van Bagdad, in het midden van een dadelbosch. Door de stad loopt een stroom van versch water. Er is eene fraaije moskee en verscheidene karavansera's; 400 inw.

Cheherkoï, zie *Tchardah.*

Cheherveno, Perz. vlek in Irak en 31 m. Z. W. van Coum, en 48 m. N. W. van Ispahan.

Chehery, Fr. D., dep. Ardennes, arr. en 5 u. Z. O. van Vouziers, kant. en 2½ u. Z. O. van Grandpré; 130 inw., ijzermijnen en smederijen, ook maakt men er kanonkogels.

Chehr-Babek, zie *Babek.*

Chehrezour, zie *Schehrsor* (Wbk.).

Chehri-Chaban, aanzienl. Turks. D. in Europa, gouv. van den Kapudan Pacha, sandsch. en 40 m. W. N. W. van Gallipoli, en 3½ m. O. van La Cavale. In de omstreken zijn uitmuntende veeweiden.

Cheibon, of *Chygoum*, Afrik. stad in het O. gedeelte van Soudan, ten

Z. van Kordofan, in eene zandvlakte, die goud bevat.

Cheik-Abdallah, zie *Tennys* (Wbk.).

Cheikadei, zie *Checabee*.

Cheik-Amer, woonplaats der Ababdés in Egypte, aan den Nijl, met handel in houtskoolen, gom en senebladen.

Cheik-el-Harydy, zie *Nazlet-el-Harydy*.

Cheik-Saïd, zie *Mocattam*.

Cheik-Zayat, woonpl. in Egypte aan den Nijl, bij het kanaal Tijad-Bathen.

Cheikpour, zie *Sheikpore* (Wbk.).

Cheir, pl. in Egypte, door Bedouinen bewoond, 47 u. van Abukir.

Cheiran, Arab. stad in Yemen, distr. en 2½ m. Z. W. van Kataba, 30 m. Z. van Sana.

Chekaouaty, zie *Shekawatty* (Wbk.).

Cheki, Russ. stad in Azië, in Shirwan, hoofdpl. van een chansch., 22 m. W. van Nieuw-Chamakie, 47 m. O. Z. O. van Tiflis, in eene bergachtige en niet zeer vruchtbare landstreek; 2500 inw., en een kasteel, waar de Khan zijn verblijf houdt.

Chekinsk, of *Chekineh*, Turks. stad in Azië, ejalet Siwas, sandsch. Djanik, 9 m. N. O. van Amasiëh, 10 m. Z. van Samsoun.

Chekke (El), engte in het geb. van Toueyk, in Arabië, in Nedsched, 10 m. W. van Derryeh; het is de eenige doortogt om naar deze stad te komen.

Chekoh-Abad, zie *Shekoabad* (Wbk.)

Chekoutimi, etablissement voor de visscherij en den handel in pelterijen, in Ned. Canada, distr. en 42 m. N. van Quebeck.

Chekoutimis, Indiaans. volk in Ned. Canada, distr. Quebek. Zij bewonen de oever van den Saghenay en van eenige takken dezer riv.

Cheksna, Russ. riv. in Europa. Zij ontstaat uit het O. gedeelte van het meer Bielo of het Witte meer in het gouv. Novogorod, en valt tegenover Ribinsk, na eenen zeer gekronkelden loop van 70 m. van het N. N. W. naar het Z. Z. O., in de Wolga. Deze riv. onderhoudt de gemeenschap met St. Petersburg. De voornaamste takken van de Cheksna zijn: de Souda, de Ouloma, de Slavenka, de Soukhona, de Pidma, de Sogoja en de Oukhra.

Chelder, Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Suratte aan de Koauxee.

Chel-Derma, eil. in het meer Dembia in Abyssinië.

Chelzil, of *Culil*, berg in Egypte, land Bene-suef.

Chelekhov, zie *Kenaïskoi*.

Chelel, Russ. vlek in Europa, gouv. Wilna, kreits en 13 m. W. van Rossiena.

Cheles, Spaan. vlek, prov. en 10 m. Z. W. van Badajoz (Estremadura), nabij den linkeroever der Guadiana; 1000 inw. en eene minerale bron.

Cheliakina, Russ. vlek in Europa, gouv. Woronesch, aan de kleine riv. van dien naam, distr. en 14 m. Z. van Ostrogojsk.

Chella, of *Sebilah*, kleine stad in het rijk Marokko, prov. en 37 m. W. van Fez., thans vervallen. Men vindt er nog Romeinsche en Carthaagsche penningen.

Chellar, de laatste waterval van den Nijl in Egypte, met een eil. en D. van denzelfden naam daar tegenover.

Chelleuhs, zie *Schilluks* (Wbk.) No. 2.

Chelliano, een berg in Turks. Europa in Servie, sandsch. Krouchovatz.

Chellif, zie *Schellif* (Wbk.).

Chelon, zie *Schelon* (Wbk.).

Chelaudkovka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 9 m. Z. O. van Kharkow, distr. en 3 m. O. van Zmiev, op eenigen afstand van den linkeroever van den Sievernoi-Douetz.

Cheloupe, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Feschaux.

Chelsea-Landing, N. Amer. D., staat Connecticut, gr. en 4½ m. N. van New-London, gem. Norwich, met eene haven aan de vereeniging van den Shetucket en de Norwich, welke de Tames vormen; 1000 inw.

Chelsy, zie *Chechy* (Wbk.).

Cheltenham, vlek in den N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Montgomery aan de Frankfortcreek; 800 inw. en gezondheidsbronnen.

Chelum, (Wbk.) staat: of *Hydaspes* lees: voorheen *Hydaspes*, thans ook *Behut* genoemd, zie dat Art. (Wbk.)

Chembekiolé, Russ. vlek in Europa, gouv. en 15 m. O. van Grodno, distr. en 9 m. W. Z. W. van Lida.

Chembighewn, zie *Sembioughioun*.

Chemille, of *Chemilly*, Fr. D., dep. Allier, arr. en 2 u. Z. van Moulins, kant., Souvigny, aan de Allier; 640 inw. In de omstreken vindt men versteend hout.

Chemilly, Fr. D., dep. Indre en Loire, arr. Tours, 2 u. van Neuvy; 1300 inw.

CHEMIN, Chin. vlek in Corea, 4 u. Z. O. van Dole.

CHEMIN (ST. PIERRE), zie *Pierre* (*St.*) (Wbk.) No. 1.

CHEMINEE (MONTAGNES DES), of *de Schoorsteenbergen*, in Opper-Egypte, parallel met de golf van Arabië ter lengte van omtrent 20 m.

CHEMINI, Sicil. vlek, prov. distr. en 8 m. Z. O. van Girgenti, aan de Ciotta, nabij de zee.

CHEMINON, of *Cheminon-l'Abbaye*, Fr. D., dep. Marne, arr. en 5½ u. O. van Vibry-des-Français, 11 u. Z. O. van Chalons-sur-Marne, geboortepl. van den taalkundigen RICHELET; 1000 inw.

CHEMIRÉ-EN-CHARNIE, Fr. D., dep. Sarthe, arr. en 7 u. W. van Mons, 4 u. van Sillé; 600 inw. en smederijen.

CHEMKON, zie *Chencour* (Wbk.).

CHEMMAR, of *Choumer*, berg in Arabië, ten N. van Nedsched., 70 m. N. N. O. van Medina. Zij evenaart den Libanon in hoogte en vruchtbaarheid.

CHEMMIS, zie *Akmin*.

CHEMUDOW, zie *Cometeau* (Wbk.).

CHEN, riv. in Mexiko, staat Yucatan. 2. arr. en stad in China, zie *Tchen*.

CHENAL-ECARTÉ, eil. in Opper-Canada, distr. van het Westen, in het N. O. gedeelte van het meer St. Clair.

CHENANEH, Arab. stad en vesting in Nedsched, prov. El-Kassym, 6 m. W. van El-Rass.

CHENAS-MONTBRETON, zie *Montbreton* (Wbk.).

CHENAUX-ÉCARTES, eil. in Opp.-Canada in het Oostel. distr., in de St. Laurens.

CHENAUX-TROIS-ÉCARTES, eil. in de St. Laurens in Opp.-Canada, Oostel. distr.

CHENAY, Fr. D., dep. Marne, arr. en 3 u. N. W. van Reims, kant. en 4½ u. O. van Fismes; 650 inw. en eene ijzerhoudende bron. 2. Fr. D., dep. Seine en Oise, arr. en digt bij Versailles; 350 inw., kasteel en fraaije tuinen.

CHENAYE, zie *Chenée*.

CHENCENY, Pools. stad waiw. Krakau; 2600 inw., in de nabijheid looden zilvergroeven.

CHENDARI, distr. in de O. Ind. prov. Malwah, bespoeld door de Sind en de Betwa; de voornaamste steden zijn: Ragoegarh, Seronge, Khimlassa, en Esaugurh. 2. Hoofdst. van dit distr en sterke vesting, doch zeer van hare voormal. pracht vervallen. Zij ligt onder 24. 32. N. B. en 98. 10. O. L. (Greenw) 16 m. N. N. O. van Seronge.

CHENDAWYEH, zie *Benniali Chandawyeh*.

CHENDI-EL-GARB (WEST-CHENDI), groot en aanzienl. D. in Nubië, in het kon. Dongolah, bijna tegenover de stad Chendi, met 3 marktpleinen.

CHÊNE (LE), geh. in Henegouwen, distr. en gem. Thuin. 2. Geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Juseret. 3. Geh. in Namen, arr. Namen, gem. Fosses.

CHÊNE (GROS), geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Maffe.

CHÊNE (HAUT), geh. in Henegouwen, distr. Doornik, gem. Vézon.

CHÊNE-A-HAN, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Grand-Han.

CHÊNE-AL-PIERRE, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Grand-Menil.

CHENEAU, geh. in Henegouwen, distr. en gem. Thuin.

CHENEBRUN, Fr. vlek., dep. l'Eure, arr. en 10 u. Z. W. van Evreux, kant. en 3 u. Z. W. van Verneuil; 400 inw. en een fraai kasteel.

CHENECEY, Fr. D., dep. Doubs, arr. en 2½ u. Z. Z. W. van Besançon, kant. en 2 u. van Quingey, aan de Loué; 600 inw. en eene uitmuntende smederij.

CHENÉE (Wbk.), of *Chenaye*, D. en gem., distr. Luik, op den linkeroever der Ourthe; 700 inw., ijzersmederij en -kloverij, zoutketen, azijnmakerijen en boomkweekerijen.

CHENE-LE-POPULEUX, zie *Chene* (Wbk.). No. 1.

CHENENGO, zie *Chenango* (Wbk.).

CHENET, Turks. D. in Azië, in Natolië, sandsch. en 15 m. N. N. W. van Satalieh, 4 m. N. O. van Estenas. Men denkt, dat hier het oude *Termessus* stond. 2. Geh. in Luxemb., kw. Neufchâteau, gem. Remagne. 3. Geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Honnay. 4. Of *Chenoy*, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Sorinne.

CHÊNE-TONEX, zie *Tonex* (Wbk.).

CHENÊTRE, geh. in Luik, distr. Luik, gem. St. André.

CHENEUX (Wbk.), of *Chaineux*, ligt distr. Hoei, gedeeltelijk gem. La Gleize, gedeeltelijk gem. Stavelot.

Chenevières-en-Parisis, of *Chenevières-en-France*, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. en 7 u. O. van Pontoise, 6 u. N. O. van Parijs; 200 inw., kantfabrijken en een fraai kasteel.

Chenevières-sur-Marne, Fr. D., dep. Seine-en-Oise, arr. Corbeil, kant. en 1 u. van Boissy-St.-Leger; 500 inw., fraaije-rozenteelt.

Cheng-Yang, prov. in China, zie *Ching-King*. 2. Dep. in China, zie *Toung-Thien*.

Cheniau, volgens Alcedo een der Chiloe-eilanden, bij Chili behoorende.

Cheniers, Fr. D., dep. Creuse, arr. en 5 u. N. van Guéret, kant. Bonat, aan de kleine Creuse, met ijzerwerken en 1600 inw.

Chen-in, stad in Corea, prov. Tsuenlo, 10 m. W. N. W. van Thsin-Tcheou.

Chenit (le), Zwits. D., kant. Wallis, distr. Vallée-de-Joux: hoofdpl. van eene kr., 7 m. W. N. W. van Lausanne, aan het Z. W. einde van het nieuwe meer van Joux.

Chenkoursk, zie *Schenkursk* (*Waga*) (Wbk.).

Chennemont, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Corroy-le-Château.

Chenneville (Wbk.), of *Jenneville* ligt kw. Neufchâteau, gem. Moircy.

Chenno, pl. in Abyssinië, land Schoa in Efat.

Chenogne (Wbk.), ligt kw. Bastogne, gem. Sibret.

Chenois (Wbk.), ligt kw. Virton, gem. La Tour.

Chenois, twee geh. in Z. Brab., arr. Nyvel, één gedeeltelijk gem. Braine l'Alleud, gedeeltelijk onder Waterloo, het andere gem. Quenast. 2. Geh. in Henegouwen, distr. Soignies, gem. Hennuyères.

Chenoke (Wbk.), lees: *Chenogne* en zie dat woord.

Chenor, Ind. stad, staat van den Maha-Raja-Sindia.

Chenove, Fr. D., dep. Goudkusten, arr. en 1 u. Z. W. van Dijon; 600 inw., marmergroeven en goede wijnteelt.

Chenoy, geh. in Henegouwen, distr. Thuin, gem. Buvrinnes. 2. Geh. in Namen, arr. Dinant, zie *Chenet*. 3. Of *Chanoy*, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Émines.

Chenumma, stad in het O. gedeelte van de Sahara, ten Z. van Fezzan, aan den weg van Tegherry naar Bilma, 3 dagreizen N. W. van laatstgen. stad.

Cheou, distr. in China, zie *Tchu*.

Cheou-Tchang, Chin. stad, prov. Changton, 11 u. N. O. van Po.

Cheoux, of *Chioux*, geh. in Luxemb., kw. Marche, gem. Rendeux.

Chepachet, D. en riv. in N. Amer., staat Rhode-Island, gr. Providence, het eerste met 2400 inw.

Chepaucher, Ind. stad, prov. Malwah, aan de Nerhudda.

Chepeouans (Wbk.), staat: zie *Chippeways*, lees: zie *Chippewaer*.

Chepowka, Russ. vlek in Europa, gouv. Wolhina, kr. en 4 m. O. N. O. van Zaslan; 1200 inw.

Chepica, D. in Chili, prov. en distr. Coquimbo aan de kust.

Chepillo, zie *Chepelio* (Wbk.).

Che-Ping, Chin. st., prov. Yan-Nam, 550 u. Z. W. van Pekin, 23. 49 N. Br. 99. 50. O. L.

Cheponsa, riv. in den N. Amer. staat Missouri, gr. Cape-Girondeau.

Chepowansie, tak van de Potemak in den N. Amer. staat Virginia.

Chepy, Fr. D., dep. Maas, arr. en 5½ u. W. N. W. van Verdun, kant. Varennes; 550 inw., smederijen en papiermolens.

Chepze, zie *Schepze* (Wbk.).

Chequin, D. in Chili, prov. en distr. Santiago.

Cheqq-el-Far, pl. in de Sahara in de Kleine Oase.

Cher (Canal du), zie *Berri* (*Canal du Duc de*).

Cherain (Wbk.), D. en gem., kw. Bastogne; 700 inw.

Cheran, stortstroom in het Sardin. gebied, die in de afdeel. Savoye, prov. eigenl. Savoye, 6 m. O. N. O. van Chambery, zijn' oorsprong neemt en na eenen loop van 9 m. van het Z. O. naar het N. W. in de Fier valt. In het zand van deze riv. wordt stofgoud gevonden.

Cherang, Ind. pl., zomerresidentie van den Soebahdar der Bhutaners.

Cheraraou, zie *Scheraru* (Wbk.).

Cheratte (Wbk.), D. en gem., distr. Luik; 1900 inw., fabr. van wollenstoffen en steenkoolmijnen.

Cheraute, Fr. D., dep. Ned. Pyreneën, arr., kant. en ½ u. N. O. van Mauleon; 1100 inw.

Cheravan, Perz. vlek in Khorassan, 23 m. O. van Terchych, 29 m. Z. van Mechched.

Cherbourg, arr. (Wbk.), bevat 100 gem. met 74,000 inw. in 5 kant., als:

Cherbourg, Beaumont, Octeville, St. Pierre-Eglise en Les-Pieux.

Cherbourg, stad, (Wbk.), ligt aan den mond der Divette, 18 u. N. O. van St. Lo, 90 u. W. N. W. van Parijs, thans 18,000 inw. Er zijn twee veilige havens, ééne voor den koophandel en ééne voor de zeemagt.

Cherbro, zie *Scherbro* (Wbk.).

Cherchel, zie *Schersell* (Wbk.).

Chercos, Spaan. vlek, prov. en 11 m. N. O. van Almeria (Grenada), 3½ m. Z. O. van Parchena.

Chercq (Wbk.), D. en gem., distr. Doornik; 600 inw. en steengroeven. Voorheen stond hier een Karthuiser-klooster.

Cherdenneux (Wbk.), of *Chardenneux* ligt arr. Dinant, gem. Bonsin.

Cherdje, Arab. vlek in Yemen, kon. Sana, distr. Oesab-el-Asfal, 2 m. W. van Has, 16 m. N. van Moka.

Chère, riv. in Frankr., dep. Ned. Loire. Zij ontspringt ten O. van Chateaubriant, doorloopt deze stad, en valt, na eenen loop van 13 m. van het O. naar het W., waarvan 1 mijl bevaarbaar is, een weinig beneden Laugon, links in de Vilaine.

Cherechev, Russ. vlek in Europa, gouv. en 28 m. Z. van Grodno, distr. en 3 m. W. van Proujani.

Cherepe (Wbk.), of *Cherrepe* ligt intend. Truxillo, aan de N. zijde van het voorgebergte van denzelfden naam op 7. 10. (niet 7. 70.) Z. B.

Chères (les), of *Les Echelles*, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. en 3½ m. N. W. van Lyon, kant. Limonest; 540 inw. In de omstreek vindt men rotskristal en ametist.

Cherestan, Perz. stad in Farsistan, 30 m. W. N. W. van Schiraz, en 25 m. N. van Bender-Boucher.

Cheter (le) (Wbk.), ligt kw. Neufchâteau, gem. Juseret.

Cherezour, zie *Scherasul* (Wbk.).

Chergue, riv. in Abyssinië, welke in het meer Dembea valt.

Cherhalle, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Ferrières.

Cherjaghaut, bergpas in Ind., prov. Nepaul, distr. Muckwanpour, waar door de weg naar Hethaura gaat.

Cherical, Ind. distr., het noordelijkste der prov. Malabaar, met den Mount Delhi of Yeshi Molai, en een eigen Raja met den titel *Colastri*, die aan de Engelschen schatting betaalt.

Cheriton, Eng D., gr. Southampton, hundred Fawley, ¼ m. Z. van Alresford; 450 inw.

Cherizy, Fr. D., dep. Eure en Loir, arr., kant. en 1 m. O. N. O. van Dreux, aan de Eure; 1000 inw.

Cherkel, Afrik. stad in het N., in het hooge gebergte Chanouah, 20 u. van Algiers, in een vruchtbaar oord, wel gebouwd en omringd van wijngaarden.

Cherkow (Wbk.), staat: zie *Karkow*, lees: zie *Charkow*.

Cherma, zie *Sherma* (Wbk.).

Cherniartsk, Russ. koperwerk in Europa, gouv. Perm, distr. en 8½ m. Z. O. van Osa. Het levert jaarlijks 1807 pud koper.

Cherneix, of *Cherueix*, Fr. D., dep. Ille en Vilaine, arr. en 5½ u. van St. Malo, kant. en 2 u. N. O. van Dol; 1500 inw.

Chernowitz, zie *Czernowitz* (Wbk.).

Chernung, D. in den N. Amer. staat New-York, gr. Fioga, met 700 inw.

Cherokee-haw, zie *Broad-River* (Wbk.) No. 2.

Cheronka, zie *Skrupi* (Wbk.).

Cheronnac (Wbk.), lees: *Cheromac*.

Cheronnac, Fr. vlek, dep. Opp.-Vienne, arr. kant. en 2 u. van Rochechouart; 1000 inw., ijzersmederijen en raffinaderijen.

Cheronvilliers, Fr. D., dep. Eure, arr. Evreux, kant. en niet ver van Rugles; 800 inw. en speldefabrijken.

Cherour, Perz. vlek, prov. en distr. Eriwan, in eene vruchtbare door de Arpa-tchaï besproeide landstreek.

Cherpeli, Ind. D., prov. Noord-Circars, distr. Guntoor, aan de Kichera.

Cherpoolcherry, Ind. stad, prov. Malabaar, distr. Neerganad.

Cherré, zie *Cherreau* (Wbk.).

Cherrepe, zieh *Cerepe*.

Cherrhonesi, Turks. D. en klooster in Europa, in het eil. Candia, sandsch. en 7 m. W. N. W. van La Canee, zetel van een' Griekschen bisschop. 2. Turks. kaap in Europa, aan de O. kust van het eil. en 7½ m. O. van Negrepont, 38. 84. N. B., 41. 45. O. L.

Cherrotee, Ind. distr., prov. Guzeratte, gebied Guicowar, tusschen de Mhye en Sauhermuttee, de hoofdpl. is Cambai.

Cherry, riv. in den N. Amer. staat New-York, gr. Otsego.

Cherryfield, riv. in den N. Amer. staat Maine, gr. Washington.

Cherrystone, D. in den N. Amer.

staat Virginia, gr. Northampton, met eene haven.

Cherrytree, D. in den N. Amer. staat Pennsylvanie, gr. Venango, met 400 inw. 2. Riv. in den staat Virginia, gr. Greenbrier.

Cherscamps (Wbk.), D. en gem., distr. Dendermonde; 1000 inw.

Chersonese (Wbk.), zie voorts *Taurie* (Wbk.) N°. 1.

Chersoness, een der monden van de Delta in den N. Amer. staat Louisiana, kersp. Plaquemines.

Chersonesus Taurica, zie *Taurië* (Wbk.) N°. 1.

Chertal, geh. in Luik, distr. Luik, gedeeltelijk gem. Hermalle-Sous-Argenteau, gedeeltelijk onder Herstal.

Cherueix, zie *Cherneix*.

Chervancabank, bank bij de Lakediven, tegenover het eil. Chitta.

Cherves, Fr. D., dep. Charente, arr., kant. en 1½ u. N. van Cognac; 1000 inw., veel wijnbouw en brandewijnstookerijen.

Chervestra, riv. in Europ. Turkijë, sandsch. Avlono.

Chervis, zie *Château-Chervis* (Wbk.).

Chery, zie *Chibartai-Chery*.

Cherzys, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Godinne.

Chesapeak-kanaal, kanaal in den N. Amer. staat Virginia, hetwelk de Chesapeak-baai, met de Albemarlesont en alzoo Virginia met Noord-Carolina vereenigt.

Chesapeakosio-kanaal, kanaal in de N. Amer. rep., dat van Georgetown, bij Washington, aan de Potimak, in het distr. Columbia, tot Pittsburg, aan de Ohio, in Pennsylvanië, loopt, en 360 m. lang is.

Cheseri, zie *Chezery* (Wbk.).

Chesiki, Russ. vlek in Europa, gouv. en 21 m. N. N. W. van Wilna.

Chesley, Fr. D., dep. Aube, arr. en 6 u. Z. W. van Bar-sur-Seine; 700 inw. en wijnhandel.

Chesnay, Fr. D., dep. Nièvre, arr. en 6 u Z. O. van Cosne; 400 inw. in de omstreken ijzermijnen en aanzienlijke ijzersmederijen.

Chesne-le-Populeux (le), zie *Chêne* (Wbk.) No. 1.

Chesnuthill, vlek in den N. Amer. staat Pennsylvanië, gr. Northampton, aan de Aganshicola; 1200 inw. en gezondheidsbronnen. 2. D. aldaar, staat Georgie, gr. Jackson.

Chespara, zie *Schespara* (Wbk.).

Chessehtar, of *Heart*, N. Amer. riv., gebied Missouri. Zij valt, na eenen loop van 25 m. van het W. naar het O., in de Missouri.

Chesshire, vlek in den N. Amer. staat Connecticut, gr. Newhaven; 2300 inw., 1 Academie der Episcopalen en kleine boekerij. 2. D. in den staat Massachusets, gr. Berks; 1400 inw.

Chession, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. Lorcé. 2. Geh. in Namen, distr. en gem. Dinant.

Chessy, Fr. D., dep. Loiret, arr. kant. en 2 u. van Orleans; 900 inw. 2. Fr. vlek, dep. Rhône, zie *Chessieux* (Wbk.).

Chest, tak van de Susquehannah in de N. Amer. staat Pennsylvanie, gr. Clearfield.

Chestakow, zie *Schestakow* (Wbk.).

Chestatee, tak van de Apalachicola in den N. Amer. staat Georgië.

Chester, Eng. D., zie *Port Chester* (Wbk.).

Chester le Street (Wbk.), lees: *Chester in the Street*.

Chesterfield, D. in den N. Amer. staat Virginia, gr. Caroline. 2. Hoofdpl. van een distr. in den staat Z. Carolina 3. Vlek in den staat Massachusets, gr. Hampshire; 1400 inw. 4. Pl. in den staat Missouri, gr. Franklin. 5. Vlek in den staat New-Jersey, gr. Burlington; 1800 inw.

Chesterfieldhouze, factorij van de Eng. N. W. Compagnie in het Amerik. N. W. binnenland daar, waar de beide bronnen van den Zuidarm der Saskatchawan, de Roode Hertrivier en de Mukuwane te zamen komen.

Chesterville, N. Amer. gem., staat Z. Carolina, hoofdpl. van het gr. Chester, 18 m. N. N. W. van Columbia.

Chestiat, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Biesme.

Chestion, geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Oignies.

Chestrevin, geh. in Namen, arr. Dinant, gem. Onhaye.

Chetigua, vlek in het rijk der Birmannen, prov. en 21 m. Z. W. van Tenasserim, aan de kust, tegenover het eil. Mel. Het wordt door visschers bewoond.

Chetimaches, Meer in den N. Amer., staat Louisiana, gr. Attakapas, 32 m. W. van Nieuw-Orleans. Het is 11 m. lang en 2 m. breed, en ontvangt verscheidene takken van den Missisipi. 2. Indianen in den N. Amer.

staat Louisiana, gr. Attakapas aan de beneden oevers der Teche.

Chetuma (Wbk.), of *Bohia de Chetumel*, zie voorts *Bacalar*.

Cheu, of *Cheul*, Fr. D., dep. Yonne, arr. en 5½ u. N. O. van Auxerre, kant. en 1 u. Z. O. van Saint Florentin; 1200 inw.

Cheu (chang), zie *Chang Cheu* (Wbk.).

Cheucheuhien, Chin. stad, prov. Hukang aan de Jantsekiang.

Cheul, zie *Cheu*.

Cheuran, zie *Cheuxan* (Wbk.).

Chevaigne, Fr. D., dep. Ille-en-Villaine, arr. en 3. u. N. van Rennes; 800 inw. en zwart marmergroeven. 2. Fr. vlek, dep. Allier, zie *Chevagnes* (Wbk.).

Cheval-au-Bois, geh. in Z. Braband, arr. Nyvel, gem. Lasne-Chapelle-St. Lambert.

Cheval-Blanc (le), Fr. D., dep. Vaucluse, arr. en 6 u. Z. O. van Aviguon, niet verre van den regteroever der Durance; 1300 inw.

Chevalier, Turks. kaap in Azië, aan de Z. kust van Natolië, sandsch. Mentecheh, ten N. van het eil. Rhodes, 36. 34. 10. N. B. en 45. 42. 0. O. L.

Chevallier, Fr. eil., dep. Morbihan, arr. en 3½ u. Z. Z. W. van Quimper; het is zeer vruchtbaar, heeft een uur in omvang en bevat vele dorpen.

Chevamundaparum, Ind. stad, prov. Karnatik.

Chevanay, Fr.D., dep. Goud-kusten arr. en 6 u. Z. O. van Sémur, kant. Vitteaeux, aan de Lozerain; 260 inw., en in den omtrek steenkoolmijnen.

Chevauchoire, geh. in Namen, arr. Namen, gem. Lesves.

Cheveigné, Fr. D., dep. Mayenne, arr. en 5 m. N. O. van Mayenne, 1000 inw.

Chévélinka, Russ. vlek in Europa, gouv. en 14 m. Z. Z. O. van Charkow.

Chevelpetor, zie *Shevelpotore* (Wbk.).

Chevenceau, Fr. stad, dep. Ned. Charente, arr. en 5 u. Z. O. van Jonzac; 1000 inw.

Chevetocne (Wbk.), D. en gem., arr. Dinant; 500 inw.

Cheville (St.-Pierre-de-), zie *Pierre* (*St.*) (Wbk.).

Chevilly, Fr. D., dep. Loiret, arr. en 3½ m. N. van Orleans; 1100 inw.

Cheving, Fr. D., dep. van 't N.; 1800 inw.

Chevlepatoore, zie *Shevelpotore* (Wbk.).

Chevremont, voorm. stad in Namen, zie *Bouvignes*. 2. Geh. in Limburg, arr. Maastricht, gem. Kerkraede.

Chevreson, Geh. in Namen, arr. Philippeville, gem. Surice.

Chevreuil, eil. in N. Amer., aan den uitgang van het meer Ontario. Het is 1 m. lang en vruchtbaar.

Chevreuil-Prairie, zie *Grand-Chevreuil-Prairie* (Wbk.).

Chevrières, Fr. D., dep. Oise, arr. Compiegne, 2 u. van Verberie; 600 inw. en hennephandel.

Chevron (Wbk.), D. en gem., distr. Hoei; 800 inw.

Chevronheid, geh. in Luik, distr. Hoei, gem. La Gleize.

Chew, eil. in den N. Amer. staat Maryland, gr, Queen-Anns, door de armen der Wye gevormd.

Chew-Magna, Eng. D., gr. Somerset, hundred Chew, 2 m. Z. van Bristol; 1000 inw. In de omstreken is een ronde steenen tempel van de Druïden.

Chewton-Mendip, Eng. D., gr. Somerset, hundred Chewton, 2½ m. N. van Wells; 1100 inw.

Cheybar, zie *Kaibur* (Wbk.).

Cheykh-Abadeh (*Antinoë*), klooster in Opp.-Egypte, prov. en 17 m. N. N. W. van Siout, aan den regteroever van den Nijl. Er zijn aloude overblijfselen.

Cheyk-Besendry, plaats in de Sahara, oase Dakel, welke velden door twee beken, met schoone accacieboomen beplant, bespoeld worden.

Cheykekoun, stad in het rijk der Birmannen, met veel salpeter.

Cheyvoir, Ind. stad, prov. Coïmbatoir.

Chezé, Fr. D., dep. Opp.-Pyreneen, arr. en 3 u. Z. O. van Argelès; 150 inw. en 1 loodmijn.

Chezeaux (les), Fr. D., dep. Aisne, arr. en 1½ u. Z. van Château-Thierry; 1300 inw.

Chi, arr. in China, in het Z. O. gedeelte der prov. Chan-si.

Chia, Spaan. vlek, prov. en 16 m. N. O. van Huesca (Aragon). 2. D. in Nieuw-Granada, dep. Cundinamarca, prov. van het Opper.-Magdalenadal, aan de Bogota.

Chiabrano, Sard. D., afdeel. Turin, prov. en 3½ m. N. W. van Pig-

nerol, mand. Perrero; heerlijken wijn en marmergroeven.

Chiajano, Nap. D., prov. en 1½ m. N. W. van de stad van dien naam; 1100 inw., aanzienlijken wijn- en vruchtenoogst.

Chiakhah, oase in het Z. gedeelte der woestijn van Barca, in Barbarye, 20 m. W. van Syouah. Ten N. is zij bepaald door de keten der dorre Gerdobah-bergen.

Chialcar, vesting in klein Thibet, distr. Basahar, aan den regteroever der Li, 20 m. van de grenzen van Thibet.

Chiam, volgens Barrow eene prov. van Zuid-Anam in Achter-Indië, waarschijnlijk dezelfde met Cham (Wbk.).

Chiama, D., in Mexiko, staat Nieuw Mexiko.

Chiamay, zie *Yun-Chan.*

Chiampo, Lomb. Venet. vlek, prov. en 4¼ m. W. van Vicenza, distr. en 1 m. N. W. van Azignano, aan den regteroever van den Aldigo; 3000 inw. 2. Riv. in het Lomb. Venet. kon., gouv. Venetië.

Chiapa (Wbk. No. 1), is thans eene prov. van Midden-Amerika, in drie distrikten verdeeld. Zij is groot doch weinig bevolkt, men telt er slechts 130,000 inw.

Chiapella, D. in Midden-Amerika, prov. Chiapa, distr. Ciudad-real.

Chiappa, zie *Kaap Chiappa* (Wbk.).

Chiapta, zie *Chiapa* (Wbk.) No. 1.

Chiaramonte (Wbk.), ligt prov. en 12¼ m. W. van Syracuse; distr. en 5 m. N. N. W. van Modica; zeer goede wijn in de omstreken. 2. of *Chiaromonte*, Nap. vlek, prov. Balicato, aan de Sinico; 240 inw. en wijnteelt.

Chiaravalle, Nap. vlek, en kant. hoofdpl., prov. Calabria, ult. II, distr. en 6 m. Z. Z. W. van Catanzaro, 2¼ m. van de golf Squillace; in eene vruchtb. landstr.; 2500 inw. Het heeft veel door de aarbeving van 1783 geleden.

Chiaro, zie *Monte Chiaro* (Wbk.).

Chiaro (Campo di), Nap. vlek, prov. Sannio, distr. en 6 m. O. Z. O. van Isernia, kant. en 1 m. Z. O. van Bojans; 1400 inw.

Chiaromonte, zie *Chiaramonte* No. 2.

Chiarugolo, zie *Monte Chiarugolo* (Wbk.).

Chiasso, Zwits. vlek, kant. Tessin, distr. en 1¼ m. Z. O. van Mondrisio; 700 inw. en tabaksfabrijken.

Chiatlan, riv. in Midden-Amerika, die in de Sumasinta valt.

Chiautlan (Wbk.), of *Chiatlan*, ligt in den staat Puebla en heeft 700 huisgezinnen.

Chiavari, Sard. prov., afdeel. Genua, ten N. bepaald door de prov. Bobbio, ten N. O. door de prov. Levante, ten Z. door de Middell. Zee, en ten W. door de prov. Genua. Zij draagt den naam van hare hoofdpl. en bevat 8 mand.; Borzonasca, Chiavari, Cicagna, Lavagna, Rapallo, Sestri-a-Levante, St. Stefano d'Aveto en Narese, die te zamen 28 gem. en 91,000 inw. hebben.

Chiavena, riv. in het hert. Parma. Zij ontspringt 7 m. Z. W. van Borgo San Donino, ontvangt links den Zeno, en valt, na eenen loop van 10 m. van het Z. naar het N., 3 m. boven Cremona, in de Po.

Chibacoa, D. in Venezuela, dep. Zulia, prov. Coro.

Chibam, zie *Schibam* (Wbk.).

Chibara (Wbk.), zie voorts *Purus* (Wbk.).

Chibartai-Chery, rustpl. aan den weg, die door het O. gedeelte van de woestijn Gobi loopt, in Mongolië, 46. N. B., I. 10. O. L.

Chibbergan, zie *Chebourkhan.*

Chibin-el-Koum, vlek in Ned. Egypte, prov. en 2¼ m. N. N. O. van Menouf, aan het kanaal van denzelfden naam. 2. Kanaal in Ned. Egypte, prov. Menouf. Het is 75 vad. breed en van het Z. Z. O. naar het N. N. W., 18 m. lang; heeft, gelijk oudtijds, eenen snellen stroom en verscheidene armen, die zich weder vereenigen. Het begint aan de Z. O. grenslinie der prov. uit eenen O. tak van den Nijl, en loopt in den W. tak van dien stroom ten einde.

Chibkah-el-Laoudéah, zie *Shibkah-el-Lowdeah* (Wbk.).

Chiboo, zie *Chichas y Tarya* (Wbk.).

Chica, zie *Boca Chica* (Wbk.).

